HULKİ AKTUNÇ

Büyük Argo Sözlüğü

(Tanıklarıyla)

7. baskı

YKY

BÜYÜK ARGO SÖZLÜĞÜ
(Tanıklarıyla)

Hulki Aktunç (1949, İstanbul). Günümüz şair ve yazarı, ressam. Askeri okullardaki ortaöğreniminden sonra İÜ Hukuk Fakültesine girdi. Yükseköğrenimini yarım bıraktı. Yazı yaşamı, dönemin seçkin dergilerinden *Yeni Ufuklar*'da başladı (1968). İlk kitabı *Gidenler Dönmeyenler* ile TDK Öykü Ödülünü (1977), *Bir Çağ Yangını* romanı ile Abdi İpekçi Ödülünü (1981), *Bir Yer Göstericinin Hayatı* ile Yunus Nadi Öykü Ödülünü (1989) kazandı. 1970'lerde şiire özel bir ağırlık verdi. *İnsan Aşklarının Külüdür* ile Halil Kocagöz Şiir Ödülünü (1994), *Istıraplar Ansiklopedisi* ile de Cemal Süreya Ödülünü aldı (1995). Yirmi yılı aşan bir emeğin ürünü olan *Büyük Argo Sözlüğü* yurtdışı Türkoloji çevrelerinde de yoğun ilgi gördü... Aktunç, kendisine özgü bir üslup geliştirdiği öyküleri ve romanlarında, bir yandan anlatı geleneklerini günümüze doğru geliştirirken, bir yandan da öncü anlatım denemelerine girişir. Aktunç'un şiiri de bugünün insanında aradığı kendiliğinden-şiirsel-bakış'ın araştırılması ve saptanmasının peşindedir; şiirimizin henüz tükenmemiş olanaklarını sınaya sınaya gelişir ve yeni bir şiirsel blok yaratmaya yönelir. Denemeleri (*Erotologya?*), içinde bulunduğumuz coğrafyanın kendisine özgü erotizmini yansıtıp çözümlemeye çalışan ilk yapıt sayılır. İki öyküsü filme dönüştürülmüştür: *Aşka Kimse Yok* (yön. Osman Sınav), *Bir Yer Göstericinin Hayatı* (yön. Tülay Eratalar). Aktunç resme olan derin ilgisiyle de tanınıyor: İlk kişisel sergisi "Lacivert ile Bordo"yu (Erzincan, 1965) yıllar süren bir kesiklikten sonra "Ayvalık Yollarında, Sürücü Aynalarında" (İstanbul, 2005), "Meşk" (İstanbul, 2007) ve "Yoldaşım 40 Yıl" (İstanbul, 2008) sergileri izledi. Şiir ve anlatıdaki tavrını karışık tekniklerle çalıştığı resimde de sürdürdü.

Tarih ve Toplum Bilimleri Enstitüsü (TTBE) Onur Ödülünü Vedat Türkali, Ahmet Oktay ve Prof. Dr. Cevat Çapan ile paylaştı (2008).

Aktunç ile ilgili değerlendirmeler bellibaşlı ansiklopedilerde, sözlüklerde (Necatigil, Kurdakul, *Tanzimattan Bugüne Edebiyatçılar Ansiklopedisi* v.b.) bulunmaktadır.

"Hulki Aktunç'un değişik türlerdeki eserlerini bir arada düşündüğümde; kuşağının benzersiz bir adı diye tanımlayabildim. Her zaman kaynakların getirdiği yenilik, dinginlik." (Doğan Hızlan).

Yapıtları

Şiir: *Sır Kâtibi* (1989), *Islıkla Tarihçe* (1989), *Adresim Aynalar* (1991), *Şarkılar* (1992), *İnsan Aşklarının Külüdür* (1993), *Istıraplar Ansiklopedisi* (1994), *Bir Şeyin Varoluşu* (1999), *Firak* (Toplu Şiirler, YKY, 2001), *Sönmemiş Dizeler* (2009). Şiirlerinden bir seçme, İngilizce'ye çevrildi: *Twelfth Song* (çev. Theo Dorgan, Tony Curtis, Orhan Koçak; 1998).

Öykü: *Gidenler Dönmeyenler* (1976), *Kurtarılmış Haziran* (1977), *Ten ve Gölge* (1985), *Bir Yer Göstericinin Hayatı* (1989), *Güz Her Şeyi Bilir* (1998). *Toplu Öyküler I, Toplu Öyküler II* (YKY, 2003) ilk 5 öykü kitabını içerir.

Roman: *Bir Çağ Yangını* (1981; YKY, 2001), *Son İki Eylül* (1987; YKY, 2001).

Deneme: *Erotologya?* (2000; YKY, 2002), *Aforistika* (2001), *Bir Kadıköy'oğlu* (2009).

Sözlük: *Büyük Argo Sözlüğü* (1990; YKY 1998).

Söyleşi: *Yoldaşım 40 Yıl* (Rıza Kıraç), 2008

Sergiler: "Lacivert ile Bordo" (1965), "Şair Ressamlar" (Nâzım Hikmet, Oktay Rifat, Cemal Süreya, Metin Eloğlu, Afşar Timuçin – karma, 1991), "Ayvalık Yollarında, Sürücü Aynalarında" (2005), "Meşk" (2007), "Yoldaşım 40 Yıl" (2008).

Hulki Aktunç'un
YKY'deki kitapları:

Büyük Argo Sözlüğü *(1998)*
Firak - Toplu Şiirler / 1989-1999 *(2000)*
Bir Çağ Yangını *(roman, 2001)*
Son İki Eylül *(roman, 2001)*
Erotologya? *(2002)*
Toplu Öyküler *(2003, iki cilt)*
Sönmemiş Dizeler *(2009)*

ATIF SEVGİ
20120702

HULKİ AKTUNÇ

BÜYÜK ARGO SÖZLÜĞÜ
(Tanıklarıyla)

YKY

Yapı Kredi Yayınları - 1090

Büyük Argo Sözlüğü (Tanıklarıyla)
Hulki Aktunç

Kitap editörü: Selahattin Özpalabıyıklar

Kapak tasarımı: Nahide Dikel

Baskı: Promat Basım Yayım San. ve Tic. A.Ş.
Sanayi Mahallesi, 1673 Sokak, No: 34 Esenyurt / İstanbul

1. baskı: Afa Yayınları, İstanbul, 1990
YKY'de 1. baskı: İstanbul, Kasım 1998
7. baskı: İstanbul, Ocak 2010
ISBN 978-975-363-864-7

®Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş. 2009
Sertifika No: 12334
Bütün yayın hakları saklıdır.
Kaynak gösterilerek tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında
yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş.
Yapı Kredi Kültür Merkezi
İstiklal Caddesi No. 161 Beyoğlu 34433 İstanbul
Telefon: (0 212) 252 47 00 (pbx) Faks: (0 212) 293 07 23
http://www.ykykultur.com.tr
e-posta: ykykultur@ykykultur.com.tr
İnternet satış adresi: http://alisveris.yapikredi.com.tr

İçindekiler

Önsöz: Argo ve Türkçede Argo Üzerine Genellemeler • 9
Önsöz 2 • 21
Bu Sözlüğün Nitelikleri • 25
Teşekkürler • 27
Kısaltmalar • 28

SÖZLÜK • 29

Kavramsal Dizin • 325
Değinmeler • 379
Kaynaklar • 413

Sevgili Okurlara...

Bir sözlük, özellikle bir Argo Sözlüğü, katkılarla yaşar, gelişir. Bu sözlükte eksik, yanlış bulduğunuz argo sözcük ve deyimleri

- Sözcük ve deyim,
- Ne anlama geldiği,
- Türkçe değilse, hangi dilden olduğu ve o dildeki söyleniş biçimi,
- Duyulduğu yöre, tarih ve kullanılış örneği

sıralamasıyla haktunc1949@yahoo.com adresine iletmeniz beni mutlu kılacaktır.

Şimdiden teşekkür ve saygılarımla,

Hulki Aktunç

ÖNSÖZ:
Argo ve Türkçede Argo Üzerine Genellemeler

(I)
ARGONUN TANIMLARI

Belli başlı kaynaklar tarandığında, argo tanımlarında hem farklar, hem eksiklikler görülür. Bu, bilimin ve dilbilimin yaşama zaman zaman yetişemeyen soğukkanlılığından doğduğu gibi,

– argonun zaten karmaşık olan yapısından, ele avuca sığmaz, değişken mi değişken özünden,

– argonun kendisini en sivri biçimde ele verdiği alanların yol açtığı yanılsamalardan (örneğin, argo = hırsız dili, gibi),

– argonun ülkeden ülkeye, bölgeden bölgeye, dönemden döneme aldığı değişik tarihsel ve güncel biçimlerden, bu biçimlerin de birbiriyle örtüşmeyebilmesinden,

– tanımı öneren kişi ya da kurulların dünyagörüşünden ve tanımın yer aldığı kaynağın genel politikasından...

...da doğmaktadır.

Şimdi, değişik kaynaklardan bir 'argo tanımları yelpazesi' derleyelim. İlerde varacağımız 'eksiksiz' argo tanımı için veriler, bir yandan argonun sözcük/deyim gereçleridir ama bir yandan da eldeki tanımlardır... Yeter ki, argonun o sevimli, o bin yüzlü görünümlerinden herhangi birisine kapılarak argonun *bir bölümünün* tanımlamasını yapıp genel bir tanıma ulaştığımızı sanmayalım...

NOT: Aşağıda sıralanan tanımlardaki bütün italikler, benim.

TANIM 1

"Sınıfsal, mesleki ya da yöresel olarak *sınırlı* bir insan topluluğunun kullandığı *özel dil.* Almancada Rotwelsch, İngilizcede slang diye adlandırılır." (*Neues Grosses Volks Lexikon*, c. 1, s. 199.)

TANIM 2

"Bir toplumsal grubun, özellikle de *hırsız*ların, *serseri*lerin vb. kullandığı göreneksel slang." (...) (Slang: Yeni türetilmiş terimlerden oluşan bir dilden çok, bu tür bir terimler kümesini niteler ve her iki durumda da egemen kesimde kabul görmeyen, *popüler* imgeleme seslenen bir *dil* anlamına gelir." (*Webster's New Collegiate Dictionary*, G.-C. Merriam Co., s. 47 ve 228.)

TANIM 3

"Çoğu zaman *zengin* anlatımlı, *hırsız*lara ait *özel dil*. (...) Bazı sosyal kesimlerde kullanılan, *kaba, bayağı* biçimlerde süslenmiş anlatım tarzı." (*Nouveau Larousse Universelle*, c. 1, s. 98.)

TANIM 4

"Önce özellikle Fransız dili filolojisinde, sonra kaplamı genişletilmek suretiyle de genel dilcilikte, Türkolojide ve başka kollarda, dilin tabakalanması bahsinde kullanılan bir terim. (...) Eskiden, önce *esnaf*ın, sonra da *dilenci, serseri, külhanbeyi, hırsız, kaçakçı* ve genel olarak *şerir takımı*nın kendi yaşayış tarzı isteğine uyarak, *etrafındakilerin anlayamıyacağı* bir şekilde ve kendi aralarında konuştuğu *aşağılık, özel* ve *gizli dil*." (*İnönü Ansiklopedisi*, c. 3, s. 289.)

TANIM 5

"Toplumda belli bir *grupa* veya sosyal bir sınıfa mahsus olan ve genel dilin koynunda *asalak* bir kelime hazinesi bulunan konuşma sistemlerine argo (fr. argot) adı verilir, *hırsız* argosu, *talebe* argosu, *asker* argosu, *artist* argosu, *umumhane* argosu vb. gibi." (*Türk Argosu*, Ferit Devellioğlu, 6. baskı, s. 9.)

TANIM 6

"Kullanılan ortak dilden ayrı olarak, *belirli* toplulukların sesbilgisi, yapıbilgisi, sözdizimi ve anlam bakımından özellikler gösteren *dili* veya *sözcük* dağarcığı..." (*Dilbilgisi Terimleri Sözlüğü*, Prof. Vecihe Hatiboğlu, 2. baskı, s. 15.)

TANIM 7

"1. *Başıboş*lar, *hırsız*lar gibi *toplum düzeninin dışında kalan* kişilerin *kendi aralarında* kullandıkları *özel dil*: bu *dili* belirleyen sözcük ve deyimler. 2. Aynı meslekten olan kişilerin kendi aralarında kullandıkları özel sözcük ve deyimler." (*Yazın Terimleri Sözlüğü*, Tahir Nejat Gencan-Haydar Ediskun-Baha Dürder-Enver Naci Gökşen, s. 16.)

TANIM 8

"Aynı meslek veya topluluğa (atelye, okul, kışla vb.) mensup olan şahısların benimsedikleri özel terimlerin bütünü. – *Kaba* konuşma, *kültürsüz* ve *aşağı* tabakanın ağzı." (*Meydan Larousse, Büyük Lügat ve Ansiklopedi*, c. 1, s. 643.)

TANIM 9

"1. Bir meslek ya da *topluluk sınıfı* arasında kullanılan özel söz. 2. mec. *Serseri*lerin, *külhanbeyi*lerin kullandığı söz ya da deyim." (*Türkçe Sözlük*, TDK, s. 53.)

TANIM 10

"Bir toplumda geçerli *genel dilden* ayrı, ama ondan *türemiş olan*, yalnızca *belirli* çevrelerce kullanılan, toplumun her kesiminde anlaşılmayan, kendine özgü sözcük, deyim ve deyişlerden oluşan *özel dil*." (*AnaBritannica Genel Kültür Ansiklopedisi*, c. 2, s. 266.)

TANIM 11

"Kendi sosyal çevreleriyle sınırlı yaşayan ve toplumun geri kalan kesimlerinden *ayrılmak* ve/ya da *korunmak* isteyen bir grubun benimsediği özel sözcükler bütünü." (*Büyük Larousse Sözlük ve Ansiklopedisi*, c. 2, s. 778.)

(II)
İKİ KAVRAM ÖNERİSİ:
ALAN ARGOSU VE GENEL ARGO

Türkiye argosu taranıp incelendiğinde, argo sözcük ve deyimler ile konuşma biçimlerinin önce belirli alanlarda doğduğu, sonra komşu alanlara da geçerek yaygınlaştığı, kimi örneklerin genel argodan anadile sızdığı görülür. Bellibaşlı dillerin argolarında da çoğunlukla aynı gelişim söz konusudur.

Aşağıdaki liste, Türkiye argosunun oluşum alanlarını sıralıyor. 18 alan, birbirlerine yakınlıkları açısından öbeklendirilince de 6 ana öbek ortaya çıkıyor:

I	SUÇ (?) DÜNYASI (1) Hırsız, dolandırıcı, yankesici argosu (2) Uyuşturucu (kaçakçılığı, satıcılığı, kullanıcılığı) argosu (3) Kumar (kumarhane, kumarbaz) argosu (4) Kabadayı (bıçkın, külhanbeyi, serseri) argosu (5) Dilenci argosu
II	KAPALI DÜNYALAR (6) Hapishane, tutukevi (mahpus, tutuklu) argosu (7) Yatılı okul, okul (öğrenci, öğretmen) argosu (8) Kışla (asker) argosu (9) Denizcilik (denizci) argosu
III	AZINLIK DÜNYASI (10) Etnik azınlıklar argosu (11) Göçmen argosu
IV	CİNSEL DÜNYA (12) Cinsel argo (ve kadın argosu) (13) Eşcinsel argosu (14) Fuhuş (genelev, fahişe, genelev müşterisi) argosu
V	ALIŞVERİŞ DÜNYASI (15) Esnaf (satıcı, seyyar satıcı, eskici, dövizci...) argosu (16) Şoför (kamu taşıma araçları sürücüsü, yolcusu) argosu (17) Eğlence yerleri (gazino, meyhane, müzisyen) argosu
VI	SPOR DÜNYASI (18) Spor (sporcu, taraftar) argosu...

Öyle ki, argonun tanımı, gerek alanların her biri, gerek öbekler göz önünde tutularak yapılabilir (örneğin, Tanım 2, Tanım 3, Tanım 4, Tanım 5, Tanım 7, Tanım 8, Tanım 9)... Oysa 18 alanın ve 6 öbeğin toplamından oluşan bir sözcük/deyim dağarcığı var. Bu toplam da, bazı tanımlara sığmıyor...

Varsayalım ki, bir ana-baba, çocuklarının yanında 'cinsel' nitelikli bir konuda söyleşmek zorundalar... Kendilerine özgü bir argo kullandıklarında birçok tanıma girmeyen bir eylemde bulunacaklardır (tanımları izleyerek görelim):

– Sınıfsal, mesleki, yöresel bakımdan sınırlı bir insan topluluğuna özgü bir dil kullanmıyor olabilirler (Tanım 1),

– Argo sözcük kullanmalarının nedeni, ille de bir toplumsal gruba ait olmaları değildir; hırsız, serseri vb. de değildirler (Tanım 2),

– Gene, hırsız olmadıkları gibi, anlatımları kaba, bayağı olmayabilir (Tanım 3),

– Esnaf, dilenci, serseri, külhanbeyi, hırsız, kaçakçı, şerir değillerdir; aşağılık değildir konuşmaları (Tanım 4),

– Herkesçe bilinen sözcüklere yeni anlamlar veriyorlarsa, bu "asalak bir kelime hazinesi" üretmez; hırsız, talebe, asker, artist, umumhaneyle ilgili değillerdir (Tanım 5),

– "Toplum düzeninin dışında" ve "*aynı meslekten*" olmayabilirler (Tanım 7),

– Aynı meslekten değillerdir; kaba, kültürsüz ve aşağı tabakadan da değillerdir (Tanım 8),

– Bir meslekten ve *topluluk sınıfı*'ndan (?) değillerdir; serserilik, külhanbeyilikle ilgileri yoktur (Tanım 9)...

Tanım 6, Tanım 10 ve Tanım 11, aradığımıza en yakın olanlardır. Tanım 6'da "dil" kavramı kullanılmamalıdır; "sözcük dağarcığı ve bu dağarcığa dayalı konuşma biçimi", daha doğru olurdu. Tanım 7'deki "özel dil" kavramı da tartışmalıdır. Argoya "dil" ya da "özel dil" denmemesi gerekir bence. Argo, özel bir sözcük dağarcığına dayalı özel bir konuşma biçimi; *dil* değil ama *dilce* diyesim geliyor. (Sözcük önerisi benden.)

Elbette salt konuşma biçimi değil artık; yazıya yansır, iletişim ortamlarına (basın, radyo, tv, internet...) yansır. Oralarda da yayılımını, hatta üremesini, gelişimini sürdürür.

İmdi, ayrı bir "alan argosu" ve "genel argo" tanımı yapılabilir mi? Bu tanımları elde edebilmek için, Alan Argosu/Genel Argo/Anadil ilişkilerini kısaca gözden geçirmeliyiz.

Alan argoları,

a- Toplumun kendisine özgü yaşama, davranış biçimleri olan kimi kesimlerinde (alan argoları listesine bakınız: 7, 8, 9, 10, 11, 15, 16, 17, 18),

b- Toplumsal yaşayışın genelleşmiş biçimleri ve kurallarıyla sorunsal ilişkiler içindeki topluluklarda (alan argoları listesine bakınız: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 13, 14),

c- Toplumun ya da içinde bulunulan topluluğun genel ahlaki davranış ve kurallarıyla, belirli zamanlarda da olsa uzlaşmayan, aykırı düşebilecek birey davranışları doğrultusunda (alan argoları listesine bakınız: 12)...

... doğar ve gelişir.

– Alan argoları, genel argonun toplam sözcük ve deyim dağarcığını oluşturur. (Bk. Çizim 1.)

– Alan argoları, anadil ve çevredillerden sözcük ve deyim devşirir. Bu dağarcık, zaman zaman oluştuğu ortamdaki anlamıyla (örneğin, "sarı kız"), zaman zaman da anlamı değişip genişleyerek (örneğin, "paspal, dandig") genel argoya sızar. Alan argoları ile genel argo ve anadil arasında bir tür geçişim (ozmoz) vardır. (Bk. Çizim 2.) Bu geçişme evreleri, sıcak suyun ılınmasını, sonunda da soğumasını andırır: Alan argosundaki ilk kullanım evresinde *paspal, dandig* sözcükleri "sıcak"tı; aynı sözcükler, genel argoya geçtiklerinde artık "ılık"tır; anadilde dolaşıma girip hemen herkes tarafından anlaşılır olunca, "soğuk" evreye geçiş söz konusudur. (*Dandig* şu an "ılık"tır.) Bk. DEĞİNMELER 6, Dilin Yanlışı.

– Alan argoları, genel argoya, kendisine özgü nitelikleri bulunan sözcük oluşturma yolları kazandırır: Örneğin, *-iz, -uz, -ız* gibi ekler kullanarak "çekizleme, oluzlama, çakızlama" gibi mastarlar (bk. Çizim 3) türetme, daha çok hırsız, dolandırıcı, yankesici alan argosundan, *-asyon* (masyon), *-mento* gibi ekler kullanarak "atmasyon, aşırmento" gibi isimler türetme ise okul argosundan genel argoya geçmiştir.

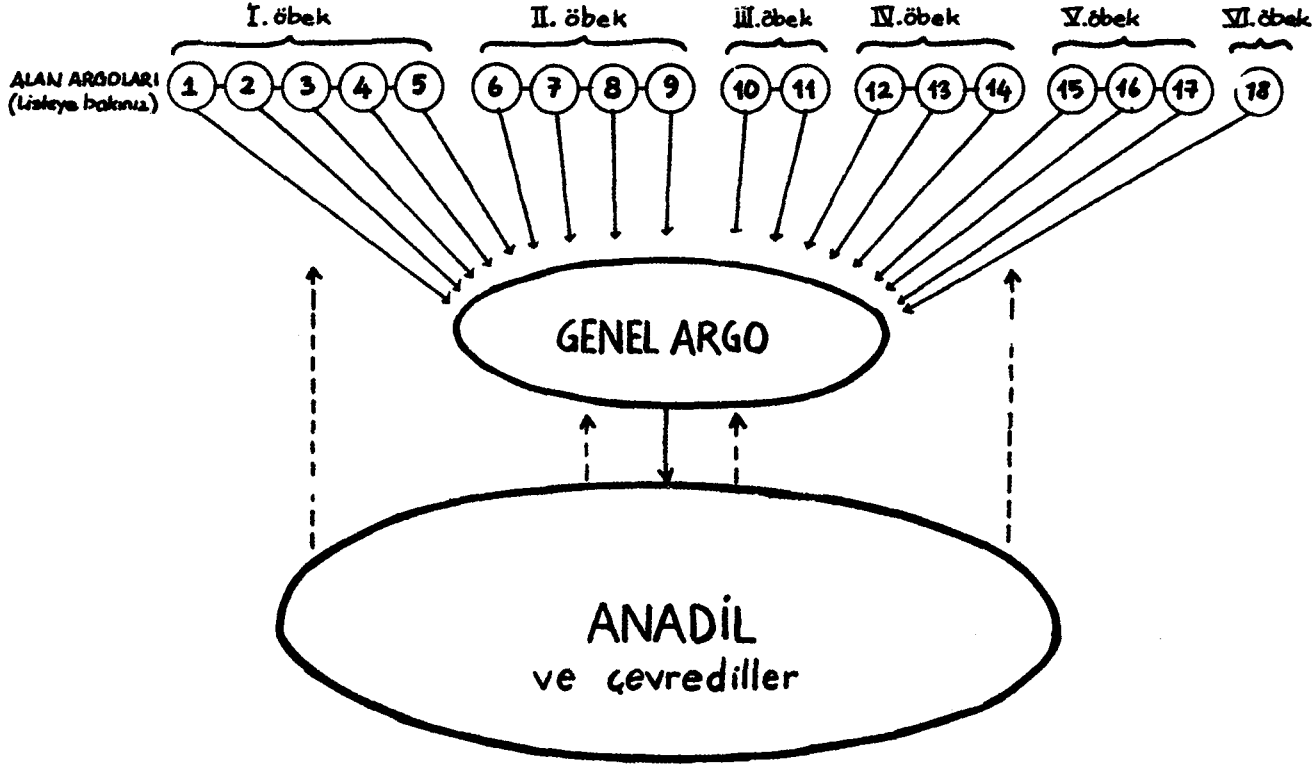
– Kimi alan argoları, azınlık dillerine ve çevredillere özel bir yakınlık gösterir: Örneğin, denizci argosu ile İtalyancanın, Lingua Franca'nın ilişkileri, eşcinsel argosu ile Çingenecenin ilişkileri gibi. Alan argoları, özel ilişki içinde bulundukları dillerden alınan sözcük ve deyimleri genel argoya taşır. (Bk. Çizim 2.)

– Alan argosu öbekleri (bk. alan argoları listesi), argo sözcük ve deyim türetme bakımından *yakın ilişki öbekleri* de sayılabilir. Örneğin, yankesici argosu ile uyuşturucu argosu, birbirine, kabadayı argosu ile eşcinsel argosundan daha yakındır; eşcinsel argosu ile fuhuş argosunun birbirine daha yakın olması gibi. Bu ilişkiler nedeniyle, örneğin "paspal" sözcüğü önce I. öbekte yayılır; sonra da diğer öbeklere ve genel argoya sızar. (Bk. Çizim 2.)

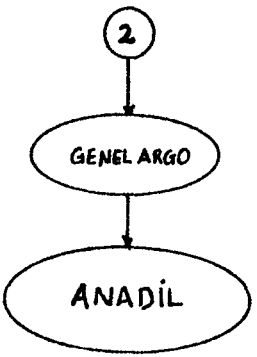
– Geçişme yönü, *alan argosundan genel argoya* ve *genel argodan anadile* biçiminde olduğu gibi, tersine de işler. (Bk. Çizim 1, 2 ve 3.) (Yunanca "kepeği çok un" anlamındaki *paspal*, "düşük nitelikli esrar" anlamını alan argosunda kazanır; sonra, genel argoya "düşük nitelikli kimse, şey" anlamıyla sızar; daha sonra da bu yeni anlamıyla anadildeki yerini alır.) Anadildeki *tutmak* fiilinden, *tut–uz–la–mak* fiili türetilir, yeni fiilden türetilmiş *tut–uz–cu* sözcüğü de eşcinsel argosunda özel bir anlam kazanır.

– Alan argolarının toplamı, genel argonun toplam sözcük ve deyim dağarcığını iki anlamda oluşturmaktadır: *Bilimsel anlamda*, bu bir sayım döküm toplamıdır. *Gündelik kullanım* anlamında ise, alan argolarından genel argoya sürekli geçişimin yarattığı bir zenginleştirme söz konusudur.

– Argo tanımlarının birçoğu, genel argonun değil, alan argolarından birisinin tanımı olagelmiştir (bk. Tanım 2, Tanım 3, Tanım 4, Tanım 5, Tanım 7, Tanım 8, Tanım 9)... Bu yüzden, tanımlarda "hırsız, serseri, kaba, bayağı, şerir takımı, aşağılık, kültürsüz vb." önyargılı, ideolojik nitelemelere sık sık rastlanır. (Türkçede argonun büyük olasılıkla ilk tanımlarından birisini, "hâce-i evvel" Ahmed Midhat şöyle yapar: "*Fransızcanın patuva ve 'argo' gibi tâbirlerle yâd olunan ve esâfil ve erâzile mahsus bulunan kelimât ve tâbirâtî*".) [Sefillere ve rezillere özel sözcükler ve deyimler.] Alman kültür çevresinde, *Gaunersprache* (dolandırıcı, hırsız argosu) varken, okullarda, alışveriş ortamında, fuhuş dünyasında ayrı ayrı alan argoları yok muydu? Elbet vardı. Ancak, toplumun ve dilcinin en doğrudan tepki verdiği argo *Gaunersprache* ve *Rotwelsch* (dilenci, serseri argosu) olmuştur.

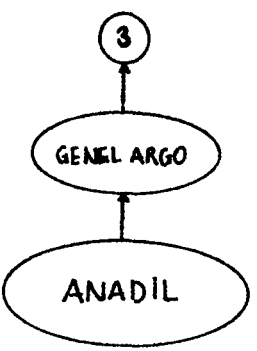

I. öbek
II. öbek
III. öbek
IV. öbek
V. öbek
VI. öbek
ALAN ARGOLARI
(Listeye bakınız)
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
GENEL ARGO
ANADİL
ve çevrediller

ÇİZİM-1

PASPAL:	DANDİG:
düşük nitelikli esrar	düşük nitelikli uyuşturucu
düşük nitelikli (kimse, şey)	düşük nitelikli, sahte (şey)
düşük nitelikli (kimse, şey)	... (anadile henüz yansımamıştır)

ÇİZİM-2

TUT-UZ-CU (bk. Sözlük bölümü)

TUT-UZ-LA-MAK (tutmak)

TUT-MAK (tutmak)

ÇİZİM-3

Filler, öncelikle en çıkıntılı yerlerinden (dişleri, kuyrukları, kulaklarından) tutularak tanımlanıyor. Yukarıda adı geçen *Webster's*'ta da benzeri bir durum gözlenir: *Cant, lingo, slang* (giderek bu kavram genelleşmiştir), *vernacular, argot* kavramları, daha çok alan argolarını niteler... Hepsi, *dialect* başlığı altında toparlanmıştır. Türkçemiz için de aynı şeyler söylenebilir: *Kayış dili* eski hırsız argosudur, *abdal dili* Anadolu'nun bazı yörelerinde Yörüklerin kullandığı bir tür "gizli dil"dir, *lisan-ı erazil* kabadayı ve serseri argosudur, daha sonraları *tulumbacı lisanı* diye de söylenmiştir... Bütün bu alan argosu adları, yanlış bir biçimde "genel argo" adı olarak da kullanılagelmiştir.

Bence *argo*'nun tanımı, *alan argosu*'nun tanımından bağımsız olarak yapılamaz.

ALAN ARGOSU: Kendi sosyal çevreleriyle sınırlı yaşayan ve genel olarak toplumun, özel olarak da içinde bulundukları topluluğun geri kalan kesiminden ayrılmak ve/ya da korunmak isteyen, yaşama ortam ve biçimleri birbirine yakın kişilerce yaratılıp benimsenmiş sözcükler, deyimler bütünü; bu sözcükler bütününe dayalı konuşma biçimi.

ARGO (GENEL ARGO): Alan argolarındaki sözcük dağarcığının, zaman içinde oluşturduğu toplam sözcük ve deyim dağarcığı ile, bu dağarcığa dayalı konuşma biçimi'dir.

Bu tanımlama çabalarıyla ilgili olarak, amatör sözlükçünün ekleyeceği son bir ayrıntı, argoya komşu diğer sözcük dağarcıkları ve konuşma biçimleri ile dilici öbeklerin göz önünde tutulması gereğidir: Küfür, kaba dil, halk dili, teklifsiz konuşma, mesleki jargon... gibi kavramlar, argoya çok yakın durur. Aradaki sınır, zaman zaman yok denecek kadar incelir. Argoyla ilgili ilk derlemelerde "argo ve halk deyimleri" ikilisinin (ve ikileminin) karşımıza sürekli çıkması bu yüzdendir (bk. bu kitabın ANA KAYNAKLAR bölümünde yer alan Mikhailov ve Bayrı).

(III)
TÜRKÇEDE ARGO:
KÂŞGARLI DEDEYE SELAM

Türkçede argo üzerine düşüncelerimi bu kitabın sonundaki DEĞİNMELER bölümünde toparlamaya çalıştım. Değinmeler'in ilk yazısı, *Büyük Larousse Sözlük ve Ansiklopedisi*'nin ARGO maddesidir. Maddede, Fransızca kaynaktan çevirinin redaksiyonu, Türkçeyle ilgili bölümün telifiyle bütünlenmiştir.

Diğer değinmeler, argo üstündeki çabalarımın birer yansıması niteliğindedir.

Burada, Türkçede argonun ilk izlerini taşıması bakımından *Divanü Lûgat-it Türk*'ten söz etmek, Kâşgarlı Mahmud'a bin yıl öteden bir selam vermek istiyorum.

Kâşgarlı Dedenin sözlüğü, dilimizin ilk sözlüğüdür. Başka bir deyişle, Kâşgarlı, sözlükçülerimizin pîridir. *Divanü Lûgat-it Türk*'ün son noktası, 1072 yılında konmuştur. Bu dönemde Türkler, öteden beri karşı karşıya oldukları Arap kültürünün yanı sıra, yepyeni bir coğrafya ve bu coğrafyanın içerdiği kültürlerle de karşı karşıya kalmışlardır (1071, Malazgirt utkusunun tarihi; 1072 de *Divanü Lûgat-it Türk*'ün yazılışının bitirildiği tarihtir). Türkçe, kendisini ilk kez bir sözlükle somutlaştırıyor.

Kâşgarlı Mahmud, bir sözlükçünün, bir dil adamının erdemlerini taşıyan bir yazardır: Dili, çevredilleri, sözcükleri, deyimleri sevdiği, kimi maddelerini yazarken kızıp kimi zaman sevindiği belli olmakta, ama soğukkanlılığı elden bırakmamaktadır. Bıyık altından gülümsediğini, güç tanımlar karşısında bocalayıp ne yazacağını bilemediği ama yine de dilsel kodlamayı başardığını sezersiniz.

Kâşgarlı'nın temel savı, "Türkçenin büyük bir dil olduğu"dur.

Yapıtı, dilimize büyük emekler vermiş Besim Atalay'ın aktarmasından okuyup taradım. (Bk. ANA KAYNAKLAR, 414.)

Türkçede argonun emekçilerinden Ferit Devellioğlu, *Türk Argosu*'nun önsözünde Kâşgarlı'nın yapıtına gönderme yaparak argo tadı taşıyan birkaç sözcüğü anar.

Daha geniş bir Kâşgarlı taraması, dilimizin benzeti, yan anlamlar yaratma, ironi gücünü, imgelem genişliğini gösterecektir. Kim bilir, aşağıda izlenecek elli sözcük, argomuzun yazılı ilk kaynağından belki de ilk taramadır...

AXSUNĞ (AHSUNĞ): *axunğ er*= sarhoşlukta kavga eden adam. (AXUM da denir.)

BAGIR: Karaciğer. Kimseye boyun eğmeyen adam için "bedük bagırlıg" denir ki "ciğeri büyük" demektir. (Bk. *Büyük Argo Sözlüğü*'nde –bundan böyle BAS diye anılacak– CİĞER ile ilgili sözcük ve deyimler.)

BEÇEL: Sünnet edilmiş kadın, hadım edilmiş erkek, iğdiş edilmiş at ve başka hayvanlar.

BİTRİK: Kadınların avret yerinde bulunan dilcik, dilâk. (Arguca, "fıstık" demektir.) [Bızır, Klitoris. H.A.]

BÖNĞ: *böng kişi* = iri yarı, yoğun, obur kişi. Bunun aslı "şebenğ"tir, kısaltılmıştır, "demirden yapılmış baston, cop" anlamınadır.

BÜRGE: Pire. Bir yerde duramayan zevzek, taşkın kişiye "bürge kişi" denir.

ÇANAÇ: Kendini düzdüren; korkak; iş göremeyen, gevşek. (Bk. BAS, "ÇANAK" maddesi.)

ÇAWA: Delikanlılara verilen adlardan. (Bk. BAS, "ÇAVO" maddesi.)

ÇEKİK: Küçük çocuk çükü. (Aynı zamanda "nokta", "serçeye benzer bir kuş" anlamları da var. H.A.)

ÇÖP: Şarabın tortusu, her şeyin çöküntüsü. Bu sözden alınarak değersiz kimselere "çöp, çep kişiler" denir.

ÇULK: *çulk esgürük* = cılk sarhoş, taşkın sarhoş.

DELİK: Bk. Aşağıda YİNÇÜ.

EKEK: *ekek işler* = ortaya düşmüş kadın.

EKEKLİK: Kadının arsızlığı, yüzsüzlüğü.

ERSEK: *ersek işler* = ortaya düşmüş azgın kadın.

GÖTİÇ: Bk. Aşağıda KÖTİÇ.

GÖTLÜK: Bk. Aşağıda KÖTLÜK.

İNCİ: Bk. Aşağıda YİNÇÜ.

KANÇIK: Dişi köpek. Bir kadına söğüldüğü zaman dişi köpeğe benzetilerek "kançık" denir.

KAPAK: Kızın kızlığı (bekâret); *kız kapakı sıdı* = kızın kızlığını bozdu.

KARALADI: *it karaladı* = köpek pisledi.

KART: Yara. Bundan alınarak huysuz kişiye "kart er" denir.

KATILDI: ... *er uragutka katıldı* = erkek kadınla çiftleşti. (Katılur, katılmak.)

KEYLİĞ: Maymun. Buna benzetilerek sarhoş veya yabanî gibi iki tarafına bakarak yürüyen kişiye "keyliğ kişi" denir.

KILINÇ: Kadının naz ve kırışması. *Öküş kılınçlama* = çok kırışma, çok nazlanma demektir.

KIRT: *kırt ot* = kısa ot. Kısa saça "kırt saç", kötü huylu ve pinti adama "kırt kişi" denir.

KİÇİNDİ: *uragut kiçindi* = kadın orospu oldu, giçişti. Bundan alınarak "kiçinme" denir ki "kaşınma, geçişme" demektir.

KİZLENÇÜ: Gizli. Şu savda dahi gelmiştir: "kizlençü kelinde" = gizli şey gelinde bulunur, çünkü o, iyi şeyleri kocasına saklar. (Bekâret zarı ? H.A.)

KOMŞUY: Kanla dolmuş kene, gene. Bu sav, sidiği tutulan ve işeyemiyen kimseler için söylenir.

KÖTİÇ: Genç çocuğa söğüldüğü zaman söylenir. "Kıç gibi kokmuş" demektir, kıça nispet olunur.

KÖTLÜK: Söğmek için kullanılır; puşt. (Bk. BAS, "GÖTLEK" maddesi.)

KÜRSDİ: *yıgıt kanga kürsdi* = delikanlı, kanlandı, etlendi, (kendisinde erkeklik belgeleri bile göründü). Aslı "hamur veya hamura benzer şeylerin bir kaba doldurulduktan bir saat sonra kabarıp taşması" anlamınadır. (Kürsemek.)

OXŞAGU (OHŞAGU): Oyuncak. Kadınlara da "oxşagu" denir. (Osmanlıcada fars. *bâziçe*, "oyuncak", fahişe anlamında kullanılmıştır. H.A.)

OYNAK: *oynak işler* = oynak kadın.

OYNAŞ: Başka biriyle sevişen kadın.

ÖTÜK: Kusma. *Anğar ötük tuttı* = Onu kusma tuttu. (Aynı sözcük, bir şeyi "hikâye etme" anlamı da taşır. Ayr. bk. BAS, "KUSMAK" maddesi. H.A.)

SIRIÇGA: Çekirge. Buna benzetilerek gevşek ve tembel adama "sırıçga er" denir.

SİKİLDİ: *uragut sikildi* = kadın sikildi.

SİKİŞ: Sikiş. (Bir sözcük için, kendisini kendisiyle tanım kimi zaman hayli gülümsetici! H.A.)

SİKİŞDİ: *er uragut birle sikişdi* = adam kadınla sikişti.

SİKİTTİ: *uragutnı sikitti* = o, kadını düzdürdü.

SİKTİ: *er uragutnı sikti* = erkek kadını sikti.

SİKTÜRDİ: *er künğin siktürdi* = adam cariyesini siktirdi.

SÜRÜŞDİ: *adhgır kısrak birle sürüşdi* = aygır kısrak ile sürüştü (aygır kısrağı dişleyerek sürükledi). Bunu aygır, aşmak istediği zaman yapar.

SÜRTÜK: *sürtük işler*= sürüştüren, kendisine sürüştürülen kadın, sevici kadın. Ezilen, sürüştürülen her şeye de "sürtük" denir. (İlginç nokta: Batı dillerinde "kadın eşcinselliği" anlamına gelen *tribadizm* kavramı da, Yunanca *tribein* =sürtmek'ten kaynaklanır. H.A.)

TAŞAKLIĞ: *taşaklığ er* = taşaklı adam. (Bk. BAS, "TAŞAKLI" maddesi.)

TEBİZ: Çorak yer. Bundan alınarak hasetçi kişiye "tebiz kişi" denir.

TILAK: Kadının avret yeri. Çiğilce. (Dilâk. Bk. Yukarıda BİTRİK. H.A.)

YALDRUK: *yaldruk neng* = cilâlı leğen gibi parlak nesne. Başkası da böyledir. Yalabuk karıya "yaldruk işler" denir ki, "süslü kadın" demektir.

YAP YUP: Hile, al. "Yap yup kıldı = hile kıldı, al etti".

YAYIG: *yayıg kişi* = huyu dönek adam, kâh şuna, kâh buna meyleden kişi.

YIGAÇ: Erkeğin erkeklik aygıtı. ("Ağaç, ağaç parçası" anlamı da var. Bk. BAS, "KERESTE". H.A.)

YİNÇÜ: İnci. Cariyelere dahi "yinçü" denir. Şu savda gelmiştir: "ötlüğ yinçü yerde kalmas" = delikli inci yerde kalmaz (delinmiş inci yerde bırakılmaz, onu bir alan bulunur). Bu sav, cariyelerin uzun zaman kız oğlan kız kalarak duramıyacaklarını, onları bir alan bulunacağını bildirmek için söylenir. ("Deli kız evde, delikli boncuk yerde kalmaz." Bu atasözünü, kayınvalidem Nuriye Hanımdan duydum. H.A.) (Ayr. bk. BAS, "DELİK" maddesi.)

YUMURTGA: Yumurta. Bütün kuşların yumurtasına, insanların ve hayvanların taşaklarına da "yumurtga" denir.

...

(Sözlüğümde sözlüğünden bir taramanın yer almasından büyük onur duyuyorum ey elleri öpülesi Kâşgarlı usta.)

...

Türkçede argo, argonun büyük dillerde yaşadığı büyük serüvenleri yansıtır.

Dilin kökeninde taşıdığı olanakları sezer ve üretir.

Dilin taşındığı yeni coğrafyaları, karşılaştığı yeni dilleri öğrenir, onlara da kendisini öğretir ve bu olanakları kullanarak yenilenir. (Bu kitabın DEĞİNMELER bölümündeki yazılara bakınız.)

Öylesine zengindir ki, sözlükleri eskiterek yaratımını sürdürür. Öylesine zengindir ki, amatör bir sözlükçüye, argo üzerine tanımlar, genellemeler yapma olanağı verir; kendi pratiğinden, kuramsal çıkarımlar yapılmasına da olanak sağlar.

(IV)
ARGO:
ÖZGÜR BELİRLEMELER

Argo sözlüğümü yazarken, kıyılara köşelere birçok not almışım. Bunların çoğu, bir yazarın fantezileri gibi görünecektir. Yine de, Türkçenin argosuyla ilgili olduğu kadar, başka dillerin argolarıyla da ilişkili özgür belirlemeler ve genellemeler yapmaktan kendimi alamıyorum...

– Argo, dilin gizli örgütüdür.

– Argo, etik azınlıkla etnik azınlığı dilde buluşturur.

– Argo, toplumsal yasaların boşlukları, satır arası beyazlıklarıdır.

– Argo, yazıya geçtiği, şifresi çözüldüğü anda yok olur. Böylece, anadilin ve çevredillerin olanaklarından yararlanarak yepyeni sözcük ve deyimler yaratma serüvenine yeniden başlar.

– Argo, yerleşik kavramları eleştirel bir açıdan yeniden tanımlama çabasıdır. (Bu yüzdendir ki, "bu düzen değişmelidir," diyen bir lidere "ya düzülen ne olacak, o değişmeyecek mi?" sorusunu sorar.)

– Argo kâğıda değil duvara yazı yazar.

– Argo, en mazlum olduğu anda en saldırgan olabilendir.

– Argo, yaratıcılıktır. (Anadilin sözcüklerine yeni anlamlar katar; kendi alanına girmeye çalışan sözcük ve deyimden ayakbastı parası alır ve onu bozuşturup dönüştürür; çevredilleri anadile katarak bir diller federasyonu oluşturmaya

çalışır; dilin en temel biçimlerini, onomatopeleri –yansılamaları– bile ya yeniden üretir, ya yeni örneklerle zenginleştirir.)

– Argo, alaydır. (Bu yüzden, gülmece peşindekiler argoya sık sık başvurur.)

– Argo, yabancılaşma ve yabancılaştırma gibi görünen yabancılaşmama çabasıdır. (Kendisini genel iletişim dizgelerinden ve dağarcığından korumaya çalışırken, onlarla bitişik yaşayıp onlara yeni olanaklar kazandırır.)

– Argo, ambargodur: Argo, genel anlamıyla toplumun dışlamaya çalıştığı toplulukların toplumu genel anlamıyla dilden dışlama savaşıdır.

– Argo, hem toplulukların hem bireylerin yaratısıdır. (Çünkü toplulukların toplumca, bireyin ise topluluklarca dışlandığı gerçeğine yaslanır.)

– Argo, en masum anlamıyla bir suç, bir argo sözlüğüyse en "kendinde" niteliğiyle bir ihbarnamedir.

– Argo, boyuneğmedir. (Dilin verili anlamları karşısında susar.) Argo, başkaldırıdır. (Dilin verili anlam dizgesini alt üst etmeye çalışır. Bu çaba, dilde dışlaştırılan genelgeçer ahlâkın da yargılanmasıdır; argo, o genelgeçer ahlâka ne denli yenik düşse de.)

– Argo, dillerin kardeşliğidir. (Hiçbir ulusal dil, herhangi bir argo dağarcığı kadar zengin kökenli olamaz.)

– Hiçbir argo sözlüğü, argoya yetişemez. (Hiçbir yasanın yaşama yetişemediği gibi. Yaşanan karşısında yasanan, konuşulan karşısında yazılan ve yazıyla korunanın zayıflığıdır bu.)

– Argo, genel kültür karşısındaki özel kültürlerin ve altkültürlerin yaşama direncidir. (Genel iletişim dizgesine de bu dirençle karşı çıkar, karşı koyar.)

– Her yeni kuşak, verili kültür ortamı üzerine oluşturduğu genel düşünce ve eleştirilerini argoya getirdiği katkılarla da ortaya koyar.

– Argo, denizin uzak kıyısıdır. Deniz (dil ve çevrediller) ne kadar büyükse, argo da o kadar büyüktür.

– Demek ki, Türkiye'nin, Türkçenin argosu ile ancak Anglo-Amerikan argosu yarışabilir. Eşleri yoktur.

ÖNSÖZ 2

Yaklaşık 30 yıldır bu sözlükle uğraşıyorum (artık, Kasım 2007). Uğraşmayı da sürdüreceğim. Argo, bitmez ki. Çünkü yaşam bitmez, dil bitmez, söz bitmez. Ben bitmedikçe, bu sözlük de bitmez. Sonrası, sevgi dolu, dürüst ve çalışkan kişilerin işi olacak.

Sevgi dolu derken, işin *öznel* yanını, dürüst, çalışkan derken de işin *nesnel* yanını vurgulamak istiyorum.

A. Fikri'nin, Osman Cemal Kaygılı'nın, Mehmet Halit'in çalışmalarında (Kaynaklar'a bakınız) önce sevgi, yaşanmışlık ve emek vardı... Amcamın, babamın, ağabeylerimin, içinde doğup büyüdüğüm, çok-dil ile özgün argoyu tanıya tanıya yaşadığım Kadıköy'ün çarşı aga'larının ve oradaki kanka'larımın bana "Bak, elin kalem tutuyor, yaz istersen bunları, kaybolup gitmesin," demesi gibi... Dilime borcum gibi...Dil benim tanrımdır, çünkü birbirimizi geliştirebiliyoruz, deyişim gibi.

Devellioğlu, Türk Dil Kurumu'ndaki bir "derleme kutusu"nu evine götürüp işi kotarmıştı. İyi ki de öyle yapmış; yoksa o kutu orada tozlanıp kalabilir, her anlamda toz olabilirdi. (Öznel yan dedim; kimi sözlükçülerde öznel yan olumsuz da çalışır; örneğin tek sözcükle "fahişe" diye tanımlayabileceğiniz bir argo sözcüğü Devellioğlu yaklaşımıyla "kötü kadın" diye tanımlamak gibi...) Ayrıca Devellioğlu, daha önce *İnönü Ansiklopedisi*'nde çıkan "Argo" maddesinin de yardımıyla konuya (doğru/yanlış) dilbilimsel bir yaklaşım getiriyordu. Nesnel olmaya özeniyordu.

Daha sonraki çalışmalar, amatörce ve adeta "gırgırına" yapılmıştı. Ben Devellioğlu'nun kitabını 1970'te incelemeye başlamışım. Eksiklerini not edeyim diyerek işe girişince ve notlarım sözlükteki madde sayısının 2 katına ulaşıp hele etimoloji ve tanık yokluğunu boşluğunu da görünce, 1978'de bu sözlüğü yazmaya başlamışım. (Sözlüğümün bu baskısında, madde sayısı kaynak saydıklarımın katlarca katına ulaşıyor.)

Nicelik önemli mi ki?

Elbet önemli; dilin gelişimi, değişimle olur, sözcük ve deyimlerin yaşamın yeni olgularına karşılık vermek için üremesi, çoğalmasıyla olur; durdurak bilmez yaşamı durdurak bilmez biçimde yansıtmamak (yansıtamamak), bir sözlüğü bir anı'ya dönüştürür. O sözlüğe güvenirsen, karşındaki söz erbabı 400 sözcükle konuşup uçarken, sen 100 eski sözcüğün kafesine kümesine hapsolursun...

Peki, nitelik, nesnel yön?

İşin *nesnel* yanı: Andığım yazarlar, argonun bilimsel bir *tanımını* ("efradını cami ağyarını mani") getiremiyordu (bk. "Önsöz, Argonun Tanımları").

Eksik, yanlış bir tanımla doğru bir sözlük yazılabilir mi?..

Hiçbiri *etimoloji* vermiyordu ("Arapça" anlamında "a." demek etimoloji vermek değildir). Bu sözlükteki KERİZ gibi, LUBUNYA gibi maddelerin etimoloji açıklamalarına dikkatle bakanlar, demek istediğimi somut biçimde anlar.

En önemlisi, andığım yazarlar örnek cümle verseler de, adlı adınca, somut *tanık* gösteremiyorlardı. Etimolojiye girişmek, yıllarınızı alır. Çok terletir. Tanık cümle arayışı, yıllarınızı alır, milyonlarca sayfa taramanız gerekir, yaşamış olmanız, yaşamayı sürdürmeniz gerekir, çok terletir.

Eski sözlüklerin yaşanmakta olan ile bağları ise kendileriyle kısıtlı görünüyordu. *Yaşamla bağlar:* Sözlüğün ilk baskısında okurlara ilettiğim çağrı, çok yanıt buldu (bk. "Teşekkürler" sayfası). Yaşayan, gün gün zenginleşen argomuzun örnekleri bana adeta yağmaya başladı...Tamam, benden önceki çalışmalarda gördüğüm bu çok önemli eksikleri gidermeye çalıştım ve çalışmaktayım. Ama benim çalışmam çıktıktan sonra yayımlanan çalışmalarda yukarıda belirttiğim eksiklerin sürüp gitmesi?

Şimdi gene *mea culpa*!

İtiraf ediyorum: Sözlüğümün yağmalanacağını bildiğim için, peynir yemli fare kapanına benzer bir-iki uyduruk madde yazmıştım; argo sözlüğü ya da sözlükçesi yazma meraklısı dostlarımız, etimoloji verip tanık gösterme terine zahmetine girişmedikleri gibi, o uyduruk maddelerimi de yağmalamışlardı.

Çok güzel! (Tabii o uyduruk bir-iki maddemi asla açıklamayacağım.)

Sonra, üstelik bir dilci profesör, sözlüğümü taramış, "güllüm atmak" maddesi *gül*'den geliyor diye vehmederek, "saplı sultan"daki *sap*'ı ise "bitkilerin doğal bir bölümü" sanarak bilimsel yapıt hazırlamıştı! Tamamen benim üretimim ve önerim olan Genel Argo ve Alan Argosu terimleri ise, adım da pek anılmadan, olağan, zaten evvel eski varolan, "miri" terimler olarak kullanılmaya başlandı.

Peki, olumlu yankılar olmadı mı? Olmaz mı? Burada sayamayacağım kadar çok. Birkaçına bakalım...

Filiz Bingölçe, "alan argosu" kavramını temel alarak çok önemli üç derleme hazırladı. *Kadın Argosu, Asker Argosu, Futbol Argosu.* (*Kadın Argosu*'nun önsözünü de ben yazdım.) Bu üç yapıt, dilimiz için özel birer ilk'tir.

Alman Türkolog Jens Peter Laut, *Zur Sexuellen Lexik des Türkeitürkischen* çalışmasını yayınladı. Temel kaynağı *Büyük Argo Sözlüğü* olduğu için, Türkçe-Almanca sözlüğünü bana adama zarafetini ve bilimsel adabını gösterdi.

Büyük Türkolog Robert Dankoff, aslında bize düşen bir işi yapmıştı. Benzersiz bir çalışma: *An Evliya Çelebi Glossary / Evliya Çelebi Lügatı, Seyahatname'deki Yabancı Kelimeler, Mahalli İfadeler...* Ne ilgisi var? demeyin. *Büyük Argo Sözlüğü*'nden de yararlanmış ve kitabı kaynakları arasında kaydetmişti.

Adlı adsız andığım yazarları ve kitaplarını Kaynaklar'ımda bulacaksınız.

En güzel ve bana onur veren tepki ise, gelmiş geçmiş en büyük Türkologlardan biri olan Andreas Tietze'den geldi...Yazık ki yayımı birinci ciltte kalan görkemli yapıtında (*Tarihi ve Etimolojik Türkiye Türkçesi Lugatı*, Cilt: 1, A-E, s. 71) şöyle diyor:

"Fakat, Aktunç (1990), bugün mevcut olan en büyük ve en iyi Tk. Argo sözlüğünü ortaya koydu (...) Ondan sonra (...) Aktunç'un eserine hemen hemen hiç bir şey ilave edemediler."

Sözlüğüm, sürmekte. Yaşam sürmekte. Şimdi e-postama bakarım, Teşekkür

listeme girecek yeni bir dostla karşılaşırım. Şimdi sokağa çıkarım, bir taksici muhabbetinde *çakma*'yı, *sulu banka*'yı yeniden duyarım. Sabah kahvemi içerken, *lubunya*'lar üzerine çalışıp da bu sözlüğün *lubunya* maddesinden habersiz görünen biliminsanlarına "saygı ve hörmetlerimi" sunarım. Sonra, yeni bir taramada bulduğum (M. Buyrukçu), bu sözlüğe bu baskıda ilk kez giren *papalyoz*'un etimolojisini kitaplarda ve insanlarda araştırıp bulmaya çalışırım.

Salâh Birsel ustam, "Yahu, diğer işlerini, şiirini, öykünü, romanını, denemelerini aksatmıyor mu bu sözlük? Biraz mayna etsene," demişti. "Buna mayna, onlara da mayna olur ustam," diye yanıtlamıştım...Bu sözlüğün ilk basımı gerçekleşeli beri, öyküydü, şiirdi, denemeydi, beş başka yapıtım çıkmadı mı ustam? *Erotologya?*'yı da size adamadım mı?

Mayna yok... Fora! Yelkenler hep fora!

Kasım 2007

Bu Sözlüğün Nitelikleri

(I)
KAYNAKLAR

Bu sözlüğün öncelikli kaynakları, başta Devellioğlu çalışması olmak üzere yine argo sözlükleridir (örneğin A. Fikrî, Bayrı, Mikhailov, Şimşek, Kaptan gibi sözlük/sözlükçe türü çalışmalar). Bk. KAYNAKLAR.

Ancak, öncelikli kaynaklar, nitel ve nicel açılardan büyük zaaf taşımaktaydı ve bu sözlüğün yaklaşık üçte biri için çıkış noktası oluşturdu denilebilir. Geri kalan üçte iki ise,

– basılı yan kaynakların taranması (gazete, dergi, kitap),

– gözlem ve görüşmeler,

– çevremdeki kişilerin "ilk okuma" yaparak eleştirilerini söyleyip yazmaları sayesinde derlenmiştir.

Tanık cümleler, binlerce yan kaynağın, yüz binlerce sayfanın taranmasıyla elde edilmiştir.

Tanık cümleler, bu sözlüğü denetlemektedir bir bakıma. Herhangi bir sözcük ya da deyimin tanıma uygun olup olmadığı, tanıklarca sınanmış olmaktadır.

Her tanık, bazen bir tanımdır da.

Tanık cümlelerin sözlükteki yeri, bu sözlüğü bir tür "argo antolojisi"ne de dönüştürüyor. Ayrıca, tanıklardan birçoğu, argo sözcük ya da deyim konusunda 'yazısal' bir tarihleme yapmamızı sağlar; konuşma dilinden yazıya geçişin tarihlenmesinin bile önemli olduğunu düşünüyorum: Örneğin, bugün de kullanılan bir deyimin (bk. LOLO) XVIII. yy'ın ilk yarısında yazıyla tanıklanmış olması, sözün sözlü tarihi konusunda da ipucu verir.

Mea culpa! Yan kaynakların bibliyografyasını da vermek isterdim. Ama bu, kitaba yaklaşık 70-80 sayfanın daha eklenmesi anlamına geliyordu.

(II)
ETİMOLOJİ

Etimoloji vermek/vermemek benim için önemli bir ikilemdi. Önce, her sözcüğün etimolojisini vermeyeceksem, hiç girmeyeyim bu işe, diye düşünmüştüm. Ancak, üstesinden gelebildiklerimin sayısı arttıkça cesaretim de arttı. Yine de eksiklerim var. Hem de çok. (Etimoloji, bazı durumlarda yalnızca sözcüğün –alfabetik olarak– geçtiği ilk maddede verilmiştir.)

İki avuntum var: Birincisi, etimolojik nitelikteki *ilk* argo sözlüğümüze girişmiş olmak; ikincisi de, sözlüğün ilerki basımlarında birçok eksiği giderme umudu.

(III)
SÖZLÜKBİLİM

Mea culpa! Amatör bir sözlük meraklısıyım ben. Dolayısıyla, gramer ulamları, tanım teknikleri bakımından yanılgılara düşmüş olabilirim. Bu konudaki bütün eleştirileri sevinçle karşılayacağım.

Bir konuda, bile bile esnek davrandım: Yukarıda da belirtildiği gibi, argo/jargon/kaba dil/küfür...gibi ulamlardaki sözcük ve deyimler, zaman zaman birbirine çok yaklaşır. Hangisi hangi ulamdadır, karar verilmesi güçleşir. Böyle durumlarda, sözcük ya da deyimi çalışma dışına atmak yerine (özellikle tanığı bulunmuşsa) sözlüğe almak yolunu seçtim.

Bir başka nokta, bir anasözcükle ilgili her deyimi (örneğin, *üçkâğıt* kavramı ve bu kavramla ilgili deyimler) aynı başlık altında öbekleştirmek/ya da ayrı ayrı vermek ikilemidir. Okuru yormamak için, analitik yola gittim; her deyimi ayrı maddeler biçiminde verdim.

TEŞEKKÜRLER

Başta dilimizin bütün sözlükçüleri olmak üzere,
argonun adlı/adsız bütün yaratıcılarına,
sözlüğün yazılışı sırasında (on yılı aştı)
bu çileyi benimle birlikte çeken karım
Semra Aktunç'a, oğullarım Uluğ ve Emrah'a
(sık sık sekreterlik ettiler) teşekkürü
borç biliyorum. Ayrıca, yardımlarını ve
görüşlerini esirgemeyen dost ve arkadaşlarıma
da teşekkür etmek istiyorum (bütün yanlışlar,
elbette yalnızca bana aittir):

Zühre Acar
Tansu Açık
İbrahim Akar
Kaan Ark
Seval Ark
Egemen Berköz
Raşit Çavaş
Yusuf Çotuksöken
Ayşe Davaz
Nurşen Demir
Ahmet Eken
Ferit Erkman
Levent Ertem
Alaeddin Eser
Oktay Gündoğdu
Tuncer Güzey
Ahmet Kalyoncu
Bilge Karasu
Ayşen Koldamca
Refika ve Oktay Koltan
Atiye Kuzu
Ahmet Nesin
Ekrem Önaler
Selahattin Özpalabıyıklar
Vural Sözer
Leman Tosuner
Yıldırım Türker
Saliha Yadigâr
Nuran Yavuz
İbrahim Yıldırım
Hüseyin Yurttaş

ve sözlüğün dizgisinde, düzeltisinde, basımında
emeği geçen herkese yürekten teşekkürler.

KISALTMALAR

al. y.	alay yollu
alm.	Almanca
an. ge.	anlam genişletme, teşmil yoluyla
ang.-ame.	Anglo-Amerikan
ar.	Arapça
arg.	argo, argosu,
arn.	Arnavutça
ayr.	ayrıca
b.	bozma, bozuşturma
ben.	benzetilerek, benzetme yoluyla
bi.	bileşik
bk.	bakınız
bulg.	Bulgarca
ç. di.	çocuk dili, çocuk tarzı konuşma
çek.	Çekçe, Çek dili
çin.	Çince
çing.	Çingenece
d.	deyim
dan.	danimarka dili
di.	dil, dili
e.	ek, ekler
em.	emir, emir kipi
erm.	Ermenice
es.	eski, eskiden
eşanl.	eşanlamlı
eti.	etimoloji
f.	fiil
fars.	Farsça
fr.	Fransızca
h.di.	halk dili
hint.	Hintçe
holl.	Hollanda dili
i.	isim
ibr.	İbranice
iç.	için
ik.	ikileme
ing.	İngilizce
isp.	İspanyolca
ital.	İtalyanca
k.	kelime
karş.	karşıt, karşıtı
kıs.	kısaltma, kısaltması
k.ler	kelimeler
kuş di.	kuş dili
kürt.	Kürtçe
lat.	Latince
m.	marka
mac.	Macarca
mec.	mecaz, mecazi
mo.	Moğolca
n.	neolojizm, türeti, uydurma
ono.	onomatope, yansılama
ö.	örnek, örneğin
port.	Portekizce
rom.	Romence
rus.	Rusça
s.	sıfat
sans.	Sanskritçe
sl.	Slavca, Slav dilleri
?	etimoloji ayıraçlarında kökenin olasılığını belirtir
t.	tanık, tanık cümle
tam.	tamlama
tic.	ticari
t.iç.bk.	tanık için bakınız
türk.	Türkçe
u.	uydurma, neolojizm
ü.	ünlem
vb.	ve benzerleri, ve bunun gibi
vd.	ve diğerleri, ve devamı
yak.	yakıştırma
yid.	Yiddiş dili
yug.	Yugoslavca
yun.	Yunanca
yy.	yüzyıl
z.	zamir
zf.	zarf

BÜYÜK ARGO SÖZLÜĞÜ

A

AA i. (Polis araçlarına verilen tabela trafik kod'undan, an. ge. yoluyla) Polis aracı, polis otomobili. • Genel anlamda, polis: *"A a geliyor, tüyün."* (AO da denir.)

ABANMAK f. Üstelemek, ısrarlı davranmak: *"Raconu bu abanmayı sevmem ha / Kafa bu be cavalacoz bir deha,"* (Hilmi Tuner, **Tavlama**) • Aşırı duruma gelmek, (bir eylemde) aşırılaşmak: *"Şarap abanmak, şaraba abanmak..."*

ABANOZ i. (fars. *âbnûs*, lat. *ebenus*; bir dönemde, İstanbul Beyoğlu ilçesinde genelevlerin bulunduğu sokağın adından, an. ge. yoluyla) Genelev, kerhane: *"Naciye'nin ilk sözü 'siz beni resmen orospu edeceksiniz!' demek oldu. 'Resmen orospu mu? Resmen orospu ne demek?' ... 'Yani vesikalı, Abanoz mallarından.'..."* (Samim Aşkın, **Halk Plajı**). *"Kastamonulu bir sır verircesine: –Abanoza gidelim mi? dedi."* (Orhan Kemal, **Gurbet Kuşları**).

ABANOZA DÖNMEK d. (fars. / lat.; türk. f.) (Birisi) Sürekli olarak aşağılık biçimde davranmak, adilik etmek.

ABAŞO s. ve zf. (ital. *a / basso,* "alt, aşağı, alttaki, aşağıdaki"den) Altta bulunan; aşağıda (olan); alta, aşağıya.

ABAYI YAKMAK d. (ar. *abâ*, "kalın, kaba, yün kumaş"; türk. f.) Âşık olmak, sevdalanmak, sevmek: *"Bey – Senin anlayacağın iki kişi âşıkane görüşürken abayı yakmışlar. Karagöz – Öyle söyleseniz e ya! Ondan malûmatım var. Yanan aşçının abasıydı."* (Karagöz, **Hain Kâhya**).

ABAZA. Bk. ABAZAN.

ABAZA ÇEKMEK d. (çing. *habezan*; türk. f.) Masturbasyon yapmak. (Özellikle erkek için) Cinsel doyumunu eliyle ya da bir araçla sağlamak. Otuzbir çekmek: *"Yalnız işte yeniden yaşamaya başlamadan önce / Abaza çekmeyi bırakmalıyım"* (Can Yücel, **Otuzbirinci Nesil**). Ayr. bk. ABAZANLIK ÇEKMEK.

ABAZAN s. ve i. ("aç" anlamında çing. *habezan*'dan) Uzunca bir süre cinsel ilişkide bulunmadığı için cinsel isteği artmış, azmış (kimse). • Başkalarıyla cinsel ilişki kuramadığı için sürekli cinsel doyumsuzluk içinde yaşayan (kimse): *"...âşık olup hemen evlenmeyi kuran zavallı, iradesiz, sivilceli, genç Türk âşıkları gibi mi olacaktım ben de sonunda, bizim okulun abazanları gibi..."* (Orhan Pamuk, **Sessiz Ev**). • Masturbasyon yapan, masturbasyonu alışkanlık haline getirmiş (kimse): *"Hacivat – Hanım kızım, Karagöz'ü hazırla, mahalleliler geliyor. Karagöz – Vay habazan köpoğlu!"* (Karagöz, **Ters Evlenme**). • Aç, açlık çeken: *"Mutlu bir gün, geldi çattı Ramazan / Neşeliyim ama mide abazan"* (Hilmi Tuner, **Tavlama**). • Sürekli doyumsuz (kimse). • Yoksul. (ABAZA, HABAZA, HABAZAN biçimlerinde de kullanılır.)

ABAZANLIK i. (çing. – türk.) Abazan (bk.) olma durumu: *"Hiç tanımadığınız bir erkek size çiçek verirse derhal oradan tüyün! Nedeni abazanlık'tır."* (Mehmet Çağçağ, **Abazan**). *"Bir haftadır Madrid'deydim ve onca güzel kadın arasında abazalığıma bir hal çaresi bulamamıştım."* (anonim, **Daracık**).

ABAZANLIK ÇEKMEK d. Abazan (bk.) durumunda olmak, abazan durumu sürüp gitmek. Ayr. bk. ABAZA ÇEKMEK.

ABDUŞ. Bk. ABUŞ.

ABEM d. (türk. *ağabey*'im'den b.) "Ağabeyim, ağabeyciğim" anlamında hitap olarak kullanılır: *"Abem be, attır be bi sipsi, ciğerlerim bayram etsin be abem."*

ABDAL DİLİ bi. i. (ar. *abdâl*; türk. k.) Anadolu'nun bazı yörelerinde, Yörüklerin kullandığı gizli dil.

ABECİ s. ve i. (çing. *habe*, "ekmek, yemek"; türk. e.) Bön, aptal (kimse). Bk. HABECİ.

ABİDİK GUBİDİK d. (n.) Saçma, saçma sapan: "*Azıcık üşüttüm de bööle abidik gubidik şeyler çizdim...*" (Hasan Kaçan, **Hasan'ın Saksısı**). "*Abidik gubidik twist*" (Öztürk Serengil, şarkı). • Deyim, cinsel çağrışım taşıyan bir biçimde, "aşna fişne" anlamında da kullanılır.

ABLA i. (türk. *ağa-bala*?) Genelev, randevuevi gibi yerlerde, yaşça daha büyük olan, daha deneyimli fahişe, çaça. • Genelevde, randevuevinde, yönetici kadın, ev sahibi, mama: "– *(Kavgacı şişman karıyı göstererek) ablam salıverirse gelirim!.. Sordum: –Bu senin asıl ablan mı? Yoksa... – Asıl ablam değil... Sonradan ablam...*" (Ahmed Rasim, **Fuhş-i Atik**). "*Salonda abla, Sevim, ben, bir de Ayten kalmıştık. Cemal baktı baktı, ablaya: 'Bu yeni mi?' dedi.*" (Tarık Dursun K., **Rıza Bey Aile Evi**). "*...göz yaşartıcı öyküleri başlardı. Esirleşirlerdi. 'Abla' dedikleri kadın patronlar, pasaportlarını ellerinden alırdı bir kez.*" (Kayhan Sağlamer, **Türk Mafiası**). • (Kadın eşcinselliğinde) Eş, daha yaşlı olan eş. Sevişmede etkin olan kız ya da kadın. Ayr. bk. MAMA, ÇAÇA, ABLACI.

ABLACI s. ve i. Eşcinsel (kadın ya da kız): "– *İstanbul'un ablacı Ebe hanımı, çok değil beş yıl önce, Kaptagellerin kına hamamında ne demiş bakalım! 'Aman körpeliğinde buna güç mü yeterdi' demiş.*" (Kemal Tahir, **Büyük Mal**).

ABLACILIK i. Kadınlar arası, kızlar arası eşcinsellik. Safizm, lesbiyenlik.

ABLAVUT s. ve i. Bön, aptal, sersem (kimse): "*Hey angutlar ablavutlar / Kalkıp kalkıp öpüşelim*" (Salâh Birsel, **Kikirikname**). Ayr. bk. ABULLABUT.

ABLİYİ BIRAKMAK d. (ital. *abli*; türk. f.) Şaşırıp ne yapacağını bilememek, soğukkanlılığını yitirip davranışlarını kontrol edememek: "*Santimci karşında, abliyi bıraktı mıydı eşek cennetine cicos.*" (ABLİYİ KAÇIRMAK, biçiminde de kullanılır.)

ABORDA ETMEK d. (ital. *abborda*, "çarpma"; türk. f.) Yanaşmak, değecek kadar yaklaşmak.

ABU i. es. Çapkın erkek, zampara.

ABULABUT. Bk. ABULLABUT.

ABULA ETMEK d. es. Çalmak, aşırmak: "*Abula itdim dün gice birinden bir cüzdan.*" (Mikhail Mikhailov, **Matériaux sur l'argot turc-ottoman**).

ABULİ s. (yun. *abulia*, "iradesizlik") Aptal, düşüncesiz, kafasız.

ABULLABUT s. ve i. (ar.dan b.) Beceriksiz, kaba saba, yontulmamış (kimse): "*Hafize – (...) On da Abullabudun Memet'ten itti mi sana yüz seksen kırk on.*" (Haldun Taner, **Keşanlı Ali Destanı**). ABULABUT, ABLAVUT biçiminde de kullanılır.

ABUSE ETMEK d. Durmak, duraklamak: "*Okso, abuse ettin miydi zımbalarım.*"

ABUŞ s. ve i. (ar. *abd-ullah*'tan *abduş*, *abuş*?) Aptal, bön (kimse, özellikle erkek). ABDUŞ da denir.

ABUZETTİN (BEY) d. Züppe. • (Pornografik bir halk öyküsünün kahramanından) Yaşlı ama cinsel istekleri güçlü, azgın erkek.

ACAYİP s. (ar. *acîbe*'den) Pek, çok; iyi, iyice: "*Tarzan aslında benim de resime acayip kabiliyetim var ama, bi elimden tutan yok...*" (Hasan Kaçan-Latif Demirci, **Tarzan**)

ACI BADEM d. (türk. *acı*; fars. *bâdâm*) Açıkgöz, kurnaz, akıllı: "*Nafile uğraşma, bir şey yemez, herifçioğlu acıbadem!*" (Hulûsi Kodaman, **Zar-Kâğıt Oyunları ve Hileleri**)

ACIDI MI? d. Bk. ACITTIM MI?

ACIN KABADAYISI d. Zaten parasız olduğu için eli açık, cömert görünen: "*Fayrap Ömer birden keyiflenip bağırdı: – Ha bereket! Acın kabadayısına gel!*" (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**).

ACITTIM MI? d. (Bir oyunda yenme, tartışmada üstün çıkma gibi durumlarda) Başarıyı abartmak, katmerlendirmek için kullanılır. ACIDI MI, ACITTI MI diye de kullanılır.

ACUR s. (ar.) Şirret. • Münasebetsiz (kimse).

AÇIK ALMAK d. Uzak durmak, yanaşmamak. • Değmemek. (Genellikle emir olarak kullanılır: *"Açık al da paparon huylanmasın."*) (AÇIKTAN ALMAK, - - GELMEK, - - GİTMEK biçimlerinde de kullanılır.)

AÇIK AYAK d. es. Tulumbacıların hızlı koşusunu niteler: *"...cemaati teşkil eden ve içinde birçok da hıristiyan ve yahudi bulunan yüzlerce tulumbacı onu, öğleye yetiştirmek için ta Bakırköyden Eyübe kadar 'Açık ayak' denilen bir tulumbacı koşusu ile getirmişler..."* (Osman Cemal Kaygılı, **İstanbulda Semaî Kahveleri ve Meydan Şairleri)**. Ayr. bk. TAKIM AÇMAK.

AÇIK GÖZ d. Hela deliği, kubur.

AÇIK KALDIRIM d. Bir tür hırsızlık: Dışarıda açıkta bulunan ya da unutulmuş, gözetimsiz bir şeyi çalma. • Bu işi yapan kimse: *"Açık kaldırım: Bulduğunu çalan hırsız."* (Ahmet Çakal, **Serseriler Arasında**). (AÇIK KALDIRMA da denir.) Burada *kaldırım*, kalmak'tan *kal-ım*'ı türetmenin örneğidir; "yol kenarındaki yüksekçe yer" anlamındaki *kaldırım* değil. Ayr. bk. KALDIRMAK, KALDIRIM, KAPALI KALDIRIMCI.

AÇIK KALDIRIMCI d. Dışarıda, açıkta bulunan şeyleri çalmada ("kaldırmada") ustalaşmış, bu işi âdet edinmiş hırsız.

AÇIK KALDIRIMCILIK d. Dışarıda, açıkta bulunan şeyleri çalma biçimindeki hırsızlık: *"Yukarıda bahsi geçen açık kaldırımcılığın ekseri pazar kurulan kalabalık yerlerde ve dükkân önlerinde açıkta bulunan tezgâhlardan..."* (Başkomiser Yılmaz Ertunç, **Yankesicilik**).

AÇIK KALDIRMA d. Eşanl. AÇIK KALDIRIM: *"Sen çanta çarpar mısın? –Yok... Biz açık kaldırma yaparız"*. (Nazlı Ilıcak, **Allah Kurtarsın**). Bk. AÇIK KALDIRIM, AÇIK KALDIRIMCILIK.

AÇIK KAPI d. Bâkire olmayan, erdenliği bozulmuş; kadın.

AÇIKTA BİR ŞEY Mİ GÖRDÜN? d. (ar. *şey*; türk.) Nedensiz ya da gerekmediği halde gülen kişilere karşı kullanılır: *"Karısı dönüb der ki: 'Ay! Efendim, ne gülüyorsun? Açıhda bir şey mi gördün? Ne oldun?' dedi. 'Vay açıkda gören güler mi?' dedi."* (**Meşhûr Meddah Kız Ahmed Efendinin Rivâyet Etdiği Lüleci Ahmed'in Menkıbesi** – XIX. yy). *"Fatma boğulacak kadar hırslandı: – Açıkta bir şey mi gördün?"* (Orhan Kemal, **Kara Çalı**). (AÇIKTA BİR ŞEY Mİ VAR? biçiminde de kullanılır.)

AÇIKTAN ALMAK. Bk. AÇIK ALMAK.

AÇILMAK f. İçkinin, uyuşturucu maddenin etkisi, esrikliği geçmek, geçmeye başlamak: *"– Kafan nasıl? (...) – Açılmak üzereyim..."* (Ümit Oğuztan, **Kraliçe Sisi**). KAFASI AÇILMAK diye de kullanılır.

AÇLIKTAN GÖTÜ ÖRÜMCEK BAĞLAMAK d. Uzun bir süredir açlık, parasızlık çekmek; sürekli züğürt olmak: *"Zaman kötü kötü, / Açlıktan örümcek bağlamış / Milletin gö... (sessizlikten sonra) zü."* (Oktay Arayıcı, **Rumuz Goncagül**).

AÇMAK f. (Özellikle insan için) Uzaklaşmak, gitmek, kaçmak: *"Aç bakalım, aç da ensen görünsün."* • (Bir şey, birisine) İyi gelmek, yaramak: *"Külhanbeyi – O da ne beybaba? Piyiz lazım, piyiz. Bizi başka bir şey açmaz."* (Ortaoyunu, **Kâğıthane Safası**). *"Geç. Beni açmaz. Şişman'ın kahvesinde bir oturuşta ben onun on mislini alırım istersem."* (Tarık Dursun K., **Rıza Bey Aile Evi**). • (Kadın ya da kız) "Mahrem" sayılan yerlerini göstermek.

AÇMAZA DÜŞMEK d. Bir hileye aldanmak. • Zor bir sorunla karşılaşmak. (AÇMAZA GELMEK de denir.)

AÇMAZA GETİRMEK d. (Birisini) Hile yaparak, kandırarak zor bir duruma sokmak.

AÇMAZ OYNAMAK d. (Oyunda) Hile yapmak. Hileli oynamak: *"Açmaz oynama, dingil! Açmaz oynayanı oyarlar!"*

AÇMAZ YAPMAK d. Hile yapmak. • Dalavere, oyunbozanlık yapmak. • (Konuşmada) Yanıtı kolayca verilemeyecek bir şey söylemek. • Başka sözler gerektirecek, başka sözlere çanak tutacak biçimde konuşmak. Dişi konuşmak.

AÇMIŞA KONMAZ MI? d. "Fırsat kaçırılır mı?" anlamında kullanılır.

ADADİYOZ s. ve i. es. (yun.) Bıçkın görünüşlü, külhanbeyi tavırlı (kimse).

ADAMIM d. (ar. –ibr. *âdem*'den) "Arkadaşım, kardeşim" anlamında kullanılır.

ÂDEM BABA d. (ar. –ibr. *âdem*; türk.) Hayatta hiçbir şeyi olmayan, kimsesiz serseri: "*Bunlar seni plajlara düşürüp 'Âdem Baba' yapan orospu değil ki, önüne gelen elleyebilsin...*" (Samim Aşkın, **Halk Plajı**). ANTON da denir. • (Hapishanede) Parasız, aç, en kötü durumdaki mahkûm: "*Kamyon'un gıcır gıcır yıkadığı helada, Tekel'in Çeşit isimli cigaralarından tellendirir, izmariti bir fiskede hela dışında bekleşen âdem babalar kalabalığına fırlatırdı.*" (Orhan Kemal, **Dünyada Harp Vardı**). • Yoksul, kılıksız turist. Hippi. • Afyon müptelası. Afyonkeş.

ADIM i. Çeşitli dönemlerde çeşitli para birimlerini anlatmak için kullanılmış sözcük: 1 kuruş, 10 kuruş, 1 lira, 5 lira, 100 lira vb: "*Adım – Beş lira* (*yarım adım – 2,5 lira*)." (Turan Aziz Beler, **Allah Kurtarsın**). • 1000 lira: "*Adamın malına 5 adım verdim, sakın sen daha fazla verme.*" (Arslan Kaynardağ, **Tarihi, Değişen Yönleri ve Gizli Diliyle İstanbul Bitpazarı**).

ADİDAS i. (tic. m.; *Adi Dassler*'in adından) AIDS hastalığı; edinilmiş bağışıklık yetersizliği sendromu: "*Bakıyorsun, adamın teki ortalara çıkıp 'Adidas (AIDS) Cenab-ı Hak'kın eşcinsellere cezasıdır.' (...) diye haykırıyor...*" (Pınar Çekirge, **Yalnızlık Adasının Erkekleri**). ADİŞ, AYDİS de denir. • "Adi" bölümü "*âdi*" biçiminde söylenerek: "Sahte Adidas" anlamında kullanılır: "*Lan Âdidas'a layık mıyım haso lavuk olaraktan?*"

ADİŞ i. AIDS hastalığı. Bk. ADİDAS.

ADRES DEĞİŞTİRMEK d. (fr. *adresse*; türk. f.) Ölmek, öbür dünyaya gitmek: "*Ben adres değiştiriyorum evlat... Çabuk delikten geç!*" (Süavi Süalp-Bülent Arabacıoğlu, **Gündüz İnsan Gece Hırt**).

ADRESİNİ DEĞİŞTİRMEK d. (fr. *adresse*; türk. f.) (Birisini) Öldürmek, öbür dünyaya yollamak.

AFAROZ i. (yun. *aphorizein*'den) Kovma. Dışarıya atma. • İlgisini kesme: "*İşte aforoz böyle müthiş bir şeydi. Ya verem, ya deli ediyordu.*" (Dr. Rıza Nur, **Hayat ve Hatıratım**). (AFOROZ biçiminde de kullanılır.)

AFAROZ ETMEK d. (yun.; türk. f.) Kovmak, dışarıya atmak. • İlgisini kesmek: "*Sen piliçsin ben horoz / Etme sakın afaroz*" (Hilmi Tuner, **Anam, Babam Güzelim**). (AFOROZLAMAK biçiminde de kullanılır.)

AFAROZLAMAK. Bk. AFAROZ ETMEK.

AFAROZNAME i. (yun.; fars.) (Okuldan, işyerinden, ordudan...) Kovulma, çıkarılma, tard edilme belgesi.

AFÇI i. (ar. *afv*; türk. e.) Genel af çıkma olasılığını hesaplayarak suç işleyen kimse. • (Hapishanede, tutukevinde) Çıkan aftan yararlanacak durumda olan mahkûm ya da tutuklu.

AFGAN. Bk. KÖKEN.

AFİ i. (yun.) Yalan. • Fiyaka, gösteriş, caka: "*Emine'yi gerçekten sevdiğinden yapmıyor, sırf caka, fiyaka, afi, gösteriş için yapıyordu.*" (Osman Cemal Kaygılı, **Çingeneler**). • Külhanbeyice, kabadayıca davranış.

AFİ ATMAK d. (yun.; türk. f.) Yalan söylemek. • Gösteriş yapmak, fiyaka yapmak. • Böbürlenmek. • Kabadayıca davranışlarda bulunmak. (AFİ KESMEK, AFİ YAPMAK biçiminde de kullanılır.)

AFİ KESMEK d. (yun.; türk. f.) Yalan söylemek. • Gösteriş yapmak, fiyaka yapmak: "*... züğürtse bile zengin afisi kesmeye muktedirdir...*" (Server Bedi, **Hey Kahpe Dünya**). • Kabadayıca davranmak, külhanbeyi tavırları göstermek: "*... bir ayağının bileği öbür dizinin üstünde öylesine afili bacak bacak üstüne atar, bir eliyle bacak bileğini kavrayıp diğer kolunun dirseğini iskemlesinin arkalığına dayayarak öylesine afi keser ki...*" (Ratip Tahir Burak, **Hapishane Hatıraları**). (AFİ ATMAK, AFİ YAPMAK biçimlerinde de kullanılır.)

AFİLİ s. ve zf. (yun.; türk. e.) Gösterişli, hoş: "*Ama kimi öne indirip kimi arkaya, sola*

yatırıp, o şapkalara çok yakışır, afili biçimler vermişlerdi." (Mehmet Seyda, **Garnizonda Bir Olay**). • Kabadayılara yakışır biçimde. "*Kendisi afili delikanlı / İşi gücü hır çıkartmak*" (Mazhar Alanson, **Anında Görüntü**).

AFİ SÖKMEK d. (yun.; türk. f.) Yalana aldanmak, kanmak. • (Birisinin) Fiyakasından, gösterişinden etkilenmek. • (Birisinin) Kabadayıca davranışları karşısında sinmek, boyun eğmek: "*Fehim Paşanın hayrül halefi / bize sökmez afi*" (Nâzım Hikmet, **Cevap 3: Bir Komik Âdem**). (Deyim genellikle soru biçiminde ya da olumsuz çekimle kullanılır: "*Bize afi söker mi? Zarvoya afi sökmez*"... gibi.)

AFİŞ i. (fr. *affiche*) Hile, dalavere. • Yalan.

AFİŞ OLMAK d. (fr.; türk. f.) (Birisinin) Kötü bir yönü, bir suçu, gizli bir yönü ya da işi ortaya çıkmak: "*Sonra Canip kılıç zoruyla kasa hırsızı diye elaleme afiş olalım.*" (Halit Çapın, **Alles Kommen Ülen İnekler!**).

AFOROZ Bk. AFAROZ.

AFSİYON i. es. (ar. *afv*[?]; fr. sonekten n.) Yalan, uyduruk.

AFİ YAPMAK d. Bk. AFİ KESMEK.

AFTOS i. (yun. *autos*, "bu" sözcüğünden) Sevgili. Nikâhsız karı, metres, kapatma:"*Avtos yarim ben kül yutmam bilir misin*" (**Sarhoş Kantosu**) "*Karakaş Mahmure benim eski aftostur. Şimdi gizli ev açtı.*" (Server Bedi, **Hey Kahpe Dünya**). • Nikâhsız koca: "*Annesinin aftosu Garabet yalancı şahitlikle geçinir.*" (Sermet Muhtar Alus, **Eski Galata'nın Eğlence Yerleri**). "*Ey ihtisas mahkemeleri kaçağı / ve Despinis Kokononun aftosu*" (Nâzım Hikmet, **Bir Provokatör Üzerine Hiciv Denemeleri**). • Kadın ya da kız: "*– Ulan Nuri!.. Lândodaki aftoslara dikiz ettin mi? Ah anam babam...*" (Hüseyin Rahmi Gürpınar, **Bir Muadele-i Sevda**). (AFTOZ, AVTOZ biçiminde de kullanılır.)

AFTOS PİYOS d. (yun *autos*, "bu"; *piyos*, "kim, hangi"). İşe yaramaz, değersiz, yararsız: "*Andavallı'nın sonunu az öteden dikizledikten sonra, önceleri aftoz-piyos bi manzara çizen, giderek alengirli hale gelen mevzuu bahis savaşa takılalım yine.*" (Kemal Gökhan Gürses, **Aydınlarla Zontaların Savaşı**). • "Bu da nesi?", "Sen de kimsin?" anlamında kullanılır. (AFTOZ PİYOZ biçiminde de söylenir.)

AFTOZ. Bk. AFTOS.

AFYONUNU PATLATMAK d. (lat. *opium*; fars. *efyûn*; türk. f.) (Birisini) Yersiz bir davranışla öfkelendirmek, sinirlendirmek: "*– Oğlum afyonunu mu patlattık? Pekiii... Bu kavanoz dipli dünyanın ucu uzun...*" (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**). • Sabahleyin, sigara, çay, kahve vb. içerek uyku nemrutluğunu üzerinden atmak: "*Daha afyonumuzu patlatmadan ne mangizi uçlanacağız karı!*"

AGANİGİ i. (kuş di.) Aşk ilişkisi. • Sevişme. Ayr. bk. KUŞ DİLİ.

AGANİGİ MAGANİGİ d. (kuş di.) Aşk ilişkisi. • Sevişme: "*Fıstık şööle başbaşa müzik vaziyetleri soora da aganigi maganigi... – Ay kikir kikir...*" (Latif Demirci, **The Selamın Aleyküm**). Ayr. bk. KUŞ DİLİ.

AGANTA d. (ital.) "Tut" anlamında kullanılır.

AGİR i. ("ateş" anlamında kürt. k.) Tabanca: "*Ayrıca militan delikanlıların bellerindeki agirlere de hasta olmuşlardı.*" (Metin Kaçan, **Ağır Roman**).

AĞAÇ OLMAK d. Uzun süre ayakta durmak. • (Bir ulaşım aracında) Ayakta kalmak. • Birisinin buluşmaya gecikmesi ya da gelmemesi yüzünden bekleyip durmak: "*Git ulan şurdan bir konyak al, dedi. Millet düğünde biz burda ağaç olduk...*" (Süavi Süalp, **Gene İyi Dayandık**). Ayr. bk. ÇAY AĞACI, GAZOZ AĞACI, KAHVE AĞACI.

AĞÇİK. Bk. AHÇİK.

AĞIR GELMEK d. Soğukkanlı davranmak (özellikle emir biçiminde kullanılır): "*Ağır gel molla, yoksa getirirler.*"

AĞIR İŞÇİ d. Fahişe, para karşılığı cinsel ilişkide bulunan kimse: "*Derviş – Ağır işçi olmuş düpedüz. Surata bak.*" (Haldun Taner, **Keşanlı Ali Destanı**). • Jigolo.

AĞZI AŞAĞI d. es. Dişilik organı, vulva.

AĞZI BURNU ÇARŞAMBA PAZARINA DÖNMEK. Bk. ÇARŞAMBA PAZARI.

AĞZINA SIÇMAK d. (Bir şeyi) Bozmak, berbat etmek. • (Birisini) Kötü duruma sokmak: *"Ne aşkı ulan! Salak mıyım ben? Zeki sıçtı ağzıma..."* (İrfan Yalçın, **Pansiyon Huzur**).

AĞZINA VERMEK d. (Birisinin) Söylediği kötü bir söze hak ettiği cevabı vermek. • Fellasyo yaptırtmak. • (Ender olarak) Kunilingus yaptırtmak.

AĞZININ KAYTANINI ÇEKMEK d. Kötümser sözler etmeyi kesmek. • Kötü konuşmayı bırakmak. • Gevezeliği kesmek.

AĞZINI PAÇA ETMEK d. (türk. *ağız*; fars. *pâçe*; türk. f.) (Birisinin) Cinsel duygularını uyandırmak, (birisini) cinsel bakımdan zevklendirmek: *"O biçim zevkler mi?.. Tabii, şimdi Ann benim iyice ağzımı paça edecek."* (anonim, **Islak Dudaklar**). • (Birisini) Sevindirmek, keyiflendirmek. Ayr. bk. AĞZI PAÇA OLMAK, PAÇA OLMAK.

AĞZINI POYRAZA AÇMAK d. (türk. *ağız*; yun. *boreas*, "kuzey yeli"; türk. f.) Boşuna beklemek; boşuna bekleyip istediğini elde edememek. • Züğürt düşmek; parasal gücü ve beklentisi kalmamak: *"220 kırmızı (altın) lirayı (...) Hamdi'ye verdi; bir parasız kalıp ağzını poyraza açtı."* (Sermet Muhtar Alus, **İstanbul Kazan Ben Kepçe**).

AĞZI PAÇA OLMAK (türk. – fars.) d. Sevinmiş; keyifli olmak: *"Sırıtan Seringel'e çıkıştı: – Bugün gene ağzın paça olmuş karanfil tohumu!"* (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**). • Cinsel duyguları uyanıp zevk duymak. Ayr. bk. AĞZINI PAÇA ETMEK.

AHBAR i. (erm. *yeğpayr*, "erkek kardeş") Bir erkeğe hitap ederken, "kardeşim" anlamında kullanılır: *"Ciğer yandı kebap oldu yetiş ahbar bir içim suuu"* (anonim, ermeni ağzı semaî). *"Ermeni – E, ahbar, bir tane de benden iç bakalım."* (Meddah Mazlum Bey, **Bir Sarhoşun Rakıya Tövbesi**). • Bazı durumlarda da, o erkeğin Ermeni olduğunu belirler: *"... Misak Boyacıyan kaç yıllıktır?(...) Vefa'dakilerle yarışa çıkardı ahbar."* (Sermet Muhtar Alus, **İstanbul Kazan Ben Kepçe**).

AHBARİK d. (erm.) "Kardeşçiğim" anlamında kullanılır: *"Benim kime yağılığım var, ahbarik? Deli yapma beni!"* (Y. Kenan Karacanlar, **Babıali Kaldırımlarında Bir Adam**). Ayr. bk. AHBAR.

AHÇİK i. (erm.) Yabancı kadın, kız; yabancı kadın turist. • Ermeni kızı: *"Bahçelerde mor meni / Verem ettin sen beni / Ya sen islam ol ahçik / Ya ben olam ermeni"* (anonim, mani). AĞÇİK biçiminde de kullanılır: *"Ağur ağçik görsem sulanırım / Merd olana tosunum bayılırım"* (**Sarhoş Kantosu**). Ayr. bk. DACİK.

ÂHENK YAPMAK d. (fars. *âheng*; türk. f.) Doğru ya da anlamlı bir şey söylemeksizin sürekli konuşmak. • Bir durumu gizleme çabasıyla konu dışı şeyler söylemek.

AHLAT s. ve i. (yun. *akhladi*, "yaban armudu") Taşralı, kaba (kimse): *"Zavallı ahlatlar, Paris budur sanıyorlar."* (Raymond Queneau-Tahsin Yücel, **Zazie Metroda**).

AHMET. Bk. ÂMET.

AHMET ÇAVUŞ d. (ar. i.; türk. k.) (Polis için) Rüşvet.

AHTAPOT i. (yun. *oktapodi*, "sekiz ayak", "ahtapot") Sırnaşık. • Çıkarcı, asalak. • Batak. İçinden çıkılması güç yer. • Edilgin eşcinsel erkeklerle para karşılığında ilişkiye giren etkin eşcinsel erkek fahişe.

AHTU i. es. (ono.?; yun. *ahti*, "çok arzulamak"tan?) (Özellikle etkin durumda olan kimse için) Cinsel ilişki.

AİDİS. Bk. ADİDAS.

AKARYAKIT i. İçki.

AK DELİĞİ d. Bk. HAK DELİĞİ.

AKI BOKUNA KARIŞMAK d. Çok korkmak. • Korkudan ne yapacağını bilememek. Bk. AKLI BOKUNA KARIŞMAK.

AKIL GEL SİKİME TAKIL d. (ar. *akl*, "köstek"; türk. k.ler) "Ne yanlış, ne aptalca düşünce ve davranış" anlamında söylenir. (AKIL AKIL GEL ŞEYİME TAKIL; AKIL BİLMEMNEME TAKIL vb. biçimlerde de

kullanılır): "*Akıl akıl gel paçama takıl. Bir kere eksik etek milleti güzel bir orta ile gole mal olan bir ıskayı ayırt edemez.*" (Haldun Taner, **Ases**).

AKINTI ÇAĞANOZU d. (türk. *akıntı*; yun. *tsaganos*, "yengeç") Düşük omuzlu kimse. • Sarhoşluk ya da benzeri bir nedenle düzgün, uyumlu yürüyemeyen, eğri adımlar atan kişi. • Gövdesinde bir çarpıklık olan kimse: "*Hacivat – Seni gidi tarla bozuntusu herif seni! Karagöz – Seni gidi akıntı çağanozu herif seni!*" (Karagöz, **Şairlik**).

AKITMA i. (Yankesici için) Birisinin giysisini ustura ya da tıraş bıçağıyla fark ettirmeden keserek cüzdan, saat vb. eşyasını çalma: "*... suçun bu tarzına akıtma dahi derler...*" (Cemalettin Fazıl, **Zabıta Kılavuzu**).

AKITMAK f. Ersuyu fışkırmak, beli gelmek.

–AKİ e. Argo sözcükler türetmede yararlanılan, Yunanca kökenli sonek: "*Gebeş–aki, sız–aki*" gibi.

AKİ i. (tic. m. *Akineton*'dan kıs.) Uyuşturucu nitelikte bir ilaç, hap: "*Ayıkken yarım saatte yapacağı işi akiyle saatlerce uğraşarak yapıyordu...*" (Kanat Güner, **Eroin Güncesi**).

AKLI BASMAK d. (ar. *akl*, "köstek"; türk. f.) Bir şey, birisinin görüşüne, düşünce biçimine uygun gelmek: "*Karmanyolaya aklım basmaz, ama dızdızlamak iyi numara.*" • İnanmak: "*Yıllardır hakkında pek çok şey duyar dururdum da, pek aklım basmazdı inan.*" (Ümit Oğuztan, **Kraliçe Sisi**).

AKLI BOKUNA KARIŞMAK d. (ar. *akl*; türk.) Korkup ne yapacağını bilememek: "*Aklım bokuma karıştı. Karakolun adını duyunca yağlarım eridi.*" (Fakir Baykurt, **İçerdeki Oğul**). Bk. AKI BOKUNA KARIŞMAK.

AKLI DURMAK KIÇI TAVANA VURMAK d. Çok şaşırmak. (AKLI DURMAK GÖTÜ TAVANA VURMAK biçiminde de söylenir.)

AKLI FIRTMAK d. (ar. *akl*, "köstek"; *fırtmak*, "kaçmak, gitmek" anlamında türk. n.) Çok şaşırmak, kendi düşünüş biçimine çok aykırı bulmak: "*Birkaç kişiye daha anlattım. Akılları fırttı.*" (Füsun Erbulak, **60 Günlük Bir Şey**). • Çıldırmak, delirmek.

AKLI GÖTÜNDE d. Dalgın, dikkatsiz (kimse). • Cinsel konulara duyduğu ilgiden ötürü başka konularda dalgın (kimse).

AKLINA TURP SIKMAK d. (ar. *akl*, "köstek"; fars. *turb*; türk. f.) (Birisinin) Düşüncesini beğenmemek; onun düşünce biçiminin hiçbir işe yaramayacağını anlatmak için kullanılır: "*Yuf olsun yedi sülalene o halde. Aklına turp sıkayım senin. Ben evlenemem arslanım.*" (Tarık Dursun K., **Hasangilier**).

AKLI SİKİNDE d. (ar. – türk.) Cinsel konulara duyduğu ilgiden dolayı başka konularda dalgın, dikkatsiz erkek (özellikle genç erkek).

AKMAK f. Gitmek. • Savuşmak, ortadan kaybolmak. • Ersuyu fışkırmak, beli gelmek.

AKORDEON OLMAK d. (fr. *accordéon*; türk. f.) (Özellikle taşıt araçları için) Kaza, çarpma sonucu eciş bücüş olmak, ezilmek. • (Trafik kazasında, taşıt araçları) Birbirine geçmek.

AKORT i. (fr. *accord*) Keyif, rahatlık.

AKORT ETMEK d. (fr. – türk.) Haddini bildirmek. • Dövüp kımıldayamayacak hale getirmek: "*Geç, zıbar palas oteline... Anam avradım olsun akord ederim seni...*" (Adnan Veli, **Mapusane Çeşmesi**).

AKORTLU s. (fr. – türk. e.) Alışık: "*Ufaklığa delikten akortlu olmak.*"

AKOZA em. es. (yun. *akousa*, "işittim") Konuş! Anlat! Söyle! anlamında kullanılır.

AKOZ ETMEK d. (yun.; türk. f.) Susmak, sükut etmek: "*Gönüldendir bu buluş / Akoz etme gel konuş.*" (Hilmi Tuner, **Anam, Babam Güzelim**). • Fiil "gizlice söylemek" anlamındaki AKOZLAMAK (bk.) yerine de kullanılır: "*Gece adamakıllı mest oldu. Anneme akoz ettim, gelince sen voltanı al diye.*" (Orhan Kemal, **Suçlu**). • Söylemek. • Uyarmak. • Vermek. AKUZ ETMEK biçiminde de kullanılır.

AKOZLAMAK f. (yun.; türk. e.) (Birisine) Gizlice söylemek, kimse duymadan anlatmak. • Haber vermek.

AKREP i. (ar. *akreb*) Polis memuru.

AKSATA i. (ar. *ahz ü ita*; "alma verme", "alışveriş"ten b.) İş; alışveriş: *"Aksata (iş) arasında dilleri de işlemede: – Ezanı duydun mı aslanım..."* (Sermet Muhtar Alus, **İstanbul Kazan Ben Kepçe**). (Sözcük genellikle küçümseyici, aşağılayıcı tavırla kullanılır.)

AKTARMA i. Rulet vb. oyunlarda oyuncu ile krupiyenin anlaşarak fişi kaybeden renkten kazanan renge son anda koyması: *"Maryo Sera'nın iflâsında kendi kumar kaybı kadar, bu aktarmaların da çok tesiri olmuştur."* (Hulûsi Kodaman, **Zar-Kâğıt Oyunları ve Hileleri**).

AKTİZE. Bk. eşanl. AKOZA.

AK TOZ d. Eroin.

AKUZ ETMEK. Bk. AKOZ ETMEK

AKÜ DOLDURMAK d. (fr. *accumulateur*'den *akü*; türk.) (Erkek) Cinsel gücü artıran ya da artırdığı sanılan şeyler yemek. • İçki içmek.

AKÜSÜ BİTMEK d. (fr. *accumulateur*'den *akü*; türk. f.) Daha öncekinden dolayı yeni bir cinsel ilişkiye giremeyecek durumda olmak. • Gücü tükenmek, iyice yorulmak. • Yaşlılıktan ötürü cinsel gücü tükenmek. (AKÜSÜ BOŞALMAK, AKÜSÜ TÜKENMEK biçimlerinde de kullanılır.) Ayr. bk. PİLİ BİTMEK.

AKYAZILI d. es. (Bektaşi ermişi İbrahim-i Sanî'nin *Akyazılı* Sultan lakabından) Rakı.

AKYAZILI GÖRMEK d. es. (Özellikle Bektaşiler için) Rakı içmek. Ayr. bk. AKYAZILI.

ALABANDA i. (ital. *alla banda*, denizcilikte "teknenin iç yanı") Çok ilgi duyan (kimse, kimseler), askıntı: *"Kandilli alabandasının çoğunluğu da İngilizlerden oluşur."* (Salâh Birsel, **Boğaziçi Şıngır Mıngır**). • Yakınlık. Yakınlık peydahlama. • Paylama, azarlama: *"Bir azar, bir tekdir, bir alabanda."* (Hüseyin Rahmi Gürpınar, **Muhabbet Tılsımı**).

ALABANDA OLMAK d. (ital. – türk.) (Birisine) Düşkünlük göstermek. • Askıntı olmak: *"Alabanda olurum / Seni mutlak vururum."* (Hilmi Tuner, **Anam, Babam Güzelim**).

ALABANDAYI ÇEKMEK d. (ital. – türk.) Fena halde azarlamak, ağır biçimde paylamak; ALABANDA VERMEK biçiminde de kullanılırdı: *"bir adama hışım ve gazabla kömürdenerek söz söylemek ve alabanda virmek..."* (Mehmed Salâhî, **Kâmus-ı Osmânî**).

ALABANDAYI YEMEK d. (ital. – türk.) Şiddetle azarlanmak, ağır biçimde paylanmak.

ALABARDA s. (ital. *alla barda*'dan) es. Savruk; başıbozuk, avare.

ALAFORTANFONİ i. ("alev örten huni"den b.) "Adının söylenmesi zor, karmaşık nesne" anlamında, alay yollu kullanılır. (Sözcüğün askerlikte topçu neferleri tarafından üretildiği söylenir.)

ALAFORTANFONİK s. Alafortanfoni (bk.) özelliği taşıyan (şey): *"... ananas suyuyla alafortanfonik Patagonya'nın falanca ağacının meyvesinden yapılma içki..."* (Engin Ardıç, **Zıbıklar Zıbıkçılar**).

ALAFRANGANIN BEBESİ d. (ital. *alla-franca*; fr. *bébé*; türk. e.) Muhallebi çocuğu; narin, nazik kimse. • Bilgisiz, deneyimsiz, toy: *"Ulan sen bizi ne sandın? Yüreğimizin nasıl pek olduğunu bilebilir misin alafranganın bebesi?"* (Adnan Veli, **Mapusane Çeşmesi**).

ALÂKAYA ÇAY DEMLEMEK d. (ar.; çin. *ça*; fars. *dem*; türk. e.) Özellikle tutarsız, konuyla ilgisiz sözlerle alay etmek için kullanılır: *"Alâkaya çay demle! Biz sarı kızdan laflıyoruz, bu keriz anasının kızını anlatıyor."*

ALAMAN i. es. (fr. *allemand*) Kâğıt 10 liralık. • Alman markı, Deutsche Mark.

ALAMANCI i. Almanya'da çalışmakta, yaşamakta olan Türk.

ALARGA ü. (ital. *alla larga*) "Yaklaşma, uzak dur, açıktan geç" anlamında kullanılır: *"Alarga! Alarga! Yağlı boya!"*

ALARGA DURMAK d. (ital. *alla larga*; türk. f.) Yanına yaklaşmamak, uzak durmak:

"*Bu gardiyan uzun zaman alarga durdu bana.*" (Ratip Tahir Burak, **Hapishane Hatıraları**). • İlgi göstermemek.

ALARGA ETMEK d. (ital. – türk.) Uzaktan geçmek, yaklaşmamak. • Uzaklaşmak. • İlgiyi kesmek.

ALARGA GELMEK d. (ital. – türk.) Yaklaşmamak, uzağında durmak: "*Raşit yanaşma, alarga gel. –Ne var be? Yakından seyri para ile değil ya...*" (Hüseyin Rahmi Gürpınar, **Şehzadebaşı Ramazan Geceleri**).

ALÂT i. es. (ar.) Erkeklik organı, penis: "*Pişekâr – Bir kere alât ve edevatı eline vereyim, gör bakalım, ölç biç, alabilecek misin? Kavuklu – İsmail, kaşınmaya başladın galiba.*" (Ortaoyunu, **Fotoğrafçı**). (ALÂT EDEVAT ikilemesi biçiminde kullanıldığında, "erkeklik organı ve husyeler" anlamına gelir.)

ALÂT EDEVAT. Bk. ALÂT.

ALATURA i. Çalgıcılara (saz heyetine) verilen bahşiş.

ALAVERE DALAVERE d. (fr. *â livré*, "ürün tarladayken yapılan satış"; ital. *il dare e l'avere*, "alacak ve verecek"ten) Her türlü hile, oyun, düzen (yaparak, uygulayarak): "*Alavere dalavere Kürt Memet nöbete*" (halk deyimi).

ALAYA ÇIKARILMAK d. (fars. *âlây*; türk. f.) (Askeri okul öğrencisi) Okuldan çıkarılmak: "*... mümessil Kuleli Askeri Lisesi'nden alaya çıkarılmış, dünya yakışıklısı Ayı Ergün...*" (Öztürk Serengil, **Yeşilçam'ı Benden Sorun**).

ALBERGO i. (ital.) Otel: "*–Albergoya naşlarım.*" (Dr. Arslan Yüzgün, **Türkiye'de Eşcinsellik**).

ALÇI i. Eroin.

ALDIN MI? d. (Senin için olumsuz olan) "Sonucu beğendin mi?", "işte böyle bozulursun" anlamlarında kullanılır. (ALDIN MI BABAYI, - - KAFAYI, - - BAŞINI biçimlerinde de söylenir.)

ALENGİR i. (fr. *alangle?*) Gösteriş, caka, alım.

ALENGİRLİ s. Hoş, gösterişli, fiyakalı: "*Gelip duvarın en alengirli yerine kurulmuştu.*" (Hulki Aktunç, **Pazarlık**).

ALESTA s. ve zf. (ital. *allesta*) Hazır, tetikte, emre amade: "*Alesta (hazır)...*" (Özdemir Kaptan, **Beyoğlu Argosu**). "*Koğuş koğuş çete çete / Damağası denmiş bir ite / Hepsinde var birkaç kırık / Her an emrine aleste*" (Kahveci Nusret, **Zindan Şiirleri**). (ALESTE biçiminde de kullanılır.)

ALET i. (ar. *alât*) Erkeklik organı, penis. (Çoğul biçimde) Erkeklik organı ve husyeler: "*II. Hanım– Baksanıza efendim! Siz yazıcı mısınız? Karagöz– Önümdeki âletleri görmüyor musunuz?*" (Karagöz, **Yazıcı**). • Silah. • Tabanca: "*Bu arkadaş bir alet buldu, parasını alanı gece öldürdü...*" (Turhan Temuçin, **Azrailin Öbür Adı**).

ALET EDEVAT. Bk. ALÂT, ALET.

ALFONS i. es. (fr. i. *Alphonse*'tan) Muhabbet tellalı, pezevenk. (Sözcük, Alman argosunda da "pezevenk, *fahişenin dost'u*" anlamına gelir – Siegmund A. Wolf, **Wörterbuch des Rotwelschen**).

ALGARİNA i. (ital. *algarina*, "güçlü bir vinci olan deniz teknesi"). İri yarı, güçlü kabadayı.

ALICI s. ve i. Edilgin eşcinsel (erkek). • Fahişe (kadın). • Değişik erkeklerle sık sık cinsel ilişkiye giren kadın.

ALIKMAK f. Hoşlanarak bakmak, süzmek, asılmak: "*Piyzan, kevâşeye alıktı.*" • Bakmak. • Eşcinsel argosunda çok sık kullanılan bu fiil, kendisinden önce gelen ismi de eyleme dönüştürür: *Habibe alıkmak*, "yemek yemek", gibi.

ALIKTIRMAK f. (Birisinin) Bir şey yapmasını (bk. ALIKMAK) sağlamak. Örneğin: "*Belki habbe ve piiz de alıktırırım... (...) Belki yiyecek ve içki de aldırırım.*" (Arslan Yüzgün, **Türkiye'de Eşcinsellik**). • (Para) Harcamak, harcatmak.

ALIŞIK s. ve i. Uzun süredir pasif eşcinsel olan (erkek). • Eskiden beri fahişelik eden (kadın ya da erkek).

ALIŞI KUVVETLİ d. (türk – ar.) Olağandan büyük erkeklik organına, üst üste cinsel ilişkiye dayanıklı (kadın, pasif eşcinsel erkek).

ALİ RIZA d. (ar. i.ler) Votka: "*Asırcı da iyi dadandı Ali Rıza'ya!*" (Hüseyin Çağın, **Çingeneler Zamanı**).

ALLAH i. (ar.) "En iyi, en üstün kişi" anlamında kullanılır: "*Esas çocuk onların alayını dövüyor, o koğuşun allahı oluyor, nasıl?*" (Ferhan Şensoy, **Kazancı Yokuşu**). • Bir niteliğin alabileceği en olumlu ya da en olumsuz noktaları belirlemek için kullanılır: "*Konca, dumanın allahıdır*". "*...kerestenin Allah'ı da olsa, kendi örgütlerinden bir adam her şeyden üstündü...*" (Engin Ardıç, **Doğru Söyleyeni Dokuz...**) "*Kadın kadına yani haaa... Öööğğğğ keleğin Allahı be erkek gibisi var mıdır...*" (Yankı, **Kibariye ile Röportaj: TV mi? Kim Bilir?**)

ALLAHIMA d. (ar. – türk. e.) "Kesinlikle inanıyorum, vallahi" anlamlarında kullanılır: "*Elini sallasan elli tane muz bulursun allahıma.*" (Hasan Kaçan, **Hasan'ın Saksısı**). (ALLAHIMA KİTABIMA biçiminde de söylenir.)

ALLAHINI ŞAŞIRMAK d. (ar. – türk.) Telaştan, korkudan ne yapacağını bilememek; çok şaşırmak. (ALLAHINI ŞAŞMAK biçiminde de kullanılır.)

ALLAHINI ŞAŞIRTMAK d. (ar. – türk.) (Birisinin) Aşırı biçimde şaşırıp telaş ve korkuya kapılmasını sağlamak: "*...Olsa olsa benim kötü Hayganoş kahpesi. (...) Çünkü benim kahpe polis tabancasına sarıldı mı, Hrisantos olsa Allahını şaşırtır.*" (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**).

ALLAHI ŞAŞMAK d. (ar. – türk.) Şaşırıp telaşa kapılmak: "*Seliminki yek geldi. İbrahim beşi kondurunca Allahım şaştı benim.*" (Tarık Dursun K., **Hasangiller**). Ayr. bk. ALLAHINI ŞAŞIRMAK.

ALLAH KERİM YERİ d. (ar. *Allah*; *kerîm*, "cömert"; türk. k.) Parasız gecelenen yer, sabahçı kahvesi.

ALLAHSIZ s. ve i. (ar. – türk. e.) İnsafsız, acımasız, halden anlamayan: "*Kırk yıllık hemşerim ki, canımdan çok severim. Lakin o? Allahsızın biri.*" (Orhan Kemal, **Sarhoş**). • (Birisine, bir tanıdığa) Samimi bir hitap olarak da kullanılır: "*Lan tasdikin gelmez mi Allahsız, ipini ben çekeceem senin!*" (Mehmet Seyda, **Tasdiki Gelmedi**).

ALLAHSIZ TOSBAĞA d. (ar. – türk.) Boyundan büyük işlere kalkışanlar için kullanılır. • Dinsiz, imansız; insafsız, acımasız: "*Sinsilesi bozuk köpekler, Allahsız tosbağalar...*" (Metin Kaçan, **Ağır Roman**).

ALLÖÖŞ ü. (ar. *Allah*'tan?) Çok iyi bir durum karşısındaki sevinç duygusunu belirtmek için kullanılır: "*Biliyor musun, sen de çıkmalısın hapisten. Birlikte allööööş... Ne iyi arkadaş olurduk?*" (Orhan Kemal, **Suçlu**).

ALMAK f. (Cinsel ilişkide pasif durumda bulunan için) Erkeklik organı, organına girmek: "*...gençlik gayreti ile tamamını alır ve adamın canına can katar.*" (Derviş İsmail-Murat Bardakçı, **Tellaklar Kitabı**). "*Zenne– Ben kimseyi içeriye almam, seni de almam. Karagöz– Ben de kapıdan sürüştürür giderim.*" (Karagöz, **Abdal Bekçi**). • Somut anlamının yanı sıra, alay etme, laf dokundurma, küfür etme gibi amaçlarla da kullanılır: "*Pişekâr– Efendi, bir cepkenim var. Kavuklu– Nerede? Pişekâr– (kürkün altını göstererek) Alabilir misin bunu? Kavuklu– Görmüyorum ki. Pişekâr– Dur sana çıkartayım.*" (Ortaoyunu, **Sandıklı**). Ayr. bk. ALDIN MI? (Tanık için ayr. bk. ALÂT.)

ALNI YERE GELMEK d. Domalmak. • (Erkek eşcinselliğinde) Pasif olmak. • Birisinin egemenliğine boyun eğmek: "*Kimseler Hâfız'a alnı yere gelmiş diyemez / Doğduğundan beri kıç dönmedi şeytana bile.*" (Şair Eşref, Neyzen Tevfik'le ilgili taşlama).

ALT i. (Özellikle erkek eşcinsel argosunda) "Yan" anlamında söylenir: "*Gacı altım laço but şugar... (...) Kadın, yanımdaki erkek pek güzel.*" (Dr. Arslan Yüzgün, **Türkiye'de Eşcinsellik**).

ALT GÜVERTE d. (türk. – ital. *coverta*) Kadının, kızın belden aşağısı; göbeği, kasığı, kalçaları, bacakları. Ayr. bk. GÜVERTE.

ALTI KAPIYA BAĞLAMAK d. Çıkacak yol bırakmamak. • Sıkıştırmak. • Sağlama

almak. • Sonucu sağlamlaştırmak. (ALTI KAPIYA ALMAK biçiminde de söylenir.)

ALTINA YATMAK d. (Cinsel ilişkide) Pasif olmak. (Kadın ya da pasif eşcinsel) Kendisini kullandırmak: "*Herkesler ayrı! Ayrı olmakla, hemen hovardasının altına mı yatıyor herkesler?*" (Fakir Baykurt, **Yüksek Fırınlar**). "*Benim de nikâhlı bir kocam, boy boy çocuklarım olsaydı. Gece gündüz, bir yığın kenef gibi erkeğin altına yatmasaydım!*" (İrfan Yalçın, **Genelevde Yas**). • Mec. Birisinin egemenliğine boyun eğmek. Üstünlüğünü irdelemeden kabul etmek.

ALTIN VURUŞ d. (Uyuşturucu tutkunu için) Öldürücü miktarda zerk: "*Eroinmanların 'altın vuruş' dedikleri fazla eroini bilinçli olarak kendilerine enjekte ederek, kurtulamadıkları bu zehirden yaşamlarına son vererek kurtulmayı tercih ettiklerini öğreniyordu.*" (Ümit Oğuztan, **Kraliçe Sisi**).

ALTI OKKA d. "Çok iyi, üstün" anlamlarında kullanılır.

ALTIPATLAR i. (Sözcüğün "tabanca" anlamından, alay yollu) Eskimiş ayakkabı, tabanı delik ayakkabı.

ALTMIŞ ALTI d. (Bir iskambil oyununun adından) Hile. • (Kadın eşcinselliğinde) Karşılıklı olarak kunilingus yapma. Ayr. bk. DOKSAN DOKUZ, ALTMIŞ DOKUZ.

ALTMIŞ ALTIYA BAĞLAMAK d. Hile yapıp kandırmak, hileyle başarmak: "*Numaracıydılar, rolcüydüler, duygusuzdular, et taciriydiler ve yüzeydeydiler... Ama kandırmakta, altmışaltıya bağlamakta ustaydılar.*" (Muzaffer Buyrukçu, **Şarkılar Seni Söyler**).

ALTMIŞ DOKUZ d. (Kadın ve erkek) Birbirinin cinsel organını karşılıklı olarak dille ya da ağızla uyarma. Ayr. bk. ALTMIŞ ALTI, DOKSAN DOKUZ.

ALT TAKIMLAR d. (İnsanda) Cinsel organlar: "*–Avrupanın doktorları sen yaştakileri maymuna çeviriyorlar... (...) –Dipten doruğa mı? – Değil... Alt takımları...*" (Kemal Tahir, **Kelleci Memet**). "*Sinirler var ya şurda, ona atacam keskiyi... Bıranşım bu benim... Senin bıranşın nasıl alt takımlarsa, benimki de bu...*" (İrfan Yalçın, **Genelevde Yas**).

ALYON i. (Eski İstanbul'un zenginlerinden Antoine *Alion*'un adından). Çok zengin kimse.

AMBAR i. (fars. *enbar*'dan) Genelev, kerhane. • Vagina. • Anus; rektum.

AMBARCI i. (fars. – türk.) Cezaevine makatının (rektumunun), vaginasının içinde uyuşturucu madde sokan kimse. • Aktif eşcinsel (erkek).

AMBAR MALI d. (fars. *enbâr*; ar. *mal*; türk. e.) Vagina ya da anus içinde saklayarak gümrükten geçirilen ya da hapishaneye sokulan şey (uyuşturucu, değerli eşya): "*Ambar malı – Vücut içinde saklı gelen mal.*" (Turan Aziz Beler, **Allah Kurtarsın**).

AM BİTİ d. Bücür, kısa boylu kimse. • Küçük çocuk. • Pezevenk. • Dost; fahişe parası yiyen erkek.

AM BUDALASI d. (türk. k.; ar. *budelâ*) Kadın düşkünlüğü yüzünden başka şeylerle ilgisi az (erkek). • Cinsel tutkuları yüzünden başka alanlarda zarara uğrayan (erkek).

AMBULANS i. (fr. *ambulance*) Muhabbet tellalı, pezevenk.

AMCIK s. ve i. Aptal, akılsız, niteliksiz (kimse): "*Sarhoş oldu bikaç kadeh likörle a...cık, diyordu.*" (İrfan Yalçın, **Genelevde Yas**).

AMCIK PETRO (türk. k. – rus. i.) d. Ahmak, salak.

AMELE i. (ar. *âmil*'den) Kılıksız kimse. • Modası geçmiş giyimli kimse. • Parasız, züğürt kalmış erkek travesti ya da transseksüel. • Parasız, züğürt müşteri.

AMELİYAT i. (ar.) (Birisini) Çok dövme, iyice dövme. • (Karakolda) Polisin sanığa dayak atması.

–AMENTO Sonek. Bk. MENTO.

AMERİKA i. (İtalyan denizci *Amerigo* Vespucci'nin adından ing. *America*) Zengin, paralı kimse.

AMERİKAN SUYU d. (ing. *american*; türk.) Coca Cola; kola türü içecek: "*Yeyenime bi çay. Bana da bi Amerikan suyu...*" (Ahmet Çakal, **Serseriler Arasında**).

ÂMET i. (fars. *âmed*'den ?) Kıç, kalçalar. • Makat, anus. AHMET de denir.

ÂMETÇİ i. Sodomist, anal ilişkiden hoşlanan (erkek). • Oğlancı, aktif eşcinsel.

AMFENDİ d. (*hanımefendi*'den n.) Kadınlara karşı, alay yollu kullanılır: "*–Şımartıyorsunuz beni... Nasılsınız amfendi? –S....r lan! dedi Karasultan.*" (İrfan Yalçın, **Genelevde Yas**).

AMI GÖTÜ DAĞITMAK d. (Kadın) Aynı süre içinde, cinsel ilişkinin her türünü aşırı biçimde uygulamak. • Aşırı yorgun, yıpranmış, perişan durumda olmak.

AMINA KOYMAK d. (Bir şeyi) Bozmak, berbat etmek. • (Birisini, bir durumu) Yenmek, karşısında başarı kazanmak: "*Yoksulluğun da elbirliğiyle mına koyduk sayılır, dolun römorklara.*" (Fakir Baykurt, **Yüksek Fırınlar**).

AMİGO i. (lat. *amicus*'tan isp. k.) Spor karşılaşmalarında, bir taraftar kitlesinin tezahüratını yönlendiren, yöneten kimse: "*Tribünlerdeki insanları coşturmak için hop oturup hop kalkan amigolar... Çalan davullar, borazanlar, kaynana zırıltıları...*" (Lütfü Oflaz, **Bir Mahkum**). • Erkeklik organı, penis: "*Senin amigo da yardımcıları da sulak yerde büyümüş...*" (Anonim, **Diple**). • Dişilik organı, vagina: "*...babam ne zaman annemi canı istemiş de becermiş, ben çıkmışım amigosunun içinden.*" (anonim, **Diple**).

AMORF OLMAK d. (fr. *amorphe*, "biçimsiz"; türk. f.) Mahcup olmak, utanılacak bir duruma düşmek: "*Amorf olmak istemem / Bil ki ben çiğ aş yemem.*" (Hilmi Tuner, **Anam, Babam Güzelim**). • Dayak yiyip yaralanmak berelenmek.

AMORTİ VURMAK d. (fr.; türk. f.) (Bir taşıtta, halkın toplu olarak bulunduğu bir yerde) Yanına yaşlı ya da çirkin bir kadın (bir erkek) oturmak.

AM PAZARI d. (türk. k.; fars. *bâzâr*) Genelevlerin bulunduğu sokak, mahalle. • Erkekle kadın arasındaki cinsel ilişki: "*Girmeyiz kerhaneye bâbında nevbet bekleriz / Am pazarında taşaktan farkımız yoktur bizim.*" (Şair Eşref, kıta).

AMPES i. Esrar: "*Ahmet, Nuri!.. Sakın bugün (ampes) çekme mastor olursan iş yürümez.*" (Server Bedi, **Hey Kahpe Dünya**). "*Ampes işine yalnız başımıza dalsak daha neşeli olur...*" (Süavi Süalp-İsmail Gülgeç, **Gündüz İnsan Gece Hırt**).

AMPUL i. (fr. *ampoule*) Saçsız baş, kel kafa. • (Kadında, kızda) Göğüsler, memeler: "*O ampullerinin çiçek açmasını beklemekten, ne yalan söyleyeyim, öldüm.*" (anonim, **Şehvet Kuyusu**). • (Futbolda) Topun üst direğin hemen altından, üst köşelerden girerek gol olması.

AMPUL ASMAK d. (fr.-türk.) (Futbolda) Kalenin sağ ya da sol üst köşesinden gol atmak. Ayr. bk. AMPUL. Eşanl. LAMBA-LAMAK.

ANA i. Kadın gangster şefi. • es. (Hamamda) Külhan; altında ocak bulunan bölüm.

ANA AVRAT ASFALTTA KOŞMAK d. (türk. k.; ar. *avrât*, "kapalı"; fr. *asphalte*) (Birisinin) Anasına karısına, soyuna sopuna küfretmek: "*Çık ulan katır tohumu. Ana avrat asfaltta koşuyorum. Bana mısın demiyor.*" (Haldun Taner, **Keşanlı Ali Destanı**).

ANA AVRAT DÜZ GİTMEK d. Bk. eşanl. ANA AVRAT ASFALTTA KOŞMAK: "*... Ana avrat düz gidiyor Kâzım Ağbiy. Sen bilirsin yine.*" (Attilâ İlhan, **Kurtlar Sofrası**). ANA AVRAT DÜMDÜZ GİTMEK diye de kullanılır.

ANADOLU i. (yun. *anatole*, "güneşin doğduğu yer, doğu"dan) (Esnaf için) Sermaye, anapara. • Özürlü mal. • Değerli mal. • (Alışverişte) Aptalca davranan kişi: "*Ne olacak, anadolu. Malı kaçırdık.*" (Arslan Kaynardağ, **Bitpazarı'nın Gizli Dili ve Argosu**). • Oynak kadın, âşifte. Bk. ANADOLU ETMEK.

ANADOLU ETMEK d. Kandırmak, aldatmak: "*Adamı iki evlekle anadolu ettiler, yoksa mal çok helelim idi.*" (Arslan Kaynardağ, **Bitpazarı'nın Gizli Dili ve Argosu**).

ANAFOR i. (yun. *anaphora*, "girdap") Bedava, para-emek harcamadan elde edilen şey, beleş: "*Külhanbeyi– Ne karşımda ya-*

lı kazığı gibi dikilmiş de... hırbo gibi yüzüme dikiz ediyorsun?.. Yoksa... anafor mu aranıyorsun?.." (Ortaoyunu, **Telgrafçı**). • Haraç.

ANAFORA VERMEK d. (yun. – türk.) Parası, malı (kumar ve benzeri harcama yollarıyla) boşa gitmek; parasını, malını heba etmek: "*Recebim hani benim Recebim / Recebim sarı lira vereceğim / Gelmezsen anafora vereceğim.*" (İstanbul Türküsü).

ANAFORCU i. (yun. – türk. e.) Bedavacı, beleşçi. • Haraççı: "*Yankesiciler, dolandırıcılar, kopuklar, aftoslar, madrabazlar, parmak hesabı şairleri, anaforcular...*" (Ahmet Rasim, **Kalmayan...**).

ANAFORDAN zf. (yun. – türk. e.) Bedavadan, beleşe, parasız: "*Patron Arap Yorgi Tatavlalı melezlerden, namlı kabadayılara anafordan içkiyi diriğ etmez, böyle tutunurdu.*" (Sermet Muhtar Alus, **Eski Galata'nın Eğlence Yerleri**). • Haraç olarak.

ANAFORLAMAK f. (yun. – türk. e.) (Bir şeyi, bir olanağı) Parasız, bedava ele geçirmek. • Çalmak: "*Şimdilik bir şey anaforlamadığımız için değirmenci de memnundu.*" (Sabahattin Ali, **Değirmen**).

ANAHTAR i. (yun. *anoikter*'den) Rüşvet.

ANAMAK (**ANNAMAK**) (*anlamak*'tan b.) Anlamak; bilmek; hak vermek: "*Bunlar kelek ayak abem. Annadın mı? Kerizlemek, anadın mı?*"

ANAN GÜZEL Mİ? d. "Kendini akıllı sanıyorsun ama ben aldanmam" anlamında kullanılır.

ANANIN ÖREKESİ d. Bir davranış, bir düşünce ya da sözün yersizliği, yanlışlığını belirtmek için kullanılır: "*–Ben Necmi. –Kim Necmi? –Ananın örekesi Necmi. Amerikalı be...*" (Tarık Dursun K., **Hasangiller**).

ANASI BELLENMEK d. Olumsuz koşullarda bulunup zorluk çekmek, zarar görmek: "*...üzerimize düşeni yaparsak mı? diyor. Vay babam vay! Yapa yapa anamız bellendi zaten.*" (Attilâ İlhan, **Kurtlar Sofrası**). ANASI KOŞALANMAK da denir.

ANASINDAN ÇOK YEMEK d. Müptezel pasif eşcinsel olmak: "*Bu Tahsin var ya, anasından çok yemiş eyi mi?*" (Ahmet Çakal, **Serseriler Arasında**).

ANASINDAN EVVEL YATAĞA GİRMEK d. (türk. k.ler; ar. *evvel*) Gereksiz yere acele etmek; bir işi başkalarını beklemeden yapmak: "*Höst oğlum! Anandan evvel yatağa girme! Babanın eline geçersin.*" (Kemal Tahir, **Dam Ağası**).

ANASI KOŞALANMAK. Bk. ANASI BELLENMEK.

ANASINI BELLEMEK d. (Birisini) Zor duruma sokmak, (birisine) zarar vermek: "*Âlâ... İstediğin gibi oyna... Ama ufak bir kolpo yapmaya kalkarsan ananı bellerim...*" (Refi Cevat Ulunay, **Sayılı Fırtınalar**). • Mec. (Birisini) Sözle, davranışla mahcup etmek; (birisinin) onurunu kırmak: "*Karagöz'ün karısı– Bak, Hacivat amca geldi. Karagöz– Hacivat'ın tâ anasını belleyeyim de derûnunda taze soğan, dereotu, maydanozlu bir salata tarlası açayım.*" (Karagöz, **Karagöz'ün Esrar İçip Deli Olması**). (ANASINI FALLAMAK diye de kullanılır.)

ANASININ DONU BAŞINA OLMAK d. Annesine pezevenklik etmiş kadar aşağılık bir duruma düşmek; genellikle yemin etme, ant verme, verdirme gibi amaçlarla söylenir: "*Gök kubbe altında bulunan Çifte Kardeşler!.. Hangi sandık arkamızdan gelmez ise anasının donu başına olsun!..*" (Reşad Ekrem Koçu, **İstanbul Tulumbacıları**). (ANASININ DONU BAŞINA GEÇMEK biçiminde de kullanılır.)

ANASININ KIZI d. Kız (bakire) olmadığı halde öyleymiş gibi davranan ya da kız sanılan kadın: "*–İkisi de yavru. Hem de o işlerin acemisi falan değiller ha! Geçen kış ikisini de bizim mahalledeki ahırda... O biçim işte! (...) –Kız değiller mi yani? –Ayıp ettin âbi. Analarının kızı!*" (Orhan Kemal, **Yalancı Dünya**).

ANASININ RAHMİNDE BABASINA GÖTÜNÜ DÖNMEK d. (türk. k.ler; ar. *rahm*, "dölyatağı") (Erkek için) Küçük yaştan beri pasif eşcinsel olmak; doğuştan pasif eşcinsel olmak.

ANASINI SATMAK d. (Bir şeye) Önem vermemek; boşvermek; (bir şeyin) o anda hiçbir değeri olmadığını belirtmek için söylenir: "*Sarılalım sarmaşalım yatalım / Şu dünyanın anasını satalım.*" (Kanto, Ağzı Burnu Ufacık). "*Müdür çıktı karşıma. Tamam, ikrar ediyorsun demek dedi. İkrar ediyorum anasını sattığım dedim. İnkâr ettik ne geçti elimize.*" (Haldun Taner, **Keşanlı Ali Destanı**).

ANASINI SİKMEK d. (Bir şeyi) Bozmak, berbat etmek. • (Birisini) Zor duruma sokmak, mağdur etmek: "*Vakt-i istibdatta söz söylemek memnu idi / Ağlatırdı ağzını açsan hükümet mânânı / Devr-i hürriyetteyiz şimdi, değişti kaide / Söyletirler evvelâ, sonra sikerler ananı.*" (Şair Eşref, kıta).

ANÇİZLEMEK f. es. Kaçmak, savuşmak, gitmek.

ANDAVAL s. ve i. (Niğde köylerinden birisinin adı) (İnsan için) Saf, kolayca kanan (kimse). • Bön, enayi: "*Andavallılardan gayrisini otele almazlar, buyur ettiklerini ya meteliksiz bırakır, ya da temizlerler.*" (Sermet Muhtar Alus, **Eski Galata'nın Eğlence Yerleri**). ANDAVALLI da denir: "*Demek ki birçok insanlar gibi zavallı Andaval ahalisi de sırf iyilik etmeyi sever, asîl ve yumuşak yüzlü insanlar oldukları için andavallı diye şöhret almışlar.*" (Reşat Nuri Güntekin, **Anadolu Notları-I**).

ANDIR i. (erm. *ander*'den) Erkeklik organı, penis: "*Verdiği mangıra bak, soktuğu andıra bak.*" (deyim).

ANDON i. (yun.) Uygunsuz kadın. Fahişe.

AN FA d. "Aldınız mı?" anlamında kullanılır.

ANGORAKİ s. ve i. ("hıyarcık" anlamında yun. k.) Aptal, salak, bön (kimse). • Erkeklik organı.

ANGUT s. ve i. (ördekgil bir kuşun adından) Budala, ahmak, hödük (kimse): "*Georges Dandin burada bize kaderinden tazallum edor. Bunu sırıtarak yapsın istorsun angut?*" (Haldun Taner, **Sersem Kocanın Kurnaz Karısı**). (ANGIT biçiminde de söylenir.)

ANINDA GÖRÜNTÜ d. (ar. *ân*; türk.; 1970'lerde National markalı televizyon cihazı için uygulanmış reklam sloganı olan "*anında görüntü, beklemeden ses*"ten) "Hemen, o anda, derhal" anlamında kullanılır: "*Bizimki zokayı yutuyor iyi mi / Hiç hani hani / Anında görüntü*" (Mazhar Alanson, **Anında Görüntü**). "*–Çekesen Karaköy keraneye usta... –Anında görüntü bacım.*" (Faruk Bayraktar, **Rezil-i Rüsvan**).

ANIRMAK f. Gürültülü ve çirkin bir sesle konuşmak, gülmek bağırmak, şarkı söylemek: "*–...yeter be! Ne anırıp duruyorsunuz, ulan? Burası babanızın ahırı mı?*" (Attilâ İlhan, **Kurtlar Sofrası**). "*Bunu duyan Aptalof anırdı gene 'hihahihahihahiha' diye.*" (Anthony Burgess-Aziz Üstel, **Otomatik Portakal**).

ANLAMAK f. Yararlanmak. (Birisinin) Malı, parası ya da konumundan yarar görmek: "*Sipsi mi çifkâat mı neyse ne, ama biz de anlayalım.*" • (Cinsel ilişkide kullanılmaktan mecaz olarak) Farkına varmak: "*–Hadi, sulan bakalım... –Anlamadım... –Sabunluydu da ondan!*"

ANNE i. Genelev yöneticisi kadın, mama: "*Disiplinsizliğin, 'Anne' dedikleri mamanın emrine karşı çıkmanın, mızmızlanmanın cezası Ortadoğu'ya ya da Afrika'ya sürgündü Soğukoluk'ta.*" (Kayhan Sağlamer, **Türk Mafiası**).

ANOŞ i. es. (erm.) (türk. *ana*'dan) çok sevilen birine hitap etmek için, "anam, canım" anlamında kullanılır.

ANOT. Bk. ANUT.

ANTEN i. (fr. *antenne*) Düşünme yetisi, us. • Hem aktif, hem pasif ilişkiye giren erkek eşcinsel: "*Son zamanlarda 'anten' sözcüğü de bunlar için kullanılır.*" (Dr. Arslan Yüzgün, **Türkiye'de Eşcinsellik**). • Casus; gammaz: "*İyi bir inşaat ustası olmasının yanında tehlikeli bir 'anten' olduğu söylenir.*" (Yalçın Doğan, **Kodes A.Ş.**). "*Anten denilen görevli bir subay var. Elinde sürekli telsizle dolaşırdı.*" (Neyyire Özkan, **Cezaevi Cezaevi**).

ANTİFRİZ i. (ing. *antifreeze*, "donmayı engelleyen şey") İçki, alkollü içki. • Konyak, kanyak.

ANTİKA s. ve i. (ital. *antica*) Garip, şaşırtıcı (şey ya da kimse): "*Vay köpoğlu Etem vay, amma antika şeymiş ha!*" (Osman Cemal Kaygılı, **Çingeneler**). "*Bak ulan şu enai dümbeleğine... fantazi kundura giyiyor. Ne antika serseri be? Sen bu suratı hiç gördün mü?*" (Server Bedi, **Hey Kahpe Dünya**).

ANTİN i. es. (erm. *ankin*, "değerli", "kadın") Orospu, fahişe. • Arka kapı. • Lodos. • Esrar. Bk. KEYİF.

ANTİNİKUKAZ i. (erm.) Erkeklik organı, penis: "*...halkın yalnız belden yukarısını gördüğü Feridun Karakaya, beline kadar eteklerini sıyırıp oldukça ünlü antinikukazını Kemal Ergüvenç'e göstererek, 'Al... Al...' demez mi?*" (Öztürk Serengil, **Yeşilçam'ı Benden Sorun**).

ANTİNLEMEK f. (erm. – türk. e) es. Çalmak, aşırmak.

ANTON. Eşanl. ÂDEM BABA.

ANTUMAN s. es. Kötü.

ANUT i. (fr. *en outre*, "üstelik, ayrıca") Komisyon; bir hizmet verme, bir çıkar sağlama karşılığı olarak alınan yüzde. (Özellikle turist kafilelerini belirli dükkânlara götürme, belirli lokantalara yöneltme karşılığı olarak ve müşteriden habersiz alınır.) (ANOT, HANUT, HANOT biçimlerinde de kullanılır.)

ANUTÇU i. Yüzdeci; anut karşılığında dükkân, lokanta, otel gibi yerlere müşteri götüren kimse, turist kılavuzu. Bk. ANUT. (ANOTÇU, HANUTÇU, HANOTÇU biçimlerinde de kullanılır.)

ANZOROT i. (erm. *andzanut* ya da ar. *enzerut*'tan) Rakı: "*–Tam eğleneceğimiz sırada 'anzorot' bitti. Daha benim kafam rakıya doymadı ki...*" (Hüseyin Rahmi Gürpınar, **Bir Muadele-i Sevda**). "*Anarşisti de anlamıyorum abi. Esnafı ürküttün, kabul, parasını al kabul, ama bu arada halka, bize n'oluyor? Nerden alacağız anzorotumuzu?*" (Ferit Edgü, **Yazmak Eylemi**). (ANZAROT diye de söylenir.)

AO. Bk. AA.

APAPANA i. Yiyecek • Uyuşturucu • Yeme, içme, alışveriş yapma gibi durumlarda parayı başkasına ödetme. (HAPAPAH, HAPAPANA diye de söylenir.)

APAPİSO, APAPİSODAN Geriden gibi bir şey.

APAPANACI i. APAPANA'dan (bk.) yararlanan kimse. • Parayı ödeyen kimse. (HAPAPANACI da denir.)

APANDİSİTİNİ ALMAK d. (fr. *appendicite*, "apandis iltihabı"; türk. f.) (Birisini) Karnından bıçaklamak: "*...beş bekçiyi bıçakla ameliyat edip apandisitlerini alan yine ben... Var mı ulan bana yan bakan?*" (Turhan Selçuk, **Abdülcanbaz**).

APAŞ s. ve i. (fr. *apache*; Amerikan yerli kabilelerinden birinin adı) • Külhanbeyi. • Serseri. • Külhanbeyleriyle, serserilerle ilgili: "*Galataya götürüp serseriler muhitini gezdirmek istiyordum. (...) Jorjet, her Avrupalıda 'apaş hayatı görmek' merakı ile bunu şiddetle istiyordu.*" (Fikret Adil, **Asmalımescit 74**).

APAZ. Bk. HAPAZ.

APAZLAMAK. Bk. HAPAZLAMAK.

APEKİ i. Rakı: "*–Yanınızda apeki yok mu? –Apeki nedir? –Cermakcur!..*" (Ahmed Rasim, **Fuhş-i Atik**).

APİKO s. ve i. (ital. *a picco*, "deniz teknesinin demir alıp harekete hazır olması") Hazır, tetikte, alesta. • Şık, güzel giyimli (kimse): "*...bıçkın meşreb, süslü gezer, boyun bağlı, bastonlu, zamanın şıklık icâbı mavi gözlüklü, apiko delikanlıydı.*" (Reşad Ekrem Koçu, **İstanbul Tulumbacıları**).

APİS i. (Eski Mısır'da tapınılan, öküz biçiminde betimlenen güneş tanrısı) Çok fazla ders çalışan, ezberci öğrenci; inekçi.

APOP i. Para.

APORT ETMEK. d. (fr. *apporte*, "getirme"; türk. f.) Getirmek, kapıp getirmek: "*Emin hindi leşini aport etti. Hemen orada yolduk.*" (Refi Cevat Ulunay, **Sayılı Fırtınalar**).

ARABA i. es. Takunya. Nalın.

ARABACI i. Çöp toplayıcı, çöplükçü; çöp ayıklayarak geçinen kimse.

ARABA YOLU d. Çok kolay, zahmetsiz iş.

ARABI GÜLMEK d. (ar. – türk.) İşleri iyi gitmek, şansı gülmek; *–"Arabım gülüyor Memmet kardaş. Bu gece şundan eyi bir temizleyim, yarın kızlara bendesin!"* (Orhan Kemal, **Gurbet Kuşları**). Ayr. bk. ARABI UYANMAK, KIRIK.

ARABI KIRIK. Bk. KIRIK.

ARABI UYANMAK d. (ar. – türk.) İşleri iyi gitmeye başlamak, şansı gülmeye başlamak (özellikle oyunlarda, kumarda). Ayr. bk. ARABI GÜLMEK, - - KIRIK.

ARAK s. ve i. (çing. *arakava*, "elde etme, sağlama") Çalınmış (şey). • Hırsızlık, çalma.

ARAKÇI i. (çing. – türk. e) Hırsız.

ARAK ETMEK. Bk. ARAKLAMAK

ARAKLAMAK f. (çing. – türk. e.) Çalmak: *"Karagöz– Ben nereye gitsem, âdetim, hâne sahibi uyuduktan sonra ortada ne var ne yok hepsini araklarım."* (Karagöz, **Kanlı Nigâr**). *"–Bir gün de başka yerden araklasan olmaz mı? –E... Vakit var mı?.. Nerede kolay gelirse..."* (Hasan Amca, **Nizamiye Kapısı**). • (Bir kız ya da kadını) Tavlamak. (Bir kızın, kadının) Yakın arkadaşlığını kazanmak: *"Muhabbet tellalının şarkısı: (...) dünya güzelini araklasan tutulmayacaksın."* (Oktay Arayıcı, **Rumuz Goncagül**). *"...Metin, bak buraya yazıyorum, Fikret araklayacak onu..."* (Orhan Pamuk, **Sessiz Ev**). • (Polis, güvenlik kuvveti) Bir sanığı, suçluyu yakalamak: *"Herhalde geceyi senin koynunda geçirecek değiliz. Beni araklamak için bakacakları ilk yer burası be!"* (Ferhan Şensoy, **Kazancı Yokuşu**).

ARAKLANMAK f. (çing. – türk. e.) Araklama (bk. ARAKLAMAK) eylemine konu olmak. • Ö. (Güvenlik kuvveti tarafından) Yakalanmak: *"Eyvah! Daha beş kilometre gitmeden araklandık galiba. Bi dakka izah ediim mösyö polis..."* (Oğuz Aral, **Utanmaz Adam**). *"Ağbi, bu inek dilenci çalıştırmaktan araklanan değil mi?"* (Süavi Süalp-İsmail Gülgeç, **Kolombo Şakir**).

ARAKLAYICI i. (çing. – türk. e.) Hırsız: *"Pencey'de araklayıcıdan geçilmezdi. Öğrencilerin çoğu kodaman çocuklarıydı ama, gene de okul araklayıcıdan geçilmezdi."* (J.D. Salinger-Adnan Benk, **Gönülçelen**). Eşanl. ARAKÇI.

ARALANMAK f. Ağır ağır uzaklaşmak, yavaş yavaş savuşmak.

ARAP i. (ar.) Baht, şans. Bk. ARABI GÜLMEK, - - UYANMAK, - - KIRIK.

ARAZİ OLMAK d. (ar. *arz*'dan *arâzî*; türk. f.) Gizlenmek, saklanmak. • Ortadan kaybolmak. *"O günden sonra Gıli ne zaman arazi olduysa babası onu Çitiki düğün salonunun bahçesinde bulur olmuştu."* (Metin Kaçan, **Ağır Roman**). • Sinmek. (ARAZİYE UYMAK biçiminde de söylenir.)

ARIZA s. (ar. *a'raz, a'rıza*) Yerli yersiz davranışları olan (kimse): *"Nerden bulacaksın düzünü şimdi arıza herif! Bırak öyle kalsın."* (Semra Aktunç, **Kabotaj**).

ARIZALI s. (ar. *araz- arıza*; türk. e.) (Fahişe için) Herhangi bir zührevi hastalığı olan, hastalıklı: *"Hastanede kan tahlili yapılıyor, sıkı bir kontrolden sonra 'Temiz' ya da 'Arızalı' damgasını alıyorlardı."* (Nokta, **Hayat Kadınlarının Tamirhanesi**).

ARKA i. Kalçalar, kıç. Makat, anus: *"Arkasını Kürt Kâmil'e dayayınca erkeklik geldi oğlana... diye fısıldadı."* (Aziz Nesin, **Surnâme**).

ARKACI i. Aktif eşcinsel erkek; sodomist. • Özellikle kalabalık yerler ve taşıtlarda yankesiciye yardakçılık eden kimse: *"Arkacı: Yankesiciye suçu ikada yardım eden şahsa derler."* (Cemalettin Fazıl, **Zabıta Kılavuzu**). Ayr. bk. BAĞLAMACI, DÜMENCİ.

ARKADAN ÇALIŞMAK d. Pasif olarak anal birleşme yapmak: *"Moda olmuştu son yıllarda arkadan çalışmak... Önce direnmişti, saplı sultanların bu çağdaş akımına!.."* (Dr. Arslan Yüzgün, **Mavi Hüviyetli Kadınlar**).

ARKA KAPI d. Makat, anus. *"...zevcim bana arka kapıdan tasallut ediyor diyerek arz-ı şikâyet eylediler..."* (Süyuti – Çaylak Tevfik, **Mecmua min nevâdiri'l-ûdebâ ve âsârî'z-zurefâ**).

ARKA KAPIDAN MEZUN OLMAK d. (ar. *izn*'den *mezûn*; türk. k.ler) Okuldan kovulmak.

ARKA TAKIMLAR d. (Kadında, kızda) Vücudun arka bölümü, özellikle kalçalar: "*... ön takımlar yerinde ama arka takımlarda iş yok.*" (Duygu Asena, **Kaçak Ete Gitmek**). Ayr. bk. ÖN TAKIMLAR.

ARMA i. (ital.) Altın takı (yüzük, köstek vb.). • Saat; altın saat: "*Ali'nin arması yolundadır. Kıyafetçe de tirendazdır.*" (Hulûsi Kodaman, **Zar-Kâğıt Oyunları ve Hileleri**). • Paylama, azarlama.

ARMALI s. (ital.; türk. e.) Süslü, parlak (söz, konuşma): "*Bu armalı laflarla sen avukat Kıvırcık Cemil Beyi bastırırsın!*" (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**). • Esnek, her yöne çekilebilecek (söz).

ARMATÖR i. (fr. *armateur*, "ticari gemi işleticisi") Bir fahişenin sırtından geçinen belalı, 'dost'. • Pezevenk.

ARMUT s. ve i. (fars. *emrûd*'dan) Aptal, bön (kimse): "*Bugün bana Armut diyen adam, gücünüze gitmesin beyefendi, yarın size Hıyar Ağa der...*" (Sadi Yaver Ataman, **Dümbüllü İsmail Efendi**). "*Hey Armut! (...) Avanak avanak ne bakınıyorsun orada?*" (Muzaffer Buyrukçu, **Topal Türküler**). Eşanl. AHLAT.

ARNAVUT ZARI d. Hileli (civalı) zar: "*Arnavut zarı yapımcılığında Arap Tevfiğin üstüne yoktu.*" (Kayhan Sağlamer, **Türk Mafiası**). • Beş köşeli, hilesiz zar: "*(Arnavut zarı) öteki zarlar gibi dört köşe değil, beş köşelidir. Bununla hile yapmak kabil değildir. (...) Arnavutlar bu zardan başka zarla barbut oynamazlar.*" (Hulûsi Kodaman, **Zar-Kâğıt Oyunları ve Hileleri**).

ARPA i. Bozuk para. • Para: "*Çifte nara atarlar ara sıra / Hele bir dokunsunlar / Arpasına.*" (Mahir Dedeoğlu, **Ahırda**). "*Arpan varsa, bize birer çay salla baba...*" (Süavi Süalp-Bülent Arabacıoğlu, **Gündüz İnsan Gece Hırt**).

ARPACI i. (yun. *arpaksi*, "hırsız, aşırıcı") Yankesici; özellikle cepten, çantadan para ve cüzdan çalmayı âdet edinmiş hırsız: "*–Sen kaldırımcısın. –Arpacıyım (Yalnız para çalan hırsız).*" (Ahmet Çakal, **Serseriler Arasında**). • Kapkaççı; birisinin çantasını ya da değerli olduğunu umduğu paketini vb. kapıp kaçarak çalan kimse.

ARPACILIK i. (yun. *arpaksi*'den *arpacı*; türk. e.) Arpacı'nın (bk. ARPACI) işi. • Yankesicilik, hırsızlık eylemi: "*Suçun nevii: Yankesicilik. Argo tabiri – Arpacılık. İşleniş şekilleri: a) Pantolon cebinden...*" (Başkomiser Yılmaz Ertunç, **Yankesicilik**). • Kapkaççılık: "*Arpacılık sözcük olarak Rumca 'arpaksi', (aşıran)dan alınmadır. Gündüz veya gece bir kimsenin elinden paket veya çanta kaparak kaçmak suretiyle göz göre göre yapılan hırsızlıktır. Şimdilerde kapkaççı diyoruz.*" (Engin Bilginer, **Babalar Senfonisi**).

ARPALAMAK f. İşi iyi gitmemek.

ARPA SUYU d. Bira: "*Bunun zararı yoktur; arpa suyudur, içi!.. Beyaz köpüklü, sarışın bir su!..*" (Ahmet Rasim, **Fuhş-i Atik**). "*Ne var arpa suyu, ne bir yeşillenmek, ne ağnanmak / Eşekçe haylı gündür Kırkağaçda bağlanıp kaldık.*" (Şair Eşref, kıta).

ARŞIN i. es. Bacak: "*Delikanlı!.. Arşınları topla!..*" (Reşad Ekrem Koçu, **İstanbul Ansiklopedisi**).

ARŞINLARI AÇMAK d. es. Daha büyük adımlarla yürümeye başlamak.

ARŞİV i. (fr. *archives*) Cinsel organlar; çamaşırın altında (içinde) bulunan cinsel organlar.

ARŞİV KARIŞTIRMAK d. (fr.-türk.) (Birisinin) Cinsel organlarını ellemek, okşamak.

ARTALLAMAK f. Düzenlemek. • Çalmak; alıp gitmek. HARTALAMAK, HARTALLAMAK diye de kullanılır.

ARTEMA i. (tic. m.) (Kökten dinciler arasında) Başkalarıyla birlikteyken tesettüre uyup örtünen, bu ortamın dışında ise özgürce giyinen kadın, kız: "*Slogan: Aç kapa, aç kapa, Artema!*"

ARTİST i. (fr. *artiste*) Yalancı; olduğu gibi görünmeyip rol yapan kişi: "*Bugün dışarda gezen adamlar, köşeyi dönen adamlar,*

hep zamanın artisleridir. Savaş zamanı kaçanlar barış zamanı kahraman olmuşlardır." (Yeni Gündem, **Ülkücü Cengizhan Cengiz Açıklıyor**). (ARTİS, ARTİZ diye de söylenir.)

ARTİSTLİK i. (fr. *artiste*; türk. e.) Yalancılık; sözle, davranışla gerçeğe aykırı olma; rolcülük: "*–Doğru konuş artizlik istemem!*" (Ahmet Çakal, **Serseriler Arasında**). (ARTİSLİK, ARTİZLİK biçiminde de kullanılır.)

ASABATI BOZULMAK d. (ar. *asâb*'dan b. *asâbat*; türk. f.) Sinirlenmek, sinirleri bozulmak: "*Asabatım bozulursa karışmam bak. Üç gün mühlet sana.*" (Haldun Taner, **Keşanlı Ali Destanı**).

AS BÜKE d. (çing.) "Dikkat, dikkat et" anlamında söylenir.

ASFALT s. ve i. (fr. *asphalte*) Kolay (iş). • Saçsız, kel (baş).Kel (kimse).

ASFALT BİTİ d. Küçük otomobil; klasik Volkswagen; Citroen 'döşovo' vb.

ASFALT ETMEK d. (Birisini) Çok dövmek; ayakta duramayacak kadar hırpalamak.

ASFALYA i. (yun.) Sigara. • Sigorta, elektrik sigortası: "*...elektrik sigortasına da 'asfalya' dediğini duydu ya, bitti olay!*" (Baskın Oran, **Nerde O Eski Mapusaneler**).

ASGISAR d. (erm. *hasgısar*'dan) "Anladın mı?" anlamında kullanılır. (A. Fikrî, *Lûgat-i Garîbe*'sinde bu deyimi "ASGI-ASKI – deyn, borc; borc idüb de virmemek" diye anar.) Ayr. bk. KATALAVENGOS, KATALAVİS.

ASILMA DEPOYA GİDER d. (fr. *dépot*; türk. k.ler) "Yılışma, sırnaşma, boşuna üsteleme" anlamlarında kullanılır: "*Yaşşa be dedi, boynuma sarıldı, yooo, asılma depoya gider dedim.*" (Muzaffer Buyrukçu, **Bir Olayın Başlangıcı**). (Örnekteki gibi, "boyna sarılmak" anlamındaki asılmak eylemine karşı şaka yollu da söylenir.)

ASILMAK f. Üstelemek; ısrar, inat etmek. • (Birisine) Yakın arkadaş olmak için sözle, davranışla isteğini belli etmek; tavlamaya çalışmak: "*...karı asılıyor da asılıyor. Sulanıyor açıkçası.*" (Tarık Dursun K., **Evlere Şenlik**). "*–Bana asıldı. Bu parkta dolaşan herkes ibne mi?*" (Dr. Arslan Yüzgün, **Türkiye'de Eşcinsellik**). • (Erkek için) Elle masturbasyon yapmak, 31 çekmek. • (Futbolda) Topa vuruşta bütün gücünü kullanmak; çok güçlü vurmak: "*–Hayvan. Boş kaleye şut asılıyor!*" (Orhan Kemal, **Küçücük**). • (Top için) Üst köşelerden kaleye girip ağa vurmak. Bk. AMPUL ASMAK. • Es. (Birisinin) Boynuna sarılmak.

ASİT i. (fr. *acide*) L.S.D. adlı uyuşturucu madde; lizerjik asit dietilamid.

ASKER i. (ar.) Para. Lira. Ellilik, yüzlük, binlik vb. herhangi bir birim – paranın adedi: "*Asker: Elli lira.*" (Ahmet Çakal, **Serseriler Arasında**). "*Şu zamazingoya kaç asker sulandın?*" • İran para birimi, Tümen. • (Kabadayı dünyasında) Bir kabadayının buyruğundaki kişi. • Müşteri bekleyen jigolo, AHTAPOT (bk.).

ASKER DERGİSİ d. (ar.- türk.) Erotik, açık saçık fotoğraflar içeren dergi.

ASKER ETMEK d. (ar.; türk. f.) (Kabadayı dünyasında) Birisini bir işle görevlendirmek: "*Namlı kabadayı adamlarından iki üç kopuğu asker eder, gönderirdi adama.*" (Kayhan Sağlamer, **Türk Mafiası**).

ASKI i. Borç, verecek. Ayr. bk. ASGISAR.

ASKICI s. ve i. Borcunu ödememeyi huy edinmiş (kimse): "*Gece sekiz kayma daha bayıldı. Borcu yirmiiki lira... Askıcının biridir.*" (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**). • Bir tür yankesici. Bk. ASKICILIK.

ASKICILIK i. Askıcı'nın edimi, eylemi. Bk. ASKICI. • Bir tür yankesicilik. (Elbise satılan yerlerde, alacağı elbiseyi deneyen müşteriye yanaşan iki kişiden biri müşteriyi lafa tutarken, diğeri eski ceketteki değerli şeyleri çalar.)

ASKINTI s. ve i. (Bir şeyi) Elde etmek için ısrarla çabalayan (kimse). • (Birisiyle) Yakın arkadaşlık, dostluk, ilişki kurmak için inatla çabalayan (kimse).

ASKINTI OLMAK d. Bk. ASKINTI: "*Vay itoğlu itler. Ta, kıza askıntı oldunuz ha!..*" (anonim, **Suretçi Oyunu** – Meddah hikâyesi). "*Erkek gurursuz davranabiliyorsa,*

askıntı olabiliyorsa, kadın da ödün vermeli o kopasıca gururundan." (Füsun Erbulak, **60 Günlük Bir Şey**). ASKI OLMAK da denir.

ASKI OLMAK. Bk. ASKINTI; ASKINTI OLMAK.

ASLAN YATAĞI d. Tutukevi. Hapishane: "*Yok Ayşe'yi temizlediyse, en azından bir onbeş yılla Aslan yatağı'nı boylardı...*" (Orhan Kemal, **Tersine Dünya**).

ASMAK f. (Birisi) Gitmesi, bulunması gereken bir yere (okula, derse, işyerine, birisine) gitmemek: "*Meral'le son dersi asıp Lambo'ya gittik.*" (Leyla Erbil, **Tuhaf Bir Kadın**). "*Gene bu sabah yatakta işi asmaya karar vermiş; bu kararı hemen tatbik etmişti.*" (Samim Aşkın, **Halk Plajı**). "*Şeyh Memduh bile beni, bütün manasile asmıştı. (...) kederli adamlardan vebalı imiş gibi kaçardı.*" (Fikret Adil, **Asmalımescit 74**). • Yapması gereken bir şeyi yapmamak; ödemesi gereken parayı ödememek.

ASORCU s. ve i. Sarhoş; içkici, alkol tutkunu (kimse): "*...bir asorcu bir tiyatronun yan odalarında oturmuş, ötekiyle cilveleşiyor...*" (Ahmet Rasim, **Şehir Mektupları**).

ASORLU s. Sarhoş, esrik: "*–Nasıl oldu da basıldın?.. Asorlu muydun? –Öyle...*" (Ahmet Rasim, **Baskın**).

ASPİRİN i. (fr. *aspirine*, ağrı kesici bir ilaç) Küçük otomobil. Ayr. bk. ASFALT BİTİ.

ASSOLİST i. (ing. *ace*; fr. *soliste*) Erkek pasif eşcinsel: "*...Mösyö Falanca'nın çullanıp herifçioğlunu dakikada assolist eylemesi neyin nesi?*" (Engin Ardıç, **Yukarıda Başka Bayan Yoktur!**)

ASTA DİYAVOLO d. (yun. *sto diabolon*'dan) "Hay şeytan!" anlamında kullanılır.

ASTAR ETMEK. Bk. HASTAR ETMEK.

ASTEK i. (türk. *asteğmen*'den b.) Asteğmen; yedeksubay asteğmen.

ASTİK i. (erm.; yun. *astikos*, "kentli" ?) Muhabbet tellalı, pezevenk: "*Matiz– Senden çıkacak belaya girmek gül bahçesine girmeye benzer, imanım astik! Acem– Mene bah, serhoş. O 'astik' dediğin ne mene şeydir?*" (Ortaoyunu, **Hamam**). "*Ulan astik, afimizi mi araklayacaksın?*" (Turhan Selçuk, **Abdülcanbaz-Ramona**).

ASVAS i. (erm. *asdıvadz)* Allah, tanrı: "*Mega asvas, yardımcım gıllas.*" (Koca tanrı, yardımcım ol.)

AŞERE i. (ar. *aşer*'den aşere: "Hz. Muhammed'in cennete gireceklerini daha yaşarlarken muştuladığı on kişi") (Esrarkeşler arasında) Esrar nargilesinin bedelini paylaşmada bir yöntem; dört kişinin bu bedeli çeyrek çeyrek paylaşması yöntemi: "*İlk nargileden sonra ocakçı: Aşere var mı?.. diye seslenir.*" (Vâsıf Hiç, **İstanbul Ansiklopedisi**'nin Esrar maddesine katkı). AŞIRA da denir: "*Aşıralar tamam–Esrar ortakları tamam.*" (Turan Aziz Beler, **Allah Kurtarsın**).

AŞERECİ i. Aşere'de (bk. AŞERE) dörtte bir bedeli ödeyen kişi: "*Kabak parasının dörtte birini verene Aşereci denilir...*" (Vâsıf Hiç, **İstanbul Ansiklopedisi**'nin Esrar maddesine katkı).

AŞIRA. Bk. AŞERE.

AŞIRMASYON i. (türk. *aşırmak*; fr. sonek'ten n.) Hırsızlık, çalma. • Çalınmış şey. Ayr. bk. AŞİREMENTO.

AŞİREMENTO i. (türk. *aşırmak*; ital. sonek'ten n.) Hırsızlık, çalma. "*Ahitler çöplüktedir, / Senetler protestoda. / Hakkı dağıtan eller, / Hep aşirementoda.*" (Necip Fazıl Kısakürek, **44 Mısra**). • Çalınmış şey. AŞIRMENTO; AŞIRAMENTO da denir. Ayr. bk. AŞIRMASYON.

AT GÖZÜ d. Dişilik organı, vagina: "*...bir müddet bunu bacakları arasındaki at gözüne sürdükten sonra, (...) erkeğinin önünde çömeldi.*" (anonim, **Günahkâr Papazlar**).

ÂTIF BABA d. (ar. *atf*'tan *âtif*, "yönelen, dayanan") Erkeklik organı, penis. Ayr. bk. BABA.

ATIM i. Erkek, adam.

ATIŞ i. (Erkek için) Cinsel ilişkide bir kez ersuyu fışkırması (Ayr. bk. SEFER): "*Beş Atış Yirmibeş*" (yerli film adı).

AT KULAĞI d. İki sayısı; iki kez; ikili. • es. Uzun kadeh: "*Getür sâkî kanı şol at kulağı*" (Lâmii Çelebi-Cürcanlı Fahrüddin, **Veyse ve Râmîn**).

ATLAMAK f. (Erkek için, birisini) Cinsel ilişkiye âlet etmek, kullanmak, düzmek: "*...'İyi ya, neymiş? Neden kızarıyormuş?'... 'Atlamış bir kıza...' ...*" (Fakir Baykurt, **Adaletin Bu mu Dünya**) "*...görmüyor musun 'bana atla' demek istiyor!*" (Leyla Erbil, **Biz İki Sosyalist Erkek Eleştirmen**). • (Bir şeyi, birisine) Vermek: "*Bir çıkıntı atla abi!*" (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**).

ATMAK f. Yalan derecesinde abartarak konuşmak; yalan söylemek: "*Büyük ceddim filân âdem, diye başlar asaletten, / Atar attıkça dördüncü dahî halt-ı kelâm eyler.*" (Şair Eşref, gazel). • (Yumruk, tokat, sille) Vurmak: "*–Bana bak, dedi. Bir tane atarsam suratına. –At anam, at yavrum, at bir tanem!*" (Orhan Kemal, **Bir Filiz Vardı**). • (Yakın ilişkide bulunulan birisini) Baş başa olunacak bir yere götürmek: "*El oğlu sevgilisini lüks otellere atar, sen varlıklı bir kadınsın ama ben seni o eve atacağım.*" (Füsun Erbulak, **60 Günlük Bir Şey**). • Bir 'tek' içki içmek; içkiden bir yudum almak: "*Geceyi gündüze her dem katalım / Atalım yan yana zevke bakalım.*" (Selanikli Ahmed Bey, curcuna-şarkı). Ayr. bk. ÇAKMAK

ATMASYON i. (türk. *atmak*; fr. sonek'ten n.) Uydurma, yalan: "*Atmasyon. Cevdet bunları kovboy dergilerinde okumuştur.*" (Orhan Kemal, **Sokakların Çocuğu**).

ATOMLAMAK f. (fr. *atome*; türk. e.) Başarısızlığa uğramak. • (Öğrenci) Sınıfta kalmak.

ATRAS i. (isp. [a] *tras*, "arka") Kıç, kalçalar. • Makat, anus.

AT SİDİĞİ. Bk. KATIR SİDİĞİ.

ATTIRMAK f. Yapmak, etmek: "*Attır bir çay bakalım.*" • Vermek: "*Bir sipsi attırmak.*" • İçmek, içivermek: "*Bir tek attırmak.*" • İşemek. • Cinsel ilişkide bulunmak, düzmek.

AVADANLIK i. (fars. *âbâdan?*; türk. e.) Erkeklik organı ve husyeler: "*Aman aman, bırak hayalarımı, herifler beni öldürmek istiyorsunuz. Kimseye ziyânı dokunmayan avadanlıklarımdan ne istersiniz?*" (anonim, **Meraklı Nedim Hoca** – XIX. yy. meddah hikâyesi). "*O avadanlık maymundan sökülsün, Hatip Hoca gibilere takılsın.*" (Kemal Tahir, **Kelleci Memet**).

AVAL s. ve i. (kürt.) Aptal, salak (kimse): "*Ne acındırıyorsun kendini? Kendi kabahatin aval.*" (Haldun Taner, **Sersem Kocanın Kurnaz Karısı**). • Dikkatsiz; bönlük derecesinde dalgın: "*Ben gözümle gördüm, iki kişi idiler!.. Avallar beni görmediler...*" (Ahmed Rasim, **Fuhş-i Atîk**). (AVEL, AVİL biçimlerinde de söylenir.)

AVAL AVAL zf. (kürt.) Aptalca, salakça: "*Mobilyalardan pahalılık akıyordu. Tabii Bahriye bunlara aval aval bakıyordu...*" (Süavi Süalp, **Çıplak Model**). • Dalgın dalgın, dikkatsizce. Ayr. bk. AVAL.

AVANAK s. ve i. (erm. *avanog*, "eşek sıpası") Akılsız, aptal, bön (kimse).

AVANOS i. (Nevşehir'e bağlı ilçe merkezi; erm. *avan*, "kasaba"dan ?) (Erkek için, aşağılayıcı anlamda) Kocasına bağlı, sevgilisine sadık (kadın, kız).

AVANS VERMEK d. (fr. *avance*; türk. f.) (Birisine) Yakın bir ilişki kurulacağı konusunda, davranışlarıyla umut vermek: "*Piliç avansını verdi, oğlan onsekize daldı.*"

AVANTA i. (ital. *avvento*, "önde olma") Kolayca sağlanan yarar; karşılıksız kazanılan çıkar: "*Kılçık kendi sözünü hatırlıyor: Kızım, iki taraflı avanta!*" (Attilâ İlhan, **Kurtlar Sofrası**). • Komisyon, yüzde. • (Kumarda) Hileyle kazanılan para. • Başka bir oyuncuya kural dışı yardım edilerek kazanılan para.

AVANTACI i. (ital.; türk. e.) Asalak, çıkarcı; bir şeyi kolayca elde etmek isteyen (elde eden) kimse: "*Lakin o gece bizim avantacı takımı da hep oraya dolmuştu.*" (Ahmet Çakal, **Serseriler Arasında**).

AVANTADAN zf. (ital.; türk. e.) Zahmetsizce, kolayca, bedava: "*Avantadan karnımı nasıl doyurdum ama, keh keh keh... Hem de en kralından...*" (Tekin Aral-Latif Demirci, **Tarzan**).

AVANTALI s. (ital.; türk. e.) Yararlı, kârlı, avantajlı: "*Hacivat: Yani bu sözleri kim itina ile dinlerse her zaman kârlı çıkar. Karagöz: Demek bu nasihatler bu kadar avantalı ha?*" (Karagöz, **Hain Kâhya**).

AVANTA VURMAK d. (ital.; türk.) Kolayca çıkar sağlamak: "*Ondan sonra vurur avantayı... Düşün yahu, iki senede dört defa hastanenin otomobilini boyattı. Üç ayda bir badana...*" (Sabahattin Ali, **Hakkımızı Yedirmeyiz!**)

AVANTA YEMEK d. (ital.; türk.) Başkalarının emeğiyle sürdürülen bir işten çıkar sağlamak: "*Bi üçkaat ayarladım. Biz avantamızı yiyelim seni de görürüz.*" (Engin Ergönültaş, **Zalim Şevki**).

AVEL. Bk. AVAL.

AVEL AVEL zf. Eşanl. AVAL AVAL: "*Onlar gülüp eğlendiler, dansettiler, biz naaptık? Avel avei seyrettik onları.*" (Ömer Pınar, **Sohbet Babında**).

AVERTA s. (ital.) Açık, serbest: "*Çift sefer açık dediler. Konuşmak averta.*"

AVİL. Bk. AVAL.

AVİSTO d. (ital.) "Görünce, görür görmez" anlamında kullanılır.

AVİZO i. (isp. *avviso*) Gözcü, kollayıcı, haberci. Ayr. bk. ERKETE.

... AYAĞINA YATMAK d. ... imiş gibi yapmak: "*Matiz ayağına yatmak; ahlat ayağına yatıp pokerde kafa koparmak...*" ... AYAKLARINA YATMAK biçiminde de kullanılır: "*... tabi annem ağladı mağladı ama elden ne gelir ayaklarına da yattı...*" (Hulki Aktunç, **Madi Hayat in the Dark**). "*Zarbo ayaklarına yattı, sakalı egavladı.*" Bk. AYAK.

AVTOS. Bk. AFTOS.

AYAK i. Hile, dümen: "*Alışıktım böyle ayaklara. Üstelik sade ben değildim kışa yakın işten sepetlenen.*" (Ahmet Çakal, **Serseriler Arasında**). • Rol yapma, poz yapma, ... gibi yapma: "*Hidayet pazar günü teyzesine gidiyorum ayağıyla evden çıkmıştı.*" (Süavi Süalp, **İki Film Birden**). "*Ben karnım marnım ağrıyor ayağına bir masal atar gelirim...*" (Tarık Dursun K., **Evlere Şenlik**). • İlişki, bağlantı: "*Bizim ööle sağla-solla bi ayağımız yok. Delikanlılık, 'ani, politikalar üstü bi olaydır...*" (Kemal Gökhan Gürses, **Aydınlarla Zontaların Savaşı**).

AYAK ATMAK d. Eşanl. AYAK KOŞMAK, AYAK ÇIKMAK.

AYAKÇI İ. Hilebaz, dümenci. Yalancı. • Gezgin esnaf; seyyar esnaf. • Kadınların, kızların ayaklarından cinsel haz duyan kimse: "*Ayakçılar, bilinçaltınız ve de vicdanınız rahat etsin...*" (Engin Ardıç, **Bırakın Bu Ayakları**).

AYAK ÇIKMAK d. Hile yapmak. • Rol yapmak, ... gibi yapmak: "*–Zaten o da hep 'severim' ayakları çıkar. –Bilirim onun öyle ayak çıkmalarını.*" (Ahmet Çakal, **Serseriler Arasında**).

AYAK KOŞMAK d. Hile yapmak: "*Sen o ayakları babana koş.*" (Ahmet Çakal, **Serseriler Arasında**). • Rol yapmak, poz kesmek. Eşanl. AYAK ÇIKMAK.

AYAKLARI ÖNDE GİTMEK d. (Bir yerden) Ölüsü çıkmak. • Ölüsü götürülmek.

AYAKLAR KOKMAK d. (Belirli bir yalan, hile vb.) Artık eskimek, • Bilinir olmak, • İşe yaramamak: "*Bu ayaklar koktu artık.*"

AYAKTA z. Kolayca, hemen: "*Tabii, ayakta inanmış.*" (Baskın Oran, **Nerde O Eski Mapusaneler**).

AYAK YAPMAK. Bk. AYAK KOŞMAK.

AYARLAMAK f. (ar. *ıyâr*; türk. e.) (Birisine) Çok yakın ilişkiler kurmayı kabul ettirmek; (birisini) isteklerini kabule razı etmek: "*Herifin karısından mangırları tırtıkla, bileziklerini filan al, metresini ayarla. Sonra da herif son birkaç gece daha yatacak belki, onu çok gör, hakkına el atılmış, hakkı sarihin gaspedilmiş say. Aşkolsun oğlum palavracı!*" (Orhan Kemal, **Müfettişler Müfettişi**). "*Ardından koştuğu, ayarladığı bir kadını on gün sonra bırakmış.*" (Öztürk Serengil, **Yeşilçam'ı Benden Sorun**). Ayr. bk. TAVLAMAK.

AYAZ s. ve i. Kötü, fena, elverişsiz (durum, şey). • Parasız, züğürt: "*Mutluluk lafla olmaz / Kalırız sonra ayaz*" (Hilmi Tuner, **Uyumsuzlar**).

AYAZAĞA i. (İstanbul'da kışın sert geçtiği bir semtin adı) Somurtkan, soğuk (kimse).

AYAZLAMAK f. (İşler, durumlar) Kötü gitmeye başlamak, elverişsiz olmak. • Parasız kalmak, züğürtlemek: *"Ayazlarsam ölürüm / Dünyamı ters görürüm."* (Hilmi Tuner, **Anam, Babam Güzelim**).

AYAZ PAŞA KOLA ÇIKMAK d. es. Hava soğumak; hava sıcaklığı çok düşmek. AYAZ PAŞA KOL GEZMEK de denir.

AYICI s. ve i. (Futbol vb. oyunlarda) Çok sert oynayan, kırıcı (oyuncu): *"Öyle ayıcıydı ki, karşı takım oyuncuları yanına bile sokulamazlardı."* (Aziz Nesin, **Böyle Gelmiş Böyle Gitmez-2**).

AYICILIK i. Ayıcı (bk. AYICI) olma durumu; ayıcı'nın yapıp ettiği, edimi.

AYIK i. Alkol kullanmayı tamamen bırakmış kimse: *"Ne zamandır ayıksın? – 11 ay oldu"*.

AYIKLAMAK f. (Birisini) Dövmek, hırpalamak: *"Arkadaşlar! Bugünden itibaren, mahallede hiç bi erkek kılınıza dokunamaycak... Bi durum vaziyeti olursa bana haber verin! Herifi ayıkliim aynen..."* (Engin Ergönültaş, **Zalim Şevki**). • (Birisiyle) Aktif olarak cinsel ilişkiye girmek; (birisini) okşamak, sevmek: *"O sırada Sadık yukarıdaki odalardan birine attığı meşhur mankenlerden birini ayıklamaya çalışırken, Sıddık da bir margarin fabrikatörüyle alışverişe dalmıştı."* (Süavi Süalp, **Gene İyi Dayandık**).

AYINGA i. (erm.) Kaçak tütün. • Tütün kaçakçılığı. • Tütün kaçakçısı. Bk. AYINGACI.

AYINGACI i. (erm. – türk. e.) Tütün kaçakçısı: *"Bir ekmek de sen alacak mısın eve bakalım. Ben sekiz yaşında ayıngacıydım."* (Hulki Aktunç, **Aşka Kimse Yok**).

AYIP SALLAMAK d. (ar. *ayb*; türk. f.) (Birisi) Kendisinden beklenmeyen bir davranışta bulunmak, ayıp etmek: *"Osman: Şimdi ayıp salladın amca... Nuri: Efendim? Osman: Ayıp ettin yani..."* (Aziz Nesin, **Toros Canavarı**).

AYIPSIN d. (ar. *ayb*; türk. e.) "Ayıp ettin" anlamında söylenir: *"Ayıpsın Kenan abi, bize haybeye Pislik Hadiye demediler. Anında daatırım orayı bizzat!.."* (Engin Ergönültaş, **Zalim Şevki**). *"Ayıpsın, çünkü kayıpsın."* Ayr. bk. KAYIPSIN.

AY IŞIĞI d. Bir tür uyuşturucu; pesoteye.

AYITMAK f. (türk. *aymak*'tan) (Birisinin) Dikkatli, uyanık davranmasını sağlamak; bir şeyin farkına varmasını sağlamak; uyandırmak: *"Arkadaş acemiye benziyor, iyi ayıt da aldanmasın."* (Arslan Kaynardağ, **Bitpazarı'nın Gizli Dili ve Argosu**).

AYİDİS i. A.I.D.S. hastalığı: *"Ortalık hastalık dolu. Ayidis, mayidis maazallah abi, bi raslarsan..."* (Engin Ergönültaş, **Terso**). Ayr. bk. ADİDAS.

AYKIRI s. İyi para eden, değerli eşya; antika.

AYNA i. (fars. *âyine*) "Çok iyi, fevkalade, harika" anlamlarında kullanılır: *"Ben ne zaman kırda çakal görsem işim aynadır."* (Refi Cevat Ulunay, **Dağlar Kralı Balçıklı Ethem**). • (Bir şey) Apaçık görünme.

AYNALAMAK f. (fars. – türk. e.) Anlamak, kavramak.

AYNALI s. (fars. *âyine*; türk. e.) İyi, hoş (durum, şey): *"Amma demem ben ona kara sevda... Senin bu sevdan bembeyaz, aynalı bir sevda..."* (Osman Cemal Kaygılı, **Çingeneler**). • İyi durumda olan (kimse): *"Çingene: Benim meryemetlü efendim, daima aynalı olun."* (Karagöz, **Yazıcı**). • Alımlı, çekici, güzel (kimse): *"Aynalı kanlara bakmak insanın gönlünü midye gibi açar be!.."* (Hüseyin Rahmi Gürpınar, **Bir Muadele-i Sevda**). *"Senin yenge de malın gözü yavrum. Aynalı karı. Ağabeyin gurbette olduğundan baskısız kalmış. Balı akıyor."* (Samim Aşkın, **Halk Plajı**). Karş. AYNASIZ.

AYNASIZ s. ve i. (fars.; türk. e.) Kötü, olumsuz: *"...tahkikat aynasız gidiyor. İşin ucu bize dayanacağa benzer."* (Attilâ İlhan, **Kurtlar Sofrası**). • Hoş olmayan, aykırı: *"Ve günün birinde, yabancının biri sokakta aynasız ama herhalde hayranlık ifade*

eden bir laf atmıştı." (Zaven Biberyan, **Yalnızlar**). • Hileli (iskambil, oyun zarı). T. iç. bk. GEBE ZAR. • Polis, bekçi vb. güvenlik kuvveti: "*Otellere boş ver sen / Aynasızlar erkete / Çak işman al götür / Kalelerde halvete*" (Mehmed Gökçınar, manzume). "*...argo ağızlı bir takım insanların, onların gacolarının, yolsuz ama gariban aynasızların, medarı maişet peşinde minik memurların rol aldığı, senaryomsu bir kitap.*" (Engin Bilginer, **Babalar Senfonisi**).

AYNASIZLANMAK f. (fars.; türk. e.) (Durum) Kötüleşmeye başlamak. • (Kişi) Kötü, olumsuz bir tavır takınmak: "*–Bana bak hemşerim kayıkta doğru otur aynasızlanma...*" (Hayalî Küçük Ali, **İstanbul'un Taşı Toprağı Altın** – meddah hikâyesi)

AYNASIZLIK i. (fars.; türk. e.) Aynasız (bk.) olma durumu. • Aynasız davranış: "*İtme Pembe aynasızlık uçlan beşlik*" (Kanto)

AYNEN z. (ar. *ayn*, "asıl"dan) "Hemen, derhal" anlamında kullanılır: "*Bi de cirit atma yerine jilet atma olsaydı, kardeşiniz de aynen katılır bi birincilik kapıp gelirdi...*" (Hasan Kaçan, **Hasan'ın Saksısı**). "*–Geliyor musun? –Aynen!*"

AYNI KABAĞA ÜFLEMEK d. (ar. *ayn*; türk. k.ler) (Bir konuda, bir işte) Başka birisi ya da birileriyle ortak olmak, ortak davranmak: "*Üstelik mağdem ikimiz de aynı tongaya bastık, aynı kabağa üflüyoruz demektir.*" (Attilâ İlhan, **Kurtlar Sofrası**). Ayr. bk. AŞERE, AŞERECİ, KABAK.

AYOL i. (*ay oğul*'dan kıs.) Edilgin eşcinsel erkek: "*Çakozladın mı, lavuklardan biri ayol.*"

AYRAN AĞIZLI d. Bön, aptal.

AYVA i. Kadın ya da gelişkin genç kız memesi: "*Ogh ayvalara bak ayvalaraa! Kilosu kaça onların anamm..*" (Hasan Kaçan, **Hasan'ın Saksısı**). • s. ve zf. Olumsuz: "*–Mikroskopla mı arayalım yani? –O da ayva ağbi...*" (Süavi Süalp-İsmail Gülgeç, **Kolombo Şakir**).

AYVALARA GELMEK. Bk. YARAKLARA GELMEK.

AYVAYI YEMEK d. Kötü duruma düşmek, zor durumda kalmak: "*Ayvayı yedin Safa, kalk kalkabilirsen Demirbey'in altından.*" (Muzaffer Buyrukçu, **Onlar**). • Değerinden daha fazla ödemek, kazıklanmak: "*... Bizde otelde kalsan bir türlü motelde kalsan iki türlü. İlkinde ister istemez ayvayı yersin. İkincisinde adama gönül rızası ile ayvanın koçanını yedirirler.*" (Altan Erbulak, **Otellerle Moteller**).

AZRAİL'E BİR OSURUK BORCU KALMAK d. (ar. *Azrâil*, "ölüm meleği"; türk. k.ler) Yaşlılık, hastalık gibi nedenlerle ölüme çok yaklaşmış olmak.

AZRAİL'E ELENSE ÇEKMEK d. (ar. *Azrâil*; türk. k.ler) Çok tehlikeli işler yapmak. • Ağır bir kaza, hastalık geçirip iyileşmek.

B

BABA i. Gangster şefi: "*...yoğun kaçakçılık trafiğini planlayıp finanse eden irili ufaklı patronlar, babalar kimlerdi?*" (Kayhan Sağlamer, **Türk Mafiası**). "*Baba son günlerde baskınlar sıklaştı. Malları başka bi yere taşısak.*" (Latif Demirci, **The Selamın Aleyküm**). • es. (Serseriler için) Hamam külhancısı. • Erkeklik organı, penis: "*Helvacı Mehmet– İnsan babayla oynar mı? I. Zenne– Aa! Bu da söz mü?*" (Ortaoyunu, **Kanlı Nigâr**). (BABAÇKO, BABAŞKO biçimlerinde de kullanılır.) Ayr. bk. BABAYA OTURMAK, BABAYI ALMAK. • s. "Çok iyi, üstün nitelikli": "*...olanca coşkusuyla yaşamaya kalkıştığı cinselliğinin basbayağı esaslı incelendiği, anlatıldığı, aktarıldığı, çözümlendiği baba kitaplar bunlar...*" (Engin Ardıç, **Bunu Yazan Tosun**). "*Baba filmdir, mutlaka gör.*"

BABACIMCI i. Bir tür yankesici; karşılaştığı kişiye birden sarılıp "vay babacım" vb. sözlerle oyalarken ceplerindeki değerli şeyleri çalar; bir tür babacımcı da, kahve, meyhane gibi yerlerde, bu tür ilişkilere yatkın kişinin kucağına oturarak aynı hırsızlığı yapar: "*Babacımcı bir çocuk, cep saatini çalmış. Tahsildar da, hırsız çocuğu bulurum, diye sabah kahvehanelerini dolaşıyormuş.*" (Aziz Nesin, **Böyle Gelmiş Böyle Gitmez-2**). VAY BABACIMCI, VAYVAYCI diye de kullanılır.

BABACIMCILIK i. Babacımcı'nın edimi; babacımcı türü yankesicilik:" *Babacımcılık mesleğinin, pencereden bulaşık suyu döküp ceket temizleyenler, kavanoz içinde capon balığı satma dümenine yatanlar, küçük çocukları kavgaya tutuşturup bunları ayırmaya gelen haybeciden saat ve para götürenler gibi çeşitleri de mevcuttur.*" (Engin Ardıç, **Doğru Söyleyeni Dokuz Köyden...**). "*Babacığımcılık, gerçekten de beli bir aktörlük yeteneği isteyen bir branştır. Üç tür çalışma biçimleri vardır: Pislik, faço, saçayağı...*" (Engin Bilginer, **Babalar Senfonisi**). Bk. BABACIMCI.

BABAÇKO, BABAŞKO. Bk. BABA.

BABAFİNGO i. (ital. *pappafico*, "yelkenli gemide bir direk donanım parçası") Erkeklik organı, penis: "*...dört kızın büyük bir merakla babafingosunu incelemelerinden bir an utandı.*" (anonim, **Islak Dudaklar**).

BABALAMAK f. İşi (bir oyunu, bir alışverişi) bozmak. • Hile yapmak amacıyla iskambil kâğıdını işaretlemek; tırnak atmak, tırnaklamak.

BABALARA GELMEK. Bk. YARAKLARA GELMEK.

BABALI s. (İskambil kâğıdı için) Hileli; işaretli, tırnaklı.

BABATORİK i. (türk. *baba*; yun. ? "palamut balığının büyüğü") Erkeklik organı, penis; sözcüğün kullanımı, organın büyüklüğünü işaret eder.

BABAYA OTURMAK d. (Bir işte, bir oyunda) Sonuca ulaşamamak, kötü sonuç almak: "*Lâz– Pir gemi funduh alduh, pir gemi pahur alduh. Trabzan'dan açılır açılmaz... Karagöz– Babaya mı oturdunuz?*" (Karagöz, **Yazıcı**).

BABAYI ALMAK d. Kötü bir sonuç almak; bir işte, bir oyunda, yenilmek, kaybetmek: "*Muhacir– Onlara beş tane baba bıraktımdı. Kavuklu– Haa! Demek onlar da baba almışlar.*" (Ortaoyunu, **Sandıklı**). "*Annem sevmiş / babam almış... / Ben sevdim / babayı aldım.*" (Metin Üstündağ, karikatür). Ayr. bk. ALDIN MI?, ALMAK.

BABİK s. ve i. Pasif eşcinsel (erkek): "*Babik Selahattin'in pantolonunun arka dikişi yoktu.*" (Aziz Nesin, **Böyle Gelmiş Böyle Gitmez**). Ayr. bk. BABUK.

BABİLOF i. Yellenme, gaz çıkarma. • Yel, gaz, osuruk.

BABİLOF NAŞLATMAK d. Yellenmek, gaz çıkarmak, osurmak. Ayr. bk. NAŞ, NAŞLAMAK, NAŞLATMAK.

BABU. Bk. PAPU.

BABUK s. ve i. Aktif eşcinsel (erkek); kulampara.

BACAKLARI GÖTÜNÜ DÖVMEK d. Çok hızlı koşmak: "*Öyle bir voltanı al ki burdan, bacakların götünü dövsün...*" (İrfan Yalçın, **Genelevde Yas**).

BADANA i. (fr. *badigeon*'dan) Erkeklik organı sokulmadan, sürtüşme yoluyla sevişme: "*Şakır şukur badana yapılmaktan hoşlanabilirsin sen. Bir deneyelim mi?*" (Füsun Erbulak, **Niçin Geç Kaldım**).

BADANA ÇEKMEK d. (Erkek için) Badana (bk.) uygulamak. BADANALAMAK biçiminde de söylenir.

BADEM s. ve i. (fars. *bâdâm*) Tabanca kurşunu. • Dişilik organı: "*Hak Taalâ çün yarattı Âdem'i / Âdem tuttu taşla kırdı bademi.*" (anonim, tekerleme). • Klitoris, bızır: "*Hacivat– Hanımlar şarkı söylerken bendeniz muttasıl bâde nuş ediyordum. Karagöz– Bademle işret mi ediyordun?*" (Karagöz, **Ortaklar**). Ayr. Bk. DİLLİ BADEM. • s. Kötü, fena: "*Durum vaziyeti bademaga!*"

BADEMCİĞİNİ ALMAK d. (fars.; türk.) (Erkek için) (Birisini) Dilini de kullanarak derin derin öpmek. • (Birisine) Fellasyo yaptırtmak.

BADEMCİK AMELİYATI d. (fars. –ar. – türk.) Uzun uzun, derin derin öpüşme. • Fellasyo.

BADEM OLMAK d. (fars. – türk.) Olumsuz olmak; olumsuz nitelik taşımak; sonucu kötü olmak: "*İşler badem oldu, dikişler badem oldu.*"

BADO s. ve i. (fr. *badaud*, "alık") es. Aptal, sersem.

BAFİLEMEK f. (yun. *baphein*, "boyamak"tan ?) (Erkek) Cinsel ilişkide bulunmak, düzmek: "*Almana bak nasıl da bafiliyo garıyı...*" (Mehmet Çağçağ, **Abazan**).

BAGAJ i. (fr. *bagage*, "taşıtlarda yolcu eşyasının konduğu bölüm") Kalçalar, kıç: "*Aklın varsa yere yat... yoksa bagajı deldirirsin...*" (Oğuz Aral, **Utanmaz Adam**).

BAĞIRTMAK f. Elde etmek, kazanmak: "*Birkaç camili bağırtsak, anzorota da nevaleye de yeter.*"

BAĞLAMACI i. KOYUCULUK (bk.) vb. dolandırıcılık işlerinde yardakçılık eden kimse: "*...bağlamacı tezgâhtarı lafa tutup kafasını karıştırır.*" (Engin Ardıç, **Doğru Söyleyeni Dokuz Köyden...**).

BAĞLAMA ÇALMAK. Bk. İT BİLMEZ BAĞLAMASI ÇALMAK.

BAKICI i. (Esnaf için) Alıcı olmayıp vakit geçirmek için malları seyreden kimse: "*Bakıcı mısın, alıcı mısın?*"

BAKIMSIZ TARZAN d. (türk. s.; Tarzan, ünlü bir çizgi roman kahramanının adı) Sıska, cılız erkekler için alay yollu kullanılır. (BAKIMSIZ HERKÜL de denir.)

BAKLA (ar. *bâkılâ*'dan) Fal, bakı; bakla falı: "*bittik mi tam biteriz / baklası ölüm yazar*" (Hulki Aktunç, **Yeraltı Destanları**). Ayr. bk. YOĞURTLU BAKLA; OTUZBEŞE BAKLA.

BAL i. Şans: "*Hay balını iskiyim... Nerden buldun o son kâğıdı hipnee!*" (Hasan Kaçan, **Eşşek Herif**).

BAL ALMAK d. es. Öpmek.

BALAMA i. "*Karagözcü argosunda Rum karakterine verilen ad.*" (Uğur Göktaş, **Karagöz Terimleri Sözlüğü**). Bk. BALAMOZ.

BALAMOZ i. (yun. ? çing. *balamo*, "yunanlı"). Yaşlı kimse, ihtiyar: "*...iç avludan, kederle ıslanmış gençler geçermiş ve Diğerkâm Balamoz, zihnindeki pespembe tarihçeyle birlikte sızıp kalırmış...*" (Hulki Aktunç, **Madam**). • Görünümü, davranışları çirkin, kaba saba adam: "*Bir de 'balamoz' adı verilen erkek türü vardı: Yaşlı, sırf parası için birlikte olunan ve sömürülen, genellikle sekse doyamamış, çirkin tipler...*" (anonim, **Biz Şorololar**). Ayr. bk. BALAMA.

BALATALARI GEVŞEMEK. Eşanl. CİVATALARI GEVŞEMEK.

BAL ÇANAĞI d. es. Vagina, dişilik organı. • Anus, makat: "*...Yemenici Bali'nin bal*

çanağına eşşek arıları gibi üşüşmüşler..." (Derviş İsmail-Murat Bardakçı, **Tellaklar Kitabı**).

BALGAMCI. Bk. TÜKÜRÜKÇÜ.

BALIK i. Kolayca kandırılabilecek kimse, enayi, hödük. • Kolayca elde edilebilecek kimse ya da şey. • Şans. • Erkeklik organı, penis: "*II. Zenne– 'Balık kaçtı kovuklardan kovuğa' oynasak. I. Zenne– A kız, o oyun burada oynanmaz ki.*" (Ortaoyunu, **Gözlemeci**).

BALIKÇI i. Çok şanslı (kimse).

BALIK TUTMAK d. (Bir işte) Şansı çok iyi gitmek. Ayr. bk. GÖTÜYLE BALIK YAKALAMAK.

BALİCİ s. ve i. (tic. m. *Bally*'den) Yapıştırıcı koklama alışkanlığı olan (kimse): "*Ve bir süre sonra kendilerini bir Ballyci ya da tinerci grubun içinde buluyorlar.*" (Cezmi Ersöz, **Hayat Bir Emrin Var mı?**).

BALİNA i. (ital. *balena*) (Eşcinsel arg.) Asker.

BALKON i. (fr. *balcon*) (Kadın ya da kızda) Meme, göğüs. Memeler, göğüsler: "*Anam. Balkonunda rakı içeyim!*" (Orhan Kemal, **Evlerden Biri**). (Sözcük, Fransız argosunda da aynı anlamda kullanılır.)

BAL KUTUSU d. (türk. *bal*; yun. *kutis*'ten) Dişilik organı, vagina. • Ayr. bak. BAL ÇANAĞI, KUTU.

BALLANDIRMAK f. Vermek: "*Partiyi kaybettik. (...) Askerleri ballandır bakalım.*" (Hulûsi Kodaman, **Zar-Kâğıt Oyunları ve Hileleri**). • Yollamak.

BALLI s. ve i. Çok şanslı (kimse): "*Ulan çok ballı herif be! Çöpleri karıştırırken petrol çıktı...*" (Behiç Pek, karikatür). • Dişilik organı. • Fahişe.

BALON i. (fr. *ballon*) Prezervatif, kaput.

BALOZ i. (yun. *mpalos*'tan) es. Düşük nitelikli içkievi, meyhane: "*...25-30 basamak merdivenle çıkılan yüksek baloz, altında da Hovarda'nın meyhanesi...*" (Sermet Muhtar Alus, **Eski Galata'nın Eğlence Yerleri**).

BALTA s. ve i. Erkek. • Kaba saba (erkek). • Kimsesiz, özellikle karısı, kadın arkadaşı olmayan (erkek). • Erkeklik organı, penis: "*Kazık gibi olmuş baltaya şampuan sürüp yukarı aşağı hareket ettirdim.*" (Alp Buğdaycı, **Kan Sıcak Akacak**). • (Bir şeye, birisine) Musallat olan (kimse); askıntı. (T. iç. bk. SAP). • Sırnaşık, yılışık.

BALTA OLMAK d. (Birisiyle) İlişki kurmak için ısrar etmek. • Sırnaşmak. Yılışmak. • (Birisinin) Yanından ayrılmamak; istenmediği halde hep birlikte olmak istemek: "*Baktım asıl korkusu, çocuk olursa balta olurum diye. Bana namus numarası yapıyor.*" (Sabahattin Ali, **Çilli**). BALTAYI ASMAK biçiminde de kullanılır. T. iç. bk. MOSTRALIK.

BALYA i. (ital. *balla*, "tüccar eşyası") Para: "*İyi ya, balyası nasıl?*" (Y. Kenan Karacanlar, **Babıali Kaldırımlarında Bir Adam**). • Para destesi.

BALYACI. Bk. ÇUVALCI.

BAMBURUK i. Erbezi, husye.

BAMBURUKLARINI SÖKMEK d. (Birisini) Döverek perişan etmek: "*Bamburuklarını söktü, piyastos etti beni... Kabadayılık hayatım lekelendi...*" (Turhan Selçuk, **Abdülcanbaz-Ramona**).

BAMYA TARLASI d. Mezarlık. T. iç. bk. NALLARI ATMAK.

BANDIRASIZ s. (ital. *bandiera*; türk. e.) Serseri, kopuk. • Kimsiz kimsesiz. • İmansız, inançsız.

BANDO MIZIKA d. (ital. *banda musica*) Küfür; art arda sıralanan küfürler.

BANGOBOZ s. es. Aptal, enayi, bön.

BANKA i. (ital. *banca*) Zengin; çok parası olan kişi. • Genelev. Ayr. bk. SULU BANKA.

BANYO ETTİRMEK d. (ital. *bagno*; türk. f.) (Birisini, bir şeyi) Çok ağır küfrederek yermek.

BARBA i. (ital. *barba*, "sakal") İhtiyar adam, yaşlı erkek. (Özellikle Rum.) • Meyhane işleten adam, meyhaneci. (Sözcük, Alman argosunda da "yaşlı adam" anlamına gelir – Sigmund A. Wolf, **Wörterbuch des Rotwelschen**.)

BARBUNYA i. (ital. "bıyıksı dokunaçları olan bir tür balık") Rengi barbunya balığını hatırlatan çeşitli kâğıt paraları nitelemek için kullanılmıştır; 10 liralık, 1000, 20.000 liralık banknot: "*...manikürlü vahşi tırnaklarını uzatıp uzatıp barbunya onluklar, afili beşlikler çekiyor." (...) "Müşteri ama ne müşteri: saat lafını filân etmek yok; tak! barbunyayı avucuna tosluyor, suratına bile bakmadan alıyor voltayı!*" (Attilâ İlhan, **Kurtlar Sofrası**). • (Öğrenci için) Yüksek not, en yüksek not.

BARGELEMEK f. (erm. *barge*, "yatmak"; türk. e.) Uyumak. Dinlenmek: "*Acele etme, daha zaman var, şurada biraz bargeleyim.*" (Mehmet Halit, **"İstanbul Argosu ve Halk Tabirleri**).

BARİ. Bk. BUT.

BARSAK ÇIKINTISI d. Çük. Erkeklik organı, penis.

BARO i. (çing. "büyük, önemli" anlamında k.) "*Karagözcü argosunda oyunu kiralayan kimseye verilen ad.*" (Uğur Göktaş, **Karagöz Terimleri Sözlüğü**). • (Eğlence yeri, fahişe vb. için) Müşteri, paralı müşteri: "*İlk karşılayıcılarınız 'baro erketecisi' (müşteri avcısı) erkek çocuklar olacak.*" (Oya Kayacan, **Aman Sulukule, Canım Sulukule**). •Erkek: "*Gül karanfil yanağıma / Parlak baro gel yanıma.*" (Şnork Efendi, kanto). • Herhangi bir erkek. • Olgun ve zengin erkek: "*Laçonun daha yaşlısı, olgunu ve paralısını 'baro' diye isimlendirmişlerdi.*" (anonim, **Biz Şorololar**). • Aptal âşık; aşk ilişkileri ve cinsel ilişkiler için olağanın üstünde para harcayan erkek. • Yabancı. (BARU diye de söylenir.)

BARU. Bk. BARO.

BAS. Bk. BASMAK.

BASİL i. (fr. *bacille*) Küçük yaşta ya da küçük yapılı (cüce) serseri.

BASMAK f. Defolmak, çekip gitmek: "*Bir halis Amerikalının bir zenci karısıyla ilişiği olmamak lazım. Bas öyleyse... Çek arabanı...*" (F. M. İkinci, **Kara Nara**). • Düzmek. (Cinsel ilişkide) Erkeklik organını sokmak: "*Yârün kocundugı yire basmak reva mıdur?*" (Nevizade Atâi, **Hezliyat**). "*Hey aslanım, baskısız yongayı yel alırmış, erkeksiz karı da baskısız yonga sayılır. Basacaksın ki...*" (Samim Aşkın, **Halk Plajı**). "*Babam basmayı, anam olacak da çıkarmayı bilmişti.*" (Yankı, **Uyuşturucu Dosyası**). "*Şipşak Basarım*" (yerli film ismi). • Gol atmak, yenmek: "*Kanarya size kaç yüz kere kaç bastı, unutma.*" • Esrarı plaka haline getirmek. Ayr. bk. ÜTÜLEMEK. Ayr. bk. AKLI BASMAK, YAŞA BASMAK.

BASTIRMAK f. (Kumarda) Vermek, para koymak, para sürmek: "*Kâat parasını oyuna başlamadan peşinen cepten vereceğiz. Bastırın ellişer kuruşu bakalım...*" (Kemal Tahir, **Hür Şehrin İnsanları**). "*... değneğin ucundaki enli tahtayla diğer paraları toplayıp önündeki kutuya attı. 'Bastırın beyler!' diyordu...*" (Hulki Aktunç, **Bayram Gömleği**). • (Futbolda) Hücum etmek, atak üstüne atak yapmak: "*Bastır Ankaragücü!*" • Düzmek.

BAST OLMAK . (ing. *bust*, "patlak vermek"; türk.) (Uyuşturucu arg.) Polis baskınına uğramak; basılmak.

BASTON s. ve i. (ital. *bastone*, "değnek") İnce yapılı, uzun boylu (kimse). • Erkeklik organı, penis.

BASTONU KIRMAK d. (ital.; türk.) Belsoğukluğu hastalığına yakalanmak (erkek için).

BAŞ i. Erkeklik organının uç bölümü, haşefe: "*Hacivat– Eşeğin her tarafı gözüküyor ama, başı gözükmüyor. Karagöz– Başını göstereceğim ama, tanırsın diye korkuyorum.*" (Karagöz, **Câzûlar**). Ayr. bk. ALDIN MI?

BAŞA SARMAK d. (Bir öyküyü, bir haberi vb.) Anlatırken, tekrar başa dönmek. KASETİ BAŞA SARMAK da denir. Bk. KASETİ SARMAK.

BAŞI BİTTEN KIÇI SİKTEN KURTULMAMAK d. Sürekli olarak aşağılık bir durumda kalmak; kötü durumu hiç düzelmemek: "*Eyy çocuklar, Amerikan sigarası olup da vermeyenin başı bitten...*" (Attilâ İlhan, **Kurtlar Sofrası**).

BAŞINA OTURMAK d. Pasif olarak, cinsel ilişkiye girmek, cinsel ilişkide bulunmak: "*Pişekâr– Şimdi sen âletin başına oturdun mu, iş de olmuş bitmiş demektir. Kavuklu– Bana yutturdum deme, o âletin başına sen de oturup bana göstereceksin.*" (Ortaoyunu, **Telgrafçı**). • (Herhangi bir işte) Olumsuz sonuç almak. • (Oyunda) Yenilmek. Ayr. bk. BABAYA OTURMAK.

BAŞINI ALMAK d. (Cinsel ilişkide, pasif olan için) Erkeklik organının ucu girmek: "*Pişekâr– Aman Himmet Usta, daha dur bakalım, altmışı yeni bitirdi, ne başını, ne yaşını alamadı.*" (Ortaoyunu, **Gözlemeci**). • (Bir işte) Çok şeyler umarken, hiçbir sonuca ulaşamamak. Ayr. bk. ALDIN MI?

BAŞKA i. Kıpti, çingene: "*...'Başka, ananın örekesi'... 'Başka diye çingeneye derler'... diyemezdik elbette...*" (Engin Ardıç, **Doğru Söyleyeni Dokuz Köyden...**).

BAŞLAMAK f. Sövmeye, küfre girişmek; genellikle "silsileden, sülaleden, ana-avrattan vb. başlamak" biçiminde kullanılır: "*İbiş– Ne baldızını buldum, ne bacanağını. Himmet– Başlarım şimdi baldızından da bacanağından da.*" (Haldun Taner, **Sersem Kocanın Kurnaz Karısı**).

BAŞ PARMAĞINI BÜKMEK d. Yankesicilik etmek. (Baş parmağını bükerek işaret parmağı ve orta parmağın rahatça çalışmasını sağlamak. Bk. KIZAK.)

BATTANİYE i. (ar. *battan*'dan) Fahişe, orospu. • *Özellikle otellerde çalışan fahişe.*

BAYAN AVUÇ. Bk. MADAM AVUÇ.

BAYAN EMME d. Morfin.

BAY GELMEK d. (*bay-gın-lık gelmek*'ten yak.) Sıkıntı basmak, bunalmak. BAY OLMAK, BUN GELMEK (OLMAK) biçimlerinde de kullanılır.

BAYILMAK f. Vermek. • Para vermek: "*Karagöz– Dolmuşa atladım, doğru rıhtıma. Meteliği bayıldıktan sonra öteye beriye bakarak... Hacivat– Etrâf-ü eknâfı temâşâ ederek...*" (Karagöz, **Bahçe**). "*Kavuklu– He, ulan, Haydi bayıl bayıl Hırbo– Ne bayılması imiş o? Kavuklu Ayı gibi bayılmayacaksın; çık paraları!*" (Ortaoyunu, **Fotoğrafçı**). "*...mangizi bayıldın mı, sana âlâ yepyeni bir nüfus kâğıdı verirler, adın Hasan, babanın adı Hüseyin, yaşın şu kadar. Hepsi martavaldır.*" (Server Bedi, **Hey Kahpe Dünya**). "*Herif üç yüzü bayılıp bir manto kestirdi buna.*" (Mehmet Seyda, **Hastalar**).

BAYIR TURPU d. (türk. *bayır*; fars. *turb*'dan) Kaba saba, düşüncesiz kimse: "*Bu bayır turpu nereden oturdu yanımıza! Tükrüğü ta boğazımdan içeri gitti...*" (Hüseyin Rahmi Gürpınar, **Ben Deli miyim?**).

BAYRAMLIK AĞZINI AÇTIRMAK d. Birisinin küfretmesine, sövmesine yol açmak.

BEBEK ÖLÜSÜ GİBİ d. (Erkeklik organı için) Çok iri.

BECERMEK f. (Erkek için) Cinsel ilişkide bulunmak, düzmek: "*...hamamdan peştemalıyla çıkarttılar ve o çıplak haliyle, oğlanı becerdiği yere astılar.*" (Derviş İsmail-Murat Bardakçı, **Tellaklar Kitabı**). "*Senin erkekliğine sıçıyım, emi? Bir de nişanlanmışsın. Karıyı nasıl becerecen?*" (İrfan Yalçın, **Pansiyon Huzur**). "*Bu adam manyak, kararsızın teki. Karı becermek için evini terketmiş.*" (Füsun Erbulak, ***60 Günlük Bir Şey***). • (Bir şeyi) İşe yaramaz hale getirmek, bozmak: "*Eskiden radyo becerirdi veletler, şimdi televizyonu şeydiyorlar.*"

BEKRİ s. ve i. (XVII. yüzyılda yaşamış, ayyaşlığıyla ünlü *Bekrî* Mustafa'nın adından) İçkici, alkolik (kimse, özellikle erkek): "*... büyük enişte bey, Bekrilerin yamanlarından.*" (Sermet Muhtar Alus, **İstanbul Kazan Ben Kepçe**).

BEKTAŞ i. es. (Bektaşîliğin pîri Hacı *Bektaş* Veli'nin adından) Yeniçeri ağası.

BELALI i. (ar. *belâ*; türk. ek.) (Hayat kadını için) Koruyucu, dost (erkek); hayat kadınını başka erkeklerden koruma karşılığında onun kazancını paylaşan erkek: "*Paramızdan çok belalımız var. Ama bizim belalılarımız da ya kestaneci, ya arabacı oluyor işte...*" (Reşat Enis, **Yolgeçen Hanı**).

BELDE. Bk. BERDE.

BELEDİYE AYNASIZI d. (ar. *beled*, fars. *âyine*; türk. ek.) Belediye zabıtası: "*Belediye aynasızları... Haydiyin merdivenlere... İşte şimdi tam sırası...*" (Yaşar Kemal, **Kuşlar da Gitti**).

BELEŞ s. ve i. (ar. *biiâ şey*'den) Parasız, bedava: "*İdare et, beleş olduğunu birbirlerine duyurup ne kadar sık gelirlerse, senin için de bizim için de o kadar fayda!*" (Mehmet Seyda, **Baba**). • Çaba harcamadan, kolayca elde edilen (şey).

BELEŞÇİ s. ve i. (ar. – türk. e.) Bedavacı; bir şeyi bedava elde etmek isteyen, bedava elde etmeye alışmış (kimse): "*Hadi lan beleşçi... Var mı öyle avanta!*" (Hasan Kaçan, **Eşşek Herif**). • Kolaycı. • (Futbolda) Oyun kurup koşmayan, rakip kale yakınlarında fırsat kollayan oyuncu.

BELEŞÇİLİK i. (ar. – türk. e.)Beleşçi'nin edimi. • Beleşçi'nin alışkanlığı.

BELEŞE KONMAK d. (ar. – türk. f.) (Bir şeyi) Bedava, kolayca elde etmek.

BELEŞE YATMAK d. (ar. – türk. f.) Bir şeyi para vererek ya da çalışarak elde edeceğine, bedava ya da kolayca elde etmek için fırsat aramak.

BELEŞTEN zf. (ar. – türk. e.) Parasız, bedavadan: "*Ben bu ayıyı beleşten beslemem, sokağa atıcam.*" (Engin Ergönültaş, **Zalim Şevki**).

BELİNİ KIRMAK d. (Futbolda) Çok iyi çalım yaparak rakip oyuncunun dengesini bozmak.

BELİNİ SIKINCA KIÇINDAN BEL AKMAK d. (Pasif eşcinsel erkek) Sürekli olarak fuhuş yapıyor olmak.

BELLO i. (ar. *beled, belediyye*'den kıs.) (Dilenci arg.) Zabıta memuru; belediye zabıtası.

BENG i. (fars. *beng.* "banotu, afyon") Afyon. • Esrar.

BENİMKİ d. "Benim erkeklik organım" anlamında kullanılır: "*Kavuklu– Sarsılmaktan hoşlanmam da, araba sevmem. Denyo– Yooo! Sen bir kere benimkine binsen bayılırsın, Hanım Amca. Kavuklu– Vay köpoğlu!*" (Ortaoyunu, **Gözlemeci**). "*Ayıptır söylemesi benimkini tuttu yoğurmaya başladı müdür bey.*" (Murathan Mungan, **ÇC**).

BERDE i. Para: "*Manti laço (genç aktif eşcinsel), labunyayı (pasif eşcinseli) beldesi için (parası nedeniyle) öldürmüş.*" (Dr. Arslan Yüzgün, **Türkiye'de Eşcinsellik**). (BELDE diye de kullanılır.)

BERDELİ s. Paralı: "*Birinci Travesti– Kız arabaya göz at... berdeli laçolar olabilir...*" (Dr. Arslan Yüzgün, **Uçurum**).

BESA i. (arn. *bessa*, "anlaşma"dan) Ant içme, yemin: "*...Arnavut usulü üzere besa yaptık idi. Ben ne bileyim, Arnavutlarda besa olunca dönülmezmiş derler.*" (Dr. Rıza Nur, **Hayat ve Hatıratım**).

BEŞ s. ve i. (Osmanlıca rakamlarda 5 sayısı "o" biçimindedir) Pasif eşcinsel erkek.

BEŞ DAKKADA BEŞİKTAŞ d. (ar. *dakîka*; *Beşiktaş*, İstanbul'da bir semt) Bir işin çabucak yapılabileceğini ya da yapıldığını belirtmek için kullanılır.

BEŞLİK i. Pasif eşcinsel erkek: "*Yahudi– Dört dane onluk vereyum. Karagöz– Olmaz. Yahudi– Sekiz dane beşlik vereyum. Karagöz– Gel bakalım!*" (Karagöz, **Kayık**). BEŞ, BEŞLİK SİMİT, BEŞ NUMARA, BEŞ YILDIZ biçimlerinde de kullanılır.) • Kıç: "*–Aah! Vay piç kurusu! –aman beşliğim... Velete bak!*" (Hasan Kaçan, **Eşşek Herif**). • Anus, makat. • (Futbolda) Rakip oyuncunun bacaklarının arasından geçerek kaleyi bulan top; bacak arasından gol.

BEŞ KARDEŞ d. Şamar, tokat.

BEŞ NUMARA d. (türk. *beş*; ital. *numero*) Pasif eşcinsel erkek: "*Ali Korna kâğıdına basılmış parlak çocuklar ise / İstanbul padişahlarına çıkartılırlar beş numara – iyi mi?*" (Ece Ayhan, **Vişneçürüğü Şiirler**). Ayr. bk. BEŞ, BEŞLİK. • Anus, makat.

BEŞ YILDIZ d. Pasif eşcinsel erkek: "*Ben geçerken ardımdan bağırıyorlardı: 'Beşlik! Beşyıldız! Dümbelek! Verek!'...*" (Murathan Mungan, **ÇC**).

BETON s. (fr. *béton*) Sağlam. • (Erkeklik organı için) Sertleşmiş. • (Öğrenci için) Dersini çalışmış, sınava çok iyi hazırlanmış.

BEYAZ i. (ar. *beyâz*) Eroin: "*Beyaz müptelası bu kadın.*" (İlhan Engin, **Eroin, Silah ve Ölüm**).

BEYAZ BOMBA d. (ar. *beyâz*; ital. *bomba*) Uyuşturucu nitelik taşıyan bir ilaç; Rohypnol.

BEYAZCI i. (ar. – türk. e.) Eroin tutkunu, eroinman: "*Biz gaspçı olduk... Biz beyazcı olduk.*" (Nazlı Ilıcak, **Allah Kurtarsın**). • Eroin satıcısı.

BEYAZ ÇEKMEK d. (ar. – türk. f.) Eroin kullanmak; eroin çekmek: "*...bütün Beyoğlu sıradan beyaz çekmeğe alışmıştı da bize vız gelmişti.*" (Attilâ İlhan, **Sokaktaki Adam**).

BEYAZ ÇIKMAK d. (ar. – türk. f.) (Gelin) Gerdek gecesindeki cinsel ilişki sonucu kanaması olmamak. (Kızlık zarının esnekliği ya da daha önce giderilmiş olması nedeniyle.) Ayr. bk. KIRMIZI ÇIKMAK.

BEYAZ ERİTİCİ d. (ar. – türk.) Morfin.

BEYAZ GÖLGE d. (ar. – türk.) Eroin müptelası, eroinman.

BEYAZ ÖLÜM d. (ar. – türk.) Eroin kullanmanın yol açtığı ölüm; özellikle, aşırı eroin dozunun yol açtığı ölüm: "*...yarının gençlerine bırakabileceğimiz dünya silahsız ve 'beyaz ölüm'süz olmalıdır.*" (İlhan Engin, **Eroin, Silah ve Ölüm**).

BEYAZ TOZ d. (ar. – türk.) Eroin.

BEYGİROF s. ve i. (fars. *bârgir*; sl. dillerinden sonek, *of*) Sersem, aptal, anlayışsız (kimse).

BEYİN AMCIKLAMASI d. (ar. *beyn*; türk.) Kişiyi düşünsel açıdan çok yoran çalışma. – (Öğrenci için) Sıkıntı verici ders; çalışma; ezberleme. • Anlaşılması çok güç kitap, film vb.

BEYİN SOTE. Bk. TAKKEYİ YEME.

BEYKOZ i. (İstanbul'daki bir semtin adından) Altın, 24 ayar altın lira. HAS da denir.

BEYZA i. (ar. *ebyâz*'dan, "en ak, en beyaz") Kokain: "*...eyvah diyordum, beyzanın tesiri ile kadına evham bastı.*" (Fikret Adil, **Asmalımescit 74**). • Kaliteli, yüksek nitelikli kokain.

BEYZA ÇEKMEK d. (ar. – türk.) Kokain çekmek: "*...bir akşam metresile beraber beyza çekmişler.*" (Fikret Adil, **Asmalımescit 74**).

BEYZA HANIM d. (ar. – türk.) Kokain: "*Beyza Hanımı tanır mısınız? Tanımazsanız tanıyanlara sorunuz. Pek nefis bir şeydir. Onu tanıyanlara içki, açlık ve uyku tesir etmez.*" (Fikret Adil, **Asmalımescit 74**).

BICIL s. ("Çıplak", "cıbıl"dan b.) Çıplak.

BIÇAK OYNATMAK d. Bıçak, kama, sustalı vb. araçlarla birisine saldırmak ya da kendisini savunmak.

BIGI i. Sigara. • Esrar. • Esrarlı sigara.

BILDIRCIN i. Herhangi bir kız ya da kadın: "*Bıldırcınlar hanginiz bu akşam bir randevu istersiniz?*" (anonim, **Islak Dudaklar**). • Küçümen ama etine dolgun kız ya da kadın: "*Aman allah yarabbi / Bıldırcın be beyabi.*" (Hilmi Tuner, **Uyumsuzlar**). • (Kumarbaz için) Toy, akılsız oyuncu: "*Havalar, nasıl olsa bir palaz, bir bıldırcın –onların sözüyle– ökseye dönüşür.*" (Hulûsi Kodaman, **Zar-Kâğıt Oyunları ve Hileleri**).

BIRAV em. (çing. *bırava*'dan) "Kaç, git, ortadan kaybol" anlamlarında kullanılır: "*...şube memurunu görür görmez hemen (Çoni Zarboni Bırav) diyerek çocuğa yani polis var kaç diyerek...*" (Başkomiser Yılmaz Ertunç, **Yankesicilik**). BIRAVLA biçiminde de kullanılır. Bk. BIRAVLAMAK.

BIRAVLAMAK f. (çing. *bırava*, "yürümek, gitmek"; türk. e.) Kaçmak, sıvışmak, ortadan kaybolmak: "*Zarbolar hat oluyor, bravla (polisler geliyor kaç)*" (Nazlı Ilıcak, **Allah Kurtarsın**).

BIYIKLI i. Polis; güvenlik kuvveti mensubu. • es. Yeniçeri kolluk neferi. • Erkeklik organı, penis.

BIYIKLIYA PİYAZ VERMEK d. (türk. *bıyıklı* – fars. *piyaz*; türk. f.) Kolluk kuvvetiyle iyi geçinmek; iyi geçinmek için polis vb.ni pohpohlamak; rüşvet vermek.

BIZDIK s. ve i. (erm. *bızdig*) Küçük; kısa: "*Canum bızdık boylu uzunca, biraz şişman zaifçe, kara yüzlü beyazca, moruğu (sakalı)*

kara kösece, gözleri kara çakırca." (anonim, **Meraklı Nedim Hoca** – meddah hikâyesi – XIX. yy). • Çocuk, yeniyetme: "*Blucini benden çalmaya kalktı bu bızdık.*" (Raymond Queneau-Tahsin Yücel, **Zazie Metroda**). • Kısa boylu, bodur (kimse).

BİBEMEK f. Söylemek: "*Bibeme, söyleme demek. Yukarıdaki koğuştakilerden bu özel dilin bazı kelimelerini öğrenmiştim.*" (Nazlı Ilıcak, **Allah Kurtarsın**).

BİÇİMLEMEK f. (Erkek için) Düzmek; cinsel ilişkide kullanmak: "*Babası genç kadını herhalde biçimlemiş olacaktı. Karının namusunu korumak ona mı düşmüştü?*" (Orhan Kemal, **Müfettişler Müfettişi**). • (Oyunda) Yenmek. • Dövmek. • Mahçup etmek, utandırmak.

BİDEMEK f. (çing. - türk. e.) Vermek. T. iç. bk. MAZIN.

BİDON i. (fr.) Şişman kimse, şişko. (Aynı sözcük fransız argosunda "göbek" anlamında kullanılır.)

BİLEK SPOR d. (türk. *bilek*; ing. *sport*) Masturbasyon; kendi kendisini eliyle cinsel doyuma ulaştırma.

BİLETİNİ KESMEK d. (fr. – türk.) (Birisini) Öldürmek: "*...Tıbı'nın dikbaşlılığını, zamanı gelince biletini keseceklerini, karanlık beyinlerine yazdılar.*" (Metin Kaçan, **Ağır Roman**) Ayr. Bk. BİLET KESMEK.

BİLET KESMEK d. (fr. *billet*; türk. f.) Pezevenklik etmek. • Genelev mamalığı yapmak.

BİLEZİK i. Kelepçe. • Fahişe. • Pasif eşcinsel erkek.

BİLEZİK GİBİ d. Hiçbir yere çarpmadan kaleye giren şutu, tartışmasız golü niteler: "*Netzer varken Beleşino aç karnına yer... yuuhh ... bilezik gibi ...vesaire...*" (Oğuz Aral, **Utanmaz Adam**). • (Cinsel ilişkide) Penisin girişini, duhulü nitelemek için kullanılır.

BİLİ BİLİ d. Çük. Ayr. bk. BOMBİLİ.

BİNALİ i. (ar. *binâ*; türk. e.) es. Yirmi bin liralık banknot. PEMBE de denir.

BİNDİRME i. (Kumarda) İstenilen sayının gelmesi için zarı belirli bir pozisyonda tutarak, fazla yuvarlamadan atma: "*Bindirme de bu şekilde atılır.*" (Hulûsi Kodaman, **Zar-Kâğıt Oyunları ve Hileleri**). Ayr. bk. MIHLAMA, SÜRTME.

BİNDİRMEK f. Rastlamak: "*Bu eşek kafa adam olmaz. –Aynasıza mı bindirdin?*" (Adnan Veli, **Mapusane Çeşmesi**). • Çarpmak. • Dayanmak, kertmek: "*Kazık kadar adam arkadan bindirmişti.*" (Orhan Kemal, **Bir Filiz Vardı**). • (Birisini) Sözleriyle, davranışlarıyla sindirmek, ezmek.

BİNİCİ i. Cinsel ilişkide aktif olan taraf, erkek.

BİNİŞ i. (Erkek için) Cinsel ilişkide bulunma: "*Pişekâr– Hele o biniş (cübbe). Ağzımın suları aktı birader. Kavuklu– Çocukluktan beri benim binişime senin ağzının suları akar.*" (Ortaoyunu, **Tahir ile Zühre**).

BİNİŞİ KUVVETLİ d. (türk.; ar. *kuvvet*; türk. e.) Cinsel gücü yüksek (erkek).

BİNMEK f. (Erkek için) Cinsel ilişkiye girmek; cinsel ilişkide bulunmak; düzmek: "*Çelebi– Sekiz verin, dokuz verin. Karagöz– İstel Çelebi– Bin verin. Karagöz– Binivereceğim ama hizmetin nasıl?*" (Karagöz, **Ağalık**).

BİNYEDİYÜZONBEŞ d. es. Rüşvet. (T.C. Merkez Bankası, 1715 sayılı yasayla 30.6.1930'da kurulmuştur.)

BİR İYİLİK DÜŞÜNMEK. Bk. İYİLİK DÜŞÜNMEK.

BİR KULAĞININ ARKASI KALMAK d. Hep haksızlıkla, hileyle karşılaşmış olmak: "*Herkes bizi kandırıyor zati. Kulağımızın altı kaldı bir! Ne biçim memleket be?*" (İrfan Yalçın, **Genelevde Yas**). • (Cinsel olarak) Her türlü deneyimden geçmiş, sürekli kullanılmış olmak. BİR KULAĞININ ALTI KALMAK biçiminde de kullanılır.

BİR POSTA d. (türk. – ital.) Bir kez, bir sefer. • Biraz, bir süre: "*Ali– Bırak bir yol el sıkıp hatır sormayı da, senlen bir posta konuşalım beyim.*" (Haldun Taner, **Keşanlı Ali Destanı**). Ayr. bk. POSTA.

BİR SEKSEN UZANMAK d. (İnsan için) Boylu boyunca yatıp kalmak. • Tam bir başarısızlığa uğramak. İKİ SEKSEN UZANMAK biçiminde de kullanılır.

BİR SEKSEN UZATMAK d. (Birisini) Silah kullanarak ya da döverek boylu boyunca yere sermek: "*İş yumruğa bindi mi elinde değil, bir daha bir daha derken bakarsın herifi bir seksen cansız uzatmış...*" (Attilâ İlhan, **Kurtlar Sofrası**). İKİ SEKSEN UZATMAK biçiminde de kullanılır.

BİR SİKİM OLMAK d. Şöyle ya da böyle bir işe yaramak, şu ya da bu biçimde bir değeri olmak: "*Bu kadar manitayla bari bir sikim olsa, ot!*"

BİT i. Para. • Lira, 1 lira: "*Bit bozmak – Lira bozmak (sirke-bozuk para).*" (Turan Aziz Beler, **Allah Kurtarsın**).

BİT ATMAK d. Kuşku verici, merak yaratıcı bir şey söylemek: "*O zaman atacaksın bitini ortaya: 'Ya kocanın varsa bir bok işi abla?' Onikiden vurmuşsundur.*" (Orhan Kemal, **Dümenci**).

BİT BOZMAK. Bk. BİT.

BİTİK s. Ölmeye yüz tutmuş. • Sefil. • Kumarda bütün parasını yitirmiş. • Âşık, sevdalı. • Serkeş, boşvermiş, avare: "*Size Bitnik diyorlar / Bitik der bana herkes.*" (Bitik Mehmet, **Hipiler manzumesi**).

BİTİ KANLANMAK d. Hayatının bir önceki dönemine göre daha sağlıklı, daha iyi durumda, daha paralı olmak.

BİTİNİ DÖKMEK d. Daha önce söyleyemediği her şeyi söylemek: "*Herif başını mı dinleyecek demezsiniz. Bitini döktünse bak keyfine...*" (Kemal Tahir, **Dam Ağası**). • Bütün kuşkularını açıklamak.

BİTİRİM s. ve i. Kumar, uyuşturucu alımsatımı, dolandırıcılık gibi işlerde bilgili, deneyimli (kimse): "*Karı bitirim doktor bey, dedi, ben saçımın teli kadar kumarbaz gördüm, bu biçimini, töbe, görmedim. Karı kâğıtları diş çeker gibi çekiyor, kurşun gibi atıyor.*" (Samim Aşkın, **Halk Plajı**). "*Bizim mahallede herkes sizden bahsediyo... O üçkâatları nasıl yapıyosunuz çok bitirimsiniz billa...*" (Engin Ergönültaş, **Zalim Şevki**). • Kumar oynanan yer, kumarhane: "*Bitirimler nasıl kurulur? Nasıl yerdir?*" (Hulûsi Kodaman, **Zar-Kâğıt Oyunları ve Hileleri**). • an. ge. Bilgili, akıllı, zeki: "*Kafa bu be bunlar özel bir bilim / Ben açıkgöz o benden de bitirim*" (Hilmi Tuner, **Tavlama**). • Külhanbeyi, kabadayı, gangster: "*Herifleri pek gözüm tutmadı. Herifler bitirim.*" (F. M. İkinci, **Kara Nara**). • Çok deneyimli (kişi), feleğin çemberinden geçmiş (kimse): "*Hiç inanmaya gelmez. Bitirim mi bitirim. Eski tanırım ben Tevfik'i, berberlik zamanından.*" (Attilâ İlhan, **Kurtlar Sofrası**). • Hoş, canayakın (kimse): "*...herifin yanında bomba gibi bir kız vardı. Bitirim bir şey.*" (J.D. Salinger-Adnan Benk, **Gönülçelen**). • (Alay yollu) İhtiyar. BİTİRMİŞ de denir.

BİTİRİMCİ i. Kumarhane, kumar da oynanan kahve işleten kimse: "*Bitirimci bu hesabı tanımaz, plâkacıya ödetir.*" (Hulûsi Kodaman, **Zar-Kâğıt Oyunları ve Hileleri**). • Kumarbaz.

BİTİRİMHANE i. (türk. *bitirim*; fars. *hâne*) Meyhane, içkievi. • Genelev, kerhane. • Kumarhane, kumar oynanan kahvehane: "*Zeytinburnu'ndaki 'bitirimhane'lerden tutun ünlü kabadayıların işlettikleri büyük kumarhanelere ve büyük para babalarının sokuldukları, hem 80 bin, 100 bin lira giriş aidatı ödeyerek sokuldukları, 'sosyal kulüp'lere kadar hepsini gezdim.*" (Celalettin Çetin, **Kumarbazlar Arasında**). "*Babaları ölünce bir kahvehane açtı; çocuğun adını doğru koymak gerekirse bitirimhane.*" (Kayhan Sağlamer, **Türk Mafiası**). BİTİRİM YERİ de denir.

BİTİRİM YERİ d. Meyhane, içkievi. • Genelev, kerhane. • Bitirimlerin (bk. BİTİRİM) mekânı; kumar oynanan kahve, kumarhane: "*Beş altı adım yürü, Tırnakçı Rıfat'ın bitirim yerine (kumarhanesine) varılır...*" (Sermet Muhtar Alus, **Eski Galata'nın Eğlence Yerleri**). "*Tarlabaşı'nda yerleşerek gizli kumar oynatılır bir kahvehâne, bitirim yeri açıp işletmişler.*" (Reşad Ekrem Koçu, **İstanbul Tulumbacıları**). "*İstanbul batakhanelerinin, bitirim yerlerinin, kumarhanelerinin, her türlü karışık, karanlık, aşağılık işlerin, ahlaksızlığın, rezilliğin, kaçakçılığın, hırsızlığın, cinaye-*

tin, soygunun, kavganın, kabadayılığın, esrarcılığın, eroinciliğin, daha bunlar gibi pek çok kötülüğün yoğunlaştığı iki yer vardı: Galata'yla Tahtakale..." (Aziz Nesin, **Böyle Gelmiş Böyle Gitmez-2**). "*Gitse de dönüyor, bütün bayırları, kahveleri, bitirim yerlerini, biraevlerini, genelevleri, elinde yeni yeni düşler çektiren kapkara bir torbayla dolaşıyor ve yakalanmamak için kaçtığında yine bana geliyor.*" (Hulki Aktunç, **Galatalı Bir Yar**). SIZIRIM YERİ, BİTİRİMHANE de denir.

BİTİRMİŞ s. Yaşlı, ihtiyar. • Görmüş geçirmiş, bilgili, deneyimli. Ayr. bk. BİTİRİM.

BİTLEMEK f. (Esnaf, eskici esnafı için) Yeni alınmış bir malı karıştırmak, işe yarar şeyler olup olmadığını araştırmak: "*Bitleme ulan, sahibi daha gelmedi.*" (Arslan Kaynardağ, **Tarihi, Değişen Yönleri ve Gizli Diliyle İstanbul Bitpazarı**). "*Öyle bitleyeceksen defol git, şurdaki kitaplara bak sen, kesekâğıtlık mı yarar mı?*" (Hulki Aktunç, **Aşka Kimse Yok**). • (Birisini, birilerini) Olur olmaz şeyler söyleyerek kuşkuya düşürmek; huzur kaçırmak.

BİTLENMEK f. Parasal durumu çok kötüyken, para kazanmaya başlamak. Eli para tutmak. Ayr. bk. BİTİ KANLANMAK. • Şüphe etmeye başlamak. – Kuşkulanıp kaygı duymak.

BİTLERİ EŞEK OLMAK d. Sinirlenmek, asabı bozulmak: "*Hele bir 'Garson' deyişi var ki ağabiy, bitlerin eşek değil, deve olur.*" (Attilâ İlhan, **Sokaktaki Adam**).

BİTLİ s. ve i. Züğürt. • (İngiliz pop müzik topluluğu the *Beatles*'dan çağrışımla) Züğürt ve hırpani turist. Hippi. • Paralı (kimse): "*Aşerede şorolosu akçesini karındaş canlar verir, o garîbandan olsa ve şorolo bitli (paralı) olsa bile...*" (Kahveci Nusret, **Zından Şiirleri**).

BİTMEK f. Hoşlanmak, sevgi duymak: "*Arkadaşlığına bitiyordum hergelenin.*" (Tarık Dursun K., **Hasangiller**). • Cinsel doyuma ulaşmak, orgazma ulaşmak: "*Dayan biraz daha... Bak biraz sonra sen de bitecek-sin...*" (anonim, **Diana**). Ayr. bk. OLMAK.

BİZE DE Mİ LOLO. Bk. LOLO.

BLOK i. (fr. *bloc*) (Sinema filminde) Filme sonradan eklenen ve genellikle pornografik özellik taşıyan bölüm: "*Demek ki bu blok-seks parçaları istenilen her filmin arasına takılıyor, böylece de aldatılan seyirci kendini farkında olmadan bir oyun düzeninin içinde buluyordu.*" (Agâh Özgüç, **Sine-Sex, Fotoğraflarla Sex Filmleri**).

BOCURGAT YAPMAK d. (yun. *mpotzergates*; türk. *yapmak*) Burnunu karıştırmak, burnundaki sümükle oynamak.

BODOSLAMA i. (yun. *podostima*'dan) (İnsanda) Vücudun önü, en ilerdeki noktası: "*Yanaşmadan evvel kendine bir dikiz gel. Bodoslaman kavi mi?*" (Hüseyin Rahmi Gürpınar, **Şehzadebaşı Ramazan Geceleri**). • Burun. • Göbek. • (Kadında, kızda) Göğüsler.

BODOSLAMADAN zf. (yun. – türk. e.) Yüzüne doğru, burnuna, göbeğine, göğsüne doğru; tam karşıdan: "*–Benim de canım sıkılmıştır. Bodoslamadan bir sarkıtayım dedim ama...*" (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**). "*...karşıdan gelen şişman madamla tam bodoslamadan çarpıştım.*" (Süavi Süalp, **Fıstıklı Bir Eğlence**). • Doğrudan, direkt: "*İşi de hemen ve bodoslamadan yapma niyetinde.*" (Cemal Süreya, **99 Yüz**). "*Bodoslamadan bir aşk hikâyesini de araya sıkıştıralım dedik.*" (Kemal Gökhan Gürses, **Aydınlarla Zontaların Savaşı**). Ayr. bk. BODOSLAMA.

BOĞAZ OLA d. "Afiyet olsun, yarasın" anlamında kullanılır. BOĞAZ OLSUN diye de kullanılır.

BOĞMAK f. (Birisinden) Çıkar sağlamak, parasından yararlanmak, para harcatıp bedavacılık etmek: "*...boğacak birini göze kestirdiler mi 'bana kahve ısmarlasana!' diye yanına çöker...*" (Sermet Muhtar Alus, **Eski Galata'nın Eğlence Yerleri**). • (Kumarda) Hileyle yenmek; özellikle, birden fazla kişi, bir kişiyi makasa alarak bütün parasını kazanmak: "*Niyetiniz beni boğmak ama, zar size bu gece puştluk etse gerektir.*" (Kemal Tahir, **Esir Şehrin**

Mahpusu). • Sigarayı (özellikle esrarlı sigarayı) bitirmek. • Bir şeyi (parayı, içkiyi vb.) bitirmek.

BOĞULMAK f. Aldatılmak, kandırılmak. • (Kumarda) Yenilmek; hile yüzünden kaybetmek: "*...birçok para kaybetmiş, bir hayli boğulmuştu.*" (Hulûsi Kodaman, **Zar-Kâğıt ,Oyunları ve Hileleri**).

BOĞUNTU i. Hile dalavere. • Dolandırıcılık. • (Özellikle kumarda) Hile yapma, oyunu kurallarına aykırı oynayarak kazanma. • Hiçbir emek harcamadan kazanılan para ya da nesne: "*Boğuntuya biterim Mustafa kardeşim...*" (Hüseyin Rahmi Gürpınar, **Bir Muadele-i Sevda**). "*Pekâlâ... Şimdi şartlarımı dinle... Ben boğuntudan size yüzde on veririm.*" (Refi Cevad Ulunay, **Sayılı Fırtınalar**).

BOĞUNTUYA GELMEK d. Hileye, dalavereye kanmak, aldanmak. • Dolandırılmak. • (Özellikle kumarda) Kendisine karşı hile yapıldığını anlamayarak yenilmek, kaybetmek. • (Genel olarak) Aldanmak, kanmak.

BOĞUNTUYA GETİRMEK d. (Birisine karşı) BOĞUNTU (Bk.) Yapmak. Hile, dalavere yapmak: "*Diyelim ki, kaybedenin imzaladığı çek, gene de karşılıksız çıktı. Ya da boğuntuya getirmeye yeltenip bonosunu zamanında ödemedi.*" (Kayhan Sağlamer, **Türk Mafiası**).

BOĞUNTU YERİ d. Kumar oynanan mekân, kahve; kumarhane: "*...Necip, boğuntu yerlerine giderek, bilerek kaybetmeği, bir asalet hareketi olarak telâkki eder ve mütemadiyen kaybederdi.*" (Fikret Adil, **Asmalımescit 74**). • Müşterilerin aşırı fiyatlarla karşılaştığı, olağandan fazla hesap ödemek zorunda kaldığı bar, gazino, lokanta gibi yer: "*Yüksek baloz Şerbetanenin aynı, bir gömlek kibarı, daha boğuntu yeriydi.*" (Sermet Muhtar Alus, **Eski Galata'nın Eğlence Yerleri**).

BOHÇA i. Kalçalar, kıç, but: "*Âdemelma aykırı / bohça ondan aykırı*" (Hulki Aktunç, **Yeraltı Destanları**).

BOHÇACI i. Sodomist; (aktif olarak) anal ilişkiyi tercih eden erkek.

BOHÇALAMAK f. (Birisini) Kendisinden geçecek kadar dövüp ıssız bir yere bırakmak.

BOKA SALMAK d. (Esnaf için) Açık arttırma ya da açık eksiltme esnasında konudan anlamadığı halde fiyat önerisinde bulunmak.

BOKA SARMAK d. (Durum) Kötüleşmek. • (İş) Karışmak; tehlikeli duruma girmek: "*İşler boka sardıkça okkanın altına gidecek olan benim, ben!*" (Attilâ İlhan, **Kurtlar Sofrası**).

BOK ATMAK d. İftira etmek. • Haksız yere kötülemek.

BOK BOKLAVAT. Bk. BOKLAVAT.

BOK ÇUVALI d. (türk. – fars.) Çok şişman, şişko (kimse).

BOK ETMEK d. (Bir işi, bir durumu, bir nesneyi) Berbat etmek, kötüleştirmek, bozmak.

BOK GİBİ d. (Özellikle para için) Çok, fazla: "*O alemin deyimiyle bok gibi para harcar, konfetiler gibi çiçek serper...*" (Engin Bilginer, **Babalar Senfonisi**).

BOK GÖTÜRMEK d. (Bir yer) Çok pis durumda olmak.

BOKLAMAK. Bk. BOK ATMAK, BOK ETMEK.

BOKLAVAT i. Niteliksiz, kötü (şeyler, durumlar). TAKIM TAKLAVAT'a benzer biçimde BOK BOKLAVAT diye de kullanılır: "*Ölmek bok boklavat! Yiğidin esaslısı bıçağı çekti mi belli olur...*" (Attilâ İlhan, **Kurtlar Sofrası**).

BOKTAN s. ve zf. Değersiz, işe yaramaz, kötü, niteliksiz: "*Hacivat– O öyle ne olur? Karagöz– Gire çıka boktan bir akıl olur.*" (Karagöz, **Tahir ile Zühre**).

BOKTAN KÜNET. Eşanl. BOKTAN.

BOK TULUMU d. Eşanl. BOK ÇUVALI: "*Bak, bak, Bok Tulumu geçiyor!*" (Mehmet Seyda, **(G)Özleme Dayalı Mednan Bey-Cemal Bey Çekişmesi**).

BOKU ÇIKMAK d. (Bir iş, bir durum, bir oyun) Niteliğini yitirmek, kötüleşmek; (özellikle, yinelene yinelene) anlamını yitirmek.

BOKUNDA BONCUK BULMAK d. (Birisi) Kendisine ya da bir başka kimseye abartılı değer vermek. • Gereksiz yere övmek.

BOKU YEMEK d. Güç bir durumla karşılaşmak: "*Sarhoş– Kimdir o kapının önündeki adam? Karagöz– Boku yedik! Bu zorlu bir adama benziyor.*" (Karagöz, **Çeşme**). • İşlevsiz duruma düşmek, işi bitmek: "*Eski İstanbul esnafı teker teker boku yiyor ve yağmur gibi kebapçı açılıyordu.*" (Süavi Süalp, **Gene İyi Dayandık**). "*Senin sinirlerin boku yemiş. Ondan gülüyorsun...*" (İrfan Yalçın, **Pansiyon Huzur**). Ayr. bk. BOK YEMEK.

BOK ÜSTÜ BOK d. Kötüden de kötü, pek berbat.

BOKYEDİBAŞI d. Yerli yersiz her şeye karışan (kimse).

BOK YEMEK d. Yanlış yapmak, hatalı davranmak: "*Ne bok yedi de bu paspala bin papel sulandı?*" • Yapmak, etmek, eylemek. • (Belirli bir durumda, belirli bir davranış için) Yapacak başka bir şey bulamamak: "*Polisler üstüme saldırdı, ben bir sille aşkettim, / Be mustantık efendi söyle sen olsan ne bok yersin?*" (Şair Eşref, kıta). Ayr. bk. BOKU YEMEK.

BOK YEMEK DÜŞMEK (Birisi) Başkası ya da başkalarının farklı düşünmesi üzerine susmak, yapacak bir şeyi olmamak: "*Yakub sever. Muhlis de severmiş. Bize bok yemek düştü.*" (Attilâ İlhan, **Sokaktaki Adam**).

BOK YİYEN d. Değersiz, niteliksiz (nesne, kimse): "*Yok, arkadaş, altmışbeşten de beni kurtarmaz bu bok yiyen...*" (Tarık Dursun K., **Rızabey Aile Evi**).

BOK YOLU d. Hela, hela deliği, kubur. • Anus: "*Hak yolu varken bok yoluna gidilmez.*" (atasözü). Ayr. bk. BOK YOLUNA GİTMEK.

BOK YOLUNA GİTMEK d. (Birisi) Hak etmediği biçimde zarara uğramak; ölmek. • Değersiz bir şey için büyük zarara uğramak: "*Ne şehit oldu ne gazi / Bok yoluna gitti bizim Niyazi*" (tekerleme). "*...bir bıçak vuruşu, bir şiş dalışıyla bok yoluna gidebilirdi.*" (Aziz Nesin, **Surnâme**). Ayr. bk. NİYAZİ, NİYAZİ OLMAK.

BOLİÇE i. (ibr. *boletz*'ten) Yahudi kadını: "*Balat kapusundan yirdim içeri / Boliçeler oturmuş iki keçeli*" (anonim, şarkı). "*Gerideki Kemeraltı'nın, Yüksekkaldırım'a muvazi dar yokuşun sermayeleri, yerli koriçalar, dudular, boliçalardı.*" (Sermet Muhtar Alus, **Eski Galata'nın Eğlence Yerleri**). BOLİÇA, POLİÇE, POLİÇA biçimlerinde de kullanılır.

BOLOMOZ. Bk. BALAMOZ.

BOM i. ve s. (ono.) Uyduruk, yalan.

BOM ATMAK d. Uydurmak, yalan söylemek.

BOMBA i. (ital.) Çok güzel, cinsel bakımdan çekici (kız, kadın): "*Patlamayan bir bombasın sen Carol Benchlyl Sadece bir bomba!?*" (anonim, **Şehvet Kuyusu**). • (Kadında, kızda) Göğüs, meme. • Beklenmeyen, şaşırtıcı haber ya da bilgi: "*Başka bombalarım da var. Erenköy civarının başkanıyla içerde tanışmıştım.*" (Murat Belge, **Ülkücü Cengizhan Cengiz Açıklıyor**). • Uyuşturucu hap: "*Lütfü bombaları salladı.*" (Ahmet Çakal, **Serseriler Arasında**). Ayr. bk. SARI BOMBA.

BOMBALAMAK f. (ital. – türk. ekler) (Erkek için) Cinsel ilişkide bulunmak, düzmek: "*Bombala Behçet*" (yerli film adı). Ayr. bk. POMPALAMAK.

BOMBA PATLATMAK d. (ital. – türk.) Çok şaşırtıcı bir haber ya da bilgi vermek. • Çalmak, aşırmak. • Çok büyük bir hırsızlık yapmak. • Uyuşturucu hap içmek: "*Bak amca, sen hiç keyif çektin mi? Bomba patlattın mı?*" (Celalettin Benzer, **Amca Beyler**).

BOMBASI PATLAMAK d. (ital. – türk.) (Gizli bir iş, haber) Ortaya çıkmak, duyulmak: "*Belki de işin bombası patlamış, iş polise aksetmiştir?*" (Orhan Kemal, **Müfettişler Müfettişi**). • (Polisçe aranan birisi) Yakalanmak, ele geçmek.

BOMBİLİ i. (fr. *bombé*, "kabarık, şişkin," bombeli'den ?) Erkeklik organı, penis, ze-

ker: "*Sabah erken kalkar / Bacak arasından sarkar / Herkes ondan korkar / Bombili bili bili bom*" (anonim, çocuk şarkısı). Ayr. bk. BİLİ BİLİ.

BOMCU i. ve s. Uydurukçu, yalancı.

BONCUK i. Arap. • Zenci. • Makat, anus.

BOP BOP d. (sl. *bob*'dan) Poker oyunu.

BORA PATLATMAK d. (yun. *boreas*, "kuzey yeli"; türk.) Büyük bir öfke göstermek, birden çok kızmak.

BORDA i. (ital.) (Genellikle insan için) Taraf, yan; sağ ya da sol yan: "*Cızlam etti bir teki / sol bordamda öteki*" (Hilmi Tuner, **Uyumsuzlar**).

BORDA BORDA d. (ital.) Yan yana.

BORDADAN zf. Yandan, yan taraftan.

BORDA ETMEK d. (ital. – türk.) Yanaşmak, yaklaşmak: "*Haydi koş gel borda et / İçten koptu bu davet*" (Hilmi Tuner, **Anam, Babam Güzelim**). • Yan yana gelmek.

BORDALAMAK f. Eşanl. BORDA ETMEK: "*Aynı anda, Kolombo Şakir ve Avni, ilk katta girdikleri salonda fena bordalamışlardı...*" (Süavi Süalp-İsmail Gülgeç, **Kolombo Şakir**).

BORU s. ve i. Kolay, zahmetsiz; değersiz. (Bu anlamlarında genellikle olumsuz biçimde ve soru biçiminde kullanılır: *Boru mu! Boru değil...*) "*Biliyor musun, onun Avrupada sandalyesi var. Boru mu?..*" (Hasan Amca, **Nizamiye Kapısı**). "*Ondört dersten giriyoruz boru değildir / öğretince fizikçiye öğleden sonra*" (Ferhan Şensoy, **Gündeste**). • Fahişe. • Edilgin eşcinsel (erkek): "*... adı Şakir, ona rastladım, ulan boru sen sağ mısın dedi...*" (Muzaffer Buyrukçu, **Bir Olayın Başlangıcı**). • Penis, erkeklik organı.

BORU CİNAYETİ d. (türk. – ar. *cinâyet*; türk. e.) (Erkek) Aktif olarak anal ilişkide bulunma, livata, sodomizm: "*...nasıl olsa af çıkacak, bir seferden bir şey olmaz diye Kemal adında biriyle livata yapmış. Boru cinayetinin işlenmesi üzerine tüm cezaevi Muzaffer'i neredeyse parçalayacaktı...*" (Yalçın Doğan, **Kodes A.Ş.**).

BORUSU ÖTMEK d. (Erkek çocuk) Ergenlik çağına gelmek.

BORUYU KOYMAK d. (Erkek) Cinsel ilişkide bulunmak, düzmek. • (Birisini) Güç duruma sokmak.-Oyunda yenmek: "*Anladım nasıl düşeş attığını. Kavede arkadaşlara koydum boruyu.*" (Faruk Bayraktar, **Rezil-i Rüsvan**). BORU DÖŞEMEK diye de kullanılır.

BOŞ s. İçinde esrar olmayan (sigara). • Üzerinde uyuşturucu bulunmayan (kimse). • Silahsız (kimse): "*Başka bir yiğiti de boşken, yani üstünde bıçağı yokken gaafil avlayıp vurmuşlardı.*" (Aziz Nesin, **Surnâme**). • (Erkek için) Ersuyu gelemeyecek kadar masturbasyon yapmış ya da cinsel ilişkide bulunmuş. Ayr. bk. BOŞ KAFA, DOLU.

BOŞALMAK f. (Erkek için) Ersuyu fışkırmak, beli gelmek; • (Kadın için) cinsel doyuma ulaşmak: "*Birkaç dakika sonra sarsılarak boşaldık.*" (anonim, **Daracık**). • (Kumarda) Oynayacak parası olmamak, bütün parası bitmek.

BOŞ GEÇMEK d. Önem vermemek, eslemek: "*...'Bu salonda sigara içilebileceğini sanmıyorum Rudolf'... (...) 'Boş geçin' dedim.*" (J.D. Salinger-Adnan Berk, **Gönülçelen**). BOŞ KOYMAK biçiminde de kullanılır.

BOŞ KAFA d. (türk. – ar.) (Uyuşturucu düşkünü için) Uyuşturucu kullanmamış olma: "*Boş kafa: Uyuşturucu kullanmadan önceki dönem.*" (Erhan Akyıldız, **Sahte Cennetin Tutsakları**).

BOŞLAMAK f. İlgilenmemek; gitgide ilgisini kesmek; artık önem vermemek.

BOŞ KOYMAK d. Önem vermemek, eslemek: "*...'Yumul Ahmet, boş koy?'... dedi Hulki*" (Muzaffer Buyrukçu, **Bir Olayın Başlangıcı**). BOŞ GEÇMEK diye de kullanılır.

BOŞLUĞUNU ALMAK d. (Birisinin) Karnına yumruk atmak; • karnını kesici / delici bir araçla yaralamak: "*Bana bak sarı cadı alırım boşluğunu ha.*" (Muzaffer Buyrukçu, **Kavga**).

BOŞ VERMEK. Bk. BOŞ GEÇMEK, BOŞ KOYMAK.

BOYALI s. ve i. Boya katılmış (çay). • (Alkolik için) Mavi ispirto. • Makyajlı (kadın, kız). • Renkli (gazete).

BOYALI SİRKAF d. (türk. – çing.) İskambil kâğıdında YUMURTA (bk.) boyanarak yapılan hile: "*Boyalı sirkaf (...) yumurtaları işaretlemek suretiyle yapılır.*" (Hulûsi Kodaman, **Zar-Kâğıt Oyunları ve Hileleri**). Ayr. bk. SİRKAF; KAZIMA SİRKAF.

BOYATA i. Kalçalar, kıç.

BOY ETMEK d. es. Seçmek. Ayırmak.

BOYLAMAK f. Gitmek; yürüyüp gitmek: "*Akşamları da kapı kapı diğer meyhaneleri boylamadalar...*" (Sermet Muhtar Alus, **İstanbul Kazan Ben Kepçe**).

BOYNUNU KIRMAK d. Gitmek, savuşmak; genellikle emir kipinde kullanılır: "*Külhanbeyi– Kır boynunu, tırıs git, moruk, tırıs git!*" (Ortaoyunu, **Bahçe**).

BOYNUZLARI YALDIZLAMAK. Bk. YALDIZLAMAK.

BOYUNU GÖRMEK d. (Birisinin, birilerinin) Yeterli mi yetersiz mi olduğunu anlamak. • Defolduğunu izlemek: "*Yürrü taş arabası, boyunu görelim.*" Ayr. bk. ENSESİNİ GÖRMEK.

BOZALAMAK f. Kusmak.

BOZDURMAK f. Kendisini cinsel ilişkide ilk kez edilgin olarak kullandırmak; • (kız için) bekaretinin giderilmesine izin vermek; • (erkek için) anal ilişkide ilk kez edilgin olarak bulunmak: "*Erkek kedilerin cinsel ilişkide bulunabilmeleri için kendilerini 'bozdurmaları' gerektiğini biliyor muydunuz?*" (Dr. Arslan Yüzgün, **Türkiye'de Eşcinsellik**). Ayr. bk. ELDEN BOZDURMAK.

BOZMAK f. Küçük düşürmek; güç duruma, gülünç duruma düşürmek. • (Birisinin) Bekâretini gidermek; • (Birisini) cinsel ilişkide ilk kez edilgin olarak kullanmak: "*Bir kız dalgası dersin. Ben bozmadım ama... benden önce bozmuşlar...*" (Fakir Baykurt, **Adaletin Bu mu Dünya?**). "*Onun işini ben görücem! Andavallı İsmayil... Pezevenk İsmayil... Beni bozan İsmayil!..*" (Kemal Gökhan Gürses, **Aydınlarla Zontaların Savaşı**).

BOZUK s. Sinirli; kızgın, öfkeli: "*Bana aldırış etme, Arap! Geçmişe de, geleceğe de bozuğum.*" (Y. Kenan Karacanlar, **Babıali Kaldırımlarında Bir Adam**).

BOZUK ATMAK Sinirlendiğini, öfkelendiğini belli etmek. • (Birisini) Azarlamak, paylamak. BOZUK ÇALMAK diye de kullanılır: "*Makina falan çıkarma... Bozuk çalarız ha!*" (Süavi Süalp-İsmail Gülgeç, **Kolombo Şakir**).

BOZULMAK f. Sinirlenmek, öfkelenmek: "*Kin gütme huyum yoktur ama, inekliğe de fena bozulurum.*" (Orhan Kemal, **Santimci**). • Küçük düşmek; güç duruma, gülünç duruma düşmek. (Bu anlamında, BOZUM OLMAK diye de kullanılır.)

BOZUM i. Küçük düşme. • Güç duruma, gülünç duruma düşüp mahçup olma. • Parasız kalma, züğürtleme.

BOZUM ETMEK d. (Birisinin) Bozum olmasını (bk. BOZUM OLMAK) sağlamak: "*Sanki bunu bozum etmemişim. Demirlerin bir yanında o, bir yanında ben, konuşmaya başladık.*" (Fakir Baykurt, **Atatürk'ün Hemşerisi**).

BOZUM HAVASI d. (türk. – ar.) Bozum olmuş (bk. BOZUM OLMAK) kişinin durumu, hali, tavrı.

BOZUM HAVASI ÇALMAK d. Bozum olmaya (bk. BOZUM OLMAK) yüz tutmak. • Bozum olmak.

BOZUM OLMAK d. Küçük düşmek; güç duruma, gülünç duruma düşüp mahçup olmak: "*Bozum olmuştuk. Ben utancımdan başımı kaldıramıyordum.*" (Öztürk Serengil, **Yeşilçam'ı Benden Sorun**). "*Abi be param çıkışmadı. Şimdi kıza bozum olmayalım.*" (Hasan Kaçan, **Hasan'ın Saksısı**).

BÖCEK i. Aktif eşcinsel (erkek): "*Böcek sözcüğü İstanbul'da yeni yeni kullanılıyor.*" (Dr. Arslan Yüzgün, **Eşcinsellik**). • Gizli dinleme aygıtı.

BÖĞÜRTLEN i. Kusmuk.

BÖĞÜRTLEN ÇIKARMAK d. Kusmak.

BÖÖZ zf. Bu kez, bu defa, bu sefer.

BÖYLE s. Pasif eşcinsel (erkek): "*Şef, bi onluk attır, iki bira alalım lütfen. On dakkada kapak konusu bulmazsam nah böyleyim.*" (Faruk Bayraktar, karikatür). (Genellikle, baş parmak ile işaret parmağının bir yuvarlak işareti yapmasıyla birlikte kullanılır.)

BRAV, BRAVLAMAK. Bk. BIRAV, BIRAVLAMAK.

BU AYAKLAR KOKTU d. "Bu hileler, bu numaralar artık biliniyor" anlamında kullanılır. Ayr. bk. AYAK; AYAKLAR KOKMAK.

BUCURGAT YAPMAK. Bk. BOCURGAT YAPMAK.

BUÇUK i. Kıpti, çingene: "*Yeni sahne zannetme ki bozuktur / Piyesine hırlayanlar buçuktur*" (Neyzen Tevfik, **Havale**).

BUDAMAK f. (Birisini) Kesici bir araçla yaralamak; elini, kolunu, burnunu, kulağını kesmek. • (Birisini) Kumarda yenip bütün parasını almak.

BUDANMAK f. Budama eylemine (bk. BUDAMAK) konu olmak: "*Sıfırı tüketti mi de bir deri bir kemik, yahut budanmış boynuzu kulağıyle eve postu sermez miydi?*" (Orhan Kemal, **Yedibela**).

BULAŞIK s. ve i. Sırnaşık, askıntı, çok aşırı ilgi gösteren (kimse): "*Bulaşıktır beyim benim / Sarmaşıktır beyim benim*" (Şamram Hanım, **Beyoğlu Kantosu**). • Kavgacı, kavga çıkarmaktan hoşlanan (kimse).

BULBUL i. (çing. "anus, makat" anlamında k.) Bk. BÜLBÜL.

BULGAR GÖTÜ d. Sürekli olarak sakal bıyık bırakıp birden tıraş olmuş (erkek).

BULGURCU i. (ar. – türk.) Soyguncu, hırsız.

BULGUR ÇIKARMAK d. (ar. – türk.) İshal durumda dışkılamak. İshal olmak.

BULUT s. ve i. İçki ya da uyuşturucu kullanıp aşırı sarhoş olmuş (kimse): "*Dalga duman esrarla / Mertebeye ermişiz / ... / Aşk ile olduk bulut / Mâşuka can vermişiz.*" (Server Baba, nefes). "*Aman, dedi Şeyh, eve dönüyordum. Nuşi'ye rast geldim, bulut.*" (Fikret Adil, **Asmalımescit 74**).

BUM BUM d. (ono.) Cinsel ilişki, cinsel birleşme.

BUN GELMEK. Bk. BAY GELMEK.

BURNU GÖTÜNE KAÇMAK d. Çok yaşlanmış olmak.

BURSA KESTANESİ. Bk. KESTANE.

BURSALI s. ve i. Pasif eşcinsel (erkek): "*Özal, Çağlayangil için 'Ne de olsa Bursalı' deyince sadece bugünkü Bursa'yı değil, geçmişteki Bursa'yı da, gelecekteki Bursa'yı da lekelemeye çalıştı.*" (Cemal Süreya, **99 Yüz**). "*...Bursalı sözcüğü eşcinselliği vurgulayan bir benzetmedir.*" (Dr. Arslan Yüzgün, **Eşcinsellik**).

BURUN i. Bir çekimlik eroin.

BURUNLUK i. Eroin.

BURUN TOZU d. Eroin.

BURUŞTURMAK f. (Birisini) Dövüp iyice hırpalamak: "*–Gebert onu Giyotin!.. –Buruştur, çiğne, balon yapıp patlat!*" (Oğuz Aral, **Utanmaz Adam**).

BUT s. ve zf. (çing.) Çok, fazla. • Çokluk, fazlalık, büyüklük belirlemekte kullanılır (özellikle eşcinsel argosunda): "*Türk eşcinselleri arasında 'beni but tutar' veya 'tutuzlar' sözcükleri beğeniyi vurgulamaktadır.*" (Dr. Arslan Yüzgün, **Eşcinsellik**). *BUT BARİ biçiminde de söylenir.* (Sözcük, Alman argosunda da aynı anlamda kullanılır – Siegmund A. Wolf, **Wörterbuch des Rotwelschen**.)

BUTLAŞMAK f. (çing. – türk. e.) Artmak, çoğalmak: "*Madilikler (belalar) butlaşır (artar).*" (Dr. Arslan Yüzgün, **Eşcinsellik**).

BÜKMEK f. (Birisini) Çok güç bir duruma sokmak. • Hırpalamak, dövmek.

BÜLBÜL i. (ar.) es. Maymuncuk. • (Aktif eşcinsel erkek için) Sevilen kişi, oğlan, mahbub. Ayr. bk. BULBUL. • Muhbir, itirafçı: "*Kör Fatih iki tokata olmuş bülbül. Ötmüş, okumuş herkesi.*" (Mithat Herder, **Kimlikte**).

BÜYÜK i. 70 cl.lik rakı: "*Bi büyük devirdik.*"

BÜYÜK GELMEK d. (Bir eylem, bir iş) Birisinin beceremeyeceği, üstesinden gelemeyeceği nitelikte olmak: "*Sarıkız siftinsin, şef siniflemek ona büyük gelir.*" • Birisinin cinsel organı (erkeklik organı), bir başkasına

göre, cinsel ilişki için olağandan büyük olmak: "*Yahudi– Deyiştireiüm, ama benimki sana buyük yeiir. Kavuklu– Ne o ulan büyük gelen?*" (Ortaoyunu, **Hamam**).

BÜYÜK KARDEŞ d. Eroin.

BÜYÜK ŞEF d. (türk. – fr. *chéf*) LSD, lizerjik asit dietilamid.

BÜZÜK i. Anus, makat. • Cesaret, gözüpeklik, yüreklilik: "*Sanma baklava börek / Yürek lazımdır yürek / Tulumbacı olmaya / Âdemde büzük gerek*" (Ali Çamiç Ağa, manzume).

BÜZÜKDEŞ i. Yakın arkadaş, yoldaş. • Kafadar: "*Cem oldı yine meclise bir nice büzükdeş*" (Nevizade Atai, **Hezliyat**). • Çıkarları aynı olan kimseler için kullanılır. (BÜZÜKDAŞ, BÜZÜKTAŞ, BÜZÜKTEŞ diye de söylenir.)

C

CACIK s. ve i. (erm. *cacıg*'dan) Aptal, bön (kimse): "*Gelip geçenlerin hepsi de cacıktır...*" (Raymond Queneau-Tahsin Yücel, **Zazie Metroda**).

CACIK BİLE OLMAMAK d. (erm. – türk.) (Birisi) Hiçbir işe yaramamak, hıyar (bk. HIYAR) bile olamamak.

CACIK MI? d. (erm. – türk. e.) Birisinin söylediği sözün anlamsız, geçersiz olduğunu belirtmek için kullanılır: "*–Lütfen daha nazik davranın. –Cacık mı?*"

CACIKLIK i. (erm. – türk. e.) Aptal, bön kimse. Hıyar (bk. HIYAR). • Aptal, bön olma durumu. • Aptala, böne özgü davranış.

CACIK OLMAK d. (erm. – türk.) (Kişi) Herhangi bir nedenle (sarhoş olmak, hırpalanmak...) dengesini yitirmek; kendisinden geçecek hale gelmek. • (Birisi) Başkalarının konuşmasına yerli yersiz karışmak.

CAĞRALIK. Bk. CIGARALIK.

CAKA i. (ital. *giacca*, "ceket"ten) Gösteriş, kurumlanma, fiyaka: "*Bu ne kurum ayol, bu ne caka, bu ne fiyaka?*" (Osman Cemal Kaygılı, **Çingeneler**).

CAKACI s. ve i. (ital. – türk. e.) Gösteriş meraklısı, fiyakacı: "*...paralılar ve cakacıların denize çil kuruşlar, ikilikler, çeyrekler atması; Rum çocuklarının dalıp dalıp kapması.*" (Sermet Muhtar Alus, **İstanbul Kazan Ben Kepçe**).

CAKALI s. (ital. – türk. e.) Gösterişli. Bk. CAKA.

CAKA SATMAK d. (ital. – türk.) Gösteriş yapmak, böbürlenmek, kurumlanmak. CAKA ATMAK, CAKA YAPMAK biçimlerinde de kullanılır.

CAMCI i. (fars. *câm* – türk. e.) Evlerin içini, yatak odalarını gözetleyen kimse, röntgenci. • es. Kurnaz.

CAMCILIK i. (fars. – türk. e.) Gözetleyicilik, röntgencilik. (CAM İŞİ de denir.)

CAMEKÂN i. (fars.) Gözlük: "*Biz şimdi senin zarını inkâr mı ettik camekânına tükürdüğüm?*" (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**). • Gözlüklü kimse: "*N'aber lan camekân, bu kaç?*"

CAMİ i. (ar.) Çok kalabalık yer.

CAMİCİ i. (ar. – türk. e.) Özellikle camilerde iş gören hırsız, yankesici. Ayr. bk. MUSLUKÇU.

CAMİDEN GELMEK d. (ar. – türk.) (Hapishaneye) Suçsuz olarak gelmiş olmak. • al. y. Suçlu olmadığı halde tutuklandığını ileri sürmek.

CAMİLİ i. (ar. – türk. e.) es. Beş yüzlük kâğıt para: "*...'Tek tabağım yıldız,' diye bağırıyor Müsellim. 'Camili,' diye ünlüyor Mordo.*" (Hulki Aktunç, **Aşka Kimse Yok**). • es. Büyük kâğıt para; on binlik, yirmi binlik.

CAM İŞİ Bk. CAMCILIK.

CAM KIRMAK d. (ar. – türk.) Yanlış bir şey yapmak, yanlış bir şey söylemek, pot kırmak: "*...imanım! Yine mi cam kırdık? Ne dedik? Doğru demedik mi?*" (Ortaoyunu, **Bahçe**). • (Birisinin) Kızlığını bozmak; bekâretini gidermek.

CAMPERLEMEK f. (ing. *Jumper*; "atlayan, sıçrayan"dan) Gitmek. • Kaçmak.

CAN CAN d. İstanbul'un Cankurtaran semtindeki zührevi hastalıklar hastanesi: "*Can can sözcükleri de böyledir. Ve Zührevi Hastalıklar Hastanesini tanımlamaktadır...*" (Dr. Arslan Yüzgün, **Eşcinsellik**): "*Bana hiç kimse inanmıyordu. 'Cancana' götürdüler, muayene ettirdiler...*" (Ümit Oğuztan, **Kraliçe Sisi**).

CANGAL i. Ayakkabı.

CANK i. (ing. *junk*'tan) Uyuşturucu madde. • Eroin: "*Sonra param olunca âletlerimi aldım, onları kullanmak isteyen her kimse, bana cankından biraz vermek zorundaydı...*" (Jeremy Larner / Ralph Tefferteller-Yakut Güneri, **Sokaktaki Eroinman**). • Uyuşturucu maddeyi damardan zerk etme eylemi.

CANKİ i. (ing. *junky, junkie*'den) Uyuşturucu bağımlısı; eroin bağımlısı, eroinman: "*... eğer bir canki görürsen, adamı tanıyorsan...*" (Jeremy Larner / Ralph Teffertellers-Yakut Güneri, **Sokaktaki Eroinman**).

CANKURTARAN i. (fars. *cân*; türk.) (Öğrenci için) Teneffüs, ders arası.

CANK YAPMAK d. (ing. – türk.) Damardan uyuşturucu madde (eroin) zerk etmek. Bk. CANK.

CARMAK i. (erm. *cermag*, "beyaz"dan) Rakı. ÇARMAK, ÇERMAK biçimlerinde de kullanılır.

CARMAKÇUR i. (erm. *cermag*, "beyaz" ve *çur*, "su"dan) Rakı. CERMAKCUR, ÇERMAKÇUR, ÇARMAKÇUR biçimlerinde de kullanılır. Ayr. bk. GARMİRCUR.

CARMAKÇUR YAPMAK d. (erm. – türk.) Rakı içmek: "*Akşamları cermakcur yapıyor musun? Şaştım. –Cermakcur nedir?*" (Ahmed Rasim, **Fuhş-i Atik**).

CARROM i. Züppe, snop.

CART ü. (ono.) Birisinin bir şeyi yanlış söylemesi, abartması vb. durumlarda söylenir: "*Kapıdaki Uganda generali kılıklı herif onları durdurdu... –Kart!.. –Cart. Polis!..*" (Süavi Süalp-İsmail Gülgeç, **Kolombo Şakir**). "*Vay uyanık vay. Bana haber vermeden Dürdane'yi tavlayacak caart!*" (Altan Erbulak-Orhan Alev, **İki Üşütük**).

CARTA i. (ono.) Yellenme, gaz çıkarma, osurma: "*Kargayla gelen, cartayla gider*" (bir Bektaşi fıkrasından). • Ölüm. ZARTA da denir.

CARTAYI ÇEKMEK d. Ölmek: "*–Yok... Cartayı çekti de. –Peki öyle olsun. Tahtalı köye gitti.*" (Sait Faik, **Parkların Sabahı, Akşamı, Gecesi**). • Yellenmek. CARTLAMAK diye de kullanılır.

CART KABA KÂĞIT d. (türk. – fars. *kağaz*'dan *kâğıt*) Birinin bir şeyi yanlış söylemesi, abartması gibi durumlarda söylenir: "*–Bir gecede on posta attırdım, anadın mı? –Cart kaba kâğıt!*"

CARTLAMAK f. Ölmek: "*Ağanın diğer üç oğlu da cartladı, İrecep kaçan kurtulur...*" (Süavi Süalp-İsmail Gülgeç, **Gündüz İnsan, Gece Hırt**). • Yellenmek. CARTAYI ÇEKMEK biçimin de kullanılır.

CAVALACOZ s. ve i. Değersiz, uyduruk, entipüften (nesne, kimse): "*...bahsettiğim mesire haylayf sınıfının uğrağı olarak meşhurdu; cavalacoz kısım (...) uğrasa bile geçer giderdi.*" (Refik Halid Karay, **Bir Ömür Boyunca**). CAVALACOS, CAVALACOSTA diye de kullanılır.

CAV CAV d. (ono.) Gevezelik; boş yere konuşma.

CAV CAV ETMEK d. Gevezelik etmek; boşuna konuşmak: "*Cavcav etme de, uçlan mangırı.*" (Muzaffer Buyrukçu, **Kavga**). CAV YAPMAK biçiminde de kullanılır.

CAVLAĞI ÇEKMEK d. Ölmek, ölüp gitmek: "*Kavuklu– Mortoyu çekmiş mi sen onu söyle. Pişekar– Onu anlayamadım. Kavuklu– Morto mortodur; 'cavlağı çekmiş mi?' demektir.*" (Ortaoyunu, **Eskici Abdi**). "*Böyg!.. Az kaldı elmaslar içinde ve milyoner bi şekilde cavlağı çekiyorduk!..*" (Oğuz Aral, **Utanmaz Adam**).

CAVLAŞMAK f. Ciddiyetini yitirmek, cıvımak. • Durup dururken kavga çıkarmaya kalkışmak.

CAVLAMAK f. Etmek, eylemek. • İşe yaramak, iş görmek. • Bakmak: "*Mektep çocuğu değilim ben. Kerizlikten dikizlerim cavlamıyor.*" (Orhan Kemal, **Suçlu**). • Ölmek.

CAV YAPMAK d. Gevezelik etmek; boşa konuşmak: "*...neyse fazla cav yapmayalım... Hadi hepinize açık türübünler...*" (Hasan Kaçan, **Hasan'ın Saksısı**). Ayr. bk. CAV CAV ETMEK.

CAZ i. (ing. *jazz*'dan) Gevezelik, boşa konuşma.

CAZ YAPMAK i. (ing. – türk.) Gevezelik etmek, boşa konuşmak: "*Bırak bu ayakları caz yapma bana...*" (Bekir Yıldız, **Uyuşturucu Dosyası**). CAZ ETMEK diye de kullanılır: "*Esnaflar gönüllerinden ne koparsa, caz etmeden tefin içine attılar.*" (Metin Kaçan, **Ağır Roman**).

CEBELLEBE i. (ar. *ceyb*; kuş. d. *-ceb–el–leb–e*) Cebe atma, alıp cebine koyma:

"*Tuzsuz- Al bakalım sana bir yüzük! Karagöz- Cebellebe!*" (Karagöz, **Ters Evlenme**).

CEBELLEZİ i. (ar. *ceyb*'den n.) Karşılıksız olarak kazanma. • Karşılıksız olarak, kolayca kazanılmış şey. • Cebe atma, alıp cebine koyma. • Çalma. • Çalıntı (şey).

CEBELLEZİ ETMEK d. (ar. – türk.) Cebine atmak, alıp cebine koymak: "*Lütfü onluğu cebellez edip yürüdü.*" (Ahmet Çakal, **Serseriler Arasında**). • Çalmak; karşılıksız olarak sahip çıkmak: "*Eşim hepsini cebellezi eder, kuruş koklatmaz!*" (Fakir Baykurt, **Dedecik**).

CEBLEMEK. Bk. CEPLEMEK.

CENAZE i. (ar. *cinâze*'den) Yavaş davranışlı, ağır hareketli kimse; miskin. • Sevk edilen kaçak eşya, uyuşturucu madde: "*Cenaze bugün yola çıkıyor. Karşılayın.*" (Akın Kıvanç, **Maşalar Müşteriler**).

CENAZEYİ KALDIRMAK d. (ar. – türk.) (Garson) Hesabı almak.

CENNET MAVİSİ d. (ar. *cennet, mâî* ; türk. e.) LSD, lizerjik asit dietilamid.

CENNET ÖKÜZÜ d. (ar. – türk.) Zamparalık yapmayan evli erkek.

CENNET TOZU d. (ar. – türk.) Kokain.

CEPANE. bk. CEPHANE.

CEP ASTARI d. (ar. – türk.) Para çantası, cüzdan, portföy.

CEPÇİ i. (ar. – türk. e.) Yankesici; kalabalık yerlerde, taşıtlarda cepten para, cüzdan vb. çalan hırsız: "*Cebi boş olan giremez. Cepçi.*" (Süavi Süalp-İSmail Gülgeç, **Kolombo Şakir**). "*Bunlar zaten cepçi adamlar, hapisten çıkmış, iki parmağı ile adamın cebinden para çekenler...*" (Özcan Ercan, **Bu Çocuklara Yazık**).

CEPÇİLİK i. (ar. – türk. e.) Cepçi'nin (bk. CEPÇİ) yaptığı iş. • Cepçinin çalma biçimi.

CEPHANE i. (fars. *cebe-hâne*'den) Uyuşturucu madde; özellikle, afyon.

CEPHE i. (ar. *cebhe*'den) (Kadında, kızda) Önden görünüm; özellikle göğüsler, memeler: "*Cephen ne şık çift bölme / Sakın ki matiz deme.*" (Hilmi Tuner, **Uyumsuzlar**).

CEPLEMEK f.Eşanl. CEBELLEZİ ETMEK: "*İstediğin dakikada paraları cebler, istediğin yere tüyeriz.*" (Attilâ İlhan, **Kurtlar Sofrası**).

CEREME i. (ar. *cürm*'den) Fiyat, eder: "*Söyle bakalım Ağa, bunun ceremesi ne?*" (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**).

CERLEMEK f. Demek, söylemek: "*Vay gidi gafa vay! Herifin hire hire yüzüme cerlemekten kelli bi şey de bildiği yok ki!*" (Meddah Aşkî, **Mühürcü**). "*Nakinta, şiloz cerledim.*" (Dr. Arslan Yüzgün, **Eşcinsellik**). "*Cerremek- pis danışmag.*" (M.Ş. Şiraliyev, **Azerbaycan'da İşlenen Argolar**).

CERMAKCUR. Bk. CARMAKÇUR.

CETON DÜŞMEK. Bk. JETON DÜŞMEK.

CEVİZ AÇMAK d. (ar. *cevz*; türk. f.) es. Düşüncesini, görüşünü söylemek.

CEZA i. (ar.) Lokanta, bar vb. yerlerde, yenilen içilenin bedeli, hesap: "*Cezamız ne kadar?*"

CEZA KESMEK d. (ar. – türk.) (Garson) Hesabı yapmak, adisyonu hazırlamak. • (Birisine) İçki ısmarlatmak.

CIGARALIK i. (isp. *cigaro*'dan sigara, cıgara-lık) Esrar; parça esrar; sigara içine konularak kullanılan esrar: "*Sağ elinin avucu içinde bir 'Cıgaralık (Esrar)' tutuyordu...*" (Y. Kenan Karacanlar, **Babıali Kaldırımlarında Bir Adam**). "*–Vay be, hem şaraplamadan gittim, hem hap attım, bi de cıkaralık yedim (esrar). Acıktırdı beni meret.*" (Ahmet Çakal, **Serseriler Arasında**). "*–Esrar pahalı. Kaça getiriyordu size? –20 bin liraya iki sigaralık. Önce eziyorsun. Sonra tütünün içine katıyorsun.*" (Özcan Ercan, **Bu Çocuklara Yazık**). CAĞRALIK, CIKARALIK, SİGARALIK biçimlerinde de kullanılır. • Marihuana.

CIK i. (*amcık*'tan n.) Dişilik organı, vagina. • Kadın, kız. • Dişi.

CIKARALIK. Bk. CIGARALIK.

CILLIK s. ve i. (cılk'tan) Çok yıpranmış (nesne, kimse).

CIMBIZLAMAK f. (yun. *tsumpidion*'dan *cımbız*; türk. e.) (Yankesici) Birisinin cebinden para, değerli eşya çekip çalmak.

CINGAR. Bk. ÇINGAR.

CIVALI. Bk. CİVALI.

CIVIR i. Kadın: "*Eğer cıvırın gözlerini görüyorsanız hemen evlenin.*" (Metin Kaçan, **Ağır Roman**). ("Derleme Sözlüğü"ne göre, *cıvır*, halk dilinde –Denizli, Aydın, Eskişehir– aynı anlamda kullanılır.)

CIZ i. (*cızdam*'dan kıs.) Kaçma, firar.

CIZA YATMAK d. Kaçmak, çareyi kaçmakta bulmak.

CIZDAM i. Kaçma, savuşma, sıvışma, ortadan kaybolma: "*Karagöz– Hacivat '"nasihat vereceğim' derse sakın inan... (pastaf)... mal (Pastaf, pastaf. Hacivat cızlam.)*" (Karagöz, **Hain Kâhya**). • Ölme; ölüm. CIZLAM biçiminde de kullanılır: "*Cızlam'ın ayrı mânâsı var mı? Galiba yok. Cızlamaktan, yani ateşe konan etin çıkardığı sesten –ki 'cızbız' köftesi de herhalde bundan çıkmıştır– alınmış olsa gerek. Belki de ateşe sokulmuş, yanmaya, cızlamaya başlamış gibi acı duymuşcasına kaçmak mânâsına!*" (Refik Halid Karay, **Bir Ömür Boyunca**).

CIZDAM ETMEK d. Eşanl. CIZDAMI ÇEKMEK: "*Çocuğu verirsin oraya, ordan sen cızlam et, savuş!*" (anlatan: "Hayalî Küçük Ali, **İstanbul'un Taşı Toprağı Altın** – meddah hikâyesi).

CIZDAMI ÇEKMEK d. Kaçmak; savuşmak; ortadan kaybolmak: "*Uzun da gece, Allah ne verdiyse, hastaneden çekmiş cızlamı.*" (Yaşar Kemal, **Kuşlar da Gitti**). • Ölmek. CIZDAM ETMEK diye de kullanılır.

CIZDAMI ÇEKTİRMEK d. Öldürmek: "*Yaralamak başka, cızlamı çektirmek başka kanun önünde tabii...*" (İrfan Yalçın, **Genelevde Yas**).

CIZDAMI KIRMAK d. Kaçmak; savuşmak; ortadan kaybolmak: "*Külhanbeyi– Moruk cızdamı kırdı. Beybaba, haydi getir de çekolim.*" (Ortaoyunu, **Kâğıthane Safası**).

CIZDAMLAMA i. Kaçma; savuşma; ortadan kaybolma. • Ölme; ölüm.

CIZLAM, CIZLAMAK, CIZLAM ETMEK, CIZLAMI ÇEKME, CIZLAMI KIRMAK: "*Cızlam: Karagözcü argosunda kaçmak mânâsında kullanılan bir kelime.*" (Uğur Göktaş, **Karagöz Terimleri Sözlüğü**). Bk. CIZDAM vd.

CİCİ i. (ç.d.) Dişilik organı, vagina: "*Adam iyice dikkat kesilmiş benim cicimi dikizliyordu.*" (anonim, **Doyumsuz Monika**). • Edilgin eşcinsel erkek. • Makat, anus. • Ersuyu, meni.

CİCİ EVİ d. Eşcinsellerin, travesti ve transseksüellerin çalıştığı genelev: "*...ne yaman herifti, hani Çöplüğün orada cici evine gittikti ya.*" (Hulki Aktunç, **Artist Olma Kahvesi**).

CİCİ NAŞLATMAK d. (türk. – çing. *naş*'tan) Masturbasyon yaparak ersuyunu akıtmak.

CİCOZ i. (çing. *çiços*, "kedi"den) "Yok, bitti" anlamında kullanılır: "*Mangiz cicoz.*" • Gitme, gidiş: "*Karagöz– Aşçı Veli Ağa senin gırtlağına bıçağı bastığı gibi ahirete cicos!*" (Karagöz, **Câzûlar**). • Kaçma, firar. • Ölme, ölüm. CİCOS biçiminde de söylenir.

CİCOZLAMAK f. (çing. – türk. e.) Bitmek. • Gitmek, savuşmak. • Kaçmak: "*Eftalya olsaydı, dinim gibi biliyorum, cicozlamazdı.*" (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**). • Ölmek.

CİĞER i. (fars.) Onur. • Cesaret, yiğitlik.

CİĞERİNİ ALMAK d. (fars. – türk.) Bıçakla böğründen yaralamak. • (Birinin) Duygularını okşamak; takdirini kazanmak.

CİĞERİNİ SÖKMEK d. (fars. – türk.) Göğsünden, karnından bıçaklamak: "*Ben olsam ne mi yapardım? Ciğerini sökerdim anam avradım olsun!*" (Orhan Kemal, **Babalar ve Oğullar**). Ayr. bk. CİĞERİNİ ALMAK.

CİĞERLERİ BAYRAM ETMEK d. (fars. – türk.) Bir süre sigara içmedikten, sigarasız kaldıktan sonra yakılan ilk sigaradan çok zevk almak: "*...Günay'a uzun Maltepe sigarasından bir tane verdi. 'Yak da ciğerlerin bayram etsin.'...*" (Muzaffer Buyrukçu, **Şarkılar Seni Söyler**). • (Kötü nitelikli sigaralar içen birisi) Yüksek nitelikli bir sigara içip çok beğenmek.

CİĞERSİZ s. ve i. (fars. – türk.) Onursuz (kimse). • Korkak (kimse).

CİKS i. (ing. *jig*, "kılavuz" ?) Parasal durumu, çok iyi olup pahalı şeyler giyinen kişi (genç adam). Ayr. bk. TİKİ'nin karşıtı.

CİLA i. (ar.) Sert bir içkiden sonra içilen daha hafif içki: "*Biralayalım, cila olsun.*" • Bir uyuşturucu kullandıktan sonra yenilen şey (örneğin esrar üzerine baklava), içilen içecek (örneğin çay): "*Keyfin cilası dilber / Lebi la'li muammer / Sanki lokum yermişiz.*" (Server Baba, nefes). "*Cila: Esrar içtikten sonra içilen çay.*" (Erhan Akyıldız, **Sahte Cennetin Tutsakları**). • Belirtilen şeyleri yeme içme eylemi: "*Önce ot çekizle, sonra cila.*"

CİLA ÇEKMEK d. (ar. – türk.) İçki içtikten ya da uyuşturucu kullandıktan sonra, içkinin, uyuşturucunun etkisini artıracak (bazen de azaltacak) bir şey yemek ya da içmek: "*Rakıya birayla cila çek, esrara baklavayla.*"

CİLA VERMEK d. (ar. – türk.) (Yiyecek ya da içecek için) Bir içki ya da uyuşturucunun yaptığı etkiyi artırmak (azaltmak): "*Kanlı Nigâr– Senin dişine göre bir tabak revani var, afyona cila verir.*" (Karagöz, **Kanlı Nigâr**).

CİMBOM i. Galatasaray spor kulübü. • Galatasaray'lı sporcu. • Galatasaray'lı taraftar.

CİMCİRİK s. ve i. Bücür, kısa boylu ve sıska (kimse): "*Ulan çıngar çıkaracak bu cimcirik!..*" (Turhan Selçuk, **Abdülcanbaz**).

CİME i. (Erkek için) Sevgili; sevilen kız ya da kadın.

CİRO i. (ital. *giro*'dan) (Bir fahişenin "dost"u, "koruyucu"su için) Fahişeyi bir başka erkeğe bırakma, devretme.

CİVALI s. ve i. (Fars. *cîve*; türk. *–lı* ekinden) (Kumarda kullanılan zar için) İstenilen biçimde düşebilmesi için oyulup civa doldurulmuş; hileli: "*Örneğin 'şeşbeş' vardı hep 'gider'... Civalıydı çünkü. Hepsini alırdı.*" (Celalettin Çetin, **Kumarbazlar Arasında**). CIVALI da denir.

CİVANA. BK. ZIVANA.

CİVATALARI GEVŞEMEK d. (ital. *chiavarda*; türk.) Özdenetimini yitirecek kadar gevşemek, kendisini bırakmak: "*Öyle pohpohluyor, yağ yapıyordu ki, bütün civatalarım gevşemişti.*" (Safa Önal, **Aşkın Son Günü**). • Kendisini tutamayarak gülmek. Sürekli gülmesini engelleyememek. Karş. CİVATALARI SIKMAK. BALATALARI GEVŞEMEK diye de söylenir.

CİVCİV i. (ono.) Yaşı küçük kız ya da oğlan. • Toy, deneyimsiz, kolayca aldatılabilecek kız ya da kadın. • Genç fahişe: "*Uyuşturucu tüccarlarının özellikle genç kız ve kadınlar üzerinde ısrarla durmasının sebebi ise, kaldırım dünyasına 'civciv' adını taktıkları fahişeleri sağlamak...*" (Akın Kıvanç, **Maşalar Müşteriler**).

CİVELEK s. ve i. Edilgin eşcinsel (oğlan, genç erkek).

CLARK ÇEKMEK. Bk. KLARK ÇEKMEK.

COCORT i. Kör dilenci. Ayr. bk. CORT, KADEMİ CORT.

COFLAMAK f. (ono. *cof*'tan) (Bir iş) Başarısız olmak. Batmak. İflas etmek.

COĞRAFYA i. (yun. *geo-graphein*'den ital. *geografia*) Kişinin vücut yapısı, dış görünümü: "*Hakemin coğrafyası, Şeref'in bütün umutlarına filit sıktı.*" (Oğuz Aral, **Utanmaz Adam**).

COĞRAFYADAN SIFIR ALMAK d. (ital. – ar. *sıfr*; türk.) Vücut yapısı, dış görünümü çok çirkin olmak.

COĞRAFYASI BOZUK d. (ital. – türk.) Görünümü çirkin kimseleri nitelemek için kullanılır: "*Zonta kapsamına giren bütün coğrafyası bozuklar gümbürdetmeye başladılar İstanbul'un folloş sokaklarını...*" (Kemal Gökhan Gürses, **Aydınlarla Zontaların Savaşı**).

COKEY i. (ing. *jockey*'den) Uyuşturucu vb. yasadışı bir maddeyi farkına varmadan taşıyan, ileten kimse. • Yabancı otomobil kaçakçısı. (Yurtdışından motorlu araç getirme hakkını kullanıp sonra pasaportundaki işlemi silerek ya da yeni pasaport uydurarak çalışır.)

CON s. ve i. Bozuk (para), küçük birimler halindeki (para).

CONCON i. Züppece, yabancı sözcükler kullanarak, ağzını yayarak konuşan kimse.

CONBİK i. (Erkek için) Metres, dost tutulmuş kadın. Aftos.

CONİ i. (ing. erkek i. *Johnny*'den) Genelde, Amerikalı erkek; özelde, Amerikalı erkek asker: "*Amerikalı coniler gelmişti. Beyoğlu'nda geziyorlar.*" (Ahmet Çakal, **Serseriler Arasında**).

CON KİKİRİK d. (ing. i. *Johnny*; ono. *kikirik*, "yer fıstığı; ince uzun boylu kimse") Amerikalı erkek. • İngiliz erkek. Ayr. bk. CONİ.

CONTA i. (ital. *giunta*'dan) Etiket, satılık mal üzerindeki fiyat etiketi.

CONTALAMAK f. (ital. – türk. e.) Bir mal üzerindeki fiyatı yeni bir etiket koyarak artırmak.

COPA SIÇMAK d. (fars. *çub*'dan; türk.) Bir işten kötü bir sonuç almak; başarısız olmak. • (Karakol vb. yerlerde) Makadına cop sokulmak.

COP COP i. Züppe. Snop. Yalnızca dış kaynaklı yaşama biçimine (giyime, müziğe vb.) özenen kimse.

CORT i. (ono. ?) Dilenci. Ayr. bk. COCORT, KADEMİ CORT.

CORTLAMAK f. Ölmek: "*Oh bee... Ben de bizim okey karesinden biri cortladı sanıp korkmuştum be!..*" (Hasan Kaçan, **Eşşek Herif**).

COVİNO s. (ital. *giovane*, "genç"ten) (Kişi için) Şık, gösterişli, süslü. • Hıristiyan: "*Bütün bu covinolar kiliselerden gelen çan seslerine müthiş derecede tutkundular.*" (Metin Kaçan, **Ağır Roman**).

COYNT i. (ing. *joint*'ten) Esrarlı sigara: "*Sizi burda görmek en kral cointi çekmekten daha keyifli...*" (Ömer Pınar, **Sohbet Babında**). • Marihuana'lı sigara. Ayr. bk. JOİNT.

CUCU i. (ono.) Meme; memeler.

CUD i. (ibr. *Yahuda*; ar. *yahudî*'den b.) "*Karagözcü argosunda Yahudi karakterine verilen ad.*" (Uğur Göktaş, **Karagöz Terimleri Sözlüğü**).

CUK i. (ono.) Esrar; sigarayla ya da lüleyle içilen esrar.

CUKKA i. (ono. *cuk*'tan ?) Cep: "*Öteki bu pisliği cukkasına yerleştirirken en ufak tiksinti belirtisi göstermedi.*" (Raymond Queneau-Tahsin Yücel, **Zazie Metroda**). • Bir şeyi edinme, alma edimi. • Cebe atılan, alınan, edinilen şey: "*...ek iş yaptırıyom, böyle de fena değil cukka...*" (Metin Üstündağ, karikatür).

CUKKALAMAK f. Cebine atmak, almak: "*Amerika'da seçimleri 'Reagan' cukkaladı...*" (Behiç Pek-Latif Demirci, **Cırcırböceği Muhlis**). • Edinmek, sahip olmak.

CUKKASINI ALMAK d. Bir işte payına düşen parayı (eşyayı) almak: "*...bir iki şarkı patlatıp bu büyük avantadan cukkalarını almış bulunduğu sıralarda saat onbiri gösteriyordu.*" (Süavi Süalp, **Gene İyi Dayandık**).

CUKKAYI SAĞLAMA ALMAK d. Çok para kazanmak; daha sonra rahat yaşayacak kadar gelir elde etmek: "*...cukkayı sağlama alınca gelmiş, anlı ve de şanlı 66'yı kurmuş!*" (Engin Ardıç, **Yukarıda Başka Bayan Yoktur!**).

CUMARTESİ ÇOCUĞU d. (ar. – türk.) Babası belirsiz çocuk, piç.

CUMBUL i. (ono.) Karın, mide: "*Küçük Hacivat: Şehlevendim ah efendim hoş geldin! Küçük Karagöz: Kehlelendim sirkelendim cumbulu boş geldin!*" (Karagöz, **Sünnet**).

CUMBURLOP i. (ono.) Bir şeyi kolayca alıverme, çalıverme, cebe atma.

CUMHURİYET i. (ar.) es. Kâğıt bir liralık; bir liralık kaime. (CUMURİYET, CUMURUYET biçiminde söylenirdi.)

CURA i. (ar. *cür'a*) Esrar çekilen kabak: "*Allah tanrı yaradan / Gel içegör cür'adan / Yâr ile yâr olagör / Ağyâr kalksın aradan.*" (Kaygusuz Abdal, nefes). • Esrar içmeye yarayan gereç: "*Curadan çek bir duman çek bir duman / Dalgaya dumana zındana püf püf.*" (Kahveci Nusret, **Zından Şiirleri**). Ayr. bk. KABAK. • (Sigarada) Çekilen son nefes. • (İçkide) İçilen son yudum. Kalan son yudum. • Anus, makat. CÜRA diye de kullanılır.

CURA ÇEKMEK d. (ar. – türk.) Esrar içmek, esrar çekmek. • (Sigaradan) Nefes çekmek. Son nefesi çekmek. • (Şişeden) İçki içmek. Bir yudum almak. Son yudumu içmek: "*İvaz– Tadelli! Lâtadelli len...of, artık iyi çalıştık, bir cur'a çekelim, nefeslenelim. (İçer...)*" (Ahmet Vefik Paşa, **Zoraki Tabip**). Ayr. bk. CURA.

CURNATA i. (ital, *giornata*, "çalışma günü") ("bıldırcın akını" anlamında k.) Karışıklık, kargaşalık: "*Hatta 27 Mayıs mevkuflar curnatasında –curnata bıldırcın akını demesine gelir– Allaha şükür, beni arayan soran olmadığı gibi...*" (Refik Halid Karay, **Bir Ömür Boyunca**).

CÜCÜK i. Küçük şey; bücür, ufaklık.

CÜMBÜŞ i. (fars. *cünbîş*'ten) Kargaşa, patırdı, kavga. (Mustafa Nihat Özön, *cümbüş*'ün kökenini yun. *symposion* olarak belirtir – **Türkçe Yabancı Kelimeler Sözlüğü.**)

CÜMBÜŞLENMEK f. (fars. – türk.) İçmek; içip eğlenmek: "*Tiryaki– Akşamları bâde cümbüşlenir misin?*" (Karagöz, **Yalova Safâsı**).

CÜMBÜŞLÜ s. (fars. – türk.) Kargaşalı; kavgalı.

CÜMBÜŞ PATLAMAK d. (fars. – türk.) Kargaşa, kavga çıkmak.

CÜRA. Bk. CURA.

CYLON'LU. Bk. SAYLONLU.

Ç

ÇAÇA i. (yun. *tsatsa*, "abla"dan) Bir işte deneyimli, kıdemli olan kimse. • Deneyimli, usta denizci. • Daha yaşlı, sayılıp sevilen kabadayı: "*Tüm zamanların en çaça dayısı diye bilinen Ruknet 'kodu mu oturtur' namıyla ünlenmiştir.*" (Ömer Pınar, **Sohbet Babında**).• (Genelevde) Yaşlı, deneyimli fahişe; MAMA (bk.) yardımcısı: "*Linardi'nin çaçaları, Timoni'nin gacaları, Yenişehir'in eski malları...*" (Ahmet Rasim, **Şehir Mektupları**). "*...Aman, yahu, azıcık sabırlı olun...' derdi çaça.*" (Mehmet Seyda, **Kör Şeytan**). • Mama (bk. MAMA).

ÇAÇALIK i. (yun. – türk. e.) Bir işte daha eski, deneyimli olma durumu. • (Fuhuşta) Daha yaşlı, daha deneyimli fahişe olma niteliği; mama yardımcılığı yapma edimi: "*Sen bana sor onu, sorda anlatayım çaçalığını, randevuculuğunu.*" (Attilâ İlhan, **Kurtlar Sofrası**). • Fuhuş aracılığı: "*Geçmişte bazı eşcinseller kadınlara çaçalık yaparken...*" (Dr. Arslan Yüzgün, **Eşcinsellik**).

ÇADIR KURMAK d. (fars. *çader* – türk.) Erkeklik organı sertleşerek dikelip kişinin giyeceğinde bir kabartı yapmak.

ÇAĞANOZ i. (yun. *tsaganos*, "yengeç") Düşük omuzlu, eğri adım atan kimse. • Sarhoş. Bk. AKINTI ÇAĞANOZU. Ayr. bk. ÇAKANOZ.

ÇAKAL s. ve i. (fars *segal*'den) Hileci, düzenbaz (kimse). • Hırsız: "*Aşçı kayıkçı bakkal / Ahu gözlü lâz çakal / Virme eline sakal / Korsan olur ekseri.*" (Âşık Çakır Çavuş, **Cibali**). • Birini aşağılamak için kullanılan hitap: "*1. Mahkûm– Bana bak çakal, sen bastın zaten oğlanın damarına, söylenip durma.*" (Turgut Özakman, **Duvarların Ötesi**). • Çok dalgalı, çırpıntılı (deniz): "*Ger gündüzse çakal deniz / Kızkulesin eyle dikiz / Ger geceyse deniz çakal / Çıkma taşra limanda kal.*" (anonim, manzume).

ÇAKALLAMAK f. (fars. – türk. e.) Sezmek; anlamak: "*Çakallamadın mı o hergelelerin numaralarını peki? Ben bile çakalladım ta uzaktan...*" (İrfan Yalçın, **Genelevde Yas**). (Bu fiil vb. türetmeler, örneğin ÇAKAL OLMAK, Türkçe ÇAKMAK (bk.) fiili ile Farsça kökenli ÇAKAL'ın birbirine yaklaştığı sözcüklerdir. Ayr. bk. ÇAKAROZ; ÇAKIZ; ÇAKMAK.)

ÇAKALLIK i. (fars. – türk. e.) Hırsızlık. • Hilecilik, düzenbazlık: "*Hepiniz uyuyorsunuz! Yazık sizin çakallığınıza...*" (Rıfat Ilgaz, **Hababam Sınıfı**). Ayr. bk. ÇAKALLAMAK.

ÇAKALOZ i. (fars. – yun. sonek *–os*) Niteliksiz; düzeyi düşük (kimse, şey): "*–Arslanım... sen bu çakalozları armud diye mi satıyorsun?*" (Reşad Ekrem Koçu, **Çakaloz**).

ÇAKANOZ i. (yun.) Yankesici: "*O taraf kırk yıl evvel de Beyoğlu ve Galata çakanozlarının, maltızlarının (yankesici ve dolandırıcılarının) uğrağı idi.*" (Sermet Muhtar Alus, **İstanbul Kazan Ben Kepçe**). (Mustafa Nihat Özön, çakanoz için yun. *tsakanis*'i köken gösterir; bir şapka türü olduğunu söyler – **Türkçe Yabancı Kelimeler Sözlüğü**.)

ÇAKARALMAZDAN GELMEK d. Duyduğu halde duymamış gibi, anladığı halde anlamamış gibi yapmak.

ÇAKAROZ i. (türk. *çakmak*, *çak-ar*; yun. sonek *–os*) Bilme, anlama.

ÇAKAROZ ETMEK d. Anlamak, kavramak: "*Bir şeyler duyayım, durumu çakaroz edeyim, yeni bir plan kurayım...*" (Safa Önal, **Aşkın Son Günü**).

ÇAKI i. Erkeklik organı; zeker, penis.

ÇAKIL i. (ono.) Küçük meme; özellikle genç erkek memesi: "*Mustafa– Adam aman... 'çakılı'... Râzi– Altunbaşın kızılcığı, Samurkaşın çakılı*" (Üsküdarlı Âşık Râzi, mani). • Mermi, kurşun. • Metal para, sikke.

ÇAKILMAK f. (Bir durum, bir kabahat) Sezilmek, anlaşılmak: "*Demek ki çakarken çakılmışız! Kahveden bir yudum içti, bir nefes çekti. Bana birdenbire: Sen işret ediyormuşsun...*" (Ahmet Rasim, **Fuhş-i Atîk**). Ayr. bk. ÇAKMAK.

ÇAKINTI i. İçki içerken kadehleri birbirine vurma; • an. ge. içki içme: "*Hep birlikte çakıntı sürüp gider; gazeller, şarkılar, türküler tutturulur...*" (Sermet Muhtar Alus, **Eski Beyoğlu Âdet ve Âlemleri**). Ayr. bk. ÇAKMAK.

ÇAKIŞTIRMAK f. İçki içerken kadehleri birbirine vurmak; • an. ge. içki içmek: "*Faruk ağabey her akşam eve gelince sofrayı hazır bulur, bir iki kadeh de çakıştırırmış.*" (Ratip Tahir Burak, **Hapishane Hatıraları**). Ayr. bk. ÇAKMAK.

ÇAKIZ i. (türk. *çakmak*; *-ız* soneki) Bir durumu anlama, bilme. Bk. ÇAKOZ.

ÇAKIZ ETMEK d. Bir durumu anlamak, kavramak. • (Birisine) durumu sezdirmek, anlamasını sağlamak: "*Osman– Bilemedik ki... Nuri abi, sen de bize çakız etmedin yahu...*" (Aziz Nesin, **Toros Canavarı**).

ÇAKMA s. (Otomobil motoru için) Sahte, numarası değiştirilmiş. Ayr. bk. ÇAKMAK; GENÇ. • Sahte. Uydurma.

ÇAKMAK f. "*Karagözcü argosunda anlamak mânâsında kullanılan bir kelime.*" (Uğur Göktaş, **Karagöz Terimleri Sözlüğü**). • Sezmek, anlamak, kavramak: "*Tavladan çakar mısın? / İki bir atar mısın? / Sormak ayıp olmasın / Benimle yatar mısın?*" (anonim, mani) "*–Ama 'istidlâl' diyor yahu? –Ne demek o? –Yani 'bu işi kimin yaptığını çaktık!' diyor.*" (Server Bedi, **Hey Kahpe Dünya**). "*Çaktın değil mi? dedi, meseleyi çaktın elbette. Hususi hafiyeler böyle şeyleri şıp diye çakarlar.*" (F. M. İkinci, **Kara Nara**). • (İçki içerken) Kadeh tokuşturmak. An. ge. İçki içmek: "*Akşam olunca / Bir yan yatalım / Çığrışalım / Şarap çakalım*" (Komik Hasan Efendi, **Çingâne Kantosu**). "*–Selamünaleyküm. –Otur biraz çakalım...*" (Mehmet Âkif Ersoy, Meyhane / **Safahat**). "*Gez görüş eğlen sıkılma zevke bak / Bir gelir insan cihane durma çak*" (Ahmet Rasim, şarkı). • Uyuşturucu madde kullanmak, haplanmak (bk.), eroin enjekte etmek: "*O alınca ben de dayanamıyor, istemeye istemeye çakıyordum*". (Kanat Güner, **Eroin Güncesi**). • (Öğrenimde) Yıl sonunda bir ya da birkaç dersten başarısız olmak; sınıfta kalmak: "*...yarın çakarsam hayatım kayar diyo bu bana...*" (Hulki Aktunç, **Madi Hayat in the Dark**). "*Dört dersten çaktığım, çalışmaya da yanaşmadığım için Noel tatilinden sonra okula dönemeyecektim.*" (J. D. Salinger-Adnan Berk, **Gönülçelen**). • Tokat atmak. • Yumruk atmak.

ÇAKOZ i. (türk. *çak-mak*; yun. sonek *–os*) Anlama, bilme, sezme (durumu): "*–Ulan ne iş! Büsbütün Hafız mı? Yoksa çakoz da, bize dümbelek mi çalıyor?*" (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**). ÇAKIZ da denir.

ÇAKOZ ETMEK d. Anlamak, kavramak, sezmek. • (Birisine) Durumu sezdirmek, başkalarına belli etmeden anlatmak.

ÇAKOZ OLMAK d. Anlamak, kavramak, sezmek: "*Bir iki derken otel kâtibi çakoz olmuş.*" (Mehmet Seyda, **Baba**).

ÇAKOZLAMAK f. Bk. ÇAKOZ ETMEK. "*Futbol dehamızı anında çakozlayıp Guadalumpur'daki milli maçta bizi antrenör olarak görevlendirdi.*" (Altan Erbulak-Orhan Alev, **İki Üşütük**).

ÇAKSA DA ATEŞ ALMAMAK d. (fars. *âteş*; türk.) Kendisinden gizli bir şeyler döndüğünü sezmek, ama saptayamamak: "*Bul karayı al parayı'cı Bitirim Leyla ortalarda bir şeyler dönmekte olduğunu çakıyorsa da ateş almadığından, şavullayamıyordu.*" (Orhan Kemal, **Tersine Dünya**).

ÇAKTIRMAK f. Farkına vardırmak, belli etmek: "*Oyun sırasında çaktırmadan dikiz ederler, içeriye haber verirler, ona göre sahneye çıksınlar diye.*" (Dümbüllü İsmail Efendi, anılar.) • (Öğretmen) Öğrenciyi sınıfta bırakmak, geçmez notu vermek: "*...ibneler, beni bu yıl doğrudan çaktırdılar, ulan sizin benim hayatımla oynamaya ne hakkınız var...*" (Orhan Pamuk, **Sessiz Ev**).

ÇALI i. Sıska, çok zayıf kimse.

ÇALIŞKAN s. Sık sık, sürekli cinsel ilişkiye giren (kimse). • i. Fahişe.

ÇALIŞMAK f. (Nesneler için) İşe yaramak, işlevi olmak: "*Haber sallayın, tırnak makası bize çalışmaz.*" (Süavi Süalp-Bülent Arabacıoğlu, **Gündüz İnsan Gece Hırt**). • Para etmek, ... lira ederi olmak: "*Bu külüstüre bin papel çalışır.*" • (Kesici araçlar için) Etkili bir biçimde, sürekli kullanılmak: "*Herifin usturası mekik gibi çalışıyordu.*" • (İnsan için) Kavgada, özellikle kesici araç kullanarak belirli bir biçimde dövüşmek: "*Behçet ne taraftan çalışır ulan?*" (Süavi Süalp-Bülent Arabacıoğlu, **Gündüz İnsan Gece Hırt**). • Fahişelik etmek: "*Daha dün Madam Evgeniya'nın evinde çalışırdı. Unutuverdi.*" (Attilâ İlhan, **Sokaktaki Adam**). • Esrarlı sigara sarmak. • Aldanmak, kanmak, işlemek (bk.). Ayr. bk. KAPİK ÇALIŞMAZ.

ÇALIŞTIRMAK f. Yapmak, etmek, eylemek, hazırlamak: "*Arnavut! Votkamla eriği çalıştır ulan!*" (Süavi Süalp, **Salak Milyoner**). • (Bir kesici aracı) Dövüşte, etkili biçimde kullanmak: "*Hacamatçı gaddareyi çalıştırdı mı iş biter.*" • Fuhuş aracılığı, pezevenklik, mamalık etmek. • (Birini) Alaya almak, kandırmak. Ayr. bk. İŞLETMEK. • Vermek: "*...bi binlik çalıştırdı aldım çıktım kekocum...*" (Hulki Aktunç, **Madi Hayat in the Dark**). "*Aga, bi uçlu çalıştır bakalım bize.*"

ÇALI ZEYBEĞİ d. es. Ödlek, korkak kimse.

ÇAMUR i. Yemek, şölen.

ÇAMURA YATMAK d. Yapması gereken şeyi yapmamak: "*Bir daha pişmiş aşa su katarsanız, / ya da uzun kulak gibi çamura yatarsanız, / inanın anlatmam hikâyemi.*" (Aziz Nesin, **Büyük Grev**). • Borcunu ödememek.

ÇAMURLUK i. Bacak; baldır. T. iç. bk. DEFRANSİYEL.

ÇAN i. (Kızda, kadında) Meme(ler).

ÇANAK i. Kıç. Makat. • (Kumarda) Ortadaki bütün para, pot. • Lokanta vb. yerlerde, bahşişlerin toplandığı kutu, tabak. Ayr. bk. BAL ÇANAĞI.

ÇANGAL i. Kadın, kız bacağı.

ÇANTACI i. Eşkıya yardımcısı, şaki kalfası: "*Ben, Kara Hasan Oğlunun çantacısıyım.*" (Refi Cevat Ulunay, **Dağlar Kralı Balçıklı Ethem**). • Özellikle çanta kapıp kaçmada ustalaşmış hırsız. • Sahibine farkettirmeden çantasını açıp yankesicilik yapan hırsız.

ÇAPA ÇUPA d. (ono.) Yararsız, değersiz, işlevsiz.

ÇAPARİZ i. (ital. *impazzare*'den; fars. *çep ü rast*'tan geldiği de öne sürülür) Engel, mani, ket: "*Ulan ne düztaban şeysin... seninle ne zaman buluşsam bir çapariz çıkar...*" (Ahmet Rasim, **Fuhş-i Atîk**). • Hile, tuzak. Ayr. bk. ÇAPRAZ.

ÇAPARİZE GELMEK d. Engelle karşılaşmak. • Hileye aldanmak, tuzağa düşmek: "*Çaparize gelirsin sonra zıngadak...*" (Suat Taşer, **Abuzettin Bey**). Ayr. bk. ÇAPRAZA GELMEK.

ÇAPRAZ i. (fars. *çep ü rast*, "sol ve sağın kesişmesi") Güç, karmaşık durum. • Hile, tuzak. • Bir tür uyuşturucu hap (Rivopin-2).

ÇAPRAZA GELMEK d. (fars. – türk.) Güç, karmaşık bir durumla karşılaşmak. • Hileye aldanmak, tuzağa düşmek: "*...burda çapraza geldiniz işte.*" (Raymond Queneau-Tahsin Yücel, **Zazie Metroda**).

ÇARIK i. Cüzdan, portföy: "*Yelek meydana çıkınca sol kulağını kaldırıp attım jileti... Çarık, avucuma düştü.*" (Adnan Veli, **Mapusane Çeşmesi**). "*Ceket iç cebinden çalınan cüzdandır. Bunun da adına (çarık) denir.*" (Başkomiser Yılmaz Ertunç, **Yankesicilik**). • (Otomobil vb. araçlarda) Lastik; dış lastik. • Dişilik organı, vagina.

ÇARK i. (fars. *çarh*, "dönen tekerlek") (Sokak fahişesi için) Müşteri arayarak gezinme, tur yapma: "*Öte yandan yine Halâskârgazi caddesi araba çarkı için en önemli yoldur.*" (Dr. Arslan Yüzgün, **Eşcinsellik**).

ÇARK ATMA d. (fars. – türk.) Gezinme, tur yapma (bk. ÇARK): "*Öte yandan gece caddelerde çark atma olanağı da düşünülmelidir.*" (Dr. Arslan Yüzgün, **Eşcinsellik**).

ÇARLİSTON i. (ing. *charleston*) Züppe, snop.

ÇARLİSTON MARKA d. (ing. *charleston* – ital. *marca*'dan) "Züppe, snop" anlamında kullanılır: "*Ali: Kim bu ruhsatsız lafa karışan çarliston marka kereste?*" (Haldun Taner, **Keşanlı Ali Destanı**). • "Garip, alışılmamış, yeni moda" anlamlarında kullanılır.

ÇARMAKÇUR. Bk. CARMAKÇUR.

ÇARPILMAK f. (Bir yankesici tarafından) Soyulmak; parası, saati vb. çalınmak. • an. ge. Soyulmak; dolandırılmak; hırsızlığa uğramak; • bir mala, bir hizmete ederinden fazla ödemek zorunda kalmak: "*Hafta içinde otelde fena halde çarpılmıştım. Kötü bir servis, berbat garsonlar ve feci bir hesap pusulası...*" (Halit Çapın, **Balıklara Dair**). • Yoğun bir biçimde etkilenmek; olağandışı bir şey, bir olay karşısında şoke olmak. • Âşık olmak, sevdaya düşmek.

ÇARPIŞMAK f. Kumar oynamak. • İskambil vb. bir oyun oynamak. • Cinsel ilişkide bulunmak.

ÇARPMAK f. (Birisinin eşyasını) Çalmak. Dolandırarak elde etmek: "*Çarpacağın adam için, 'Zengin olması şart,' derdin. Ayrıca senin 'çarpacağın servetinden başka bir serveti' olması da şarttı.*" (Kemal Demirel, **Evimizin İnsanları**). • an. ge. Almak; (genellikle geri vermeyecek olduğu bir şeyi) edinmek: "*Anladım, sen bu sabah benim iki buçuğu resmen çarpacaksın.*" (Samim Aşkın, **Halk Plajı**). "*Benim Kadıköy'de fotoğrafçılık yapan bir amcaoğlum vardı. Arada bir onu çarpsam bile, derdime deva olmuyordu bu.*" (Öztürk Serengil, **Yeşilçam'ı Benden Sorun**).

ÇARŞAF i. (fars. *çader-i şeb*, "gece örtüsü"nden) es. Bin liralık kâğıt para. • Sigara sarılan kâğıt. Esrarlı sigara hazırlamaya yarayan, olağandan daha geniş sigara kâğıdı: "*...gogoyu alız ettim, çarşafa sarız ettim, zıvanasını takız ettim...*" (Engin Ardıç, **Ayşenin Donu**). • s. Olumsuz, kötü: "*Durum hepten çarşaf*".

ÇARŞAFA DOLAŞMAK d. (fars. – türk.) Beceremmemek, üstesinden gelemeyip başarısızlığa uğramak. SİKİ ÇARŞAFA DOLAŞMAK, –DOLAŞTIRMAK biçimlerinde de kullanılır.

ÇARŞAFLAMAK. Bk. ÇARŞAFA DOLAŞMAK.

ÇARŞAMBA PAZARI d. (fars. – türk. e.) Düzensiz, karmakarışık, dağınık yer.

ÇATAL ATMAK d. (Bir işe) Karışmak; burnunu sokmak.

ÇATI i. es. Dişilik organı, vagina. • Dölyatağı, rahim.

ÇATIYA ÇIKMAK d. es. (Erkek için) Kadınla, kızla cinsel ilişkide bulunmak. –(Çocuk için) Anasının rahmine düşmek; peydahlanmak: "*Baba– Evvelâ çatıya sen mi çıktın? Mahmut Ağa– Babam çıktı, ben kiremit verdim.*" (Dümbüllü İsmail Efendi, **İki Çiçek Bir Böcek yahut İzmir'e Gidiş**). (Alıntıda deyimin her iki anlamı yer almaktadır.)

ÇATLAK i. Dişilik organı, vagina. • an. ge. Kadın, kız.

ÇAVO s. ve i. ("çocuk" anlamında çing. k.) Genç (erkek). • Genç erkek eşcinsel: "*...'çavo' tipler, genç eşcinselleri ve parlağı simgelemektedir.*" (Dr. Arslan Yüzgün, **Eşcinsellik**). (Ayr. bk. Önsöz-Kâşgarlı Mahmud taramasında ÇAVA maddesi.) (Alman argosunda "oğlan, oğul, genç erkek" anlamında ve *şabi*, *çabo*, *çavo* biçimlerinde kullanılan sözcük de çing. *tsavo*, *çavo*'dan türemiştir – Sigmund A. Wolf, **Wörterbuch des Rotwelschen**).

ÇAVOCU s. ve i. (çing. – türk. e.) Genç erkek düşkünü (eşcinsel).

ÇAVULLAMAK. Bk. ŞAVULLAMAK.

ÇAVUŞ i. Erkeklik organı, penis.

ÇAVUŞU TOKATLAMAK d. (Erkek için) Masturbasyon yapmak, otuzbir çekmek. ÇOCUĞU TOKATLAMAK, MASLAHATI TOKATLAMAK diye de kullanılır: "*...yeni yetmelik günlerimizin o eski alışkanlıklarına, özlemlerine geri dönmüyor değildik, elle yazıyor, maslahatı tokatlamıyor değildik de...*" (Engin Ardıç, **Turfanda Bombili**).

ÇAY i. (çin. *ça*) Esrar. • an. ge. Herhangi bir uyuşturucu madde.

ÇAY i. (çing. *tsai, çai,* "kız, genç kız"dan) Kız, kız çocuk, genç kız. Ayr. bk. ÇAVO.

ÇAY AĞACI d. (çin. – türk.) Tavla vb. oyunlarda sürekli yenilip çay ısmarlamak zorunda kalan kimse. Ayr. bk. GAZOZ AĞACI; KAHVE AĞACI.

ÇAYCI s. ve i. (çin. – türk. e.) Esrar, uyuşturucu satıcısı. • Cinsel ilişkiye girmek için erkekten para alan, çay vb. içilen bir yerde otururken tuvalete gitmek bahanesiyle ortadan kaybolmayı âdet edinmiş (fahişe).

ÇAYCILIK i. (çin. – türk. e.) Esrar, uyuşturucu madde satıcılığı. • Çaycı (bk.) yöntemini âdet edinerek yapılan fahişelik: "*Suyu sıkılmış limona döndüklerinde ise, en alt düzeye, 'Çaycılık'a düşerlerdi.*" (Kayhan Sağlamer, **Türk Mafiası**).

ÇAY İÇMEK d. (çin. – türk.) (Esnaf için) Bir alışverişten caymak: "*Ben çay içtim, bir şey almayacağım.*" (Arslan Kaynardağ, **Tarihi, Değişen Yönleri ve Gizli Diliyle İstanbul Bitpazarı**).

ÇAYKOLİK s. (çin. *ça*; *alcoholic*'ten n.) Çay tiryakisi: "*Çaykoliktir, günde 10 demlik çayı tek başına içer.*" (Yalçın Doğan, **Kodes A.Ş.**).

ÇAY ŞEKERİ d. (çin. *ça*; fars – türk. e.) Esrar.

ÇEKE ÇEKE FITIK OLMAK d. (türk. – ar. *fıtık*) Dumanı zor gelen sigarayı içmeye çabalamak. • Uzun süre, sık sık masturbasyon yapmaktan yorulmak, bıkmak.

ÇEKEZLEMEK f. es. Kazanmak (özellikle iskambil oyunlarında).

ÇEKİK i. Japon parası, yen.

ÇEKİRDEK i. Mermi, kurşun: "*...'çekirdek' mermi anlamına gelirdi yeraltı dünyasında.*" (Kayhan Sağlamer, **Türk Mafiası**).

ÇEKİZLEMEK f. "İçki içmek", "esrar çekmek" anlamlarında kullanılır. "*–İspirto çekizliyorlar, ispirto. –Bok çeksinler, bok. Aç karınlarını doyurmuyorlar, içki içiyorlar.*" (Ahmet Çakal, **Serseriler Arasında**).

ÇEKMEK f. İçki içmek: "*Babacığım... Son akşam senin Maksuda gideceğiz. Baba oğul karşılıklı çekeceğiz.*" (Refi Cevat Ulunay, **Sayılı Fırtınalar**). • Esrarlı sigara içmek: "*Kalınca bir cigara yapılır, elden ele dolaşırdı. Önceleri sıra bana geldi mi çekmeyi reddederdim.*" (Erhan Akyıldız, **Sahte Cennetin Tutsakları**). • (Barmen, çay ocakçısı vb. için) Doldurmak: "*Beş çay çek, kanlı olsun.*" • Tokat atmak. Yumruk vurmak: "*Şimdi şuradan kalkar gözünün üzerine iki çekerim gerçekten zırlamağa başlarsın.*" (Anthony Burgess-Aziz Üstel, **Otomatik Portakal**). • (Basket vb. sporlarda) Sayı yapmak: "*Kanarya cimboma yüzon çekti.*" • –Futbolda gol atmak: "*...Rum Apollon takımına beş çeken Adnan...*" (Engin Ardıç, **Doğru Söyleyeni Dokuz Köyden...**). • (Erkek için) Masturbasyon yapmak; otuzbir çekmek: "*...bu şekilde gözüne ilişen kadının nesine, neresine 'çekeceksin' babalık?*" (Engin Ardıç, **Turfanda Bombili**). • es. (Erkekler için) Bir kadını fuhuş hayatından ayırıp metres tutmak, kendisine karı yapmak: "*Böyle kızları biri sever, bir ev veya oda tutar... Orada oturtur, bakar, buna 'Çekmek', 'kapatmak' derler.*" (Ahmet Rasim, **Fuhş-i Atîk**).

ÇEMİŞ s. ve i. ("dut kurusu, yemiş kurusu" anlamında yerel k.) (Kentliye göre) Dışarlıklı; kent yaşamının inceliklerini bilmeyen; bön (kimse): "*Cevriye gözüyle adamı işaret ederek, biletçiye: Nasıl? dedi. Çemiş mi? İş alabilir miyim?*" (Orhan Kemal, **Sokakların Çocuğu**).

ÇENÇ s. ve i. (ing. *change*'den) Çalınmış (mal); hırsızlama (eşya). • (Otomobilde) Orijinal olmayan, sonradan konmuş motor; özellikle, orijinal numarası değiştirilmiş motor için kullanılır: "*Bizim arabalarımız 'çençtir'... sizlere yaramaz.*" (Ümit Oğuztan, **Kraliçe Sisi**). Ayr. Bk. ÇAKMA.

ÇENE ATMAK d. (fars. *çâne*; türk.) Konuşmak; söyleşmek: "*Bir kahveye gidip uzun uzun çene attılar.*" (Attilâ İlhan, **Sokaktaki Adam**).

ÇENEN PIRTI. Bk. PIRTI.

ÇENE SUYU ÇORBA d. (fars. *çâne*; *şurba*; türk.) Anlamsız, boş laf, gevezelik. • Önemsiz şeylerden söz ederek eğlenme, gırgır, şamata.

ÇENTEZ i. es. Kuruş: "*Birine bir çentez verirsen hem kafa kâğıdını okur, hem de...*" (Refi Cevat Ulunay, **Dağlar Kralı Balçıklı Ethem**).

ÇEPEL s. es. Güçlü, kuvvetli.

ÇERÇEVE i. (fars. *çârçûbe*'den) Gözlük. • An. ge. Gözlüklü adam. Ayr. bk. CAMEKÂN. • Bekâret zarı.

ÇERÇEVE DAĞITMAK d. (fars. – türk.) (Erkek için) Bir kızın bekâretini bozmak.

ÇERÇEVESİNİ DAĞITMAK d. (fars. – türk.) Gözlüklü birisini dövmek.

ÇERMAKÇUR. Bk. CARMAKÇUR.

ÇEŞİT s. Garip görünümlü, garip davranışlı (kimse): "*Gitsene işine akşam akşam hemşerim. Çeşit misin cins misin? – Ağır vaka abi... Açıkça yazık...*" (Engin Ergönültaş, **İşsiz Ali**).

ÇEŞME i. (fars.) Erkeklik organı, penis: "*Kız– Kuru çeşmeler yıktırılacakmış. Anne– Aman kızım, yavaş oku, baban duymasın, meraklanır!..*" (Cemal Nadir, karikatür). Ayr. bk. KURUÇEŞME'YE TAŞINMAK.

ÇETE i. (sl. *çeta*'dan) Yakın arkadaş, yoldaş: "*Gülseren ablayı biz ikimiz izleriz, biz ikimiz çeteyiz.*" (Hulki Aktunç, **Aşka Kimse Yok**).

ÇEYREĞE MUZ d. (fars. *çâryek*; ar. *müz*'den) Öpüşen, sevişen çiftler izlenirken söylenir: "*Oğlan kıza belden bir sarma attı; bademcik ameliyatına başladı ki çeyreğe muz!*" İYİ MUZ da denir.

ÇEYREK i. (fars. *çâyrek*) Alman para birimi; Alman markı; DM.

ÇIBAN i. (es. türk. *çıpkan*'dan) Yüzük; irice ve altın yüzük: "*–Anasını kızkardaşını simin ibineleri. Geçen gece de bi çıbanımı söktüler.*" (Ahmet Çakal, **Serseriler Arasında**). • Frengi: "*–Çıban da ondan... –Deme be... Ulan dün gece onunla yattım be!*" (Reşat Ekrem Koçu, **Çıban**). • Küçük meme; erkek memesi.

ÇIKIK i. (Kız ve erkek) Buluşma, birlikte dolaşma, flört etme: "*Önce çıkık numaraları, sonra lanet halkası.*" Ayr. bk. ÇIKMIŞ. • Esrar içilirken, ortaya çıkarılan bir içimlik parça. Bk. ÇIKINTI.

ÇIKINTI i. (İnsanda) Burun. • Küçük erkeklik organı. • Bir içimlik esrar parçası. • Sigara: "*–Bir çıkıntı atla abi! – Bir duman tosla da ciğerleri bayram edelim!*" (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**). • Para (özellikle, bir şeyin bedeli olan para): "*Alemiyon yüzünü buruşturarak kâğıtları masaya fırlattı. –Çıkıntıyı verin!*" (Ahmet Çakal, **Serseriler Arasında**). • (Görünümü, davranışları) Farklı kimse. Anormal.

ÇIKINTI YAPMAK d. (Esrar âlemi sırasında) Bir içimlik parça daha çıkarmak. • Sigara ikram etmek. • Para vermek. Ayr. bk. ÇIKINTI.

ÇIKIZLAMAK f. Çıkarmak. • Çıkmak: "*...onnar ermiş muradına biz çıkızlayalım oralara buralara iyi mi...*" (Hasan Kaçan, **Hasan'ın Saksısı**). Ayr. bk. ÇIKMAK.

ÇIKMA i. Verme, para verme; gereksinimi olan kişiye paraca destek olma: "*Evlenirken veya ev araba alırken herkes ihtiyacı olana 'çıkma' yapıyor.*" (Nazım Alpman, **Çingeneler**).

ÇIKMAK f. Vermek: "*–Ulan deve! dedi öteki, çık defteri; on papel, senin dediğin olsun...*" (Ratip Tahir Burak, **Hapishane Hatıraları**). • Yumruk atmak; tokat vurmak: "*Bunun çenesine bi çıktı Ali. Darmadağın.*" • Uyuşturucu maddenin verdiği esrime bitmek; sarhoşluktan ayılmak: "*Kullandığım günlerde, kokainden çıktıktan sonra saunaya gider ter atardım. Bol vitamin ve yiyecek takviyesi yapardım.*" (Erhan Akyıldız, **Sahte Cennetin Tutsakları**).

ÇIKMIŞ i. (Kumarda) Oyunun başında ortaya konulan (kasaya verilen) para: "*... ilk kaybeden adamın, yenen oyuncuya verdiği paraya da çıkmış denir.*" (Hulusi Kodaman, **Zar-Kâğıt Oyunları ve Hileleri**). • Bir günlük ya da bir gecelik karşılığı ödenip genelevden (randevuevinden)

çıkarılmış fahişe: "*Çalgı takımına sazları vurdurtuyoruz; yosmalara türküleri bastırdıyoruz; göbekleri kıvırtıyoruz, herkesin çıkmışı yanında...*" (Sermet Muhtar Alus, **On İkiler**). "*...bile bile ve yahut bilmiyerek bunlardan birinin 'çıkmışı' ile bir âlemde bulunmak...*" (Ahmet Rasim, **Fuhş-i Atîk**).

ÇIKRAMAK f. Gevezelik etmek, gelişigüzel konuşmak.

ÇILDIR OLMAK d. (*çıldır-mak*'tan kıs.) Çok sinirlenmek, asabı aşırı derecede bozulmak.

ÇINGAR i. (yun. *dzingaro*'dan) Gürültü, patırtı. • Kavga, kargaşa: "*Karagöz– Öldüm, bî-mecal oldum. Çıngarın sonunda kendimi yerde buldum.*" (Karagöz, **Şairlik**).

ÇINGAR ÇIKARMAK d. (yun. – türk.) Gürültü, patırtıya yol açmak. • Kavga, kargaşaya neden olmak: "*Çal çalgıcı dinleyelim / Çıngar çıkarmadan / Şöylelikle böylelikle / Şu sabahı şu sabahı idelim.*" (Peruz Hanım, kanto). "*Kerim bana böyle yapaydı, dostum mostum olmasına aldırmam, ya çıngar çıkarır ya da çeker vururdum onu.*" (Tarık Dursun K., **Evlere Şenlik**).

ÇINGAR ÇIKMAK Eşanl. ÇINGAR KOPMAK: "*...ondan sonra cemaat, önde civelekler, delibaşılar, kabadayılar, curcunabazlar olduğu halde yola düzülür, gelip evi basar, avam tâbiratından olduğu üzere bir 'çıngar' çıkar, bir vaveylâ kopar.*" (Ahmet Rasim, **Baskın**). Bk. ÇINGAR KOPMAK.

ÇINGAR KOPMAK d. (yun. – türk.) Gürültü, patırtı meydana gelmek. • Kavga, dövüş, kargaşalık meydana gelivermek: "*Karagöz– Çengelköy aslında Çingeneköydü; çingeneler azdı, çeribaşı kızdı, bir çıngar koptu, çergeler uçtu, obalılar kaçtı, eşyaları kuyuya düştü, çengelle kuyudan çıkardılar, sonra todiler orada oturamadılar, çengel de orada kaldı, köy de Çengelköy oldu.*" (Karagöz, **Kanlı Kavak**).

ÇINGARLI MORUK OSKİSİ d. (yun. *dzingaro*; türk. ek. *–lı*; erm. *moruk*, "sakal"; erm. *voski*, "lira"; türk. ek. *–si*) Fransız frankı; 1 franklık kaime: "*Tedâvül eden meskûkât: Oski, beyaz, çıngarlı moruk oskisi (Fransız altını), gargılı (isterlin), terazi aşındıran (noksanından dolayı karamis), pendi frank (tokat), patakos (çeyrek).*" (Ahmet Rasim, **Şehir Mektupları**).

ÇINGIRAK i. (ono.) (Kadında, kızda) Meme (özellikle büyükçe ve sarkan meme).

ÇINGIRAĞI ÇEKMEK d. Ölmek.

ÇIRAK ÇIKARMAK d. (far. *çerâğ*, "yol gösteren"; türk.) (Birisini) İstediğinden daha az, daha düşük nitelikte bir sonuca razı etmek.

ÇIRASINI YAKMAK d. (fars. *çerağ*; türk.) (Birisine) Hak ettiği cezayı vermek. • (Birisini) Çok güç durumda bırakmak.

ÇIRÇIR. Bk. ÇURÇUR.

ÇIRNIK s. ("küçük yelkenli" anlamında bulg. k.) Görünümü hoş olmayan, çirkin (kimse): "*Bakmazlarmış çırnık diye yüzüne / O civanın Ali sen bak özüne*" (Ali Çamiç Ağa, manzume).

ÇITIR s. Kolay, basit (iş, eylem). • Makat, anus: "*Hıba!.. Çıkın değdirelim çıtıra!*" (Mehmet Çağçağ, **Hassas Noktalar**). • Çok genç kız ya da kadın. • (Erkek için) Evlenilecek kız, erdemli kız.

ÇITIR YAPMAK d. Öpüşmek.

ÇİBAN. Bk. ÇIBAN.

ÇİBEK (*bek-çi*, tersinleme) i. Bekçi.

ÇİÇEK s. ve i. (mo. *çeçek*'ten) Güzel, iyi, hoş (nesne, kimse): "*Nasıl çalımlar abi? Çiçek!*" • İstek uyandıracak güzelilkte, genç (kız); genç (oğlan). • Hafifmeşrep (kimse). • Eroin.

ÇİÇEKÇİ i. (mo. – türk. e.) Pezevenk, muhabbet tellalı. • Özellikle çok genç fahişelere aracılık eden kimse: "*–Arkadaş!.. Şu ağa ne söylersen verecek, ondört onbeş yaşında bir şey istiyor... –Yok efendi, ben çiçekçi değilim!..*" (Reşad Ekrem Koçu, **Çiçek**).

ÇİÇEK KOKLAMAK d. (mo. – türk.) Eroin çekmek.

ÇİFT DİKİŞ d. (fars. *cüft*, "tek olmayan"; – türk.) Sınıfta kalıp önceki öğrenim dönemini tekrarlayan öğrenci; iki yıldır aynı

sınıfta okuyan öğrenci; dönek. (ÇİFTE DİKİŞ, ÇİFDİKİŞ biçimlerinde de kullanılır.) Ayr. bk. DÖNEK.

ÇİFT DİKİŞLİ d. (fars. – türk.) İki yıldır aynı sınıfta okuyan öğrenci: "*En arka sırada çift dikişliler, sınavda en öne / İntihara ve denizde nasıl boğulmaya çalışırlar*" (Ece Ayhan, **Açık Atlas**). ÇİFTE DİKİŞLİ, ÇİFDİKİŞLİ diye de söylenir.

ÇİFTE DİNGİL d. (fars. *cüft*; türk.) Çifte pasaportlu kişi.

ÇİFTE KAVRULMUŞ d. (fars. – türk.) Deneyimli, olgun (kimse). • Çift dikiş (öğrenci). Bk. ÇİFT DİKİŞ.

ÇİFTE TELLİ d. (fars. – türk.) Esrarlı sigara, çift kâğıt (bk.) sigara: "*...Midemi ispirto ile ıslattıktan sonra, kafama da kuvvet vermek için bir 'çiftetelli' (iki sigara kâğıdını birbirine ekleyerek yapılan esrarlı sigara) yapar...*" (Münir Süleyman Çapanoğlu, **Neyzen Tevfik Beni Dinlerken**).

ÇİFT KÂĞIT d. (fars. *cüft* ve *kağaz*'dan) Esrarlı sigara sarmaya yarayan, birbirine eklenmiş iki sigara kâğıdı. • Bu kâğıtla yapılmış esrarlı sigara: "*Ahmet, Haydar'ın kıyarak yaptığı çifte kâğıdlıyı itina ile boş bir sigara paketine yerleştirdi, koğuşa doğru yürüdü.*" (Hasan Amca, **Nizamiye Kapısı**). "*Yemekten sonra Kürt Kâmil, eliyle çifte kâğıtlıyı sarıp yaktı. Dolma kalınlığındaki esrarlı cıgaradan derin derin ilk soluğu çektikten sonra cigarayı Hayri'ye uzattı.*" (Aziz Nesin, **Surnâme**). "*Sardı mı 'çift kâatlı' sarıyor, çekiyor sonuna kadar ve şimdi de yatıyor kimbilir neden?*" (Fakir Baykurt, **4. Şoför Kamber**). "*Parmaklarının arasında yanan çift kâtlı sarma sigarayla yatağın içinde sızıp kalmışsın.*" (Kemal Demirel, **Evimizin İnsanları**). ÇİFTE KÂĞITLI, ÇİFKÂĞIT, ÇİFTE TELLİ (bk.), ÇİFTLİ diye de söylenir: "*Beşinci çiftlisini yakmaya çalışıyordu; öksürük krizine tutuldu*". (Kanat Güner, **Eroin Güncesi**).

ÇİFTE KÂĞITLI. Bk. ÇİFT KÂĞIT.

ÇİFT KÂĞIT YAPINDIRMAK d. (fars. – türk.) Esrarlı sigara sarmak. Bk. ÇİFT KÂĞIT.

ÇİFTLİ. Bk. ÇİFT KÂĞIT.

ÇİFTLİK i. (fars. *cüft*; türk. ek.) Emek, para harcamaksızın geçinilen, çıkar sağlanan yer (bazen de, o yerin sahibi olan kimse anlamında kullanılır): "*Siz alıştırıyorsunuz. Yap oğlum Selâhattin yap! Bulmuşsun bir çiftlik!*" (Muzaffer Buyrukçu, **Onlar**). • (Yankesici için) İnsanların kalabalık olarak bulunduğu yer (taşıt aracı, çarşı vb.).

ÇİĞDEN YEMEK d. (Mahpus) Cezaevinde yapıp yediği yemeğin malzemesini hapisten çıkarken ödemek üzere yönetimden almak: "*... devlet un, şeker, yağ, pirinç gibi malzemeleri sınırlı da olsa veriyor, sonra bunların parasını tahliye olurken alıyor. Buna 'çiğden yemek' diyorlar.*" (Baskın Oran, **Nerde O Eski Mapusaneler**).

ÇİLEK i. es. Göbek; göbek çukuru.

ÇİLİK. Bk. ÇİLLİK.

ÇİLİNGİR i. (fars. *çilânger*'den) Evlere, işlerlerine kapıyı ustaca açıp giren hırsız. • es. Para.

ÇİLLİ i. Tutukevi. Hapishane.

ÇİLLİK i. Dişilik organı, vagina. (**Derleme Sözlüğü**'ne göre, ÇİLİK, ÇİLLİK, belirli yörelerde, halk dilinde aynı anlamda kullanılmaktadır.)

ÇİN İŞİ JAPON İŞİ d. Cinsel ilişki: "*Çin işi Japon işi / Bunu yapan iki kişi / Biri erkek biri dişi*" (tekerleme). • Cinsellikle ilgili herhangi bir nesne (resim, araç, gereç vb.).

ÇİNO i. (*çingene*'den n.) Çingene. • Çete önderi: "*–Her adamın bir mıntıkası var. Çocukları çalıştırıp üzerinden para kazanır. Git Aksaray'a Taksim'e her çocuk grubunun başında bir çino vardır.*" (Özcan Ercan, **Bu Çocuklara Yazık**).

ÇİR s. ve i. (yun. *ksiros*; *çiroz*'dan kıs.) Çok zayıf, sıska (kimse). (Eşanl. ÇİROZ.)

ÇİVİ s. ve i. Sert, dikilmiş, diri (kişi, nesne). • Haber verme; gammazlama, ihbar: "*Bir çivi idareye. Tuttukları gibi beni kolumdan, yallah sokağa.*" (Tarık Dursun K., **Evlere Şenlik**). • Paylama, azarlama. Azar. • Erkeklik organı, penis.

ÇİVİ ATMAK d. Gammazlamak, ihbar etmek. • Paylamak, azarlamak. Bk. ÇİVİLEMEK.

ÇİVİLEME. Bk. ÇİVİLEMEK.

ÇİVİLEMEK f. Sivri bir araçla yaralamak; şişlemek. • (Erkek için) Cinsel ilişkide bulunmak, düzmek: *"Ağızlarının tadını bildiklerinden, lehimleri tutkal... Çivilemede perçin... Oğlan da sevsen, karı da sevsen reayadan şaşma!"* (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**). • Gammazlamak, ihbar etmek: *"–... Küçük Rıza deyyusu vaziyeti çakallayıp çivilediyse aynasızlar bizi nerede posta edebilirler en çok? Ya Üsküdar İskelesi'nde ya Kabataş'da."* (Attilâ İlhan, **Kurtlar Sofrası**).

ÇİVİLİ s. ve i. (İskambille oynanan oyunlarda, kumarda) İşaretli, mimlenmiş (kâğıt).

ÇİZMEK f. (Birisini) Kesici bir araçla yaralamak: *"–Ne yaptın ki... –Birini ufacık çizdim! –Hacamat mı?"* (Ahmet Rasim, **Baskın**). • (Erkek) Cinsel ilişkide bulunmak; düzmek: *"Seni evde çiziyim mi Özge?"* (Kemal Gökhan Gürses, **Orda Bir Yer Var Kaliba**) Ayr. bk. KESTANEYİ ÇİZDİRMEK; KİRİSTALİ ÇİZDİRMEK; HACAMAT.

ÇOCUĞU AĞLATMAK d. (Erkek) Masturbasyon yapmak. Masturbasyon yapıp boşalmak: *"El arabası... Çavuşa tokat! Çocuğu ağlatıyo musun? Kerataa... Yüzün kızarmadı... Demek daha bu işlere başlamadın..."* (Hasan Kaçan, **Eşşek Herif**).

ÇOCUĞU KOYMAK d. Erkeklik organını sokmak, duhul etmek. • (Futbolda) Gol atmak: *"...bazuka gibi bir şutla softaların kaleye çocuğu koydu."* (Metin Kaçan, **Ağır Roman**). ÇOCUĞU MEKTEBE KOYMAK biçimine de kullanılır. Ayr. bk. KOYMAK.

ÇOCUĞU TOKATLAMAK d. (Erkek) Masturbasyon yapmak. Eşanl. ÇAVUŞU TOKATLAMAK.

ÇOCUKÇU s. ve i. Çocuklara cinsel istek duyan sapkın (kimse); sübyancı; pedofil.

ÇOCUKÇULUK i. Çocukçu (bk.) olma sapkınlığı, edimi.

ÇOCUK ÖLÜSÜ GİBİ d. (Erkek cinsel organı için) "Çok büyük" anlamında kullanılır.

ÇOMAR s. ve i. Yaşlı, düşkün (kimse): *"Karagöz– Kapıyı çalar çalmaz senin koca çomar pencereye koştu."* (Karagöz, **Bahçe**). • Yaşlı meyhaneci.

ÇOMARLAMAK f. Yaşlanmak, yaşlanıp düşkünleşmek: *"–Bu cenabet her gün münasebetsiz birtakım vırvırlarla beni büle kocalttı, yoğise ben kolay kolay çomarlar mı idim?"* (Osman Cemal Kaygılı, **Çingeneler**).

ÇONÇON i. Husyeler, erbezleri, testisler.

ÇONİ i. (çing.) Çocuk; erkek çocuk. (Tanık için bk. BİRAV.)

ÇOR i. ("hırsız" anlamında çing. k.) Hırsız. • Hırsızlık, çalma. Ayr. bk. ÇORNA, ÇORNACI, ÇORNÖR. (Sözcük, Alman argosunda da aynı anlamda kullanılır – Sigmund A. Wolf, **Wörterbuch des Rotwelschen**.)

ÇORBA i. (fars. *şurba*'dan) Para. • (Görevli kimse için) Rüşvet.

ÇORBACI i. (fars. – türk. e.) Patron, âmir, üst. • Rum: *"...ecnebi kırması, Tatlısu Frengi, çorbacı (Rum), ahbar (Ermeni), bezirgân (Yahudi)..."* (Sermet Muhtar Alus, **İstanbul Kazan Ben Kepçe**).

ÇORİ i. (çing. ?) *"Karagözcü argosunda bıçak mânâsına gelen bir kelime."* (Uğur Göktaş, **Karagöz Terimleri Sözlüğü**).

ÇORNA i. (çing.) Hırsızlık edimi; çalma, aşırma. • Hırsız.

ÇORNACI i. (çing. – türk. e.) Hırsız: *"Çoğu kişi onu 'çornacı lubunya' (hırsız eşcinsel) olarak tanımaktadır."* (Dr. Arslan Yüzgün, **Uçurum**).

ÇORNÖR i. (çing. *çorna*'dan n.) Hırsız.

ÇOROZ s. es. Ahmak, budala.

ÇORSAK i. Çocuk, erkek çocuk: *"Dah çorsagdi – yahşı oğlandır."* (M.Ş. Şiraliyev, **Azerbaycan'da İşlenen Argolar**). Ayr. bk. ŞOVŞAK.

ÇÖMLEK i. Kalçalar, kıç.

ÇÖMLEK KIRILMAK d. (Düşme, tekmelenme vb. nedeniyle) Kıçın, kuyruksokumunun yaralanıp berelenmesi: *"Hacivat– (Tekme ile vurur). Karagöz– Vay kerata! Çömlek kırıldı galiba."* (Karagöz, **Bahçe**).

ÇÖP i. (fars. *cûb*'den) Erkeklik organı, penis.

ÇÖZÜLMEK f. Kaçıp gitmek; sıvışmak. • İtiraf etmek; sırrını söylemek.

ÇUBUĞU KIRMAK. Eşanl. KAMIŞI KIRMAK.

ÇUBUK i. (fars. *çûbek*, "sopa"dan) Erkeklik organı, penis.

ÇUFÇUF i. (ono.) Fahişe; gezip dolaşarak müşteri arayan fahişe. • Telekız; telefon yoluyla müşteri bulan fahişe.

ÇUKULATA i. (aztekçeden ital. *cioccolata*) İsviçre frankı.

ÇUKUR i. Makat, anus, şerç.

ÇUL i. (ar. *cull*) Giysi, giyecek: "*...bana azıcık zaman verin de çullarımı değiştireyim.*" (Raymond Queneau-Tahsin Yücel, **Zazie Metroda**). • Ten.

ÇULGERME i. (ar. *cull*; türk.) Piç, babası belirsiz çocuk.

ÇULU DELDİRMEK d. (ar. – türk.) Yara almak; giyecekleri üzerindeyken, kesici bir araçla ya da tabanca kurşunuyla yaralanmak: "*Fakat Sülüman'ın silahı malesef daha önce patladı... Çulsuz Davud Ağa, çulu deldirmişti...*" (Süavi Süalp-İsmail Gülgeç, **Gündüz İnsan Gece Hırt**).

ÇUNÇUN i. Kadın, kız memesi; memeler.

ÇURÇUR s. ve i. (lapinagillerden küçük bir balığın adı) Küçük. • Önemsiz, değersiz (kimse, nesne): "*Getireceğin her müşteri için yüzde beş veririm. Ama çurçur istemem.*" (Refi Cevat Ulunay, **Sayılı Fırtınalar**). ÇIRÇIR da denir.

ÇURÇURCU i. (Kumarda) Küçük, az paralı oyuncu: "*...kumarbazların: –Çurçurcu! dedikleri az sermayeli oyuncular...*" (Hulûsi Kodaman, **Zar-Kâğıt Oyunları ve Hileleri**).

ÇUVAL i. (fars.) Vücut, gövde. • Ten. • Etli butlu, şişman kimse; şişko.

ÇUVALCI i. (fars. – türk.) (1990'larda) Eski SSCB, yeni Birleşik Devletler Topluluğu pasaportlu turist.

ÇUVALI DELDİRMEK d. (fars. – türk.) Yara almak, yaralanmak. Bk. ÇULU DELDİRMEK.

ÇUVALLAMAK f. (fars. – türk. e.) Hata yapmak; yanlış davranıp başarısızlığa uğramak: "*Elimizden, saçımızın kılı kadar kız geçti, Allahlarıma şükür, birinde çuvallamadım!*" (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**). "*Çuvallamak diye buna derler işte. Hiç olmazsa, bir yerde iki tek atmaya kandırabilmeliydim kızı.*" (J. D. Salinger-Adnan Benk, **Gönülçelen**).

ÇÜRÜK s. ve i. Her önüne gelenle cinsel ilişki kuran, hafifmeşrep (kimse). Fahişe. • Yaşlı, yaşlanıp çirkinleşmiş (kadın): "*Abi bu parayla imkânsız, çürüklere kaldık.*" (Faruk Bayraktar, **Geceyarısı Abazası**). • (Erkek için) İlişkide bulunulan kadın ya da kız; flört; metres.

ÇÜRÜKÇÜ i. Her fırsatı değerlendiren, örneğin ölüsoyuculuk bile yapan hırsız. • Genç-yaşlı, güzel-çirkin ayırmadan her kadınla ilgilenen çapkın erkek. • (Bazı iskambil oyunlarında) Hep düşük değerde kâğıtlara yönelen oyuncu.

ÇÜRÜKLÜK i. Çürük (bk.) olma durumu. • Yoksullar mezarlığı; ölülerin üst üste gömüldüğü, yatanların kimliği belli olmayan mezarlık: "*Çürüklükde nâm ve nişan olur mu / Biz yine rahmetle analım Zil'i.*" (Vasıf Hiç, manzume).

D

DACİK i. (erm. *dacig*) Türk. • Kadın, kız. Ayr. bk. AHÇİK.

DAĞITMAK f. (Alkol, uyuşturucu kullanmak gibi nedenlerle, ya da aşırı öfke, derin üzüntü gibi ruhsal sarsıntılar yüzünden) Özdenetimini yitirmek: "*Affedersiniz ağbi, kim bu kendinizi dağlara vurup ağlayacak kadar kendinizi dağıttığınız dostunuz?*" (Süavi Süalp, **Geçmiş Olsun**). • (Bir yeri) Eşyayı kırıp dökerek perişan etmek. Ayr. bk. AMI GÖTÜ DAĞITMAK.

DAĞLI s. ve i. Kaba saba (kimse); taşralı; kentlerde genelgeçer davranış kurallarından habersiz (kişi): "*Ona önlük mü denir dağlı?*" (Tarık Dursun K., **Hasangiller**).

DALDIRMAK. Bk. DALMAK.

DALE i. (çing.) Anne: "*...onların dilinden de çoğunluğun diline geçmiş ve argo olarak kullanılmakta olan bâzı sözcükler vardır: Mangiz, Nanay, Dale, Gaco ve Şopar gibi.*" (Enver M. Şerifgil, **XVI. Yüzyılda Rumeli Eyaleti'ndeki Çingeneler**). • Baba: "*Dalemin sırtı kambur.*" (Nazım Alpman, **Çingeneler**).

DALGA i. Uyuşturucu madde (özellikle esrar): "*Dalga sevdasıyla körpe çağında / Beyimin Mekânı oldu külhanlar*" (Ali Çamiç Ağa, manzume). "*Çatsan da kaşları başlar tacısın / Dalgada dumanda yoktur merasim*" (Kahveci Nusret, **Zindan Şiirleri**). • Kendinden geçme, esrime (özellikle uyuşturucu kullanıp sarhoş olma): "*Karagöz– Meğer sigarada esrar varmış. Ben de içince orada sızmışım. Hacivat– Esrar dalgası desene!*" (Karagöz, **Uçmak**). "*– Benim dalgayı oruç hâli zannederler... Dokunmazlar!*" (Ahmet Rasim, **Ramazan Sohbetleri**). • Dalgınlık, derin derin düşünme durumu: "*Ner. A.– Ne o kız? Ne düşünüyorsun? Handan– Ne olsun Nermin abla? Ner. A.– Dalgadasın gene. Handan– Dalgadayım ya. Ner. A.– Boş-ver güzelim. Binin yarısı beşyüz.*" (Güner Sümer, **Bozuk Düzen**). • İçinde bulunulan durum, söz konusu edilen iş: "*Sonra bahçeye fırladım, ahıra gittim, dostum ve üstadım arabacı İbrahim'e dalgayı anlattım tınmadı.*" (Server Bedi, **Hey Kahpe Dünya**). • İlgi, ilinti: "*Kimbilir ne dalgan vardır, diyorlar. Sonra– Ulan! Serserilikten vazgeçmedin gitti.*" (Sait Faik, **Lüzumsuz Adam**). • İki insan arasındaki sevgi bağı, ilişki: "*Senin o kâtiplen bir dalgan var mı? (...) Söylesene kız?*" (Tarık Dursun K., **Rıza Bey Aile Evi**). • Sevgili, ilişkili bulunulan kimse: "*Dobra dobra ve oldukça yırtık bir kızdı Osman'ın yeni dalgası.*" (Füsun Erbulak, **Niçin Geç Kaldım**). • (Herhangi bir) Şey, nesne: "*Her biri bir taraflara seyirtmekte, ellerindeki dalgalara basıp kâğıtlara da bir şeyler yazmadalar.*" (Güney Dal, **İş Sürgünleri**). "*Biz doktora gittik bi dalga taktık. Yok be abi kürtajı beğenmiyorum...*" (Yankı, **Kibariye ile Röportaj**). • Ne idüğü belirsiz durum; tekinsiz vaziyet. • Hile; düzen.

DALGACI s. ve i. Ciddi olmayan (kimse); hercai; vaktini olur olmaz şeylerle geçiren (kişi): "*Dalgacı Mahmut.*" (Orhan Veli Kanık, şiir). • Esrarkeş. • Düzenbaz, hileci.

DALGA DÖNMEK d. Niteliği kuşkulu, karanlık bir ilişki sürüyor olmak: "*Aralarında bir dalga dönüyor ya, dur bakalım.*" (Attilâ İlhan, **Kurtlar Sofrası**).

DALGA GEÇMEK d. (Kasten ya da dalgınlık, ilgisizlik nedeniyle) Gereken önemi vermemek, ciddiye almamak. • Önemsiz işlerle uğraşarak zamanını boşa harcamak: "*Dalga geçerim kimi zaman da. / O da benim vazifem; / Bir baş düşünürüm başımda; / Bir mide düşünürüm midemde*" (Orhan Veli Kanık, **Dalgacı Mahmut**). "*Aykut vre hinzir! Ben sana bakıyorum her tarafta; sen bunla gelmişsin, nasın derler;*

dalga geçiyorsun! (Attilâ İlhan, **Kurtlar Sofrası**). • (Birisiyle) Alay etmek, sarakaya almak.

DALGA MOTOR d. (türk. – fr. *moteur*) İlişkili bulunulan kimse; sevgili; flört. • (Herhangi bir) Şey, nesne: "*–Yok mu tansiyonuna baktıran? Tansiyoncuuu! İki buçuğa tansiyon... (...) –Kıçıma bağlayacaksın o dalga motörü... Hah, hah, hah...* (İrfan Yalçın, **Genelevde Yas**). DALGAMETRE de denir: "*Fethi için para, köylülerin rağbet ettiği bir dalgametreydi.*" (Metin Kaçan, **Ağır Roman**).

DALGASINA TAŞ ATMAK d. Esrime durumundaki kişiye, bu drumunu bozacak şeyler yapmak. • An. ge. (Birisinin) İşine karışmak. • (Birisinin) Olağan düzenini bozacak müdahalede bulunmak: "*–Onbeşe, dedi. Çabuk söyle, sen kaça vereceksin? –İzmirli dalgama taş atma!*" (Orhan Kemal, **Matrak**). "*Osman: İki bin papel... Tamam mı? Tamam... N'apalım, geçim dalgası, bizim de yolumuz bu... Ben dalgama taş attırmam kimseye...*" (Aziz Nesin, **Toros Canavarı**). • (Birisinin) *Sevgilisine, flörtüne, metresine, eşine* askıntı olmak. (DALGASINI TAŞLAMAK, DALGASINA TAŞ KOYMAK biçimlerinde de kullanılır.)

DALGAYA DÜŞMEK d. Dalgınlık yüzünden bir şeyi unutmak; bir işi eksik ya da yanlış yapmak: "*–...yuh be! dedi. ...Athena'nın dalgasına düştük. Tokatlıyan'a gidip Yılmaz'ı görmemiz lazım.*" (Attilâ İlhan, **Kurtlar Sofrası**). DALGAYA GELMEK diye de kullanılır.

DALGAYA DÜŞÜRMEK d. (Birisini) Meşgul ederek dikkatini dağıtmak. • (Birisini) Dalgınlığından ya da bilgisizliğinden yararlanarak aldatmak, oyuna getirmek. DALGAYA GETİRMEK diye de kullanılır.

DALGIÇ i. Hırsız. • Sürekli olarak değil, uygun fırsat bulunca hırsızlık eden kimse. • Düşünceye dalmış, dalgın (kimse).

DALIZ ETMEK d. Dalmak, girmek: "*Top da döner dolaşır o geniş girintiye dalız eder; katalavis?*" (Hulki Aktunç, **İtiraf-Nağmeler**). • Daldırmak. • (Futbolda) Gol atmak: "*Denizlisipor Fener'e aynen iki zıfır dalız etti...*" (Hasan Kaçan, **Hasan'ın Saksısı**).

DALLAK s. ve i. (*dallama* ve *dalyarak*'tan n.) Aptal, bön; kaba, görgüsüz (kimse): "*Sevdiğim kankalara rastlamak kadar, sevmediğim dallaklara da rastlamak mümkün.*" (Ömer Pınar, **Sohbet Babında**).

DALLAMA s. ve i. Aptal, enayi, bön (kimse): "*Benim alnımda dallama mı yazıyo abi?*" (Kandemir Konduk, **Yasaklar**). "*Kalbini aldırmadı / dallamalar anlamaz.*" (Hulki Aktunç, **Yeraltı Destanları**).

DALMAK f. (Erkek için) Erkeklik organını sokmak; duhul ettirmek: "*–Ya? Dalmaya mı gelmiştin yoksa? –Ne biçim kızsın sen be!*" (Orhan Kemal, **Eczanedeki Kız**). DALDIRMAK biçiminde de kullanılır. • (Öğrenci) Kötü not almak.

DALYA s. (*dalyarak*'tan kıs.) "Düşüncesiz, bön, salak" anlamlarında kullanılır.

DALYARAK s. Giyeceği olmayan, baldırıçıplak. • Düşüncesiz, haddini bilmeyen. • Bön, salak (kimse): "*...bazı kişiler hakkında da 'dalyapraklar, daltaraklar' benzeri sözler sarfederdi.*" (Engin Ardıç, **Doğru Söyleyeni Dokuz Köyden...**). DALYA diye de söylenir.

DAM i. (es. türk. *tam*'dan) Tutukevi. Hapishane: "*Karardım kaldım damlarda / Aydınlat benim yolumu...*" (Sabahattin Ali, **Hapisane Şarkısı**). • Dişilik organı, vagina.

DAMA DEMEK d. (ital. *dama*; türk.) "Bitti, buraya kadar, son buldu" demek: "*Atlı ve çifte katlı Beşiktaş tramvayları burada dama derlerdi.*" (Sermet Muhtar Alus, **İstanbul Kazan Ben Kepçe**).

DAM AĞASI d. Hapishane, tutukevi gibi yerlerde egemenlik kurmuş mahkûm; mapusane, koğuş dayısı: "*Dam ağaları yağlı kara / Gardiyanın aklı para / Kodeste gün kavuşunca / Zar atılır kırıklara.*" (Kahveci Nusret, **Zından Şiirleri**).

DAMARCI s. ve i. (es. türk. *tamar*; damar-cı) Damardan uyuşturucu zerkine alışkın, tiryaki (kimse).

DAMAT i. (fars. *dâmâd*) Eşcinsel ilişkide aktif durumda olan kimse: "*Gelin hanginiz,*

damat hanginiz?" (Yalçın Doğan, **Kodes A.Ş.**) Karş. GELİN.

DAMGALI i. (es. türk. *tamga*'dan) Para. Sikke. Kaime. • Gammaz, ispiyoncu.

DAMLACI s. ve i. (es. türk. *tamla*; damla-cı) Prostatlı, yaşlı (adam).

DAMLAMAK f. Gelmek, gelivermek: "*–Cerrahpaşaya gideceğim... Yarın sabah erkenden buraya damlarım.*" (Osman Cemal Kaygılı, **Çingeneler**). "*Serseri– ...Haydi Allahaısmarladık. Sabah onda damlarım ben abla...*" (Çetin Altan, **Suçlular**).

DAMPERLİ s. (ing. *dumper*; türk. e.) İri, tombul kalçalı kadın, kız.

DANA i. (*Danimarka*'dan n.) Danimarka para birimi, Danimarka kronu.

DANDİK s. (çing. *dand*, "diş"ten ?) (Uyuşturucu maddeler için) Sahte. Çok düşük nitelikli. "*Eroin olmayan sahte mala dandik denir. Bunları Alkapon daha çok bir daha karşılaşmayacağı kişilere, yani turistlere sokuştururdu.*" (Celalettin Çetin, eroin üzerine röportaj). • An. ge. Sahte. Düşük nitelikli, kötü: "*Cinayetim ön sayfa / gerisi dandik tayfa*" (Hulki Aktunç, **Yeraltı Destanları**). "*Ne kadar dandik bir ticaret anlayışımız var.*" (Behiç Pek, **Zalak Mahmut**). DANDİG diye de söylenir.

DANDİKTEN s. ve zf. Sahte, göstermelik: "*Genellikle iki kayıt defteri olurdu: Biri esas kayıt defteri, bir dandikten kayıt defteri.*" (Murat Belge, **Ülkücü Cengizhan Cengiz Açıklıyor**).

DANDUN d. (ono.) Anlamsız, boş gürültü. • Gevezelik, zevzekçe konuşma. Ayr. bak. TANTUN.

DANDUNA GİTMEK. Bk. TANTUNA GİTMEK.

DAN DUN ETMEK d. Anlamsız konuşmak. Boşa konuşmak. Yapamayacağı şeyleri söylemek: "*Tabi yahu. Ödü kopmuş enayinin. Dan dun etsin de bak!*" (Orhan Kemal, **Babalar ve Oğullar**).

DANGIL s. (*dangalak*'tan) Kaba saba, nezaketsiz, hödük: "*...bütün zamanların gelmiş geçmiş en dangıl resepsiyoncusuna...*" (Engin Ardıç, **Doğru Söyleyeni Dokuz Köyden...**).

DANİKAVAK i. (Kumarda) Parası bitip tefeciden ya da bir başkasından faizle aldığı parayla oynayan kişi: "*Kazanmazsa borçlu kalır. Buna danikavak derler.*" (Hulûsi Kodaman, **Zar-Kâğıt Oyunları ve Hileleri**).

DANİSKA i. (alm. kent adı *Danzig*'den dan.; bir iplik markasının mahreç bilgisi, *danska*'dan [danimarka]) Örnek, en iyi örnek: "*Meselâ 'Cennetin bahçelerinden karanfil toplarmış sevgilim!..' İyi mi? –Fevkalâdenin daniskası, ağabeyciğim!*" (Adnan Veli, **Mapusane Çeşmesi**). "*Kanuna bakılırsa, yeri yurdu olmayan ve başkalarının sırtından geçinen her tufeyliye bu isim verilmeli. Öyle ise benden âlâ serseri mi olur? daniskası...*" (Server Bedi, **Hey Kahpe Dünya**). • (Bir konunun, işin, eylemin) Temeli, özü.

DANS ETMEK. Bk. KİMİNLE DANS EDİYORSUN?

DARPHANE i. (ar. *darb*; fars. *hâne*) Kumar oynanan yer; bitirim yeri; kumarhane; kumar oynanan kahvehane.

DASNİK i. (erm. *dasnıhink*'ten) Pezevenk, muhabbet tellalı: "*Matiz: Ulan dasnik oğlu dasniği!.. Ben cihanı susta durdurmuş... nâmımı duyunca dünyayı titretmiş... bir yumrukta dokuz kişinin canına kıymış...*" (Ortaoyunu, **Ödüllü**).

DAVA i. (ar. *da'vâ*) Sevgili, flört; metres: "*Melek onun davasıymış. Çekip vurmuş.*"

DAVLUMBAZ i. (ar. *tabl*, "davul"; fars. *bâz*'dan) Gövdenin arka tarafı, sırt. Kıç, kalçalar: "*Deminden şurada mahallebicinin önünde elindeki ayıcı sopasını bir yılışkanın davlumbazına öyle bir indirdi ki herifi nâşerif aptessiz kaldırım üzerine secdeye kapandı.*" (Hüseyin Rahmi Gürpınar, **Şehzadebaşı Ramazan Geceleri**).

DAVUL i. (ar. *tabl*'dan) Kalçalar, kıç: "*Vur Davula Tokmağı*" (yerli film adı). • "Aptal, duyarsız" gibi anlamlarda hakaret sözü olarak da kullanılır.

DAVUL TOZU d. (ar. – türk.) "Olmayacak şey, olmayacak nesne" anlamında kullanılır: "*Koş, iki paralık davul tozu al da gel.*" Ayr. bk. MİNARE GÖLGESİ.

DAVULU DELDİRMEK d. (ar. – türk.) Kendisine ilk kez livata uygulanmak; anal ilişkiye ilk kez âlet olmak.

DAYAMACI i. Eşanl. FORTÇU.

DAYI i. (es. türk. *tagay*'dan) Güçlü, etkili kimse; kendisine dayanılan, destek alınan kişi: "*Dayın var mı dayın? İş tamam.*" • Külhanbeyi, gücüne güvenerek çevresinde egemenlik kuran kimse: "*Dayılara cop sokuyorlar.*" (deyim.) • Polis. Özellikle, sivil polis: "*Eskiden ben işe çıktım mı, tüm müdüriyet seferber olurdu. Aman Alumiyon işe çıkmış. Tüm dayılar bilir...*" (Ahmet Çakal, **Serseriler Arasında**).

DAYILANMAK f. (Gücüne güvenip diklenmek. DAYI (bk.) gibi davranmak: "*Ve fakat ressam Hasan dayılanır bekçilere*" (Ferhan Şensoy, **Gündeste**).

DAYILIK ETMEK d. Bk. DAYILANMAK. DAYI (bk) işlevini yapmak.

DAZGIRLI s. (yer adı *Dazkırı*'dan) Taşralı kaba saba (kimse). • Aptal, bön (kişi): "*–Ulan heeey Dazgırlı, yap Âdem çavuşa benden bir orta şekerli!*" (Orhan Kemal, **Suçlu**).

DEDE i. (Okulda) Sınıfın en yaşlı öğrencisi. • Yaşlı ayyaş. Yaşlı esrarkeş.

DEFANS i. (fr. *défanse*'tan) Kalçalar, kıç.

DEFİNECİ i. (ar. – türk.) Bir define bulmuş gibi yaparak bunu bilgisiz kişilerin parasını almak için kullanan dolandırıcı: "*Polis İstanbul'da kaç defineci olduğunu bilir, işin özellikleri anlatılınca eliyle koymuşçasına, gelir seni Kasımpaşa Fırın sokağında bulurmuş.*" (Kemal Demirel, **Evimizin İnsanları**). "*...haybeciyi define buldum diye kandırıp avans çeken 'defineci'...*" (Engin Ardıç, **Doğru Söyleyeni Dokuz Köyden...**).

DEFİNECİLİK i. (ar. – türk.) DEFİNECİ'nin (bk.) yaptığı iş; defineci yöntemiyle dolandırıcılık: "*Baban duysa canıma okur. Yani benden definecilik mi öğrenmek istiyorsun sen?*" (Kemal Demirel, **Evimizin İnsanları**). *Suçun nevii: Definecilik. İşleniş şekli: Özel Olarak Dökülmüş Kabartma Bizanslılara Ait Altın Şeklinde Sarı Kalıpları Define şeklinde...*" (Başkomiser Yılmaz Ertunç, **Yankesicilik**).

DEFRANSİYEL i. (fr. *différentiel*'den) Kalçalar, kıç: "*–Defransiyel kıyak ama –dedi–. Çamurluklar lâçka!*" (Orhan Kemal, **Kurt**). • Bacaklar.

DEFTERİ KEBİRDEN OKUMAK d. (yun. *diphtera*; ar. *kebîr*; türk.) Çok ağır küfürleri ardı ardına söylemek; sürekli küfretmek, küfür sıralamak.

DEFTERLİ s. (yun. *diphtera*; türk. e.) es. Resmî kayda geçmiş (fahişe, eşcinsel): "*Subaşı, yani o zamanın İstanbul Emniyet Müdürü bunu defterli etmiş...*" (Engin Ardıç, **Şengül Hamamı**). Eşanl. DİPLOMALI, VESİKALI.

DEĞİRMEN i. (*tekermen*'den) Saat. Cep saati: "*Bu gece de bi değirmenimi yıktılar.*" (Ahmet Çakal, **Serseriler Arasında**).

DEĞNEKÇİ i. (*değenek*'ten) Taşıt aracı duraklarında sırayı gözeten sivil görevli: "*Bu arada, dergiyi dolmuş duraklarını kollayan değnekçilere sattırmaya başlamıştım.*" (Y. Kenan Karacanlar, **Babıali Kaldırımlarında Bir Adam**). • Genelev fedaisi; genelev kapısındaki kalabalığın düzenini sağlayan kimse.

DEH ETMEK. Bk. DEHLEMEK.

DEHLEMEK f. Kovmak, başından savmak: "*Hatta Nazlı'yı filan da bu sefer gönlümden tamamile dehledim.*" (Osman Cemal Kaygılı, **Çingeneler**). • Satıp savmak: "*Gel, beni dinle kardaş, bunları sat gitsin. Ucuz pahalı dehle!*" (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**). • (Kumarda) Vermek, ortaya koymak: "*–Bir milyon da bizden olsun beyler. –İki milyon da ben dehlerim ağalar...*" (Süavi Süalp-İsmail Gülgeç, **Gündüz İnsan Gece Hırt**). DEH ETMEK diye de kullanılır.

DEHŞET PALAS d. (ar. *dehşet*; fr. *palace*) Karakol binası; nezarethane.

DEKAPENDİ s. (yun. *dekapende*) On beş: "*Bu kadar zula edersem üç aydır, yarısına kadar zula edersem üç senelik iş, kabzaya kadar oturttum muydu dekapendidir.*" (Ortaoyunu, **Kanlı Nigâr**).

DEKARYA i. (yun. *dekaria*) Onluk; on liralık (paralık, kuruşluk): "*–Koca karıdan birkaç 'dekarya' sızdırıncaya kadar imanım, ben de sızıyordum.*" (Hüseyin Rahmi Gürpınar, **Bir Muadele-i Sevda**).

DEK ETMEK d. es. Aldatmak, kandırmak.

DELDİRMEK f. "Bıçaklanmak, kurşuna hedef olmak" anlamlarında kullanılır. • Cinsel ilişkiye âlet olmak; düzülmek; ırzına geçilmek.

DELİF s. (çing.) "*Karagözcü argosunda güzel mânâsına gelen bir kelime.*" (Uğur Göktaş, **Karagöz Terimleri Sözlüğü**).

DELİĞİ KANLI d. ("Delikanlı" sözcüğüne telmihle) Erkek pasif eşcinsel.

DELİK i. Hapisane, tutukevi: "*Bir hafta deliğe soktular. Hapisten çıkınca büsbütün şaşaladım.*" (Server Bedi, **Hey Kahpe Dünya**). "*Deliğe girdikten sonra arslanlığımız kalmadı birader...*" (Adnan Veli, **Mapusane Çeşmesi**). • Dişilik organı, vagina. – – Makat, anus: "*Delik buldukça girmezsin uğursuz / Edersin bazı falso, haricinde / Ne a.dan kısmetin vardır ne g.tden / S..im kaldın mı kadro haricinde?*" (Şair Eşref, kıta). • Delinmiş; cinsel ilişkide kullanılmış, bâkir olmayan.

DELİKLİ i. es. 1 kuruşluk metal para; yüz paralık sikke; ortası delik metelik. • Tabanca. DELİKLİ DEMİR biçiminde de kullanılır.

DELİKSİZ zf. Tam anlamıyla; mükemmel. • (Futbol topunun kaleye, basket topunun potaya... girişi için) Hiçbir yere çarpmadan; tartışmasız. • Ara vermeden; sürekli.

DELMEK f. (Birini) Bıçaklamak, kurşunlamak: "*Bu sefer deldim seni tazı kılıklı herif...*" (Oğuz Aral, **Utanmaz Adam**). • Irzına geçmek; düzmek; bekâretini bozmak: "*Birisiyle nişanlanmış, o da bunu delmiş bırakmış galiba...*" (İrfan Yalçın, **Pansiyon Huzur**).

DEM i. (fars.) Uyuşturucu olarak kullanılan esrar. T. iç. bk. KEYİF. • Rakı. Şarap.

DEMET i. (yun. *demation*'dan) (Yankesici için) KERİZ'in (bk.) cebinde toplu olarak bulunan kâğıt para: "*...pantolon astarını dışarıya doğru çekerek iki parmağı ile cepte bulunan (Demet) diye isimlendirdikleri parayı alır...*" (Başkomiser Yılmaz Ertunç, **Yankesicilik**).

DEMİR i. (es. türk. *temür*'den) Tabanca: "*... yalvarır yakarır, gizlice bir demir ve birkaç çekirdek alır, kahve kahve dolaşıp el altından satardı.*" (Kayhan Sağlamer, **Türk Mafiası**).

DEMİR ALMAK d. Gitmek, savuşmak: "*Çok çirkinsin İstanbul / Senden demir almalı.*" (Ferhan Şensoy, **Gündeste**).

DEMİR ATMAK d. (Bir yerde) Durmak, durmaya kararlı olmak: "*Bomba da her limanda yeni bir Galata, yeni bir Tophane keşfeder, neticede döner, dolaşır, yine bizim Galataya demir atardı...*" (Ratip Tahir Burak, **Hapishane Hatıraları**). • Erkeklik organını sokmak, duhul etmek: "*Liman iskelesi gibisin... Her gelen demir atar sana...*" (Engin Ardıç, **Şengül Hamamı**).

DEMİR HİNDİ d. (fars. *temr-i hindî*, "hint hurması"ndan) Cimri, nekes, pinti: "*Pintiymişsin ki Hafız, kökten demirhindiymişsin!.. Şimdi Sarafim Ağa'nın kısmında olsan, seni dakikasında, eleyip âdembabaya soyardı.*" (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**).

DEMİRLEMEK f. (Bir yerde) Durmak. Durmaya karar vermek. • Erkeklik organını sokmak, duhul etmek: "*Zenne– 'Efendim, telâş etmeyiniz şimdi demirleyeceğim; yalnız, baştan mı kıçtan mı icap ediyor? Onu düşünüyorum,' dedi. –Aman, kaptan, sen demirle de nereden olursa olsun; artık tahammülüm kalmadı, dedim.*" (Ortaoyunu, **Fotoğrafçı**).

DEMİRYOLU i. (Tavla oyununda) Altı altı, düşeş. • s. Bir işi bir edimi nitelerken "rahat, kolay" anlamlarında kullanılır.

DEMLİ s. (fars. – türk. e.) Yaşı otuzu geçmiş, olgun ve güzel kadın.

DENİZ KIZI d. Danimarka para birimi, Danimarka kronu.

DENK i. Rehin olarak verilen şey, tutu.

DENYO s. ve i. (çing. *denilo*'dan) (Ortaoyunundaki aptal, bön çocuğa verilen addan) Dengesiz, delibozuk: "*Ne demişti, 'Zerrin Özer bir denyodur' tümcesi ile?*" (Dr. Arslan Yüzgün, **Eşcinsellik**). • Emanet. Rehin, tutu: "*Denyo–Rehin etmek, emanete koymak.*" (Hulûsi Kodaman, **Zar-Kâğıt Oyunları ve Hileleri**). (Es. DENİLO diye de kullanılırdı.)

DENYOLUK i. (çing. – türk. e.) Denyo (bk.) olma durumu; dengesizlik, çılgınlık: "*–Sen ne yaptın böyle?.. –Denyoluğum tuttu işte... Gidip iğne yaptırmaya başladım...*" (Ümit Oğuztan, **Kraliçe Sisi**).

DEPO i. (fr. *dépot*'dan) Çok bilgili kimse. Konusunu çok iyi bilen öğretmen.

DEPOYA GİDER. Bk. ASILMA DEPOYA GİDER.

DERAV i. (çing.) Yalan.

DERGÂH i. (fars. *dergâh*, "eşik"ten) Esrar içilen kahve. • Meyhane.

DERGİLEMEK. Bk. DERLEMEK.

DERİYİ TUZLAMAK d. Ölmek: "*...Leman vurulup deriyi tuzladıysa canı cehennemeydi.*" (Orhan Kemal, **Tersine Dünya**). "*Komser, hiç unutmam bir gün bana: Ulan Triyandafil, demişti, bir gün deriyi tuzlayacaksın bu gidişle!*" (Attilâ İlhan, **Sokaktaki Adam**).

DERLEMEK f. (Öğrenci) Küçük kâğıt parçalarına kopya hazırlamak. DERGİLEMEK de denir.

DERMAN i. (fars.) Uyuşturucu madde (özellikle esrar).

DERT DERDİ DÜZMEK d. (fars. *derd*; türk.) "Birçok ve hepsi birbirinden beter sorunla aynı süre içinde karşılaşmak" anlamında kullanılır.

DERVİŞ i. (fars. *deryûş*, "kapı kapı dolaşan dilenci"den) Esrar vb. uyuşturucuların satıldığı kahvehanenin müşterisi, müdavimi: "*Gel bakalım dervişim, otur şöyle yanıma / Dinle ta kalbimin derinliklerinden gelen hüzün dolu şarkıları*" (Gail Holst-V. Çelik Akpınar, **Rembetika**). Ayr. bk. TEKKE vd.

DESPİNİS i. (yun.) Bayan; genç bayan; kız. T. iç. bk. AFTOS.

DESTE KAÇKINI d. (fars. *dest*, "el"den deste; – türk.) (İskambil destesindeki konçinalardan telmihle) Giyimi güzelce, ama bulunduğu yere ya da kendisine yakışmayan (kimse): "*Hacivat– Karagöz, halimi beğendin mi? Karagöz– Vay, Hacivat! Allah bilir, tanıyamadım.Ulan, sen âdeta deste kaçgını bir bey olmuşsun.*" (Karagöz, **Ağalık**).

DESTEKSİZ ATMAK d. (fars. *destek*, 'küçük el"; türk.) Çok abartılı konuşmak. Yalan söylediği hemen belli olmak. DESTEKSİZ SALLAMAK diye de kullanılır.

DESTELEMEK f. (fars. – türk.) (Birinin) Yakasına yapışmak. • (Dolmuş, minibüs şoförü) Araca yolcu doldurmak.

DEŞA em. "Çekil, git, uzaklaş" anlamında kullanılır.

DEVE i. (es. türk. *tive*'den) İri yarı, uzun boylu adam: "*Beraber olursak şu deveyi belki marizleriz diyordum...*" (Oğuz Aral, **Utanmaz Adam**). • Aptal, salak: "*–Deveye bak. Ulan içeri girecek değil ya kızılbaş!*" (Orhan Kemal, **Suçlu**). Ayr. bk. YOK DEVE. • es. Hamam sorumlusu, hamamcı ağa.

DEVECİ i. es. Dersi anlayarak değil ezberleyerek öğrenen öğrenci: "*Bir şeye aklı ermezdi; fakat durmaz ezberlerdi. Ezberlerken sallanırdı. Böylelerin mektepte adı 'Deveci' idi.*" (Dr. Rıza Nur, **Hayat ve Hatıratım**). Eşanl. HAFIZ, İNEKÇİ.

DEVE EDİLMEK. Bk. DEVE OLMAK.

DEVE OLMAK d. (Bir nesne, özellikle para vb.) Ortadan kaybolmak; alınmak, çalınmak: "*–Bir de baktın mangizler deve olmuş ha?*" (Orhan Kemal, **Suçlu**). DEVE EDİLMEK, DEVE YAPILMAK diye de söylenir: "*Güvemli Abdullah da farkına varıyor çuvallarından birinin deve yapıldığının.*" (Fakir Baykut, **Tiftik Spor**).

DEVE YAPMAK d. (Bir nesneyi, parayı vb.) Almak, ortadan kaybetmek, çalmak: "*Ben bu parayı deve yaparaktan ve sizi, kura-*

cağım HAMSİHOLDİNK'e ortak ederekten..." (Süavi Süalp-Bülent Arabacıoğlu, **Gündüz İnsan Gece Hırt**). DEVE ETMEK biçiminde de kullanılır.

DEVEYE BİNMEK d. Esrar çekmek; esrar esrikliği içinde yükselme, sallanma duygusuna kapılmak. • İçki içip sarhoş olmak: "*...gene kafayı çekmiş, yani deveye binmişti.*" (Orhan Kemal, **Tersine Dünya**).

DEVİRMEK f. (es. türk. *tevirmek*'ten) (Erkek için) Birini altına alıp cinsel isteğine âlet etmek: "*–Hee, o mu, tamam tamam, biz onu devirdik be, o mu o hiç yaramaz.*" (Ahmet Çakal, **Serseriler Arasında**). • (İçki) İçmek.

DEVLAN zf. (çing.) Hızla, çabucak, süratle.

DEVRİYE GEZMEK d. (ar.; türk.) (Tombalacı vb. için) Müşteri bulmak amacıyla dolaşmak, tur atmak: "*Sabah sabah ne ayak koşisan? Zaten zabaha kadar devriye gezmişem, anam ağlamış.*" (Ahmet Çakal, **Serseriler Arasında**).

DIRAGON i. (yun. *drakon*'dan) Kopuk; vurucu kırıcı, külhanbeyi, kabadayı: "*Diragonuz omuzdaşlar / Biz biliriz ah biliriz / Bir kadehe telli de kurşun atarız / Mangiz olursa meyhanede çakarız.*" (Viktorya Hanım, "Diragon" kantosu). • Züğürt.

DIRAL DEDENİN DÜDÜĞÜ GİBİ KALMAK d. Kimsesiz, aç, açıkta kalmak. Bir başına kalmak.

DIRAV i. es. Para. Lira: "*Dravdan cavlama akuz ettim. Dikizleri zanıdım...*" (Hasan Kaçan, **Eşşek Herif**).

DIRIŞ. Bk. DIRNİK.

DIRLAMAK f. (ono. *dır dır*'dan) Gevezelik etmek, boşuna konuşmak: "*Çıkrık misâl dırlayacağına hey ozan / Gir dest-gâha doku bezin pârecik kazan*" (Enderunlu Vâsıf, **Zenanname**).

DIRNİK s. (erm. ?) Deli, çılgın. DIRIŞ (DIREŞ), DIŞDIR biçiminde de söylenir.

DIŞ ALMAK d. Birisinin giysisinin dış ceplerindeki bir şeyi (cüzdan, para vb.) o fark etmeden çekip almak.

DIŞDIR. Bk. DIRNİK.

DIZDIZ i. (ono.) Bk. DIZDIZCI vd.

DIZDIZCI i. (Birisini) Para basan bir makine icat ettiği yalanıyla dolandıran kimse: "*Dızdızcıya para kaptıran, avanaklığının yanında, gayri meşru, sahtekârlık, kalpazanlık ile para kazanmaktan çekinmeyen bir ahlâk yoksuludur.*" (Reşad Ekrem Koçu, **Dızdızcılık, Dızdızcılar**). • an. ge. Dolandırıcı.

DIZDIZCILIK i. DIZDIZCI'nın (bk.) işi, edimi, dolandırma yöntemi. • an. ge. Dolandırıcılık: "*Kafan arı kovanı gibi işliyor... Dızdızcılıkta teksin... Fakat Behzat'çığım, bir karı gördün mü ekşi yoğurt gibi oluyorsun...*" (Süavi Süalp, **Nuriye Hanımın Saati**).

DIZDIZLAMAK. Bk. DIZLAMAK.

DIZGAL i. (yun. *daskalos*'tan ?) Sakal: "*Vur! Vay herife bak! Dızgalı sallandı!*" (Ahmet Rasim, **Şehir Mektupları**). • an. ge. Yaşlı adam, ihtiyar.

DIZGALLI s. ve i. Sakallı (adam), yaşlı (adam): "*Matiz: Ulan, kör müsün?.. Ben, benim be!.. Saloz oğlu saloz!.. Ulan, dızgallı moruk!..*" (Ortaoyunu, **Ödüllü**). "*Ama en büyük hatan / ortak seçemedin / Milton'vârî yaşayan / sürüsü dızgallı hayvan.*" (Mahir Dedeoğlu, şiir defteri). "*Yalnız bir dızgallıyım ben, dedim.*" (Hulki Aktunç, **Paskal**). • Din adamı. Papaz. Hoca.

DIZLAK s. İyi, tıkırında.

DIZLAMAK f. DIZDIZCILIK (bk.) yoluyla dolandırmak. • an. ge. Dolandırmak. DIZDIZLAMAK diye de kullanılır.

DIZZO i. (kürt.) Hırsız: "*Bana bak lan ibne! Ben dızzo muyum ki asliye cezada yargılıyorsun!*" (Baskın Oran, **Nerde O Eski Mapusaneler**).

DİBEK i. Pasif eşcinsel erkek: "*Tekerlek tam olarak nedir? diye sordu. Bilezik mi? dibek mi? nonoş mu? eşcinsel mi? İnce farklar mı var arada?*" (Raymond Queneau-Tahsin Yücel, **Zazie Metroda**).

DİBİ DÜŞMEK d. Pek beğenmek, çok hoşlanmak: "*Aman abla sorma... Dün Karşıyaka'da bir çocuk tanıdım, dibin düşer!*" (Dr. Arslan Yüzgün, **Mavi Hüviyetli Kadınlar**). • (Birine) Çıkar sağlanacağı umuduyla sırnaşmak, yaltaklanmak.

DİBİNİ DÖVDÜRMEK d. Kendisini düzdürmek.

DİBİNİ GÖRMEK d. (Erkek) Cinsel ilişkiye aşırı düşkün olmak; uzun bir süre hiç bıkmadan cinsel ilişkide bulunmak. (Genellikle soru biçiminde ya da olumsuz biçimde kullanılır: "*Dibini mi göreceksin hemşo, bırak, zayıfladın ha.*" ... "*Boşa çabalama, dibini göremezsin.*")

DİBİ TUTMAMAK d. İshal olmak: "*Karagöz– Yağda pişmiş karnıyarık, börek olsa yerim / Dibimi tutmaz eyler kıymalı şalgam beni.*" (Karagöz, **Bursalı Leyla**).

DİDON s. ve i. (fr. *dis donc*'dan) es. Fransız. Avrupalı. • Yabancılara özenen kimse; züppe; snop: "*Cariye değilim ben adım benli Pakize / Kenarın yosmasıyım ben didonla olamam.*" (Üsküdarlı Âşık Râzi, **Arabacı Mustafa**). (Mustafa Nihat Özön şöyle açıklar: "Kırım Savaşından sonra İstanbul'da Frenkleri ve onların bazı davranış ve giyinişlerini anlatmada kullanılmaya başlanmıştır." – **Türkçe Yabancı Kelimeler Sözlüğü.**)

DİGAN z. (çing.) Ben; birinci tekil şahıs zamiri. İnsan. Adam. Kimse: "*Metropoller ortası Fikret Muallâ digan.*" (Ece Ayhan, **Çocukların Ölüm Şarkıları**).

DİGİN i. (çing.) Pasif eşcinsel erkek. • Hem pasif, hem aktif olarak ilişkiye giren eşcinsel erkek: "*Ya ikisi arasında olanlara ne denir? Bunlara 'teleferik' veya 'digin' denilmektedir.*" (Dr. Arslan Yüzgün, **Eşcinsellik**). • Biseksüel.

DİKELMEK f. Bakmak: "*–Dikel paparon alıkıyor. (...) –Bak, polis bakıyor.*" (Dr. Arslan Yüzgün, **Eşcinsellik**).

DİKİLMEK f. Aldatılmak. Dolandırılmak. • Pahalı bir şeyin ederini ödemek: "*Bu değirmene kaç paps dikildin?*" • (Cinsel ilişkide) Kullanılmak; düzülmek.

DİKİŞ i. Cinsel ilişki: "*Ben sana işle dikişi birbirine karıştırma demedim mi ha?*" (Oğuz Aral, **Utanmaz Adam**). "*Eni sonu dikiş derler / Kapıda sıra duranlar*" Hulki Aktunç, **Yeraltı Destanları**). "*Olayı duyar duymaz köpürür. –Ulan, bu ne biçim dikiş be...*" (Anonim, **Diple**).

DİKİŞ OKUMASI d. (Özellikle İstanbullu Çingeneler arasında) Belirli bir yolu yöntemi olan ağız dalaşlarında karşılıklı söylenen açık saçık tekerleme; bu tekerlemeleri söyleme: "*Bu arada çingene kavgalarının en belli başlı, en uzun ve ağıza alınmaz tekerlemelerinden (dikiş okuması) denilen tekerleme karşılıklı okunurken...*" (Osman Cemal Kaygılı, **Çingeneler**). DİKİŞ DOKUMASI da denir.

DİKİZ i. (rom. *dikis*, "bakma"dan) Bakma, bakış: "*–...Gören evvelâ ayaklarıma nigâh ediyor. (...) –Nigâh? Şey...Dikiz...*" (Server Bedi, **Hey Kahpe Dünya**). • em. "Bak, seyret, gözetle" anlamlarında kullanılır: "*–Kulaklara dikiiiz! –Burnu neye benziyor bilin bakalım...*" (Orhan Kemal, **Kovboylar**). • Gizlice bakma, belli etmeden izleme. • Göz. (T. iç. bk. CAVLAMAK.)

DİKİZCİ i. (rom. – türk.) Başkalarını, başkalarının mahrem yerlerini ve davranışlarını belli etmeden gözetleyen kimse; röntgenci. • Gözcü; erkete.

DİKİZCİLİK i. (rom. – türk.) Gözetleyicilik, röntgencilik. • Gözcülük; erkete durma.

DİKİZE ÇEKMEK d. (rom. – türk.) Gizlice gözetlemek, röntgenlemek: "*Kâri kisbin dahi söylerim size / Alıcı göz ile çektim dikize*" (Ali Çamiç Ağa, manzume).

DİKİZ ETMEK d. (rom. – türk.) Bakmak: "*Bak, dikiz et âbi! Balığı nasıl temizliyor...*" (Sait Faik, **Yüksek Kaldırım**). • Gizlice gözetlemek, röntgenlemek. (DİKİZ GEÇMEK biçiminde de kullanılır.)

DİKİZ GELMEK. Eşanl. DİKİZ ETMEK.

DİKİZLEMEK f. (rom. – türk.) Bakmak, gözlemek, gözetlemek: "*Geldik geleli o iğrenç gözlerini dikmiş bizi dikizliyorsun, Menekşe karısı, orospu.*" (Yaşar Kemal, **Kuşlar da Gitti**). Bk. DİKİZ ETMEK.

DİKİZLERİ AYNALAŞMAK d. (rom. – fars. *âyine*; türk.) Gözleri parlamak: "*Külhanbeyi– ...Bak, cinsini anlayınca nasıl dikizlerin aynalaştı. Elbette.*" (Ortaoyunu, **Bahçe**). DİKİZLERİ CAVLAMAK diye de söylenir.

DİKİZ SİRKAFI d. (rom. *dikis*, "bakma"; çing. *sirkarfya*, "ev"; türk. e.) Gözlük.

DİKLEMEK f. (Bir içeceği) Bardağı veya şişeyi havaya kaldırarak bir kerede içmek; lıkır lıkır içmek: "*Diklediği biranın şişesini mermer tezgâhın üzerine koydu Ercüment.*" (Ferhan Şensoy, **Kazancı Yokuşu**).

DİKMEK f. İçmek. Bk. DİKLEMEK. "*Sokaklarda dilenen ayyaşlar Küplü'nün meyhanesine dalar, 50 dirhemlik tenekesi 20 paraya rakıyı dikerlerdi.*" (Sermet Muhtar Alus, **Eski Galata'nın Eğlence Yerleri**). • (Erkek için) Cinsel ilişkide kullanmak; düzmek. Sikmek: "*Yeter bee! Nedir bu sabahtan beri... Kafamızı diktin!*" (Hasan Kaçan, **Eşşek Herif**). Ayr. bk. KAFA SİKMEK.

DİLLİ BADEM d. (türk. *til*; -fars. *bâdâm*) Dişilik organı, vagina: "*Ah Ne Âdem, Dilli Bâdem*" (yerli film adı). Ayr. bk. BÂDEM.

DİLGOZ s. es. Salak, aptal.

DİL UÇUŞU d. Cinsel organı dille uyarma (uyarılma); fellasyo; kunilingus; anilingus.

DİMPAM i. (ono. – çing. ?) Eğlence; şamata; gırgır.

DİNAMİT i. (fr. *dynamite*) Kokain.

DİNAMO i. (yun. *dynamis*, "güç"ten fr. *dynamo*) Çok çalışan, aşırı sayıda müşteri kabul eden fahişe.

DİNGİL s. ve i. Aptal, salak. • Kaba saba, taşralı: "*Öt bakalım ulan dingil, sabah sabah ne istiyorsun?*" (Metin Kaçan, **Ağır Roman**). Ayr. bk. DANGIL.

DİP i. Kıç: "*Neler zırvalıyorsun be?.. Madamanın etekliğiyle bu dağ başında çıkım dondu, biraz da bizim dibimiz ısınsın...*" (Oğuz Aral, **Utanmaz Adam**). • Dişilik organı, vagina.• Makat, anus: "*Rumelili– Ne satacağım, kave. Kavuklu– Kuru mu, dövülmüş mü? Rumelili– Ne o be karmakarışık şeyler? Dübedüz kave be! Kavuklu– O dibi düz başka türlü kahve mi?*" (Ortaoyunu, **Pazarcılar**).

DİPÇİ s. ve i. Anal ilişkiden hoşlanan (erkek); kulampara; sodomist.

DİPKAPILI i. Hapishanede, hücre: "*Seyre durduk tantanayı / Tutuklayıp sardunyayı / Attılar dipkapılıya / İkindiyin saat beşte.*" (Can Yücel, **Sardunyaya Ağıt**).

DİPLEMEK f. Şişedeki ya da bardaktaki içkiyi bir dikişte sonuna kadar içmek: "*Hemen şarabımı açıp... Sofraya kurulmuşum anadın mı... Aga bi dikerim şişeyi... Aynen diplerim...*" (Hasan Kaçan, **Hasan'ın Saksısı**). • (Erkek için) Düzmek; erkeklik organını tamamen sokmak: "*Hacivat– Öyleyse sen diplomatiksin haa? Karagöz– Öyle ya. Diplemeye pek tetikimdir...*" (Karagöz, **Eczahane**).

DİPLOMA i. (yun.) (Fahişe için) Çalışma izin belgesi; vesika.

DİPLOMALI s. ve i. (yun. – türk. e.) Vesikalı, çalışma izin belgeli (fahişe): "*Sermayesine türlü mandepsi atar da kuruş bırakmaz diplomalı yengelerimizde.*" (Kemal Gökhan Gürses, **Aydınlarla Zontaların Savaşı**).

DİREK i. (es. türk. *tiremek*'ten) Sayılardan bir; 1. • (Öğrenci için) 1 numara. • (İskambil oyununda) As, birli. • 100 lira: "*Helbet birkaç direk bağırtırız.*" (Ahmet Çakal, **Serseriler Arasında**). • 1000 liralık.

DİREKSİYON SALLAMAK d. (fr. *direction*; türk.) (Profesyonel sürücü için) Çalışmak; dolmuşta, yük kamyonunda vb. çalışmak: "*–...Kardeşim bir karı dalgasından içerde, bir kaç aylığına onun arabasında direksiyon sallıyorum.*" (Süavi Süalp, **Işıklar Sönerken**).

DİREKTEN DÖNMEK d. (Birisi, bir işi, bir edimi) Başarılı olmasına ramak kaldığı halde başaramamak.

DİSİPLİN i. (lat. *disciplina*, fr. *discipline*) Kışlada, askeri birliklerde ceza koğuşu.

DİSKO i. (*disiplin koğuşu*'ndan kıs.) Eşanl. DİSİPLİN.

DİSKOTEK ÇOCUĞU d. (fr. *discothèque*; – türk.) Hayatını kazanma sorunu olmayan yeniyetme, genç. Dünyadan habersiz (genç).

DİSKUR GEÇMEK d. (fr. *discours*; türk.) Uzun uzun konuşmak, lafazanlık etmek: "*Dayı Emin: –Efendiler!.. diye başlar başlamaz, hepsi birden: –Aman Emin! Diskur geçeceksen vazgeç!*" (Sait Faik, **Kum-**

panya). • Başkalarının dinlemeye tahammülü olmadığı öğütler vermek: "*Şimdi mahsus, asıl büyük kötülüğü saklamak için küçük kötülükler, mâsum kötülükler icad ettiğinizi biliyorum, diye diskur geçmeye başladı.*" (Sait Faik, **İnsan Gibi Bir Şey: Huy**). DİSKUR ÇEKMEK biçiminde de kullanılır.

DİŞ i. (es. türk. *tiş*'ten) (Isırılarak yenen maddeler için) Bir ısırımlık, biraz. • (Esrar için) Bir sigaralık, bir içimlik, bir parça: "*Esrar keserler. –Keserler mi? Ne demek? –Ufak ufak böleceksin! Her parçaya 'diş' derler. Her diş, on kuruş... Bir de şunun bunun zulasını ararlar.*" (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**). • (İnsan için) Etkinlik, nüfuz, güçlülük: "*Ne diş var dam ağasında, gardiyanı sürdürdü!*"

DİŞ ÇEKMEK d. (Birinin) Ağzını, çenesini yumruklayıp (tokatlayıp) dişinin kırılmasına, dökülmesine yol açmak. • (Birisinin) Dudaklarını ateşli bir biçimde öpmek. • (Esnaf için) Açık artırmada, maldan anlamadığı halde pey sürüp, çekilmek için avanta istemek.

DİŞÇİ s. ve i. Dövüşte, hasmının dişini kıran (kimse). • Ölü soyucu, defnedilmiş ölülerin altın dişlerini sökerek geçinen hırsız: "*Anca, dişçi Avni, güya bu yavşağı mektepde gördüğünü söylüyor.*" (Özdemir Kaptan-Arkan, **Beyoğlu-Kısa Geçmişi, Argosu**). • Açık artırmalarda, bilmediği konularda pey sürüp çekilmek için avanta isteyen (esnaf): "*Bu çeşit esnafa dişçi denir.*" (Arslan Kaynardağ, **Tarihi, Değişen Yönleri ve Gizli Diliyle İstanbul Bitpazarı**).

DİŞİNE MANGIR DEĞMEK d. (mo. *möngun*'dan mangır; türk.) Para kazanmak. T. iç. bk. VOLTASINI ALMAK.

DİŞ KIRMAK d. Esrarı, sigarayla içilebilecek parçalar haline getirmek. DİŞ KESMEK biçiminde de kullanılır.

DİŞLERİNİ PARLATMAK d. Fellasyo yapmak.

DİŞSİZ s. Yoksul; mağdur, boynubükük: "*Bir ay var ki yine yazık işsizim, / Onun için çapaçulum, dişsizim.*" (Hilmi Tuner, **Tavlama**).

DİŞSİZ PAPU d. (türk.; çing. *papo*, "dede"den) Yaşlı, âciz, güçsüz kimse. Ayr. bk. DİŞSİZ; PAPU.

DİYAKOZ i. (yun. *diakonos*, "hizmetkâr") Yardımcı; çömez. • Dalkavuk.

DİYARİ i. es. (yun. *diari*'den) İki kuruşluk madeni para.

DİZEL s. ve i. (aynı adlı motoru icat eden R. *Diesel*'den) Hafifmeşrep, cinsel ilişkiye çok eğilimli (kadın): "*...Çeçen asıllı kimyacının ebesinin ön adı... Aynı dizelin arka adı.*" (Hulki Aktunç, **İtiraf-Nağmeler**). • Fahişe. • Pasif eşcinsel (erkek). Ayr. bk. MOTOR, TAM DİZEL, YARIM DİZEL.

DOBİÇ s. Şişman, şişko: "*Giderayak bizim dobiç Liman Reisini de böyle görmez miyim?*" (Mehmet Seyda, **İçki, Kumar, Fuhuş**).

DOĞRAMAK f. Kesici bir araçla yaralamak, öldürmek: "*Diğer mahkûmlar, hatta kasap gibi beş altı kişiyi doğrayan en büyük katiller bile (...) ondan korkuyorlardı.*" (Yalçın Doğan, **Kodes A.Ş.**).

DOKSAN i. (es. türk. *tokuz-on*'dan) (Futbolda) Kısa ve uzun kale direklerinin 90 dereceyle birleştiği yer. • (Kadında, kızda) Bacak arası, kasık.

DOKSANA ASMAK d. (Futbolda) Topu tam DOKSAN'a (bk.) atarak gol yapmak.

DOKSANA GİRMEK d. (Kadının, kızın) Bacak arasını, kasığını ellemek.

DOKSAN DOKUZ d. (İki eşcinsel erkek) Birbirine aynı anda fellasyo yapmak. Ayr. bk. ALTMIŞ DOKUZ, ALTMIŞ ALTI.

DOKTOR i. (fr. *docteur*'den) Gözlüklü kimse (genellikle gözlüklü erkek). • İşinin ustası hırsız, dolandırıcı; usta hilekâr: "*Müellif, Zar Doktoru Rıza'ya ayrıca selam yollar...*" (Hulki Aktunç, **Yeraltı Destanları**). • Eroin vb. uyuşturucu madde üreten kişi. • Gezgin satıcı; özellikle uyuşturucu satıcısı, torbacı.

DOKTORLU s. (fr. – türk. ek) Hileli (iskambil kâğıdı, zar): "*Doktorlu kâğıt – İşaretli iskambil, sirkaf yapılmış kâğıt.*" (Hulûsi Kodaman, **Zar-Kâğıt Oyunları ve Hileleri**).

DOL DOLA GETİRMEK d. İnandırmak, ikna etmek. • Yanlış bilgi vererek kandırmak, aldatmak. Ayr. bk. DOLDURUŞA GETİRMEK.

DOLDURMAK f. Soyunmaya fırsat bulamadan dışkılamak; donuna dışkılamak. • Erkeklik organını tamamen sokmak. • (Esnaf için) Satılmak istenen bir mala ederinden fazla fiyat biçip satıcıyı aldatmak. • Kumar oynanan zarın içine civa yerleştirmek. Ayr. bk. DOLDURUŞA GELMEK, DOLDURUŞA GETİRMEK.

DOLDURUŞA GELMEK d. Aldanmak, kanmak; özellikle, kendi kendisinin ya da bir eşyasının nitelikleri konusundaki abartılı sözlere kanmak. DOLMUŞA GELMEK diye de söylenir.

DOLDURUŞA GETİRMEK d. (Birisinin) Kanmasını, aldanmasını sağlayacak şeyler söylemek. DOLMUŞA GETİRMEK de denir.

DOLDURUŞ YAPMAK d. Eşanl. DOLDURUŞA GETİRMEK: "*Dolduruş yapıyorsun abi!*" (Fakir Baykurt, **Camekânda Bir Gün**). DOLMUŞ YAPMAK da denir.

DOLGUN s. Hileli, civalı (zar). Ayr. bk. DOLU.

DOLMA i. Yalan. Uydurma. • Hile. • Esrarlı sigara: "*Esrar, Hint Kenevirinden üretilen bir çeşit reçinaydı. Tabletler halinde satılır, ufalanarak tütüne karıştırılıp sigara kâğıdı ile 'dolma' yapılırdı.*" (Kayhan Sağlamer, **Türk Mafiası**). • Hilecinin oyunu kazanacağı biçimde sıralanıp dizilmiş iskambil destesi. • Dolandırıcının kullandığı para tomarı; altı ve üstünde gerçek para, ortasında ise para biçiminde kesilmiş gazete kâğıdı vb. vardır.

DOLMACI s. ve i. Yalancı: "*Kıtıpiyoz... Bir çorbacı... Dolmacıdır... Adamım*" (Hilmi Tuner, **Adamım**). • Hilekâr. Bk. DOLMA.

DOLMA YEMEK d. Yalana kanmak: "*Biz yemeyiz kızım bu dolmaları: Bar kızı değilmiş, artisti imiş. Hangi artist be.*" (Attilâ İlhan, **Kurtlar Sofrası**). • Hileye aldanmak: "*Matiz– ...Baksana bana, ben dolma yer miyim be!*" (Ortaoyunu, **Hamam**).

DOLMA YUTMAK Eşanl. DOLMA YEMEK: "*Hacivat– Karagöz, ben böyle dolma yutmam! Karagöz– Yutmazsan çiğne çiğne tükür.*" (Karagöz, **Salıncak**).

DOLMUŞA BİNMEK, DOLMUŞA GELMEK Bk. DOLDURUŞA GELMEK.

DOLMUŞA GETİRMEK. Bk. DOLDURUŞA GETİRMEK.

DOLMUŞÇULUK i. Biri sahte dolmuş sürücüsü, diğer ikisi sahte yolcu olan üç kişi tarafından gerçekleştirilen yankesicilik: Arabaya binmek isteyen gerçek yolcu, "ben önce ineceğim," diyen sahte yolcu tarafından indi-bindi esnasında soyulur.

DOLU s. Esrarlı (sigara). • Civalı (zar): "*Daima dubara gelir dolu zar.*" (Ahmet Rasim, **Şehir Mektupları**). • Silahlı (kimse). Ayr. bk. BOŞ.

DONANMA CEMİYETİ d. (türk. – ar. *cemiyet*; türk. e.) Kasıtlı olarak yangın çıkaran kimse. Ayr. bk. KIZIL BAYRAM.

DONATMAK f. (Birisine) Uzun uzadıya hakaret etmek: "*Donatacak, ıslatacak uzun sözün kısası, bir şeyler yapacak.*" (Mehmet Seyda, **İpe Çekilecek Herif**).

DÖKME i. es. Gümüş mecidiye. Yirmi kuruşluk madeni para.

DÖKÜLMEK f. (Birkaç kişi) Bir yere hemen hemen aynı anda ama tek tek gelmek: "*İhvan dökülüyor.*" • (Dolmuş, otobüs yolcuları) Kısa aralıklarla, araçtan birer ikişer inmek. • İfşa etmek, sırrını açıklamak. İtiraf etmek. • (Görünümce, sağlıkça, paraca) Çok kötü bir durumda olmak.

DÖLENDİRMEK f. ("bir şeyi dairesel biçimde dolaştırmak" anlamında *dolandırmak*'tan) (İskambille, zarla oynanan oyunlarda) İskambilleri, zarı elden ele geçirerek oynamak: "*Artık kişilikleri açık seçiklik kazanan tatarların, çingenelerin, gözü pek kabadayıların dölendirdikleri barbut oyunundan pay çıkarmam işten bile değildi.*" (Y. Kenan Karacanlar, **Babıali Kaldırımlarında Bir Adam**).

DÖNDÜRMEK f. Esrarlı sigarayı sırayla içmek.

DÖNEK s. ve i. Başarısız olduğu için, aynı sınıfı tekrar okumakta olan (öğrenci, özellikle yatılı okul öğrencisi): "*Otuz üç arkadaştan dönekler de dahil olduğu halde süzüle süzüle sekiz kişi kalmış olan bütün sınıf baştan aşağı kulak kesildi.*" (Ahmet Rasim, **Fuhş-i Atîk**). Ayr. bk. DÖNME.

DÖNER s. ve i. Dönek. Verdiği sözden kolayca dönen (kimse). • Bir suç işlerken, durumun kendi aleyhine döndüğünü anlayan kişinin çok farklı bir tavır takınması: Örneğin, birisini bıçaklarken "imdat, adam öldürüyorlar" diye bağırma; birisinin cüzdanını çalarken onu itip kakarak, "hey, ağır ol, ben namuslu kimseyim, deminden beri ne sürtünüyorsun?" diye patırtı yapma vb. • Tabanca, revolver.

DÖNME s. ve i. Erkek iken ameliyatla cinsiyet değiştirmiş (kimse): "*Tam Taksim'e yaklaşıldığında BMW'li bir otodan, 'Ne dönme beee!..' sözlerinin atılmasının bir an için doğurduğu yılgınlığa karşın koşmalıydı İstanbul'daki sevgilisine.*" (Dr. Arslan Yüzgün, **Mavi Hüviyetli Kadınlar**). • Pornografik bölümler eklenerek piyasaya yeniden sürülmüş sinema filmlerini nitelemek için kullanılır: "*Eski çekilmiş filmlere, yeni çekilen blok-seks ya da 8 mm.lik yabancı porno film parçaları eklenip, yeni afişler ve yeni isimlerle piyasaya yeni bir mal gibi sürülür. İşte bu tür filmlere 'dönme film' denir.*" (Agâh Özgüç, **Sine-Sex**).

DÖNÜZLEMEK f. Dönmek: "*Bir daha dönüzledim, Keferenin işi tamam.*" (Ahmet Çakal, **Serseriler Arasında**).

DÖREK i. (*direk*'ten) Yüz liralık: "*Derken ceplerini boşalttım, dört dörek (Dört yüz lira) çıktı cebinden.*" (Ahmet Çakal, **Serseriler Arasında**). Bk. DİREK.

DÖRT AYAK OLMAK d. Domalmak.

DÖRTEKER i. (*dört tekerlek*'ten) Otomobil.

DÖRT KÂĞITLI d. (es. türk. *tört*; fars. *kağaz*'dan) Dört adet sigara kâğıdı birbirine eklenerek sarılan esrarlı sigara; çok kalın esrarlı sigara: "*Hasan'ın yaptığı dört kâğıtlı ve kabak çekirdeği külâhına benzeyen, ucundan da püskül püskül tütünler sarkıtılan cigara...*" (Muzaffer Buyrukçu, **Bir Olayın Başlangıcı**). DÖRT KÂĞIT da denir. Bk. ÇİFT KÂĞIT.

DÖRT KOLLU d. Tabut.

DÖRT KÖŞE OLMAK. Bk. SEKİZ KÖŞE OLMAK.

DÖRT YÜZ d. Poker oyunu.

DÖŞ ÇIKARMAK d. (es. türk. *töş*) (Birisini) Göğsünden, böğründen bıçaklamak.

DÖŞEMECİLİK i. Bir filme, kadın oyuncunun pornografik bir çekimde yer aldığı duygusunu verecek parçalar ekleme işi: "*Başka bir ekleme biçimine de 'döşemecilik' adı verilir. Bu işleve göre bayan x, karşılıklı oynadığı bir erkek oyuncuyla yakın planlarda sevişirken, birden görüntü değişir. Bu kez bu sevişme sırasında yerlerini başka vücutlar alır.*" (Agâh Özgüç, **Sine-Sex**).

DÖŞEMEK f. (Özellikle gol atma, sayı yapma esasına dayalı oyunlarda) Bir takım diğer takımı çok farklı sonuçla yenmek. • (Basketbolda) Hücum oyuncusu, savunma oyuncusunu geçerek basket atmak.

DÖT i. (*göt*'ten b.) "Kıç, makat, göt" anlamında kullanılır. (T. iç. bk. GÖTÜ SIKMAK).

DÖVDÜRMEK Bk. DİBİNİ DÖVDÜRMEK.

DÖVİZ i. (fr. *devise*'den) Para.

DRAGON. Bk. DIRAGON.

DUASI OKUNMAK d. (ar. *dua*; türk.) Öldürülmek; ölmek: "*Neden olacak sabahın esselâtında Kılçık bir geliş gelmiş, eve! Orada olsaydı seninki duası okunmuştu.*" (Attilâ İlhan, **Kurtlar Sofrası**).

DUBARA i. (fars. *dübâre*, "iki kat etme") Hile: "*Dünya üç şey üstünde durur: İdâre, dubârâ, müdârâ.*" (Mevlevi deyişi). • Dalavere. • Yalan. • İkiyüzlülük, riya. DÜBARA da denir.

DUBARACI s. ve i. Hile(bk. DUBARA) yapan kimse: "*–...Ben kendime oynamazsam hep düşeş. Kendime oynarsam dubara. –Zar senin ne dubaracı olduğunu bilmez mi?*" (Samim Aşkın, **Halk Plajı**).

DUBARAYA GELMEK d. Hileye aldanmak (bk. DUBARA): "*Karagöz– Ben senin sesinden anladım da, mahsus öyle yaptım.*

Enver– Karagöz, ben böyle dubaralara gelmem, bilirsin a!" (Karagöz, **Hain Kâhya**).

DUBÇE. Bk. DUPÇE.

DUBLECİ i. (fr. *double*; "iki katı"; türk. e.) Yeni ama kaza geçirip işe yaramaz hale gelmiş bir otomobilin aynısını yurtdışından getirerek bu otomobile eski otomobilin künyesini uygulayan kişi. Ayr. bk. ÇENÇ.

DÛD. Bk. KEYİF.

DUKA i. (ital.) Erkeklik organı, penis, kamış: "*Hokkabaz: Çok şukur sen nasilsin? Karagöz– Dukamı ye de taşaklarım burnuna asılsın!*" (Karagöz, **Sünnet**). • Dişilik organı, vagina, ferç. • Para.

DUKME i. es. (dökme'den ?) Gümüş mecidiye: "*Avelin bir dukmesini tırtıkladım!*" (Hulûsi Kodaman, **Zar-Kâğıt Oyunları ve Hileleri**).

DUMAN s. ve i. (es. türk. *tuman*'dan) Kötü, perişan: "*–Korkma! dedim, seni kadın olduğun için dövmezler, olsa olsa nihayet beş on tükürükle yakayı kurtarırsın ama, ben yakalanırsam işim duman.*" (Refi Cevat Ulunay, **Sayılı Fırtınalar**). • Esrar; esrarlı sigara: "*Derya üstünde ateş / Hey canım olma serkeş / Dervişânedir peşkeş / Çek dumanı çek caba*" (Server Baba, nefes). • an. ge. Sigara: "*Maltada Hafızın biri duman dağıtıyor, yumulun!*" (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**). "*24 saatin 4 saatini uykuya çıkar, aşağı yukarı 14 dakikaya bir cıgara düşer. Şu halde yarım saatlik duman hazır.*" (Samim Aşkın, **Halk Plajı**). • Kalıcı olmayan, gelip geçici (iş, durum). • Kalabalık. Bk. DUMAN ÇÖKMEK.

DUMAN ALTI OLMAK d. Esrarlı sigara (sigara) içilen yerde bulunup kendisi içmediği halde dumandan etkilenmek: "*Meğer 'dumanaltı' olmak, 'duman'ın kendini almaktan daha beter vururmuş insanı!*" (Fakir Baykurt, **4. Şoför Kamber**).

DUMAN ATTIRMAK d. Yıldırmak; yapıp ettikleriyle korku salmak. • (Bir kişiyi, bir ortamı) Kötü duruma sokmak.

DUMANCI i. Esrarkeş; esrarlı sigara tutkunu: "*Gönderen odur haşhaşı İstanbul'dan bize / Dumancıların şahıyızdır alayımız çünkü.*" (Gail Holst-V. Çelik Akpınar, **Rembetika**). "*Dayı değil misin yoksa? Dayı olmayan adam dumancı olur mu?*" (Muzaffer Buyrukçu, **Bir Olayın Başlangıcı**). • (Kumarda) Az parayla oynadığı halde çok kazanan oyuncu.

DUMAN ÇÖKMEK d. Kalabalıklaşmak; kalabalık basmak: "*Bugün kuruş düşmedi. Öyle de duman çöküyor ki.*" (Ahmet Çakal, **Serseriler Arasında**).

DUMAN ETMEK d. Perişan etmek, çok kötü duruma sokmak: "*Tek başına iki bin metre yükseklikteki yalçın bir kayalığa sırtında ağır makineli tüfekle tırmanıp oradaki düşman mevzilerini duman eden ve bayrağı dikerken bir dağ keçisinin tos vuruşuyla şehit olan askerler şimdi nerde?..*" (Süavi Süalp, **Gene İyi Dayandık**).

DUMANI VERMEK d. (Sözü, davranışı) Güçlü bir biçimde artırmak; veryansın etmek.

DUMANLANMAK f. Esrar vb. uyuşturucu kullanmak: "*Dumanlanabilsin yaşlı Batis de / Yılların dervişi*" (Gail Holst-V. Çelik Akpınar, **Rembetika**).

DUMANLI. Bk. KAFASI DUMANLI OLMAK.

DUMAN OLMAK d. Perişan olmak, pek kötü bir duruma düşmek: "*Bi tek bıçak atıcam, bacak duman olucak...*" (İrfan Yalçın, **Genelevde Yas**). "*Duman Olduk.*" (Gürkal Aylan, **Ömür Biter Yol Bitmez-Taşıt Edebiyatı, Taşıt Folkloru**). • Bazen, olumlu biçimde "çok etkilenmek" anlamında da kullanılır: "*Rüzgâr vurdu, etek savruldu, tabak meydanda, duman oldum.*"

DUMAN YAPMAK d. (Kumarda) Az parayla oynayıp çok para kazanmak. Ayr. bk. DUMANCI.

DUPÇE i. ("delikçik" anlamında arn. [?] k.) Dişilik organı. • Makat, anus. Ayr. bk. GÖT, PETKA.

DURAKÇI i. Özellikle kamu taşıma aracı duraklarında işini gören yankesici; kalabalığı ve araca binilirken oluşan itiş kakışı kollayıp yankesicilik yapar.

DURUM VAZİYETİ d. (türk. – ar. *vaz-ı yed*'den) Olağandışı durum; sorun: "*Bir durum vaziyeti mi var?*" • Ortam, hal: "*Derviş– Sen organizeyi bana bırak. Ali– Durum vaziyetini iskandil ettiniz mi?*" (Haldun Taner, **Keşanlı Ali Destanı**).

DUT s. Çok sarhoş, aşırı sarhoş: "*Herif eski kulağı kesiklerden, iyi rakı içiyor ama, geçmiş. Dayanırken dayanırken oldu dut! Sızdı.*" (Orhan Kemal, **Suçlu**). (Sözcük, olgunlaşınca –bk. OLGUN– düşen meyve adı, *dut*'tan gelebileceği gibi, çing. *dud*, "ışık"tan da –bk. KANDİL– gelebilir.)

DUT GİBİ d. "Çok sarhoş olduğu için yürüyüşünü, hareketlerini kontrol edemeyecek durumda" anlamında kullanılır: "*–Kafaları adamakıllı çeker... –Düşeriz Konak otelinе! –Dut gibi...*" (Orhan Kemal, **Devlet Kuşu**).

DUT YEMİŞ BULGAR GÖTÜ GİBİ d. Dur durak bilmeksizin sürüp giden (konuşma); pek geveze (kimse): "*Her zaman dut yemiş Bulgar götü gibi dır dır eden herif şimdi süt dökmüş kediye döndü be.*" (Muzaffer Buyrukçu, **Mağara**).

DUVAR (fars. *divâr*'dan) s. ve i. Sağır. • Duyduğu halde duymazlıktan gelen (kimse): "*...seni arasam anan baban zati duvar biliyo musun...*" (Hulki Aktunç, **Madi Hayat in the Dark**). • Penisi ameliyatla alınmış, ama dişilik organı oluşturulmamış transseksüel (?) erkek.

DUVARCI i. (fars. *divar*; türk. e.) Duvar aşmakta ve duvarların koruduğu yerleri soymakta ustalaşmış hırsız.

DUYMAZ. Bk. KEYİF.

DUZİKO i. (sl. *duz*'dan yun. k.) Bir tür rakı; anasonsuz rakı: "*...vaktiyle Mehmed Ali Paşa ve dostlarının halka olup birkaç kadeh halis duziko içtikleri, nefis mezeler yedikleri, efendice konuştukları yeri aradım...*" (Refik Halid Karay, **Bir Ömür Boyunca**). DÜZ biçiminde de kullanılır. Bk. DÜZ.

DÜBARA i. (fars. *dübare*'den) Hile, dalavere: "*Selime (kendi kendine)– Acep intikamımı almaya bir dübara bulamaz mıyım?*" (Ahmet Vefik Paşa, **Zoraki Tabip**). Ayr. bk. DUBARA vd.

DÜBÜRZADE s. ve i. (fars. *dübr-* "arka taraf, makat"; *zâde*, "oğul") Edilgin eşcinsel (erkek). • Soylu bir aileden geliyormuş gibi davranan (kimse); kibarlık budalası. Ayr. bk. GÖTTEN FIRLAMA.

DÜDÜK s. ve i. Aptal, düşüncesiz (kimse): "*Görüb giyimli elleri yüksünme hey düdük*" (Enderunlu Vâsıf, **Tahmîs -Zenanname**). "*–Nereden kapıp geliyoruz düdük? Karı kaçıncı uykusunda!*" (Samim Aşkın, **Halk Plajı**). "*Ya biz yokken gelir, görürse kızı burada? Sonra ne halt edeceğiz, düşündün mü, düdük?*" (Tarık Dursun K., **Evlere Şenlik**). • Garip kılıklı (kimse), gülünç giyimli (kişi). • Züppe, snop.

DÜDÜK MAKARNASI d. (türk. – ital. *maccheronico*'dan) Aptal, düşüncesiz. Salak, bön.

DÜDÜKLEMEK f. (Erkek için) Düzmek: "*Pişekâr– Hamdi efendi, birader, bir ara senin de gemilerde çalıştığını hatırladım. Sizi de öyle düdüklemediler mi? Kavuklu– Onu sen benden iyi bilirsin, İsmail; o gemide beraber çalışmıştık.*" (Ortaoyunu, **Kızlar Ağası**). "*–Hanımımı iyi düdükle diye yediriyorum. Yetimin karnı doyunca şeyi kalkar malum.*" (Füsun Erbulak, **60 Günlük Bir Şey**). • (Alışverişte, kumarda, oyunda) Birisini kandırmak, hileyle aldatmak.

DÜĞME s. ve i. (es. türk. *tügme*) Edilgin eşcinsel (erkek). • Makat, anus. • Küçük erkeklik organı; pipi.

DÜĞMECİ s. ve i. Anal ilişki tutkunu (–aktif– erkek). Sodomist. Kulampara.

DÜK i. (lat. *dux*'tan) Bir tür uyuşturucu; hidromorfona.

DÜKA. Bk. DUKA.

DÜKKÂN i. (ar.) Randevu evi. Genelev: "*Ne dükkânı kız? Şuna kerhâne desene!*" (Dr. Arslan Yüzgün, **Mavi Hüviyetli Kadınlar**). • Kumarhane. • (Erkek için) Pantolonun ön açıklığı; düğme, fermuar yeri: "*Sen kendi önünü ört önce, diye bağır-*

dı. Dükkânın açılmış." (Orhan Duru, **Balon Yiyen Köp-ek**).

DÜMBELEK s. ve i. (fars.) Edilgin eşcinsel (erkek): "*Kavuklu– Ulan, dümbelek kim? Cüce– Sen.*" (Ortaoyunu, **Büyücü Hoca**). • Pezevenk. Ayr. bk. DÜMBÜK. • Aptal, bön (kimse).

DÜMBELEK ÇALMAK d. (fars. – türk.) Bilmezmiş gibi yapmak; yalan söylemek. Tanık için bk. ÇAKOZ.

DÜMBÜK i. (fars. *dünbek*, "dümbelek") Fuhuş aracısı erkek, pezevenk: "*–Birini gönderebilir misin bizim Camgöz'e! –Camgöz? –Dümbük Halil canım...*" (Kemal Tahir, **Kurt Kanunu**). • Aşağılama, sövme amacıyla da kullanılır: "*–Dümbük! dedi, dümbüğün de eli bayraklısı gayri... İt canlı da ha...*" (Orhan Kemal, **Murtaza**). "*Kim dileniyo lan dümbük... Senden para mara istiyen oldu mu şimdi... Yürrüü...*" (Latif Demirci, **The Selamün Aleyküm**).

DÜMDÜZ ETMEK d. (es. türk. *tüz*, "düz") (Birisini) Çok dövmek, iyice dövmek. • (Bir nesneyi, bir ortamı) Bozmak, kötü bir duruma sokmak.

DÜMDÜZ GİTMEK d. Ağır bir biçimde ve çok küfretmek. Ayr. bk. ANA AVRAT ASFALTTA KOŞMAK, ANA AVRAT DÜZ GİTMEK.

DÜMEN i. (ital. *timone*'den) Yalan. • Hile, dalavere: "*Beyin delen top dümenini yapmak için şu topun taca çıkmasını bekliyeyim...*" (Oğuz Aral, **Utanmaz Adam**). • Rol: "*Kapısı açıktı, ama gene de vurur gibi yaptım. Nezaket dümeni, n'aparsınız?*" (J.D. Salinger-Adnan Benk, **Gönülçelen**). Ayr. bk. AYAK.

DÜMEN BURUN d. es. Eğri burun(lu kimse.)

DÜMENCİ s. ve i. Yalancı. • Hilekâr, dalavereci: "*–Ulan neyime gerek benim elin dümencileri? Ne boksa bok!*" (Attilâ İlhan, **Kurtlar Sofrası**). • Olduğu gibi görünmeyen, rol yapan (kimse). • Yankesicinin yardımcısı; yankesici yardakçısı: "*Cileti atacak usta Yankesici ile yanında yardımcısı (Dümencisi) olduğu halde yolcusunu tamamen boşaltacağı iskeleden iki iskele evvel kalabalık vapura binerek...*" (Yılmaz Ertunç, **Yankesicilik**). Ayr. bk. ARKACI, BAĞLAMACI. • Başarısız, ders bakımından hep geride kalan (öğrenci).

DÜMEN ÇEKMEK d. DÜMEN (bk.) yapmak.

DÜMEN ÇEVİRMEK d. DÜMEN (bk.) hazırlayıp uygulamak: "*Bana kalırsa bu herifler cimnastik hareketlerini yaparken bir dümen çeviriyorlar... Bu taklalar filan mutlaka televizyon hilesi olmalı...*" (Oğuz Aral, **Avanak Avni**).

DÜMENDEN zf. DÜMEN (bk.) yaparak, dümen amacıyla: "*Vahit amca şarapları tezgâha dizdi. Hepsini teker teker elledim, iki tanesini dümenden sıcak buldum, amca sana zahmet olacak ama şunları bir değiştirebilir misiniz?*" (Muzaffer Buyrukçu, **Bir Olayın Başlangıcı**).

DÜMENE GEÇMEK. Bk. DÜMENİNE GEÇMEK.

DÜMENE YATMAK d. Bir DÜMEN'den (bk) yararlanmak; bir dümene sığınmak, dümen yapmak.

DÜMENİ EĞRİ d. Yampiri, yan yan giden (kimse, taşıt).

DÜMENİ KIRMAK d. Yönünü değiştirerek kaçmak, kaçıp gitmek: "*Bir kere yakaladım mı bidonu / Sonra pır, resmidir dümeni kırdığımın.*" (Gail Holst-V. Çelik Akpınar, **Rembetika**).

DÜMENİNE zf. DÜMEN (bk.) olarak: "*Dümenine yuvarlandım, matiz sandılar.*"

DÜMENİNE GEÇMEK d. (Birisinin) Arkasına geçmek; özellikle kalabalık taşıt araçlarında, sürtünmek amacıyla birisinin arkasına geçmek: "*...en fazla laf atıyor, en fazla en fazla el atıp dümene geçiyorlar...*" (Engin Ardıç, **Nerede O Eski Fortçular**).

... DÜMENİNE YATMAK d. Bir yalana, bir hileye başvurmak; ... gibi yapmak; ... yöntemini denemek: "*Topu birkaç fırt süreyim... sonra sakatlık dümenine yatarım.*" (Oğuz Aral, **Utanmaz Adam**). "*Reklam olsun diye intihar dümenlerine yatan assolist...*" (Necdet Şen, **Hızlı Gazeteci Şaban**).

DÜMEN KIRMAK d. Fikir değiştirmek; yön değiştirmek. –Başka türlü düşündüğü halde, oluruna bırakmak; idarei maslahat eylemek: "*Külhanbeyi– Moruk, su salıverme. Hadi, dümen kır, herkesin zevkine karışma. Ben buraya eğlenmeye geldim. Kavuklu– Anladım ama, burada olmaz.*" (Ortaoyunu, **Kâğıthane Safası**). • Gerektiği gibi yapmak, gereğince yapmak.

DÜMEN KOŞMAK d. (Birine) DÜMEN (bk.) uygulamak: "*Daha olmazsa, kadının kocasıyla ahbaplık kurar, ayni dümeni adama koşarsın.*" (Orhan Kemal, **Dümenci**).

DÜMEN KULLANMAK d. (Bir işi) Ustaca yönetmek, çok iyi becermek.

DÜMEN YAPMAK d. Hile yapmak: "*Ulan beraber çalışıyoruz işte... Bana dümen yapmaya ne lüzum var, değil mi ya?*" (Sabahattin Ali, **Hakkımızı Yedirmeyiz**). Bk. DÜMEN.

DÜMTEK i. Cinsel ilişki, cinsel birleşme.

DÜMTEKLEMEK i. Düzmek: "*Bu çıfıt doktor, gün battıktan sonra bizim kümese gidiyor, kızları bedavadan dümtekliyor...*" (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**).

DÜRTMEK f. (Alışverişte) Hileli, çürük, değersiz malı sokuşturmak. • Düzmek.

DÜRTÜKLEMEK f. Eşanl. DÜRTMEK.

DÜŞEŞ i. (fars. *dü*, "iki"; *şeş*, "altı") Tavla oyununda iyi zar'dan an. ge. Çok iyi (fırsat); kelepir (nesne): "*Sıkışmış bir gezginciden düşeş bir de pikap almışım. Oooh...*" (Fakir Baykurt, **Havacı**). • Sille. Tokat: "*Düşeşi indirince adam iki seksen...*" (Özellikle ard arda bir sağ bir sol tokat.)

DÜŞMAN i. (fars.) es. Tulumbacı.

DÜŞMEK f. Gelmek, varmak: "*Kavuklu– Senin anlayacağın, herif de bana uydu, ortak olduk. Ver elini Tekirdağı'na düştük. Pişekâr– Efendim, geçmiş olsun. Bir tarafınıza bir şey olmadı ya.*" (Ortaoyunu, **Büyücü Hoca**). "*Firuz, söz arasında dedi ki, ben bu akşam Hürmüz'e düşeceğim!*" (Ahmet Rasim, **Fuhş-i Atîk**). "*Sen perşembe akşamı düş... Kalacak yerin yok, annadın mı?..*" (Süavi Süalp, **Nuriye Hanımın Saati**). "*Ner. A.– Neredeyse müşteriler düşmeye başlar. Git de kendine çeki düzen ver.*" (Güner Sümer, **Bozuk Düzen**). • Çıkagelmek, ansızın gelmek. • (İnternette) Bağlantısı kopmak.

DÜŞÜK i. Dışkı.

DÜŞÜK YAPMAK d. Dışkılamak.

DÜŞÜN DÜŞÜN BOKTUR İŞİN d. Uzun uzun düşünmenin bir yarar sağlamayacağı durumlar ınitelemek için kullanılır: "*–Boş ver, dedi. Düşün düşün boktur işin! Gel dansedelim.*" (Attilâ İlhan, **Kurtlar Sofrası**).

DÜŞÜZLEMEK f. Gelmek; gelivermek.

DÜTTÜRÜK s. ve i. (ono.) Dengesiz, zırzop: "*Zaten korkağın, düttürüğün biri... Ya bir halt ettiyse?*" (Orhan Kemal, **Suçlu**). • Garip kılıklı (kimse).

DÜZ i. (sl. *duz*'dan) Bir tür rakı, anasonsuz rakı, duziko: "*–Bir şişe düz, ama...bilirsin a Hristo! (...) –Ena bukali duziko...ke diyo bires!..*" (Ahmet Rasim, **Fuhş-i Atîk**). "*Her iki meyhaneye para tutanlar gelir, seçme mezelerle Mihyoti düzünü içerler.*" (Sermet Muhtar Alus, **Eski Galata'nın Eğlence Yerleri**). Ayr. bk. DUZİKO.

DÜZ BASTI GİTMEK d. Ağır küfretmek; uzun uzun sövmek.

DÜZDÜRMEK f. (Birisini, kendisini) Cinsel ilişkide edilgin olarak kullandırmak: "*–Para için kendini bile düzdürürsün sen!*" (İrfan Yalçın, **Genelevde Yas**). "*Sülalesini düzdürüyor, hem de mum tutuyor.*"

DÜZELTMEK f. Elde etmek, sağlamak: "*Bi kaç kişiyle daha çarpışırsam yolluğu düzeltirim...*" (Oğuz Aral, **Utanmaz Adam**). • (Birisini) Dövmek. • Özellikle, yüzüne vurarak dövmek. • Düzmek; cinsel ilişkiye âlet etmek: "*Ben hizmetçiyi iyi düzeltirken şoför de bizim hanımı iyi ediyor.*" (Engin Ardıç, **Bunu Yazan Tosun**).

DÜZİKO. Bk. DUZİKO.

DÜZMEK f. (Erkek için) Birisini cinsel ilişkiye âlet etmek, kullanmak: "*Bir şey mi sattın, yoksam karıların birini mi düzdün, neden verdi Amerikanlar?*" (Fakir Baykurt, **Amerikan Arabaları**). • (Birinin) Irzına geçmek: "*Hacivat– Sininin üstüne ne dizerler? Kara-*

göz– Adam düzerler. Hacivat– Kaşık dizerler." (Karagöz, **Mandıra**). • (İskambil oyununda) Kâğıtları hileli biçimde sıralama: "*–Bom'a var mısın dedim? – Kâğıt düzersin, oynamam. –Kâğıtları hep sen yap... –Gene düzersin.*" (Samim Aşkın, **Halk Plajı**).

DÜZ NEFES ETMEK d. (türk. – ar. *nefes*) Başarmak; (birisi karşısında) güç bir işi becermek. • (Birisiyle) Başa çıkmak.

DÜZÜLMEK f. Cinsel ilişkiye âlet edilmek, kullanılmak: "*...gözlerinden kanlı yaşlar dökerek 'Düzülmek canımıza yetti' dedi...*" (Derviş İsmail-Murat Bardakçı, **Tellaklar Kitabı**). "*Biz bütün gün düzülüyoruz, bir zengine rastlayamıyoruz.*" (Dr. Arslan Yüzgün, **Mavi Hüviyetli Kadınlar**). "*Kaderde varsa düzülmek, neye yarar üzülmek?*" (halk deyişi). • Irzına geçilmek, iğfal edilmek. • (Alışverişte, oyunda, kumarda) Kanmak; yenilmek; özellikle, hileye aldanarak kaybetmek.

DÜZÜŞMEK f. (İki ya da birkaç kişi) Cinsel birleşmede bulunmak. • (Birisi) Cinsel ilişkide bulunmak: "*Sarhoş kusmukları, bir köşeye sızıp kalmış kendileri sarhoşların, düzüşmekten perişan birkaç orospu, yorgun dükkânlar.*" (Hulki Aktunç, **Yek-Yek Oynayanlar**).

E

EBE i. İskambil oyunlarında, kâğıt dağıtan oyuncu: "*... kâğıtları birinci defa dağıtacak oyuncuyu – yani ebeyi seçmek...*" (Hulusi Kodaman, **Zar-Kâğıt Oyunları ve Hileleri**).

EBEGÜMECİ i. Bir aşağılama sözü olarak kullanılır: "*Hadi ordan, ebegümeci; bayırlarda senin gibisi çok.*" • "Önemsiz, boş" anlamında kullanılır: "*–Bir tane atarsam? – O senin dediğin ebegümeci.*" (Orhan Kemal, **Müfettişler Müfettişi**).

ECZACI i. (ar. *cüz*'ün çoğulu, *ecza;* türk. e.) Eroin vb uyuşturucu madde üreten kişi. T. iç. bk. İDAM.

EDEPLİK i. (ar. *edeb*; türk. ek.) Peştemal.

EDEVAT. Bk. ALÂT.

EFE. Bk. EFİ.

EFHARİSTO d. (yun. *eukharisto*'dan) "Teşekkür ederim" anlamında kullanılır.

EFİ i. (fr. *efféminé*'den n.) Kadınsı tavırlı erkek. (Al. y. EFE de denir.)

EFTAMİNTOKOFTİ i. (yun.) Uydurma, yalan, aslı esası olmayan söz.

EFTAMİNTOKOFTİDEN zf. (yun. – türk. e.) Yalandan, yalancıktan: "*Eftamintokoftiden Selim için üzülürmüş gibi yapıyor.*" (Özdemir Kaptan-Arkan, **Beyoğlu-Kısa Geçmişi, Argosu**).

EGAV ETMEK d. (erm. – türk.) Almak; ele geçirmek. • Çalmak; karşılıksız ya da karşılığından azına elde etmek.

EGAVLAMAK f. Almak: "*–Taksi olsun aslanım, dedi. Taksi olsun. Yolda rast getirdiğin fiyakalı müşterileri egavla!*" (Orhan Kemal, **Yerli Turist**). • Çalmak: "*Tüh bee... 10 milyonu egavlamama bir saatçik kalmıştı.*" (Oğuz Aral, **Utanmaz Adam**).

EGAVLANMAK f. Alınmak. • Çalınmak. • Ele geçirilmek; yakalanmak: "*Dün on iki torbacı egavlanmış.*"

EGAYA DÜŞMEK d. (Birisinin) Eline geçmek; eline düşmek: "*...esrar, afyona elveda, amcasının istediğince 'Adam' olacaktı. Olacaktı ki kız egaya düşsün.*" (Orhan Kemal, **Yedibelâ**).

EGURNAYIM d. (erm. *yegur nayim*) "Buyurun" anlamında kullanılır.

EGZOZ i. (ing. *exhaust*'tan) Yellenme; osuruk. • Kuru fasulye yemeği: "*Hoca, çek bir egzoz pilav.*"

EJDERHA i. (fars.) Duman; KAYDIRMACA (bk.) yöntemiyle içilen uyuşturucunun çıkardığı duman.

EJDERHA KOVALAMAK d. (fars. – türk.) EJDERHA'nın (bk.) aldığı biçimleri izlemek; o dumanın peşinde gitmek.

EKİLMEK f. (Kendisine) Verilen söz tutulmamak; bir vaat, bir buluşma vb. konusunda aldatılmak, kandırılmak. Ayr. bk. EKMEK.

EKİNTİ i. Birisine verdiği sözü (örneğin, buluşma) tutmama; (kendisine) verilmiş olan sözün tutulmaması. • EKMEK (bk.) edimi. • EKİLMEK (bk.).

EKİNTİLERİ OYNAMAK d. (Kendisine) Verilen söz tutulmadığı için çok sinirlenmek.

EKİNTİYE GETİRMEK d. (Birisini) Verilen bir söz tutulmayarak aldatmak; özellikle, buluşmaya gelmemek. Bk. EKMEK.

EKLEMEK f. Vurmak; (özellikle) tokat, yumruk vurmak: "*Matiz– Şu Acem'in suratına bir ekleyeyim. Haydaa!*" (Ortaoyunu, **Hamam**).

EKMEK f. Söz verdiği halde, buluşmaya gelmemek; birlikteyken, bir bahane uydurarak ayrılmak; birisini herhangi bir biçimde yalnız bırakmak: "*Benim kalktığım yere, Ferihan'ın yanına oturdu, Muharrem ustayı nasıl ektiğini anlatmaya başladı.*" (Tarık Dursun K., **Evlere Şenlik**). • Bir yere yetişmek için giderken başkalarını geride bırakmak, geçmek. • Yarışta ya da herhangi bir nedenle kovalanırken, mesafeyi açmak: "*Keh! Keh!.. Herifleri ne biçim ektik ama patron öyle değil mi?*" (Necdet

Şen, **Hızlı Gazeteci Şaban**). • (Ciddi bir bağlantıda bulunulan kişiyle) İlişkisini kesmek: *"Anneni bilmediğin bir eski İstanbul Sokağı'nda ekmiş, babanı nerede ektiğini ise büsbütün unutmuşsun!"* (Attilâ İlhan, **Kurtlar Sofrası**). • (Herhangi bir şeyi) Bir yerde unutarak, düşürerek yitirmek. • (Özellikle tokat, yumruk) Vurmak. • (Para vb.ni) Harcamak; boşuna, tam karşılığını almadan ya da keyif uğruna sarf etmek.

EKMEKLİK i. (Kumarda) Saf, toy, kolayca yenilen oyuncu; hileye kolaylıkla aldanan oyuncu: *"Şeşbeşse şeşbeş... Liramızı göz göre tırtıkladınız. Ulan bunlar bizi ekmeklik ettiler Pandeli... Haydi, yuvarla şunları Kesik Süleyman!"* (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**).

EKSİK i. Takma erkeklik organı; yapay penis. Dildo.

EKŞİMEK (Birisine) Askıntı olmak, (birisiyle) rahatsız edici ölçüde ilgilenmek. • (Sevilen bir nesneyi) Elde etmek için üstelemek; ele geçirmek için ısrarlı davranmak. • (Birisine) Kötü davranmak.

EKŞİTMEK f. (Birisini) Mahçup etmek; bozmak. Dildo.

ELADO em. (yun.) "Gel" anlamında kullanılır: *"Gül yanak!.. Öptürür!.. Bunların hepsi anlaşılıyor amma: Elado! Nedir?.. 'İlaveli Lûgat-i Osmaniye'de bile yok!.."* (Ahmet Rasim, **Fuhş-i Atîk**). • "Ver, ver gelsin" anlamında kullanılır: *"–Ha bereket Toycu! Mangiz elado! –Yok, şart olsun Seringel dayı..."* (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**).

ELADO ETMEK d. (yun. – türk.) Almak, ele geçirmek. • Çalmak, gelberi etmek.

EL ARABASINA BİNMEK d. Masturbasyon yapmak, otuzbir çekmek: *"Zaten bu resimlere bakıp bakıp daha herkes ayaktayken el arabasına binmek yüzünden kovulmadı mı?"* (Baskın Oran, **Nerde O Eski Mapusaneler**). Eşanl. ELDEN BOZDURMAK.

ELDEN BOZDURMAK d. Elle masturbasyon yapmak; otuzbir çekmek: *"organını kendin kaşı / elden bozdur donundaki Kırşehirli cengaver yangını"* (Ferhan Şensoy, **Gündeste**).

ELDEN GEÇİRMEK d. (Erkek için, birisini) Cinsel ilişkide kullanmak; düzmek.

ELDEN GEÇMEK d. (Kadın ya da pasif eşcinsel erkek için) Cinsel ilişkide bulunmak, bir erkek tarafından kullanılmak: *"Alev ve Mehtap adındaki hayat kadınları... (...) Vaktiyle çok çeşitli yatak görmüş ve çok elden geçmiş karılardı."* (Süavi Süalp, **Gene İyi Dayandık**).

ELDEN GELMEK d. Ödemek, vermek. • em. "Aferin, bravo" anlamında kullanılır: *"Elden gel! Böyle düşeş görmedim."*

ELEK i. Fahişe. Her önüne gelenle cinsel ilişkide bulunan kadın. • Edilgin eşcinsel erkek. • Çok gol yiyen kaleci: *"patlatınca voleyi kaleci oldu elek / Meğer bunların hepsi dümbelek."* (Hasan Kaçan, **Eşşek Herif**). Ayr. bk. KALBUR.

ELEMEK f. (Parayı) Harcayarak, oyunda kaybederek bitirmek. • (Kumarda) Diğer oyuncunun bütün parasını kazanmak: *"–Yürü oğlum, Paytoncu'dan daha kaşkaval kumarcı olmaz. Şunu araya alıp Seferberlik unu gibi eleyelim."* (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**).

ELENİKA i. (yun. "çağdaş yunanca") Bir işin, bir şeyin "en iyisi, en mükemmel biçimi" anlamında kullanılır: *"Ermeni– İşte ben de bu üç lisanı öyle örgendim ki en kaba yerinden tut da en elenikasına kadar örgendim."* (Karagöz, **Bursalı Leylâ**). *"İsmet Fahri Bey, hem Kavuklu, hem Pişekâr hem de taklidin elenikasını yapardı."* (İsmail Dümbüllü, anılar).

ELİNDE GEZMEK d. (Erkek için) Cinsel doyumsuzluk çekmek, abazan olmak. ELİNDE DOLAŞMAK, ELİNDE GEZDİRMEK gibi biçimlerde de kullanılır: *"Karıları Coniler düzüyor, biz elimizde dolaşıyoruz..."* (Engin Ardıç, **Huoop! Hadi Beyler Haftayım!**).

ELİNDE KALMAK d. (Erkek için) Cinsel bakımdan çok uyarıldığı halde, doyuma ulaşamamak; cinsel ilişkiye girememek ya da cinsel ilişkiyi istendiği gibi bitirene

mek: "*Ulan gene elimizde kaldı. Bi iş alamadık.*" (Faruk Bayraktar, karikatür-strip).

ELİNE VERMEK d. (Erkek için) Birisine erkeklik organını okşatmak: "*Hacivat– Zevzeklik lâzım değil. Sanat öğren. Ver nabzını elime bakayım! Karagöz– Ben senin eline veremem, Hacivat, içim gıcıklanır.*" (Karagöz, **Eczahane**).

ELİNDEN GEÇMEK d. (Erkek için) Birisiyle cinsel ilişkide bulunmuş, birisini düzmüş olmak: "*Çok zamparaymış diye söylüyorlar. Buraya gelmeden önce de elinden geçmeyen kadın kalmamış.*" (Muzaffer Buyrukçu, **Onlar**). • (Edilgin anlamda) Birisi tarafından cinsel ilişkide kullanılmış olmak, düzülmüş olmak: "*Bir zamanlar Kürt Kâmil'in elinden geçmişlerden biri, yanındakilere, Berber Hayri için, –o iş tamam diyorum size abiler...*" (Aziz Nesin, **Surnâme**).

EL İŞARETİ d. (türk. – ar.) Elle yapılan "nah" işareti, fika.

EL İŞİ d. Masturbasyon, istimna, otuzbir.

ELİ TEMİZSE BİR DE İŞETMEK d. (Birisinden) Yararlanmayı terbiyesizlik düzeyine vardırmak: "*Adam sipsiyi verizledi. Bi de yaktırdık. Bi de istepneledik. –Eli temizse bir de işetseydi bari.*"

ELLEŞMEK f. Birbirini elle uyararak sevişmek: "*...elinden içki içer ağzından üzüm yerdi, elleşip dururlardı... ve bey donunu çıkarıp ve tıkız karıyı soyup...*" (Hulki Aktunç, **Yazılamamış Bir Günlük**). "*Elleşmediğimize, düşüp kalkmadığımıza bakıp Jane'i soğuk, duygusuz bir kız sanmanızı istemem.*" (J.D. Salinger-Adnan Benk, **Gönülçelen**).

ELLE YAZMAK d. Masturbasyon yapmak, 31 çekmek. T. iç. bk. ÇAVUŞU TOKATLAMAK.

ELLİALTI i. Tokat, şamar. • Tokattan sert, yumruktan hafif el darbesi, sille. • es. Hırsızlık.

ELLİALTIYA KALKMAK d. es. (Eşya) Çalınmak, (ev) soyulmak: "*Bütün ev ellialtıya kalkmış.*" (Mikhail Mikhailov, **Matériaux sur l'argot turc-ottoman...**).

ELLİ DİRHEM OTUZ d. (türk. – ar. *dirhem*) Esrik, sarhoş.

ELLİİKİ i. Tam iskambil destesi: "*Ver bir ellii-ki de şeytanımızı arayalım.*"

ELLİSEKİZ s. ve i. Edilgin eşcinsel (erkek).

ELLİSEKİZ TOP d. Ünlenmiş, müptezel edilgin eşcinsel erkek.

ELMA i. (es. türk. *alma*) Kız göğsü, kız memesi: "*Dişledum birer birer / Cennet elmalarini*" (Karadeniz türküsü). • es. Topuk.

ELMAS i. (yun. *adamas*'tan ar. ve fars. k.) Bir tür uyuşturucu; metamfetamin.

ELMAS TOZU d. es. Köpek dışkısı.

EL PEŞREVİ d. (türk. – fars.) "*Karagöz oyununda elin serbest hareketi.*" (Uğur Göktaş, **Karagöz Terimleri Sözlüğü**). • Birisinin cinsel bölgelerini elleme, okşama. • Aynı eylemi karşılıklı olarak yapma; elleşme. Ayr. bk. PEŞREV.

EMANET i. (ar.) Silah. Tabanca. Bıçak: "*... sapını öfkeyle kavradığı emaneti pezonun kasıklarına sokup...*" (Metin Kaçan, **Ağır Roman**). • Erkeklik organı, penis.

EMDİRMEK f. (Kendisinden) Para sızdırılmasına göz yummak: "*İştahı kursağında kalmayan kahpe adame mangiz emdirmez.*" (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**). • (Birisi) Cinsel organının ağızla uyarılmasını sağlamak; fellasyo, kunilingus, anilingus yaptırmak.

EMEKDAR. Bk. EMEKTAR.

EMEKSİZ i. (Öğrenci için) Kopya.

EMEKTAR i. (türk. *emek*; fars. *–dâr*, "sahip olan") Erkeklik organı, penis: "*Yani öyle bir ayak ki, koş kabine, çıkar mayoyu, 'emektarı' devreye sok! Hemen!*" (Engin Ardıç, **Bırakın Bu Ayakları**).

EMİCİ s. ve i. Cinsel organı ağızla uyarmayı, emmeyi alışkanlık haline getirmiş (kimse, pasif).

EMİCİLİK i. EMİCİ (bk.) olma niteliği, durumu: "*Aynı kadınla aynı hareketleri yineledim. Fakat bu kez de emiciliğe alıştım...*" (Haydar Dümen, **Cinsel Sorunlarınız**).

EMİNOĞLU d. (ar. – türk.) Paraca güçlü, kefili olan esnaf.

EMİŞMEK f. Öpüşmek, birbirinin dudaklarını emmek. • Birbirinin cinsel organlarını karşılıklı olarak ağızla uyarmak, emmek: "*Karşılıklı yalama ve emme oyunları yapmaktan hoşlanıyorum. Emişmede...*" (Haydar Dümen, **Cinsel Sorunlarınız**).

EMME BASMA d. (Kadın, edilgin eşcinsel) Erkeklik organını hem ağızla uyarma, hem de cinsel birleşme: "*Emme basma çalışmanı, arkadan vermeni, kırbaçlamayı, amına havuç, hıyar, kabak sokmayı, ayak tabanlarını yalamayı, tokatlanmayı, yapay organlarla kendini siktirmeyi ister; sapıklığın sonu yok.*" (Alp Buğdaycı, **Kan Sıcak Akacak**). EMME GÖMME diye de söylenir.

EMZİK i. Nargilenin marpucu. • Sigara. • Erkeklik organı, penis.

EMZİRMEK f. (Erkek için) Erkeklik organını emdirmek; fellasyo yaptırmak. • (Şoför için) Kendisinin haberi olmadan, deposundan benzin, mazot alınmak.

ENAYİ s. ve i. (ar. *ena'î*, "bencil") Aptal, bön, kolay aldatılabilen (kimse): "*...enayi sensin, senin gibi olur! Durak murak, atladı işte. Sana ne?*" (Orhan Kemal, **Sokakların Çocuğu**). • (Oyunda, kumarda) İyi bilmediği için ya da hileyi anlayamadığından sürekli kaybeden (kimse).

ENAYİ BOĞMAK d. (Birisinin) Parasını hileyle almak: "*O söylemiş!.. Hele şu bacağım bir iyi olsun... Ben ona enayi boğmayı gösteririm!*" (Ahmet Rasim, **Fuhş-i Atîk**). • (Kumarda) Toy, deneyimsiz oyuncunun bütün parasını hileyle almak. Ayr. bk. BOĞMAK.

ENAYİ DÜMBELEĞİ d. (ar. – fars. – türk. e.) Çok enayi, aptaldan aptal, bönden bön: "*Bak ulan şu enai dümbeleğine... fantazi kundura giyiyor.*" (Server Bedi, **Hey Kahpe Dünya**). Ayr. bk. DÜMBELEK.

ENAYİ KAMARASI d. (ar. – ital. *cámera*; türk. e.) es. (İstanbul şehir hatları vapurlarında) Lüks mevki; asıl biletten sonra ikinci bir bilet daha alınan bölüm.

ENAYİ KUTUSU d. (ar. – yun. *kutis*; türk. e.) Televizyon alıcısı: "*Bu gece tüm dünya yurttaşları aynı programı izleyecekler enayi kutusunda.*" (Anthony Burgess-Aziz Üstel, **Otomatik Portakal**).

ENAYİ PİLAKİSİ d. (ar. – yun. *plakhi*; türk. e.) Eşanl. ENAYİ DÜMBELEĞİ: "*Cüce– (Uzaklaşarak) Yuuu! Enayi pilakisi. Netameli senin babandır, Kazdağlı!*" (Ortaoyunu, **Bahçe**).

ENAYİ SİKMEK d. (ar. – türk.) Aptal ya da deneyimsiz, toy birisinden para sızdırmak.

ENAYİ VERGİSİ d. (ar. – türk.) Milli Piyango, Toto, Loto, Sayısal gibi şans oyunları: "*... halk arasında 'enayi vergisi' tabir edilen bu piyango tufasında...*" (Engin Ardıç, **Doğru Söyleyeni Dokuz Köyden...**).

ENDAHT i. (fars. *endahten*, "atmak"tan) es. İçki içme; özellikle, bir tek içme; tek atma: "*Kahve peykelerinde uyuklayan, koltuk meyhanelerinde 'endaht'a giden, sinema kapılarında kavga çıkaran sahte muharrirler kendi zanlarına göre bohemdirler.*" (Fikret Adil, **Asmalımescit 74**). • Yalan; yalan söyleme.

ENGİNAR i. (yun. *anginara*'dan) Dişilik organı, vagina, ferç: "*Karagöz– Bana bak Kanlı Enginar! Aç kapıyı, bahçıvan geldi. Sana 'Kanlı Enginar' derlerse, bana da 'Turşuluk Patlıcan' derler.*" (Karagöz, **Kanlı Nigâr**). "*...benden üstün nesi olabilir diye düşünüyorum: enginarı altından mı olacak?*" (Raymond Oueneau-Tahsin Yücel, **Zazie Metroda**). • (İnsanda) Baş, kafa. • an. ge. Algı yeteneği, anlak, zekâ.

ENGİNARI ÇALIŞTIRMAK d. (yun. – türk.) Düşünmek; kafayı çalıştırmak: "*Bana bak! Alibeyin kızlarını bırak da biraz enginarı çalıştır.*" (Orhan Duru, **İki Kafaya Bir Şapka**).

ENİŞTE i. Polis, polis memuru.

ENJEKSİYON NATÜREL d. (fr. *injection naturelle*, "doğal şırıngalama") Cinsel ilişki; cinsel ilişkide erkeğin duhul edip ersuyunun gelmesi.

ENSE i. Kalçalar, kıç. Ayr. bk. ENSESİNİ GÖRMEK.

ENSE KÖKÜNÜ GÖRMEK. Bk. ENSESİNİ GÖRMEK.

ENSELEMEK f. Yakalamak, tutmak. • Bulmak: "*Yalnız kulenin güney ve güneydoğudaki yedinci penceresinden bakacak olursak, Üsküdar şehrini enseleriz ki, şimdi Mehmet Raif Efendi de onu yapmaktadır.*" (Salâh Birsel, **Uç Baba Torik**). "*Senin Hatçe de kıyak mal, helâlım parça yani. Bundan geri kalmaz. Nerde enselemiştin onu?*" (Mehmet Seyda, **Hastalar**).

ENSELENMEK f. Yakalanmak, tutuklanmak: "*Ne geldiniz lan buraya? Polis sizi arıyor. Karışmam enselenirsiniz ha!*" (Server Bedi, **Hey Kahpe Dünya**). "*–Şöyle büyük bir vurgun yapmak istiyorum!.. –Küçüğe fit değilsindir zo?.. –Hayır... Çabuk enselenirim diye korkarım!..*" (Cemal Nadir, karikatür). "*Sana söylemiştim patron... Sonunda enselendik işte...*" (Latif Demirci, **The Selamın Aleyküm**). • (Birisi tarafından) Bulunmak; bir yerde, istemediği bir kişiyle karşılaşmak.

ENSESİNİ GÖRMEK d. (Birisinin) Gittiğini, defolduğunu görmek. • Birisini kovmak. • Özellikle YÜRÜ DE ENSENİ GÖRELİM deyiminde olduğu gibi, aşağılayıcı bir anlam taşır (bk. ENSE): "*Şöyle dön de enseni görelim.*" (Muzaffer Buyrukçu, **Mağara**). Ayr. bk. BOYUNU GÖRMEK.

ENSE YAPMAK d. Yatıp dinlenmek, keyfine bakmak: "*Biz burda arkadaşlık uğruna, elin aygırlarıyla cebelleşirken, sen ölmüş dümenine yatıp ense yapıyordun lan...*" (Oğuz Aral, **Utanmaz Adam**). • (Bir çalışma ortamında) Gerektiğinden az çalışıp yorulmamak, dalga geçmek.

ENSEYE TOKAT GÖTE PARMAK d. İki ya da birkaç kişi arasındaki aşırı samimiyeti nitelemek için kullanılır: "*Enseye tokat, göte parmak. Her akşam görürdüm. İçerler, dertleşirler, dertleşirler, içerler.*" (Tarık Dursun K., **Evlere Şenlik**). ENSEYE TOKAT KIÇA PARMAK biçiminde de kullanılır.

ENTEL s. ve i. (fr. *intellectuel*; entelektüel'den kıs.) Aydın (kimse), entelektüel: "*Sadece üç beş entelin, sekiz on edebiyat sevdalısının, kırk elli aydının değil, dünya insanının anlayabileceği bir dil kullanmalıydık.*" (Dr. Arslan Yüzgün, **Mavi Hüviyetli Kadınlar**). • Aydınlara özenen kişi, yarı aydın.

ENTEL BARI d. (fr.; ing. *bar-room*; türk. e.) Günün, haftanın belirli zamanlarında ENTEL'lerin (bk.) yoğun olarak bulunduğu bar.

ENTEL TAKILMAK d. Bir süre ENTEL'ler (bk.) gibi yaşamaya, onların yaptıklarını yapmaya çalışmak: "*Bir kusuru var yalnız kızın / Biraz entel takılmakta*" (Mazhar Alanson, **Ali Desidero**).

ENTERESO i. (ital. *interesse*, "ilgi, çıkar") Çıkar, menfaat.

ERGAN ETMEK d. es. Söylemek. Açıklamak. İfşa etmek. • (Bir söylentiyi) Yaymak.

ERİMEK f. (Kumarda) Son lirasına kadar kaybetmek, yutulmak, yenilmek. • (Birisine) Çok derin bir aşk, çok güçlü bir cinsel istek duymak: "*Sarı gacıya eriyorum aga!*"

ERİTİCİ i. Morfin.

ERİTMEK f. (Kumarda) Rakip oyuncunun bütün parasını almak; oynayacak lira bile bırakmamak. • (Parayı) Bitene kadar harcamak: "*Cebimizdeki mangırları eritelim ki sağı solu kırıp dökerek, adam döverek, dükkân soyarak yenilerini kazanalım.*" (Anthony Burgess-Aziz Üstel, **Otomatik Portakal**). • (Birisini) Cinsel çekiciliğiyle, güzelliğiyle aşırı ölçüde etkilemek.

ERKEÇ i. (es. türk. *irkeç*, "erkek keçi") Aktif eşcinsel (erkek).

ERKETE i. (yun. *erkhete*, "geliyor") Gözcü, kollayıcı; yasadışı bir edim esnasında polis vb.nin gelip gelmediğini gözetleyip haber vermekle görevlendirilen kişi: "*Türk yeraltı dünyasının lügatinde, özellikle kumarhane ve randevuevi dış kapılarına dikilen gözcü ya da bekçinin adıydı erkete.*" (Kayhan Sağlamer, **Türk Mafiası**). "*...karayağız ve irikıyım biri, 'Buyur Hacı abi' dedi. Bu ilk erkete ya da ilk barikattı belki.*" (Celâlettin

Çetin, **Kumarbazlar Arasında**). • an. ge. Belirli kişilerin fark etmemesi gereken bir iş yapılırken, çevreyi kollayan kişi, gözcü: "*Mıstık reçel tırtıklarken, Fatiş annesine karşı erkete.*" • an. ge. Gözcülüğün yapıldığı yer; gözcülük eylemi ve yeri: "*Hık mık. Bırakır mıyım? Anladı kurtuluş yok, kapıyı ört, dedi. Anladım hemen, tak, örttüm. Annem dışarıda, erketede tabîî...*" (Orhan Kemal, **Suçlu**). "*Tam su yürümüş, Şaban ıslanmaya başlamıştı ki erketedeki Düdük İsmail sinyali verdi: 'Kel Mahmut geliyor!..*" (Rıfat Ilgaz, **Hababam Sınıfı**).

ERKETECİ i. (yun. – türk. e.) ERKETE (bk.) olarak bekleyen kimse, gözcü: "*...o da nihayet bir erketeciydi, ama kimin erketecisi?.. Müdür'ün mü, Kel Mahmut'un mu?*" (Rıfat Ilgaz, **Hababam Sınıfı**).

ERKETE DURMAK d. (yun. – türk.) Gözcü olarak beklemek: "*İstanbul'un yeraltı sokaklarında kendi yazgıma erkete durdum.*" (Hulki Aktunç, **Adım İsmail**).

ERKETEYE YATMAK d. (yun. – türk.) Gözcülük etmek, çevreyi kollayabilecek bir yerde durmak: "*...palavralar atarak ömür tüketen figüranlardan, ne oldum budalası zavallılardan mı? Yoksa erketeye yatmış pezevenklerden mi?*" (Öztürk Serengil, **Yeşilçam'ı Benden Sorun**).

EROİNMAN s. ve i. (fr. *héroinoman*, "eroin tiryakisi") Esrik görünüşlü, baygın bakışlı (kimse).

ERTAK e. (erm.) es. "Gidelim" anlamında kullanılırdı.

ERUŞ i. (fr. *héroine*; türk. e. *–uş*) Eroin.

ESKİ ENAYİ BİÇİMİ d. (türk. – ar. *enai*) Modası geçmiş, çok eski giysi vb. için kullanılır.

ESKİ KULAĞI KESİK d. İçki, kumar, kabadayılık, cinsellik gibi konularda bir zamanlar ünü olan, bazen de sabıkalı kimse: "*Dün akşam İhsan babayı iyi ettik, başladık çekmiye. Herif eski kulağı kesiklerden, iyi rakı içiyor, ama geçmiş.*" (Orhan Kemal, **Suçlu**).

ESKİLERDEN d. "Eski kulağı kesiklerden" deyiminin kısaltılmış biçimi: "*Eskilerden kaç kişi kaldı?*" Bk. ESKİ KULAĞI KESİK.

ESKİ MEMUR d. (türk. – ar.) Her sınıfı kala kala, ikişer yılda bitirmiş öğrenci; okulda yıllanmış öğrenci. Ayr. bk. DÖNEK. • Yaşlı ve çok deneyimli, çok görmüş geçirmiş kimse.

ESKİ TÜFEK d. (türk. – fars. *tüfeng*) (1960 sonrası) Yaşlı komünist; eski, deneyimli TKP üyesi: "*Eski Tüfek, biz 141 sabıkalılarına TİP çevrelerinde takılan ad idi. Yeniçeri ocağında savaşa gitmeyip ocağı bekleyen takımına denirmiş 'Eski Tüfek'...*" (Mihri Belli, **İnsanlar Tanıdım**). • an. ge. (Bir işte) Deneyimli, görmüş geçirmiş, yaşlı kimse.

ESMEK f. Gelmek, gelivermek, çıkagelmek: "*Sittin senenin, tâ benim gençliğimin orospusunun bile ümidi vardır. Belki bir enayi eser de onu bir locaya götürür.*" (Sait Faik, **Cezair Mahallesi**). • Sert, azarlayıcı bir tavırla konuşmak.

ESMEK YAĞMAK d. Uzunca bir süre sert, suçlayıcı, azarlayıcı bir tavırla konuşmak.

ESMER i. (ar. *sumret*'ten) Anus, makat.

ESNAF i. (ar. *esnâf*; "türlü cinsler") Fahişe, orospu: "*Saflık bu ya... sordu: –Esnaf mı? Kahkahayla güldü. –Esnaf... Hem birinci sınıf!..*" (Ahmet Rasim, **Fuhş-i Atîk**). "*...esnaf arasında başkasının dostunu ele geçirmek keyfi caba.*" (Sermet Muhtar Alus, **Eski Beyoğlu Âdet ve Âlemleri**). "*Esnaf Naciye ha? Canım ciğerim arkadaşımın cevahirler gibi kızkardeşi, esnaf Naciye oluyor ha?..*" (Adnan Veli, **Mapusane Çeşmesi**). • Muhabbet tellalı, fuhuş aracısı, pezevenk: "*Kız galiba o yolun yolcusu? Ha? Şişman karıda da tam esnaf kılığı var ya!..*" (Sabahattin Ali, **İçimizdeki Şeytan**). • Edilgin eşcinsel erkek. • Profesyonel kumarbaz, gezgin kumarbaz.

ESPİYON. Bk. İSPİYON.

ESRAR KABAĞI d. (ar. *sırr*'dan *esrâr*; türk. k.) Esrar içmede kullanılan bir tür nargile: "*Kahire'de uyuşturucu içenlere, esrar kabağı çekenlere (...) kimse karışmıyor.*" (İlhan Engin, **Eroin, Silah ve Ölüm**). Ayr. bk. KABAK.

ESRAR KESMEK d. (ar. – türk.) Sigara, nargile gibi araçlarla kullanabilmek için esrarı küçük parçalara bölmek: "*–Ağaya kolonya suyundan içki yaparlar. Esrar keserler. –Keserler mi? Ne demek?*" (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**).

ESRAR SARMAK d. (ar. – türk.) Sigarayı içine esrar parçası (bk. DİŞ) koyarak sarmak.

ESTİRMEK f. Yürümek. Gelmek.

EŞANTİYON i. (fr. *échantillon*) Rüşvet; bir rüşvetin ilk bölümü: "*...sonradan Emniyet Müdürlüğüne terfi eden Maii Polis Şefine 'eşantiyon' olarak verdikleri otomobilin öyküsü ağızlardan kulaklara dolaşmıştı.*" (Kayhan Sağlamer, **Türk Mafiası**). • Olağandışı, garip, dengesiz kimse; tip: "*... burada da birkaç eşantiyon yok değil. (...) dokununca çığlık atıp zıplıyor...*" (Baskın Oran, **Nerde O Eski Mapusaneler**).

EŞCO s. ve i. (*eşcinsel*'den *eşc-o*) Eşcinsel (kimse); edilgin eşcinsel (erkek): "*Memlekette herkes kaybetti. Eşcolar da.*" (Murathan Mungan, **ÇC**). "*O da kadınlardan çok eşcoları sever. Hele hele eşco Erkut gibi olursa neden sevmesin ki?*" (Dr. Arslan Yüzgün, **Mavi Hüviyetli Kadınlar**).

EŞEK CENNETİNE GÖNDERMEK d. (türk. – ar. – türk.) Öldürmek, öteki dünyaya yollamak: "*Ben onların ikisini de eşşek cennetine göndermez miydim, yoksa komşular var... Dua etsinler komşulara.*" (Aziz Nesin, **İstikbalim Olmasa**).

EŞEKÇİ i. Eşekle eşcinsel ilişkiyi alışkanlık haline getirmiş kimse.

EŞEK OSURMAK d. Önemsiz, değersiz bir şey söylenmek: "*–Ooo, sen de hiç adam yerine komuyorsun ama bizi... Eşek osuruyor sanki burda?*" (İrfan Yalçın, **Genelevde Yas**). Genellikle olumsuz biçimde ve soru biçiminde kullanılır: "*Eşek osurmuyor. Eşek mi osuruyor?*"

EŞEK SİKİNE KELEBEK KONMUŞ GİBİ d. Kişinin kılığında ya da genel görünümünde göze çarpan bir uyumsuzluğu belirtmek için kullanılır: "*Façaya gitmemiş, o ne öyle, eşek sikine kelebek konmuş gibi?*"

ETEKLERİNİ İNDİRMEK d. Birisinin üzerine düşen işlevi yaptığını belirtmek için, "tamam, senin işin bitti" anlamında kullanılır: "*...'Ben bardakları getirecem, ekmek alacam, köfte alacam, oldu mu?' dedi Yaşar. 'Oldu, indir eteklerini. Sen kocakafa?'...*" (Muzaffer Buyrukçu, **Bir Olayın Başlangıcı**).

ETEK TAKMAK (GİYMEK) d. (Erkek) Ar, namus, sözünde durma gibi erdemlerden yoksun hale gelmek: "*Haloğlu bir etek taktı ki antenden beter oldu.*"

– ETTİN, – İTTİN e. (ar. *–üddin, -iddin*, "dinin...'si" vb isimler üretmekte kullanılan ek) Alaycı kişi adları türetmekte kullanılan son ek: BK. ABÜZETTİN, KASETTİN, KERİZETTİN.

EVİRİ i. (*çeviri*'ye benz.; *evirmek çevirmek*'ten) Daha önce Türkçeye yapılmış bir çeviriyi, dilini yer yer değiştirerek yeni bir çeviri gibi sunma; çeviri intihali, çeviri korsanlığı. • 1. tanımda belirlenen çabanın sonucu olan sözde çeviri; sahte çeviri.

EVLEK i. (yun. *avlaki*'den) Çeşitli dönemlerde belirli para birimleri için kullanılmıştır: • On kuruş. • On lira: "*Maznun abi be, varsa kardaşına iki evlek (yirmi lira) eyi et.*" (Ahmet Çakal, **Serseriler Arasında**). "*Babaçkom da anlayışlı, civelek / Toka etti beş papelle bir evlek*" (Hilmi Tuner, **Tavlama**). • Bin lira: "*Beş evlek üç adım. Yani, (beşbinüçyüz lira).*" (Arslan Kaynardağ, **Bitpazarı'nın Gizli Dili ve Argosu**).

EVLEKLİK s. (yun. – türk. e.) Belirli sayıda EVLEK (bk.) eden; ...evlek değerinde. "*On evleklik de olsa, pardesümü rehin bırakır çıkarız.*" (Y. Kenan Karacanlar, **Orhan Kemal'den Anılar**).

EVLENMEK f. (Erkek) Geneleve gitmek: "*Hem kendi aralarında da geneleve gitmeye 'evlenmek' tabir etmiyorlar mıydı...*" (Engin Ardıç, **Huoop! Hadi Beyler Haftayım!**).

EVLİLİK ÇANLARI d. LSD, lizerjik asit dietilamid.

EVLİYA i. (ar. "veliler" anlamında k.) Çok içkili kimse, aşırı sarhoş.

EV PİLİCİ d. Bâkire, toy genç kız, ev kızı: "*Ben senin yaştayken, haftada üçünü dördünü sırtlar gelirdim. Hepsi de el değmemiş, ev piliçi...*" (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**).

EV TAVUĞU d. (türk. – mo. *tauguk*; türk. e.) Ev kadını, evli kadın: "*Beye sana bir ev tavuğu buldum... Fakat yalnız ona onbeş lira vereceksin dersin.*" (Ahmet Rasim, **Hamamcı Ülfet**). (Sözcük, genellikle fuhuş iması taşır: "*Nerede hangi yosma, hangi ev tavuğu var?..*" – Sermet Muhtar Alus, **İstanbul Kazan Ben Kepçe**).

EYÇ. Bk. H.

EYİ ETMEK. Bk. İYİ ETMEK.

EZAN i. (ar.) Horoz sesi, horoz ötüşü.

EZAN OKUMAK d. (ar. – türk.) Bağıra çağıra, uzun uzun azarlamak: "*Hele bir kir, bir pislik görsün, koridorda hemşirelere, hademelere bir ezan okur ki, ölümlük hastalar bile yataktan fırlar.*" (Sabahattin Ali, **Hakkımızı Yedirmeyiz**).

EZGİN i. Uzun süredir hapiste olan kişi; kıdemli, duruma alışmış, mütevekkil mahkûm.

EZMEK f. (Parayı) Harcamak; genellikle, keyif için sarfetmek: "*Mangırımızı alırız, gider bir kenarda karı ile ezeriz dedik. Olmadı!*" (Mehmet Seyda, **Baba**).

EZVAK i. (ar. *zevk*'ten) es. Genelevde çalışan fahişenin sürekli öncelikli müşterisi.

F

FAÇA i. (ital. *faccia,* "yüz, çehre") Yüz, surat, çehre: *"Aynaya bakıyor faça sağlam / Lan gene seviyor Allah"* (Mahzar Alanson, **Anında Görüntü**). • Yüzdeki yara: "...ama çenemdeki façayı her görüşümde onların validelerini, sülalerini saygıyla anıyorum". (Kanat Güner, **Eroin Güncesi**). (Bk. FAÇA AÇMAK.) • (Kişide) Genel görünüm, kılık kıyafet: *"– Bu devirde cebinde mangırın olmasın isterse. Yeter ki façan düzgün olsun. Façan benimki gibi oldu mu, bırak. İsterse milyonun olsun!"* (Orhan Kemal, **Marsilyalı**). *"Façamız temiz, cebimiz para dolu... İcabında pazarları biz de takılırız pastaneye, sinemaya."* (Aydın Ulun, **Köprüaltı Çocuğu Mehmet**). • (Bazı iskambil oyunlarında) Destenin en altına açılan iskambil kâğıdı: *"Bazı hilekârlar da, kâğıtları dağıtırlarken façaya (...) bakarlar."* (Hulûsi Kodaman, **Zar-Kâğıt Oyunları ve Hileleri**). • (Gazinoda) Sahneye en yakın olan masalar, ön masalar: *"...pist kenarındaki 'faça masaların' tek tek gönlünü okşayacak..."* (Engin Ardıç, **Doğru Söyleyeni Dokuz Köyden...**).

FAÇA AÇMAK d. (ital. –türk.) Kesici bir araçla, birisini (özellikle yüzünden) yaralamak: *"Buldog, Tina'nın suratına faça açmanın verdiği keyifle sütunların arasından geçerek özgürlüğe kavuştu."* (Metin Kaçan, **Ağır Roman**).

FAÇA FAÇAYA d. (ital. –türk. e.) Karşı karşıya, yüz yüze: *"Çocuklar merdivenlere hürya edince Kel Mahmut'la bir çoğu faça façaya gelmişti."* (Rıfat Ilgaz, **Hababam Sınıfı**). *"...kıvır kıvır saçlı, uzun boylu, tipik bir erkek güzeliyle faça façaya geldik."* (Öztürk Serengil, **Yeşilçam'ı Benden Sorun**).

FAÇASINI (AŞAĞI) ALMAK d. (ital. –türk.) (Birisini) Döverek, hırpalayarak görünümünü bozmak; kılığına zarar vermek: *"– Bana bak, dedi, senin gibi kadınların çoook façasını alıverdim."* (Orhan Kemal, **Tersine Dünya**). • Mahçup etmek, küçük düşürmek.

FAÇASINI BOZMAK d. (ital. –türk.) Birisini yüzünden yaralamak; yüzünde kalıcı bir iz bırakmak: *"Uykuda faça bozmak, adam vurmak özellikle büyük namussuzluk sayılıyor."* (Baskın Oran, **Nerde O Eski Mapusaneler**). • Eşanl. FAÇASINI (AŞAĞI) ALMAK. *"...nasıl olsa tüyleneceksin! Şimdi, façanı bozmadan, bizi gör bakalım!"* (Y. Kenan Karacanlar, **Babıali Kaldırımlarında Bir Adam**).

FAÇA VERMEK d. (ital. – türk.) Kimliği belli olmak, tanınmak: *"Bu kez de bu işin tanınmadan, 'faça vermeden' nasıl başarılabileceğini tartışıyoruz."* (Mihri Belli, **İnsanlar Tanıdım**). • Zarar görmek; kendisine zarar erişecek biçimde davranmak.

FAÇO i. (ital. *faccia*'dan ?) (Birisini) Tanıdıkmış, dostmuş gibi davranarak dolandırma. Yankesicilik: *"Faço, İtalyanca'da 'yapıyorum' anlamındadır. Napoli ve Cenova yankesicilerinin tekniğine benzerlikler göstermesi de ilginç."* (Engin Bilginer, **Babalar Senfonisi**). Ayr. bk. BABACIMCI.

FAÇOCU i. FAÇO (bk.) yöntemiyle yankesicilik yapan kimse: *"...façocular, 'üstün başın toz olmuş babacığım' deyip haybecinin ceketine tebelleş olmakla..."* (Engin Ardıç, **Doğru Söyleyeni Dokuz Köyden...**).

FAHRETTİN KERİM d. (1949-1957 arasında İstanbul Valiliği ve Belediye Başkanlığı yapmış *Fahrettin Kerim* Gökay'ın adından) es. Küçük boy rakı; rakı şişesi: *"Bir fahrettin kerim alır, akşam evinde ziftlenirsin! Gönlümden koptu işte."* (Y. Kenan Karacanlar, **Babıali Kaldırımlarında Bir Adam**). (Fahrettin Kerim Gökay, alkol düşmanlığıyla tanınırdı; kısa boylu, tık-

nazlığıyla da o dönemde kullanılan tırtıllı, bombeli rakı şişelerini anımsatıyordu.)

FAKA BASMAK d. (ar. *fah;* türk.) Tuzağa düşmek; kanmak: *"Boyum kısa aklım çoktur / Benim bilmediğim yoktur / Aldatırım ben aldanmam / Cici beyim faka basmam."* (kanto).

FALCI i. (ar. *fâl;* türk. e.) Bir tür kadın yankesici; dilenci, bohçacı, falcı gibi dolaşır ve yakınlık kurduğu kişiyi o anki fırsata göre dolandırır ya da soyar.

FALÇATA i. (ital. *falcetto*'dan) Kunduracı bıçağı'ndan an. ge. Her tür kesici araç; bıçak, kama, sustalı, kasatura vb.

FALLAMAK. Bk. ANASINI BELLEMEK.

FALLAŞ s. ve i. (*faraş*'tan b.) Yaşlı (fahişe), müptezel (orospu): *"...yaşı ilerlemiş, kıçı başı tutmaz turşular, böylelerine 'fallaş olmuş' denirdi, 'faraş' kelimesinden galat."* (Engin Ardıç, **Huoop! Hadi Beyler Haftayım**). FOLLAŞ, FOLLOŞ da denir. Ayr. bk. FARAŞ.

FALYA VERMEK d. (ital. *fogna;* türk.) Açık vermek, kendisini güç duruma sokabilecek ya da bilgisizliğini gösterecek bir şey yapmak.

FAR i. (fr. *phare*'dan) (Kızda, kadında) Göğüs, meme(ler). • Göz: *"Ah lan uzun! Elbet bi gün elime geçicen... Farımı çürütmeyi sorucam sana!"* (Oğuz Aral, **Utanmaz Adam**).

FARAŞ s. ve i. (fars. *ferrâş,* "oda hizmetçisi"nden) Yaşlı, müptezel (fahişe). Ayr. bk. FALLAŞ.

FARE i. (ar.) Yaşça, gövdece küçük kimse. • Hırsız; özellikle belirli bir yere dadanıp hep orada iş gören hırsız: *"Şah İsmail beyy!" –Otel faresi Paşaoğlu Fuat efendiii."* (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**).

FARFARALLU s. ve i. es. (yun, *perperos,* ar. *ferfere,* "farfara"dan?) *"Kumarhanelerde tutulan masraf defterine adının yazılmasında mahzur görülen kimselerin isimlerinin yerine yazılan bir tâbirdir. • Eskiden polise verilen haftalık hakkında kullanılırdı."* (Hulûsi Kodaman, **Zar-Kâğıt Oyunları ve Hileleri**).

FARK ATMAK d. (ar. – türk.) Futbol vb. oyunlarda, rakibe göre önemli bir gol (sayı) üstünlüğü elde etmek. • Yarışta, rakibi çok geride bırakmak: *"...kaburgaları dışarda garip merkepler, fırla işareti ile birlikte nereden buldukları bilinmez bir güçle çavuşa on boy fark atmışlar..."* (Halit Çapın, **Amerikan Tarzı Eşek**). • an. ge. (Herhangi bir rekabet durumunda) Rakiplerden biri diğerlerinden bir hayli üstün olmak.

FARKMAZ d. (ar. *fark;* türk. e.) "Fark etmez" anlamında söylenir.

FARMASON s. ve i. (fr. *franc-maçon*'dan) Dünyaya boş vermiş, midesi geniş (erkek).

FAS. Bk. KÖKEN.

FASAFİSO s. Önemsiz, değersiz, yararsız: *"Etem denilen bu herif de oldukça kurnaz ve oldukça şunu bilir bir herif olmasına rağmen, fasafisonun biri..."* (Osman Cemal Kaygılı, **Çingeneler**).

FASARYA i. (yun. *phasaria,* "gürültü"den) Boş, önem taşımayan söz ya da şey: *"Ameliyathane sözünden de ürkme. Fasarya!"* (Orhan Kemal, **Ameliyat**). *"– Benim adım diyor, Ayperi. Gilda milda bunlar fasarya."* (Atillâ İlhan, **Kurtlar Sofrası**).

FASARYACI s. ve i. (yun. – türk.) Boş laflar eden (kimse): *"Bas git fasaryacı, tantananı başka yerde yap / Dumanlanmışım zaten, uçmaktayım havada"* (Gail Holst-V. Çelik Akpınar, **Rembetika**).

FASARYALIK i. (yun. – türk.) FASARYA (bk.) olma durumu, değersizlik, önemsizlik: *"İyi yedirmiştim oğlana kılığımın fasaryalığını. Yemiş, yutmuştu bile."* (Orhan Kemal, **On Beş Kuruş**).

FASULYE i. (yun. *phasiolos*'tan) Para: *"Fasulyeyi bulmuş, çarık sağlam gelip meydancılık mı yapacak?"* (Yalçın Doğan, **Kodes A.Ş.**).

FASULYE Mİ (DEDİN)? d. (yun. *phasiolos*'tan; türk.) Yanlış, uygunsuz bulunan bir sözü belirlemek için kullanılır: *"– Behçet ağbi avanta makina istiyor... – Fasulye mi?.. O dayıysa, biz kayısı mıyız?.."* (Süavi Süalp-Bülent Arabacıoğlu, **Gündüz İnsan Gece Hırt**).

FASULYE YAZMAK d. (yun. – türk.) Kumarhane sahibinin payını (mano'sunu) yazmak, kaydetmek.

FAŞİGE s. ve i. (ital. *fascio*, "birlik"ten u.) Faşizm yanlısı (kız, kadın).

FAŞO s. ve i. (ital. *fascio*, "birlik"ten u.) Faşizm yanlısı kimse, faşist (erkek): *"...çocuklarımızı doğrayan faşolarınızı, o toplu mezarları, her şeyi, her şeyi unutalım."* (Engin Ardıç, **Doğru Söyleyeni Dokuz Köyden...**).

FATİHLİ i. es. (banknotun üzerinde yer alan *Fatih* Sultan Mehmed'den) Bin liralık kâğıt para: *"...bi fatihli var cepte onnan sana geldim..."* (Hulki Aktunç, **Madi Hayat in the Dark**).

FAUL s. ve i. (ing. *foul*, "kurala uymayan") Uygunsuz, hatalı (durum, görünüm): *"Türk futbolüne silâhı sokan adamdı Dede Hasan. Tabancı ve spor... İki sözcüğün yan yana dizilişi bile favüldü."* (Kayhan Sağlamer, **Türk Mafiası**). *"Gerçi tipin faul ama, sana da bakıcak bi kız çıkar elbet..."* (Altan Erbulak-Orhan Alev, **İki Üşütük**). • (Kadında, kızda) Duruma göre, olması gerekenden daha çok açılmış bacak, göğüs vd.

FAUL VERMEK d. (ing. – türk.) (Kız ya da kadın) Bacağını, göğsünü bilerek ya da bilmeden, alışılmıştan fazla açmak; bacağı, göğsü vb. olağandan çok görünmek. • Öğretmen, öğrenciyi azarlamak.

FAVUL, FAVÜL. Bk. FAUL.

FAYRAP i., zf. ve ü. (ing. *fire up*'tan) Bir işe girişme, bir edime hızla başlama: *"İkincisi, karıya kendini doyurmayacaksın. Açlığı hep kursağında kalmalı. Arada bir maraza çıkar. Dost geceleri, içki bitti, soyunup yattınız. Karının tam fayrap zamanı, fasaryadan bir kıskançlık numarası tuttur, yataktan hoplayıp ceketi sırtla. Yallah!"* (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**). • "Haydi yallah" anlamında kullanılır: *"Yabancıya lüzum yok. Ceketleri fora, çemirleriz gömleklerin kollarını, fayraap!"* (Orhan Kemal, **Devlet Kuşu**). • (Kapı, pencere vb. için) "Aç, ardına kadar aç" anlamında söylenir: *"– Fayrap be anam babam. Şu kapıyı fayrap et ki... Osman ağamdan karı gardiyanına kâğıt getiriyoruz"* (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**). • (Giyecek, çamaşır vb. için) Çıkarma, çıkarıverme; soyunma. • (Bazen, özellikle ayakkabı için) Giyme. Çıkarma.

FAYRAP ETMEK d. (ing. – türk.) Başlamak, girişmek. • (Kapıyı, pencereyi) Açmak. • (Ocağı, sobayı) Yakmak, harlatmak: *"– Ocağı fayrap edeyim mi Recep Efendi? – Bana kalırsa daha erken."* (Samim Aşkın, **Halk Plajı**). • (Giysiyi, çamaşırı) Çıkarmak, hızla çıkarıp soyunmak. • (Ayakkabıyı) Giymek. Çıkarmak.

FAYRAPLAMAK f. (ing. – türk.) Eşanl. FAYRAP ETMEK. FAYRAP (bk.) olmasını sağlamak. • Giyinmek. Özellikle ayakkabısını giymek. Çıkarmak: *"...Hey Seringel. Varan üç! – Ha bereket! Pabuçları fayraplasın da gelsin"* (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**).

FELEĞİ ŞAŞMAK d. (ar. *felek;* türk.) (Bir vuruş, bir darbe vb. nedeniyle) Dengesini yitirmek, neye uğradığını anlayamamak: *"Önce feleğini şaştı, sonra iki seksen uzanıp yıldızları saydı."* • (İçki içerek, uyuşturucu kullanarak) Kendisinden geçmek, keyiflenmek. • (Bir kızın, bir kadının etkisiyle) Cezbeye kapılmak, kendisinden geçmek: *"Güllü'nün evinde feleğiniz şaşar abiler..."* (Oya Kayacan, **Aman Sulukule, Canım Sulukule**).

FELEK s. ve i. (ar.) es. Kambur (kimse).

FENDBAZ Bk. FETBAZ.

FENERLİ s. ve i. (yun. *phanari*, "ışıldak"; türk. e.) Uzun sakallı, sakalı göğsünde (erkek). • Fenerbahçe spor takımı taraftarı.

FERİŞTAH i. (fars. *firişte*, "melek"ten) (Bir şeyin) En iyi örneği. • (Bir işi) En iyi yapan kimse: *"Feriştahı gelse bırakmam. Niğde-İstanbul otobüs ücretini ödesin, ondan sonra cehenneme kadar yolu var."* (Engin Ergönültaş, **Zalim Şevki**). FİRİŞTE diye de kullanılır.

FERİŞTAHINI ŞAŞIRMAK d. (fars. – türk.) Dengesini yitirip ne yapacağını bileme-

mek: *"Dil bilmez kefere çavuşu, karının tadına bakmasıyle feriştahını kaybediyor."* (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**). FERİŞTAHINI KAYBETMEK biçiminde de kullanılır.

FERLEMEK f. (ar. *ferr*, "ricat") Savuşmak, kaçıp gitmek.

FERTİĞİ ÇEKMEK d. (alm. *fertig*, "hazır, tamam"; türk.) Gitmek. • Kaçmak, sıvışmak: *"Lisanımıza 'fertiği çekmek' tabiri de Rumeli tarafından işleyen trenlerdeki memurların haykırışmalarından geçmiştir."* (Refik Halid Karay, **Bir Ömür Boyunca**). *"Nooolucak tüydü... Yani fertiği çekti senin anlayacağın..."* (Oğuz Aral, **Utanmaz Adam**).

FERTİĞİ KIRMAK d. Eşanl. FERTİĞİ ÇEKMEK: *"Kampana vurup tren kalkacağı esnada 'Fertik!' diye bağırırlardı ki 'fertiği kırmak' tâbiri buradan kalmadır."* (Sermet Muhtar Alus, **İstanbul Kazan Ben Kepçe**). *"Ayağım tetikte idi. Fertiği kıracaktım."* (Server Bedi, **Hey Kahpe Dünya**). *"Bütün mesele, buradan fertiği kırıp, kazasız belasız trene atlamaktaydı."* (Orhan Kemal, **Sokakların Çocuğu**).

FERTİK i. (alm. *fertig*, "hazır, tamam"dan) Firar, kaçma. • em. "Kaç, kaçalım" anlamlarında da kullanılır.

FERTİKLEMEK f. (alm. -türk.) Eşanl. FERTİĞİ ÇEKMEK: *"Ne mangiziymiş?.. Bize senin toyculuğun sökmez. Fertikle bakalım!"* (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**).

FERTİKLETMEK d. (alm. -türk.) Kaçmasını, savuşmasını sağlamak. • Gitmesini sağlamak: *"–...Kuyruğuna 'Kuvvayı milliyeci' diye bir teneke bağlamasıyla ossaat fertikletti herifi... –Fertiklettirmiştir."* (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**).

FERYAT i. (fars. *fedyâd*) es. Gitme, kaçma, savuşma.

FESTİVAL i. (lat. *festivus*'tan ing. k.) Kargaşalık, gürültü, her kafadan bir ses çıkma. • Âlem, şenlikli olay: *"–Güle güle. Canın festival isterse uğra."* (Orhan Kemal, **Müfettişler Müfettişi**). • s. Şakacı, nekre, matrak (kimse): *"Kimyacı öyle festival herif ki, bi formül bi fıkra gidiyor."*

FETBAZ s. ve i. (fars. *fendbâz*, "hileci"den b.) Hilekâr, her türlü hile ve düzeni bilen (kimse): *"Dahası ve en vahimi, bu ülkenin bir başbakanı, İsviçre'de, babalar ya da uyuşturucu parasını aklandıran fetbazlarla, işbirlikçileriyle buluşup, kara paranın Türkiye'ye transferi için çareler arıyor."* (Engin Bilginer, **Babalar Senfonisi**).

FIÇI i. (yun. *buti*, "küçük fıçı"dan) Çok sarhoş kimse. • Alkolik. • Şişman, şişko. • Kalçalar, kıç.

FIK FIK d. (ono.) Cinsel ilişki, cinsel birleşme: *"–Yılbaşında gördüğümüz oğlan mı? –Evet. –Fık fık oldu mu? –Çook..."* (Füsun Erbulak, **60 Günlük Bir Şey**). Ayr. bk. FİK FİK, FİKFİKLEMEK.

FINDIK i. (yun. *pontus, pontikos*'tan) Civalı zar, hileli zar: *"Fındık, kumarbazların civalı zara taktıkları bir isimdir."* (Hulûsi Kodaman, **Zar-Kâğıt Oyunları ve Hileleri**). • Anus, makat. • Başkalarının cinsel ilgisini çekecek davranışlar yapan, ama ilişkiye yanaşmayan kimse (özellikle kız, kadın).

FINDIKÇI s. ve i. (yun. –türk.) Hilebaz, oyunbaz: *"–Nasıl beş bangnot? –Bayağı, bildiğiniz. Üstünde fındıkçı kızların resmi var. –Senden iyi fındıkçı mı olur, Reis? Denizdeki balığı satmağa kalkıyorsun."* (Samim Aşkın, **Halk Plajı**). • Cilveli, oynak (kız, kadın): *"Temas ettim azıcık / Fındıkçıymış kahbecik."* (kanto, **Ağzı Burnu Ufacık**)

FINGIR i. Yüz bin lira; yüz binlik kâğıt para.

FIR s. ve i. (*fırlama*'dan kıs.) Piç. • Çok akıllı, cingöz, anasının gözü (çocuk): *"Bir veledizina, fırın fırı."*

FIR i. (*fransız*'dan n.) Frank, Fransız frangı.

FIRÇA i. (yun. *bourtsa*, "fırça"dan) Penisini bir başkasının cinsel organına, vücuduna sürtme eylemi. • Penis: *"Fırçana Bayıldım Boyacı"* (yerli film adı). • Azar, paylama: *"...ya da bu işi unutmak, hatta fırçaya da hazır olmak lazımdı..."* (Engin Ardıç, **Doğru Söyleyeni Dokuz Köyden...**).

FIRÇA ÇEKMEK d. (yun. –türk.) Azarlamak: *"...Bu salatalıkların hali ne böyle, ıslasana şunları hıyar! diye Manav Recep'e bir fırça çekmişti ki hiç kimse unutmadı."* (Fer-

han Şensoy, **Kazancı Yokuşu**). • FIRÇA (bk.) eylemini yapmak.

FIRÇALAMAK f. (yun. –türk. e.) Bk. FIRÇA ÇEKMEK (her iki anlamıyla): *"...Alev'e duyduğu aşırı ilgiyle, bir çeşit şehvetle baktı. 'Geleyim, ben fırçalayayım'..."* (Muzaffer Buyrukçu, **Onlar**).

FIRÇA YEMEK d. (yun. -türk.) Azarlanmak: *"Ercan'dan fırça yemekten korkuyordu."* (Engin Ardıç, **Doğru Söyleyeni Dokuz Köyden...**).

FIRILDAK s. ve i. (ono. *fır* ya da *fırıl*'dan) Zarla oynanan kumarda yapılan bir tür hile; zar atıldığında dönüş biçimine göre duracağı sayıları tahmine dayanır: *"Rasgele her zarla fırıldak atılabilir."* (Hulûsi Kodaman, **Zar-Kâğıt Oyunları ve Hileleri**). • Görüşleri, davranışları duruma göre her an değişebilen (kimse).

FIRILDAKÇI i. FIRILDAK (bk.) yapan kimse.

FIRIN i. (yun. *phournos*'tan) Dişilik organı, vagina. • Anus. Rektum.

FIRIN KAPAĞI d. (yun. -türk.) Görmüş geçirmiş. • Aldırışsız. • Deneyimli, sakin, kaybedince siniri bozulmayan oyuncu, kumarbaz: *"Hüseyin mi?.. Fırın kapağıdır o. Öyle her şeye kulak asmaz."* (Hulûsi Kodaman, **Zar, Kâğıt Oyunları ve Hileleri**).

FIRIŞ s. (ono.) Deli, çılgın, dengesiz.

FIRLAMA i. Çocuk; özellikle çok hareketli, akıllı, cingöz çocuk; anasının gözü. • Piç: *"Vay gidi kahpe dölleri vay... (...) Kurtarın beni şu fırlamalardan..."* (Refi Cevat Ulunay, **Sayılı Fırtınalar**). *"O namussuz İskoçyalı fırlama bana tekme attı!"* (Joseph Conrad-Halûk Şahin, **Ölüm Seferi**).

FIRT i. (ono.) (Sigara vb.de) Bir nefeş, bir nefes alma. • (İçecek, içki vb.de) Bir yudum; bir içimlik (içme).

FIRT ÇEKMEK d. Bir yudum içmek: *"–Bulgar konyağı, çek bi fırt, Pavloviç getirmiş gelirken!"* (Leyla Erbil, **Biz İki Sosyalist Erkek Eleştirmen**). Bk. FIRT.

FIRTTIRMAK f. Çıldırmak, delirmek, aklını kaçırmak: *"Çalışkan, akıllı bir memur... Biraz fırttırmış. Saçmalamasana!"* (Muzaffer Buyrukçu, **Bilmece Gibi**). • Sinirlenmek, asabı bozulmak, öfkelenmek: *"Bir kere kazığı yemişti. Yemişti ama, arabanın onların elinde ne hale geleceğini düşündükçe büsbütün fırttırıyordu."* (Süavi Süalp, **Komşu Çatlatan**). • Kaçmak, savuşuvermek. (Ender olarak kullanılır). FIRTTIRMAK da denir.

FIRTTIRIVERMEK f. Birden sinirlenmek, aniden öfkelenmek: *"–Sana neden vurduğumu anladın mı Aptalof? Şarkı söyleyen bir hanımın sözüne, sesine karışılınca beynimdeki teller kopuyor; fırttırıveriyorum."* (Anthony Burgess–Aziz Üstel, **Otomatik Portakal**). • (Umulmadığı halde) Çıldırmak, delirmek.

FIS GEÇMEK d. (*fısıldamak*'tan kıs.) Kimse duymadan söylemek, kulağına fısıldamak: *"Evde en ziyade mahremi esrar addettiği büyük kalınvaldeye 'fıs' geçmiş..."* (Ahmet Rasim, **Fuhş–i Atîk**).

FISKİYE i. (ar.) Erkeklik organı, penis. • (Öğrenciler, derste) Gülme krizine tutulma.

FISTIĞI KULLANMAK d. (ar. -türk.) Düşünmek; kafasını çalıştırmak; aklını kullanmak.

FISTIK s. ve i. (fars. *piste.* ar. *fustuk*'tan) Akıl, zekâ, düşünme yetisi. • Güzel (kız, kadın); *"Ben bir an önce senin de anladın mı, aralarına karışmanı ve bahusus bir fıstık araklamanı istiyorum..."* (Süavi Süalp, **Fıstıklı Bir Eğlence**). *"Gelin demin fıstıktı... Şimdi milyonluk yüzükle şamfıstık oldu..."* (Oğuz Aral, **Utanmaz Adam**). • Hoş, iyi (insan): *"Çok fıstık hocadır, halden anlar."* • Dişilik organı, vagina: *"Akıllısın, akıllısın... O kadar akıllısın ki, şeyini bile sigorta ettirmişsindir belki de! –Neyimi? –Fıstığını!"* (İrfan Yalçın, **Genelevde Yas**). *"Fıstığımı kaçıncı verişimde bu dizinin içinde göreceğim kendimi?"* (anonim, **Diple**). • Klitoris, bızır. (Ayr. bk. Önsöz, Kâşgarlı Mahmud taramasında BİTRİK; bk. önsöz)

FISTIK GİBİ d. (ar.; türk.) Güzel, alımlı, çekici (kız, kadın): *"Yetmişbeşlik ablamdan baş-*

lasan ne olur başlamasan ne olur. Ama ben senin fıstık gibi kızkardeşlerinden başlarsam o zaman..." (Muzaffer Buyrukçu, **Onlar**). *"Gene Sinyor Şerefin dairesinden sürüyle fıstık gibi kız çıkıyor..."* (Oğuz Aral, **Utanmaz Adam**). • İyi, güzel, hoş: *"Mıstık diye bağırırken / Fıstık gibi sesi var."* (Âfet Efendi, kanto).

FITIK s. ve i. (ar.) Can sıkıcı, sinir bozucu (şey, kimse, durum): *"Ulan ne fıtık otobüs bu, durmazda duruyor, dururda durmuyor."* • Canı sıkılmış, sinirlenmiş (kimse): *"Herif fıtık, sağı solu zıpkın yemiş balina gibi kesiyor."* • Çok küçük erkeklik organı.

FITIK ETMEK d. (ar. -türk.) (Birisinin) Canını sıkmak, sinirini bozmak: *"Konuş be... Konuş... Adamı fıtık etme..."* (Necmi Onur, **Arap Abdo**).

FITIK OLMAK d. (ar. -türk.) Sinirlenmek, canı sıkılmak: *"Kalkıp bi de Deve'yi yalamasına fıtık oldum."* (Oğuz Aral, **Avanak Avni**). Ayr. bk. ÇEKE ÇEKE FITIK OLMAK.

FITTIRMAK f. Eşanl. FIRTTIRMAK: *"Pencereyi açıp: 'Yangın var, yangın var' diye avaz avaz bağırmaz mı? Fıttırdı sandım."* (İrfan Yalçın, **Genelevde Yas**).

FIYMAK f. Kaçmak, sıvışmak: *"...esir kaldık çıktık be! Nereden yine bulaştım bu işlere, şimdi darbukayı bir köşeye atıp fıysam kim ne der?"* (Hulki Aktunç, **Yalan Oldu Dünya**). • (Bir şey, bir hayvan) Hızla geçivermek: *"Kırlangıçlar fıyıyor."* PIYMAK diye de kullanılır. Ayr. bk. FİYA.

FİK FİK i. (ono?; alm. arg. *Fick,* "cinsel birleşme"?) Cinsel ilişki, cinsel birleşme: *"Karaköy'de genelevi bildiğini belli etmek için iki adım uzaklaşarak diyor ki: –Karaköy fik-fik!.. Karaköy fik-fik!.."* (Nazım Alpman, **Çingeneler**). Ayr. bk. FIK FIK, FİKFİKLEMEK.

FİKFİKLEMEK f. Cinsel ilişkiye girmek, birleşmek: *"Fikfiklemeden evvel düşünseler tükürük suratlı karılar..."* (Yankı, **Kibariye ile Röportaj**). Ayr. bk. FIK FIK, FİK FİK.

FİKS i. (ing. *fix,* "yerleştirmek, sabitleştirmek") Uyuşturucu iğne.

FİLECİ s. ve i. (fr. *filet;* türk. e.) Başkalarının cinsel edimlerini gözetmeyi âdet edinmiş (kimse), dikizci, röntgenci: *"–Adam fileci. –Efendim? –Rontçu yani. –O da ne? –Camcı demek abicim."*

FİLİFOTO i. (ar. *fiil-i livata*'dan b.) Anal ilişki: *'Allahın bile siktir ettiği ipten kazıktan kurtulmuş tiplerle, filifotodan, hırsızlıktan, papikçilikten, darptan ve gasptan düşmüş heriflerle..."* (Alp Buğdaycı, **Kan Sıcak Akacak**).

FİLİM s. ve i. (ing. *film*) Olay; ilginç olay; *"...gülerek başını yanlara salladı. 'Filim be, Allaımı inkâr edim filim'..."* (Muzaffer Buyrukçu, **Büyük Oyundan Bir Parça**). *"–Ee, sen niye gelmiyon? –Benim orada bir filimim olmuştu."* (Ahmet Çakal, **Serseriler Arasında**). • Düzenbaz, hileci (kimse). • Şakacı, matrak (kimse): *"Filim Hayri'ye neden Filim demişler orasını pek bilemiyorum. Yalnız çok numaracıdır."* (Sait Faik, **Yorgiya'nın Mahallesi**). • Yalan, uyduruk. BK. NUMARA.

FİLİMCİ s. ve i. (ing -türk. e.) Şakacı, matrak (kimse). • Düzenbaz, hileci (kişi).

FİLİM ÇEVİRMEK d. (ing. -türk.) İlginç bir olay yaşamak. İlginç bir olay düzenlemek. • Hileli işler yapmak. • Ciddi olmayan işler yapmak: *"Filim mi çeviriyoruz lan burda!"* • Kılığıyla, davranışlarıyla fiyaka yapmak; abartılı tavırlar takınmak.

FİLİM ETMEK d. (ing. -türk.) (Bir olayı, bir durumu) Yaymak, herkese anlatmak: *"Berimle gonuşan ilk gadın. Seviyorum ağbi! kadarıyla Halûk'a açılmış, Halûk da durumu bütün yokuşa filim edince..."* (Ferhan Şensoy, **Kazancı Yokuşu**).

FİLİM KOPMAK d. (ing. -türk.) (Çok sarhoş olmak, bayılmak gibi nedenlerle) Bilinci yitmek, olan biteni algılamaz duruma gelmek: *"Anlıyacağınız, o rezil barda sabahın birine kadar falan oturdum, hergeleler gibi kafa çektim. Filim kopmak üzereydi."* (J. D. Salinger–Adnan Benk, **Gönülçelen**). FİLMİ KOPARMAK biçiminde de kullanılır: *"İkisi de olmuşlardı ve kendi tabirlerince 'filmi' koparmışlardı."* (Fikret Adil, **Asmalımescit 74**).

FİLİMLERİ YAKMAK d. (ing. -türk.) Beceriksizlik etmek, bir işi yüzüne gözüne bulaştırmak.

FİLİM OLMAK d. (ing. -türk.) Herkesin diline düşecek kadar ilginç bir olay olmak, yaşamak. Ayr. bk. KENDİ KENDİNE FİLİM OLMAK.

FİLİSPİT s. ve i. (ing. *full speed,* "tam hız"dan) Aşırı sarhoş (kimse): *"Derviş-(Cafer'in silaha davranması üzerine) Görmüyor musun yüklü herif... Nuri-Bulut abi... Filispit."* (Haldun Taner, **Keşanlı Ali Destanı**). • Hızlı. • Çok çalışan (kişi, araç). VİLİSPİT diye de kullanılır.

FİLMİ KOPARMAK. Bk. FİLİM KOPMAK.

FİLO i. (ital.) Bitler; yan yana duran birkaç bit.

FİNGİRNOZ s. (ono. *fingir*'den) Çok hareketli, yerinde duramayan, fıkır fıkır: *"-Bize geldiler... Annesi kızından daha süslü, fingirnoz..."* (Ahmet Rasim, **Fuhş–i Atîk**).

FİNİTO d. (ital. *finito,* "bitmiş, son bulmuş") "Bitti, son buldu, sonuna ulaştı" anlamlarında kullanılır: *"Tamam, lala paşa eğlendiririz, ama finito, şimdi yürrü!"*

FİNO s. ve i. (ital.) (Kumarda) Çok ustaca, incelikle yapılan (hile): *"Yervant kaba fendbaz değildir. Onun işleri finodur."* (Hulûsi Kodaman, **Zar-Kâğıt Oyunları ve Hileleri**). • Yüksek nitelikli esrar: *"Esrarın birinci, ikinci, üçüncü nevileri vardır. Birinci nev'i ince elekden geçirilmiştir; adı Sarıkız yahud Fino'dur."* (Vâsıf Hiç, **Esrar Üzerine Notlar**). • Dalkavuk, yağcı.

FİRİGO s. ve i. (lat. *frigus,* "soğuk", fr. *frigo*'dan; eğlence yerlerinde satılan bir tür soğuk yiyecek) İlişki kurulması güç (kimse), soğuk nevale.

FİRİKİĞE YATMAK d. (ing. -türk.) (Erkek için) FİRİKİK YAKALAMAK (bk.) amacıyla uygun bir yerde, ortamda tetikte durmak, beklemek. • Yakaladığı firikiği izlemek, seyrededurmak.

FİRİKİK i. (ing. *free kick,* "serbest vuruş"tan) (Kız veya kadın) Vücudun belirli bölümleri (örneğin, göğüsler, bacaklar vb.) istenerek ya da istenilmeden, olağandan çok görünme.

FİRİKİK VERMEK d. (ing. -türk.) FİRİKİK (bk.) olmak; frikik yapmak.

FİRİKİK YAKALAMAK d. (ing. -türk.) (Erkek için) Bir FİRİKİK (bk.) durumuna rastlamak.

FİRİŞTE. Bk. FERİŞTAH.

FİRMA OLMAK d. (ital. *firma,* "imza"; türk.) (Kişi) Ün kazanmak, nam kazanmak: *"Necati öyle şimdiki ünlüler gibi sahnede iki şarkı söyleyip, televizyonda bir gözükerekten firma olmamış..."* (Halit Çapan, **Bilinmedik Bir Aşk Hikâyesi ya da Feriköylü Yangın Necati**).

FİŞEK i. (fars. *fişenk,* "mermi, kurşun") Meni; cinsel ilişki sonucu fışkıran ersuyu. • İki sigarada kullanılabilecek miktarda esrar: *"-Esrar öteki uyuşturuculara oranla daha ucuz galiba. -Askerden döndüğüm zaman fişeği bin liraydı."* (Erhan Akyıldız, **Sahte Cennetin Tutsakları**). Ayr. bk. DİŞ. • Bir seferde kullanılacak miktar eroin: *"Cezaevinde satışlar genellikle 'Fişek' diye adlandırılan bir kullanımlık paketler halinde..."* (Ulvi Yanardağ, **Cezaevinde Eroin Pazarı**). • Uyuşturucu hap (1 adet).

FİŞEK ATMAK d. (fars. -türk.) Beli gelmek, cinsel ilişkinin bir anında ersuyu fışkırmak, boşalmak: *"Fişek atıp livata tamam olunca ayak öpüp izin ister."* (Derviş İsmail-Murat Bardakçı, **Tellaklar Kitabı**). *"Fişeğini attı mı? diye sordu Connie heyecanla."* (anonim, **Islak Dudaklar**). FİŞEKLEMEK, FİŞEK ATTIRMAK, FİŞEĞİNİ ATTIRMAK biçimlerinde de kullanılır. • Uyuşturucu kullanmak; bir seferlik eroin çekmek; bir hap yutmak vb. (Bk. FİŞEK.)

FİŞEKLEMEK f. (fars. -türk.) (Erkek için) Cinsel ilişkide bulunmak; düzmek. Ayr. bk. FİŞEK.

FİŞİ ÇEKMEK d. (fr. *fiche,* "prize sokulan erkek parça"; türk.) Dünya ile ilgisi kesilmek. Esriyip sızmak, uyumak vb. nedenlerle bilinci yitmek. • (Erkek için) Cinsel ilişki sırasında erkeklik organını dışarıya çıkarmak; cinsel ilişkiyi bitirmek. Ayr. bk. TAK FİŞİ BİTİR İŞİ.

FİŞTEKLEMEK f. (Birini) Kışkırtmak.

FİTİL s. (ar. *fetîl*'den) Çok sarhoş: *"Sarhoş olanları böyle çekiştirirler. Fitil oldu!.. Bulut".. Turşu gibi!.."* (Cemal Nadir, karikatür). • Çok sinirli, pek öfkelenmiş. Ayr. bk. FİTİL AÇMA. • Saklanmış, bir köşeye gizlenmiş para: *"Dayı, fitilin var mı?"* (Yalçın Doğan, **Kodes A.Ş.**).

FİTİL AÇMAK d. (ar. -türk.) Bir tür sokak kumarı: 2 cm. enindeki gaz lambası fitili helezon biçiminde bükülür, ortasına bir kalem konulur; oynayanın amacı, fitili bir ucundan çekip kalem düşmeden kaldırmaktır.

FİTİLCİ i. (ar. -türk. e.) FİTİL AÇMA (bk.) yoluyla kumar oynatan kimse; usta fitilcinin kaybetmesi hemen hemen olanaksızdır.

FİTİLİ YUTMAK d. (ar. – türk.) Aldanmak, kanmak: *"Hapı yutmak manasındadır, fakat bu ekseriya ters olarak söylenir: (fitili yutmuş) denileceği yerde (yutulu fitmiş) denilir."* (Osman Cemal, **Bizde Argo**).

FİTİL OLMAK. Bk. FİTİL.

FİYA d. (yun. *phuga*'dan) "Koş, git" anlamında kullanılır. Ayr. bk. FIYMAK.

FİYANGOLU s. (ital. *fianco,* "taraf, yan"dan; türk. e.) Süslü püslü. • (Konuşma, davranış için) Çok kibar, pek ince: *"Hiç böyle söylerler mi? Birtakım fiyangolu laflar ettiler."* (Refi Cevat Ulunay, **Sayılı Fırtınalar**).

FLAMASIZ s. (ital. *fiamma,* "küçük bayrak"; türk. e.) (Kişi için) Hiçbir görüşe bağlı olmayan. • Her türlü iş yapabilen; kendisinden her şey beklenebilecek.

FLAŞ i. (ing. *flash,* "parıltı") Uyuşturucu maddenin (özellikle eroinin) kullanımın ilk anlarında verdiği en yoğun keyif: *"Çok hızlı bir flaş oluyor, kendini dünyanın sahibi sanıyorsun, marijuanadan çok çok daha iyi."* (J. Larner/ R. Tefferteller–Yakut Güneri, **Sokaktaki Eroinman**).

FOL i. es. (yun. *pholia,* "yuva"dan) Cüzdan, portföy.

FOLDURFOŞ s. ve i. Uzun zamandır çok sayıda erkekle ilişkiye girmiş (fahişe ya da edilgin eşcinsel). • Bu kişinin dişilik organı ya da anusu. Ayr. bk. FALLAŞ.

FOLLAŞ. Bk. FALLAŞ.

FOLLUK i. (yun. *pholia,* "yuva"dan) Dişilik organı. • Makat, anus. • Fahişe. • Edilgin eşcinsel erkek: *"İşin gerçeğini konuşalım, ağızlarınızdan yeni yumurtlamış tavukların sesleri geliyor! Folluksunuz sizler, folluk!"* (Y. Kenan Karacanlar, **Babıali Kaldırımlarında Bir Adam**). • Sözcük, genellikle bir aşırılığı belirler; organlar için, genişlik, gevşeklik; kişiler için düşüklük, müptezellik anlamı taşır: *"Kelle yumruk, alt damar marpuç, kulak pulluk gibi / Çıktığı yer kalmalı vîrâne bir folluk gibi."* (Neyzen Tevfik, kıta).

FONDA. Bk. FUNDA.

FON DİP d. (*von,* "-den, -dan" anlamında alm. k.; türk. *dip*) Bardakta ya da şişede kalan içkiyi bir kerede sonuna kadar içme: *"Al anam, madem o kadar kabardı ayranın tuzla da fondip yap."* (Kemal Gökhan Gürses, **Aydınlarla Zontaların Savaşı**). • (Cinsel ilişkide) Penisin bütünüyle girmesi.

FON OLMAK d. (fr. *fond;* türk.) (Birisi, birileri) Bir yere gelerek bir olaya karışmak, tanık olmak: *"Küçük bir zarf olduğu için gömleğinin cebine indirdiğinde polisler manzaraya fon oluyor..."* (Yalçın Doğan, **Kodes A.Ş.**).

FORA i. (ital. *fuori,* "dışarı"dan) (Silahı, giysiyi vb.) Çıkarma: *"Bıçağın çekilmesiyse 'Fora'ydı. Bıçak fora edildikten sonra hasma saplanırdı."* (Orhan Kemal, **Suçlu**). • *"Fora-Ceket veya paltoda dış cep."* (Turan Aziz Beler, **Allah Kurtarsın**).

FORA EDİLMEK d. (ital. -türk.) Çıkarılmak: *"Nerede ise saldırmalar fora edilecek, tabancalar patlayacaktı."* (Refi Cevat Ulunay, **Sayılı Fırtınalar**).

FORA ETMEK d. (ital. -türk.) Çıkarmak: *"Elbiseleri de fora edersem kimse beni göremez!"* (Oğuz Aral, **Utanmaz Adam**).

FORİ i. (ital. *fuori,* "dışarı") es. Kantocu ya da oyuncu kadın sahneyi terk ettikten sonra, seyircinin yaptığı davet tezahüratı: *"Fori alabildiğine el çırpmak, alabildiğine tepinmek idi. Fesini çıkaran, baston, şem-*

siye vuran, şapkasını sahneye atan, ıslık çalan..." (Ahmet Rasim, **Fuhş-i Atîk**).

FORİCİ i. (ital. -türk.) Sevdiği kantocu ya da oyuncunun sahneye tekrar çıkması için tezahürat yapan kimse: *"Foriciler de oyuncu kızların sevdalıları, vurgunlarıymış."* (Sadi Yaver Ataman, **Dümbüllü İsmail Efendi**).

FORT i. (fr. *frotter,* "sürtmek, değdirmek"ten) Kalabalık kamu taşıtlarında, başkalarına sürtünme, önünü sürttürme eylemi: *"Yoo, yanlış anlamayınız, fakir ömr-ü hayatında fort mort haltları karıştırmış değildir!"* (Engin Ardıç, **Nerede O Eski Fortçular**). (İstanbul'daki eski halk otobüslerinin markası olarak bilinen Ford'dan geldiğini ileri sürenler de vardır.)

FORT ATMAK d. (fr. -türk.) FORT (bk.) eylemini yapmak. • Fort yapmanın kabul edildiğini hissederek, fırsattan yararlanıp yankesicilik etmek. FORTLAMAK da denir.

FORTÇU s. ve i. (fr. -türk.) Taşıt araçlarında kalabalıktan yararlanarak başkalarına sürtünen, sarkıntılık eden (kimse), kertici: *"Freud Türkiye'de doğsaydı mutlu tutulur, fortçu olur çıkardı."* (Kanat Güner, **Eroin Güncesi**). *"İstanbul Fortçuları Direniş Örgütü İFDÖ...– Suç bastırmak diye buna derim ben."* (Derya Sayın, karikatür). • FORT (bk.) yapma hilesiyle yankesiciliği âdet edinmiş (kimse, hırsız).

FORTÇULUK i. (fr. – türk.) Fort (bk.) yapma eylemi. Fortçu'nun (bk.) edimi: *"Adıyla sanıyla bildiğimiz 'fortçuluk' işte canım."* (Engin Ardıç, **Nerede O Eski Fortçular**).

FOS s. (fr. *fausser*'den) Yararsız, değersiz, boş: *"Hahay bari yordamına güleyim biraz/ Turp sıkayım zarafetine fos çoğa bu naz."* (Enderunlu Fâzıl, **Zenanname**). *"İnsanlar içinde bir orospular iyi, bir de artistler iyi. Gerisine kulak asma... –Gerisi fos..."* (Tarık Dursun K., **Rıza Bey Aile Evi**). Ender olarak FOSTİK biçiminde de kullanılır.

FOS ÇIKMAK d. (Bir kimsenin) Sanıldığı gibi iyi, cesur vb. olmadığı ortaya çıkmak, belli olmak. • (Bir nesne, bir olay) Umulduğu gibi iyi olmamak, olumlu sonuca varmamak.

FOS DALGA d. Kancıkça hile yapma, tuzak kurma, oyun etme: *"Ben ona bu fos dalgayı kusturmazsam bana da anlı şanlı Keşanlı Ali demesinler."* (Haldun Taner, **Keşanlı Ali Destanı**).

FOSLAMAK f. (Kişi için) Mahçup olmak. Kendisinden beklendiği gibi davranamamak: *"...Gridoux'un şaşırtıcı kroşesi, Turandot'nun zorlu tekmesi altında fosluyorlardı."* (Raymond Queneau-Tahsin Yücel, **Zazie Metroda**). • (Bir iş, bir olay) Boş çıkmak, istenilen sonuca ulaşamamak.

FOSLATMAK f. (Birisini) Sanıldığı nitelikte olmadığını ortaya koyarak mahçup etmek, bozmak. • (Bir işi) istenen sonuca vardıramamak, bozmak.

FOSTİK. Bk. FOS.

FOTO s. (fr. *photographe*'tan) es. Kötü, olumsuz.

FOTOFİLİ i. (fr.; ?) Telefonda, özellikle cinsel konularda uzun uzun konuşma. Ayr. bk. FİLİFOTO.

FOTOĞRAFINI ÇIKARMAK d. (fr. *photographe;* türk.) (Birisine) Nah işareti yapmak, fika göstermek. • (Otomobili) Duvara çarpmak.

FOTOĞRAF OLMAK D. (fr. –türk.) (Birisinin) İlk sabıkası resmi kayıtlara geçmek. • İşlediği suç nedeniyle gazetede fotoğrafı yayınlanmak.

FOTOYLA KAÇIRMAK d. (ing. *photo finish,* "yarış atlarının bitime ulaştığı anın fotoğraflanması"; türk.) Bir taşıtı, bir kimseyi, bir işi kıl payı kaçırmak; yetişememek.

FRANSIZ s. ve i. (fr. *francais*'den) (Bir konu hakkında) Bilgisiz kimse. • İlgisiz, ilgi göstermeyen (kimse): *"Ameleler de vaziyetin koftiliğine Fransız kalmadılar... Ulan ne naraymış be!.."* (Kemal Gökhan Gürses, **Aydınlarla Zontaların Savaşı**). • Ağızcinsel organ ilişkisi; fellasyo; kunilingus. Altmışdokuz.

FRANSIZ SALATASI d. (fr. -ital. *insalata* -türk. e.) Karmakarışık biçimde duran iskambil kâğıtları.

FRENLERİ BOŞALTMAK d. (fr. *frein;* -türk.) (Bir güzellik, bir çıkar vb. karşısında) Kendisini kapıp koyvermek, gevşemek, özdenetimini yitirmek: *"–Gözlerinden zekâ fışkırıyor. Hani ayıp olmasın ama, insan frenlerini bir parça boşaltsa... –Âşık mı oluverir?"* (Orhan Kemal, **Bir Filiz Vardı**).

FRİKİK. Bk. FİRİKİK.

FRUKO i. (meşrubat markası *fruko*'dan) (1965'ten sonra) Toplum polisi: *"... 'Bak buna şaşarım', dedi fruko."* (Raymond Queneau-Tahsin Yücel, **Zazie Metroda**).

FUL s. (ing. *full*) Dolu. Bk. KOMPLE.

FULAR i. (fr. *foulard*'dan) Bir kadın veya kız ile bir erkek travesti (ya da transseksüel) arasındaki cinsel ilişki, sevişme.

FULARCI s. ve i. (fr. -türk. e.) Erkek travestilerle (ya da transseksüellerle) cinsel ilişkiye girmekten hoşlanan (kadın veya kız).

FUL CASUS d. (ing. *full,* "tam"; ar. *câsûs*) al. y. Bilgili görünen cahil. • Hiçbir şey bilmeyen (öğrenci).

FUNDA i. (ital. *fonda,* "teknenin demir atması"ndan) Atlama. • Dışarıdan cezaevi avlusuna içinde uyuşturucu bulunan bir nesne (örneğin patates) atma. FONDA da denir.

FUTBOLCU s. ve i. (ing. *football;* türk. e.) Sağa sola ilgi duymayan, siyasal-toplumsal sorunlar hakkında bilgisi, görüşü olmayan (kimse): *"–Önce onlar da kuşkulanmışlar. Ama futbolcunun tekiymiş."* (Fakir Baykurt, **Futbolcu**). *"Ne sağcı, ne solcu, futbolcu."*

FÜLFÜL. Bk. KEYİF.

FÜZE i. (fr. *fusée*'den) (Kızda, kadında) İri ve özellikle dik göğüs: *"Nalan'ın göğüsleri büyük ve dikti... Enver bu nedenle ona füze Nalan diye takılıyordu..."* (anonim, **Çadırda**).

FÜZE GİBİ d. (fr. -türk.) (Kızda, kadında) İri ve dik memeleri nitelemek için kullanılır.

G

GACA. Eşanl. GACE, GACI, GACO: *"Sen kendi arabandaki gacalara bak... Karşıki gözlüklü beyle ışmar gırla gidiyor... Ben gaca taşımam... İşte böyle namusumla efendi taşırım..."* (Hüseyin Rahmi Gürpınar, **Bir Muadele-i Sevda**). Bk. GACO.

GACE s. ve i. (Gaca, gacı, gaco biçimlerinde de kullanılan çing. k.) Başkası; yabancı: *"Kendilerinden olmayanları da Gace (yabani-hayvansı) şeklinde tanımlıyorlar."* (Nazım Alpman, **Çingeneler**).

GACI i. (çing.) Kadın. • Metres. • (Edilgin eşcinsel. –Travesti. Ayr. bk. GACO, HAS GACI.

GACIRDAMAK. Bk. GICIRDAMAK.

GACO i. (çing.) *"Karagözcü argosunda Zenne karakterine verilen ad."* (Uğur Göktaş, **Karagöz Terimleri Sözlüğü**). • Kadın: *"Ne zamandır meteliksizlikten gacolara yan çiziyordum."* (Server Bedi, **Hey Kahpe Dünya**). *"Osman– Derken, yanımda iki gacoynan gidiyorum, tak, bir andavallı asılmaz mı?.."* (Aziz Nesin, **Toros Canavarı**). • Metres: *"Pembe naz ederse sana / Ben olayım senin gacon"* (Peruz Hanım, kanto). • (Ortaoyununda) Zenne: *"...sen, dayı, kasavet çekme. Ben şimdi o gacoları maymun gibi zıplatırım."* (Ortaoyunu, **Kanlı Nigâr**). • Lubunya. Travesti erkek. • (Edilgin eşcinsel erkek için) Bir diğer eşcinsel. Ayr. bk. HAS GACI. • Çingene palamudu. (GACA, GACI, GACİ biçimlerinde de kullanılır.) (Sözcük, Alman argosunda birçok anlamının yanı sıra "kadın" anlamını da taşır– Siegmund A. Wolf., **Wörterbuch des Rotwelschen**.)

GACO OSKİSİ d. (çing. *gaco;* erm. *voski,* "altın lira"; türk. e.) Sterlin, pound; üzerinde İngiltere kraliçesinin resmi, kabartması bulunan para.

GADDARE i. (osm.) Büyük kama: *"Biz hâlâ havadan mektuplaşıyoruz. Nihayet gaddareye el attım."* (Refi Cevat Ulunay, **Sayılı Fırtınalar**). GADDARİYE biçiminde de kullanılır: *"Bellerindeki kırmızı kuşakları arasında kama, Bursa bıçağı, ustura, gaddariye, oluklu gibi türlü yaralama âletleri bulunurdu."* (Reşat Enis, **Yolgeçen Hanı**). • Penis, erkeklik organı. Olağandan büyük penis.

GAFA. Bk. KAFA.

GAFTE. Bk. KAFTE.

GAFTECİ. Bk. KAFTECİ.

GAFTİ. Bk. KAFTE.

GAFTİCİ i. Hırsız: *"Gaftici Fethi, Fil Hamit'in arabasını şanına yakışır biçimde tavladı."* (Metin Kaçan, **Ağır Roman**). Bk. KAFTECİ.

GAGA i. (ono.) Ağız.

GAGAYI KISMAK d. Sesini kesmek, susmak. *"–Kıs gaganı! Otur oturduğun yerde!"* (Atillâ İlhan, **Kurtlar Sofrası**).

GAGAYI ISLATMAK d. İçki içmek. • Çıkar sağlamak. • Rüşvet almak: *"Ben de gagamı biraz ıslatayım."* (Kayhan Sağlamer, **Türk Mafiası**).

GALAN i. (fr. *galant*'dan) (Kumarda) Parası bol oyuncu. Eşanl. KALIN.

GALİM Bk. KALİM.

GALLE. Bk. KALLE.

GAMATO i. (yun.) Küfür: *"Dimitri 'Eyyyyt Ella Reeee. Gamoto o hristo su ke i panalgiya su' dedi mi iş biterdi. (Hz. İsa'ya ve meleklerine dümdüz demekti bu.)"* (Mithat Herder, **Kimlikte**).

GAMATO SALLAMAK d. (yun. -türk.) Küfretmek, küfrü basmak: *"Pişti'de çaylar gene onda kalınca, Aliahlı, kitaplı bir gamato salladı kahvenin rutubetli alacakaranlığına."* (Orhan Kemal, **Küçücük**).

GAMATOYU BASMAK d. Küfretmek: *"Kabil olsa da tekrar dirilse ve hakkında yazılanları gözden geçirse... Öyle sanıyorum ki, bu yazılardan bir kısmı için basardı gamatoyu."* (Orhan Kemal, **Sait Üzerine**).

GANAYİM i. (ar. *ganimet, ganaim*'den) es. Metres.

GANCA. Bk. GANJA.

GANDİCİ i. (Hindistanlı lider *Gandhi*'nin adından) Fahişe (özellikle erkek travesti veya transseksüel) parası yiyen kimse.

GANJA i. (Hindistan'daki *Ganj* nehrinin adından) Plaka halinde (Hindistan kökenli) esrar. GENCE de denir. Bk. KEYİF.

GARAJ i. (fr. *garaje*) Dişilik organı, vagina.

GARAJA GİRMEK d. (fr. -türk.) (Cinsel ilişkide) Erkeklik organını sokmak.

GARANTİSİ VAR d. (fr. *garantie;* türk.) "Mutlaka" anlamında kullanılır: *"Meryem meselâ ha? Sardı bu karı Hasan'ı, garantisi var."* (Atillâ İlhan, **Sokaktaki Adam**).

GARGARA i. (yun. *gargarisma*'dan) Anlamsız söz, lâf kalabalığı.

GARGARA ETMEK d. (yun. -türk.) Anlamsız şeyler söylemek, laf kalabalığı yapmak. • (Bir hileyi) Yutmamak. Kanmamak: *"Külhanbeyi– Bana bak, senin karşındaki çok pişkin adamdır, olur olmaz lo-lola-rı yutmaz, moruk. Kavuklu– Boğazın var da, sıkıyorsa, gargara edersin, oğlum."* (Ortaoyunu, **Bahçe**). Ayr. bk. YUTMAZSA GARGARA ETMEK.

GARGARAYA GELMEK d. (yun. -türk.) Kanmak, aldanmak. • (Söz) Başka sözler arasında anlaşılmamak, güme gitmek. • (Bir şey) Neye uğradığı anlaşılamadan ortadan kaybolmak: *"Artık hayatımın birkaç saniye içinde gargaraya gelmesi kesinleşmişti."* (Süavi Süalp, **Hayatım Bir Romandır**). • (Bir nesne) Çalınmak.

GARGARAYA GETİRMEK d. (yun. -türk.) Kandırmak, aldatmak: *"Tabii ağbi, bizi de gargaraya getirip koşturdukça koşturur, hem okuyucuyu uyutur, hem de yolunu bulur..."* (Süavi Süalp–İsmail Gülgeç, **Kolombo Şakir**). • Laf kalabalığına getirip söylemek; söyledikleri arasına laf sokuşturmak: *"Bazıları gargaraya getirip: –... anamızı ağlatan! dediler."* (Atillâ İlhan, **Kurtlar Sofrası**). • Çalmak.

GARGI ETMEK d. (ital. *carga;* türk.) (Kumarda) Kazandığı bütün parayı, bir seferde oyuna sürmek; restini ortaya koymak: *"Baktım şans istiyor, kazancımın hepsini gargı ettim."* (Hulûsi Kodaman, **Zar-Kâğıt Oyunları ve Hileleri**).

GARGILI i. İngiliz lirası, sterlin. T. iç. bk. ÇINGARLI MORUK OSKİSİ.

GARMİRCUR i. (erm. *karmir cur,* "kırmızı su"dan) es. Şarap. Ayr. bk. CARMAKÇUR.

GASKALLAMAK f. Cinsel ilişkide, erkeklik organını sokmak. • Düzmek. • (Futbol vb. oyunlarda) Gol atmak, sayı yapmak: *"En şık golümüzü gasgallayalım da maç bitsin..."* (Oğuz Aral, **Utanmaz Adam**). • (Alışverişte) Çürük mal sokuşturmak. Değerinden fazlaya satmak. KASKALLAMAK biçiminde de kullanılır.

GASPANAK. Bk. KASPANAK.

GAVARA. Bk. KAVARA.

GAVGAV i. (erm. *kokov, gogov,* "husye"den) Husyeler, erbezleri: *"Polimci, gavgav üzerine çalışıp ıslatıyor beni be!"* (Turhan Selçuk, **Abdülcanbaz–Ramona**). • Bir aşağılama ifadesi olarak da kullanılır: *"–Lan yörü! –Sordurtacayim hepinize! –Lan yörü gâv gâv!!!"* (Orhan Kemal, **Murtaza**). GOGOV da denir.

GAVGAVINI ELİNE VERMEK d. Çok dövmek, fena halde pataklamak; GAVGAVINI BURNUNA ASMAK, GAVGAVINI ALNINA YAPIŞTIRMAK gibi çeşitlemeleri de vardır.

GÂVUR i. (ar. *kâfir*'den) es. Kasap.

GÂVUR AMI GİBİ YANMAK d. (ar. -türk.) (Soba vb.) Harıl harıl yanmak:*"...Reco'nun bin bir emekle çizdiği resimleri gâvur amı gibi yanan sobaya soktu."* (Metin Kaçan, **Ağır Roman**). • Çok ısınmak.

GÂVUR ETMEK d. (Bir şeyi, araç-gereci) Bozmak, işe yaramaz hale getirmek. • (Bir ortamın) Tadını kaçırmak, uyumunu bozmak.

GAY s. ve i. (ing. *gay,* "neşeli"; Angloamerikan argosunda "eşcinsel") Eşcinsel (özellikle erkek eşcinsel): *"Bir 'gay' olarak ömrümü şu ıssız, çorak bozkıra dönüşen adada tüketebilirim."* (Pınar Çekirge, **Yalnızlık Adasının Erkekleri**). Bk. GEY.

GAYDURİ i. (yun. *gaidaros,* "eşek") es. "Eşek, hayvan" anlamında bir aşağılama ifadesi olarak kullanılır.

GAZA BASMAK d. (lat. *chaos*'tan Van Helmont'un ürettiği sözcük, *gaz;* türk.) Hızlanmak. • Gitmek. • Hızla savuşmak.

GAZA GELMEK d. Birisinin sözlerine, tavırlarına inanarak davranmak; aldanmak.

GAZA GETİRMEK d. (Birisini) Harekete geçirmek; heyecanlandırıp inandırmak; aldatmak: *"Ulan gaza getirdin beni yürü gidek..."* (Faruk Bayraktar, karikatür-strip).

GAZ KESMEK d. Yavaşlamak, hızı kesilmek. • Sözü fazla uzatmamak.

GAZLAMAK f. Gitmek: *"Hadi gazlıyayım... Size birer köfte ısmarlayayım..."* (Süavi Süalp-İsmail Gülgeç, **Gündüz İnsan Gece Hırt**). • Kaçmak, savuşmak: *"Ne manzara yau, gazlamanın sırasıdır."* (Oğuz Aral, **Utanmaz Adam**). • Vermek: *"Teşekküre değmez şişkocuum... Sadece birkaç bin papel gazla yeter..."* (Oğuz Aral, **Utanmaz Adam**).

GAZOZ s. ve i. (fr. *gaseuse*'den) Aptal, bön (kişi). • Değersiz, işe yaramaz (şey, kimse): *"Senin içindeki kin değil, hava, / Bir şişecik gazoz, efendim sensin!.."* (Neyzen Tevfik, **Sözüm Ona Efendim Sensin**). • Jigolo.

GAZOZ AĞACI d. (fr. -türk.) Gazoz ısmarlama koşuluyla oynanan oyunlarda (tavla vb.) sürekli yenilen kimse: *"Kahvenin kapısından adımını atar atmaz içlerinden biri 'Vay geldin mi gazoz ağacı?' diye bağıracaktı."* (Sabahattin Kudret Aksal, **Gazoz Ağacı**). Ayr. bk. ÇAY AĞACI, KAHVE AĞACI. • "Saçma sapan, uydurma söz" anlamında kullanılır: *"–Asarım. –Davul tozu! –Keserim. –Gazoz ağacı!"*

GAZOZCU i. (fr. – türk. e.) (27 Mayıs 1960 öncesinde) Subay.

GEBE. Bk. GEBE ZAR.

GEBERMEK. f. (Bir şeye, bir kimseye) Çok ilgi duymak, aşırı bir yatkınlık duymak: *"...'Geberiyorum senin için,' dedi Haydar, 'Yanaklara bak'..."* (Muzaffer Buyrukçu, **Cehennem**). *"Geberdim, bittim bu söze."* (J. D. Sallnger–Adnan Benk, **Gönülçeleri**). • Çok sinirlenmek: *"Fazla caz yapıp gebertme beni, oyarım."*

GEBEŞ s. (ar. *kebş,* "koç"tan) Aptal, salak, bön: *"Söylüyor işte dedim, nâsıyeniz hâlinizi; / Bir alay çolpa, gebeş, hem de keleş, hem de fodul!.."* (Tevfik Fikret, kıta).

GEBEŞAKİ s. Eşanl. GEBEŞ: *"Ulan gebeşaki, sen Zarzar'ın oyuncusu musun?"* (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**). Ayr. bk. –AKİ.

GEBE ZAR d. Hileli zar; "dolu" zar, civalı zar: *"–Ne kıyak dalga! Yoksa bu kayarto araya gebe zar mı karıştırdı? Ben bu yaşa geldim, bu kadar düşeş görmedim."* (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**). *"(Gebe zar), (Aynasız) da hileli zarlardandır."* (Hulûsi Kodaman, **Zar-Kâğıt Oyunları ve Hileleri**).

GECE İŞÇİLİĞİ d. Geceleyin yapılan hırsızlık; insanlar uyurken hırsızlık etme: *"Gece işçiliği hem zor, hem tehlikeli olup cezai durumu da ağırdır."* (Başkomiser Yılmaz Ertunç, **Yankesicilik**).

GECE İŞÇİSİ i. Hırsız: *"Karşısındaki kuyumcunun yanında oturan tipsiz kişi resmen hırsız. Gece işçisi diyorlar."* (Öztürk Serengil, **Yeşilçamı Benden Sorun**). Bk. GECE İŞÇİLİĞİ.

GECE YOLU d. Dişilik organı, vagina.

GEÇİRMEK f. Cinsel ilişkide, erkeklik organını sokmak: *"Kadın antreyi dolduran kalabalığı bıçak gibi yardı: Mırıltılar, ahlar, oflar... –Geçmiş olsun canımın içi... –Geçirememişler!"* (Reşat Enis, **Yolgeçen Hanı**). Düzmek: *"Cûd– Sen ne bağırıyorsun be? Yoksa ağri sana mı yeçti? Ey, madem ki sana yeçirdiler, bağriyorsun, bu ağri neden benden çikmadi?"* (Karagöz, **Eczahane**). • (Futbol vb. oyunlarda) Gol atmak, sayı yapmak; yenmek: *"Beleşspor şampiyoon! Helal Beleşspor!.. Geçirdik! Geçirdik!"* (Oğuz Aral, **Utanmaz Adam**). • (Yumruk) Vurmak, (kafa) atmak. GEMÇİRMEK, GEPÇİRMEK diye de kullanılır.

GEÇMİŞE MAZİ, GEÇİRMİŞE GAZİ (DERLER) d. (ar. *mezâ*'dan *mâzî; gazâ*'dan *gâzî;* türk. k.ler) Şimdiki durumuna bak-

mayıp geçmişle aşırı övünen kişilerle alay etmek için kullanılır.

GEÇMİŞİ ÇINGIRAKLI d. (Bir nesneyi, bir kimseyi) Küfretmeden yermek, aşağılamak amacıyla kullanılır: *"Ulan, ulan! Vay, geçmişi çıngıraklı vay, koca traktörü herifler vinçle gık demeden çıkarıyor be!"* (Atillâ İlhan, **Sokaktaki Adam**). GEÇMİŞİ KINALI, GEÇMİŞİ TENEKELİ gibi çeşitlemeleri vardır: *"Külhanbeyi– Ulan, geçmişi tenekeli. Benimle alay etme, yakarım, ulan!"* (Ortaoyunu, **Kanlı Nigâr**).

GEDİKLİ i. Sınıfı geçememiş, aynı sınıfta iki yıldır okumakta olan-öğrenci.

GELBERİ i. Hırsızlık, çalma, aşırma eylemi: *"Hacivat– O âşıkların hepsinin birer mahlası vardır. Kiminin 'Mahzunî', kiminin 'Hemrâhî' (...) Karagöz– Benim ismim de 'Gelberî' olsun..."* (Karagöz, **Şairlik**).

GELBERİ ETMEK d. Çalmak, aşırmak.

GELİN i. Eşcinsel ilişkide edilgin durumda olan kimse. Karş. DAMAT. (T. iç. bk. DAMAT.)

GELİN ALICILAR d. es. (Özellikle bir baskın sırasında) Kolluk kuvvetleri, polisler. • GELİN ALAYI da denir: *"...erketecilerimiz, bir gelin alayı (...) gördü mü, hemen parolayı verir..."* (Hulûsi Kodaman, **Zar-Kâğıt Oyunları ve Hileleri**).

GELİN ODASI d. es. (Hamamda) Halvet bölümü.

GELMEK f. Vermek: *"Yüz papel gel bakalım."* • (Erkek için) Menisi akmak, cinsel doyuma ulaşmak. • (Kız ya da kadın için) Cinsel doyuma, orgazma ulaşmak: *"Ben geliyorum / Hadi sen de gel"* (Gürkal Aylan, **Ömür Biter Yol Bitmez**).

GEMETER i. Makat, anus. • Kalçalar, kıç. GÖMETER de denir.

GEMÇİRMEK. Bk. GEÇİRMEK.

GENCE. Bk. KEYİF.

GENİM z. (*kendim*'den b.) Ben, kendim.

GEPÇİRMEK. Bk. GEÇİRMEK.

GERALİ s. Çılgın, iyice deli; alık, aptal.

GERDAN SÜPÜRGESİ d. (fars. *gerden*'den; türk.) Bıyıklar. –Sakal.

GERİCİ s. ve i. Aktif eşcinsel (erkek). • Sodomist; kadınla, kızla anal ilişkiye girmekten hoşlanan (erkek).

GERİDEN d. Kendisini abartıyla övenlere, böbürlenenlere karşı "olmaz, yalan söylüyorsun" anlamında kullanılır: *"–Gittim, tekliği bastırdım, ot alıp dağıttım. –Geriden!"*

GERİSİ FOS. Bk. FOS.

GERİ VİTES d. (türk; fr. *vitesse*). "Aptal, geri zekâlı" anlamında söylenir.

GERİZ. Bk. KERİZ.

GERZEK s. (geri zekâ'dan n.) Aptal, salak: *"Önceleri 'Süper' diye takılırlardı ama, öyle pek süper bir gerzek de sayılmazdı."* (Halit Çapın, **Alles Kommen Ülen İnekler!**).

GEŞTAPU i. (alm. *GE*heime *STA*ats *PO*lizei, "gizli devlet polisi"nden) Polis: *"Ne de olsa... bir geştapu. Benim midemi bulandırırdı."* (Raymond Queneau-Tahsin Yücel, **Zazie Metroda**). • Trafik polisi. • Belediye zabıta memuru.

GETİRMEK f. Cinsel doyuma ulaşmak; cinsel doyuma ulaştırmak: *"Ya Getir Ya Bitir"* (yerli film adı).

GEVİŞLEMEK f. Bir şey (çiklet) çiğnemek. • Ağzını burnunu oynatmak. • Doğru dürüst konuşamamak; derdini, meramını anlatamamak.

GEVŞEK s. Edilgin eşcinsel (erkek).

GEVŞEMEK f. Hoşlanmak; yakın ilgi duymak: *"Biz manitaya gevşedikçe, o kaçızladı."*

GEY s. (ing. *gay*, "şen"; ang. -ame. arg. "eşcinsel"den) Eşcinsel. Erkek eşcinsel: *"Ünlü sinema ve tiyatro sanatçısı Fiko'nun gey olduğunu duymuştu. Ama pasif olacağına hiç inanamıyordu."* (Ümit Oğuztan, **Kraliçe Sisi**). • Görünümü ve davranışlarında bir olağandışılık bulunmayan edilgin eşcinsel (erkek).

GEYİK i. Karısı ya da çok yakın ilişkilerde bulunduğu kadın tarafından aldatılan, ihanete uğratılan erkek; boynuzlu: *"...şu geyiğin boynuzlarını bu kış odun yerine satalım."* (Samim Aşkın, **Halk Plajı**). • Gevezelik, boş konuşma: *"Eskiden çok*

daha güzel eşşek muhabbetleri yapardık, geyiğin allahı." (Alp Buğdaycı, **Kan Sıcak Akacak**).

GEYİK MUHABBETİ d. (türk. -ar.) Gevezelik; yararsız, uzun uzadıya konuşma: *"Balıkçılarla takılanlardan tutun da, meyhanede bi teki bedavaya getiririm hesabına meyaneciylen geyik muhabbetine muhabbet diyenlerine kadar, her tür meczup ve acube tıkıştı buralara."* (Kemal Gökhan Gürses, **Aydınlarla Zontaların Savaşı**).

GICIĞI OLMAK d. Eşanl. GICIK ALMAK: *"Ayıpsın Şevki, zati güzellere o biçim gıcığım var..."* (Engin Ergönültaş, **Zalim Şevki**). Ayr. bk. GICIK OLMAK.

GICIK s. ve i. Sinir bozucu, öfkelendirici (kişi, nesne, durum): *"Lan ne gıcık pokercisin; kart iste de uyuz etme."* • (Kişide) Sinirlenme, hoşlanmama, öfkelenme durumu: *"Nem mi var? Gıcık. Seni marizlersem geçer."* Ayr. bk. GICIK OLMAK.

GICIK ALMAK d. (Birisinden, bir nesneden, bir durumdan) Hiç hoşlanmamak; siniri bozulmak: *"Gıcık alıp duruyordum zaten. Kapıştık geçenlerde."* (Tarık Dursun K., **Evlere Şenlik**). Eşanl. GICIK OLMAK, GICIK KAPMAK.

GICIK KAPMAK d. Eşanl. GICIK OLMAK, GICIK ALMAK: *"Çayına Omo döktük diye gıcık kaptın."* (Nazlı Ilıcak, **Allah Kurtarsın**). *"Felek benim tipime gıcık kapıyo galiba. Hep benlen zıt gidiyo..."* (Engin Ergönültaş, **Zalim Şevki**).

GICIK OLMAK d. Eşanl. GICIK ALMAK GICIK KAPMAK: *"Ha şunlara gıcık oldum. Yürü de konuşalım."* (Oktay Arayıcı, **Rumuz Goncagül**). *"Ulaaan petrol / Ben sana sana / Gıcığım petrol."* (Hasan Kaçan, **Hasan'ın Saksısı**).

GICIK VERMEK d. (Bir kimse, bir nesne, bir durum) Birisinin sinirine dokunmak; birisini kızdırmak, öfkelendirmek: *"Arkadaş sen kafadan hasta mısın nesin? Almanlara dilsiz numarası yapıyor, onlara gıcık veriyormuşsun."* (Güney Dal, **İş Sürgünleri**).

GICIR s. (ono.) İyi, hoş: *"İşler gıcır."* • Yeni.

GICIRDAMAK f. Sinir bozucu bir biçimde gülmek. • Kendi kendisine, kötü kötü söylenmek. • (Birisine) Durumdan hoşnut olmadığını hafifçe azarlayarak anlatmak: *"Mekâncı geçen gün acayip gıcırdadı. Manodan kırpıyormuşuz."* GACIRDAMAK biçiminde de kullanılır.

GICIRDATMAK f. Keman vb. yaylı çalgı çalmak.

GICIR GICIR s. (İnsan için) Genç, körpe; tazeliğiyle cinsel istek uyandıran: *"Anam avradım olsun karı gıcır gıcır. Yirmisinde var, yok."* (Orhan Kemal, **Suçlu**).

GICIRI BÜKME d. es. Yersiz, anlamsız.

GICIRTI i. Keman vb. yaylı çalgıların çıkardığı ses. Ayr. bk. KAPI GICIRTISI.

GIDIKLAMAK f. (Birisinin üstünde, giysilerinde) Arama tarama yapmak. • (Hakaret ve küfürde) Cinsel yaklaşımla, okşayıp ellemek: *"Sülalesini gıdıkladığım, bir türlü he demiyor."*

GILDIRGIÇ i. (ar. *gıll ü gışş*'tan) İçten pazarlık. Gizlenen kötü niyet. • Hile, dolap.

GILIR i. (erm.) Erkeklik organı, penis.

GILIRI ELDE GEZMEK d. (erm. -türk.) Cinsel bakımdan çok doyumsuz olmak, abazanlık çekmek: *"Ermeni – Beni bir İnci Dudu âşıkan etti ne derim / Gece gündüz gılırım elde tutar da gezerim."* (Karagöz, **Orman**).

GILIRINDA OLMAK d. (erm. -türk.) Önem vermek, umurunda olmak, umursamak: *"...'Annem durumu öğrendi, seni aramaya çıktı'... 'Arasınlar, gılırımda değil'..."* (Muzaffer Buyrukçu, **Büyük Oyundan Bir Parça**). (Deyim genellikle soru biçiminde –Gılırında mı? -ya da olumsuz biçimde kullanılır: Gılırında değil.)

GIR s. ve i. Neşeli, eğlenceli (kimse, nesne, durum). • Şaka, neşeli söz, nükte: *"–Gelsin, gır!.. –Gelsin...şarkı!.. Unkapanının kocakarısı / Zanpara alır gece yarısı..."* (Ahmet Rasim, **Fuhş–i Atik**). • Alay etme, dalga geçme. • (Ender olarak kullanılır:) Yalan, uyduruk.

GIR AÇMAK d. Bir sohbete başlanmasını sağlayacak sözler söylemek. • Laf ebe-

liği etmeye başlamak; gevezeliğe çanak tutmak.

GIR ATMAK d. Karşılıklı gevezelik etmek; uzun uzadıya çene çalmak.

GIRAVAT i. (fr. *cravate*) (Birini) İp vb. ile boğazını sıkıp boğma. • (Kumarda) Bütün parasını alma; son kuruşuna kadar yenme. • (Yankesicilikte) Çalma eylemi; çalma eylemiyle elde edilen şey: *"Şööyle bir yanlamasına yürüttüm. Dönüşte bir koltuk. Tam iki gravat."* (Ahmet Çakal, **Serseriler Arasında**). KIRAVAT DA DENİR.

GIRAVATA GETİRMEK. Bk. GIRAVAT YAPMAK.

GIRAVATLAMAK f. (fr. -türk. e.) GIRAVAT (bk.) eylemini yapmak. Boğmak. • Yenmek. • Soymak.

GIRAVATLI s. ve i. (fr. -türk. e.) Memur. • Kibar. • Züppe. • Kulüp rakısı.

GIRAVAT YAPMAK d. (fr. -türk.) Boğmak. • (Kumarda) Yenmek; son kuruşuna kadar almak: *"En kabadayımızın elinde 400 lira bulunduğu masada, 1 lira ile 1024 lira alan, yani kendinden başka 10 kişiye zar vermeden 5 dakikada hepimizi gravat yapan Fatma'nın bu zar şansına, en büyük barbutçular bile anlattığımda inanmadılar."* (Öztürk Serengil, **Yeşilçam'ı Benden Sorun**). • Çalmak; yürütmek. GIRAVATA GETİRMEK de denir: *"Beni de bu Fazıl adındaki kıravata getirmişti."* (Süavi Süalp, **Gene İyi Dayandık**).

GIR GEÇMEK d. (Bir konuda) Dikkat etmemek, ilgisini toplayamamak: *"Pas ver işe yaramaz!/ Gır geçmişsin a be kaz!"* (Hilmi Tuner, **Aldanış**). • (Birisiyle) Alay etmek: *"Millet benimle gır geçmeye başladı. Hadi Allah versin Salih, yağlı müşteriyi buldun."* (Mehmet Seyda, **Anahtarcı Salih**).

GIRGIR s. ve i. Neşeli, güldürücü (kimse, nesne, durum). • (Birisiyle, bir şeyle ya da durumla) Alay etme, eğlenme.

GIRGIRA ALMAK d. (Birini, bir şeyi, bir durumu) Alaya almak; matrak geçmek; gülünç bir yanını bulup eğlenmek: *"...Ayıp değil mi sana, koca bunak? Osuracak halin kalmamış yaşlılıktan, gırgıra alıyorsun bizi, gelmiş!"* (İrfan Yalçın, **Genelevde Yas**).

GIRGIRA GETİRMEK d. (Bir şeyi, bir olayı) Ciddiliğini bir yana bırakıp alay, eğlence konusu yapmak; sulandırmak. • (Birisini) Kendisi fark etmeden alaya almak; işletmek.

GIRGIR GEÇMEK d. Gereken önemi vermemek; hak ettiği ilgiyi göstermemek. • Alay etmek. Eğlenmek: *"Maksadı beni kitabımdan ayırıp biraz gırgır geçmekti. Yoksa, kılıç mılıç umurunda değildi."* (J. D. Salinger-Adnan Benk, **Gönülçelen**).

GIRGIRINA zf. Eğlenmek, alay etmek amacıyla; şakadan.

GIR KAYNATMAK d. Gevezelik etmek; çenebazlık etmek. Genellikle pek de önemli olmayan bir konuda uzun uzun konuşup gülüşmek. • (Birkaç kişi) Birisini, bir durumu eleştirerek, alaya alarak söyleşmek.

GIRNAV i. (ono. "erkek isteyen dişi kedi") Fahişe. Ayr. bk. GIRNAVLAMAK.

GIRNAVLAMAK f. (Erkek için) Cinsel ilişkide bulunmak; düzmek.

GİREN ÇIKAN d. Erkeklik organı, penis. • (Aşağılayıcı yaklaşımla) Birisini ilgilendiren, huylandıran nokta, sorun vb: *"Sana giren çıkan nedir be dürzü? / Be Allah'ın nümunelik öküzü."* (Neyzen Tevfik, **Çok Şükür**). *"Babamın sokağı. Size girip çıkan var mı? Biz annemle kavga ediyoruz."* (Muzaffer Buyrukçu, **Büyük Oyundan Bir Parça**). Ayr. bk. GİRMEK.

GİRİZLEMEK f. Girmek: *"–Ee. –Eyisi. Bir de bakıyorum kefere vapura girizliyor."* (Ahmet Çakal, **Serseriler Arasında**).

GİRMEK f. (Erkeklik organı) Duhul etmek: *"Bugün sinemaya gittik Meral'le birlikte. Gişedeki adamdan bileti alınca, 'Mersi' dedim, adam 'Girsin hepsi' dedi."* (Leyla Erbil, **Tuhaf Bir Kadın**). Ayr. bk. GİREN ÇIKAN.

GİŞOT em. (Dilenci arg.) "Kaç, git, savuş" anlamında söylenir.

GİTGEL i. Cinsel birleşme: *"Derin derin soluk alıp veriyordu hemşire. Hı ıh hı ıh hı*

ıh'larını duyunca kitabın git-gel git-gel'le ilgili olduğunu anladım." (Anthony Burgess–Aziz Üstel, **Otomatik Portakal**).

GİTGEL YAPMAK d. Cinsel ilişkide bulunmak. (Cinsel ilişki anında) Öne arkaya ritmik biçimde sallanmak: *"Memelerini George'un göğsüne sürüyor, kalçaları ile git-gel yaparak George'u sağıyordu."* (anonim, **Islak Dudaklar**).

GİTMEK f. Menisi gelmek. • (Erkek için) Cinsel ilişkide bulunmak; düzmek: *"Karıya kaç gittiğini hatırlamazmış, mantarcı!"* • (İçki vb.) İçmek:*"–Hadi gidelim moruk! –Fondip!"*

GİYDİRMEK f. (Yargıç) Mahkûm etmek: *"Bir de baktım iki buçuk yılı giydiriverdiler bana."* (Fakir Baykurt, **Havacı**). *"Gelgelelim, yargıç altı hafta giydirdi onlara; meğer gemi fazla yüklü değilmiş."* (Joseph Conrad, –Halûk Şahin, **Ölüm Seferi**). • Vurmak: *"...ikisinin kumpas kurduklarını çakar gibi olmuyor muyum, iblis diyor şişeyi giydir kafasına!"* (Atillâ İlhan, **Kurtlar Sofrası**). • Yermek: *"...adam Istalin Yoldaş'a ve o dönemin kulağı kesiklerine giydiriyor..."* (Engin Ardıç, **Doğru Söyleyeni Dokuz Köyden...**).

GİYE i. Bir tür uyuşturucu madde; esrar.

GİYİNİK i. es. Natır; yıkayıcı kadın.

GODİK. Bk. GOTİK.

GODOŞ. Bk. KODOŞ.

GOGO i. (Peru dillerinden, isp. -fr. *cocaïne*'den kıs. *koko, gogo*) Kokain. –Esrar: *"Gogocular gogo yapar / Aç karnına çalım satar."* (Nazlı Ilıcak, **Allah Kurtarsın**). Ayr. Bk. KOKO.

GOGOCU i. Kokainman. –Esrarkeş: *"Biz gogocu olduk/ Belâmızı bulduk."* (Nazlı Ilıcak, **Allah Kurtarsın**).

GOGOV. Bk. GAVGAV.

GONCA. Bk. KONCA.

GOTİK i. Sigara izmariti. • Kısa boylu kimse, bücür (özellikle erkek). (Trabzon-Maçka yöresinde, GODİK, "kütük", "güdük", "köpek yavrusu" anlamlarında kullanılır.)

GOYGOY i. (*kayguiu*'dan?– *koy koy*'dan?) Gürültü, patırdı. • Laf kalabalığı.

GOYGOYCU i. Geveze, laf ebesi. • Ufak tefek şeyler çalan hırsız; kalk –gidelimci.

GÖBEĞİNDEN İŞETMEK d. Karnından yaralamak; bıçağı karnına saplamak; karnından kurşunlamak.

GÖÇMEK f. (Rakı vb.) İlk yudumu içmek, içmeye başlamak: *"–Haydi göçelim! –Göçelim mi? O da nesi? –Rakıya başlarken böyle denir."* (Orhan Kemal, **Serseri milyoner**). • Başaramamak, beceremeyip kötü duruma düşmek. • (Kumarda) Son kuruşa, hatta üstündekilere (örneğin, saat) kadar yutulmak. • (Birisinin suratına) Vurmak, yumruk atmak.

GÖMETER. Bk. GEMETER.

GÖMÜ i. (Kadında, kızda) Kasık. Dişilik organı: *"Sağ elinin üç parmağını kadının çıkıntılı, yumuşak gömüsüne sülük gibi yapıştırdı; içeri doğru amansız bir baskı yaparak açmıya zorladı."* (Y. Kenan Karacanlar, **Babıali Kaldırımlarında Bir Adam**).

GÖRMEK f. (Birisine) Bir çıkar sağlamak; (birisinin) istemekte olduğu bir edimde bulunmak: *"Ne çektik bu kahpenin elinden. Bari insaflı çıksa da inmeden bizi görse."* (Atillâ İlhan, **Sokaktaki Adam**). • (Birisine) Bir şey (özellikle para) vermek: *"Öyleyse, seni işinden alıkoymaması için üç beş, neyse, gör o ayıyı!"* (Y. Kenan Karacanlar, **Babıali Kaldırımlarında Bir Adam**). *"–O öyle bir ayak çıkmaz. Dedi Mazlum. Şans işte, ne zaman isterse onu görürüm."* (Ahmet Çakal, **Serseriler Arasında**). • Esrar çekmek: *"...'Beraberce gördük', beraber çektik anlamına gelir."* (Abdülbâki Gölpınarlı, **Tasavvuftan Dilimize Geçen Deyimler ve Atasözleri**).

GÖT i. (fars. *gevt*, "arka, kıç"tan?) Alık, aptal kimse. • Değersiz, aşağılık kimse: *"Doğru konuş lan götün hasosu, yoksa götürürüm bak!"* (Ahmet Çakal, **Serseriler Arasında**). • Yiğitlik. Cesaret: *"Yakarım ulan ben adamı! –Götün varsa!"*

GÖT ALTINA GİTMEK d. Kendi kusuru yokken suçlanmak, suçlu durumuna düşmek. • Çok güç bir duruma düşmek: *"Sus lan Kelek!.. Esas iyileştirirlerse o zaman döt*

altına gittik!.." (Engin Ergönültaş, **Zalim Şevki**).

GÖT ALTI OLMAK d. Eşanl. GÖT ALTINA GİTMEK: *"Beni dinlersen, okumanı sürdür. Yoksa, götaltı olursun!"* (Y. Kenan Karacanlar, **Babıali Kaldırımlarında Bir Adam**). *"Ne götaltı olduğumuzu göstermeye gelişler!"* (Hulki Aktunç, **Artist Olma Kahvesi**).

GÖT ATMAK d. (Bir şeyi elde etmek için) Pek hevesli olmak. Elde ederse her türlü fedakârlıkta bulunacağını belli etmek.

GÖTÇÜ s. ve i. Aktif eşcinsel (erkek): *"Suçlu ayrı yere, sanık ayrı yere, götçüler biraraya, ibneler biraraya, adam öldürmüşler ayrı, hırsızlar ayrı, berduşlar ayrı yerlere konulmadıkça..."* (Mehmet Seyda, **Tasdiki Gelmedi**). • (Kadınlarla, kızlarla) Anal ilişkiye girmekten hoşlanan (erkek).

GÖTE GELMEK d. Kötü bir duruma düşmek: *"Döt'e mi geldiim... Sen mia unuttun."* (Metin Üstündağ, karikatür).

GÖTE KÜSTÜ d. Boyu kısa olan, kalçaları örtemeyen ceket.

GÖT ELDEN GİTMEK d. İlk kez anal ilişkiye alet olmak.

GÖT GÖBEK d. Şişman.

GÖT İÇİ KADAR d. Küçük, çok küçük (özellikle mekân): *"Ulan, göt içi kadar cezaevi! Nere gider? Muhakkak birinizden biriniz aldınız."* (Fakir Baykurt, **Amerikan Arabaları**).

GÖT KIVIRMAK. Bk. KIVIRMAK.

GÖT LÂLESİ d. (türk.; fars. *lâle;* türk. e.) Bir aşağılama ifadesi olarak kullanılır. Bk. GÖT. Ayr. bk. LÂLE. T. iç. bk. KAYALARA GELMEK.

GÖTLEK s. ve i. Pasif eşcinsel (erkek): *"Puştun biri, elbette! Yazar değil misiniz, hepiniz götleksiniz, deyince dayanamadım."* (Y. Kenan Karacanlar, **Babıali Kaldırımlarından Bir Adam**).

GÖT OĞLANI d. Eşanl. GÖTLEK: *"...hem çevremde bazı muhallebi çocuğu götoğlanlarının (...) hayranlıklarını mucip oluyor..."* (Engin Ardıç, **Leyla Bildiğin Seracettin**).

GÖT OLMAK d. Çok şaşırmak, afallamak.

GÖTOŞ s. ve i. Eşanl. GÖTLEK: *"Ömer Ağa– Goce, beni gaşmirliyon ha! Vay goce gotoş vay!"* (Meddah Aşkî, **Mühürcü**). *"Ne mi oldu? Ulan götoş, yedik 8 seneyi oturduk."* (Nazlı Ilıcak, **Allah Kurtarsın**).

GÖTSÜZ s. ve i. Çok zayıf, çok sıska (kimse). • Korkak, cesaretsiz; pısırık.

GÖTTEN ATMAK d. Yalan söylemek, kafadan uydurmak. • Bilmediği bir konuda bilirmiş gibi konuşmak.

GÖTTEN BACAK d. Kısa boylu ve şişman kimse.

GÖTTEN DOĞMAK d. Doğuştan şanssız olmak: *"Safha-i mâzi mülevves, hâl bok, âti kenef/Mâder-i hürriyetin gûyâ götünden doğmuşuz."* (Neyzen Tevfik, kıta) Ayr. bk. GÖTTEN FIRLAMA.

GÖTTEN FIRLAMA d. Her türlü kötülüğü yapabilecek kimse. • Piç.

GÖT TOKUŞTURMAK d. (Birisiyle) Çok samimi olmak; çıkar gereği, sıkı fıkı yaşamak.

GÖTTEN ÖZÜRLÜ d. Edilgin eşcinsel erkek.

GÖTÜ AÇIK d. Serseri, yoksul; kılıksık.

GÖTÜ BOKLU d. Yeniyetme; toy, acemi.

GÖTÜ GÖRÜNMEK d. Gerçek niteliği (hataları, kusurları) ortaya çıkarmak: *"Maymun tırmandıkça götü görünür."* (Atasözü).

GÖTÜ KALKMAK d. Kendi yetenekleriyle üstesinden gelemeyeceği bir işi başarabilirim sanmak; kendisine birden güvenivermek. • (Pasif eşcinsel erkek) Cinsel duyguları uyanmak.

GÖTÜ KIRMIZI d. Maymun.

GÖTÜ KURTARMAK d. Belalı bir işten sıyrılmak; bir badireden asgari zararla kurtulmak.

GÖTÜNDEN ANLAMAK d. (Bir mesajı, sözü) Yanlış anlamak. • Kasıtlı olarak, işine geldiği gibi anlamak: *"Sen ey sufî bir ahmaksın sözi götünden anlarsın"* (Nevizade Atai, **Hezliyat**).

GÖTÜNDEN BÜYÜK OSURMAK d. Beceremeyeceği bir işe girişmek. • Başaramayacağı bir iş hakkında kolaymış gibi konuşmak.

GÖTÜNDEN KORKMAK d. Aşırı kuşkulu olmak; kendi kendisinden bile çekinmek; halihazır durumunu yitirmekten korkmak: *"–Selâmına, nazik diline bakmayın. Götünden korkuyor."* (Ahmet Çakal, **Serseriler Arasında**).

GÖTÜNDE PİRELER UÇMAK d. Herkesin uyandığı saatte hâlâ uyuyor olmak.

GÖTÜNE BATMAK d. (Bir şey, bir kimseyi) Durup dururken rahatsız etmek; ilgili olmadığı bir konuya durup dururken karışan kimseler için kullanılır.

GÖTÜNE DÜŞMEK d. (Bir kimse, bir eyleme) Kalkışmak, cesaret etmek (genellikle soru biçiminde ya da olumsuz biçimde kullanılır): *"Bop bopun hızlı sırasında bitirim yeri basmak senin götüne düşmez."*

GÖTÜNE KALMAK d. (Bir iş, bir kimsenin) Cesaret edebileceği, başarabileceği kolaylıkta olmak: *"İzbandutu karnından işetmek onun götüne mi kalmış?"*

GÖTÜNE KINA YAKMAK d. (türk. – ar. *hınna*, kına) Kendisine de bir yararı dokunmayacak bir şey yapıp başkalarına zarar veren kimseler için kullanılır: *"Sen sınıfı geçtin, kopişleri de yakalattın, şimdi götüne kına yakarsın".*

GÖTÜNE KISMET ÇIKMAK d. (türk. - ar.*kısmet*) Yerli yersiz, erkeklik organının sertleştiğini söyleyen kimselere karşı alay yollu kullanılır.

GÖTÜNE SOKMAK. Bk. KIÇINA SOKMAK.

GÖTÜNÜ GÖRMEK d. (Birisinin) Cesaretini sınamak; bir işi başarıp başaramayacağını anlamak: *"Asarım keserim biçerim. –İyi, götünü görelim".*

GÖTÜNÜN KILI AĞARMAK d. Yaşlanmak, ihtiyarlamak.

GÖTÜNÜN KILLARI DİYAPAZON OLMAK d. (türk. – lat. *diapason*) Çok üşümek; tir tir titremek.

GÖTÜNÜ YALAMAK d. (Birisine) Yaltaklanmak, dalkavukluk etmek: *"Falan, filan ya, bi' olyo bu dün, gavurun memleketinde onun götünü yalıyoruz?"* (Güney Dal, **İş Bürgünleri**).

GÖTÜNÜ YIRTMAK d. Çok uğraşmak, çok didinmek. • (Bir edimi) Aşırı biçimde yapmak; örneğin, çok bağırmak.

GÖTÜ ÖRÜMCEK BAĞLAMAK. Bk. AÇLIKTAN GÖTÜ ÖRÜMCEK BAĞLAMAK.

GÖTÜRMEK f. Yenmek, galip gelmek: *"–Kasımpaşa'yı üç sıfır götürdük ya, boşver... –diyordu–. Hangisi yenerse yensin. Şampiyonluk torbada keklik!"* (Orhan Kemal, **Yılbaşı 960-961**). *"Ulan atma be! Biz en ölü günümüzde Fener'i sıfıra üç götürmüş takımız."* (Attilâ İlhan, **Sokaktaki Adam**). • Çalmak: *"Saati bir götürseler, çok nefis bir şekilde yollarını bulacaklardı..."* (Süavi Süalp, **Nuriye Hanımın Saati**). *"Bu keriz sucuğu götürsün diye, aman Vahit amcacım çok soğuk olsun, en alttakilerden çıkar diyor, oyalıyorum adamı."* (Muzaffer Buyrukçu, **Bir Olayın Başlangıcı**). • Öldürmek; öldürücü etki yapmak: *"Hacivat– Aksülümen hastaya şifâ mı? Karagöz– Birdenbire götürür."* (Karagöz, **Mandıra**). • Yemek, içmek: *"Herif kılıç şişi bir götürüyor, götürürken oluyor herif."* • (Birisini) Cinsel ilişkide kullanmak.

GÖTÜRÜCÜ i. Hırsız; kalk gidelimci.

GÖTÜ SIKMAK d. (Bir işin, bir sorunun) Üstesinden gelmek için yeterli cesareti (bilgisi, deneyimi vb.) olmak: *"Ne duruyosun? Çek lan tabancanı! Öldürsene beni. Dötün sıkıyosa!.."* (Engin Ergönültaş, **Zalim Şevki**).

GÖT ÜSTÜ OTURMAK d. Başarı kazanamamak; beceremeyip gülünç duruma düşmek. • (Tartışmada) Karşılık veremez durumda kalmak.

GÖTÜ ÜÇ BUÇUK ATMAK. Bk. ÜÇ BUÇUK ATMAK.

GÖTÜ TUTUŞMAK d. Çok telaşlanmak. • Büyük kaygıya kapılmak.

GÖTÜ VARIP GELMEK d. Büyük korku geçirmek.

GÖTÜ YANMAK d. Çok üzülmek.

GÖTÜ YEMEK d. (Bir işi yapabilmek için) Yeterli cesareti olmak.

GÖTÜ YERE YAKIN d. Kısa boylu, bücür (kimse): *"Ulan götü yere yakın herif! Sen*

demedin mi bana herif kapıya dayandı, küfür etti diye, ha?" (Muzaffer Buyrukçu, **Onlar**).

GÖTÜYLE BALIK YAKALAMAK d. Çok şanslı olmak.

GÖTÜYLE DEVE İZİ YAPMAK d. Sakarca hareketler yapmak.

GÖTÜYLE GÜLMEK d. Gülecek değerde bile bulmamak: *"–Türedi prodüktörlerin yaptığı yanlışlara insan ağzı ile değil, götü ile gülüyor."* (Reşat Enis, **Yolgeçen Hanı**).

GÖTÜ YOSUN TUTMAK d. Çok yaşlanmış olmak.

GÖTVEREN i. Edilgin eşcinsel (erkek).

GÖVDELEMEK f. Yemek; yiyip içmek: *"–Buyursana misafir. Sen daha başlamadın mı? Gövdelemeye bak!"* (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**).

GÖZ AÇTIRAN d. Amin'ler sınıfından bir tür ilaç, uyarıcı; amfetamin.

GÖZ BANYOSU d. (türk. – ital. *bagno*'dan) Güzel bir kadını veya kızı, soyunukken (yıkanırken, giyinirken vd.) seyretme; dikiz, röntgenleme: *"Öf len öff! Bahçeye çıkıp şu yavruya bi göz banyosu daha çekmezsem yutkunmaktan bademciklerim kavun gibi şişecek..."* (Oğuz Aral, **Utanmaz Adam**).

GRADO i. (lat. *creditum*, fr. *crédit*'ten) Kredi. İtibar: *"Yosmalar hep karşı, yani köprünün karşı yakası malıydı. Grado itibariyle derece derece idiler..."* (Sermet Muhtar Alus, **Eski Beyoğlu Âdet ve Âlemleri**).

GRAVAT. Bk. GIRAVAT.

GREKOROMEN d. (bir güreş türünü niteleyen fr. k.) Cinsel ilişki.

GREKOROMEN KONUŞMAK d. Açık saçık şeyler konuşmak, cinsellikle ilgili şeyler anlatmak.

GRUP YAPMAK d. (ital. *gruppo*'dan; türk. f.) Birçok kişi hep birlikte cinsel ilişkide bulunmak; grup seks yapmak; orji yapmak: *"Eşcinsellere sırnaşıyorlar. 'Hep birlikte gidelim, grup yaparız' sözlerini yandaki masadan işitir gibiyim."* (Dr. Arslan Yüzgün, **Eşcinsellik**).

G TAKIMI d. (1990'larda ün kazanan "A Takımı" adlı tv programına ben.) Yoksul vatandaşlar. • Eşcinseller.

GUBAR i. (ar.) Esrar; toz halindeki esrar. KUBAR diye de kullanılır: *"...yarıya yakını bildiğin el kınası, kötü kubar, kırık plakayla kandırıp kabine atan Şükran Abla'ya dal git..."* (Engin Ardıç, **Turfanda Bombili**).

GUBAT. Bk. KUBAT.

GULGUL i. (ono.) es. Nargile; esrar içilen nargile.

GULLÜM. bk. GÜLLÜM vd.

GÜĞÜM i. (yun. *kukumion*'dan) (Kadında, kızda) Göğüs, meme: *"Eğlendik. Giysilerini yırttık. Koca güğümleri ortaya çıkmış, mal mülk sergilenmişti."* (Anthony Burgess-Aziz Üstel, **Otomatik Portakal**).

GÜL i. (fars. *gul*'den) Amfetamin; bir tür uyarıcı ilaç. • Dişilik organı; vagina. • Hollanda para birimi, gulden. • es. Ateş.

GÜLİSTAN i. (fars. *gul-stân*'dan) es. Hamam.

GÜLLÜM i. Birkaç kişi biraraya gelip eğlenme, eğlence, eğlenti: *"Bu sohbetlere, muhabbetlere eşcinsel argoda 'gullüm' denirdi."* (Murathan Mungan, **ÇC**). *"İnanıyoruz ki, böylesi oyunlarda ağırlık 'acı' yönünde olacaktır. Gullüme pek yer yok..."* (Dr. Arslan Yüzgün, **Eşcinseller**). *"Haydi hazırlanalım bakalım... Gullüm var bu gece..."* (anonim, **Biz Şorololar**). GULLÜM de denir. Ayr. Bk. KÜLLÜM.

GÜLLÜM ATMAK d. Birkaç kişi biraraya gelerek gülüp eğlenmek: *"Yalnız kaldıklarında sevgilileri ile değil de, birbirlerini ziyaret etmek, gullüm atmak..."* (Dr. Arslan Yüzgün, **Eşcinsellik**).

GÜLLÜM YUTMAK d. es. (Kendisine) Bir çıkar sağlanmak için gösterilen yakınlığa inanmak (genellikle soru biçimi ve olumsuz biçimiyle kullanılır): *"Benim Anika artık güllüm yutmuyor... Veresiye dostluğu kesti..."* (Hüseyin Rahmi Gürpınar, **Bir Muadele-i Sevda**).

GÜM i (ono.) Yalan. Yalan haber.

GÜM ATMAK d. Yalan söylemek; kafadan atmak. Büyük ilgi çekecek bir yalan haber vermek.

GÜMLEMEK f. (Birisinin yüzüne) Yumruk atmak. Şamar vurmak. • (Futbolda) Çok sert bir vuruş yapmak. –Gol atmak. • (Öğrenci için) Sınıfta kalmak. • Boşa gitmek, heder olmak: *"Neyse, olan oldu, biten bitti ve bizim gençlik ve bizim o saf, mâsum gençlikle birlikte bütün hayat da gümledi, gitti."* (Osman Cemal Kaygılı, **Çingeneler**).

GÜMÜŞ i. (es. türk. kümüş'ten) Kadın. –Evli bulunan kadın; zevce. • es. Saçkıran.

GÜNAH i. (fars.) Fiyat, eder. • (Özellikle eğlence yerlerinde) Hesap tutarı: *"Gemici: (Garsona) Baksana reis! Nedir şu içtiklerimizin günahı?"* (Güner Sümer, **Bozuk Düzen**).

GÜNDÜZCÜ s. ve i. Daha gündüzden içki içmeye başlayan (kimse).• Daha çok gündüzleri çalışan (fahişe).

GÜNDÜZCÜLÜK i. GÜNDÜZCÜ'nün (bk.) durumu, edimi: *"–Of!.. Yanıyorum be! Sözüyle beraber bir yumruk indirerek kadeh, sürahi kıran, işi gündüzcülüğe vuran..."* (Ahmet Rasim, **Fuhş-i Atik**).

GÜNDÜZLEME i. Babası belirsiz çocuk, piç.

GÜN YEMEK d. Belirli bir süre hapis cezasına çarptırılmak: *"–İki leşe sekiz yıl... Atıyorsun Arap... –İlkinde, özümüzü savunduk tabi... Yemedik gün..."* (İrfan Yalçın, **Genelevde Yas**). Ayr. Bk. YEMEK.

GÜVERTE i. (ital. *coverta*, "yüksek ve üstü örtülü"den) Barbut masası: *"Güverte-Barbut oynanan küçük tahta masa."* (Hulûsi Kodaman, **Zar-Kâğıt Oyunları ve Hileleri**). • (Kadında, kızda) Vücudun ön tarafı, karın, göğüsler. • Kalçalar, kıç. T. iç. bk. HOŞOR. Ayr. bk. ALT GÜVERTE.

GÜVERTEDE YÜRÜMEK d. (ital. – türk.) Aktif anal ilişkide bulunmak. • Kulamparalık etmek.

GÜVERTE YOLCULUĞU d. (ital. – türk.) (Kamyon, kamyonet gibi araçlarda) Şoför mahallinde değil de kasada yapılan yolculuk. • (Otomobilde) Bagajda yolculuk. Ayr. bk. GÜVERTEDE YÜRÜMEK.

GÜZELLEŞMEK f. İçki içerek, keyif verici madde kullanarak esrimek: *"Çak hocam, içelim güzelleşelim!"*

H

H i. (ing. heroine'den kıs.) Eroin: *"Taksim'e gidip gene 'H'e yazılıyordum".* (Kanat Güner, **Eroin Güncesi**). EYÇ diye söylenir.

HABABAMCI. Bk. BABACIMCI.

HABAZA, HABAZAN. Bk. ABAZAN.

HABBE i. Eşanl. HABE: *"Karagözcü argosunda yemek yemeğe verilen ad."* (Uğur Göktaş, **Karagöz Terimleri Sözlüğü**). *"– Belki habbe ve piiz de alıktırırım."* (Dr. Arslan Yüzgün, **Eşcinsellik**).

HABE i. (çing. *habe*, "besin, ekmek, yiyecek" Ekmek. • Yemek, öğün: *"– Kardeşim bizde başka habe yok, bak işte görüyorsun. Bir turp salatası var, bir iki tane de leblebi var, o kadar."* (anlatan: Hayalî Küçük Ali, **Dünya Güzeli**- Meddah hikâyesi). *"–Bari oldu olacak akşam habesine (yemeğine) kalın, zati havamız da açtı..."* (Osman Cemal Kaygılı, **Çingeneler**). • (HABE ile Arapça HAYBE –bk.– kökenli sözcük ve türetileri zaman zaman birbirine karıştırılır.) HABBE, HABİBE diye de kullanılır. (Alman argosunda *chaben*, çing. kökenlidir ve "yemek" anlamında kullanılır –Siegmund A. Wolf, **Wörterbuch des Rotwelschen**).

HABECİ s. (çing. – türk. e.) İşi gücü karın doyurmak olan kimse. • Alık, bön. Ayr. bk. HAYBECİ.

HABECİ KOSTİK d. Eşanl. HABECİ.

HABEDEN. Bk. HAYBEDEN.

HABE ETMEK d. (çing. – türk.) Ekmek yemek; yemek yemek.

HABE KAYIZ ETMEK d. (çing. – türk.) Eşanl. HABE KAYMAK: *"Ulan namussuz, dedi beygir kasabına, şu suratın gözümün önüne gelince iki lokma habe kayiz edemez (ekmek yiyemez) oldum"* (Ratip Tahir Burak, **Hapishane Hatıraları**).

HABE KAYMAK d. (çing. – türk.) Ekmek yemek; karnını doyuracak şeyler yemek: *"– Hay pisboğaz hayl Akı (a kız) tıka basa habeye kayalı daha kaç dakika oldu ki... Bir de olaydı şimdi diye yağlı hindi sayıklıyorsun?"* (Osman Cemal Kaygılı, **Çingeneler**). HABEYE KAYMAK biçiminde de kullanılır.

HABE UÇLANMAK d. Eşanl. HABE KAYMAK.

HABİBE i. (ar. *habibe?* çing. *habe?*) Azık, yemek. Bk. HABE.

HABİBE ALIKMAK d. Yemek yemek.

HABİBECİ s. Eşanl. HABECİ.

HABİBİNİ ŞAŞIRMAK d. (ar. *habib*, "dost, sevilen kişi"; türk). (Birisini) Ne yapacağını bilmez hale getirmek; döverek, güç durumda bırakarak aptallaştırmak: *"– Heye, dedi, bıraksalardı yani, habibini şaşıracaktı. Lâkin bravo... İhtiyar mihtiyar amma..."* (Orhan Kemal, **Murtaza**).

HABİBİ ŞAŞMAK d. (ar. – türk.) Çaresiz, ne yapacağını bilemez duruma düşmek: *"Ulan ırzı kırık Muhtar, habibim şaştı cigarasızlıktan burda! Bir cigara ver..."* (Tarık Dursun K., **Sabah Olmasın**).

HACAMAT i. (ar. *hacâmet*'ten) (Kesici bir araçla) Yaralama: *"Küçük bir hacamattı, canım! Kıçından! Örtbas edilmiş bile."* (Y. Kenan Karacanlar, **Babıali Kaldırımlarında Bir Adam**).

HACAMATÇI i. (ar. – türk. e.) Kavga, saldırı gibi durumlarda özellikle bıçak vb. kesici araçlar kullanan (kimse, kabadayı): *"Çünkü burada Galata'da ün kazanmış kabadayılar hacamatçılar (!), polisler, (...) şuradan buradan getirilmiş karılar, paralı, enayi tutgunlar bulunurdu."* (Ahmet Rasim, **Fuhş-i Atîk**).

HACAMATÇILIK i. (ar. – türk. e.) HACAMATÇI'nın (bk.) işi, edimi, eylemi; yaralama: *"Ancak şu kadarını deyivereyim, son işi ufaktan bir hacamatçılık... Ruhsatsız, diplomasız operatörlük yapmağa kalkmış..."* (Ratip Tahir Burak, **Hapishane Hatıraları**).

HACAMAT ETMEK d. (ar. – türk.) (Birisini) Kesici bir araçla yaralamak: *"Temel– (Girerek) Çakal Rüstem'in adamları Esse oğlu Musa'yı hacamat etmişler."* (Haldun Taner, **Keşanlı Ali Destanı**). *"Serseri– İlk sayıda abiler, sabıkalıların durumunu almalısınız... Herif kafayı tutmuş, hacamat etmiş birini, yahut iki armut yürütmüş sergiden... Ömrü billah aynasızlarla uğraşmamalı... Tövbekâr oldu mu rahat etmeli..."* (Çetin Altan, **Suçlular**). HACAMATLAMAK biçiminde de kullanılır.

HACAMATLAMAK. Bk. HACAMAT ETMEK.

HACAMATLI s. ve i. (ar. – türk.) Kesici bir araçla yaralanmış; eskiden kesici bir araçla yaralandığı belli (kimse): *"Belâlı takım omuzdaşlıkta fiyakalı, kabadayılıkta namlı, vücudunun her tarafı hacamatlı, zaptiye kapısının sicilinde 'sabıkai mükerrere ashabından' diye kayıtlı bıçkınlardı."* (Sermet Muhtar Alus, **Eski Beyoğlu Âdet ve Âlemleri**).

HACI i. (ar.) Riyal, Suudi Arabistan parası.

HACI AĞA d. (ar. – türk.) Alışveriş etmek ve eğlenmek için büyük kente gelmiş zengin taşralı. • –al. y. (Yankesici için) Av, keriz: *"– Caddelerde andavallıdan geçilmiyor. Namuslu çalışana, günde üç dört iş var. Hele otobüsler hacıağa panayırı. Kime dokunsan boş çıkmıyor."* (Adnan Veli, **Mapushane Çeşmesi**).

HACI ANNE d. (ar. – türk.) (Özellikle Anadolu kentlerinde) Genelev yöneticisi (sahibi) kadın; mama: *"... başörtüsü kar gibi beyaz, beş vakit namazını sektirmeyen 'hacı anne' tipi kerhane maması..."* (Engin Ardıç, **Huoop! Hadi Beyler Haftayım!**).

HACI BABA d. (ar. – türk.) Erkeklik organı, penis. • (Bazı küçük kumar oyunlarında) Kasa; oyunu oynatan kişinin cebi: *"Acıbaba, aslında Hacıbaba'nın bir tür telaffuzu. Bakınız: Bitirimler Sözlüğü."* (Hulki Aktunç, **İtiraf-Nağmeler**). *"Paralar Hacı Babayı, ollor cebe, yeni oyun başlıyor."*

HACIL i. (Kumarda) Saf oyuncu, deneyimsiz oyuncu, av: *"İsmail'le Topal Recep ökseye düşecek hacıl'ları bulup buluşturuyor, getiriyorlar. İş küçükten başlıyor, alabildiğine büyüyor."* (Tarık Dursun K., **Rıza Bey Aile Evi**).

HACILAMAK f. (ar. – türk. e.) (Bir şeye) Sahiplenmek, el koymak.

HACILARA GELMEK d. (ar. – türk.) Aldatılmak, kandırılmak, dolandırılmak: *"– Sen bu oyuna dalınca hacılara geliyorsun aslında."* (Hulki Aktunç, **İtiraf-Nağmeler**).

HACIM d. (ar. *hacc;* türk. e.) "Azizim, dostum, arkadaşım" anlamında kullanılır: *"Hacım, sana az birşey de Memleket'de olan son tiyatroları anlatayım."* (Özdemir Kaptan-Arkan, **Beyoğlu-Kısa Geçmişi, Argosu**).

HACI PİNTOROS'A KAVUŞMAK d. (ar. – u. – türk.) Dövülmek, dayak yemek. • Ölmek.

HAFIZ s. ve i. (ar.) Kabadayılık törelerini bilmeyen, yabancı (kimse): *"– Gövdesi iri kıyım ama, kendi, alalem, alafrangaların bebesi... Tam Hafız Ağa ki, Palabıyık Hafızlardan..."* (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**). • Aptal, sersem, saf. • Ezberci (öğrenci). • Edilgin eşcinsel (erkek). • Eşcinsellere aracılık eden erkek; puşt.

HAFIZLAMAK f. (ar. – türk. e.) Dersini anlamadan çalışmak, satır satır ezberlemek: *"...Mektebi Sultani koridorlarında hafızlaya hafızlaya..."* (Engin Ardıç, **Doğru Söyleyeni Dokuz Köyden...**).

HAFİF s. (ar.) Züğürt, parasız.

HAFİFLEMEK f. (ar. – türk. e.) Parası azalmak, züğürtleşmek. • (Motorlu araç) Fren yapılıp hız kesmek.

HAFTAYM i. (ing. *half time,* "yarı zaman") Genelev kapısında toplanıp içeriyi izleyen kişilere, "sizin süreniz doldu, biraz başkaları da baksın" anlamında söylenir: *"Demir parmaklıklı kapının önündeki kalabalıkta bir yer açıyor kendine. 'Biraz da haftaym yapalım beyler!' diye bağırarak, çevresindekileri ite kaka evlerden birinin önüne dek sokuluyor."* (Nedim Gürsel, **İlk Kadın**). *"Ekseri umumhane kapılarında bulunan gözetleme pencerelerinden içeri*

bakmak isteyen şahsın omzuna elini koymak arada bir de bu tip yerlerde geçen (Haftayım) kelimesi ile şahıs iki kişi tarafından sıkıştırılıp sağ sol kontrol altına alınır." (Başkomiser Yılmaz Ertunç, **Yankesicilik**). *"– Hadi beyler haftaym!.. Arkadakiler, kapıdaki deliğin önündekileri bu lafla ikaz ediyorlar..."* (Behiç Kılıç, **Lüküs Hayat**).

HAKA BAŞA GETİRMEK. Bk. HAKLAMAK.

HAK DELİĞİ d. (ar. -türk.) Dişilik organı, vagina. HAK YOLU da denir.

HAKLAMAK f. (ar. -türk. e.) (Erkek) Cinsel ilişkide bulunmak, düzmek: *"Madem bi iş beceremiyorsun, neden giriyorsun koynuma? Ha? Delirtecen mi lan beni? Bir de nişanlandın ha? Neyle haklıycan karıyı? İki gün sonra boynuz tabii..."* (İrfan Yalçın, **Pansiyon Huzur**). HAKA BAŞA GETİRMEK biçiminde de kullanılır.

HALALIM i. (ar. *halâl*'den) (Kumarda) Saf oyuncu, hileye aldanan, toy oyuncu. • (Dolandırıcılıkta) Enayi, kolay kandırılabilecek kimse. Ayr. bk. HELALIM, HELELİM.

HALASI GELMEK d. (ar. *hâle,* "teyze"; türk.) (Kadında, ergen kızda) Aybaşı kanaması başlamak, âdet görmek.

HALKA i. (ar.) Anus, makat: *"Götçübey Tekkesi dervişi idi/ Halkaya girme büyük işi idi."* (Sünbülzâde Vehbî Efendi, hiciv). • Edilgin eşcinsel erkek.

HALKACI s. ve i. (ar. -türk.) Aktif eşcinsel (erkek). • Sodomist.

HALKAYA TAKMAK. Bk. SİMİTE TAKMAK.

HAL KESMEK d. (ar. *hâl;* türk. k.) Meydan okumak.

HALLENMEK f. (ar. -türk. e.) (Bir nesneye, bir kimseye) Çok ilgi duyduğunu belli etmek: *"–Gevişlemeyelim Mortocu! Topla ağzının suyunu! Hallenmiyelim!"* (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**).

HALLETMEK f. (ar. -türk.) (Erkek için) Cinsel ilişkide bulunmak, düzmek: *"...o dağlı herif 'hemşeri oğlan becermek iyidir' diyerek oğlancığı halletmiş."* (Derviş İsmail–Murat Bardakçı, **Tellaklar Kitabı**).

HAMAL i. (ar. *hammâl*'dan) En ucuz, en düşük nitelikli şarap. • (Kaçakçılıkta) Kurye; taşıyıcı: *"Politikayı çizen Büyük Patronla hamallar arasında asgari iki tabaka ya da tampon vardı kısacası."* (Kayhan Sağlamer, **Türk Mafiası**).

HAMAM i. (ar. *hammâm*'dan.) (Okulda) Disiplin kurulu.

HAMAMCI i. Cinsel ilişkiye girdiği ya da masturbasyon yapıp cinsel doyuma ulaştığı için boy abdesti alması gereken kimse: *"Çünkü koğuşlar dolusu ve onca zamandır kadınsız kalmış suçlu ya da suçlu sanığı erkekler sık sık hamamcı olmanın bir yolunu buluyorlardı."* (Aziz Nesin, **Surnâme**).

HAMAM OĞLANI d. (ar. -türk.) Edilgin eşcinsel erkek, genç erkek: *"Nedir o, öyle hamam oğlanı gibi bıyıklarını kesmişsin?"* (Hasan Âli Yücel, **Geçtiğim Günlerden**). *"Erkek odur ki yavri, karı kendiliğinden gider ona... Bak bana geldiği gibi... Anladın mı hamam oğlanı?"* (Necmi Onur, **Arap Abdo**).

HAMAM PARASI d. (ar. -fars. *pâre*'den -türk. e.) (Erkek eşcinseller arasındaki cinsel ilişkiden sonra) Aktif olanın edilgin eşcinsele verdiği para: *"Hadi gidelim, dedi İsmail, başını salladı, kalk. Hamam parası benden."* (Muzaffer Buyrukçu, **Cehennem**). • (Bir oyunda, kumarda, parayla ilgili bir ilişkide) Verilen para kast edilerek karşıdakinin onurunu kırmak, aşağılamak için kullanılır: *"Vaay, hamam parası ha! Hamam parası ha! Ulan, bu söze bizim oralarda adamı vururlar be!"* (Aziz Nesin, **Surnâme**).

HAMÇA i. Tırnakları uzamış el, pençe: *"Fatoş anlatırken 'hamça' izlerini gösteriyor: Gerçekten suratı ve omuzu tırmık içinde."* (Nazlı Ilıcak, **Allah Kurtarsın**).

HAM HUM i. (ono.) Anlamsız, saçmasapan konuşma.

HAM HUM ETMEK d. Anlamsız şeyler konuşmak.

HAM HUM ŞARALOP d. (ono. -u.) Çalma, elde etme ediminden söz edilirken "ol-

du bitti" anlamında kullanılır: *"Bey –Paraları verir misiniz? Karagöz –Ham hum! Bey –Nasıl 'ham hum', Karagöz –Şaralop! Bey– Ben öyle şey bilmem. Karagöz –İstersen bil. Ham hum! Bey –Şimdi seni tepelerim! Karagöz –Şaralop!"* (Karagöz, ara muhaveresi). • Anlamsız, boş söz; bir şey söylemiş olmak için söylenen söz (yukarıdaki Karagöz alıntısında ikinci "ham hum şaralop", bu niteliktedir) *"–...Ham hum şaralop, diyerek kesip atıyor, ham hom şaralop! Kendini aldatıyorsun, sen. Yarı yolda ip kopacak küt! Kuyunun dibindesin."* (Attilâ İlhan, **Kurtlar Sofrası**).

HAMISTAŞ i. (Esnaf) Bir işten ne kâr ne zarar etme; tapi: *"Örnek: Hani kâr edecektik? Ne oldu. Hamıstaş (...) Hamıstaş hamıstaş, eli kuru kıçı yaş."* (Arslan Kaynardağ, **Bitpazarı'nın Gizli Dili ve Argosu**).

HAMİNTO i. Karşılıksız elde edilen çıkar, avanta: *"–Bir koyun tüccarı yakaladı, sağıyor. –Sana haminto var mı?"* (Reşat Ekrem Koçu, **Çul Değiştirmek, Düzmek**). • Yankesicilik, dolandırıcılık gibi yollarla birisinden elde edilen para, değerli eşya vb.

HAMME i. (erm. *khamme*) es. "Efendim, buyur, söyle" anlamlarında kullanılır.

HAMPA i. (fars. *hempâ, "yoldaş"tan*) Ayakdaş; (genellikle yasadışı işlerde) arkadaş; ortak; yardakçı. • Kafadar.

HAMPALANMAK f. (fars. -türk.) Yakınlık göstermek; arkadaş olmak: *"Haydi yosmam sen buna bir 'racon' kes... Böyle şeylere tutulurum... Suratına bakmıyor da yeşillilere hampalanıyor..."* (Hüseyin Rahmi Gürpınar, **Bir Muadele-i Sevda**).

HAMŞO i. Aptal, salak; beceriksiz: *Serseriler! Hamşolar! Ben şimdi I.T.T. şirketine ve C.I.A'ya ne cevap vericem?.."* (Oğuz Aral, **Utanmaz Adam**). *"–Sen miydin lan hamşo? Yüreğimi ağzıma getirdin?"* (Ferhan Şensoy, **Kazancı Yokuşu**).

HAMTİRİK s. ve i. (fars. *hâm*, "çiğ, olgunlaşmamış"; yun. *thoraks*, "göğüs"ten b. *torik*?) Kabasaba ama sevimli (kimse).

HAMZA i. (ar.) Gammaz, muhbir: *"Hamza canım, tam hamza! Tanıyan, bilen de olmadığına göre... Zaten hep böyle malları seçerler..."* (Fakir Baykurt, **Futbolcu**).

HANDAVALLI. Bk. ANDAVALLI.

HANIM AMCA d. Orta yaşlı kimselere (özellikle erkeklere) alaycı bir hitap biçimi: *"Denyo –Hanım amca, baksanız a şuraya! Kavuklu –(Yerinden fırlayarak.) Ne o? Denyo –Araba. Kavuklu: Ne arabası? Denyo –Eşek, amca!"* (Ortaoyunu, **Büyücü Hoca**).

HANIM EVLADI d. (türk. –ar. *evlâd;* türk. e.) Olağandan daha terbiyeli çocuk, genç. Muhallebi çocuğu. • Piç.

HANİFE i. (ar. *hanîf*'ten) Asık suratlı kimse.

HANİŞ i. es. Cinsel ilişki: *"–Ulan sakın hâ Zeybekle haniş yapayım deme... –Neden ulan?"* (Reşat Ekrem Koçu, **Çıban**).

HANOT. Bk. ANUT.

HANTERİŞ i. Esrar, içilen esrar. T. iç. bk. KEYİF.

HANUT. Bk. ANUT.

HANZO i. Taşralı, kaba saba kimse: *"–Çek elini ulan, Hanzo! diye bağırdı Keriz... Yeni mi çıktın lağımdan?"* (İrfan Yalçın, **Genelevde Yas**). • Kılıksız, giyimi, davranışları uygunsuz kimse: *"–Bana şu akvaryumdaki balığı pişirin... –Pişiremeyiz efendim. O buranın patronudur. –Blup! Çabuk kovun şu hanzoyu!"* (Behiç Pek, karikatür), • Aptal; salak: *"Ayşen– ...Cebinde para taşımıyor artık. Bozukluk bile. Sordum, ağırlık yapıyor, dedi hanzo."* (Oktay Arayıcı, **Rumuz Goncagül**).

HANZOLUK i. HANZO'nun (bk.) davranışı; hanzo olma durumu: *"Gaz'a 'kaz' diyordu Ercüment. Ankara'ya 'angara' demek gibi bir hanzoluktu..."* (Ferhan Şensoy, **Kazancı Yokuşu**).

HAP i. (ar. *habb*'dan) Sümük. Parmakla oynanan sümük. • Bir çiğnemlik afyon. • Uyuşturucu niteliği olan herhangi bir ilaç drajesi.

HAPAPAH, HAPAPANA. Bk. APAPANA.

HAPAPANACI. Bk. APAPANACI.

HAPAZ i. (ar. *hubbâz, habbâz,* "ekmekçi"den?; çing. *habe*'den? erm.?) Yiyecek. • Ganimet. • Ele geçirme, elde etme.

HAPAZLAMAK f. Yemek. • Ele geçirmek.

HAPÇI s. ve i. (ar. -türk. e.) Burnunu karıştırmayı âdet edinmiş (kimse). • Afyonkeş; afyon müptelâsı. • Uyarıcı, uyuşturucu, ağrı dindirici hapları almaya alışmış (kimse): *"Hapçı... daha yeni düşmüşüz, şu davayı haftaya atalım..."* (Süavi Süalp-Bülent Arabacıoğlu, **Gündüz İnsan Gece Hırt**). *"...buralarda pisi pisine oturma, gel çalış. Hapçı Sayit, çalışıyordu..."* (Ahmet Çakal, **Serseriler Arasında**). *"Bazen doktorun yazdığı hapları hasta alamaz, parası yoktur, hapçı alır."* (Nazlı Ilıcak, **Allah Kurtarsın**). *"Hastalık sırasında alınan hapların hastalık sonrasında da kullanımının sürdürülmesi, uyumamak, daha dinamik olmak, doping yapmak gibi gerekçelerle, bir iki deneme için alınan haplar, tıpkı öteki uyuşturucularda olduğu gibi, insanı giderek sentetiklerin tutsağı yapıyor... Dikkati çeken bir başka olgu da, gerek hapçıların, gerekse esrarkeşlerin, bu uyuşturucuları bir atlama taşı gibi kullandıkları."* (Erhan Akyıldız, **Sahte Cennetin Tutsakları**).

HAPÇILIK i. HAPÇI (bk.) olma durumu; hapçının edimi: *"Uyuşturucu bağımlılığının en kolay ve ucuzu, hapçılık..."* (Erhan Akyıldız, **Sahte Cennetin Tutsakları**).

HAP DÜŞÜRMEK d. (ar. – türk.) Uyuşturucu, uyarıcı hap içerek esrimek.

HAP ETMEZ d. (ono. *hap,* "yemek") (Oyunda, kumarda) Deneyimli, hileye kanmaz, dikkatli kimseleri nitelemek için kullanılır: *"...hap etmez, dikkat et!"* (Hulûsi Kodaman, **Zar-Kâğıt Oyunları ve Hileleri**). Ayr. bk. YEMEZ.

HAPİNİ i. (Hapçı için) Uyuşturucu, uyarıcı, hap biçiminde ilaç.

HAPLANMAK f. (ar. -türk.) Uyuşturucu hap içmek: *"...Psikopat Veli var ya biliyosun. Cebine bi kaç kuruş koysak, haplansa..."* (Engin Ergönültaş, **Terso**).

HAP YAPMAK d. (ar. -türk.) Burnunu karıştırmak; burnunu karıştırarak sümüğüyle oynamak: *"Barrer'in ufak ve kiraz bir çubuğu var, sigarasını da savura savura bununla içiyor ve sık sık da hap yapıp meclise fırlatıyor."* (Dr. Rıza Nur, **Hayat ve Hatıratım**).

HARAÇ YEMEK d. (ar. *harac;* türk.) Başkalarının sırtından geçinmek; hak etmediği çıkarlar sağlayarak geçinmek.

HARAŞO i. (rus. *horoşo,* "iyi, güzel") Rus kadını: *"Camgöz'ün güzel haraşo için dedikleri, Naciye'ye duyduğu isteği kat kat artırmıştı."* (Kemal Tahir, **Kurt Kanunu**).

HARAZA i. Çekişme. kavga. –Ağız dalaşı, şiddetli tartışma: *"Açık konuş yapma sakın hiç solo, / Harazayla bize de mi bu lolo?"* (Hilmi Tuner, **Tavlama**).

HARAZA ALMAK d. (Esnaf, bir diğer esnaftan) Kâr almak, belirli bir bilgi verme karşılığı alışverişten pay almak: *"Adresi veririm ama haraza alırım, razı mısın?"* (Arslan Kaynardağ, **Bitpazarı'nın Gizli Dili ve Argosu**).

HARAZA ÇIKARMAK d. HARAZA (bk.) meydana gelmek: *"Koğuşlara verildi, haraza çıktı. Bir kadın gibi şişkin, kabarmış göğüsleri, enli –toplu kalçaları var."* (Mehmet Seyda, **Dalga**). Eşanl. HARAZA KOPMAK diye de söylenir: *"...haraza kopar, lâmbalara iskemle veriştirilir, gırtlak gırtlağa, bıçak bıçağa gelinirdi."* (Sermet Muhtar Alus, **Eski Galata'nın Eğlence Yerleri**).

HARBİ s. (ar. *harbe*'den) Doğru, yalansız (söz): *"Sözüm harbidir istemez ima / Kes bizden umudun yok beyim yok yok."* (Kahveci Nusret, **Zindan Şiirleri**). • Uygun, hilesiz (iş, durum, kumar): *"Yaygarayı bastı, para kaybetmiş, buradaki oyun harbi değilmiş, boğmuşlar..."* (Refi Cevat Ulunay, **Sayılı Fırtınalar**). *"Harbi keriz, mantar yemez."* • Hakiki, sahte olmayan (şey): *"Gece yumurta gibi / dizkapakları harbi / turna göğsü silikon."* (Hulki Aktunç, **Yeraltı Destanları**). • zf. Hilesiz, doğru: *"–Hile filan yok, ben harbi oynuyorum, hemişerim."* (Ahmet Çakal, **Serseriler Arasında**). *"Torba da bilirsin abi tombalacılık. Harbi yaptın mı bundan para kazanamazsın."* (Aydın Ulun, **Sinyal Yaparak Geçiniyoruz**).

HARBİCİ s. (ar. -türk. e.) Doğrucu, hile yapmayan (kimse). *"...yapacağı icraatın seçimine kadar harbici olmayı, zenginden alıp fakire vermeyi..."* (Metin Kaçan, **Ağır Roman**). Bk. HARBİ.

HARBİDEN zf. (ar. -türk. e.) Hilesiz, hurdasız, doğrulukla: *"Aabi harbiden 100 kâğıt alıyorum... 10 günlük avans aldım... Anama yolladım onu..."* (Yankı, **Kibariye ile Röportaj**).

HARBİ KERİZ MANTAR YEMEZ d. (ar. -fars. -yun. -türk.) "Doğru yapılan iş, hile götürmez; iyi işte dalavere olmaz; kumarda hile yapılmaz" anlamında kullanılır. (HARBİ KERİZ MARŞANDİZ biçiminde de kullanılır.) Ayr. Bk. HARBİ.

HARBİLİK i. (ar. -türk. e.) Doğruluk, hilesizlik olma durumu. • HARBİ (bk.) olma durumu.

HARBİ STAF d. (ar. -ing. *staff*'tan) İyi nitelikli, hilesiz uyuşturucu.

HARBİ ZAR d. (ar. -fars.) Tavla zarı; hilesiz, civasız, "doktorlu" olmayan zar. Bk. HARBİ.

HARCAMAK f. (ar. *harc;* türk. e.) (Birisini) Haksızlık ederek kötü duruma düşürmek. • Öldürmek; ağır yaralamak: *"...hangi herif olsa harcarım..."* (Joseph Conrad-Halûk Şahin, **Ölüm Seferi**).

HARCINI VERMEK d. (ar. -türk.) Azarlamak; ağzının payını vermek.

HARİÇTEN GAZEL OKUMAK d. (ar. *haric; gazel;* türk.) İlgili ve bilgili olmadığı bir işe karışmak.

HARMAN s. ve i. (fars. *hırmen*'den) Tiryaki olduğu şeyden (sigara, uyuşturucu vb.) bir süredir uzak kalmış, tiryaki olduğu şeye acıkmış (kimse): *"Yanındaki jandarmaya: –Dur yahu, dedi, harmanım, beyağbiyden bir sigara alayım."* (Sait Faik, **Kestaneci Dostum**). • Esrikliği, sarhoşluğu geçmek üzere olan (uyuşturucu madde tiryakisi). –(Esriklik, sarhoşluk) Etkisini yitirme durumu: *"Esrarkeş nargilenin neşesi geçtikten sonra öteye beriye kafa tutmaya başlar, kendi aralarında bu hâle de harman denilir."* (Vasıf Hiç, **Esrar Üzerine Notlar**).

HARMANLIK i. Harman (bk.) olma durumu.

HARMANLIK KIRMAK d. (fars. *hırmen*, türk. e.) Tiryaki olduğu şeye (sigara, uyuşturucu vb.) açlığını gidermek.

HARP i. (ar. *harb*'den) İskambil, tavla vb. oyun.

HARTALAMAK. Bk. ARTALLAMAK.

HAS i. es. (ar. *hass*'tan) Altın, 24 ayar altın lira. BEYKOZ da denir.

HASAN ALMAZ BASAN ALIR d. (Özellikle ÜÇKÂĞIT –bk.– gibi oyunlarda) Oyunu oynatanın, "seyredip durmanın hiçbir işe yaramayacağı, oyuna girenin kazanacağı" anlamında söylediği kışkırtma sözü: *"Aç gözünü bil arkadaş. Ne sihirdir ne keramet, el çabukluğu mârifet. Haaaydi babalar kardeşler, Hasan almaz basan alır."* (Orhan Kemal, **Gurbet Kuşları**). *"–Türkiye'de hacı hoca oyunu, Ankara'da Ulus oyunu, İstanbul'da tüccar oyunu. İzmir'de Fuar oyunu, eyi mi, Galata'da kızlar oyunu, hem de herkes oynar bu oyunu, Hasan almaz basan alır. Var mı buldum, gördüm diyen."* (Ahmet Çakal, **Serseriler Arasında**).

HASBİ s. (ar.) *"Karagözcü argosunda gizli mânâsına gelen bir kelime."* (Uğur Göktaş, **Karagöz Terimleri Sözlüğü**).

HASBİ GEÇMEK d. (ar. *hasb*'dan; türk.) Önem vermemek, üstünde durmamak; ince eleyip sık dokumamak: *"Kavuklu– Şimdi bu senin söylediklerin benim dilim mi, senin dilin mi? Bir iyice anlayalım da, ona göre konuşalım. Söyle bakalım. Külhanbeyi– Yuu, enayi! Hâlâ hasbi mi geçiyorsun?"* (Ortaoyunu, **Bahçe**). *"Dedi bırak martavalı, hasbi geç, / Yeter ki sen sade beni, beni seç."* "Hilmi Tunç, **Tavlama**).

HAS GACI d. (ar. *hass;* çing.). Gerçek kadın. Erkekten dönme, travesti ya da transseksüel olmayan (kadın, fahişe): *"Has gacılar (gerçek kadınlar) yaşlı ve çirkindiler, fiyatları da daha düşüktü."* (Dr. Arslan Yüzgün, **Eşcinsellik**).

HASIRA SARMAK d. (ar. *hasîr;* türk.) (Bir nesneyi) Çalmak, aşırmak.

HASIRA YATMAK d. (ar. -türk.) (Dolmuşçu, taksici için) O gün hiçbir iş yapamamak, boşta kalmak. • (İskambil oyunlarında) Ne kâr, ne zarar etmek; tapi kalmak. –Zarar etmemeye çalışarak pasif oynamak.

HASIRCI i. (ar. -türk e.) Hırsız.

HASIR ETMEK. Bk. HASIRA SARMAK.

HASIR OLMAK d. (ar. -türk.) (Kumarda, özellikle iskambille oynanan kumar oyunlarında) Yenilmek. Ayr. bk. HASIRA YATMAK.

HAS İŞLEMEK d. (ar. -türk.) Birisinin yemeğine ortak olmak; yemeğine ortak olunan kimseden fazla yemek.

HASO s. (ar. *hass*'dan n.) Asıl, esas: *"Get lan get, benden uzak get yavşağın hasosu!"* (Ahmet Çakal, **Serseriler Arasında**). *"Biri Perihan yengemiz, biri Derya Suna mıdır ne, diğeri de karısı... Yani haso yengemiz..."* (Aydın Ulun, **Sinyal Yaparak Geçiniyoruz**). • İyi; güzel, hoş: *"–Şeytan diyor, çektir beş haso resim, gönder gastelere postaynan."* (Ferhan Şensoy, **Kazancı Yokuşu**). *"Bi gün dev cigara almaya gittiğinde bakkalda acaip haso bi manitaya raslamış... Hani kız dünya hasosuymuş."* (Hasan Kaçan, **Hasan'ın Saksısı**). *"Oh... Oh!.. Çok haso icabında... Çek aga yakışıklı bir resmimizi..."* (Necdet Şen, **Hızlı Gazeteci Şaban**). *"Şimdi bi tane var 400 bin lira verdik ama haso elbise..."* (Yankı, **Kibariye ile Röportaj**). HASSO biçiminde de söylenir: *"Beybabamın Beyoğlu'suna mayna dediklerinde ben de hassosundan bi bitirimdim icabında."* (Kemal Gökhan Gürses, **Aydınlarla Zontaların Savaşı**).

HASTA s. ve i. (fars. *haste*'den) Telaşlı, sinirli; tedirgin: *"Yeniden, bu sefer ısırıcı ısırıcı bakmaya başladım. Kadın artık işi çakmıştı, O kadar körün körü mü? Hasta olacaktı nerdeyse."* (Tarık Dursun K., **Evlere Şenlik**). • Ne yaptığını bilmeyen, dengesiz: *"Çekil ulan manzaramdan, hasta mısın nesin?"*. • Parasız kalmış, züğürt: *"Hasta-Parasız. Paseta oyununda kaybeden kâğıt."* (Hulûsi Kodaman, **Zar-Kâğıt Oyunları ve Hileleri**). • (Öğrenci için) Tembel, derse yeterince hazırlanmamış. • (Bir konuya) Aşırı meraklı, düşkün, tutkun (kimse): *"Ormancı Mustafa ve Gümrükçü İlhan bu işe hasta."* (Yalçın Doğan, **Kodes A.Ş.**). –Futbol meraklısı.

HASTANE i. (fars. *haste–hane*'den) Futbol oynanan yer, stadyum.

HASTA OLMAK d. (fars. -türk.) (Bir şeye, bir kimseye, bir duruma) Sinirleri bozulmak: *"Herife hasssta oldum abi, hasssta olmamla geçirdim kafayı."* Ayr. bk. HASTA.

HASTAR i. (çing.) Cinsel ilişki (özellikle aktif durumdaki erkek için): *"Çingene– İmza. 'İskemlesi oymalı, / hastarı aynalı, / bulduğun yerde kaymalı...'..."* (Karagöz, **Yazıcı**). ASTAR da denir.

HASTAR ETMEK d. (çing. -türk.) (Erkek için) Cinsel ilişkide bulunmak, düzmek. ASTAR ETMEK de denir.

HASTİR ü. (*ha siktir*'den kıs.) "Defol", "halt etmişsin", "dediğin yanlış" anlamlarında kullanılır: *"–Hergele öyle ayıcı ki. Geçende bana çenelerini kırarım dedi. Hastir lan dedim, baban DP.li diye mi kuruluyorsun?"* (Orhan Kemal, **Gurbet Kuşları**).

HAŞAT s. (İnsan için) Yorgun, gücü tükenmiş; perişan: *"Haşatım zaten."* (Gürkal Aylan, **Ömür Biter Yol Bitmez**). • (Nesne, araç gereç için) Zedelenip işe yaramaz olmuş, bozuk: *"Bu Abuzer ile Kâzım'ın bindiği araba değil mi? Niye böyle haşat olmuş?"* (Necdet Şen, **Hızlı Gazeteci Şaban**).

HAŞAT ETMEK d. HAŞAT (bk.) olmasına yol açmak: *"Neden kurşunlar insanları haşat eder Çekirge?.. Çünkü kurşun öldürür... Su ise ateş söndürür!"* (Süavi Süalp–İsmail Gülgeç, **Gündüz İnsan Gece Hırt**). *"İkinci tekmeyi yediğimde iyice asabım bozulmuştu. Bu haspa, anlaşılan, Torres filan derken bizim arkamızı haşat edecekti!"* (anonim, **Daracık**).

HAŞAT OLMAK d. HAŞAT (bk.) niteliği taşımak; haşat duruma gelmek: *"Kalkamadım ki yerimden, iyice haşat olmuşum."* (Muzaffer Buyrukçu, **Büyük Oyundan Bir Parça**).

HAŞEFESİNİ ALNINA YAPIŞTIRMAK d. (ar. *haşefe,* "erkeklik organının ucu") (Birisini) Döverek perişan etmek. HAŞEFESİNİ ELİNE VERMEK, HAŞEFESİNİ BURNUNA YAPIŞTIRMAK biçimlerinde de kullanılırl

HAŞEFESİNİ SÖKMEK d. (ar. -türk.) (Birisini) Son kuruşuna kadar dolandırmak; donunu bile almak. • Çok dövüp perişan etmek. Ayr. bk. BAMBURUKLARINI SÖKMEK.

HAŞIRDATMAK f. (ono. *haşır*'dan) (Birisini) Dövmek. • (Bir şeyi) Bozmak, kırmak, işe yaramaz hale getirmek: *"...Tuhafiyeci Fevzi arkayı görmeye uğraşırken, öndeki anadolun bagajını haşırdatmış..."* (Ferhan Şensoy, **Kazancı Yokuşu**). • (Bir kimseyi) Cinsel bakımdan çok uyarmak, orgazma ulaştırmak: *"Haşırdat beni Melahat!"*

HAŞIRT ü. (ono.) (Futbol vb. oyunlarla ilgili olarak) Sayı yapmayı, gol atmayı, yenmeyi nitelemek için kullanılır: *"Kartal, martıya iki anadın mı, haşırt!"* • (Cinsel ilişki üzerine konuşulurken) Erkeklik organının girmesini simgeler.

HAŞLAMA i. Aptal, salak, budala.

HAŞNAKTÖR i. Çok yaşlı ve herkesçe bilinen edilgin eşcinsel erkek.

HATAPLAMAK f. (Özellikle dilenci argosunda) Dövmek, vurmak.

HATAY'A GİTMEK d. Masturbasyon yapmak, otuzbir çekmek. (Hatay ilinin trafik plaka numarası 31'dir.)

HATEM i. (ar. *hâtem,* "mühür"den) es. Başvezir, sadrazam. • *"Karagözcü argosunda zil mânâsına gelen bir kelime."* (Uğur Göktaş, **Karagöz Terimleri Sözlüğü**).

HATEM KERİZİ d. *"Karagözcü argosunda Çengi oynatmaya verilen ad."* (Uğur Göktaş, **Karagöz Terimleri Sözlüğü**). Ayr. bk. HATEM; KERİZ.

HATİCE'Yİ BIRAK NETİCEYE BAK d. (ar. i. *Hadîce; netîce;* türk.) "Önemli olan, sonuçtur; sonuca nasıl varıldığı konusunda gevezelik gerekmez" anlamında kullanılır; HATİCEYİ BIRAKIP NETİCEYE GELMEK biçiminde de söylenir: *"Haticeyi bırakıp neticeye gelelim... Müteahhitle, Arif Bey yemeğe gidiyor..."* (Yalçın Doğan, **Kodes A.Ş.**). Ayr. bk. NETİCE.

HAT KARIŞTIRMAK d. (ar. *hatt.* "çizgi"; türk.) İşleri, konuları birbirine karıştırıp beceriksizlik etmek. • Kendi hatası yüzünden yalanı, kusuru ortaya çıkmak.

HATLAMAK f. (ar. *hatt;* türk. e.) Kaçıp gitmek, savuşmak: *"...tüpgaz bayii hemen hatladı..."* (Hulki Aktunç, **İtiraf-Nağmeler**).

HAT OLMAK d. (ar. -türk.) Gelmek: *"Zarbolar hat oluyor, bravla,"* (Nazlı Ilıcak, **Allah Kurtarsın**).

HAVA s. ve i. (ar. *hevâ*'dan) Kötü, olumsuz, işe yaramaz (sonuç, durum): *"–Galiba gene kâhyalığa başlayacağım... –Okul? –Hava."* (Orhan Kemal, **Bir Filiz Vardı**). • zf. Bir edimi, bir eylemi olumsuzlamak için kullanılır; "yapamazsın, edemezsin" anlamında söylenir. *"...'Yüzüne karşı da söylerim, benim kimseden korkum yok!' ...'Hava söylersin!'..."* (Muzaffer Buyrukçu, **Bilmece Gibi**).

HAVA ALMAK d. (ar. -türk.) Umduğunu bulamamak, sonuca ulaşamamak, olumsuz sonuç almak, başaramamak: *"...Ben onun gibi kuzu değilim bay patron. Benden hava alacaksın."* (Orhan Kemal, **Bir Filiz Vardı**). *"–...zor olur artiz, o! Hava alacak, hava."* (Attilâ İlhan, **Kurtlar Sofrası**). HAVASINI ALMAK diye de kullanılır.

HAVA ATMAK d. (ar. -türk.) Herhangi bir üstünlüğünden ötürü şişinmek, caka yapmak. –Bir üstünlüğü olmadığı halde, varmış gibi böbürlenmek, fiyaka yapmak: *"Baba silahına susturucu tak... James Bond havası at..."* (Süavi Süalp–İsmail Gülgeç. **Kolombo Şakir**). *(Soğukta ağzınızdan duman çıktığı için millet sigara içiyorsunuz sanır... Havanızı atarsınız..."* (Hasan Kaçan, **Hasan'ın Saksısı**). *"12 Eylül'ün ekonomi mucizelerini öven köşe yazılarım çıkıyordu, ama bunları benim yerime Salim Taşçı yazıyordu. Ben de bana para yatıran asker müşterilerime hava*

atıyordum." (Yalçın Doğan, **Kodes A.Ş.**). HAVASINI ATMAK, HAVA BASMAK biçiminde de kullanılır.

HAVA BASMAK d. (ar. -türk.) Eşanl. HAVA ATMAK: *"Gülsün: (Kendi kendine) Ne demişti Ayşen. Bu işlerde hava basacaksın. (Çevreyi yüksekten baygın baygın süzer.)"* (Oktay Arayıcı, **Rumuz Goncagül**). *"Her gün bi karı getiriyo eşşeoleşşek... Bize hava basıyo aklı sıra..."* (Ferhan Şensoy, **Kazancı Yokuşu**).

HAVA BİN BEŞ YÜZ d. (ar.-türk. sayı s.) Çok gösterişli, görünümü çok hoş cakalı, fiyakalı.

HAVA CİVA d. (ar. *-fars.*) Değersiz: *"Değirmen iyi, çıban yaramaz, hava civa."* • Önemsiz: *"Fenden zorlandık, gerisi hava civa."* • "Yok" anlamında kullanılır: *"Yok azizim, yok: Hava civa. Bir kocakarı torununu kaybetmiş, iki adam kızını arıyor, bir ana oğlunu. Kızın biri..."* (Attilâ İlhan, **Kurtlar Sofrası**). HAVAGAZI da denir. Ayr. bk. HAVAGAZI

HAVADA KATLAMAK d. (ar. -türk.) Ezici bir üstünlük göstermek: *"N'aaptın lan! Ölçüsünü aldığın herif... Barut Bili'yi havada katlar..."* (Ergün Gündüz, **Kalemiti**). Ayr. bk. KATLAMAK.

HAVADANCI i. (ar. hevâ; türk. e.) Yurtdışından gelen otomobile rastgele bir plaka takıp bu otomobili sahte belgelerle trafiğe sokan, satan kişi.

HAVAGAZI d. (ar. *hevâ;* lat. *chaos*'tan *gaz;* türk. e.) Eşanl. HAVA CİVA: *"Siz gene sokaktan sokağa. meyhaneden meyhaneye dolaşıp durun. Ben tek başıma bunu bunu deneyeceğim. Sizin muhalefetiniz havagazı..."* (Süavi Süalp, **Akademik Tartışma**). *"Almanın bağırtısı Canip'e havagazı. Ama Türkiye'deki havagazı. Yani yok. Yani tesirsiz."* (Halit Çapın, **Alles Kommen Ülen İnekler!**).

HAVAİ s. ve i. (ar. *hevâ*'dan osm. k.) Hileli, civalı (zar, barbut zarı): *"(Havai) boy boydur. Hileli zardır."* (Hulusi Kodaman, **Zar-Kâğıt Oyunları ve Hileleri**). Ayr. bk. HAVALI.

HAVA KARARMAK d. (ar. *hevâ;* türk. k.) es. Yoldan bir zenci geçmek; bulunulan yere bir zenci gelmek.

HAVALANMAK f. (ar. -türk.) (Kız, kadın için) Olağan tavırları değişerek, cinsiyetini ortaya koyacak biçimde davranmak. Kırıtarak, cilve yaparak, açık saçık giyinerek erkeklerin ilgisini çekmek istemek: *"İlişme bize, / Bozma keyfimizi; / Havalanmış mahalle kızı..."* (Metin Eloğlu, **Garip Kuşun Yuvası**). • (Erkek için) İçkiye, kumara, çapkınlığa başlayıp huyları, davranışları değişmek; uçarılık etmek.

HAVALI s. ve i. (ar. -türk. e.) Eşanl. HAVAİ: *"Hem duymuştu artık, hileli zarlar, yani civalı, havalı zarlar olduğunu, masa altlarına mıknatıs konulduğunu duymuştu... (...) 'kötüye bağlayan' havaî zar vardı. Onu hafif atmak gerekirdi. Hafif atılınca çünkü iyi gelirdi. Kimi matkapla oyulur içine civa doldurulurdu."* (Celâlettin Çetin, **Kumarbazlar Arasında**).

HAVAN BATSIN d. (ar. -türk. e. –türk.) "Cakan bozulsun, fiyakan bozulsun" anlamında kullanılır: *"Havan batsın altın çocuk."* (minibüs çıkartması).

HAVASI BATMAK. Bk. HAVAN BATSIN.

HAVA SIKMAK d. (ar. -türk.) Eşanl. HAVA ATMAK.

HAVASINI ALMAK. Bk. HAVA ALMAK.

HAVASINI ATMAK. Bk. HAVA ATMAK.

HAVA TEBDİLİ d. (ar. *heva; tebdîl;* türk. e.) Hapse girme, hapishaneye düşme: *"Yaşımız o kadar ireli (ileri) değil ama bu dördüncü hava tebdili..."* (Ratip Tahir Burak, **Hapishane Hatıraları**).

HAVER i. (yid. *hawer,* "arkadaş, yoldaş, müttefik") Bir işin birlikte yapıldığı kimse; ortak: *"Haverim ha, bak ona göre."* (Arslan Kaynardağ, **Bitpazarı'nın Gizli Dili ve Argosu**). (Sözcük, Alman argosunda da aynı anlamda kullanılır –Siegmund A. Wolf, **Wörterbuch des Rotwelschen**).

HAVLAMAK f. (ono.) (Aşağılama yaklaşımıyla) Konuşmak: *"Havlama!.. Aklıma getirme!.. delirtme beni!"* (Safa Önal, **Aşkın Son Günü**).

HAVUÇ i. (fars. *hevic*'den) Erkeklik organı, ereksiyon durumundaki penis: *"Karagöz–...kara lahananın kaba taraflarına, nane, dere otu, maydanoz, tere mere, böyle şeylere bakarım. Yalnız, havuca bakmak mutadım değildir."* (Karagöz, **Eczahane**).

HAVYAR i. Dışkı, necaset.

HAVYAR KESMEK d. Çalışmadan vakit geçirmek, vakti boşa harcamak: *"Kimse yapmıyor. Akşamlara kadar havyar kesiyorlar. Boyuna maç, ikramiye, maaş, boşanma, nikâh, ölüm gevezelikleriyle Devleti sömürüyorlar."* (Muzaffer Buyrukçu, **Bilmece Gibi**),

HAY s. ve i. (erm.) *"Karagözcü argosunda Ermeni karakterine verilen ad."* (Uğur Göktaş, **Karagöz Terimleri Sözlüğü**). • Ermeni: *"Sonunda dışsatım da yapan bir kuyumcu ile tanıştım. O bir hay'dı... Bana aylarca elini sürmedi."* (Dr. Arslan Yüzgün, **Mavi Hüviyetli Kadınlar**).

HAY s. ve zf. (ing. *high*, "yüksek"ten) "Bir uyuşturucu maddenin esrimesi içinde, sarhoşlamış" anlamında kullanılır: *"Okula hay giderdim ve sınıfta mayışırdım ve işte o zaman okula gitmemeye başladım."* (J. Larner/R. Tefferteller–Yakut Güneri, **Sokaktaki Eroinman**).

HAYALET i. (ar.) Çok sarhoş kimse. Kendisinden geçecek kadar esrik kimse.

HAYAT. Bk. ŞAŞAL.

HAYATI KAYMAK d. (ar. -türk.) (Birisinin) İşleri, sağlığı vb. eskisine oranla pek kötüye gitmek: *"Hiçbir kuşku duymayan kız memnuniyetle kabul eder. Ancak 'evet' dediği an ağa girmiş, hayatı kaymıştır."* (Kayhan Sağlamer, **Türk Mafiası**). • Ölmek: *"Şimdi seni mahvettim hıyarto... Hayatın kayıcakl"* (Hasan Kaçan-Latif Demirci, **Tarzan**).

HAYATINI KAYDIRMAK d. (ar. -türk.) (Birisini) Pek kötü bir duruma düşürmek: *"Dağılın ulan! Size ölürsem kabrime gelmeyin demedim mi! Şimdi size bi Sabuha'yı söylersem hayatınızı kaydırırım..."* (Hasan Kaçan,**Gelirsem Kabrine Ölme İstemem**). • Öldürmek.

HAYBE s. ve i. (ar. *haybet*'ten) Yararsız, anlamsız (şey): *"Haybe laf etme, dilini taşa sürtme".* • Bedava, parasız, beleş: *"Haybe otu buldun mu hemen otlan".*

HAYBECİ s. ve i. (ar. -türk. e.) Çalışıp emek harcamadan para, çıkar vb. elde etmek isteyen kimse; beleşçi; bedavacı: *"–Ulan haybeci, burasını otel mi sandın? Ne çay içersin, ne kâğıt oynarsın. Haydi yaylan bakalım. Git istasyonda otur kereste..."* (Süavi Süalp, **Dezenfekte Şirketi**). • Bir çıkar sağlayacağı sanısıyla hileci kumarbazların ya da dolandırıcıların eline düşen kimse. Saf kimse, av: *"Meslek argosunda 'haybeci' tabir edilen kurban uzaktan dikizlenir ve kolayca görebileceği bir yere, içinde bir miktar para bulunan bir zarf, çaktırmadan konur."* (Engin Ardıç, **Doğru Söyleyeni Dokuz Köyden...**).

HAYBEDEN zf. (ar. -türk. e.) Kolayca, emek harcamadan: *"Haybeden meşhur olduk senin anlayacağın."* (Ferhan Şensoy, **Kazancı Yokuşu**). • Boşuna, hiç yoktan: *"Hakikaten mübarek adamdır. Haybeden yatıyor fukara..."* (Ratip Tahir Burak, **Hapishane Hatıraları**).

HAYBEYE zf. (ar. -türk. e.) Boşuna, boş yere: *"Sana zamparalığı en ince detaylarına kadar haybeye mi öğrettik?"* (Altan Erbulak–Orhan Alev, **İki Üşütük**). *"Mualla evde yok. O kadar yolu haybeye çiğnedik."* (Necdet Şen, **Hızlı Gazeteci Şaban**). *"Haybeye talim."* (minibüs çıkartması).

HAYBEYE KÜREK ÇEKMEK d. (ar. -türk.) Boşuna uğraşmak, boş yere çabalamak: *"Arkadaş, haybeye kürek çekeceksek, bu iş yatar. Ben gelmem."* (Mehmet Seyda, **Baba**).

HAYDAHLAMAK f. (ono. *hayda*'dan) (Birisini) Kovmak. • (Bir işe) Hızla, şevkle girişmek. HAYDALAMAK biçiminde de kullanılır.

HAYDAMAK. Bk. HAYDAHLAMAK.

HAYDİ BASTIR d. "Devam et, yaptığın işi daha daha da güçlü olarak sürdür" anlamında kullanılır: *"Haydi bastır, havanı da attır".*

HAYFA GİTMEK d. (ar. *hayf;* türk.) (Bir nesne) Boşa gitmek; yok yere bozulmak; değerinden azına satılmak. • (İnsan) Kötü bir duruma düşmek. –Ölmek. HAYFAYA GİTMEK diye de kullanılır.

HAYLAMAK. d. (Bir işe, bir nesneye) Önem vermemek, değer vermemek. • (Bir kimseye) Aldırış etmemek, saygı göstermemek.

HAYRETLERİ ŞAŞMAK d. (ar; türk.) Çok şaşırmak.

HAYRETLER MÜTEMADİYEN d. (ar. *hayret;* türk. e; ar. *mütemâdî*'den) Bir şeye çok şaşıldığını belirtmek için kullanılır: *"Bu onuncu dubara! Hayretler mütemadiyen!"* HAYRETLER biçiminde de söylenir: *"Bi kere bi zonta ayağı çıkarmışlar, ne iş, orası hayretlerde kalsın."* (Kemal Gökhan Gürses, **Aydınlarla Zontaların Savaşı**).

HAYRİ i. (ar. *hayr*'dan *hayrî*) Erkeklik organı, penis: "Hele kimse yok di mi... Şöyle bir salıverelim Hayri'yi..." (Kemal Gökhan) Gürses, **Aydınlarla Zontaların Savaşı**).

HAYVAN TERLİ OLMAK d. (ar. -türk.) (Açık artırmada) Mal, umulanın üstünde fiyat bulmak: *"Parası az olan esnaflar bu artırmaya katılamazlar ve 'hayvan terli' derler."* (Arslan Kaynardağ, **Bitpazarı'nın Gizli Dili ve Argosu**).

HECE DEĞİŞTİRMEK f. Argo sözcük türetmek, şifreli bir sözcüğü de şifrelemek için sözcüğün hecelerine yer değiştirmek: *"Cızlam* yerine *lam-cız, ampes* yerine *pes-am; kolpo* yerine *po-kol, ramo* yerine *mo-ra, am* yerine *ma* demek gibi."

HELAL ü. (ar.) Beğenilen bir davranış karşısında "aferin, bravo" anlamında kullanılır: *"Helal! Bi kafa daha geçir."*

HELAL, ADANALI CELAL d. (ar. -türk.) (Birisinin bir davranışı karşısında) Alay yollu, "aferin" anlamında kullanılır.

HELALIM i. (ar. -türk. e.) Gerçek, sahte olmayan. • İyi, güzel, hoş: *"...şöyle helâlım bir çift ayakkabı isterim, tamam mı?"* (Muzaffer Buyrukçu, **Kavga**). • (Kumarbaz, dolandırıcı, satıcı için) Toy, akılsız oyuncu (kişi, müşteri): *"Helalım, yani enayi oyuncular arasında kadına, içkiye düşkün olanlar varsa, onları bu kanallardan boğuntuya düşürenler de çoktur."* (Hulûsi Kodaman, **Zar-Kâğıt Oyunları ve Hileleri**). HELELİM diye de kullanılır.

HELALİNDEN d. (ar. -türk. e.) Dobra, güvenilir, olumlu (kimse). • İyi, hoş, güzel (şey): *"Beşiktaş'ta Kürt Bekir'in kahvesi, / Gözönünde helâlinden bir deniz."* (Metin Eloğlu, **Aç Karnına Sakız**).

HELELİM. Bk. HELALIM.

HELGA i. (alm.) Herhangi bir Alman kızı ya da kadınını belirtmek için kullanılır.

HEM AM HEM DAM d. (fars. *hem;* türk. k.-ler) İçgüveyisi erkeğin durumunu anlatmak için kullanılır. • Zengin bir kız ya da kadınla evlenen erkeğin durumunu nitelemek için kullanılır.

HEMŞO i. (fars. *hem;* ar. *şehrî*'den n.) Hemşehri: *"Benim hemşomu kim marizleyebilirmiş leyn!.."* (Kemal Gökhan Gürses, **Aydınlarla Zontaların Savaşı**).

HENT s. (erm.) Deli, çılgın. –Budala. HINT diye de söylenir.

HEPSİ SENİN Mİ d. Kalçaları, göğüsleri dolgun kadın ve kızlara laf atarken söylenir: *"Anam nerde büyüttün bu küfeleri!.. Hepsi senin mi yavrum..."* (Latif Demirci, **The Selamın Aleyküm**).

HER BOKA MAYDANOZ OLMAK d. (türk.; yun. *makodonesi*'den) Her işe karışmak; olur olmaz, ilgisi bulunan bulunmayan her şeye burnunu sokmak; bokyedibaşılık (bk. BOKYEDİBAŞI) etmek. MAYDONOZ OLMAK biçiminde de kullanılır: *"... 'ani kusura bakmayın, ikide bir maydonoz oluyoruz muhabbete ama, bize bi iş verilince namusumuz sayılır yani."* (Kemal Gökhan Gürses, **Aydınlarla Zontaların Savaşı**).

HERDE. Bk. KEYİF.

HERİLD YÂNİ d. (*"herhalde*'den u. -ar. *anâ*'dan) "Tabiî ki, elbette, herhalde" anlamında kullanılır.

HERİFÇİOĞLU d. (ar. *harîf;* türk. k.) Kızılan, öfke duyulan bir adamdan söz edilirken kullanılır: *"Herifçioğlu bana dan vurdu, camiden gelmiş gibi 'suçsuzum' diyor..."*

HERKESE ŞAPUR ŞUPUR d. (türk. -ono.) "Bu olanak herkese kolayca sağlanıyor da bana niçin tanınmıyor" anlamında söylenir: *"Ona var da bize yok mu? Herkese şapur şupur, bize gelince yarabbi şükür... Ulan! Ulan sen..."* (Aziz Nesin, **Surnâme**).

HERKÜL. Bk. BAKIMSIZ TARZAN.

HESAPTA d. (ar. *hisâb;* türk. e.) "Düşündüğüme, anladığıma göre; düşünüldüğüne, anlaşıldığına göre" anlamında kullanılır. T. iç. bk. KELEK YAPMAK.

HEYBETLİ i. (ar. *heybet,* "büyüklük, ululuk"; türk. e.) Erkeklik organı; olağandan büyük penis: *"69 pozisyonuna geçtik, heybetlisi ağzımın hizasında durmuştu."* (Alp Buğdaycı, **Kan Sıcak Akacak**).

HINT. Bk. HENT.

HIR i. (ono.) Şiddetli tartışma, kavga, kargaşa: *"Önüne gelen etrafı rezil, berbat ediyor, kavganın, gürültünün, hırın bini bir para..."* (Halit Çapın, **Balıklara Dair**). • ([HIRBO]'nun, [HIRT]'ın kısaltması olarak kullanılır) Salak, sersem: *"Ola ola Paşakapısına 30 kâğıt aylıklı gardiyan değil mi? Haddini bilseydi hır..."* (Ratip Tahir Burak, **Hapishane Hatıraları**).

HIRBO s. ve i. (kürt.) (Karagöz ve ortaoyunlarındaki Anadolu'lu tipin adından) Aptal, alık (kimse): *"Hırpani, külhanbeyi, mirasyedi, sarhoş, zampara, enayi, hırbo, sulu, alık, salık, tiryaki, remilci, efsuncu, acuz, âşık, maşuka, hain-tiran ve emsali tipler, oyunun mazharı rağbet olduğu günlere göre konur veya konmazdı."* (Ahmet Rasim, **Orta Oyunu**). *"Hırbo: Karagözcü argosunda Kastamonulu karakterine verilen ad."* (Uğur Göktaş, **Karagöz Terimleri Sözlüğü**). *"Ulan hırbo! Eğer dün akşamki gibi tahtabitli odada yatacaksak gitmem."* (Sait Faik, **Korkunç Bir Pastahane**). • Kaba saba (kimse); taşralı, dışarlıklı.

HIRBOLUK i. HIRBO (Bk.) olma durumu. –Hırbo niteliği taşıma: *"...–bırak hırboluğu kirve, diyor, çıkar o yenindeki zırıltıyı."* (Attilâ İlhan, **Kurtlar Sofrası**).

HIR ÇIKARMAK d. (ono. -türk.) Kavgaya yol açmak: *"–Tamam evde hır mı çıkaralım? Hem günahtır!"* (Ahmet Rasim, **Fuhş–i Atik**). *"Herifin biri hır mı çıkarıyor, parayı mı ödemiyor, yutulunca? Öldü artık..."* (Tarık Dursun K., **Rıza Bey Aile Evi**).

HIR ÇIKMAK d. (ono. -türk.) Kavga başlamak, kavga olmak: *"...beş okka rakı ile dört kasa bira daha yuvarlanmış... Ve sonra sabaha karşı da hır çıkmış!"* (Osman Cemal Kaygılı, **Çingeneler**). *"...dur dedi o genç, kolunu tuttu. Ben* bakıyorum hır çıkacak. Hınçla döndü, çekişti adam." (Hulki Aktunç, **Vakt'erişince**).

HIRDAVAT i. (fars. *hurda,* "çerçöp"; ar. *hurdavât*'tan) "Değersiz, niteliksiz" anlamında bir aşağılama sözü olarak kullanılır: *"Nooluyo lan Şevket?.. Senin saçın niye kıvırcık, bana posta mı koyuyosun hırdavat."* (Altan Erbulak–Orhan Alev, **İki Üşütük**).

HIRLAŞMAK f. (ono. -türk. e.) Birbiriyle ağız dalaşı yapmak; tartışıp dövüşmek: *"Hırlaşur halk ile daim ol it / Günde masrufı da bir akçe simit"* (Enderunlu Fâzıl, **Zenanname**). *"...-bunlar it kopuk alayı, berduş takımı, içerde bazen çekişir hırlaşırlar..."* (Mehmet Seyda, **Baba**).

HIRSLAMAK f. (*hırsızlamak*'tan kıs.) Çalmak, aşırmak.

HIRS ZARBO d. (çing.) Polis kuvvetlerinin özel bir bölümü: Çevik kuvvet. Ayr. bk. ZARBO, ZARVO.

HIRT s. ve i. Haddini bilmeyen, anlayışsız, ahmak (kimse): *"Hırtlar hırbolar bu yana / Akıllılar kazana."* (Salâh Birsel, **Dört Artı Bir**). • İncelikten yoksun, kaba (kimse): *"Hııırrr!.. Parçala, yol ve kır!.. Ben bir hırtım... Var mı ulan bu şehirde nasırıma basacak?"* (Süavi Süalp–İsmail Gülgeç, **Gündüz İnsan Gece Hırt**).

HIRTAPOZ. Bk. ZIRTAPOZ.

HIRTLIK i. HIRT (bk.) olma durumu; niteliği. –Hırtça davranış: *"Ben kimim? Hırt'ım... Kafamı kızdırmayın hırtlık yaparım ha..."* (Süavi Süalp–İsmail Gülgeç, **Gündüz İnsan Gece Hırt**).

HIŞ ETMEK d. (*hışır*'dan kıs; türk. k.) Hırpalamak, dövmek: *"Kolay mı, her gün müdüriyete düşmek, adamı orada 'hış' ediyorlar."* (Ahmet Çakal, **Serseriler Arasında**).

HIŞ OLMAK d. (*hışır*'dan kıs.; türk.) Hırpalanmak, dayak yiyip perişan olmak.

HIYAR i. (ar.) Görgüsüz, kaba saba (kimse): *"Himmet– Gulağıma hıyar diye bir ses geldi, biri beni çağırıyor galiba. Ne var? Ne var? İbiş– Ah yavrum neredesin? Hıyar!"* (Haldun Taner, **Sersem Kocanın Kurnaz Karısı**). • Değersiz, niteliksiz (kimse): *"...inin cinle top oynadığı bu sokakta yaşlı hıyardan başka kimse yoktu."* (Anthony Burgess–Aziz Üstel, **Otomatik Portakal**). *"Öyle hıyardır ki denize girse cacık dalgası vurur."*

HIYAR AĞA d. (ar. -türk.) Gerçek hıyar (bk. HIYAR); katmerli hıyar; hıyar'ın tipik örneği: *"Gel Remzi, git Remzi... / Sonra da tüyersin ha? Hıyarağa!"* (Metin Eloğlu, **Aç Karnına Sakız**). *"Bileceksiniz canım, hani vardır ya öyle hikâyeler, hıyarağanın adı David'dir, ağzı lâf etmez, kasıldıkça kasılır..."* (J.D. Salinger–Adnan Benk, **Gönülçelen**). HIYARAĞASI biçiminde de kullanılır: *"Bi kafa kodum mudu dişlerini avucuna dökerim hıyarağası..."* (Behiç Pek–Latif Demirci, **Cırcırböceği Muhlis**).

HIYAR ALEYHİSSELAM. Eşanl. HIYAR AĞA.

HIYARLIK i. (ar. -türk. e.) HIYAR (bk.) olma durumu, hıyar'lık niteliği: *"Hıyarlık bende, ne diye bu numaraya girmiştim?.."* (Süavi Süalp, **Görünmeyen Adam**). • Hıyar'a (bk. HIYAR) özgü davranış: *"Yaptığı hıyarlığa bozuluyorum."* (Muzaffer Buyrukçu, **O Sürekli Kavga**).

HIYARLOF i. Eşanl. HIYAR: *"Ya da küfretmesi: –...senin gibi hıyarloflar padişahının Kâbe yolunda bâkire bacısını..."* (Attilâ İlhan, **Kurtlar Sofrası**).

HIYAR TARLASI d. (ar. -türk.) Hıyardan da HIYAR (bk.); aşırı hıyar: *"–Cartt kaba kâğıt, dedi. Uşağı var sanki burda dümbüğün... Hıyar tarlası..."* (İrfan Yalçın, **Genelevde Yas**). • Erkekler hamamı. –Kahvehane.

HIYARTO i. (*kayarto*'dan b.) Eşanl. HIYAR *"Edmond: 'Kabuklu sensin. Hıyarto' diye bağırdı."* (Orhan Duru, **Lök**). *"Ne var ki, yanımdaki hıyartonun biriyse benim de hıyartoluk edeceğim tutar."* (J.D. Salinger –Adnan Benk, **Gönülçelen**). Ayr. bk. KAYARTO.

HIZLI s. Cinsel bakımdan çok etkin, çok becerikli (kimse): *"...çok hızlıyımdır. Sizi de ikaz edeyim, hepiniz çok güzelsiniz, birinize saldırabilirim."* (anonim, **Islak Dudaklar**). *"O şişko dişçi mi? Beni başka, hızlı bir küçükle karıştırıyor olmayasın?"* (Vladimir Nabokov–Fatih Özgüven, **Lolita**).

HİBİNO i. (ar. *ibne*'den b.) Edilgin eşcinsel erkek.

HİKÂYE i. (ar.) Yalan, gerçek dışı olay: *"Hepsini yamulttum! Dokuz kişiydiler. –Hikâye!"* • Kişinin çok ilgi duyduğu nesne ya da kimse: *"...yolunu bulmuşum, otele çekilmiş, cıgaramı sarmışım, hikâyemi almışım dizime, dalgam o biçim eyi mi ağa?"* (Ahmet Çakal, **Serseriler Arasında**).

HİKMET SIÇMAK d. (ar. -türk.) Yerli yersiz, atasözüne benzeyen laflar söylemek: *"–Bit bitle it itle itişir aga! –Yine hikmet sıçtın!"*

HİLALİAHMER i. (ar.) (Kızılay kurumunun eski adı) Bönlük derecesinde iyi niyetli olduğu için herkese karşılıksız yardım eden; bu niteliği kötüye kullanılan kimse. • Bir çıkar gözetmeden, isteyen herkesle cinsel ilişkiye giren, kendisini kullandıran kişi. Ayr. bk. KIZILAY.

HİLALİAHMERE KONUŞMAK (ETMEK, EYLEMEK) d. (ar. -türk.) Boşa, boş yere konuşmak (etmek eylemek): *"Sen de Hilâliahmere laf konuşurmuşsun. İyilik ettik diye mi böyle söylüyorsun?"* (Adnan Veli, **Mapushane Çeşmesi**). *"Hilâliahmere çabaladık, mabadımızı yırttık, netice, Hatice! Zöfür!"*

HİLTON i. (Oteller zinciri kurucusu, Amerikalı Conrad *Hilton*'un adından) (Cezaevi,

yatılı okul, kışla vb. yerlerde) Konforca iyi nitelikler taşıyan koğuş: *"Bu koğuş, Osman Bölükbaşı'ndan başlayarak nice ünlü politikacıları ve gazetecileri konuk etmiştir. Bu koğuşun adı Ankara Hilton olarak anılmıştır."* (Akın Simav, **Mapushane Gözlüğü**).

HİNDİ i. (ar.) Kolay aldanan kimse; enayi; şaşkın.

HİNDİ BABA. Bk. KEYİF.

HİNTERLAND i. ("art ülke" anlamında alm. k.) Kalçalar, kıç.

HİNT SAMANI d. (ar. *Hind;* türk.) Bir tür uyuşturucu madde, esrar.

HİZMETÇİ BALDIRI d. (ar. -türk.) Çok kalın sarılmış (esrarlı) sigara; çift kâğıt.

HOCA (fars. *hâce*'den) Kumar, dolandırıcılık, uyuşturucu madde alışverişi gibi işlerde yıllarını geçirmiş, deneyimli kimse.

HOKKA i. ("küçük, yuvarlak kutu" anlamında ar. k.) Anus, makat: *"...aç kurdun kuzuyu koruması gibi geceleri kendi döşeğinde yatırmış ve kalemi hokkaya batırmış."* (Derviş İsmail–Murat Bardakçı, **Tellaklar Kitabı**). • Dişilik organı, vagina: *"El uzatmışken anın hokkasına"* (Enderunlu Fâzıl, **Zenannâme**). *"...İster misin karı, abi? dedi. –Kaç mangıra hokkalar?"* (İrfan Yalçın, **Genelevde Yas**).

HOMOŞ s. ve i. (gr. *homo,* "eş, hem"den b.) Eşcinsel, özellikle edilgin eşcinsel (erkek).

HOP DEMEK d. (ono. -türk.) (Bir yerden) Kalkıp gitmek; hızla kalkıp uzaklaşmak.

HOP DEDİK d. (ono. -türk.) "Yavaş ol, dur, bekle; ne dediğini bil" gibi anlamlarda kullanılır. • "Efendim, buradayım" anlamında kullanılır: *"Rızaaaa Rıza! Nerede olduğu belirsiz yırtık bir ses cevapladı: –Hop dediik!"* (Orhan Kemal, **Gurbet Kuşları**).

HOP ETMEK d. (ono. -türk.) Aşırmak; çalmak.

HORAİN i. Eroin.

HOROZ i. es. (fars. *horus*'tan) Polis memuru: *"Ne aldanan kaz var, ne de buna göz yuman horoz!"* (Hulûsi Kodaman, **Zar-Kâğıt Oyunları ve Hileleri**).

HOROZOĞLU i. (fars. *horus*'tan; türk. k.) (Terekede, açıkartırmada) Bilir bilmez pey süren kimse.

HORTİK s. ve i. Yaşlı, ihtiyar (kimse).

HORTİKLEMEK f. Yaşlanmak, ihtiyarlamak: *"Bu alemin devleri iyice elden ayaktan düşüp hortikleyince nooluyolar..."* (Ömer Pınar, **Sohbet Babında**).

HORTLAMAK f. Aşırı derecede kızmak; çok öfkelenmek.

HOŞAF s. ve i. (fars. *hoş-âb*'dan) Güçsüz, zayıf, kırılıp dökülmüş (kimse ya da nesne): *"Yaktın bizi hoşaf kaleci... Al bunu da ye..."* (Oğuz Aral, **Utanmaz Adam**). • Yaşlılıktan ötürü güçten düşmüş, çirkinleşmiş (kimse): *"Benim miğdem bu hoşafları kaldırmıcak... Böğğğ!!!"* (Oğuz Aral, **Utanmaz Adam**). • Bayatlamış, tadı kaçmış (çay): *"Bu hoşaf çayları al da aptes suyu diye kullan."*

HOŞAF ETMEK d. (fars. -türk.) (Birisini) Döverek hırpalamak; dövüp kımıldayamaz hale getirmek: *"Bari lokantaya gidip öteki herifleri hoşaf edeyim..."* (Oğuz Aral, **Utanmaz Adam**).

HOŞAF GİBİ OLMAK d. (fars. -türk.) HOŞAF (bk.) özelliği almak; hırpalanıp güçsüz duruma düşmek: *"Nasıl, hoşaf gibi oldun mu? –Oldum, gene de teklifim ciddidir... Paraların yarısı senin olsun..."* (Süavi Süalp–İsmail Gülgeç, **Gündüz İnsan Gece Hırt**).

HOŞAFINA GİTMEK d. (fars. -türk.) Hoşlanmak, beğenmek: *"–Kumarda temizlenmiştir. Zildir. Sabahtan beri cigarasızdır. –Oh! Hoşafıma gitti. Gözüm görmesin."* (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**).

HOŞAFLAMAK f. (fars. -türk.) HOŞAF (bk.) hale getirmek; (bir kadını, bir kızı) sevip okşayarak kendinden geçirmek: *"Fakat bir ara makine dairesine Müzeyyen adında bir kızı alıp hoşaflamaya çalışırken filmler alev almış ve sinema yanma tehlikesi geçirdiğinden..."* (Süavi Süalp, **İki Film Birden**). Ayr. bk. HOŞAFINA GİTMEK.

HOŞOR s. (erm. *khoşor,* "iri"den) (Kadın için) Şişman ama güzel. –(Gövdenin

kalça, göğüs vb. kısımları için) Etli, toplu, şişman: *"Göğüs ileri... Memeler tümsek!.. Bel gûya ince, fakat güverte kısmı hoşor!.."* (Ahmet Rasim, **Fuhş-i Atîk**). • Büyük; iri; kabasaba. HOŞUR biçiminde de kullanılır.

HÖTÖ s. (*hötöröf*'ten kıs.) Eşanl. HÖTÖRÖF: *"...biraz hötö'cene bi ineğe çattım..."* (Oğuz Aral, **Utanmaz Adam**).

HÖTÖR s. (*hötöröf*'ten kıs.) Eşanl. HÖTÖRÖF.

HÖTÖRÖF s. ve i. (u.) Edilgin eşcinsel (erkek): *"Ben hötöröf bir şarkıcıyım üstelik meme de büyüttüm..."* (Engin Ergönültaş, **Zalim Şevki**). *"Hemen yanında, köşedeki evin reisi Hötöröf Kasım, pantolonunu çekerek kahveye gidiyor."* (Engin Ardıç, **Doğru Söyleyeni Dokuz Köyden...**) *"Doktoru da zor elimden aldılarr / Tabii herkes beni hötöröf sandılarr"* (Öztürk Serengil, **"Doktor Barnard"** şarkısı.)

HUD. Bk. KEYİF.

HURDA i. (fars. *hurde*, "değersiz şey"; ar. *hud'a*, "hile") Altın lira, 18 ayar altın. • Kırıntı esrar: *"Şöyle bir iki hurda olsa, bir çifte kâğıt sarıp kafayı buldum mu, dokunma o zaman keyfime..."* (Ratip Tahir Burak, **Hapishane Hatıraları**). • (Dama oyununda) Tuzak, sonuca götüren oyun trükü: *"...ya da bir el ben alsam, ardından umulmaz bir hurda ile o alıyor oyunu."* (Hulki Aktunç, **Damacı Ohannes Ustanın 'Mahzun' Açmazı**). • an. ge. Hile, tuzak.

HURMA i. (fars.) Esmer güzeli. • Suudi Arabistan para birimi; riyal.

HÜSNÜ BEY d. (ar. -türk.) Kibirli, kendini beğenmiş adam. (Kadın ve kız için HÜSNİYANIM biçiminde kullanılır.)

I

IHI i. (ono.) Esrar; burna çekilen esrar.

IHTIRMAK f. (ono. -türk.) (Birisini) Üzerine çullanıp çökertmek, yatırmak.

IRGALAMAK f. İlgilendirmek: *"...içerde cigara, esrar içiliyormuş, ırza geçiliyormuş, sinema alacağından fazlasını alıp tıka basa dolmuş, bunlar hiç ırgalamaz bizi."* (Mehmet Seyda, **Baba**)

IRGAT i. (yun. *ergates*'ten) Çok az parayla çalışan kimse.

IRZI KIRIK d. (ar. -türk) Namusunu (özellikle cinsel bakımdan) koruyamamış kimse: *"–Ulan memlekette ne kadar namussuz, ırzı kırık varsa hepsinin adını sayıyorsun. Bunları lâfına bakılır mı?"* (Samim Aşkın, **Halk Plajı**).

ISKA i. Hedefi tutturamama. Amaca ulaşamama.

ISKA GEÇMEK d. Hedefe ulaşamamak; isabet ettirememek; amaca varamamak: *"Futbolu öğren de gel! Vay canına geliyorlar. Açıkta top. Haydi Çengel! Tüüü ıska geçti, yuuu sende de iş kalmadı."* (Attilâ İlhan, **Sokaktaki Adam**).

ISKALAMAK f. Eşanl. ISKA GEÇMEK: *"Kıç mıç yok ki kızda. Çok sıkmadım ama, gene de elime vurmak istedi, ıskaladı."* (J.D. Salinger–Adnan Benk, **Gönülçelen**).

ISKATA i. (ar. *ıskât*'tan) Dışkı, bok.

ISKODA i. (Motorlu taşıt aracı markası *Skoda*'dan) Eğri dizli kimse (genellikle kadın). • Bakımsız, çirkin olmadığı halde zevksiz giyinen, kılıksız kadın ya da kız.

ISLATMAK f. Dövmek, dayak atmak: *"Selime– Şarap tulumu sümsük. İvaz– Amma tepelerim. Selime– Seni nabekâr! İvaz– Seni ıslatırım."* (Ahmed Vefik Paşa, **Zoraki Tabip**). *"–Valla Osman abi, bir dubara döndü amma, çakozlayamadım. Komiser karıyı resmen arkaladı. Bizi ıslattılar ki, dümdüz..."* (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**).

ISMARIÇÇI i. (*ısmarlama*'dan b.) Mahkûmların alışverişini yapan, dışarıdan istenen şeyleri getiren kimse: *"Ismarıççının gelmesini bekliyoruz, yemek malzemesi aldırmak için."* (Baskın Oran, **Nerde O Eski Mapusaneler**).

ISPANAK i. (lat. *spinacia*'dan) Aşağılık, değersiz kimse: *"Bu herifin böyle ıspanak göründüğüne bakmayın. Harbî pezevenktir kendisi."* (Kemal Gökhan Gürses, **Aydınlarla Zontaların Savaşı**). • Salak, enayi: *"Cafer– Ulan ıspanak, az bana bak. Duydum ki gerdeğe giriyormuşsun bu akşam. Bülent bey kullanacağı kadar kullandı, artığı da sana mı kaldı?"* (Haldun Taner, **Keşanli Ali Destanı**).

ISPANAK MI (DEDİN)? d. Bir sözün "boş, anlamsız, yanlış" olduğunu belirtmek için kullanılır: *"–Karşınızda Süperholding Of The Manifactures var... –Ispanak mı?.."* (Süavi Süalp–Bülent Arabacıoğlu, **Gündüz İnsan Gece Hırt**).

ISPANAK TOHUMU d. (lat. *spinacia;* fars. *tuhm;* türk. e.) Değersiz, aşağılık (kimse): *"O heriflerin altında da aynı insanların yaşadığını neden düşünmüyorsunuz? Ispanak tohumları!"* (Hulki Aktunç, **İtiraf-Nağmeler**).

ISPANAKZADE d. (lat. *spinacia;* fars. *zâde*) Soyu sopu aşağılık kimse. • Soydan, doğuştan aptal: *"Asma sakal takma bıyık / Behey ıspanakzade / Bu gidişin sonu karanlık."* (Suat Taşer, **Abuzettin Bey**).

ISPARTA SEMERİ. Bk. İSPARTA SEMERİ.

ISTAVROZ FİDESİ vd. için bk. İSTAVROZ FİDESİ.

IŞIKLI s. Kârlı (iş). • Faiz getiren (para).

IŞINLAMAK f. (Birisini, bir şeyi) Bir yere yollamak. • (Birisini) Başından savmak. Atlatmak.

–IZ sonek. Argo sözcük üretmede kullanılır: • Dal-mak'tan [dal-ız] etmek; kay-mak'tan [kay-ız] etmek vb.: *"Amucam ona yeni çıkan Avrupa 'sitret minderi' satız etmiş."* (Hasan Kaçan, **Eşşek Herif**). Ayr. bk. -İZ, -MASYON, -MENTO, -O, -OZ, –UZ, -ÜZ.

İ

İADELİ TAAHHÜTLÜ d. (ar. -türk. e.) (Küfür ya da olumsuz bir edim karşısında) "Söyleyene ya da yapana aynısını yansıtırım" anlamında kullanılır.

İBİK KALDIRMAK d. Karşı çıkmak; diklenmek; sırtarmak: *"–Birden Pandeli'ye döndü: –Ulan bize ibik kaldırmaya mı başladın kayarto?"* (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**).

İBİŞ i. Çirkin kimse. • Gülünç tavırlı, gövde yapısı gelişmemiş kimse.

İBNETOR i. (ar. *uban,* "düzülmekten hoşlanmak"tan, *ibne;* fr. e.) Edilgin eşcinsel erkek. *"...iyi çocuk, hoş çocuk ama ibnetormuş galiba!?"* (Metin Kaçan, **Ağır Roman**).

İBNOŞ i. (ar. *ibne*'den b.) Edilgin eşcinsel erkek.

İÇERDE OLMAK d. Hapiste, cezaevinde olmak: *"–Ulan içerde mi Kâzım ağbiy, söylesene!"* (Attilâ İlhan, **Kurtlar Sofrası**). • (Kumarda) Oyun başlarken ortaya koyduğu paradan daha azıyla oyunu sürdürüyor olmak; kayıplı durumda olmak: *"Taşkasaplı çok sayı almıştı. Çizgisi beş kuruştan oynadıkları için, şöyle böyle altı yedi lira içerdeydi."* (Orhan Kemal, **Devlet Kuşu**). • (Kumarda) Oyunun sonunda belirli bir miktar para kaybetmiş olmak: *"Seninki bopboptan bi kalktı, üçyüz bin kafa içerde."*

İÇERİ i. Cezaevi, hapishane, tutukevi: *"İçeriden, örgütten, firardan hiç söz etmedik."* (Alp Buğdaycı, **Kan Sıcak Akacak**).

İÇERİ BAĞLAMAK d. İşleyeceği suçu kışı hapiste geçirecek şekilde ayarlayıp cezaevine girmek: *"Kafama koymuşam, ya yolunu bulacağım ya da içeri bağlayacağım."* (Ahmet Çakal, **Serseriler Arasında**). Ayr. bk. KIŞÇI.

İÇERİ DÜŞMEK d. Hapse Düşmek; cezaevine atılmak.

İÇERİ GİRMEK. Eşanl. İÇERİ DÜŞMEK.

İÇERİYİ BOYLAMAK d. Eşanl. İÇERİ DÜŞMEK: *"–Yani, hakkında zinâ davası açılabilir ve sen üç ay yiyip içeriyi boylarsın!"* (Orhan Kemal, **Müfettişler Müfettişi**).

İÇ ETMEK d. Çalmak; (özellikle) kendisinin olmayan bir şeyi ele geçirdikten sonra asıl sahibine vermemek: *"Bre godoş namertler, hadi zeytinyağını iç ettiniz, ulan asılacak adamın ip hakkı da yenir mi?"* (Aziz Nesin, **Surnâme**).

İÇİCİ s. Uyuşturucu kullanan, ama uyuşturucu ticareti yapmayan (kimse): *"–Az da olsa uyuşturucu ile yakalananlar polis tarafından mahkemeye sevkedilebilirler. Tüccarı değil içici olduğunu söyleyen, iki şıktan birini tercih etmek zorundadır. Ya tedavi olmayı ya da hapis yatmayı kabul edecektir."* (İlhan Engin, **Eroin, Silah ve Ölüm**).

İÇİNDE PATLAMAK d. (Erkeklik organı) Duhul durumundayken boşalmak: *"...hatta utanmadan 'içinde patlasın' gibilerden dizeler okur..."* (Engin Ardıç, **Leyla Bildiğin Seracettin**).

İÇİNE OKUMAK d. Eşanl. İÇİNE SIÇMAK: *"Durmadan güzelim üçkâatlarımın içine okuyosun."* (Engin Ergönültaş, **Zalim Şevki**).

İÇİNE SIÇMAK d. (Bir nesneyi, bir aracı, bir ortamı) Bozmak, berbat etmek: *"Temiz kalmak iyidir / Tabi daha önce buranın / İçine sıçan sen değilsen"* (Hulki Aktunç, **Rüzgârın Önünde**). Beğenilmeyen bir şeyi eleştirmek, aşağılamak için kullanılır: *"Neymiş o öyle, eve git işten çıkınca, evden işe git. (...) Sıçayım öyle evliliğin içine..."* (Tarık Dursun K., **Hasangiller**).

İÇİRMEK f. Vurmak; tokat, yumruk atmak: *"Soluma aldım, bir tane içirdim, kapıya bir tos vurdu, kaldırımın üstüne serildi..."* (Refi Cevat Ulunay, **Sayılı Fırtınalar**).

İDAM i. (ar.) Birisine, bir suçu karşılığında verilen hapis yıl ve günüyle belirtilirken

kullanılır: *"...eczacının idamı 3 yıl! Şu halde satıcı... 10 yıla kadar yolu var..."* (Ratip Tahir Burak, **Hapishane Hatıraları**). • Bir şeyin, bir işin mal olabileceği inanılır fiyat: *"Bu tozun idamı yüz bin kafa."*

İFADE i. (ar.) Durum. • Herhangi bir edim, iş. • Cinsel ilişki, birleşme.

İFADESİNİ ALMAK d. (ar. -türk.) (Birisini) Dövmek, hırpalamak. • (Birisini) Cinsel ilişkide kullanmak, düzmek: *"...'Sonra bir sandal tutup açıldık,' dedi Salih. 'Tamam mı' dedi Safa, 'İfadesini aldın mı?'..."* (Muzaffer Buyrukçu, **Cehennem**). • (Birisinin) Meramını, isteğini anlamak: *"–En iyisi dedim, al bir randevu, açılalım başbaşa. Hem zarına bakalım, hem de ifadesini kendimiz alalım. Nasıl benim prensip?"* (Orhan Kemal, **Suçlu**).

İFADESİ TAMAM OLMAK d. (ar. -türk.) Ölmek. • Çok ağır biçimde dövülmek; yaralanıp düşmüş olmak. • Cinsel ilişkide (biraz önce) kullanılmış, düzülmüş olmak.

İFADE VERDİRMEMEK d. (ar. -türk.) (Bir kimseyi) Öldürmek. • (Tabanca) Tutukluk yapmak.

İFTİRA i. (ar.) Cezaevi görevlileri ve mahkûmlar arasında "hırsızlık" suçu anlamında, alay yollu kullanılır: *"Suçu ne bu yiğidin? –İftira! –İyi imiş. (...) Bayram üstü iftira çoğalır."* (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**).

İKİ BUÇUK d. Futbol alanında top toplayan kimse; top toplayıcı. İKİ BUÇUKLUK biçiminde de kullanılır.

İKİLEMEK f. Kaçmak, firar etmek: *"Diskoteklere baskın oldu. Ramazanı görür görmez ikiliyoruz."* (Nazlı Ilıcak, **Allah Kurtarsın**). • Gitmek, yürümek: *"...babasının berber dükkânına doğru ikiledi."* (Metin Kaçan, **Ağır Roman**). *"Çek ulan arabanı!.. Sanki iş yapıyomuş gibi ne dolaşıyon ortalıkta? Hadi ikile, ikile!.."* (Mehmet Çağçağ, **Abazan**).

İKİNCİ BASKI d. Bir eylemin ikinci kez yapıldığını, bir sözün ikinci kez söylendiğini belirtmek için kullanılır. *"–Geçmişe mazi, geçirmişe... –İkinci baskı!"*

İKİ SEKSEN UZANMAK d. Ölmek. • Dayak, darbe vb. nedeniyle yere düşüp kalmak. • Dertsiz tasasız yatıp dinlenmek, keyif yapmak.

İKİ SEKSEN UZATMAK d. (Bir kimseyi) Dövüp yere düşürmek. • Öldürmek: *"Yaşa, varol, vur, iki seksen uzat hergeleyi."* (Orhan Duru, **Lök**).

İKİ TARAFLI d. (türk. - ar. *tarâf;* türk. e.) (Kadın için) Olağan cinsel ilişkinin yanı sıra anal ilişkiye de giren. • (Erkek için) Gerek karşı cinsle, gerek kendi cinsinden kişilerle cinsel ilişkilere giren; biseksüel. • (Eşcinsel erkek için) Hem aktif olarak, hem de pasif olarak ilişkiye giren. (Eski kaynaklarda İKİ ZEVKLİ de denir.)

İKİZLER i. (Kadında, kızda) Göğüsler, memeler." *"İkizlere dikiz!"*

İKİZLERE TAKKE d. (türk. - ar. *tâkiye*'den) Sütyen (deyim, özellikle işportacılar tarafından kullanılır): *"İkizler burcu: Bu haftaki ikizler çok şanslı çünkü Patlangaç Gastesinin açtığı İkizler yarışmasını kazanıyorlar... Hafta sonunda ikizlere takke alınabilir..."* (Hasan Kaçan,**Hasan'ın Saksısı**). *"İkizlere takke... Abla gel ölçüne uyanı var..."* (Dr. Arslan Yüzgün, **Mavi Hüviyetli Kadınlar).**

İLAH GİBİ d. (ar. - türk.) Çok güzel, çok alımlı (kadın, kız): *"O biçim göğüsleri vardı valla... Hele bi de onu çıplak görseniz ölürsünüz allahıma. İlah gibi..."* (Ergün Gündüz, **Kalamiti Ceyn**).

İLİK s. Çok güzel, çok çekici, cinsel istek uyandıran (kimse): *"Sandık şimşir, gümüş tepelik / Bir uşağını sevdim ilik mi ilik."* (Üsküdârlı Aşık Râzi, kanto). *"–Oğlum, gene Kürt Kâmil'e gün doğdu, şu yavriye bak... İlik, ilik namussuzum."* (Aziz Nesin, **Surnâme**).

İLİK GİBİ d. Eşanl. İLİK: *"–O ilik gibi kızı banyoya sokuyor ve elleri ile sabunluyordu."* (Altan Erbulak–Orhan Alev, **İki Üşütük**).

İLİKLERİ GEVŞEMEK d. Hoş bir insan, iyi bir durum vb. karşısında çok ilgi duyduğunu açıkça belli edecek tavır göster

mek: *"Maksadı Coni'yi yolmak. İki taraflı avantayı görünce ilikleri gevşedi."* (Attilâ İlhan, **Kurtlar Sofrası**).

İMAM EVİ d. (ar. *imâm* - türk.) Kadınların bulunduğu tutukevi ya da cezaevi.

İMAMIN KAYIĞI d. (ar. – türk.) Tabut.

İMAMIN KAYIĞINA BİNDİRMEK d. (ar. *imâm* - türk.) Öldürmek; (birisinin) ölmesine yol açmak: *"Kuaförümüz de pusu kurup beş kişiyi imamın kayığına bindiren... İsmet..."* (Yalçın Doğan, **Kodes A.Ş.**).

İMAMIN KAYIĞINA BİNMEK d. (ar. - türk.) Ölmek; cenazesi götürülmek.

İMAM SUYU d. (ar. - türk.) Rakı: *"–Sesin mi yok? Açılır şimdi: Bir imam suyu iç!"* (Mehmet Akif Ersoy, **Meyhane-Safahat**). *"Olga– Bizde whisky içilir kızım, White Lady, Black Horse o da yoksa Martini. (...) Zilha– Bizde rakı çekilir madam, imam suyu, anzorot o da yoksa ispirto."* (Haldun Taner, **Keşanlı Ali Destanı**).

İMANIM d. (ar. - türk. e.) Herhangi birisine karşı "azizim, arkadaşım" anlamında kullanılır: *"Külhanbeyi– Eyvallah babacığım!.. Malûm ya, biz namuslu delikanlılardanız... Bize kimse 'kaşının üstünde gözün var' dememeli... Eyvallah imanım!.."* (Ortaoyunu, **Telgrafçı**). *"Haaaaaayt imanım!.. İstanbul'un nizamcısı ben, sabık kabadayılar kıralı Arap Nasruttini cehennemin lüküs kısmına buyur eden ben..."* (Turhan Selçuk, **Abdülcanbaz**).

İMANIM TAHTELBAHİR d. (ar. - türk. e; osm. "denizaltı" anlamında n.) "İMANIM" (bk.) hitabının saygısızca bir çeşitlemesi: *"-İmanım tahtelbahir, bize de mi torpil? Bir ses– Çok âdileşti, cıvıdı!"* (Sait Faik, **Korkunç Bir Pastane**).

İMANINA z. (ar. – türk. e.) Aşırı derecede, çok, fazla, sonuna kadar: *"Ben gene viskiyi çekmişim. Lâkin nasıl çekmişim, imanına çekmişim."* (F. M. İkinci, **Kıran Kırana**).

İMŞA i. (ar. *imşâ*) Bir kazancı bölüşme, ortaklaşma.

İMŞA OLMAK d. (ar. – türk.) (Esnaf) Ortak olmak: *"...kılavuz-simsar, ufak bir ondalık ile yetinmeyeceğini belirtmek isteyerek 'imşayım' der, böylece elde edilecek kârdan eşit pay alacağını bildirir."* (Arslan Kaynardağ, **Bitpazarı'nın Gizli Dili ve Argosu**). *"Eşleri çıkarsa imşayım."* (Hulki Aktunç, **Aşka Kimse Yok**). Ayr. bk. PARMAĞIM İÇİNDE.

İMZALI s. (ar. - türk. e.) Bir suçluyu (özellikle, rüşvetçiyi) yakalamak için işaretlenmiş (kâğıt para).

İNCANTO. Bk. KESMEK.

İNCE s. Edilgin eşcinsel (erkek). • Davranışları kadınsı (erkek).

İNCE İŞ d. Anal ilişki. • Oğlancılık, kulamparalık.

İNCE ZENAAT d. türk. - ar.) Fahişelik: *"Tadına baktığımdan bilirim. Hâlâ o ince zenaatı bırakmadınız mı?* (Samim Aşkın, **Halk Plajı**). • Fuhuş aracılığı, pezevenklik. • Oğlancılık; pederasti.

İNCİR i. (fars. *encîr*, "kıç"tan) Dişilik organı, vagina, ferç: *"Pişekâr– Bir kere, bahçelerinde incir ağacı olmadığı gibi, incirin de vakti değil, a birader! Kavuklu– İsmail, bu incin senin bildiğin incirlerden değildir. Arabistan mahsulü gibi, bu ağaç her zaman meyvalı ve olgundur."* (Ortaoyunu, **Çivi Baskını**). *"Hacivat– Doğrusu birader. Bahçendeki meyvayı eller koparıyormuş. Karagöz– Ulan, bizim bahçede meyve nerede be? Bir incir vardı, dibini karıştıra karıştıra o da kurudu gitti."* (Karagöz, **Çeşme**). • (Ender olarak) Anus, makat, ferç.

İNCİR DOLMASI d. (fars. - türk.) Erbezleri, husyeler.

İNDİREN i. (Erkekte) Cinsel isteğin sönmesine yol açacak kadar çirkin, olumsuz davranışlı kadın ya da kız.

İNDİRMEK f. (Erkeği) Cinsel doyuma ulaştırmak: *"Pişekâr– Hayır, canım. Kaldır, birader, kaldır! Kavuklu– Peki, İsmail, ben kaldırırım; sen indirir misin?"* (Ortaoyunu, **Kızlar Ağası**). Ayr. bk. KALKMIŞI İNDİRMEK.

İNEK i. Çok ders çalışan öğrenci; anlamadan ezberleyen öğrenci: *"Bugün bile kul-*

lanılmakta olan inek sözcüğü bizim kuşağın buluşu bir argo deyimdir. Ukalâ, ukalâ dümbeleği, allâme yerine sonraları çalışkan öğrencilere inek denilmeye başlanmıştı." (Aziz Nesin, **Yokuşun Başı**). • Aptal kimse, bön: *"...buna dedim ki kız sen artiz mi olmak istiyorsun, inek, gel ben yapayım."* (Attilâ İlhan, **Kurtlar Sofrası**). • Karısı tarafından aldatılmasına göz yuman erkek: *"–Vay nêbakârlar vay, vay itoğlu itler vay! –Vay deyyus desenize! –Deyyus ki deyyus! –İnek, Kırım ineği!"* (Orhan Kemal, **Suçlu**). • Edilgin eşcinsel erkek. • Otomobil. • s. Olumsuz, kötü, fena: *"Amma da inek bir koku. Bütün gün çekiyorsun burnuna."* (Hulki Aktunç, **Artist Olma Kahvesi**).

İNEK AŞKI d. (türk. ar. *aşk* - türk. e.) Karşılıksız aşk; tek yanlı aşk.

İNEKÇİ i. Çok çalışkan öğrenci; ezberci öğrenci. Ayr. bk. DEVECİ.

İNEKLEMEK f. Yoğun bir biçimde ders çalışmak; ezberlemek: *"Çalışkan öğrenci 'inek', derse çalışmak da 'ineklemek'ti."* (Aziz Nesin, **Yokuşun Başı**). *"Ünlü, kazık Dame de Sion'u uçuk çıkartarak, sabahlara dek inekleyerek bitirdim."* (Füsun Erbulak, **Niçin Geç Kaldım**).

İNEKO i. Aptal, salak: *"...'Ulan ineko.' dedi hademeye. 'Ne işin var burada. Defol dışarda dur, bizi rahat bırak'..."* (Orhan Duru, **Lök**).

İNGİLİZ i. (ital. *inglese*'den) İngiliz lirası, sterlin, pound: *"Benden bir bilet parası yirmi dört İngiliz istediler; verdim."* (Dr. Rıza Nur, **Hayat ve Hatıratım**).

İNGİLİZ ARMASI d. (ital. *inglese; arma;* türk. e.) es. Şiddetli azarlama; ağır tekdir.

İNİŞ TAKIMLARI d. (Kızda, kadında) Bacaklar, baldırlar, belden aşağısı: *"Vay anasını biz dalgaya dalmışız. (...) Baksana arkadan 'iniş takımı' bozuk görünüyor."* (Attilâ İlhan, **Sokaktaki Adam**). • (Erkekte) Cinsel organlar; penis ve husyeler. Bazen tekil olarak İNİŞ TAKIMI biçiminde de kullanılır.

İNMEK f. (Yumruk, tokat) Vurmak: *"Haybeyciye bi indi ki, haybeci cicos."*

İP i. (Kişiyle bağı açısından) Ev, hane. • Para; cepteki, eldeki para. • İdam sehpası. • Asılarak idam.

İPİ KIRIK d. Evsiz barksız, avare, serseri. • "Davar" anlamında bir aşağılama sözü olarak kullanılır: *"Cafer– Can kurban böyle efeye be. Ulan ipi kırık, kabız mı oldun korkudan, niye çıkmıyorsun."* (Haldun Taner, **Keşanlı Ali Destanı**).

İPİ KIRMAK d. Gitmek, savuşmak: *"–...Saat yarım der demez ipi kırdık... Sür'atli adım yürüyorduk..."* (Ahmet Rasim, **Fuhş–i Atik**). *"Tam bu sırada sokak kapısının açılıp sertçe kapanan sesi. Ayşe– Babam gene ipi kırdı, dedi."* (Orhan Kemal, **Evlerden Biri**). *"Bakmış biz ortada yoğuz, herif göz göre göre ipi kıracak..."* (Attilâ İlhan, **Kurtlar Sofrası**).

İPİMDEN AŞAĞI KASIMPAŞA Bk. SİKİMDEN AŞAĞI KASIMPAŞA.

İPİNİ KESMEK d. Kumar, dolandırıcılık vb. yollarla bütün parasını almak: *"–Kim kazandı? –Önce ortadaydı, gece yarısına doğru, Zarzar açıldı. Kısmı temizledi ki, ipini kesti."* (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**). • Savuşmak; gitmek; kaçmak. • Kaçmasını sağlamak. İPİNİ ÇÖZMEK biçiminde de kullanılır: *"Hele sen şurdan ipini çöz bakim. Zira yavaş yavaş öfke topuğumu aşıyor."* (Meddah Aşkî, **Mühürcü**).

İPİNİ KOPARMAK d. (Birisi) İşle, okulla, aileyle vd. ilgisini kesmek. • Avarelik etmek, başıboş dolaşmak.

İPLEMEK f. Önem vermek, değer vermek, itibar göstermek; hesaba katmak: *"Kavuklu– Onlar zengin takımı, hepsi kalantor. Bir vâfir kendi kendime oturdum, beni ipleyen yok."* (Karagöz, **Kırgınlar**). *"...'Şef bakıyor'. dedi Salih. 'Kim ipler şefi' dedi Haydar."* (Muzaffer Buyrukçu, **Onlar**). (Fiil, genellikle olumsuz biçimde ya da soru biçiminde kullanılır).

İPLİKÇİ KARININ GÖTÜ GİBİ ÖTMEK d. Sürekli gevezelik etmek, çok konuşkan olmak.

İPSİZ s. Avare, evsiz barksız, serseri: *"–Ah canımın içi mavilim!.. İpsiziz... İşte böyle seyyahınız... Fakat güzelin kadrini biliriz..."* (Hüseyin Rahmi Gürpınar, **Bir Muadele-i Sevda**).

İP TAKMAK d. Eşanl. İPLEMEK.

İSKALETA i. (ital. *scaletta,* "kısa, kestirme merdiven"den) (İskambil oyununda kâğıtları dağıtan kişi) Kendisi kazanacak biçimde düzenlemek, düzmek: *"İskaleta-Kâğıtları kazanılacak biçimde tanzim etmek..."* (Hulûsi Kodaman, **Zar-Kâğıt Oyunları ve Hileleri**). Eşanl. DÜZMEK.

İSKANDİL i. (ital. *scandaglio,* "denizin derinliğini ölçen gereç"). Kollama. Dikkatle bakma, gözleme: *"Dikizini ve de iskandilini iyi yap Nizamettin."* (Turhan Selçuk, **Abdülcanbaz**). • (Birisini) Sınama, yoklama. Bk. İSKANDİL ETMEK.

İSKANDİL ETMEK d. (ital. - türk.) Kollamak; dikkatle gözlemek: *"Ali– Durum vaziyetini iskandil ettiniz mi?" Niyazi– Hafize yukarı mahalleyi kolaçan etti."* (Haldun Taner, **Keşanlı Ali Destanı**). • (Birisini) Sınamak; tepkisini anlamak için ağız aramak; nasıl davranacağını önceden anlamaya çalışmak: *"Enver– Çünkü birden bire anlatmayacağım... 'Niçin?' dersen, seni daha lâyıkıyla iskandil edemedik. Karagöz– İskandile hacet yok. (...) Söyleyeceğini söyle, korkma!"* (Karagöz, **Hain Kâhya**).

İSKELE BABASI d. (ital. - türk.) Çocuklarına karşı babalık sorumluluğunu gösteremeyen kişilere karşı alay yollu kullanılır. • Ağır davranışlı, "kanı donmuş" kimse.

İSKELE OLMAK d. (lat; ital. *scala, scalo,* "merdiven"; türk.) (Erkek için) Bir kadın ya da kıza yanaşmaya çabalamak; sarkıntılık etmek: *"İskele oluyor yandan / I-ıh diyor bizimkisi"* (Mazhar Alanson, **Anında Görüntü**).

İSKELE YAPMAK d. (ital. - türk.) (Birisi) Bir çıkar sağlamak amacıyla, bir kimseyle yakınlık kurmaya çalışmak.

İSKELEYE BAĞLAMAK d. (ital. - türk.) Bir eğlenceden sonra geceleyin birlikte kalınacak kimsenin evine gitmek.

İSKERLET . (ital. *scarlatto,* "portakalsı kırmızı") (Bir konuda) Eski, deneyimli. • Sevici kadın, lesbiyen: *"Kime sorsun? anasına mı? Heyhat! O en büyük usta. İskerlet!"* (Ahmet Rasim, **Hamamcı Ülfet**).

İSLİM i. (ing. *steam,* "buhar"dan) Uyuşturucu madde. • İspirtolu içkiler. Özellikle rakı: *"–Ben de o işi yapacağım amma... –Ee?? –İslimim yetmiyor! (...) –Ne islimi?"* (Orhan Kemal, **Müfettişler Müfettişi**). İSTİM biçiminde de kullanılır. Bk. İSTİMİNİ ALMAK.

İSLİMİNİ ALMAK. Bk. İSTİMİNİ ALMAK.

İSPARTA SEMERİ d. (kent adı *İsparta;* yun. *samari*'den) Kalçalar, kıç.

İSPİNOZ s. ve i. (yun. *spinos*'tan) Geveze, boşboğaz (kimse): *"Rıza'ya açılma, o ispinozdur."* (Hulûsi Kodaman, **Zar-Kâğıt Oyunları ve Hileleri**). • Çok düşünceli, suskun (kimse): *"–İspinoz, gene ne düşünüyorsun? Vezin mi, kafiye mi?"* (Orhan Kemal, **Gurbet Kuşları**).

İSPİNOZ GİBİ DÜŞÜNMEK d. (yun. - türk.) Derin derin düşünmek.

İSPİYON i. (ital. *spione*'den) Laf taşıyıcı, müzevir, kişiler arasında casusluk eden kimse: *"–Ne korkuyon? dedi. Sana bir şey mi ettik?.. İspiyonsun mu dedik? Ne var bunda ürkecek?"* (Adnan Veli, **Mapusane Çeşmesi**). • Hafiye, casus, ajan. İSPİYONCU da denir: *"26 kişilik memur koğuşundayım, koğuşta kimin ispiyoncu olduğu belli değil..."* (Yalçın Doğan, **Kodes A.Ş.**).

İSPİYONCULUK i. (ital. - türk.) İSPİYON'un (bk.) yaptığı işi. İSPİYONLUK diye de kullanılır: *"Yeraltı dünyasında çok büyük çıkar çatışmaları, kan davaları yoksa, kimse kimseyi ihbar etmez. İspiyonculuk en şerefsiz iş sayılır bu âlemde..."* (Engin Bilginer, **Babalar Senfonisi**).

İSPİYONLAMAK f. (ital. - türk.) Araştırıp bilgi toplamak, casuslamak: *"Nuri– Hidayet'e de aşağı mahalleyi ispiyonlattık. Derviş– Aşağı mahalleden biraz oy kaldırabileceğiz."* (Haldun Taner, **Keşanlı Ali Destanı**). • Kişiler arasında laf taşımak,

müzevirlik, gammazlık etmek: *"–Ulan mortocu! Ekmeğini mi arakladık? Osman Ağa'ya sen bizi ispiyonlarsan..."* (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**). *"Gemici– Fena değil. Ortalıkta bir bulanıklık var ama anlamıyorum. Aynasızlar kontrolu sıklaştırdı. Acaba bir ispiyonlayan mı var, diyorum kendi kendime."* (Güner Sümer, **Bozuk Düzen**).

İSPİYONLATMAK f. (ital. - türk.) Bilgi toplatmak, casusluk ettirmek. Bk. İSPİYONLAMAK.

İSRAFİL i. (ibr.) Esrar, uyuşturucu olarak kullanılan esrar: *"–Sahi be! O sigara da içmez. İçenlere de kızar... (...) –İsrafili nereden çıkardın?"* (Hasan Amca, **Nizamiye Kapısı**).

İSRAFİL ÇEKMEK d. (ibr. - türk.) Esrar çekmek: *"–Allahüâlem, israfili fazlaca çekmiş, zihnine lütubet getirmiş."* (Hasan Amca, **Nizamiye Kapısı**).

İSTASYON i. (fr. *station*'dan) (Fahişe için) Çalışılan yer, fuhuş yapılıp para kazanılan mekân. Genelev, kerhane.

İSTAVROZ FİDESİ d. (yun. *stauros,* "kazık, direk"; *phydas,* "filiz"den; türk. e.) Hristiyanlara karşı kullanılan alaycı söz; "gâvur çocuğu"; "yerden bitme".

İSTAVROZUNDAN BAŞLAMAK d. (yun. - türk.) Hristiyanlara karşı kullanılan küfür tehdidi; sert küfür edileceğini belirterek göz korkutma: *"–Bu? Al. İki bir. Ulan istavrozundan başlarım ha! –Ver mangırları da anamdan avradımdan başla istersen!"* (Orhan Kemal, **Suçlu**).

İSTAVROZUNU ŞAŞ(IR)MAK d. (yun. - türk.) Neye uğradığını bilememek, çok şaşırmak: *"–İyi ama anam babam, insan kimse melâike idrarıyla yıkansa, gene yüreği hamsi takasının yelkeni gibi şişer. Lâtilokum gibi kızın karşısında insan istavrozunu şaşırır be..."* (Adnan Veli, **Mapusane Çeşmesi**).

İSTEFAN i. (yun. *stefana,* "evlilik tacı"ndan) Hıristiyan nikâhı.

İSTEPNE i. Baldız.

İSTERYO s. ve i. (yun. *stereos,* "katı, kübik"; ing. *stereo*'dan) Kadınlarla da erkeklerle de cinsel ilişkiye giren, biseksüel (kadın, erkek). • Anal ilişkiye de giren (kadın). KOMPLE (bk).

İSTİF i. (lat. *stipo;* ital. *stivare*'den) (İnsanda) Genel görünüm; kılık kıyafet, hal tavır. • Uyku.

İSTİFİL OLMAK d. (ital. - türk.) Razı gelmek; uyuşmak.

İSTİFİNDEN BAŞLAMAK d. (ital. - türk.) Küfür etmek; (birisine karşı) ağır laflar etmek.

İSTİKBAL i. (ar.) Kalçalar, kıç.

İSTİKBALİ PARLAK d. (ar. - türk.) (Genellikle genç erkekler için, eşcinsellik yakıştırmasıyla kullanılır) "Arkadan görünümü güzel" anlamında söylenir. İSTİKBALİ PARLAK, GÖTÜ/KIÇI YUVARLAK biçiminde de söylenir.

İSTİM i. (ing. *steam,* "buhar"dan) İspirtolu içkiler, rakı: *"–Dans mı istersin, köçek mi istersin, sokaklarda göbek atan mı istersin... İstim bol..."* (Ahmet Rasim, **Fuhuş–i Atik**). İSLİM diye de kullanılır.

İSTİMİNİ ALMAK d. (ing. - türk.) Rakı vb. içki içmek; sarhoşlamaya yetecek kadar içmek.

İSTİM TUTMAK d. (ing. - türk.) Sarhoşlamak: *"Fazla istim tutmuş bir yandan çarklı!"* (Cemal Nadir, karikatür).

İSTİNGA i. (ital. *stringa,* "bağ"dan) es. Pantolonunu vb. giyeceğini sıyırma. • Serseri, baldırıçıplak.

İSVOLİ i. (ital. *svogliare,* "farksız kılmak"tan) İskambille oynanan kumarda yapılan bir tür hile: *"İsvoli-İşaretli kâğıtların ortasından, altından kâğıt almak, en üstündeki kâğıdı muhafaza edip kendine saklamak."* (Hulûsi Kodaman, **Zar-Kâğıt Oyunları ve Hileleri**).

İSYANLARI OYNAMAK. Bk. OYNAMAK.

İŞ i. Cinsel ilişki (olanağı): *"Çaktım vaziyeti, biraz ileriye gittim, sokuldu. Yekten: 'Aslanım sende iş var mı?' dedi."* (Muzaffer Buyrukçu, **Cehennem**). • Hile, düzen, dalavere. • Hırsızlık. Yankesicilik. Dolandırıcılık.

İŞ ALMAK d. Elle sarkıntılıktan cinsel ilişkide kullanmaya kadar, birisinden yararlanmak: *"Sonra da kimbilir, belki de soyup vücud ölçülerine dümeniyle... (...) –İş alabildin mi hiç?"* (Orhan Kemal, **Yavru**). *"İlkin sallangöt Recep'in, sonra dört arkadaşının iş almasıyla kız kendinden geçmiş gibiydi, durmadan inliyordu."* (Y. Kenan Karacanlar, **Babıali Kaldırımlarında Bir Adam**). • (Hırsız, dolandırıcı vb.) Çalmak. Kandırıp dolandırmak: *"Orda bi iş alırım derken tabi havamı aldım."* (Ahmet Çakal, **Serseriler Arasında**). • (Polis) Bir zanlıyı konuşturmak, itiraf ettirmek: *"Bana dayak sökmez, falakayı basınca benden iş alamazlar."* (Nazlı Ilıcak, **Allah Kurtarsın**). İŞİNİ ALMAK biçiminde de kullanılır.

İŞ ATMAK d. (Kadın ya da kız) Bir erkeğe yakınlık göstermek; daha yakın bir ilişki için umut vermek. • (Fahişe) Belirli bir yerde bulunarak, dolaşarak müşteri aramak, müşteri bulmak: *"Tabii, bu kızlar ille de buralarda iş atacaklar diye bir kural yok."* (Pınar Çekirge, **Yalnızlık Adasının Erkekleri**).

İŞ ÇIKMAK d. (Bir kimseden) Cinsel bakımdan yararlanma olanağı doğmak: *"Oğlanlar iş çıkacağını anlamışlar gibi, ense köklerindeydiler. –Kaçmayın şekerim. Adam yemeyiz biz!"* (Orhan Kemal, **Bir Filiz Vardı**).

İŞÇİ i. Hırsız. Yankesici. Dolandırıcı: *"Bunlar da işçi mi be yeyen. Eskiden ben işe çıktım mı, tüm müdüriyet seferber olurdu."* (Ahmet Çakal, **Serseriler Arasında**). • Çok usta kumarbaz. • Hilecilikte uzman kumarbaz. • Fahişe.

İŞEMEK f. Gülmek. Çok gülmek.

İŞİ DOKUZDAN GİTMEK d. es. İşleri iyi gitmek; işleri yolunda olmak.

İŞİ KESMEK d. Uyuşturucunun etkisine iyice girerek, kullanmayı o an için kesmek.

İŞİNİ ALMAK. Bk. İŞ ALMAK.

İŞ KAZASI d. (türk. -ar.) (Fahişe için) Gebe kalma.

İŞKEMBESİNİ ALMAK d. (fars. *şikembe*, "bağırsak"; türk.) (Birisini) Kesici bir araçla karnından yaralamak. İŞKEMBESİNİ DÖKMEK, - - SÖKMEK biçiminde de kullanılır.

İŞLEK s. ve i. Fahişe. Birçok kişiyle sürekli cinsel ilişki kuran (kadın, edilgin eşcinsel erkek).

İŞLEMEK f. Birisi tarafından şaka yollu kandırılmak. Şaka yapıldığını bir süre anlamamak: *"Fener dört yedi dediler, yarım saat işledim anasını satiym."* • (Kadın ya da edilgin eşcinsel erkek) Cinsel ilişkide sürekli kullanılmak. Ayr. bk. MARKA İŞLEMEK • Vurmak, yaralamak: *"...'Ulan bana bak' dedi Ahmet. 'Hiç hoşlanmam böyle şeylerden biraz daha sorarsan işlerim belki seni işkembenden'..."* (Orhan Duru, **Bal-On Yiyen Köp-ek**). • Dövüşmek, vuruşmak: *"Morto sirkapları meydan aldı. Birbirimize işledik durduk."* (Ortaoyunu, **Kanlı Nigâr**). • (Erkek için) Cinsel ilişkide bulunmak, düzmek: *"Karagöz– Evvelâ tokmak gibi baş, sülük gibi kaş, pirohi gibi kulaklarım, kazma dişlerim, gelin hanıma gece gündüz işlerim, kaynana hanımı da bazen kızarsam şişlerim."* (Karagöz, **Büyük Evlenme**). • (Bir şey, bir davranış) Geçerli olmak: *"–Sen silkin... Karşında polis!.. –İşlemez... Yüzer bin papelsiz oyuna dalmak yasak..."* (Süavi Süalp–İsmail Gülgeç, **Kolombo Şakir**). • Vermek: *"Niyazi– (Gelerek) Vaziyet nasıl? Derviş– Biraz para işledik aşağı mahalleye."* (Haldun Taner, **Keşanlı Ali Destanı**). • (Kumarda) İskambil kâğıdını hile yapmak amacıyla işaretlemek.

İŞLETMEK f. Birisini şaka yollu kandırmak. Bu eyleme bir süre devam etmek: *"Karşıdan iki tacir sökün eder bir ara; / Hadi işletelim, derler, şu zındığı."* (Metin Eloğlu–Oğuz Tansel, **Bektaşi Dedikleri**). *"Alındılar. Onlara yalnız Elvis değil, başkalarını da sayınca, gene kızdılar. –Ne diye bizi işletiyorsun?.."* (Orhan Kemal, **Üç Beduş**). *"–Ulan işletmeğe kalkışma hıyarlof, şimdi senin..."* (Atillâ İlhan, **Kurtlar Sofrası**). *"Bir an, 'işletiyor mu?' diye geçirdim içimden."* (Bilge Karasu, **Kılavuz**). • (Ma-

ma, pezevenk vb. için) Fuhuş yaptırmak, fuhuş aracılığı etmek, ev çalıştırmak.

İŞPORTA i. (ital. *sporta*'dan) Gezgin fahişe, sürtük.

İŞTE KAPI İŞTE SAPI d. "Ne yapılacağı belli ama yapması güç" anlamında kullanılır: *"İşte kapı, işte sapı / Zordur almak tahliyeyi"* (Fakir Baykurt, **Bir Cezaevinden Ötekine**).

İŞ TUTMAK d. (Erkek için) Cinsel ilişkide bulunmak, düzmek: *"Pişekâr–Efendim, 'el-mâzî lâ-yüzker', yani 'geçmiş şeyi zikretmeyiniz' demektir. Senin şimdi hiçbir iş tutacak iktidarın yok mu?"* (Ortaoyunu, **Gözlemeci**). • Cinsel birleşmede bulunmak: *"Bir kere ortalık kalabalık sayılmasa bile ormanların kuytuluk bir yerine gidilmeden iş tutulmazdı."* (Süavi Süalp, **Gene İyi Dayandık**). *"Ağaçlardan birinin altında iş tutan ikiliyi görünce çok zevklendik; yoldan çıkıp üzerlerine sürdük arabayı. Kilotlarını filan toplayıp kaçmağa başladılar."* (Anthony Burgess–Aziz Üstel, **Otomatik Portakal**).

İŞ ÜSTÜNDE d. Cinsel eylemde bulunurken, cinsel ilişkideyken. • (Hırsız, yankesici, dolandırıcı vb.) Eylem anındayken, eyleminin en önemli anındayken: *"Şayet memur erketelere kendini göstermeden iş üstünde, yani tam parayı çalarken yakalarsa, ilk iş parayı yolcunun kendisi tarafından düşürdüğü iddiasını savunmaktır."* (Başkomiser Yılmaz Ertunç, **Yankesicilik**).

İŞ VERMEK d. Kendisini okşatmak, elletmek; cinsel ilişkide kullandırmak, düzdürmek: *"... sevdiği kıza resmen orospu diyordum. Hatta polise iş verdiğini söylüyordum."* (Mithat Herder, **Kimlikte**). • (Sanık ya da suçlu) Polise ifade vermek, suçluyu ya da suçunu itiraf etmek: *"İş vermedik (kimseyi ihbar etmedik) diye oldu bunlar!"* (Baskın Oran, **Nerde O Eski Mapusaneler**). Ayr. bk. İŞ ALMAK.

İT BİLMEZ BAĞLAMASI ÇALMAK d. Kimsenin bilmediği, kimsenin anlayamayacağı bir hile yapmak, dalavere düzenlemek: *"Dur dedim içimden şuna öyle bir it bilmez bağlaması çalayım ki şeytan bile maşallah desin."* (Ahmet Çakal, **Serseriler Arasında**).

İT DELİĞİ d. Mahpushane, tutukevi: *"Onların eni konu girecekleri yer it deliği, mapısane. Onlara uyanları hükûmet mimliyor..."* (Adnan Veli, **Mapusane Çeşmesi**).

İTELEMEK f. (Esnaf) Çürük, bozuk malı alıcı fark etmeden araya karıştırmak. • (Bir malı) Değerinden çok daha fazlaya satmak, kakalamak. • (Dolandırıcı) Bir şeyin (altın, mücevher vb.) sahtesini hakikiymiş gibi satmak. İTEKLEMEK biçiminde de kullanılır.

İTİN GÖTÜNE SOKMAK d. (Birisini) Tartışarak, azarlayarak, kusurlarını kanıtlayarak rezil etmek.

İT KIRINTISI d. Çok düşük nitelikli serseri; çok aşağılık kimse; suçlu âdembaba.

İYİ BOK ETMEK d. İstenmeyen, aptalca bir iş yapmak: *"Zerre korkmuyor ama hergele... 'Arap, ettin beni harap' diye şarkı söylüyor habire... –İyi bok etmişsin söylediğine!"* (İrfan Yalçın, **Genelevde Yas**). İYİ BOK YEMEK biçiminde de söylenir.

İYİ ETMEK d. Vermek: *"Varsa bana iki evlek (yirmi lira) eyi et, yoluna çıkacam."* (Ahmet Çakal, **Serseriler Arasında**). • (Para vb.) Kazanmak: *"–Desene ki oğulluğun? –Oğulluğum ama, mangır iyi etmezse hava alır!"* (Orhan Kemal, **Suçlu**). • Sağlamak, elde etmek: *"Âvare'yle herifin yanına kapağı attık mı, sana da bir iş iyi ederiz."* (Orhan Kemal, **Devlet Kuşu**). • (Birisini) Dolandırmak, soymak, parasını almak. • Kumarda yenmek. • (Birisini) İçki içirerek, uyuşturucu kullandırarak kendisinden geçirmek, sarhoşlatmak. • (Birisini) Cinsel ilişkide kullanmak, düzmek: *"Tam kızı taammüden iyi edeceklerken Tarzan son anda yetişip..."* (Altan Erbulak–Orhan Alev, **İki Üşütük**). *"–Şapkalı şu Cavit'i bir iyi et be. (...) –Yürü lan yürü kart ibne..."* (Ahmet Çakal, **Serseriler Arasında**).

İYİLİK DÜŞÜNMEK d. (Birisine) Tuzak kurmayı, kötülük etmeyi tasarlamak. • (Birisiyle) Cinsel ilişkide bulunmayı tasarlamak.

İYİ Mİ? d. "İşe bak, tamam mı, hayret" gibi anlamlarda kullanılır: *"Bir hafta önce yeminbillah ediyor beni sevdiğine, bir hafta sonra ne görüyorum? Ayıdan bozma bir herif!.. İyi mi?"* (Atillâ İlhan, **Kurtlar Sofrası**).

İYİ MUZ. Bk. ÇEYREĞE MUZ.

İYİ YERE DÜKKÂN AÇMAK d. (türk.; ar. *dükkân*) (Olumlu, kimi zaman da alay y. olumsuz) Bir konumda, durumda bulunmak.

İYOT GİBİ AÇIĞA ÇIKMAK d. (yun. *iodes;* türk.) Yaptığı hata (kusur, suç) inkâr edilmez biçimde ortaya çıkmak. • Başkalarının da hatalı ya da suçlu olduğu bir durumda, kusurun yalnızca bir tek kişiye yüklendiğini belirtmek için kullanılır: *"Alayı zemzem kuyusuna işedi, andavallı iyot gibi açığa çıktı".*

–İZ sonek. Argo sözcük oluşturmada kullanılır: "[Gir-mek]'ten [gir-iz], giriz etmek, girizlemek; [ver-mek]'ten [ver-iz] etmek vb. Ayr. bk. –IZ, – MASYON, –MENTO, –O, –OZ, –UZ, –ÜZ.

İZMARİT i. (yun. *smarida*'dan) İçilmiş sigara artığı: *"İzmariti fırlattı attı odanın orta yerine".* (Mithat Herder, **Kimlikte**).

İZMİR s. ve i. (yun. *Smyrna*'dan) Tavlada, barbut oyununda kullanılan, hileli bir tür zar: *"(İzmir) küçük boyda, hileli bir zardır. (...) Hilebazlar ceplerinde taşırlar."* (Hulusi Kodaman, **Zar-Kâğıt Oyunları ve Hileleri**). • Hileli (şey, özellikle tombala torbası): *"Kimi, 'torban İzmir' der, ana avrat basar kalayı kazanamayınca..."* (İrfan Yalçın, **Genelevde Yas**).

İZMİR İŞİ d. Hileli; bir tarafın kazanamayacağı biçimde ayarlanmış zar, iskambil destesi, özellikle tombala vb.ni nitelemek için kullanılır: *"Onun torbası İzmir işi, torbanın hepsini çekseler bi cigara çıkartamazlar."* (Ahmet Çakal, **Serseriler Arasında**).

J

JAPON i. es. Elli liralık kâğıt para.

JETON DÜŞMEK d. (fr. –türk.) Anlamak; farkına varmak. Bir şeyi biraz geç anlamak; gecikerek fark etmek: *"...'Çok şükür jeton düştü' şeklinde konuştu Büyük Patron kahkaha ile. 'Nihayet anlayabildin.'..."* (Kayhan Sağlamer, **Türk Mafiası**). *"Birden cetonum düşüyor o gülüşü görünce."* (Fakir Baykurt, **3. Şakirzat**). *"Çoktan anlamalıymışım ya, jeton öyle çabuk çabuk düşmüyor bende."* (Bilge Karasu, **Kılavuz**).

JİKOLA i. (fr. *gigolo,* "jigolo"dan b.) Bir kadınla parası için düşüp kalkan, cinsel ilişkiye giren erkek; jigolo. • Kızları, kadınları fuhuş yoluna düşürüp para kazanan erkek: *"Bu işler için çok çok para harcadığını, kendisi için hiçbir fedakârlıktan geri kalmayacağını jikola, sık sık tekrar edip, kızı minnet altında bırakır."* (Kudret Şandra, **Yeşilçam'dan Kâbe'ye**). JİKOLAY diye de kullanılır.

JİLETÇİ i. (tic. m. *Gillette*'ten; türk. e.) Yankesici; avının giysisini jilet kullanarak kesip parasını, cüzdanını çalan kimse. Ayr. bk. KESKİ.

JİLET OLMAK d. İçkinin, uyuşturucunun etkisiyle çok esrimek, çok sarhoş olmak.

JOİNT i. (ing.) Esrarlı sigara: *"...biliyorsun, sigara kanser yapıyor ama joint sadece kafa yapıyor."* (Güven Turan, **Soğuk Tüylü Martı**). • Marihuana'lı sigara. COYNT biçiminde de kullanılır.

JOJO. Bk. SEN JOJO.

JOKEY. Bk. COKEY.

JÜT OLMAK d. Aşırı sarhoş olmak; kendisinden geçecek kadar esrimek. (*Jüt* sözcüğü, sarhoşların çıkardığı bilinçsiz sesleri yansılayan bir hece olabilir.)

K

KABAK i. Esrar içmede kullanılan bir tür nargile: *"Çile-i zından yamandır yaman / Tesellisi ancak salâbeti iman / Bir de duman/ Kabağa aşk olsun / Curaya aşk olsun / Mastora püf püf"* (Kahveci Nusret, **Zından Şiirleri**). Ayr. bk. CURA. • s. Aptal, salak, bön: *"...'Hadi ordan kabak,' dedi K.M. 'Sensin kabak, ağzını topla inek," dedi O."* (Orhan Duru, **Bunu Benden İşit**).

KABAK ÇEKMEK d. KABAK (bk.) kullanarak esrar içmek: *"Dördüncü katta kabak çekenler hayalet oldu!.."* (Süavi Süalp-İsmail Gülgeç, **Kolombo Şakir**).

KÂBE i. (ar.) Meyhane. • Esrar içilen kahvehane, meyhane vb. yer.

KABIZ OLMAK d. (ar. *kabz;* türk.) Sinirlenmek, canı sıkılmak. • Öfkelendiği halde bunu dışa vuramamak, belli edememek. • Çekinme, korkma gibi nedenlerle konuşamamak. • Düşündüğünü söylememek. • İşsizlik çekmek. Boş oturmak.

KABUKLU i. Sünnet olmamış erkek, hristiyan: *"Rumelili– Te ona derlerdi Amdi efendi. Kabuklu mudur, kabuksuz mudur, bilemiyorum. (...) Sen bilir misin, İsmail Aga be?"* (Ortaoyunu, **Büyücü Hoca**). *"Neyse, ben de bu akşam çok övdüm elin kabuklusunu, değil mi?"* (Fakir Baykurt, **Yüksek Fırınlar**).

KABZA i. (ar.) Bir avuç esrar; beş-altı içimlik esrar.

KAÇAK İNŞAAT d. (türk. *kaçak;* ar. *inşâ*'dan *inşâ'at*) (Kadında, kızda) Olağandan büyük, dolgun göğüsler. • Kalçalar.

KAÇAR MI?. Bk. KAÇMAK.

KAÇINTI i. (Evli kadın için) Zina. Bağlı olduğu erkekten başkasıyla cinsel ilişkiye girme. • Evlilik dışı bir ilişkiden doğmuş çocuk.

KAÇIRAMENTO i. (türk. –u.) Aşırılmış, çalınmış eşya. Hırsızlık sonucu elde edilmiş nesne.

KAÇMAK f. (Bazı iskambil oyunlarında) Belirli bir elde oynamamak; oyuna hiç girmemek. • (Genellikle olumsuz biçimde ya da soru biçimindeki kullanımlarda) "Hiç dikkat etmez miyim?", "fırsatı değerlendirmez miyim?" anlamlarında kullanılır: *"Kah kah... Vay inekler sigara içersiniz ha... Benden kaçar mı!"* (Hasan Kaçan, **Hasan'ın Saksısı**). *"Kılçık uykulu ve sıkkın: –O değilse, dedi, görürsün. Partal:– Görürüm, dedi. Bizden kaçar mı?"* (Atillâ İlhan, **Kurtlar Sofrası**). *"Bu tufa kaçar mı ağbi!... Maçı kim ipler?"* (Süavi Süalp-İsmail Gülgeç, **Kolombo Şakir**). *"Lüp mü? Haşırt! Kaçmaz."*

KAÇMAZ. Bk. KAÇMAK.

KADAYIF i. (ar. *kadife*'den *kadâif*) Hoş, güzel, alımlı kız (genç kadın). • Sınıfta kalmış, dönek, gedikli öğrenci.

KADEMİ ÇORT d. (ar. *kadem;* ono.?) Ayağı sakat, topal (dilenci).

KADERE KIRK BEŞ d. (ar. *kader;* türk.) "Ne olursa olsun, her şey olacağına varsın" anlamında kullanılır.

KADERİ KESMEK d. (ar. - türk.) (İskambil oyununda) Karıştırılmış ve dağıtılmaya hazır kâğıdı bölmek, kâğıdı kesmek.

KAFA s. ve i. (ar.) (Bazı iskambil oyunlarında) Değeri on olan kâğıtlar; vale, kız, papaz, onlu: *"Bu oyunda da bu kâğıtların adı (Kafa) ve (Surat)tır."* (Hulusi Kodaman, **Zar-Kâğıt Oyunları ve Hileleri**). • Lira, 1 lira, 10 lira: *"Ellibin kafaya almış değirmeni, o gün söküzlemişler."* • Bin lira: *"... bi on kafa attırsan ya bana na sana on kafa..."* (Hulki Aktunç, **Madi Hayat in the Dark**). • Erkeklik organının başı, haşefe, • s. ([Kafadar]'dan kıs. olarak) Anlayışlı, halden bilir: *"Yeni manitam çok kafa anadın mı?"* • Salak, bön kimse; "kelle". (Son anlamında, GAFA diye de söylenir.) • İçkinin, özellikle uyuşturucu maddelerin

kişide yarattığı esrime, esrime derecesi: *"–Bir arkadaş vermişti. Denedim, çok güzel kafası vardı... Alıştım işte..."* (Ümit Oğuztan, **Kraliçe Sisi**). • İyi, hoş, olumlu (kişi, yer, durum).

KAFA BULMAK d. (ar. - türk.) (Birisiyle) Alay edip neşelenmek: *"Lan pezemenk! Bizimlen kafa mı buluyosun..."* (Engin Ergönültaş, **Zalim Şevki**). *"Gidin lan, ananıza gidin siz, kafa mı buluyosunuz benimle?"* (Ayr. bk. KAFAYI BULMAK.)

KAFA ÇAYI d. (ar. -çin. *ça;* türk. e.) Demini tam almış, tiryakinin çok hoşuna gidecek nitelikte çay: *"Cartayı çekersem koğuştakilere benden kafa çayı salla... Namımızı da yürüt..."* (Süavi Süalp–Bülent Arabacıoğlu, **Gündüz İnsan Gece Hırt**).

KAFA ÇEKMEK. Bk. KAFAYI ÇEKMEK.

KAFADAN zf. (ar. - türk.) (Trafik kazasında, otomobil vb. için) Tam karşıdan, burun buruna, tam önden. • (Kumarda) "Tartışmasız biçimde" anlamında kullanılır: *"Kent kafadan alır beyler."* • Doğrudan, dolaysız, direkt: *"...âşık olurdum ve nasılsa karşılık alamam diye kafadan içiyordum..."* (Kemal Gökhan Gürses, **Dokunanı Yakarım**).

KAFADAN KONTAK d. (ar. *kafa;* türk. e.; fr. *contact*'tan) Deli, çıldırmış, dengesiz (kimse): *"–Bunlar kırmızı reçete ile satılan haplar, nasıl buluyorsunuz? – Esrarı getiren kişi hap da temin ediyor. O biraz kafadan kontak, raporu var. Reçetesi var."* (Özcan Ercan, **Bu Çocuklara Yazık**).

KAFAKOLA ALMAK d. (ar. - türk.) (Birisini) Kendisinden yanaymış, kendisini seviyormuş gibi yaparak, kandırmak, tuzağa düşürmek: *"Kimin kimi kafakola aldığını iki ay içinde görecektik..."* (Engin Ardıç, **Doğru Söyleyeni Dokuz Köyden...**).

KAFA KOPARMAK d. (ar. - türk.) (Rüzgâr) Çok sert esmek. • (Alışverişte) Fâhiş fiyatla satmak, kazıklamak: *"Yarım kilo esrar alıcam, kafa koparacam!.."* (Uğur Dündar, **Maşalar Ortada, Babalar Nerede?**). • (Kumarda) Yenmek, rakibin bütün parasını almak; hileyle yenip son kuruşuna kadar almak. Ayr. bk. KAFASINI KOPARMAK.

KAFALAMAK. Eşanl. KAFAYA ALMAK.

KAFALARA GELMEK. Bk. YARAKLARA GELMEK.

KAFASI AÇILMAK. Eşanl. AÇILMAK.

KAFASI DUMANLI OLMAK d. (ar. - türk.) Bir uyuşturucunun esrikliği, etkisi içinde bulunmak (özellikle, esrar sarhoşluğu için kullanılır): *"...'İşe' çıkmaları için kafalarının dumanlı olması gerekiyordu! Yasadışı işlerdi bunlar."* (Y. Kenan Karacanlar, **Babıali Kaldırımlarında Bir Adam**). • İçkili olmak; içki sarhoşu olmak.

KAFASI İZİNLİ OLMAK d. (ar. *kafa; izn–* türk.) Belirli bir süre için, aklı başka bir konuya takılmak. • O süre için, bulunulan ortam dışında bir şey düşünüyor olmak.

KAFASI KIYAK OLMAK d. (ar. - türk.) Eşanl. KAFASI DUMANLI OLMAK: *"Vay serseri vay! Bu işleri iyi bilmediğin anlaşılıyor. Sonra kafan da kıyak!"* (Y. Kenan Karacanlar, **Babıali Kaldırımlarında Bir Adam**). *"Şapkalı'nın kafa kıyak, sayıklıyor gibi konuşuyor. Tuhaf tuhaf sallanıyor."* (Ahmet Çakal, **Serseriler Arasında**).

KAFASINI AÇMAK d. (ar. – türk.) (Zamanla ya da başka bir etkiyle) Esrik kimsenin esrikliği geçmeye başlamak, esrikliği geçmek: *"–Kafamı açmanı istemiyorum diye konuştu Cengiz. Şimdi kim bilir nasıl bir düş alemi içinde..."* (Ümit Oğuztan, **Kraliçe Sisi**).

KAFASINI BOZMAK d. (ar. - türk.) (Birisini) Sinirlendirmek: *"camesbont fevzi derler bana / lütfen dayı kafamı bozma."* (Gürkal Aylan, **Ömür Biter Yol Bitmez**).

KAFASINI BULMAK. Bk. KAFAYI BULMAK.

KAFASINI KOPARMAK d. (ar. - türk.) (Kumarda) Birisinin bütün parasını hileyle almak: *"...üç kişi buraya senin için gelmişler... Senin kafanı koparmaya gelmişler, şimdi anladın mı? Hadi çabuk toparla paralarını..."* (Celalettin Çetin, **Kumarbazlar Arasında**). Ayr. bk. KAFA KOPARMAK.

KAFASI TÜTSÜLENMEK d. (ar. - türk.) Sarhoş olmak: *"Pişekâr– Şu vakaya gelelim. Kavuklu– İşte, iş anlaşılıyor ya. Bizim kafalar tütsülendikçe ortalık çoştu."* (Orta-oyunu, **Büyücü Hoca**). Bk. KAFAYI TÜTSÜLEMEK

KAFA SİKMEK d. (ar. – türk.) Sürekli konuşarak, gürültü ederek, dırdır yaparak ya da çalgı, radyo vb. çalarak rahatsız etmek: *"Cümbüşçü hem çalıyor, hem söylüyor, ama ne çalıp söylediği belli olmuyordu pek. –S...n kafamızı yine bu akşam, kör! diye bağıran Karasultan, esrar sarıyordu."* (İrfan Yalçın, **Genelevde Yas**).

KAFA SUYU d. (ar. - türk.) Meni, sperma, atmık, bel, KAFA YAĞI da denir.

KAFA TÜTSÜLEMEK. Bk. KAFAYI TÜTSÜLEMEK.

KAFA ÜTÜLEMEK d. (ar. - türk.) (Birisini) Gevezelik, dırdır ederek rahatsız etmek.

KAFAYA ALMAK d. (ar. - türk.) (Birisini) Konu ciddiymiş gibi yaparak alaya almak: *"–Herif utanmadan çalıştığı gibi çalışırken bir de şarkı söylüyor üstüne üstlük... –Dur şunu bi kafaya alalım da görsün gününü..."* (Altan Erbulak–Orhan Alev, **İki Üşütük**). • Zaaflarından yararlanarak kandırmak; oyuna getirmek: *"Babası eski bir hırsızdı. O kadar ağzı kalabalıktı ki, on dakka içinde kafaya almayacağı adam yoktu."* (Süavi Süalp, **Gene İyi Dayandık**). *"Gardiyanı kafaya almak için bir şeyler vermek gerekmiyordu."* (Yalçın Doğan, **Kodes A.Ş.**). Ayr. bk. KAFAKOLA ALMAK.

KAFA YAĞI d. (ar. - türk.) Meni. Bk. KAFA SUYU.

KAFA YAPMAK d. (ar. - türk.) Yeterli uyuşturucu kullanarak esrime noktasına ulaşmak: *"Bu esrardır, içersen kafa yaparsın dedi."* (Erhan Akyıldız, **Sahte Cennetin Tutsakları**). • (Uyuşturucu madde) Esritmek, sarhoşlatmak: *"Kokain çektiğim için bu kadın bana 18 yaşında kız gibi geldi. Çok güzel kafa yapıyor."* (Erhan Akyıldız, **Sahte Cennetin Tutsakları**). • (Birisiyle) Alay ederek neşelenmek, matrak geçerek keyiflenmek: *"Git abey, git, benimlen kafa yapma,"*

KAFAYI ALMAK Bk. ALDIN MI?

KAFAYI BULMAK d. (ar. - türk.) Çakırkeyf ya da sarhoş olacak kadar içki içmek: *"–Bi beşliğin var mı? –N'olacak? –Kafamı bulamadım. Sayende bi şişe Marmara iyedeyim."* (Orhan Kemal, **Silik**). *"...iki şişe şarapla çıka geldi. Çayıra yan gelmişiz, gün aşmak üzere biz yol ortasında kafayı buluyoruz."* (Ahmet Çakal, **Serseriler Arasında**). Ayr. bk. KAFA BULMAK. • Uyuşturucu kullanıp esrimek: *13 yaşımda esrara başladım. Kafa buluyorduk."* (Nazlı Ilıcak, **Allah Kurtarsın**). • (KAFA BULMAK genellikle alay anlamında, KAFAYI BULMAK ise esrimek için içki, uyuşturucu kullanmak anlamında söylenir.)

KAFAYI ÇEKMEK d. (ar. – türk.) İçki içmek.

KAFAYI DUMANLAMAK d. (ar. – türk.) İçki içmek. İçki içip esrimek: *"Sarhoş olanları böyle çekiştirirler: Attı!.. Kafayı dumanladı!.. Yarım okkayı yuvarladı!"* (Cemal Nâdir, karikatür.) • Esrar vb. uyuşturucu kullanarak esrimek. Ayr. bk. KAFASI DUMANLI OLMAK.

KAFAYI KIRMAK d. (ar. – türk.) Az miktarda uyuşturucu kullanmak; sarhoş etmeyecek, ama uyuşturucu ihtiyacını biraz giderecek miktarda uyuşturucu kullanmak: *"...Hakan'ın daha önceden tanıdığı bir abisine uğrayıp kafamızı kırmıştık"*. (Kanat Güner, **Eroin Güncesi**).

KAFAYI KIYAK YAPMAK d. (ar. – türk.) (Bir içki, bir uyuşturucu madde) Kişiyi etkilemek; esritmek: *"–Ne etki yapıyor bu size? – Kafamızı kıyak yapıyor."* (Özcan Ercan, **Bu Çocuklara Yazık**). • (Birisi) İçki, uyuşturucu vb. kullanarak esrimek. Ayr. bk. KIYAK.

KAFAYI SIYIRMAK. Bk. KAFAYI YEMEK

KAFAYI TUTMAK d. (ar. – türk.) Eşanl. KAFAYI BULMAK: *"Hattâ, kafayı iyice tuttuktan sonra, bir kızı karşıma alıp tükürüklemek bile hoş gelebilir bana."* (J.D. Salinger-Adnan Benk, **Gönülçelen**).

KAFAYI TÜTSÜLEMEK d. (ar. – türk.) Eşanl. KAFAYI DUMANLAMAK: *"Beyim kafayı tütsülemiş a. Sana para soran var mı? Gideriz, sonra sen bana verirsin, dedi."* (Ahmet Rasim, **Fuhş-i Atik**). *"Ramazan olduğunu bilmezden gelen Bektaşi;/ Güpegündüz, iyice bir tütsüler kafayı"* (Metin Eloğlu-Oğuz Tansel, **Bektaşi Dedikleri**).

KAFAYI ÜŞÜTMEK d. (ar. – türk.) Çıldırmak, delirmek: *"Kafayı üşütmüş... Neler duyduğunu biliyorum Kardeşlerim."* (Antony Burgess-Aziz Üstel, **Otomatik Portakal**).

KAFAYI YEMEK d. (ar. – türk.) Çıldırmak, delirmek. Özdenetimini yitirerek dengesiz davranışlarda bulunmak: *"Bu güzel kardeşim kafayı yedi diye olan bize oluyor yani."* (Kemal Gökhan Gürses, **Aydınlarla Zontaların Savaşı**). *"Lan milyarı tek rakam kaçırınca kafayı mı yedin?"* KAFAYI SIYIRMAK biçiminde de kullanılır.

KAFES i. (ar. *kafas*'tan) Hile, dalavere, tuzak. • Yalan. • Cezaevi, hapishane. • Tevkif evi, tutuk evi; mahkûmun cezaevine konulmasından önce tutulduğu yer: *"Kafes içinde talim de yaptırıldı ve nedense koğuşlara gönderilmiyoruz."* (Neyyire Özkan, **Cezaevi Cezaevi**).

KAFESÇİ i. (ar. – türk.) Dolandırıcı; hileli yollarla başkalarının parasını, malını ele geçiren kimse.

KAFESE ALMAK d. (ar. – türk.) (Birisini) Yalan dolanla aldatarak çıkar sağlamak. • Davranışları ve konuşmasıyla etkileyip istediğini yaptırmak.

KAFESE KOYMAK d. (ar. – türk.) Eşanl. KAFESE ALMAK: *"Delikanlı yutkunarak çıktı. Kafese koymuştu, ne olursa olsun koymuştu kafese. (...) sinemaya. Gerilerde, en gerilerde yan yana iki koltuk..."* (Orhan Kemal, **Eczanedeki Kız**). *"Fakat bu Güner de az mal değilmiş hani? Coniyi bir kafese koymuş ki ağlarsın."* (Attilâ İlhan, **Kurtlar Sofrası**).

KAFESLEMEK f. (ar. – türk.) Eşanl. KAFESE ALMAK: *"...'Paran var mı? Bu akşam bir rakı içelim.' Ömer biraz evvelki derin sözlerine pek yakışmayan pişkin bir tavırla: 'Yok ama, birini kafesleriz.'..."* (Sabahattin Ali, **İçimizdeki Şeytan**).

KAFESLENMEK f. (ar. – türk.) Kandırılmak; tavlanmak; aldatılarak kendisinden çıkar sağlanmak.

KAFTE i. (*kılefte*'den b.?) Hırsızlık; çalma. GAFTİ, KAFTİ de denir.

KAFTECİ i. Hırsız: *"Biz kafteci (hırsız) olduk..."* (Nazlı Ilıcak, **Allah Kurtarsın**). KAFTİCİ de denir: *"...kaftici adam cigaralık işi yapmaz..."* (Sinan Hıncal-Mahmut Övür-Erzade Erdem, **İstanbul'da Bir Harlem**). Ayr. Bk. GAFTİCİ.

KAFTELEMEK f. Çalmak, araklamak: *"Sen bi lafı Hindistan'da Sanskritçe'nin gözünden kaftile (...) Almanya'ya bilem ihraç et!"* (Hulki Aktunç, **İtiraf-Nağmeler**). GAFTİLEMEK, KAFTİLEMEK diye de kullanılır.

KAHPE KARI KASIĞINDA YATMAK d. (ar. *kahbe;* türk.) Pezevenklik, deyyusluk etmek. • Pezevenkçe, deyyusça davranmak: *"Hiç merak etmeyin, ben kahpe karı kasığında yatmadım! Bunca yıllık esnafım, âmir, memurlarla bunca aksatamız oldu..."* (Orhan Kemal, **Müfettişler Müfettişi**).

KAHVE AĞACI d. (ar. – türk.) Kahve ısmarlama koşuluyla oynanan oyunlarda hep yenilen kimse: *"Semtte bizim kahve ağacımız Ali Abidir."* (Samim Aşkın, **Halk Plajı**). Ayr. bk. ÇAY AĞACI; GAZOZ AĞACI.

KAİDE i. (ar. *ku'ud,* "oturmak"tan *ka'ide*) Kıç: *"...bir ayın attır, ayını da çatlat çocuğum, kaideni titret..."* (Hulki Aktunç, **Paskal**).

KAKALAMAK f. (Alışverişte) Bir malı ederinden fazlaya satmak, kazıklamak. • (Bıçak vb. araçlarla) Yaralamak. • (Futbolda) Gol atmak: *"Heriflere şimdi beşinciyi de kakalayalım da gönüller şen olsun..."* (Oğuz Aral, **Utanmaz Adam**).

KAKANCA i. Tabanca.

KAKANOZ s. ve i. (fars. *kaknûs*'tan) Çirkin, sevimsiz (kadın). • Yaşlı, zayıf, kuru (kimse).

KAKIRDAMAK f. (ono.) Ölmek. • Aşırı derecede üşümek; donacak hale gelmek. Ayr. bk. KIKIRDAMAK.

KAKIRDATMAK f. (ono.) öldürmek: *"Tamaam... bizim yavru, Mişonu kakırdatma programına başladı..."* (Oğuz Aral, **Utanmaz Adam**).

KAKİZ i. (*kaka*'dan n.) Dışkı.

KAKİZ NAŞLATMAK d. (türk. – çing.) Dışkılamak, sıçmak.

KAKTÜS i. (yun. *kaktos*'tan) Bir tür uyuşturucu; peyotl, pesoteye.

KALAFAT i. (ital. *calafato*'dan) (Erkek için) Cinsel ilişki sırasında cinsel organı duhul durumunda bulunma. • (MALAFA –bk.– ile karıştırılarak) Erkeklik organı.

KALAMA VERMEK d. Yanıltmak; aldatmak amacıyla durumu olduğundan iyi göstermek. Bk. YEMLEMEK.

KALAY i. Küfür.

KALAYCI i. es. Çingene. • Köçek, oyuncu oğlan; dansçı genç erkek.

KALAYLAMAK f. Küfretmek: *"İçimden ev halkına küfürü basmaya başladım. Evvelâ anamı kalayladım."* (Server Bedi, **Hey Kahpe Dünya**). *"–İhtiyarla ahbabı otobüste boyuna bizi kalaylıyorlardı."* (Adnan Veli, **Mapusane Çeşmesi**).

KALAY SALLAMAK d. Eşanl. KALAYLAMAK: *"Şinasi önünde giden Mercedes'e bir kalay salladıktan sonra..."* (Süavi Süalp, **Sultansuyu Faciası**).

KALBUR i. Tabanca, bıçak vb. ile birçok yerinden vurulmuş (yaralanmış) kimse. • Fahişe. • Edilgin eşcinsel erkek. Ayr. bk. ELEK.

KALDIRATİF s. (türk. *kaldır-mak;* fr. e. – *a-tive*) (Erkekte) Cinsel istek uyandıran, eroksiyona yol açan (nesne, görünüm, kimse): *"Nasıl derler, Mekteb-i Sultani argosuyla söylersek, 'kaidıratif' sayılır bunlar!"* (Engin Ardıç, **Bırakın Bu Ayakları**). Ayr. bk. KUŞ KALDIRAN.

KALDIRIM i. (*kaldırmak*'tan *kaldır-ım*) Açıkta duran şeyleri çalma eylemi.

KALDIRIMCI i. Açıkta duran şeyleri (dışarıya bırakılmış, sergilenmiş eşya vb.) çalan hırsız: *"...kaldırım işportalarından mal tokatlayan kaldırımcı..."* (Engin Ardıç, **Doğru Söyleyeni Dokuz Köyden...**). *"Sen kaldırımcısın."* (Ahmet Çakal, **Serseriler Arasında**). *"...kadın kaldırımcılar çarşaf giyerek çalacakları malları çarşaf altında daha kolay saklarlar."* (Başkomiser Yılmaz Ertunç, **Yankesicilik**). Ayr. bk. AÇIK KALDIRIMCI; KAPALI KALDIRIMCI.

KALDIRIMCILIK i. KALDIRIMCI'nın (bk.) yaptığı iş: *"Kaldırımcılıkta suçlunun sağ-bıkalı olması çok nadirdir."* (Başkomiser Yılmaz Ertunç, **Yankesicilik**).

KALDIRIM KARGASI d. es. Polis; hafiye.

KALDIRIM KUŞU d. Sokak, park vb. yerlerde çalışan yankesici, hırsız: *"Bilirsin ki ben kaldırım kuşuyum. Sokakta iş görürüm. Ama akşam ezanında, otobüsler öyle oluyor ki, dayanamayıp dalıyorsun."* (Adnan Veli, **Mapusane Çeşmesi**). • Sokakta müşteri arayan fahişe.

KALDIRMAK f. Çalmak; çalıp götürmek: *"Otellerden havlu, tabla, kaşık gibi nesneler kaldıran bir azize."* (Cemal Süreya, **99 Yüz**). *"Oğlanda hırsız suratı da var. Belki fabrikanın paralarını kaldırdı, kimseye çaktırmadan kırdı."* (Tarık Dursun K., **Rıza Bey Aile Evi**). • Erkeklik organı sertleşip dikelmek. –(Bir erkeğin) Cinsel duygularını tahrik ederek cinsel organının dikelmesine yol açmak. Ayr. bk. İNDİRMEK.

KALECİ i. (ar. *kal*'a; türk. e.) (Herhangi bir) Kız ya da kadın.

KALEM i. (yun. *kalamos;* ar. *kalem*) Erkeklik organı, penis. T. iç. bk. HOKKA.

KALEMİNDEN AÇMAK d. (ar. – türk.) (Esnaf) Bir açıkartırmayı izleyen ikinci ve aynı malla ilgili açıkarttırmayı, erbabı arasında, malın yükselmiş olduğu fiyattan açmak.

KAL GELMEK d. (*kalmak, kalakalmak*'tan yak.) Bıkmak, çok bıkmak. • Kalakalmak.

KALIBA ÇEKMEK d. (yun. (yun. *kalapus;* ar. *kaleb;* türk.) (Birisini) Cinsel ilişkide kullanmak, düzmek. • (Kadın) Cinsel ilişkide bulunmak.

KALIBA GİRMEK d. (ar. – türk.) (Erkek) Cinsel ilişkide kullanmak, düzmek; cinsel organını sokmak, duhul ettirmek: *"Ayak mühürleyerek / Duman nefes çekerek / Güzel genç baygın gerek / Gir kalıba kalıba"* (Server Baba, nefes).

KALIBI DEĞİŞTİRMEK d. (ar. – türk.) Eşanl. KALIBI DİNLENDİRMEK: *"Sizlere ömür, baba çoktan kalıbı değiştirdi."* (Metin Eloğlu-Oğuz Tansel, **Bektaşi Dedikleri**).

KALIBI DİNLENDİRMEK d. (ar. – türk.) Ölmek: *"...'kalıbı dinlendirdi' sözüyse sevilmeyen kişiler ve hayvanlar hakkında söylenegelmiştir."* (Abdülbâki Gölpınarlı, **Tasavvuftan Dilimize Geçen Deyimler ve Atasözleri**). *"Bakar ki, eşek kaşınıyor, kalıbı dinlendirmiş inek!"* (Metin Eloğlu-Oğuz Tansel, **Bektaşi Dedikleri**).

KALIN s. (fr. galant'dan b.) Paralı, zengin, varlıklı: *"–Nasıl adam? –Görünüşe bakılırsa kalın! –Koskoca fabrikatör yahu..."* (Orhan Kemal, **Yalancı Dünya**). *"Talihi döndü de daha kalın bir enayi mi buldu?"* (Atillâ İlhan, **Kurtlar Sofrası**). Ayr. bk. GALAN.

KALIP i. (yun. *kalapus;* ar. *kaleb*'den) Dişilik organı, vagina. • Makat, anus.

KALİKA i. Makyaj. KOLİKA da denir.

KALİM i. Yemek. (GALİM de denir.)

KALİM KAYMAK d. Yemeğini yemek: *"Kalim kaydım (yemek yedim)..."* (Nazlı Ilıcak, **Allah Kurtarsın**).

KALK GİDELİM d. (Bir şeyi) Çalma, çalıp götürme: *"–Emret âbi! –O dosyayı... –Evet âbi? Göz kırptı: –Çakıyosun ya? –Hop mu edeceğim? Yâni, kalk gidelim..."* (Orhan Kemal, **Yalancı Dünya**).

KALK GİDELİM ETMEK. Bk. KALK GİDELİM YAPMAK.

KALK GİDELİM OLMAK d. (Bir şey) Çalınmak, çalınıp götürülmek.

KALK GİDELİM YAPMAK d. Çalmak; özellikle, bir yerde bırakılmış, açıkta duran bir nesneyi çalıp götürmek; kaldırmak: *"Adam biraz bozuldu ama gene arkasını döndü ve işte bu arada Ahmet'le ikimiz yıldırım gibi çalışmaya başladık, ötekileri kalk gidelim yaptık."* (Muzaffer Buyrukçu, **Bir Olayın Başlangıcı**).

KALKAN i. Erkeklik organı, penis: *"Amavut– Ha mori, kardaş, uskumru balığı varsa ver! Karagöz– Hazırda uskumru yok, kalkan var, istersen vereyim. Amavut– Mori, ben kalkandan hoşlanmam."* (Karagöz, **Yalova Safası**). *"Karagöz– Sizin için, kalkan balığı mı yer, dedi? İşte o doktor hakikaten mizacınızı iyi anlamış. Lâkin bana kalırsa, gümüşbalığı yerseniz daha iyi olur, çünkü hazmı kolay olur..."* (Karagöz, **Eczahane**). KALKAN BALIĞI diye de kullanılır.

KALKMIŞA OTURMAK d. Biraz önce bir başkasının oturmakta olduğu bir koltuğu, sandalyeyi kapıp oturan kimseyi aşağılamak için söylenir: *"Bi gazoz almaya tüydüydük, hemen kalkmışa oturulur mu?"*

KALKMIŞI İNDİRMEK d. (Birisi, bir erkeğin cinsel organının) Cinsel ilişki ya da sevişme yoluyla boşalmasını sağlamak. (Ayr. bk. KALDIRMAK; İNDİRMEK). • (Birisi, çok çirkin olduğu için ya da aksi tavırları yüzünden) Bir erkeğin uyarılmış durumdaki erkeklik organının sönmesine yol açmak.

KALLE i. (ar. *galle,* "gelir"den) Kaçakçının, rüşvet olarak kullanmak üzere yanında bulundurduğu para: *"Dolayısıyla daima yeraltı dünyası sözlüğünde 'Kalle' denilen yüklü bir meblağ bulunurdu şoförün yanında."* (Kayhan Sağlamer, **Türk Mafiası**).

KALLEM ETMEK. Bk. KALLÜP ETMEK.

KALLÜP ETMEK d. (Esnaf) Bir malın fiyatını tahmin etmek; bir mezattan önce ya da sonra, malın ederini belirlemek.

KALPAKÇI i. es. Polis, hafiye.

KALOGER i. (yun. *kaloyeros,* "keşiş"; *kaloria,* "rahibe") Evde kalmış, kalık kız. • Yaşlı kimse.

KAMANÇO i. (ital. *caveza*'dan) Verme, aktarma, devretme: *"...merhamete yer yok yürekte, / Hemen komançoya bakacaksın."* (Oktay Arayıcı, **Rumuz Goncagül**). KAMANÇA, KOMANÇA, KOMANÇO diye de söylenir. Ayr. bk. KAVANÇO.

KAMANÇO ETMEK d. (ital. – türk.) Vermek, aktarmak, devretmek: *"İşi uzatmanın sakıncası varsa, yallah bize kamança ediyor büyüklerimiz... 'Gelir misiniz az biraz sorgu var!' diye gece vakti evinden alıyoruz.*

Yallah gitti gider." (Kemal Tahir, **Damağası**). *"Ali– Meydancı yedi Belâ Sâkıp, sen aramızda iken haddime mi diye meydancılığı bana kamançe ediyor. Hasılı itibarımız birden yükseldi..."* (Haldun Taner, **Keşanlı Ali Destanı**). Ayr. bk. KAMANÇO; KAVANÇO; KAVANÇO ETMEK.

KAMIŞA SU YÜRÜMEK d. Erkek çocukta, erkeklik, erginlik çağı belirtileri görülmek. Ergenleşmek.

KAMIŞ ATMAK d. Eşanl. KAMIŞ KOYMAK: *"herkesler birbirine daha büyük kamışlar atabilmenin / ön çabaları içinde gayyur"* (Ferhan Şensoy, **Gündeste**).

KAMIŞ BAYRAMI d. es. Cinsel ilişki; sevgiliyle yatıp kalkma.

KAMIŞI KIRMAK d. (Erkek) Zührevi hastalığa, özellikle belsoğukluğuna yakalanmak.

KAMIŞ KOYMAK d. Birisine bir oyun ederek işini bozmak. • İki kişinin arasını bozmak, nifak sokmak. • (Birisini) Azarlamak.

KÂMİL i. (ar.) Esrar, içilen esrar. (KÂMİL BEY de denir.) Ayr. bk. VERİZ ETMEK. • Saf, toy kimse: *"Köprüyü sattırmam diyorlardı sattırdılar, şimdi Sevgili Başbakanımız Özal, bize af verecek ya, bunu anladılar işi kendilerine mal etmek istiyorlar kâmiller, ama yemezler!"* (Yalçın Doğan, **Kodes A.Ş.**).

KAMPANA i. (ital. *campana*'dan) Erbezi, husye.

KAMPANACI s. ve i. (ital. – türk.) İnanılmaz, güvenilmez (kimse). Yalancı. Şarlatan.

KAMPANASINI SÖKMEK s. ve i. (ital. – türk.) (Birisini) Çaresiz bir duruma düşürmek. • Dövmek. Fena halde dövmek.

KAMULAŞTIRMAK f. Çalmak, el koymak; (bir şeyi) çalıp başkalarının istifadesine sunmak.

KAMYON i. (fr. *camion*'dan) Cinsel bakımdan, toplumda geçerli kurallara uygunsuz kadın. Fahişe. (Ayr. bk. OTOBÜS.) • İri yarı, göbekli erkek.

KAN ALMAK d. (Birisini) Bıçak vb. kesici araçla yaralamak.

KANATLANDIRMAK f. Çalmak.

KANCA i. (ital. *gancio*'dan) Musallat, askıntı olan kimse.

KANDIRALI i. (Kocaeli'ye bağlı *Kandıra* ilçesinin adından) Bön, anlayışı kıt kimse: *"Bölük dur, Kandıralı sen de dur!"* (halk deyimi).

KANDİL s. ve i. (lat. *candeia;* ar. *kandil*) Çok esrimiş, aşırı sarhoş (kimse). KÖR KANDİL diye de söylenir.

KAN DOĞRAMAK d. (Bir işi) Bozmak, engellemek. • (Bir ortamı, bir çıkarı) Olumsuz etkilemek: *"Beş çay da orada tosladık mı? Noldu bizim gündelik? Sıfır... İnan, yüzotuz lirama kan doğradılar..."* (İrfan Yalçın, **Genelevde Yas**). *"Kerizdi, cümbüştü, kan doğradınız hırtlar!"*

KANEMİ OLMAK d. es. Utanmak. Kızarıp bozarmak. Mahçup olmak.

KANI BOZULMAK d. (Bir şey, bir kimsenin) Ar duygularına çok aykırı gelmek: *"Oturup işin içyüzünü anlattım. Onların da kanı bozuldu tabiî. (...) Biz bu hergeleyi daha buralarda barındırmayız, yaşatmayız."* (Mehmet Seyda, **Anahtarcı Salih**).

KANINA EKMEK DOĞRAMAK d. (Birisinin) Hayati çıkarlarına göz dikip bu çıkarı elinden almaya çalışmak. • (Birisinin) Maddi varlığını tehlikeye sokmak. • Duygularıyla, onuruyla oynamak: *"Gayri selamın sabahın ardını kes, / Kanıma ekmek doğrama."* (Metin Eloğlu, **Harama Çözülmüş Uçkur**).

KANKA i. (çing. *konka*'dan) Yakın arkadaş; dost; kan kardeşi. *"Kankalar bu yaşta güldüren harmana başlamışlar."* (Metin Kaçan, **Ağır Roman**).

KANKİ i. (çing. *konka*'dan) Çok yakın kız ya da kadın arkadaş.

KANSER i. (lat. *cancer,* "yengeç"ten) Sigara: *"Koca güğümlerinin ortasında da kanser paketi vardı."* (Antony Burgess–Aziz Üstel, **Otomatik Portakal**).

KANSER İLACI d. (lat. – ar. *ilac;* türk. e.) Kaba saba, aptal, bön (kimse).

KANTAR GİTMEK d. (ar. *kıntar;* türk.) Ağır bir dille sövmek: *"Onu yaratan, milletin başına Başvekil yapana da silme kantar*

gittiği için karakollarda nice nice dayaklar yemiş biriydi." (Orhan Kemal, **Gurbet Kuşları**).

KANTARLI s. ve i. (ar. – türk. e.) Çok ağır sövgü; (genellikle, uzun uzun edilen) ağır küfür.

KANTARLIYI ATMAK d. (ar. – türk.) Ağır sövmek: *"–Geçmişine kantarlıyı attırma bana! Duracağın vakit haber ver..."* (Hüseyin Rahmi Gürpınar, **Bir Muadele-i Sevda**).

KANTARLIYI ÇEKMEK d. (ar. - türk.) Eşanl. KANTARLIYI ATMAK: *"–Şimdi kantarlıyı çekerim haaa! 'Mıhlama' diyoruz, bu sefer de sürtüyor. Oğlum Zarzar, sen böyle numaralar yapmazdın."* (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**). KANTARLIYI BASMAK biçiminde de kullanılır.

KANTİN s. ve i. (fr. *cantine*'den) Aslı esası olmayan uyduruk, yalan (haber, söz.)

KANTİN ATMAK d. (fr. – türk.) Yalan söylemek, uydurmak.

KAPAK i. Bazı iskambil oyunlarında uygulanan bir kâğıt çalma hilesi. • İskambil destesinin en altında bulunan iskambil kâğıdı.

KAPAKEYİF i. (türk. – ar. *keyfe,* "nasıl?"dan *keyif*) Esrar.

KAPAK KÂĞIDINA PİŞTİ VERMEK d. (türk. - fars. *kağaz*'dan kâğıt; türk.) Çok dikkatsiz davranmak; hiç yapılmayacak bir yanlış yapmak.

KAPAKLAMAK f. Sahip olmak, sahiplenmek; elde etmek.

KAPALI i. Hapishanede, hücre; tek kişilik hücre; zindan: *"Girmiş, çıkmış, içerde yaralamış, yaralar almış, ceza ve tevkif evi içinde ayrıca ceza ve tevkif evi demek olan 'Kapalı'ya, yani zindana atılmıştı."* (Orhan Kemal, **Tersine Dünya**).

KAPALI DÜKKÂNA KİRA VERMEK d. (türk.; ar. *dükkân, kirâ;* türk.) Nişanlanmak; olağandan uzun bir süre nişanlı kalmak.

KAPALI KALDIRIMCI d. Mağaza, dükkân gibi yerlerde sergilenen şeyleri çalan hırsız. Ayr. bk. KALDIRIMCI. AÇIK KALDIRIMCI.

KAPARNA i. (*kapamak*'tan n.?) es. Kapatma, kendisine ev tutulmuş metres: *"–O enayileri tanırım... onun biri bizim Hisar'lı beyin kaparna'sıdır... Mis sokağında oturur... Bey kazanır bu yer, bu kazanır bey yer... ayıp mı?"* (Hüseyin Rahmi Gürpınar, **Bir Muadele-i Sevda**).

KAPAROZ i. (ital. *caparra*'dan?; ital. *accaparrare,* "kazanmak"; fr. *accaparer,* "kendisine ayırmak"; türk. *kapmak;* yun. sonek *–os*). Bir görevi kötüye kullanarak, sömürerek elde edilen çıkar; havadan sağlanan menfaat; rüşvet: *Cebinde iken etti nâmını tahkir, / Aldığın kaparoz efendim sensin!"* (Neyzen Tevfik, **Sözüm Ona Efendim Sensin**). • Emek harcamadan ele geçirilmiş, çalınmış nesne, para vb.

KAPAROZCU i. KAPAROZ (bk.) elde etmeyi yol edinmiş kimse: *"–...Ama ben, kitaplara geçmiş bir hastalığı olmayan birini hasta sayacak kadar budala ve para kaparozcusu değilim."* (Salâh Birsel, **Dört Köşeli Üçgen**).

KAPAROZ ETMEK d. KAPAROZ (bk.) sağlamak. Bk. KAPAROZLAMAK.

KAPAROZLAMAK f. KAPAROZ (bk.) sağlama eylemini yapmak; rüşvet almak; haksız bir çıkar sağlamak: *"–...Helal ama kariya helal olsun valla! –Benden de olsun! Kaparozlasın, helal!"* (Leyla Erbil, **Eski Sevgili**).

KAPATTIRAN s. (Kadın için) Cinsel duyguları söndüren, cinsel isteği azaltan nitelikte (erkek).

KAPAZ. Bk. HAPAZ.

KAPAZLAMAK. Bk. HAPAZLAMAK.

KAPI. Bk. AÇIK KAPI; ARKA KAPI.

KAPI ARALIĞI d. Piç. Babası belirsiz çocuk.

KAPI GICIRTISI d. (Özellikle, kemanla çalınan) Klasik batı müziği.

KAPIŞMAK f. (Erkek ile kız ya da kadın) Ateşli bir biçimde sarmaş dolaş olup sevişmek.

KAPİK i. (rus. *kopye, kopeyka*'dan) Para. Kuruş. Lira: *"...'Ben tın tınım.'dedi. Sabahattin, işaret parmağıyla boğazına vurdu,*

'Kapik yok.'..." (Muzaffer Buyrukçu, **Bir Olayın Başlangıcı**).

KAPİK ÇALIŞMAZ d. (rus. – türk.) "Para vermem, para vermeye bence değmez" anlamında kullanılır. KAPİK İŞLEMEZ de denir.

KAPİK TUTMAK d. (rus. – türk.) Para kazanmak; para kazanmaya başlayıp biriktirmek.

KAPKAÇ i. Bir tür hırsızlık; birisinin elindeki ya da omuzuna asılı çantayı kapıp kaçma eylemi: *"Bunun vukuatı, hırsızlık, üç kâğıt, kapkaç, dızdızcılık..."* (Orhan Kemal, **Tersine Dünya**). *"Kapkaç sureti ile yapılan hırsızlık en az iki kişi tarafından yapılır."* (Başkomiser Yılmaz Ertunç, **Yankesicilik**). • Belirli bir piyasa koşulunda kısa süre hileli iş yapıp sonra ortadan kaybolma.

KAPKAÇÇI i. KAPKAÇ (bk.) eylemini yapan kimse; bu eylemi sürekli uygulayan hırsız, dolandırıcı: *"Ben onyıldan fazla polis muhabirliği yaptım. O on yılda, burdaki kadar kapkaççıyı bir arada görmedim."* (Halit Çapın, **Bey Alkolü Takdimimdir**). Ayr. bk. ARPACILIK.

KAPORTA i. (ital. *caporto*'dan) Kişinin genel görünümü; yüz, giysi, ayakkabı vb.'nin oluşturduğu dış görünüm: *"Şu kaportamızın kepazeliğine bak... Üç ay önce 15 milyonumuz vardı..."* (Oğuz Aral, **Utanmaz Adam**). • (Kadında, kızda) Vücut, gövde; özellikle kalçalar, bacaklar, göğüs: *"Dördüncü kattan Leman hanımın kaportaya bak, yufka gibi valla..."* (Mehmet Ersoy, **İlişkiler**).

KAPTIRMAK f. Yapmak, etmek. • Elde etmek: *"Bir koy beş al, süpükülasyon arsacılıktan hisse senedi kaptır ağbi..."* (Süavi Süalp-Bülent Arabacıoğlu, **Gündüz İnsan Gece Hırt**). • (Emir biçiminde) "Yap, et, devam et" anlamında kullanılır: *"–Ben papaza gidiyom. –Kaptır!"*

KAPUT GİTMEK d. (alm. *kaputt,* "bozuk, müflis" – türk.) (Öğrenci) Bitirme sınavlarından hiçbirinde başarılı olamamak. Bütün derslerden zayıf almak. • Aynı deyim, pişti oyununda "hiç sayı almamak" anlamında kullanılır.

KAPUTU KESMEK d. (alm. – türk.) Bitirme sınavlarında, yalnızca bir dersten geçer not almak. Karnesinde yalnızca bir dersten geçer not bulunmak. • Deyim, pişti oyununda "bir tek sayı almış olmak" anlamında kullanılır.

KAR i. Eroin. • Kokain.

KARA i. İkinci kalitede esrar; toz esrar. Ayr. bk. KONCA; KAYNAR; PASPAL: *"Numaralı eleklerle elenen toz esrar, kalınlık sırasına göre ad alır. İkinci kalitesine 'kara' (...) denir."* (Ahmet Arif Kızılyalın, **Uyuşturucular**).

KARA BACAK d. es. Jandarma.

KARABİBER. Bk. KEYİF.

KARAÇI. Bk. TODİ.

KARADENİZ i. Mezatlarda korkusuzca pey süren, yüksek fiyat veren esnaf.

KARA DÜZEN d. Okuryazar kişi, okumuş kimse.

KARAFATMA i. (türk. – ar.) Hıristiyan cenazelerini taşımakta kullanılan kara at arabası, otomobil, kamyonet.

KARAGÖZ i. Boyutları küçük tavla zarı (benekleri daha siyahtır): *"(Karagöz)ün hilelisi olduğu gibi, temizi, hilesizi de vardır."* (Hulûsi Kodaman, **Zar-Kâğıt Oyunları ve Hileleri**).

KARAGÖZ İNDİRMEK d. Hile yapmak, oyun etmek.

KARA KATIR d. es. Kömür.

KARAKTER ATMAK d. (fr. *charactère;* türk.) Herkesten farklı davranmak; "hava atmak".

KARALI i. Avukat: *"Aynı olayın ilk duruşmasında sanık hamal bakmıştı ki hiç tanımadığı bir 'karalı', cansiperane savunuyor kendisini."* (Kayhan Sağlamer, **Türk Mafiası**). • Yargıç. Savcı. Hukuk adamı.

KARANFİL i. (sans. *kernpehul;* fars. *kernful*'dan) Makat, anus. • Cesaret: *"Eee, erkekçe konuş şimdi, karı cılıklığını bırak. (...) Ulan bu evleri yakmak için adamda sıkı karanfil lâzım."* (Tarık Dursun K., **Sabah Olmasın**). • Edilgin eşcinsel (erkek): *"Bu karanfili nereden buldunuz?"* (Derviş İsmail-Murat Bardakçı, **Tellaklar Kitabı**).

• (Sözcüğün ikinci anlamı, eşanlamlı sözcükler için de geçerli olduğu gibi, "cesaret, erkeklik" vb. kavramlarla bağlantılı olarak kullanılır.) Ayr. bk. GÖT, MAÇA.

KARANFİLİ SIKMAK d. (fark. – türk.) Güçlüğe, olumsuz koşullara dayanmak. Güç koşullar geçene kadar direnmek: "*Karanfili sıkıp yazacağım bunu ben.*" (Can Yücel, **1972 Yazı**). • Cesaret etmek: *"...kim gelirse haşlıyor, bağırıyor, itin bilmem neresine sokuyor. 'Arkası var da ondan, yapıyor. Yoksa karanfili sıkar mı?' dediler."* (Tarık Dursun K., **Rıza Bey Aile Evi**).

KARANFİLLİ i. (fars. – türk. e.) (İhtiyar kadında) Dişilik organı, vagina.

KARANFİL TOHUMU d. (fars. *kernful, tuhm;* türk. e.) "Önemsiz, değersiz kimse; aptal" anlamında kullanılır. T. iç. bk. AĞZI PAÇA OLMAK.

KARGA TAŞLAMAK d. Kamuya açık yerlerde (park, durak vb.) kadınlara kızlara sarkıntılık etmek, askıntı olmak.

KARGI i. Erkeklik organı, penis, kamış: *"Sırtımı kendine döndürüp bacaklarımın iki yanından sarılarak kucağına aldı beni. Böylece kargısının üzerine..."* (anonim, **Islak Dudaklar**).

KAR KUŞU d. Kokain. KAR da denir.

KARMANYOLA i. (ital. *carmagnola*'dan) Kent soygunculuğu; silah gücüyle insan, dükkân vb. soyma: *"Yolunu şaşırıp dalacak mı oldun, karmanyola hazır..."* (Sermet Muhtar Alus, **İstanbul Kazan Ben Kepçe**). (Genellikle gündüzün işlenen bir suçu belirtir.) • Hırsızlık: *"Asıl uzmanlığı torbacılık, esrar plakası satışı ve oto radyo-teybi karmanyolası olan..."* (Engin Ardıç, **İkinci Şubede Bir Serencam**). (Harry T. Hionides, *The Collins Pocket Greek Dictionary*'de *karmaniola:* "giyotin; dürüst olmayan iskambil oyunu" karşılıklarını verir.)

KARMANYOLACI i. (ital. – türk. e.) KARMANYOLA (bk.) türü soygunculuk yapan kimse: *"Karmanyolacı Sava'nın dostu Sofya... İlle de Mezin, Kâzım'ın Utçu Cemile'si..."* (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**). *"...tufacının yalnız gündüz gözüyle çalışanı olan karmanyolacı..."* (Engin Ardıç, **Doğru Söyleyeni Dokuz Köyden...**). • (Genel anlamda) Soyguncu: *"Bu kim olabilirdi? Polis? Ne münasebet? Yoksa bizi geceyarısı burada yabancı görüp de takip eden bir karmanyolacı mı?"* (Fikret Adil, **Asmalımescit 74**).

KARMANYOLACILIK i. (ital. – türk. e.) KARMANYOLA (bk.) türü soygunculuk; bu tür soygunculuğu yapma eylemi. • (Genel anlamda) Soygunculuk: *"Sayılmakla bitmezdi TIR karmanyolacılıkları: Mal transit geçecekmiş gibi gösterilirdi."* (Kayhan Sağlamer, **Türk Mafiası**).

KARMANYOLAYA GELMEK d. (ital. – türk.) (Birisi) Parası, değerli eşyası vb. silah zoruyla elinden alınmak; soyulmak. • Tuzağa düşmek; hileye kanmak.

KARMANYOLAYA GETİRMEK d. (ital. – türk.) (Birisini) KARMANYOLA (bk.) yoluyla soymak. • (Genel anlamda) Soymak, hırsızlamak: *"Yarısını aşıracağından hiç şüphen kalmasın. Bunlar bizi bitiriyorlar, bunlar bizi resmen karmanyolaya getiriyorlar."* (Samim Aşkın, **Halk Plajı**).

KARMİRCUR. Bk. GARMİRCUR.

KARNINDAN İŞETMEK d. (Birisini, genellikle kesici bir araçla) Karnından yaralamak: *"Ali– Beş Şehrin köşe başı taksi ve dolmuş kâhyalıklarının inhası tarafımdan yapılır. Başına buyruk kâhyalığa kalkan karnından işetilir. Günde üç yüz kâğıdı var bu işin."* (Haldun Taner, **Keşanlı Ali Destanı**).

KARNIYARIK i. (Öğretmen vb. memur için) Başlangıcında ve sonunda çalışılıp ortasında görev alınmayan gün.

KARPUZ i. (fars. *harbuz*'dan) (İnsanda) Kalçalar, kaba etler, kıç: *"...beş altı manav sergilerini bırakıp etrafımızı kuşatıyorlar, 'İyi şeftalim var abla,' –diyorlar, memelerine bakıyorlar. 'Sulu karpuzumuz var abla,' –diyorlar kalçalarına bakıyorlar."* (Muzaffer Buyrukçu, **Bir Olayın Başlangıcı**).

KARPUZ DİLİMİ d. (fars. – türk.) Dişilik organının dışı, dış görünümü. • Büyük dudaklar, labia majora.

KARPUZ SERGİSİ d. (fars. – türk.) Edilgin eşcinsel erkeklerin birarada bulunduğu yer. Oğlan genelevi: *"Letafet apatmanının yanındaki mezbeleliği çok kişi nedir bilmez! Arada karpuz sergisi kurarlar. Karpuz sergisini ne bileceksin. Hâlis oğlan kerhanesidir."* (Kemal Tahir, **Hür Şehrin İnsanları**).

KARŞILAMA i. Yolda karşıdan gelen kişiye çarparak, değerek yankesicilik yapma: *"Bilhassa karşılamada çarpışmayı büyük fırsat addederler."* (Cemalettin Fazıl, **Zabıta Kılavuzu**).

KARTALOZ s. ve i. Yaşlı, geçkin, kart (kimse): *"O Feridun denilen zıpçıktı oğlanla, o oğlanın bir dediğini iki etmiyen Benli Lâtif kartalozuna uydu..."* (Osman Cemal Kaygılı, **Çingeneler**). KARTALOŞ biçiminde de kullanılır: *"–Ben kumarda belâyım, hem de gözlüklü belâ... –Biz şimdilik çamura mı yatmaktayız kartaloş? Tut postanı..."* (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**).

KARTVİZİT BIRAKMAK d. (fr. *carte de visite;* türk.) (Başkalarının görebileceği bir yere) Kusmak. –İşemek. –Dışkılamak.

KASAP i. (ar. *kassab*'dan) Kama, bıçak vb. araçları çok iyi kullanan kabadayı. • Çok sert futbol oynayan, çok faul yapan oyuncu. • Başka şoförler üzerinde korku yaratan, aracını çok sert ve riskli süren şoför.

KÂSE i. (fars.) Kalçalar, kıç. –Anus, makat: *"Söylendiğine göre, Firuz'a kâsesinin kazancından birkaç akçayı zorla verirmiş."* (Derviş İsmail-Murat Bardakçı, **Tellaklar Kitabı**). *"...'Küçüktüm, sinemaya gidiyordum,' dedi Metin gülerek. –Yetişin kâse gidiyor.' dedi Safa, katılırcasına güldü..."* (Muzaffer Buyrukçu, **Cehennem**). Bk. KÂSE ELDEN GİTMEK.

KÂSE ELDEN GİTMEK d. (fars. – türk.) (Erkek için) Eşcinsel ilişkide, pasif olarak, ilk kez kullanılmak: *"...'Dikkat Haydar, kâse gidecek elden,' karşılığını verdi. 'Anlatsana sana asılan o kulamparanın hikâyesini,' dedi Haydar."* (Muzaffer Buyrukçu, **Cehennem**).

KASETİ SARMAK d. (ital. *cassetta;* fr. *cassette;* türk.) (Birisi) Ne diyeceğini şaşırmak; sözleri birbirine karışmak. • Söylemiş olduklarını, başından itibaren yinelemek. KASETİ BAŞA SARMAK da denir. • Sözü kısa kesip sonuca gelmek.

KÂSETTİN i. (kâse-üd-dîn'den; u.) Alımlı erkek çocuk, güzel oğlan.

KASIĞINI SOĞUTMAK d. Masturbasyon yaparak ya da cinsel ilişkide bulunarak cinsel doyum sağlamak, ateşini söndürmek: *"... işte senin kasığını soğutacak yer orası, bu saatta..."* (Engin Ardıç, **Yukarıda Başka Bayan Yoktur!**). • (Birisiyle) Sevişerek o kimseye cinsel doyum sağlamak.

KASKALLAMAK. Bk. GASGALLAMAK.

KASKASLAMAK f. (Erkek) Cinsel ilişkide bulunmak, düzmek. • (Birisine) Bir nesneyi ederinden fazlaya satmak; sokuşturmak, yutturmak. • (Futbol vb. oyunlarda) Gol atmak, sayı yapmak.

KASNAKLAMAK f. (İnsanların toplu olarak, bulunduğu yerlerde, taşıtlarda) Kasıklarını birisinin kalçalarına dayamak, sürtünmek, kertmek: *"Ben arkasındaydım. Bu da kıçını bana dayamış, ölüyorum. Aynen otobüslerde yaptığımız gibi kasnakladım."* (Muzaffer Buyrukçu, **Bir Olayın Başlangıcı**). • (Erkek) Bir kızı, bir kadını dost edinmek, tavlamak, eline düşürmek, metres tutmak: *"Bir kız kasnaklamış, kız Yeni Bar'da artistmiş. Gidelim diye tutturdu."* (Atillâ İlhan, **Sokaktaki Adam**). • Düzmek.

KASPANAK zf. (ar. *gasben anh,* "ona rağmen"; *gasben ank,* "sana rağmen"). Zorla, güç kullanarak. • i. (Birisinden) Zor yoluyla alınmış şey.

KAŞ i. es. Bıyık.

KAŞALOT s. ve i. (port. *cacholotle*'dan) Salak, bön, kavrayışı kıt (kimse): *"...bağırdı: –Ulan paytoncu nerde? Sana soruyoruz Seringel! Paytoncuyu ne yaptınız? Seringel, işini bırakıp hızla döndü: –Sus ulan Kaşalot! Uyuyor."* (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**). • Çalıştığı, inekliediği (bk. İNEKLEMEK) halde dersi gene de öğre-

nemeyen (öğrenci): *"Çok çalışıp da dersi öğrenemeyen, kafasız, şapşal öğrencilerle kaşalot diye alay edilirdi."* (Aziz Nesin, **Yokuşun Başı**). • İri yarı, çok şişman (kimse, özellikle kadın): *"Bir kaşalotun uğruna öleceğimi düşündükçe boğulur gibi oluyorum!.."* (Necdet Şen, **Hızlı Gazeteci Şaban**). • Çok yaşlı (kimse).

KAŞALOTZADE i. (port. - fars.) Doğuştan salak, soydan aptal, bön oğlu bön. Ayr. bk. KAŞALOT.

KAŞAR s. ve i. (yun. *kaseri*'den) Düzenbaz, hileci, açıkgöz (kimse): *"–Bizden –dedi–. Anam avradım olsun bizden. Bu kaşara diyorum ki, lan diyorum, böyle dedenin olmasından olmaması daha hayırlı. Bir gece namazdan dönerken, kafasına bir odun... Ha?.."* (Orhan Kemal, **Üç Berduş**). • Pis, çok kötü kokan (kimse). • Yaşlı fahişe. • Deneyimli, hileye gelmeyen (kumarbaz). KAŞAR PEYNİRİ biçiminde de kullanılır: *"Recep bu işlerde kaşar peyniri oldu. Bir şey yemez."* (Hulûsi Kodaman, **Zar-Kâğıt Oyunları ve Hileleri**).

KAŞARLANMAK f. (yun. - türk. e.) Bir konuda, bir iş ya da edimde deneyim kazanmak, ustalaşmak. • (Birisi) Önceleri olumsuz bulduğu bir duruma, eyleme gittikçe alışmak. KAŞARLAŞMAK biçiminde de kullanılır.

KAŞINTI TOZU d. Davranışları, tipi vb. nedeniyle, başkalarını rahatsız eden, kendisinden hoşlanılmayan kimse.

KAŞKARİKO i. (yun. *kaskarika* ?) Hile: *"Frenk– Vapini iyo ton kapişko turko. Karagöz– Vaniköy'lü Ali'den oldu bu kaşkariko, diyor."* (Karagöz, **Eczahane**). • Tuzak. • Nifak, fesat. • Yalan: *"İşi kaşkariko âlemde anın / Al da hayrını gör sen kaynarsa kanın."* (anonim, **Hubannâme–i Nev–edâ**).

KAŞKARİKO ATMAK Bk. KAŞKARİKO OYNAMAK.

KAŞKARİKO OYNAMAK d. (Birisine) Hile yapmak; KAŞKARİKO (bk.) ile davranmak: *"Eski elbise alan kavm–i yehuddan birisi / Bana bir kaşkariko oynadı külliyet ile; / S.kerim ben onun ecdâdını ammâ nedeyim, / Sadırâzam gücenir gayret–i milliyet ile!"* (Şair Eşref, şiir). *"...Ulan kim bunlar, ha, kim? Orospu takımı? Pezevenk takımı! Helbet kaşkariko oynayacaklar sana..."* (Attilâ İlhan, **Kurtlar Sofrası**).

KAŞKARİKOCU i. (yun. – türk. e) KAŞKARİKO (bk.) yapan kimse. • Ortak olduğu kişinin parasını kumarda kaybetmesini sağlayıp sonra kumarhaneden pay alan kimse.

KAŞKAVAL s. ve i. (ital. *caccia–cavalli*'den) Bön, salak, budala (kimse): *"...'Ya ne denirmiş?' ...'Kaşkaval. Berber gömleği be, bilmiyor musun'..."* (Tarık Dursun K., **Hasangiller**). • Zor durum, güçlük. (Ender kullanılır.)

KAŞKAVALLIK i. (ital. - türk.) Bönlük, salaklık, kavrayışı kıt olma: *"–Ulan, madem öyleydi de, uskumrunun yağlı zamanında neye mapusa girdin? –Sorma be ağabey. Bir kaşkavallık ettim ki, değme keyfine."* (Adnan Veli, **Mahpushane Çeşmesi**).

KAŞKAVAL YEMEK d. (ital. - türk.) Beklenmedik anda güç bir durumla karşılaşıp üstesinden gelememek.

KAŞMER i. Kaşları burnunun üzerinde birleşen kimse; tekkaş. • Soytarı. Ayr. bk. KAŞMERDİKOZ.

KAŞMERDİKOZ s. ve i. (fr. *cachemire d'ecosse,* "ekose Keşmir kumaşı") es. Az rastlanır çirkinlikte, garip, tuhaf (kimse).

KATAKOFTİ i. (yun. *katakopto,* "doğrama"dan) Külhanbeylik, kabadayılık. –Kabadayıca davranış, söz. • Uyduruk, yalan: *"Bey– Enver Ağa gayet hasis bir adamdır. (...) Sana o altınları ne diye verdi? Karagöz– Efendim, şey... –Hadi katakoftiye yine müracaat. –(...) 'Al şu oyuncağı boynuna tak da, çıngır çıngır ettikçe uykunu kaçırır,' dedi..."* (Karagöz, **Hain Kâhya**).

KATAKOFTİ ATMAK d. (yun. - türk.) Yalan söylemek, uydurmak: *"–Ulan Etem, benim yılandan korktuğumu Büyükdereli cambaz Sülüden duydun; şimdi beni Nazlıdan soğutmak için bu katakoftileri atıyorsun!.."* (Osman Cemal Kaygılı, **Çıngeneler**).

KATAKULLİ i. (yun. *katakulion,* "yukardan aşağıya yuvarlamak") Hile yapma, dalavereye başvurma, tuzak. • Hilecilik, yalancılık, oyunbazlık: *"Diyildir katakulli bunlar... Ben doğru söylüyorum!"* (Osman Cemal Kaygılı, **Çingeneler**).

KATAKULLİ ÇEVİRMEK d. (yun. - türk.) Hile yapmak; dalavere düzenlemek: *I. Mahkûm (Parlar)– Bana bak bizi aptal yerine koyma, sen bir şeyler bekliyorsun. Bir katakulli çevirirlerse, Allah belâmı versin, seni kıymık kıymık doğrarım."* (Turgut Özakman, **Duvarların Ötesi**).

KATAKULLİ YAPMAK d. (yun. - türk.) Eşanl. KATAKULLİ ÇEVİRMEK: *"Bana bak büyükanne, bir daha katakulli yaparsan doğduğuna pişman ederim!.."* (Necdet Şen, **Hızlı Gazeteci Şaban**).

KATAKULLİ OKUMAK d. (yun. - türk.) Aldatıcı konuşmak, yalan söylemek: *"Katakulli okuma, nağmelerin kaşkariko,/ Hilede taş çıkarırsın Moiz'e Aygır İmam!"* (Neyzen Tevfik, **Aygır İmam**).

KATAKULLİYE GELMEK d. (yun. - türk.) Hileye aldanmak, dalavereye kanmak; tuzağa düşmek. KATAKULLİYE DÜŞMEK biçiminde de kullanılır.

KATAKULLİYE GETİRMEK d. (yun. – türk.) (Birisini) Kandırmak, hile yaparak aldatmak, oyuna getirmek: *"Jeton düşecek ama biz göremiyeceğiz/ Katakulliye getiriyorlar seni"* (Mazhar Alanson, **Anında Görüntü**).

KATALAVENGOS d. (yun. *katalaveno,* "anlamak") es. "Anladın mı? Anlaşıldı mı?" anlamında kullanılır. Ayr. bk. ASGISAR.

KATALAVİS d. (yun. *ekatalabes*'ten) "Anladın mı?" anlamında kullanılır; söylenen kişiye karşı alay ifadesi taşır: *"Dişlerin İngiliz çeliğinden kerpeten olsa burnumdan kıl koparamaz... Katalavis? Haydi şimdi çöz palamarı."* (Refi Cevat Ulunay, **Sayılı Fırtınalar**). *"–...ne korkup duruyorsun? Athena Kılçık'a söylemiş, dokanma demiş çocuğa. Bana iyilik etti demiş. Sen demiş kapında hayvan gibi tepinirken o ayağını sarıyordu. Katalavis?"* (Attilâ İlhan, **Kurtlar Sofrası**). Ayr. bk. ASGISAR.

KATIR SİDİĞİ d. Bira. AT SİDİĞİ de denir.

KATIR TOHUMU d. (fars. *tuhm*'dan *tohum*; türk.) "İnatçı, duyarsız" anlamlarında bir aşağılama sözü olarak kullanılır. T. iç. bk. ANA AVRAT ASFALTTA KOŞMAK.

KATLAMACI i. Bir tür dolandırıcı; özellikle, bozuk para verme rolü yapar, kâğıt para destesinde birkaç banknotu iki katlı tutup bu banknotları iki kez sayarak dolandırır.

KATLAMAK f. Dövmek. • Üstünlük göstermek; bu anlamda "dörde katlamak, sekize katlamak" gibi biçimlerde "dört kez üstün, sekiz kez üstün" anlamlarında kullanılır: *"Christina Hoyos onu sekize katlar."* (Engin Ardıç, **doğru Söyleyeni Dokuz Köyden...**). Ayr. bk. HAVADA KATLAMAK.

KATMANDU'DAN GELMEK d. (Nepal'in başkenti *Katmandu;* türk.) Gecikmek, çok gecikmek: *"–Ağaç ettin bizi, manitan mı bırakmadı? –Yo, otobüse takıldım, Katmandu'dan geldim."*

KAVAK s. ve. i. Çok uzun boylu (kimse); yapısı ince, boyu uzun (kimse).

KAVAL s. ve i. (yun. *khaulos,* "lahana sapı"ndan) Görgüsüz, kaba saba kimse: *"Kocası kavalın biri ya, sıkı herif. Kocasına söyler iş uzar."* (Orhan Kemal, **Gurbet Kuşları**). • Aptal, salak (kimse): *"Orospu çocukları! Ben sersem miyim, yoksa kaval mı?"* (Attilâ İlhan, **Kurtlar Sofrası**).

KAVALLAMAK f. (yun. - türk. e.) Sürekli konuşarak, hep aynı davranışlarda bulunarak (birisinin) canını sıkmak.

KAVANÇO i. (ital. *caveza*'dan) Takas. • Bir nesneyi, yerine benzer bir nesne koyarak alma. • Bir işi, bir görevi, o iş ve görevle ilgisi olmayan, sorumlu bulunmayan birisine yükleme. • Verme, devretme. Ayr. bk. KAMANÇO, KAVANÇA da denir.

KAVANÇO EDİLMEK d. (ital. - türk.) (Bir nesne, bir görev vb.) El değiştirmek. • (Birisine) Verilmek, devredilmek: *"Bizim eski pabuçlar, elbiseler, çamaşırlar hep Tornavidaya kavanço ediliyor. Arada sırada kendisine tosladığım rakı paraları da ayrı..."* (Osman Cemal Kaygılı, **Çingeneler**).

KAVANÇO ETMEK f. (ital. - türk.) KAVANÇO (bk.) eylemini yapmak. • (Kumarda) Hilesiz zar ya da kâğıtla hileli olanı değiştirmek: *"Kahvecinin getirdiği kâğıtları çaktırmadan kaldırdım, cebimdeki doktoriu kâğıdı hemen kavanço ettim."* (Hulûsi Kodaman, **Zar-Kâğıt Oyunları ve Hileleri**). Ayr. bk. KAMANÇO ETMEK.

KAVANOZ i. (ital. *campanas,* "küçük vazo"dan) Fahişe. • Edilgin eşcinsel erkek; lubunya. • Makat. Anus. • Dişilik organı, vagina: *"Hacivat– Bizim evde turşu kursalar, bana 'küp al' diye söylerlerdi. Karagöz– Sizinkinin bir ufacık kavanozu var, oraya kuracaklar, hem de hıyar turşusu."* (Karagöz, **Çeşme**).

KAVARA i. (em. *kagor,* "gübre"). Yellenme, gaz çıkarma, osuruk:*"Baktım ki iş yahşı olmayup davulcu gavarası tarzı araya gideceğim..."* (Evangelinos Misailidis, **Seyreyle Dünyayı – Temaşa-i Dünya ve Cefakâr-u Cefakeş**). *"Davulcunun kavarası duyulmaz."* (atasözü). GAVARA da denir.

KÂVÂRE i. Esrar.

KAVUKÇU s. es. Yalancı.

KAVUK GİYDİRMEK d. es. Aldatmak, kandırmak.

KAYALARA GELMEK d. Çok güç bir durumda olmak; olumsuz koşullarda bulunmak: *"Nooldun be lombak!.. Kayalara geldin mi şimdi... İşte böyle acı acı koyarım adama... Döt lalesi..."* (Erdal Belenlioğlu-Latif Demirci, **Haberci**). Eşanl. YARAKLARA GELMEK.

KAYARLAMAK f. (ar. *kayar,* "nalın mıhlarını yenileme"; türk. e.) Sövmek, küfretmek. • (Erkek) Cinsel ilişkide bulunmak, düzmek.

KAYARTO i. (çing. ?) *"Karagözcü argosunda Zenci karakterlere verilen ad."* (Uğur Göktaş, **Karagöz Terimleri Sözlüğü**). • Edilgin eşcinsel erkek (genellikle, belirleyici olarak değil aşağılayıcı nitelikte kullanılır): *"–Ulan kayartonun son turfandası. Bunun geri dönmesi var mı artık? Herif cızlamı çekmiş."* (Adnan Veli, **Mapusane Çeşmesi**. *"Lan kayarto, bana gaz kestirdin be..."* (Turhan Selçuk, **Abdülcanbaz**). • Herhangi biri; özellikle, dolandırıcılık vb. konularda cahil, saf kimse: *"Bul mangırı bol bir kayarto, söğüş, sayende biz de geçinelim..."* (Orhan Kemal, **Devlet Kuşu**). Ayr. bk. HIYARTO.

KAYDINI GÖRMEK d. (ar. *kayd;* türk.) (Birisini) Öldürmek: *"Civarın en büyük, en eski kâgir evidir, han gibi... ben tanınmışım bikere, yoksa kendim gider kaydını görürdüm."* (Hulki Aktunç, **Yanardöner**).

KAYDIRMACA i. Bir tür uyuşturucu kullanma yöntemi; eroin ya da kokain, kalaylı kâğıt üzerine konulup alttan ısıtılır, çıkan duman koklanıp çekilir: *"–Ne demek kaydırmaca? –Sigaranın parlak kâğıdını çıkarıyorsun... Üzerine eroin koyuyorsun, altından kibrit veya çakmağın alevini tutuyorsun. Eroin, parlak kâğıdın üzerinde oradan oraya kayıyor ve bir duman çıkıyor. İşte o dumanı içine çekiyorsun."* (Nazlı Ilıcak, **Allah Kurtarsın**). *"–Kokaini nasıl kullanıyorsunuz? –Doğrudan burundan çekilir, sigara içine sarılıp esrar gibi çekilir; kaydırmaca yapılır... –O da ne demek?"* (Erhan Akyıldız, **Sahte Cennetin Tutsakları**).

KAYDIRTMAK f. (Birisi) Cinsel ilişkide, edilgin olarak kullanılmaya göz yummak; kendisini düzdürmek: *"–Kaydırttın dübürüne sonunda koca avrat, diyordu. Gitti elden namus!"* (İrfan Yalçın, **Genelevde Yas**). Ayr. bk. KAYMAK.

KAYGISIZ i. Esrar: *"...esrara da 'Kaygusuz' adını takmışlardır."* (Abdülbâki Gölpınarlı, **Tasavvuftan Dilimize Geçen Deyimler ve Atasözleri**).

KAYGUSUZ. Bk. KAYGISIZ.

KAYIK i. es. Hamamda giyilen nalın, takunya.

KAYINTI i. Yemek; yiyecek: *"Garsonlar kan ter içinde hâlâ doymayan bu seçkin ve kalburüstü kalabalığa kayıntı taşıyor..."* (Süavi Süalp, **Gene İyi Dayandık**). –Esrar çektikten sonra duyulan açlığı bastırmak için yenen yiyecek. • Yemek yeme:

"Kızın gözleri değil, anasının cigarası, bir, bir de lokma biçimliydi... Bütün mesele kayıntı meselesi..." (Orhan Kemal, **Avare Yıllar**). *"Dürdane hanım sizinle birlikte bi kayıntı... Şey yani beraber bi yemek yesek diyorum."* (Altan Erbulak–Orhan Alev, **İki Üşütük**).

KAYINTI GEÇMEK d. Yemek yemek, karnını doyurmak. *"Şeref'le Korna hemen Hicaz makamından bir kayıntı geçtiler..."* (Oğuz Aral, **Utanmaz Adam**). KAYINTI ÇEKMEK, KAYINTI ETMEK, KAYINTI YAPMAK biçimlerinde de kullanılır. *"–O halde burda açlığa talim et... Kaç gündür bir balık ekmek bile kayıntı etmedin..."* (Süavi Süalp, **Nuriye Hanımın Saati**). *"Kayıntı yapmaya geldim, sonra konuşuruz."* (Muzaffer Buyrukçu, **Büyük Oyundan Bir Parça**).

KAYIP i. (ar. *gayb, gaib,* "yitik"ten) Mahvolmuş; yok olmuş, ölü: *"Benimle uğraşma sen, benimle uğraştın mı kayıpsın."* (Muzaffer Buyrukçu, **Onlar**). Ayr. bk. TİPTEN KAYIP.

KAYIPSIN d. (ar. – türk. e.) "Neredesin, ne zamandır ortada yoksun" anlamında kullanılır. T. iç. bk. AYIPSIN.

KAYIŞ i. Hırsızlık.

KAYIŞA ÇEKMEK d. Aldatmak, kandırmak. • Hile, dalavere yapmak. KAYIŞ AŞIRMAK, KAYIŞ ETMEK biçimlerinde de kullanılır.

KAYIŞ ATMAK d. Eşanl. KAYIŞA ÇEKMEK. Kaytarmak; farkında değilmiş gibi yapıp üstünde durmamak; önem vermezmiş gibi yapmak.

KAYIŞ DİLİ d. es. Hırsızlar arasında kullanılan argo.

KAYIŞ ETMEK d. Eşanl. KAYIŞA ÇEKMEK.

KAYIŞLAMAK f. Eşanl. KAYIŞA ÇEKMEK. Düzenlemek: *"–Sen aklını yanlış kayışlıyorsun. İnsanlık tarihini nereden çıkardın? Senin yaptığına düpedüz sarkıntılık derler."* (Salâh Birsel, **Dört Köşeli Üçgen**).

KAYIŞMAK f. Sevişmek, birleşmek, çiftleşmek, düzüşmek: *"Bunlarla kayışırken sen ahlaksız değilsin, değil mi?"* (Muzaffer Buyrukçu, **Büyük Oyundan Bir Parça**).

KAYIZ ETMEK d. Yemek: *"Al öyleyse, Hacı Bekir lokumunu hak etmişsin, kayız et babacığım, diye çoktan boşalmış olan kutuyu Rıza babaya uzattı..."* (Ratip Tahir Budak, **Hapishane Hatıraları**). KAYİZ ETMEK biçiminde de kullanılır. T. iç. bk. HABE KAYIZ ETMEK. • (Birisini) Cinsel ilişkide kullanmak; düzmek. –(Erkek) Cinsel organını sokmak; duhul etmek.

KAYMA i. (ar. *kai'me*'den) Lira; kâğıt para. Para. T. iç. bk. ASKICI.

KAYMAK f. Yemek: *"–Valla imanım, bizim burada yok, bir iki lokma var, biz kayıyoruz."* (anlatan: Hayalî Küçük Ali, **Dünya Güzeli**-meddah hikâyesi). • İçmek. • Güçlüğe düşmek; eski rahatı ve esenliği kalmamak: *"Tüh sana velet bira içiyosun ha! Ben zaten kaymışım. Hiç olmazsa sen benim gibi olma. Bütün umudum sende. Sen bana benzeme!"* (Hasan Kaçan, **Eşşek Herif**). Bk. HAYATI KAYMAK. • Kaçmak; kimseye belli etmeden ortadan kaybolmak. • (Erkek için) Cinsel organını sokmak, duhul etmek; düzmek: *"Pek tutmağa gelmez düşenin yolda elinden: / Kaymak çoğalır kış günü donlar çözülünce..."* (Şinaver–Bekir Sıtkı Akozan, **Şûn-u Şita**).

KAYMAK TABAĞI d. (türk. - ar. *tabak*) Kızda, kadında kasık. • Dişilik organı. Dişilik organının dış bölümü.

KAYNAK. Bk. KAYNAR.

KAYNAMAK f. (Nesne) Çalınmak; ortadan kayboluvermek. Ne olduğu bilinmemek. • (Canlı) Ölmek, öldürülmek; kim vurduya gitmek: *"Yav fareleri tutsun diye saldığımız kedi de arada kaynamış. Vah zavallı çok gençti."* (Ergün Gündüz, **Kalemiti Ceyn**). • (Olay) Unutulmak, küllenmek: *"... ancak güzel kadınların karıştığı maceralar anlatılmaya değer oluyorlar. Diğerleri kaynayıp gidiyor, unutuluyor."* (F. M. İkinci, **Kara Nara**).

KAYNANA DİLİ d. (ar. *kaim*, "yerine geçen", türk.) Bir tür uyuşturucu; peyotl, pesoteye.

KAYNAR i. Esrar, birinci kalite esrar: *"Hint keneviri kesilip kurutulduktan sonra beyaz bir örtü üstüne serilir. Belirli bir süre içinde beyaz beze biriken son toz, 'kaynar' diye adlandırılan esrar tozudur."* (Ahmet Arif Kızılyalın, **Uyuşturucular**). KAYNAK da denir. (Ayr. bk. KARA, KONCA, PASPAL.)

KAYNATMAK i. Toz esrarı plaka haline getirme işlemi.

KAYNATMAK f. Konuşmak, söyleşmek, başkalarını unutarak konuşup söyleşmeye dalmak: *"–Ulan ananın karnında dokuz ay, on gün nasıl bekledin? (...) Çoktandır cemalini görmediğim İrfan beyciğim ile ayakta biraz kaynatıyoruz!"* (Osman Cemal Kaygılı, **Çingeneler**). • Gizlice konuşup görüşmek, çok samimi bir biçimde söyleşmek, öpüşüp koklaşmak: *"Kızkardeşiyle kaynattığımızı bir görsün, görmek değil sezsin, halim duman."* (Mehmet Seyda, **Erkekâmet**). *"Öhö, öhö... Kaynatın bakalım... Ulan ne kıyak adamlar var be! Bu sıcakta gazocağı yakıyorlar... Başkası ona cevap verdi: –Sende de o pozisyon olsa, sen de kaynatırsın arkadaşım..."* (Süavi Süalp, **Trendeki Kadın**). • (Birisinin) Bir eşyasını, parasını kendisine mal etmek; alıp geri vermemek: *"Ne yapıp yapmalı Zehra'nın papellerini kaynatmaliyim!"* (Attilâ İlhan, **Kurtlar Sofrası**). • (Öğrenci) Birtakım bahaneler bulup öğretmeni de inandırarak dersin boş geçmesini sağlamak; sınavı erteletmek: *"... ilgisiz sorular sorarak dersi kaynatmak, kızlara aşk mektupları yazmak, komiklik yapmak..."* (Öztürk Serengil, **Yeşilçam'ı Benden Sorun**). • (Birisini) Kimse farkına varmadan öldürmek, ortadan kaldırmak. Ayr. bk. KAYNATMA.

KAYORTO. Bk. KAYARTO.

KAZ s. ve i. Aptal, dangalak (kimse). –Saflığı yüzünden kumarda sürekli yenilen, dolandırılan kimse: *"Demek bir gecelik avuntuya karşılık aylarca soyulmuş; şanslı enayiler; az bulunur kazlar, hiç bulunmaz balkabakları yerine konmuştu."* (Attilâ İlhan, **Kurtlar Sofrası**). *"Önce şu kodaman kazları yolayım, sonra gel, dans edelim."* (Öztürk Serengil, **Yeşilçam'ı Benden Sorun**). • Pezevenk. • Gürültücü (kimse); gereksiz yere bağırıp çağıran (kimse).

KAZDAĞLI i. Aptal, anlayışı kıt, bön kişi: *"Külhanbeyi– Ulan, Kazdağlı, böyle zevkli yeri kahve yapmak haa? Ulan, o kahveyi sen büyükanana içir. Bana bak, buraya Kâğıthane derler, buraya piyize gelinir."* (Ortaoyunu, **Kâğıthane Safâsı**).

KAZIĞI YEMEK. Bk. KAZIK YEMEK.

KAZIK s. ve i. Ederinden fazlasına satılan; çok pahalı, fâhiş fiyatlı (nesne, hizmet vb.): *"Amma da kazık şapka ha, bunu şeyime mi takıcam?!"* • Pahalı (lokanta, dükkân vb.): *"O resto kazıktır, hem de kazığın allahı."* • (Öğrenci için) Çok zor, koşulları güç (sınav, ders, soru vb.).

KAZIK ATMAK d. (Birisine) Bir nesneyi, bir hizmeti ederinden fazlaya satmak; fâhiş fiyatla satmak. • an. ge. (Birisine) Beklemediği bir zarar vermek; aldatmak; güveni kötüye kullanmak.

KAZIKÇI s. ve i. KAZIK ATMAK (bk.) edimini hep yapan (kimse); kazık atmayı alışkanlık edinmiş (kimse).

KAZIKLAMAK f. Eşanl. KAZIK ATMAK: *"Hayatında başardığı en önemli iş sanki buymuş; film çevirmek, onu bunu kazıklamak; karısını ve çocuğunu terketmek değilmiş de fıstık yemekmiş..."* (Attilâ İlhan, **Kurtlar Sofrası**). • (Dolmuş ya da taksi şoförü) Uzunca bir süre müşteri bulamadan durakta beklemek. • (Otomobil vb. araç) Çok sert fren yaparak durmak; bu fren nedeniyle, tekerlekleri yolda iz bırakmak: *"...son model bir Amerikan arabası berberin önünde frenleri kazıklayınca..."* (Metin Kaçan, **Ağır Roman**).

KAZIKLANMAK f. Kendisine kazık atılmak (bk. KAZIK ATMAK); alışverişte aldanıp bir şeyi ederinden çok daha fazlaya satın almak.

KAZIK MARKA d. (türk. -ital. *marca*) Çok pahalı, fâhiş fiyatlı (nesne, hizmet vb.). Aynı niteliği taşıyan lokanta, mağaza vb. Bk. KAZIK.

KAZIK OYNAMAK d. (Birisini) Aldatmak; (birisinin) çıkarlarına zarar vermek; (birisine) beklemediği bir kötülük etmek: *"Bu kadar ustası olduktan sonra hakkıdır alimallah... Ama bana kazık oynamamalı... (...) Ulan beraber çalışıyoruz işte..."* (Sabahattin Ali, **Hakkımızı Yedirmeyiz**).

KAZIK YEMEK d. Alışverişte aldanmak; bilgisizliği, dikkatsizliği nedeniyle çürük mal almak; bir malı ederinden fazlaya satın almak. • İnandığı, güvendiği birisi tarafından, beklemediği bir anda aldatılıp zarar görmek.

KAZIMAK f. (Kumarda, alışverişte, dolandırıcılıkta) Birisinin bütün parasını son kuruşuna kadar almak: *"Heriflerin hepsini kazıdım. Dinime imanıma, kim geldiyse temiz, kim geldiyse temiz."* (Tarık Dursun K., **Rıza Bey Aile Evi**). • (Birisinin) Aklını çelmek için sürekli konuşmak; (birisini) laf kalabalığına getirmek.

KAZIMA SİRKAF d. (türk. - çing.) İskambil kâğıdının YUMURTA'sı (bk.) kazınarak yapılan hile: *"Kazıma sirkaf bugün demode olmuş gibidir."* (Hulûsi Kodaman, **Zar-Kâğıt Oyunları ve Hileleri**). Ayr. bk. SİRKAF; BOYALI SİRKAF.

KAZINMAK f. KAZIMAK (bk.) eylemine konu olmak: *"Kazınmadan buradan çıkmak yok... Herkese metanlı viski dayan..."* (Süavi Süalp–İsmail Gülgeç, **Kolombo Şakir**).

KAZMA s. ve i. Kaba saba, görgüsüz (kimse): *"Şu pırlanta gibi çocukluktan, çıkara çıkara şimdiki halimi, bu kazmayı çıkardım... asın..."* (Metin Üstündağ, **Yeryüzü Tutanağı**). • Benzin istasyonunda pompa elemanı.

KAZ YOLMAK d. (Kumarbaz, dolandırıcı vb. için) Birisinin toyluğu, saflığı ya da bilgisizliğinden yararlanarak parasını almak; çıkar sağlamak. Enayi sövüşlemek.

KAZ YUMURTASI d. Alık, aptal, kazdan bile (bk. KAZ) budala: *"Hiç kimse yan bakamazdı Atom'a mahallede. Yalnız Filiz: 'Hıyar' derdi, 'Salak' derdi, 'Kaz yumurtası', 'Aptal' derdi."* (Orhan Kemal, **Bir Filiz Vardı**).

KEBABİYE i. (ar. *kebbeb*'den) İçilip atılmış sigara; sigara izmariti.

KEBAP s. (ar.) Rahat, kolay (iş, edim, eylem).

KEBAP ŞİŞİ d. (ar. - türk.) Bıçak, kama; kesici araç.

KEBZE. Bk. KEYİF.

KEÇE i. (Özellikle yasadışı ve toplumca ayıp sayılan işlerde) Deneyimli, görmüş geçirmiş, feleğin çemberinden geçmiş kimse. • Hakarete, sövgüye, dayağa aldırmayan kimse.

KEÇELENMEK f. KEÇE (bk.) niteliği kaşır olmak; alışmak. KEÇELEŞMEK biçiminde de kullanılır.

KEÇİ s. ve i. Edilgin eşcinsel (erkek): *"Böyle aşkın ızdırabını dedim yapıştım keçiye, sardım teybe labunyayı, biraz da geriye alıp dinlettim cümle aleme..."* (Ömer Pınar, **Sohbet Babında**). Ayr. bk. ERKEÇ. • Esrar: *"Tiryakileri arasında bizde mal, duman, nefes keyf, kaynar, gubar, sarı kız, dalga, paspal, gonca, keçi, hurda, püf gibi argoya geçmiş türlü adları vardır."* (Gelibolulu Mustafa Âli–Orhan Şaik Gökyay, **Ziyafet Sofraları**).

KEÇİLİ i. es. Kâğıt 100 liralık, 100 liralık banknot.

KEDİCİ. Bk. KEDİCİLİK.

KEDİCİLİK i. "Kedici" hırsızın eylemi, işi; balkona, pencereye asılmış halı, örtü vb.yi kedi fırlatarak düşürüp çalma.

KEFAL i. (yun. *kephalos,* "baş, kafa"dan) Sonuna kadar içilmeden atılmış sigara, büyük sigara izmariti: *"...'Kefale bak kefale! diye geçirdi. 'Cigarasızlıktan da geberiyorum. Onu oradan almalı ama nasıl?'..."* (Orhan Kemal, **Suçlu**). • (Öğrenci için) Geçer not, zayıftan yüksek not. • Erkeklik organı, penis. • Bir yalanı hemen ciddiye alan, heyecanlanıp olay varmış gibi konuşmaya dalan kimse. Eşanl. SAZAN.

KEFAL TUTMAK d. (yun. - türk.) Büyücek bir sigara izmariti bulmak. • (Öğrenci) Sınavda, sınıf bitirmede (beklemediği halde) geçer not almak.

KEFEN s. ve i. (ar.) (Futbolda) Kolay, beleş (gol). • i. Kâğıt para. • Başkalarından yararlanmayı (örneğin sigara almayı) alışkanlık edinmiş (kimse).

KEK s. ve i. (ing. *cake*'ten) Aptal bön (kimse): *"Bana Arap Kadri derler... Adamı paspas gibim ezerim ulan kek Tarzan!.."* (Hasan Kaçan–Latif Demirci, **Tarzan**). • Taşralı, köylü. Ayr. bk. KEKO.

KEKEZ s. ve i. Edilgin eşcinsel (erkek): *"Senün ey köhne kekez hattı–ı siyahun gelicek / Yüzüne kara sürüb eyledi teşhir felek."* (Nevizade Atai, **Hezliyat**).

KEKLEMEK f. (ing. – türk.) Aldatmak, kandırmak.

KEKLİK i. Toy ve güzel genç kız, genç kadın: *"Üç kadın patron, yeni keklikler bulmak üzere arada bir İstanbul'a gelip dönerlerdi."* (Kayhan Sağlamer, **Türk Mafiası**). • (Dolandırıcı, kumarbaz, fahişe vb. için) Bilgisiz, deneyimsiz, saf kimse: *"Nermin Abla– Bir keklik düşmüş. Paralı. Su gibi içiyor. Ama biraz dertli. İstersen bir dene."* (Güner Sümer, **Bozuk Düzen**).

KEKO s. ve i. Aptal, bön: *"–Yaşa lan Keko, demokrasi var desene. Siz sizseniz ben de ben desene!"* (Orhan Kemal, **Saka**). • Taşralı, köylü; kent yaşamına alışamamış (kimse). Bk. KEK.

KEL ALAKA? d. (fr. *quel,* "ne, hangi"; ar. *alâka*) "Ne ilgisi var?", "ne münasebeti var?" anlamlarında kullanılır. Ayr. bk. ALAKAYA ÇAY DEMLEMEK.

KELAM SALLAMAK d. (ar. *kelâm;* türk.) Anlamlı, güzel bir söz söylemek. • Çoğunluğun bildiği bir sözü olur olmaz kullanmak. • Anlamsız, saçma sapan bir sözü akıllıca bir şeymiş gibi söylemek. (Bu son anlamında KELAM SIÇMAK biçiminde de kullanılır.) Ayr. bk. HİKMET SIÇMAK.

KELAV i. (çing.) Orospu, fahişe: *"Kelavlar, kevaşeler dans pistinde kırmızı eteklerini uçurup..."* (Metin Kaçan, **Ağır Roman**). *"Eşcinsellerin konuşmalarını anlamak için öğreniyordu. Kendi aralarında 'kelav' dedikleri, fuhuş yapan eşcinsellerin..."* (Ümit Oğuztan, **Kraliçe Sisi**).

KELEBEKÇİ i. Otomobil soyan kimse, otomobil faresi. (Özellikle, kelebek camından yararlanarak otoya giren soyguncu).

KELEĞE BAĞLAMAK d. (fars. *kâlek*'ten; türk.) Daha doğru bir tutum uygulamak varken riske girmek. • İşlemekte olan bir düzeni yok yere bozup riske atmak.

KELEĞE GELMEK d. (fars. – türk.) (Birisinin) Uygunsuz bir davranışından olumsuz etkilenmek. • Hileye aldanmak, oyuna kanmak: *"Konsomasyon var di mi oğlum Rıza?.. Keleğe gelmiyelim..."* (Tuncer Erdem, **Tufaya Gelenler**).

KELEK s. ve i. (fars.) Aptal, budala (kimse): *"–Amma keleksin be Melek! Herhalde geceyi senin koynunda geçirecek değiliz."* (Ferhan Şensoy, **Kazancı Yokuşu**). *"Ulan kelek ne bu karnenin hali... Bi de utanmadan gösteriyo..."* (Latif Demirci, **The Selâmın Aleykûm**). • (Kumarda) Saf, toy, hileden anlamayan oyuncu: *"İşte o yıllarda daha çok kelek yerine konuldum diyebilirim."* (Celalettin Çetin, **Kumarbazlar Arasında**). • (Belirli bir yasa-dışı çevrede) Ortama yabancı, kendisine değer verilmeyen (kimse): *"...'Kelek adam' olmamak için esrara başlayan genç, daha sonra eroinin tuzağına düşmüş."* (Erhan Akyıldız, **Sahte Cennetin Tutsakları**). • Uygunsuz, hilekârca (davranış): *"Bize kelek bi numara yapmadın ya Tarzan?.."* (Tekin Aral–Latif Demirci, **Tarzan**). • i. Kötü davranış, uygunsuzluk, dalavere: *"...ıslanim biraz dedim çıktım tenteden biliyo musun maksat bi kelek olmasın..."* (Hulki Aktunç, **Madi Hayat in the Dark**). *"Bir sürü arkadaşım vardı. Hiçbirinden kelek falan görmedim."* (Arda Uskan, **Kibariye**).

KELEK ATMAK. Bk. KELEK YAPMAK.

KELEK AYAK d. (fars. - türk.) Uygunsuz davranış, kötü tutum, hile, dalavere: *"...bakarım, adamın kelek ayağı var, yan çizerim."* (Ahmet Çakal, **Serseriler Arasında**).

KELEKLİK i. (fars. -türk.) KELEK'in (bk.) niteliği; durumu; keleğe özgü davranış. • Uygunsuzluk: *"Huop! Zarbolar ufukta. Bi keleklik olmasın".*

KELEK YAPMAK d. (fars. - türk.) Uygunsuz davranışta bulunmak; kazık atmak; (birisine) beklemediği bir anda hile, dalavere yapıp zarara sokmak: *"Mehtap birazcık şehla olan bakışlarını şoförün ensesinde gezdirerek– Ona göre hesap tut, dedi. Arabana iki karı attın diye kelek yapmaya kalkma."* (Süavi Süalp, **Gene İyi Dayandık**). *"–İcabında arkadaşsınız. –Kelek yaptı be!"* (Ahmet Çakal, **Serseriler Arasında**). *"Hani çok ayile terbiyesi gördüm hesapta. Bana kelek yapmıyacak çok güzel zengin kızlarla arkadaşlık filan yapmak istiyorum..."* (Hasan Kaçan, **Hasan'ın Saksısı**). KELEK ATMAK diye de kullanılır.

KELEŞ i. (Rus tasarımcı Mihail *Kalaşnikov*'un adından b.) Otomatik tüfek; AK-47.

KELKEM s. (fars. *kel, kem*?) Kötü, fena: *"Kellesini kopardılar, vaziyeti kelkem!"*

KELLE i. (fars.) Salak, kafası çalışmayan kimse. • Çok sarhoş kimse. • Erkeklik organının başı: *"Amanın kelle kelle / Gel beni biraz yelle."* (anonim, şarkı).

KELLE KEBAP d. (fars. *kelle;* ar. *kebbeb*'den *kebâb*). "Çok sarhoş" anlamında kullanılır.

KELLE OLMAK d. (fars. -türk.) Çok sarhoş olmak: *"–Hepiniz yeni yılda kelle olucaksınız... Şeşi beş görüceksiniz..."* (Hasan Kaçan, **Hasan'ın Saksısı**).

KELLEYE MASRAF ETMEK d. (fars. -ar. *sarf*'tan *masraf;* türk.) Berbere gidip traş olmak (özellikle saç traşı).

KELTOŞ s. ve i. Saçsız, dazlak, kel (kimse): *"Bizim keltoş patron sana uyuz oluyor."* (Ahmet Çakal, **Serseriler Arasında**).

KEMAN ÇALMAK d. (fars. *kemân;* türk.) Kaşınmak: *"...Yok vallaha Raşo efendi, bit mit yok. –Yok da neye durmadan keman çalıyorsun."* (Ahmet Çakal, **Serseriler Arasında**).

KEMENTÇİ i. (fars. *kemend;* türk. e.) es. Hileci kumarbaz. • Haydut; soyguncu, eşkıya.

KEMENTLEMEK f. (fars. *kemend;* türk. e.) (İskambille oynanan kumarda) Kâğıt dizerek, kâğıt çalarak rakibini yenip bütün parasını almak: *"Otuz askeri vardı, bir saatin içinde kementledim."* (Hulûsi Kodaman, **Zar-Kâğıt Oyunları ve Hileleri**). • (Genel anlamda) Dolandırıcık yoluyla birisinin parasını ya da malını elinden almak. Ayr. bk. BOĞMAK, KAZIMAK.

KEMERLİ s. ve i. (fars. – türk. e.) Zengin (tutuklu) ; paralı (mahkûm): *"Kemerli mahkûm ağırlanıyor, hoş karşılanıyor..."* (Turhan Temuçin, **Azrailin Öbür Adı**).

KEMİK i. Tavla, barbut vb. oyunlarda, zar: *"Dişlerim sıkılı zarı attım. Gele... Namussuz kemik. 'Yavrusun, yavru' dedi Ahmet efendi."* (Tarık Dursun K., **Hasangiller**). • Para, özellikle metal para. • Menfaat, çıkar. • Çok sıska kimse.

KENDİ KENDİNE FİLM OLMAK d. (ing. *film;* türk.) (Birisi) Tek başına, ilginç olaylar yaşamak: *"Kendi kendine film mi oldun lan bütün gün?"* (Hulki Aktunç, **Artist Olma Kahvesi**).

KENDİRLİ s. ve i. Yoksul (tutuklu); parasız (mahkûm): *"... kendirli ise... Vay başına geleceklere! Betonun üzerine atıyorlar, orada yatıyor."* (Turhan Temuçin, **Azrailin Öbür Adı**).

KENDİSİNİ DAĞITMAK d. Sevinç, üzüntü, umutsuzluk gibi ruhsal, içki, uyuşturucu kullanma gibi fizyolojik nedenlerle, kişiliği ve davranışları çok değişmek; kapıp koyvermek: *"Zaten kahveler ve meyhaneler kadın dırdırından, ev huzursuzluğundan kendini dağıtmış kocalarla doluydu."* (Süavi Süalp, **At Kendini Kurtul Vasıf**). *"Seyirciler Şeref'in attığı golleri görünce zevkten kendilerini iyice dağıtmışlardı."* (Oğuz Aral, **Utanmaz Adam**). Ayr. bk. DAĞITMAK.

KENE i. (fars.) Para: *"Birkaç gün beklersem kıyak mallar düşermiş belki. Beklemek işime gelmiyor, kene biterse bir daha zor alırım."* (Ahmet Çakal, **Serseriler Arasında**).

KENEF s. ve i. (ar.) Hep kötülük düşünen (kimse); kötü niyetli (kişi): *"Tilki Hüseyin genç eskicilere durdurak bilmeden Ça-*

vuş'u çekiştiriyor, 'bu kenefin hangi işi düz gitti ki' diyordu..." (Hulki Aktunç, **Pazarlık**). • Temizlik kurallarına uymayan, pis (kimse).

KENEF SAZLIĞI d. (ar. - türk.) Seyrek bıyık; kılları sık olmadığı halde bırakılmış, üst dudağı örtmeyen bıyık.

KEPÇE s. (fars. *kefçe*'den) Çok büyük kulaklı (kimse). Ayr. bk. KEPÇEYE ÇIKMAK.

KEPÇE KUYRUK d. (fars. - türk.) es. Hırsız.

KEPÇELEMEK f. (fars. - türk.) (Bir kızı, bir kadını) Arkadaşlık etmeye, birlikte olmaya razı etmek; tavlamak.

KEPÇEYE ÇIKMAK f. (fars. - türk.) Bir kızı, bir kadını KEPÇELEMEK (bk.) için turlamak, otomobille gezinmek: *"Birini güzel bulurum da içim burkulur diye caddede yürüyen kızlara bakmadım. Bir Mercedes'im olsaydı kaldırımlarda kepçeye çıkar bu kızlardan birini mutlaka yakalardım."* (Orhan Pamuk, **Sessiz Ev**).

KERATA s. ve i. (yun. *kheraton*, "boynuz"dan) Karısı, ilgili olduğu kadın tarafından aldatılan erkek, boynuzlu: *"Vermedi seni boban / Turşi yapsun kerata"* (Abdi Efendi, türkü).

KERESTE s. ve i. (fars.) İri yapılı, iri yarı (kimse). • Görgüsüz, kaba (kimse): *"...'Çay o biçim mi?' dedi Haydar. (...) sesli sesli bir yudum aldı. 'Yuuuu! Kereste', dedi Metin."* (Muzaffer Buyrukçu, **Onlar**). • Beceriksiz, yapılmayacak yanlışlara düşen (kimse): *"...o Etem olacak kereste de, yani neden kaleyi armut gibi boş bırakır..."* (Attilâ İlhan, **Sokaktaki Adam**). • Büyük erkeklik organı, olağandan büyük penis: *"...Tony koltuğun üzerine dizleriyle çöktü. Ben de yavaşça eğilerek Tony'nin kerestesini..."* (anonim, **Islak Dudaklar**).

KERESTE MÜDÜRÜ d. (fars. – ar. *müdîr*'den; türk. e.) KERESTE'den (bk.) bile görgüsüz, bilgisiz, kaba kimse: *"Kereste müdürünü bu kadar kolay atlatacağımı hiç ummamıştım doğrusu."* (Mehmet Seyda, **Erkekâmet**).

KEREVİZ s. ve i. (ar. *kerefs*'ten) Aptal; değersiz (kimse): *"Hır gır hırr!.. Beleşino bizim demirden topa tam kafayı koyarken bu kereviz araya girip bir çuval hoku incir etti..."* (Oğuz Aral, **Utanmaz Adam**).

KEREZ i. (çing. *keres*'ten) es. Yiyecek içecek sunma, ikram. Ayr. Bk. KERİZ, KİRİZ.

KERİZ s. ve i. (çingenece *keres* kökenli *keriz* ile farsça *karîz*, "suyolu, lağım"dan kaynaklanan *keriz*, iki ayrı anlam öbeği oluşturur; ama zaman içinde *kerez* ve *kiriz* biçimlerinden geçerek aynı söylenir olmuştur; sözcüğün çalgı, eğlence vb. anlamları çingenece kökenli olan biçime, olumsuz anlamlı kullanımları da farsça kökenli olan biçime işaret eder) Eğlence, çalgılı çengili eğlence: *"Kavuklu– Birader, çok geçmeden bizim âhenk kerizlere döküldü. Pişekâr– Ne demek, Hamdi'ciğim? Çok kaba bir şey söyledin. Oradan ana lâğımına mı düştünüz? Kavuklu– Ulan, lâfı nerenden dinliyorsun? 'Keriz' diye, sâzendeler arasında, köçek, çengi havalarına derler. Ben sana 'oyun havalarına yani köçekçelere başladık' demek istedim. Pişekâr– Haaa! 'Keriz' o demek midir?"* (Ortaoyunu, **Büyücü Hoca**). *"İki arabayı karşı karşıya getirdik. Fenerleri çiftleşti. Gelsin keriz, gelsin oyun!.*. (Ahmet Rasim, **Baskın**). *"–Burası senin bildiğin yer değil. Sen kerizini yarın akşam başka yerde yaparsın."* (Reşat Nuri Güntekin, **Damga**). *"Çingene derler bize / Meylimiz var kerize"* (Büyük Amelya Hanım, kanto). *"Kara kaşlı Penbe geldi kerize / Gerdanında sümbüller ile."* (Peruz Hanım, kanto). • Köçek havası, köçekçe; köçek dansı: *"Ah toni toni yuvarlan da gel kerizini de tekrarlamıştı."* (Ahmet Rasim, **Fuhş-i Atîk**). *"Görüyorsunuz a... Ma'rufe bu meclis neşesinin ruhu... Raks, şarkı... hep onun idaresinde... (...) Mandıra, köçek oynuyor, keriz döktürüyor!.."* (Ahmet Rasim, **Hamamcı Ülfet**). • Kumar, kumar partisi: *"Osman– Façasını aldım aşağı hergelenin... Nuri– Ne diyorsunuz!.. Osman– Hergele kerizde bana postasını koymaz mı?"* (Aziz Nesin, **Toros Canavarı**). • Aptal, kolayca aldatı

nan, saf (kimse; oyuncu): *"Vay be, şunnara bak şunnara. Keriz bunnarın hepsi keriz..."* (Ahmet Çakal, **Serseriler Arasında**). *"–Abi ben karşıdaki pavyondayım. Bir keriz yakaladım. Kendini bilmeyecek kadar sarhoş. Avantamı isterim."* (Kayhan Sağlamer, **Türk Mafiası**) • (Dolandırıcı, yankesici için) Soyulacak kimse, av: *"... Otobüs içerisinde şayet parası çalınmak istenen kendi deyimleri ile (Keriz Uyandı) ise ve bu suçlular otobüs içerisinde yakalanırlar ise..."* (Başkomiser Yılmaz Ertunç, **Yankesicilik**). GERİZ biçiminde de kullanılır Ayr. bk. PAPEL KERİZİ; TAHTA KERİZİ.

KERİZAN i. (çing.) Müzisyen(ler), çalgıcı(lar).

KERİZ ATMAK d. (çing. - türk.) Çalgı çalmak, Çalgı çalıp oynamak, göbek atmak: *"Darbuka zurna zilli maşalar/ Kıvırıp kıvırıp keriz atalım."* (Şamram Hanım, kanto). *"Aynalı Penbe derler bana / Hayde bakalım hayde / Geriz atalım hayde."* (kanto).

KERİZCİ i. (çing. – türk. e.) *"Karagözcü argosunda şarkı söyleyen kimseye verilen ad."* (Uğur Göktaş, **Karagöz Terimleri Sözlüğü**). • Şarkıcı, çalgıcı: *"–Siz kibar bir kerizci misiniz, yoksam Beyoğlunda, ya ki tiyatrolarda palyaço musunuz?"* (Osman Cemal Kaygılı, **Çingeneler**). Ayr. bk. KİRİZCİ. • Kumarbaz. Kumarda saf, bilgisiz oyunculara hile yaparak para kazanan kimse: *"Benden Behçet üzerine bire on bastıran kerizci var mı?.."* (Süavi Süalp–Bülent Arabacıoğlu, **Gündüz İnsan Gece Hırt**).

KERİZE BAYILMAK d. (çing. - türk.) Kumarda para kaybetmek. KERİZE KESİLMEK diye de söylenir.

KERİZ ETMEK d. (çing. - türk.) Çalgı çalmak; çalıp çalıp oynamak: *"–Beyler keriz edelim mi?' Vay kibar tavcıları be!.. Burada hiç mangalda kül olmemeli mi?"* (Hüseyin Rahmi Gürpınar, **Bir Muadele-i Sevda**). • Kumar oynamak; kumarda, hileli oynamak; boy oyuncuyu hileyle yenmek: *"Dün kahvede keriz ediyorum, kaç parasını kestin avalin?"* (Hulûsi Kodaman, **Zar-Kâğıt Oyunları ve Hileleri**). • (Yankesici, dolandırıcı için) Kandıracak bir enayi kollamak, dolandıracağı saf birini araştırıp saptamak: *"Kalabalıkta bir ihtiyarı keriz ettim. Sol kolumla şöyle bir yokladım. Baktım cüzdan 250 dirhem çekiyor."* (Adnan Veli, **Mapusane Çeşmesi**).

KERİZETTİN i. (fars. *karîz;* ar. *Fahr-üd-din* vb. isimler örneksenerek n.) Allahın aptalı, çok enayi kimse: *"–Ulan bir tek be birtek düşmedi eyi mi? Sanki İstanbul'da meret kerizlerin kökü kurudu eyi mi? –Amma alacakları olsun o sultan kerizettinlerin."* (Ahmet Çakal, **Serseriler Arasında**).

KERİZ HAVASI d. (çing. –ar. *hevâ;* türk. e.) Oyun havası, raks müziği: *"Kavuklu– Canım, ben 'keriz havaları' dedim. Yani, sâzende ve hânendeler arasında köçekçelere 'keriz havası' derler ki, saz bu havaları çalmaya başlar başlamaz ortaya çengiler, eğer meclis erkek meclisi ise, köçekler meydana gelir, şakır şakır oynayıp göbek atmaya başlarlar. Anladın mı, kalın kafalı?"* (Ortaoyunu, **Büyücü Hoca**).

KERİZİ UYUZLANMAK d. (fars. – türk.) Kalabalıkta, bir yankesiciden kuşkulanıp üstünü başını kontrol etmek.

KERİZLEMEK f. (çing. - fars. - türk.) Çalgı çalmak, çalıp oynayarak eğlenmek. • (Birisini) Aptal yerine koyarak aldatmak: *"Hop ağır ol lan deve bizi mi kerizleyecen?"* (Ergin Ergönültaş, **Zalim Şevki**). • Dolandırmak; (kumarda) yenip parasını almak: *"Bizi çaylarda kazıkladığı yetmiyormuş gibi bi de oyunda kerizliyo..."* (Altan Erbulak–Orhan Alev, **İki Üşütük**). Ayr. bk. KERİZ ETMEK.

KERİZLENMEK f. (fars. - türk.) KERİZ (bk.) yerine konmak; aptal yerine konup aldatılmak: *"Hâlâ gelmez... Nerde kalır... Böhüüü... Haftaya: Bir kıza nasıl kerizlenilir."* (Hasan Kaçan, **Hasan Beyin His ve Seks Köşesi**).

KERİZLİK i. (fars. - türk.) KERİZ (bk.) olma durumu; kerizin niteliği; kerizce davranış (sözcüğün aptal, saf vb. anlamlarından):

"Ay ölücem gülmekten bööle kerizlik olmaz billa..." (Engin Ergönültaş, **Zalim Şevki**).

KERKENEZ i. Aptal, hödük, haddini bilmez kimse: *"Sen kimsin lan kerkenez? Bir karış boyun var bızır kadar!"* (İrfan Yalçın, **Pansiyon Huzur**).

KERRUT i. (yun. *kheraton*'dan) es. Pezevenk, muhabbet tellalı. Bk. KERATA.

KERTAN s. (erm.?) es. Kaygılandırıcı, korku verici, netameli: *"Baktım ki vaziyet kertan...(...) Oğlan ağzından baklayı çıkarıverirse hapı yuttuğumuzun resmidir."* (Adnan Veli, **Mahpusane Çeşmesi**).

KERTENKELE i. Fuhuş aracısı; pezevenk: *"Deniz erlerinin de kertenkele (Kadın satıcıları) lerin yanında saygınlığı az değildi."* (Y. Kenan Karacanlar, **Babıali Kaldırımlarında Bir Adam**).

KERTERİZ ETMEK d. (ing. *quarters;* türk.) Dikkatle bakmak; süzmek, kollamak; durumu anlamak için dikkat kesilmek: *"İrfan'ı makasa alıp onu aylığa bağlamayı çoktandır düşünüyordu. Bu yüzden arkadaşını gizli gizli bir haftadır kerteriz ediyordu."* (Süavi Süalp, **Günün Adamı**).

KERTİCİ. Bk. SÜRTÜCÜ.

KERTMEK f. (Özellikle kalabalık kamu ulaşım araçlarında) Kasığını birisinin kalçalarına dayayıp sürtünmek. • Bir işin (özellikle hırsızlığın, dolandırıcılığın vb.) kolayca yapılıp yaplamayacağını sınamak, denemek.

KESER s. ve i. Huylanmış, dikkati uyanmış (kimse).

KESER GÖTÜ GİBİ KONUŞMAK d. Sürekli kendisini haklı çıkartacak biçimde konuşmak, kendisine yontarak konuşmak.

KESİK s. Yok: *"...attım kendimi dışarı hemen biliyo musun para kesik..."* (Hulki Aktunç, **Madi Hayat in the Dark**). • Olumsuz, fena, kötü: *"–Eski günler, ah eski günler... Yollar kesik olmasa ne kıymeti var karının?"* (Orhan Kemal, **İstanbul'dan Çizgiler**). *"İş kesik abi, cızlamı çekelim..."* (Engin Ardıç, **Doğru Söyleyeni Dokuz Köyden...**). • Hayran, âşık: *"Dinliyoğ musun Cale?.. Bütün kızlağ bana kesikti..."* (Oğuz Aral, **Utanmaz Adam**). *"–Saçlarıma perma yaptırsam şansım olur mu dersin? Karıya kesiğim zaten. –Herife de sosyete karıları kesikmiş."* (Füsun Erbulak, **60 Günlük Bir Şey**).

KESİK ATMAK d. (Birisine) Hayranlığını, ilgi duyduğunu, sevgisini belli edecek biçimde bakmak; yakınlaşacak davranışlarda bulunmak: *"–Bana ne tabii de, niye kesik atıyor o karı o çocuğa? Sanki iki kez televizyona çıktı diye o hıyarağa bizden daha mı yakışıklı?"* (Ferhan Şensoy, **Kazancı Yokuşu**) *"Bu huri gazeteci olduğumu bilse kesik atar mı acaba?"* (Necdet Şen, **Hızlı Gazeteci Şaban**).

KESİK VOLTA d. (türk. - ital.) Çok kısa, birkaç adımlık yürüyüşlerden oluşan volta. Bk. VOLTA.

KESİLMEK f. Kumarda, alışverişte vb. para vermek, ödemek: *"Sen, bildiğimiz salozun hırbosuymuşsun. Karı iyice kesilmeden, yuları boşlanır mı? Karı milletini tırtıklamanın yolu..."* (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**). • (Birisine) derin sevgi duymak; hayran, âşık olmak: *"Bu sefer son model bi BMW tamir ediyorum... Komşunun kızı Aysel ne biçim kesilecek bana..."* (Hasan Kaçan, **Hasan'ın Saksısı**). *"Şenay'ı aynen kaptım... Abi, ilah gibi kız!.. Bana acaip kesildi..."* (Mehmet Çağçağ, **Abazan**).

KESİM i. *"Çok paralı bir oyuncuyu bir kumarhaneye düşürüp parasını almaya 'kesim' denir."* (Hulûsi Kodaman, **Zar-Kâğıt Oyunları ve Hileleri**). (Bu işte birçok kumarbaz birlikte rol alabilir.)

KESİŞMEK f. (İki kişi) Birbirlerine duydukları ilgiyi belli edecek biçimde bakışmak: *"Hadi oğlum Hamutçu. Kızla kesişmeye başlarlar."* (Hulki Aktunç, **Artist Olma Kahvesi**). • es. (Yeniçeriler ile kalyoncular arasında) Dövüşmek, çarpışmak: *"... Okmeydanı tepelerinde kesişmeğe çıkan, yatağanlarını, palalarını sıyıran yeniçeri ve kalyoncu zorbaları..."* (Sermet Muhtar Alus, **İstanbul Kazan Ben Kepçe**).

KESKİ i. Bir tür yankesicilik; soyulacak kimsenin giysisini jilet vb. kesici araçla kesilip cüzdanı alınır: *"Keski sureti ile işlenecek suçu bugün Türkiye'de işleyecek suçlu adeti on kişiyi bulmaz."* (Başkomiser Yılmaz Ertunç, **Yankesicilik**). Ayr. bk. JİLETÇİ.

KESKİCİ i. KESKİ (bk.) yoluyla yankesicilik yapan kimse, hırsız.

KESKİCİLİK i. KESKİ (bk.) yoluyla yapılan yankesicilik: *"...Keskicilik sureti ile Yankesiciliği bu şekilde yapacak hırsız pek nadirdir."* (Başkomiser Yılmaz Ertunç, **Yankesicilik**).

KESKİN s. ve i. Çapkın, zampara. • Aktif eşcinsel erkek, kulampara.

KESME ALMAK d. (Birisinin yanağını) Orta parmak ile işaret parmağı arasına kıstırıp bırakmak.

KESMEK f. (Birisinin) Parasını almak. • Bir nesne, bir hizmet satarak; ya da kumar oynayarak o kişiden para, değerli nesne elde etmek: *"Hulusi: 'İyi kestik Bahriyeli'yi," dedi. 'O da milleti kumarda kesiyor...' 'Olsun, keşke biz de kessek...'..."* (Tarık Dursun K., **Rıza Bey Aile Evi**). *"İkisinin sırları da elinde. Çakıyorsun ya? Artık Allah ne verdiyse kes ha kes mangırları!"* (Orhan Kemal, **Dümenci**). • Yalan söylemek, uydurmak: *"Sonra da hıyartoları süzmeye koyuldum. Yanımdaki herif bir karıyı tava getiriyor, ne soylu ellerin var, diye kesiyordu."* (J. D. Salinger–Adnan Benk, **Gönülçelen**). • (Birisini) ilgi duyduğunu belli ederek izlemek, gözlemek: *"Evinin önünden geçip biraz keseyim yavruyu!"* (Oğuz Aral, **Avanak Avni**). *"Öyleyse, koklamayacağın güle bakmakla zamanını yitirme, delikanlım! Deminden beri, beni niye kesiyordun, ha?"* (Y. Kenan Karacanlar, **Babıali Kaldırımlarında Bir Adam**). *"Ercüment ışığı falan söndürmeye gerek duymaksızın pencereye fırlamış, çevreden çok, pencereden düşecek gibi sarkarak, üst kat penceresindeki Melek Abla'yı kesiyordu."* (Ferhan Şensoy, **Kazancı Yokuşu**). • Etkilemek; (birisini) etkisi altında bırakmak: *"Çaktırma Altan abi... Herkes sana bakıyor... Kızları fena kestin..."* (Altan Erbulak–Orhan Alev, **İki Üşütük**). • (İçki, uyuşturucu madde, tutkunu bulunulan herhangi bir şey) Kişiye doyum sağlamak: *"Yok bu da sizi kesmediyse, dokuz inçlik, dört dolar yetmiş beş sentlik King Slim Stim'i salık veririz..."* (Engin Ardıç, **Zıbıklar Zıbıkçılar**). • (Kumarda) Rakibin oyununu geçersiz saymak: *"–Kestim! demek: –Zarı baştan at, bu eli saymıyorum!"* (Hulûsi Kodaman, **Zar-Kâğıt Oyunları ve Hileleri**). • (Sporda özellikle futbol, basketbol gibi takım oyunlarına dayalı sporlarda) Bir oyuncu, aynı görevi yapan diğer bir oyuncudan daha iyi oynayarak onun kadrodaki yerini almak. –(Antrenör) Bir oyuncuyu takımdan uzaklaştırmak; yedeğe almak. –Bir pasın rakip oyuncuya gitmesini önlemek. • (Esnaflar arasında) Ortaklaşa alınan bir malı, açıkartırma yaparak küçük kârlarla satmak. (Bu artırma türü satış için İNCANTO sözcüğü de kullanılır.)

KESTANE i. (lat. *castanea*'dan) Anus, makat. BURSA KESTANESİ de denir.

KESTANE ÇİZMEK d. (lat. – türk.) (Erkek) Aktif olarak anal ilişkide bulunmak.

KESTANEYİ ÇİZDİRMEK d. (lat. - türk.) İlk kez, anal ilişkiye âlet olmak; anus yoluyla ırzına geçilmek: *"İyi ilaçlar almak, zamanında haplanmak ve kestaneyi çizdirmemek, siz geyiklerin hastalanmaması için yeterli nedendir."* (Ömer Pınar, **Sohbet Babında**).

KEŞ s. ve i. (Farsça kökenli *keş* ile Türkçe *keş*, iki ayrı anlam öbeği oluşturur: fars. *keşîden,* "çekmek"ten, *afyon–keş* vb. sözcüklerin oluşumunu hatırlatan "sarhoş, uyuşturucu tutkunu" anlamı; Türkçe, "kuru yoğurt, yağsız peynir" anlamındaki *[keş]*'ten gelen, "aptal, sersem" anlamı) • Sigara, içki, uyuşturucu kullanmaya tutkun (kimse); tiryaki: *"...çılgın bir belediye şoförü otobüsü Kadıköy'e sürse. Biletçi de keş tabiatlı biri olsa, sigarasını yaksa."* (Hulki Aktunç, **Son Yemek**). *"Bir adam– Sen neden girdin içeri? Serseri– Keşler-*

den biri eroin koymuş cebime..." (Çetin Altan, **Suçlular**). • Sersem, akılsız, budala: *Karagöz– Yazıcıyım. Çelebi– Kalemkeş? Karagöz– Keş senin babandır, keş oğlu keş!"* (Karagöz, **Yazıcı**). • Polis: *"... Polisin kendi tabirleri ile (Dayı veya Keş) Volta yani kaçalım diyerek sağa sola yayılmak suretiyle kaçarlar."* (Başkomiser Yılmaz Ertunç, **Yankesicilik**).

KEŞANLI s. ve i. (Edirne'ye bağlı *Keşan* ilçesinin adından; *keş* sözcüğü çağrışımıyla) Kaba saba, bön, beceriksiz. Taşralı, köylü: *"...Caara ney virin mi ağa,' dedi köylü. 'Ne diyor Keşanlı?' dedi Antranik."* (Muzaffer Buyrukçu, **Kavga**).

KEŞ ETMEK d. (türk.) Mahçup etmek, utandırmak.

KEŞKEK ALEYHİSSELAM d. (türk. – ar.) Salak; hödük.

KEŞLEMEK f. Oralı olmamak, aldırmamak; önem vermemek.

KEŞSAVAK i. Saf çapkın, toy zampara.

KEŞTEN GELMEK d. Aldırış etmemek; önem vermemek.

KETENPERE i. Dolandırıcılık. • Hile. Tuzak: *"Ayağımızla tuzağa düşmüşüz. Şimdi tam ketenperedeyiz demek ki".* (Cahit Kayra, **Bodrum Üzerine Çeşitlemeler**).

KETENPERECİ i. Dolandırıcı. • Hilekâr, oyunbaz.

KETENPERECİLİK i. KETENPERECİ'nin (bk.) edimi, eylemi, mesleği: *"–Biz öyle adi işlere girmeyiz. Bizim işimiz ketenperecilik... Sen hiç dezenfekte nedir bilir misin?"* (Süavi Süalp, **Dezenfekte Şirketi**).

KETENPEREYE GELMEK d. Dolandırılmak. • Aldanıp hileye, tuzağa düşmek. KETENPEREYE DÜŞMEK diye de kullanılır.

KETENPEREYE GETİRMEK d. Dolandırmak. • Hile yapmak: *"–Seni muhtar bile seçtirdik!.. –İşleri ketenpereye getirdik!.."* (Süavi Süalp-Bülent Arabacıoğlu, **Gündüz İnsan Gece Hırt**). • Tuzağa düşürmek. KETENPEREYE DÜŞÜRMEK biçiminde de kullanılır.

KETEN TOHUMU d. (ar. *kettân*'dan; fars. *tuhm*'dan; türk. e.) "Önemsiz, değersiz kimse; aptal" anlamlarında kullanılır.

KEVÂŞE i. (çing.?) Orospu, fahişe: *"Kolera Sokağı'nın en kral kevaşesi Edâ..."* (Metin Kaçan, **Ağır Roman**).

KEVGİR i. (fars. *kefgîr*'den) Birçok yara almış kimse. • Hayat kadını, fahişe. • Edilgin eşcinsel erkek; müptezel edilgin eşcinsel.

KEY i. (ing. *K* harfinin okunuşundan) Bir tür uyuşturucu. (Aslında, evcil hayvan ameliyatlarında anestezi için kullanılır.)

KEYF. Bk. KEYİF.

KEYFİ GICIR OLMAK d. (ar. *keyf;* türk.) Neşeli olmak; işleri iyi gitmek, durumu iyi olmak.

KEYİF i. (ar.) Esrar: *"Esrâr mevki ve muhite göre elsine-i avâmda bir çok nâmlarla tanınmaktadır. Şöyle ki: Keyf, fino, gence, sarı kız, kaynar, ampes, antin, yunan, duman, gubâr, paspal, hanteriş, kebze, herde, diş, hindi baba, dalga, haşîş, zâbit, duymaz, nefes, kirme, hud, yuf, dem, dûd, siyah, karabiber, fülfül".* (Muallim Şovalye Hasan Bahri, **Esrarkeşler**).

KEZBAN s. ve i. (fars.) Deneyimsiz, toy travesti (erkek).

KIÇAKAÇAN i. Tanga, g-string, ipkülot.

KIÇ ATMAK d. Aşırı ilgi duymak; aşırı ilgi duyduğunu belli etmek; pek hevesli olmak: *"Hem de Şişli'de oturuyor kaltak! Apartımanda! Gel gör ki İnci'nin pijamalarını dikicem diye kıç atıyor".* (İrfan Yalçın, **Pansiyon Huzur**).

KIÇ ATTIRMAK d. (Birisinin) İlgisini uyandırmak. Ayr. bk. KIÇ ATMAK. • Galip gelmek, üstün çıkmak, yenmek: *"Keskin zekâ keramete kıç attırır".* (atasözü).

KIÇI KIRIK d. Önemsiz, değersiz; aşağılık; itibarsız.

KIÇIMIN KENARI d. (türk. – ar. *kenâr;* türk. e.) (Bir kimse için) "Bilgisiz, tecrübesiz; önemsiz, değersiz" gibi anlamlarda kullanılır.

KIÇINA SOKMAK d. Herhangi bir nesne ya da kişiye fazlaca ilgi gösteren, pek değer veren kişiler için, "onun olsun, ne yaparsa yapsın" anlamında söylenir: *"Öf, kovduk*

işte canım. Gelme bi da, dedik. Parasını kıçına soksun". (İrfan Yalçın, **Pansiyon Huzur**).

KIÇINA TEKMEYİ ATMAK/BASMAK d. Kovmak.

KIÇINDAN AYRILMAMAK d. (Birisi ya da bir hayvan) Bir kimsenin hep yanında olmak.

KIÇINDA PİRELER UÇUŞMAK d. Henüz uyuyor olmak; başkaları uyandığı halde hâlâ uyuyor olmak:*"Kimi seğirtti bu deyyusun evine. Haber verecek. Kardaşın boğulmuş, Salim. Bu uykuda, kıçında pireler uçuşuyor".* (Mehmet Seyda, **Tasdiki Gelmedi**).

KIÇINI KALDIRAMAMAK d. Tembel, uyuşuk, hımbıl kimseler için kullanılır: *"Sen kıçını kaldıramadın da ondan ziliz. Etraf keriz dolu, haydisene."*

KIÇININ ÇATALINI İNDİRİP BİNDİRMEK d. Kırıtmak. • Bir çıkar elde etmek ya da birisiyle yakınlık kurmak için yaltaklanmak, şirin görünmeye çabalamak: *"Onbeş günümü verdim solucana; kıçının çatalını indire bindire gelir sürtünürdü, (...) beni uyuturmuş kaltak".* (Leyla Erbil, **Eski Sevgili**).

KIÇININ KILLARI AĞARMAK d. Yaşlanmak, çok ihtiyarlamak. • Yaşlanmış edilgin eşcinsel erkekleri nitelemek için de kullanılır. (KIÇININ KILLARI ENGİNAR ÇİÇEĞİ GİBİ AĞARMAK biçiminde de söylenir.)

KIÇININ KILLARIYLA BALIK AVLAMAK d. Çok şanslı olmak; şansı şaşılacak kadar iyi gitmek.

KIÇINI YIRTMAK d. Çok uğraşıp didinmek. • Çok yüksek sesle bağırmak.

KIÇI TAVANA VURMAK. Bk. AKLI DURMAK, KIÇI TAVANA VURMAK.

KIÇ ÜSTÜ OTURMAK d. Başarısız kalmak; beceremmemek. Yenilmek. • Söyleyecek söz bulamayıp kalakalmak. –Hiçbir şey yapamamak, ne yapacağını bilemeyip kalakalmak: *"Parasız ne yaparsın be? Vallahi adım atamazsın, adım. Kıçının üstüne oturur açlıktan geberirsin..."* (Atillâ İlhan, **Sokaktaki Adam**).

KIKIRDAMAK f. (ono.) Kıkır kıkır gülmek. • Donmak; dondurucu soğukta kalıp çok üşümek: *"Donacak mıyız?.. Aman!.. Galatasarayı önünde kıkırdayacak mıyız?"* (Ahmet Rasim, **Fuhş-i Atîk**). • Ölmek: "... *bu gidişle kıkırdayacaksın. Seni elektrikli sandalyede katı yumurtaya çevirirler."* (F. M. İkinci, **Derini Yüzeceğim**). Ayr. bk. KAKIRDAMAK. ([Kakırdamak], daha çok "ölmek" anlamında, [kıkırdamak] ise "üşümek, donmak" anlamında kullanılır.)

KIL s. ve i. Kılığı ve görünümünden, davranışlarından hoşlanılmayan (kimse): *"Artık bu kıl herif yarım saat uyur..."* (Oğuz Aral, **Utanmaz Adam**). *"...amansız paralar kaldıran ve de son derece yetenekli, azıcık kıl..."* (Engin Ardıç, **Doğru Söyleyeni Dokuz Köyden...**). *"Kıl herif, her yerden kazançlı çıkıyor, cezasını bitirmesine az kaldığı için af çıksın istemiyor."* (Yalçın Doğan, **Kodes A.Ş.**). • Beğenilmeyen, hoşlanılmayan (durum).

KIL ATMAK d. Can sıkacak, ortalığı bulandıracak bir söz söylemek ya da bir davranışta bulunmak.

KILBAZ i. (türk. – fars. *bâz,* "oynayan" anlamında e.) Dalkavuk, yaltakçı, yağcı.

KIL ÇEKMEK d. Dalkavukluk etmek, yaltaklanmak.

KILDAN TÜYDEN d. Önemsiz, sıradan: *"Tümör dünyasının en kıldan tüyden kisti olan kist dermoid teşhisiyle rahatladım".* (Kanat Güner, **Eroin Güncesi**).

KILEFTE i. (yun. *klepto,* "çalmak"; *kleftis,* "hırsız, yankesici") Hırsızlık. Özellikle planlı, programlı hırsızlık. • Dolandırıcılık. (Mustafa Nihat Özön, *Türkçe Yabancı Kelimeler Sözlüğü*'nde şöyle bir açıklama yapar: *Yunanistan'da Pind dağı civarında yaşayan ve haydutlukla geçinen dağlı. Bu söz âdi hırsız anlamında olarak 'klefteci" şeklini almıştır. "Kleft denilen haydutlar. –Terakki, 1869."* ...Mihri Belli ise, *İnsanlar Tanıdım* adını verdiği anılarında şunları belirtir: *"... Yunanca hırsız anlamına gelen 'kleftis', zulme karşı, halk için dağa çıkan yiğit anlamına gelir.")*

KILEFTECİ i. (yun. – türk. e.) Hırsız: *"Hırsızlar haykırışıyorlardı. Yaşa ulan! Gördün mü pişkin klefteciyi... Yaşa be!"* (Server Bedi, **Hey Kahpe Dünya**). • Dolandırıcı.

KILEFTECİLİK i. (yun. – türk. e.) Hırsızlık. Dolandırıcılık: *"Kılefteciliken birkaç kere içeri girmiş olan Rauf, İrfan'ı gözetliyordu."* (Süavi Süalp, **Günün Adamı**).

KILIÇ ÇEKMEK. Eşanl. KILIÇLAMAK.

KILIÇ KINDA d. "Cinsel ilişki anında, duhul halinde" anlamında kullanılır: *"Koca papazın kılıç kında cartayı çektiği söyleniyor".*

KILIÇLAMAK f. "Kılıç" (en basit iskambil oyunu) oynamak: *"...çok defa ev sahibinin yahut şansı kötü gidenlerin namına zar atıp kâğıt kılıçlıyordu."* (Samim Aşkın, **Halk Pasajı**).

KIL KAPMAK d. Huylanmak; tedirgin olmak; kuşkulanmak: *"Ööle zart, zurt üstüme gelme kıl kaparım."* (Ömer Pınar, **Muhabbet Babında**). KILLANMAK diye de kullanılır.

KILLI s. ve i. İskambil kâğıtlarında, değeri on olanlar: Onlu, vale, kız, papaz: *"Avam 'kıllı' tâbirini kullanır."* (Hulûsi Kodaman, **Zar-Kâğıt Oyunları ve Hileleri**). • Zengin (kimse).

KILLIK i. KIL (bk.) olma durumu; kıl niteliği. • Kıl'a özgü davranış; rahatsız edici davranış: *"Hık!.. Sen kimsin ulan dörtgöz! Hık... Bana kıllık mı yapıyon icabında haa?"* (Bülent Arabacıoğlu, **En Kahraman Rıdvan**). *"–Sevinç resim çekeyim? –Bana bak tatlım kıllık yaratma..."* (Bekir Yıldız, **Uyuşturucu Dosyası**).

KIL OLMAK d. Bir kişiye, nesneye, duruma sinirlenmek. Huylanmak.

KIM em. "Sus!" anlamında söylenir.

KINA i. (ar. *henna*'dan) Esrar, toz esrar.

KINALI i. (ar. *hınnâ;* türk. e.) Altın; altın para.

KIRAĞIYA KABAK YETİŞTİRMEK d. Yaşlanmışken çocuk sahibi olmak.

KIRAL s. ve i. (sl. *krali*'den) Çok iyi nitelikli, üstün özellikler taşıyan, yaşam koşulları elverişli (kimse): *"Takma kafanı yine kralsın"* (Gürkan Aylan, **Ömür Biter Yol Bitmez**). • Üstün nitelikli (nesne): *"En kıral yatakları seçersin, pencereden atarsın üç tanesini kuş gibi aşağı. Sen de hamamın üstünden atlarsın."* (Öztürk Serengil, **Yeşilcam'ı Benden Sorun**). *"Benim için en kıralı, günde üç öğün jambonlu yumurta!"* (Joseph Conrad-Halûk Şahin, **Ölüm Seferi**).

KIRALİÇE i. (sl. *kralitsa*'dan) Sterlin, pound; İngiliz kâğıt parası.

KIRAVAT. Bk. GIRAVAT.

KIRBA i. (ar.) Çok içen, çok içmiş, sarhoş kimse. • Şişman; karnı çok şişkin kimse.

KIRÇOZ s. ve i. Saçı sakalı ağarmış (kimse); ihtiyar.

KIRDI KAÇTI d. Kabadayı. –Sabıkalı. T. iç. bk. TONLA.

KIRIK i. (Erkek için) Dost, metres, sevgili: *"Nereye gidersen yanında götüreceksin! Değilse kırıklar bulur kendine. Kırıklarından kızlar oğlanlar doğrurur sana!.."* (Fakir Baykurt, **Yüksek Fırınlar**). • (Kız, kadın için) Dost, sevgili: *"Pakize de cezaevi argosuna alışmış. Burada sevgiliye 'manita' veya 'kırık' diyorlar."* (Nazlı Ilıcak, **Allah Kurtarsın**). • Edilgin eşcinsel erkek, oğlan; (birisinin) ilişkili bulunduğu edilgin eşcinsel: *"Hey damağası hey damağası / Sil gözünden çapak pası / Şorulular kırıkların / Kurarlar bıçkın kumpası."* (Kahveci Nusret, **Zından Şiirleri**) • s. (Şans, baht için) Kötüleşmeye yüz tutmuş: *"Arabımız kırık be abem, yoksa kılıçtan tonla mangiz götürdüm ben."*

KIRIKLANMAK f. Âşık olmak.

KIRIKLI s. ve i. Sevgilisi, dostu, zamparası olan (kadın, kız).

KIRINTI i. Küçük tanelere ayrılmış esrar.

KİRİSTAL i. (yun. *krystallos*'tan) Kokain. • Metamfetamin.

KİRİSTALİ ÇİZDİRMEK d. (yun. – türk.) Çıldırmak; delirmek; ussal dengesini yitirmek.

KİRİSTAL LAMBA d. (yun. – yun. *lampos*'tan) Güzel, gergin meme.

KIRK AMBAR d. (türk. – fars. *enbar*'dan) Değişik birçok sigara izmaritinin tütünü karıştırılarak elde edilmiş tütün.

KIRKAYAK i. Tren; tren katarı.

KIRK YILDIR PATRİĞİN EŞEĞİNİ SİKMEK d. (türk. k.ler-yun. *patrikhis*'ten) Çok tecrübeli, görmüş geçirmiş, külyutmaz olmak: *"Biz yahu, Triyandafilos Ahmet, kırk yıldır bu İstanbul'da patriğin eşeğini... Gerisi hamhom şaralop!.."* (Atillâ İlhan, **Sokaktaki Adam**).

KIRLANGIÇ GEÇME d. Üçlü cinsel birleşme; bir kadınla birleşme durumundaki erkekle, başka bir erkeğin anal ilişkide bulunması.

KIRMAK f. Kaçmak, savuşup ortadan kaybolmak: *"–Aha! Nereye kırıyorsun? Bir yere gidemezsin. Böyle mi pazarlık ettik?"* (Sait Faik, **Medarı Maişet Motoru**). • Gitmesi gereken bir yere, (işe, okula) Gitmemek: *"Okulu kırdım abi. Saray'da muhallebi yedim."* (Engin Ardıç, **Doğru Söyleyeni Dokuz Köyden...**). • Esrar ufalamak; esrarı küçük parçalara ayırmak. • Uyuşturucu maddeyi bir başka uyuşturucu ile karıştırmak.

KIRMIZI s. ve i. (ar. *kırmızî*) Aybaşı, âdet durumundaki (kız, kadın).

KIRMIZI BAŞLI İSTASYON ŞEFİ d. (ar. *kırmızî;* türk. *baş;* fr. *station* ve *chef*) Erkeklik organı, penis.

KIRMIZI ÇIKMAK d. (ar. – türk. f.) (Gelin) Gerdek gecesinde kızlık zarı giderildiği için kanaması olmak; bekâreti bozulmak. Ayr. bk. BEYAZ ÇIKMAK.

KIRMIZI ÇORAP d. (ar. – fars. *kûreb;* ar. *cûrab*'den) Eşcinsel erkek; edilgin eşcinsel erkek.

KIRMIZI FENER d. (ar. – yun. *phanari*'den) Genelev. Randevu evi: *"Abanoz'un kırmızı fenerleri, turistik olarak yeniden açılacak deniliyor."* (Özdemir Kaptan-Arkan, **Beyoğlu-Kısa Geçmişi, Argosu**).

KIRMIZI KUŞ d. (ar. – türk.) Barbitürat cinsi bir tür uyuşturucu.

KIRMIZI YAKA d. es. (ar. – türk.) Polis.

KIRO s. ve i. Kaba saba, görgüsüz, taşralı (kimse): *"Ulan şuna bak, bayaa iyi oynuyor kıro, yenecek yavu!.."* (Fakir Baykurt, **Tiftik Spor**). *"Artık kadınlar tapon, işadamları kıro, turistler charter uçuşuyla gelmiş amele takımıydı burada..."* (Engin Ardıç, **Doğru Söyleyeni Dokuz Köyden...**). Ayr. bk. KIRZO.

KIRPIK i. Köşeleri yuvarlatılmış tavla, barbut zarı: *"Kenarları eğelenerek yapılan harbi zara (kırpık) derler."* (Hulûsi Kodaman, **Zar-Kâğıt Oyunları ve Hileleri**).

KIRPILMAK f. Parası alınmak. • Kumarda yenilmek.

KIRPMAK f. (Birisinin) Parasını almak. • (Kumarda) Birisinden para kazanmak. Yenmek.

KIRRO. Bk. KIRO.

KIRT ü. (ono.) "Keserim, kesip öldürürüm; kesildi, öldü" gibi anlamlarda kullanılır.

KIRTİPİL s. (İnsan için) Zavallı, kılığı kıyafeti uyumsuz; saçı sakalı birbirine karışmış: *"Bana kırtipil demezler, kibar düşkünü derler, enayi!.. Kırtipil diye, senin gibi üstündeki elbise iğreti durana gerler."* (Sait Faik, **Kumpanya**). • (Nesne için) Kırık dökük, değersiz, bakımsız: *"...berbat bir herif, kendisinden daha kırtipil kemanı çenesine dayamış, taksim etmeğe çabalıyor."* (Osman Cemal Kaygılı, **Çingeneler**).

KIRZO s. ve i. Kaba saba, görgüsüz, taşralı (kimse): *"Bu gazoz soğuk mu la kırzo?"* (Muzaffer Buyrukçu, **Mağara**). KIRO, KIRRO da denir.

KIŞÇI i. İşleyeceği ya da işlediği suçu, kış mevsimini hapisanede geçirmek üzere ayarlayan kimse; kış mevsimlerini hapishanede geçirmeyi âdet edinmiş suçlu: *"–Benim suçum yoktur hanım ablacığım. Ben kışçıyım. –Kışçı mısınız? Kışçı ne demek?"* (Adnan Veli, **Mapusane Çeşmesi**). *"Kışçı güzün aldatır / nisana parkta yatar / mart damaltı domaltır."* (Hulki Aktunç, **Yeraltı Destanları**). Ayr. bk. İÇERİ BAĞLAMAK.

KIŞLAMAK f. (ono. *kış*'tan) (Birisini) Kovmak, başından atmak. • ([Kış] mevsiminden) Kış mevsimini hapisanede geçirmek.

KIŞLATMAK f. (Birisini) Birisinin başına musallat etmek, başına sarmak.

KITİPİYOZ s. (*yun.* "kata" ? – yun. *piyos,* "kim? hangi?") Yararsız, değersiz, düşük nitelikli (nesne, şey, kimse): *"Hicazdan mı, hüzzamdan mı, uşşaktan mı, kıtipiyoz bir taksim yaptı."* (Osman Cemal Kaygılı, **Çingeneler**). *"Her ay bu kıtipiyoz eve 70 bin bayılıyorum..."* (Yankı, **Kibariye ile Röportaj**). KITİPİYOS diye de kullanılır.

KITIR i. (ar. *hitr*'den) Yalan, uyduruk, düzmece, aslı esası olmayan (söz, haber vb).

KITIR ATMAK d. Yalan söylemek, uydurmak, kafadan atmak: *"Hacivat– (Gelir.) Bahçelerde olur fesleğen ile ıtıır. (Gider.) Karagöz– (Gelir.) Doğrudan hiç hazzetmem, atarım kıtıır! (Gider.)* (Karagöz, **Kanlı Nigâr**). *"Vecdi, Suphi ve ben, bunu gizliyor, çok sıkışırsak, acele Almanya'ya gitti diye kıtır atıyorduk."* (Öztürk Serengil, **Yeşilçam'ı Benden Sorun**).

KITIRBOM i. (ar. – ono.) Yalan, palavra, temelsiz söz, haber vb.: *"bre tümen tümen kıtırbom / bre tümen tümen palavra/ bre işçiye yalan / ölüye iftira atan"* (Peyami Safa, **Cingöz Recai'den Nâzım Hikmet'e**). Ayr. bk. BOM.

KITIRCI i. Yalancı, palavracı: *"Şu şaşı Onnik sevdası pişeli baldızımda / Ne kıtırcı maviler köpürüyor suların beyazında"* (Metin Eloğlu, **Karpuz**).

KIVIRCIK s. ve i. Başkalarının işine karışmayan, kendi halinde (mahkûm): *"Geri kalanlar kıvırcık mahkûm. Koyun gibi hepsi."* (Turhan Temuçin, **Azrailin Öbür Adı**).

KIVIRMAK f. Elde etmek, kazanmak: *"Ne saat be... Sırf sedef namussuzum... Mektep ettik mi en aşağı yüz bini kıvırırız Pilâki..."* (Süavi Süalp, **Nuriye Hanımın Saati**). • Verdiği sözden dönmek; söylediğini yapmamak için geçerli geçersiz birçok lâf etmek: *"Biz böyle pazarlık etmedik ama. Ne dedin sen bana? Hayır, kıvırma! Erkekçe konuş!"* (Muzaffer Buyrukçu, **Sevincin Damarları**). • Yaltaklanmak, çirkin bir biçimde yakınlık göstermek; bir çıkar elde etmek için birisine hoş görünmeye çabalamak: *"Bana boşuna kıvırma lavuk, şapçılar Galata'da."* (Sözcüğün ikinci ve üçüncü anlamları için: KIVIRTMAK biçiminde de söylenir.)

KIYAK s. ve i. İyi, hoş, üstün (şey, kimse): *"Karagöz– Aman, Hacı Cavcav, kâhyalık vazifeni iyi ifâ ediyorsun! Gönderdiğin kız çok kıyak."* (Karagöz, **Ağalık**). *"Geçen sene aşağıdaki gazinoda Kör Civanın takımı vardı. Onlar daha kıyaktı..."* (Ahmet Rasim, **Fuhş-i Atîk**). *"Ama öyle kıyak bir mektup yazacaksın ki okuyanın iki gözü, patlak terkos borusu şakır şakır gidecek."* (Adnan Veli, **Mapusane Çeşmesi**). • i. (Birisinin yararına, hoşuna gidecek) Olumlu bir davranış: *"Arada şöfere kıyak olsun diye bi cigara tutulur... İcabında paraları toplayan muavine yardım edilir..."* (Hasan Kaçan, **Hasan'ın Saksısı**). *"Bu kıyağını hiç unutmicam abim, biz de delikanlıyızdır aynen."* Ayr. bk. KAFAYI KIYAK YAPMAK.

KIYAK ÇEKMEK d. Eşanl. KIYAK YAPMAK: *"Babası tamirci... Parası çok yok ama, bize de kıyağını çeker kızcağız..."* (Aydın Ulun, **Sinyal Yaparak Geçiniyoruz**).

KIYAKÇI s. ve i. (Sözcük, harada atlar çiftleşirken, erkek atın organını tutup dişi atın dişilik organına yönelten kişi, [kıyakçı]'dan gelmektedir) Başkalarına iyilik eden (kimse), cömert: *"Bazı kıyakçı şarapçı abilerimiz var... Onlar anlatırlar bize..."* (Aydın Ulun, **Sinyal Yaparak Geçiniyoruz**). *"Bilirim seni Maznun abi, sen çok kıyakçı bir arkadaşsın. Arkadaşların hep eyi olmasını istersin."* (Ahmet Çakal, **Serseriler Arasında**). • (Kumarda) Cesur, atak, bütün parasını bir anda oyuna süren (oyuncu): *"Kıyakçı-Gözü pek oyuncu."* (Hulûsi Kodaman, **Zar-Kâğıt Oyunları ve Hileleri**). • Bedavacı, beleşçi; hep KIYAK (bk.) peşinde olan kimse.

KIYAKÇILIK i. KIYAKÇI (bk.) olma durumu; kıyakçı'nın niteliği. • KIYAKÇI'nın edimi, iyilik: *"Hadi gene iyisin Altan abi... Bu kıyakçılığımı unutma."* (Altan Erbulak Orhan Alev, **İki Üşütük**). *"Aman ağalık sakın bu*

zağına düşmeyin de!.. Ben gittikten sonra da, yaptığın kıyakçılık için para toplarsın. Kah koh... Ödleri moklarına karışacak kerizlerin!" (Engin Ergönültaş, **Zalimzade Şevki Bey**). *"Yeni evlenenlere kıyakçılık! Tonlarca para verip, davetiye bastıracağınıza aşağıdaki davetiyenin boş yerlerini doldurup eşe dosta dağıtın."* (Hasan Kaçan, **Hasan'ın Saksısı**).

KIYAK GEÇMEK d. Eşanl. KIYAK YAPMAK: *"... iki buçuk lira da bahşiş attın mı daha bir özenli muamele görüyorsun, daha doğrusu 'kıyak geçiyorlar', çay söylerler, kolonya tutarlar..."* (Engin Ardıç, **Huoop! Hadi Beyler Haftayım!**).

KIYAK KAÇMAK d. Pek uygun olmak; yakışmak; hoşa gitmek.

KIYAK YAPMAK d. (Birisine) İyilik yapmak: *"–Yap bir kıyak abi, bizim manitaya şu mektubu götür..."* (Nazlı Ilıcak, **Allah Kurtarsın**). *"Başkası maşkası buydu işte, yeni bir şey denemek istiyorum. Bana bu 'kıyağı' yapar mıydı?"* (Engin Ardıç, **Doğru Söyleyeni Dokuz Köyden...**). *"Abi bize sigara parası kıyak yapmıyon mu?"* (Yalçın Doğan, **Kodes A.Ş.**).

KIYINTI. Bk. KAYINTI.

KIYIŞMAK f. (Özellikle, fahişe ile müşterisi arasında) Pazarlık etmek.

KIZ s. ve i. Kullanılmamış, yeni (şey, nesne). • Davranışları kadınsı oğlan çocuk: *"Kız Ender de doktorculukta napılacak, hastabakıcı oluyo..."* • İlgi duyulan genç hanım, sevgili, âşıkdaş: *"Lan şu bulucinlerini bi günlüğüne versene... Kızımıza havamızı atalım..."* (Hasan Kaçan, **Hasan'ın Saksısı**). • İngiliz parası; sterlin, pound.

KIZAK i. Usta yankesicinin parmakları; özellikle işaret parmağı ve orta parmak: *"Kızak-Yankesicinin marifetli parmakları."* (Turan Aziz Beler, **Allah Kurtarsın**).

KIZ GİBİ d. Yeni, kullanılmamış, gıcır gıcır; güzel, hoş: *"Elimden kız gibi rolü alıyorlar, hem de kime vermek için, ağzı emzikli beşik orospularına!"* (Attilâ İlhan, **Kurtlar Sofrası**). *"Kız gibi saat, kız gibi otomobil..."*

KIZILAY i. Karşılık beklemeden, cömertçe, başkalarının cinsel doyumunu sağlayan kimse: *"...yollu, yatık diyorlar, kızılay diyorlar, verek, ballı diyorlar, pisliklerini mi temizleyeceksin gidip de?"* (Hulki Aktunç, **Pazarlık**). • Karşılıksız çıkar sağlanan kurum, imaret, işyeri vb. Bk. HİLALİ AHMER.

KIZIL BAYRAM d. es. Yangın; birçok evi saran genel yangın: *"...ateş âfeti karşısında şaşırmış halk arasına karışırlar, yanan evlerden, konaklardan eşya talanına başlarlardı; İstanbul hâneberduşları argosunda, yangının adı 'Kızıl Bayram' idi."* (Reşad Ekrem Koçu, **İstanbul Tulumbacıları**).

KIZILCIK HOŞAFI d. (türk. – fars. *hoşâb*'dan; türk. e.) Dayak, kötek: *"Kanlı Nigâr– Gel, Karagöz, gel! Kızılcık hoşafı da var. Karagöz– Değneği mi yemek için?"* (Karagöz, **Kanlı Nigâr**).

KIZILCIK HOŞAFI İÇİRMEK d. (türk. - fars.) Dövmek, köteklemek, dayak atmak.

KIZILIRMAK i. Salhane, kesimevi. • Bir kavgada çok kan döküldüğünü belirtmek için kullanılır: *"Herkes birbirine girişti, dakkada mekân kızılırmak."*

KİK i. (İnsanda) Burun.

KİLEFTE. Bk. KILEFTE.

KİLO ALMAK d. (yun. *khilioi,* "bin"den; türk.) Gülmek, kahkaha atmak.

KİLOMETRE AÇMAK d. (fr. – türk.) (Şoför) Hazırdan yemek; önceden kazandığını, çalışmayı sürdürmeden harcamak.

KİLOMETRE DOLDURMAK d. (fr. – türk.) (Şoför) Boşa zaman harcamak; müşteri bulamadan turlamak.

KİLOMETRE KOYMAK d. (fr. – türk.) (Esnaf) Bir malın girdisini, maliyetini yüksek göstermek: *"Bu mala kaç kilometre koydun?"* (Arslan Kaynardağ, **Bitpazarı'nın Gizli Dili ve Argosu**).

KİMİNLE DANS EDİYORSUN d. (fr. *dance;* türk. k.ler) Karşısındaki insanın niteliklerini bilmeden davranan, üstten bakan, haddini bilmeyen kimselere karşı söylenir: *"Sen kiminle dans ettiğini bilmiyorsun galiba. Zeki Müren kim oluyor?"* (Öztürk Serengil,

Yeşilçam'ı Benden Sorun). *"Sen kiminle dans ediyon yiğenim? Çırçır kefale akıl öğretir mi?"*

KİM İPLER YALOVA KAYMAKAMINI d. (türk. k.ler–ar. *ka'im-makâm*'dan) "O kimseye önem, değer verilir mi? İtibar gösterilir mi? (Gösterilmez.)" anlamında söylenir: *"Paşalar bile ürkütmeden sayılmıyor. Ne demiş hani: 'Kim ipler Yalova kaymakamını!' Değil mi ya..."* (Sabahattin Ali, **Hakkımızı Yedirmeyiz**). KİM SALLAR, KİM ŞAAPAR, KİM TAKAR YALOVA KAYMAKAMINI biçiminde de kullanılır.

KİMİN SİKİ KİMİN GÖTÜNDE d. Karışık, kolayca anlaşılamayan ilişkileri belirtmek için kullanılır. KİMİN ELİ KİMİN CEBİNDE gibi, KİMİN ELİ KİMİN ŞEYİNDE gibi hafifletilmiş biçimleri de vardır: *"Oh maşallah, diyor Sevda... bizimkiler böyledir işte; kimin eli kimin şeyinde belli olmaz..."* (Füsun Erbulak, **60 Günlük Bir Şey**).

KİM SİKER d. "Kim önem verir, kim uyar, kimse aldırmaz" anlamında söylenir. KİM SALLAR, KİM ŞEYEDER, KİM ŞAAPAR, KİM TAKAR gibi hafifletilmiş biçimleri de kullanılır: *"–Bi saniye lütfen bıçak saplamayın!.. Kendisi çok iyi yürekli bi evcil Cavs'tır billa... –İyi kalbi kim şeeder lan! Kırk yılın başında bi balık bulmuşuz."* (Engin Ergönültaş, **Zalim Şevki**). *"Bana baksana yahu, papazmış da bilmem ne karın ağrısıymış. Kim takar lan senin papazını?"* (Muzaffer Buyrukçu, **Kavga**). Ayr. bk. SİKMEK, TAKMAK.

KİNİN i. (isp. *quinquina quina*'dan) es. Acı yiyecek ya da içecek. • Kötü nitelikli sigara. Eskiden, "Köylü" markalı sigara.

KİRAS ETMEK d. (çing.? – türk.) Yollamak, göndermek: *"...sonra önüme koca bir kadeh rakı dayadı: –Bu da nesi? –Karşıdan kiras ettiler!"* (Osman Cemal Kaygılı, **Çingeneler**).

KİREÇ i. (fars. *gereç*'ten) Eroin.

KİREMİT AKTARMAK d. (yun. *keramos*'tan kiremit; türk.) (Erkek) Cinsel ilişkide bulunmak; düzmek. Ayr. bk. ÇATI, ÇATIYA ÇIKMAK.

KİRİŞİ ALMAK d. Eşanl. KİRİŞİ KIRMAK: • Gitmek, savuşmak, kaçmak; bulunduğu yerden hızla uzaklaşmak: *"Ali– Al kirişi burdan dedim. Anlıyor musun? Zilha– Bu ne biçim konuşma?"* (Haldun Taner, **Keşanlı Ali Destanı**).

KİRİŞİ KIRMAK. Bk. KİRİŞİ ALMAK: *"İhtiyara içinden bir posta 'Eyvallah' dedikten sonra kirişi kırdım."* (Adnan Veli, **Mapusane Çeşmesi**).

KİRİZ i. (çing.) es. Eşanl. KERİZ ("eğlence" anlamında): *"Ardından kiriz havalarına sıra gelir: Kadınlı erkekli oyuna girişilince..."* (Sermet Muhtar Alus, **Eski Beyoğlu Âdet ve Âlemleri**). *"Ana–kadın– A civanım, elbette cıziam edecektim. Bak, şimdi içerde kiriz var, peniz var."* (Ortaoyunu, **Hamam**). Ayr. bk. KERİZ •em. "Dikkat! Uyanık ol!" anlamında da söylenir.

KİRİZCİ i. (çing. - türk. e.) Çalgıcı: *"Kavuklu–Ulan, kirizciler, bizim hemşeri bir horan havası istiyor."* (Ortaoyunu, **Kâğıthane Safası**). Ayr. bk. KERİZCİ, KERİZAN.

KİRİZ ETMEK d. (çing. - türk.) Eşanl. KERİZ ATMAK, KERİZ ETMEK: *"Külhanbeyi–Ben sana onu sormadım. '–Neye kiriz etmiyorsun?' diyorum sana anam babam."* (Ortaoyunu, **Kâğıthane Safası**).

KİRME. Bk. KEYİF.

KİRPİ KÜRKÜ GİYDİRMEK d. (Birisini) Güç duruma sokmak. T. iç. bk. MANO.

KİT i. es. Burun.

KİTAKSİ e. (yun. *kitaksi*, "bak") "Şuna bak, hale bak" anlamlarında söylenir: *"Gelgelelim herif devleti temsil ediyor... Emniyet memuru, pardon âmiri... Dah de yavrum, komisere kitaksi!"* (Ratip Tahir Burak, **Hapishane Hatıraları**). *"Aşka Kitakse"* (Naim Tirali'nin hikâye kitabı). KİTAKSE biçiminde de kullanılır.

KİTAKSİ ETMEK d. (yun. - türk.) Bakmak, gözlemek; izlemek.

KİTAP GİBİ d. (ar. *kitâb;* türk.) (Kadın ve kız için) Yüzüyle vücuduyla çok güzel, önden ve arkadan çok güzel görünen; dolgun ve biçimli: *"Kitap gibi kadın, çevir çevir oku."* (halk deyişi). *"–Güzel olmasına güzel, kitap*

gibi karı ama, güzellik karın doyurur mu?" (Orhan Kemal, **Suçlu**). *"Zarar yok. Bira içer, gacoları seyredersin... Sonra, sana benimkini tanıştırırım... Gör, bak ne avrat... Kitap gibi!"* (Orhan Kemal, **Avare Yıllar**).

KİTLEMEK f. (yun. *kleidi*, türk. *kilit*'ten b.) (Erkek) Birisiyle cinsel ilişkide bulunmak; düzmek. • (Tavla, iskambil gibi oyunlarda) Yenmek.

KLARK ÇEKMEK d. (Amerikalı sinema oyuncusu *Clark* Gable'ın adından) (Erkek) Bir kadın ya da kıza, ilgi duyduğu halde ters davranmak, yüz vermemek: *"... öpüşmesini ve bakmasını, Kiark çekmesini sinemalardan öğrenmişizdir."* (Mehmet Seyda, **Röportaj**). *"Ali kıza bir klark çekiyor / Kahvedekiler ınınının diyor"* (Mazhar Alanson, **Ali Desidero**).

KLARNET i. (fr. *clarinete*'ten) Erkeklik organı, (özellikle fellasyoda) penis, kamış.

KLARNET ÇALMAK d. (fr. - türk.) Erkeklik organına fellasyo yapmak. KLARNET ÜFLEMEK diye de söylenir,

KLARNETÇİ i. (fr. – türk. e.) Klarnet çalmayı (bk. KLARNET ÇALMAK), fellasyoyu iyi uygulayan, bu tür sevişmekten hoşlanan kimse.

KLEFTE. Bk. KILEFTE.

KLEOPATRA i. (Eski Mısır kraliçesinin adı) Yüz lira; yüz liralık banknot: *"–Beş kleopatrası bile nakintadır. (...) –Beş yüz lirası bile yoktur."* (Dr. Arslan Yüzgün, **Eşcinsellik**).

KOBRA i. (port. *cobra*'dan) Kıt notlu öğretmen; acımasız erkek öğretmen. • Erkeklik organı, penis: *"Ve O, Q'ya bakarak şöyle diyor: Lavuktaki kobraya bak!"* (Hulki Aktunç, **İtiraf-Nağmeler**).

KOCAKARI i. Eş, karı, zevce. • Anne, valide: *"–Bana bak kocakarı... Sen buraya bana çatmak için mi geldin?.. Para vereceksen ver, vermeyeceksen cehennem ol..."* (Adnan Veli, **Mapusane Çeşmesi**).

KOÇAN i. (erm. *gotun*'dan ?) es. İhtiyar, yaşlı kimse.

KODES i. (yun. *kotetsi*, "kümes"ten) Cezaevi, tutukevi, hapisane: *"Boynuna bir kıravat takmakla adam oldum sanma... Kodeste yattığını unutma..."* (Reşat Nuri Güntekin, **Damga**). *"İnsanlar böyle işte... Bir iftira, haydi kodese..."* (Sabahattin Ali, **Fikir Arkadaşı**). *"Bizim bu kodes davasında bedelimiz kalmadı ki bedenimiz kalsın ağbi..."* (Süavi Süalp– Bülent Arabacıoğlu, **Gündüz İnsan Gece Hırt**).

KODESİ BOYLAMAK d. (yun. -türk.) Hapse atılmak, tutukevine konmak: *"Bu yürüttüğümüz ikinci araba ağbi... Sonunda hırsızlıktan kodesi boylayacağız..."* (Necdet Şen, **Hızlı Gazeteci Şaban**).

KODESLEMEK f. (yun. -türk. e.) Hapse atmak; tutukevine kapatmak: *"Alayımızı kodeslediler. Nihayet mahkemeye çıktık."* (Refi Cevat Ulunay, **Sayılı Fırtınalar**). • Hapse girmek: *"Ama biliyor musun firarın cezasını? Onbeş meydan dayağı, onbeş de kodeslersin..."* (Hasan Amca, **Nizamiye Kapısı**).

KODOŞ i. (erm. *godoş*, "boynuz"). Muhabbet tellalı, pezevenk. GODOŞ biçiminde de kullanılır.

KOFTİ s. (yun. *katakopto*'dan kıs.) Anlamsız, değersiz, işe yaramaz, uyduruk (şey, haber, söz): *"Sen telefonlara kofti bir ilaç sıkacaksın, sonra telefon başına makbuz kesip onar lira alacaksınız."* (Süavi Süalp, **Dezenfekte Şirketi**). *"...birkaç ayda bir, derginin o sayısı kofti olduğunda..."* (Engin Ardıç, **Doğru Söyleyeni Dokuz Köyden...**). • Beceriksiz, yeteneksiz; yalancı (kimse): *"Beleşino'nun kofti çıktığını gören Barselona oyuncularından topu kapan Şeref'e bir çalım atmadan bırakmıyordu."* (Oğuz Aral, **Utanmaz Adam**). Ayr. bk. KATAKOFTİ.

KOFTİ ATMAK d. (yun. - türk.) Yalan söylemek, uyduruk haber üretmek: *"Hacıvat– Ulan, yine kofti atmağa başladın! Yeşil bıyıklı insan olur mu?"* (Karagöz, **Cimrilik**).

KOFTİDEN zf. (yun. - türk.) Yalandan, uyduruk: *"Oysaki Necip koftiden değil, harbiden bağırır, ama inanmazsınız."* (Yalçın Doğan, **Kodes A.Ş.**). • s. Önemsiz; düşük nitelikli, değersiz: *"Anjel, Emin'e*

dert yanıyordu: -Mızıka koftiden... Oynamak gelmiyor içimden!" (Reşat Enis, **Yolgeçen Hanı**). *"Hani kendimi övmek gibim oluzlanmasın, başka bir konuya geçelim... Biliyonuz Cimbomların Fillandiya'nın Kuyusi diye koftiden bi takımıyla maçı var..."* (Hasan Kaçan, **Hasan'ın Saksısı**).

KOFTİLEŞMEK f. (yun. - türk.) (Nesneler için) Değerini yitirmek, niteliğini yitirmek: *"Bana verdikleri dinamitlerin yarısı koftileşmişti. Dinamitin özelliği kaybolunca mantarlaşır."* (Murat Belge, **Ülkücü Cengizhan Cengiz Açıklıyor**). • (İnsan için) Cıvımak; olağan davranışlarından farklı şeyler yapmaya başlamak.

KOFTİ YUTMAK d. (yun. - türk.) Aldanmak, yalana kanmak.

KOFTİ YUTTURMAK d. (yun. - türk.) Aldatmak, yalana kandırmak: *"Bana kofti yutturma/ Basacağım kalayı..."* (Necdet Rüştü Efe, **Apaş Manileri**).

KOK i. (fr. *cocaine*, *kokain*'den kıs.) Kokain.

KOKLATMAK f. (Birisine, bir nesne, para vb. den) Azıcık vermek: *"-Zengin bir amcası var, Karun pezevenk. Çocuğa metelik koklatmıyor."* (Orhan Kemal, **Üç Berduş**).

KOKO i. (fr. *cocaine*, kokain'den kıs.) Kokain. (Fransız argosunda da *coco* "kokain" anlamında kullanılır.)

KOKOCU i. Kokain tiryakisi: *"Kokocu karı kendin bilmez değilsin ya, beyim, kızgınlıkta on karıya bedeldir."* (Kemal Tahir, **Kurt Kanunu**). *"-Kokain piyasası zengin piyasasıdır. (...) Dünyada da böyle kokocular zengin kesimden."* (Erhan Akyıldız, **Sahte Cennetin Tutsakları**).

KOKOMİRO i. (yun. *kokomiros*) Kaba saba adam.

KOKONİÇA i. (rom.) Kız, genç kız: *"Kuyumcu Selim yeni bir mantunita ayarladı. Harbi konuşursak ev pilici gibi bir kokoniça."* (Özdemir Kaptan-Arkan, **Beyoğlu-Kısa Geçmişi, Argosu**).

KOKOROZ s. ve i. (ital. *coccola*, "koçanıyla birlikte mısır"dan) Çirkin (kimse, özellikle kadın): *"Çingene- 'Bizim Pembe'nin kaynanası kokoros.'..."* (Karagöz, **Yazıcı**). • Kötü durumda, parasız (kimse): *"Dandin- Evladım kişizade olacak ama, bir çaresine bakılmazsa ben koskoca bir kokoroz olacağım."* (Haldun Taner, **Sersem Kocanın Kurnaz Karısı**). KOKOROS da denir. (Ayr. bk. KOKOROZLU.)

KOKOROZLANMAK f. (ital. - türk. e.) Meydan okumak; korkutmaya çabalamak; yiğitlenmek; gözdağı vermek. • KOKOROZ (bk.) hale gelmek

KOKOROZLU s. (ital - türk. e.) Özenli: *"-Ha kemaneli bey, gel bakalım, avşamlayın şuracıkta senin bir kokorozlu falına!"* (Osman Cemal Kaygılı, **Çingeneler**). • Süslü püslü: *"Karım kendini beğenmiş, kokorozlu bir hatundur."* (Sait Faik, **Çarşıya İnemem**).

KOKOZ s. (es. türk. *kokuz*, "sıkıntılı olma"dan) Muhtaç durumda; parasız, züğürt (kimse): *"Biz zamparalar kokoz, tırıl, kadınlar karûn."* (Ahmet Rasim, **Baskın**). *"Donumuz yok götümüze giyecek / Alayımız kokoz efendim sensin!"* (Neyzen Tevfik, **Sözüm Ona Efendim Sensin**). *"Pezevenklik yapıyorum, diye inledi; gel seni götüreyim bizim eve... -Kokoz bir müşteriye çattın, Cafer, evladım."* (Reşat Enis, **Yolgeçen Hanı**). • Para bulunmayan (şey, kasa, cüzdan vezne vb.): *"...bir baltaya sap olmadığı için cebi kokoz; gel gelelim, kız gibi parlak, yalabuk..."* (Sermet Muhtar Alus, **Eski Beyoğlu Adet ve Alemleri**).

KOKOZLAMAK f. Züğürtleşmek, parasız kalmak.

KOKOZLUK i. Parasızlık, züğürtlük: *"Maşacıyım maşacı / Ah kokozluk pek acı!"* (Osman Cemal Kaygılı,**Çingeneler**–kanto).

KOKOZ PİLAKİSİ d. (türk. - yun. *plakhi*, "yahni"den; türk. e.) Çok parasız kimse, aşırı züğürt: *"-Vay kokoz pilâkisi vay! Senin üçyüz liran varsa, benim de üçbin liralık kredim var."* (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**).

KOKU i. (*kokain*'den n.) Kokain.

KOKUTMAK f. Yellenmek, osurmak.

KOLİ i. (çing. *kolov,* "don"dan?) Cinsel birleşme: *"Gece koli vardı, gacilerden zor kurtuldum."* (Füsun Erbulak, **60 Günlük Bir Şey**). • Anal ilişki, anal yoldan birleşme: *"Eşcinsellerin koli dedikleri anal seks yapmak istiyor..."* (Ümit Oğuztan, **Kraliçe Sisi**).

KOLİ ALIKMAK d. Cinsel birleşmede bulunmak. • (Birisini) Cinsel birleşmeye razı etmeye, bu amaçla tavlamaya çalışmak.

KOLİ ATMAK d. Laf atmak. • (Birisine) Saldırgan laf atmak; bok atmak. • Cinsel birleşmede bulunmak.

KOLİ BAĞLAMAK d. Cinsel birleşmede bulunmak üzere anlaşmak.

KOLİKA i. Makyaj. KALİKA da denir.

KOLİ KESMEK d. Cinsel birleşmede bulunmak, düzüşmek: *"Selam şugar... Koli kesmek istiyorum..."* (Engin Ardıç, **Bunu Yazan Tosun**). *"İkisi de yarı çıplaktı... Resmen, 'koli kesiyorlardı' bunca kişinin gözleri önünde..."* (anonim, **Biz Şorololar**). KOLİLEŞMEK biçiminde de kullanılır: *"–Ayol bi görecektin... kolileşirken herif kendinden geçiyor..."* (Ümit Oğuztan, **Kraliçe Sisi**).

KOLPA. Bk. KOLPO: *"–Hadi ordan, kokmuş! Aliden iyisini mi bulacak? Orospu kolpoları hep."* (Zaven Biberyan, **Yalnızlar**).

KOLPO i. (ital. *colpo,* "bilardoda vuruş, çalım"dan) Fırsat, uygun durum, punt: *"–Aman Şamdancığım, ocağına düştüm. Bu güzel kolpayı kaçırmayalım."* (Hüseyin Rahmi Gürpınar, **Ben Deli Miyim?**). • Bir amaca ulaşmak için olağan dışı davranma, rol yapma: *"Nuri – Lütfedip şöyle buyursaydınız... Osman– Bırak bu kolpoları... Nuri– Efendim?"* (Aziz Nesin, **Toros Canavarı**). • Açmaz, içinden çıkılması güç durum: *"Öyle kulpalar, açmalar yapardı ki, doğrusu cevap vermek güçtü."* (Sadi Yaver Ataman, **Dümbüllü İsmail Efendi**). • Hile; tuzak: *"...güya bizi ekmek için aranızda kolpa kurasınızmış! Biliyorum, bunlar Uysal puştunun fitleri..."* (Attilâ İlhan, **Kurtlar Sofrası**). KOLPA, KULPA biçimlerinde de söylenir.

KOLPO OYNAMAK d. (ital. -türk.) Hile yapmak, dalavere yapmak.

KOLPOYA DÜŞMEK d. (ital. - türk.) Tuzağa düşmek, oyuna gelmek, dalavereye kanmak. KOLPOYA GELMEK biçiminde de kullanılır.

KOLPOYA DÜŞÜRMEK d. (ital. - türk.) Tuzağa düşürmek, oyuna getirmek, dalavere yapıp aldatmak. KOLPOYA GETİRMEK diye de söylenir.

KOLPOYA GELMEK d. Eşanl. KOLPOYA DÜŞMEK: *"Orhan'ın adam kızıştırmakta bir numara olduğunu bildiğim halde kolposuna geldik."* (Öztürk Serengil, **Yeşiçam'ı Benden Sorun**).

KOL SAATİ d. (türk. - ar. - türk. e.) "Nah" işareti, fika. "Hiçbir şey" anlamında kullanılır: *"Zilli piyangodan sana bir kol saati var!"*

KOLTUK i. Gizli birleşme evi, randevu evi: *"Öyle ya... Böyle evlere koltuk derler."* (Ahmet Rasim, **Fuhş-i Atîk**).

KOLTUKÇU i. KOLTUK (bk.) konusunda aracılık eden kimse, muhabbet tellalı: *"Kadın da bizzat hariçten tedarik ettiği bir kimse için yine bir gün veya iki gün evvel koltukçuya haber verirdi."* (Ahmet Rasim, **Fuhş-i Atîk**). • Dükkânsız esnaf; koltuğunda mal alıp satan tacir.

KOMA i. (yun. *komma,* "kesinti"den) Çok sarhoş olma durumu. Sarhoşluktan bilincini yitirme. • Aşırı yorgunluk durumu.

KOMAK. Bk. KOYMAK.

KOMANÇO. Bk. KAMANÇO.

KOMAYA SOKMAK d. (yun. - türk.) Öldüresiye dövmek; dövdüğü kişiyi ölecek hale getirmek: *"...Şişhanedeki arbedede beş kişi şişleyen ben, Şehremindeki kavgada altı kişiyi komaya sokan ben..."* (Turhan Selçuk, **Abdülcanbaz**).

KOMPLE s. (fr. *complet*'den) (Meyhane, randevuevi, genelev vb. için) Dolu, boş yeri kalmamış, yeni müşteri alamayacak kadar meşgul: *"O gece ev 'komple' olmuş gibi kapı kapamaca kapanır; gelen müşterilerden kimse içeri alınmaz."* (Sermet Muhtar Alus, **Eski Beyoğlu Âdet ve Âlemleri**). • (Fahişe için) Bir müşteri tara-

fından bütün günü (gecesi) satın alınmış; "kapatılmış"; uzunca bir süre için tutulmuş: *"–Sevim mi? Ha! O bu akşam 'kompledir' der."* (Sait Faik, **Bir Aşk Hikâyesi**). FUL biçiminde de kullanılır. • (Fahişe için) Olağan cinsel ilişkinin yanı sıra anal ilişkiye de izin veren, "iki taraflı":*"Komple de olsa, anasının a..ı da olsa yok müşterisi!"* (İrfan Yalçın, **Genelevde Yas**).

KON ETMEK d. es. Dövmek.

KONCA i. (fars. *gunçe*'den) Kaliteli esrar: *"Paspal gonca bir dişe / Hepsi fit muhabbete"* (Bitik Aşık–Mehmet Gökçınar–, manzume). GONCA, GONCE de denir.

KONDURMAK f. (Tokat, yumruk, muşta vb.) Vurmak, atmak: *"Ona da bir tane kondurdum, sabun köpüğü gibi söndü. Kantocu ile çalgıcılar tüydüler."* (Refi Cevat Ulunay, **Sayılı Fırtınalar**).

KONMAK Eşanl. KONDURMAK: *"Külhani– Ulan inadına mı yapıyorsun? Şimdi bir tane suratına konacağım!"* (Karagöz, **Aşçılık**).

KONT i. (fr. *comte*'tan) Bir tür uyuşturucu, hidromorfona.

KONTAK s. (fr. *contact*'tan) Deli, çıldırmış; dengesiz (kimse): *"...bilinmez bir çarpıklık vardı herifte. Kontak, ama belli etmiyor."* (Mehmet Seyda, **Anahtarcı Salih**). KAFADAN KONTAK diye de söylenir.

KONTES i. (fr. *comtesse*'den) Kadın öğretmen.

KONTRA GİTMEK d. (ital. *contro,* "karşı, zıt"; türk.) (Birisine) Ters davranışlarda; onun istemediği davranışlarda bulunmak; aksi gitmek.

KONTRATSIZ s. (ital. *contratto,* "sözleşme, akit"; türk. e.) Bir erkekle nikâhsız bir ilişki sürdürmekte olan kadını nitelemek için söylenir: *"Ev mi? Ev kontratlı canım, karı kontratsız."*

KONTROL KALEMİ d. (fr. *controle;* ar. *kalem;* türk. e.) Erkeklik organı, penis. Ayr. bk. KALEM.

KONYALI i. Beş bin liralık banknot.

KOPARTMAK f. (Birisini) Yaralamak, yaralayıp öldürmek. • (Oyunda, kumarda) Yenmek. • Bir içkinin, uyuşturucunun etkisiyle kendinden geçmek. KOPARMAK biçiminde de kullanılır: *"Bir sürü Akinetonun üstüne bir sürü içki içmiş, koparmıştı".* (Kanat Güner, **Eroin Güncesi**).

KOPÇACI i. (yun. *kombitsa,* "kopça"; türk. e.) es. Jandarma.

KOPÇALARI KOYVERMEK d. (yun. *kombitsa*'dan *kopça*; türk.) Gevşemek; gergin bir tavır içindeyken yumuşamak: *"...'Sen kara günde misin şimdi?.. 'Ne sandın? Elbette kara gündeyim.'... Kopçaları koyverirdim o saat."* (Tarık Dursun K., **Hasangiller**).

KOPEK. Bk. KAPİK.

KOPİL i. (rom. *copil*) Çocuk. • Yeniyetme, yeni ergen: *"Bana kopilin tulumbacı kılığında omuzbaşlarından bir palikarya ile çektirilmiş bir de resmini gösterdi."* (Vâsıf Hiç, **Kuruçeşmeli İnce Dimitri**). • Eskiden, özellikle, müslüman olmayan, azınlık çocuk ve gençler için kullanılırdı: *"Lan kopil, arakladın kabadayılık şanımızı..."* (Turhan Selçuk, **Abdülcanbaz.**) • Piç; veledizina.

KOPİŞ i. (ital. *copia*'dan *kopya, kop–iş*) (Öğrenci için) Kopya, kopya çekme.

KOPSİ KEFALİ ETMEK d. (yun. *kopsi kephalos,* "başını kesme") (Birisinin) Başını vücudundan ayırmak; boynunu kesmek. • Sünnet etmek.

KORİÇA i. (yun. *koritsaki,* "kız, küçük kız") Musevi kadın: *"Erkekler tarafında on onbeş kişi, kadınlar tarafında da üç dört kadın!.. Hem de ne kokona, ne dudu, ne de koriça!.."* (Ahmet Rasim, **Fuhş-i Atîk**).

KORİDOR s. ve i. (fr. *corridor*) Fahişe (kadın). • Edilgin eşcinsel (erkek). • (Futbolda) Çok gol yiyen (kaleci, takım).

KORKU BOKU SELANİK d. (türk. - yer adı Selânik) "Korkmaktan dolayı, cesaret edememek yüzünden" anlamında söylenir.

KOROYDO s. ve i. (yun.) Aptal, budala: *"Ben koroydonun bom attığını hemen çakozladım."* (Özdemir Kaptan-Arkın, **Beyoğlu-Kısa Geçmişi, Argosu**).

KORTA ETMEK d. (ital. *corte,* "kur"dan; türk.) Çapkınlık etmek.

KOSTAK s. (h. di.) Kibar, zarif görünümlü (kişi, giyecek...): *Kostak delikanlı.*

KOSTAKLANMAK f. (h. di.) Kibar, zarif görünmeye çabalamak: "*Boşa kostaklanma kostak değilsin karam*" (halk türküsü)

KOŞALAMAK f. ("çift" anlamındaki es. türk. k. *koşa*'dan) (Birisini) Cinsel ilişkide kullanmak, düzmek: *"Rumelili– Bak a sen şu ninesini kuşaladığımının çamçak ağızlısına! Sen de kim olayersin, be kodoş!"* (Ortaoyunu, **Pazarcılar**). • (Birisini, bir şeyi, bir ortamı) Zor duruma sokmak; bozmak; tadını kaçırmak.

KOŞALANMAK f. KOŞALAMAK (bk.) eylemine konu olmak: *"Kavuklu– Sözün gelişi diye söyledim, yoksa senin için değil. Rumelili– Ha şöyle yola gel. Yoksa işin hepten koşalanacaktı."* (Ortaoyunu, **Eskici Abdi**). Ayr. bk. ANASI KOŞALANMAK.

KOTA i. (lat. *quota*'dan) Bekâret, erdenlik. • Erdenlik zarı.

KOTALI TAKILMAK d. (lat. – türk.) Erdenlik zarı bozulmayacak biçimde sevişmek: *"Ne olur fazla ileri gitmeyelim. Kotalı takılalım. Hatta vazgeçelim."* (Mehmet Ersoy, **İlişkiler**).

KOTİK. Bk. GOTİK.

KOVA s. ve i. Fahişe (kadın). • Edilgin eşcinsel (erkek): *"Cûd– Bakan a, nasil kovalar. Kavuklu– Kova sensin, köpoğlu çıfıt!"* (Ortaoyunu, **Pazarcılar**). *"Fındıklı'da bi taranvaya atladım. Eski bir kova düştü önüme."* (Ahmet Çakal, **Serseriler Arasında**). • Çok gol yiyen (kaleci, futbol takımı, futbol takımı oyuncusu): *"Lan dibi lehimsiz kovalar! Maçın bitimine 15 dakika kaldı... (...) Bu arada bi tane yeseniz...sizi beter ederim..."* (Oğuz Aral, **Utanmaz Adam).**

KOVAN i. Fahişe. Fuhuş yapan kadın. • Edilgin eşcinsel erkek.

KOYMAK f. (Tokat, yumruk, muşta vb.) Vurmak: *"Adam bi koydu, surat dümdüz."* • (Cinsel ilişkide) Erkeklik organını sokmak: *"Çelebi–...bazı mektuplar olur, onlar görüldükten sonra bendeniz de katlar çantaya korum. Karagöz– Koymak tarafı hep senin; hizaya gelip de bana kısmet olmayacak mı?"* (Karagöz; **Ağalık**). *"Allı verelim, morlu verelim, yeşilli verelim, sarılıverelim. Açıksa koyuverelim!"* (Orhan Kemal, **Bir Filiz Vardı**). –(Erkek) Cinsel ilişkide kullanmak, düzmek: *"Gece döşek yoldaşlığına davet edilirse, en az üç kez koyup fişek atar ve 450 kuruş alır."* "(Derviş İsmail–Murat Bardakçı, **Tellaklar Kitabı**). • (Futbolda) Gol atmak. Ayr. bk. ÇOCUĞU KOYMAK. • Bir dükkândan alışveriş etme bahanesiyle soygunculuk yapmak: Pahalı bir mal seçilir, ederi çıkarılır, dükkâncı lâfa tutulup para tekrar cebe atılır; hem seçilen mal, hem de verilmemiş paranın üstü alınır: *"U.A... ...Sonra ben dükkâna girip adama koydum abi. E.A.. Anlamadım... Ne yaptın, ne yaptın? U.A..: Dükkâncıya koydum."* (Engin Ardıç, **Doğru Söyleyeni Dokuz Köyden...**). (Ayr. bk. KOYUCU, KOYUCULUK, BAĞLAMACI.) • (Açıkartırmada) Malı almaya çok hevesli görünen alıcıyı zarar ettirmek için, malın fiyatını kasıtlı olarak yükseltmek; yükseltici pey sürmek. • Çalıntı otomobile ruhsat ya da eldeki ruhsatnameye otomobil uydurmak. Eşanl. OTURTMAK.

KOYUCU i. Zampara. Cinsel bakımdan çok güçlü ve etkin erkek. • Kulampara, oğlancı. • Bir tür dolandırıcı (bk. KOYMAK): *"Koyucu panganotu vermez, vermiş gibi yaparak parasının üstünü ve de malı alıp çıkar. Böylece 'koymuş' olur... Bu suretle ele geçirilen paralar, koyucuyla bağlamacı arasında sonradan pay edilir."* (Engin Ardıç, **Doğru Söyleyeni Dokuz Köyden...**).

KOYUCULUK i. KOYUCU'nun (bk.) yaptığı iş; koymak (bk.) yoluyla yapılan dolandırıcılık: *"U.A.'nın tabiriyle, bu işin 'babası' , yani koyuculuk zanaatını başlatan, Bostancı'da ikamet eden Nuri K. adında bir nursuz herif-i nâşeriftir ki, bizzat refikası Serap K. ile birlikte işe çıkmaktadır."* (Engin Ardıç, **Doğru Söyleyeni Dokuz Köyden...**).

KOZA i. (fars. *gûze*'den) Husye(ler), testis(ler), taşak(lar).

KOZALAK MAHALLESİ d. (türk. - ar. *mahall*'den; türk. e.) Mezarlık.

KOZMONOT i. (fr. *cosmonaute,* "uzay adamı, astronot") Aşırı sarhoş; çok sarhoş olduğu için yürüyemeyen, dengesini bulamayan kimse.

KÖFE. Bk. KÜFE.

KÖFTE i. (fars. *kûfte,* "ezilmiş"ten) Genç kız. • Şişkin dudaklı, ablak kimse (özellikle kız ya da kadın). • (Birisinin) Cinsel organını (penisini) elleme, okşama. • Rüşvet. • Değersiz, çok masraf çıkaran ikinci el otomobil.

KÖFTECİ i. KÖFTE'den (bk.) hoşlanan kimse. Eşanl. TUTUZCU: *"Köfteciler, tutuzcular... Bırakın madiden uyuklamayı... Harç bitti, yapı paydos..."* (anonim, **Biz Şorololar**). • Rüşvetçi.

KÖFTE EKMEK d. (fars. – türk.) Motoru arızalı, yağ yakan otomobil, motorlu araç.

KÖFTE PİYAZ d. (fars. *kûfte,* "ezilmiş"; *piyâz,* "soğan"): Kurnaz, bitirim, malın gözü: *"Karılar ne köfte piyazdır abiii... Haaa haa ha..."* (Yankı, **Kibariye ile Röportaj**).

KÖFTE YAPMAK d. (fars. - türk.) (Birisinin) Cinsel organıyla (penisiyle) oynamak, cinsel organını ellemek, okşamak: *"Köfte yapmak, tutuz yapmak: Elle oynamak, okşamak."* (anonim, **Biz Şorololar**).

KÖFTÜN i. es. (fars. *kûften,* "dövmek, ezmek"ten, *köftün,* posa, küspe) Yaşlı ayyaş; ihtiyar "şarapçı"; şarap düşkünü; alkolik: *"Karşıma Garbis adında eski büfecilerden 'köftünlerden' biri çıktı."* (Ahmet Rasim, **Baskın**).

KÖK i. Kıç, göt. • Dip. • Erkeklik organının dibi, kasıkla birleştiği yer.

KÖKEN i. İçicilerin esrar vb. uyuşturuculara üretildiği ülkeye göre ad vermesi: AFGAN, FAS, TUNUS, TÜRK vd.

KÖKLEMEK f. Hapis cezası almak. *"Babası uğruna Çopur İbo birkaç yıl köklemiş...zarar yok, çok değil, n'apalım, gider yatarız."* (Mehmet Seyda, **Baba**). • (Cinsel ilişkide) Erkeklik organını tümüyle sokmak. • (Futbolda) Gol atmak.

KÖMÜRLÜK i. Kalçalar. *"Kayarto: Napıyosun ayo? – Pişekâr: Kömürlüğü karıştırıyorum."* (Ortaoyunu). • Anus, makat. Rektum.

KÖMÜŞ i. "Davar, manda" anlamında, aşağılama sözü olarak kullanılır. *"Haydi bre ne duruyorsun kirve? Ha? Kömüş, vursana haydi!"* (Attilâ İlhan, **Kurtlar Sofrası**).

KÖPEKÖLDÜREN i. Kalitesiz, ucuz şarap.

KÖPRÜLÜ i. es. 1000 liralık banknot.

KÖR i. Erkeklik organı, penis.

KÖR KANDİL d. (türk. *kör;* lat. *candela,* ar. *kandil*) Aşırı sarhoş, esrik: *"Malûm a, ayyaşlar sevinirler, içerler; yerinirler, içerler. Hürriyetin ilânı, bunların kör kandil olmaları için çok güzel bir vesile idi."* (Hasan Âli Yücel, **Geçtiğim Günler**). Ayr. bk. KANDİL.

KÖR TUTTUĞUNU SİKMEK d. Kargaşalıkta kimin ne yaptığı belli olmamak; bir karışıklık içinde, rastladığı kişiye zarar vermek: *"–Ya et satın alanın oyu? –Kör tuttuğunu derler ya hani? Kimsenin aldırdığı yok."* (Orhan Kemal, **Balon**).

KÖRÜK i. Kalçalar, kıç. • Dişilik organı, vagina.

KÖR YILAN d. Erkeklik organı, penis: *"Zenne– ...Bir de o aralık baktım ki, efem, bir yılan çıkmış, başladı katımsı dokunmaya. Karagöz– O kör yılandır, sokmaz."* (Karagöz, **Ağalık**).

KÖSELE s. (fars. *gâv-ı sâle*'den) Züğürt, parasız (kimse): *"–Dayı, aspirinin var mı? –Yok! –Sen de kösele misin?.."* (Süavi Sualp–Bülent Arabacıoğlu, **Gündüz İnsan Gece Hırt**).

KÖŞELİ i. (fars. *gûşe;* türk. e.) Sümük; parmakla oynanan sümük. Eşanl. HAP.

KÖŞE OLMAK d. (fars. – türk.) Çok para kazanmak: *"Çay ocağında çalışanlar köşe oldu. Kantinde ciro, sigara tüketimi korkunç arttı."* (Yalçın Doğan, **Kodes A.Ş.**). KÖŞEYİ DÖNMEK biçiminde de kullanılır.

KÖTÜRÜM i. Sandalye, tabure vb. oturulacak eşya. T. iç. bk. TOSLUK.

KÖTÜYE BOĞMAK d. Aldatmak. Oyunu getirmek. • Ağır yaralamak. • Öldürmek.

KÖTÜYE BOĞULMAK d. Hileye aldanmak. • Ağır yaralanmak; ölmek: *"Abdullah, zeki adamdır, orada en ufak bir harekette kötüye boğulacağını bilir, biraz düşünür."* (Engin Bilginer, **Babalar Senfonisi**).

KRAL. Bk. KIRAL.

KRALİÇE. Bk. KIRALİÇE.

KRAVAT. Bk. GIRAVAT.

KRİKO i. (ital. *crioco*'dan) Cinsel duyguları uyandıran, cinsel isteği artıran yiyecek, içecek, ilaç vb. Afrodizyak. • Sertleşmiş erkeklik organı; ereksiyon durumundaki penis. Ayr. bk. KALDIRATİF.

KRİSTAL. Bk. KIRİSTAL.

KRİZE GİTMEK d. (yun. *krisis*, "yargı"; fr. *crise*; türk.) (Uyuşturucu müptelası) Uyuşturucu bulamayacağını bildiği bir yere gitmek.

KUBAR. Bk. GUBAR.

KUBAT s. (erm. *khubat*) Kaba, kaba saba.

KUCAĞINA OTURMAK d. (Birisine) Yaltaklanmak. (Birisinin) Amaçlarına âlet olmak.

KUDUR i. es. Yüz kuruşluk kâğıt para.

KUDURLU i. es. Zengin, paralı kişi.

KUDUZ s. ve i. es. Silme kel (baş).

KUKLA OYNATMAK d. (yun. *khoukhla*, "mukavva kutu"; türk.) (İskambil oyunlarında) Kaş göz işareti ya da el işaretiyle, kendi kâğıdını eş tutulmuş oyuncuya ya da başkasının kâğıdını diğer bir oyuncuya belli etmeye çalışmak: *"Artık merdivenlerdeyiz, kukla oynatanı fena yaparım, ona göre."*

KUKU i. Dişilik organı, vagina: *"... kim bilir kukusu kaç kat kaymaklı ekmek kadayıfı olsa gerekti..."* (Engin Ardıç, **Turfanda Bombili**). Ayr. bk. KUTU.

KUKURİK i. Uyku; uyuma. (KUKUNİK de denir.)

KUKURİK NAŞLATMAK d. (türk. - çing.) Uyumak.

KULAĞI KESİK d. Bir konuda zamanla deneyim kazanıp ustalık edinmiş kimse: *"... adam Istalin Yoldaş'a ve o dönemin kulağı kesiklerine giydiriyor..."* (Engin Ardıç, **Doğru Söyleyeni Dokuz Köyden...**). Ayr. bk. İKİ KULAĞI KESİK.

KULAĞININ ARKASI KALMAK. Bk. BİR KULAĞININ ARKASI KALMAK.

KULAK i. İki; İkili. • es. Değerli mal; (esnaf için) değerli, çok kazançlı mal.

KULAK DELMEK d. (Kumar oynayan kişiye) Kendisine hile yapıldığını belli etmek, söylemek.

KULAKLI i. Bir tür kama; iki yanı da keskin, büyük bıçak: *"Efeyim takarım kulaklı pıçağı / Merd olur Aydın'ın uşağı."* (Peruz Hanım, **Efe Kantosu**). • Büyük erkeklik organı.

KULELİ i. (ar. *kulle;* türk. e.) es. Beş yüz liralık banknot. MAVİ de denir.

KULPA. Bk. KOLPO.

KULÜPLER i. (ing. *club;* türk. e.) Bir tür uyuşturucu madde, LSD, lizerjik asit dietilamid. KÜPLER de denir.

KUMANYA i. (ital. *comania*'dan) Meze, mezeler.

KUMAŞ i. (ar.) Telefon yoluyla bağlantı kuran fahişe; telekız.

KUMBARA i. (yun. *kumbaros*?-fars. *humbere*'den?) Kendisini cinsel bakımdan kullandırarak para kazanan, geçinen kimse; fahişe; özellikle, edilgin eşcinsel erkek. • Makat, anus. (Edilgin eşcinselde.)

KUMPAS i. (fr. *compas*'tan) Tuzak kurma; hile, dalavere düzenleme. • Tuzak; hile, dalavere: *"Yanına gittiğimde Yılmaz, gözünü gözüme dikerek, 'Nedir bu kumpas?' dedi..."* (Bilge Karasu, **Kılavuz**).

KUMPAS KURMAK (KURULMAK) d. (fr. - türk.) Başkaları aleyhine konuşup anlaşmak. • Hile yapmak, tuzak düzenlemek üzere sözleşmek, uyuşmak. Hile düzenlemek: *"Hacılarda kumpas kurulmuştu... –Karı kısmı odasına çekilsin! Sesler kesilsin... Pikabı, ben bağırınca açın!.."* (Süavi Süalp–Bülent Arabacıoğlu, **Gündüz İnsan Gece Hırt**). *"Kim kiminle hangi iş için kumpas kuruyor, hangi şirket hangi işe para yatırıyor git sor kelimesi kelimesine söylesin."* (Attilâ İlhan, **Kurtlar Sofrası**).

KUMPAS SALLAMAK d. (fr. - türk.) Dalgınlığına gelmek. • (Birisine, bir olaya, bir şeye) Önem vermemek. • Eşanl. KUMPAS KURMAK.

KUN i. (fars.) Makat. anus: *"Kun hastası kulampara şoförler kâhyalarını yiyemeden kaçırdıkları için hastalandılar."* (Metin Kaçan, **Ağır Roman**).

KUNCU s. ve i. (fars. – türk. e.) Sodomist, aktif eşcinsel (erkek), kulampara: *"Herkes senin gibi yaparsa bu kuncuların kökünü kazırız!.."* (Kemal Aratan, **Vargalan'dan Gelen Adam**).

KUNEK i. (fars.) Edilgin eşcinsel erkek, oğlan.

KURABİYE s. ve i. (osm. *gurâbiyye*) (Kız ve kadın için) Genç, güzel, çekici: *"Şimdi elinde bir Rum kızı var. Yeme yanında yat! Kurabiye kardeşim, kurabiye!"* (Sait Faik, **Kurabiye**). *"...–Hele bir yeğeni var, kurabiye namussuz... –İşte bu kız araklama huyun yüzünden hep şişiyoruz..."* (Süavi Süalp, **Nuriye Hanımın Saati**). • Ten rengi açık, tüysüz (oğlan, genç erkek): *"–Demek şimdi, karılar kısmının haracını kurabiye–kâtip mi yemekte?.."* (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**). *"Sarı kıvır kıvır saçlı oğlan Cevdet kadardı ama, kurabiye!"* (Orhan Kemal, **Sokakların Çocuğu**).

KURBET. Bk. TODİ.

KUR MAKASI. Bk. MAKAS.

KURŞET OLMAK d. (Edilgin eşcinsel) Niteliğini belli edecek davranışlardan kaçınmak; olağan kişiler gibi davranmak.

KURŞUN SIKMAK d. (Bir konuya, bir söze, bir ortama) Olumsuz etkide bulunacak biçimde müdahale etmek.

KURT i. es. Beş liralık kâğıt para. KURTLU da denir.

KURU i. Esrar: *"Ama 18'lik, büyük büyük yeminlerle 'Kuru' ile ilgili olmadığını söylüyordu."* (Halit Çapın, **Bay Alkolü Takdimimdir**).

KURUÇEŞME'YE TAŞINMAK d. (İstanbul'da birkaç semtin adı olan *Kuruçeşme*'den) (Erkek) Yaşlanmaktan dolayı, artık cinsel ilişkide bulunmamak; ersuyu gelmemek. • (Kadın-erkek çifti) Çok yaşlanıp, artık cinsel ilişkide bulunmuyor olmak.

KURUKAFA i. (türk. - ar.) Eroin.

KURUŞ i. (alm. *Groschen,* "Avusturya şilininin yüzde biri"nden) Edilgin eşcinsel erkek.

KURU TEMİZLEME d. (ar. *temyîz;* türk.) Falaka; karakolda, tutukevinde sanığı falakaya çekme. Eşanl. MERDANE.

KUSKUNU KOPARMAK d. (*kuskun,* "eyer kayışı") Kaçmak, savuşmak.

KUSMAK f. Konuşmak, söylemek: *"–Sen mevzuyu kus reis, iş ne?.. –Bu gece bi eve dalıcaz... İçerisi acayip parlak... Çete için aynalı bi icraat olucak..."* (Erdal Belenlioğlu-Latif Demirci, **Çete**). • Çirkin şeyler söylemek; nicedir söylemek istediği kötü düşüncelerini ortaya koymak.

KUSUR i. (ar.) Erkeklik organının ucunda bulunan sünnet derisi, sünnet edilerek alınacak bölüm, gulfe: *"... 'kusura bakmayın, evde başka çatal olmadığı için getiremedim,' dedi Yaşar. 'Kusura sünnetçi bakar oğlum,' dedi İzzet".* (Muzaffer Buyrukçu, **Bir Olayın Başlangıcı**).

KUŞ i. (Herhangi bir konuda, bir oyunda vb.) Deneyimsiz, acemi kimse. • Masum, toy genç kız. • (Dolmuşçu, minibüsçü için) Yolun kenarında, binecek araç bekleyen yolcu. • Uyuşturucu madde taşıyıcısı kimse; hapishaneye uyuşturucu (eroin) sokmakta kullanılan kimse: *"Esrar getirmek, en tehlikeli işti hapishanelerde. Dolayısıyla en fazla para kazandıran. 'Kuş' denirdi esrar getirene. Maaşı 700 lira olan bir gardiyan, çekinmeden omuzlardı işi. Yakalandığında, 15 yıl yerdi."* (Kayhan Sağlamer, **Türk Mafiası**). *"Kuş: Cezaevine yasal olmayan maddeleri getiren."* (Yalçın Doğan, **Kodes A.Ş.**). • Penis, erkeklik organı: *"Kuşum taş gibi oldu husyeteynüm turmayup sızlar"* (Nevizade Atai, **Hezliyat**) *"Kavuklu– Kafesleri boş mu kalmış? İsmail, eğer kuş lâzımsa bende var, oraya kadar zahmet etmesinler."* (Ortaoyunu, **Telgraf**). *"–Haydi be oradan moruk, diyordu; sende iş yok... Ne dişin var, ne kuşun! Erkekliğin habbesi kalmamış."* (Boşat Enis, **Yolgeçen Hanı**). • Uyuşturucu

madde; esrar, eroin vd.: *"Adembabanın gelip gelmediğini sorduğu bu kuş hangi kuştu? Bu bir parolaydı. Hapiste, eroine kuş diyorlardı."* (Recep Bilginer, **Hapisliğim**). [Uyguristan'da bulunan bir duvar resmi, *Temer Kuş Tigin* adını taşır ("Demir Kuş Bey"). Ereksiyon halindeki bir erkeği gösteren resim, 1100 yıl öncesine tarihlenmiştir.]

KUŞÇU i. Muhabbet tellalı, fuhuş aracısı, pezevenk.

KUŞDİLİ d. (Edirneli Etmekçizâde Şeyh Muhiddin'in icat ettiği konuşma biçimi; XVI. yy.) Sözcükler arasına tekdüze heceler yerleştirerek uygulanan bir tür konuşma biçimi. Örneğin: [Be-ge-ne-ge] (ben) [sa-ga-na-ga] (sana) [bi-gi-ti-gi-gim] (bitiğim)... gibi. Ayr. bk. AGANİGİ.

KUŞ KALDIRAN d. Erkeklik organının sertleşmesine yol açan (kimse, olay, özellikle yiyecek): *"Zencebil âsâ çüki virür sakandurdan nişâh / Ol kebuter-bâza benzer var mıdır kuş kaldıran."* (Nevizade Atai, **Hezliyat**).

KUŞLAMA i. Özensizce, gelişigüzel bildiri dağıtma.

KUŞLAMAK f. (Bir sınav, bir ders için) Çok çalışmak; başka konularla ilişkisini keserek, yoğun biçimde çalışmak. Eşanl. İNEKLEMEK.

KUŞU KALKMAK d. Erkeklik organı dikelmek: *"–Kızlarla arkadaş olmak istiyorum!.. –Deyyus kuşun kalktı di mi?.."* (Derya Sayın, karikatür). Bk. KUŞU ÖTMEK.

KUŞU ÖTMEK d. Erkeklik organı, cinsel birleşme, dölleme yetisi taşımak: *"...'Kuş bir ötmeye başlasın, Galata'ya seni ben götürecem, parası benden,' dedi Safa..."* (Muzaffer Buyrukçu, **Mağara**). KUŞU KALKMAK, KUŞU UÇMAK, KUŞU UYANMAK gibi çeşitlemeleri de vardır: *"Ne o almışın manitayı uzuyosun kenardan... Sende kuş uçmuyodur. Kenara kaç şööle de, biz tadına bakalım."* (Abdülkadir Elçioğlu, karikatür).

KUŞU UYANMAK d. (Yeni ergen erkek çocuk) Erkeklik organı sertleşir olmak. • Erkeklik organı sertleşmek, dikelmek. Bk. KUŞU ÖTMEK.

KUTSAL MANTAR d. (türk. - yun. *manitari*'den) Bir tür uyuşturucu madde; psilobine.

KUTU i. (yun. *kutis, koitis*'ten) Dişilik organı, vagina, ferç: *"Gösterme halka giy donun örtüp bacağını / Dil olma gayrı kapa kutunun kapağını."* (Enderunlu Fâzıl, **Zenannâme**). *"Yaprak 'muayeneden' çıkar çıkmaz, gülümseyerek: –Beğendi mi kutunu? diye soruyordu."* (İrfan Yalçın, **Genelevde Yas**). Ayr. bk. BAL KUTUSU, KUKU. • (Kumarda) Kasa, çanak. Ayr. bk. ÇANAK.

KUTU HAKKI d. (yun. - türk. e.) (Kumarhane gibi yerlerde) Kazanan kişinin, kumar oynatan kişiye kazancından verdiği yüzdelik: *"Kazanan %5 olan 50 lirayı kumarhane deyimiyle 'kutu hakkı' olarak hemen öderdi krupiyeye."* (Kayhan Sağlamer, **Türk Mafiası**). Ayr. bk. TABELA, TEBEŞİR.

KUYRUĞUNU KIVIRMAK d. Korkmak, dehşete kapılmak nedeniyle sinmek: *"–Ne afallaştın ulan? Korkacaksan kuyruğunu kıvır, aramızdan savuş."* (Server Bedi, **Hey Kahpe Dünya**).

KUYRUĞU TİTRETMEK d. (Hayvan) Ölmek. –(Genellikle, sevilmeyen insan için) Ölmek, gebermek, zıbarmak: *"Hani öldü, zartayı çekti, geberdi, gitmesi yakınlaştı, kuyruğunu titretti, mortoyu çekti, dünyaya gözlerini yumdu, öbür dünyayı boyladı, göçtü, ilâh derler ya... Hepsi bir mânayı: Ölüm mânasını ifade eder."* (Mehmet Ergün, **Neyzen Tevfik ve 'Azâb-ı Mukaddes'i**).

KUYU i. Anus, makat. Rektum.

KUYUCU s. ve i. Anal ilişkiden hoşlanan (aktif erkek).

KUZU i. Edilgin eşcinsel erkek. • Deneyimsiz, toy, genç kimse. • Genç kız: *"–Ne itoğluittir bizim Mayk, senin gibi kuzuları, mazallah, çıtır çıtır yer."* (F.M. İkinci, **Kara Nara**).

KÜÇÜK d. Bir erkek adının başına getirildiğinde (örneğin, Küçük Ali gibi) o kişinin

erkeklik organı anlamını taşır: *"... heyecandan eli ayağı titriyor, küçük Tamer de küheylan gibi şaha kalkmış kişniyor!"* (Engin Ardıç, **Yukarıda Başka Bayan Yoktur**). • 35 cl.lik rakı.

KÜÇÜK GELMEK d. (Bİr işle gereğince uğraşmak, birisiyle tam bir ilişkiye girmek vb. için) Yeterince gelişkin olmamak, yeterli olmamak, toy, acemi olmak: *"Sen bu işe küçük gelirsin yavrı, git de baban gelsin."* • (Kadın ya da edilgin eşcinsel erkek için, bir erkeklik organı) Yeterli büyüklükte olmamak.

KÜÇÜK ŞEF d. (türk. – fr.) Bir tür uyuşturucu; peyotl, pesoteye.

KÜFE i. (fars. *küfe*, "büyük sepet, arka sepeti") Kıç, kalçalar: *"Falçatayı korkutmacadan küfesine tutu-tutuverdik."* (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**). *"Hehhe... Küfeye bak... Kiraz küfesi buu!"* (Oğuz Aral, **Utanmaz Adam**). *"Anam nerde büyüttün bu küfeleri!.. Hepsi senin mi yavrum..."* (Latif Demirci, **The Selamün Aleyküm**).

KÜFECİ i. (fars. – türk. e.) Özellikle kalçalardan hoşlanan erkek. • Aktif sodomist; anal ilişkiyi tercih eden erkek.

KÜFEDEN GİTMEK d. (fars. – türk.) (Erkek) Aktif olarak, anal ilişkide bulunmak. Anal koit yapmak.

KÜFELİK s. (fars. – türk. e.) Ayakta duramayacak kadar sarhoş (kimse): *"Salih tam küfelik olunca, müşteriler etrafı toplayıp, dikkânı kapatıyorlar."* (Halit Çapın, **Salih'in Orası**).

KÜFLÜ i. Altın lira: *"–Mangizi görelim. Sende ıskat küflüleri vardır kiii... Sökül dedim dızgallı, bayıl dedim".* (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**). • Hasis, cimri (kimse).

KÜLLEME i. es. Hile, dolap, dalavere.

KÜLLÜM i. Kumarda, yenilme. Bütün parasını yitirme. Ayr. bk. GÜLLÜM.

KÜLLÜM YUTMAK. Bk. GÜLLÜM YUTMAK.

KÜLÜSTÜR s. ve i. Önemsiz, değersiz: *"Gelip Fuat'ı külüstür liman kâtipliğinde, elli kâğıtta bırakmıştın, değil mi?"* (Mehmet Seyda, **İçki, Kumar, Fuhuş**). • Çirkin, yaşlanıp çirkinleşmiş: *"Bu namussuzlar ya külüstür bir karıya sarılacaklar, yahut ki pis bir yorgana".* (Samim Aşkın, **Halk Plajı**). • Niteliksiz, düzeysiz, aşağılık: *"...incesaz takımı oracıkta piyasa şarkılarının en külüstürlerini çalıyordu".* (Osman Cemal Kaygılı, **Çingeneler**). • Eski, bozuk ya da habire arıza yapan (oto, motorlu araç).

KÜLÜSTÜRLEMEK f. KÜLÜSTÜR (bk.) duruma gelmek, külüstürleşmek: *"–Bugünlerde de iyice külüstürledim biliyor musun? (...) Kadın gözlerinin yaşardığını göstermemek için mutfağa geçti".* (Orhan Kemal, **Bir Başka Korku**).

KÜLÜSTÜR MARKA d. (türk.? – ital.) Bk. KÜLÜSTÜR. • Bozuk, eski olduğu için, markasının önemi kalmamış (saat, otomobil vb. şey).

KÜL YEMEK d. Yanlış hesaplamak; hesapta aldanmak (özellikle kumarda): *"Çıkmış verdi zannederek plâkaya yazdım, halbuki vermemiş, kül yemek üç papele mal oldu..."* (Hulûsi Kodaman, **Zar-Kâğıt Oyunları ve Hileleri**).

KÜL YUTMAK d. Yanılmak, hileye aldanmak, oyuna kanmak.

KÜL YUTTURMAK d. (Birisine) Hile yapmak, (birisini) hileyle kandırmak, oyun yapıp aldatmak, dalavereye getirmek.

KÜMBET i. (fars. *günbed*'den) Kalçalar, kıç: *"...gözlerinin yaşına bakmayarak gümüş künbetine demir kazık çakmış."* (Derviş İsmail-Murat Bardakçı, **Tellaklar Kitabı**) • (İnsanda) Karın: *"Ondan soonacıma da bedava tarafından şampanyayla kümbeti şişiriyoruz."* (Oğuz Aral, **Utanmaz Adam**).

KÜNYESİNİ SİLMEK d. (ar. *kinâye*'den; türk. e. ve f.) (Memur, öğrenci vb. kimseyi) Sürmek, sürgün etmek. • Kovmak, tard etmek. • (Birisini) Öldürmek. Adını ortadan kaldırmak.

KÜP i. Sarhoş (kimse); çok içki içen (kimse).

KÜPE SIÇAN DÜŞMEK d. Çoğu kalmak.

KÜP KAPAĞI d. Boyutları çok büyük ve kalın, ancak değersiz kitap.

KÜPLER i. Bir tür uyuşturucu, LSD, lizerjik asit dietilamid. KULÜPLER diye de söylenir.

KÜPLÜ i. es. Meyhane: *"Fıçı yerine küp kullanan meyhanelere ise 'küplü' denirdi."* (Kemal Sülker, **İçki ve Toplum**). • Ayyaş, alkolik (özellikle parasız, züğürt içkici): *"Sokaklarda dilenip dolanan bütün küplüler orada huryada."* (Sermet Muhtar Alus, **İstanbul Kazan Ben Kepçe**).

KÜP YIKAMAK d. Çapkınlık etmek. Hovardalık etmek.

KÜRDAN i. (fr. *cure-dent*'dan) Çocuğun penisi, çük. • Küçük erkeklik organı. • s. Az, yetersiz: *"But berde, kürdan habbe –Çok para, az yemek".*

KÜRDANCI i. (fr. – türk.) Küçük erkek çocuklardan hoşlanan edilgin eşcinsel erkek, çocukçu sapık. • Sübyancı, küçük erkek çocuklarla cinsel doyumunu sağlayan sapık.

KÜRE i. (ar. *kürre*'den) (Kadında, kızda) Göğüs, meme. • Kalçalar.

KÜRÜN i. Şaka.

KÜRÜNDEN zf. Şakadan, latife olarak.

KÜRÜN PALAGO d. Bekçi, polisten bir düzey aşağıdaki güvenlik memuru: *"Tam laçolarla (erkeklerle) koli kesecekken (iş bitirecekken) kürenpalagolardan (bekçilerden) biri sökün etmez mi?"* (Pınar Çekirge, **Yalnızlık Adasının Erkekleri**). KÜREN PALAGO da denir.

KÜSKÜN i. es. Kız memesi.

KÜTE i. (ono. *pata küte*'den) Silah. • Silah olarak kullanılabilecek herhangi bir nesne; sopa, taş vb. (MÜKE de denir.)

KÜTLEMEK f. (ono. *küt*'ten) Telefonu, birisinin yüzüne karşı sertçe kapamak.

KÜTÜK i. Kaba saba yapılı, hantal kimse. • Bilgisiz, düzeysiz kimse: *"Karısının, 'başladın mı gene?'sini sert karşıladı: –Başladım tabiî. Saatlarca oturulur mu o kütükle?"* (Orhan Kemal, **Kadın Parmağı**).

KÜTÜRDETMEK i. (ono. *kütür*'den) (Birisine) Sımsıkı sarılmak, aşkla ve çok güçlü olarak sarılmak: *"–İşte yuvamıza geldik Neclâ. –Kütürdet beni Avnil"* (Oğuz Aral, **Avanak Avni**).

KÜTÜR KÜTÜR d. Vücudu dipdiri, hiçbir yeri gevşeyip sarkmamış, güzel vücutlu kimseleri nitelemek için kullanılır.

L

LABUNYA i. (çing. *lubnia,* "fahişe"den) Edilgin eşcinsel erkek, kadınsı tavırlı erkek eşcinsel: *"Paparon (polis) başka bir labunyayı arıyormuş."* (Dr. Arslan Yüzgün, **Eşcinsellik**). Daha çok, LUBUNYA biçiminde kullanılır. LUBİNYA, LÜBİNYA da denir. Bk. LUBUNYA.

LABUŞ. Bk. LABUNYA.

LÂCİ i. (fars. – türk.) Lâcivert; lâcivert renkli giysi, erkek takım giysi.

LÂCİLERİ ÇEKMEK d. (fars. – türk.) (Erkek) Lâcivert ya da resmî, koyu renkli giysisini giymek: *"Necmi, 'lacileri' çekmiş, altın köstek göbekten bele sallanıyor..."* (Engin Ardıç, **Yukarıda Başka Bayan Yoktur**).

LAÇI s. (çing.) İyi; güzel, hoş: *"–Ah lâçı (güzel) ağabeyciğim."* (Osman Cemal Kaygılı, **Çingeneler**). Bk. LAÇO.

LAÇKA s. (ital. *lasciare,* "bırakmak"tan) Yaşlı (fahişe). • Yaşlı edilgin eşcinsel (erkek).

LAÇO s. ve i. (çing. *laço,* "iyi, emin") Genç erkek; yakışıklı erkek; oğlancı, kulampara, aktif eşcinsel erkek: *"... başına sarı peruklar, sırtına siyah şifonlar geçirerek konuk laçoları güldürüp eğlendirirdi."* (Murathan Mungan, **ÇC**). *"Biri; daha ilk görüşte dikkatimi çeken, boylu, poslu, kalın bıyıklı, kara yağız genç adamdı... Sonradan, bu tiplerin "Laço" diye adlandırıldığını öğrendim."* (anonim, **Biz Şorololar**). *"Yeşil Göz: Sen sus, laço. Kafa ütüleme. Kartopu lâfı bitti. Ne o takıyor bizi, ne de hücresindekiler."* (Jean Genet–Yıldırım Türker, **Gözetim Altında**). *"...'Lubunya', pasif eşcinseli, 'laço' ise aktif eşcinseli vurgular."* (Dr. Arslan Yüzgün, **Eşcinsellik**). (Aynı sözcük Alman argosunda "iyi" anlamında kullanılır – Siegmund A. Wolf, **Wörterbuch des Rotvelschen**). Ayr. bk. LAÇI.

LAFINA TABANCA SIKMAK d. (fars. *lâf; tebânçe;* türk.) (Birisinin) Söylediği söze karışıp konuşmayı bozmak: *"...Lafıma tabanca sıkmasana" -Mavi hususi kendisinin demek? Müteahhit mi demiştin?"* (Orhan Kemal, **Bir Filiz Vardı**).

LAF SIÇMAK d. (fars. -türk.) Güzel olduğunu sanarak çok sıradan ya da saçmasapan bir şey söylemek. Ayr. bk. HİKMET SIÇMAK, KELAM SIÇMAK.

LAGA LUGA ETMEK d. (ar. – *rabarba* – türk.) Gevezelik etmek; anlamsız, yararsız laflar söylemek: *"Fazla laga luga etme. Hadi bakalım gavat, hodri meydan."* (Ömer Pınar, **Sohbet Babında**).

LAĞIMCI s. ve i. (yun. *lakhoma,* "çukur, oyuk"tan; türk. e.) Anal birleşmeden hoşlanan kimse, aktif sodomist. • Aktif eşcinsel erkek, kulampara.

LAHANA YAPRAĞI d. (yun. *lakhanon,* "sebze"den; türk.) (Aşağılayıcı yaklaşımla) Gazete: *"Vaay!.. Demek ağamız İtilafçı... Ne yazıyor bakalım senin lahana yaprağı?"* (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**).

LAHMACUN PİDESİ d. (fars. -ar. taml. *lahm–ı 'acîn;* rum. *petta,* "pide"; türk. e.) Bön, aptal, ahmak (kimse).

LAKERDA i. (yun.) es. Harika, muhteşem (şey, kimse). • Yaşlı fahişe. • Konu, durum: *"Ama sen hiçbir yere çağırılmasan da büyüksün." ... "O ayrı lakerda." dedim.* (Muzaffer Buyrukçu, **Dünden Bugüne-Günlükler**).

LÂL i. (ar.) Dişilik organı, vagina. *"Şakıf'ın lâlimin harcı / Sürem ağlaya ağlaya"* (anonim; Erhan Akyıldız, **Bir Dilenci Kampı**).

LÂLE i. (fars.) Anus, makat. • Edilgin eşcinsel erkek. • Aptal, niteliksiz kimse. *"Tıraşı kes, caz yapma! Sen mi dövüşeceksin lâle!"* (Alp Buğdaycı, **Kan Sıcak Akacak**). Ayr. bk. GÖT LÂLESİ.

LÂLEBALİ s. (ar. *lâubali,* "aldırmam"dan) Saygısız, laubali.

LAMBALAMAK. Eşanl. AMPUL ASMAK.

LANGIRT i. (ono.) Bir şeyin bir şeye (topun kaleye, potaya vb.) girişini nitelemek için kullanılır.

LANTOŞ s. Hantal.

LAPA i. (ital. *pappa*'dan) Miskin; şişman olduğu için hızlı devinemeyen kimse.

LAPİŞ i. Dudak, dudaklar, ağız.

LAPİN s. ve i. (lat. *labrus*'tan) Akılsız, kolayca aldanan (kimse).

LAPUŞ i. Eşanl. LAPIŞ. • Öpüş, öpüşme: *"Bir lapuşlar, ayrıca da but berde... Kordon'da bir dairesi var anlatamam!"* (Dr. Arslan Yüzgün, **Mavi Hüviyetli Kadınlar**).

LASSA i. (tic. m.) Edilgin eşcinsel erkek.

LASTİK i. (yun. *elastes;* fr. *elastique*'ten) Edilgin eşcinsel erkek.

LATERNA i. (lat. *lanterna*'dan) Eski, yıpranmış, köhnemiş (araç gereç, otomobil vb.)

LAVA i. es. Alma; içeriye alma.

LAVUK s. ve i. (kürt. *lavo,* "oğul, oğlan"dan) Erkek, adam: *"Helal olsun bana, çok kral bir lavuğa tav olmuşum..."* (Metin Kaçan, **Ağır Roman**). *"–Homolara bak Osman abi... Pıst naber kızlar!.. –Eşcinsel galiba lavuklar!.. Keh kah koh..."* (Latif Demirci, **The Selamün Aleyküm**).

LAYN i. (ing. *line,* "hat, çizgi"den) Yarım gram kokain; bir dozluk kokainin yarısı: *"Layn: Kokain bağımlılarının bir gram kokainin yarısı kadar kokain için kullandıkları sözcük."* (Erhan Akyıldız, **Sahte Cennetin Tutsakları**).

LAYT ERKEK d. (ing. *light,* "hafif"- türk.) Kılıbık, pısırık, korkak (erkek): *"Layt erkeksin oğlum sen!"* (**Çocuklar Duymasın**, tv dizisi).

LEBLEBİ i. (ar. *leblâb*'dan) Mermi; tabanca, tüfek kurşunu: *"Köre üç kurşun tutturmuş. Hem de brovnik leblebisini değil, beş parmağım gibi parabellum mermisi..."* (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**). • Anus, makat. • (1990'larda) Küçük boyutlu, bakır bin lira.

LEĞEN i. (yun. *lekane,* "tekne"; fars. *legen*) (İnsanda) Kalçalar, kıç: *"Mademki kızda kirlenmiş leğen, yediğin boku temizlemek için, ya ananı beğen, ya babanı beğen!"* (Mehmet Seyda **Battı Balık Yan Gider**).

LEHİM i. (ar.) (Erkek için) Cinsel ilişki.

LEHİMLEMEK f. (ar. - türk. e.) (Erkek) Birisiyle aktif olarak cinsel ilişkiye girmek, düzmek: *"Deliler gibi ağladım– benim dutluğumdan faydalanıp canice lehimlemişti beni".* (anonim, **Islak Dudaklar**).

LENGER ATMAK d. (fars. – türk.) (Tekne) Demir atmak, demirlemek: *"Tam kırk üç günde Yemene vardık/ Vapur lenger attı bulduk limanı"* (Zeytinburunlu Konik Mustafa Çavuş, **Yemen Destanı**).

LES s. ve i. (*lesbiyen*'den kıs.) Sevici, eşcinsel (kadın). LEZ de denir. Ayr. bk. LESBOŞ.

LESBOŞ s. ve i. (*Lesbos* adasının adından, türlü Batı dillerinde *lesbien,* türk. *lesb–oş*) Sevici, eşcinsel (kadın). LEZBOŞ, LESBİŞ, LEZBİŞ biçimlerinde de kullanılır: *"–Yapmayın ahlâksız karılar! –Sizin erkeğiniz benim! –Toplum henüz lezbiş ilişkiye hazır değil!"* (Uğur Durak, **Raka Raka Rak**). Ayr. Bk. LEZZO.

LEŞÇİ i. (fars. *lâşe;* türk. e.) Güzelliğine çirkinliğine, gençliğine yaşlılığına aldırmaksızın her kadına ve kıza yaklaşan erkek; ne olursa olsun zamparalık yapan erkek.

LEŞİ OLMAK d. (fars. *lâşe;* türk.) Daha önce, birisini öldürmüş bulunmak; eski bir katil olmak: *"İçerde (Cezaevi) yatmıyan, ya da leşi olmıyan kişileri aşağsamak için ellerinden geleni yaparlardı."* (Y. Kenan Karacanlar, **Babıali Kaldırımlarında Bir Adam**). *"Benim beş leşim var / dı diye kesti Rıza"* (Hulki Aktunç, **Yeraltı Destanları**).

LEŞ YAPMAK d. (fars *lâşe;* türk.) (Şoför) Birisini aracıyla çiğneyip ölümüne yolaçmak.

LEYLA i. (ar.) Sarhoş, esrik; çok içip aşırı sarhoş olmuş kimse: *"Bu leylânın egzos patırtısını çekmek zorunda mıyız be abicim?"* (Oğuz Aral, **Utanmaz Adam**). *"... Salih her kişi için birer taneden dört tane içmekte... Ve gece 22 dedin mi Salih; Leyla..."* (Halit Çapın, **Bay Alkolü Takdimimdir**).

LEZBİŞ.Bk. LESBOŞ.

LEZZO i. (tic. m.) Sevici, eşcinsel (kadın): *"... 'Koca lezzo', dedi Turandot".* (Raymond Queneau–Tahsin Yücel, **Zazie Metroda**). Ayr. bk. LESBOŞ.

LİMON SIKMAK d. (yun. *leimon;* lat. *limonium*'dan; türk.) (Bir konuşmayı, bir yaklaşımı, bir ortamı) Olumsuz etkileyecek bir şey söylemek, bir davranışta bulunmak: *"Haftaya zaten bakanlıktan yürüyeceğim... Son parsama limon sıkıyorsunuz..."* (Süavi Süalp–İsmail Gülgeç, **Gündüz İnsan Gece Hırt**).

LİMONUN SUYUNU SIKMAK d. (yun. *leimon;* türk.) (Erkek) Masturbasyon yapmak.

LİNBEK.Bk. LOMBAK.

LİPİRONİ i. (yun.) Kumarda kaybettiği parayı vermeme: *"Lipironi, lipironi! / Efayes kayimeni! / Avriyo prenis. / İskorda, koromidi!"* (anonim, mani.)

LOKMA i. (ar. *lukma*'dan) Anus, makat. (Özellikle edilgin eşcinsel erkekte.)

LOKUM i. (ar. *hulkum,* "boğaz"dan) (İskambilde) Kupa. • Çok güzel, çekici insan. • Çok kolay ve elverişli (iş, edim vb.)

LOLO i. (yun. *lolos,* "çılgın, deli"; çing. *lilo,* "kaçık, sapık") "Bana da mı lolo, bize de mi lolo" gibi kullanılarak, bir sözün, bir tavrın geçerli olmadığını, herkesin böyle bir konuda aldanabileceğini ama bazılarının (sözü söyleyen kişinin) aldanmayacağını belirtmek için söylenir: *"Bize de mi lo lo lo, zirâ ağa biraderimdir, delidir. İhtiyacı mı var?"* (anonim, **Bilgiç Subaşı;** meddah hikâyesi, XVIII. yüzyılın ilk yarısı). *"Matiz: Bana da mı lololo? Kavuklu– Lolo, molo, böyle. Sen boynunu bük de hamamına git civanım."* (Ortaoyunu, **Hamam**). *"Vay namussuzlar, edepsizler, ırsızlar... Bana da mı lololo?"* (Ahmet Rasim, **Fuhş-i Atîk**). *"–Bize de mi lolo kızım? Çalışan kızların ne olduğunu bana sorsunlar!"* (Orhan Kemal, **Bir Filiz Vardı**). LOLOLO biçiminde üçlendiği de olur. • Çük.

LOMBAK s. ve i. Garip çehreli pörtlek gözlü (kimse): *"Lombaklar, zevk soframa gelin, bana doğru uzayın!"* (Metin Kaçan, **Ağır Roman**). • Trabzon–Maçka ağızlarında LİNBEK, LÜMBEK; *"Anormal kişi"* (Kudret Emiroğlu, **Trabzon–Maçka Etimoloji Sözlüğü**).

LORD i. (ing.) Bir tür uyuşturucu madde, hidromorfona.

LÖPONTİF i. (fr. *le,* tanımlık; *pointer,* "batırmak"tan ? n.) Cinsellikle ilgili ima, yakıştırma yapmada kullanılır: *"Manitayla aramızla löpontif vaziyetleri, çakarsın ya."* Ayr. bk. PONTİF.

LÖTREFİL YAPMAK d. (fr. *le,* tanımlık; *tréfile,* "haddeden geçirmek"ten türk. n.) (Erkek) Cinsel ilişkide bulunmak, düzmek.

LUBİNYA. Bk. LUBUNYA.

LUBUN. Bk. LUBUNYA.

LUBUNYA i. (sans.- çing. *lubnia,* "fahişe"den) Edilgin eşcinsel erkek; kadınsı tavırlı erkek eşcinsel; travesti: *"Lubunyalar habibeyi pek severler. Çay koyayım da kahvaltı yapalım."* (Dr. Arslan Yüzgün, **Mavi Hüviyetli Kadınlar**). • Köçek, (LABUN, LABUNYA, LUBUN, LUBİN, LUBİNYA, LÜBİNYA biçimlerinde de kullanılır.) (Sözcük, Alman argosunda *lublin, lubni, lubno* gibi biçimlerde, "fahişe" anlamında kullanılır – Siegmund A. Wolfe, **Wörterbuch des Rotwelschen**).

LUSTUR i. (ital. *lustra*'dan) Ayakkabı boyacısı.

LÜBİNYA. Bk. LUBUNYA.

LÜLE i. (fars. *lûle*) Anus, makat.

LÜLECİ i. (fars. *lûle;* türk. e.) Esrarkeş, esrarı tütün içme aracıyla (çubuk, nargile vb.) kullanmaya alışkın kimse. • Aktif eşcinsel.

LÜMBEK. Bk. LOMBAK.

LÜP i. (ono.) Karşılıksız elde edilen para, çıkar, nesne.

LÜPÇÜ s. Karşılıksız çıkar elde etmekten hoşlanan, bu davranışı alışkanlık edinmiş (kimse).

LÜPÇÜLÜK i. LÜPÇÜ'nün (bk.) edimi, tutumu, niteliği: *"Hacivat– Demek senin lüpçülüğün de var desene!"* (Karagöz, **Büyük Evlenme**). *"–Ulan mortocu, daha duralım mı? Sen lüpçülüğe iyice alıştın!"* (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**).

LÜPE KONMA d. Karşılıksız bir çıkar elde etme: *"Gitgide masrafı kısar; lüpe konmalar azaldığından kokona kafa tutmaya başlar."* (Sermet Muhtar Alus, **Eski Beyoğlu Âdet ve Âlemleri**).

LÜPLETMEK f. Ağzına atmak, çabucak yutmak: *"...herkes o macunlardan parmak parmak lüpletiyor da, Allah bir hakkı için ben o macunların yüzüne bilem bakmıyorum."* (Osman Cemal Kaygılı, **Çingeneler**). *"Bu sefer İsmet abinin öğle kayıntısını biz lüpleticez afiyetlen..."* (Altan Erbulak-Orhan Alev, **İki Üşütük**). • an. ge. Kolayca ya da karşılıksız olarak, bir çıkar sağlamak: *"...bir de bol keseden dağıtılan paracıkları lüpletmekte beis görmeyen purofüsür tohtur Hüseyin Efendi'nin azizliği..."* (Engin Ardıç, **Doğru Söyleyeni Dokuz Köyden**...).

LÜPÜRT i. (ono.) Bir şeyin çabucak, el çabukluğuyla alındığını, çalındığını, yenildiğini vb. belirtmek için kullanılır: *"...Pideler nooldu? -Lüpürt. -Peki şalgam suyu? -Lüpürt!"*

M

MABAT i. (ar. *mâ* ve *ba'î*'den, "devam, sonra, arka") Kıç, kalçalar: *"Kadın mabadının tüm azametini benim kalçama dayamış, ağzındaki jikleti bir inek zevki içinde geviştirip duruyordu."* (Süavi Süalp, **Dolmuş**).

MACAR i. (mac. *magyar*'dan) Bit.

MACERAYA TAKMAK d. (ar. *mâcerâ;* türk.) (Polis) Bir sanığı, değişik bölgelerle ilgili suçlarının olup olmadığını anlamak için karakol karakol dolaştırmak: *"–...Son defa beni maceraya takacaklardı, ama vazgeçtiler. –Ne demek maceraya takmak? –Karakol karakol gezdirmek demek."* (Nazlı Ilıcak, **Allah Kurtarsın**).

MACİR. Bk. MUHACİR.

MACUNLAMAK s. (ar. *ma'cun*, türk. e.) Sözü, ezgiyi uzattıkça uzatmak: *"Mavalı da gıygıyı da kes, macunlama artık."*

MAÇA i. (ital. *mazza*'dan) Kıç. Anus, makat. • Cesaret. Ayr. bk. GÖT, KARANFİL.

MAÇ ANLATMAK d. (ing. *match;* türk.) Sınavda, özellikle yazılı sınavda, soruyu bilemediği halde yanıtlamaya çabalarken ilgisiz, saçmasapan şeyler söylemek, yazmak.

MAÇASI SIKIŞMAK d. (ital. - türk.) Zor duruma düşmek, güçlükle karşılaşmak: *"Burada adamın maçası sıkışınca her şeyi öğreniyor, arkadaş."* (Güney Dal, **İş Sürgünleri**).

MAÇASI SIKMAK d. (ital. -türk.) Cesaret etmek; cesareti yeterli olabilmek: *"–Paralarım lan zâtını! –Maçan sıkarsa."*

MAÇAYI KURTARMAK d. (ital. - türk.) Zor bir durumdan kurtulmak; bir tehlikeyi atlatmak: *"Şeref maçasını kurtardı ama Tıpa'yı nasıl kurtaracak?"* (Oğuz Aral, **Utanmaz Adam**).

MAÇAYI SIKMAK d. (ital. -türk.) Güçlüğe, sıkıntıya dayanmak, katlanmak: *"Ne var yani. O maçasını sıkmış, bizden çok okumuş, kâtip olmuş."* (Tarık Dursun K., **Rıza Bey Aile Evi**).

MAÇO s. ve i. (isp. *macho,* "erkek, eril"den) Erkek; iri yarı, "sert" erkek: *"Kadınların da insan muamelesi göreceği güne dek, mücadelemizin odağı maço ve zontalara ölüm!.."* (Kemal Gökhan Gürses, **Aydınlarla Zontaların Savaşı**). • es. Para tomarı.

MADAM AVUÇ d. (fr. *madame;* türk.) El, avuç. (Masturbasyon yapılan, yapılmış olan el, avuç.)

MADARA s. Niteliksiz, kötü, düşük düzeyli: *"Bana İspanya'nın en madara kalecisi diyenleri şimdi rezil edicem."* (Oğuz Aral, **Utanmaz Adam**).

MADARACI i. Kalpazan. –Piyasaya sahte para süren kimse: *"İşbu erazil takımı arasında, kalpazanın bastığı parayı piyasaya süren 'madaracı'..."* (Engin Ardıç, **Doğru Söyleyeni Dokuz Köyden**...).

MADARA ETMEK d. (Birisinin) Sahtekârlığını ortaya çıkarmak. • (Birisini) Utanılacak duruma düşürmek, mahçup etmek: *"Koftinin biri nasırımıza basarsa, kabadayılığımızı madara eder."* (Süavi Süalp, **Sahte Kabadayı**). *"Onları madara etmezsem bana da Canavar Avni demesinler!"* (Oğuz Aral, **Avanak Avni**). • (Bir şeyin) Sahte, kalp olduğunu ortaya çıkarmak: *"Namımızı madara ettin ama, bu hapishaneden canlı çıkmayasın Hırt Behçet..."* (Süavi Süalp–Bülent Arabacıoğlu, **Gündüz İnsan Gece Hırt**).

MADARA OLMAK d. Yanlışlığı, yalanı ortaya çıkmak. –Mahçup olmak, gülünç düşmek: *"...şu ciğeri beş para etmez kontrolun karşısında madara mı olacaktı?"* (Orhan Kemal, **Mezartaşı**).

MADDE i. (ar.) Uyuşturucu madde: *"Ben madde bağımlısıydım abi."*

MADEN i. (ar. *ma'den*) Parası bol (kimse). • Kolayca para sağlanılan, çıkar eldo edilebilen (kimse, yer, kuruluş). • Doğurgan (kimse). • Beceriksiz (kimse). • Eroin.

MADİ s. Olumsuz. Kötü, fena: *"...gece de gece madi bi yağmur neyse hapçılar naylon tente çekmiş gel lan ıslanma dedi biri..."* (Hulki Aktunç, **Madi Hayat in the Dark**). *"Birkan-...Çıkıştım. Madi lubunya ne olacak..."* (Dr. Arslan Yüzgün, **Uçurum**). • Gerçek olmayan. Sahte.

MADİDEN zf. Gerçek dışı. Şaka olarak, şakadan: *"–Madiden penisleşiyorsun gacı...(...) –Şaka konuşuyorsun, kadın..."* (Dr. Arslan Yüzgün, **Eşcinsellik**). • Olumsuz; kötü berbat: *"...madiden bi yağmur biiiyo musun manyak mıyım ben bu kadar ıslandım..."* (Hulki Aktunç, **Madi Hayat in the Dark**).

MADİK i. ("zıpzıp oyunu, fiskeyle oynanan zıpzıp" anlamında erm. k.) Hile, dalavere.

MADİK ATMAK d. (erm. -türk.) Hile yapmak, dalavere yapmak: *"...en büyük felâketlerin uçurumuna yuvarlanan zavallı, bedbaht Georges Dandin. Göroorsun karın sana ne madikler atoor."* (Haldun Taner, **Sersem Kocanın Kurnaz Karısı**). *"–Puştluk etme Arap... Madik atma bana."* (İrfan Yalçın, **Genelevde Yas**). MADİK ETMEK, MADİK OYNAMAK diye de söylenir: *"Hayri bana öyle bir madik oynadı ki, hâlâ aklımdan çıkmaz."* (Hulûsi Kodaman, **Zar-Kâğıt Oyunları ve Hileleri**).

MADİKÇİ s. (erm. -türk. e.) Hilekâr, dalavereci.

MADİK ETMEK s. (erm. -türk. e.) Bk. MADİK ATMAK: *"Hacivat– Efendim, Karagöz'le ortak olduk, şimdi bana madik ediyor."* (Karagöz, **Salıncak**). *"–Osman, define çıkarsa benim payıma madik etme..."* (Hüseyin Rahmi Gürpınar, **Hakka Sığındık**).

MADİK OYNAMAK d. (erm. - türk.) Bk. MADİK ATMAK: *"Saplantısı şu: –Bana nasıl madik oynar bu kaltak?"* (Attilâ İlhan, **Kurtlar Sofrası**). *"Ama, şu kancıklığa ne buyurulur? / Oynadığın madikleri neye yoralım?"* (Metin Eloğlu, **Akılsız Kalem**).

MADİ PAPARON d. Bekçi: *"–Madi paparon zaten naşlıyor. (...) –Bekçi zaten gidiyor."* (Dr. Arslan Yüzgün, **Eşcinsellik**). Ayr. bk. PAPARON.

MAFİŞ s. (ar. *mâ-fih-şey'den),* "şey"den) "Yok, bulunmaz, kalmadı" anlamında söylenir: *"...hastalık mı geliyor bilmem işte öyle bir dalga oluyor, tavuklar mafiş!"* (Attilâ İlhan, **Sokaktaki Adam**).

MAGANDA i. Görgüsüz, kaba saba, yontulmamış kimse: *"Bakın zonta bu açıdan temizdir, bu işlere bulaşmaz, şimdinin fortçusu maganda..."* (Engin Ardıç, **Nerede O Eski Fortçular**). • Özellikle kalabalık ortamlarda hiçbir kural dinlemeyen kimse: *Trafik magandaları, düğün magandaları...*

MAHALLE i. (ar. *hulûl*'den *mahall, mahalle*) (Cezaevi koğuşunda) Bölüm; birbirine yakın kişilerin yataklarının oluşturduğu kısım: *"Koğuşta mahalleler var. Her mahalle 6 ranzadan oluşuyor. Altlı üstlü olmak üzere her mahallede asgari 12 kişi kalıyor."* (Nazlı Ilıcak, **Allah Kurtarsın**).

MAHALLEBİCİ.Bk. MUHALLEBİCİ.

MAHALLECİ i. (ar. -türk. e.) Gezgin eskici esnafı; sırt eskicisi.

MAHBUBE i. (ar. *hubb*'dan, *mahbûb, mahbûbe,* "sevilen kız, kadın") es. Yaz mevsimi.

MAHBUP i. (ar. *hubb, mahbûb*'dan) (Erkek için) Sevilen erkek, oğlan.

MAHKEME DUVARI d. (ar. *mahkeme*–. fars. *divâr;* türk. e.) (İnsan yüzü için) Somurtkan; duygusuz: *"Ömer bey, suratı mahkeme duvarı, geldi. Semih'i yoktan yere haşladı."* (Tarık Dursun K., **Memurum, Memursun, Memur**).

MAHPUS DAMI. Bk. DAM.

MAKARA i. (ar. *bekre*'den) Alay; gırgır. Sürekli tekrarlanan ve birbirini izleyerek çoğalan alay, gırgır; kahkaha: *"Artık gülüşmeler makaraya dönüşüyordu."* (Süavi Süalp, **Gene İyi Davrandık**).

MAKARA ÇEKMEK d. (ar. -türk.) Burnunu (burnundaki sümüğü) uzun uzun çekmek. • Alay etmek. • Kahkaha atmak.

MAKARA GEÇMEK d. (ar. -türk.) Alaya almak, gırgır geçmek.

MAKARA KOYMAK d. (ar. - türk.) (İki kişi arasına) Nifak sokmak, bozuşmaları için

hile yapmak: *"Uysal'ın yaptığı sıfır numara itlik. Maksadı aramıza makara koymak."* (Attilâ İlhan, **Kurtlar Sofrası**).

MAKARAYA ALMAK d. (ar. -türk.) (Birisini) Alaya almak; (birisiyle) alay etmek, gırgır geçmek: *"Olur ya gelen kartın arkasına kendileri bir yazı yazar işletirler, sonra da makaraya alırlar."* (Yalçın Doğan, **Kodes A.Ş.**). MAKARAYA SARMAK biçiminde de kullanılır: *"Karı çeşit. Kafası kıyak, seni makaraya sarıyo."* (Engin Ergönültaş, **Sultan Abla**).

MAKARYOS i. (Kıbrıslı din ve devlet adamı Mihail Khristodulos *Makarios*'un adından) Papaz, hristiyan dinadamı. • İskambil kâğıtlarından papaz.

MAKARNA i. (ital. *maccheronico*'dan) İtalyan para birimi, liret.

MAKARNACI i. (ital. - türk. e.) İtalyan.

MAKAS i. (ar. *maks, mıkâs*'tan) (Birisinin yanağını) İşaret parmağı ile orta parmak arasına alıp hafifçe kıstırarak sevgi gösterisinde bulunma: *"Yazın ulan... Size bedava yemek, içki, ayrıca mankenlerden de makas..."* (Süavi Süalp–İsmail Gülgeç, **Kolombo Şakir**). • (İki kişi) Birisine iki yönden hile yapma. –Hile, düzen, oyun: *"Hem gel bindir, hem de pardon. Kıyak makas be!"* (Orhan Kemal, **Serseri Mayınlar**). • Aynı döviz türüne, aynı anda Merkez Bankasının verdiği değer ile serbest piyasanın (Tahtakale'nin) verdiği değer arasındaki fark: *"Merkez Bankası kuru ile serbest piyasa kuru arasındaki fark büyümüş, 'makas' diye ad takılan bu farkı bankalar müşterilerinden yasal yollar ile kuru artıramadıklarından 'komisyon' adı altında alma yoluna başvurmuşlardı."* (Bülent Şenver, **Ekmek Aslanın Ağzında**). • em. "Sus, sesini kes, yeter" anlamlarında söylenir.

MAKASA ALINMAK d. (ar. - türk.) Oyuna düşürülmek, dalavereye, hileye getirilmek. –(Oyunda, kumarda) Birisi, diğer iki oyuncunun ortaklaşa uyguladığı hileye kanmak, aldatılmak: *"Ve gün geçtikçe ve kayıplar büyüdükçe, o masalarda, 'makasa' alındığını (...) anlıyordu."* (Celalettin Çetin, **Kumarbazlar Arasında**). MAKASA GELMEK diye de kullanılır.

MAKASA ALMAK d. (ar. -türk.) (Birisini) İki yandan denetim altına alarak oyuna getirmek. • (Oyunda) İki oyuncu anlaşarak bir diğerine hile yapmak: *"Ulan ne kıyak dalga!.. Bizi makasa alacaklar da..."* (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**).

MAKASA GELMEK.Bk. MAKASA ALINMAK.

MAKAS ALMAK d. (ar. - türk.) Birisinin yanağını işaret parmağı ile orta parmak arasına kıstırıp bırakarak sevgi gösterisinde bulunmak: *"Başımı okşadı; yanağımdan bir makas aldı!"* (Anthony Burgess–Aziz Üstel, **Otomatik Portakal**).

MAKAS ATMAK d. (ar. - türk.) (Konuşmayı) Kısa yoldan bitirmek, kısa kesmek. • (Kitap, sinema filmi vb.ni) Sansürlemek, sansür etme amacıyla bir bölümünü çıkarmak. • (Taksi, dolmuş sürücüsü) Araba sahibinin payından kesip cebine para atmak, arabanın gelirini haksız paylaştırıp çıkar sağlamak.

MAKASÇI s. (ar. - türk. e.) Makas atmayı (bk. MAKAS ATMAK) âdet haline getirmiş kimse, sürücü.

MAKAS DEĞİŞTİRMEK d. (ar. - türk.) Yaptığı işi, takındığı tavrı değiştirmek; başka bir yaklaşıma girmek: *"Makas değiştirmek istediğim doğru. Fakat niye onların tekerleğine taş koyayım?"* (Attilâ İlhan, **Kurtlar Sofrası**).

MAKAS ETMEK d. (ar. – türk.) *"Karagözcü argosunda oyunu bitirmek mânâsında kullanılan bir kelime."* (Uğur Göktaş, **Karagöz Terimleri Sözlüğü**).

MAKAS GEÇMEK.Bk. MAKAS ALMAK.

MAKASLAMAK f. (ar. - türk. e.) Çalmak. • (Bir kitaptan, bir sinema filminden vb.) Bir ya da birkaç bölümü sansür amacıyla çıkarmak. Ayr. bk. MAKASLAMAK, MAKASA ALMAK.

MAKASLIK i. (ar. - türk.) Helâ deliği, kuburluk.

MAKAS YAPMAK.Bk. MAKAS ATMAK (sürücü için).

MAKİNE i. (ital. *macchina*'dan) Silâh, özellikle tabanca: *"–Makine nedir? –Tabanca, bıçak... Bizim beylerin ıstılahlarından..."* (Ahmet Rasim, **Fuhş-i Atîk**). *"–Behçet ağbiye makine lazım!.. –Arpasız olmaz!.."* (Süavi Süalp–Bülent Arabacıoğlu, **Gündüz İnsan Gece Hırt**). *"On kuruşlar pata pat kaçıyorlar. Kiminin müğferi düşüyor. Kiminin makinası sallanıyor..."* (Ahmet Çakal, **Serseriler Arasında**). • Cinsel Organ. –(Özellikle fahişe için) Dişilik organı: *"Kadın da, ona yeni muayeneden geldiğini, hastanede onarıldığını, makinesinin sağlam olduğu cevabını verdi."* (Aziz Nesin, **Yokuşun Başı**). • Hile, düzen, oyun: *"Öyle olur olmaz makineleri yutmam."* (Ahmet Rasim, **Şehir Mektupları**). (MAKİNA biçiminde de söylenir.)

MAKİNE YAPMAK d. (ital. - türk.) Hile yapmak, dalavere yapmak: *"–Yani... sen de bana makine yapıyorsun galiba."* (Refi Cevat Ulunay, **Sayılı Fırtınalar**).

MAKİNELİ i. (ital. -türk. e.) Erkeklik organı, penis: *"İyi bakın lan, bak benim erkeğimin makinalısına..."* (anonim. **Doyumsuz Monika**). • Polis: *"Helal olsun makineliler (polisler) iyi çalışıyorlar ama yeterli değil..."* (Bekir Yıldız, **Uyuşturucu Dosyası**).

MAKİNİST s.ve i. es. (fr. *machiniste*) Komünist.

MAL i. (ar.) Güzel kız, kadın, oğlan; özellikle cilveli, işveli, hafifmeşrep kız ya da kadın: *"Gavgayı kessün eyle nine Vâsıf'a sual / Gör imdi sen mi fahişe yohısa ben mi mal"* (Enderunlu Vâsıf, **Zenanname**). *"Kavuklu– Aman, canım, sen ne mal imişsin de, ben farkında değilmişim."* (Ortaoyunu, **Hamam**). *"Bekârdı. Film setinden ayrılır ayrılmaz geceyi geçireceği birtakım 'mallar' arardı.* (anonim, **Diple**). • Orospu, fahişe: *"Ben size bu gece o zahmetinizin mükâfatını vereceğim. Bak ne güzel, bal gibi mallarım var, şimdi görürsünüz."* (Server Bedii, **Hey Kahpe Dünya**). *"Ablacığım, şu senin yeni malı hele bir görelim."* (Mehmet Seyda, **Kör Şeytan**). • (İnsanda) Bacak, kalça, göğüs; cinsel organlar: *"Zengin olsam hiç dinlemem kaçırırım... ne mal var onda."* (Muzaffer Buyrukçu, **Cehennem**). *"Bende bir mal var, fıstık gibi Allah canımı alsın ki! Yatakta bir kıvırıyorum ki, şaşarsın!"* (İrfan Yalçın, **Genelevde Yas**). • Kaçak madde niteliği taşıyan eroin, silâh, tabanca vb.: *"–Hangi malı olacak, bildiğin esrar... Hem de koca şeker kutusuyle..."* (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**). *"Vereceği bilgiler için kendisine uyuşturucu vereceğini söyler. Malı gösterir."* (İlhan Engin, **Eroin, Silah ve Ölüm**). *"...'Mal' uyuşturucu madde, silâh ya da yabancı sigara, her çeşit kaçak eşya anlamına gelirdi yeraltı dünyasında."* (Kayhan Sağlamer, **Türk Mafiası**). • Para.

MALAFA i. (ital. *malafatta*'dan?) Erkeklik organı, penis, zeker; büyük erkeklik organı: *"Gökten başına taş düşe, am kadar yara açıla da malafa kadar fitil işleye..."* (anonim, meddah hikayesi). *"Benim gibi eli kalem tutan biri, erinçlikle yaşamıyacaktı da, hangi malafası kıllı yaşayacaktı?"* (Y. Kenan Karacanlar, **Babıali Kaldırımlarında Bir Adam**). MALAFAT diye de söylenir: *"Üçgen vücüdün modası geçiye, şimdi hava üçgen malafatta..."* (Faruk Bayraktar, **Rezil-i Rüsvan**). *"...elime tükürüp malafatı sıvazladım."* (Alp Buğdaycı, **Kan Sıcak Akacak**). Ayr. bk. KALAFAT.

MALAK s. Aptal, salak.

MALAKA s. ve i. Parasız, bedava, beleş (şey). • Edilgin eşcinsel (erkek): *"Türkiye'ye mi dönmek istiyorsun ibne, malaka."* (Mithat Herder, **Kimlikte**).

MALAK EMZİRMESİ d. (Erkek) Cinsel organını emdirme, fellasyo yaptırma: *"... malak emzirmesi tabir edilen hoşluk, bilemedin Kama Sutra'dan aktarılmış birtakım akrobat hareketleri..."* (Engin Ardıç, **Parçalı mı Abi?**).

MALAMA i. ("altın" anlamında yun. k.) Lira, altın lira.

MALA VURMAK d. (ar. *mal* ya da fars. *malâ;* türk.) (Erkek) Cinsel ilişkide bulunmak;

düzmek: *"–Nea düşünüyorsun sevgilim... –Ne düşüneceğim ya... Mala vurmuşum gevşemişim..."* (Metin Üstündağ, **Yeryüzü Tutanağı**). Ayr. bk. VURMAK.

MALBORYA i. (tic. m. *Marlboro*'dan) Marlboro sigarası: *"Melek hanım malborya içerdi. Niye durup dururken maltepe alıyordu acıba?"* (Ferhan Şensoy, **Kazancı Yokuşu**). MALBORA, MALBUŞ biçimlerinde de kullanılır: *"Oooo mastika mastika / Oooo sigarası malbora"* (anonim, şarkı).

MALBUŞ i. Marlboro sigarası: *"İçki içmem. Sigara mı, günde yarım bilemedin bir paket Malbuş (Malbrough) içerim..."* (Pınar Çekirge, **Yalnızlık Adasının Erkekleri**). • *"Ver kız bir malbuş... Tüttüreyim gacı..."* (Dr. Arslan Yüzgün, **Eşcinsellik**). Ayr. bk. MALBORYA.

MALI GÖTÜRMEK d. (ar. - türk.) Önemli bir işi başarmak; herkesin göz diktiği bir çıkarı elde etmek: *"Bir ufak tefek sarışın vardı, Kil Nuray arkadaşımız 'malı götürdü', parmak ısırmıştık..."* (Engin Ardıç, **Bunu Yazan Tosun**...).

MALTA i. Hapishane avlusu; hapishanede volta atılan alan, koridor vb.: *"Mahkûmlar maltadan geçerek gidiyorlar, volta atıyorlar..."* (Turhan Temuçin, **Azrailin Öbür Adı**). (Bu tür zeminler eskiden Malta adası kökenli malta taşıyla döşenirdi.)

MALTA PARASI d. (*malta;* fars, *pâre*'den; türk. e.) Hapishane kabadayısının mahkûmlardan topladığı para: *"–Buna Malta parası derler. Temizlik için. İlk gelenden peşin alınır. Sonra her cuma günü tekrarlanır. Parayı veren kurtulur, vermeyen haftada bir gün, koridorun malta taşlarını, merdivenleri ve kenefi temizler. Tamam mı?"* (Recep Bilginer, **Hapisliğim**).

MALTIZ i. (ital. *maltese,* "Maltalı"dan) Dolandırıcı. T. iç. bk. ÇAKANOZ.

MAMA i. (ital. *mamma,* "anne"den) Genelev işleticisi kadın: *"Alt salonda mama bir sedire uzanmıştı. Baldırlarında, bileğinde ve gerdanında morluklar vardı mamanın."* (Celalettin Çetin, **Fahişeler Arasında**).

MAMA i. (ç. d.) Yarış atlarına verilen, güçlendirici, ilâç niteliğinde yem: *"Yok ata mama yedirmişler –Mama, doping ilacı. Mama bir anlamda padişah macunu..."* (Halit Çapın, **At Koşar, Baht Geçer**...). • Rüşvet.

MAMAKER i. (çing.) Arkadaş(lar), dost(lar): *"Reco, arada bir yatağından hoplayıp 'Mamaker-Butlaços!' diye bağırdı."* (Metin Kaçan, **Ağır Roman**).

MAMALANMAK f. Rüşvet almak: *"Çünkü en az onlar mamalanıyor bizden, en az onların çıkarları var."* (Sinan Hıncal–Mahmut Övür–Erzade Ertem, **İstanbul'da Bir Harlem**).

MAMÇAK s. ve i. Aptal, salak (kimse); manyak: *"Mamçak herifin teki be... Bak şimdi ne biçim üçkâat çekicem kerize..."* (Altan Erbulak–Orhan Alev, **"İki Üşütük"**). *"Eee, Erol mamçak, haberi yok... Ulan, dedim içimden, çocuğun günahını alıyorum galiba!"* (Öztürk Serengil, **Yeşilçam'ı Benden Sorun**).

MAMELEK i. (ar. *ma* ve *meleke*'den, "malvarlığı") (Kadında, kızda) Göğüsler, kalçalar.

MANCA i. (ital. *mangiare,* "yemek"ten) Yiyecek şey, yemek: *"Şâkirde aşçı vermedi yağlıca mancadan / Karnını doyursa bâri fakîrin yavancadan."* (Meddah Süruri).

MANCİK i. (ono. *mıncık*'tan) Cinsel organları elle okşama.

MANCİKLEME f. MANCİK (bk.) yapma: *"Hem daha uzaktan ıslandı ikisi de. Biz telgraf havalesi ile mancikleme yaptık."* (anonim, **Doyumsuz Monika**).

MANDA DEVİREN d. Bir tür uyuşturucu hap, Rohypnol: *"Bir de 'Rohypnol' var ki, ona da manda deviren deniyor..."* (Erhan Akyıldız, **Sahte Cennetin Tutsakları**). *"Ne içtiğini sordum. 'Hap! Yani manda deviren!.."* (Uğur Dündar, **Maşalar Ortada, Babalar Nerede**?).

MANDA GÖZÜ d. es. Büyük madeni para. Nikel 25 kuruşluk: *"Cebimizde (...) nam da gözleri (...) gırla..."* (Hulûsi Kodaman, **Zar-Kâğıt Oyunları ve Hileleri**).

MANDA KOŞTURMAK d. Zar atmak, barbutta zarları atmak. • an. ge. Zarla kumar, barbut oynamak: *"Gece erketeye yatan, / Yolunu manda koşturmakta bulan, / İşi yalan dolan"* (Jak Deleon, **Beyoğlu'nda Beyaz Ruslar**). Ayr. bk. ÖKÜZLERİ KOŞMAK.

MANDALLAMAK f. (yun. *mandalos,* "sürgü"; türk. e.) İlgilendirmek: *"Kimsiniz, ve ne hikâyeniz var beni mandallamaz!"* (Süavi Süalp–Bülent Arabacıoğlu, **Gündüz İnsan Gece Hırt**). • (Birisini) Etkisiz hale getirmek, dövmek: *"–Yaşa, mandallayıp alacağız koğuşu elimize. Deyyus Karun gibi zengin oldu be!"* (Orhan Kemal, **Sokakların Çocuğu**). • (Telsiz aracında) Sık sık araya girerek başkalarının konuşmasını engellemek.

MANDEPSİ i. (yun. ?) Hile, dalavere, oyun: *"Mandepsiyi bırak ta / Buluşalım durakta"* (Hilmi Tuner, **Anam, Babam Güzelim**). • Tuzak, fak.

MANDEPSİYE BAĞLAMAK d. Atlatmak, oyuna getirmek. Tuzağa, hileye getirmek: *"Peşine Hasan'ı takmışlardı ama, Hasan'ı 'mandepsiye bağlayıp' tüymüştü."* (Orhan Kemal, **Suçlu**).

MANDEPSİYE BASMAK d. Hileye gelmek; tuzağa düşmek: *"...iskandilini iyi yap Nizamettin, mandepsiye basma sakın. İstim alınca saldırırsın..."* (Turhan Selçuk, **Abdülcanbaz**).

MANDEPSİYE BASTIRMAK d. Tuzağa düşürmek; hile yaparak aldatmak: *"Racon kestik, olmadı. Kadıncağızı akla gelmedik hile ile mandepsiye bastırdı."* "Refi Cevat Ulunay. **Sayılı Fırtınalar**). MANDEPSİYE DÜŞÜRMEK biçiminde de kullanılır.

MANDEPSİYE GELMEK d. Eşanl. MANDEPSİYE BASMAK: *"Matiz –Bana baksan a oğlum, kara deden mandepsiye gelmez."* (Ortaoyunu, **Hamam**). MANDEPSİYE DÜŞMEK diye de söylenir: *"Makineye papeli koydun mu, iki verir! Kim düşmez bu mandepsiye?"* (Hulûsi Kodaman, **Zar-Kâğıt Oyunları ve Hileleri**).

MANDIRA KÖPEĞİ d. (yun. *mandra;* türk.) Azgın adam; taşkın davranışlı adam.

MANGIR i. (mo. *möngun,* "bakır para"dan) Para: *"Sen bana istikbâlimden bahsediyorsun. Yâni demek istiyorsun ki mangır biriktir."* (Mehmet Ergün, **Neyzen Tevfik ve 'Azâb-ı Mukaddes'i**). *"–Sana biraz mangır toslayayım mı? –Toslayasın sen o mangırları yeni oynaşlarına!.."* (Osman Cemal Kaygılı, **Çingeneler**). *"...10 milyon yerine pabucumu alırsınız avanak!.. Buraya gelmeden önce mangırları saklamıştım da..."* (Oğuz Aral, **Utanmaz Adam**). (Mangır, Osmanlı döneminde akçenin birimlerindendi. Bir para birimi olarak kullanılmaz olduktan sonra, "para" anlamında söylenegeldi.)

MANGIR ERİTMEK.Bk. MANGİZ ERİTMEK.

MANGIR KESMEK d. Sürekli para kazanmak: *"Bitirim Leylâ boyuna mangır kesiyordu..."* (Orhan Kemal, **Tersine Dünya**).

MANGIR TUTMAK.Bk. MANGİZ TUTMAK.

MANGİZ i. (mo. *möngun;* çing. *mangin*'den) Para: *"Karagöz– Benim gibi bir açgözlü dururken bu mangizlerin burada yapışıp kalması neye iyi?"* (Karagöz, **Şairlik**). *"Mangizler hep senin olsun / Tek ben koynunda yatayım"* (Peruz Hanım, kanto). *"Çok mangiz anam beee... Yani en ucuza 150 binden başlıyor..."* (Yankı, **Kibariye ile Röportaj**.).

MANGİZ ERİTMEK d. Para harcamak; savurganca, bol keseden para sarf etmek. Hovardalık etmek.

MANGİZ TUTMAK d. Para kazanmak; cebinde para bulunmaya başlamak; para biriktirmek. • Parası olmak; çok parası bulunmak: *"–Ulan senin baban ne paşası? –Sultan Hamit Paşası. –Mangiz tutar mı?"* (Server Bedi, **Hey Kahpe Dünya**).

MANİ MANİ zf. (yun.) Hızlı hızlı, çabuk çabuk.

MANİFESTO i. (ital.) Rüşvet.

MANİTA i. (yun. *manitari,* "mantar"dan? - ital. *maniza*'dan?) Hırsızlık. • Çalıntı malı indirim yaparmış gibi satma. Eşya çalıp satma. • Hileyle para sızdırma, çıkar sağlama. *"–...Hepimizin manitası başka. Ben seni yontuyorum. Athena ise Kılçık'ı*

yontuyor." (Atillâ İlhan, **Kurtlar Sofrası**). • Yalan dolan: *"–Almadım... dedi. –Bırak manitayı..."* (Orhan Hançeroğlu, **Ali**). • Aşk, cinsel ilişki gibi bir bağlantıda bulunulan kimse. Sevgili, flört, dost: *"Bugün buraları Vefa'lı arapların basacağını duyduk. Al manitanı da voltalan!"* (Y. Kenan Karacanlar, **Babıali Kaldırımlarında Bir Adam**). *"Abiy şu çiçeğinden birini versene manitamla buluşucam da..."* (Hasan Kaçan, **Hasan'ın Saksısı**). *"Biz mahkûmuz ya, her şeye razı oluruz zannediyorlar... Ben, manita filan istemem. Allah yazdıysa bozsun."* (Nazlı Ilıcak, **Allah Kurtarsın**). *"Hadi erken gelen hemen dalar, manitalarınız da gelsinler, birer alem seyrederler."* (anonim, **Diple**).

MANİTACI i. MANİTA (bk.) yoluyla para kazanan, çıkar sağlayan hırsız, dolandırıcı: *"Bu kılçık Nâzım filan manitacı herifler."* (Atillâ İlhan, **Kurtlar Sofrası**). *"...hırsızlama malı ucuza bırakma ayağı yapan 'manitacı'..."* (Engin Ardıç, **Doğru Söyleyeni Dokuz Köyden**...). • Yalancı, hileci. • Cinsel ilişkilere aracılık eden kişi, pezevenk.

MANİTACILIK i. (Hırsızlık anlamında) Manitacı'nın edimi, eylemi. Manita yoluyla para kazanma, çıkar sağlama: *"Ulan ihtiyar, işin gücün manitacılık. Toplumda geçerli bir işin bile yok."* (Kemal Demirel, **Evimizin İnsanları**). • Yalancılık, hilekârlık. Ayr. bk. MANİTA, MANİTACI.

MANİTAYA BASMAK d. Hileye kanmak, yalan dolana aldanmak: *"İşmar et de manitaya basmayalım."* (Ortaoyunu, **Hamam**).

MANİTU i. (Algonkin dilinde "tanrısal yetenek, üstünlük") Polis.

MANO i. (ital.) Kumar oynatan kişiye ya da kumar oynatılan kahveye (mekâna), o mekânı kontrol altında tutan kabadayıya bırakılan para, pay: *"Her kahvede iki el mano bana, yani yardım fonuna aittir. Vermeyene kirpi kürkü giydiririm."* (Haldun Taner, **Keşanlı Ali Destanı**). *"Yapılacak iş, 'hır' çıkmasını önlemekti. (...) Arada bir, 'mano'ya kulak asmasalar da, kafa tutmayı yeğlemezdim."* (Y. Kenan Karacanlar, **Babıali Kaldırımlarında Bir Adam**). • Birisinin, yasa dışı bir işi bildiği ya da o işe yardımcı olduğu için aldığı hisse, kazandığı çıkar: *"Birkaç hafta sonra İrfan manosunu alıp yoluna gidecekti."* (Süavi Süalp, **Günün Adamı**). • Haraç: *"Bob şano, bob bob, Dayı Rezzak'ın adamları, bob mano. Afet'i istemiş Rezzak. Alıp götürüyorlar."* (Hulki Aktunç, **Paskal**).

MANTAR i. (yun. *manitari*'den) Yalan; hile: *"Refik– Bizde mantar yoktur... (Düzeltir) Yalan dolan, ikiyüzlülük, hayatta en nefret ettiğim şeylerdir."* (Oktay Arayıcı, **Rumuz Goncagül**). s. • Aptal, salak, akılsız (kimse): *"Keh...keh... Ne mantar herifler be... Akılları sıra beni işletecekler..."* (Altan Erbulak-Orhan Alev, **İki Üşütük**). • Değersiz, yararsız, anlamsız, sonuçsuz (iş, nesne vb.): *"Efendim tar / nasip artar / tecelli taksirat mantar"* (anonim, semai).

MANTARA BASMAK d. (yun. – türk.) Yalana kanmak, aldanmak: *"Aldatırım ben aldanmam / Cici beyim mantara basmam"* (kanto). • Tuzağa düşmek, hileye gelmek: *"Karagöz– Katakulli dedin mi âlâsını icat ederim. (...) Yalnız, ben mantara basmam."* (Karagöz, **Aşçılık**). *"Gözümüzü dört açarsak tava gelmez, mantara basmayız, dedi..."* (Orhan Kemal, **Tersine Dünya**).

MANTAR ATMAK d. (yun. – türk.) Yalan söylemek: *"Hacivat–... Mutlaka doğru cevap vermelisin! Karagöz– Hesaba uyarsa, elbette bir mantar atarım."* (Karagöz, **Aşçılık**). *"Fasulyeciyan– Mebzulen de mantar atoor paşam. Her daim yaptığını inkârdan gelor."* (Haldun Taner, **Sersem Kocanın Kurnaz Karısı**).

MANTARCI s. ve i. (yun. – türk. e.) Yalancı. Hileci. • Dolandırıcı: *"Yeni Camide Arnavut İsa'nın kahvesinde gece işçileri, dızdızcılar, mantarcılar arasında yattığım zamanlar, hayatımın en mesut zamanları idi."* (Mehmet Ergün, **Neyzen Tevfik ve 'Azâb-ı Mukaddes'i**).

MANTARCILIK i. (yun. – türk.) MANTARCI'nın (bk.) edimi; yaptığı iş. Mantarcı olma niteliği.

MANTARINI AÇMAK d. (yun. – türk.) Suskun birisinin konuşmasını sağlamak. Birisine, dertlerini anlatması için olanak sağlamak, dilini çözmek.

MANTARLAMAK f. (yun. – türk.) Yalan söylemek. • Hile yapmak. • Dolandırmak.

MANTAR YEMEK d. (yun. – türk.) Yalana inanmak, hileye kanmak: *"Külhanbeyi– Ulan, beni tıraş mı edeceksin moruk? Ben mantar yemem."* (Ortaoyunu, **Kanlı Nigâr**). Ayr. bk. HARBİ KERİZ MANTAR YEMEZ.

MANTENOT i. (ital. *mantenimento,* "elde tutma, koruma"dan) Metres, kapatma: *"Fuhşı atîk (eski fuhş) aşağılı yukarılı beş sınıfa ayrılarak 'tam hususi', 'yarı hususi', 'kapatma-mantenot' (...) isimleriyle (...) devam etmekteydi ki..."* (Ahmet Rasim, **Fuhş-ı Atîk**). (MANTUNİTA, MANTİNOTA da denir.)

MANTİ i. Parlak, sakalı çıkmamış, tüysüz genç erkek: *"Hey şugar manti, takılsana bize..."* (anonim, **Biz Şorololar**). *"Türk eşcinsellerinin özgün olarak kullandıkları sözcüklerle 'manti'..."* (Dr. Arslan Yüzgün, **Eşcinsellik**).

MANTİNOTA i. (ital. *mantenimento*'dan) Eşanl. MANTENOT: *"Zilha– Önüne gelenin mantinotası olurum da yine senin olmam."* (Haldun Taner, **Keşanlı Ali Destanı**).

MANYAMAK f. (yun. *mania,* fr. *maniaque*'den n.) Yorgunluk, şaşkınlık vb. nedenlerle dengesiz hareketler yapmaya başlamak: *"Bu saatlere kadar dergiye yazı yazıp karikatür çizersen, sen de manyarsın."* (Atilla Atalay, **Bizi de Dergide Saydılar**). • Delirmek, çıldırmak: *–Atiym mi lan bu kayayı zarbonun kellesine? –Manyadın mı lan sen!"*

MANYEL i. (fr. *maniére,* "davranış, tavır"dan) İskambil oyununda, kumarda elindeki kâğıtları ya da rakibin kâğıtlarını belli edecek davranışlarda bulunma. • Elindeki kâğıtlar hakkında yanlış izlenim yaratacak davranışlar yapma. MANYER de denir.

MANYETO i. (fr. *magnéto*'dan) Karakol, tutukevi vb.'de sanığa uygulanan elektrik işkencesi.

MANZARA i. (ar.) Durum, hal, vaziyet: *"Hayatımda doğru dürüst bir manzara olmadı, hiçbir kadın bana yanaşmıyor. Kısmetsiz bokun biriyim."* (Muzaffer Buyrukçu, **Bir Olayın Başlangıcı**).

MANZARAYI ÇAKMAK d. (ar. – türk.) Durumu anlamak, bir ortam, bir hal ya da olayın aslını esasını kavramak: *"O Sadi bey de boş değil, değil ya, çakamadım onun manzarasını daha!"* (Orhan Kemal, **Evlerden Biri**). *"Herif ya manzarayı çaktı, ya da bir dümenine uydurdu."* (Tarık Dursun K., **Rıza Bey Aile Evi**).

MAPUS DAMI.Bk. DAM.

MARAZA i. (ar. *muaraza*'dan) Tartışma, çekişme; kavga gürültü: *"Beş liranızı alırım. Helâlinden beş kaymenizi... Sonra maraza olmasın ha!"* (Kemal Tahir, **Hür Şehrin İnsanları**). Ayr. bk. HARAZA.

MARİZ i. (çing. *marava,* dövmek) Dayak atma, dövme: *"...eğer senin canın mariz istedi de kendinden böyle bir bahane uydurup buraya geldi isen..."* (Osman Cemal Kaygılı, **Aygır Fatma**).

MARİZ ATMAK d. Dövmek, dayak atmak: *"Abe Beyaz tut çeneni / Sana mariz ben atarım."* (Kanto).

MARİZİNE KAYMAK d. Dövmek, dayak atmak: *"İnek herife bak, bi göbeğinin üstüne atladık diye o biçim marizimize kaydı."* (Altan Erbulak-Orhan Alev, **İki Üşütük**). MARİZİNE UÇLANMAK diye de kullanılır: *"Külhanbeyi– Öyle marizime uçlandılar ki olursa öylesi olsun."* (Ortaoyunu, **Kanlı Nigâr**).

MARİZLEMEK f. Dövmek: *"A be ben böyle çingeneyim / Sizi de böyle marizlerim"* (Küçük Virjini, kanto). *"Yerli filmciliğin abidesi o sırada marizleyeceği kavgacıları seçiyordu."* (Süavi Süalp-İsmail Gülgeç, **Kolombo Şakir**).

MARİZLENMEK f. Dövülmek, dayak yemek.

MARKA i. (ital. *marca*'dan) Önüne getirilen isim ya da sıfatlarla "... türü, ... çeşidi" an-

lamında tamlamalar yapmakta kullanılır: *"Bir de diyor otuzbeşin lira, şu bu!.. İnek marka!.."* (Fakir Baykurt, **Abbas**). *"Hıyar marka. Keriz marka. Hışır marka..."* • (Genelev, randevuevi gibi yerlerde) Fahişenin aldığı bir ücret, bir vizite: *"Günde elliye kadar markası varmış motorun".*

MARKA ALMAK d. (ital. – türk.) (Fahişe) Biriken günlük ücretini mamadan almak: *"Ve 16 yıl yatıp kalktı bu demir karyolalarda, marka aldı mamadan günde 30-40 marka..."* (Celalettin Çetin, **Fahişeler Arasında**).

MARKACI i. (ital. – türk. e.) Dolandırıcı; başkalarını kandırarak yasadışı yollardan çıkar sağlayan kimse. • Pezevenk. Mama. • Fahişe. • Vestiyerci: *"Paltoları, atkıları, şemsiyeleri markacıya vererek ilerledik."* (Ahmet Rasim, **Fuhş-i Atîk**).

MARKACIOĞLU i. (ital. – türk.) Dolandırıcı. • Pezevenk, fuhuş aracısı.

MARKA İŞLEMEK d. (ital. – türk.) (Fahişe) Bir ücret kazanmak, bir kez vizite sağlamak: *"Ne karıydı. Günde yüz marka işlerdi, yine bana mısın demezdi".* (Tarık Dursun K., **Kamyon Deviren**). *"–Kaç marka işledin bugün?"* (İrfan Yalçın, **Genelevde Yas**).

MARKA KESMEK d. (ital. – türk.) (Pezevenk, mama vb.) Fahişenin müşterisiyle yatıp kalkmasının karşılığı olan ücreti, viziteyi almak: *"Şu ünlü 66'nın kasasında, vızır vızır marka kesen yaşlı bir kadıncağız otururdu..."* (Engin Ardıç, **Yukarıda Başka Bayan Yoktur!**). • Fuhuş aracılığı yapmak. Ayr. bk. MARKA İŞLEMEK.

MARKA YAPMAK d. (ital. – türk.) Eşanl. MARKA İŞLEMEK: *"Bir genelev kadınının günde, özellikle cumartesi pazar günleri, 50-100 marka yaptığını söylediler. İnanmadım..."* (Celalettin Çetin, **Fahişeler Arasında**).

MARKUŞ i. Erkeklik organı, penis: *"Bizim markuş (...) nasıl dayansın bu manzaraya zavallı".* (anonim, **Daracık**).

MARPUÇ i. (fars. *marpîç*'ten) Erkeklik organı, penis.

MARPUÇ ÇEKMEK d. (fars. – türk.) (Birisinin) Erkeklik organını ağzına almak, fellasyo yapmak. MARPUÇLAMAK diye de kullanılır.

MARPUÇLATMAK d. (fars. – türk. e.) Erkeklik organını birisinin ağzına vermek, fellasyo yaptırmak.

MARSIK s. ve i. Esmer, kara renkli (kimse, nesne); Arap; zenci. • Tavla oyununda, mars.

MARSIK KOKMAK d. (Bir tavla oyununun) Mars ile sonuçlanacağı anlaşılmak: *"...Bu oyun marsık kokuyor. –Anlamadım?"* (Orhan Kemal, **Devlet Kuşu**)

MARSİLYA'YA VALİ OLMAK d. (fr. kent ismi; ar. *vâlî;* türk.) (Tavla oyununda) Mars olmak.

MARŞAL i. (Amerikalı General George *Marshall*'ın adından) Kolay rahat ders, oyun vb. • Bedava, beleş nesne.

MARŞAL YARDIMI d. (kişi adı– türk.) (Sınav esnasında) Öğretmenin öğrenciye yaptığı yardım. • Makyaj. Fondöten.

MART i. (erm.) Erkek, adam: *"Ermenicede karı-koca için (Mek Mart) denirmiş".* (Ahmet Rasim, **Mek Mart**).

MARTAVAL i. Asılsız, yalan, uydurma söz ya da haber: *"Senin anlayacağın, bizimkilerin işi ep atmasyon, ep martaval!.."* (Osman Cemal Kaygılı, **Çingeneler**).

MARTAVAL ATMAK d. MARTAVAL (bk.) söylemek. MARTAVAL KESMEK, MARTAVAL OKUMAK biçimlerinde de kullanılır: *"–Bana martaval okuma kıvırcık saçlım. Vallahi yalanın gözlerinden belli".* (Server Bedi, **Hey Kahpe Dünya**).

MARTAVALCI s. ve i. MARTAVAL (bk.) söyleyen (kimse). Martavalı âdet edinmiş (kimse).

MARTİNAY i. Erkekler, adamlar.

MARYA i. (yun. *margia,* "geçkin dişi koyun"dan) Yaşlı fahişe; genelev yöneticisi kadın, mama.

MASAL i. (ar. *mesel*'den) Asılsız, uydurma, yalan söz, haber.

MASAL ANLATMAK d. (ar. - türk.) Yalan söylemek, uydurmak: *"İpliğin çoktandır*

çıkmış pazara / Bin dereden suyla masal anlatma" (Enderunlu Vâsıf, manzume). MASAL OKUMAK, MASAL YAZMAK biçiminde de söylenir: *"Bırak tantana yapmayı ver hadi... Ulan ne iş yaa... Bi de masal yazıyo iyi mi!.."* (Latif Demirci, **Mithat ve Mirsat**).

MASLAHAT i. (ar.) Erkeklik organı, penis: *Ama Haso'nun maslahatı aygır gibi olduğundan..."* (Derviş İsmail–Murat Bardakçı, **Tellaklar Kitabı**). *"Almalıydı eline maslahatın doğrusunu / Görmeden gitmemeliydi babayı Babikyan"* (Şair Eşref, kıta).

MASLAHATI TOKATLAMAK. Bk. ÇAVUŞU TOKATLAMAK.

MASTIR. Bk. MASTUR.

MASTOR s. ve i. (yun. *mastoras,* "uzman, marifetli"den ?) Uyuşturucu kullanarak ya da içki içerek sarhoş olmuş, çok esrimiş (kimse): *"Çek mastor çek / Dalgana bak"* (anonim, şarkı). *"Serde keçe külâh ayaklar yalın / Levendâne salın mastorum salın"* (Kahveci Nusret, **Zindan Şiirleri**). *"Mangizi cebe doldurduk diye gece gündüz keyfedüp mastor olup gezer tozarsak aynasızdır. Sokakta iyi geçmeli tahtakoz dikiz ederse çaktırmadan kirişi kırmalı."* (Server Bedi, **Hey Kahpe Dünya**). Ayr. bk. MASTUR. • Karagözcü argosunda *Mastör Yani* (Rum sarhoş ve kabadayı tipi); elinde içki şişesiyle dolaşan, dengesiz bir kişidir.

MASTORLAMAK f. (yun. - türk. e.). MASTOR (bk.) haline gelmek; uyuşturucu, içki içerek sarhoş olmak. MASTORLAŞMAK diye de kullanılır.

MASTÖR YANİ. Bk. MASTOR.

MASTUR i. (lat. *masturbari,* fr. *masturbation*'dan kıs.) Elle cinsel doyum sağlama, otuzbir çekme. MASTIR da denir: *"Aile albümü sokulur mu tuvalete, yapılır mı mastır..."* (Metin Üstündağ, karikatür).

MASTUR GEÇMEK d. Elle cinsel doyum sağlamak, masturbasyon yapmak, otuzbir çekmek: *"Sevişmek çok insan eskitmiş bir ayna ölüsünü öpmek / sesler de mastur geçen bir yeniyetmenin kulaklarında"* (Hulki Aktunç, **Azınlık**). MASTUR ÇEKMEK diye de söylenir.

–MASYON ek. (türk. e. *–ma;* fr. sonek [*tion*], [*tione*]'dan b.) Argo sözcükler oluşturmada kullanılmış sonek: *"Atmasyon, uydurmasyon vb."* Ayr. bk. –IZ, –İZ, –MENTO, –O, –OZ, –UZ, –ÜZ.

MATİNE i. (fr. *matinée*'den) Olay: *"Olur böyle matineler!"*

MATİZ s. ve i. (yun. *methysos,* "içkici, içkiye düşkün"den) *"Karagözcü argosunda Tuzsuz Deli Bekir karakterine verilen ad."* (Uğur Göktaş, **Karagöz Terimleri Sözlüğü**). • Sarhoş, çok sarhoş (kimse): *"Ortaoyunlarında (...) Zenne'ye Gaca denilir, Taşralı, Bekçi, Gözlemeci taklidini yapan Hırbo, Frenk Balama, Sarhoş Matiz diye anılır."* (Refik Ahmet Sevengil / Sami Önal, **İstanbul Nasıl Eğleniyordu**). *"Çoğu matizlere çarparak yolunu bulmuşlar."* (Ahmet Çakal, **Serseriler Arasında**). *"Ben ise onu duyamayacak kadar matiz haldeydim."* (anonim, **Biz Şorololar**). (Alman argosunda *Matakerdo,* "içkici"nin çing. *matto, matti*'den geldiği belirtilir – Siegmund A. Wolf, **Wörterbuch des Rotwelschen**). Ayr. bk. MATTO.

MATİZCİ i. (yun. - türk. e.) Sarhoş kişileri dolandıran, soyan hırsız.

MATİZCİLİK i. (yun. - türk. e.) Sarhoşları soyma, sarhoş dolandırma: *"Matizcilik, iyice sarhoş olup sokaklara düşmüş kişilerin yanına yaklaşmak, onları kendine acındırarak paralarını almak 'zenaatı'nın kısa adıdır..."* (Servet Kabaklı, **Beşikten Zincire... Yetim Ahmet**).

MATİZLEMEK f. (yun. - türk. e.) Sarhoş olmak, esrimek.

MATİZ OLMAK d. (yun. -türk.) Sarhoş olmak, esrimek: *"Oynaşıma gerdan kırarım / Atalım çakalım matiz olalım"* (Rozika Hanım, kanto). *"Matiz oldun mu her bi boku yerler tabi..."* (İrfan Yalçın, **Genelevde Yas**). *"Zaten ben pek içemem...kokusuyla matiz oluyorum abi..."* (Yankı, **Kibariye ile Röportaj**).

MATRAĞA ALMAK d. (ar. - türk.) Birisi ile alay etmek, birisini alaya almak: *"Hem ar-*

ka olmamışlar, hem de dayağı yedikten sonra matrağa almışlardı." (Orhan Kemal, **Suçlu**). • (Bir işe, bir olaya, bir habere) Gereken önemi vermemek, hafife almak: *"–Söylemesine söylemiş ama, işi matrağa almamak lâzımmış,"* (Adnan Veli, **Mapushane Çeşmesi**).

MATRAĞINA zf. (ar. - türk. e.) Alay olsun diye; MATRAK (bk.) olsun diye; şakadan: *"...arkadaşlar matrağına cebime esrar koymuşlar, polisler kaçak çakmak taşı ararken enselediler..."* (Orhan Kemal, **Dünyada Harp Vardı**).

MATRAK s. ve i. (ar. *mıtrak*'tan) Eğlenceli, neşeli (nesne, kimse, olay): *"...derdin ne, erdiğin ne matrak menzil senin ey düşler budalası!"* (Hulki Aktunç, **Sarhoş Bacağı**). *"Bir insanın öldürülmesi deli eder beni – hele hoş sözlü, matrak biriyse bu öldürülen..."* (J.D. Salinger–Adnan Benk, **Gönülçelen**). • Alay şaka, eğlence.

MATRAKÇI i. (ar. - türk. e.) Şakadan, eğlenceden hoşlanan kimse.

MATRAK GEÇMEK d. (ar. - türk.) Alay etmek; eğlenerek (boşa) vakit geçirmek; şaka yapmak: *"–Bu İstanbul'un karıları gibi var mı? (...) Adamnan matrak geçerler."* (Orhan Kemal, **Gurbet Kuşları**). *"Kızmıyorum, dedi. Ama matrak geçiyorsun gibime geliyor."* (Tarık Dursun K., **Hasangiller**). *"Matrak geçmeyi bırak. Sekiz on yıl önce hatırlıyor musun ne eğlenmiştik birlikte?"* (Hulki Aktunç, **Artist Olma Kahvesi**). MATRAK YAPMAK diye de söylenir.

MATRAKUKA i. Erkeklik organı, penis: *"Yahu beş kuruşluk anamalımız yok, sen kalkmış matrakukası kıllı heriflere çatıyorsun!"* (Y. Kenan Karacanlar, **Babıali Kaldırımlarında Bir Adam**). *"–Bize kaldı bir metrukat efendim... –Matrakuka mı dedin beybaba?"* • (Kız, kadın için) ilgili bulunulan erkek.

MATRAK YAPMAK. Bk. MATRAK GEÇMEK.

MATTO i. (çing.) *"Kabadayı ve sarhoşlar gurubuna girer. (...) Karagözcü argosundaki isimleri Matiz ve Matto'dur."* (Uğur Göktaş, **Karagöz Terimleri Sözlüğü**). Bk. MATİZ.

MAVAL i. (ar. *mevvâl*'den) Yalan, inandırıcı olmayan, uyduruk söz; boş laf, haber vb.: *"–Dünyanın, dedi, ucu uzun. –Bırak şimdi mavalı! Gittiler mi?"* (Attilâ İlhan, **Kurtlar Sofrası**).

MAVAL ATMAK d. (ar. - türk.) Yalan söylemek, uyduruk haber vermek.

MAVAL OKUMAK d. (ar. - türk.) Yalan söylemek, yalan haber vermek: *"Eline ayağına düşüp bir maval okusan belki paçayı kurtarırdın."* (Refi Cevat Ulunay, **Sayılı Fırtınalar**). *"...maval okumaya kalkışıyorlar ona. Neymiş de nezaketi elden bırakmamalıymış."* (Attilâ İlhan, **Kurtlar Sofrası**). • Laf kalabalığı yapmak; uzun uzadıya konuşmak; dırdır etmek.

MAVİ. Bk. KULELİ.

MAVİ ASİT d. (ar. *mâî;* fr. *acide*) Bir tür uyuşturucu madde, LSD, lizerjik asit dietilamid. (MAVİ CENNET de denir.)

MAVİ KÂĞIT ALMAK d. (ar. *mâî;* fars. *kağaz;* türk.) (Şoför) İşveren tarafından işten çıkarılmak, kovulmak. • (Öğrenci) Okuldan çıkarılmak, kovulmak.

MAVİ KÂĞIT VERMEK d. (ar. - fars. - türk.) (İşveren) Şoförünü işten çıkarmak, kovmak. • (Okul yönetimi) Öğrenciyi okuldan atmak.

MAVİ KUŞ d. (ar. *mâî;* türk.) Barbitürat türü uyuşturucu.

MAVİ RÜYA d. (ar. *mâî; rü'yet*'ten *rüyâ*) Morfin türü uyuşturucu. MAVİ RÜYA İLACI diye de söylenir.

MAVİ ZARBO d. (ar. - çing?) Belediye zabıtası, belediye zabıta memuru: *"...'aracını yemiştir' er yerin mavi zarbolar..."* (Hulki Aktunç, **Yasa Dışı Gömülmek**). Ayr. bk. ZARBO, ZARVO.

MAVRA i. (yun. *mavros*'tan?) Gevezelik, boş söz: *"Mavrayı kesip motoru da rölantiden stopa getirelim anacım..."* (Kemal Gökhan Gürses, **Aydınlarla Zontaların Savaşı**).

MAVRO i. (yun. *mavros*, "kara, siyah") Zenci; arap; koyu esmer tenli kimse. • es. Esmer.

MAVRO OSKİSİ d. (yun. *mavros;* erm. *voski;* türk. e.) Mısır altını, Mısır altın lirası.

MAYA s. ve i. (fars. *mâye*'den) Sırnaşık, arsız, sulu (kimse): *"Ömer mi, keriz ettiğini görürse, yakanı hiç bırakmaz, mayanın biridir!"* (Hulûsi Kodaman, **Zar-Kâğıt Oyunları ve Hileleri**).

MAYDONOZ OLMAK. Bk. HER BOKA MAYDONOZ OLMAK.

MAYHOŞ i. (fars. *mâye* ve *hoş*'tan) es. Metres.

MAYIN i. (ing. *mine*'dan) Bilgisiz, deneyimsiz; aptal kimse (özellikle oyunda, kumarda). • Serseri, yeri yurdu olmayan kimse; serkeş.

MAYIŞIK s. Keyif verici, etkileyici bir kişi ya da nesne yüzünden gevşemiş, kendisini kaptırmış, kendisinden geçmiş (kimse).

MAYIŞMAK f. Kendisinden geçmek, kapıp koyvererek gevşemek: *"Ortalık nasılsa karıştı. (...) Dikkat ederseniz herkes mayıştı."* (Süavi Süalp–Bülent Arabacıoğlu, **Gündüz İnsan Gece Hırt**). • (Bir kimseye) Çok ilgi duyarak etkilenmek, kendisini kaptırmak: *"Herifin biri mayışmıştı bana, tamam mı? Alev alev yanıyordu."* (İrfan Yalçın, **Genelevde Yas**).

MAYNA i. (ital. *ammainare*'den) Durma, bitme. Son verilme. Stop. • em. "Dur, bitir, son ver!" anlamında kullanılır. *"Maraza mayna! Zarbolar düşmeye başladı."*

MAYNA ETMEK d. (ital. - türk.) Durdurmak, bitirmek, son vermek: *"Barbut, pasata masalarında gürültülü münakaşa olursa, Hurşit oturduğu yerden doğrulur, ağzını açmadan bir bakışıyla işi mayna ederdi."* (Refi Cevat Ulunay, **Sayılı Fırtınalar**).

MAYNA OLMAK d. (ital. - türk.) Durmak, bitmek; son verilmek: *"Kavga (...) düğün, dernek, eğlence biter gibi tatlı tatlı mayna oldu."* (Osman Cemal Kaygılı, **Çingeneler**).

MAYTAB. Bk. MAYTAP.

MAYTABA ALMAK d. (fars. *mâhitâb*'dan; türk.) Alay etmek, (bir kimseyle, o farkına varmadan) alay etmek; alaya almak, eğlenmek: *"–Gördün mü, bunlar beni maytaba aldığını söylüyor."* (Salâh Birsel, **Dört Köşeli Üçgen**).

MAYTABA GELMEK d. (fars. - türk.) (Kendisiyle) Alay edilmek; alay konusu olmak.

MAYTAP i. (fars. *mâhitâb*'dan) Alay, eğlence. (Birisiyle, bir nesneyle, bir olayla) Alay etme, alay ederek eğlenme: *"Meğerse maytap olsun diye gülün içine dövülmüş kırmızı biber serpmemişler mi?"* (Sermet Muhtar Alus, **İstanbul Kazan Ben Kepçe**). • Mehtap.

MAYTAP ETMEK d. (fars. - türk.) Alay etmek: *"gel bakayım anam babam / gel bakayım yetimlikle maytap eden paşazadem"* (Peyami Safa, **Cingöz Recai'den Nâzım Hikmet'e**). Ayr. bk. MAYTABA ALMAK.

MAYTAP GEÇMEK d. (fars. - türk.) Alay etmek: *"Deminden beri ne diye maytap geçiyorsun bizimle allahın kulu?"* (Orhan Kemal, **Yerli Turist**). • Zamanını alayla, gırgırla, boşa geçirmek.

MAZGAL i. (yun. *maskhali*'den, "oyukluk") Dişilik organı, vagina. • Anus, makat.

MAZIN i. (çing.) Ücret. • Para. • Bin lira, bin liralık banknot: *"Lavuklara beş mazın (kene) bidedim..."* (Nazlı Ilıcak, **Allah Kurtarsın**). • s. Paralı (kimse), zengin: *"... bu enayi mazın birine benziyor..."* (Yalçın Doğan, **Kodes A.Ş.**).

MAZMOZ i. (yun.) (Yeraltı dünyasında) Tehlikeli bir iş yaptıracak kişiyi göreve çok iyi olanaklarla hazırlama, tavlama: *"Genelde balıkçıların kullandığı bir tabir olan 'mazmoz' gerekli kişiyi oltaya takmadan önce 'yemlemek' anlamını taşır."* (Akın Kıvanç, **Maşalar Müşteriler**).

MAZO s. ve i (Sacher *Masoch*'un adından) Mazohist, acı duyumuyla cinsel doyuma ulaşan kimse, özezer (kimse).

MAZOT i. (rus. *mazut*'tan) İçki. Alkollü içecek: *"Dişçi Ayan mazot almaya gitti, Gaco'suyla habe kayacak bu akşam."* (Hüseyin Çağın, **Çingeneler Zamanı**). • Sigara, tütün. • Esrar vb. uyuşturucu. • s. İçkili, sarhoş, esrik: *"Şenliği adam başlattı... Adam baştan ayağa mazot..."* (Halit Çapın, **Trenin Birinde Adamın Biri**).

MAZOT ALMAK d. (rus. - türk.) Tiryakisi olduğu içki, sigara, uyuşturucu vb.ni içmek: *"Leş gibi şarap kokuyorsun. Sen bu kadar mazot aldıktan sonra dünyaya kafa tutarsın be!"* (Orhan Kemal, **Tersine Dünya**). • Yemek yiyerek karnını doyurmak.

MAZOTU YERİNDE OLMAK d. (rus. - türk.) İyice içki içmiş, uyuşturucu vb. kullanmış olmak. • İçki, sigara, uyuşturucu gibi ihtiyaçlarını sağlamış, stoklamış, zulalamış bulunmak.

MEDENİYET YULARI d. (ar. *medeniyyet;* türk.) Kravat.

MEFRED BABA d. (ar. *mefred,* "iri"; türk.) es. Erkeklik organı, penis: *"Bir eliyle eleği yer, diğer eliyle de 'Mefred Baba'yı tutardı."* (Gökhan Akçura, **Ivır Zıvır Tarihi**). Ayr. bk. MÜFRED.

MEHTAP i. (fars. *mâhitâb*'dan) Bir tür uyuşturucu, pesoteye.

MEK s. (erm. "bir" anlamında k.) Bir: *"Ama yine de memur oldum: Mek miktar."* (Refik Halid Karay, **Bir Ömür Boyunca**). *"İkindiler akşamın mek kıpı öncesi hep"* (Hulki Aktunç, **Mega Asvas**). Ayr. bk. MART.

MEKACI i. es. Kumar oynanırken tefecilik yapan (saat, yüzük vb. eşyayı düşük fiyata satın alan ya da faizle borç veren) kimse. • Uyuşturucu madde, kokain satıcısı.

MEKÂN i. (ar.) Yasadışı işlerin döndüğü yer, özellikle kumarhane. • Bar vb. eğlence yeri.

MEKÂNCI i. (ar. - türk. e.) Yasadışı işler çevrilen yerin sahibi, o yeri yöneten ve denetleyen kimse, özellikle kumarhane sahibi ya da yöneticisi.

MEKTEB. Bk. MEKTEP.

MEKTEBE BAŞLATMAK d. (ar. *mekteb–.* türk.) (Bir nesneyi) Satmak, para karşılığında bir başkasına vermek. • (Daha yaşlı ve deneyimli erkek) Genç erkeği geneleve götürmek (ilk kez).

MEKTEBE KOYMAK. Bk. ÇOCUĞU KOYMAK.

MEKTEP i. (ar. *mekteb*'den) Satış, satma eylemi: *"...'Aşağılık köpek seni, allahsız, peygambersiz serseri seni! Seccade nerde?'...'Mektepte' dedi Mahmut güldü."* (Muzaffer Buyrukçu, **Büyük Oyundan Bir Parça**). • Genelev; randevuevi: *"Bir kere Avni'nin mektepde ne işi var? Folluk olduğunu Kadıköy kadısı duydu."* (Özdemir Kaptan-Arkan, **Beyoğlu-Kısa Geçmişi, Argosu**). *"Biz Andavallı İzmayil'in rotasından tırmanalım ufak ufak mektebe doğru..."* (Kemal Gökhan Gürses, **Aydınlarla Zontaların Savaşı**). • Hapishane. • Kumarhane. • Kahvehane.

MEKTEP EDİLMEK d. (ar. - türk.) Satılmak: *"...el altından mektep edilebilecek saat, çakmak, sigara gibi malları hiç kimsenin bulamayacağı tarzda zulaya sokabilirdi."* (Süavi Süalp, **Günün Adamı**).

MEKTEP ETMEK d. (ar. - türk.) Satmak.

MEKTUPLAŞMAK f. (ar. *mektûb;* türk. e.) Karşılıklı olarak ateş etmek, karşılıklı olarak kurşun yağdırmak; müsademe yapmak.

MEMET i. (ar. *Muhammed*'den b.) es. Yüz liralık banknot.

MEMİÇKOF i. Penis, erkeklik organı.

MEMİŞ i. (*meme*'den n.) (Kadında, kızda) Göğüs, meme: *"Ohh... Dayanamıycam... Hanimişte, yerim o memişleri, yerim..."* (Ramize Erer, **Eşi Nadide**).

MEMLEKET i. (ar.) İstanbul kentinin Beyoğlu semti: *"Ben de 'memlekette gördüğüm parçalardan değil' dedimdi."* (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**). *"...'ani gradosu düştü diyorlar ya memleketin, bi da bana sorucan. Aynen romans..."* (Kemal Gökhan Gürses, **Aydınlarla Zontaların Savaşı**).

MEMLEKETE HAYIR YAPMAK d. (ar. *memleket; hayr;* türk.) (Erkek) Bir kızla cinsel ilişkide bulunarak onun bekâretini gidermek: *"Memlekete hayır yapacak Burak."* (Duygu Asena, **Kaçak Ete Gitmek**).

MENEKŞE i. (fars. *benefşe*'den) Mavi ispirto, cilacı ispirtosu: *"Ellibeş yıldır menekşe içiyorum ve bulursam çürük çarık naranciye siftiniyorum."* (Hulki Aktunç, **Binbirdirek Batakhanesi**). • Anus, makat, bi zük. • Cesaret.

MENEKŞESİ SIKMAK d. (fars. - türk.) Cesareti olmak, cesaret etmek.

MENSUL i. (ar. *menzûl*'den?) Esrar; uyuşturucu madde. MENZUL diye de söylenir.

–MENTO (ital. e.) Bazı argo sözcükleri oluşturmada kullanılan sonek: *Aşır–amento, kaçır–a–mento vb.*

MENZUL. Bk. MENSUL.

MERAKLI TURŞUCU d. (ar. *merâk;* fars. *turşî;* türk. e.) Bir konuda pek dikkatli, ayrıntılara özen gösteren kimse. • Mütecessis, her şeyi merak eden, kendisini hiç ilgilendirmeyen konulara karışan kimse. MERAKLI KÖFTECİ diye de söylenir: *"Gaftici Fethi'nin giydiği kostümün yelken kumaşından yapıldığını meraklı köftecilere akuz ettiler."* (Metin Kaçan, **Ağır Roman**).

MERCİMEK i. (fars. *merdümek*'ten) Anus, makat. • Ham afyon.

MERDANE i. (ar. *verdene*'den) Falaka; karakolda, tutukevinde işkence yapmak için kullanılan falaka. Eşanl. KURU TEMİZLEME.

MERDİVEN YAPMASI d. (fars. *nerdbân;* türk. k.) Babası belirsiz çocuk, piç.

MERMİ MANYAĞI YAPMAK d. (ar. *mermî;* yun. *mania;* fr. *maniaque;* türk. f.) Birisini merminin nereden geleceğini bilemeyip paranoyak olacak kadar korkutmak.

MEŞE BÜKEN d. (far. *bîşe;* türk.) İri yarı, güçlü erkek. Güçlü, ama pek akıllı olmayan adam: *"–Ulan sen gâvur musun meşe büken? –Efendim?"* (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**).

MEŞE ODUNU d. (fars. - türk.) Kaba saba kimse, taşralı, görgüsüz: *"Ahfeşin keçisi gibi boyuna baş sallıyor. Cahil, eşşek, yarma, meşşe odunu."* (Orhan Kemal, **Kadın Parmağı**). (Genellikle "ş" harfi vurgulanarak, şedde'lenerek söylenir: *"Yürrüü! Meşşe odunu!")*

METALLEMEK f. (fr. *mètal;* türk. e.) (Erkek) Cinsel ilişkide bulunmak, düzmek.

METAZORİ zf. (yun. *meta,* "ile"; fars. *zûr,* halk yunancası *meta –zor –î*) Zorla: *"Hafiyeler aksatan randevuevine iki adamını gönderip hadise çıkartırdı. Görülmüş de olsa, metazori gelirdi polis."* (Kayhan Sağlamer, **Türk Mafiası**). • Zor kullanarak. (Zor altında kalarak.) Mecbur ederek. (Mecburen.) *"Bizim meslekte hele, metazori, / Tilkiden kurnaz olacaksın."* (Oktay Arayıcı, **Rumuz Goncagül**).

METER s. ve i. Başkalarıyla cinsel ilişkiye kolayca giren (kimse); yollu.

METİZMENOS i. (yun. *methysos,* "içkici"den) Sarhoş, esrik. Esrar sarhoşu: *"... kontralto perdeli gırtlaklar 'Ya rumbi', 'Panda murmurizes', 'Pali metizmenos' (Rum) türkülerini ayyuka çıkarırlardı."* (Sermet Muhtar Alus, **İstanbul Kazan Ben Kepçe**).

MEYAN i. (fars. *miyân*'dan) Morfin.

MEYANCI i. (fars. - türk. e.) Morfinman. Ayr. bk. MEYANECİ.

MEYANECİ i. (fars. - türk. e.) Aracı. Arabulucu. • Fuhuş aracısı; pezevenk: *"Vasıtalar, meyancılar, okuyucular mübalaga ve isnatları ile rahatı kaçma..."* (Ahmet Rasim, **Fuhş-i Atîk**). *"–Sen iyi meyaneci imişsin meğerse, dedim. Bilseydik... –Yahu, bir sevap yapayım, dedik. Şimdi pezevenk mi olduk yani... dedi."* (Cahit Kayra, **Bodrum Üzerine Çeşitlemeler**). MEYANCI diye de kullanılır.

MEYANECİLİK i. (fars. - türk. e.) Aracılık. • Fuhuş ilişkilerinde aracılık; pezevenklik: *"Ben sizi zampara sanmıştım. Meğer pezevenkmişsiniz. Oğlanlardan meyanecilik parası ne aldınız?"* (Samim Aşkın, **Halk Plajı**).

MEYAN EMMEK d. (fars. - türk.) Morfin zerk etmek.

MEYANESİ GELMEK d. (fars. - türk.) (Herhangi bir olayın) Vakti gelmek, zamanı erişmek. (Bir iş) Kıvamını bulmak: *"Karagöz– Anlaşıldı, Hacıbaba, dayağın meyanesi geliyor".* (Karagöz, **Çeşme**). • (Cinsel ilişkide) Edilgin olan eş, ilişkiye hazır olmak. Islanmak.

MEZELEMEK f. (fars. *meze;* türk. e.) es. (Birisiyle) Alay etmek, eğlenmek.

MICIR s. ve i. Değersiz, aşağılık (kimse).

MIHLAMA i. (fars. *mih;* türk. e.) Bir tür zar atma biçimi: *"Anam avradım olsun, bunun mıhlaması can alır, sürtmesi ocak söndürür."* (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**). (Bu atış biçiminde, zar pek sallanmadan, yavaşça atılır; adeta oturtularak –"kondurularak"– istenen sayıların gelmesine çalışılır. Ayr. bk. BİNDİRME, SÜRTME. T. iç. bk. KANTARLIYI ÇEKMEK.) • Yaralama, öldürme.

MIHLAMAK f. (fars. - türk. e.) MIHLAMA (bk.) biçimi zar atmak. • Bıçak, kama ya da şiş gibi araçla yaralamak, öldürmek: *"Hele Semih bir kazık atsın (...) Süleyman tam onu alnının orta yerinden mıhlayacak."* (Yaşar Kemal, **Kuşlar da Gitti**). • (Fiil, tabanca ile kurşunlama anlamında da kullanılır.) Ayr. bk. ÇİVİLEMEK.

MIH SIÇTI d. (fars. - türk.) Eli sıkı, cimri, nekes kimseler için kullanılır: *"...Para vermeyecek miydik? –Vermez o. Mıh sıçtıdır."* (İrfan Yalçın, **Genelevde Yas**).

MINCA i. (çing. *mınç, mınco,* "kasık", "dişilik organı") Dişilik organı, vagina. • Anus, makat, büzük. (MİNCO diye de kullanılır.) Ayr. bk. MANCİK, MANCİKLEME, MİNCANO FARE. (Aynı sözcük Çingeneceden Alman argosuna *Minsch* biçiminde geçmiştir – Siegmund A. Wolf, **Wörterbuch des Rotwelschen**).

MINDIKLANMAK f. (Cinsiyet değiştirme ameliyatları yapan bir operatörün [*Mındıkoğlu*] soyadından) (Erkek) Cinsiyet değiştirme ameliyatı olmak.

MIRMIR i. Edilgin eşcinsel erkek. • Kabadayı, külhanbeyi: *"Adapazarlı Dişi Kırık Mustafa'yı tanırsınız. Faşoların mırmırı."* (Fakir Baykurt, **Yüksek Fırınlar**).

MİÇO i. (ital. *mozzo*'dan) Meyhaneci çırağı. Küçük yaştaki meyhane komisi. (Şemseddin Sami, sözcüğün "çocuk, meyhaneci çırağı" anlamında fars. *mugbeçe*'den gelebileceğini söyler.)

MİDECİ s. ve i. (ar. *mi'de;* türk. e.) Rüşvet almayı alışkanlık haline getirmiş (memur).

MİDEYİ ATEŞLEMEK d. (ar. - türk. e.) İçki içmek, alkol almak.

MİDYE i. (yun. *mitylos*'tan) Dişilik organı, vagina.

MİDYE ÇIKARMAK d. (yun. - türk.) Gözleri dalmak, dalgın olmak: *"Keriz midye çıkaradursun, değirmen gitti, çarık gitti, o hâlâ dalmış."*

MİGROSA VERMEK d. (tic. i. *Migros;* türk.) (Birisini) Başından savmak. Önem vermeyip geçiştirmek.

MİHRAP i. (ar. *mihrâb*'dan) (Kadında) Göğüs, memeler. • Ayak, ayak dibi. (Sevilen kimsenin dizi dibi.)

MİKİ i. (ang. -ame. Walt Disney'nin çizgi film kahramanı *Mickey* Mouse'tan) Pornografik dergi, özellikle film: *"Filimdir herhal; miki falan mı ağabi?"* (Bilge Karasu, **Kılavuz**). *"Eh o zaman videoda miki yok, pek pek eş dost evlerinde (...) sekiz milimetrelik filmler seyrediliyor."* (Engin Ardıç, **Ayşe'nin Donu**).

MİLLET i. (ar.) (Bir kimsenin) İlgili olduğu kişiler, aile, arkadaş, çevresi vb: *"Sen bizim işlere boşver de, semtte ne var, ne yok, onu söyle. Millet iyi mi?"* (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**). • İnsan kalabalığı: *"Millet nereye koşuzluyor böyle?"*

MİLLİ OLMAK d. (ar. *millet*'ten millî; türk.) (Erkek, genç erkek) İlk kez bir kızla, bir kadınla yatıp cinsel ilişkide bulunmak: *"...Gıli'nin ilk defa milli olacağını çakan kevaşe..."* (Metin Kaçan, **Ağır Roman**).

MİMLİ s. ve i. (Osmanlıda ar. *ma'lûm* sözcüğünün ilk harfi olan *mîm*'den) Bilinen (suçlu, sabıkalı, sanık): *"Mithat Paşa yetiştirmelerinden olduğu için, öteden beri mimlilerden..."* (Sermet Muhtar Alus, **İstanbul Kazan Ben Kepçe**). (Böyle kişilerin yazılı olduğu yerde, adları hizasına *mim* harfi konulurdu.)

MİNARECİ i. (ar. *minâre;* türk. e.) Ev, işyeri gibi yerlere geceleyin merdivenle girmeyi ve soygun yapmayı âdet edinmiş hırsız: *"...merdivenle pencereden dalan 'minareci' gibi türlü çeşitli alçaklara da rastlamak mümkündür."* (Engin Ardıç, **Doğu Söyleyeni Dokuz Köyden**)

MİNARE GÖLGESİ d. (ar. - türk.) Var olmayan, herhangi bir uyduruk nesne anlamında kullanılır: *"Koş, biraz minare gölgesiyle davul tozu kap da gel. Yaylan!"* (Saf kimseleri, çocukları şaşırtmak için alay amacıyla söylenir.)

MİNCANO FARE d. (çing. - ar. *fare*?) Erkeklik organı, eşin bacak arasına, butlarının arasına sokularak yapılan sevişme. Ayr. bk. MINCA.

MİNCO. Bk. MINCA.

MİNDER i. (ar.) Kahvehanede, kumarhanede, oyunun gerçekleştiği masa, sehpa, örtü vd: *"Oyuncu kısmı minderde parasını bilir!"* (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**). (Aynı sözcük, oyuncunun kumar sırasında oturduğu sandalye vd. nesneler için de kullanılır.)

MİNET i. (fr. *minette,* "kedi yavrusu") Kadın ile erkeğin birbirlerinin cinsel organlarını aynı anda ağızla uyarmaları; aynı anda fellasyo ve kunilingus yapma.

MİNİK (fr. *mini*'den) Japon para birimi, yen.

MİNTONİ i. (çing.) Sevilen kimse; âşık.

MİRA ü. (isp. *mirar,* "bakmak"tan, *mira,* "bak, izle") "İşte, bak" anlamında kullanılır.

MİTRA i. (yun. *mitra,* "dölyatağı, rahim") Kadın, karı: *"...bütün mitralar ayaklarına kapanıp tapacaklar sana..."* (Metin Kaçan, **Ağır Roman**).

MOCO. Bk. MAÇO.

MODEL DEĞİŞTİRMEK d. (fr. *modèle;* türk.) (Şoför) Otomobille kaza yaparak kaportasında hasara yol açmak.

MOK i. (*bok*'tan n.) Dışkı, bok.

MOKAR i. (çing.) Erkeklik organı.

MOLOZ s. ve i. (yun. *molos*'tan) Değersiz, önemsiz (kimse, nesne): *"Ne yapsın Ateşspor iki metreden topu boş kaleye sokamayan molozu?"* (Orhan Kemal, **Küçücük**). *"Ne diye öyle pahalı şeyler ısmarladın moloz..."* (Altan Erbulak-Orhan Alev, **İki Üşütük**). • Et. Kuru fasulye, pilav vb. yemeklere konmuş et parçası.

MOLOZLAMAK f. (yun. - türk. e.) Değeri düşmek, eski önemini yitirmek: *"Mangizinde değiliz. 'Paytoncu Osman molozladı', diyecekler. Despina orospusu, bu sabah postasını koydu."* (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**). • Yaşlanmak, ihtiyarlamak. (MOLOZLAŞMAK biçiminde de kullanılır.)

MOLOZLU s. (yun. - türk. e.) Etli (yemek).

MOR i. es. Elli liralık kâğıt para. Bin liralık banknot. • Morfin. • Mavi ispirto, boyalı ispirto, cilacı ispirtosu. Ayr. bk. MENEKŞE.

MOR ETMEK d. Utandırmak, utanılacak duruma sokmak.

MORFİN ATMAK d. (yun. uyku tanrısı *Morpheus*'tan fr. *morphine;* türk.) İmalı konuşmak, laf dokundurmak.

MORFİN KOYMAK d. (fr. - türk.) (Öğrenci) Öğretmeni aldatmak.

MORFİNLEMEK f. (fr. - türk. e.) Kışkırtmak; jurnal ederek, gammazlayarak kışkırtmak: *"Bizi basan Kel Mahmut'tu ama, hep müdürün başının altından. Onu da morfinleyen yine Sidikli Turan."* (Rıfat Ilgaz, **Hababam Sınıfı**).

MOR OLMAK d. Mahçup olmak; utanç verici bir duruma düşmek.

MORT s. ve i. (ital. *morto*'dan) Ölü, ölmüş (kimse). • Ölüm: *"Mort!' dedim, ölüm demek."* (Server Bedi, **Hey Kahpe Dünya**). MORTİ, MORTO, MORTU biçimlerinde de söylenir.

MORT ETMEK d. (ital. - türk.) Öldürmek. Ayr. bk. MORTLATMAK.

MORTİ. Bk. MORT, MORTU.

MORTİCİ. Bk. MORTUCU.

MORTLAMAK f. (ital. - türk. e.) Ölmek: *"Kavuklu– İsmail, ne olmuş? Mortladı mı dersin haa? –Pişekâr– Birader, ne yumurtlaması?"* (Ortaoyunu, **Eskici Abdi**). • (Kumarda) Bütün parasını kaybetmek: *"Ahmet bütün paralarını kaybetti, mortladı".* (Hulûsi Kodaman, **Zar-Kâğıt Oyunları ve Hileleri**).

MORTLATMAK f. (ital. - türk. e.) Öldürmek; ölmesine yol açmak. • (Kumarda) Bir oyuncuyu bütün parasını alarak yenmek: *"Aveli mortlattım, nesi var, nesi yok aldım!"* (Hulûsi Kodaman, **Zar-Kâğıt Oyunları ve Hileleri**).

MORTO.Bk. MORTU.

MORTOCU.Bk. MORTUCU.

MORTO OLMAK d. (ital. - türk.) Ölmek: *"Karagöz– Hacivat, biz gelin olalım derken morto olacağız. Ben bu işten vazgeçtim".* (Karagöz, **Ters Evlenme**).

MORTU s. ve i. Ölü, ölmüş kimse. Ceset. Cenaze. • Ölüm. MORT, MORTİ, MORTO biçimlerinde de söylenir.

MORTUCU i. (ital. - türk. e.) Papaz. İmam: *"–Ağa kardeş, konakta hasta mı var? Cenaze mi? –Elhamdülillah ikisi de yok... –Ya bu mortucuyu Eyüp'ten aldın; nereye götürüyorsun?"* (Hüseyin Rahmi Gürpınar, **Hakka Sığındık**). • Cenaze işleriyle uğraşan görevli, cenaze kaldırıcısı: *"Denyo– Yağma yok. Cööö!.. Morticiye bak. Öldürürsün ama, benim ölümü kaldırabilir misin, moruk?"* (Ortaoyunu, **Büyücü Hoca**). MORTİCİ, MORTOCU biçimlerinde de söylenir.

MORTUYU ÇEKMEK d. (ital. - türk.) Ölmek: *"Saldırmam neredesin? Mortuyu çekiyoruz sanırım..."* (Turhan Selçuk, **Abdülcanbaz**).

MORUK i. ("sakal" anlamında erm. k.) Yaşlı kimse, ihtiyar: *"–Sonra şey... Elinden iş gelmez, moruk diyordun..."* (Orhan Kemal, **Üç Onluk**). *"–Sus lan moruk! diye tersledi Bünyamin'i direksiyondaki polis."* (Ferhan Şensoy, **Kazancı Yokuşu**). • Anne, baba. Yaşlanmış anne, baba. Peder, valide: *"Paşa babamı köşke getirmişler. Moruk dehşetli gazaba gelmiş..."* (Server Bedi, **Hey Kahpe Dünya**). • "Arkadaşım, dostum" anlamında, teklifsiz bir hitap biçimi olarak söylenir: *"Bak moruk. Artık on dokuzundasın, öğren bu manitaları".* ("Sakal" anlamında kullanımı: T. iç. bk. BIZDIK.)

MORUKLAMAK f. (erm. – türk. e.) Yaşlanmak, yaşı çok ilerlemek: *"...–o kadar morukladım mı ben? Oyundan ıskarta ediyorlar. Ulan o hırbo takımı daha emziktey-ken..."* (Atillâ İlhan, **Kurtlar Sofrası**).

MOSTRA i. ("gösteri, sergileme" anlamında ital. k.) (Dükkânda, sokak sergisinde) Satılan şeylerin en iyilerinin önde olduğu sergileme düzeni: *"Mostrasına baktım. Eski oyuncaklardan bir tanecik olsun yok".* (Sermet Muhtar Alus, **İstanbul Kazan Ben Kepçe**). • Kişinin dış görünümü; yüzü; giysileri, kılık kıyafeti. • (Birinin) Önemli günlerde giyindiği giysiler, bayramlık. • Gösteriş, fiyaka.

MOSTRALIK i. (ital. – türk. e.) Benzerlerinden daha iyi, daha güzel (görünen) kimse ya da nesne: *"Zati karıdan yana talih dedin mi, Hasan bir tane, nerde görülmedik, bilinmedik mostralık karı varsa baltayı Hasan'a asar".* (Attilâ İlhan, **Sokaktaki Adam**).

MOSTRASINA BAKMAK d. (ital. – türk.) (Bir şeyin, özellikle de yumruğun, tokatın, darbenin) Ağırı ile, serti ile, tam bir örneğiyle karşılaşmak: *"Karagöz– İstersen suratına ellemesinden bir tane geleyim de mostrasına bak."* (Karagöz, **Eczahane**).

MOSTRASINI BOZMAK d. (ital. – türk.) Birisinin ya da bir nesnenin, iyi, hoş görünümünün arkasındaki gerçek özelliğini ortaya çıkarmak. • Fiyakasını bozmak, fiyakasını ortadan kaldırmak: *"Fakat Behçet yaşama hırsının hızıyla çuvalı delip balıkların mostrasını bozdu..."* (Süavi Süalp-Bülent Arabacıoğlu, **Gündüz İnsan Gece Hırt**). • (Birisini) Döverek, hırpalayarak, yüzünde yara, çürük, giysisinde yırtık oluşturmak.

MOSTRAYI BOZMAK d. (ital. – türk.) (Birisi) İyi, hoş görünümünü, fiyakasını başkalarına karşı yitirmek: *"Adam, ele güne karşı mostrayı bozacak değil a, ötekinin yerine yenisini kavança için ev ev kolaçanda iken..."* (Sermet Muhtar Alus, **Eski Beyoğlu Âdet ve Âlemleri**).

MOTOR s. ve i. (fr. *moteur*'den) Herkesle düşüp kalkan, kendisini cinsel bakımdan kullandıran (kimse, fahişe): *"Eli yüzü düzgün, az motor iki karıyı bulup fırıncıyla birlikte Boğaz'daki içkili lokantalardan birine açılmak zor olmadı".* (Orhan Kemal, **İzin Günü**). *"Zaten Necati böyle motorlara hem çok meraklıydı, hem de çok görmüş-*

tü..." (Süavi Süalp, **Gene İyi Dayandık**). Ayr. bk. TERS MOTUR. • (Cinsel bakımdan kendisini kullandıran kimsede) Vagina; anus: *"Bizim motorlar istop edince mangır verecekmiş bize! Aylık bağlayacakmış!"* (İrfan Yalçın, **Genelevde Yas**). • Kendisiyle alay edildiğini, "işletildiğini" (bk. İŞLETMEK) anlamayan (kimse). (Ender olarak MOTUR biçiminde de söylenir.)

MOTORUN SUYUNU DEĞİŞTİRMEK d. (fr. - türk.) İşemek.

MOTORU BOZMAK d. (far. – türk.) İshal olmak.

MOTUR. Bk. MOTOR.

MOZART i. (besteci W.A. *Mozart*'ın adından) Avusturya para birimi, şilin.

MOZ OLMAK d. İçki içerek ya da uyuşturucu madde kullanarak kendisinden geçmek, sızıp kalmak. Ayr. bk. ZOM.

MUAMELE i. (ar.) Cinsel ilişki: *"... muameleden sonra yıkanılacak, silinecek, kim bilir sabahtan beri kaç kişinin dölü birbirine bulaşacak."* (Engin Ardıç, **Huoop! Hadi Beyler Haftayım**). • Kişinin cinsel ilişkideki tutumu, becerileri, yetenekleri: *"Benli'nin muamelesi haso diyorlar. Birkaç kereden önce çırak çıkarmıyormuş."* • Esrar.

MUAMELECİ i. (ar. - türk.) Cinsel ilişkilere aracılık eden kimse, pezevenk. • Fahişe, orospu.

MUAMELE ÇEKMEK d. (ar. - türk.) Birisini, cinsel ilişkide kullanmak, düzmek: *"–Ama şimdi bana bırak. Sana Türk usulü bir muamele çekeyim de gör."* (anonim, **Curcuna**). • (Kadın ya da edilgin eşcinsel erkek) Sevişmenin bütün inceliklerini uygulamak.

MUÇO.Bk. MİÇO.

MUHABBET s. (ar. *müebbed*'den b.) (Mahpusluk için) Müebbet, ölene kadar: *"ciğer dikmek / durum vaziyete göre / muhabbet delik"* (Hulki Aktunç, **Yeraltı Destanları**).

MUHACİR s. ve i. (ar.) Yüksek kaliteli (afyon): *"...% 15–17'lik morfin tutarı ile doruğa ulaşan ise 'muhacir afyon' adını alır."* (Ahmet Arif Kızılyalın, **Uyuşturucular**). MACİR de denir.

MUHALLEBİCİ i. (ar. - türk.) Nazlı, kibar, çıtkırıldım kimse: *"Size ne ulan, ulan oğlu ulan muhallebiciler biz aç ölürsek, ananız orasına kına mı yakacak, otuzaltı mumları?"* (Yaşar Kemal, **Kuşlar da Gitti**). MAHALLEBİCİ diye de kullanılır.

MUKLECİ i. (ar. *mukl*, "kendir"; türk. e.) es. Kişiyi mukle denilen uyuşturucu ile uyutup soyan kimse.

MUM i. (fars.) Razı olma, kabul etme, uyuşma, fit: *"Kaça alırım çalımını... Eskiden altmışlık pakete mumdu. Şimdi piyasası fırlamış... Bir aval yakalamış yoluyor..."* (Hüseyin Rahmi Gürpınar, **Bir Muadele-i Sevda**).

MUMCU i. (fars. - türk. e.) Papaz. • Türbe bekçisi. • Türbelerden, kiliselerden mum, mum parası çalmayı âdet edinmiş hırsız.

MUM HIRSIZI d. (fars. - türk.) Papaz: *"Alt tarafı bir papaz; mum hırsızı, iki damla haybeye su, bir avuç duman, bastır mangırı."* (Muzaffer Buyrukçu, **Kavga**). • Türbe bekçisi.

MUNARA i. Olağandan gevşek, büyük dişilik organı.

MUNİ i. Dişilik organı, vagina.

MUSLUĞU AÇILMAK d. (ar. - türk.) (Erkek) Yeniyetmelikten ergenliğe geçmek. • Gevezelik etmeye, uzun uzun konuşmaya başlamak.

MUSLUK i. (ar. *maslak*'tan) Erkeklik organı, penis: *"Kavuklu–...musluğun birini açtım. Aman görmelisin, öyle çok akıyor ki! Pişekâr– Ah, birader, benim için de niyet edip benim musluğuma da baksaydın!"* (Ortaoyunu, **Çifte Hamamlar**). *"Zenne: Senin suyun nereden gelir? Karagöz– Evvela yukardan gelir, sonra borulara taksim olur. Oradan da büyük musluğa gider, musluktan akar"*. (Karagöz, **Mandıra**).

MUSLUKÇU i. (ar. -türk. e.) Bir tür yankesici; camilerde abdest almakta olan kişilerin ceketini, ceketinin içindekileri çalar; özellikle, asılmış ceketi bir benzeriyle değiştirip hırsızlık yapar: *"...cami şadırvanında abdest alanların ceketlerini gö-*

türen 'muslukçu'..." (Engin Ardıç, **Doğru Söyleyeni Dokuz Köyden**...). *"...abdest almak üzere askıda asılı bulunan ceketinin üzerine başka birisi ceketini asıp tekrar aldığı sırada para veya cüzdanının çalındığını anlar. (...) Muslukçu ise bu planı maalesef bu tür yerlerde uygulayarak hırsızlık yapar".* (Başkomiser Yılmaz Ertunç, **Yankesicilik**). • Kamu çeşmelerinin, hayratların musluğunu çalmayı âdet edinmiş hırsız.

MUSLUKÇULUK i. (ar. - türk. e.) MUSLUKÇU'nun (bk.) edimi, âdeti, işi: *"Camii Mescit veya buna benzer ibadet yerlerinde bulunan Şadırvanlarda abdest almak üzere palto veya ceketini asarak abdest aldığı sırada diğer bir başkasının aynı yere maksatlı olarak ceketini astığı sırada önce asılan ceket veya palto cebinden çalınmaya Muslukçuluk denir. İzahını aşağıda daha teferrüatlı izah edicem."* (Başkomiser Yılmaz Ertunç, **Yankesicilik**).

MUŞ ÇEKMEK d. Özlemek; çok özenmek, imrenmek: *"...rahmetli annem sağ olmalı da görmeli beni şimdi. Zeytinyağlı dolma için muş çekiyoruz..."* (Orhan Kemal, **Avare Yıllar**).

MUŞMULA i. (yun. *mespilon*'dan) Yaşlı, ihtiyar kimse. • Kırışık, buruşuk yüz. Buruşuk yüzlü kimse: *"Ben büyük fedakârlıklarla bu muşmulayı oyalıcam... Sen de herifin donunu açıp kediyi içine boca edivereceksin..."* (Oğuz Aral, **Utanmaz Adam**).

MUŞUK s. ve i. Basık yüzlü, basık burunlu (kimse).

MUTLULUK TOZU d. Kokain: *"–Sevgilim, bu mutluluk tozu... Şimdi bir miktar alacağım..."* (Ümit Oğuztan, **Kraliçe Sisi**).

MUZ.Bk. ÇEYREĞE MUZ.

MUZ GİBİ OLMAK d. (ar. *müz;* türk.) Utanmak, mahçup olmak. • (Kadın, kız) Yavaş yavaş bütün giysilerini çıkarıp çıplak kalmak.

MÜCEVHERCİ i. (ar. - türk. e.) Özellikle mücevher, değerli takı çalmada ustalaşmış hırsız: *"İşleniş şekilleri. a) Gündüz ve Gecedir. Eşya veya mücevherci."* (Başkomiser Yılmaz Ertunç, **Yankesicilik**).

MÜFRED i. (ar. *müfred,* "tek, bir başına") es. Erkeklik organı, penis. Ayr. bk. MEFRED BABA.

MÜHÜR i. (fars. *mühr*'den) Anus, makat, büzük.

MÜKE. Bk. KÜTE.

MÜLAYİM s. ve i. (ar.) Efemine. Edilgin eşcinsel (erkek): *"...azıcık 'mülayim' ama iyi bir şair ve yazardı..."* (Engin Ardıç, **Doğru Söyleyeni Dokuz Köyden**...).

MÜSAKEŞE i. (türk. *sikiş* sözcüğünden osm. n.) Cinsel ilişki: *"...bunları belki Emin Balamur tarzı 'müsakeşe gırgırları' sanacaktır..."* (Engin Ardıç, **Şengül Hamamı**).

MÜSTAMEL s. ve i. (ar. *müsta'mel*) Kendisini cinsel bakımdan çok kullandırmış (kadın, fahişe): *"Fazla müstamel sermayeye tahammülü yoktu Soğukoluğun."* (Kayhan Sağlamer, **Türk Mafiası**). • Edilgin eşcinsel (erkek): *"Öyleyse başgardiyanın kendisi müstameldir, biz bu hususu da ispata hazırız."* (Kemal Tahir, **Dam Ağası**).

MÜTAYİT i. (ar. *müteahhid*'den b.) Pezevenk, fuhuş aracısı: *"Mütait'e pek güvenme bu gece ördek nanay!"* (Hüseyin Çağın, **Çingeneler Zamanı**).

MÜZİK KONSERVESİ d. (fr. *musique; conserve;* türk. e.) Gramofon ile plak. Kasetçalar ile ses kaseti.

MÜZÜK i. (*büzük*'ten b.) Anus, makat. • Yellenme sesi.

N

NACİYE i. (ar.) Ağda işleminde, dişilik organı ve çevresi.

NADA i. (isp.) "Yok" anlamında kullanılır.

NAFAKASINI ALMAK d. (ar. - türk.) Hak ettiği dayağı yemek.

NAFTA i. (fr. *naphtaline*'den kıs.) Orta yaşlı erkek.

NAĞME i. (ar. *nagme*'den) Konuşma, söyleme, söz: *"–Bırakın ulan şu her zamanki nağmeleri. Yok, mangır yok!"* (Orhan Kemal, **Müfettişler Müfettişi**).

NAĞME YAPMAK d. (ar. - türk.) Konuşmak. Söylenmek. • Gevezelik etmek. • Ağlayıp sızlamak.

NAH ü. "Yapamazsın, edemez, eyleyemezsin" anlamlarında kullanılır. "Hayır, değil, olmaz" anlamlarında söylenir: *"Nah Kalkınız."* (Aziz Nesin, kitap adı). *"...beni unutma haa, ben olmasam o kancık müdürün dalaverelerini nah çıkarırdın ortaya sen!"* (Leyla Erbil, **Eski Sevgili**). *"Alınız alınız, sezgili vatandaşlarım, size de çıkabilir. Nah çıkar."* (Engin Ardıç, **Doğru Söyleyeni Dokuz Köyden**...). ("Genellikle, bir el işaretiyle –fika– birlikte kullanılır: *"Bilek güreşinde ayıyı kimse yenemezmiş. –Nah. Zaten bileğim de ağrıyo görüyorsun.")*

NAHHA. Bk. NAKKA.

NAHİK ÇELEBİ d. (ar. *nâhik*, "anıran eşek"; türk.) (Kumarda) Dikkatsiz, akılsızca oynayan kimse.

NAKA i. (ar.) (Aktif için) Cinsel ilişki. Ayr. bk. NAKKA.

NAKARANTA i. "Yok, olmaz, hiç" anlamlarında kullanılır: *"Ama madi laçolara koli nakaranta."* (Dr. Arslan Yüzgün, **Mavi Hüviyetli Kadınlar**). Ayr. bk. NAKİNTA.

NAKIŞ i. (ar. *nakş*'tan) es. Yüzdeki öğeler; kaş, göz, gamze vb.

NAKİL i. (ar. *nakl*) (Esrarlı sigara içen iki kişi, çift) Dumanı birbirine ağızdan ağıza aktarmak.

NAKİNTA i. (çing.) "Hayır, yok" anlamında kullanılır: *"Beş kleopatrası bile nakintadır".* Dr. Arslan Yüzgün, **Eşcinsellik**).

NAKKA i. (ar. *nakâ*, "dişi deve"den) Edilgin eşcinsel (erkek): *"Gabriel bir nakkalar kulübünde Sevilyalı kadın kılığında dans eder..."* (Raymond Queneau-Tahsin Yücel, **Zazie Metroda**). • "Yok, hiç" anlamlarında da kullanılır.

NALFARBUR i. (ar. *nal*, fars. *bürden, ber*'den) Nalbur; özellikle tiner, Bally satan kimse.

NAL GİBİ OLMAK d. (ar. *na'l;* türk.) Uyuşturucu kullanıp çok esrimek. Kendisinden geçmek.

NALLAMAK d. (ar. - türk.) Öldürmek: *"Beleşino'yu nallamazsak Kont Barbarnebu bizi astırır."* (Oğuz Aral, **Utanmaz Adam**). • Kurşunlamak, tabancayla ateş ederek isabet ettirmek: *"Maazallah bir titrese eli –büyük anamın deliği gibi– çocuğu şakası makası yok, alnının ortasından nallayacak."* (Tarık Dursun K., **Hasangiller**). • (Mahkeme, yargıç için) Ceza vermek, hapse atmak: *"Seni Harp Divanı nalladıydı, öyle ya?"* (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**).

NALLARI ATMAK d. (ar. - türk.) Ölmek: *"Son haber: Hakkı nalları attı, bamya tarlasında kemiciklerini dinlendiriyor."* (Özdemir Kaptan-Arkan, **Beyoğlu-Kısa Geçmişi, Argosu**).

NALLARI DİKMEK d. (ar. - türk.) Ölmek: *"Adam daha dün güzel güzel konuşuyordu. Şimdi nalları dikmiş."* (Ahmet Çakal, **Serseriler Arasında**).

NALLI FATMA d. (ar. *na'l;* kadın ismi *Fâtıma;* türk. e.) (Erkeklerin cinsel ilişkide kullanmasına çağrışımla) Eşek; ender olarak, tay, at.

NALLI KUZU d. (ar. - türk.) (Etinin koyun–kuzu eti diye satılması, etinden sucuk vb.

yiyecekler yapılması çağrışımıyla) Eşek, at: *"Köfteler çok lezzetliymiş. Helâl olsun. (...) Tabi oğlum, eşek etinden, nailı kuzu."* (Muzaffer Buyrukçu, **Bir Olayın Başlangıcı**).

NALSIZ i. (ar. - türk. e.) Yalın ayak, çıplak ayak.

NAMAZA GİTMEK d. (ar. - türk.) (Açıkartırmada) Esnaf, malın daha pahalı satılması için çabalamak, tavcılık etmek.

NAMAZDAN ÇAĞIRMAK d. (ar. - türk.) (Açıkartırmada) Bir mala heyecanlanıp ederinden çok pey süren esnafı uyarmak için kullanılır: *"Seni namazdan çağırıyorlar, denir".* (Arslan Kaynardağ, **Bitpazarı'nın Gizli Dili ve Argosu**).

NANAY s. ve i. ("hayır, yok" anlamında çing. k.) Yokluk, olmama. –"Yok, hiç" anlamlarında kullanılır: *"Geride kalana kerdan selâmet. Nanay bahtalı (talihsiz) arkadaş köleniz: "Gâvur Etem".* (Osman Cemal Kaygılı, **Çingeneler**). *"Hoplayın kızlar hoplayın / Şalvarınızı toplayın / Mangiz nanay çingal nanay / Yavrum şinanay"* (Karagöz, **Cambazlar**). *"Cepte paralar nanay / Dön şinanay şinanay."* (Sözcük, Alman argosunda *none,* "hayır, yok" biçiminde kullanılır – Siegmund A. Wolf, **Wörterbuch des Rotwelschen**).

NANE i. (ar. *na'nâ*'dan) Esrar.

NANNİK i. (erm.) Metres, dost, kapatma.

NAPOLYON i. (fr. *Napoléon*'dan) Fransız para birimi, Fransız frangı.

NARGİLE i. (fars.) Sır tutamayan, boşboğaz kimse. • Erkek. –Penis, erkeklik organı. Ayr. bk. MARPUÇ, NARGİLECİ.

NARGİLECİ i. (fars. - türk. e.) Fellasyo yapan kimse. Nargile çeken (bk. NARGİLE ÇEKMEK) kimse.

NARGİLE ÇEKMEK d. (fars. - türk.) Erkeklik organını ağzına alarak uyarmak, fellasyo yapmak.

NARGİLE SUYUNU DEĞİŞTİRMEK d. (fars. - türk.) (Erkek) İşemek.

NARGİLE VURMAK d. (fars. - türk.) Esrarı nargile kullanarak içmek: *"Esrarlı cigara içenler nargile vuranlar kadar zehirlenmezler."* (Vâsıf Hiç, **Esrar, Esrarkeşlik, Esrarkeşler**).

NARKOZ i. (fr. *narcose*) Uyuşturucu madde; burna çekilen esrar.

NARKOZA GİRMEK d. (fr. - türk.) Uyuşturucu madde kullanma, içki içme vd. nedenlerle kendisinden geçmek, sızmak. • Bayılmak.

NAŞ em. (çing. *naş,* "koşmak, gitmek"ten) "Git, defol" anlamlarında kullanılır: *"Hadi bakalım, benim masanın üzerinden ufak ufak naş"* (Engin Ardıç, **Doğru Söyleyeni Dokuz Köyden**...). (Sözcük, Alman argosunda da "koş, git" anlamında kullanılır – Siegmund A. Wolf, **Wörterbuch des Rotwelschen**).

NAŞLAMAK f. (çing. – türk. e.) Gitmek: *"Millet fazla dağıtmadan naşlasa iyi olacak."* (anonim, **Biz Şorololar**). • Bir şeyi, çalmak, alıp götürmek; kalk– gidelim yapmak. • Fiil, bazı deyimlerde "yapmak, etmek" anlamlarında da kullanılır: Kakiz naşlamak, "dışkılamak" vb.

NAŞLATMAK f. (çing. – türk. e.) Kovmak, def etmek; (birisinin) gitmesini sağlamak. • (Bir şeyi) Çalmak, alıp götürmek, kalk– gidelim yapmak. • Bazı deyimlerde, yapmak, etmek gibi anlamları da vardır: *Babilof naşlatmak,* "yellenmek"; *cici naşlatmak,* "ersuyunu akıtmak"; *kukurik naşlatmak,* "uyumak" vb. Bu deyimlere ayr. bk.

NATAŞA i. (rus. özel i.) Rus kızı, Rus kadını. • Rus fahişesi: *"Oy Nataşa Nataşa / Godun benu ataşa"* (popüler türkü). *"Nataşa, yat aşşa."* (deyim)

NATO KAFA, NATO MERMERİ d. (yun.) Aptal, bön, salak, anlayışsız (kimse). Aptal kafa, mankafa. *"Nato kafa, nato mermer onda. Eşek geldi eşek gidecek."* (Tarık Dursun K., **Hasangiller**).

NAVAL s. Budala, aptal, salak; saf.

NE AYAK? d. "Bu nasıl bir durum, nasıl bir dalavere?" anlamında kullanılır. NE İŞ? biçiminde de söylenir: *"Birkaç arkadaş, 'hop ne iş babam' dedi."* (Yalçın Doğan, **Kodes A.Ş.**). Ayr. bk. AYAK.

NEFES i. (ar.) Esrar; sigara içine konularak ya da nargile yahut KABAK (bk.) araçlarıyla içilen esrar: *"Nefesten bir haber ver/ Müheyyadır ülfete"* (Bitik Âşık Mehmet Gökçınar, şiir). • Cinsel ilişki.

NEFES ÇEKMEK d. (ar. - türk.) Cinsel ilişkide bulunmak.

NEFESÇİ i. (ar. - türk. e.) Esrarkeş, esrar tiryakisi.

NEFESLEŞMEK f. (ar. - türk. e.) Esrar çekmek. Birkaç kişi birarada, aynı nargile, aynı kabak, aynı araçtan yararlanarak esrar içmek. Ayr. bk. AŞERE, AŞERECİ.

NE HAKEM d. (ar. *ibne, hakem*'den kıs.) Oyunu iyi yönetmediği düşünülen hakemi aşağılamak amacıyla kullanılır.

NE HAKLA? Bk. OTUZBEŞE BAKLA.

NE İŞ? Bk. NE AYAK?

NEMA s. (yug.) "Yok" anlamında söylenir: *"Ve bitirim, oyunun sonunu ilan eder: Acıbaba! Nema para!"* (Hulki Aktunç, **İtiraf-Nağmeler**). *"Nema problem!"*

NE SİKİME?d. "Bana ne, beni ilgilendirmez" anlamında kullanılır.

NE SİKTİRİR? d. "Değil, yoktur, olmaz, hiç olur mu?" anlamlarında söylenir: *"Tüfengi omuza dayamak, sol gözü kapatıp 'gez, gör, arpacık' demek ne siktirir. Kurşunu sanki götürüp bizim askerin kafasına çekiçle mıhlıyordu."* (Kemal Tahir, **Dam ağası**). *"Köylüde fedailik yapacak kafa ne siktirir..."* (Muzaffer Buyrukçu, **Onlar**).

NE ŞEHİT OLDU NE GAZİ. Bk. NİYAZİ.

NEŞEN BİLİR d. (ar. *neş*'e; türk.) "Keyfine göre, sen nasıl istersen" anlamında söylenir.

NETİCE i. (ar. *netice*) Kalçalar, kıç. Ayr. bk. HATİCE'Yİ BIRAK NETİCEYE BAK.

NE YAZAR? d. "Ne etkisi olur, ne anlamı var, neye yarar?" anlamlarında kullanılır: *"Ne yazar... Fıkara kadın yataklara düştü. Kimbilir, şimdiye ölmüştür belki de..."* (Yaşar Kemal, **Kuşlar da Gitti**). Ayr. bk. KAÇ YAZAR, YAZMAK.

NİK i. (ing. *nick name*, "takma ad"dan) (Özellikle İnternette) Lakap, takma ad.

NİYAZİ i. (ar. *niyâz*'dan erkek adı) Boşu boşuna kayba uğrayan, yaralanan ya da ölen kimse anlamında söylenir: *"Ne şehit oldu ne gazi, bok yoluna gitti bizim Niyazi"* (deyim). Ayr. bk. NİYAZİ OLMAK.

NİYAZİ OLMAK d. (ar. - türk.) Boşu boşuna zarar görmek. Yok yere yaralanmak, ölmek: *"Artık kocanız gazi mi oldu, Niyazi mi oldu yakında anlarız."* (Süavi Süalp–İsmail Gülgeç, **Gündüz İnsan Gece Hırt**).

NOHUT i. (fars.) Ham afyon. • Mermi, kurşun. • Anus, makat. Ayr. bk. LEBLEBİ.

NOKARİS d. (isp.) es. "Yok, bitti, kalmadı" anlamında kullanılır.

NOKTA i. (ar.) Çocuk, küçük çocuk; ufaklık.

NOKTA OLMAK d. (ar. – türk.) Yürüyüp gitmek, uzaklaşmak. • (Uyuşturucu madde kullanan kimse) Kendisinden geçmek, sızıp büzülmek.

NONOŞ s. ve i. (yun. *nonos*, "manevi baba, hami"den?) Efemine (erkek). Travesti. Edilgin eşcinsel (erkek): *"Birinci Polis– Herifin yanındaki nonoş muydu neydi? Kolunda kadın bileziği vardı..."* (Dr. Arslan Yüzgün, **Uçurum**).

NUMARA i. (ital. *numero*'dan) Hile, dalavere: *"...el altından Sofi'ye birçok şeyler vadetmişler. Bizim kızı bilirsiniz. Böyle numaralara gelmez".* (F. M. İkinci, **Kara Nara**). • Yalan, uyduruk, düzmece: *"–Şu Amerika gibi yok. Havasından mı, suyundan mı? –Filim be. Numara hep."* (Orhan Kemal, **Suçlu**).

NUMARACI s. ve i. (ital. - türk. e.) Hileci, düzenci, dalavereci: *"Ben saçımın teli kadar film gördüm, bundaki oğlan gibi numaracıya rastlamadım".* (Samim Aşkın, **Halk Plajı**). • Yalancı, uydurukçu: *"–Bana bak ulan, dedi, numaracı! Beni eşek yerine alma".* (Sait Faik Abasıyanık, **Şahmerdan**).

NUMARA ÇEKMEK d. (ital. - türk.) Hile, dalavere yapmak: *"Çok şeyler borçlu olduğum Mevhibe'ye her türlü numaraları çekmeye başlamıştım".* (Öztürk Serengil, **Yeşiiçam'ı Benden Sorun**).

... NUMARASINA YATMAK d. (ital. - türk.) ... türü hile yapmak, ... dalaveresi yapmak:

"Üçkâğıtçı numarasına yatıp herifin elliüç kâğıdını götürdük." •... biçiminde yalan söylemek: *"Bal gibi yalandı, ama Doğrucu Davut numarasına yattım, yuttu keriz."*

NUMARASINI YAPMAK d. (ital.- türk.) (Birisi) Âdet edindiği hileyi, kendisinden beklenen dalaverevi yapmak. • Kendisinden beklendiği gibi gelişim göstermek.

NUMARA YAPMAK d. (ital. - türk.) Hile, dalavere yapmak. •... gibi yapmak: *"Hasta numarası yapma."* •Yalan söylemek, düzmece davranışta bulunmak: *"Hayır hayır, sen Ömer'sin. Numara yapma."* (Orhan Duru, **Yenik**).

NUMARAYA YATMAK d. (ital. - türk.) Hileye, dalavereye başvurmak. • Yalana başvurmak. Ayr. bk. ... NUMARASINA YATMAK

NUMARA YEMEK d. (ital. - türk.) Hileye, düzene, dalavereye kanmak: *"Fakat karşısındaki bu sefer bir hırt. Ne arkadan ne önden bu numaraları yemem."* (Süavi Süalp-İsmail Gülgeç, **Gündüz İnsan Gece Hırt**). • Yalana aldanmak: *"Eh, artık çocuk değiliz, yemiyoruz bu numaraları, değil mi ya?.."* (Sabahattin Ali, **Hakkımızı Yedirmeyiz**). NUMARAYA GELMEK biçiminde de kullanılır. T. iç. bk. NUMARA.

O

–O sonek. Bazı sözcük ve hecelerle birleşerek argo sözcükler türetmede kullanılır: • Pezevenk, [pez–o]; kek, [kek–o]; eşcinsel, [eşc–o]; has, [has–o] vb. Ayr. bk. –IZ, –İZ, –MASYON, –MENTO, –OZ, –UZ, –ÜZ.

O i. Eşcinsel fuhuşa aracılık eden erkek, puşt: *"Külhanbeyi– Vay! Demek sen osun haa? Kavuklu– Ulan, yutturmaya kalkışma. O, senin babandır."* (Ortaoyunu, **Bahçe**).

O BİÇİM d. Önüne gelenle yatıp kalkan kadın, orospu, âşifte: *"...'Ulan ne biçim karısın sen?' Yüzümü okşadı. 'O biçim karıyım ben' dedi."* (Tarık Dursun K., **Hasangiller**). • Edilgin eşcinsel erkek: *"O tombalak oğlana Kadıköylü M. diyorlardı. O biçim oğlanlardandı."* (Aziz Nesin, **Yokuşun Başı**). *"Ellerindeki copları ibnelerin kafalarına vurdular güm güm. Gözleri kaydı o biçimlerin."* (Anthony Burgess–Aziz Üstel, **Otomatik Portakal**). • Cinsellikle, cinsel ilişkiyle ilgili (durum, olay, nesne): *"...'Oğlum Sabuş'un patronu, Sabuş'un annesiyle o biçim de onun için!' desen, 'o biçim'in anlamını soracak."* (Orhan Kemal, **Vur Abalıya**). *"Bu sabah hiç çaktırmadan ardını kolladım. Tamam, o biçim! İkisini suçüstü yakaladım."* (Y. Kenan Karacanlar, **Babıali Kaldırımlarında Bir Adam**). *"Evimizde video var istesek o biçim filme de takılırız ama vaktimiz yok ki... Tunay sevmez ama seyredince de durulmaz haa ha haaa..."* (Yankı, **Kibariye ile Röportaj**). • Deyim, "çok, fazla, iyi, hoş" anlamlarında da kullanılır: *"İyi ki evden bu çiçekli yorganı getirdim. O biçim kamufle oluyoruz."* (Hasan Kaçan, karikatür). *"Façayı düzdük o biçim. Bir kalabalık o biçim. Bi düldül ki, o biçim..."*

O BİÇİM ETMEK d. Bir kimseyi, kendisiyle cinsel ilişkide bulunarak tatmin etmek: *"Babayı gene o biçim ettik, beşer kâğıdını aldık. Lâkin gücüme gidiyor..."* (Mehmet Seyda, **Baba**). • Bir kimseyi dolandırmak; parasını almak, soymak.

ODEL i. (çing.) Tanrı, allah: *"Ha versin Odel (Allah) sana / Çil çil altın bir kalbur!.."* (Nazım Alpman, **Çingeneler**). *"Odel versin cezacığını!"*

ODUN i. Ruhsatsız ya da motor veya şasi numarası olmayan otomobil.

O DURAKTAN İŞ ALMAK d. Belirli bir kadınla, kızla ilişkisini sürdürmek; belirli bir kadın ya da kızla âşıkdaşlık ediyor olmak. Ayr. bk. İŞ.

O İŞ d. İki kişi arasında cinsel ilişkiye varacak bir bağ kurulması: *"Yenge, oldu o iş."* • Cinsel ilişki: *"Bir hususi söktü İstiklal caddesinden / İçinde bir herifle bir karı vardı / O işe gidiyorlardı."* (Oktay Rifat, **İstanbul Türküsü**).

OF OF d. (ono.) Bir erkeğin ilgi duyduğu, âşık olduğu kızı ya da kadını belirtmek için kullanılır: *"...'Kimin of–of'u o?' dedi. 'Hanginizin?'..."* (Tarık Dursun K., **Evlere Şenlik**).

OFSAYT i. (ing. *off side*'dan) Bir işi tam becerecekken hata yapma durumu. Başarıya az kala beceriksizlik etme, başarıdan men edilme.

OFSAYTA DÜŞMEK d. (ing. - türk.) Bir işi, bir eylemi sonuna kadar götürememek, başaramamak. Ayr. bk. OFSAYT.

OFSAYTA DÜŞÜRMEK d. (ing. - türk.) Birisinin, ofsayta düşmesini (bk. OFSAYT, OFSAYTA DÜŞMEK) sağlamak; başarısını engellemek: *"Yoksa Veronika, o muhafız angutuyla birlik olup beni ofsayta mı düşürmeye çalışıyor?"* (Oğuz Aral, **Utanmaz Adam**).

OJECİ s. ve i. (tic. m. - türk. e.) Oje, tırnak cilası koklama alışkanlığı olan (kimse).

OKSO em. (yun. *ekso*, "dış, dışarı") "Defol, git, yallah" anlamlarında kullanılır. OKSİ, OKSU biçimlerinde de kullanılır.

OKSO ETMEK d. (yun. - türk.) Kovmak, birisinin gitmesini, defolmasını sağlamak: *"...niye koyvermiyorsunuz yakasını? İşi bitti ise, okso edin, vurun kıçına tekmeyi gitsin."* (Tank Dursun K., **Evlere Şenlik**). *"Evvela o baştakileri, müdüran takımını, o kalın enselileri oksu edeceksin, sonra da akrabalarını, yardakçılarını..."* (Muzaffer Buyrukçu, **Bilmece Gibi**). OKSİLEMEK, OKSOLAMAK, OKSULAMAK biçimlerinde de kullanılır.

OKŞAMAK f. Dövmek, dayak atmak: *"Hırsızlığı allah göstermeye, kapıda dursun, arada bir üç beş serseriyi okşarsın en fazla."* (Hulki Aktunç, **Yanardöner**).

OKŞAYI OKŞAYIVERMEK d. Üst üste birkaç yumruk, birkaç tekme atmak.

OKULA KOYMAK. Bk. ÇOCUĞU KOYMAK.

OKULU KIRMAK d. (Öğrenci) Evden okula gidecekmiş gibi çıkıp başka bir yere gitmek, ASMAK, KIRMAK (bk.), okuldan kaçmak: *"18 Şubat: Bugün kırk arkadaş okulu kırıp sinemaya gittik... ama çıkışta miting yaptığımızı sanan polislerden mariz yedik..."* (Hasan Kaçan, **Hasan Kaçan Beyin Mektep Anıları**).

OKUMAK f. (Kumarda) Anlamak.•Söylemek: *"Kumar argosunda okumak, söylemek mânasına kullanılır."* (Hulûsi Kodaman, **Zar-Kâğıt Oyunları ve Hileleri**). •Anlatmak, söylemek. İtiraf etmek: *"...'İş vermek' veya 'okumak' yapılan hırsızlıkları itiraf etmek demek."* (Nazlı Ilıcak, **Allah Kurtarsın**). • Küfür etmek, uzun uzun sövmek: *"İşvebaz– Yani okur musun? İbiş– Okurum. İşvebaz– Nasıl okursun? İbiş– Silsilesinden okurum."* (Haldun Taner, **Sersem Kocanın Kurnaz Karısı**).

OKUNAKLI s. Hoş, güzel (kız, genç kadın).

OKUTMAK f. Satmak: *"Sen çalalım da Kapalıçarşı'da okutalım, demedin mi?"* (Yaşar Kemal, **Kuşlar da Gitti**). *"Daha geçen ay General Harrington'ın özel izniyle yeni bir parti kumaş getirtip Sultanhamam piyasasına okutmadınız mı?"* (Engin Ardıç, **Doğru Söyleyeni Dokuz Köyden**...). • (Bir kimseyi) Kumarda, yankesicilik, dolandırıcılık vb. işlerde yetiştirmek, eğitmek: *"Onu okutan Altıparmak Hamdi hocam, çarığı, hatta çıbanı bilem yağ gibi çekizler."*

OLGUN s. Sarhoş, esrik: *"Toyluk zamanımda bir akşam eve hem geç gelmiştim, hem de olgun."* (Ahmet Rasim).

OLMAK f. (İçki, uyuşturucu madde vb. kullanarak) Sarhoş olmak, esrimek: *"Saat 4 oldu. Biz de artık olmuştuk."* (Fikret Âdil, **Asmalımescit 74**). *"Nedim, üstüste viski şişesi açıyordu. Adamakıllı olmuştu."* (Reşat Enis, **Yolgeçen Hanı**). • (Cinsel ilişkide) Tatmin noktasına varmak, doyuma ulaşmak, orgazma erişmek: *"Hem adam bir kere gelmişse geldin mi, oldun mu, boşaldın mı diye sorsan n'olur..."* (Metin Üstündağ, **Special M'Öyküler**).

OLUZLAMAK f. (*olmak*'tan *ol–uz–la–mak*) Olmak, oluvermek: *"...bu manitayı görünce bir eğilmiş bir yamılmış ki sorma. Hani orda aynen, kıza âşık oluzlamış."* (Hasan Kaçan, **Kasımpaşalı Eğri Bodik**).

OMUZLAMAK f. (yun. *omos*'tan ya da türk. *om*, "kemik başı"ndan *omuz;* türk. e.) (Bir şeyi) Kaldırıp götürmek, aşırmak, çalmak. • (Bir kimseyi) Alıp götürmek, kaçırmak: *"Sonra seni herifler omuzlarsa kim kime / Olma sokak süpürgesi kadın kadıncık ol."* (Enderunlu Fâzıl, **Zenannâme**).

OMUZ VERMEK d. Boş vermek, aldırış etmemek, ilgisiz kalmak.

OMUZ VURMAK d. Sataşmak.

ONDAN ARTAN BANA GİRSİN d. (Birisinin) Yaşça küçük ya da deneyimsiz görünmekle birlikte, erkeklerle cinsel ilişkiye rahatça girdiğini ileri sürmek için kullanılır: *"Efems? Küçük müymüş, saf mıymış, onu buralarda elden geçirmeyen kalmadı be, ondan artan bana girsin."*

ON İKİLER d. XIX. yüzyıl sonlarıyla XX. yüzyıl başlarında İstanbul'da ünlenmiş on iki kabadayı: *"–Onikiler mi dedin? –Evet. Bilmiyor musun? –Ne bileyim? Perukâr kemali ciddiyetle dedi ki: –İstanbul'un on kuvvetli ve vurucu kabadayıları?"* (Ahmet

Rasim, **Fuhş-i Atîk**). (Refi Cevat Ulunay, **Sayılı Fırtınalar** adlı yapıtında On İkiler'in serüvenlerini anlatır.)

ON KURUŞ d. (türk. - alm. *Groschen*'den) Polis: *"Meğer ki, bizim gençler coniieri gezmeye bırakmıyor eyi mi, onkuruşlarla çatışıyorlar"* (Ahmet Çakal, **Serseriler Arasında**). Ayr. bk. KURUŞ.

ON SEKİZ d. (Bir futbol teriminden) Bir kızın, bir kadının hemen yakını, yanı başı: *"Oğlan tam onsekizde, bi peşrev atmaya kalktı, kız gıcık kaptı, çanta kelleye lap!"*

ON SEKİZE GİRMEK d. Bir kadına, bir kıza çok yaklaşmak. (Özellikle kamu taşıtlarında sarkıntılık edenler için kullanılır.)

ONUN BUNUN ÇOCUĞU d. "Piç, babası belirsiz, çocuk" anlamında kullanılır: *"Belkim dallara asılı kalmıştır onun bunun çocuğu. –Onun bunun çocuğu babandır hergele!"* (Oğuz Aral, **Utanmaz Adam**).

ORAİN i. (yun.) Eroin.

ORALET i. (tic. m.) Ağız yoluyla sevişme, oral seks.

ORGANİZATÖR i. (fr. *organisateur*) Muhabbet tellalı. pezevenk. • Barlara konsomatris, genelevlere fahişe sağlayan kimse.

ORMANA d. Kaba saba hareketler yapan bir kimseye, dolaylı yoldan ("ayı" demek için) hakaret etmede kullanılır: *"Kasap bek, bizim Fişek Hüseyin'i de yıkınca liseliler başladı: Ormana! Ormana!"*

ORMANLAMAK f. Çalmak, aşırmak.

ORMANTİK s. (*romantik*'ten al. y.b.) Duygusal. Romantik.

OROSPU DUBARASI d. (fars. *ruspî; dübâre;* türk. e.) Aşağılık hile, alçakça dalavere. Ayr. bk. DUBARA.

OROSPU SÜLÜĞÜ d. (fars. - türk.) Pezevenk, bir fahişenin dost'u, belalı'sı olup onun sırtından geçinen erkek: *"–Bela kendi başına patlasın inşallah, orospu sülüğü..."* (İrfan Yalçın, **Genelevde Yas**).

OROSTOPOL s. ve i. Alçak, orospu dölü, kahpe çocuğu: *"Serseriler! Kopuk puştlar! Orostopollar!"* (Hulki Aktunç, **Yalan Oldu Dünya**).

OROSTOPOLLUK i. OROSTOPOL (bk.) olma durumu. –Alçakça hile: *"Kavuklu– Nasıl ne hesabı? Yoksa bir orostopolluk mu düşündün?"* (Ortaoyunu, **Kâğıthane Sefası**). *"Oğlum bizde ahbaplara orostopolluk arama. Bizim kumarda katakullimizi ne zaman gördün?"* (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**).

ORSA BOCA d. (ital. *orza poggia,* "bir sağa bir sola") Çok sarhoş kimsenin dengesiz yürümesini nitelerken kullanılır. *"Adamımız orsa boca, kaldırımları şutlayarak geliyor."* • "Elden geldiği kadar, şöyle böyle" anlamında söylenir: *"Err neyse. Bendeniz, semtinde takılan, delikanlılık olayını orsa-boca götüren erangi bi kişiyim."* (Kemal Gökhan Gürses, **Aydınlarla Zontaiarın Savaşı**).

ORTA BACAK d. Erkeklik organı, penis.

ORTANIN SAĞI d. Şekerli kahve.

ORTANIN SOLU d. Sade, ya da az şekerli kahve.

ORTA TAKIM d. Erkeklik organı ve erbezleri, penis ve testisler: *"Türkün mirasından pay almaya kalktınız. Galiba hissenize orta takımları düşecekti. Onu da alamadınız."* (Hüseyin Rahmi Gürpınar, **Ben Deli miyim?**).

OSKİ i. (erm. *voski*'den) Karagözcü argosunda "altın" anlamında kullanılırdı. •Altın para, altın lira: *"Karagöz– Hani ya, oskilerden bir şey anlıyamadık. Kulûbi– 'Oski' dediğiniz nedir bilemiyorum."* (Karagöz, **Şairlik**). • Lira: *"–Kaça çıkar baştan aşağıya o bana yapacağın hanım elbiseleri ile hanım iskarpinleri? –Yirmi, yirmibeş oskiye çıkar!"* (Osman Cemal Kaygılı, **Çingeneler**). Ayr. bk. GACO OSKİSİ, MAVRO OSKİSİ.

OSKORU YUTMAK d. (erm. *oskor,* "kemik"; türk. f.) Rüşvet almak.

OSURUĞU DÜĞÜMLENMEK d. Korkmak; çok korktuğu için herhangi bir davranışta bulunamamak: *"Ayşen: Söyle ulan, benim gibi kaç kişiyle evlendin? Kaç kişinin canını yaktın? Ne susuyorsun, osuruğun mu düğümlendi?"* (Oktay Arayıcı, **Rumuz Goncagül**).

OSURUĞU SAPMAK d. Yalancıktan, güya hastalanmak.

OSURUK s. ve i. Değersiz, düşük nitelikli (şey, kimse): *"Osuruk radyomda Borodin'in Prens İgor'u başlar."* (Ferhan Şensoy, **Gündeste**).

OSURUKTAN TAYYARE d. (türk. – ar., osm. *tâir, tayyâre*) Değersiz, önemsiz (kişi, olay, nesne). • Yalan, uyduruk (söz, haber).

–OŞ sonek. Bazı argo sözcükler türetmede kullanılan sonek: Anne, [an–oş]; ibne, [ibn–oş]; göt, [göt–oş]...vd.

O ŞEY. Bk. ŞEY.

OT i. Bilgisiz, kültürsüz, değersiz kimse: *"Benim için Gürkan diye bir mesele yok artık. (...) Neyse, bir ot için üzülmeye değmez."* (Muzaffer Buyrukçu, **İkinci Hasan**). • Esrar: *"Ee. Çeksene bi nefes... Otun güzeli bu..."* (Erdoğan Dağlar, **Cihangir Günlüğü**). • Düşük nitelikli esrar: "*Ahıra girmeyen bir koçtum / Ot buldukça uçtum*". (Kanat Güner, **Eroin Güncesi**). • Marihuana ya da deligonca otu..

OTELCİ i. (fr. *hotel;* türk. e.) Özellikle otellerde faaliyet gösteren hırsız: *"...otel fareliğine soyunan 'otelci'..."* (Engin Ardıç, **Doğru Söyleyeni Dokuz Köyden**...). *"Otelciler, otellerinin iki veya üç yataklı odalarına yerleşirler. Daima sahte kimlikle dolaşırlar. Oda arkadaşları uyuduğu zaman soyup kaybolur, bir başka otele yerleşirler."* (Engin Bilginer, **Babalar Senfonisi**). OTEL FARESİ diye de söylenir. • Yalnızca otellerde çalışan fahişe ya da pezevenk.

OTLAK i. Para verilmeksizin yatılan, yemek yenilen yer. • Karşılığı verilmeksizin kendisinden yararlanılan kimse (özellikle, sigarası alınıp içilen kimse). • (Okulda) Sınıf, dershane.

OTLAKÇI i. OTLAK'tan (bk.) yararlanmayı âdet edinmiş kimse, bedavacı, beleşçi (özellikle sigara ihtiyacını başkalarından karşılayan kimseler için kullanılır): *"Kalktı Semih'e yanaştı. 'Bir sigara içer misin?' Otlakçıydı Semih."* (Sevgi Soysal, **Yürümek**).

OTLAKÇILIK i. OTLAKÇI (bk.) olma durumu, otlakçı olma niteliği, alışkanlığı: *"Bizim otlakçılığımız başka, bizim otlakçılığımız nezih..."* (Fakir Baykurt, **Havacı**). *"Böylece Asım Bey ilk otlakçılığa başladı. Daha sonra otlakçılık onda bir alışkanlık halini aldı."* (Hasan Kaçan, **Alışmış Asım Bey**).

OTLAKİYE i. (türk. *otlak;* ar. sonek *–iyye, –iyye*) Parasız elde edilmiş nesne. • OTLAK (bk.) olarak kullanılan yer, kimse. • OTLAKÇILIK (bk.) yapma, beleşçilik, bedavacılık.

OTLAMAK f. Çaba, para harcamadan yararlanmak: *"Gitti, kaldırımlara serilmiş akşam gazetelerinden otlamağa başladı."* (Attilâ İlhan, **Kurtlar Sofrası**). *"Allah için, zamparalığı Ekrem yapıyor, Fikret otluyor, ben de röntgenliyordum."* (Öztürk Serengil, **Yeşilçam'ı Benden Sorun**). • Birisinin malını, ondan habersiz almak, aşırmak, çalmak: *"Sende vardır. Otladıklarını tekrar paketlere doldurup... –Ne demek? –Gece vakti tütünsüz kalanlara on kuruş fazlasına satıyorsun."* (Samim Aşkın, **Halk Plajı**). • (Evli ya da erkekle ilişkili kadın için) Eşine farkettirmeden âşiftelik etmek, başkalarıyla kırıştırmak. • (Öğrenci) Ders çalışmak.

OTLATMAK i. (Birisine) Karşılıksız çıkar sağlamak. • –Sigara vermek. • (Kadın) İlişkili olduğu erkek dışındaki erkeklere yakınlık göstererek onlarla düşüp kalkmak: *"İyi söyledin, aga. Bir başkasına otlatıyor kendini! Ama beni uyutacağını sanması keleklik değil mi?"* (Y. Kenan Karacanlar, **Babıali Kaldırımlarında Bir Adam**).

OTOBÜS i. (fr. *autobus*) Fahişe, orospu: *"Dostu 'otobüs'ünü 'kahve'de okey oynayarak bekliyor."* (Behiç Kılıç, *Lüküs Hayat*). *"Kendi aralarında birbirlerine 'otobüs' diye takılırlardı."* (Nokta, **Hayat Kadınlarının Tamirhanesi**).

OTOBÜSÇÜ i. Özellikle kamu taşıma aracı olarak kullanılan otobüslerin kalabalık saatlerinde çalışmayı âdet edinmiş yan

kesici. • Otobüslerde, elle ya da gövdesel temasla sarkıntılık eden kimse, kertici; FORTÇU (bk.)

OTOBÜSLÜK i. Fahişelik. –Fahişenin "dost"una bağlanıp ona parasal çıkar sağlaması: *"–Otobüslüğe paydos demek ha, Yaprak? diye sordu."* (İrfan Yalçın, **Genelevde Yas**).

OTURAK OLMAK d. Bir yerde, oturup kalmak: *"Uğrayıp oturak olanlar, teğet geçenler, birilerini arayanlar..."* (Hulki Aktunç, **Artist Olma Kahvesi**).

OTURTMACI i. Otomobillere ÇENÇ (bk.) motor uygulamakta ustalaşmış kişi.

OTURTMAK. Bk. KOYMAK.

OTUZ BEŞE BAKLA d. (türk. - ar. *bakl*'dan) "Ne hakla?" sorusu karşılığında, soruyu soranla alay etmek için kullanılır: *"–Neden numara yaptın öyle ise? Ne hakla? –Otuzbeşe bakla. –Ne?"* (Füsun Erbulak, **Niçin Geç Kaldım**).

OTUZBİR d. Masturbasyon; el ya da başka bir nesne aracılığıyla, kendi kendine doyuma ulaşma: *"... göz doyumu sağlayanlar, burada çekecekleri 'fotoğrafları' zihinlerine yerleştirip eve 'otuzbir malzemesi' götürenler..."* (Engin Ardıç, **Huoop! Hadi Beyler Haftayım!**). (Osmanlıcada, "el" sözcüğünü oluşturan harfler, ebced hesabıyla 31 değerindedir.) • Bir iskambil oyunu. Bk. TİRYANDAMİYA.

OTUZBİR ÇEKMEK d. Masturbasyon yapmak: *"Erkek olsam, otuzbir çekerim de, yüzüne bile bakmam valla onun."* (İrfan Yalçın, **Genelevde Yas**). OTUZBİR ATMAK, OTUZBİR SAYMAK biçiminde de kullanılır: *"...Abimiz en kıralından karıları çıkartıyor sonra da 29-30-31 sayıyoruz..."* (Yalçın Doğan, **Kodes A.Ş.**).

OTUZBİRLE YANMAK d. es. Bir suçun cezasını çekmek.

OTUZBİR SAYMAK. Bk. OTUZBİR ÇEKMEK.

OT YEMEK d. Esrar içmek, esrar kullanmak: *"–Hele dur. Bak bakalım gözüme... Sakın sen, ot yemeye mi başladın?"* (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**).

OT YOLDURMAK d. (Erkek) Cinsel ilişkide bulunduğu kişinin canını yakmak; • ona aşırı zevk vermek.

OYMAK f. (Birisini) Çok güç duruma sokmak; mahvetmek. • (Erkek) Cinsel ilişkide bulunmak, düzmek.

... OYNAMAK f. "Sefilleri oynamak" (çok yoksul, parasız olmak). • "İsyanları oynamak" (çok öfkelenip başkaldırmak) vb. deyimlerde kullanılır. *"...beyninden vurulmuş gibi böğürüp tamirciler ve pezolara isyanları oynadı."* (Metin Kaçan, **Ağır Roman**). *"Bizim Salih'len annesi de aşırı terso vaziyetlerde, sürüngenleri oynamaklan meşguldüler..."* (Engin Ergöneltaş, **Terso**).

OYULMAK f. Güç bir duruma düşmek; mahvolmak: *"–Uyyy! Kız polismiş... Yattı bizim sarkma planları!.. –İyi ki bir pot kırmadık... Oyulurduk..."* (Mehmet Çağçağ, **Abazan**). • Cinsel ilişkide kullanılmak, düzülmek.

OYUNCAK i. Cinsel organ.

–OZ (yun. –[*os*]'tan b. sonek) Argo sözcükler türetmede kullanılan bir sonek: Çakmak, [çak–oz–la–mak]; salak, [sal–oz]; piç, [piç–oz] vd. Ayr. bk. –IZ, –İZ, –MASYON, –MENTO, –O, –UZ, ÜZ.

Ö

ÖĞRENCİ i. Kodein, afyondan elde edilen bir tür uyuşturucu.

ÖKÇESİZ s. Korkak; ürkek.

ÖKSÜRMEK f. Konuşmak; itiraf etmek: *"Karıya arka çıkman şeytan işi mi yani? Yoksa el mi koydun ona? Öksür, hadi!"* (Y. Kenan Karacanlar, **Babıali Kaldırımlarında Bir Adam**). • Vermek: *"Derken, bin kafa öksürdüm ki bu da motora az geldi."*

ÖKSÜRTMEK f. (Birisini) Konuşturmak. İtiraf etmesini sağlamak. • (Birisine) Bir şey verdirmek; (birisinin) bir şey vermesini sağlamak.

ÖKSÜZ i. Erkeklik organı, penis: *"Yaz kış çıplak gezer ve 'öksüz' de dikilmiş bir halde dururdu."* (Gökhan Akçura, **Ivır Zıvır Tarihi**).

ÖKÜZ i. Oyunlarda kullanılan zar; tavla zarı, barbut zarı. • Hileli zar: *"Öküzleri koştum, başladım kerize, enayinin tamam 20 askerini arakladım."* (Hulûsi Kodaman, **Zar-Kâğıt Oyunları ve Hileleri**).

ÖKÜZLERİ KOŞMAK d. (Kumarda, barbutta) Zarları atmak: *"–Haydaaa! Var mı yüreği söyleyen? Nah öküzleri koşuyoruz."* (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**). *"İki el de biz atalım mı ağbi? Ben iyi öküz koştururum."* (Süavi Süalp–İsmail Gülgeç, **Kolombo Şakir**). • an. ge. Zarla kumar oynamak, barbut atmak. MANDA KOŞTURMAK, ÖKÜZ KOŞTURMAK, ÖKÜZ KOŞMAK biçimlerinde de söylenir.

ÖLDÜRMEK f. Sigarayı (özellikle, esrarlı sigarayı) söndürmek: *"Şu sigarayı öldüreyim, giderim."* (Muzaffer Buyrukçu, **Büyük Oyundan Bir Parça**). • (Bir eylemin, bir ilişkinin) Tadını kaçırmak, amacına varmasını engellemek.

ÖLÜ i. Civalı zar: *"Ölüyü ortada bırakmak doğru değil, hemen kaldır!"* (Hulûsi Kodaman, **Zar-Kâğıt Oyunları ve Hileleri**). • İşaretli hileli, "tırnaklanmış" iskambil kâğıdı. • Hileli kumar aracı, gereci. • Boş, boşalmış içki şişesi.

ÖLÜ GÖZÜ d. Dişilik organı, vagina. • Makat, anus.

ÖMÜR i. (ar. *'umr*'dan) Para; dönem dönem, 10 lira, 100 lira, 1000 lira anlamında söylenmiştir.

ÖN TAKIM d. Penis ve testisler, erkeklik organı ve husyeler. • (Kadında, kızda) belden yukarısı; göğüsler: *"Taş gibi kızlar var yine, şunun ön takımları yerinde..."* (Duygu Asena, **Kaçak Ete Gitmek**). • Dişilik organı, vagina. Ayr. bk. ARKA TAKIMLAR.

ÖPERLEMEK f. Öpmek: *"Kendine iyi bak. Hadi öperlerim, imanım benim."* (Özdemir Kaptan, Arkan, **Beyoğlu-Kısa Geçmişi, Argosu**). • Öpüşmek.

ÖPÜŞMEK f. (İki otomobil) Birbirine hafifçe vurmak, dokunmak.

ÖRDEK i. Müşteri. • Otobüs, minibüs gibi ulaşım araçlarına, ana duraktan değil de, yol boyundan binen yolcu: *"Arkaya palas pandıras üç 'ördek' desteler destelemez gazladı."* (Attilâ İlhan, **Kurtlar Sofrası**). • Aptal, enayi, hileye kanan kimse, parası sızdırılacak kişi: *"Bir elleri boynunda, bir elleri koynunda, bulduk bir ördek, diyorlar."* (Joseph Conrad–Halûk Şahin, **Ölüm Gemisi**). • (Hastanede) sürekli yatması gereken hastaların bacaklarının arasına konulan sidik tası.

ÖRDEK AVLAMAK d. (Şoför için) Yol boyundan, durak olmayan noktalardan yolcu almak, yolcu toplamak. • (Kumarbaz, dolandırıcı, fahişe vd. için) Aptal, bön, parası sızdırılacak müşteri, av bulmak. ÖRDEK DÜŞÜRMEK biçiminde de kullanılır: *"Canı cehenneme fabrikaların... Şişman'da oturur, ördek düşürürüm, fabrikalarda çalışmaktan daha iyi."* (Tarık Dursun K., **Rıza Bey Aile-Evi**).

ÖRDEKLEMEK f. (Bir işyerinde çalışan kişi) Kasadan para çalmak.

ÖRDEK NAĞMESİ d. (türk. - ar. *nagme;* türk. e.) "[Vah] [vah], ey[vah] ey[vah]" diye hayıflanan kimselerle alay etmek için kullanılır: *"Hacıvat– Eyvah eyvah eyvah! Karagöz– Ördek nağmesini bırak!"* (Karagöz, **Büyük Evlenme**).

ÖŞÜR i. (ar. *'uşr,* "onda bir"den) (Kabadayı çevrelerinde) Aynî olarak toplanan haraç: *"İçeride de öşür toplardı Çiloğlu. (...) 118 numaradan 100 kavun mesela."* (Kayhan Sağlamer, **Türk Mafiası**). Ayr. bk. AŞERE.

ÖTE i. (Özellikle kaçakçılar için) Bulgaristan.

ÖTMEK f. Konuşmak, söylemek: *"–Patron! –Ne var Corc? –Sıkı dur!.. Bir şey söyliicam. –Öt bakalım, tam olarak kaç kere Bert? Dört mü beş mi yoksa daha çok kereler mi?"* (Vladimir Nabokov–Fatih Özgüven, **Lolita**. • Gevezelik etmek. • İtiraf etmek, sır vermek. –İhbar etmek: *"Bir miktar daha almak için kadıncağız öter. Erkek de yapacak ve satacak hiçbir şeyi kalmayınca aynı oyuna düşer."* (İlhan Engin, **Eroin Silah ve Ölüm**). • Kusmak. (Ayr. bk. KUŞU ÖTMEK.)

ÖYLE ÖYLE d. (Kadın için) Fahişe. • (Erkek için) Edilgin eşcinsel: *"Senin için öyle öyle diyorlar, dedi Yüksel bıyıklarını bükerek ve çok beykozlu bir biçimde bakarak berbere."* (Orhan Duru, **Bardağın Dibinin Ortası**). (ÖYLE biçiminde, BÖYLE biçiminde de söylenir.) • (Genel anlamda) Cinsellik, cinsel ilişki çağrışımı yapmak için kullanılır: *"Ve oradan oraya, enseden omza, omuzdan bele, belden karna ve uyluklara ve adam ile kadını öyle öyle olduran organlarla onların kıllarına ve baldırlara yayılan morluk..."* (Hulki Aktunç, **Beyoğlu'nun Kirli Tarihi**).

ÖZAL ALTINI d. (Devlet adamı Turgut Özal'ın adından) 1985 sonrasında tedavüle giren sarı renkli bozuk para; 50 liralık; 100 liralık; 500 liralık metal para.

P

PABUÇLU i. (fars. *pâpûç;* türk. e.) Bilgin, bilim adamı.

PAÇA i. (fars. *pâçe*'den) (İnsanda) Dudaklar. • Apış: *"Sonra da kalkıp başka bir kadını paçası arasına alarak alenen sevişmeye başladı."* (anonim, **Diple**). • (Dişilik organında) Büyük dudaklar, dış dudaklar, labia majora. Ayr. bk. PAÇA OLMAK.

PAÇACI KEMİĞİ d. (fars. *pâçe;* türk.) Çük; erkeklik organı.

PAÇA OLMAK d. (fars.-türk.) (Özellikle cinsel anlamda) Aşırı zevk duyarak kendinden geçmek: *"Üçüncü postada artık yüzde yüz paça olmuştu"*.

PAÇAROZ i. (ital. *impazzare*'den? – fars. *parçe–i ure –paçavra –paçavr –oz?* yun. *paçarız?*). Para. Kâğıt para, kayme.

PAÇASINI ALMAK d. (fars. - türk.) (Birisini) Dövmek, alaşağı edip dayak atmak: *"–Sana mı söylüyorum ben? –Bak, paçanı alıveririm sonra..."* (Orhan Kemal, **Sokakların Çocuğu**). • Yenmek.

PAÇASI SIKI OLMAK d. (fars. – türk.) Cesaretli olmak. • Güçlü olmak: *"–Bak galan, dedi biri, bir tepikte yıkacağım ben bu fırını. Öbürü– Zor, paçan sıkı mı?"* (Mehmet Seyda, **Dur, Ben Bunu Yazayım da**).

PAÇOZ s. ve i. (yun. *patsos*'tan) Fahişe. • Yaşlıca, güzelliğini yitirmiş fahişe, ihtiyar orospu: *"–Yenisini, güzelini, bol para kazananını bulduktan sonra, ne yapacan benim gibi paçoz karıyı?"* (İrfan Yalçın, **Genelevde Yas**). • Uygunsuz, hafifmeşrep kız ya da kadın: *"–Şu Lütfi'de ablasının resmi var! Kıyak şey, paçoz olacak..."* (Hasan Amca, **Nizamiye Kapısı**). *"Oturmuş ehlikeyfler çekerleer demi / Gelen geçen paçozlara serperler ye'mi aman aman"* (Muzaffer Buyrukçu, **Dönüş**). • Metres, kapatma. • Düşük nitelikli, aşağılık kimse: *"Saldırsana ulan paçoz her... Hınk! Hıh!.."* (Turhan Selçuk, **Abdülcanbaz**).

PAKET i. (holl. *pak,* fr. *paquet*'ten) Kalçalar kıç: *"Pakete bak, blucinle sarmışlar."*

PAKET ÇEKMEK d. (fr.-türk.) (Kamu ulaşım aracı) Yola çıkarken tümüyle dolu olmak.

PAKET ELDEN GİTMEK i. (fr. - türk.) (Erkek için) Eşcinsel ilişkide ilk kez kullanılmak, düzülmek.

PAKETLEMEK f. (fr. - türk. e.) (Birisini) Yakalamak, kıskıvrak yakalamak; bağlayıp hareketsiz duruma getirmek: *"Polis! İşte kâbusumuz gerçekleşiyordu, zencileri biraz tartaklayıp hepimizi paketlediler"*. (Kanat Güner, **Eroin Güncesi**).

PAKETLENME i. (fr. - türk. e.) Yakalanma, kıskıvrak yakalanma. –Yakalanıp bağlanma, kelepçelenme: *"Kazoğlu'nun çok teknik bir şekilde paketlenmesini ve paraları Behçet"in nasıl yüklendiğini anlatmaya gerek yok."* (Süavi Süalp–İsmail Gülgeç, **Gündüz İnsan Gece Hırt**). • (Mahkûm) Beklenmedik bir anda başka bir cezaevine nakledilme.

PAKİZE i. (fars.) Genç kız, genç kadın: *"Yatağa her gece en Mersedesinden beş adet Pakize doldurunca 75'lik dedem bile uyuyamazdı..."* (Oğuz Aral, **Utanmaz Adam**). • Deneyimsiz, toy travesti.

PALABIYIK i. (ital. *pala;* türk. k.) Sakalsız, bıyıksız, tüysüz kimse.

PALAMARI ÇÖZMEK d. (yun. *palamari;* "urgan, ip"; türk.) (Bir yerden) Uzaklaşmak, ayrılmak, kaçmak: *"Ali– Bizde laf yok, iş var arkadaşım. Hadi çöz şimdi palamarı."* (Haldun Taner, **Keşanlı Ali Destanı**). (PALAMARI ALMAK, PALAMARI KOPARMAK, PALAMARLARI TOPLAMAK biçimlerinde de söylenir.)

PALAMAR VERMEK d. (yun. - türk.) Gelmek, yaklaşmak, yanaşmak: *"–Ulan ben senin gibi kıçtan palamar vermem. Arkadan şöyle bir rampa edip de şıpın işi zıvanalı bir sevda çimdiği atayım da gör."*

(Hüseyin Rahmi Gürpınar, **Şehzadebaşı Ramazan Geceleri**).

PALAMUT i. (yun. *palamyda*'dan) Fazla içilmeden atılmış sigara, büyük izmarit. • Esrarlı sigara, çift kâğıt: *"Al bağlamanı eline, eğlendir bizi bir parça/ Sar bir palamut kendine, nefesleş biraz bizimle"* (Gail Holst– V. Çelik Akpınar, **Rembetika**). • (Öğrenci için) Kopye çekme malzemesi: *"Nah, böyle palamutlar hazır zulada... Son yazılıya giriyoruz cebirden... Denize mi dökelim palamutları be!"* (Rıfat Ilgaz, **Hababam Sınıfı**). • (Kâğıt oyunlarında) Oyunu kazanmak için gerekli kâğıtların ilk elde gelmesi.

PALAMUT YAPMAK d. (yun. – türk.) Kâğıt oyununda, kumarda (hile ya da şansla) oyunu kazanacak kâğıtlar ilk elde gelmek: *"Bakarada ise (palamut) yaparlar, elden, dokuz, sekiz açarlar."* (Hulûsi Kodaman, **Zar-Kâğıt Oyunları ve Hileleri**).

PALANLAMAK f. (fars. *pâlân;* türk. e.) (Birisini) Tutup bağlamak. –Tutuklayıp hapse atmak.

PALAS s. ve i. (fars. *pelas*'tan) Kalitesiz, değersiz (nesne, kimse, olay vd.) • Kolay, rahat (iş vd.)

PALAS GEÇMEK d. (fars. - türk.) (Sınav) Kolay, zahmetsiz geçmek.

PALAVRA i. (isp. *palabra,* "söz"den) Uyduruk, temelsiz (söz, haber vb): *"Madrid'de kahvehâneyi gördüm ki havradır / Bir yerdeyiz ki söz denilen şey palavradır."* (Yahya Kemal Beyatlı, **Madrid'de Kahvehâne**).

PALAVRA ATMAK d. (isp. - türk.) Abartmak, yalan söylemek, uydurmak. PALAVRA SAVURMAK, PALAVRA SIKMAK, PALAVRA YUVARLAMAK biçimlerinde de kullanılır: *"Palavra mı yok sende, sıkacaksın hepsini, sonunda kodese biz gireceğiz."* (Attilâ İlhan, **Kurtlar Sofrası**).

PALAVRACI s. ve i. (isp. - türk. e.) Yalan söylemeyi, yalan uydurmayı, abartmayı âdet edinmiş (kimse).

PALAVRA SIKMAK. Bk. PALAVRA ATMAK.

PALAZ i. (Kumarbaz için) Toy, akılsız oyuncu. T. İç. bk. BILDIRCIN.

PALAZLANMAK f. Karşı durmak, sırtarmak, kafa tutmak.

PALE i. (çing.) Çocuk(lar).

PALET i. (fr. *palette*) Kıç.

PALİKARYA i. (yun. *palikari, palikara*) Rum delikanlısı (küçümseme yollu, "ödlek, korkak Rum" anlamında kullanılır): *"... maltızların bir basamak daha aşağısı Tatavlalı, Papazköprülü palikaryalar..."* (Sermet Muhtar Alus, **İstanbul Kazan Ben Kepçe**).

PAMİ em. (yun.) "Yürü gidelim, çabuk uzaklaşalım" anlamında kullanılır. *"–Bıçaklar, tabancalar fora olunca... (...) –Şafak attı, pami ha?"* (Orhan Kemal, **Tersine Dünya**).

PAMİK i. (yun.) es. Kaçma, sıvışma, uzaklaşma.

PAMUŞ i. (*pamuk*'tan b.?)Dişilik organı, vagina: *"Onların pamuşları Nestle yapısı, bizimki mahalle imalatı sanki..."* (anonim, **Diple**).

PANDELA i. (yun. *pantelos*?) Kalorifer.

PANDELİ i. (yun.) es. *"Karagözcü argosunda bir çalgı aleti olan def için kullanılan bir kelime."* (Uğur Göktaş, **Karagöz Terimleri Sözlüğü**).

PANDİK i. (Birisinin) Dişilik organına ya da makadına parmakla sarkıntılık etme, parmak atma, parmaklama.

PANDİK ATMAK d. Birinin dişilik organını ya da makadını parmaklayarak sarkıntılık etmek: *"...oturup sabahlara kadar sırılsıklam aşk şiirleri döktürüp herkesten gizledikleri dosyalar içinde bu zavallı duygularla dolu şeyleri saklarlar ki, sabah sana tam bir erkek olmanın rahatlığıyla pandik atabilsinler..."* (Orhan Pamuk, **Sessiz Ev**). PANDİK ÇEKMEK, PANDİKLEMEK biçimlerinde de kullanılır: *"Niahhahhooo! Ben kazandım. Avratları bugün ben pandikliyecem."* (Faruk Bayraktar, karikatür).

PANDİKÇİ i. PANDİK (bk.) atmayı alışkanlık haline getirmiş, bu eylemden özel bir zevk alan kimse.

PANDİSPANYA i. (ital. *pan di Spagna,* "İspanya ekmeği"nden) Genç ve güzel kız ya da erkek, oğlan. • Nazlı yetiştirilmiş çocuk, muhallebi çocuğu: *"Pandispanya otuzuncu kattan caka satar yanındaki sarı papatya kıza."* (Orhan Kemal, **Sokakların Socuğu**). PANDİSPANYA ÇOCUĞU biçiminde de söylenir: *"Gök tırmalayanların otuzuncu katındaki bir pandispanya çocuğuna küfreder."* (Orhan Kemal, **Sokakların Çocuğu**).

PANDİSPANYA GAZETESİ d. (ital. *pan di Spagna, gazzetta;* türk. e.) Yalan, uydurma haber veya sözle alay etmek amacıyla, bu tür söz ve haberin kaynağı anlamında kullanılır.

PANDİZ i. (çing.) Hapishane, tutukevi: *"Pandiz-Kodes."* (Turan Aziz Beler, **Allah Kurtarsın**).

PANDİZ ETMEK d. (çing. – türk.) Yakalamak: *"Tam derneğin önünde pandiz etti."* (Nazım Alpman, **Çingeneler**).

PANDUFLA. Bk. PANTUFLA.

PANDUFLACI. Bk. PANTUFLACI.

PANGODOZ s. ve i. Himbıl sünepe. • Ayyaş (adam, özellikle ihtiyar): *"Pangodoz: Sünepe ihtiyarlara, ayş ü işretle me'lûf olanlara ıtlak olunur."* (A. Fikrî, **Lûgat-i Garîbe**). PANGUDUZ biçiminde de kullanılır.

PANİK KIRMAK d. (fr. *panique;* türk.) Kaçmak, savuşmak. Ayr. bk. PAMİ; PAMİK.

PANİKLEMEK f. (fr. - türk. e.) Korkmak, korkudan ne yapacağını bilememek: *"Bir anda panikliyorlar, sanki polis basmış gibi birbirlerini ite dürte, kapıya atılıyorlar..."* (Ratip Tahir Burak, **Hapishane Hatıraları**). *"Tabiî karşımdaki panikliyor ben de fırsattan istifade ederek tüyüyorum."* (Nazlı Ilıcak, **Allah Kurtarsın**).

PANSUMAN i. (fr. *pansement*'dan) (Bir kadının, bir kızın) Cinsel organını elleme, okşama, elle uyarma.

PANTOLLU HAYVAN d. (ital. *Pantalone;* türk. e; ar. *hayvân*) Kaba saba adam, hödük.

PANTOLON i. (ital. *Pantolene*'den) Kimlik belgesi.

PANTOLON BALIĞI d. (ital. - türk.) Erkeklik organı, penis: *"Şetaret– Pantolon balık istedi. Karagöz– Haa, pantalon balık var, âlâsı var! hanıma söyle."* (Karagöz, **Bakkallık**). *"Bazen de ufak tefek kara kuru bi herif bulursun, eve atarsın, bir de bakarsın ki pantolon balığı palamut."* (Engin Ergönültaş, **Terso**).

PANTOLON ISLATMAK d. (ital. - türk.) Çok korkmak, aşırı korkuya kapılmak.

PANTUFLA i. (yun. *pantuphla*) Çalma, hırsızlık etme.

PANTUFLACI i. (yun. - türk. e.) Hırsız; yankesici; dolandırıcı.

PAP i. (isp. *papel*'den kıs.) Kâğıt para. • Lira papel. PAPS diye de söylenir. Ayr. bk. PAPEL.

PAPALYACI i. (isp. *papel*'den?) Paralı acemileri kumarhaneye düşüren kişi.

PAPALYOZ i.(yun. *pappalios,* "hekim"?) Hastane: *"Yedirirler mi lan adama keriz! İşte böyle papalyozluk olursun."* (Muzaffer Buyrukçu, **Dünden Bugüne-Günlükler**).

PAPARA. Bk. PARPARA

PAPARA YEMEK. Bk. PARPARA YEMEK.

PAPARON i. (yun. *paparouna,* "gelincikgillerden bir bitki, afyon"dan?) Polis: *"Aysun– Hoşbulduk... Az kalsın paporonlarla başımız derde gidiyordu."* (Dr. Arslan Yüzgün,**Uçurum**). *"Paparon (polis) başka bir labunyayı arıyormuş".* (Dr. Arslan Yüzgün, **Eşcinsellik**). PAPORON, PAPAROS diye de söylenir. Ayr. bk. MADİ PAPARON.

PAPAROS. Eşanl. PAPARON.

PAPAZ i. (yun. *pappas*'tan) Hoşgörüsüz kimse. –Yaşlı ve nemrut erkek. • Hela, yüznumara. • Batı Alman markı, DM.

PAPAZA BORCUNU ÖDEMEK d. (yun. - türk.) İşemek. • Dışkılamak, sıçmak.

PAPAZA GİTMEK d. (yun. - türk.) Yüznumaraya gitmek.

PAPAZCI i. (yun. - türk. e.) Üçkâğıtçı; üçkâğıt açan kimse, bu tür kumar oynatan (oynamayı âdet edinmiş) kimse.

PAPAZI BULMAK d. (yun. - türk.) Kötü bir sonuçla karşılaşmak, belasını bulmak: *"Senin pencereye bir erketeci koymazsan*

hep beraber papazı bulduğumuz gündür, gözünü seveyim, babacığım, göster kendini!" (Ratip Tahir Burak, **Hapishane Hatıraları**). *"Manukyan, gerçekten papazı bulmuş, süksesi, azameti bir anda sıfıraj olmuştu."* (Öztürk Serengil, **Yeşilçam'ı Benden Sorun**). • Ölmek: *"Tabiatıyla verem oloor... (...) Bir yandan da Türkân'ı sevoor... Derken evlâdım Cüneyt papazı bulmak üzeredir... Ağnadınız?"* (Süavi Süalp, **Agop da Senaryo Yazıyormuş**). PAPAZI GÖT ALTINDA BULMAK diye de kullanılır.

PAPAZI KAÇIRMAK d. (yun. - türk.) Eğlenmenin dozunu kaçırıp rezalet çıkarmak.

PAPAZ OLMAK d. (yun. *pappas-* türk. f.) Darılmak, küsmek: "*Adını etme lavuğun, papaz olduk biz*".

PAPAZ UÇURMAK d. (yun. - türk.) İçki içip eğlenmek, içki âlemi yapmak: *"–Bir akşam şunun şurasındaki incirlerin altında çilingir sofrasını kurup bir papaz uçuralım!"* (Osman Cemal Kaygılı, **Çingeneler**).

PAPEL i. (lat. *papyrus,* isp. *papel,* "kâğıt") *"Karagözcü argosunda para mânâsında kullanılan bir kelime."* (Uğur Göktaş, **Karagöz Terimleri Sözlüğü**). • Para. Kâğıt para. Lira, bir lira (eskiden bir liralık kâğıt para): *"Sabri tam lira istiyordu. Aferin Sabri: demek sen de papeli öğrendin."* (Reşat Nuri Güntekin, **Anadolu Notları-II**). *"Otuz papeliik bir makbuz kesmişti. Otuz papel!"* (Sait Faik, **G**...). • İşaretlenmiş, "tırnaklanmış", hileli iskambil kâğıdı.

PAPEL AĞACI d. (isp. - türk.) Enayi; aptallığı, deneyimsizliği yüzünden kumarda para kaybeden, sürekli hileye gelen kimse.

PAPELCİ i. (isp. - türk. e.) Üçkâğıtçı, "bul karayı al parayı" oynatan kimse: *"Papelciler canları burnunda içeri düştüler. Şapkalı: 'Allahsız kerizler' dedi."* (Ahmet Çakal, **Serseriler Arasında**). (Papelci, birkaç yardakçıyla birlikte üçkâğıt açar; oyuna ilgi duyan 'enayi'yi, hem papelci hem de ara sıra 'kara'yı bularak sözüm ona para kazanan yardakçıları soyarlar.) • Kumarhane işleten, kumarhane sahibi kimse.

... **PAPELİ OLMAK** d. (isp. - türk.) (Nesneler için)... lira etmek,... lira değerinde olmak: *"–...atkımı nasıl buluyorsun? –Dehşet! Yeni mi? –Ne sandın ya? Elli papeli var."* (Attilâ İlhan, **Kurtlar Sofrası**).

PAPEL KERİZİ d. (isp. – çing. – türk. e.) İskambil oyunu, iskambille oynanan kumar: *"Birincisine 'Papel kerizi' –yani kâğıt oyunları– adı verilmiştir."* (Hulûsi Kodaman, **Zar-Kâğıt Oyunları ve Hileleri**). Ayr. bk. KERİZ; TAHTA KERİZİ.

PAPIR.k. POPPOP.

PAPİK i.(çing.) Uyuşturucu özelik taşıyan hap: *"Papik ticaretinde birbirine kazık atanlar da var."* (Nazlı Ilıcak, **Allah Kurtarsın**). RAPİK diye söylendiği de olur.

PAPİKÇİ i. Uyuşturucu hap düşkünü, "hapçı". • El altından, uyuşturucu hap satan kimse.

PAPİKÇİLİK i. PAPİKÇİ'nin (bk.) edimi, alışkanlığı, niteliği: *"Papikçilik yani hap kullanmak gerçeklerden kaçma yolu."* (Nazlı Ilıcak, **Allah Kurtarsın**).

PAPİKLENMEK f. Uyuşturucu hap içmek: *"Şoparlar papiklendikleri vakit, işe çıkardıkları kedileri, en uzak yıldızlara kadar fırlatabiliyorlardı."* (Metin Kaçan, **Ağır Roman**). Eşanl. HAPLANMAK.

PAPİKLİ MAL d. Hileli eroin. İçine toz halinde hap karıştırılmış eroin. Ayr. bk. PAPİK, MAL.

PAPORON. Bk. PAPARON.

PAPS. Bk. PAP.

PAPU i. (çing. *babu, papo,* "dede"den) İhtiyar, yaşlı, güçsüz kimse. • Dede. (Sözcük, Alman argosunda da aynı anlamda –"dede"– *Papus* biçiminde söylenir: Siegmund A. Wolf, **Wörterbuch des Rotwelschen**). DİŞSİZ PAPU biçiminde de kullanılır.

PARAŞÜTÇÜ i. (fr. *parachute,* türk. e.) Beleşçi, bedavacı; özellikle sinema, tiyatro, konser salonu vb. yerlere para vermeden giren kimse.

PARAZİT YAPMAK d. (fr. *parasite;* türk.) Başkalarının konuşmasını yerli yersiz, saçma sözler edip karışarak bozmak. •

(Sarhoş) Ne dediği anlaşılmadan sürekli konuşmak.

PARÇA i. (fars. *pârçe*'den) Güzel, alımlı (kız ya da kadın): *"–İyi parça sahiden ha... –Arkasından gidelim mi?"* (Orhan Kemal, **Dingonun Ahırı**). • Esrar kırığı. Ayr. bk. DİŞ. • Bir sinema filmine sonradan eklenen açık saçık, pornografik bölüm: *"Parça var mı abi?"*

PARLAK s. ve i. Tüysüz, güzel yüzlü (oğlan, delikanlı): *"–Ulan parlak, malı yakaladın."* (Server Bedi, **Hey Kahpe Dünya**). *"Önce sigaraya, sonra esrara, eroine başlar. Biraz parlaksa, hayatını başka yoldan kazanır."* (Nazlı Ilıcak, **Allah Kurtarsın**). • Edilgin eşcinsel (genç erkek): *"Ulan parlak oğlana bak be, bize dayılık taslıyor."* (Muzaffer Buyrukçu, **Cehennem**).

PARLAKÇI s. ve i. PARLAK (bk.) tipli delikanlılardan, erkeklerden hoşlanan (erkek eşcinsel): *"Parlakçı eşcinsellerin bu tür tutumları sürekli anlatılır."* (Dr. Arslan Yüzgün, **Eşcinsellik**).

PARLATMAK f. İçki içmek, kafayı çekmek: *"Kavuklu– Bir teke kalsa iyi! Beni kırmasın diye bir tane parlattı."* (Ortaoyunu, **Kırgınlar–Karagöz Oyunu**). *"Bereket versin ki soyunmadık!.. Birkaç tane daha parlattık parlatmadık, sokak tarafından kuvvetlice bir öksürük geldi..."* (Ahmet Rasim, **Fuhş-i Atîk**). *"Şeyh şişeyi açtı. Birer tane parlattık."* (Fikret Adil, **Asmalımescit 74**). *"Önce birer ikişer kadeh parlatıp sıcak sıcak yapmış olduğum patates köftesine yumulduktan sonra birer sigara yaktık."* (Süavi Süalp, **Akademik Tartışma**). • Güzel, etkili, alışılmamış söz söylemek; parlak konuşmak: *"Görüyorsunuz ya... Ben de ıstılah parlatmaya yelteniyordum!.."* (Ahmet Rasim, **Fuhş-i Atîk**).

PARMAĞIM İÇİNDE d. Esnaf arasında, bir kimseden satın alınmış eski eşyanın satışı sırasında "bu işe ortağım" anlamında kullanılır: *"Parmağım içinde: Bir esnafın başka esnafa ben de 'bu işe ortağım' demek için söylediği söz."* (Arslan Kaynardağ, **Bitpazarı'nın Gizli Dili ve Argosu**). *"... alay etmişti, 'bir adet necasetli don!' diye bağırdı. 'Parmağın içinde' diye güldü Müsellim."* (Hulki Aktunç, **Aşka Kimse Yok**). Ayr. bk. İMŞA OLMAK.

PARMAĞINI ISLATMAK d. (Erkek) Cinsel ilişkide bulunmak, düzmek.

PARMAK ATMAK. Eşanl. PANDİK ATMAK.

PARMAKÇI i. Eskiden, ZIBIK (bk.) üreten ve satan esnaf. Ayr. bk. PANDİKÇİ.

PARMAK İŞİ d. Öldürmeyecek biçimde yaralama: *"Yalnız ölüm istemiyorum. Parmak işi (Santim işi) yapacağız."* (Turhan Temuçin, **Azrailin Öbür Adı**). Ayr. bk. SANTİMCİ.

PARMAK OYNATMAK d. Para saymak, para vermek. –Rüşvet vermek: *"Parmak oynattın mı o işi bitti bil, sakal sakaldır."*

PARMAK OYNATILMAK d. (Bir işte) Rüşvet geçerli olmak, rüşvet verilmek: *"Ama parmak oynatılarak çoğunluğunun başlarını çevirmek ya da öne iğdirmek her zaman mümkündü."* (Kayhan Sağlamer, **Türk Mafiası**).

PARMAK YEMEK d. Dişilik organı ya da makadına parmakla sarkıntılık edilmek: *"...parsa toplamak için seyirciler arasına inen tiyatro artistinin yediği çimdik, parmak hesaba gelmez."* (Reşat Enis, **Yolgeçen Hanı**).

PARPARA i. Azarlama: *"Beyfendi, beyfendi, parparalarınızla geciktiriyorsunuz bizi..."* (Raymond Queneau-Tahsin Yücel, **Zazie Metroda**). PARPARA biçiminde de kullanılır.

PARPARA YEMEK d. Azarlanmak, azar işitmek: *"Kadın namazında niyazında... Yine parparanın Allahını yicez..."* (Yankı, **Kibariye ile Röportaj**). PARPARA YEMEK biçiminde de kullanılır.

PARTALLAMAK f. (yun. *pardalos;* türk. e.) Ne yapacağını şaşırmak, şaşkın bir biçimde çabalamak: *"Üstelik karı, herif benimle evlenecek filan diye partallıyor."* (Attilâ İlhan, **Kurtlar Sofrası**).

PAS i. (ing. *pass*'ten) Birisiyle sevgi ilişkisi, cinsel bağlantı vb. kurma amacıyla takınılan tavır, verilen işaret, edilen söz: *"Adam sandık da o kadar pas verdik muşmula suratlı moloz!"* (Altan Erbulak-Orhan Alev,

İki Üşütük). • (Bir olay, bir durum, hayat koşulu için) Uygun ortam, uygun fırsat: *"Bizi serseri diye daha ilk oturumda bıraktı ama, hayat yargıç gibi değil, serserilere pas vermiyor..."* (Çetin Altan, **Suçlular**).

PASA zf. (ital. *passa*'dan) Durmadan, sürekli, habire: *"Boyasız tırnaklarını pasa kemiren bakireler..."* (Engin Ardıç, **Doğru Söyleyeni Dokuz Köyden**...).

PASA ETMEK d. (ital. – türk.) Vermek: *"Kanar enayi, eder mangırları pasa, gider bekler beni kıyılarda. Bense...almışık voltamızı çoktan..."* (Orhan Kemal, **Sokakların Çocuğu**). (PASALAMAK biçiminde de kullanılır.)

PASA PAROLA d. (ital. *passa parola*'dan) Bir olayın, bir dedikodunun ağızdan ağıza yayılması.

PASA PAROLA ETMEK d. (ital. – türk.) Bir olayı, bir dedikoduyu ağızdan ağıza, kulaktan kulağa yaymak.

PASA PAROLA OLMAK d. (ital. – türk.) (Bir olay, bir dedikodu) Herkes tarafından duyulmak, çevreye yayılıp faş olmak: *"– Bu düdük beni müşkül mevkie soktu: Bizimkiler içeride, biz dışarda!.. (...) Falso iş... Çünkü ertesi sabah mesele pasaparola olacak..."* (Ahmet Rasim, **Fuhş-i Atîk**).

PASAPORT i. (fr. *passeport*'dan) Okul vb. kuruluşlardan atılma belgesi. • İşten, fabrikadan kovulma belgesi: *"Kerim, elinde pasaportu, marangozhaneye çıkageldi."* (Tarık Dursun K., **Evlere Şenlik**). *"Sabaha karşı, hemşire hanım, sarhoş olarak eve gelmez mi? Eline pasaportunu verip onu gönderdim."* (Kudret Şandra, **Yeşilçam'dan Kâbe'ye**).

PASAPORTUNU ALMAK d. (fr. – türk.) Kovulmak.

PASAPORTUNU VERMEK d. (fr. – türk.) Kovmak.

PAS GEÇMEK d. (ing. – türk.) Aldırmamak, önem vermemek. • Dikkatine çarpmamak, farkına vermemek.

PASINI ALMAK d. (ing. – türk.) (Bir kimse) Yakınlık duyduğu kişiden, ilişki kurma yolunda olumlu bir işaret almak.

PASLAŞMAK f. (ing. – türk. e.) (İki kişi) Birbiriyle ilgi kurma amacıyla karşılıklı işaretleşmek, uygun tavırlar takınmak, ilişki kurmaya eğilimini belli etmek. • İşaretleşmek.

PASPAL s. ve i. (yun. *paspale*, "kepeği çok un") Düşük nitelikli esrar; üçüncü kalite esrar: *"Şorolu mastor olunca / Ayırd etmez paspal konca"* (Kahveci Nusret, **Zından Şiirleri**). *"...kırıntı halinde paspal kıyılmış tütünün içine karıştırılır."* (Ahmet Arif Kızılyalın, **Uyuşturucular**). • İşe yaramaz (kimse). • Kötü kılıklı (kimse), hırpani. • Kötü, düşük nitelikli (giyim): *"Benim sünnet kıyafetimi bir görseydin ööle paspaldı ki..."* (Engin Ergönültaş, **Zalim Şevki**). • Önemsiz; değersiz; kötü nitelikli (nesne): *"İyi hoş da bu uçak biraz paspal diil mi hemen düşer bu..."* (Hasan Kaçan, **Hasan'ın Saksısı**).

PASPALLIK i. (yun. – türk. e.) PASPAL (bk.) olma durumu, niteliği. –Düşük nitelikli: *"Her alanda Batı'dan geri kaldığımız gibi (belki üçkâğıtçılık, paspallık, zevksizlik, hırtlık alanlarını hariç tutmak gerekecek), sapıklıkta da geri kaldık!"* (Engin Ardıç, **Bunu Yazan Tosun**).

PAS VERMEK.Bk. PAS.

PAŞA s. ve i. Sarhoş, esrimiş (kimse). Ayr. bk. VİLİSPİT.

PAT i. ve zf. (ono.) Bir olayın, bir edimin birdenbire gerçekleşiverdiğin belirtirken kullanılır: *"–Ağbi herif hapisten çıktı, yarım saat sonra pat bi karı."* (Ferhan Şensoy, **Kazancı Yokuşu**).

PATA i. (yun. *pato*, "basmak"tan?) Erkeklik organı, penis. • Selam. • (Oyunda, kumarda) Berabere kalma, eşitlik: *"Sayılar yarı yarıya, yâni (60), (60) alınırsa (Pata=Müsavi) olur..."* (Hulûsi Kodaman, **Zar-Kâğıt Oyunları ve Hileleri**).

PATAKOZ i. (yun. *patagos*'tan) es. Bozukluk durumunda olmayan, bütün para. 5 kuruşluk, bütün 5 kuruş: *"Hele sen şimdi şu iki patakozu al; kulübene git; ben seni yine bir gün çağırır, o gün de seni ayrıca memnun ederim."* (Osman Cemal Kaygılı,

Çingeneler). • Kuruş: *"Üç ay evvel Balıkhaneden satın aldım. Dokuz yüz bilmem kaç patagoz saydım."* (Sait Faik, **Yüksek Kaldırım**).

PATALYA i. (ital. *battella*'dan). Dolandırıcı yardımcısı, DÜMENCİ (bk.) yardakçı. PATALYACI da denir: *"Sahib-i hane patalyacı koymuşsa keseyi teslim etmeden başka çare yoktur."* (Ahmet Rasim, **Şehir Mektupları**).

PATALYA DURMAK d. (ital. - türk.) PATALYA (bk.) olarak çalışmak, yardakçılık etmek.

PATBURUN d. Zabıta, polis, kolluk kuvveti: *"Külhanbeyi– Patburunlar uçlandılar, enselenmemek için cızlamı kırdım. Kavuklu– Oğlum, bu lâkırdılardan birini anladımsa arap olayım."* (Ortaoyunu, **Kanlı Nigâr**).

PAT ÇAKMAK d. (ital. *patta;* türk.) Ayak topuklarını birbirine vurarak asker selamı vermek: *"Karagöz– Hacivat, bu herif dilsiz, lâkırdı etmiyor. Hacivat– Sen ona patı çak."* (Karagöz, **Ağalık**). PATA ÇAKMAK, PATIYI ÇAKMAK biçiminde de kullanılır.

PATİ ÇEKMEK d. (fr. *patinage*'dan *patinaj, pati;* türk. k.) (Şoför) Otomobile, taşıt aracına patinaj yaptırmak.

PATİK i. (yun. *pato*, "basmak"tan) Kadın; kız.

PATİŞ YAPMAK. Eşanl. PATİ ÇEKMEK.

PATLAK İSTEPNE d. Fahişe, orospu. Ayr. bk. İSTEPNE.

PATLAMAK f. (Erkek) Orgazma varmak; ersuyu fışkırmak: *"Ben ona abanıyorum o bana abanıyor, nerdeyse patlayacak..."* (Muzaffer Buyrukçu, **Bir Olayın Başlangıcı**). • (Uyuşturucu) Etkisini yoğun biçimde göstermek: *"Üzerine bir de çay içtin mi 'papikler çabuk patlıyor'. Hap daha süratle tesirini gösteriyormuş."* (Nazlı Ilıcak, **Allah Kurtarsın**).

PATLATMAK f. Önemli bir söz söylemek, önemli bir haber vermek: • Bir şarkı, bir türkü söylemek: *"Sen de bir türkü patlatsana be abicim..."* (Oğuz Aral, **Utanmaz Adam**). • Ersuyu fışkırmak; orgazma ulaşma anında, ersuyunun boşalmasını serbest bırakmak.• (Esrarın sarılacağı sigarayı, sigara kâğıdını) Açmak, açılmasına yol açmak.

PATLICAN i. (fars. *bâdingân*'dan) Erkeklik organı, penis: *"Bizim tarlada bir patlıcan yetişir, nah böyle."* (Muzaffer Buyrukçu, **Mağara**).

PATPAT i. Para.

PATRİĞİN EŞEĞİNİ KIRK YILDIR ... Bk. KIRK YILDIR PATRİĞİN EŞEĞİNİ ...

PAVURYA i. (yun. *pagros*'tan) Bir omuzu düşük yürüyen kimse. –Yürürken, caka yapmak amacıyla bir omuzunu düşürüp diğerini (özellikle sağ omuzunu) öne doğru çıkartan kimse.

PAVURYALAMAK i. (yun. - türk. e.) PAVURYA (bk.) biçimi davranmak, yürümek: *"–Hanım evlâdına bak!.. Bir omuzunu pavuryalamış, bize tulumbacılık satacak."* (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**). PAVURYALAŞMAK diye de kullanılır.

PAYANDALARI ÇÖZMEK d. (fars. *pâyende;* türk.) Kaçmak, savuşmak, uzaklaşmak.

PEÇETE PARASI d. (yun. *petseta*'dan *peçete;* fars. *pâre*'den *para;* türk. e.) Genelevde, vizite ücretinden ayrı olarak verilen bahşiş: *"Bu peçete parası yasal değildir. Bu avantadan alınan paradır."* (Kadri Eskişehirli, **İstanbul'un Göbeğindeki Fuhuş Yolu**). PEŞKİR PARASI da denir: *"... otele de galiba yirmi frank bahşiş atıyorsun, peşkir parası niyetine geçiyor."* (Engin Ardıç, **Leyla Bildiğin Seracettin**).

PEÇETECİ i. (yun. – türk. e.) Genelevin erkek hizmetkârı; kerhanede ayak işlerine bakan görevli, fedai: *"Yavvaş ulan gavat! Güreşecekdiysen peçeteciylen çıksaydın odaya davar!.."* (Kemal Gökhan Gürses, **Aydınlarla Zontaların Savaşı**).

PEÇİZ i. (fars. *biçîz*'den ?) Ev, hane, konut. PİÇİZ de denir. Ayr. bk. TİZ PEÇİZİ.

PEÇİZ ETMEK d. Eve gitmek. PEÇİZLEMEK biçiminde de kullanılır.

PEDAKİ i. (yun. *paidaki*'den) Çocuk, küçük çocuk, yavru.

PEJO i. (tic. m. *Peugeot*'dan) Fransız frankı.

PEKMEZ i. Kan: *"Yarıldı kafacığım, boşandı pekmezler gözlerimden aşağı!"* (Osman Cemal Kaygılı, **Çingeneler**).

PEKMEZ DÖKMEK d. Kavgada, dövüşte, kan akıtmak. PEKMEZ AKITMAK biçiminde de söylenir.

PELİZ i. Alay, alay etme. PİLİZ de denir. (Çingenece *pelizi,* Alman argosunda "tehlike" anlamında yer alır – Siegmund A. Wolf, **Wörterbuch des Rotwelschen**).

PELİZ KESMEK d. Alay etmek.

PELO i. (çing.) Erbezi, husye, taşak. • "Değersiz, aptal" gibi anlamlarda, bir aşağılama ifadesi olarak kullanılır: *"Çoğu zaman ümüğünü daralttığım Peloların çıkardığı ahenkli hırıltılar bile beni keyiflere gark edebilir."* (Ömer Pınar, **Sohbet Babında**). *"Lan pelo, ramoya ot satılır mı?"* (Sözcük, Alman argosunda da "erbezi" anlamındadır – Siegmund A. Wolf, **Wörterbuch des Rotwelschen**).

PELUZ ETMEK d. Açıklamak; çevirmek, tercüme etmek.

PEMBE i. (fars. *penbe*'den) es. Bin liralık kâğıt para. • Yirmi bin liralık banknot.

PENCİDÜ ATMAK d. (fars. - türk.) Yalan söylemek; palavra atmak.

PENÇECİ i. (sans. *pança,* fars. *penc;* türk.) Yankesici, beş parmağını da iyi kullanan yankesici.

PENDİFRANK i. (yun. *pende,* "beş"; fr. *franc*'tan) Şamar, tokat. Beş parmak.

PENİSLEMEK. Bk. PENİZLEMEK.

PENİZ i. (çing. *pennava,* "söylemek"ten) *"Karagözcü argosunda söz vermek mânâsında kullanılan bir kelime."* (Uğur Göktaş, **Karagöz Terimleri Sözlüğü**). • Laf, söz: *"Çingene– 'Geçenlerde bana ujlandığınız papelde bana birtakım aynasız penizler yazmışsınız.' Karagöz– Yazdım."* (Karagöz, **Yazıcı**). • Sohbet, söyleşme. (T. iç. bk. KİRİZ.) PENİS biçiminde de kullanılır.

PENİZ ALIKMAK d. (çing. –?) Söz söylemek, konuşmak; sohbet etmek.

PENİZ ATMAK d. (çing. – türk.) Laf atmak, sözle sataşmak; sarkıntılık etmek: *"Külhanbeyi– Bilmem neden bizim Tırıl Ahmet'e Yürük Hasan aynasız bir peniz attı."* (Qrtaoyunu, **Kanlı Nigâr**).

PENİZ ATTIRMAK d. (çing. – türk.) Durup dururken olmayacak bir laf söylemek; konuşmaya aykırı bir söz etmek. • Hikmet savurmak.

PENİZ ETMEK d. (çing. – türk.) Konuşmak, söylemek, laf etmek: *"Ana kadın– Anafor nedir bilmem. (...) Sana bir peniz edeyim mi çakırım?"* (Ortaoyunu, **Hamam**). • Haber vermek: *"Zurnacı– Hadi sen keyfine bak, arslanım. Ben şimdi gider, onlara peniz ederim."* (Ortaoyunu, **Bahçe**). • İhbar etmek. İfşa etmek. Bir sırrı açığa vurmak.

PENİZLEMEK f. (çing. – türk. e.) Konuşmak, söylemek, (bir söze) karşılık vermek: *"Ercüment'in meraklı sorularını hiç penislemediler."* (Ferhan Şensoy, **Kazancı Yokuşu**). • (Fiil, zaman zaman alay yollu, SİKLEMEK fiilinin (bk.) karşılığı olarak da kullanılır: *"Biz burada şuramızı yırtıyoruz, herif penislemiyor," gibi.*)

PENİZLEŞMEK f. (çing. – türk. e.) Konuşmak, söylemek; söyleşmek: *"–Altımın altı badem alıkıyor, penisleşme..."* (Dr. Arslan Yüzgün, **Eşcinsellik**).

PERÇİNLEMEK f. (fars. *perçîn;* türk. e.) (Erkek) Cinsel ilişkide bulunmak; düzmek.

PERDAH i. (fars. *perdâh*'tan) (Olumsuz anlamda) Parlak, iç burkucu söz: *"–Yarın bayram... bağışlamanın sevabı var! –Oğlum bu ne kadar perdah..."* (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**). • Yalan, temelsiz söz, uydurma laf.

PERDAHÇI i. (fars. – türk. e.) PERDAH (bk.) söyleyen kimse. • Yalancı.

PERDAHLAMAK f. (fars. - türk. e.) (Birisini) Parlak sözlerle inandırmak; kandırmak; yalan söylemek: *"Bücür çam yarmasının karşılık vermesine biraz şaşırdı, düşünüp şu yanıtı perdahladı."* (Raymond Queneau-Tahsin Yücel, **Zazie Metroda**). PERDAH YAPMAK biçiminde de söylenir.

PERDECİ i. (fars. *perde;* türk. e.) Hırsız, yankesici işini yaparken, onun görülmesini engellemek için önünde duran kimse: "...

öbürleri perdeci, önümü kapatırlar hani şahit olmasın diye." (Sinan Hıncal – Mahmut Övür – Erzade Ertem, **İstanbul'da Bir Harlem**).

PERGEL i. (fars. *pergâl*'den) Bacaklar, ayaklar. • Adımlar.

PERGELLERİ AÇMAK d.(fars.-türk.) Daha uzun, daha hızlı adımlarla yürümek; hızlanmak. • Kaçmak: "... *pergelleri (adımları)nı açtı, tüydü, gitti*". (Hulûsi Kodaman, **Zar-Kâğıt Oyunları ve Hileleri**).

PERLİ i. (*per,* "diş kökündeki, geyik boynuzundaki çatal") Muhabbet tellalı, pezevenk.

PERVAZ ETMEK d. (fars. *–pervâz;* "uçan, uçucu" anlamında sözcük üretilen sonek; türk.) (Uyuşturucu madde kullanan kimse) İyice kendinden geçmek, "UÇUŞ"a (bk.) geçmek: *"Allahtan, enselendiğim vakit yedikat semavatta pevraz (pervaz) ediyordum da içici diye cezayı ufaktan tuttular."* (Ratip Tahir, **Hapishane Hatıraları**).

PESTİL s. ve i. Hasta. • Sarhoş, esrik. • Dayak yemiş (kimse). Halsiz, takatı kalmamış (kimse). • Çok ıslanmış (kimse). • Yalan (söz, haber).

PESTİL ATMAK d. Yalan söylemek, uydurmak.

PESTİLCİ s. ve i. Yalancı (kimse): *"Oturmuş kahvede kendini över / Taburu görünce dağlara iver / Asker pestilcidir bil Padişâhım"* (Âşık Sadık, destan).

PEŞELE i. Durum, aşama: *"Masaların üstünden birbirimize saldırdık. İş bu peşeleye gelince ellerim pek ustadır."* (Refi Cevat Ulunay, **Sayılı Fırtınalar**).

PEŞKİR PARASI Bk. PEÇETE PARASI.

PEŞREV i. (fars. *pîş –rev,* "önde, önce giden") Sevişmenin, cinsel ilişkinin ilk aşaması; ön oyun. • Elle sarkıntılık. Ayr. bk. EL PEŞREVİ.

PEŞREV ATMAK d. (fars. – türk.) Elle sarkıntılık etmek. • PEŞREV (bk.) yapmak.

PETKA i. (bulg.) Kıç, göt, anus. • Güçlülük; cesaret, ataklık: *"Varsa sağlam petkolu bir babayiğit gelsin yıksın! Hodri meydan işte..."* (Tarık Dursun K., **Sabah Olmasın**). *"Petka ister bütün bunlar / Bizim de döktüğümüz alınteri."* (Oktay Arayıcı, **Rumuz Goncagül**). *"Yanımıza bile değil ha, bunu uzaktan izleyecek petka var mıdır sizde?"* (Hulki Aktunç, **Galatalı Bir Yar**). Ender olarak PETKO, PUTKA diye de kullanılır. Ayr. bk. PUTKA.

PETKASI SIKMAK d. (bulg. – türk.) Cesaret etmek; bir şeyi yapabilecek gücü, cesareti olmak: *"Sıkmıyorsa petkan, polisten korkuyorsan yürüyüşlere katılmazsın."* (Muzaffer Buyrukçu, **O Sürekli Kavga**). *"–Sarhoş olmadığına dair tanıklık yapmaya petkan sıkar mı?"* (Füsun Erbulak, **60 Günlük Bir Şey**). Ender olarak PETKOSU SIKMAK diye de söylenir.

PETKAYI SIKMAK d. (bulg. – türk.) Güç koşullara dayanmak, azmetmek, sabırla direnmek: *"Fransızcayı kendi deyimiyle 'petkayı sıkarak' öğrendi."* (Cemal Süreya, **99 Yüz**).

PETO i. (çing.) Gömlek cebi. • Cep.

PEYGAMBER OLMAK d. (fars. *peyâmber,* türk.) Çok sarhoş olmak, esriyip kendisini kaybederek bilinçsiz sözler söylemek.

PEYGAMBER VİTESİ d. (fars. – fr. – türk. e.) (Yakıttan tasarruf için) Araç giderken boşa alınmış vites.

PEYKECİ i. (fars. *pay–gâh;* türk. e.) es. Gecelerini sabahçı kahvelerinde geçiren kimse; yersiz yurtsuz, avare kimse.

PEYKE KURUSU d. (fars. - türk.) Yıllarını kahvelerde sabahlayarak geçirmiş kimse; yaşlanmış PEYKECİ (bk.)

PEYNİR i. (fars.) Parasal çıkar. • Kredi.

PEYNİR EKMEK GİBİ YEMEK d. (fars. *penîr;* türk.) (Özellikle, hapiste geçen zamanı) Kolayca atlatmak, savuşturmak: *"–Ne zaman çıktın? –Ulan üç ayı peynir ekmek gibi yedin ha?"* (Orhan Kemal, **Gurbet Kuşları**).

PEZO i. (fars. *pejvend; pezevenk; pez–o,* n.) Muhabbet tellalı, fuhuş aracısı, pezevenk. *"...pezolar, yuttukları hapların patlamasını beklerken..."* (Metin Kaçan, **Ağır Roman**).

PILO i. (kürt.) Erkeklik organı, penis: *"Ne güzel pılo, ne güzel pılo. Ağzımdadır, şekerdir."* (Alp Buğdaycı, **Kan Sıcak Akacak**).

PIR i. (ono.) Bir anda savuşmayı, kaçmayı, ortadan kayboluvermeyi belirtmek için kullanılır: *"Haydi al voltayı, pır bakalım!"* (Server Bedi, **Hey Kahpe Dünya**).

PIRASA MI DEDİN? d. (yun. *prason;* türk.) Birisinin söylediği bir sözle alay etmek, bu sözün anlamsız, geçersiz olduğunu belirtmek için kullanılır: *"–Savulun, biçerim! –Pırasa mı dedin?"*

PIR ETMEK d. Kaçmak, savuşmak, bir anda ortadan kaybolmak: *"...karşısında iri yarı ve dev gibi Kâzım'ı görünce, saldırmanın tabancaya sökmeyeceğini anladı ve pır etmeyi en akıllı hareket saydı."* (Süavi Süalp, **Vur Kâzım Onu**). Eşanl. PIRLAMAK.

PIRNA i. (yun. *prinari*'den?) Rakı. PIRNE biçiminde de söylenir.

PIRPIR i. (ono.) Kola takılan, astsubayın rütbesini gösteren işaretler. • an. ge. Astsubay.

PIRLAMAK. Bk. PIR ETMEK.

PIRNİK i. Uyuşturucu madde.

PIRPIRI s. ve i. (yun. *porphyris*'ten) Çapkın, uçarı, hovarda: *"Ne pırpırîye eyle meyil ne paşalıya / Olma sokak süpürgesi kadın kadıncık ol"* (Enderunlu Vâsıf, **Tahmis – Zenanname**). *"Çömlekçi çanakçı dilberi mühmel / Pırpırılar şâhı şikeste emel"* (anonim, **Hubanname-i Nev-edâ**).

PIRTI em. "Sus!" anlamında kullanılır. ÇENEN PIRTI biçiminde de söylenir.

PIYMAK f. es. Kaçmak, savuşmak. Ayr. bk. FIYMAK.

PİÇİZ. Bk. PEÇİZ.

PİİZ. Bk. PİYİZ.

PİL i. (fr. *pile*) Sivil polis; gizli ajan.

PİLAÇKA s. ve i. (arn.) Bedava, parasız, beleş (nesne, şey). • Ganimet: *"Yağma ve garet manasına müstamel olan pulaçka kelimesinin Fransızca intihal manâsına olan 'plagiat'ye pek ziyade benzediği..."* (Ahmet Rasim, **Şehir Mektupları**). PULAÇKA da denir.

PİLAÇKADAN zf. (arn. – türk. e.) Parasız olarak, bedava yoldan, beleşten. • Ganimet olarak.

PİLAJCI i. (ital. *piaggia;* türk. e.) Özellikle plajlarda çalışan hırsız. • Plajlarda cinsel ilişki kuracak kişi arayan kimse.

PİLAKA. Bk. PLAKA.

PİLAKİ s. ve i. (yun. *plakhi*'den) Aptal, budala, ahmak (kimse): *"Külhanbeyi– Ne o, matizleştin mi, pilaki?"* (Ortaoyunu, **Bahçe**). Ayr. bk. ENAYİ PİLAKİSİ, PİLAKİ YAPMAK.

PİLAKİ YAPMAK d. (yun. – türk.) Dövmek, yaralamak, perişan duruma getirmek: *"Ali– Bana bak. Bırak şu numaraları. Şimdi seni pilaki yaparım."* (Haldun Taner, **Keşanlı Ali Destanı**). • Bir durumu, bir olayı, içinden çıkılmaz hale sokmak; ortalığı karmakarışık etmek.

PİLAV i. (fars. *pulâv*'dan) Kalçalar, kıç: *"Hadi anam, ufaktan takılın da pilavınızla oynamasınlar..."* (Kemal Gökhan Gürses, **Aydınlarla Zontaların Savaşı**).

PİLAVCI s. ve i. (fars. – türk. e.) Özellikle kalçalardan, anal ilişkiden hoşlanan (erkek). • Bu tür ilişkiye giren kadın, kız, edilgin eşcinsel erkek: *"Bazı evlerde kadınlarla transseksüeller özel ücret karşılığında anal–seks yaparlar... Bunlara 'pilavcı' adı verilir..."* (Kadri Eskişehirli, **İstanbul'un Göbeğindeki Fuhuş Yolu**).

PİLAVDAN GİTMEK d. (fars. – türk.) Aktif olarak, anal ilişkide bulunmak, düzmek.

PİLİ BİTMEK d. (fr. *pile;* türk.) Güçsüz kalmak, gücü bitmek. • (Cinsel olarak) Gücü kesilmek; iktidarsızlığa uğramak. • Yaşlanmak.

PİLİÇ i. (es. türk. *bülüç*'ten) Genç ve güzel kız ya da kadın: *"I. Mahkûm– Şey de yollayın bize. İlaç, sarı filan, kurşun yarası için, unutmayın ha, (...) I. Mahkûm– Yollamazlarsa biz de bu güzel pilici yeriz."* (Turgut Özakman, **Duvarların Ötesi**). *"...Çok mu mangır getiriyor 14 numaradaki piliç? –Çoook..."* (İrfan Yalçın, **Genelevde Yas**).

PİLİÇ YOLMAK d. Genç ve güzel bir kadını ya da kızı soymak, giysilerini, çamaşırlarını çıkarmak.

PİLİZ. Bk. PELİZ.

PİLOT i. (fr. *pilote*) (Alkol, uyuşturucu kullanarak) Çok sarhoş olmuş kimse. • Yalancı. Ayr. bk. YEDEK PİLOT.

PİNAV i. (çing.) Kalkmak, ayağa kalkmak.

PİNPON i. İhtiyar, yaşlı kimse: *"–Merak etme sen koca pinpon, onları benim kadar kocam da tanır, kocam da sever."* (Osman Cemal Kaygılı, **Aygır Fatma**).

PİPO TEMİZLEMEK d. (lat. *pipa;* ar. *temyîz;* türk. e.) (Erkek) Cinsel ilişkide bulunmak, düzmek.

PİR i. (fars.) es. Oğlancı, kulampara.

PİRELLİ i. (tic. m. *Pirelli*) Edilgin eşcinsel erkek.

PİRİZ i. (çing. *piyiz*'den?; fars. *pehrîz*'den?) Rakı: *"–Ah, şinci olsaydı birazıcık piriz de (rakı) kaysaydık ona şuracıkta tatlı tatlı?"* (Osman Cemal Kaygılı, **Çingeneler**). *"Perez–yemek. Farsça– pehriz. Has–perezdir. Yahşı yemektir."* (M.Ş. Şiraliyev, **Azerbaycan'da İşlenen Argolar**). Ayr. bk. PİYİZ.

PİSLİK i. Sevilmeyen, aykırı davranışları olan kimse. • Bir tür yankecilik: *"Pislik tarzında işçi tek kişidir."* (Engin Bilginer, **Babalar Senfonisi**). Bk. PİSLİKÇİ.

PİSLİKÇİ i. Bir tür yankesici (birisinin üzerini yanlışlıkla pisletmiş gibi yapar ve temizlemeye çabalarken cüzdanını, saatini vb. çalar): *"Pislikçiler, ağızlarında çiğneyip sulandırdıkları küçük gazete parçacıklarını haybecinin üzerine tükürüp sonra da silme numarasına yatmakla..."* (Engin Ardıç, **Doğru Söyleyeni Dokuz Köyden**...).

PİSLİKÇİLİK i. PİSLİKÇİ (bk.) yöntemiyle yankesicilik.

PİSTON i. (fr.) İltimas, kayırma, arka çıkma. • İltimas yapan, arka çıkan, kayıran kimse, "torpil": *"Pistonumuz yok ki, iş tutalım? Hamallık, amelelik edecek değilim ya..."* (Sabahattin Ali, **Hakkımızı Yedirmeyiz**). • Erkeklik organı, penis: *"...kargısının kocaman olduğunu söylüyor. Ne dersin? –Piston pas tutmamış olsun derim."* (anonim, **Islak Dudaklar**).

PİSTON KIRMAK d. (fr. – türk.) (Şoför) Kullandığı taksi ya da dolmuşun sahibinden habersiz, otomobili kendi keyfi için, gezip tozmak için kullanmak. • (Erkek) Zührevi hastalığa yakalanmak; zührevi hastalık nedeniyle iktidarsızlığa uğramak.

PİSTONLU s. (fr. – türk. e.) İltimaslı, kayırılan, "torpil"li (kimse).

PİŞAR i. (fr. *pissoir*'dan b.) İşeme, çiş etme: *"Pişarda kullan artık zekeri!.."* (Kemal Gökhan Gürses, **Aydınlarla Zontaların Savaşı**). (*Pischar,* pişar, Alman argosunda "balık" anlamında kullanılır – Siegmund A. Wolf, **Wörterbuch des Rotwelschen**).

PİŞAR NAŞLATMAK d. İşemek, çiş etmek.

PİŞİRMEK f. Uyuşturucu maddeyi eritmek için kaşık vb. bir araçta suyla ısıtmak.

PİŞPİRİK i. (*pişti*'den n.) Bir iskambil oyunu, pişti: *"Hadi beyler bi pişpirik çevirelim..."* (Latif Demirci, **The Selamün Aleyküm**).

PİŞTİ OLMAK d. İki kişi (özellikle kadın) kalabalık bir yere aynı giysiyle gitmek: *"Ah kankii, pişti olduk, hem de Jüjü ile!"* • Cinsel ilişki sırasında, gövdeleri yüzde yüz temas haline gelmek.

PİYANÇO i. (çing). Bit. PİYANÇA biçiminde de kullanılır.

PİYANGO i. (ital. *bilanco*'dan?) Olumsuz ve beklenmedik bir durum, kötü rastlantı: *"–Piyango, dedi. Anam avradım olsun, piyango akşam akşam..."* (Orhan Kemal, **Müfettişler Müfettişi**).

PİYANGO ÇEKMEK d. (Öğretmen) Not defterine rastgele bakarak bir öğrenci seçip öğrenciyi sözlü sınava kaldırmak.

PİYANO zf. (ital. *piano*) *"Karagözcü argosunda yavaş konuşmak mânâsında kullanılan bir kelime."* (Uğur Göktaş, **Karagöz Terimleri Sözlüğü**).

PİYANO PENİZ d. (ital. *piano;* çing.) Yavaş sesle, kısık sesle konuşma.

PİYASAYA ALMAK d. (ital. *piazza;* türk.) (Birisine) Önem vermek, (birisinin) varlığını, önemini kabul etmek: *"–Öküz'ün kuvveti katilliğinden geliyor. Hırsız olsa kimse piyasaya almazdı."* (Orhan Kemal, **Sokakların Çocuğu**).

PİYASAYA DÜŞMEK d. (ital. – türk.) Fuhuş yapmaya başlamak, fahişelik etmeye başlamak, orta malı olmak: *"Kızlarımız piyasaya düşmüştü/ Biz kodeste ya da meyhanedeydik."* (Haldun Taner, **Keşanlı Ali Destanı**).

PİYASTOS i. (yun.) (Birisini) Yakalama, tutma. Tutuklama. (Özellikle cürmü meşhut durumunda.)

PİYASTOS ETMEK d. (yun. - türk.) (Birisini) Yakalamak, tutmak: *"Matiz– Bir hırbo bana peniz etti. (...) bizim moruğu enseler... dalavereyi anlarım... Haa? Moruk ne dersin?..Piyastos edebilir miyim, imanım?.."* (Ortaoyunu, **Ödüllü**). *"–Geçen gece, biz bu Mortocuyu, kenef aralığında piyastos ettik. Bizim koğuşun namusu var."* (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**). • Tutuklamak. Derdest etmek. PİYASTOSLAMAK diye de kullanılır.

PİYASTOS OLMAK d. (yun. - türk.) (Birisi) Yakalanmak, tutulmak, tutuklanmak: *"Yani, gülerek soruyordu: –Nasıl? Bunun piyastos olmak ihtimali var mı?"* (Refi Cevat Ulunay, **Sayılı Fırtınalar**). *"Cihad, çakıyı verirken: –Bak! Piyastos olursan, karışmam! dedi."* (Hasan Amca, **Nizamiye Mapısı**). PİYASTOSLANMAK diye de kullanılır.

PİYAZ i. (fars.) Pohpohlama, maksatlı iltifat, amaçlı ve boş övgü: *"–Bunların hepsi piyaz... Esrar içmeyin, bıçak taşımayın, cigaradan vazgeçin, kumar oynamayın diyecek, lafın sonunda."* (Adnan Veli, **Mapusane Çeşmesi**). *"Uzun çalışmalardan ve piyazlardan sonra Hidayet'i Alemler sinemasının locasına atmayı başarmıştım."* Süavi Süalp, **İki Filim Birden**). • Ortama, duruma uygun olmayan parlak söz, boş laf: *"–Rahatsız etmiyorum ya? –Bırak piyazı... Geç şöyle..."* (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**). • Yalan, yanlış söz.

PİYAZA GELMEK d. (fars. - türk.) Maksatlı övgüye, pohpohlanmaya kanmak. • Yalana inanmak, aldanmak.

PİYAZCI s. ve i. (fars. - türk. e.) Pohpohçu. • Yalancı.

PİYAZCILIK i. (fars. - türk. e.) Pohpohçuluk. •Yalancılık: *"Başta, piyazcılığı, kıyakçılığı iyi bileceksin, / Çehre züğürdüne / 'Ey güzeller sultanı' diyebileceksin."* (Oktay Arayıcı, **Rumuz Goncagül**).

PİYAZ DOĞRAMAK. Bk. PİYAZ KESMEK.

PİYAZ KESİLMEK d. (fars. - türk.) Pohpohlanmak.

PİYAZ KESMEK d. (fars. - türk.) Pohpohlamak, yalandan övmek, yüze gülmek, maksatlı iltifat etmek. • Yalan söylemek. PİYAZ DOĞRAMAK, PİYAZLAMAK, PİYAZ YAPMAK biçimlerinde de kullanılır.

PİYAZLAMAK f. (fars. - türk. e.) Eşanl. PİYAZ KESMEK: *"İmamı piyazlamak istiyordum. –İmam efendi, dedim, çıkayım, elini öpeyim."* (Refi Cevat Ulunay, **Sayılı Fırtınalar**). *"–Siz... Sen memleketin en büyük aktörüsün. Seni piyazlıyorum sanma!"* (Sait Faik Abasıyanık, **Kumpanya**). *"Beni önce bir güzel piyazladı. Sonra bir kenara çekip baklayı ağzından çıkardı."* (Haldun Taner, **Fasarya**).

PİYAZLAŞMAK d. (fars. - türk. e.) Karşılıklı olarak birbirini pohpohlamak; karşılıklı olarak, samimi olmayan nezaket lafları etmek: *"El sıkıştık. Malûm piyazlaşmalar."* (J. D. Salinger–Adnan Benk, **Gönülçelen**).

PİYAZ YAPMAK d. (fars. - türk.) Eşanl. PİYAZ KESMEK: *"Ah, bittim. İlk defa bir kadın bana piyaz yapıyordu..."* (Server Bedi, **Hey Kahpe Dünya**).

PİYİZ i. (çing.) *"Karagözcü argosunda içkiye verilen ad."* (Uğur Göktaş, **Karagöz Terimler Sözlüğü**). • Rakı; içki: *"Külhanbeyi– Hadi bakalım, bir piyiz uçlan, matiz olalım."* (Ortaoyunu, **Kâğıthane Sefası**). *"Bu kadar piiz yeter, diyerek hırsla bana sarıldı."* (anonim, **Biz Şorololar**). • Yemek, yeme içme: *"Fakat piizimizin içine edildi. En basitinden bi makarna alalım iki dakikada pişirir yeriz diye düşünüyoruz ama nerde."* (Ömer Pınar, **Sohbet Babında**). PİYİS, PİYZ, PİİZ, ender olarak PİRİZ biçiminde de kullanılır.

PİYİZHANE i. (çing. - fars.) İçkievi, meyhane: *"Geçen akşam Kumkapı'da Karaba-*

cak'ın piyizhanesinde Tırtıl Ahmet, Gebeş Hüsnü oturduk..." (Ortaoyunu, **Kanlı Nigâr**).

PİYİZ KAYMAK d. (çing. - türk.) Rakı içmek, içki içmek: *"Kadın– Ne yapalım, bir iki piyiz kayalım da neşelenelim."* (Karagöz, **Bahçe**). *"Piyis kayar mısın sen? Piyis?"* (anlatan: Hayalî Küçük Ali, **Dünya Güzeli** – meddah hikâyesi). PİİZLENMEK, PİYİZLENMEK, PİYİZ YAPMAK biçiminde de kullanılır.

PİYİZLENMEK f. (çing. - türk.) Eşanl. PİYİZ KAYMAK: *"–Yok, dedi kalfa. Şerefsizim ki yok. Olsa ben pîîzlenirdim."* (Orhan Kemal, **Müfettişler Müfettişi**). *"Yine birlikte oturup pîîzlendiğimiz yağmurlu bir gündü..."* (anonim, **Biz Şorololar**).

PİYİZ YAPMAK d. (çing. - türk.) Eşanl, PİYİZ KAYMAK: *"Oturuyoruz Tunay'la vido seyrediyoruz biraz, hafifte piiz yapıyoruz... zaten ben pek içemem..."* (Yankı, **Kibariye ile Röportaj**).

PİYZAN i. (çing.) İçkici, ayyaş. Sarhoş, PİYZANTER diye de söylenir.

PLAÇKA. Bk. PİLAÇKA.

PLAJCI. Bk. PİLAJCI.

PLAKA i. (ital. *placka*) Satılmak üzere ısıtılıp sıkıştırılmış esrar vb. uyuşturucu madde. • Kumar hesaplarının tutulduğu tahta, kâğıt vb. Bk. PLAKACI.

PLAKACI i. (ital. – türk. e.) Kumar oynayanların kazanç kayıp hesabını tutan kimse: *"Plâkacılar 'bitirim'lerin en mühim bir uzvudur."* (Hulûsi Kodaman, **Zar-Kâğıt Oyunları ve Hileleri**).

PLAKİ. Bk. PİLAKİ.

PO. Bk. POPO.

POFYOZ s. (yun.?) Anlamsız; boş; önemsiz; değersiz: *"–Hiç canım, mesele pofyozmuş. Köpoğlunun ensesinde küçücük, fındık kadar bir kan çıbanı çıkmış..."* (Osman Cemal Kaygılı, **Çingeneler**). POFYOS biçiminde de kullanılır.

POLİÇA, POLİÇE. Bk. BOLİÇE.

POLİM i. (yun. *polemo,* "çabalamak, çekişmek"ten) Yalan söz, yalan haber. • Gösteriş. Afi. POLÜM diye de kullanılır.

POLİM ATMAK.d. (yun. - türk.) Yalan söylemek: "–Gösteriş yapmak, afi atmak, rol kesmek: *"Mastor olmak nerende / Polim atmak yok sende"* (Hilmi Tuner, **Uyumsuzlar**). POLİM KESMEK diye de kullanılır.

POLİMCİ s. (yun. - türk. e.) Yalancı. • Gösterişçi; rolcü, pozcu: *"Paçanı alırım şimdi polimci!.."* (Turhan Selçuk, **Abdülcanbaz**). • Hileci. Sahte tavırlı (kimse). • Gösteriş meraklısı. POLÜMCÜ diye de söylenir.

POLİM KESMEK. Bk. POLİM ATMAK.

POMPA i. (ital.) Damardan uyuşturucu zerk etmeye yarayan araç, enjektör, şırınga. • Erkeklik organı, penis. –Cinsel ilişkide, erkeklik organının içeriye doğru devinimi. –Gitgel devinimi.

POMPALAMAK f. (ital. - türk. e.) Damardan uyuşturucu zerk etmek: *"Seninle konuşmak için bugün damarlarımızı pompalayamadık ayık durduk..."* (Bekir Yıldız, **Uyuşturucu Dosyası**). • (Erkek) Cinsel ilişkide bulunmak, düzmek: *"Irza geçmeden gelen onbeş yaşındaki bir oğlanı değişe değişe pompalamaya başladık."* (Alp Buğdaycı, **Kan Sıcak Akacak**). • (Cinsel ilişki sırasında) cinsel organını ileri geri hareket ettirmek, gitgel yapmak: *"Bundan sonra erkek hızlı tempolarla kadını pompalamaya başladı."* (anonim, **Derin Girtlak**). • Ardı ardına birçok söz söyleyerek inandırmaya, kandırmaya çalışmak. –(Birisinin) Gururunu okşayacak sözler etmek, maksatlı bir biçimde ve abartarak övmek: *"İlyas pompalamaya devam etti... –Şohretinuz dünyayi aşmiştur... Bizim küçük oğlan Dursun tarih kitabında resminuz bulunduğunu bile söyledi..."* (Süavi Süalp, **Gene İyi Dayandık**).

POMPURUK s. ve i. İhtiyar, yaşlı (adam).

PONÇİK i. (yun.; tatlı bir tür çörek) Dişilik organı, vagina.

PONTİF i. (fr. ?) Kıç, kalçalar: *"Fıstık tökezledi, pat, düştü, pontif üstüne."*

POPO i. Kalçalar kıç. PO da denir.

POPOCU s. ve i. Cinsel bakımdan, özellikle kalçalardan, anustan hoşlanan (erkek). Sodomist.

POPOSUNA GÖRE d. "Durumuna göre, gücüne göre" anlamlarında söylenir. *"Ali–Ne var ki, burada da ölçümüz insaf olacaktır. Haraçlar herkesin poposuna göre."* (Haldun Taner, **Keşanlı Ali Destanı**).

POPPOP i. (ing. *popper,* "patlayan"dan n.) Amerika'da, Avrupa ülkelerinde yasal olarak satılan bir tür keyif verici madde, likit aroma; amil nitrat ya da bütil nitrat sıvısı: *"Poppop diyorlar. Kimileri aroma diyo. Öyle bi dalga işte. Biraz mektepli işi gibi."* (Hulki Aktunç, **Artist Olma Kahvesi**). PAPIR diye de söylenir.

PORTAKAL i. (ülke adı *Portugal*'dan) (Kadında, kızda) Göğüs, meme: *"Salkım İnci– O hanım koynundan bir portakal çıkardı, Şallı Natır'a verdi, bizim Şallı da portakalı kokladı. Ben orada kendimden geçmişim."* (Karagöz, **Hamam**).

PORTAKALLI i. Filtreli sigara.

POST i. (fars. *pûst*'tan) Üzerinde kumar oynanılan örtü.

POSTA i.(ital.) Sefer, defa, kez: *"–Cıvalı zar kullanmanın ilmini bilir misin? Üç posta üst üste dübeş kondurabilir misin?"* (Adnan Veli, **Mapushane Çeşmesi**). • (İskambil, tavla vb. oyunlarda) Parti, bir oyunluk süre: *"Postayı kazanan zarları alıyor, kaybedene kadar, karşısındakilerin tuttukları paralara atıyordu."* (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**). • (Kumarda) Masadaki toplam para; bir oyuncunun bir elde masaya sürdüğü toplam para: *"Posta, paranın miktarı mânasına kullanılan bir tâbirdir."* (Hulûsi Kodaman, **Zar-Kâğıt Oyunları ve Hileleri**). • Cinsel ilişki, cinsel birleşme: *"–İnanma bekçi efendi. Şerefsizim yedi, sekiz seferim, postam var. Ne fındıkçıdır o!"* (Orhan Kemal, **Bir Filiz Vardı**). *"Sadece yatmak vardı. İki posta arasında dinlenmesine bile fırsat verilmiyordu."* (anonim, **Islak Dudaklar**). • Yollanma, gitme, götürülme; sevk: *"Gene yamyamlar koğuşuna posta..."* (Süavi Süalp–Bülent Arabacıoğlu, **Gündüz İnsan Gece Hırt**). • Karşı çıkma, meydan okuma: *"Abiler, abilerim, davacı olmayın. Meyhaneciye bozulmuştum, maksat ona posta."* (Orhan Kemal, **Cıvık**). • em. "Yürü, git, yallah" anlamında kullanılır: *"–Aman abi, daraldık, sıkıştık abi! –Posta! Yaylan! Başka köşeye!"*

POSTA ATMAK. Bk. POSTA KOYMAK.

POSTA ETMEK. Bk. POSTALAMAK.

POSTA KALDIRMAK d. (ital. - türk.) (Öğrenci) Birkaçı birden okula gitmemek. • Okuldan kaçmak. • (İşçi) İşi bırakmak.

POSTA KOYMAK d. (ital. - türk.) Karşı çıkmak, meydan okumak: *"...şimdi o alçaklığı yapacak kabadayı kimse karşısına çıkmasını istiyordu, topuna postasını koymuş, meydan okuyordu."* (Aziz Nesin, **Surnâme**). *"Hani Ayhan, Orhan, Turhan ve 27 arkadaşı sana posta koymuşlardı da beş dakikada hepsini revirlik etmiştin."* (Oğuz Aral, **Utanmaz Adam**). POSTA ATMAK, POSTA OKUMAK diye de kullanılır.

POSTA KURMAK d. (ital. - türk.) (Birisine) Tuzak kurmak, hile hazırlamak. Aleyhinde tertibat almak.

POSTAL s. ve i. (fars. *pûs–gâle*'den) Yararsız, niteliksiz, düşük (nesne ya da kimse): *"İvaz– Seni murdar leş, sen belanı bul, hain postal!"* (Ahmet Vefik Paşa, **Zoraki Tabib**). *"–Kendini de fasulye gibi nimetten sayıyor. Sen de karı mısın be, postal!"* (Orhan Kemal, **Balon**). • Erkeklerle düşüp kalkmayı huy edinmiş, fuhuş yapan (kadın), fahişe: *"İşkili Memo– Cehennem ol şuradan, postal! Senden rey soran oldu mu? (...) 'Zamparamı elimden alır' diye korktun da mı buraya geldin?"* (Teodor Kasap, **İşkili Memo**).

POSTALAMAK f. (ital. - türk. e.) (Birisini) Uzaklaştırmak, bir bahaneyle gitmesini sağlamak: *"Herkes beni Dev–Tut'tan bir an önce postalamak için öylesine çaba harcamıştı ki yemek vermeyi unutmuşlardı."* (Anthony Burgess–Aziz Üstel, **Oto-**

matik Portakal). • Sevk etmek, göndermek, yollamak: *"Amma öğretmenler ver yansın ettiler, beni müdürün odasına postaladılar."* (Kudret Şandra, **Yeşilçam'dan Kâbe'ye**). • (Polis) Birisini yakalayıp götürmek, tutukevine, karakola, hapse yollamak. POSTA ETMEK diye de kullanılır. T. iç. bk. ÇİVİLEMEK.

POSTA OKUMAK d. (ital. - türk.) Eşanl. POSTA KOYMAK: *"Bu açıktan açığa posta okumaktı."* (Refi Cevat Ulunay, **Sayılı Fırtınalar**).

POSTA OLMAK d. (ital. - türk.) Yakalanıp götürülmek; (hapse, tutukevine) yollanmak, sevk edilmek: *"Beygir Kâzım– Kapılara mukayyet olun, hergeleler! diyordu. Şimdi başımıza polisler üşüşecek, posta olacağız."* (Attilâ İlhan, **Kurtlar Sofrası**). POSTALANMAK diye de kullanılır.

POSTAYI ÇEKMEK d. (ital. - türk.) Ölmek, yaşamı sona ermek.

POST SERMEK d. (fars. – türk.) Kumar oynamak, oynatmak: *"Bunlar post sermiş, minberin önünde oynuyorlar. (...) manitacılar, zulacılar, erketeler, manocular."* (Turhan Temuçin, **Azrailin Öbür Adı**).

POSTU DELDİRMEK d. (fars. *pûst;* türk.) Bıçak ya da kurşun yarası almak: *"Postu ilk deldirmesi değildi bu Burhan'ın. Vücudu delik deşikti."* (Kayhan Sağlamer, **Türk Mafiası**).

POŞA.Bk. TODİ.

POŞET i. (fr. *pochette*'ten) Kısa dönem askerlik yapan kimse.

POT i. (erm. ?) Poker oyunu.

POTAS s. ve i. (alm. *Pottasche,* "pota külü"nden) Kılıksız, kötü giyimli, giydiğini yakıştıramayan (kimse): *"Böylelerine, iki yıl sonra 'Potas' denilmeye başlanmıştı."* (Aziz Nesin **Yokuşun Başı**). *"Arkadaş kendisine bol gelen seferi üniformasıyla, biri aşağı sarkmış tozluklarıyla tipik bir 'potas' görünümündeydi."* (Mihri Belli, **İnsanlar Tanıdım**).

POT ATTIRMAK d. Poker oynamak. POT YAPMAK biçiminde de söylenir.

POYRAZA ÇEVİRMEK d. (yun. *boreas;* türk.) (Durum) Kötüleşmek, güç hale gelmek. • (Birisi) Öfkelenmeye başlamak, kızmak: *"–Hava poyraza çeviriyor, dedi. –Aldırma, iki bacı yan yana..."* (Orhan Kemal, **Bir Filiz Vardı**).

POZ i. (fr. *pose*) Rol, yapmacık davranış. Afi.

POZ KESMEK d. (fr. - türk.) Rol yapmak, yapmacık davranmak, afi kesmek: *"...ne konuşma becerisi, ne poz kesmeydi o öyle..."* (Vladimir Nabokov–Fatih Özgüven, **Lolita**).

PÖRÇ i. Edilgin eşcinsel erkek.

PRENSES i. (fr. *princesse*) es. 1000 lira; bin liralık banknot.

PREZ i. Bir doz, bir tutam eroin.

PREZO i. (fr. *préservatif*'ten n.) Kaput, prezervatif: *"A be zalak onlan olur mu hiç?.. Unutmasaydın prezo almayı..."* (Faruk Bayraktar, karikatür).

PROJE i. (fr. *projet*) Kendisiyle ilişki (özellikle aşk ilişkisi, cinsel ilişki) kurulması düşünülen kimse: *"O bizim Burak'ın projesiydi zaten oğlum."* (Duygu Asena, **Kaçak Ete Gitmek**).

PROTEZ i. (yun. *prothesis,* "ekleme, ulama"dan) Takma göğüs. • Takma penis. Dildo.

PUDRA ŞEKERİ d. (fr. *poudre;* fars. *şeker;* türk. e.) Eroin.

PUL i. (lat. *bulla,* fars. *bûl*) Para. • Kokain.

PUL TUTMAK d. (fars. - türk.) Parası olmak. Para kazanmaya başlamak.

PUNDACI i. (ital. *punta,* "pund, punt"tan ?) Kumarbaz, kumar oynayan kişi.

PUPA GİTMEK d. (ital. *poppa;* türk.) Doğru gitmek, hızla gitmek.

PUPU i. Dişilik organı, vagina.

PURİ i. (çing.) Yaşlı adam. PURİ BALAMOZ diye de söylenir. (Sözcük, *phuro, puro* biçimlerinde, Alman argosunda da aynı anlamda yer alır – Siegmund A. Wolf, **Wörterbuch des Rotwelschen**).

PUS ASMAK d. Ün kazanmak, nam kazanmak: *"Kavanoz Mehmed bilhassa meyhane kavgalarında pus asmıştı."* (Refi Cevat Ulunay, **Sayılı Fırtınalar**).

PUŞLAVAT i. (fars. *puşt;* ar. *kavvâd; puşt-u-kavvâd'*dan ?) Kadınlara ve eşcinsellere pezevenklik eden kimseler. • Puştlar, edilgin eşcinsel erkekler. • Bu anlamda kullanılan aşağılama sözü: *"Bu söze bir zaman gülen Fayrap sonra çıkıştı. –Açılın ulan! Açılın puşlavatlar!.."* (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**).

PUTKA i. (bulg.) Dişilik organı; vagina. • Kıç; anus. Ayr. bk. PETKA.

PÜF PÜF d. (ono.) Esrar; nargileyle, sigarayla, KABAK (bk.) ile içilen esrar. • Esrar içme, esrar çekme: *"Aşk olsun bu nimete / Püf püfdeki himmete"* (Bitik Âşık Mehmet Gökçınar, manzume). PÜF diye de söylenir.

R

RACON i. (ital. *raggione,* "akıl"dan) Yöntem, kural, âdet, usul: *"Karagöz– Raconca bir mirasyediye iki dalkavuk."* (Karagöz, **Şairlik**). *"Öğren!.. Racon, yol erkân demektir."* (Ahmet Rasim, **Fuhş-i Atîk**.). *"Külhanbeylik dahi 'racon' ismi altında bir nevi usul ve kaidelere dayanırdı ki, esasını mümkün mertebe ırz ve mala hürmet, namusluyu himaye teşkil ederdi."* (Refik Halid Karay, **Bir Ömür Boyunca**). *"Bi raconları vardır. Üç gün kaparlar, dördüncü gün açarlar."* (Ferit Edgü, **Yazmak Eylemi**). *"Saf saf soruyoruz ya o 'racon bilmediğimize' inanmıyor gene de anlatıyor..."* (Barbaros Yüksel, **Lüküs Hayat**). • Gösteriş; belirli bir davranış biçimi: *"Küçük İsmail– Benim bildiğim, uşak, İbiş olmadıkça, uşaklığın raconu, tadı kalmaz."* (Haldun Taner, **Sersem Kocanın Kurnaz Karısı**). • Hâkimiyet, egemenlik: *"...meşhur kabadayı ocağı heyetinin zâhiren Racon'u, yani hükmü altında bulunurdu."* (Ahmet Rasim, **Fuhş-i Atîk**). • Hâkim, egemen: *"Çünküleyim ki Ali Şah Dolapderenin raconudur. Raconu olmasa tekmil Dolapderenin alıcı vurucu kırıcıları onun yoluna can baş koyarlar mı?"* (Yaşar Kemal, **Kuşlar da Gitti**). • İtibar. Bk. RACONU OLMAK.

RACON ATMAK d. (ital. - türk.) (Kabadayılar arasında) Kural koymak; belirli bir konuda yöntem saptamak. • Gösteriş yapmak; gücünü belli edecek biçimde davranmak.

RACONCU i. (ital. - türk. e.) Kabadayı. külhanbeyi. • Gösteriş yaparak kabadayı gibi davranan kimse: *"–Palavracılık, fiyakacalık, hacamatçılık, raconculuk filan para etmez; insan, anasından doğma külhanbeyi olmalı!"* (Mithat Cemal Kuntay, **Üç İstanbul**).

RACON KESİLMEK d. (ital. - türk.) Kural konulmak. Bk. RACON KESMEK.

RACON KESİŞMEK d. (ital. - türk.) (İki ya da daha çok kabadayı) Karşılıklı kural saptamak, birlikte oturarak yöntem belirlemek. • Kimin haklı kimin haksız olduğunu saptamak.

RACON KESMEK d. (ital. - türk.) (Kabadayı) Kural koymak, yöntem belirlemek: *"Kabadayılığın raconu kesiliyordu o an. Daha doğrusu kabadayılığın şerefi kurtarılıyordu."* (Necmi Onur, **Arap Abdo**). • Bir anlaşmazlığı çözmek için tartışmak ve konuyu kabadayılık dünyasında geçerli kurallara göre sonuca bağlamak: *"Zehir Ali sordu: –Bizim keseceğimiz racona razı olur musunuz?"* (Refi Cevat Ulunay, **Sayılı Fırtınalar**). *"Racon kesmeye gelince, diyelim oyunda bir anlaşmazlık çıktı, işte orada haklıyı haksızı ayırmaktır benim işim."* (Celalettin Çetin, **Kumarbazlar Arasında**). • Rol yapmak, ... gibi davranmak, gösteriş yapmak: *"Bu enayilik bizde varken daha pek çok raconlar keseriz!"* (Ahmet Rasim, **Fuhş-i Atîk**). *"–Nazlı Abla, karı seni tanıyormuş gibi racon kesiyor."* (Nazlı Ilıcak, **Allah Kurtarsın**).

RACON KESTİRMEK d. (ital. - türk.) (Kabadayılar) Bir anlaşmazlık konusunda, daha yaşlı ve daha etkili kabadayılara başvurarak onlardan karar çıkartmak.

RACONU OLMAK d. (ital. - türk.) Sözü dinlenmek; itibarı olmak, saygıdeğer olmak.

RADARCI i. (ing. *radio detection and ranging*'den kıs; türk. e.) Dikizci, röntgenci, gözetleyici. • Gammaz, birisinin yapıp ettiğini gözetleyerek başkalarına haber veren kimse.

RADYATÖR BOŞALTMAK d. (fr. *radiateur;* türk.) İşemek, çiş etmek.

RADYATÖRÜ SU KAYNATMAK d. (fr. - türk.) Çişi gelmek; çişi gelip sıkışmak.

RAFADAN s. (ar. *rüfedân*'dan) Toy, deneyimsiz, genç (kimse): *"O kadar korkma rafa-*

dan, cezadan sonra yine yaşamaya devam edeceksin." (anonim, **Islak Dudaklar**).

RAGULA. Bk. REGULA.

RAKILIK i. (ar. *arak, arakî;* türk.) Tabloid, yarım boy gazete, dergi, özellikle gazete eki. (Bakkal argosu.) • Milli Piyango Listesi. Rakı şişesinin sarılacağı boyutlarda oldukları için).

RAMAZAN i. (çing. *romazani,* "düşük nitelikli, "aşağılık çingene"den) Polis: *"Şimdi 'paparos' veya 'Ramazan' diyoruz."* (Nazlı Ilıcak, **Allah Kurtarsın**). Ayr. bk. RAMO.

RAMO i. (*ramazan*'dan *ram–o,* n.) Polis: *"Ramo sözcüğü, polisin geldiğini haber veren bir parola imiş meğer..."* (Dr. Arslan Yüzgün, **Eşcinsellik**). Bk. RAMAZAN.

RAMPA ETMEK d. (ital. - türk.) Yaklaşmak, yanaşmak: *"Dalgamı bozdu inekler. İkinci sigarayı boğarken rampa ettiler."* (Muzaffer Buyrukçu, **Büyük Oyundan Bir Parça**). *"Lakırdıyı piç etmeden rampa edelim anam. Bilakis, hikayemiz bir otobüste başlıyor."* (Kemal Gökhan Gürses, **Aydınlarla Zontaların Savaşı**).

RAMPALAMAK f. (ital. - türk. e.) Eşanl, RAMPA ETMEK. *"Zarzar oğlum, rampala bakalım. Beni her zaman, bu tavda bulamazsın."* (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**).

RAMSES i. (birçok Eski Mısır firavununun adı) (Ortaokul ve lisede) Tarih öğretmeni; erkek tarih öğretmeni.

RAPİK. Bk. PAPİK.

RASPA i. (ital.) İştahlı olma, çok yemek yeme, oburluk.

RASPACI s. ve i. (ital. - türk. e.) Obur, boğazlı (kimse).

RASPALAMAK f. (ital. - türk. e.) (Birisinden) Çıkar sağlamak; (birisinin) parasından, olanaklarından yararlanmak. Yontmak.

RECEP AMCA d. (fr. *réception*; ar. *amm*'dan *amca*) Resepsiyon; bir kuruluşun resepsiyonunda görevli kimse.

REÇETE i. (ital. *ricetta*'dan) Kolay çözüm, kolay yol.

REÇETE YAZMAMAK d. (ital. - türk.) Önem vermemek, aldırış etmemek. • (Bir şey) Birisinin istediği sonucu sağlamamak.

REGULA i. (ital. *regola*'dan) (Bir iş, bir oyun için) Kural. • (Kişi için) Yaşama düzeni.

REGULASI BOZULMAK d. (ital. - türk.) Kuralı bozulmak. • Düzeni şaşmak, düzeni bozulmak.

REKLAM ETMEK d. (fr. *réclame;* türk.) (Bir kişinin, bir şeyin) Bir özelliğini belirgin biçimde ortaya koymak. Apaçık belli etmek.

RESTO i. (ital.) "Yeter, dur, kalsın" anlamlarında kullanılır: *"–Sonra gene arap, gene çorap, anadın mı? –Resto lan!"* • Durmuş, kalmış: *"Tepin dur. Ahlâk dersi! / Ahlâk dersi restoda."* (Necip Fâzıl Kısakürek, **44 Mısra**).

RESTO i. (fr. *restaurant*'dan kıs.) Lokanta, restoran: *"...ek parayla öderiz yemeğin ücretini. Öteki restonun risturnunu da paylaşırız."* (Raymond Queneau-Tahsin Yücel, **Zazie Metroda**).

ROBOT s. ve i. (çek. *robota,* "iş, çalışma"dan) Esrik, kendisini bilemeyecek kadar sarhoş (kimse): *"–Arkadaş akşamdan robot kaldı da!.."* (Nazım Alpman, **Çingeneler**).

ROKETLEMEK f. (ing. *rocket;* türk. e.) (Cinsel ilişkide ya da masturbasyonda) Menisi akmak, beli gelmek.

ROKETLENMEK f. (ing. - türk. e.) Cinsel doyuma ulaşmak: *"Üçümüz de şehvetten delirmiştik, biraz sonra, aşağı yukarı aynı zamanda roketlendik."* (anonim, **Islak Dudaklar**).

ROMAN s. ve i. (çing.) Çingene, kıpti (kimse). • Çingenelerle, kıptilerle ilgili: *"...kemanlarına inceden ayar geçtikten sonra ağır roman havası çalarak..."* (Metin Kaçan, **Ağır Roman**). (Sözcük, Alman argosunda *Rom* [ayr. bk. TODİ] biçiminde ve "erkek çingene, adam" anlamında yer alır – Siegmund A. Wolf, **Wörterbuch des Rotwelschen**). • İngiltere çingenelerinin dili de *Romany* diye anılır – Eric Partridge/ Jacqueline Simpson, **Historical Slang**.)

RONT i. (Alman bilgin *Röntgen*'in adından) Dikizleme; soyunan, çıplak birini ya da cinsel ilişkide bulunan kimseleri gözetleme.

RONT ATMAK d. Dikizlemek, gözetlemek. RONT ÇEKMEK, RONT GEÇMEK biçimlerinde de söylenir.

RONTA YATMAK d. Dikizlemek, gözetlemek üzere hazırlanmak; dikize, gözetlemeye uygun bir yerde vaziyet almak.

RONTÇU i. Röntgenci, dikizci, gözetleyici: *"...Yıldız Parkı'nın rontçularından korkmuş, aile çay bahçelerinin fiyatlarından ürkmüş, el ele sevdalılar..."* (Engin Ardıç, **Doğru Söyleyeni Dokuz Köyden**...).

RONTGEN.Bk. RÖNTGEN.

ROSTO YAPMAK d. (ital. *arrosto*, "kızarmış et"; türk.) (Birisini) Bıçaklamak, bıçakla yaralamak.

ROTA i. (ital. *rotta*'dan) Tarz; yöntem; yol yordam; yaklaşım: *"Suratındaki meymenete binaen kendisine Andavallı İzmayil denir. Bu herifin rotası şahsımızca malum."* (Kemal Gökhan Gürses, **Aydınlarla Zontaların Savaşı**).

ROTKA i. es. Beş kuruşluk madeni para.

RÖNT. Bk. RONT.

RÖNTGEN i. (Alman Bilgin *Röntgen*'in adından) Gözetleme eylemi, dikizleme: *"Bu senenin en makbul filmi bakalım hangi filim olacak? –Tabii gene röntgen filmi!.."* (Cemal Nadir, karikatür). Ayr. bk. RONT. •(Öğrenci için) Göz ucuyla bakma, kopye çekme.

RÖNTGENCİ i. Dikizci, gözetleyici: *"...kadınları soyup arkadaşlarına dikiz ettiren Adnan Ayna adındaki röntgenci..."* (Süavi Süalp, **Çıplak Model**).

RÖNTGENCİLİK i. RÖNTGENCİ'nin (bk.) yaptığı iş, röntgencinin edimi: *"–Sen onu benim külâhıma yuttur. Bu seninkine bal gibi röntgencilik derler."* (Salâh Birsel, **Dört Köşeli Üçgen**).

RÖNTGENE YATMAK. Eşanl. RONTA YATMAK.

RÖNTGEN İŞLETMEK. Eşanl. RONT ATMAK.

RÖNTGENLEMEK f. Dikizlemek, gözetlemek: *"...yandaki kabine tıklım tıklım, komple pansiyon... Tilt Mahmut ve ekibi Fransızı röntgenliyorlar..."* (Tekin Aral, **Fırt'a Bakış**).

RÖPORTAJ i. (fr. *reportage*) Sözlü sınav.

RUFYANOS i. (yun.) Muhabbet tellalı, pezevenk.

RUSPİK i. (fars. *ruspî*'den) Orospu, fahişe.

RÜYA İLACI d. (ar. *rü'yâ; ilâc;* türk. e.) Morfin.

RÜZGÂR i. (fars. *rûzgâr*'dan) Gösteriş, çalımlı davranış, afi.

S

SAAT AYARI d. (ar. sâ'*at; ıyâr;* türk. e.) Her işi tam vaktinde yapan ya da günlük yaşamı dakikası dakikasına düzenli kişiler için kullanılır: *"Saat ayarı düşüzledi, cızlamı kırmanın vakti."*

SAAT AYARLAMAK d. (ar. - türk. e.) Cinsel ilişkide bulunmak.

SABUNCU s. (ar. *sâbûn;* türk. e.) Oğlancı, kulampara.

SABUNLAMAK f. (ar. *sâbûn;* türk. e.) (Kumarda) Yenmek, (birisinin) bütün parasını almak: *"–Bende beş yok vire! Elimi görsene... –Nesini görecekmişim! Bizi sabunladılar ki tertemiz..."* (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**). • Bir işi kolayca çözümlemek. Bir işi üstünkörü yapmak, kolaya getirmek.

SABUNLANMAK f. (ar. - türk. e.) (Kumarda) Yenilmek, bütün parasını yitirmek: *"Sabunlandım– Bütün paramı kaybettim."* (Hulûsi Kodaman, **Zar-Kâğıt Oyunları ve Hileleri**).

SABUNLUYDU DA ONDAN d. (ar. *sâbûn;* türk.) "Anlamadım!" diyen bir kimseyle alay etmek, o kişiyi aşağılamak için verilen karşılık. (Cinsel ilişkide kullanılmayı çağrıştırır.)

SACAYAĞI i. Belli bir düzen içinde, üç kişi birlikte çalışan yankesici çetesi için kullanılır. (Bir yankesici, iki "dümenci"). Bk. SACAYAKÇI.

SACAYAKÇI i. SACAYAĞI (bk.) yöntemiyle çalışan yankesici, dümenci: *"Sacayakçılar ekip halinde çalışır, haybecinin omuzuna çarpıp ya da ayağına çelme takıp yere indirdikten sonra kalkmasına yardım ederek işi bitirir, malı götürürler..."* (Engin Ardıç, **Doğru Söyleyeni Dokuz Köyden**...).

SADRAZAMIN SOL TAŞAĞI d. (ar. *sadr* ve *a'zam;* türk.) Güçlü birisi tarafından korunan, kayırılan, iltimaslı, torpilli kişi anlamında, alay yollu kullanılır. –Kendi kendisine büyüklenen, kendisine hak etmediği bir değer biçen kimseler için söylenir: *"Yazmacıları beyenmiyor sadrazamın sol taşağı. Benim gibi kaç tane yazmacı var lan bu memlekette, inek?"* (Muzaffer Buyrukçu, **Kavga**).

SAFTİRİK s. ve i. (ar. *sâf,* fars. *derûn,* "saf gönüllü"den, *saftoron,* b.) Akılsız, kolayca kanan, enayi: *"Bir de düpedüz saftırıklar vardır."* (Engin Ardıç, **Doğru Söyleyeni Dokuz Köyden**...). SAFTİRİK, SAFTORİK biçimlerinde de söylenir.

SAĞILMAK f. (Birisinin) Parası, malı, belli edilmeden, ağır ağır çalınmak, başkaları tarafından edinilmek; soyulmak. Bk. SAĞMAK.

SAĞLAM s. Paralı, (kimse): *"Dedim ki kendi kendime: Kudret abi adamakıllı sağlam!"* (Orhan Kemal, **Kudret Dağdeviren**).

SAĞLAMA zf. (*sağlam*'ın *–e* hali) Rahat bir biçimde, kolayca; mutlaka: *"...parkın ortasına bırakıp kaçmasaydım sağlama herif beni öldürmüştü."* (Yaşar Kemal, **Kuşlar da Gitti**). *"Biri güler gibi oldu. Gülen bendim. Çıldırıyordum sağlama.."* (Bilge Karasu, **Kılavuz**). *"Başımda bir uğultu var, gözüm seğiriyor... Sağlama Hacı acayip şeyler çeviriyor!.."* (Süavi Süalp–Bülent Arabacıoğlu, **Gündüz İnsan Gece Hırt**).

SAĞLAMA GİTMEK d. Kesin sonuç alabilecek biçimde davranmak. Öldürecek bir biçimde vurmak, kıyasıya vurmak.

SAĞMAK f. (Genelde) Birisinin parasını ya da malını hissettirmeden, belirli bir süre içinde ele geçirmek. • Birisinden, yavaş yavaş, karşılıksız çıkar sağlamak. • (Kumarda) Toy bir oyuncuyu, bütün parasını yavaş yavaş alarak yenmek. • Belirli bir süre içinde, hissettirmeden rakibin bütün parasını kazanmak. • (Cinsel ilişkide) Birisinin, penisini ağızla ya da elle uyararak

doyuma ulaştırmak: *"Bu ara parmaklarıyla George'un kerestesini devamlı sağıyordu."* (anonim, **Islak Dudaklar**).

SAĞMAL s. Parasının ya da malının çalınmasını, karşılıksız elde edilmesini hissetmeyen ya da buna aldırmayan (kimse). • Toy, acemi ya da saf olduğu için kumarda sürekli yenilen (kimse).

SAĞMAL İNEK d. Eşanl. SAĞMAL: *"...bir kat çamaşırı sandığından çıkardı mı, sağmal inek deli olup gitti."* (Sermet Muhtar Alus, **Eski Beyoğlu Âdet ve Âlemleri**). *"Kabadayılıkta nam salacaksın ki, alıştırdığın sağmal ineği şuna buna kaptırmayasın."* (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**).

SAKAL i. Para: *"Sulukule'de sakal'ın karşılığı para demektir."* (Nazım Alpman, **Çingeneler**).•(Esnaf için) Siftah, sabahleyin cebe giren ilk para. • (Memur vb. için) Rüşvet. • Bahşiş. • Para yardımı. Bk. SAKAL ATMAK.

SAKAL ATMAK d. (Bir satıcıya) Siftah sağlamak. Günün ilk alışverişini yapmak. • (Memur vb'ne) Rüşvet vermek. • Bahşiş vermek: *"Evine göre 5–10 bin liraya kapatılan odanın saati doldu. 'at bi sakal da odayı tazele' diyen ortacı kadını görmezseniz, kendinizi kapıda bilin."* (Oya Kayacan, **Aman Sulukule, Canım Sulukule**). Ayr. bk. SAKAL YAPMAK.

SAKALLI i. Erkeklik organı, penis. • es. On bin liralık banknot.

SAKAL YAPMAK d. Birkaç tiryakinin bulunduğu yerde, ortaya esrar vb. çıkarmak. Başkalarına esrar vb. uyuşturucu ikram etmek

SAKAT i. (ar.) Hile, dalavere: *"–Utanırım, utanırım abi, bu sakatı nasıl anlatiym sana."* (Hulki Aktunç, **İtiraf-Nağmeler**).

SAKATA BİNMEK d. (ar. *sakat;* türk.) (Bir iş, bir olay, bir süreç) Çok zorlaşmak, korkulur duruma gelmek; tehlikeli olmaya başlamak: *"...'Maşa' yeraltı dünyasındaki deyimle 'iş sakata bindiği için' toz olmuştur."* (Akın Kıvanç, **Maşalar Müşteriler**).

SAKATA GELMEK d. Kandırılmak; hileye, tuzağa düşmek; kendisinin yol açmadığı, güç bir durumla karşılaşmak: *"... başı boş bi sürü, it, kopuk, mikrop falan vardır. Yani bu durumda sakata gelme oranınız hayli tepede."* (Ömer Pınar, **Sohbet Babında**). *"Mal benim değil abi, arakmış abi, sakata geldim abi. –Yeme beni!"*

SAKSAFON i. (fr. *saxophone*'dan) Erkeklik organı, penis. • Fellasyo; erkeklik organını emerek sevişme: *"Siki bamya kadardı. 'Saksafon?' Mecburen aldım, ağzımda kayboldu."* (Alp Buğdaycı, **Kan Sıcak Akacak**).

SAKSAFONCU i. (fr. - türk.) Birisinin penisini ağzıyla uyararak onu doyuma ulaştırmada ustalaşmış kimse, fellasyocu.

SAKSAFON ÇALMAK d. (fr. - türk.) Birisinin penisini ağzına alarak uyarmak, birisini fellasyo yaparak doyuma ulaştırmak: *"Saksafon çalarak mı başlayacaksın?"* (anonim, **Şehvet Kuyusu**). SAKSAFON YAPMAK da denir.

SAKSI i. (İnsanda) Baş, kafa; beyin, düşünme yetisi, zekâ: *"Nasıl ama, saksım çalışıyor di mi?"* (Ferhan Şensoy, **Kazancı Yokuşu**). • Çoğunlukla alay yollu kullanılır: *"–Bu kaç, beş! Beş ne? Yuvarlak. Saksı yok mu sende lan?"*

SAKSO i. (fr. *saxophone*'dan kıs.) SAKSAFON (bk.), fellasyo anlamında kullanılır: *"–Maamelenin hasosu bende ama hoca.. –Peki, sakso yapıyo musun?"* (Engin Ergönültaş, **Sultan Abla**).

SAKSOFON. Bk. SAKSAFON.

SAKSO GEÇMEK. Eşanl. SAKSAFON ÇALMAK.

SALAĞA YATMAK d. Bilmiyormuş, anlamıyormuş gibi yapmak; aptallık numarası yapmak: *"Yok be istenmeden olur mu?.. Biliyorlar da salağa yatıyorlar..."* (Yankı, **Kibariye ile Röportaj**).

SALAK s. Sağcı dünya görüşünü benimsemiş (kimse, yayın). Ayr. bk. SOLAK.

SALAMURYA i. (yun. *salamoura*'dan?) Şenlik, eğlenti.

SALATALIK i. (yun. *salata;* türk. e.) Aptal, salak: *"Bu salatalık da yürüte yürüte üç baş soğan yürütmüş."* (Muzaffer Buyruk

çu, **Bir Olayın Başlangıcı**). • Değersiz, beceriksiz, aşağılık kimse: *"–Sen mi ismarlayacaksın? –Hayır bu salatalık ismarlıyor..."* (Oğuz Aral, **Utanmaz Adam**).

SALÇA KAYNATMAK d. (ital. *salsa;* türk. f.) Kadın, kız, regl olmak; aybaşı, âdet görmek.

SALÇA OLMAK d. (ital. *salsa;* türk. f.) (Bir erkek) Bir kızla, bir kadınla yakından ilgili olmak: *"–Aynen kıza ben salçayım. –Hop dedik, biz varız!.."* (Mehmet Çağçağ, **Abazan**).

SALINCAK i. İdam sehpası, ip.

SALLAMA i. Tespih.

SALLAMAK f. Yalan söylemek, uydurmak, aşırı biçimde abartmak: *"Osman– Gazetelere boşver, onlar sallar abi..."* (Aziz Nesin, **Toros Canavarı**). • (Bir işi) Geciktirmek, ertelemek; atlatmak: *"Para istiyor bizden, bir defa salladık..."* (Attilâ İlhan, **Kurtlar Sofrası**). • (Bir şeyi) Atmak. • (Bir şeyi) Vermek; yollamak. T. iç. bk. ARPA. • (Spor karşılaşmalarında, özellikle futbolda) Gol atmak. Sayı yapmak: *"Hakem gene bi inbelik etmeden galibiyet golünü sallamamız gerek..."* (Oğuz Aral, **Utanmaz Adam**). • (Bir içkiyi, bir hapı) Hızla içmek, bir defada içivermek: *"Şapkalı, ona iki sarıbomba buldu. Lütfü bombaları salladı."* (Ahmet Çakal, **Serseriler Arasında**). • (Bir sözü) Alışılmış biçimde, beylik biçimde söylemek: *"Yerli film dialoglarından birini salladı... –Hayatımı size borçluyum, ne kadar teşekkür etsem azdır..."* (Süavi Süalp–İsmail Gülgeç, **Gündüz İnsan Gece Hırt**). Ayr. bk. AYIP SALLAMAK. • (Genellikle, fiilin soru biçimi ve olumsuz kullanımıyla) Önem vermek (vermemek), değer vermek (vermemek), itibar göstermek (göstermemek); birisinin, bir şeyin işlevini kabul etmek (etmemek): *"İvaz– Bende bir ilâçlar var ki bir illeti sallamaz..."* (Ahmet Vefik Paşa, **Zoraki Tabip**). *"Sen de anlatmalısın onlara ki, düşlerini gün, günlerini düş etmeyenin günlerini de düşlerini de sallamıyorum ben."* (Hulki Aktunç, **Galatalı Bir Yar**). *"Christophe Colomb'u sallıyan yoktu aslında..."* (J.D.Salinger–Adnan Benk, **Gönülçelen**). *"Kim sallar Yalova Kaymakamını"* (deyim). • Elle, kendi kendisine cinsel doyum sağlamak, masturbasyon yapmak, otuzbir çekmek.

SALLAMAMAK. Bk. SALLAMAK (soru biçimi ve olumsuz kullanımı).

SALLANDIRMAK f. Asmak, asarak idam etmek: *"... çocuğu becerdiği yerde incir ağacına asıp sallandırmışlar..."* (Engin Ardıç, **Şengül Hamamı**). *"Sallandıracaksın bunlardan birkaçını, bakalım bir daha intihar eder mi?"* (halk deyişi).

SALLANMAK f. (Emir biçiminde) "Hareketini çabuklaştır, adımlarını hızlandır, koş!" anlamında kullanılır: *"Sallan! Tabakhane seni bekliyor!".* • Cinsel ilişkide bulunmak: *"Zenne– Beni sallar mısın? Karagöz– Neye sallamam! Hem sallarım hem de sana sallanırım."* (Karagöz, **Salıncak**).

SALMA i. Tesbih: *"...üçüncü hafta salmayı (tesbih) eline aldı mı, işi bitmiştir. Önce sigaraya, sonra esrara, eroine başlar."* (Nazlı Ilıcak, **Allah Kurtarsın**).

SALOZ s. ve i. (yun. *salos*'tan?; *salak*'tan *sal–oz*?) Salak, aptal, bön: *"–Kalk ulan, saloz! Ayılıp bayılacak sıra mı, hayvan tüyeceğiz."* (Server Bedi, **Hey Kahpe Dünya**). *"–Salozlara şapşap... Kızlara haphap... Mevlanakapılı Fayrap Ömer köleleri..."* (Kemal Tahir, **Esir Şehrin İnsanları**). *"–Şaşkına döndüm vre, dedi. Saloz gibi oldum. Ben çizdim yedi, ama şaşırmadımsa."* (Sait Faik, **Menekşeli Vadi**). (Etimoloji için ayr. bk. –OZ).

SALOZLAŞMAK f. Şaşkınlıktan ne yapacağını bilememek, afallamak, aptallaşmak.

SALOZLUK i. SALOZ'un (Bk.) durumu; salaklık, aptallık.

SALTAT i. (rus. *saldat,* alm. *Soldat,* "asker") (Dilenci için) Polis. Belediye zabıtası.

SALYASI AKMAK d. (yun. *salion,* "salya"; türk.) Çok imrenmek, çok özenmek.

SAMAMİKO i. *"Karagözcü argosunda Karagöz karakterine verilen ad."* (Uğur Göktaş, **Karagöz Terimleri Sözlüğü**).

SAMET i. (ar. *samed*'den?) Bir tür uyuşturucu ilaç, Rohypnol.

SAMYELİ VURMUŞ MAYIS ÇİROZU d. (ar. *semm*'den *sâmm;* lat. *maius*'tan mayıs; yun. *ksiros*'tan çiroz; türk.) Aşırı zayıf kimse, sıska.

SANCAK İSKELE d. (türk.-lat.-ital. *scala*'dan iskele) Sağ, sol; sağdan soldan: *"Sancak iskele bas babam yumruğu, basar mısın?"*

SANDÖVİÇ i. (ing. kont John Montagu'nün sanı *Sandwich*'ten) İki erkeğin, bir kadını ortaya alarak üçlü sevişmesi.

SANDÖVİÇ YAPMAK d. (ing. - türk.) SANDÖVİÇ (bk.) yöntemiyle sevişmek: *"...deniz kenarından gemici kaldırıp altlı üstlü jambonlu sandviç yapan gözü açılmadık sığırcık yavrusu rahibeler mi?"* (Engin Ardıç, **Parçalı mı Abi?**).

SANSAR i. Yankesici; hırsız.

SANTİMCİ i. (fr. *centime;* türk. e.) Bıçağı, kamayı, kesici-delici araçları çok iyi kullanan kabadayı. Belirli yaralama biçimlerine göre ne kadar hapis yatacağını bilerek bıçak vb. kullanan kimse: *"–Niçin rezil oldunuz? –Santimci diyorlar insana be abi! (...) Otuzbeş günden çok ceza yemiyelim diye falçatayı azıcık daldırmıştık güya..."* (Orhan Kemal, **Santimci**).

SANTİM İŞİ.Eşanl. PARMAK İŞİ. Ayr. bk. SANTİMCİ.

SANTRAL i. (fr. *central*'den) Akıl, zekâ.

SANTRALI İŞLETMEK d. (fr. - türk.) Kafayı çalıştırmak; aklını, zekâsını kullanmak: *"Nuri– Santralini işlet, Beşvakit. İş meydana çıkınca Teke'nin kendi lehine hile yaptırdığı sanılacak."* (Haldun Taner, **Keşanlı Ali Destanı**). SANTRALI ÇALIŞTIRMAK diye de kullanılır.

SANTRAYI GEÇMEK d. (ing. *center,* türk.) Bir işin, bir sorunun güç bölümünü çözümlemiş olmak. • (Sevişmede) Birisi, diğerini, cinsel ilişkiye hazır duruma getirmek.

SAP i. Arkadaşı, eş'i, sevgilisi olmayan kimse (özellikle erkek): *"–Uyyy! Kız polismiş... (...) –Yine sap kaldık..."* (Mehmet Çağçağ, **Abazan**). *"–Disko kapısında da Saplar Giremez yazmıyo mu? –Hadi lan, öyle mi yazar?"* (Ayr. bk. SAPSIZ.) • Erkek: *"Yuu... Karının yanındaki sapa bak!.. Ulan benim yanımdaki karıya laf atıcaklar doğrarım adamı be!"* (Hasan Kaçan, **Eşşek Herif**). • Erkeklik organı: *"Cemalifer– Canım, kapının önünde durma, balta mısın? Karagöz– Balta değilim, baltanın sapını göstereceğim size."* (Karagöz, **Abdal Bekçi**). • Anlayışsız, aptal; dünya zevklerinden habersiz kimse: *"Benim günahım annem babam olacak saplarındı..."* (Bekir Yıldız, **Uyuşturucu Dosyası**). Ayr. bk. SAP SAP.

SAPARTA i. (ital. *sabordo*'dan) Azar, paylama, tekdir. ZAPARTA da denir.

SAPINA KADAR d. (türk. - ar. *kadar*) Tamamen, bütünüyle, her bakımdan: *"Sapına kadar erkek... bana çok sadık..."* (Yankı, **Kibariye ile Röportaj**).

SAPI SİLİK d. Adı sanı bilinmeyen kimse, önem verilmeyen kimse, serseri. • Erkeklik bakımından güçsüz kişi.

SAPLI SULTAN d. (türk. - ar.) Efemine erkek; kadın kılığında dolaşan, fuhuş yapan erkek; travesti: *"Arasıra Yüksek Kaldırıma 'kerhaneye' uzanıyordu. Orada saplı sultanlar bile çalışıyordu."* (Dr. Arslan Yüzgün, **Pembe Yolculuk**). *"Ne var ki, 'Saplı Sultanlar' denilen travestiler, genelevlerde kaçak olarak çalışmaya başladıklarından beri, kadınlar müşteri kaybına uğramışlardı."* (Ümit Oğuztan, **Kraliçe Sisi**).

SAPÖR i. (türk. *sap;* fr. sonek *eure*'den u.) Sevgilisi, eşi, flörtü olmayan kimse (özellikle erkek). Ayr. bk. SAP.

SAP SAP zf. (Kadın için) Yanında bir erkek olmadan; (erkek için) yanında bir kız, bir kadın olmadan; yalnız yalnız; tek başına: *"Sap sap oturmuş gaconun teki / Hadise çıkacak besbelli"* (Mazhar Alanson, **Anında Görüntü**).

SAPSIZ i. Erkek arkadaşı, sevgilisi, eş'i olmayan kız ya da kadın. • Yalnız kız, yalnız kadın.

SARAKA i. (yun. *sarkasmos*'tan) Alay, istihza; (birisiyle) alay etme, eğlenme.

SARAKA ETMEK d. (yun. - türk.) Alay etmek; (birisiyle) üstü kapalı gırgır geçmek, eğlenmek. • (Ender olarak) Sarkıntılık etmek.

SARAKAYA ALMAK d. (yun. - türk.) (Birisini) Alaya almak; (birisiyle) eğlenmek.

SARI i. Esrar. • Barbitürat türü uyuşturucu madde. Bk. SARI BOMBA.

SARI BOMBA d. (türk. - ital.) Barbitürat türü uyuşturucu madde, uyuşturucu ilaç, Nembutal: *"Şimdi bir talebe gelecek ki kodein var o kızarmış damarlarında ve sarı bomba..."* (Hulki Aktunç, **Galatalı Bir Yar**). *"Şapkalı, sarı bombayı atmış kıyak kafayla paldır küldür konuşuyor."* (Ahmet Çakal, **Serseriler Arasında**). *"–Nedir sarı bomba? –O çok özel bir hap. Kapsül içinde..."* (Özcan Ercan, **Bu Çocuklara Yazık**).-

SARI CEKET d. (türk. -ital. *giachetta*) Barbitürat türü uyuşturucu madde ya da ilaç. SARI YELEK diye de söylenir.

SARI DÜNYA d. (türk. -ar.) Esrar. Uyuşturucu madde olarak kullanılan esrar.

SARI KIZ d. Uyuşturucu madde olarak kullanılan esrar; yüksek nitelikli esrar: *"Birinci nev'i ince elekten geçirilmiştir; adı Sarıkız yahut Fino'dur."* (Vâsıf Hiç, **Esrar Üzerine Notlar**).

SARI MELEK d. (türk. -ar.) Uyuşturucu madde olarak kullanılan esrar.

SARKITMAK f. Etmek, eylemek: *"Eve bir telefon sarkıtıp, Nur'un gelip gelmediğini anlamak istiyordu Bekir."* (Ferhan Şensoy, **Kazancı Yokuşu**). • Vermek: *"Haydar'a bir ellilik sarkıttım, düsse..."* (Süavi Süalp–Bülent Arabacıoğlu, **Gündüz İnsan Gece Hırt**). *"–Birazdan geliriz diyerek birer selam sarkıtıp voltamızı aldık."* (Anthony Burgess–Aziz Üstel, **Otomatik Portakal**).

SARKMAK f. Sırnaşmak, musallat olmak: *"İçtikten sonraları kimseye sarkmazdı. Sarhoşun bulaşığı değildi."* (Halit Çapın, **Yıldırım Önal Ayık Öldü**). *"Bu kadını içeri sokmuyoruz. Masalara sarkıyor, müşteriye hakaret ediyor. (...) Kendine Cahide Sonku diyor!"* (Öztürk Serengil, **Yeşilçam'ı Benden Sorun**). • (Birisine) Duyduğu duygusal ya da cinsel ilgiyi sözle ya da davranışla belli etmek; sarkıntılık etmek: *"Söz veriyorum, malı araklayana kadar kıza sarkarsam çek beni vur..."* (Süavi Süalp, **Nuriye Hanımın Saati**). *"Cemil bey, fırsatı hiç beklemeden, Zeyneb'e 'sarkmaya' başladı!.."* (Safa Önal, **Babamı Evlendiriyorum**).

SARMA s. ve i. İçine esrar parçası, plakası ya da taneleri konularak sarılmış (tütün, sigara): *"...elindeki sarma sigarayı göstererek, sen çekmiyorsun dedi..."* (Orhan Pamuk, **Sessiz Ev**). *"İkinci sarma'da, her şey güzeldi çok ama çok mutluydum..."* (Bekir Yıldız, **Uyuşturucu Dosyası**).

SARMAK f. Ne dediğini bilememek; tavırlarını, sözlerini denetleyemez hale gelmek. (Ayr. bk. KASETİ SARMAK.) • Birisini, bir şeyi sürekli düşünmek.

SARRAF İŞÇİSİ d. (ar. *sarrâf;* türk.) Kuyumcu soymayı âdet edinmiş hırsız.

SATIR ATMAK d. (ar. *sâtûr;* türk.) (kumarda) Şansla ya da hileyle çok kazanmak: *"Dün Yusufa öyle bir satır attım ki!"* (Hulûsi Kodaman, **Zar-Kâğıt Oyunları ve Hileleri**).

SATIRA YATMAK d. (ar. *sâtûr;* türk.) Birisinin saçma sapan sözlerini, yalanlarını dinlemek zorunda kalmak.

SATIRCI i. (ar. – türk. e.) Çocukları (bazen sakat ederek) dilendiren kimse: *"... satırcılar o kadar çocuğun günahına girmişlerdi ki..."* (Metin Kaçan, **Ağır Roman**).

SATMAK f. Hoşlanılmayan birisinden ayrılmak, onu yalnız bırakmak.

SAVSA VERMEK d. es. Birisinin yatağına, koynuna gizlice girmek.

SAYLONLU i. (*Galactica* adlı TV bilimkurgu dizisinde insanların düşmanı olarak nitelenen "Cylon'lular"dan) (1990'larda) Polis, özellikle çevik kuvvete bağlı polis.

SAZAN s. ve i. Aptal, kolayca aldatılan (kimse).•Bir yalanı hemen ciddiye alıp heyecanlanan (kişi). Eşanl. KEFAL.

SEBİ i. (ar.) "Kardeş, kardeşim" anlamında bir hitap sözcüğü: *"–Sebi, nereye gidiyoruz?.. Bizim canımız sıkılıyor, gezmek istiyoruz..."* (Ümit Oğuztan, **Kraliçe Sisi**).

SEFER i. (ar.) Cinsel ilişki; bir kez cinsel ilişkide bulunma: *"İskender'in seferine doksan kuruş alıyor, yirmi kuruş da hamamın komisyonu."* (Engin Ardıç, **Şengül Hamamı**). *"İster misin? Bir seferi beş kayme. Geceliği onbeş kayme."* (J.D. Salinger-Adnan Benk, **Gönülçelen**). *"Dizel bu, sefer mefer kâr etmez, hepsini unutur."*

SEFERİ OLMAK d. (ar. – türk.) (Bir kimse, diğeriyle) Aktif olarak cinsel ilişkide bulunmak. • (Bir erkek) Birisini düzmek: *"–Abiciğim, mahallelim bunlar. Hiç yoksa üçer beşer seferim var."* (Orhan Kemal, **Yalancı Dünya**). *"Seferim Var."* (yerli film adı). *"–Aman abi, ev tavuğu bu karı. –Seferim olsun! –Çamursun be abi."*

SEFİLLERİ OYNAMAK. Bk. OYNAMAK.

SEHEM i. (ar. *sehm*'den) Kaçakçılık vb. işlerde birkaç örgüt ya da kimsenin ortaklaşması; işte pay sahibi, kâr ve zarara ortak olması: *"Sayılmakla bitmez faydaları vardı sehemin. Yakalanma durumunda mali riski azaltırdı bir kez."* (Kayhan Sağlamer, **Türk Mafiası**). SEHİM, SEYİM biçimlerinde de söylenir: *"Bizdeki örgütlerin büyük işlerdeki sermayesi 'Seyim' adı verilen bir yöntemle oluşur."* (Akın Kıvanç, **Maşalar Müşteriler**).

SEKİZ ÇİZMEK d. (Bir kimse ya da bir ulaşım aracı) Buzda, çamurda kayarak karışık hareketler yapmak, kendi ekseninde birkaç kez dönmek.

SEKİZE ÇEKMEK d. (Bir erkek) Kadınla hem vaginal, hem anal yoldan cinsel ilişkide bulunmak.

SEKİZE ÇEVİRMEK d. (Bir erkek) Bir kadını hem anal, hem vaginal yoldan elde etmiş bulunmak.

SEKİZ KÖŞE OLMAK d. (türk. – fars. *gûşe*'den köşe) Pek neşeli olmak, çok keyifli olmak. Bir şeye çok sevinmek; bir şeyden pek zevk almış bulunmak. Eşanl. DÖRT KÖŞE OLMAK.

SEKİZ OLMAK d. (Biri ya da bir şey) Çapraşık bir durumda olmak, yapı bakımından karmakarışık bir duruma gelmek. • (Birisi) Hoşnut olmak; çok sevinçli olmak. • (Kadında) Vagina ve anus cinsel ilişkide kullanılmış olmak.

SEKMEK f. Kaçmak, savuşmak.

SELEKTÖR YAPMAK d. (fr. *sélecteur;* türk.) Göz kırpmak; birisine, belirli bir anlam taşıyan göz işareti yapmak.

SELMAN ETMEK d. (*Selman-ı* Fârisî'nin adından ar. *selmâni,* "niyaz kabul eden derviş") es. Dilenmek, sadaka toplamak.

SEMER i. (yun. *samari*'den) Kalçalar, kıç. İSPARTA SEMERİ de denir.

SEN JOJO i. (Fransız ortaöğretim kurumu *Saint Joseph*'in adından) Saint Joseph ortaokul ve lisesinde okuyan çocuk, yeniyetme.

SEN KİMİNLE DANS EDİYORSUN? Bk. KİMİNLE DANS EDİYORSUN?

SEPET i. (fars. *seped*'den) Baş, kafa;akıl, zekâ. • Kovma, def etme.

SEPET HAVASI d. (fars. *seped;* ar. *havâ;* türk. e.) (Birisini bir yerden) Kovma, uzaklaştırma, def etme. Okuldan atma. İşten çıkarma. Tard.

SEPET HAVASI VURMAK d. (fars. – ar. – türk.) (Birisini bir yerden) Kovmak; okuldan atmak; işten çıkarmak: *"Öyle, yatıp çalışıyoruz. İstersen çalışma, hemen sepet havası vuruyor."* (Ahmet Çakal, **Serseriler Arasında**). SEPET HAVASI ÇALMAK diye de kullanılır.

SEPETİ ÇALIŞTIRMAK d. (fars. *seped;* türk.) Kafasını çalıştırmak; aklını, zekâsını kullanmak.

SEPETLEMEK f. (fars. – türk. e.) Kovmak; başından savmak; gitmesini sağlamak: *"–Ben de benimkini sepetledim. Sepetledim ama, hâlâ beni dilinden düşürmüyormuş."* (Orhan Kemal, **Dingonun Ahırı**). *"Coni seninkini sepetledikten sonra bir karıya asılıyor."* (Atillâ İlhan, **Kurtlar Sofrası**).

SEPETLENMEK f. (fars. – türk. e.) Kovulmak, bir yerden uzaklaştırılmak. Baştan savılmak.

SERÇE i. Polis ajanı, hafiye. • Küçük kız, küçük oğlan çocuk.

SERİN GELMEK d. Soğukkanlı olmak, kızmamak, öfkelenmemek, sinirini bozmamak. (Genellikle emir kipinde kullanılır: *"–Tutmayın beni! – Huop, serin gel de haşat olmayasın!"*) • Barbut oyununda, rakibin iyi zar atmasını engelleyeceğine inanılan deyiş: *"Serin gel! Biz yıkıldık, serin gel!"* • (Kumarda) Rakip oyuncunun çok yüksek, aşırı miktarda para sürmesini engellemek için kullanılır: *"–Serin gel! (...) O kadar kâğıt vermem, oynamam."* (Hulûsi Kodaman, **Zar-Kâğıt Oyunları ve Hileleri**). Ayr. bk. YAVAŞ GELMEK.

SERMAYE i. (fars.) Fahişe, genelevde, randevu evinde çalışan kimse: *"–İşte bunlar da Kaymak tabağının sermayelerinden!.. Bu taraftakini tanırım, Kumru derler."* (Ahmet Rasim, **Fuhş-i Atîk**). *"–Yukarı sokakta çalışıyor galiba, dedi Sermaye..."* (İrfan Yalçın, **Genelevde Yas**). • Fahişenin cinsel organı: *"Ferci avuclamağla itdi aceb sefâlar / Sermâyeye yapışdı zen-pâre bînevâlar"* (Nevizade Atai, **Hezliyat**).

SERMEK f. (Bir konuyla, bir işle) İlgisini kesmek, fazla uğraşmamak, ihmal etmek: *"Dersleri sermek. Antrenmanları sermek."*

SERSERİ MAYIN d. (fars. *serserî;* ing. *mine*) Orada burada amaçsız dolaşan, birdenbire karşılaşılan (kişi, motorlu araç vb.): *"Birden bir serseri mayın. Yumurta topuklu iskarpinleri, briyantinden ışıl ışıl saçları..."* (Orhan Kemal, **Bir Filiz Vardı**).

SERVİ ALTI d. (fars. *serv*'den; türk.) Kabir, mezar, gömüt.

SESSİZ FİLM ÇEVİRMEK d. (ing. *film;* türk.) Gizlice eylemlerde bulunmak; kimseye belli etmeden yolsuz işler yapmak.

SEVİCİ i. Eşcinsel kız ya da kadın.

SEVİCİLİK i. Kız, kadın eşcinselliği: *"Etme heves seviciliğe gel kadın kızım / Görüp biçakia sonra vurur seni baldızın"* (Enderunlu Fâzıl, **Zenannâme**). *"Osmanlılarda sevicilik üzerine olan Hamamcı Ülfet de ekliydi kitaba."* (Ece Ayhan, **Çanakkaleli Melahat'a İki El Mektup**...)

SE YEK d. (fars. "üç bir") Masturbasyon, otuzbir.

SE YEK ATMAK d. (fars. - türk.) Masturbasyon yapmak, otuzbir çekmek.

SEYİM. Bk. SEHEM.

SEYYAR TEKKE d. (ar.) Uyuşturucu kullanmakta yararlanılan otomobil vb. araç.

SHİT. Bk. ŞİT.

SICAK i. Hamam, kamu hamamı: *"–Melek Abla sıcak'tan geliyordu. Sarı boyası yalnız uçlarında kalmış siyah saçları ıslak, omuzbaşları nemli..."* (Ferhan Şensoy, **Kazancı Yokuşu**).

SIÇAN i. Hırsız, ufak tefek şeyler çalan hırsız. • Küçük yaştaki hırsız.

SIÇIRIK i. Çok zayıf, küçük yapılı, ufak tefek kimse: *"Gene de bu sıçırığa bir şans vermek istedi."* (Raymond Queneau-Tahsin Yücel, **Zazie Metroda**). • Velet, çocuk.

SIÇMAK f. Kötü durumda kalmak, güç duruma düşmek: *"–Vahhh, ramazanlar uçlandı. –Sıçtık!"* (Ayr. bk. HİKMET SIÇMAK, LAF SIÇMAK.)

SIFIR i. (ar. *sıfr*'dan) Anus, makat.

SIFIRCI s. ve i. (ar. - türk. e.) Çok kıt not veren (öğretmen): *"Öğrenciliğim döneminde bütün İstanbul öğrencilerinin tanıdığı, hiç değilse adını duyduğu sıfırcı öğretmenlerin en ünlüsü kimya öğretmeni Nizamettin Bey'di."* (Aziz Nesin, **Yokuşun Başı**). • Anal ilişkiden hoşlanan erkek, sodomist.

SIFIRI TÜKETMEK d. (ar. - türk.) Bitmek, son bulmak. • Ölmek. • İflas etmek. • Sabrı kalmamak, artık dayanamamak.

SIFIR NUMARA d. (ar. *sıfır;* ital. *numero*'dan) Birisinin bir konuda "çok iyi, çok usta, çok deneyimli" olduğunu belirtir: *"Vurma, vurulma, kırma, dökme işlerinde sıfır numara!"* (Orhan Kemal, **Tersine Dünya**).

SIFIR SELAMET d. (ar.) (Bir şey için) "Olsa da olur, olmasa da" anlamında söylenir: *"Gönüller, başlar bir olsun. Seks sonda sıfır selamet."* (Yankı, **Kibariye ile Röportaj**).

SIKAR MI? Bk. SIKMAK.

SIKI s. Olumlu, iyi, cesur (kimse): *"–Sen ne diyorsun savcı kardeşim? gibilerden bakıyordu savcıya, tıpkı filimlerdeki gibi... Bu Münir Ağbi çok sıkı herifti besbelli."* (Ferhan Şensoy, **Kazancı Yokuşu**). • (Soru biçiminde) "Olur mu, kolay mı, bu kadar cesur musun?" anlamlarında söylenir: *"–Uyumak mı dedin? Sıkı mı? Kamyonun anasının dinine kadar yüklü."* (Orhan Kemal, **Anılar**).

SIKI MI? Bk. SIKI.

SIKMAK f. Bir işi yapmaya yeterli olmak, cesareti olmak: *"Ne o, sıkmıyor mu? Duymadın mı dediğimi?"* (Joseph Conrad–Halûk Şahin, **Ölüm Seferi**). Ayr. bk. GÖTÜ SIKMAK.

SIPITMAK f. Atlatmak, başından savmak: *"Lan korna... O polis arabasını bir an önce sıpıt."* (Oğuz Aral, **Utanmaz Adam**). • Atmak. • Çıldırmak, delirmek. (Son anlamında SIPITTIRMAK. SIPITTIRIVERMEK biçimlerinde de kullanılır.)

SIRAYA DİZMEK f. Birçok kimseyle cinsel ilişkide bulunmak. • (Erkek) Birçok kişiyi düzmek. • (Oyunda) Birçok kimseyi yenmek. • Birçok kimseye ya da şeye uzun uzun küfretmek: *"Hem ananızı hem sülalenizi, hem gelmişinizi, hem geçmişinizi, hem bayrağınızı sıraya dizdi..."* (Süavi Süalp, **Gene İyi Dayandık**).

SIRIK i. Olağandan uzun boylu, zayıf ama çok uzun boylu kimse: *"Höst lan... Sen bizim takımdan diil misin sırık!!!"* (Oğuz Aral, **Utanmaz Adam**). *"Sırığın bu ördek gibi yalpalayarak yürüyüşü orospu adaylarının hoşuna gitmiş olacak ki kıkır kıkır güldüler."* (Anthony Burgess–Aziz Üstel, **Otomatik Portakal**).

SIRIKLAMAK f. Çalmak, alıp götürmek, "kaldırmak": *"Sırıklamak tabirinin omuza vurup çalmak manâsına geldiğini anlayan Eminönü hamalları lûgat sahiplerine bir beyanname göndererek kendilerinin bu manâdan ıskât edilmesini talep etmişlerdir."* (Ahmet Rasim, **Şehir Mektupları**).

SIRMA i. Fahişe, orospu.

SIRTI KARA d. (Tavla oyunu, barbut vb'de) Düşeş, altı altı: *"Öyle sürtmeceden sırtı karaya karnımız tok aga."*

SIVAMAK f. Övücü sözler söylemek, iltifat etmek.

SIVIK s. Sırnaşık (kimse).

SIVIRYA zf. (ital. *sicura*'dan) Hep, sürekli: *"Hamdi, sonra işi büyütüp, saray kodamanlarından arka da edinerek sıvırya kumar oynatmış."* (Sermet Muhtar Alus, **Eski Galata'nın Eğlence Yerleri**). • s. Dolu, dopdolu.

SIYIRMAK.Bk. SIYIRTMAK.

SIYIRTMAK f. Kötü, güç bir durumdan kurtulmak: *"Haydaa... Şimdi de bu doktorculuk belasından nasıl sıyırtacaaz?.."* (Oğuz Aral, **Utanmaz Adam**). • Güç durumları atlatıp sonuca ulaşmak, kazanmak: *"Yedi kızın içinden sıyırtıp işi kapmak kolay değildi."* (Süavi Süalp, **Çıplak Model**). SIYIRMAK biçiminde de söylenir.

SIZAKİ i. (türk. *sız*-mak; yun. sonek *-aki*) Kendisinden geçme durumu, sarhoşluk vb. nedenlerle sızıp kalma durumu: *"Nezarethanenin, berduş kadınların uzanıp sızaki yaptıkları toprak zemine uzandı."* (Orhan Kemal, **Tersine Dünya**). *"–Adam geldi burda sızaki oldu önce..." –Ne oldu ne?"* (Melih Aşık, **Arka Pencere**). Ayr. bk. –AKİ.

SIZDIRMAK f. (Kumarda) Deneyimsiz oyuncuyu, belli etmeden hile yaparak yavaş yavaş yenmek, azar azar yolmak.

SIZIRIM YERİ d. Meyhane. • Kahvehane; kumarhane. • Genelev, kerhane. Eşanl. BİTİRİM YERİ: *"...tabiri mahsusunca bunca mirasyedi alayının sızırım, bitirim yeri..."* (Ahmet Rasim, **Fuhş-i Atîk**).

SİDİK ZORU d. (türk; fars. *zûr*'dan) Mesaneyi dolduran sidiğin yaptığı basınçla erkeklik organının sertleşmesini belirtmek için kullanılır: *"Balamozda varsa yoksa sidik zoru. Yoksa öyle gacıya güç yetirebilir mi? Velet de ya kaçıntı, ya sidik zoruyla oldu."*

SİFOS. Bk. ZİFOS.

SİGARALIK. Bk. CIGARALIK.

SİGA SİGA zf. (yun. *siga,* "yavaş"tan) Ağır ağır, yavaş yavaş: *"Dandini– Diyeceğim şu ki, bu benim garı... Kostaki– Siga siga, yavaş yavaş."* (Haldun Taner, **Sersem Kocanın Kurnaz Karısı**).

SİGORTASI ATMAK d. (ital. *sicurta;* türk.) İyice sinirlenmek, kafası atmak. • (Bir durum) Çığırından çıkmak, denetlenemez duruma gelmek.

SİGORYA zf. (ital.) Kesinlikle, muhakkak, mutlaka. Ayr. bk. SIVIRYA.

SİKİ ÇARŞAFA DOLAŞMAK d. (fars. *çâder-i şeb*'den çarşaf; türk.) Beceriksizlik etmek. • Beceriksizlik yüzünden güç bir duruma düşmek.

SİKİ GÖTÜNDE TIRAMPET ÇALMAK d. (fr. *trompette;* türk.) Pek neşeli olmak, çok sevinmek.

SİKİ KALKMAK d. (Birisine) Cesaret gelmek. • (Birisi) Kendisine önem vermeye, değer biçmeye başlamak.

SİKİ KIRILMAK d. (Erkek) Zührevi hastalığa (özellikle belsoğukluğuna) yakalanmak.

SİKİLMEK f. (Kumarda) Para kaybetmek. Kaybetmek. • (Bir eğlence yerinde, lokantada vb) Olağandan fazla para ödemek, kazıklanmak.

SİKİLMİŞ s. Önemsiz, değersiz, aşağılık.

SİKİLMİŞ AMIN DAVASI OLMAZ d. (ar. *da'vâ;* türk.) "Bir şey olup bittikten sonra durumu düzeltmeye çalışmak yararsızdır, anlamsızdır".

SİKİMDEN AŞAĞIYA KASIMPAŞA d. "Önem vermem, bana ne, beni ilgilendirmez" anlamlarında söylenir: *"Seni kıskanıyorlar... Bilmemnemden aşağı kasımpaşa..."* (Sevim Burak, **Mach 1'dan Mektuplar**).

SİKİNDE PEYNİR GÖRMEK d. (fars. *penîr;* türk.) Şımarmak; yersiz biçimde böbürlenmek; kendisini olduğundan daha iyi durumda (daha zengin, daha güçlü vb.) sanmak.

SİKİNDE OLMAK d. (Birisi, bir şeye) Önem vermek, ilgilenmek: *"Karagöz– Pist! Oşt! Yaz! Ağustos! Kasım! Mayıs! Ulan, tuhaf şey, ne desem gitmiyor. Bum! Küçük bum! Büyük bum! Sikinde bile değil!"* (Karagöz, **Kanlı Kavak**). (Genellikle soru biçiminde ya da olumsuz biçimde kullanılır: *Sikinde mi? Sikinde değil vb.*).

SİKİNE SALLAMAMAK d. Hiç önem vermemek: *"...gelmiş gelecek bütün Dündar'ların bilmem neresine bile sallamadığını (...) isbat etmeye çalışıyordu."* (Attilâ İlhan, **Kurtlar Sofrası**). Ayr. bk. SALLAMAK.

SİKİNDE FINDIK KIRMAK d. (yun. *pontikos*'tan fındık; türk.) (Erkek) Keyfi, neşesi yerinde olmak. • Cinsel bakımdan çok güçlü olmak.

SİKİNE SU YÜRÜMEK d. (Erkek çocuk) Cinsel açıdan ergin duruma gelmek; ersuyu üretmeye başlamak.

SİKİNİN DOĞRUSUNA GİTMEK d. (Birisi) Bir işi bildiği gibi yapmak, inandığı biçimde davranmak: *"Gerçi gittim sikimin doğrusuna ben kırk yıl / Gel götün varsa humarından o sahbanın ayıl!"* (Neyzen Tevfik, **Bana Ne?**).

SİKİ TAŞAĞINA DENK OLMAK d. (çin. *teng;* türk.) Pek iyi bir durumda olmak, keyfi her bakımdan iyi olmak.

SİKLEMEK f. (Birisine, bir şeye) Önem vermek, değer vermek (genellikle olumsuz biçimde ya da soru biçiminde kullanılır): *"Ezelî derbederim, hükm-i zamândan bana ne / Kendimi siklemedim pîr-ü civândan bana ne"* (Neyzen Tevfik, **Bana Ne?**). *"Aga aga, böyle motoru, hem de dizeli kim sikler?"*

SİKLİ BABA TEKKESİ d. (türk. -ar. *tekye*'den tekke) İlgili ilgisiz herkesin uğrayıp kaldığı yer, "yolgeçen hanı", "dingonun ahırı": *"Haydi, yaylanın, sikli baba tekkesi mi lan burası?"*

SİKMEK f. (Birisine, bir şeye) Önem vermek, değer vermek (genellikle olumsuz biçimde ya da soru biçiminde kullanılır): *"Bu evi hemen terk edin Nuri bey, dedi. Biz müfettiş sikmeyiz, tamam mı?"* (İrfan Yalçın, **Pansiyon Huzur**).

SİK SİK ETMEK d. Üstelemek, ısrar etmek.

SİKTİR em. "Defol, hadi oradan" anlamında kullanılır: *"Bıçaklı adam aygır gibi tepindi:*

–Siktir ulan! Sen kim oluyorsun?" (Attilâ İlhan, **Sokaktaki Adam**).

SİKTİR ÇALMAK d. Kovmak, def etmek: *"Buranın nalet müşterisi çocuğa olmadık dille sataşıyorlar. Sittir çalıyorlar."* (Ahmet Çakal, **Serseriler Arasında**). SİKTİR ÇEKMEK, SİKTİR ETMEK biçimlerinde de söylenir: *"Hippi kılıklıdır, ama büyüktür yetkisi. Sadece şefi karışır. Siktir çeker, hiç tınmaz seni, beni, şunu!"* (Fakir Baykurt, **Yüksek Fırınlar**).

SİKTİR ETMEK d. Boş vermek, fazla önem vermemek: *"İş için üzülüyorsan siktir et şimdi onu. Üzülmeye değmez."* (Tarık Dursun K., **Evlere Şenlik**). • Kovmak, def etmek. Bk. SİKTİR ÇALMAK.

SİKTİRMEK f. Gitmek, def olmak, savuşmak: *"Sarhoş– Ulan, hepiniz siktirin gidin!"* (Karagöz, **Abdal Bekçi**). SİKTİR OLMAK biçiminde de kullanılır: *"...'dikkat etsene, sersem,' diye gürledi annesi. 'Siktir ol git başımdan!'..."* (anonim, **Şehvet Kuyusu**).

SİKTİRNAME i. (türk. - fars. *nâme*) Kovulma belgesi; işten, okuldan atılma belgesi.

SİLKELEMEK f. (Birisini) Dövmek: *"Aman, mahçup ediyorsunuz canım, öhhöö... Alt tarafı otuz kırk kişiyi silkeledim..."* (Oğuz Aral, **Utanmaz Adam**). • (Otobüs, minibüs, otomobil sürücüsü) Yolcuyu indirmek: *"Sağa yanaş da, beni şurada silkeleyiver."* (Attilâ İlhan, **Kurtlar Sofrası**). • (Birisini) Bir oyunda yenmek. Sporda, birisine (bir takıma) üstünlük sağlamak.

SİMİLYA i. Erkeklik organı, penis: *"İkinci mayolu eşcinsel–...Onlar similya tutuzlasın, onu bilirler... Sor bakalım Alantur'u, Kemer'i biliyorlar mı?"* (Dr. Arslan Yüzgün, **Uçurum**).

SİMİT i. (yun. *semidalites*'ten) Edilgin eşcinsel erkek. • (Okulda) Sıfır notu.

SİMİTE TAKMAK d. (yun. – türk.) (Bir sporcu, bir spor takımı) Rakibi sıfıra karşı yenmek. HALKA TAKMAK biçiminde de kullanılır.•(Erkek) Anal ilişkide bulunmak, düzmek.

SİNEK KAYDI d. "Kel kafa, silme kel baş" anlamında kullanılır.

SİNEMA i. (fr. *cinéma*) İlginç olay ya da ortam. • Yalan. Uydurma.

SİNİF i. (ing. *sniff*'ten) Herhangi bir uyuşturucu maddeyi, uyuşturucu tozu, uyuşturucu dumanını burna çekme. SNİF diye de kullanılır.

SİNİFLEMEK f. (ing. - türk. e.) SİNİF (bk.) yapmak, burundan uyuşturucu madde çekmek: *"Böyle küçük kahverengi bir şişe içinde bi su bu. İçinde bi hap var. Burun deliğinden sinifliyorsun."* (Hulki Aktunç, **Artist Olma Kahvesi**). SNİFLEMEK diye de kullanılır.

SİNİR SPOR d. (türk. - ing. *sport*) Sinir bozucu, sevimsiz şey, kimse: *"Bu sinir spor ne zamandır burda turalıyo?"*

SİNKAF i. (türkçe *sik* sözcüğünün osmanlıca yazımında kullanılan harfler, *sin* ve *kaf*, *sin* ve *kef*'ten) Erkeklik organı, penis. • Cinsel ilişki (erkek için). • İskambil kâğıdının arkasına sonradan yapılan ve hile için kullanılan işaret: *"Bazı kumarbazlar 'sinkaf' derler. Fakat doğrusu sirkaftır."* (Hulûsi Kodaman, **Zar-Kâğıt Oyunları ve Hileleri**). SİNKEF diye de söylenir. Ayr. bk. SİRKAF.

SİNKAF ETMEK d. (ar. - türk.) (Erkek) Cinsel ilişkide kullanmak, düzmek: *"Para vermeyenin anasını avradını s.k edeyim..."* (Kemal Tahir, **Dam Ağası**). *"Hay anasını avradını sinkaf ettiğimin şeytanı!.."* (Fakir Baykurt, **Bir Kaçışın Hikayesi**). SİNKEF ETMEK diye de söylenir.

SİNKAFLAMAK f. (ar. - türk. e.) Düzmek. Bk. SİNKAF ETMEK. • İskambil kâğıdını hile yapmak amacıyla işaretlemek. Ayr. bk. SİRKAF.

SİNKAFLI s. (ar. - türk. e.) İşaretli, hileli iskambil kâğıdını niteler.

SİNKAV i. Ev, konut. Bk. SİRKAF.

SİNKEF. Bk. SİNKAF.

SİNYAL i. (fr. *signal*) Dilenme, dilencilik: *"Bu işin 'meslek çevresi'ndeki adı tabii bu başkadır: 'Sinyal'..."* (Sevgi Soysal'dan, **Beşikten Zincire Yolun Ahmet**) *"Mehmet: Sinyal, kardeşim dilenmek abi."* (Aydın Ulun, **Sinyal Yaparak Geçiniyoruz**).

• Yankesiciler, hırsızlar, erketeler vb. arasındaki özel anlaşma işareti.

SİNYALCİ i. (fr. - türk. e.) Dilenci. Fırsat bulunca yankesicilik de yapan dilenci: *"...'Yoksa tanıyor musun onu?.. '–Sinyalcinin biri!'..."* (Y. Kenan Karacanlar, **Orhan Kemal'dan Anılar**). • Erkete. Belirli bir yasadışı iş yapılırken çevreyi kollayıp durumu işaretlerle bildiren kimse.

SİNYALCİLİK i. (fr. - türk. e.) Dilencilik, başkalarını acındırarak para ve çıkar elde etme eylemi: *"O zaman sinyale yatmışsa fasulyeyi çarığa doldurmuştur. Şu sinyalcilik ölmez be kardeşim ölmez."* (Yalçın Doğan, **Kodes A.Ş.**).

SİNYAL ÇEKMEK, SİNYAL VERMEK. Bk. SİNYAL GEÇMEK.

SİNYALE YATMAK. Bk. SİNYAL YAPMAK.

SİNYAL GEÇMEK d. (fr. – türk.) Dilenmek. •(Birisine) Anlayacağı biçimde işaret vermek. Haber vermek, uyarmak: *"Sen ona bir sinyal geçsen tamamdır."* (Aziz Nesin, **Toros Canavarı**). SİNYAL ÇEKMEK, SİNYAL VERMEK biçiminde de söylenir: *"Aslında hiç sigara içmezmiş, ama polislere sinyal vermek için önceden planlamışlar."* (Yalçın Doğan, **Kodes A.Ş.**).

SİNYAL YAPMAK d. (fr. – türk.) Dilenmek: *"Mehmet– Keleğin Allah'ı değil mi abi? Biz hayatımızı 'sinyal yaparak' geçiriyoruz. Gariban ayağı yapmıyoruz, harbi delikanlıyız ama siz de durumu biraz çakın be abi!.."* (Aydın Ulun, **Sinyal Yaparak Geçiniyoruz**). SİNYALE YATMAK diye de kullanılır. Ayr. bk. SİNYAL GEÇMEK.

SİPALİ i. (çing.) *"Karagözcü argosunda paraya verilen ad."* (Uğur Göktaş, **Karagöz Terimleri Sözlüğü**). • (Şarkıcı, çalgıcı, çengi, köçek vb'nin) Bir eğlentide yaptığı iş karşılığında aldığı ücret. –Para: *"... seni görmeyeliden beri daha böyle siparisi (ücreti) bol nice kerizleri tekmeledim!"* (Osman Cemal Kaygılı, **Çingeneler**). *"–Gezelim ama dedi. Spali var mı? –Ohoo... –Yerin? –Yerim de. –Tosla bakalım sipalileri!"* (Orhan Kemal, **Sokakların Çocuğu**). *"Çengiler için en önemli komut, 'Kızım sipaliye naşla' Türkçede paraya git, müşteriden para sızdır demek oluyor."* (Oya Kayacan, **Aman Sulukule Canım Sulukule**). • es. Bin lira; bin liralık kâğıt para. (Sipali, dönemin ortalama geçerli, en az-en çok sayılabilecek para birimi için de kullanılır: *"Beş sipali iç ettim"* gibi.) SPALİ, SİPARİ, SPARİ biçimlerinde de söylenir.

SİPALİ ALIKMAK d. (çing, türk.) Para almak. Para kazanmak. • Paraya gereksinimi olmak.

SİPALİYİ DEMETLEMEK d. (çing. – yun. *demati, "demet"* – türk. e.) Bol Bol para kazanmak. Kazandığı parayı harcamayıp biriktirmek.

SİPALİYİ VURMAK d. (çing. - türk.) Bol para kazanmak; emek harcamadan ya da az emek harcayarak çok para kazanmak: *"Hep laçolara değil, biraz da balamozlara takıl bakalım... Takıl da spaliyi vuralım!.."* (anonim, **Biz Şoroloiar**).

SİPAR i. (çing.) Sigara.

SİPARİ. Bk. SİPALİ.

SİPİ i. Sigara. Bk. SİPSİ.

SİPSİ i. (es. türk. *sıbızgu, "düdük"*ten) *"Karagözcü argosunda sigaraya verilen ad."* (Uğur Göktaş, **Karagöz Terimleri Sözlüğü**). • Sigara: *"Al ulan be, bir sipsi tüttür! dedi."* (Server Bedi, **Hey Kahpe Dünya**). *"Baktım aval aval bakıyor. Yes, yes, sipsi dedim, ver yoksa sülâleni..."* (Muzaffer Buyrukçu, **Bir Olayın Başlangıcı**).

SİPSİ MAJÖR d. (türk. – lat. *major,* "büyük"ten) Esrarlı sigara.

SİRAR i. (?) *"Karagözcü argosunda Çelebi karakterine verilen ad."* (Uğur Göktaş, **Karagöz Terimleri Sözlüğü**).• Tiyatroda, özellikle bulvar oyunlarında, yakışıklı genç erkek, Jön.

SİRKAF i. (çing. *sirkarfya*'dan) Ayakkabı. Giysi. • (Konuşmada) İma, kinaye. • (Kumarda) Hile, kâğıt çalma, kâğıt değiştirme: *"Evvelâ sirkaf dedikleri el çabukluğunu öğrenmek lâzımdır."* (Refi Cevat Ulunay, **Sayılı Fırtınalar**). • Ev, konut: *"–Sirkafımı laçoya alıktırma."* (Dr. Arslan

Yüzgün, **Eşcinsellik**). Ayr. bk. SİNKAF; BOYALI SİRKAF; KAZIMA SİRKAF; YALAMA SİRKAF.

SİRKAFLAMAK f. İskâmbil kâğıdının arkasına, hile amacıyla özel işaret koymak: *"Sirkafladığımız kâğıtta bile şans tutmuyor."* (Mehmet Seyda, **Erkekâmet**). • Kâğıt çalmak, kâğıt değiştirerek hile yapmak. Bk. SİRKAF Ayr. Bk. SİNKAFLAMAK.

SİRKAFLI s. Hileli (iskâmbil kâğıdı): *"Bazı hileler vardır ki, bütün oyunlarda tatbik şekli birdir. Mesela sirkaflı kâğıt ile oynamak."* (Hulûsi Kodaman, **Zar-Kâğıt Oyunları ve Hileleri**). • İmalı, kinayeli (söz): *"Sirkaflı sirkaflı konuşma sen de be Neptun? Amma boksun?"* (İrfan Yalçın, **Genelevde Yas**). Bk. SİRKAF. Ayr. Bk. SİNKAFLI.

SİRKE i. (fars. "bit yumurtası") Bozuk para. (Tanık için bk. BİT.)

SİTTİR. Bk. SİKTİR.

SİVİL s. ve i. (fr. *civil*'den) Çıplak, çırılçıplak (kimse): *"...ben yüzmeyi 1944 ya da 1945 yazında orada derin yerde öğrendim, önce 'sivil' giriyorduk."* (Ece Ayhan, **Çanakkaleli Melahat'a İki El Mektup**...). • Üniformasız polis, sokaktaki adam gibi giyinmiş polis ajanı: *"Sivilleri Beykoz kunduralarından çakardık."*

SİYAH i. (fars. *siyâ*'dan) Afyon. • Esrar. Bk. KEYİF.

SKODA. Bk. ISKODA.

SKOR ETMEK d. (ing. – türk.) TORBACI'dan (bk.) mal almak, uyuşturucu madde satıcısından uyuşturucu satın almak (perakende).

SNİF. Bk. SİNİF.

SOBA i. (ital. *stufa*'dan) es. Kabadayıların, tulumbacıların buluşma yeri, toplanma yeri. • Dişilik organı. • Anus.

SOBALIK s.(ital. – türk. e.) Değersiz, aşağılık.

SOFRA s. (fars. *sufra*'dan) es. Kalçalar, kıç. –Kasık: *"Salkım İnci– Beni feraceci yaptılar, Şallı da sofralara bakacak. Karagöz– Gelsin benim soframa da baksın!"* (Karagöz, **Hamam**).

SOĞAN i. Erkeklik organının uç bölümü, penisin başı.

SOĞAN BAŞI d. Önemsiz, değersiz bir konuda ya da işte yetkili, önder olduğunu ileri süren kimselere karşı alay yollu kullanılır: *"Olmalı da soğan başı bilem olmalı, bak sürünüyoruz biz."*

SOĞAN DOĞRAMAK d. Bir konuşmayı, yerli yersiz müdahale ederek bozmak. • Yiyecek çalmak.

SOĞUTMAK f. Esrarlı sigaranın ateşinin küçülmesini beklemek: *"...soğuta soğuta içmeye başladılar."* (Baskın Oran, **Nerde O Eski Mapusaneler**). • (Birisiyle) Sevişerek o kimseye cinsel doyum sağlamak. Ayr. bk. KASIĞINI SOĞUTMAK.

SOKMAK f. (Alışverişte) İyilerinin arasında kötü, çürük mal da vermek. • Paraların arasında geçersiz, kırpık, eksik para da vermek. • (Futbol, basketbol vb. oyunlarda) Gol atmak, sayı yapmak: *"Bir kese hakem göz göre göre o penaltıyı vermedi. Verse garanti sokacaktık."* (Atillâ İlhan, **Sokaktaki Adam**). • (Cinsel ilişkide) Erkeklik organını yerleştirmek, duhul etmek: *"Hacivat– Küreği denize daldır. Karagöz– Daldırdım, aşıladım, tutmadı. Hacivat– Sen küreği denize sok çıkar, sok çıkar. Karagöz– Belsoğukluğuna uğrarım sonra. Hacivat– Denize sokacaksın."* (Karagöz, **Kayık**). • (Bir şeyin) Önemsiz, değersiz olduğunu belirtmek için kullanılır: *"–Amaaan Bekir usta sen de, uykum var. –Uykuna sokarım ha, dedi. Bekliyorum."* (Orhan Kemal, **Gurbet Kuşları**).

SOKUŞMAK f. Cinsel birleşmede bulunmak, sevişmek, çiftleşmek: *"Ne zaman sokuşacak olsam, hep sigara içerim..."* (anonim, **Şehvet Kuyusu**).

SOKUŞTURMAK f. (Lokanta, gazino vb. yerlerde) Hesabı kabartmak, şişirmek; kazık atmak: *"Tek tük saz da gelir... Fakat garsonlar hesapta sokuştururlar..."* (Ahmet Rasim, **Fuhş-i Atîk**).

SOLAK s. Solcu dünya görüşünü benimsemiş (kimse, yayın). Sosyal demokrat,

sosyalist: *"Solak kimselerin yeri yok Babıali'de!"* (Y. Kenan Karacanlar, **Babıali Kaldırımlarında Bir Adam**).

SOLLAMAK f. (Birisi, diğerini) Yenmek. Geçmek, geride bırakmak: *"Komünistler demokratik yaklaşımlarda bizi solladılar."* (Dr. Arslan Yüzgün, **Pembe Yolculuk**). *"Ufaklık, tufa ayaklarında dızgallıyı solladı."*

SOLUĞAN i. Edilgin eşcinsel erkek (genç erkek).

SON PARA d. (türk.; fars. *pâre*'den) Rüşvetin bir resmi kurumdaki en yüksek yöneticiye ulaşan bölümü: *"En yukarıya giden paraya da son para adı verilir."* (Engin Bilginer, **Babalar Senfonisi**).

SON POSTA d. (türk. – ital.) Ölme, ölüm. • En yeni, en son.

SON POSTAYI YAPMAK d. (ital. *posta;* türk.) Canı çıkmak, ölmek: *"Kavuklu– Ben ona bir şey yapmadım. (...) Zannederim korkudan bayıldı yahut son postayı yaptı."* (Ortaoyunu, **Eski Abdi**).

SONRASI SOĞAN OLMAK d. Yerli yersiz "sonra? sonra ne oldu?" gibi sorular soran kişiye karşı, "iyi olmadı!" yanıtını vermek için kullanılır: *"... 'Sonra nasıl oldu Ramazan?'... 'Sonrası soğan oldu abi! Çalışa çırpına kışı geçirdik!..'"* (Fakir Baykurt, **Ramazan**).

SOPA em. (yun. *siopí*) "Sus, sesini kes" anlamında kullanılır.

SOSLU s. (lat. *salsus,* "tuz"; ing. *sauce,* "sos") Aybaşı, âdet durumunda (kız, kadın).

SOSİS i. (fr. *saucisse*) Erkeklik organı, penis.

SOSTİK. Bk. SUSTİ.

SOTA s. ve i. (ital. *sotto*'dan) (Kumarda) Kayıp. Kaybeden (el, kimse): *"(Terso) kayıp, (sota) kazanç mânasına gelir."* (Hulûsi Kodaman, **Zar-Kâğıt Oyunları ve Hileleri**). • Uygun, elverişli (yer): *"Bundan sonra Albay Necdet'in evinde kalıcam. Herif içerde, orayı aramazlar, en sota yer orası."* (Ferhan Şensoy, **Kazancı Yokuşu**). *"Beni geceleri kurt gibi takip eder, İstanbul'daki en sota kumarhanelerden bulur çıkarırdı."* (Öztürk Serengil, **Yeşilçam'ı Benden Sorun**). *"–Şerefsiz Şeref nerede? –Ağacın altında sotada patron..."* (Necdet Şen, **Hızlı Gazeteci Şaban**). • Elverişli an, uygun durum, fırsat: *"Atikali'den sonra ibne biletçi tak, gelmez mi? (...) Tam sotasında kızı bırakıp..."* (Orhan Kemal, **Devlet Kuşu**).

SOTADA BIRAKMAK d. (ital. – türk.) (Birisini, bir nesneyi) Elverişli bir durumda, uygun bir yerde bırakmak, gizlemek. • (Birisini) Ummadığı bir durumla karşı karşıya getirmek, şaşırtmak, açmaza düşürmek.

SOTADA KALMAK d. (ital. – türk.) (Birisi, bir nesne) Uygun bir durumda olmak, elverişli bir konumda bulunmak: *"Hilmi sotada kalmıştı ve bir işaretimizle ekibe dahil olacaktı."* (Süavi Süalp, **Bir Sandık Altın**). • (Birisi) Ummadığı bir durumla karşı karşıya gelip açmaza düşmek.

SOTALAMAK f. (ital. – türk. e.) (Birisini, bir nesneyi) Uygun duruma getirmek: *"... Zonta Zeynel etrafına sotaladığı adamlara sekiz ışık-dokuz ışık diyerekten bi ağazlar öğretti ki..."* (Kemal Gökhan Gürses, **Aydınlarla Zontaların Savaşı**). –Gizlemek, saklamak. • Fırsat elde etmek. • Kollamak.

SOTALANMAK i. (ital. – türk. e.) (Birisi) Uygun, elverişli bir yerde durmak; gizlenmek. SOTAYA YATMAK biçiminde de kullanılır: *"Her neyse... Şu sotaya yatmış kapıyı kesen adam var ya... Adı Aykut..."* (Engin Ergönültaş, **Terso**).

SOTALI s. (ital. – türk.) Uygun, elverişli durumda; konumunu (vaziyetini) almış; saklı: *"... 'Saracaksak, bir sandal tutalım'... 'Yoo, burası sotalı'..."* (Muzaffer Buyrukçu, **Bir Olayın Başlangıcı**). *"Uğraşma benimle / Sotalı"* (Gürkal Aylan, **Ömür Biter Yol Bitmez**). *"Bu gece sabahçıya takılıyoruz. Sabahçının yeri oldukça sotalı."* (Ahmet Çakal, **Serseriler Arasında**).

SOTAYA DÜŞÜRMEK d. (ital. – türk.) Açmaza sokmak, aldatarak olumsuz bir durumla karşılaştırmak, kandırmak: *"Ya-*

hu burada enayi gibi şunu bunu sotaya düşüreceğimize ruhlardan soruverelim." (Adnan Veli, **Mapusane Çeşmesi**). *"Bakarsın, arkadaşınım diye beni de sotaya düşürürler!"* (Y. Kemal Karacanlar, **Babıali Kaldırımlarında Bir Adam**). SOTAYA GETİRMEK biçiminde de kullanılır: *"Düzenler kurularak, izlenceler yapılarak, sotaya getirerek, dar yerde kıstırarak, amansız yakalayarak, arkadan vurarak, derin kan uykularındayken adam öldürülürdü."* (Aziz Nesin, **Sûrname**).

SOTAYA YATMAK. Bk. SOTALANMAK.

SOYUT ÇEKMEK d. Yanlış bir davranışta bulunduğuna inanılan bir kişiyi dışlamak, onunla ilişkiyi kesmek.

SÖĞÜŞ vd. Bk. SÖVÜŞ vd.

SÖĞÜT YAPRAĞI d. Bir tür küçük bıçak; çakı: *"Çektim, Bursa söğüt yaprağını, üst yanını hatırlamıyorum."* (Orhan Kemal, **Tersine Dünya**).

SÖKMEK f. Gelmek: *"Abem paparonlar söktü, uyan abem. Sızaki!".* • (Birisinden, bir şeyi) Kandırarak ya da zorla almak: *"Anam cepçi, yine yüklü bir çarık sökmüş.".* • (Bir tavır, bir racon vb.) Geçerli olmak: *"Baktım bu da sökmüyor, iyi ama dedim, sizce mühim olmayabilir. Babanız?"* (Orhan Kemal, **Yalancı Dünya**). (Fiil, bu son anlamında, genellikle olumsuz biçimde ya da soru biçiminde söylenir: *"Bu kelekler, bu sakatlar bize söker mi?"*)

SÖKÜLMEK f. Vermek. Para vermek: *"Sökül bakalım yüzlüğü!"* (Orhan Kemal, **İki Damla Gözyaşı**). Ayr. Bk. SİKİLMEK.

SÖKÜZ ETMEK d. Almak. • Çalmak. Bk. SÖKÜZLEMEK.

SÖKÜZLEMEK f. (*sökmek*'ten *sök–üz–le–mek*) Almak. • Çalmak, hileyle elde etmek, yankesicilik yaparak ele geçirmek: *"Şöyle çaldım ver bi caara, böyle söküzledim söyle bi çay."* (Ahmet Çakal, **Serseriler Arasında**).

SÖVÜŞ i. Hırsızlık: *"Ahmet Kalabak ve 3 kafadarı, 'matiz', 'söğüş' gibi işlerden tatmin olmazlar artık!"* (Servet Kabaklı, **Beşikten Zincire... Yetim Ahmet**). • Hırsızlık etme, çalma; kandırarak (bir nesne, bir çıkar) ele geçirme. • Çalıntı mal; çalınmış nesne, para. SÖĞÜŞ biçiminde de söylenir.

SÖVÜŞÇÜ i. Hırsız; yankesici. • (Özellikle) Park vb. yerlerde uyuyan kimseleri soyan hırsız: *"–...sövüşçü almak istediğini almış olarak ortadan kaybolur."* (Başkomiser Yılmaz Ertunç, **Yankesicilik**). *"Parklarda uyuyan vatandaşların üzerindekini çalana söğüşçü deniyor."* (Nazlı Ilıcak, **Allah Kurtarsın**). SÖĞÜŞÇÜ de denir.

SÖVÜŞÇÜLÜK i. SÖVÜŞÇÜ'nün (bk.) yaptığı iş; hırsızlık, soygunculuk, yankesicilik: *"–...Abanoz sokağının bekçisiyle aklı bir edip sövüşçülüğe girişmiş... –Anlayamadım! Sövüş mü satıyorlar? –Sövüşçülük, bildiğin soygunculuk..."* (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**). *"...parklarda, tenhalarda sızmış, uyumuş vatandaşların ceplerini boşaltmaya verilen ad da 'söğüşçülük'tür."* (Servet Kabaklı, **Beşikten Zincire... Yetim Ahmet**). *"Suçun nevi: Sövüşçülük. İşleniş şekilleri: a) Parklarda, b) Gece vapurda."* (Başkomiser Yılmaz Ertunç, **Yankesicilik**). SÖĞÜŞÇÜLÜK diye de söylenir.

SÖVÜŞLEMEK f. Çalmak, soygunculuk etmek, yankesicilik yaparak birisinin eşyasını, parasını elde etmek: *"Heehe... Herifi sövüşledim bi de özür diledi ibiş..."* (Oğuz Aral, **Utanmaz Adam**). *"İçki ve uyuşturucu madde ile kendinden geçirilen enayileri söğüşlemek için biraz el çabukluğu yeterliydi."* (Kayhan Sağlamer, **Türk Mafiası**). SÖĞÜŞLEMEK de denir.

SÖVÜŞLENMEK f. Hırsız ya da yankesici tarafından soyulmak, parası, değerli eşyası çalınmak: *"... bankoda uyuyan şahsın yanında yatmayıp normal oturup istirahat eder şekilde aynı operasyon uygulanmak sureti ile şahıs soyulur yani sövüşlenir."* (Başkomiser Yılmaz Ertunç, **Yankesicilik**). SÖĞÜŞLENMEK diye de kullanılır.

SPALİ, SPARİ. Bk. SİPALİ.

SPİD i. (ing. *speed*) Uyuşturucu nitelikte ilaç, özellikle amfetamin. • Herhangi bir uyuşturucu madde. –Eroin: *"Artık elime go-*

çeceğinden emin olduğu için Spid Kam şifresini yolluyordu." (Celalettin Çetin, **Beyaz Zehir Kurbanı Bânu Anlatıyor**).

SPOR TOTO d. Kalçalar, kıç. Ayr. bk. TOTO.

STEFAN. Bk. İSTEFAN.

STEPNE. Bk. İSTEPNE.

STERYO. Bk. İSTERYO

STİL s. (fr. lat. *stillus,* fr. *style*) İyi, hoş, gösterişli (kimse): *"Çok stil delikanlı."* • Yeni, güzel, alımlı, moda olan (giysi, giyecek): *"Bu stil fuları nerden kaldırdın?"*

SUBİŞ i. (ar. *sıbyan, sübyan*'dan *sub–iş*) Çocuk; küçük yaştaki kimse; yeniyetme. SÜBÜŞ de denir.

SUCUK i. Zengin, kalantor, paralı kişi.

SU KAÇIRMAK d. Can sıkmak, bir davranışı aşırılaştırarak sinir bozmak.

SU KOYMAK. Bk. SU KOYUVERMEK.

SU KOYUVERMEK d. Tatsızlık çıkarmak; durumun gereklerine uygun davranmamak: *"Kalleş top! Tam kafayla gol atacaktım. Su koyverdi..."* (Oğuz Aral, **Utanmaz Adam**). SU SALIVERMEK biçiminde de söylenir.

SULAK YERDE BÜYÜMEK d. (İnsan) Çok uzun boylu olmak: *"Adamımız sulak yerde büyümüş olup yavu pota nerde diye aşağılara bakıyor."*

SULAMAK f. (Meyhaneci, barmen, garson) Müşteriye içki vermek. • Vermek, para vermek, ödemek: *"Yoğurtlu birer kebap yedik. Üç buçuk lirayı suladım."* (Tarık Dursun K., **Evlere Şenlik**). • İşemek.

SULANMAK f. (Birisine) Cinsel istek duyduğunu belli etmek; sözle, davranışla sarkıntılık etmek: *"Kavuklu– Aaa! Bu ne güzel karı be! Dur şuna biraz sulanayım.* (Ortaoyunu, **Büyücü**). *"Mahmut Ağa– Vaay namussuz herif vay, geçen akşam da bana sulandı."* (Sadi Yaver Ataman, **Dümbüllü İsmail Efendi**). *"Madam Miloviç'e bir doya doya / Sulanmışsın, gördüm, yüz değil, kaya"* (Neyzen Tevfik, **Sözüm Ona Efendim Sensin**). • (Bir şeye) İmrenmek, bir şeyi pek istediği belli etmek. • Para vermek, ödemek, harcamak: *"Paraları sulanan, karımıza da, kızımıza da sulanır."* (Oya Kayacan, **Aman Sulukule Canım Sulukule**). *"Şu fukara değirmene beş camili sulandık."*

SULANTI i. Sulanma. (Bk. SULANMAK.) • Sululuk; sululuk etme. • Askıntı olma.

SULTAN i. (ar.) Reşat altını, Reşat lirası. • Ayr. bk. ŞAŞAL.

SULU BANKA d. (türk. s.; ital. *banca*) Fuhuş yapan kadın; gezgin fahişe: *"Nataşa'ların hepsi de sulubanka mı aga? Ayıp ayıp be kanka!"*

SULU İFTAR d. (türk. – ar. *iftâr*) es. Ramazanda, iftar vaktinde hazırlanan içki sofrası; iftar vaktinde içki içme: *"Sulu iftara devam edenlerden olup hal ve şanı bilinmeden, yahut gizlediği için ev halkınca kendisinden zerre kadar şüphe edilmeyen..."* (Ahmet Rasim, **Ramazan Sohbetleri**).

SULU ZIRTLAK d. Limon. • Kolayca ağlayıveren kimse: *"Sulu göz, şaka yaptık kız, soğuk nevale, amma sulu zırtlaksın be!"* (Sevgi Soysal, **Yürümek**).

SUPET i. Cinsel organı ağızla uyarma; kunilingus; fellasyo. SÜPET de denir: *"Erkeklerin cinsel açlıklarını tatmin edebilmek için, süpet yani oral seks yapmak istemiyor..."* (Ümit Oğuztan, **Kraliçe Sisi**).

SUPET ALIKMAK d. Fellasyo, kunilingus yapmak; cinsel organı ağızla uyarmak. SÜPET ALIKMAK diye de kullanılır.

SUPET YAPMAK d. Cinsel organı ağızla uyarmak; kunilingus yapmak; fellasyo yapmak: *"Süpet yaparsan tatocuda buluşalım mı anam?"* (Engin Ardıç, **Bunu Yazan Tosun**). SÜPET YAPMAK diye de söylenir.

SU PİŞİRMEK d. Cinsel ilişkide bulunmak.

SURAT i. (ar. *sûret*'ten) Resimli iskambil kâğıdı: Vale, kız ya da papaz: *"Bunlardan başka (Surat) denilen üç çeşit kâğıt daha vardır."* (Hulûsi Kodaman, **Zar-Kâğıt Oyunları ve Hileleri**).

SURATA BAK SAATİ AYAR ET d. (ar. *sûret; sâ'at;* türk.) Çirkin ya da asık suratlı birisiyle alay etmek için kullanılır: *"Külhanbeyi– Ne o, Bey baba? Moruk içerledi galiba. Ulan,*

surata bak da saatini ayar et." (Ortaoyunu, **Kâğıthane Safâsı**). SURATA BAK SÜNGÜYE DAVRAN diye de söylenir.

SURATI ÇARŞAMBA PAZARINA DÖNMEK. Bk. ÇARŞAMBA PAZARI.

SU SALIVERMEK d. Eşanl. SU KOYUVERMEK: *"Külhanbeyi– Vay moruk vay! Amma da su salıverdin."* (Ortaoyunu, **Kâğıthane Safâsı**).

SUSTİ i. es. Kabadayının karşısındaki kişiye karşı bir hitap biçimi: *"–Haydi oradan avalim susti! Aç başı bakalım! Ulan arabadaki fantaziyeyi görmedin mi? Onlar bizi açar mı?"* (Hüseyin Rahmi Gürpınar, **Bir Muadele-i Sevda**). ZOSTİK, SOSTİK, SUSTİ diye de kullanılır.

SU YOLU d. Cadde, anayol.

SU YOLUNDA YATMAK d. (Yankesici) Caddede, anayolda çalışmak.

SUYUNDAN DA KOY d. (Alay yollu) "Aman ne iyi, pek hoş" anlamlarında kullanılır: *"Onbir ay orospuluk, bir ay müslümanlık! Suyundan da koy!"* (İrfan Yalçın, **Genelevde Yas**). • "Bir bu eksikti, daha da yok mu" anlamında kullanılır: *"–Madi paparon söktü. –Oh! –Ardından Ramazanlar da söktü. – Suyundan da koy!"*

SUYUZ i. (çing) es. Uyuma.

SÜBÜŞ. Bk. SUBİŞ.

SÜBYANCI s. ve i. (ar. *sıbyân;* türk. e.) Cinsel doyumunu küçük çocuklarda arayan kimse, çocukçu, pedofil: *"Sarı saçlı arkadaşı: –Sübyancı seniii! dedi. Esmeri ekledi: –Kart kedi!"* (Orhan Kemal, **Kart Kedi**).

SÜNGÜCÜ i. Yankesici; özellikle iki parmağını (işaret ve orta parmağını) çok iyi kullanan yankesici.

SÜNNETLEMEK f. (ar. *sünnet;* türk. ekler) Kesici bir araçla yaralamak; kesmek: *"Fonografta başka kovan isteyen iyi dinlesin diye kulağını sünnetlemişim."* (Refi Cevat Ulunay, **Sayılı Fırtınalar**).

SÜPER MANYAK d. (ing. *super, maniac*'tan) Delirmiş, pek çılgın kimse. • Salak, aptal.

SÜPET. Bk. SUPET.

SÜPÜRGE i. Bıyık; sakal; sakal bıyık. Ayr. bk. GERDAN SÜPÜRGESİ.

SÜPÜRGE PARASI d. (türk. - fars. *pâre'* den para) Hapishanede, bir koğuşa yeni gelen mahkûmdan istenen ayakbastı parası: *"–Usulleri bilirsiniz. Burada yeni gelenler süpürge parası verirler. Gönlünüzden ne koparsa..."* (Kemal Tahir, **Damağası**).

SÜREKLİ MANTİ d. Edilgin eşcinsel erkeğin birlikte yaşadığı adam. Ayr. bk. MANTİ.

SÜRTME i. İstenen sayıları getirmek amacıyla, bir tür hileli zar atma biçimi: *"Sürtmede, zarlar beş parmakla, diklemesine tutularak atılır. Âdeta elle olduğu yere bırakılmış gibi atıldığı halde hiç fark edilmez."* (Hulûsi Kodaman, **Zar-Kâğıt Oyunları ve Hileleri**). Ayr. bk. BİNDİRME, MIHLAMA. T. iç. Bk. KANTARLIYI ÇEKMEK.

SÜRTÜCÜ i. Taşıtlarda, kalabalık yerlerde, cinsel organını başkalarına sürterek zevk almayı âdet edinmiş kimse, kertici. Ayr. bk. FORTÇU.

SÜT i. (Motorlu araç sürücüsü için) Benzin. Mazot. Yakıt. • Meni, bel, ersuyu. • Rakı.

SÜTLAÇ s. ve i. Aptal, salak (kimse). • Bir etki altında kalarak dengesini yitirmiş, yanlış davranan (kimse): *"Hastir ulan sütlaç! Kız bana yeşillendi..."* (Mehmet Çağçağ, **Abazan**).

SÜTLAÇ OLMAK d. Darmadağın duruma gelmek, perişan olmak: *"Amanın, bu ayı bu hızla bana bir çarparsa sütlaç olurum..."* (Oğuz Aral, **Utanmaz Adam**).

SÜZME s. Üstün nitelikli, tam, eksiksiz: *"Süzme manitacı, süzme esnaf, süzme karmanyolacı."*

Ş

ŞAAPMAK d. (ar. şey; türk. *yapmak*, şey *yapmak*'tan) (Erkek) Cinsel ilişkide bulunmak, düzmek: *"...bizi gören her kadının cin çarpmış gibi hemen âşık olacağını, üzerimize atılarak 'N'olur beni bikere şaap' diye yalvaracağını, hatta bizi caddelerde kovalayacağını sanıyorduk. Beynimizi öyle yıkamıştı inek!"* (Öztürk Serengil, **Yeşilçam'ı Benden Sorun**). *"Yuh uyan yuh! Kadını şapıyor herif!"* (Anthony Burgess–Aziz Üstel, **Otomatik Portakal**). • Dışkılamak, büyük abdestini yapmak: *"Ben gazete okumadan şaapamam... Iıngh!"* (Hasan Kaçan, **Hasan'ın Saksısı**).

ŞABALAK. Bk. ŞAVALAK.

ŞABAN s. ve i. (ar. *şa'bân*) Bön; budala; görgüsüz: *"...bazı programcı arkadaşlar, gelen şabanlara, 'Şapkanı eline al da öyle gir!' dediğinde, duymamış olurum."* (Mehmet Seyda, **Baba**).

ŞABANLAŞMAK f. (ar. - türk. e.) Aptallaşmak, sersemlemek: *"...bunların zıngadak durakladıklarını, şabanlaştıklarını, ağa tutulmuş balık gibi renk değiştirdiklerini görürsünüz."* (Salâh Birsel, **Dört Köşeli Üçgen**). ŞABANLAMAK biçiminde de kullanılır.

ŞABANLIK i. (ar. - türk. e.) Aptallık, bönlük, salaklık. Görgüsüzlük.

ŞAFT i. (ing. *shaft*) Erkeklik organı, penis.

ŞAKIF i. Erkeklik organı, penis. T. için bk. LÂL.

ŞAKIMAK f. Konuşmak. • (Bir sırrını) Söylemek. • İtiraf etmek. •İhbar etmek.

ŞAKIRDATMAK f. Çiş etmek, işemek.

ŞAKIR ŞUKUR d. (ono.) Sürekli, devamlı, ara vermeden.

ŞALGAM i. (fars. *şelgâm*'dan) Dişilik organı, vagina, ferç: *"Karagöz– 'Gümüşsuyu'nun Tatlı Şalgam'ı. Senede bir defa olsun yapmalı veyahut tarlasından geçmeli."* (Karagöz, **Aşçılık**). • Aptal, enayi, budala.

ŞALGAM TARLASI d. (fars. - türk.) Aptalın aptalı, pek bön, çok salak: *"Orospunun çocuğu, itin dölü, hıyar aleyhisselâm. Vükalâlığın sırası mı, şalgam tarlası."* (Haldun Taner, **Ases**).

ŞAMDAN i. (ar. *şem'* – fars. *–dân; şemdân*'dan) es. Arkadaş, ayakdaş, büzükdeş.

ŞAMPANYA i. (fr. *champagne*'dan) Kokain.

ŞAMŞIRMAK. Bk. ŞAPŞIRMAK.

ŞANTÖR i. (fr. *chanteur*) Şantaj yapan kimse, şantajcı.

ŞAN VERMEK d. (ar. *ş'en*'den; türk.) Yüz vermek, değer vermek.

ŞANZIMAN i. (fr. *changement*'dan) (Kadında) Göğüsler, memeler. • (Sinema işletmeciliğinde) Yedek oynatıcı; yasaya aykırı seks filmi gösteren sinema makinesinin yanı sıra, herhangi bir polis baskınında devreye girmek üzere hazır duran diğer sinema makinesi: *"Şanzıman, seks filmi oynatan sinemaların bir polis baskınına karşı aldığı önlemin adıydı."* (Agâh Özgüç, **Sineseks–Belgelerle Seks Filimleri**).

ŞAPÇI i. (ar. *şabb;* türk. e.) Oğlancı, kulampara.

ŞAPÇILIK i. (ar. - türk. e.) Oğlancılık, kulamparalık.

ŞAPIRT ü. (ono.) Bir şeye karşı büyük bir istek duyulduğunu, bu yüzden ağzın sulandığını belirtmek için kullanılır: *"Peki aşk sahnelerini –şapırt– ne zaman çevireceğiz?"* (Oğuz Aral, **Utanmaz Adam**).

ŞAPŞATİ s. ve i. (yun. *sapsalos*, şapşal'dan b.) Alık, bön (kimse).

ŞAPŞIRMAK f. Şaşırmak, şaşmak. ŞAMŞIRMAK da denir.

ŞARLAMAK f. (ono. *şar*'dan *şar–la–mak*) (Birisini) Çok kızarak sertçe azarlamak. Bağırıp çağırmak: *"Kurumsuz dolaşan kan da var damarda/ ağlamam şarlarım"* (Ferhan Şensoy, **Gündeste**).

ŞARTELLERİNİ ATTIRMAK d. (alm. *Schalter*'den b. *şartel;* türk.) (Birisini) Kızdırmak, öfkelendirmek: *"Ne o lan banker ayakkabıyı kıvırmışsın, şartellerimi attırma."* (Yalçın Doğan, **Kodes A.Ş.**).

ŞAŞAL i. (tic. m.) Uyuşturucu içilebilecek nargile gibi kullanılan plastik su şişesi. HAYAT, SULTAN vb. de denir.

ŞAŞI s. ve i. Şaşkın. • Farlarından birisi kırık ya da sönük (motorlu araç).

ŞAŞI OLMAK d. Çok şaşırmak; beklenmedik bir durum karşısında pek şaşırmak: *"Karanlık ve acı siyah bir durumdan sonra, gördükleri manzara ile şaşı oldular..."* (Süavi Süalp–İsmail Gülgeç, **Kolombo Şakir**).

ŞAŞKOLOZ s. Şaşı. • Şaşkın, sersem: *"Lan hiç bizim uçan daire görmek için Niğde otobüslerine vericek paramız var mı ha şaşkoloz!"* (Engin Ergönültaş, **Zalim Şevki**). ŞAŞKALOZ diye de söylenir.

ŞAŞO i. (türk. *şaşı*'dan?) Dişilik organı, vagina. (Çingenece *saskina*'dan gelen *Sasos,* Alman argosunda "Alman" ve "fahişe, askerlere fahişelik eden kadın" anlamında yer alır-Siegmund A. Wolf, **Wörterbuch des Rotwelschen**. Sözcük Türkçe *şaşkın*'dan türemiş de olabilir.)

ŞAVALAK s. Aptal, salak, enayi: *"Amma da şavalak herif ha?"* (Muzaffer Buyrukçu, **Onlar**). *"...köşkte şabalaklığı yüzünden yangın çıkaran, Avukat Vasfi Raşit'in güç bela kurtarabildiği hizmetçi Kalyopi'yi ara ki bulasın!"* (Engin Ardıç, **Doğru Söyleyeni Dokuz Köyden**...) ŞABALAK diye de söylenir.

ŞAVULLAMAK f. (ar. *şâkûl;* türk. e. *şâkûl-la-mak*'tan) Dikkatle bakıp saptamak; gözüne kestirmek; dikkatle düşünüp amaçlamak: *"Dündar barajın en gevşek köşesini şavulladı, gerildi ve vuruşu yaptı."* (Attilâ İlhan, **Kurtlar Sofrası**). *"Ercüment kapıyı açıp teslim oluyorum diye ortaya çıkmayı şavulladıysa da son anda vazgeçti."* (Ferhan Şensoy, **Kazancı Yokuşu**). Ender olarak, ÇAVULLAMAK diye de kullanılır.

ŞEF i. (fr. *chef*) Bir tür uyuşturucu madde; LSD, lizerjik asit dietilamid.

ŞEFTALİ i. (fars. *şeftâlû*'dan) (Genç kızda, genç kadında) Göğüs, meme: *"Zenne– Ne isteyecek, '–İki tane şeftali verirseniz kifâyet eder,' cevabını verdi. Pişekâr– Hemen şeftalileri verdiniz mi?"* (Ortaoyunu, **Kunduracı**). *"Göz kırptı– Şeftalilerin hepsini toplatma, bize de kalsın!"* (Orhan Kemal, **Evlerden Biri**). • Dişilik organı, vagina: *"Canım benim... Tatlım... Şeftalisi güzel hayatım..."* (İrfan Yalçın, **Genelevde Yas**). *"Şeftalisi ala benziyor."* (Bir halk türküsünün ve bir yerli filmin adı.) • Kalçalar; kıç.

ŞEKER KIZ d. Bir tür uyuşturucu ilaç, metadona. ŞEN KIZ da denir.

ŞEKERLEME i. Uyuşturucu ilaç; uyuşturucu draje, hap; depresan.

ŞEKİBE i. (fars. *şekîbâ*'dan) Dişilik organı, vagina, ferç.

ŞEKİL YAPMAK d. (Ar. *şekl;* türk. f.) Giyimine kuşamına, görünümüne dikkat etmek; özenmeye başlamak.

ŞELLAFE i. (ar. ?) Fahişe, orospu: *"Şellâfe ertesi gece gene numara yapar."* (Sermet Muhtar Alus, **İstanbul Kazan Ben Kepçe**). • Özellikle küçük yaştaki fahişe.

ŞEN s. (fars.) Eşcinsel, edilgin eşcinsel (erkek).

ŞEN ÇOCUK d. (fars. - türk.) Edilgin eşcinsel (genç erkek).

ŞENGÜL d. (fars. *şen; gul*'den gül) Eşcinsel; edilgin eşcinsel (özellikle erkekler için kullanılır): *"Hattâ bizdeki Şengül (Şengül Hamamı) budur. Şengül kelimesi gulâm, gulâmpara manasına farisî olup mef'ul çocuk demektir."* (Dr. Rıza Nur, **Hayat ve Hatıratım**).

ŞENGÜL HAMAMI d. (İstanbul'da eski bir hamamın adından) Eşcinsel hamamı, erkek eşcinsellerin buluştuğu hamam: *"Şengül hamâmında kurulmuş pazar / Kalender hammâmın destânın yazar."* (anonim, destan). *"Ferzend-i bihayâsi Cibâli imamının / Şenaat-i mülevvesi Şengül hamâmının"* (Neyzen Tevfik, başlıksız hiciv).

ŞEN KIZ. Bk. ŞEKER KIZ.

ŞENLİK i. (fars. - türk.) Izgara koç yumurtası.

ŞERİAT i. (ar.) Kabadayılığın, gangsterliğin uyduğu kurallar bütünü; racon düzeni. • RACON (bk.) kesen kabadayı topluluğu; bir anlaşmazlığı çözen gangster kurulu: *"Evet, bu topluluğa yeraltı dünyası 'Şeriat' adını verecektir. Yani ünlü kabadayılardan oluşan bir mahkemedir bu."* (Celalettin Çetin, **Kumarbazlar Arasında**). ŞERİAT MAHKEMESİ diye de söylenir.

ŞERİAT EVİ d. (ar. - türk.) Dişilik organı, vagina, ferç.

ŞEY i. (ar. *şey'*) Edilgin eşcinsel erkek: *"Sen beni şey mi sandın ulan..."* (Orhan Duru, **Bunu Benden İşit**). • Cinsel organ: *"Şeyimi yer o benim... Nah, bunu yer..."* (İrfan Yalçın, **Genelevde Yas**). • Cinsel birleşme: *"Şeye gitmiyorsun kızım, işe gidiyorsun."* (Orhan Kemal, **Bir Filiz Vardı**). O ŞEY de denir. Ayr. bk. ŞAAPMAK. • Cinsel organ: *"Biraz da şeyimizi güneşlendirek, manitalara hava atak..."* (Faruk Bayraktar, **Fikren Gerekçe**).

ŞEY ETMEK d. (ar. - türk.) Cinsel birleşmede bulunmak, düzmek. *"Sonra hanımefendiyi başkaları şey eder..."* (Muzaffer Buyrukçu, **Onlar**). Ayr. bk. ŞAAPMAK.

ŞEYTAN i. (ibr. *haşatan*'dan ar. *şeytân*) Baht, talih, şans.

ŞEYTANA KURŞUN ATMAK d. (ar. – türk.) (Erkek) Cinsel ilişkide bulunmak, düzmek.

ŞEYTAN ARAMAK d. (ar. - türk.) Kumar oynamak.

ŞEYTANI BOL OLMAK d. (ar. - türk.) Bahtı açık olmak, talihli olmak, şanslı olmak; genellikle, şansa bağlı oyun oynayan kişilere söylenir: *"Şeytanınız bol olsun agalar"*.

ŞEYTANI UYANMAK d. (ar. - türk.) Şansı iyiye dönmek.

ŞIKIRDIM i. es. Oğlan, yeni yetme erkek çocuk, genç erkek: *"Kopuk şıkırdımı yarın şu velet / Günahsa ger acı sözüme tövbe"* (Ali Çamiç Ağa, manzume).

ŞIKŞIK i. (*ono.*) Bir tür dolandırıcılık; üç adet kapalı silindirden birisinin içinde bilye vardır, el çabukluğuyla yeri değiştirilen bilyeli silindiri bulana, oyuna katılmak için koyduğu paranın beş katı, on katı vaat edilir. • Oyunda kullanılan üç silindirden her biri: *"Aynı türden olan (şık-şık) diye adlandırılan üç adet 10 sm. uzunluğunda her iki uçları kapalı borular."* (Başkomiser Yılmaz Ertunç, **Yankesicilik**). • an. ge. Dolandırıcılık.

ŞIKŞIKÇI i. ŞIKŞIK (bk.) yoluyla dolandırıcılık yapan kimse. • (Genel anlamda) Dolandırıcı.

ŞIKŞIKÇILIK i. ŞIKŞIK (bk.) oynatma; şıkşık oynatarak dolandırma. • (Genel anlamda) Dolandırıcılık.

ŞIPLAN zf. Anında, hemen, derhal.

ŞIRA i. (fars. *şîre*'den) Süzülmüş afyon, süzme afyon.

ŞIRALANDIRMAK f. (fars. - türk. e.) (Sözü, lafı) Abartmak, tatlı tatlı anlatmak, ballandırmak.

ŞIRFINTI i. (ital. *servante,* "kadın hizmetçi"den?) Kolayca ilişki kurulan kız ya da kadın. Orospu.

ŞIRLAK s. Saçı olmayan, kel.

ŞIRNAMAK f. Üstelemek, sırnaşmak; mızıldanmak.

ŞİB s. (erm.) es. Hızlı, atak.

ŞİL s. (ar. *şirriet*'ten b. *şillet*'ten kıs.) Saldırgan, şirret.

ŞİL i. (alm. *Schilling*'den kıs.) Şilin, Avusturya para birimi.

ŞİLOZ s. (*şil*'den *şil-oz*) Saldırgan. Şirret. • Serseri: *"Nakinta, şiloz cerledim. (...) Hayır, kanımca serseri bir erkek."* (Dr. Arslan Yüzgün, **Eşcinsellik**). Ayr. bk. ŞİL (ar. şirret'ten).

ŞİLTE i. (alm. *Schilling*'e ben.) Şilin, Avusturya para birimi. Ayr. bk. ŞİL (alm. schilling'den).

ŞİMENDİFERİ RAYA SOKMAK d. (fr. *chemin de fer,* ing. *rail;* türk.) (Erkek) Cinsel ilişkide bulunmak, düzmek.

ŞİNANAY s. ve i. (Para, yiyecek vb. için) Yokluk. "–Yok, kalmadı, bitti" anlamların-

da kullanılır: "*Cepte metelik nanay / Dön şinanay şinanay*". (deyim) *"Cebi delik, metelik şinanay mı dolaşıyor..."* (Attilâ İlhan, **Kurtlar Sofrası**). Ayr. bk. NANAY.

ŞİPŞAK zf. (ono.) Hemen, derhal, çabucak: *"...şipşak elini bırakıp yanından ayrılır."* (Salâh Birsel, **Boğaziçi Şıngır Mıngır**). *"Şipşak Basarım"* (yerli film adı).

ŞİPŞAKLAMAK f. Hemen yapıvermek, derhal edip eylemek. • Anında farkına varmak; hemen anlamak; derhal anımsamak.

ŞİŞE i. Kıç, kalçalar. –Makat, anus.

ŞİŞECİ i. Oğlancı, kulampara. –Anal birleşmeden hoşlanan erkek, sodomist.

ŞİŞEDEN VURMAK d. (Erkek) Anal koit yapmak, anal yoldan kullanmak: *"O da arkasını dönüp kucağıma oturdu. Bu sefer şişeden vuruyordum."* (anonim, **Daracık**). ŞİŞEDEN GİTMEK de denir.

ŞİŞİRMEK f. (Birisini) Mahçup etmek, bozum etmek. • (Erkek) Cinsel ilişkide bulunmak. Düzmek. • (Birisini) Kesici bir araçla yaralamak, bıçaklamak.

ŞİŞLEMEK f. (Birisini) Kesici, delici bir araçla yaralamak, öldürmek: *"Şehremin'li bilmem kimi şişlemişti, kaçaktı."* (Orhan Kemal, **Yedibelâ**) *"Yok falancayı şişlemiş, yok filancayı dövmüş... Polise bıçak atmış..."* (İrfan Yalçın, **Genelevde Yas**).

ŞİŞMEK f. Mahçup olmak, bozulmak; başarısızlığa uğramak: *"Bu, zeytinyağlı fasulye değildi ki... Biraz ölçüsünün üstünde veya altında kaynaması halinde şişerdim..."* (Süavi Süalp, **Görünmeyen Adam**).

ŞİT i. (ing. shit, "bok"tan) Kenevir yaprağı. • Marihuana.

ŞOMBA i. (çing.): Kişi; herhangi birisi; erkek çocuk; çingene genci: *"Ne okulu be şomba!.. Gidiz ederim pavyona..."* (Hasan Kaçan, **Eşşek Herif**).

ŞOPAR i. (çing.) Çocuk: *"Şopar şopar / Çükünü kopar / Baban ustaysa / Onu da yapar"* (tekerleme). *"...kızlı oğlanlı ve kahverenkli yedi, sekiz şopar (çocuk) etrafımızı sardı..."* (Osman Cemal Kaygılı, **Çingeneler**). • Çingene çocuğu: *"–Bu para, dedi, o şoparı ölünceye kadar idare eder, Çingene be!"* (Sait Faik, **Mürüvvet**). *"Bunların çevresinde biriken ve ilkbaharda ılık buharlar neşreden gübre yığınlarının üzerinde yırtık ve partal giysili çingene çocukları (şoparlar), kertenkeleler misâli, güneşlenir ve oynaşırlar."* (Enver M. Şerifgil, **XVI. Yüzyılda Rumeli Eyaleti'ndeki Çingeneler**). • Bakımsız, kirli pasaklı çocuk.

ŞOPDİK i. (çing.) Küçük çocuk, bebe: *"Reco, sokakta dans eden şopdikleri seyre daldı."* (Metin Kaçan, **Ağır Roman**). Ayr. bk. ŞOPAR.

ŞOR s. es. Bilgisiz; cahil.

ŞOROLO i. (çing.) Oğlan, oğlan çocuk; yeniyetme erkek çocuk: *"Çingene– Saçaklının oğlunun şorolosu / bu hafta varmış yortusu"* (Karagöz, **Yazıcı**). *"...onbeş yaşında kılsız şuruluya cemaziyelevvelimi anlatacak değildim ya!"* (Server Bedi, **Hey Kahpe Dünya**). • Edilgin eşcinsel erkek: *"Şorolo yar kimden kaldı? / Eflâtûni ilahîden / Kavga kimden kaldı? / Hâbil ile Kaabilden"* (Kahveci Nusret, **Zından Şiirleri**). • Travesti (erkek): *"Demek şorolo bi şarkıcısın ve de meme büyüttün. Göğüsleri gördük, şimdik indir bakalım pantolonu kadın madın olmayasın..."* (Engin Ergönültaş, **Zalim Şevki**). ŞOROLU, ŞORULU, ŞURULU biçimlerinde de söylenir.

ŞOROLOLUK i. (çing. - türk. e.) (Erkekte) Edilgin eşcinsellik. –Travestilik, kılık değiştiricilik: *"Homoseksüellik... Şorololuk... Kendi sözlüklerindeki bir deyişle de 'Lübinya'lık..."* (anonim, **Biz Şorololar**).

ŞOROLOP. Bk. HAM HUM ŞARALOP.

ŞORULU. Bk. ŞOROLO.

ŞOVŞAK i. Çocuk. ŞÖRŞAK, ŞÖVŞAK biçiminde de söylenir. Bk. ÇORSAK.

ŞUGAR s. (çing. *şukar*, "güzel, hoş"tan) Güzel, hoş, alımlı (insan, erkek): *"Hey şugar manti, takılsana bize..."* (anonim, **Biz Şorololar**). *"İkinci travesti– Vallahi gaci, laço pek şugar. Yanında biri daha var. İkiye iki..."* (Dr. Arslan Yüzgün, **Uçurum**)

(Sözcük, *schukker,* şukker biçiminde Alman argosunda da yer alır - Siegmund A. Wolf, **Wörterbuch des Rotwelschen**).

ŞULLE i. (çing.) Dişilik organı, vagina. ŞÜLLE diye de söylenir: *"Üoop! Anam bize de göster şülleyi... Bi tarafımız şişicak!"* (Hasan Kaçan, **Eşşek Herif**).

ŞURUP s. (ar. *şurûb*'dan) Tatlı. • Kolay. Ayr. bk. ŞURUPÇU.

ŞURUPÇU i. (ar. - türk.) İçindeki uyuşturucu maddeler (örneğin, kodein) için öksürük şurubu türü ilaç tiryakisi olmuş kimse.

ŞUT ÇEKMEK, ŞUTLAMAK. Bk. ŞÜT ÇEKMEK, ŞÜTLEMEK.

ŞÜLLE. Bk. ŞULLE.

ŞÜT ÇEKMEK d. (ing. *shoot;* türk.) Kovmak; atmak; bırakmak, terk etmek: *"–Orrayt Bediş, artık moruk lisana şüt çektik, yeni stil türkçe konversasyona başladık."* (Ramiz Gökçe, karikatür). • (Birisine) Tekme atmak.

ŞÜTLEMEK f. (ing. - türk. e.) Kovmak, atmak. • İşten atmak. • (Birisini) Tekmelemek.

T

TAAHHÜTLÜ i. (ar. *ta'ahhüd;* türk. e.) Tabanca. İyi nitelikli tabanca.

TABAK i. (ar.) (Kadında, kızda) Kasık.

TABANCA i. (fars. *tabânçe*'den) (Cepte taşınan) Rakı, şarap, konyak vb. içki şişesi.

TABAN HALISI d. es. Bin liralık banknot.

TABANININ ALTINA TAKILMAK d. (Birisini) Sürekli izlemek; ardına düşmek; çok yakından takip etmek.

TABANVAY i. (ing. *tramway*'den *tramvay*'a ben. *taban–vay*) Yaya yolu. • Ayaklar. • Yürüme, yayan gitme: *"Yoksa bütün gezintiler tabanvay ile yapılırdı. Arada sırada tramvay..."* (Hasan Âli Yücel, **Geçtiğim Günlerden**).

TABELA i. (ital. *tabella*'dan) (Kumarda) "Ortada bulunan bütün para üzerinde kumarhane işleticisinin hakkı, mano" anlamında kullanılır: *"...Ya da 'tebeşire veya tabelaya' giderdi 50 lira."* (Kayhan Sağlamer, **Türk Mafiası**).

TABELACI i. (ital. - türk. e.) Kumarda oyunun düzenini yöneten kimse, krupiye: *"Manoyu namlı kabadayı adına tabelacı denilen krupiyeler toplardı."* (Kayhan Sağlamer, **Türk Mafiası**).

TABUTLUK i. (ar. *tâbût;* türk. e.) Bir dönemde (1940 ve sonrası) tutukevi, hapishane gibi yerlerde bulunan çok küçük hücre: *"Poliste sorgu, falaka gibi geleneksel işkence yöntemi, yeni uygulamaya konan tabutluk yöntemi ile takviyeli olarak uygulanmaktadır."* (Mihri Belli, **İnsanlar Tanıdım**).

TABUTUNA SARILAYIM d. (ar. *tâbût;* türk.) Samimi arkadaşlar arasında "lütfen, ne olur" anlamında kullanılır: *"Yap bi kıyak baba, tabutuna sarılayım çek bi kıyak bize."*

TAHIL i. (ar. *tahl*) Kaba saba kişi, kentin görgü kurallarına uyamamış köylü.

TAHRETSİZ s. (ar. *tahâret;* türk. e.) es. Müslüman olmayan, kâfir, gâvur. –Müslümanlığın temizlik kurallarını yerine getirmeyen (kimse).

TAHTA KERİZİ d. (fars. – çing. – türk. e.) Zar oyunu, kumarı, örneğin barbut: *"İkincisine de 'Tahta kerizi' denir ki zarla oynanılan oyunlardır."* (Hulûsi Kodaman, **Zar-Kâğıt Oyunları ve Hileleri**). Ayr. bk. KERİZ; PAPEL KERİZİ.

TAHTAKOZ i. (yun. *taktikos*'tan) es. Polis memuru, güvenlik görevlisi, sivil polis: *"...sen köşede dur, tahta koz gelirse bize işaret çek! Biz dalgayı tamamlarız."* (Server Bedi, **Hey Kahpe Dünya**). TAHTAKOS diye de kullanılır.

TAHTAKURUSU i. (fars. *tahte,* türk.) (Eskici esnafı, müzayedeci esnaf için) Mal sahibi.

TAHTALI KÖY d. (fars. *tahte; kûy;* türk. e.) Mezarlık, gömütlük, kabristan: *"Şimdi ona da bir pul yapıştırıp tahtalı köye iadesiz taahhütlü postalayalım..."* (Oğuz Aral, **Utanmaz Adam**).

TAHTALI KÖYE YOLLAMAK d. (fars. - türk.) Öldürmek: *"...bir yumrukta on polisi tahtalı köye yolladığını göğsünü gere gere anlattı."* (Anthony Burgess–Aziz Üstel, **Otomatik Portakal**).

TAHTEL BAHİR. Bk. İMANIM TAHTELBAHİR.

TAK i. ve zf. (ono.) Bir şeyin aniden olduğunu anlatırken kullanılır. "Hemen, o anda, derhal, çabucak" anlamlarında söylenir: *"Tak, hemen giriştim. Dedim ki, küçük hanım dedim, müsaade ederseniz tramvayı birlikte bekleyelim, dedim..."* (Orhan Kemal, **Devlet Kuşu**).

TAKA i. Otomobil vb. motorlu araç. Özellikle, eskimiş, kırık dökük, ama hâlâ işe yarayan motorlu araç: *"Bence daha çok indirmek gerekir sizin o tarifeyi, böyle bir takayla!"* (Raymond Queneau-Tahsin Yücel, **Zazie Metroda**). TAKATURİST de denir.

TAK FİŞİ BİTİR İŞİ d. (fr. *fiche*'ten *fiş*, türk.) "Hemen çözümle(mek), çabucak hallet(mek)" anlamında kullanılır.

TAKILGAN i. Belirli bir kahve, meyhane, diskotek vb. yerin sürekli müşterisi, müdavimi: *"...köhneyi de yıktılar biliyosun bi sıcak çay atardım dedim ama köhneyi de yıktılar biliyosun ordaki takılganlar daaldı nerelere..."* (Hulki Aktunç, **Madi Hayat in the Dark**). • (Birisinden) Sürekli borç isteyen, genellikle de borcunu vermeyen kimse: *"...bi on kafa borç takılsana diyorum ben buna na sana takılgan diyo bu bana..."* (Hulki Aktunç, **Madi Hayat in the Dark**).

TAKILMAK f. (Kahve, meyhane, diskotek vb.ne) Belirli aralıklarla sürekli gitmek, müdavim olmak: *"Tüm fırın işçileri bu kahveye takılıyor oradan işe gidiyorlar."* (Ahmet Çakal, **Serseriler Arasında**). • (Birisiyle, bir toplulukla, bir çeteyle vb.) Belirli bir süre hep beraber olmak, sık sık onlara katılmak: *"Vaay" Sami naaber? Akşam bizlen takılıyo musun?"* (Engin Ergönültaş, **Zalim Şevki**). • (İçki, uyuşturucu vb. bir şeye) Belirli bir süre müptela olmak, o şeyi kullanır olmak: *"Önce finodan gittiydik anacım, paspala mı düşersin soonacıma, taş tutunca da beyaza mı takılırsın ne bok yersin?"* • Yapmak, etmek: *"Beyoluna çıkalım. Kafamıza göre takılırız."* (Hasan Kaçan, **Eşşek Herif**). • Vermek, borç vermek.

TAKIM i. Erkeklik organı ve husyeler, penis ve testisler: *"Kayarto– Öyle ama, bakalım o takımlarını kullanabiliyor mu? Kavuklu– Ulan, bir kere tecrübe ediniz de, eğer ben takımları idare edemezsem..." (...) "Pişekâr– Olur. Haydi, birader, buyurun gidelim de ben sana dükkanı teslim edeyim; takımları da eline vereyim. Kavuklu– O takımları sen babanın eline ver."* (Orta-oyunu, **Fotoğrafçı**). *"Bir bakım gerekse, önce o besmelesizin takımlarına bakılmalı ki, sünnetli mi, kabuklu mu?"* (Kemal Tahir, **Damağası**). *"Yani basbayağı erkekti. Takımları yerinde duruyordu."* (Dr. Arslan Yüzgün, **Mavi Hüviyetli Kadınlar**). *"Azgın Christine önce alttan adamın havada sallanan takımları ile oynadı."* (anonim, **Diple**). (Genellikle çoğul biçimde kullanılır.) TAKIM TAKLAVAT da denir.

TAKIM AÇMAK d. es. Yürürken hızlanıp koşmaya başlamak. Ayr. bk. AÇIK AYAK.

TAKIMI YATIRMAK d. Başarısızlığa uğramak; uğradığı başarısızlık başkalarına da kötü etkide bulunmak. • (Sporda) Başarısızlığı yüzünden, takımın yenilmesine yol açmak.

TAKIM TAKLAVAT. Bk. TAKIM.

TAKINTI i. Borç: *"Bu parayla bakkal borcunu mu kapasa? Kasaba olan takıntıyı mı kesse?"* (Orhan Kemal, **Balon**). • (Birisinin) Sevgi, aşk, cinsel ilgi vb. nedeniyle bağlantılı bulunduğu kimse: *"Ablasının takıntısı, derdini elemini unutturmak üzere mahallede kendine başka metres bulur, kurtulur."* (Mehmet Seyda, **Bana Karşı Ben**). • (Öğrenci için) Öğretim dönemi sonunda, geçerli not alınamamış ders: *"–Kaç takıntın var? –Eşek yüküyle."*

TAKKEYİ YEME d. (ar. *tâkıyye;* türk.) (Basketbolda) Hücum oyuncusu fileye atış yaptıktan sonra, rakip bir oyuncunun topa vurarak topun potaya gitmesini engellemesi. BEYİN SOTE diye de söylenir.

TAKLA i. Uyuşturucu maddenin tam, nihaî etkisi.

TAKLAYA GELMEK d. Uyuşturucu maddenin etkisiyle kendinden geçmek: *"Diazem de aldığı için habire taklaya geliyor..."* (Kanat Güner, **Eroin Güncesi**).

TAKMAK f. Önem vermek, değer vermek, ilgi göstermek: *"Dünyayı takmazdı, uçarının biriydi. Gün gelir kaybolurdu."* (Tarık Dursun K., **Hasangiller**). *"...ana mana baba maba takmiycam bugünden sonra biliyo musun..."* (Hulki Aktunç, **Madi Hayat in the Dark**). • Borç alıp ödememek: *"Herif milyonla paps takıp pır!"* • (Mahkeme) Hüküm giydirmek; cezaya, mahkûmiyete karar vermek: *"Eski sabıkalar da meydana çıkınca, bize sekiz sene dört ayı taktılar."* (Kemal Tahir, **Damağası**). *"Gı-*

yabında altı ay takmışlar..." (Halit Çapın, **Babası Fil Olan Fare**...). • (Bir üst bir astı, bir öğretmen bir öğrenciyi) Mimlemek, onu özel bir ilgiyle izlemek, ona başkalarından (olumsuz anlamda) farklı davranmak: *"Ramses'i kim ipler dedik, herif taktı, tarihten gümledik."* • (Öğrenci) İkmale kalmak. Sınıfta kalmak: *"Cebirci cebreyleyip biz de kopişe yataraktan taktık."* • Vurmak; bıçaklamak; bıçakla yaralamak: *"–Gelmezseniz size bir iki tane takar. –Ne takar? –Vurur, yani bıçaklar..."* (Özcan Ercan, **Bu Çocuklara Yazık**). • Gol atmak: *"Oolum, geçen size beş tane takmadık mı?.. Alışamazsın tabi..."* (Hasan Kaçan, **Eşşek Herif**).

TAKO s. (*tak-mak*'tan *tak-o*) İlgili, aklını takmış: *"Aslında ben harflere de tako bi adamım."* (Hulki Aktunç, **İtiraf-Nağmeler**).

TAKOZ KOYMAK d. (yun. *takos;* türk.) (Bir eylemi, bir işi) Engellemek. Engellemek için çabalamak.

TAKSİ ÇALIŞMAK d. (fr. *taximètre*'den kıs. *taksi;* türk.) (Fahişe) Belirli bir aracıya, muhabbet tellalına bağlı olmadan çalışmak.

TAK TAK d. (fr. *tac tac,* "cinsel ilişki") Cinsel birleşme, ilişki.

TAK TAK OTELİ d. (fr. *tac tac,* "cinsel ilişki" ve *hotel*'den) Yolcu ağırlamaktan çok fuhuş ilişkileri için kullanılan otel.

TAKTIRMAK f. (Bir kız ya da kadın) İlişkili bulunduğu ya da nişanlı, evli bulunduğu erkekten habersiz, başka erkeklerle ilişki kurmak, düşüp kalkmak; erkeğini aldatmak, boynuzlamak: *"...metelik yollayamadığı genç karısını düşünüyordu: Belki de bu kadın ona 'taktırmakta!'..."* (Reşat Enis, **Yolgeçen Hanı**). *"Benden başka her kadın taktırır sana, her kadın her kadın!"* (Orhan Kemal, **Müfettişler Müfettişi**). *"Taktırdığını bilmiyor muyum? Yattığımız günle doğumu arasındaki süre dokuz ay, on günü doldurmuyor! Demek daha önce başkasından gebe kaldı diyorum..."* (Fakir Baykurt, **Yüksek Fırınlar**).

TAKUNYALI i. (yun. *takunî*'den *takunya-lı*) Yobaz.

TAKVİYELİ i. (ar. - türk. e.) Barbitürat türü uyuşturucu ilaç, Revonal: *"...yabancı sermayeyle ortak bir ilaç fabrikasının 'sarı bomba', 'takviyeli' lakaplı ilaçları ticari isimler altında kontrol dışı ürettiğine dair ihbarlar var."* (Yıldırım Çavlı–Oktay Özeskici, **Beyaz Ölüm**).

TALEBE i. (ar.) Kodein içeren uyuşturucu ilaç.

TALİGA i. (sl. *telega*'dan) Otomobil: *"Kara kamyon taliga / çöplük onun başkenti"* (Hulki Aktunç, **Yeraltı Destanları**). *"Harç bitti, yapı paydos... Haydi bakalım, herkes taligasına..."* (anonim, **Biz Şorololar**). (TALİNO da denir.)

TALİGATÖR i. (sl. *telega;* fr. e.) Şoför, sürücü.

TALİM ETMEK d. (ar. *ta'lîm;* türk.) İstenenden daha azıyla yetinmek zorunda kalmak: *"Çocuklar son derece iyi niyetliydiler, üstelik o güne kadar ikiyüz üçyüz bine talim ettikleri köşklerinde birden bire 'keşfedilmiş' olmanın heyecanını yaşıyor..."* (Engin Ardıç, **Doğru Söyleyeni Dokuz Köyden**...). *"Naaptık, kuru ekmeğe talim ettik, iki su bi ekmeğe talim ettik, talimatın bu olsun anam, dayanırız."*

TALİNO. Bk. TALİGA.

TAM i. (ar. *temm*'den) Dolar, amerikan para birimi. Ayr. bk. YARIM.

TAMAMLAMAK f. (ar. *tamâm;* türk. e.) (Erkek) Cinsel ilişkide bulunmak, düzmek. • Erkeklik organını sokmak.

TAM DİZEL d. (ar. -insan adı *Diesel*) Orospu, fahişe. • Edilgin eşcinsel erkek. • Hem vaginal, hem anal ilişkiye giren fahişe, iki taraflı cinsel birleşme yapan fahişe. Ayr. bk. DİZEL, YARIM DİZEL, KOMPLE.

TAM GAZ d. (ar. – lat. *chaos*'tan *gaz*) Aceleyle, hızla, çarçabuk, hemen: *"Sonra tam gaz Fransız kızın kabinesinin oraya..."* (Tekin Aral, **Fırt'a Bakış**).

TAMİR ATELYESİ d. (ar. *ta'mîr;* fr. *atelier;* türk. e.) Fahişe, orospu, hayat kadını. • Zührevi hastalıklar hastanesi.

TAMİRHANE i. (ar. *ta'mîr;* fars. *hâne*) Zührevi hastalıklar hastanesi. İstanbul'un Cankurtaran semtindeki zührevi hastalıklar hastanesi: *"Hayat kadınları buraya 'ta-mirhane' diyorlardı."* (Nokta, röportaj). Eşanl. CAN CAN.

TAMPON i. (fr.) (Kadında, kızda) Göğüsler, memeler. • Kalçalar.

TANGO s. ve i. (isp). es, Toplumun genel kurallarına aykırı giyinen, aykırı davranan (kız, kadın): *"Hele Beygir Kâzım, kardeş bellediği adam, üç tane tango orospusunun önünde ona nasıl vurur?"* (Attilâ İlhan, **Kurtlar Sofrası**). *"Ne tango karıydı bilir misin? Cadde-i Kebir'e bol etekle donsuz çıkardı."*

TANKER i. (ing.) Hapisteki kocası, sevgilisi adına çalışan, iş gören kız, kadın (fahişe): *"Dışarıda kahveleri ve iki adet 'tanker'i varmış."* (Baskın Oran, **Nerde O Eski Mapusaneler**).

TANJU i. Edilgin eşcinsel erkek. Görünümü, davranışları kadınsı erkek.

TANTANA i. (ar.) Anlamsız, yararsız, boş söz. • –İleri geri konuşma: *"Tantana istemez. Daha iyi bi iş bulan varsa gidip orda çalışsın..."* (Hasan Kaçan, **Hasan'ın Saksısı**). • (Sesle, sözle) Gürültü, vaveyla: *"Bizim tantanamız ortalığı yumuşatıyordu da zaten."* (Neyyire Özkan, **Cezaevi Cezaevi**). • Abartılı konuşan, laf kalabalığı yapan, lafazan kimse: *"Bana da derler oy Tantana Mustafa / Bakma gülüm ellerin ettiği lafa"* (Hulki Aktunç, **Lodos Düğünü**).

TANTANA ETMEK d. (ar. - türk.) Anlamsız, yararsız, boş laflar etmek; kuru gürültü yapmak: *"–Tantana etme de ekmeğini ye. Çabuk ol bi şaraplamadan gidelim."* (Ahmet Çakal, **Serseriler Arasında**). • (Sesle, sözle) Gürültü etmek, vaveyla koparmak.

TANTUN. Bk. DANDUN ETMEK.

TANTUNA GİTMEK d. es. *"Tantuna gitmek tabiri yavaş yavaş unutuluyor. Bu söz Abdülhamid devrinde 'sürülmek, sürgüne yollanmak' mânâsına kullanıldığından ve hemen hemen herkes sürülme tehlikesiyle karşı karşı bulunduğundan gizli konuşmalarda çok geçerdi. Aslı nedir? Bilmiyorum, daha ziyade eskiden elfaz-ı savtiye dediğimiz, seslerden yapılan kelimeleri andırıyor: cumburlop, pataküte, çatpat filan nevinden..."* (Refik Halid Karay, **Bir Ömür Boyunca**). Geçerli bir neden olmaksızın zarar görmek, boş yere kayıp etmek; yaralanmak, ölmek: *"Bok yoluna tantuna da gidebilirdik. Eee bu işlerde öylesi de olur böylesi de."* (Attilâ İlhan, **Sokaktaki Adam**).

TANYER i. *"Karagözcü argosunda çalgı, eğlence mânâsında kullanılan bir kelime."* (Uğur Göktaş, **Karagöz Terimleri Sözlüğü**).

TAPON s. (erm. *taponk*, "döküntü") (Kişiler, canlılar için) Önemsiz, değersiz, düşük nitelikli: *"–Ne olacak. Tapon kaltağa eşek gibi kendimizi soydurduk, dedi."* (Reşat Nuri Güntekin, **Damga**). *"Dördü Çin, dördü Capon. Çık paraları tapon oğlu tapon!.."* (Adnan Veli, **Mapushane Çeşmesi**). *"...tapon bir herif bu, biliyorum artık..."* (Leyla Erbil, **Biz İki Sosyalist Erkek Eleştirmen**). *"Zaten bütün karılar tapon. Beyoğlu'na çıkalım, en güzel karıları araklarız."* (Öztürk Serengil, **Yeşilçam'ı Benden Sorun**). *"...bunlar da genellikle Sündüs, Gülbeyaz, Dürdane, Hanım, Şeker gibi birtakım tapon karılardır ki, şalvarı kirli, topuğu çatlak, apışarası kokar, kolu başı tombul birtakım nisa taifesidir..."* (Engin Ardıç, **Bunu Yazan Tosun**). • (Nesneler için) Kötü niyetli, eski püskü, modası geçmiş: *"...birinin elinde tapon bavul gördüm mü canım sıkılır. Dahası var, bavulu tapon diye bir insana kinlenebilirim."* (J.D.Salinger–Adnan Benk, **Gönülçelen**).

TARAK i. (*yarak*'tan n.) Erkeklik organı, penis.

TARAMAK f. Çalmak.

TARET i. (ing. *turret*'tan) (Kadında, kızda) Göğüs, memeler.

TARİ i. es. Jigolo; fahişenin "belalı"sı, "dost"u.

TARİKA i. Sakal. Bıyık. TRİKA da denir. Ayr. bk. TRİKA, TRİKACI.

TARİZ i. (ar. *ta'rîz*den?) Aşk, sevda.

TARİZAN i. Âşık(lar), sevdalı(lar).

TARİZLİK i. Sevgili.

TARLA i. Esrarı katılmış, sarılmaya hazır sigara.

TARLA ÇAMURLU d. Âdet, aybaşı halini nitelemek için kullanılır.

TARTARICI i. Zevzek; başkaları konuşurken söze yerli yersiz karışan kimse.

TARZAN. Bk. BAKIMSIZ TARZAN.

TAS i. (ar. *tass,* "çanak"tan) Kalçalar, kıç.

TASI KIRMAK d. (ar. - türk.) Kıç üstü düşmek.

TASMA i. (Kumarda) Toy, hileyi anlamayan oyuncu. • Kravat.

TAŞ i. Para. Lira.

TAŞAĞA ALMAK d. (Birisiyle) Alay etmek, gırgır geçmek. • (Bir şeye) Gereken önemi vermemek.

TAŞAĞIMA KADAR d. "Bana ne, beni ilgilendirmez, ne yaparsan yap" anlamlarında kullanılır: *"Karagöz– Hanımefendi, sen de Arap'ın arkasından taşağına kadar git."* (Karagöz, **Abdal Bekçi**).

TAŞAK i. Cesaret. Yiğitlik. Erkeklik.

TAŞAK ALTI OKKA d. (türk. - ar. *ukka*'dan okka) "Mert, cesaretli, güçlü" anlamlarında kullanılır: *"Laçoda taşak altı okka, paparonlara aldırmadan yürüdü gitti."*

TAŞAK GEÇMEK d. Alay etmek, gırgır geçmek: *"Bana bak, orda yan gelmiş yatıyorsun. Gecenin bu saatinde bizimle t... geçiyorsun."* (Öztürk Serengil, **Yeşilçam'ı Benden Sorun**). • (Bir şeye, bir konuya) Gereken önemi vermemek.

TAŞAK KEBABI d. (türk. -ar. *kebbeb*'den *kebap*) İstirahat, dinlenme. • (Özellikle bir işi yapmak gerekirken o işi yapmayıp oyalanan kimselerle ilgili olarak kullanılır.) • (Erkek) Bir ısınma aracının yakınında tembelce durma, yatma, dinlenme. TAŞAK KEYFİ de denir.

TAŞAK KEYFİ. Bk. TAŞAK KEBABI.

TAŞAKLI s. Cesur, güçlü, mert: *"Karının taşaklısı başka!.."* (Fakir Baykurt, **Yüksek Fırınlar**). *"–Taşaklı karı, helal olsun yani..."* (İrfan Yalçın, **Genelevde Yas**).

TAŞAK YAPMAK d. Dinlenmek, tembellik, avarelik etmek.

TAŞ ARABASI d. Bön, aptal, avanak: *"Ulan bu kayarto bizi taş arabası mı belledi? Mangiz yetiştiremez olduk."* (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**). *"–Yörüüü taş arabası!!"* (Orhan Kemal, **Gurbette**).

TAŞ GİBİ d. (Kadın, kız için) Vücudu diri, taze, gergin: *"Bir de sıyırınca her şey görünüyordu. Kızın bacakları taş gibiydi."* (anonim, **Derin Gırtlak**). • Yeterince uyuşturucu kullanıp iyice esrimiş, sarhoşlamış.• Tartışılmaz, kesin: "*Taş gibi sekiz zöfürüm var. Karne toto*".

TAŞ KOYMAK d. Durmak. • Susmak, sözü kesmek: *"Nuri-Hatta bir keresinde de hiç unutmam, affedersiniz... Osman –Taş koy!"* (Aziz Nesin, **Toros Canavarı**). *"Çok gır kaynattık. Artık taş koyalım."* (Özdemir Kaptan-Arkan, **Beyoğlu-Kısa Geçmişi, Argosu**). • (Birisinin) sözüne karışmak, sözünü kesmek. • (Birisinin) İşini bozacak, amacına aykırı olacak biçimde davranmak: *"Raconuma taş koyanı kırka doğrarım, birisini ahfadı alır."*

TAŞLIK i. Mezarlık.

TAŞLI KÖY d. (türk. -fars. *kûy*'dan *köy*) Mezarlık.

TAŞLI KÖYÜ BOYLAMAK d. Ölmek: *"Taşlı köyü boylarsın ne olacak?"* (Orhan Kemal, **Avare Yıllar**).

TAŞ TUTMAK d. Parası olmak, para kazanmak: *"Karagöz– Taş tutsam burada ne işim var? Eve giderim, mis gibi karıcığımla otururum."* (Karagöz, **Ters Evlenme**). *"Peder bey –nur içinde yatsın– sağlığında biraz dünyalıklıydı. Taş tutardı."* (Tarık Dursun K., **Kamyon Deviren**).

TATAK YAPMAK d. Sümüğüyle oynamak: *"Vay pis! Burnunu karıştırıp tatak yapıyosun ha. Pisler ölür tamam mı!.."* (Hasan Kaçan, **Buluş Bill**).

TATALACI. Bk. TATULACI

TATARA TİTİRİ d. İşe yaramaz, önemsiz, değersiz: *"...a'cılardan 'bi adam' çıkmış*

nı duyacak mıyım? Yoksa hepsi de tatara titiri mi?" (Ece Ayhan, **Çanakkaleli Melahat'a İki El Mektup**...).

TATAVA i. Bir anlamı, bir değeri olmayan söz, laf kalabalığı. –Kuru gürültü, vaveyla: *"Baksana be aga, içersi tatava!"* (Y. Kenan Karacanlar, **Babıali Kaldırımlarında Bir Adam**).

TATAVACI i. Geveze, konuşkan, lafazan: *"Lâkin, herif bir konuşuyor efendi, tatavacı Haydar bile karşısında sustalı maymuna döndü."* (Orhan Kemal, **Müfettişler Müfettişi**).

TATAVA ETMEK d. Gevezelik etmek; laf ebeliği yapmak; boş yere uzun uzun konuşmak: *"Daha geçen maçta iki tane salladık... Hâlâ tatava ediyosun..."* (Altan Erbulak–Orhan Alev, **İki Üşütük**).

TATLI s. Deli, çılgın, ruhsal dengesini yitirmiş. • Sarhoş, esrik.

TATLI ÇİŞ d. Cinsel uyarılma durumunda, dişilik organındaki ıslaklık, döl yolundaki nemlenme.

TATO i. ("sıcak" anlamında çing. k.) Hamam. (Sözcük, Alman argosunda da "sıcak" anlamında kullanılır-Siegmund A. Wolf, **Wörterbuch des Rotwelschen**). Ayr. bk. TATU.

TATOCU i. (çing. – türk. e.) Hamam. Hamamcı. T. iç. bk. SUPET YAPMAK.

TATU i. (çing.) *"Karagözcü argosunda Karagöz oynatılan kahveye verilen ad."* (Uğur Göktaş, **Karagöz Terimleri Sözlüğü**). Ayr. bk. TATO.

TATULACI i. (hint. *datura,* "tatula; zehirli, uyuşturucu bir bitki"; türk. e.) es. Kişiyi, yiyecek içeceğine tatula koyup uyutarak soyan kimse, soyguncu. • *Uyuşturucu madde olarak boru çiçeği tohumunu, tütün içine koyarak, sigara halinde içen kişiye 'Tatalacı' denir.* (Ayvalık-Çanakkale)": Turhan Baytop, **Türkçe Bitki Adları Sözlüğü**. (*Tatulacı*'yı Gelibolulu Mustafa Âli anar; XVI. yy.; Baytop, XX. yy; gelenek derin!)

TAV i. (fars. *tâb*'dan) (Bir şey, bir durum) Uygun olma, hazır olma. • (Bir kimse) Eğilimli, hazır, yatkın olma: *"Ayten'e o iri, yemyeşil gözleriyle baktı: -Enayilerin topu tav ama..."* (Orhan Kemal, **Bir Filiz Vardı**). • Yalan. • Dolandırma; dolandırıcılık: *"–...Irza, namusa dolanmak onda, üçkâğıt atmak onda, manita, söğüş, tav, dızdızcılık hep onda."* (Orhan Kemal, **Tersine Dünya**).

TAVA GELMEK d. (fars. - türk.) Uygun, hazır duruma gelmek. • Aldanmak, kanmak: *"Mastorum gelmem tava / Ateş verir çakmak kava"* (Server Baba, nefes).

TAVA GETİRMEK d. (fars. - türk.) Uygun duruma getirmek, yatkınlaştırmak, razı etmek. • İnandırmak, kandırmak: *"Amerikalı zayıf tarafını bilirdi ağabeysinin. Allem eder, kallem eder, tava getirirdi."* (Tarık Dursun K., **Hasangiller**).

TAVA GİRMEK d. (fars. - türk.) Eşanl. TAVA GELMEK: *"Bu moruk ağızlarını müdüriyete gidince yaparsın sen, bak bakalım tava girecek kaval bulabilecek misin?"* (Attilâ İlhan, **Kurtlar Sofrası**).

TAVCI i. (fars. - türk. e.) (Açıkartırmada) Malın fiyatını artırmak için araya giren esnaf, kızıştırıcı. • Düşük değerli takı, saat vb. bir nesneyi yüksek değerliymiş gibi tanıtarak satan dolandırıcı (genellikle bir yardımcıyla birlikte dolandırıcılık yaparlar): *"Tavcılardan biri elindeki mal'ı av'a tanıtırken, diğeri ortalığı kızıştırır. Satıcı malı ona satmak istemez."* (Güneş, **16 Çeşit Yankesicilik Var**). • Kumar, üçkâğıt gibi oyunlarda, bazı dolandırıcılık türlerinde yardımcılık, dümencilik yapan kimse: *"–Senin kumarın tavcısı, bu gebeş mi?"* (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**). *"Zincir sıyrılır çıkarsa, kaybettiniz, parmağınıza takılırsa koyduğunuz kadar para kazanıyorsunuz. Esasta parmağınıza takılma ihtimali hiç yok... Yahut ki kumar sahibinin tavcısı olacaksınız."* (F. M. İkinci, **Kara Nara**). • (Genel anlamda) Yalancı, uydurukçu; amacına ulaşmak için yalan söyleyen, sahte davranışlarda bulunan kimse.

TAVCILIK i. (fars. - türk. e.) TAVCI (bk.) türü dolandırıcılık: *"Fotograf ve mücevher tavcılığı: Aynı usulle 2 kişi ile Müşteri yani*

kendi tabirleri ile (Kerizi Tava) getirirler." (Başkomiser Yılmaz Ertunç, **Yankesicilik**). *"...'tavcılık' denilen yolun yolcusu Zafer Erdoğan da çağımızın önde gelen rezil taifesinden sayılırlar..."* (Engin Ardıç, **Doğru Söyleyeni Dokuz Köyden**...). • Kumarda hile yapana, dolandırıcılık düzenleyen kimseye yardımcılık etme, yardakçılık. • Yalancılık, uydurukçuluk, sahtecilik.

TAV ETMEK d. (fars. - türk.) İkna etmek, razı etmek: *"Odacılar dahil herkes tav etmek için ardından koşuyor."* (Muzaffer Buyrukçu, **Onlar**). • İnandırmak; kandırmak: *"Ben tav edicem onu zaten, kendisi hemen sadede geliyor, tamam mı koçum."* (Öztürk Serengil, **Yeşilçam'ı Benden Sorun**).

TAVINA GETİRMEK. Bk. TAVA GETİRMEK.

TAVLA i. (ar.) es. Aşevi, lokanta.

TAVLAMAK f. (fars. - türk. e.) Eşanl. TAVA GETİRMEK, TAV ETMEK: *"Güldü. Acılıydı ama. 'Tavla bakalım' dedi."* (Tarık Dursun K., **Hasangiller**). • (Birisini) Arkadaşlığa, birlikte olmaya razı etmek.

TAVLANMAK f. (fars. - türk.) TAVLAMAK (bk.) işine konu olmak. TAVA GELMEK (bk.) TAV OLMAK (bk.)

TAV OLMAK d. (fars. - türk.) İnanmak, kanmak. • (Birisine) Eğilim duymak, onunla ilişki kurmaya anık olmak: *"Neşen bilir/ Bana tav olan çok"* (Gürkal, Aylan, **Ömür Biter Yol Bitmez**). *"Trenlerde her önünüze düşen kadına tav olmayın emi?.. İşte adamı böyle söğüşlerler cicim... İmza ve yazan: Tren Faresi Suzan."* (Süavi Süalp, **Trendeki Kadın**). *"Bu kız sana tav olmasaydı, bugün böyle şişinir miydin, ha, söylesene?"* (Y. Kenan Karacanlar, **Babıali Kaldırımlarında Bir Adam**).

TAVŞAN s. ve i. Edilgin eşcinsel (erkek). • (Kadında, kızda) Tüylü kasık.

TAVŞAN OĞLANI d. es. Dansçı genç erkek, köçek.

TAVŞAN YAVRUSU d. "Olağandan büyük erkeklik organı" anlamında söylenir. Eşanl. BEBEK ÖLÜSÜ GİBİ.

TAVUĞUNA KIŞT DEMEK d. (Birisinin) İşine karışmak. –Çıkarına engel olmak. • (Bir erkek, bir diğerinin) İlgili olduğu kız ya da kadına yakınlık duyduğunu belli etmek.

TAVUK i. Kadın. • Ev kadını, evli kadın. • Hayat kadını, fahişe: *"Piyasa kadınları için ise 'tavuk' deyimi kullanılır."* (Akın Kıvanç, **Maşalar Müşteriler**).

TAVUS i. (ar. *tâvus*) Kusmuk, gasiyan.

TAVUS KUYRUĞU d. (ar. - türk.) Kusmuk; özellikle aşırı sarhoşluktan dolayı çıkarılmış kusmuk: *"Üçü de bulut mu bulut: Enselerine bir fiske vursan tavus kuyruğunu renk renk önüne yayacaklar."* (Attilâ İlhan, **Sokaktaki Adam**). *"...bir sarhoşun çıkardığı 'tavus kuyruğu', telleri dağılmış süpürgeyle bir güzel toparlanıp sokağa, evin hemen önüne yığılacak..."* (Engin Ardıç, **Doğru Söyleyeni Dokuz Köyden**...).

TAVUS KUYRUĞU ÇIKARMAK d. (ar. - türk.) Kusmak. Bk. TAVUS KUYRUĞU.

TAYFA i. (ar. *ta'ife*'den) Herhangi bir kimse: *"Bu tayfa niçin dolanıp duruyor buralarda?"* • Belirli bir topluluğa, çeteye bağlı kimse: *"...bütün tayfa hâlâ Metin der başka şey demezdi."* (Zaven Biberyan, **Yalnızlar**).

TAYINCI s. ve i. (ar. *ta'yîn*'den *tayın–cı*) Eşcinsel erkeklere aracılık eden (erkek), eşcinsel pezevengi, puşt: *"Çelebi– Nasıl edeceğiz? Çenen tutulsun! Karagöz– Senin tutulsun, koca tayıncı!"* (Karagöz, **Abdal Bekçi**). • Edilgin eşcinsel erkek, eşcinsel fahişe: *"–Hangi oğlanı? Pandeli tayıncısını mı? Şunun lafını açmayın demedim mi yahu?"* (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**).

TAYINCILIK i. (ar. - türk. e.) Eşcinsel erkeklere pezevenklik etme, puştluk: *"I. Çelebi– Ben öyle bir sanat öğrenmeliyim ki başka bir yere gidersem para kazanmalıyım. Karagöz– (İçeriden) Ben sana bir tayıncılık sanatını öğreteyim, nereye gitsen günde bir lira kazanırsın."* (Karagöz, **Canbazlar**). • (Erkek için) Edilgin eşcinsel olma durumu, edilgin eşcinsellik.

TAYYARE i. (ar. *tayerân'* dan osm. k.) Çok sarhoş kimse: *"Alkolik, şarapkolik, matiz, tayyare ve leyla, dut oğlu dut!.. Koca ormanda düşecek bir delik buldun gene."* (Oğuz Aral, **Utanmaz Adam**).

TAYYARE MEYDANI d. (osm. *tayyare;* ar. *meydân;* türk. e.) Kel kafa, saçsız baş.

TAZE OT GÖRMÜŞ EŞEK GİBİ SIRITMAK d. (fars. *tâze;* türk.) Olumlu bir durumdan ötürü bönce gülümsemek, aptalca keyiflenmek.

TAZI i. es. Hafiye. • Muhbir.

TEBERCE i. Dedikodu.

TEBERCE CERLEMEK d. Dedikodu ederek söyleşmek. Bk. CERLEMEK.

TEBEŞİR i. (fars. *tebâşir*'den) (Kumarda) Mano, oyunda dönen para üzerinde kumarhane sahibi ya da işleticisinin hakkı olarak ayrılan miktar: *"Oysa oyun uzar, sözgelişi iki saat sürerse, kimsede para kalmaz, hepsi tebeşire veya tabelaya giderdi."* (Kayhan Sağlamer, **Türk Mafiası**). *"çiçek bozuğu biri / tebeşiri yazan / suskun ve solgun / gerçek adı bilinmez"* (Mehmet Müfit, **İstanbul'un Ağır Sultanları**). Ayr. bk. TABELA.

TEK i. Masturbasyon, otuzbir.

TEK ATMAK d. İçki içmek; bir dublenin yarısı kadar içkiyi bir yudumda içmek: *"Karagöz– Samatya'da bir tek attım tezgâh başı boş iken / Birkaç tabak kadeh çaldım meyhaneci yok iken"* (Karagöz, **Şairlik**). • (Erkek) Masturbasyon yapmak, otuzbir çekmek: *"...Yok abi ben bu kadar uğraşamam bir kadınla... gidip tek atarım daha iyi..."* (Metin Üstündağ, **Special M'Öyküler**).

TEK DAL d. Tek sigara, tek tek satılan sigara.

TEKE DÜŞMEK d. (Kumarbaz ya da kumar meraklısı) Parasına özellikle göz dikmiş, daha usta, hileci bir kumarbazla teke tek oynama durumunda kalmak (oynama durumunda bırakılmak): *"–Vay Paytoncu vay! Biz teke düşecek hırbolardan mıyız?"* (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**).

TEKE DÜŞÜRMEK d. (Birisinin) Teke düşmesini sağlamak: *"Çok uğraştım, kandırdım, 'bitirim'e gitmesine mâni oldum ve nihayet teke düşürerek iyi parasını aldım."* (Hulûsi Kodaman, **Zar-Kâğıt Oyunları ve Hileleri**). Ayr. bk. TEKE DÜŞMEK.

TEKEL BAYİİ d. (türk. -ar. *bâyî;* türk. e.) Ayyaş, sürekli sarhoş, alkolik.

TEKERLEK s. ve i. Edilgin eşcinsel (erkek): *"Fingirdek / ulan tekerlek / kuş mu yestehledi başına"* (Mahir Dedeoğlu, yayımlanmamış şiirler). *"Kusacaktım ama midem bomboştu. Biraz sonra ikinci tekerlek bana yaklaştı."* (Anthony Burgess–Aziz Üstel, **Otomatik Portakal**).

TEK GÖZ d. Erkeklik organı, penis. • "Vagina, anus" anlamında kullanıldığı da olur.

TEK KÂĞITLI d. (fars. *kağaz,* "kâğıt"; türk.) Bir tek sigara açılıp içine esrar konularak yapılmış esrarlı sigara: *"Tek kâğıtlı içerdi hep. Sigarayı usulca açar, tütünleri çıkarır, parmaklarını bir kuyumcu ustalığıyla çalıştırırdı."* (İrfan Yalçın, **Genelevde Yas**). *"Galon galon şarap, tekkaatlı (esrar) gırla gidiyordu aralarında."* (Y. Kenan. Karacanlar, **Babıali Kaldırımlarında Bir Adam**). TEK KÂĞIT diye de söylenir.

TEKKE i. (ar. *tekye*'den) Kumarhane. • Kahvehane, özellikle esrarkeş kahvehanesi: *"Esrar kahvehanelerine, içinde gizlice esrar içilen kahvehanelere Tekke derler."* (Vâsıf Hiç, **Esrar Üzerine Notlar**). • Mapushane.

TEKKECİ i. (ar. – türk.) Kahvehane sahibi, uyuşturucu satılan kahvehaneyi işleten kimse: *"Oranın sahibi veya diğer deyişle TEKEDZİS (tekkeci-Çev.) bir nargile daha getirir..."* (Gail Holst-V. Çelik Akpınar, **Rembetika**).

TEKKEYE DÜŞMEK d. (ar. - türk.) Kumarhane, kahvehane vb. yere gitmek. • Hapse girmek: *"Ben Burhaniyeli Şoför Arap Cemalim, tekkeye biz de düştük ağabey!"* (Mehmet Seyda, **Dur, Ben Bunu Yazayım da**).

TEK KÜREK d. (Erkek için) Masturbasyon, otuzbir. • Erkeklik organı, penis.

TEK KÜREK KAYIKÇILIK d. (Erkek için) Masturbasyon yapma, otuzbir çekme (alışkanlığı): *"Tek kürek kayıkçılıktan yetişme azgınlığımıza / Gerçekte kancığın kendisi kıçın kıçın yanaşmıştır"* (Ece Ayhan, **Kendi Kendinin Terzisi Bir Kambur**). TEK KÜREK YALOVA diye de söylenir: *"Titredikçe şaşırmış, biraz da korkmuştum, sonra aniden sakinleşti, bir müddet üzerime yaslanıp kaldı. Tek kürek Yalova."* (anonim, **Islak Dudaklar**).

TEK KÜREKLE MEHTABA ÇIKMAK d. (fars. *mâhitâb;* türk.) Masturbasyon yapmak, otuzbir çekmek: *"Hacivat– Ahmak herif! Benimle eğleniyor musun? Karagöz– Eğlenmiyorum, tek kürekle mehtaba çıkıyorum."* (Karagöz, **Bursalı Leylâ**). *"Kurduktu altı ok ile tek fırka sistemi / Mehtaba çıkmışız gibi tek kürek ile"* (Hüseyin Rifat, **Kıt'alar**).

TEK KÜREK YALOVA.Bk. TEK KÜREK KAYIKÇILIK.

TEKLEMEK f. Kekelemek. Konuşurken, bir an ne diyeceğini bilememek, söyleyeceğini unutuvermek.

TEKLİK i. Lira. Bir lira: *"Locasını açarım, hiç eksik etmeyip avucuma tekliği bastırır."* (Mehmet Seyda, **Baba**).

TEKSAS i. (Amerika'da yer adı *Texas*'tan) Futbol maçlarında, stadyumun ayakta maç izlenen bölümü: *"–Numaralı bölümü bize göre değil. Tekliği toka ettik mi, Teksas'a bırakıyorlar."* (Orhan Kemal, **Harika Çocuk**). *"...kenarı tırtıllı bir lirayı bastırıp 'Teksas' tabir edilen telörgülü bölmeden maç seyretmeye çalışırdık."* (Engin Ardıç, **Doğru Söyleyeni Dokuz Köyden**...).

TEK TEK d. Hapishanede bir kişilik hücre; "ihtilattan men" hücresi: *"Üstüne bir de firar için ceza; tek tek'lere tıkacaklar, aylarca ekmeğimi farelerle paylaşacağım."* (Alp Buğdaycı, **Kan Sıcak Akacak**).

TEL ÇEKMEK d. (fr. *télégraphe*'tan kıs. *tel;* türk.) Yellenmek. • İşemek.

TELEFERİK i. (fr. *téléphérique*) İki yönlü eşcinsel erkek, hem pasif hem aktif olarak ilişkiye giren eşcinsel. T. iç. bk. DİGİN.

TELEFON ARIZALANMAK (fr. *téléphone;* ar. *arıza;* türk. e.) Bir engelle karşılaşmak; yapacağı işi bir engel yüzünden yapamamak.

TELEFONCU (fr. - türk. e.) Telefonla haberleşerek müşterisiyle buluşan fahişe. Call-girl, telekız. • Telefon yoluyla iş yapan muhabbet tellalı, tele pezevenk.

TELEFONDAN ÇAĞIRMAK d. (fr. - türk.) Bir ortamı, bir işi bilmeden bozan kimseyi oradan uzaklaştırmak için söylenir: *"Mezatta heyecanla ya da bilmeden mala fazla pey sürüp zarar etmek üzere olanları uyandırmak için, biri gelir, 'seni telefondan çağırıyorlar' der ve onun mezattan uzaklaşmasını sağlar."* (Arslan Kaynardağ, **Bitpazarı'nın Gizli Dili ve Argosu**).

TELEFON ETMEK d. (fr. - türk.) İşemek.

TELE-KIZ i. (fr. *téléphone*'dan k. *tele;* türk. *kız*) Müşterilerin telefon yoluyla bağ kurduğu fahişe, "call-girl": *"... o yıllarda 'telekız' muhabbeti yoktu, 'dönme' dedikleri görülmüş olay değil..."* (Engin Ardıç, **Yukarıda Başka Bayan Yoktur!**).

TELEMETREYİ AYARLAMAK d. (fr. *télémètre;* ar. *ıyâr;* türk.) Elini pantolon cebine sokarak erkeklik organını ellemek; erkeklik organının durumunu düzeltmek.

TELGRAF ÇEKMEK d. (fr. *télégraphe;* türk.) Yellenmek. Sürekli yellenmek. • (İskambil oyununda) Bir oyuncunun yanına oturup o oyuncunun elini belli edecek işaretler yapmak. TELGRAF VERMEK diye de kullanılır: *"... nargile ile, eli şakağına dayayıp parmak göstermekle, başı sağa sola çevirmekle, ayağa vurmakla telgraf verilir."* (Hulûsi Kodaman, **Zar-Kâğıt Oyunları ve Hileleri**).

TEL KIRMAK d. Gaf yapmak, hata etmek. • (Birisini) Hatalı bir davranışta bulunarak darıltmak, gücendirmek.

TEMİZ s. ve i. (ar. *temyîz*'den) Parasız, züğürt (kimse). • Özellikle, kumar oynayarak bütün parasını yitirmiş (kimse). (Tanık için bk. KAZIMAK.) • Ölmüş (kimse), ölü. *"–Bence böylelerini bir suretle, bumm. Temiz!* (Orhan Kemal, **Sokakların Ço-**

cuğu). • Sağlıklı, herhangi bir hastalığı olmayan (fahişe): *"...sıkı bir kontrolden geçtikten sonra 'Temiz' ya da 'Arızalı' damgasını alıyorlardı."* (Nokta, röportaj). • Poker oyunu.

TEMİZ ÇEVİRMEK d. (ar. - türk.) Poker oynamak.

TEMİZE HAVALE ETMEK d. (ar. *temyîz; havâle;* türk.) Öldürmek. • (Birisini) Kumarda yenerek bütün parasını almak.

TEMİZLEMEK f. (ar. - türk.) Öldürmek: *"Ahsen– Hiçbir şey anlamadım. Eee? Cafer– Bir binliğe temizleyeceğiz işte."* (Haldun Taner, **Keşanlı Ali Destanı**). *"Meşur bi futbolcuyu temizlemek fırsatı her zaman ele geçmez."* (Oğuz Aral, **Utanmaz Adam**). • Kumarda, birisinin bütün parasını almak: *"Enayiyi bir yakaladım, nesi var, nesi yok, temizledim."* (Hulûsi Kodaman, **Zar-Kâğıt Oyunları ve Hileleri**).

TENEKE s. ve i. (yun. *tenekhos*'tan) Parasız, züğürt (kimse).

TENOR i. (ital. *tenore*'den) Eşcinsel erkek: *"Tenorundan yağlı kopiline hiç bakmaz, iş olsun yeter ki orda, aynen bitirir."* (Kemal Gökhan Gürses, **Aydınlarla Zontaların Savaşı**).

TENTEN. Bk. TENTÜR.

TENTÜR i. (fr. *teinture*) Sıvı afyon, afyon tentür, tenture d'opium. TENTEN diye de kullanılır.

TEPEGÖZ i. Erkeklik organı, penis. • Hamam; özellikle, eski tarzda, kubbeli hamam.

TEREYAĞI s. ve i. Bön, aptal, anlayışsız (kimse): *"Ulan tereyağ, ufak bir rol keseceksin, kocakarı zaten seni dört gözle bekliyor."* (Süavi Süalp, **Bir Sandık Altın**). *"Aslına bakarsan kadınlarla öteden beri iyidir aram. –Ya öyle mi tereyağı?"* (Orhan Kemal, **Büyük Otobüsteki Küçük Adam**). • (Bir iş, bir eylem için) Rahat, kolay: *"Çarığı cepten egavlamak, değirmeni yelekten uçurmak, çıbanı parmaktan yürütmek bilem, tereyağı!"*

TEREYAĞLANMAK f. Gereksiz bir biçimde nazik konuşmak, nazik konuşmaya çabalamak: *"Nuri– Zatıâliniz? Osman– Tereyağlanmadan konuş be..."* (Aziz Nesin, **Toros Canavarı**).

TERS MOTOR d. (türk; fr. *moteur*'den *motor*) Eşcinsel erkek fahişe, travesti erkek fahişe, tv: *"Sonra çağırmadan arabanın kapısına uzanıyorlar... Binecekler..... –Ters motor onlar ha!"* (Behiç Kılıç, **Lüküs Hayat**). Ayr. bk. MOTOR.

TERSO s. (*ters*'ten *ters –o)* (Kumarda) Kaybeden (el). • Kaybeden (kimse). T. iç. bk. SOTA. • Elverişsiz, verimsiz (iş ya da durum). • Parasız, züğürt (kimse): *"Biz terso adamlarız. Lastik patlar, değiştirecek paramız olmaz."* (Gürkal Aylan, **Ömür Biter Yol Bitmez**). • em. "Yeter, sus, dursun" anlamlarında kullanılır.

TERSO ÇEKMEK d. (Bir durum, bir kimse) Birisine olumsuz etkide bulunmak; o kişi için elverişsiz, uygunsuz olmak: *"Ama bize terso çekmedikten sonra eyvallahımızı alır."* (Kemal Gökhan Gürses, **Aydınlarla Zontaların Savaşı**).

TERSOLUK i. (Bir iş, bir durum için) Elverişsizlik, uygunsuzluk. • (Kişi için) Parasızlık, züğürtlük: *"Günler akıp gidiyor. Tersoluk başlıyor. Bu gece sabahçıya takılıyoruz."* (Ahmet Çakal, **Serseriler Arasında**).

TERSOYA DÜŞMEK d. Güç bir durumla karşılaşmak. • Parasız kalmak, züğürtleşmek: *"Kumarda tersoya düşüyor, tanıdıklarından yalvar yakar bir sigara parası alıp hemen tombalaya çıkıyor."* (Ahmet Çakal, **Serseriler Arasında**).

TERS ZAR d. Hileli bir tür tavla, barbut zarı: *"(Ters zar) yapılırken şu noktaya dikkat edilir: Alelûmum, kahvelerde, tavlalarda kullanılan zarlarda şeşin altında se varsa, ters zarda aksinedir."* (Hulûsi Kodaman, **Zar-Kâğıt Oyunları ve Hileleri**).

TERTİP i. (ar. *tertîb*'den) Askerlikte, bir er diğerine, özellikle adını bilmediği birisine hitap ederken kullanılır: *"evli misin bekâr mı / memnun oldum tertip"* (Ferhan Şensoy, **Gündeste**). *"Tertip, yak bi uçlu, melmeket nire?"*

TESİSLERİ KULLANIMA AÇILMAK d. (ar. *tesîs;* türk.) Bekâreti giderilmiş olmak; er-

denliğini yitirmiş olmak: *"Kafa mı buluyorsun sen, onun tesisleri kullanıma açıldı bile."* (Duygu Asena, **Kaçak Ete Gitmek**).

TESPİH i. (ar. *tesbîh*'den) Erkeklik organı, penis.

TESPİH ÇEKMEK d. (ar. - türk.) Masturbasyon yapmak, otuzbir çekmek. • (Aktif eşcinsel) İlişki sırasında edilgen eşcinselin penisiyle oynamak.

TESTİ i. (frs. *destî*'den) Kalçalar, kıç.

TESTİYİ KIRMAK d. (fars. - türk.) Kıç üstü düşmek.

TETAS i. Göğüs, memeler.

TETİK i. Kiralık katil. TETİKÇİ de denir.

TETİK KULLANMAK d. Kiralık katil kullanmak. TETİK ÇALIŞTIRMAK diye de söylenir.

TEZGÂH i. (fars. *dest-gâh*'tan) Cinsel ilişki: *"Hemen tezgâha geçilmez be, aslan parçası..."* (anonim, **Doyumsuz Monika**).

TEZGÂHINDAN GEÇMEK d. (Birisi, bir erkekle) Edilgin olarak cinsel ilişkide bulunmuş olmak: *"-Tezgâhından geçmiş mi? -Geçmemiş, ama maldır diyorlar!"* (Orhan Kemal, **Sokakların Çocuğu**). • (Bir kimse) Bir pezevengin, bir mamanın aracılığıyla fahişelik etmiş olmak: *"Sonraları pek yüksek mevkilere ulaşmış nice adam, Murat babanın tezgâhından geçmiş!"* (Reşat Enis, **Yolgeçen Hanı**).

TEZGÂH KURMAK d. (fars. - türk.) Cinsel ilişkide bulunmak, düzmek.

TEZGÂHTAN GEÇİRMEK d. (fars. - türk.) Birisini cinsel ilişkide kullanmak, düzmek.

TIĞMAK f. (fars. *tîg;* türk. e.) Kaçmak, savuşup gitmek.

TIĞLAMAK f. (fars. - türk. e.) (Birisini) Kesici, delici bir araçla yaralamak: *"Külhanbeyi- Bana bak, moruk, ben adama laf söyletmem. Hapishane benim için. Tığlarım haaa!"* (Ortaoyunu, **Kanlı Nigâr**). • (Erkek) Cinsel ilişkide bulunmak. Düzmek.

TIĞLI i. (fars. *tîğ;* türk. e.) Züğürt, parasız kimse.

TIKACI ATMAK d. Çok öfkelenerek daha önce yapmadıklarını yapmak, söylemediklerini söylemek. Kafası atmak: *"Tıkacını atmışcasına hâlâ söyleniyor, bağırıp çağırıyordu..."* (Orhan Kemal, **Gurbet Kuşları**).

TIKIR zf. ve i. (ono.) Peşin, nakten: *"Tıkır öderim."* • Para, lira, nakit: *"Tıkır, nema! Çek senet, gırla!"*

TIKIRI YERİNDE OLMAK d. Para bakımından iyi durumda olmak, para kazanıyor olmak: *"...herifçioğulları fırını kurmuş, tıkırı yerinde, bir iki bunalıyorlar ama parayla işlerini yürütüyorlar."* (Ahmet Çakal, **Serseriler Arasında**).

TINGIR s. ve i. (ono.) Parasız, züğürt (kimse). Yoksul. • Para, nakit: *"-Vay Ahmet! dedim. Paketimi kendisine verdim. -Tıngırın varsa, uçlan, dedi."* (Sait Faik, **Kestaneci Dostum**). *"-Çalkalamağa. Gelsene! -Gelelim anam. Yerin var mı? -Tıngırın varsa kolay..."* (Orhan Kemal, **Sokakların Çocuğu**).

TINGIRDAMAK f. Ölmek. • Cinsel ilişkide bulunmak.

TINGIRTI i. Müzik: *"-Abe, bırağ şinci şoparları da biz bize yapalım bir tıngırdıcık!.."* (Osman Cemal Kaygılı, **Çingeneler**). • Çalgı, enstrüman: *"...düşünün artık orada sürülecek keyfin daniskasını. Hele ortada üstelik bir de tıngırtı (çalgı) olursa..."* (Osman Cemal Kaygılı, **Çingeneler**). • Cinsel ilişki, cinsel birleşme: *"İşte iki kızın tıngırtısı da böyle olur."* (anonim, **Islak Dudaklar**).

TINMAK f. Söz etmek. Açıklamak.

TIN TIN d. (ono.) İçinde bir şey olmayan, boş. • Akılsız, aptal: *"A. Fehim- Güzel hoş. (Hıranuş'ta mimik.) Virginya- Ama tın tın, kafası da boş."* (Haldun Taner, **Sersem Kocanın Kurnaz Karısı**). • Parasız, züğürt: *"Sana gülünç gelecek ya, bizden beter. Tın tın."* (Y. Kenan Karacanlar, **Babıali Kaldırımlarında Bir Adam**).

TIN TIN ÖTMEK d. İçinde bir şey olmamak, boş olmak. • Akılsız olmak, aptal olmak. • Parasız, züğürt olmak: *"Yolsuzum. Tın tın ötüyorum arkadaş."* (Muzaffer Buyrukçu, **Şarkılar Seni Söyler**).

TIPA i. (ital. *tappo*'dan) Sarhoş, ayyaş, alkolik. • Erkeklik organı, penis.

TIRAKA i. (ono?) Korku. • Gösteriş, fiyaka.

TIRAKALI s. Korkak. • Gösterişli, cakalı.

TIRAŞ i. (fars. *terâş*'tan) Boş yere uzun uzun konuşma, gevezelik: "*Traşı kes de kafamızı dinleyelim!*" (Muzaffer Buyrukçu, **Dünden Bugüne-Günlükler**). • Yalan: "*İtalyanları Almanlardan daha çok sevdiğim hikâyesi, traş.*" (Attilâ İlhan, **Sokaktaki Adam**).

TIRAŞÇI i. (fars. - türk. e.) Geveze, lafazan, laf ebesi. • Yalancı.

TIRAŞ ETMEK d. (fars. - türk.) Uzun uzun konuşmak, gevezelik etmek: "*Bir de fena âdeti, ayak üstünde iki saat tıraş ederdi.*" (Dr. Rıza Nur, **Hayat ve Hatıratım**). • Yalan söylemek. TIRAŞ GEÇMEK, TIRAŞLAMAK biçimlerinde de kullanılır: "*... doktora görünmek için revirin önünde yan yana oturmuş bekliyorduk, tenis üzerine traş geçtik.*" (J.D.Salinger–Adnan Benk, **Gönülçelen**). "*...yine, diyor, neler tıraşlıyorsun Bekir Çocuk?*" (Attilâ İlhan, **Kurtlar Sofrası**).

TIRAŞLAMAK f. (fars. – türk. e.) Eşanl. TIRAŞ ETMEK. • (Birisinin) Parasını almak, (birisinden) para ve çıkar elde etmek: "*... bu kâmili bizim kısma yollatıp tıraşlamak lazım...*" (Yalçın Doğan, **Kodes A.Ş.**).

TIRIL s. ve i. Parası olmayan, züğürt (kimse): "*Karagöz– Vay tırıl beyim vay! Gustonuz yerinde ama cep delik!*" (Karagöz, **Mandıra**). "*Külhanbeyi– (...) Ulan bize de mi lo-lo-lo? Baksan a bana, moruk! Şimdi sen de bizim gibi tırıl haa?*" (Ortaoyunu, **Bahçe**). "*Malûm ya, yeni evlilik, kız tarafına karşı tırıl gözükmemek...*" (Orhan Kemal, **Sigara**).

TIRIL KALMAK d. Parasız kalmak, parasızlık çekmek, züğürt olmak: "*İnsanlar tırıl kaldıkları zaman akıllarına türlü türlü dolandırıcılık usulleri gelir.*" (Süavi Süalp, **Dezenfekte Şirketi**).

TIRILLAMAK f. Parası bitmek, züğürtlemek, züğürtleşmek.

TIRIŞKA i. Yalan. • Önemsiz, değersiz (kimse, şey). TIRIŞ, TİRİŞKO biçimlerinde de kullanılır: "*Ne var ulan tırış! Yanındaki pilice laf atıyorum.*" (Behiç Pek, **Zalak Mahmut**).

TIRIŞKADAN NAĞMELER d. (ar. *nagme*) Üst üste söylenen yalanlar. Geçersiz, boş sözler.

TIRLAMAK f. (ono. *tır*'dan) Yellenmek. • (Kumarda) Bütün parasını yitirmek. • (Öğrenci) Sınıfta kalmak. • Ölmek.

TIRLAMAK f. (fr. *T*ransports *I*nternational *R*outier'den kıs. TIR; türk. e.) TIR kamyonuyla kaçakçılık yapmak. • (Bir malı) TIR ile yollamak.

TIRI VIRI d. Aptal, bön, sersem.

TIRNAKÇI s. ve i. Bir tür dolandırıcı (vermekte olduğu para destesindeki bir banknotu iki kez sayarak, bozuk olarak verdiği parayı sayarken tırnak marifetiyle fazla göstererek işini görür): "*Yok abi, tırnakçılar ayrıdır. Ben basbayağı koydum.*" (Engin Ardıç, **Doğru Söyleyeni Dokuz Köyden**...). • Kumarda iskambil kâğıdını tırnaklayarak hile yapan kimse. • es. Can sıkıcı, sıkıntı verici (kimse).

TIRNAKÇILIK i. TIRNAKÇI'nın (bk.) işi, edimi: "*Tırnakçının özelliği 5'lik 10'luk ve 50'likle bozulacak bütün parayı bozarken parmak mahareti ile bozduğu 100 liraya 70 lirayı 100 lira gibi sayarak...*" (Başkomiser Yılmaz Ertunç, **Yankesicilik**). • TIRNAKÇI (bk.) kumarbazın işi, edimi: "*Mamafih, tırnakçılığın (...) her oyunda avantajı yoktur.*" (Hulûsi Kodaman, **Zar-Kâğıt Oyunları ve Hileleri**).

TIRNAKSIZ s. Fırsatçı; kötülüğü, başkalarının güç anlarında belli olan kimse: "*Demek Gafur gibi bu da dırnaksızdı? Yaramazdı canım, böylelerine iyilik etmek yaramazdı.*" (Orhan Kemal, **Gurbet Kuşları**).

TIRSAK s. (*tırsmak*'tan *tırs-ak*) Korkak: "*Tabi cepçilik, pezoluk, haraç işi, yol kesme, araba teybi, beyaz işini falanı filanı hiç saymıyorum. Tırsak bi karakterdesin çünkü...*" (Engin Ergönültaş, **Terso**). Ayr. bk. TIRSMAK.

TIRSINÇ s. (*tırsmak*'tan *tırs-ınç*) Korkunç. Ayr. bk. TIRSMAK.

TIRSMAK f. (kürt. *tırsônek,* "korkak, ürkek"ten) Çekinmek; korkmak: *"...korku hikâyelerinden tırstıklarından mahkûmlar gibi camdan bakıyorlardı."* (Metin Kaçan, **Ağır Roman**). *"Gazi Dayıdan bütün mahkûmlar tırstığı gibi, gardiyanlar da tırsar."* (Yalçın Doğan, **Kodes A.Ş.**). • Tedirgin olmak. • Kuşkulanmak, ikirciklenmek.

TIRTIK i. Hırsızlık, çalma. • Çalıntı, çalınmış nesne.

TIRTIK İŞİ d. Hırsızlık. • Çalıntı.

TIRTIKÇI i. Hırsız: *"İçeride eşşek sudan gelene kadar dövdüğü tırtıkçı ile Emniyet Müdürlüğü koridorunda öpüşen Hırsızlık Masası Şefleri görmüştü..."* (Kayhan Sağlamer, **Türk Mafiası**). • Yankesici.

TIRTIKLAMAK f. Çalmak. • İncelemek, kurcalamak: *"Cibali'nin Cebb-i Ali şeklinde yazılışına çok rastladım, fakat ötesini fazla tırtıklayamadım."* (Sermet Muhtar Alus, **İstanbul Kazan Ben Kepçe**).

TIRTIL s. Asalak, başkalarının sırtından geçinen (kimse).

Tİ i. Alay etme, eğlenme, gırgır.

Tİ GEÇMEK d. Alay etmek, eğlenmek, gırgır geçmek.

Tİ HABARYA d. (yun. *ti,* "ne?"; ar. *haber*'den) "Ne haber, nasılsın?" anlamında kullanılır. *"Ti habarya file?"* (Nasılsın ap-bap?)... TİKABERYE, TİHABERYE biçimlerinde de söylenir.

TİİZ. Bk. TİZ.

TİK i. (fr. *tic*'ten) Sinir bozucu davranış. Birisine karşı, bile bile yapılan rahatsız edici davranış.

TİK ATMAK d. (fr. *tic;* türk.) TİK (bk.) yapmak; sinir bozmak.

TİKİ i. (yun. *tik,* "orospu"; ing. *tike,* "istenmeyen kişi, çocuk") Parasal durumu uygun olmadığı halde zengin çocukları gibi giyinmeye, davranmaya çabalayan genç (erkek). TİKİ BOY da denir. Ayr. bk. CİKS'in karşıtı.

TİKO s. ve zf. (ono?) (Para için) "Peşin, nakden, hemen ödeme" anlamında kullanılır: *"Tiko para, tiko ödeme."*

TİLT ETMEK d. (ing. *tilt;* türk.) (Birisi ya da bir şey) Sinirlendirmek, (birisinin) sinirlenmesine yol açmak: *"Kızım sen kafayı mı yedin? Yok yemediysen ben yedirteyim. Tilt ettin ulan beni."* (Ömer Pınar, **Muhabbet Babında**). • Öfkelendirmek.

TİLT OLMAK d. (ing. *tilt;* türk.) Sinirlenmek. • Öfkelenmek; bozulmak: *"muhabbet makinası/ gün olur tilt olur"* (Ferhan Şensoy, **Gündeste**). • Rahatsız olmak.

TİNERCİ s. ve i. (ing. *thinner,* "inceltici"; türk. e.) Tiner koklama alışkanlığı olan (kimse). T. iç. bk. BALİCİ.

TİNGOZ i. Tokat, şamar.

TİNTİN i. Ayakyolu, hela. • Niteliksiz öğretmen.

TİNTON s. Sarhoş esrik.

–TİON sonek. (fr.) Argo sözcük ve deyimler türetmede kullanılmıştır: [At–mak]'tan [atma–syon]; [uydurmak]'tan [uydurma–syon] vb.

TİP s. ve i. (fr. *type*'ten) Olağandışı, alışılmamış (kimse, nesne): *"Ne tip adam yahu, arabası bile tip."*

TİPİ KAYMAK d. (fr. - türk.) (Bir kimsede) Görünümünü bozacak bir değişim olmak: *"Yarın kızımla buluşacaktım be... Ulan tipimiz kaydı anasını satiim..."* (Hasan Kaçan, **Hasan'ın Saksısı**). TİPİ YAMULMAK biçiminde de söylenir.

TİPİNİ KAYDIRMAK d. (fr. - türk.) (Bir kimsenin) Görünümünü bozmak; örneğin hırpalayıp giysisini yırtmak, dövüp gözünü morartmak vb: *"Eee soora nooldu Kadri Baba –hıyk– herifin tipini kaydırmışsındır herhalde..."* (Latif Demirci, **Tarzan**). TİPİNİ YAMULTMAK biçiminde de kullanılır.

TİPSİZ s. (fr. - türk. e.) Olağan görünümünden farklı, hırpani, çirkin (kimse): *"...her beğendikleri erkeği sistemli olarak reddedip sonunda gece sıfır ikiye doğru en tipsizine fit olanlar..."* (Engin Ardıç, **Doğru Söyleyeni Dokuz Köyden**...). TİPTEN KAYIP biçiminde de söylenir.

TİRBÜŞON i. (fr. *tire–bouchon*'dan) Erkeklik organı, penis.

TİRFİL i. (yun. *trifullon*, yabani yonca) Esrarlı sigara.

TİRİKA. Bk. TRİKA.

TİRİNK. Bk. TRİNK.

TİRİPO. Bk. TRİPO.

TİRİŞKO i. Yalan(lar). Ayr. bk. TIRIŞKA, TIRIŞKADAN NAĞMELER.

TİRİŞÖR. Bk. TRİŞÖR.

TİRYANDAMİYA i. es. (yun. "otuzbir") Bir iskambil oyunu, otuzbir: *"Se yek râ düşmenest tiryandamiya!"* (anonim, mısra). • Masturbasyon.

TİTİ i. (ing. *tit*, "meme başı") Meme, göğüs. TİTA da denir: *"Lübinyaların 'tita' dedikleri göğüslerinin güzelliğini ve gelişmesini (...) izliyordu."* (Ümit Oğuztan, **Kraliçe Sisi**).

TİYE ALMAK d. Alay etmek, eğlenmek, gırgıra almak: *"–Hızlı gidince çabuk sarhoş oluyorsun Sülo. (...) Demek mahalleli de adamakıllı tiye alıyor?"* (Orhan Kemal, **Devlet Kuşu**).

TİYO. Bk. TÜYO.

TİZ i. (çing.) Anus, makat. Kıç: *"Çingene– Zobu oğlu Todilerin başıdır. Karagöz– Yazdım. Çingene– Herkese tizini kaşıtır. Karagöz– Yazdım."* (Karagöz, **Yazıcı**). TİİZ, TİYZ diye de söylenir.

TİZ ELDEN GİTMEK d. (çing. - türk.) (Bir erkek) Anal ilişkiye, livataya âlet edilmek, düzülmek.

TİZİ KURTARMAK d. (çing. - türk.) Belalı bir işten sıyrılmak, kurtulmak; paçayı kurtarmak. • (Bir erkek) Çevresinde eşcinseller olduğu ya da eşcinsellerle karşılaştığı halde, anal ilişkiye âlet edilmemiş düzülmemiş olmak: *"...'Tiz'i ne zaman kurtardın da bize şimdi!.. 'Oğlum sen bize ne bakıyorsun?'..."* (Muzaffer Buyrukçu, **Onlar**).

TİZ PEÇİZİ d. (çing. *tiyz*; fars. *biçiz*'den *peçiz*?; türk. e.) es. Oturulan şey, sandalye vb.

TİZ PETOSU d. (çing. *tiz*, "kıç"; *peto*, "cep"; türk.e.) Pantolonun arka cebi.

TODİ i. (çing.) "Karagöz argosunda çingene karakterine verilen ad." (Uğur Göktaş, **Karagöz Terimleri Sözlüğü**). Çingene: *"Keriz veya todi havaları denilen zurnalı rakılarla köçek, çengi manzaraları hemen hemen eksik olmazdı."* (Ahmet Rasim, **Orta Oyunu**). *"Yanmış da Peruz savrulur külü / Çalsana çalsana todi çalsana/ Civanım karşına beni alsana"* (Peruz Hanım, "Çiftetelli" kantosu). *"Todi sol elinin orta parmağına ters taktığı bir yüzüğün içinden fal bakardı,"* (Hulki Aktunç, **Galatalı Bir Yar**). *"Çeşitli eski kaynaklarda 'çingene' karşılığı olarak rom, todi, paşa, karaçlı, kurbet gibi isimlerin kullanıldığı görülür."* (Gökhan Akçura, **Ivır Zıvır Tarihi**). (T. iç. ayr. bk. ÇINGAR KOPMAK). • Genç kız. • Kadın gibi giyinip süslenen erkek, travesti. • Erkekten dönme kadın, transseksüel.

TODİCE KONUŞMAK d. (çing. *todi*; türk.) es. (Karagözcüler) Kendilerine özgü dille, Karagözcü jargonuyla, argosuyla konuşmak. 1980'lerde eşcinsel argosu da ağırlıklı olarak Todice konuşmaya dayanıyordu.

TOFA. Bk. TUFA.

TOHUM. Bk. KETEN TOHUMU.

TOHUMLUK s. (fars. *tuhm, tohum;* türk. e.) Yaşlı, kartlaşmış (kimse, erkek).

TOKA i. (iti. *tocca*'dan) Verme. • Ödeme. • Gece soygunu.

TOKACI i. (ital. - türk. e.) Gece soyguncusu; hırsız.

TOKA ETMEK d. (ital. - türk.) Vermek: *"Arap pişkin pişkin gülümseyerek– Bi üçyüz kâğıt toka et bakalım bize, Yaprak hanım! dedi"*. (İrfan Yalçın, **Genelevde Yas**). *"Sağ iç cebimizdeki kafa kâğıdını bizim kara bıyıklı Gestapo ajanına toka etmiştik, 137 numaralı giriş kartını almıştık."* (Engin Ardıç, **Doğru Söyleyeni Dokuz Köyden**...). • Ödemek: *"Karagöz– Neyse, birer kuruş da oraya toka ettik, bahçeye girdik."* (Karagöz, **Büyük Evlenme**). TOKALAMAK biçiminde de söylenir: *"Evvel zaman içinde hamama girmek bir kuruş / Tokaladın mıydı, yunup arınıyorsun ancak."* (Metin Eloğlu–Oğuz Tansel, **Bektaşi Dedikleri**).

TOKAR i. (isp. *tocar*, "dokunmak"tan) Elleme, okşama.

TOKAR ALIKMAK Eşanl. TOKAR GEÇMEK.

TOKAR GEÇMEK d. (isp. *tocar*; türk. f.) Okşamak, ellemek. TOKARLAMAK da denir.

TOKAT i. Hırsızlık etme. • Dolandırma (özellikle, sahte mal verme, bir ödemeyi sahte parayla yapma, eksik yapma biçimindedir): *"Her şeye rağmen iki ortağın mal alıp ya da satan meslektaşların birbirlerini aldatarak para ödememelerine 'tokat' denilirdi."* (Kayhan Sağlamer, **Türk Mafiası**). • Gasp, zoralım, zorla alma.

TOKATÇI i. Hırsız. • Dolandırıcı. (Bk. TOKAT.) • Zorla alan, gâsıp.

TOKATÇI i. TOKATÇI'nın (bk.) işi, edimi: *"Dolandırıcılığın bir başka nevii tokatçılıktır."* (Başkomiser Yılmaz Ertunç, **Yankesicilik**).

TOKATLAMA i. TOKAT (bk.) yapma, tokatçının eylemi, işi: *"Fakat tokatlamanın cezası, eğer hafif ve birinci defaysa, mutlaka ölüm olmayabilirdi."* (Kayhan Sağlamer, **Türk Mafiası**). Ayr. bk. ÇAVUŞU TOKATLAMAK.

TOKMAK i. Erkeklik organı, penis: *"Bacı–... davulun kasnağına deriyi bir geçirir, onu bir gererdi ki, hele bir tokmak vuruşu vardı ki, gören bayılırdı. Kavuklu– Kim bilir seni nasıl bayıltmıştır."* (Dümbüllü İsmail Efendi, **Kadın Hilesi yahut Kanlı Nigâr**). *"Vur Davula Tokmağı."* (Yerli film adı.) Ayr. bk. DAVUL.

TOKMAKÇI i. Erkek, cinsel açıdan güçlü erkek, düzücü. –Zampara. –Kulampara. –Jigolo: *"Terbiyeli bir tokmakçıdır. Müşterisini hemen bölmesine alınca peştamalı perde diye asar..."* (Derviş İsmail-Murat Bardakçı, **Tellaklar Kitabı**). *"Ama Mahir Hoca gibi, Giritli Marco gibi, Yugoslav Sabit gibi İnternationales tokmakçıların en zımbasını seçiyor."* (Fakir Baykurt, **Yüksek Fırınlar**). *"Tokmakçıları da yanında mı? (...) Yanında demek? Pis, adi orospu! Ulan onun yaptığını kerhane karıları yapmaz."* (Muzaffer Buyrukçu, **Büyük Oyundan Bir Parça**). *"Yardım etmek bir zevktir. Bol bol yardım etmeli insan, dedi ve yine Pamela'nın tokmakçılarının sırasına daldı."* (anonim, **Diple**).

TOKMAKÇILIK i. TOKMAKÇI (bk.) olma durumu; tokmakçının yaptığı iş: *"Tellakların sekizincisi, kibar kişilerin tokmakçılığını yapan, seçkinlerin zevk aldığı Kalyoncu Süleyman'dır."* (Derviş İsmail–Murat Bardakçı, **Tellaklar Kitabı**).

TOKMAKLAMAK f. (Erkek) Cinsel ilişkide bulunmak, düzmek: *"Bir günde 40 kişiyi tokmaklayıp 40 kez fişek attığı hamam siciline kaydedilmişti."* (Derviş İsmail–Murat Bardakçı, **Tellaklar Kitabı**). *"Sarı turnayı çok iyi tokmaklamış ki, hemşerilerinden yana dikilmeyi biliyor!.."* (Fakir Baykurt, **Yüksek Fırınlar**). *"Arabaya bin, tokmakla / Arabadan in, tokmakla"* (anonim, şarkı).

TOKUŞMAK f. Cinsel ilişkide bulunmak. TOKUŞTURMAK biçiminde de söylenir.

TOLOZ i. (yun. *dolos*'dan) Hile, dalavere. • Edilgin eşcinsel erkek, genç erkek.

TOMBALA i. (ital. *tombola*'dan) Bir tür basit kumar: Belirli bir para karşılığında, üzerinde karışık numaralar bulunan kartlar çekilir, kartları alan, bir torbadaki numara fişlerini rastgele alır, çektiği karttaki numaralardan biri fişteki bir numarayı tutuyorsa, kazanmış olur. (Kazanılan şey, genellikle sigara vb'dir.)

TOMBALACI i. (ital. - türk. e.) TOMBALA (bk.) işini yapan kimse. • Esrar vb. uyuşturucu madde satıcısı. Ayr. bk. TORBACI.

TOMBALA ÇEKMEK d. (ital. - türk.) TOMBALA (bk.) oynamak. • Cebinde bir şey aramak. • Elini pantolon cebine sokarak erkeklik organını düzeltmek, erkeklik organını kurcalamak. *"...yangına değil çocukların yüzlerine bakarak ve durmadan tombala çekiyormuş gibi elleri cebinde..."* (Ece Ayhan, **Çanakkaleli Melahat'a iki El Mektup**...).

TOMBALA ÇEKTİRMEK d. (ital. - türk.) TOMBALA (bk.) denilen oyunu oynat

mak: *"Çiloğlunun onayı olmaksızın (...) kimse dilenemez, hatta tombala çektiremezdi."* (Kayhan Sağlamer, **Türk Mafiası**).

TOMBUL s. İyi, hoş, olumlu: *"–Yeni fizikçi nasıl? –Tombul!"*

TOMRUK i. Kaba saba adam, görgüsüz: *"Tomruk noolcek. Alt tarafı bi yardım istedim. Hemencik şarladı."* (Mehmet Ersoy–Ergün Gündüz, **Kesat Behzat**).

TONEL GEÇMEK d. (ing. *tunnel*'den *tünel, tonel;* türk.) Farkına varmamak; dalmak, dalgın olmak: *"–Onun bi dalgası olmak gerek: Tonel geçiyor."* (Mehmet Âkif Ersoy, Meyhane / **Safahat**). • Önem vermemek, aldırış etmemek. TÜNEL GEÇMEK diye de söylenir.

TONGA i. Hile, dalavere. Fak, tuzak.

TONGAYA BASMAK d. Hileye aldanmak, dalavereye kanmak; tuzağa düşmek: *"–Kahveye gelsin, Maksud'da buluşalım, birbirimize sokakta rastlayalım, ama Adab Hüsam bir daha tongaya düşmez."* (Refi Cevat Ulunay, **Sayılı Fırtınalar**). *"Adam bile bile lâdes hesabı, düşer. Hem de aha tongasına basıyom şeherlinin, ulan ama bastım gitti diye diye basar."* (Orhan Kemal, **Gurbet Kuşları**). TONGAYA DÜŞMEK biçiminde de söylenir.

TONGAYA BASTIRMAK d. Hileyle aldatmak, dalavere yapıp kandırmak; tuzağa düşürmek: *"Allem kallem, beni tangoya bastırdın yine!"* (Metin Eloğlu–Oğuz Tansel, **Bektaşi Dedikleri**). TONGAYA DÜŞÜRMEK biçiminde de söylenir: *"Bir akşam, dostlar, düşürdüler bizi tongaya / Kuşattılar Maunieris'in orada"* (Gail Holst-V. Çelik Akpınar, **Rembetika**).

TONLA d. (fr. *tonne;* türk.e.) Bol bol, çok, sayısız: *"–Bâriyeli. Eski kırdı kaçtılardan... bakmaa, içeri girmiş çıkmış, tonnan vukuatı var."* (Orhan Kemal, **Santimci**).

TOP s. ve i. Edilgin eşcinsel (erkek): *"Bizi öğürtmek isterken kendin öğürüyorsun, top!"* (İrfan Yalçın, **Genelevde Yas**). Ayr. bk. ELLİSEKİZ TOP.

TOPAL s. Beceriksiz.

TOPALLAMAK f. Beceriksizlik etmek, hata yapıp başaramamak.

TOP ARABASI d. Husyeler, erbezleri.

TOPARLAK s. Şişman, hem kısa boylu hem şişman (kimse). • Edilgin eşcinsel (erkek).

TOP ATMAK. Bk. TOPU ATMAK.

TOPÇU s. ve i. (Ticarette) İflas etmiş, batmış (tüccar, kuruluş). • (Eğitimde) Sınıfta kalmış (öğrenci). Okuldan kovulmuş (öğrenci).

TOPHANE GÜLLESİ d. (fars. *hâne; gülüle*'den *gülle;* türk.) (Öğrenciye verilen not olarak) Sıfır.

TOPLAMAK f. (Otomobil vb. araçlar için) Yönünü düzeltmek; direksiyon sağa ya da sola çevriliyken normal konuma getirmek. • (İnsan için) Yürüyüşünü, koşmasını doğru yöne çevirmek: *"Sağ yap sağ yap... Hoop şimdi sola kır... Topla topla... Doğru geel doğru geel..."* (Hasan Kaçan, **Hasan'ın Saksısı**).

TOPOGRAFYA i. (fr. *topographie*'den) İnsanın genel görünümü; yapı; çehre; kılık kıyafet: *"Adam bu kocakarının topografyasını biraz daha ayrıntılı olarak görmek için geriye döndü."* (Raymond Queneau-Tahsin Yücel, **Zazie Metroda**).

TOPRAK i. (Toz durumundaki uyuşturucu madde için) Kötü nitelikli, düşük nitelikli.

TOPU ATMAK d. İflas etmek; ticari bakımdan işi sürdüremeyecek duruma düşmek, batmak: *"Aşçı– Noolacak? Gun geçti, guneş geçti, biz de topu atduk. Dukkanı bırakup melmekete gaçduk."* (Karagöz, **Aşçılık**). • (Öğrenci için) Sınıfta kalmak, bir üst sınıfa geçememek: *"Topu atınca bu kısa zamana sığdırdığım gevezeliğin upuzun koca bir yıla mal olduğunu anlarsın eşşek kafalı..."* (Hasan Amca, **Nizamiye Kapısı**).

TOPUKLAMAK f. (Otomobil vb. motorlu araçlarda) Gaza sonuna kadar basmak. • gitmek: *"Oğlanları çizme işi de tamamlanınca hemşerimle derhal topukladık"*. (Ömer Pınar, **Sohbet Babında**). • (Kadın,

kız için) Cinsel organını topuğuyla uyararak masturbasyon yapmak.

TOPUK SAFASI d. (türk. -ar. *safâ;* türk. e.) (Kadın, kız için) Masturbasyon. Bk. TOPUKLAMAK.

TOR i. Hile. Tuzak.

TORA DÜŞMEK d. Hileye aldanmak, tuzağa düşmek.

TORAMAN i. Erkeklik organı, penis. (*"Toramanlı Karagöz: Müstehcen ve edep dışı konularda oynatılan Karagöz oyunu. Bu konulara uygun açık saçık tasvirler çeşitli koleksiyonlarda bulunmaktadır. Genellikle eski devirlerde rağbet görmüştür. Diğer adı Zekerli Karagöz'dür."* [Uğur Göktaş, **Karagöz Terimleri Sözlüğü**.])

TORBA i. Rüşvet, rüşvet olarak alınan para, rüşvet olarak sağlanan çıkar: *"...bu kumarhanelerden günlük 'torba'sını alan ya da haftalığını alan görevlilerimiz de Tanrı'ya şükür mevcuttur..."* (Celalettin Çetin, **Kumarbazlar Arasında**). • TOMBALA (bk.) • Uyuşturucu madde konulan şey, kese.

TORBACI i. Rüşvetçi, rüşvet almadan iş görmeyen görevli. • Uyuşturucu madde satıcısı: *"Türkiye'de ise içicilerin cezası 2,5 yıl. Torbacıların (satıcılara böyle deniyor) 8 ila 16 yıl arasında cezası değişiyor."* (Nazlı Ilıcak, **Allah Kurtarsın**). • Tombalacı.

TORBA SALLAMAK d. Tombalacılık etmek, tombala çektirmek: *"-Nasıl geçinip karnınızı doyuruyorsunuz? Mehmet- Ben torba sallarım."* (Aydın Ulun, **Sinyal Yaparak Geçiniyoruz**). Bk. TOMBALA.

TORBAYA ÇIKMAK d. (Tombalacı) İşe çıkmak, tombala çektirmek üzere dolaşmak ya da belirli bir yerde durmak.

TORİĞİNİ ÇALIŞTIRMAK d. Düşünmek; aklını, zekâsını kullanmak. TORİĞİNİ KULLANMAK, TORİĞİNİ İŞLETMEK biçimlerinde de kullanılır. *"Para sarfetmişiz, torik işletmişiz / Hazinenin arsasını parselleyip satmışız"* (Haldun Taner, **Keşanlı Ali Destanı**). *"İşlet toriğini bay kaşalot"* (Suat Taşer, **Abuzettin Bey**).

TORİĞİNİ KAŞIMAK d. Bir sorunu çözmek için düşünmek. Düşünürken kafasını kaşımak.

TORİK i. (yun. *thoraks,* "göğüs"ten b. ?) (İnsanda) Baş, kafa. • Us, akıl; zekâ; düşünme yeteneği. • Erkeklik organı, penis: *"-Sen topu bırak gel babayı tut. -Neydi babanın adı? -Torik."* (Ferit Edgü, **Yazmak Eylemi**). Ayr. bk. BABATORİK. • Sigara: *"Toriklerime bak. Senin payın ayrıldı."* (Orhan Kemal, **Avare Yıllar**). • Büyük sigara izmariti. Biraz içildikten sonra atılmış ya da bırakılmış sigara.

TORNA i. (ital. *tornare*'den) Dişilik organı, vagina. • Anus, makat.

TORNAYA GİRMEK d. (ital. - türk.) (Erkek) Cinsel ilişkiye girmek, düzmek. • Kılığını, davranış biçimini düzeltmek; geçerli davranış biçimlerine uymak.

TORNAYA SOKMAK d. (ital. - türk.) (Birisini) Genelgeçer kılık kıyafet ve davranış biçimlerine uygun hale getirmek, bu amaçla eğitmek.

TORNİSTAN i. (ing. *turn-stern*'den) Dönme. Geri dönme. • Cayma. • Döneklik. • Ters yön: *"Karagöz-Rica ederim, lâkırdıyı tornistan tarafından dinlenme."* (Karagöz, **Eczahane**). • Cinsiyet değiştirmiş kimse. Genellikle, erkekten dönme kadın, transseksüel. • (Giyecek için) Ters-yüz. Ters-yüz edilmiş olma durumu: *"-Harika! -Niçin? -Zekânızın kıvılcımı olan esprileriniz... -Evet? -Ceketiniz de tornistan galiba?"* (Orhan Kemal, **Burhan Bey**).

TORNİSTAN ETMEK d. (ing. - türk.) Dönmek, geri dönmek. • Caymak. • Daha iyi olduğu varsayılan bir işten, bir düşünceden dönmek: *"...hânendeleriin ikisi cami müezzinliğinden yahut tekke sakalığından hânendeliğe tornistan olmuş gür ve gür sesli birer hafız."* (Osmancık Ömer Kaygılı, **Çingeneler**)

TORNİSTAN ETTİRMEK d. (ing. - türk.) Tornistan olmasını sağlamak. Bir kimseyi tornistan olmaya zorlamak. • Dönmeğe

MEK.) • (Giysi için) Ters-yüz ettirmek: *"–Hanımefendi, sormak ayıp, kocanız kaptan mıdır?.. –Neden sordun? –Caketi birkaç defa tornistan ettirmiş de!.."* (Ramiz, karikatür.)

TORPİL i. (ital. *torpilla*'dan) Birisini bir konuda, bir işte kayıran arka çıkan, ona iltimas yapan kimse. • Kayırma, iltimas. • (Öğrenci için) Kopya. • Yalan söz, haber.

TORPİL GEÇMEK d. (ital. - türk.) (Birisini) Kayırmak, (birisine) iltimas yapmak, ayrıcalıklı davranmak: *"Aman, aman, o dişler ne öyle... Allah torpil geçmiş sana valla..."* (İrfan Yalçın, **Genelevde Yas**).

TORPİLLİ s. (ital. - türk.) Kendisine iltimas edilen, kayırılan (kimse): *"Hastahane doktorlarından Orhan Bey tarafından da torpilliydim."* (Kudret Şandra, **Yeşilçam'dan Kâbe'ye**).

TORPİL PATLATMAK d. (ital. - türk.) Kendisinin kayırılmasını, kendisine iltimas edilmesini sağlamak. • Şaşkınlık yaratacak bir yalan, uyduruk haber söylemek.

TOS i. (Kavgada) Kafayla vurma, kafa atma • (Otomobil vb. için) Çarpışma. •Verme, ödeme.

TOSLAMAK f. Rastlamak; karşılaşmak: *"O belalı aşka askerden döndüğümde tosladım."* (Alp Buğdaycı, **Kan Sıcak Akacak**). •Vurmak, çarpmak: *"–Bu kafayla bu arabayı bir gün toslar bu andavallı!"* (Orhan Kemal, **Gâvurun Kızı**). • Vermek, ödemek: *"Götür ulan şu dörtlük patakosu kemancıya tosla!"* (Refi Cevat Ulunay, **Sayılı Fırtınalar**). *"...toslayasın (veresin) buncağıza yarım metelik! Zere (zira) nenesi hastadır, yatar çadır içinde..."* (Osman Cemal Kaygılı, **Çingeneler**). *"Meydancılara herkes haftada birer ikişer marka toslarken ben beşer, onar marka sayıyordum."* (Ratip Tahir Burak, **Hapishane Hatıraları**). *"Çünkü gazino müşterisi parayı büyükçe tosluyor, kafayı çekiyor acımasız oluyordu."* (Öztürk Serengil, **Yeşilçam'ı Benden Sorun**).

TOSLUK i. Baş, kafa: *"Bunu işitince bu adam kötürümü kaptı. Yanımdakilerin tosluğuna kondurdu."* (Refi Cevat Ulunay, **Sayılı Fırtınalar**).

TOSMAK f. (Öğrenci) Yoğun bir biçimde ders çalışmak, ezberlemek.

TOSUN i. Duvar yazılarında sık sık görülen bir ibarenin yazarı: *"Bunu yazan Tosun, okuyana kosun."* • (...) *"Tosun, Almanya'da da hizmetinizde." (...) "Aziz Nesin, ustamız, 'Azzabi' de der ki, Tosun Türkiye'de doğup büyüdüğü için Tosun oldu, Tosun olarak kaldı... Tosun Amerika'da yaşasa Henry Miller olurdu!"* (Engin Ardıç, **Bunu Yazan Tosun**). (Tosun, giderek duvar yazarlığı ve çizerliğinin anonim adı olmuştur).

TOSUN EDEBİYATI d. (türk. - ar. *edeb*'den *edebiyyât*) Duvar çızıktırmalarına, graffiti'lere verilen ad: *"Graffiti'yi Türkçede duvar çızıktırmaları ya da şu yaygın tekerlemeyi anımsayarak Tosun edebiyatı biçiminde adlandırabiliriz. Edebiyat'ı en geniş anlamında kullanıyorum: Çünkü Tosun, hem yazıcı, hem çizicidir. Defteri de, duvarlar, kapılar."* (Hulki Aktunç, **Graffiti–Tosun Edebiyatının Anlattıkları**).

TOTO i. Kalçalar, kıç.

TOTO OYNAMAK d. (Öğrenci) Sınavda, bilmediği bir konuda yanıt vermek. • Karnesinde 1,2,0 rakamları çok olmak.

TOYCU i. Genç, toy kızları türlü vaatlerle kandırarak fuhuş piyasasına düşüren kimse (genellikle erkek); fahişenin koruyucusu, "dost"u: *"Bize haaa. Ulan biz, bunca yılın toycusu olalım da sen bizim toycu namımızı mı karartacaksın?"* (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**).

TOYCULUK i. TOYCU'nun (bk.) edimi, toycunun yaptığı iş, eylem: *"Mahpus damının çocuk koğuşunda büyümüş... Gelip yetişince toyculuğa başlamış..."* (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**).

TOZ i. Eroin: *"Eroinman genç için artık tek hedef bazı arkadaşlarını eroine alıştırarak onlara 'toz' satmaktır."* (Yıldırım Çavlı–Kasım Gence–Oktay Özkesici, **Beyaz**

Ölüm). • Ufalanmış durumdaki herhangi bir uyuşturucu madde. Ayr. bk. TOZ ETMEK, TOZ OLMAK. • "Gitti, kaçtı, ortadan kayboldu" anlamında söylenir: *"-... Benim bildiğim, karıyla kapışınca biz, baktık bu toz."* (Orhan Kemal, **Tersine Dünya**).

TOZ ETMEK d. (Parayı, değerli bir nesneyi) Harcamak, tüketmek. • (Birisini) Öldüresiye dövmek, hırpalamak: *"...onun gölgesi senin gölgene hele bir dokunsun o uyuntuyu Hariciye Vekâletinin önünde toz etmezsem bana da anlı şanlı Keşanlı Ali demesinler..."* (Haldun Taner, **Keşanlı Ali Destanı**). • Yok etmek.

TOZ KAR d. Eroin.

TOZ OLMAK d. Gitmek, kaçmak; ortadan kaybolmak: *"Ayrıca polis üfürükçülük yaptığını tespit etmiş... Hemen tütsülerini toplayıp toz ol."* (Süavi Süalp, **Meslek Falı**). *"Sen toz ol bakiim lan benzinci... Senyoriara ben hizmet edicem!.."* (Oğuz Aral, **Utanmaz Adam**). *"Hem genelev patronundan para alır, hem de sevgilisine 'sevgisini ispat için' bir senet imzalatır, kendisi de toz olur."* (Kudret Şandra, **Yeşilçam'dan Kâbe'ye**).• Yok olmak. Ayr. bk. TOZ ETMEK.

TOZUNU ALMAK d. (Birisini) Hırpalamak, dövmek: *"Koca salak, koca salak, diye homurdandı, bir temiz tozumu almak istiyordu..."* (Raymond Queneau-Tahsin Yücel, **Zazie Metroda**).

TOZUTMAK f. Delirmek, çıldırmak, aklını kaybetmek: *"-Adamakıllı tozutmuş fıkara" -Böyledir bu meretin sonu."* (Orhan Kemal, **Büyükbaba**). *"...pahalılık insan beyinleri üzerinde ekzovonik etkiler meydana getirmektedir. İşte bu yolda tozutanlardan ve kendini profesör sanan biri..."* (Süavi Süalp, **Canavar Yaratan Doktor**). • Saçmalamak; sapıtmak;anormal davranışlarda bulunmaya başlamak.

TÖFE.Bk. TUFA.

TRAFİKÇİ i. (ital. *traffico;* türk. e.) Trafik suçu işlediği için cezaevinde yatan mahkûm: *"Diğer trafikçi, adını anımsamıyorum, ayrı bir dram yaşamış."* (Baskın Oran, **Nerde O Eski Mapusaneler**).

TRAFİK GEÇMEK d. (ital. *traffico;* türk.) Alay etmek, şaka yapmak, gırgır geçmek: *"Pantolonun içi dolu mu?.. -Benimle trafik mi geçiyorsun?"* (Oğuz Aral, **Utanmaz Adam**).

TRANSİT GEÇMEK d. (fr. - türk.) (Sürücü) Trafik işaretlerine, trafik polisine aldırmadan geçmek.

TRAŞ.Bk. TIRAŞ.

TRİKA i. Sakal, Bıyık. TARİKA, TİRİKA da denir.

TRİKACI s. ve i. Sakallı, bıyıklı, "kıllı" erkeklerden hoşlanan (kız, kadın, edilgin eşcinsel erkek): *"Sabahlara dek uyutmadı beni. Sen de tirikacısın biliyorum."* (Dr. Arslan Yüzgün, **Mavi Hüviyetli Kadınlar**). TARİKACI, TİRİKACI diye de söylenir.

TRİNK zf. (ono.) Hemen, derhal, anında. • (Para ödeme için) Nakden ve defaten: *"... hem de eski alacağıyla birlikte para trink ödenmeliydi."* (Aziz Nesin, **Surnâme**).

TRİP i. ("Yolculuk" anlamında ing. k.) LSD, lizerjik asit dietilamid. • Uyuşturucu madde kullanma. • Uyuşturucu maddenin yaptığı etki, kendinden geçme, esrime: *"Moda burnunda otururken vapurların bizi takip ettiği tribine girince esrarın büyüsünü anladım."* (Kanat Güner, **Eroin Güncesi**). • Özenti. • Kişinin olduğundan farklı davranması. • Fuhuş yapan eşcinsellerin müşteri bulmak için yaptığı hareketler.

TRİPLERE GİRMEK d. (ing. – türk.) Özenmek. • Olduğundan farklı davranmaya çabalamak. Ayr. bk. TRİP.

TRİPO i. (fr.) Kumarhane, bitirim yeri: *"Zabıta, (tripo) denilen basit kumar yerlerini, (bitirim) yerlerini kontrol edip basarken, niçin kulüpleri kontrol etmiyor?"* (Hulûsi Kodaman, **Zar-Kâğıt Oyunları ve Hileleri**).

TRİŞÖR i. (fr. *tricheur,* "hileci"den) Hileci kumarbaz: *"...tanınmış bir iki tirişörün ve bundan başka geçim vasıtaları olmayan birkaç kimsenin oyun oynadıkları..."* (Hu-

lûsi Kodaman, **Zar-Kâğıt Oyunları ve Hileleri**). TİRİŞÖR de denir.

TUFA i. (ar. *tuhfe*'den?) Silahlı hırsızlık. Hırsızlık; özellikle geceleri ev, işyeri soyma: *"Ama Ahmet'in bu 'tufa'larda, bulursa mutlaka aldığı ısrarla aradığı iki mal vardır; çikolata ve Marlboro sigarası!"* (Servet Kabaklı, **Beşikten Zincire... Yetim Ahmet**). • Çaba harcanmadan elde edilen çıkar, kolayca sağlanmış menfaat: *"Tufaya bak!.. Altılı ganyanı yakaladı!.."* (Süavi Süalp–İsmail Gülgeç, **Kolombo Şakir**). • Hırsızlık yoluyla elde edilmiş mal, para vb.

TUFACI i. Hırsız; özellikle geceleri ev, işyeri soymada ustalaşmış hırsız: *"Çankırılı Topal Kerim, tilki gibi bir 'tufacı'ydı."* (Fakir Baykurt, **İçerdeki Oğul**). *"–Sen? –Tufacıyım. (Evlere giren hırsız.)"* (Ahmet Çakal, **Serseriler Arasında**). • TUFA (bk.) sağlamak isteyen kimse; fırsatçı; vurguncu: *"Mahalleden üç tufacı / Sevdiği kıza asılıyorlar"* (Mazhar Alanson, **Anında Görüntü**).

TUFACILIK i. Hırsızlık; TUFACI'nın (bk.) edimi: *"Araştırınca, geçmişte tufacılıktan, yani hırsızlıktan Erzurum'da yattığını tespit ettim."* (Murat Belge, **Ülkücü Cengizhan Cengiz Açıklıyor**). *"Tufacılık dedikleri de, bu hırsızlık mesleğinin en gelişmiş türüdür."* (Servet Kabaklı, **Beşikten Zincire... Yetim Ahmet**).

TUFALAMAK f. Hırsızlık etmek. Çalmak: *"... Kâzım Beyin karpuzuyla kavununu tufalayacak."* (Baskın Oran, **Nerde O Eski Mapusaneler**). TUFACI'nın (bk.) eylemi.

TUFAYA GELMEK d. Hırsızlığa uğramak, soyulmak. • Hileye aldanmak, oyuna gelmek: *"Keh keh keh... Ulan Kadri şimdi tufaya geldin işte..."* (Hasan Kaçan–Latif Demirci, **Tarzan**).

TUNUS.Bk. KÖKEN.

TURALAMAK f. (fr. *tour*'dan *tur, tur-a–lamak*) Turlamak, gezip dolaşmak: *"...öf ne gece çıkalım turalıyalım diyorum ben sana ne para diyosun lan işte para diyorum..."* (Hulki Aktunç, **Madi Hayat in The Dark**).

TURALI i. (esk. türk. *tugrag*'dan *tura–lı*) es. Padişah.

TURGUT i. (Devlet adamı *Turgut* Özal'ın adından) Elli bin liralık banknot. (Ayr. bk. ÖZAL ALTINI.)

TURİST i. (fr. *touriste*) Hapishaneye kısa bir süre için girmiş kimse. • Davetsiz konuk. Geceyatısına, haber vermeden gelen konuk.

TURİST GELMEK d. (fr. - türk.) Hapishaneye kısa bir süre hapis yatmak üzere girmek: *"Serseri– Abi sen turist geldin gittin... Bizim yan yana koydun mu yedi yılımız var mapushanede..."* (Çetin Altan, **Suçlular**). • Davetsiz olarak konuk gelmek. Çağırılmadan geceyatısına konuk gelmek.

TURNA i. Aldığı malın bozuk, hileli olduğunu anlayıp malı geri getiren müşteri. • (Oyunda, kumarda) Kaybetme, yenilme, sıfırlanma durumu.

TURNA OLMAK d. (Oyunda, kumarda) Tümüyle kaybetmek, sıfırlanmak, batmak.

TURNİKE i. (fr. *tourniquet*'den) (Birkaç erkek) Bir kadınla sıraya girerek cinsel ilişkide bulunma. • Uyuşturucu zerk etmeden önce, damarları belirginleştirmek için kola sarılan bağ: *"Koluna bağladığı turnikeyi enjektörü damarına boşaltmaya başlamadan önce çözüp çıkartmış olduğu halde hâlâ izi duruyordu."* (Ümit Oğuztan, **Kraliçe Sisi**).

TURP SIKMAK. Bk. AKLINA TURP SIKMAK.

TURŞU i. (fars. *turşî*'den) Sarhoş, çok sarhoş kimse. • Bozuk; kırık dökük nesne.

TUTMAK f. (İçki, uyuşturucu madde vb.) Kullananın ulaşmak istediği etkiyi sağlamak, çakırkeyif hale getirmek, esritmek: *"–Başka içki tutmuyor bey baba."* (Halit Çapın, **Bay Alkolü Takdimimdir**). • (Olumlu anlamda) Etkilemek, zevk vermek: *"Türk eşcinselleri arasında 'beni but tutar' veya 'tutuzlar' sözcükleri beğeniyi vurgulamaktadır."* (Dr. Arslan Yüzgün, **Eşcinsellik**).

TUTUZ i. Tutma. –Etkileme. Bk. TUTUZLAMAK.

TUTUZCU i. İlişkide bulunduğu erkeğin cinsel organını eliyle uyaran, bu edimden hoşlanan kimse: *"Kötteciler, tutuzcular... Bırakın madiden uyuklamayı..."* (anonim, **Biz Şorololar**).

TUTUZLAMAK f. (Bir kimse, bir şey) Etkili olmak, hoşa giden bir etki yapmak. • İlişkide bulunulan erkeğin cinsel organını elle uyarmak. TUTUZ YAPMAK diye de kullanılır: *"Tutuz yapmakla kalsalar iyi, koli kesmeye alıkmazlar mı?"*

TUZ i. Eroin.

TUZLU KAUÇUK d. (türk. - fr. *caoutchouc*'tan) Beyaz peynir.

TÜCCAR i. (ar. *tüccâr*) es. *"Karagözcü argosunda Çengi karakterine verilen ad."* (Uğur Göktaş, **Karagöz Terimleri Sözlüğü**). • Fahişe. • Muhabbet tellalı, aracı, pezevenk.

TÜKÜRÜKÇÜ i. Bir tür yankesici: Birisinin üzerine yanlışlıkla tükürmüş gibi yapar; tükürük lekesini temizleme bahanesiyle, o kişinin parasını ya da değerli eşyasını el çabukluğuyla çalar. BALGAMCI da denir. Bk. PİSLİKÇİ.

TÜKÜRÜKÇÜLÜK i. TÜKÜRÜKÇÜ'nün (bk.) edimi, işi: *"Tükürükçülük: Hırsız, yoldan geçen safça bir adamın yakasına tükürüyor, sonra özür dileyerek yanına yaklaşıyor..."* (Nazlı Ilıcak, **Allah Kurtarsın**). BALGAMCILIK, PİSLİKÇİLİK de denir.

TÜNEK i. Oğlan çocuk, yeniyetme oğlan: *"Delikte sibyan koğuşu/ İçinde tam elli tünek"* (Kahveci Nusret, **Zından Şiirleri**). • Edilgin eşcinsel erkek, oğlan.

TÜNEL GEÇMEK.Bk. TONEL GEÇMEK.

TÜRK. Bk. KÖKEN.

TÜTSÜLEMEK. Bk KAFAYI TÜTSÜLEMEK.

TÜTSÜLÜ s. Sarhoş, esrik: *"Biz de biraz tütsülüyüz. Bize haa... Ulan biz..."* (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**). • Bağışık: *"Lan boklu tinton, biz çaya tütsülüyüz haso koko yok mu?"*

TÜY i. Giysi, giyecek; kılık kıyafet, üst baş. • Para.

TÜYDÖKEN i. Ustura. Tıraş bıçağı.

TÜYDÜRMEK f. Yollamak, kaçırmak, kaçmasını sağlamak: *"Kâmran'ın artık şüphesi kalmamıştı. Kızı Atina'ya tüydürmüşlerdi!"* (Orhan Kemal, **Gâvurun Kızı**). • Alıp götürmek; çalmak.

TÜYEK i. Okul, kışla vb. yerlerde, kaçmayı, firar etmeyi kolaylaştıran gizli geçit. Firar deliği.

TÜYLENMEK f. Huylanmak. • Karşı çıkmak, kafa tutmak. • Para kazanmak.

TÜYLÜ s. ve i. Paralı, zengin: *"–Ah ulan ah... olacak bende öyle tüylü bir moruk, sözünden çıkacam ha?"* (Orhan Kemal, **Yedibelâ**). • Dişilik organı, vagina. • Makat, anus.

TÜYMEK f. Gitmek. Def olmak: *"Pişekâr– 'Tüy' dediler mi? Kavuklu– Onlar beni değil, galiba ben seni kovacağım."* (Ortaoyunu, **Büyücü Hoca**). *"–Tahsin anam, mazot koy, tüyüyoruz."* (Sait Faik, **Medarı Maişet Motoru**). *"...evi arasam demin tüymüşüm seni arasam anan baban zati duvar..."* (Hulki Aktunç, **Madi Hayat in the Dark**). • Savuşmak. Kaçmak. *"Yarın para suyunu çekti mi seni ekip tüymezse, nah yazıyorum."* (Attilâ İlhan, **Kurtlar Sofrası**). *"–Aa... Bıyıklı birden toz oldu... Nereye tüydü bu herif?"* (Oğuz Aral, **Utanmaz Adam**).

TÜYO i. (fr. *tuyau*) Gizli bilgi, herkesin bilmediği haber, istihbarat: *"Tüyo'yu atın sahibi ile jokeyine de onaylattık."* (Halit Çapın, **At Koşar, Baht Geçer**). *"...işte size bir 'tüyo' sayın Karaduman! Hadi gene iyisiniz..."* (Engin Ardıç, **Doğru Söyleyeni Dokuz Köyden**...). (Özellikle, "belirli bir işin, olayın, ortamın içinde bulunan bir kimseden gizlice alınan bilgi" anlamında kullanılır.) TİYO, TİYÖ diye de kullanılır.

TÜYO ALMAK d. (fr. - türk.) Gizli bir bilgi ya da haber elde etmek: *"Öztürk, bir yerden tiyö aldım. Bu karı zayıf, uzun boylu, iri siyah gözlülerden hoşlanırmış."* (Öztürk Serengil, **Yeşilçam'ı Benden Sorun**). TİYO ALMAK, TİYÖ ALMAK biçimlerinde de kullanılır: *"Kovancıdan bir pakol sigara karşılığı tiyo aldım..."* (Yalçın Doğan, **Kodes A.Ş.**).

TÜYO VERMEK d. (fr. - türk.) Gizli bir bilgi ya da haberi birisine söylemek: *"...bir gün sonra eş dost birbirine tüyo vermeye başlamıştı..."* (Ferhan Şensoy, **Kazancı Yokuşu**).

TÜYÜ BOZUK d. Sarı, sarışın, abraş (erkek): *"–Kralından başlama gene lan, tüyü bozuk!"* (Orhan Kemal, **Gurbet Kuşları**). *"–Nasıldı o tüyü bozuk? Sarhoşluğun zamanı olmaz... Sonra?.."* (Attilâ İlhan, **Sokaktaki Adam**). • Bıyığı sakalı az, seyrek kimse.

TV i. (fr. *Tra*Vesti'den kıs.) Kadın kılığında dolaşan erkek, travesti: *"Dansözlerin, varyete kızlarının, tv'lerin (kılık değiştiricilere tv diyorlardı) giyim mağazası..."* (Hulki Aktunç, **Yek Yek Oynayanlar**).

U

UÇAK i. Sarhoş, esrik. • Fahişe, orospu: *"–Deyyus– dedi gidenin ardından. –Kanı motor, kızlar uçak. Kendi de..."* (Orhan Kemal, **Kurt**).

UÇ BABA TORİK d. (Özellikle gerçekdışı görünen ya da gerçekleşmesi güç olaylar karşısında) Alay yollu, küçümseme yollu kullanılır: *"Karagöz– Derken ne oldu bilmem, '–Uç baba torik!' diye birisi bağırmaz mı?"* (Karagöz, **Bahçe**). *"...onların da bir gün uçup uçamayacağını hesabından geçiriyordur. Uç Baba Torik!"* (Sâlah Birsel, **Boğaziçi Şıngır Mıngır**). Ayr. bk. TORİK.

UÇLAMAK f. Vermek: *"Çeribaşıya çatarsın/ Mangizleri uçlarsın."* (Büyük Amelya Hanım, kanto).

UÇLANMAK f. *"Karagözcü argosunda vermek mânâsında kullanılan bir kelime."* (Uğur Göktaş, **Karagöz Terimleri Sözlüğü**). • Vermek: *"Biliyorsan peniz edersin... Ben de sana mangiz uçlanırım..."* (Ortaoyunu, **Telgrafçı**). *"Biraz tütün uçlan bakalım..."* (Joseph Conrad–Halûk Şahin, **Ölüm Seferi**). • Almak: *"Görüşmecileri gelen tutuklulardan uçlandığı ekmek, zeytin, peynir, tereyağı, helva, ne bileyim yiyecek giyeceği çabucak paraya çeviriverir..."* (Orhan Kemal, **Dünyada Harp Vardı**). *"Kılkuyruk, zil be... Senden uçlanmazsa, benden araklamazsa ne yapar, alışmış bu zıkkıma bir kere..."* (Rıfat Ilgaz, **Hababam Sınıfı**). • Ödemek. • Geri vermek. (–Sözcüğün yukarki kullanımlarında, "istenince vermek, vermeye zorlanmak", "isteyip almak, rica ederek, zorlayıp almak" anlamları vardır.) • Gelmek, ortaya çıkmak: *"Patburunlar uçlandılar, enselenmemek için cızlamı kırdım."* (Ortaoyunu, **Kanlı Nigâr**).

UÇLU s. ve i. Filtreli (sigara): *"Bu iyi yürekli adamın uçlu kanserlerinden birini yakıp dumanı üfledim."* (Anthony Burgess–Aziz Üstel, **Otomatik Portakal**). • es. Yabancı sigara: *"Yeraltı dünyası lügatinde, kısaca 'Uçlu' denilirdi yabancı sigaraya."* (Kayhan Sağlamer, **Türk Mafiası**).

UÇMAK f. Bir uyuşturucu maddenin etkisi altında kendisinden geçmek, esrimek: *"...gece de gece madi bi yağmur neyse hapçılar naylon tente çekmiş gel lan ıslanma dedi biri gittim ki bunlar uçalı çok olmuş..."* (Hulki Aktunç, **Madi Hayat in the Dark**). *"...bak Metin, seninki de uçuyor dedi, yetişmek için çok çekmen gerekecek dedi..."* (Orhan Pamuk, **Sessiz Ev**). • Abartmak. Olmayacak şeyler söylemek. • Gitmek. Hızla gitmek: *"Kılçık dişlerinin arasından bıçak gibi tükürdü: –Haydi, dedi şimdi uç!"* (Attilâ İlhan, **Kurtlar Sofrası**). • Kaçmak. • Cinsel ilişkide bulunmak: *"–Bi elli kâğıdın varsa uçarız. –Ne gezer."* (Faruk Bayraktar, **Geceyarısı Abazası**). • Hayale dalmak.

UÇUK s. Olağandan ötede; hayal, imgelem, ürünü; esriklere özgü; ilginç: *"Böyle 'uçuk' bir yazıyla siftah etmeyi düşündüm, aklım sıra yazı bomba gibi patlayacak..."* (Engin Ardıç, **Doğru Söyleyeni Dokuz Köyden...**). *"Aga uçuktan uçuk bi tip, kavuklu mezar taşına sarılmış bir yandan çekiyor, bir yandan 'tek abim sensin' diyor."*

UÇURMAK f. (İçki ya da uyuşturucu) Sarhoş etmek, aşırı derecede esritmek: *"–Al işte sana kokain, fazla kullanma uçurur adamı vallahi."* (Ümit Oğuztan, **Kraliçe Sisi**).

UÇURTMA i. Çalma. Kapkaç. Alıp götürme, kaldırma. • Çalınan, kapkaç edilen şey. UÇURMA diye de söylenir.

UÇUŞ i. Bir uyuşturucu maddenin ya da alkolün etkisi altında kendinden geçme, esrime. Trip: *"Uçuşlar başladıktan sonra okulla köprüler atılıyor."* (Cezmi Ersöz, **Hayat Bir Emrin Var mı?**). • Cinsel ilişki.

UÇUŞA GİTMEK d. (Erkek) Geneleve, randevuevine gitmek.

UÇUŞÇU i. Fahişe. • Jigolo. • UÇUŞ (bk.) yapan kimse. • Uyuşturucu madde kullanıcısı, içici. • Cinsel ilişkilerde güçlü erkek, düzücü: *"Şu sediri yerine çekin de George göstersin bana nasıl bir uçuşçu olduğunu."* (anonim, **Islak Dudaklar**).

UFAK AT DA CİVCİVLER YESİN d. "Abartacaksan bari az abart, yalan söyleyeceksen bari inandırıcı olsun" anlamında kullanılır. UFAK AT DA CİVCİVLER ÜRKMESİN biçiminde de söylenir.

UFAKLIK i. Bit. • Erkeklik organı, penis: *"Ama bu arada hiç şaşırmayan biri vardı. Bizim ufaklık..."* (anonim, **Daracık**).

UFALAMAK f. Hırpalamak, dövmek, fena halde dövmek: *"Hah hah... Kocanı ufalamak zevkini bir şeye değişmem..."* (Süavi Süalp–İsmail Gülgeç, **Gündüz İnsan Gece Hırt**). *"Bir kelime daha söylersen ufalarım seni."* (Muzaffer Buyrukçu, **Şarkılar Seni Söyler**). • Öldürmek: *"Kendini üzme Zamçık Petro'cuum... Beleşino'yu ufalamak için önünde daha bir devre var..."* (Oğuz Aral, **Utanmaz Adam**). • (Bir erkek, bir kadını, bir kızı) Sertçe okşamak, sertçe sevmek. • Düzmek.

UĞURLAMAK f. Çalmak.

ULANCI i. Kulampara, oğlancı, aktif eşcinsel erkek.

ULUMAK f. Konuşmak, yüksek sesle konuşmak. • Bağırmak.

URBASIZ i. (ital. *roba;* türk. e.) Yoksul, aç–açıkta kalmış kimse.

URGAN ETMEK d. Bir davranışı sürdürüp durmak; sözü uzatmak: *"Hadi, urgan etme, işi pamuk ipliğine de bağlama."* (Ortaoyunu, **Bahçe**).

URPU TURPU İÇİNDE d. (Esnaf argosunda) "Kâr etmek de var, zarar etmek de var; kâra da zarara da ortağız" anlamında söylenir.

USKUMRU i. (yun. *skombris*'ten) Jigolo; hayatını birlikte olduğu kadının parasıyla sürdüren erkek. Kadınlara para karşılığında cinsel hizmet veren, erkek.

USKUT i. (ar. *sükût*'tan) "Sus" anlamında kullanılır.

USKUTLAMAK i. (ar. - türk. e.) Susmak. USKUT ETMEK biçiminde de söylenir.

USTAMA DANIŞAYIM d. (fars. *üstâd*'dan *usta;* türk.) Değerinden yüksek fiyat istenen mal karşısında, esnaf tarafından "bunu şimdi alamam" anlamında kullanılır.

USTURA i. (fars. *üstüre*'den) Alkol derecesi yüksek içki, sert içki. • Yalan, uydurma (haber, söz).

USTURACI s. ve i. (fars. - türk.) Yalancı, uydurukçu.

USTURA ÇALIŞTIRMAK d. (fars. - türk.) Yalan söylemek. • (Kavgada) Ustura kullanmak. • (Birisini) Ustura kullanarak bir çok yerinden yaralamak.

UYANIK s. (Alay yollu) "Kendisini akıllı sanan kimse" anlamında söylenir: *"Şu alaman uyanıklarına bak santra yapmak için çalkalayıp duruyorlar."* (Oğuz Aral, **Utanmaz Adam**). *"İki uyanık dip masaya iliştiler. Bir deste yirmialtı kâğıdı istediler."* (Ahmet Çakal, **Serseriler Arasında**).

UYANMAK f. Ergenleşmek. • Uyarılmak, tahrik olmak. • (Cinsel organ) Cinsel ilişkiye hazır duruma gelmek. Ayr. bk. KUŞU UYANMAK.

UYDURMAK f. İçki içmek; gizlice içki içmek: *"–Ramazan onu birkaç gün örseledi, ama, sonra doktorlar birkaç konyağa kadar izin vermişler... İftarla karışık... Uyduruyor!.."* (Ahmet Rasim, **Ramazan Sohbetleri**). • (Bir erkek) Birisini cinsel ilişkide kullanmak, düzmek: *"Hacivat– Bizim arka sokakta Ekemekizâdelerin kızı var, onu sana uyduralım. Karagöz– Bana uyduracağına babana uydur! Hacivat– Canım, öyle değil!"* (Karagöz, **Büyük Evlenme**). *"Şimdi gece oldu mu, cümlesi bir yuvarlak yorganın altına giriyorlar, anadan doğma soyunup... İşte o yorganın altında eline geçen eline geçeni uyduruyor."* (Kemal Tahir, **Dam Ağası**). • (Herhangi bir yere) İşemek. Dışkılamak: *"Karagöz– Geçen akşam basur sıkıştırdı, uydurdum hasıraaa!"* (Karagöz, **Kanlı Nigâr**).

UYDURMASYON s. ve i. (türk. *uydurmak, uydurma;* fr. sonek *–tion*'dan n.) Yalan, uyduruk (söz, haber). Düzmece, sahte (şey): *"Çelebi– Yani, lede-l-hâce sizi ne diye aramalı? Karagöz– (Önüne bakarak) Vay!.. Uydurmasyon bir şey bulmalı..."* (Karagöz, **Eczahane**). *"Kelle sıfır numara, parmakta uydurmasyon şövalye yüzük."*

UYDURMASYONCU i. (türk. -fr.) Yalancı. Sahteci.

UYDURTMAK f. Kendisini cinsel ilişkide kullandırmak, kendisini düzdürmek.

UYDURUŞ i. Aldatma, kandırma; (birisini) aldatarak ikna etme, havaya sokma.

UYDURUŞA GELMEK d. Yalana kanmak, aldanmak; birisi tarafından kandırılıp havaya girmek: *"Uyduruşa geldik, bu taponu zümrüt diye egavladık."*

UYDURUŞA GETİRMEK d. Aldatmak, kandırmak; (birisini) aldatarak ikna etmek, havaya sokmak.

UYKU i. Ölüm.

UYUMAK f. Kanmak, aldanmak. • Ölmek. • (Erkeklik organı) İnik durumda olmak, ereksiyona geçmemiş halde bulunmak.

UYUTMAK f. Aldatmak, kandırmak: *"Enayi pilâkisi, aklı sıra beni uyutacak."* (Mehmet Seyda, **Anahtarcı Salih**). • (Bir şeyi, birisinden) Aldatarak almak, çalmak: *"O çıbanı kimden uyuttun?"*

UYUZ s. ve i. Hoşlanılmayan, sevimsiz (kimse). • Uyuşuk, Miskin. • Düşkün, düşük, değersiz: *"Üç beş uyuz kalkmış / Bizden habarsız ev yapmış / Pöh. Elbet yıkarız."* (Haldun Taner, **Keşanlı Ali Destanı**). • Tedirgin. Sinirli. Canı sıkılmış, sıkkın: "Yolunu da zaten dönmelerden bulur. Bendeniz bu heriflere uyuzumdur." (Kemal Gökhan Gürses, **Aydınlarla Zontaların Savaşı**). • Kuşkulanmış şüphelenmiş. • Züğürt, parasız.

UYUZ ETMEK d. Tedirgin etmek. • Sinirlendirmek, sinirlenmesine yol açmak. • Rahatsız etmek: *"Neyse lafı karıştırıp aklınızı uyuz etmeyelim..."* (Süavi Süalp, **Trendeki Kadın**). • Kuşkulandırmak, kuşku duymasına yol açmak.

UYUZ OLMAK d. Tedirgin olmak: *"Onu hiç tanımıyorum, birden böyle yanıma sokulmasından uyuz oldum."* (Ahmet Çakal, **Serseriler Arasında**). • Sinirlenmek. • Canı sıkılmak. • Kuşkulanmak: *"İngilizce hocası Avni, bir şeylerden uyuz olmuş, sözlüde bizi çok sıkıştırdı."* (Yalçın Doğan, **Kodes A.Ş.**). • Parasız kalmak, züğürtlemek. UYUZ KAPMAK, UYUZLANMAK biçiminde de kullanılır: *"... bu işe en çok uyuz kapan Zonta Zeynel oldu."* (Kemal Gökhan Gürses, **Aydınlarla Zontaların Savaşı**).

UYUZ UYUZ zf. Uyuz olarak, uyuz biçimde (Bk. UYUZ): *"–Senin patron bize uyuz uyuz bakıyor lan."* (Ahmet Çakal, **Serseriler Arasında**).

–UZ sonek. Argo sözcük ve deyim türetmede kullanılan sonek: *"Fazla dalız etme, boğuluz edersin!"* (Nejat Uygur, **Minti Minti**). [Ol–mak]'tan [ol–uz], [sok–mak]'tan [sok–uz], [tut–mak]'tan [tut–uz] vb. Ayr. bk. –IZ, –İZ, –MASYON, –MENTO, –O, –OZ, –ÜZ.

UZAMAK f. Gitmek, uzaklaşmak: *"Zilli karıyla haybecisi / Uzuyor aynen volta"* (Mazhar Alanson, **Anında Görüntü**). *"...yanpiri adımlarla Çitiki düğün salonuna uzadılar."* (Metin Kaçan, **Ağır Roman**).

UZANMAK f. Yeltenmek: *"Lan dayılığa uzanma, iki seksen uzatırım."* • Heveslenmek. • Sarkıntılık etmek: *"Astığı astık, kestiği kestik. Karı kıza da uzanır üstelik..."* (Haldun Taner, **Keşanlı Ali Destanı**). • Ölmek.

UZATMAK f. (Birisini) Yere düşürmek, yere sermek. • Öldürmek. Ayr. bk. İKİ SEKSEN UZATMAK.

UZATMALARI OYNAMAK d. (futbol maçı teriminden an. ge.) Bir işin, bir eylemin, bir ilişkinin sonuna ulaşmak üzere olmak: *"–Aslında bitti... Biz şimdi uzatmaları oynuyoruz. Artık eskisi gibi iş çıkmıyor."* (Nazım Alpman, **Çingeneler**).

Ü

ÜÇ ASLA MAHKÛM OLMAK d. (fr. *as*'tan *as;* ar. *mahkûm;* türk.) Durumu güçlüyken, durumu daha da güçlü birisiyle karşı karşıya gelmek zorunda kalmak. • (Birisinin) Gevezeliklerini dinlemek zorunda kalmak.

ÜÇ AYAK d. Darağacı, idam sehpası. • (Erkek için) Cinsel istekleri azmış durumda olma. Erkeklik organı sertleşmiş durumda olma: *"Üç ayaklardır kocacım / hepsi hepsi nerde varsa / ben kızılay delik tepsi"* (Hulki Aktunç, **Yeraltı Destanları**). • (Erkek için) Abazan olma durumunu niteler.

ÜÇ AYAK GEZMEK d. (Erkek) Sürekli abazan olmak.

ÜÇ BUÇUK ATMAK d. Korkmak, çok korkmak: *"–Lan, eve geç kaldım diye karı gibi üç buçuk atıyorsun da, beni takmıyor musun?"* (Mehmet Seyda, **Erkekâmet**). • Korkusunu belli etmek: *"Gördün mü, Ziya Çalakçı nasıl köpekledi... Senden korkusundan üç buçuk atıyor da, ne yapacağını şaşırdı herif."* (Aziz Nesin, **Toros Canavarı**).

ÜÇ ETEK d. Bohçacı. Gezgin satıcı kadın.

ÜÇKÂĞIDA GELMEK d. (fars. *kâğız*'dan *kâğıt;* türk.) Kanmak, aldanmak. Kandırılmak, aldatılmak. • –Dolandırılmak. • Tuzağa düşmek.

ÜÇKÂĞIDA GETİRMEK d. (fars. *kağız;* türk.) Kandırmak, aldatmak: *"Bir piyes yazarsın, tiyatrocu üçkâğıda getirir."* (Süavi Süalp, **Trendeki Kadın**). • Dolandırmak. • Hile yapmak, tuzağa düşürmek: *"Hadi bana baybay mister Paçavra... Bi daa üçkâğıda getireceğin herife iyi bak..."* (Oğuz Aral, **Utanmaz Adam**).

ÜÇKÂĞIT i. (türk. *üç;* fars. *kağız*'dan *kâğıt*) "Bul karayı, al parayı" oyunu; oyunu oynatan, ikisi kırmızı, birisi siyah simgeli üç iskambil kâğıdına bir zemin üzerinde sürekli yer değiştirtir ve oynayanların kara'yı bulmasını ister. Kara'yı bulan, koyduğu paranın mislini alır; bulamayanın parası oyunu oynatan kişide kalır (bk. HACIBABA): *"Annem anlatır, üçkâğıtçı Hamdi derlermiş de, Edirnekapı, Topkapı surları dışında, Bakırköyünde falan üçkaatla enayi söğüşlerken, babam erkete beklermiş."* (Orhan Kemal, **Yedibelâ**). Ayr. bk. HASAN ALMAZ BASAN ALIR. • Hile, tuzak: *"Ne acılar çektim / Yaptığın binlerce üç kâğıttan"* (Gail Holst-V. Çelik Akpınar, **Rembetika**). • Dolandırıcılık. Ayr. bk. PAPELCİ.

ÜÇKÂĞIT AÇMAK d. ÜÇKÂĞIT (bk.) oyununu yönetmek, üçkâğıt oynatmak: *"Çingene üçkâğıt açmış, onlar dümencilik yapmışlar..."* (Orhan Kemal–Ahmet Soner, "Devlet Kuşu" fotoromanı). • Hile yapmak. • Dolandırmak.

ÜÇKÂĞIT ATMAK d. Hile yapmak: *"Vay inek Kadri. Gine bize üçkaat attı!.."* (Hasan Kaçan–Latif Demirci, **Tarzan**). • Dolandırmak.

ÜÇKÂĞITÇI s. ve i. ÜÇKÂĞIT (bk.) oynatan kimse: *"–Trende bir üçkâatçı söğüşledim, dedi. Nerdeyse gelir, paraları bölüşeceğiz!"* (Orhan Kemal, **Gurbet Kuşları**). *"Üçkâğıtçılar, oyunlarını da genellikle üçkâğıtla sona erdirirler. Resimdeki üçkâğıtçı da iyi kazanınca 'Polis geliyor!' diye oyunu kesti."* (Mehmet Sarışın, **Bul Karayı Al Parayı** –gazete haberi). • Yalancı: *"Nuri– Hadi bas ulan buradan üçkâğıtçı uskumru. Ampes başına vurdu galiba."* (Haldun Taner, **Keşanlı Ali Destanı**). • Hilekâr, hilebaz. –Dolandırıcı: *"Ama yazık ki bana çok iftiralar atılmıştır. Örneğin bütün üçkâğıtçılar bana üçkâğıtçı demiştir."* (Öztürk Serengil, **Yeşilçam'ı Benden Sorun**).

ÜÇKÂĞITLI i. (türk.; fars. *kağız*'dan) Esrarlı sigara, içine esrar konulmuş sigara.

ÜÇ KUYUCU d. Oğlancı, kulampara.

ÜÇTE BİRİ. Bk. ÜÇÜN BİRİ.

ÜÇÜN BİRİ d. Erkeklik organı, penis, zeker: *"Çakıcı gezmede dağlarda rahat / Paşamın gerçi yamandır fikri / Dedi: 'Üç ayda nihayet tutarım.' / İkisi geçti, üçün kaldı biri" (Eşref, kıta). "–Ben hukuk da bilirim, guguk da, yumruk da. –Demek üçüne birden idmanlısın... –Görünüyor ki sen de yalnız üçün birine..."* (Hüseyin Rahmi Gürpınar, **Ben Deli miyim**). *"O kansızlar der, bir türlü doymazlar, / Bizim üçün birinde de gözleri var"* (Metin Eloğlu–Oğuz Tansel, **Bektaşi Dedikleri**).

ÜÇÜN BİRİNİ ALMAK d. (Alay yollu) "Hiçbir şey kazanmamak, hiçbir şey almamak, alamamak" anlamında söylenir: *"Bu işten birkaç kuruş kazanmak çabası içinde olmam, fakat hep üçün birini almam, beni yazmaktan yıldırmamıştı..."* (Süavi Süalp, **Bir Eser Nasıl Yanar**),

ÜFLEMEK f. Düzmek: *"Senin üflediğin bir karı yok mu?"* (Y. Kenan Karacanlar, **Babıali Kaldırımlarında Bir Adam**). *"...tam olarak Fransızca'ya çevrilse 'üflemek' anlamına gelecek iğrenç bir argo deyim kullandı."* (Vladimir Nabokov–Fatih Özgüven, **Lolita**). • Esrar çekmek: *"Nebleyim, dolma falan sarayım, bi üfle hani..."* (Celalettin Benzer, **Amca Beyler**). • Esrar nargilesi kullanmak. ÜFÜRMEK diye de kullanılır.

ÜFLEYİCİ. i. (Cinsel ilişkide) Etkin durumda olan, erkek, fail. • Esrarkeş: *"Yumruğuna sıkı, içici, üfleyici, vur kırcı ama erkek çocuk."* (Orhan Kemal, **Yedibelâ**).

ÜFÜRMEK Bk. ÜFLEMEK.

ÜLSER ALMAK d. (fr. *ulcère*, türk.) (Birisini) Kesici bir araçla karnından yaralamak: *"baldır kalça yaramaz / ülser almak bedava"* (Hulki Aktunç, **Yeraltı Destanları**).

ÜNİVERSİTE i. (lat. *universitas*'tan) Fuhuş yapılan yer: Genelev, randevuevi. Eşanl. MEKTEP.

ÜRKÜTMEK f. Çalmak, aşırmak: *"Biraz uyudum, bir de baktım ki değirmeni ürkütmüşler."* (Ahmet Çakal, **Serseriler Arasında**).

ÜSTENCİ i. Belirli bir suçu bir çıkar karşılığında üstüne alan kimse: *"İş böylece bağlandı. Üstenci suçu üstlendi ama, suç ortakları o celsede de çıkamadı."* (Akın Simav, **Mapusane Gözlüğü**).

ÜSTÜNDEN GEÇMEK d. Düzmek: *"Bas ha bas! Hepsi üstünden geçmişler. Çok okkalı bir karıydı."* (Fakir Baykurt, **Yüksek Fırınlar**). *"Ben yenge dediğim kadının üstünden geçmem."* (Y. Kenan Karacanlar, **Babıali Kaldırımlarında Bir Adam**). • Irzına geçmek. (Deyim, özellikle faillerin çok sayıda olması durumunda kullanılır.) ÜZERİNDEN GEÇMEK biçiminde de söylenir.

ÜSTÜNE YATMAK d. Geri vermek üzere aldığı bir şeyi (parayı, eşyayı) geri vermemek, sahiplenmek; (bir şeye, bir kimseye) sahip çıkmak: *"Bu arada vermezsin kızı babasıyla anasına / Yatarsın üstüne kızın"* (Orhan Duru, **Noter'de**). *"Dahiyane fikrin sayesinde borcumuzun üstüne yattığımız zaman az sopa yiycez..."* (Altan Erbulak–Orhan Alev, **İki Üşütük**). ÜZERİNE YATMAK biçiminde de kullanılır.

ÜŞÜTMEK f. Delirmek, çıldırmak: *"Bu Deli Ziya var ya, eskiden atom mühendisiymiş, sonradan üşütmüş..."* (Hasan Kaçan, **Eşşek Herif**). • Sinirlerine hâkim olamamak, özdenetimini yitirmek, kontrolunu kaybetmek. • Saçmalamak, saçma sapan konuşmak: *"Şakir ağbi sen üşütüyorsun... Laflarında çelişki var!.."* (Süavi Süalp–İsmail Gülgeç, **Kolombo Şakir**). *"Sen tam üşütmüşsün oğlum! Diyelim ki he dedik, bu yatakları nasıl dışarı çıkaracağız hıyarağa?"* (Öztürk Serengil, **Yeşilçam'ı Benden Sorun**). KAFAYI ÜŞÜTMEK biçiminde de kullanılır.

ÜŞÜTÜK s. ve i. Deli, çılgın. • Olağandışı, anormal (kimse): *"Hep üşütükler bu bizim Pansiyon Huzur'a gelir zati."* (İrfan Yalçın, **Pansiyon Huzur**).

ÜTEK s. Korkak: *"Ütek olduğumu kaç defa gördünüz?"* (Refi Cevat Ulunay, **Dağlar Kralı Balçıklı Ethem**). • Edilgin eşcinsel (erkek çocuk).

ÜTÜ i. Edilgin eşcinsel erkek.

ÜTÜLEMEK f. Toz esrarı jelatin ile nemli kâğıt arasında ütü yaparak plaka haline getirmek. Ayr. bk. KAFA ÜTÜLEMEK.

–ÜZ sonek. Argo sözcük ve deyimler türetmede kullanılan sonek: [Öl–mek]'ten [öl–üz] etmek, [sök–mek]'ten [sök–üz] etmek vb. Ayrb. bk. –IZ, –İZ, –MASYON, –MENTO, –O, –OZ, –UZ.

ÜZERİNDEN GEÇMEK d. Düzmek: *"Bizim bütün Kuzguncuk geçti üzerinden."* (Muzaffer Buyrukçu, **Cehennem**). • Irzına geçmek: *"Katar şefinden lokomotif ateşçisine dek tüm tiren personeli, Afife'nin üzerinden geçmişti."* (Reşat Enis, **Yolgeçen Hanı**). ÜSTÜNDEN GEÇMEK diye de kullanılır.

ÜZMEK f. Birisine zarar vermek; tehdit yollu kullanılır: *"Haracımızı yırtılmazsan azıcık üzeriz, sen çok üzülürsün!"*

ÜZÜLMEK f. Zarar görmek. Bk. ÜZMEK.

V

VAGONCU i. (ing. *wagon;* türk. e.) Özellikle trenlerde faaliyet gösteren yankesici: *"...trenlerde çalışan 'vagoncu'..."* (Engin Ardıç, **Doğru Söyleyeni Dokuz Köyden...**).

VAGONCULUK i. (ing. - türk. e.) VAGONCU'nun (bk.) yaptığı iş; trenlerde yapılan yankesicilik.

VALDE i. (ar.) es. Hamam külhanı.

VALİÇYA i. (yun. *balitsa*'dan) Çanta; bavul, valiz: *"Elinde bir valiçya, inişte çıkıntılara tutunarak (...) ilerliyordu..."* (Raymond Queneau-Tahsin Yücel, **Zazie Metroda**).

VALLAH BİLLAH CEBİ d. (ar. –ar. *ceyb;* türk. e.) Kişinin görünen, göz önündeki cebi, parası.

VANİLYALI s. (isp. *vanilla;* türk. e.) İyi, hoş: *"...bu yılbaşımı daha vanilyalı geçirmek amacıyla, temizleyici Vahit Kurut'tan aldığım altı yıllık lacivert elbisemi giyecek..."* (Süavi Süalp, **Fıstıklı Bir Eğlence**).

VAPUR i. (fr. *vapeur*'den) Sarhoş, çok sarhoş kimse.

VARDA ü. (ital. *guardare,* "bakmak"tan) "Dikkat edin, savulun, çekilin" anlamında kullanılır: "*Hovardayım hovarda, savulun karşımdan varda.*" (kanto). *"–Varda!.. Dokunmasın!.. İhtariyle çatıp kanca oynatan kopuklar mı (...) istersiniz?"* (Ahmet Rasim, **Fuhş-i Atîk**). *"Sandalım Geliyor Varda!"* (Osman Cemal Kaygılı).

VARDAKOSTA s. (ital. *guardacosta*) Alımlı, iyi giyimli, iri yapılı (kimse, genellikle kadın): *"Garsonlar telaş içinde gidip geliyorlar. Sahnede vardakosta bir kadın ağlıyor..."* (Attilâ İlhan, **Sokaktaki Adam**).

VARDİK i. (erm.) Don, külot.

VAŞİNGTON i. (ing. *Washington,* "bir portakal türü") (Kadında, kızda) Meme, göğüsler.

VAYB i. (ing. *vibe*'dan) Uyuşturucu maddenin kişide yarattığı esrime, duyarlık, titreme.

VAY BABACIMCI, VAY VAYCI. Bk. BABACIMCI.

VAZO i. (ital. *vaso*'dan) Edilgin eşcinsel erkek.

VEREK s. ve i. (türk. *vermek*'ten; ar. *verek,* "kalça kemiği" ?) Edilgin eşcinsel (erkek): *"–Şimdi seni soyar, orana kadar ararım. Onbeş papelden benim haberim yok mu, verek?"* (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**). • Her erkekle düşüp kalkan, erkeklerle kolayca ilişkiye giren kadın: *"... verek, ballı diyorlar, pisliklerini mi temizleyeceksin gidip de?"* (Hulki Aktunç, **Pazarlık**).

VER ETMEK d. Sürekli dövmek; sakınmadan, usanmadan dövmek.

VERİCİ s. ve i. Edilgin eşcinsel (erkek).

VERMEK f. Kendisini peşkeş çekmek; kendisinin cinsel bakımdan pasif olarak kullanılmasına izin vermek: *"Hacivat– ...gölgesini sağdan vereceğine soldan vermiş. Karagöz– Ehli merak çocuk, sağdan soldan veriyor."* (Karagöz, **Ferhad ile Şirin**). *"Yemenici Bali, günde üç kezden fazla vermez. Temiz yüzlü, gönül bülbülü bir kınalı kuzudur."* (Derviş İsmail–Murat Bardakçı, **Tellaklar Kitabı**). *"Verdiği krediyi geri istemeyen bankacıya karıdan sonra bir de ben veriyorum..."* (Engin Ardıç, **Bunu Yazan Tosun**).

VESİKALI s. ve i. (ar. *vesîka;* türk. e.) Genelevde çalışma izni olan (kadın), fahişe: *"Nasıl unuturum seni ben, / Vesikalı yârim?"* (Orhan Veli Kanık, **Tahattur**). Ayr. bk. DEFTERLİ.

VIN ü. (ono.) "Kaçma, hemen gitme, derhal ortadan kaybolma" anlamında söylenir

"...ineklerin hepsini götürmüşler. Ben ordan vın tabi. Aga o günü hiç unutmam. Velhasıl acip yırtmışım." (Gırgır, **Nasrettin Hoca Sizlerle**).

VINLAMAK f. Kaçmak, hızla savuşmak, hemen ortadan kaybolmak: *"Bir gece aniden çoluğu-çocuğu toplayıp Karacabey'e vınlıyorlar."* (Nazım Alpman, **Çingeneler**).

VIRVIR i. Fahişe, orospu.

VIZILTI i. (ono. *vız*'dan) Önemsiz, değersiz (eylem, söz, nesne, kimse): *"Üç leşi varmış hocam! – Vızıltı!"*

VİDALARI GEVŞEMEK d. (ital. *vite*'den *vida;* türk.) Ciddiyetini kaybetmek. • Gülmesini tutamamak, sürekli gülmek. • Özdenetimini yitirmek, kontrolunu kaybetmek: *"Esasta gevşedi bizim vidalar ama, çaktırmamak lazım enaiye."* (Orhan Kemal, **Suçlu**). VİDALARI GEVŞETMEK biçiminde de kullanılır: *"Ayıbettin Şemsettin, vidaları gevşettin".*

VİLİSPİT s. ve i. (ing. *[full speed],* "tam hız"dan) Sarhoş, sarhoşlamaya başlamış (kimse): *"Henüz vilispit. Paşalık zomdan önce gelir. Zom, paşalığın da bir rütbe yukarısıdır."* (Orhan Kemal, **Vilispit**). (Bk.) FİLİSPİT de denir.

VİRAJ ALMAK d. (fr. *virage;* türk.) Yalan söylemek. –Sözü, konuşması kendisi aleyhine bir yön alınca, lafı değiştirmek, kıvırmak. VİRAJLAMAK diye de söylenir.

VİTES i. (fr. *vitesse*'ten) Erkeklik organı, penis.

VİTES DEĞİŞTİRMEK d. (fr. - türk.) Elini pantolon cebine sokarak penisin yerini değiştirmek; erkeklik organını sağdan sola, soldan sağa almak.

VİTRİN i. (fr. *vitrine*) (Kadında, kızda) Önden görünüm, özellikle memeler, göğüsler: *"–Sist! –Allah be, Allah bee! –Vitrine bak vitrineee! –Ya defransiyel? –Bu dünya sana da kalmaz kızım."* (Orhan Kemal, **Yalancı Dünya**). • Genelevde giriş katı; kadınların müşteri beklediği, müşteri adaylarına kendilerini gösterdikleri yer.

VİZİTA i. (fr. *visite,* "ziyaret"ten) Fahişe ile müşterisi arasında, belirli bir bedelin karşılığı olan bir kerelik cinsel ilişki: *"–...Senin tek bir viziten öteki kadınların bir haftalık kazancı!"* (Turan Aziz Beler, **Beyoğlu Piliçleri**). *"Baktı, yüz veren yok, 'vizita'dan inen Yaprak'a doğruldu."* (İrfan Yalçın, **Genelevde Yas**). *"... Worth'den giyinen ve iki saatlik vizitesine tam bir milyon altın alan Paiva..."* (Engin Ardıç, **Doğru Söyleyeni Dokuz Köyden...**). • Fahişe ile cinsel ilişkide bulunma bedeli, fahişenin ve çalıştığı genelevin (randevuevinin...) aldığı ücret: *"...Abanozun orospusu bile vizitası ne olursa olsun, erkeğin altına üstüste yatmaz."* (Reşat Enis, **Yolgeçen Hanı**). *"Duvarda 'Vizite 2000 lira' yazıyor... Doktor muayenesi gibi tarife..."* (Behiç Kılıç, **Lüküs Hayat**). VİZİTE, VİZTA, VİZTE diye de söylenir.

VİZİTA ETMEK d. (fr. - türk.) (Müşteri) Fahişe ile bir kere cinsel ilişkide bulunmak; fahişeyle yatmak: *"Hacivat– Nasıl neden? Vizita edeceğim. Karagöz– Kimi vizita edeceksin? Ulan tepelerim!"* (Karagöz, **Eczahane**). • (Fahişe) Müşterisiyle yatmak. VİZİTA YAPMAK diye de kullanılır.

VOLİ i. (yun. *bole*'den) Vurgun; yasadışı yolla sağlanan ya da sağlanmak istenen büyük kazanç: *"Okkalı bir voliyi badiresiz sonuçlandıran bir örgüt, birdenbire zenginleşir..."* (Kayhan Sağlamer, **Türk Mafiası**). • Yüksek kâr, çıkar, kazanç: *"Günde 10 bin lira 1975'de çok büyük paraydı. Kendisine üç ay da iş veriliyordu. Bu son voliyi kaçırmak olmazdı."* (Öztürk Serengil, **Yeşilçam'ı Benden Sorun**).

VOLİYE YATMAK d. (yun. - türk.) Vurgun kollamak; büyük kazanç sağlayacak bir fırsat için hazır beklemek. • (Taksi sürücüsü) Herhangi bir işi almayıp daha büyük işler kollayarak beklemek.

VOLİYİ VURMAK d. (yun. - türk.) Vurgun yapmak, VOLİ (bk.) elde etmek: *"–Yaprak'ın da işine maşallah yani Arap bugün, dedi. Dakka durmadı... Vurdun voliyi..."* (İrfan Yalçın, **Genelevde Yas**). VOLİ VURMAK diye de kullanılır.

VOLTA i. (ital.) (Özellikle dar bir yerde, hapishane koğuşunda, avlusunda) Bir aşağı bir yukarı gidip gelme: *"İçinde birikmiş efkârı boşaltmak için birebirdi cezaevinde volta. Aynı çizgi üzerinde gidip geldikçe, deşarj olduğunu hissederdin."* (Lütfü Oflaz, **Bir Mahkûm**). • "Gitme, gidiş" anlamında söylenir: *"Bu ampes işi son işimiz olur... Sonra doğru volta Antarktika!.."* (Süavi Süalp-İsmail Gülgeç, **Gündüz İnsan Gece Hırt**). *"Aga yılbaşında bi şişe şarabımı kapmışım... Aynen volta bizim eve... Bi tekme..."* (Hasan Kaçan, **Hasan'ın Saksısı**). • (Emir biçiminde) "Yürü, git, defol, uzaklaş" anlamlarında söylenir: *"Volta! Volta dedik. Ananın yanına kadar yolun var."* Ayr. bk. VOLTA VOLTA.

VOLTA ALMAK. Bk. VOLTASINI ALMAK.

VOLTA ATMAK d. (ital. - türk.) (Özellikle dar bir mekânda, kısa bir mesafe üzerinde) Bir aşağı bir yukarı yürümek: *"Hücre mahkûmları bile 2,5 metre boyundaki hücrelerinde üç adım ileri, üç adım geri, saatlerce volta atarlar..."* (Ratip Tahir Burak, **Hapishane Hatıraları**). *"Yüksek duvarların çevrelediği taş avluda rengarenk giyinmiş çeşit çeşit kadın volta atıyordu."* (Nazlı Ilıcak, **Allah Kurtarsın**). VOLTA ETMEK, VOLTA VURMAK biçiminde de kullanılır.

VOLTAJI DÜŞÜK d. (fr. *voltage;* türk.) Güçsüz. • İşe yaramaz, yararsız.

VOLTALAMAK f. (ital. - türk. e.) Bir aşağı bir yukarı yürümek. (bk. VOLTA ATMAK): *"Sabah akşam, kızın misafir kaldığı yalının önünde voltalamaya başladı..."* (Tekin Aral, **Fırt'a Bakış**). • Gitmek, yürüyüp gitmek.

VOLTALANMAK f. (ital. - türk. e.) Gitmek: *"Bana söylenecek başka söz yoksa, izin verin voltalanayım."* (Y. Kenan Karacanlar, **Babıali Kaldırımlarında Bir Adam**). • Kovulmak: *"Zöfürleri alız ettik, hamama da girdik, mektepten voltalandık."*

VOLTASINI ALMAK d. (ital. - türk.) Gitmek, savuşmak: *"Alın voltanızı burdan, hadi, basın bakalım!"* (Muzaffer Buyrukçu, **Şarkılar Seni Söyler**). • Kaçmak, sıvışmak, ortadan kaybolmak: *"Neden dersen, Aspasia'nın dişine mangır değmeseydi, beni bırakıp almazdı voltasını!"* (Orhan Kemal, **Dümenci**).

VOLTA VOLTA d. (ital.) "Yallah, hemen gidiş, savuşma" anlamlarında söylenir: *"... Filiz'i atsa içine, buralardan volta volta!"* (Orhan Kemal, **Bir Filiz Vardı**). • (Emir biçiminde) "Yürü, git, defol" anlamında kullanılır.

VOLTA VURMAK d. (ital. - türk.) Eşanl. VOLTA ATMAK: *"Her köşe temkinli dönülür. Volta vurmanın bile âdabı, erkânı vardır."* (Ratip Tahir Burak, **Hapishane Hatıraları**). *"Bahçede volta vururken başkaları yol vermeli... Temiz oğlan doğrusu..."* (Adnan Veli, **Mapushane Çeşmesi**). *"Öyle ise bir volta daha vurayım mahallelerde; belki bir şey çıkar, ekmek parası!"* (Sait Faik, **Ketenhelvacı**).

VOYVO ü. (isp. *huevo,* "çürük yumurta"dan) Birisiyle alay etmek için söylenir: *"Ve delip geçer yedi kenti saatlerin en köründe / Halk kipiyle voyvooo! Ölüm! Ölüm! Tramvayları"* (Ece Ayhan, **Vişneçürüğü Şiirler**).

VURDURMAK f. Cinsel ilişkide kendisini pasif olarak kullandırmak; kendisini düzdürmek: *"Bu da mı yetmedi? Öyleyse git de Faslılara vurdur."* (Raymond Queneau-Tahsin Yücel, **Zazie Metroda**).

VURMAK f. Çalmak, soygun yapmak, vurgun yapmak: *"Herif vuruyor da bize koklatmıyorsa, kıyak doğrusu!"* (Sabahattin Âli, **Hakkımızı Yedirtmeyiz!**). • İçki iç-

mek. Kadeh tokuşturmak. • Esrarlı sigarayı döndürürken (bk. DÖNDÜRMEK) en yakındaki kişiye vermek. • Düzmek: *"Kim kime hangi pozisyonda veriyo?.. Kim kime hangi pozisyonda vuruyo?"* (Metin Üstündağ, **Special Tutanak**). *"Beşine de Vur!"* (yerli film adı). Ayr. bk. MALA VURMAK.

VURUŞMAK f. Cinsel ilişkide bulunmak.

VURUŞTURMAK f. İçki içmek. • Cinsel ilişkide bulunmak.

Y

YAF YAF ETMEK d. Bir konuda çok istekli olduğunu açıkça belli etmek: *"Karı erkeksizlikten yaf yaf ediyor. Derken bir ayarladım, tamam."* (Orhan Kemal, **Evlerden Biri**).

YAĞ i. Övgü. Aşırı övgü. Abartılmış, dalkavukluğa dönüşmüş övgü.

YAĞCI s. ve i. Dalkavuk: *"Osman– Ziya Bey'in dediği kadar var, vay yağcı vay... Nuri– Bendeniz?"* (Aziz Nesin, **Toros Canavarı**). YAĞDANLIK diye de söylenir.

YAĞCILIK i. Dalkavukluk: *"Herkes yağcılıktan yapıyor sanıyor, ama kesinlikle yağcılık yapmıyor, en küçük memurdan en büyük görevliye kadar saygıda kusur etmiyor."* (Yalçın Doğan, **Kodes A.Ş.**).

YAĞ ÇEKMEK d. Dalkavukluk etmek. Pohpohlamak. Abartılmış biçimde övmek. YAĞLAMAK, YAĞ YAKMAK biçimlerinde de kullanılır.

YAĞDANLIK. Bk. YAĞCI.

YAĞ KOKMAK d. (Söz, davranış için) Dalkavukluk olduğu anlaşılmak, dalkavukça bir hava taşımak: *"...avantadan patlayıncaya kadar yemek içmek için, iki ay önceden bol yağ kokan yayına başlamıştı."* (Süavi Süalp, **Gene İyi Dayandık**).

YAĞLAMAK f. Pohpohlamak, dalkavukça konuşmak; dalkavukça tavırlar takınmak: *"Behçet, Emine'nin babasını yağladı, Davut Ağaya yerli film sloganlarından birini salladı..."* (Süavi Süalp–İsmail Gülgeç, **Gündüz İnsan Gece Hırt**). *"Bunun üzerine başladım atmasyona, kadını yağlamaya."* (J.D.Salinger–Adnan Benk, **Gönülçelen**).

YAĞLAMA YIKAMA. Bk. YIKAMA YAĞLAMA.

YAĞLI s. Paralı, zengin.

YAĞLI BOYA d. "Çekilin, açılın, yol verin" anlamlarında, kalabalığa karşı söylenir: *"Değmesin, yağlı boya, huoop, haydeee, kaçıl..."*

YAĞLI GÖTE KUYRUK BAĞLAMAK d. Zengin birisine kapılanmak. • Zengin birisine borç vermek. • Çıkar sağlanacak birisine iyilik yapar gibi görünmek.

YAĞ YAKMAK, YAĞ YAPMAK. Bk. YAĞ ÇEKMEK.

YAĞ TULUMU d. Şişman kimse, şişko: *"... ibne Koca Göbek n'aber? Nasılsın yağ tulumu?"* (Anthony Burgess–Aziz Üstel, **Otomatik Portakal**).

YAHNİ s. ve i. (fars. *yahnî*) Bön, budala, aptal. YAHNİLİK diye de söylenir: *"Duruşa bak. Tam yahnilik. Hemen yapış."* (Hulûsi Kodaman, **Zar-Kâğıt Oyunları ve Hileleri**).

YAKAMOZ OLMAK d. (yun. *giakomos*'tan *yakamoz;* türk.) Gizlendiği yer belli olmak. –Ele geçmek, yakalanmak.

YAKIŞTIRMAK f. İş güç sırasında biraz içki içivermek. ATTIRMAK diye de kullanılır.

YAKIZLAMAK f. Sigarasını yakmak; yakmak: *"Cigarayı iştahla yakızladı".* (Ahmet Çakal, **Serseriler Arasında**).

YAKUT i. (ar. *yâkût*) Bir tür uyuşturucu madde, metamfetamin.

YALABIK s. ve i. Eşanl. YALABUK: *"... göğsüne baldırına cilet attıranlar, dört malafayı birden 'alabilmekle' övünen hızlı yalabıklar... Akla geldik gelmedik neler neler..."* (Engin Ardıç, **Bunu Yazan Tosun**).

YALABUK s. ve i. Edilgin eşcinsel (erkek). T. iç. bk. KOKOZ (Sermet Muhtar Alus). YALABIK da denir.

YALAK s. ve i. (Dişilik organı ve anus için) Gevşek, gevşemiş. • (Kişi için) Fahişe. Müptezel. • Dişilik organı, vagina. • Bön, aptal. • (Oyunda) Sürekli yenilen kimse, takım.

YALAKA s. Ciddiyetsiz; sırnaşık; zevzek. Ayr. bk. YALAK. • Dalkavuk.

YALAKALAŞMAK f. Aşırı samimiyetin de ötesinde, sırnaşık hale gelmek; yüz göz

olmak: *"İki ülkenin kökleri tarihe dayanan ilişkileri giderek yalakalaştı..."* (Metin Üstündağ, **Yeryüzü Tutanağı**).

YALAMA. Bk. YALAK, YALAKA.

YALAMA SİRKAF d. (türk. - çing.) Kullanılıp kirlenmiş iskambil kâğıdının bir köşesi yalanıp temizlenerek yapılan hile. Ayr. bk. SİRKAF; BOYALI SİRKAF; KAZIMA SİRKAF.

YALAN SÖYLEMEK d. (Zar ya da iskambil kâğıdı) O anda istendiği gibi gelmemek: *"Renge yattık, yalan söyledi yengen geldi."*

YALDIZ i. Yalan. Abartı. Pohpoh. • (Sevgiliyi, eşi) Aldatma. İhanet.

YALDIZCI s. ve i. Yalancı. Hileci.

YALDIZLAMAK f. (Bir kadın, bir kız) Sevgilisini, nişanlısını, kocasını aldatmak, ona bir başka erkekle ilgi kurarak ihanet etmek.

YALLI i. Fahişe, orospu. Ayr. bk. YALAK, YOLLU.

YALOVA KAYMAKAMI. Bk. KİM İPLER YALOVA KAYMAKAMINI.

YALPA ATTIRMAK d. Kırıtmak; kalçalarını abartılı biçimde sağa sola sallamak.

YAMUK s. ve i. Beğenilmeyen, olumsuz, kural ve ahlâk dışı (davranış, iş, kimse): *"Bir nevî yamuk vaziyetler konçertosu bu."* (Kemal Gökhan Gürses, **Aydınlarla Zontaların Savaşı**). Ayr. bk. YAMUK YAPMAK.

YAMUKÇU s. ve i. Kural dışı, ahlâk dışı davranışları olan (kimse), hilekâr: *"... sonra her ayağın adamı, yamukçu ve oğlancı nam'ı diğer Zonta Zeynel..."* (Kemal Gökhan Gürses, **Aydınlarla Zontaların Savaşı**).

YAMUK YAPMAK d. Kural dışı, ahlâk dışı davranmak. • İhanet etmek. • Beklenilmeyen biçimde hile yapmak, dalavere çevirmek.

YAMULMAK f. Çok beğenmek; çok beğendiğini belli etmek, ağzının suyu akmak: *"Yamuldun bana Yasemin, yalan söyleme anam."* • Güç duruma düşmek: *"Aynı adamla aynı anda ikinci defa oynamaz, çünkü manzarayı çakarlarsa Rafet yamulup gider."* (Yalçın Doğan, **Kodes A.Ş.**). • Dayak yemek, hırpalanmak; dayak yiyip hırpalanmış olmak.

YAMULTMAK f. (Birisini) Yoğun biçimde etkilemek. Kendisine hayran etmek. • Dövmek, hırpalamak: *"Hadi... Bir-ki... Koşmayanı yamulturum!.."* (Hasan Kaçan-Latif Demirci, **Tarzan**). *"...Yok gece jokeyi yamultmuşlar, eğer yarışı kazanırsa, kemik hastanesinde tedavilik hale getireceklermiş..."* (Halit Çapın, **At Koşar Baht Kazanır**).

YAMYAM i. (Zenci dilinden) Adi hırsız, -Adi suçlu; maddi bakımdan kötü durumdaki mahkûm, âdem baba: *"Hele 'yamyam' denilen hırsızların eşşek sudan gelene kadar dövülmeden içeri alınanına rastlamamıştı."* (Kayhan Sağlamer, **Türk Mafiası**). • Rüşvetçi, yiyici, mürteşi.

YANBOLU i. Ahmak, bön kimse. -Taşralı.

YAN ÇİZMEK d. Kaçmak, sıvışmak: *"Didiler elhazer çapkın sakardır / Şekaavete meyli var yan çizmeli"* (Üsküdarlı Âşık Râzi, manzume). • İlgilenmemek, aldırmamak, aldırış etmemek: *"Hakikaten güzel; cazibedar kadındı. Fakat ben; tesadüf ettikçe yan çizer, şerrine nenni derdim!"* (Ahmet Rasim, **Fuhş-i Atîk**). *"Eliyle sokağı işaret etti, 'hastabakıcılığa yan çiz de bunu bil,' dedi."* (Hulki Aktunç, **Araba**).

YANDAN ÇARKLI d. (fars. *çarh*'dan *çark;* türk.) Yavaş giden (otomobil, otobüs, vapur vb.) • Sade kahve. Tek şekeri kahve tabağına konmuş kahve. • Kırtlama içilmek üzere hazırlanmış çay. Şekeri içine atılmayıp çay tabağında sunulan çay.

YANDAN FIRLAMA d. "Piç, anadan doğma hergele, her tür kötülüğe eğilimli" anlamlarında kullanılır.

YANDAN YARALAMA d. (Erkek) Cinsel ilişkide bulunma, düzme. • Aktif olarak anal ilişkide bulunma, livata, sodomizm. • Yankesicilik.

YANDIRMAK f. es. Vermek: *"Hâneye dahil olunca a fakîr / Yandırır destine birkaç mangır"* (Enderunlu Fâzıl, manzume).

YAN GELMEK d. "Hayret, şaşılacak şey" anlamında kullanılır: *"–Ayağına bastığım için beni kovdu. (...) 'Vay ölüsü kınalı!' Kabahate yan gel...' (...)"* (Ömer Seyfettin, **Düşünme Zamanı**). • (Cinsel çağrıştırma ile) Kendisini bütünüyle teslim etmek; başkasının, üzerinde denetim kurmasına ses çıkarmamak.

YANGIN s. Âşık: *"Peruz– Yangınım! Şamram– Baygınım! Şevki– Haydi öyle ise doğru köye gidelim."* (anonim, Çoban kantosu). • Dertli, şikâyetçi: *"Bir yüzbaşı ağabeysi vardı, yangındı, Amerikalıdan. Ama n'apsın kardeşti."* (Tarık Dursun K., **Hasangiller**). • Abazan.

YANGINA GELMEK d. Kandırılarak hata edip işleri tam anlamıyla karıştırmak.

YANGIN SÖNDÜRME MAKİNESİ d. (ital. *macchina*'dan *makine*; türk.) Her önüne gelen erkekle düşüp kalkan kadın. Fahişe, müptezel fahişe: *"...eğer ben Meryem'i Ruhsar'a götürmeseydim; o çoktan Abanoz sokağında yangın söndürme makinası haline düşmüştü."* (Attilâ İlhan, **Sokaktaki Adam**).

YANIK s. Çok seven, âşık: *"Bi tane Frasko sokakları var ya bir de uzaylı film... Onlara yanığım işte..."* (Yankı, **Kibariye ile Röportaj**). • Kötü durumda olan. • Dertli, şikayetçi.

YANPALAMAK f. Yanaşmak, yaklaşmak: *"–O zaman düşündün, boğuntuyu yapanlara yanpalayıp kendine bir hisse çıkarmak istedin."* (Refi Cevat Ulunay, **Sayılı Fırtınalar**).

YAN SALLAMAK d. Önem vermemek, ilgilenmemek, aldırış etmemek.

YAPA i. (*yapağı*'dan b.) Bıyık.

YAPILMAK f. Cinsel ilişkide kendisini kullandırmak, düzülmek: *"Pişekâr– ...Arkandan yapılır mısın? Kavuklu– İsmail, cinasa başlamayalım, bozuşuruz."* (Ortaoyunu, **Fotoğrafçı**). *"Erkek adam yaptığını da yapıldığını da anlatır annadın mı?"* (Muzaffer Buyrukçu, **Onlar**).

YAPINDIRMAK f. İçki içmek; az az içki içmek. • Hazırlamak, esrarlı sigara sarmak.

YAPIŞTIRMAK f. Esrarlı sigara sarmak için sigara kâğıtlarını birbirine eklemek.

YAPMAK f. (Erkek) Cinsel ilişkide bulunmak, düzmek: *"Hanım– ...size hususi bir tatlı yaptırmak isterim. Karagöz: (...) Yaparım efendim, yaparım. Hem öyle tatlı yaparım ki, yerken lezzetine doyamazsınız."* (Karagöz, **Aşçılık**). *"Kızlar Ağası– ...Muayene yapacak. Hayvan gibi ayakta yapamaz ya? Elbette yatırıp da yapacak. Kavuklu: İş değişiyor, İsmail."* (Ortaoyunu, **Kızlar Ağası**). *"Karını yaparken prezervatif kullanıyor musun?"* (Dr. Arslan Yüzgün, **Pembe Yolculuk**). *"Sam hakikaten, yani hakikaten... Seni yaptı mı?"* (anonim, **Islak Dudaklar**).

YAPRAK i. Kokain.

YARAĞA YAN BASMAK d. Çok kötü bir durumda kalmak; kurtulması zor bir hata yapmak, tuzağa düşmek.

YARAĞI ÇUVALLAMAK d. (türk. -fars. *çuval* - türk. e.) Çok güç bir durumda kalmak; yenilmek.

YARAĞI YEMEK d. Kurtulması güç bir duruma düşmek. –Yenilmek.

YARAKLARA GELMEK d. Çok olumsuz, çok güç bir duruma düşmek. AYVALARA (BABALARA, KAFALARA, KAYALARA) GELMEK gibi çeşitlemeleri vardır. Eşanl. YARAKLARDA (BABALARDA... vb.) OLMAK.

YARALI KALMAK d. Yeterince içki içememiş olmak. İçki keyfi yarım kalmak.

YARIK i. Dişilik organı, vagina.

YARIM i. Alman para birimi; DM; Deutsche Mark. (Doların TAM olduğu dönemi işaret eder.)

YARIM AY d. Bir tür uyuşturucu, pesoteye.

YARIM DİZEL d. (türk. - insan adı *Diesel*'den *dizel*) Fahişe; anal ilişkiye girmeyen fahişe. Ayr. bk. DİZEL, TAM DİZEL.

YARIM PAPUÇ d. (türk. – fars. *pâpûş*'tan *papuç*) Yoksul, giyimi kötü, kılıksız kimse.

YARIM PORSİYON d. (türk. -fr. *portion*) Küçük yapılı, ufak tefek kimse.

YARMA i. İri yarı, kaba saba, görgüsüz kimse: *"Lan yarma! Bi tarafını kırıp dökmeden bırak kızı!"* (Oğuz Aral, **Utanmaz Adam**).

YASSILMAK f. (Bir şeyden, birisinden) Çok hoşlanmak; ağzının suyu akmak. • Cinsel doyuma ulaşmak, orgazm olmak.

YAŞ s. Olumsuz. • Tekinsiz. Riskli. *"Hasan'ı belki tanırsın. O neden yaş bir işe burnunu soktu aklım ermez."* (Attilâ İlhan, **Sokaktaki adam**).

YAŞA BASMAK d. Riske girip zarar görmek. • Hileye aldanmak. Tuzağa düşmek: *"Gişenin tabanında imdat zili olduğunu bilsen yaşa basmazdın ki!"* (Orhan Kemal, **Sokakların Çocuğu**).

YAŞ DERİ TİCARETHANESİ d. (türk; ar. *ticâret;* fars. *hâne*) Genelev, randevuevi. Fuhuş yapılan yer.

YATAK i. İçki bardağı, kadeh; özellikle bira bardağı.

YATAK SPOR d. (türk. -ing. *sport*'tan *spor*) Cinsel ilişki, cinsel birleşme.

YATAY s. Cinsel ilişkiye uygun; istekli.

YATIK i. Fahişe. • Elde edilmesi kolay kadın, kız. • Edilgin eşcinsel erkek.

YATIRMAK f. Gerekli ilgiyi göstermemek, ihmal etmek: *"Dersleri yatırıyorsun bakıyorum. İkmale kaldın mı, mahvettim."* (Muzaffer Buyrukçu, **Büyük Oyunda Bir Parça**). • Yenilmek. Yenilgiye yol açacak biçimde davranmak. Ayr. bk. TAKIMI YATIRMAK.

YATMAK f. Cinsel ilişkide bulunmak. • (İş, durum) Yürümemek, kalmak, olumsuz bir neden yüzünden başarısızlığa uğramak: *"Öyleyse yatar bu iş. Haydi bana eyvallah..."* (Orhan Kemal, **Müfettişler Müfettişi**). *"Sizin anlayacağınız, şirkette işler yattı!"* (Orhan Kemal, **Vur Abalıya**). • (Bir şeye) Eğilim göstermek, (bir şeyle) doyum sağlamaya alışmak: *"annem annem / suadiye gençliği esrara yatıyor"* (Mehmet Müfit, **İstanbul'un Ağır Sultanları**). • (Bir şeyle) Yetinmek, yetinmek zorunda kalmak: *"Aylıkları naylon çoraplara döküp aybaşlarına kadar işkembe çorbalarına yatmak filân, hiç bunun yanında."* (Attilâ İlhan, **Kurtlar Sofrası**). *"Yoksa öğlen akşam sade suya patates ile kapuskaya yatarsınız ki, Afganistan mültecileri sizin yanınızda padişah!.."* (Halit Çapın, **Bay Alkolü Takdimimdir**). *"Ben oturmuş jambonlu yumurta ziftlenirken, bir başkasının yanımda tereyağlı ekmekle kahveye yatması çok koyar bana."* (J.D.Salinger–Adnan Benk, **Gönülçelen**). • (Esnaf) Ortak olmak: *"Ben sana yatacağım. Yani ben sana ortak olacağım."* (Arslan Kaynardağ, **Bitpazarının Gizli Dili ve Argosu**). • Bir yerde sürekli durmak; özellikle, birisini gözlemek için, kişinin evi ya da işyeri çevresinde sürekli bulunmak: *"Evine yatarız, sotasında çıkız ederse zımbalarız."*

YAVAŞ GELMEK d. Soğukkanlı olmak. –Ağır olmak. –Abartmamak: *"Bin yıldan beri. Biz İstanbullu oğlu İstanbulluyuz. –Yavaş gel!"* (Orhan Kemal, **Gurbet Kuşları**). Ayr. bk. SERİN GELMEK.

YAVRU s. ve i. Toy, acemi, deneyimsiz (öğrenci, mahkûm, kumar oyuncusu vb.): *"–Vazoya sakın dokunmayın, dedim, ben böyle numaralara gelecek yavrulardan değilim."* (F. M. İkinci, **Kara Nara**). • Küçük yaşta kız; çok genç kız, kadın: *"–... iri, iri simsiyah gözler. Yavru daha şerefsizim."* (Orhan Kemal, **Devlet Kuşu**). • Çok güzel (kız, kadın): *"Uff... Ne biçim yavrular var bu filmde. Ayy... Şimdiden bi hoş oldum."* (Oğuz Aral, **Avanak Avni**). *"Yavrular da modaya uygun giyinmişler."* (Anthony Burgess–Aziz Üstel, **Otomatik Portakal**).

YAVŞAK i. Çocuk. Erkek çocuk. Kız çocuk: *"Gam yok keder yok yavşaklarda."* (Metin Kaçan, **Ağır Roman**). • Edilgin eşcinsel (oğlan, erkek): *"–Kes tantanayı lan yavşak!"* (Ahmet Çakal, **Serseriler Arasında**). • Bit: *"Öyleyse daha ton işi yavşak vardır sende. Bilirsin yavşak ne?"* (Fakir Baykurt, **Bit**).

YAVŞAKLIK i. YAVŞAK (bk.) olma durumu. • (Erkekte) Edilgin eşcinsellik: *"Kendisi 'yaralama'dan geldiğini söylüyormuş ama, bizim çocukların istihbaratına göre yavşaklıktan gelmiş, ibnelikten yani."* (Baskın Oran, **Nerde O Eski Mapusaneler**).

YAVŞAMAK f. Yavşakça davranmak (bk.

YAVŞAK). • Yanaşmak, ilgi göstermek, sırnaşmak: *"–Yavşadın mı? –Yok canım. Dostça bir ilgisi var. Sadece hoşlanıyorum."* (Füsun Erbulak, **60 Günlük Bir Şey**).

YAYLANMAK f. Gitmek, savuşmak, yürüyüp ortadan kaybolmak: *"Aklınla bin yaşa Beybaba, diye fısıldadı ve yaylandı."* (Ratip Tahir Burak, **Hapishane Hatıraları**). *"–...Haydi yaylan bakalım. Git istasyonda otur kereste..."* (Süavi Süalp, **Dezenfekte Şirketi**).

YAYLIM i. Hesap. Hesap kitap; hesaplama.

YAYLIM ETMEK Hesaplamak. –(İskambil oyunlarında) Ortaya atılan kâğıtları kafasına kaydederek beklediği kâğıdın hangi elde geleceğini düşünmek. YAYLIMLAMAK diye de kullanılır.

YAZILMAK f. Birisiyle, bir yerle, bir ortamla ilişkisini düzenli olarak sürdürmek: *"Karılar, kızlar, pezolar, tatlıcılar, bitirimler... Bu âleme yazılanlar... Evet evet. İşte hepsi orda..."*(Engin Ergönültaş, **Terso**). • İlişki kurmak: *"–Allah bakın, işte üç dene daş gibi üstsüz durist garılar... –Hemen yazılalım abi..."* (Faruk Bayraktar, karikatür). • (Birisini) Aşk, cinsel ilişki, evlilik amacıyla kesinlikle seçmek, tercih etmek: *"Lale'ye yazıldım abi"*. Ayr. bk. YAZMAK.

YAZI TURA d. Dişilik organı ve makat; vagina ve anus.

YAZMACI i. Yurtdışından getirilmiş kaçak otomobili sahte gümrük ve trafik belgeleriyle trafiğe sokan, satan kişi.

YAZMAK f. Önemli olmak, değeri olmak, bir anlam taşımak: *"–Babayı katma bak, su koyverecem haa. –Koyversen ne yazar lan."* (Ahmet Çakal, **Serseriler Arasında**). *"Birkaç aydan beri kurul uyuma döneminde... Aman uyanmasınlar... Uyansalar ne yazar?"* (Dr. Arslan Yüzgün, **Pembe Yolculuk**). (Genellikle soru biçiminde ve olumsuz biçimde kullanılır: "Ne yazar? Kaç yazar? Bi şey yazmaz," vb.) • (Erkek) Bir kızla, kadınla (cinsel) ilişki kurmuş olmak "*Erk, Simge'ye yazmış diyorlar.*" Ayr. bk. YAZILMAK.

YEDEĞİNE ALMAK d. (Kalabalık yerlerde, kamu ulaşım araçlarında) Birisinin arkasına geçmek, o kişiye sürtünecek biçimde konum almak: *"Bütün çabası, adamın öne, Filiz'in yanına gidip kızı yedeğine almak, sıkıştırmak."* (Orhan Kemal, **Bir Filiz Vardı**).

YEDEK PARÇALAR d. (fars. *pârçe*'den *parça;* türk.) (Kadında, kızda) Göğüsler, memeler.

YEDEK PİLOT d. (türk. -fr. *pilote*) Bir tür uyuşturucu, amfetamin.

YEDİRMEK f. Yalan söylemek, yalanına inandırmak: *"–...sonra da kadının eli kazara eline değmişti, beni aldı apartmanına götürdü diye yedirmek istedin Bolpaça'ya!"* (Orhan Kemal, **Bilek Saati**). Ayr. bk. YEMEK

YEDİ SÜLALESİNDEN BANDO MIZIKAYLA GEÇMEK d. (ar. *sülâle;* ital. *banda musica;* türk.) (Birisine) Çok ağır küfür etmek.

YEFALLEMEK f. (ar. - türk. e.) (Erkek) Cinsel ilişkide bulunmak, düzmek: *"Matiz– Öyleyse, hekim ağa, şu budalayı güzelce bir vizita edeceksin. Karagöz– Sakın haa! Aman baba, beni sana 'deli yef'alleyen' diye kim anlattı."* (Karagöz, **Eczahane**).

YEKÛN ÇEKMEK d. (ar. - türk.) Konuşmasını bitirmek, sözüne son vermek.

YEL DEĞİRMENİ d. Büyük saat. • Kuleli saat. Meydan saati. • "Parasız, bedava, beleş" anlamında kullanılır.

YELKENCİ s. ve i. Yaltakçı, dalkavuk (kimse).

YELKENLEMEK f. Gitmek, koşup gitmek, hızla gitmek: *"–...Ulan Mortocu!".. Yelkenle!.. Osman Ağam istiyor, fayrapla!"..* (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**). *"Yelkenle bakalım! Karakolda bi ton sopa yemek istemiyorum."* (Muzaffer Buyrukçu, **Büyük Oyundan Bir Parça**).

YELLİ s. ve i. Rahat kız, rahat davranışlı, hafifmeşrep (kadın).

YELLOZ s. ve i. (*yelli*'den n.) Rahat davranışlı, hafifmeşrep (kız, kadın): *"Yazık değil mi gençliğine bak şu yelloza / Girmezden evvel ablacığım yaşım otuza."* (Enderunlu Vâsıf, **Zenanname**).

YEM i. Rüşvet: *"Her partide, onbeş, yirmibin, temiz kalıyordu. Daha fazla da kalırdı, ama 'yem'e çok gidiyordu."* (Fakir Baykurt, **Karadayı**). • (Kumarda, yankesicilik dolandırıcılık vb. işlerde) Soyulacak kimseye ilk anlarda kazandırılan para: *"... hep kazanırdı. Bunun 'yem' olduğunu ya da kendisinin 'kelek' yerine konulduğunu bilmiyordu..."* (Celalettin Çetin, **Kumarbazlar Arasında**). • Soyulacak kimse, dolandırılacak kişi, "keriz", "haybeci":*"... aşağıdaki erketeye gelen 'yem'i yukarı alması talimatını vermişti."* (Kayhan Sağlamer, **Türk Mafiası**).

YEME DE YANINDA YAT d. "Bir çıkar elde etmek, güzel bir insanla yakın ilişki kurmak, hemen yararlanmasan bile çok iyidir" anlamında kullanılır: *"–Bir gâvur kızını kaçırmış patron, eh... Yeme de yanında yat!"* (Orhan Kemal, **Gâvurun Kızı**).

YEMEK f. (İçki, uyuşturucu madde vb.ni) Tüketmek, kullanmak. T. iç. bk. CIGARALIK. • Aldanmak, kanmak: *"Bu gece yorgunluk numarası yapıyorsun. Yemedim. Sen yedin mi Sadri abi?"* (Öztürk Serengil, **Yeşilçam'ı Benden Sorun**). *"–Abi bu yüzlükler? –N'olmuş oğlum? –Yani!.. –Karışmaaa!.. Bir bildiğimiz var. Bar dediğin karartması olan yer. Yerler. Yemezlerse biz ne güne duruyoruz?"* (Halit Çapın, **Acı Kuvvet Şevket**). • Aldatmak, kandırmak: *"Antonio Gades maalesef eşcinselmiş abi. (...) Yeme lan bizi akşam akşam..."* (Engin Ardıç, **Doğru Söyleyeni Dokuz Köyden...**). *"Yediniz beni lan benden paso de / Kumar yüzünden her gün terso"* (Mazhar Alanson, **Anında Görüntü**). • (Birisini) Dövmek, hırpalamak; öldürmek, yok etmek: *"Arkadaş, ben adamı yerim! Şimdi bu serlevhayı görenler, sanacaklar ki galiba Etemin yamyamlığı da varmış..."* (Osman Cemal Kaygılı, **Çingeneler**). *"Ali– Seni dörde çarpar, onikiye böler sonra çiğ çiğ yerim."* (Haldun Taner, **Keşanlı Ali Destanı**).*"–Vur bre 'Athena! Gözünün üstüne vur!.. –Allah yarattı dersen yuh sana! –Ye onu Gilda, ye onu!"* (Attilâ İlhan, **Kurtlar Sofrası**). • (Erkek) Bir kızı, bir kadını öpmek, emmek, yalamak: *"Lâkin kız da tam yavru ha. Herif Boğaz otelinde yediyse... –Yediyse ne kelime? Öte bile geçmiş..."* (Orhan Kemal, **Bir Filiz Vardı**). *"Fiyuuvt... Yesinler anam"!.. –Aa... Lütfen peşimizi bırakmayın daha muhitimize gelmedik."* (Hasan Kaçan, **Hasan'ın Saksısı**). • (Erkek) Cinsel ilişkide bulunmak, düzmek: *"Alev'i burda Kemal yiyemedikten sonra kimse yiyemez arkadaş!"* (Muzaffer Buyrukçu, **Onlar**). • (Cinsel ilişkide) Kullanılmak, düzülmek: *"Çingene– Ayıboku'nun oğlu Memiş / anasından çok yemiş."* (Karagöz, **Yazıcı**). *"Denyo– Yaa! Dayak yerim. (Kavuklu'ya hitâben:) –Huuu, Hanım amca, sen de yer misin? Pişekâr– Oğlum, o şimdi kocaman adam olmuş; o küçükken yemiştir, şimdi yer mi? Kavuklu– İsmail, kaşınıyor musun?"* (Ortaoyunu, **Gözlemeci**). • Becermek, yapıp etme yeteneği olmak: *"Çeteyi çok istiyorsanız bu gece bi icraat yapmamız lazım... Yiyo mu?"* (Erdal Belenlioğlu-Latif Demirci, **Çete**). • (Sanık) Mahkûm olmak, belirli bir süre hapis cezası almak: *"Yedik, hem de dokuz yıl gün yedik, onu da peynir ekmek gibi yedik çıktık."*

YEMEZ d. "İşe yaramaz, etkili olmaz, geçersiz" anlamlarında kullanılır: *"–Zeki, Alâ, Bekir olacaksın olunca! –Modern futbolda yemez o!"* (Orhan Kemal, **Kim Kime**). • "Kanmam, aldanmam; kanmaz, aldanmaz" anlamlarında kullanılır: *"Niye? Handa üç–beş saat fazla kalıyoruz diye benden para mı sızdıracaksın? Yemez! Sen bak tuzu kuru olanlara!"* (Y. Kenan Karacanlar, **Babıali Kaldırımlarında Bir Adam**).

YEMİŞ s. ve i. Cinsel ilişkide kullanılmış, düzülmüş, mef'ul. • Dişilik organı, vagina: *"Ama Cannes plajlarında o kadar et vardı ki... Tip tip, boy boy... Sarışın, esmer, iri memeli, iri kıçlı, iri yemişli, dar yemişli..."* (anonim, **Diple**). • Anus, makat.

YEMLEMEK f. (Oyunda, dolandırıcılıkta vb.) Aldatmak amacıyla, durumu olduğundan

iyi göstermek; örneğin, yenilir gibi yapmak, dolandırılacak kişiye küçük bir çıkar sağlamak. Eşanl. KALAMA VERMEK.

YENGEN d. "Güç durumda, kötü durumda" anlamında kullanılır: *"Amanıın!.. Şuraya bak Salamcıım... Bizim papaz Jesus herifleri yakalayıp ipe dizmiş... Üstelik, o bıyıklı alçak da yengen!.."* (Oğuz Aral, **Utanmaz Adam**). *"–...İstanbul yoktur. Hırtlanbol vardır!.. –Diyebilir!.. Çünkü İstanbul'da asayiş yengen!"* (Süavi Süalp–Bülent Arabacıoğlu, **Gündüz İnsan Gece Hırt**). • (alay yollu) Schengen vizesi. • "O kıza, o kadına ilgi gösterme, benim ilgim var" anlamında kullanılır: *"–Dikkat et yahu, az kalsın, yengene değecekti! Bir başkası sormuştu; Yengem mi? Ne zamandan beri? –Bir gün olur belki!"* (Orhan Kemal, **Bir Filiz Vardı**).

YERLİ TURİST d. (türk. -ing. *tourist*) Taşradan kente gelen, kılığı, davranışları uyumsuz kimseler için alay yollu kullanılır.

YESTEHLEMEK f. Dışkılamak, sıçmak: *"–Babasının mezarına yestehlediğimin cadalozu... Zaten senden insana hayır gelir mi?"* (Adnan Veli, **Mapusane Çeşmesi**). • (Bir işi, bir durumu, bir ortamı) Bozmak, olumsuz etkilemek.

YEŞE ü. (*yaşa*'dan b.) (Alay yollu) "Bravo, aferin" anlamında söylenir: *"–Benim birinciyi senin Harman'ına değişmem, dedi. –Yeşeeee. –Sen de yeşeeee..."* (Orhan Kemal, **Yerli Turist**).

YEŞİL i. Amerikan para birimi, dolar. 1 dolar. • es. Yüz liralık kayme, 100 TL. • On bin liralık banknot. • Elli bin liralık banknot: *"–At bir anne parası yeşil olsun!"* (Nazım Alpman, **Çingeneler**). • es. İyi, hoş, olumlu.

YEŞİLDEN GİTMEK d. (İşler) İyi olmak, olumlu gitmek.

YEŞİLLENMEK f. (Bir nesneye) Arzu duymak; (bir nesneyi) istediğini belli etmek. • (Birisine) Sevgi, aşk, cinsel istek duymak; bu isteği belli etmek: *"K. İsmail– Aşna fişne işte paşam. Beyzade Samurkaş, İrini'ye yeşilleniyor, ben de Katinko'ya yeşilleniyorum."* (Haldun Taner, **Sersem Kocanın Kurnaz Karısı**). *"D. Ali– Ha bu ihtiyar Goncagül'e de mi yeşillendi?"* (Oktay Arayıcı, **Rumuz Goncagül**) *"Hattı sebz-i ruhunla eğlenirim / Hıdır Ağazadeyim yeşillenirim"* (Hıdır Ağazade Sait Bey, şiir).

YEŞİLLİK i. Gevezelik, boş söz: *"Şimdi bu yeşillikleri bırakıp saadet ablaya gelelim..."* (Hulki Aktunç, **İtiraf-Nağmeler**).

YEŞİLLİK OLSUN d. "Çeşit olsun; fazladan, ilave olarak bulunsun" anlamında söylenir: *"–Bu da ne? Likör istememiştik. –Maksat yeşillik olsun abi!"*

YEŞİL PAÇAROZ d. Amerikan para birimi, dolar. Ayr. bk. PAÇAROZ.

YEYİZ ETMEK d. Yemek. Bk. YEMEK.

YIKAMA YAĞLAMA d. Dalkavukluk etme, yağcılık etme: *"Bunun hemen arkasından, Tunus Beyi Abdülaziz'e yağlama yıkama faslı."* (Engin Ardıç, **Kokular ve Kukular**). • (Erkeklik organını, dişilik organını, makatı) Dille, ağızla uyarma. • Boy abdesti alma.

YIKILMAK f. (Bir yere) Sığınmak, çağrılmadan gitmek, davetsiz konuk olmak: *"–Benim eve niye yıkıldın? –Köpekler çevirdi, zaten kaçıyordum da. Baktım burada ışık var."* (Orhan Kemal, **Sokakların Çocuğu**). • (Cinsel ilişkide) Alta yatmak, kendisini kullandırmak, düzülmek.

YIKMAK f. (Kumarda) Birisinin parasını, eşyasını kazanmak; birisini yenmek: *"Bu gece de bi değirmenimi yıktılar."* (Ahmet Çakal, **Serseriler Arasında**). • (Cinsel ilişkide) İsteğine âlet etmek, altına almak, düzmek.

YILAN i. Erkeklik organı, penis.

YIRTILMAK f. Vermek: *"–...Papelleri görelim! Seninkiler karı kokuludur. Tekliği, yüz ona geçer. –Anam avradım... –Höst. Yırtıl pulları!"* (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**). *"Yırtıl paraları!.. Arabanın anahtarını da bastır!"* (Süavi Süalp–İsmail Gülgeç, **Gündüz İnsan Gece Hırt**). • Açıkça konuşmak; itiraf etmek; sır vermek: *"–Haklısın Sabri Ağbi. Durum vaziyetine göre ben madara bi adam gibi görünüyorum.*

Fakat şu anda sana ismimden başka bir şey yırtılmam." (Süavi Süalp, **Bir Sandık Altın**). • (Tavla oyununda) Yapılmış kapıyı (kapıları) elverişsiz gelen zar yüzünden bozmak. Ayr. bk. YIRTMAK.

YIRTIK DONDAN ÇIKAR GİBİ d. "Durup dururken, hiçbir nedeni ve anlamı yokken, gereksiz yere" anlamında söylenir: *"–Aaa, sen garsona eksik verdin abi! –Sus lan, yırtık dondan çıkar gibi ötme!"*

YIRTMAK f. Gitmek: *"Şapkalı çaktırmadan böğrüme dürttü. Sen yırt lan dedi."* (Ahmet Çakal, **Serseriler Arasında**). • Kurtulmak, kötü bir durumdan sıyrılmak: *"O kadar atma. Arkam kuvvetli. Ben gene de yırtarım."* (Süavi Süalp–İsmail Gülgeç, **Gündüz İnsan Gece Hırt**). • Becermek, başarmak: *"...'Yırttın Öztürk' diyordu o boyuna. Figürasyon olsaydı, üç gün sonraya randevu vermezlerdi. Demek ki rol oynayacaktım."* (Öztürk Serengil, **Yeşilçam'ı Benden Sorun**). • (Kumarda) Kazanmak.

YİRMİYE YOĞURT d. "Yapayalnız kaldım" anlamında kullanılır. • (Hapishanede) Ziyaretçisi, görüşçüsü olmama: *"Yirmiye yoğurt –Ne gelen var, ne de giden."* (Turan Aziz Beler, **Allah Kurtarsın**).

YİSA ü. (ital. *issare,* "çekmek, kaldırmak") Çaba, gayret, zorlama gerektiren işlerde yüreklendirmek için kullanılır.

YİSA MOLA d. (ital. *issare,* "çekmek"; *mollare,* "yavaşlamak, bırakmak") "Kâh hızlı, kâh yavaş; hızlana yavaşlaya" anlamında kullanılır: *"Ertesi günü hamallar çeki taşına sırıkları takar, yısa mola iskeleye indirirlerdi."* (Refi Cevat Ulunay, **Sayılı Fırtınalar**).

YİVİ SETİ KALMAMAK d. (ar. *sedd*'den *set;* türk.) (Vagina, anus için) Gevşemiş olmak, bollaşmış olmak. • (Kişi için) Cinsel ilişkilerde kullanıla kullanıla müptezel olmak, orta malı olmak.

YİYEMEYECEĞİ YARAĞIN ALTINA YATMAK d. Üstesinden gelemeyeceği bir işe girişmek, başaramayacağı bir işe kalkışmak.

YİYİCİ i. (Kadın için) Jigolo, dost: *"Nil'in 'yiyici'si yanına gelip usulca: –Ne o kocakarı, hapı bıraktın iyice, dedi."* (İrfan Yalçın, **Genelevde Yas**). • Rüşvetçi, mürteşi.

YİYİŞMEK f. Sevişmek; öpüşüp emişmek: *"–Ay kız vallayi billayi elimi tuttu sadece... –Hiç bile beni kandıramazsın. Ne biçim yiyiştiniz hepsini söölicem..."* (Engin Ergönültaş, **Zalim Şevki**). *"Bir süre daha yiyiştik. Daha çok yiyişebilirdik ama, tahammülüm kalmamıştı."* (anonim, **Daracık**).

YOĞURT i. Yugoslav para birimi, dinar. • s. Kendinden geçmiş, baygın (kimse).

YOĞURTLU BAKLA d. (türk. -ar. *bakl.* "sebze"den *bakla*) es. Toplum polisi. (Yeşil giysili ve beyaz miğferli olmalarından yakıştırma.)

YOĞURT MU? d. "Yok yahu, ne söylediğini sanıyorsun?" anlamında kullanılır: *"–İğne deliğine de girizlesek bizi egavlarlarmış. –Yoğurt mu?"*

YOK DEVE d. "Bu kadar da olmaz, çok abarttın" anlamında söylenir: *"Olga– (Göstererek) Kadın kısmısı otururken bacağını biraz açmak iktizadır. Zilha– Yok deve."* (Haldun Taner, **Keşanlı Ali Destanı**).

YOKİNİ i. (*bikini, monokini*'ye ben. *yok–ini*) Birisinin üzerinde hiçbir giyecek olmadığını, o kişinin çıplak olduğunu belirtmek için kullanılır.

YOL i. Para: *"Yolu var –Daha parası var, hepsini kaybetmedi."* (Hulûsi Kodaman, **Zar-Kâğıt Oyunları ve Hileleri**). • Hile. Tuzak. Ayr. bk. YOL ASILMAK.

YOL ASILMAK d. Para istemek, borç istemek: *"–Naletin de öyle bir bok şansı var ki, ne zaman benden yol asılsa, yolum vardır, hemen veririm."* (Ahmet Çakal, **Serseriler Arasında**).

YOLCU i. Ağır hasta, ölümcül hasta.

YOLCU İŞİ d. Kalıcı bir niteliği olmayan, rastgele kurulan cinsel ilişki: *"Yaptığım bu kötü işlerin hepsini yolcu işi denen şekilde, ayakta ve rastgele yerlerde yapardım."* (Dr. Haydar Dümen, **Cinsel Sorunlarınız**).

YOLLANMAK f. Para kazanmak: *"Hapçı Sayit, çalışıyordu, allahsız biraz yollandı, işi bırakacağım diye tutturdu,"* (Ahmet Çakal, **Serseriler Arasında**). • (Kız, kadın) Âşiftelik etmeye başlamak; erkeklerle düşüp kalkmaya başlamak.

YOLLAR i. es. (Yankesici için) Saat kösteği.

YOLLU s. Parası olan, paralı: *"–İbneye bak! Hangi gün yolluyuz lan? Yolsuz musunmuş. Tabii yolsuzum. Sen yollu musun?"* (Orhan Kemal, **Devlet Kuşu**). • Fuhuş yapan (kadın, edilgin eşcinsel erkek). Fahişe.

YOLMAK f. (Birisinin) Parasını almak; birisinden karşılıksız çıkar sağlamak, para sızdırmak: *"...delikanlıyı siz bir yandan inek gibi sağın; çergeciler bir yandan kaz gibi yolsunlar!"* (Osman Cemal Kaygılı, **Çingeneler**). • (Kumarda) Yenmek, parasını almak.

YOLSUZ s. Parasız, züğürt: *"O sıra yolsuzdu Yedibelâ, aç."* (Orhan Kemal, **Yedibelâ**). *"Yolsuzum biletsizim sensizim o gece / Karşıda içler acısı bir ışık / Vapur olsam çarparım / Öylesine güzel bir ışık"* (Can Yücel, **Cehennemin Dibi**). *"Adam sigarasını da yaktı. Yolsuz olmalı ki, pastırma yememiş ziftlenirken."* (Halit Çapın, **Trenin Birinde Adamın Biri**). • Fahişe, orospu.

YOLUNU BULMAK d. Para kazanmak, para kazanacak bir düzen kurmak: *"Hacivat– Ayı yolunu buluyor. Karagöz– Ah, Hacivat, ah! Başıma gelenleri bilsen! Cebimde beş para yok; kahveye çıkıp da bir kahve bile içemiyorum."* (Karagöz, **Büyük Evlenme**). *"Arap Tahsin Paşakapısında hiç rahat değildir. Burada yolunu bulmasına imkân yoktur... Buraya esrar, eroin, afyon girmez..."* (Ratip Tahir Burak, **Hapishane Hatıraları**).

YOL YAPMAK d. Yapmacık davranmak, rol yapmak. • Hile yapmak. • (Birisiyle ilişki kurmak için) Neden bulmak, yaklaşım sağlamak: *"Hazır Abanoz'u da kapatmışlardı, neden olmasın? Karı bal gibi 'Yol' yapıyor olabilirdi."* (Orhan Kemal, **Yerli Turist**).

YONCA i. Esrarlı sigara; üçkâğıtlı.

YONTMAK f. (Birisinin) Parasını almak. Parasını sızdırmak. –(Kumarda) Yenmek. Yavaş yavaş bütün parasını kazanmak.

YORGUN s. (Esnaf için) Hırpalanmış, elden ele geçmiş (mal). –Birçok kişiye satılmak istenmiş, dükkândan dükkâna dolaştırılmış (mal).

YORTMAK f. Başıboş dolaşmak, avarelik etmek: *"Yort savul!"* (Ece Ayhan).

YOVAKİM i. (yun. ad. *İoakim*'den) Polis.

YÖRÜNGEYE GİRMEK d. Delirmek, çıldırmak. –Uyuşturucu maddenin etkisi altında kendisinden geçmek, sanrılar görmek: *"Yörüngeye girmiş arkadaşım uzayda... Dolaşıyor yıldızların arasında..."* (Anthony Burgess–Aziz Üstel, **Otomatik Portakal**).

YUF. Bk. KEYİF.

YUGO i. (*yugoslav*'dan kıs.) Yugoslav. • Yugoslav para birimi, dinar.

YULAR i. (yun. *eulira*'dan) Kravat.

YULARI ÇÖZMEK d. (yun. – türk.) Gitmek, çekip gitmek; bir yerden ayrılmak: *"Kavuklu– ...Sen buradan, temiz bir dayak yemeden yuları çözer misin, yoksa ben çözeyim mi?"* (Ortaoyunu, **Eskici Abdi**).

YUMRUK MEZESİ d. (türk. -fars. *meze*) İçkiden bir yudum aldıktan sonra, elinin tersiyle ağzını silme: *"Kadehi bir yudumda yuvarlayan baldırı çıplak ayyaş da bir üzüm tanesini, yahut mevsimine göre bir meyveyi meze yapardı. Çoğu da ağzını elinin tersi ile silerdi. Buna da 'yumruk mezesi' derlerdi. Hâlâ da denir."* (Kemal Sülker, **İçki ve Toplum**).

YUMULMAK f. (Bir yiyeceğe, bir içeceğe) Girişmek, hızla yemeye içmeye başlamak: *"Maltada Hafızın biri duman dağıtıyor, yumulun!"* (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**). *"Önce havyarla karışık viskiye yumulan Utanmaz Adam, düğünden gelini de yürüttü..."* (Oğuz Aral, **Utanmaz Adam**). • (Erkek) Bir kadını, kızı öpmek; üzerine kapanmak, altına almak: *"Ulan Mâide'yi boşuna mı attık koynuna? Kızın yerindeydi be! Ona yumulurken niye hiç*

haddimizden hududumuzdan söz etmedin, ha, anlatsana biraz!" (Attilâ İlhan, **Kurtlar Sofrası**). • Koşarken daha da hızlanmak.

YUMURTA i. İskambil kâğıdının yuvarlaksı köşesi: *"Soldan sağa doğru ilk yumurtanın sağındaki kazıntı..."* (Hulûsi Kodaman, **Zar-Kâğıt Oyunları ve Hileleri**). Ayr. bk. BOYALI SİRKAF; KAZIMA SİRKAF.

YUMURTA GİBİ d. (Erkek için) Tüysüz. Yeni sakal traşı olmuş, bıyıksız sakalsız: *"Gece yumurta gibi / Dizkapakları harbi / turna göğsü silikon / başakları bızırsız"* (Hulki Aktunç, **Yeraltı Destanları**).

YUMUŞAK s. ve i. Afyon. • Fahişe. • Edilgin eşcinsel (erkek). YUMUŞAKÇA da denir.

YUMUŞAKÇA. Bk. YUMUŞAK.

YUMUŞATMAK f. (Bir kadını, bir kızı, birisini) Sevip okşayarak, mıncıklayarak gerginliğinin yok olmasını sağlamak.

YUNAN. Bk. KEYİF.

YUSUF i. Korkak kimse. YUSUFÇUK da denir.

YUSUFÇUK ATMAK d. Korkmak, korktuğu belli olmak.

YUTMAK f. İnanmak, aldanmak, kanmak: *"...'Yutmuyorlar usta, yutmuyorlar!..' diye homurdandı. 'Pılıyı pırtıyı toplayıp dükkânı kapamaktan başka çare yok!'..."* (Sabahattin Ali, **Millet Yutmuyor**). *"–Ağlamaktan yana birinciyim. İstediğim vakit öyle güzel, öyle içimi çeke çeke ağlarım ki Darülbedayi on para etmez. Yargıcın karşısında da epey ağladım ama, adam yutmadı."* (Adnan Veli, **Mapushane Çeşmesi**).

YUTMAZSA GARGARA ETMEK d. (yun, *gargarisma*'dan *gargara;* türk.) "İnanmazsa inanmasın, kanmazsa kanmasın, yutmazsa yutmasın, ne yapacak?" anlamında kullanılır: *"Hacivat– Yutar mı? Karagöz– Gargara etsin."* (Karagöz, **Kayık**). *"–Çok iyi yapıyorsunuz. Besbelli âşıksınız işte. Handan da, senin kocan da yutmasalar bile gargara yapsınlar. (...) Yuttu mu sanıyorsun. Yutmadıysa gargara yapsın."* (Füsun Erbulak, **60 Günlük Bir Şey**). YUTMASA BİLE GARGARA YAPSIN biçiminde de söylenir.

YUVA i. Cami avlusu.

YUVARLAK i. Makat, anus. • Edilgin eşcinsel erkek: *"Tam ibneydi bu; toptu, yuvarlaktı, götlekti."* (Alp Buğdaycı, **Kan Sıcak Akacak**).

YUVARLAMAK f. Yalan söylemek, abartılı konuşmak. • İçki içmek, özellikle bir 'tek' rakıyı bir yudumda içmek: *"Kadın– Karagöz, bir tane de sen yuvarla."* (Karagöz, **Bahçe**). *"Tam kalkacağımız zaman Firuz geldi. Birer tane daha yuvarladık."* (Ahmet Rasim, **Fuhş-i Atîk**). *"Varol şekerim... getir bir kadeh daha... Üst üste yuvarladık."* (Server Bedi, **Hey Kahpe Dünya**). • (Tavla, barbut vb. oyunlarda) Zarları atmak: *"–Sebayidüydü de neden kaptın? –Kapmadım, sittin sene bekleyecek değiliz ya... Bu cenabetleri bir sen yuvarlayacaksın, bir ben..."*(Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**). • Sümüğüyle oynamak.

YÜKLENMEK f. Belirli bir süre içki içmiş, esrimeye başlamış olmak: *"Meclisin yapıldığı yerin kapı dibinde bir gözcü olurmuş. Arada bir ona da dem sunulurmuş. Gözcü 'yüklenince', o gider, yerine başkası gözcülük edermiş."* (Kemal Sülker, **İçki ve Toplum**).

YÜKLÜ s. ve i. Esrik, sarhoş. • Zengin, paralı (kimse).

YÜKSEK USTURA d. (türk. -fars. *üstüre*'den) Katmerli yalan, çok abartılmış söz, haber vb.

YÜKSÜK i. Makat, anus. Ayr. bk. YÜKSÜKÇÜ.

YÜKSÜKÇÜ i. Sodomist. • Kulampara. • Bir tür dolandırıcı. Üç terzi yüksüğü ve nohut iriliğinde bir küreyi malzeme olarak kullanılır; yüksüklerin yerini değiştirirken, bunlardan birisinin altındaki küreciğin yerini de değiştirir ve küreciği bulana koyacağı paranın mislini vaat eder.

YÜKÜ TUTMAK d. Bol para kazanmak: *"Zenginleri böyle çekiştirirler. (...) Çulu düzdü!.. İşi tıkırında!.. Ötmeye başladı!.. Yükü tuttu!.."* (Cemal Nadir, karikatür.)

YÜREĞİ KONUŞMAK d. Cesur olmak, yürekli olmak. YÜREĞİ SÖYLEMEK diye de kullanılır.

YÜREK SELÂNİK d. (türk. -yer adı Selânik) "Korktum (korktun, korktuk vd.), cesaret edemedim..." anlamında söylenir. Ayr. bk. KORKU BOKU SELÂNİK.

YÜRÜMEK f. Çalınmak. Ortadan kaybolmak. • Satılıp gitmek, elden çıkarılmak: *"Pederin Malatya Şube reisliği zamanında valdeye aldığı bilezikler Siirt kilimleri, Avanos halıları birer birer yürüdü."* (Sabahattin Ali, **Hakkımızı Yedirmeyiz**).

YÜRÜTMEK f. Almak: *"Osman– ...Ben harbi konuşurum; seni bu evden çıkartmak için Ziya Bey'den iki bin kâhat yürüttüm."* (Aziz Nesin, **Toros Canavarı**). • (Bir şeyi) Sahibinin haberi olmadan almak: *"–Nasıl olacak bu iş, anlamadım. –Abdurrahman Palay'ın gömlek ve kravatını bir geceliğine yürütecek... Takma kafana!"* (Öztürk Serengil, **Yeşilçam'ı Benden Sorun**). • Çalmak: *"Sen de Sallabaş'ın cebinden kabak çekirdeği yürütürsün. O kadar..."* (Rıfat Ilgaz, **Hababam Sınıfı**).

YÜZDÜRMEK f. Kovmak; işten çıkarmak.

YÜZ PARA d. (türk. -fars. *pâre*'den *para*) es. Bekçi.

YÜZÜK i. Makat, anus.

YÜZÜNÜ YIKAMAK f. Traş olmak; sakal traşı olmak. • Tövbe etmek: *"Dızdız mı? Biz o işlerden yüzümüzü yıkadık hocam!"*

Z

ZAALAŞMAK f. Cinsel birleşme yapmak; çiftleşmek: *"Hayatında tanıdığı kadınların hepsini bir yatakta toplayıp frenleri boşalana kadar mitralarla zaalaştı."* (Metin Kaçan, **Ağır Roman**).

ZABİT. Bk. KEYİF.

ZAGA i. Söyleşi, sohbet, muhabbet, • Cinsel ilişki.

ZAGALAMAK f. Söyleşmek, sohbet etmek. • Cinsel ilişkide bulunmak.

ZAGON ı. (bulg.) Yasa; kural; yol yöntem; teamül: *"–Bunu bizim Zekeriya Hoca'ya teslim et. Kısmın zagonunu, Ağa Odasının raconunu iyi belletsin."* (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**).

ZAĞAR i. es. Muhbir. • Hafiye.

ZAKKUM i. (ar.) Uyuşturucu hap.

ZAMALİFKA i. Erkeklik organı, penis: *"...hayat kadınları, harbi ibneler ve zamalifkayı kestirmiş dönmeler..."* (Metin Kaçan, **Ağır Roman**).

ZAMAZİNGO i. *"Karagözcü argosunda kaçmak, ortadan kaybolmak mânâsında kullanılan bir kelime."* (Uğur Göktaş, **Karagöz Terimleri Sözlüğü**). • Adı o anda akla gelmeyen ya da adı söylenmek istenmeyen şey, herhangi bir şey: *"Acele İstanbul'a telgraf çekip senin fotoğraf zamazingolarını isteyelim."* (Altan Erbulak–Orhan Alev, **İki Üşütük**). • Nikâhsız eş; dost; metres: *"Anlayalım imanım! Sen benim zamazingom değil misin?"* (Kemal Tahir, **Esir Şehrin Mahpusu**). *"...'Armudun iyisini,' diye başlayıp 'Babası filan değil ha?' dedi. 'Yanlış belleme. Zamazingosu. Dün bizim mağazaya gelmişlerdi'..."* (Mehmet Seyda, **Hastalar**).

ZAMBIR i. Bızır, klitoris.

ZAMBURTU i. (ono.) es. Sürekli kendisinden, sorunlarından söz eden, geveze kimse: *"Nâ-ümîd olub şu kim me'yûs olur / Tenzîle aldın mı zanburtu denür"* (Şebinkarahisarlı Abdî, **Lehce-i Erzurum**).

ZAMKİNOS i. (çing.) Gitme, gidiş; kaçma, firar: *"Şirin'in Anası– ...Eğer bunun için geldinse buyrun dışarı! Karagöz– Hacivatın itibarı ziyade. Kapı dışarı zamkinos!"* (Karagöz, **Ferhad ile Şirin**). *"II. Zenne– Oyun oynayacağız. Ne olacağı var mı ya? Kavuklu– İyi ama, ustayı görünce art kapıdan zamkinos. Ben kalıyorum ortada."* (Ortaoyunu, **Gözlemeci**). *"Meşhur söz de hatırımda: Arka kapıdan zamkinos!"* (Refik Halid Karay, **Bir Ömür Boyunca**). *"Penizlerin aynasız / Hayde şundan zamkinos"* (kanto). • Adı o anda akla gelmeyen ya da adı söylenmek istenmeyen şey, herhangi bir şey: *"İneboluya bir emaneti varmış. Posta zamkinosunu yetiştirememiş."* (Kemal Tahir, **Esir Şehrin İnsanları**). ZAMKİNOS diye de kullanılır.

ZAMKİNOS ETMEK d. Gitmek. Kaçmak. ZAMKİNOSU ÇEKMEK diye de kullanılır: *"Aman ay şimdi ne olacak? (...) Art kapıdan zamkinosu çektim."* (Ahmet Rasim, **Şehir Mektupları**). Bk. ZAMKİNOS.

ZAMPİK i. (fars. *zenpâre, zampara*'dan b.) Çapkın erkek, zampara: *"Beni zampik sandı inekler. Kalsaydım, parçalayacaklardı."* (Raymond Queneau-Tahsin Yücel, **Zazie Metroda**).

ZAMZUM ETMEK d. es. Kekelemek. • Laf gevelemek. • Saçma sapan konuşmak.

ZANIMAK f. İstemek, canı çekmek. Bk. ABAZAN. Bakmak; ilgiyle, dikkatle bakmak: *"Öğlen yemeğine çıkan vantilatör fabrikasının işçileri de, yarım ekmeğin içine saha kenarındaki satıcıdan köfte yaptırıp devasa vantilatörlerin içine oturarak şimşek gibi geçen maça zanıdılar."* (Metin Kaçan, **Ağır Roman**).

ZAPARTA. Bk. SAPARTA.

ZAR i. Keyif: *"İster kuru içerim ister yaşın yaşını, zar bu!"* Bk. ZARINA BAKMAK.

ZARARSIZ s. (ar. *zarâr;* türk. e.) Edilgin eşcinsel (erkek): *"Hatun şarkıcı takımı, yardımcısını zararsızdan seçer."*

ZARBO i. (çing. *zervo,* "soi"dan?) Polis memuru: *"...zarboların cop sesleri, hızlı şoförlerin acı patinaj seslerine karıştı."* (Metin Kaçan, **Ağır Roman**). Bk. ZARVO. Ayr. bk. HIRS ZARBO.

ZARF i. (ar.) Bir tür dolandırıcılıkta kullanılan aracın (cüzdan vb.) adı: *"Konumuzun maduru saf ve temiz kalpli oluşundan istifade ederek yere atılan cüzdan Zarf olarak tabir edilir..."* (Başkomiser Yılmaz Ertunç, **Yankesicilik**).

ZARF ATMAK d. (ar. *zarf;* türk. f.) (Birisinin) Nasıl tepki vereceğini anlamak için maksatlı bir söz söylemek: *"Şuna bi zarf atayım, bakalım bilerek mi yapıyo yoksa kasıtlı pislik mi?"* (Ömer Pınar, **Sohbet Babında**).

ZARFÇI i. (ar. - türk.e.) Bir tür dolandırıcı: "Genellikle iki zarfçı birlikte çalışır, içinde bir miktar para bulunan bir çantayı (cüzdanı, "zarf"ı) tenhaca bir sokakta uygun bir yere bırakır ve zarf'ı bulacak kişi belirince, zarfçılardan birisi onunla aynı anda zarf'ı görür; parayı paylaşmayı önerir; sırasını bekleyen ikinci zarfçı, zarf'ın kendisine ait olduğunu ileri sürerek ortaya çıkar; HAYBECİ'yi (bk.) ya polisle tehdit ederek, ya razı ederek üstünü ararlar ve o sırada parasını, değerli eşyasını çalarlar. Zarfçılığın bir türünde de, zarf sahibi, parasının aslında zarf'takinin iki misli olduğunu ileri sürer ve haybeci'den tehditle para sızdırır: *"Dalgın vaziyette yürüyen vatandaşın arkasından takip eden diğer zarfçı da cüzdana doğru yaklaştıklarında yerde düşürülmüş olan cüzdanı görürler..."* (Başkomiser Yılmaz Ertunç, **Yankesicilik**). *"O sıra zarfçının yamağı işe karışır. Paranın eksik olduğu iddiasıyla maraza çıkarılır, haybecinin üstü başı aranır ve Allah ne verdiyse götürülür..."* (Engin Ardıç, **Doğru Söyleyeni Dokuz Köyden...**).

ZARFÇILIK i. (ar. - türk. e.) Zarf (bk. ZARF, ZARFÇI) türü dolandırıcılık ve yankesicilik.

ZARINA BAKMAK d. (Birisi) Kumar oynayan kişinin durumunu izleyip hesabını tutmak: *"Zarıma bak –Hesabımı tut, eksik fiş vermesinler, tabelâya yanlış rakam yazmasınlar, paralarımı çalmasınlar."* (Hulûsi Kodaman, **Zar-Kâğıt Oyunları ve Hileleri**). • (Birisinin) Keyfini yapmak, çok hoşuna gidecek biçimde davranmak: *"Birkaç kadehte yuvarlayınca, (Şu kız, –Sahiden zabitinin dostu olan Nadire'yi– bu gece de bizim zarımıza baksın!) diyerek fikri bozmuştu."* (Kemal Tahir, **Hür Şehrin İnsanları**). *"Tayyare– Oğlanı tavla, dedi. (...) –Tabii oğlum. Mâdem çekiniyorsun, zarına bak!"* (Orhan Kemal, **Suçlu**).

ZART i. (ono.) Yellenme, osuruk. CARTA, ZARTA diye de kullanılır: *"Eskazâ bir lokma et yersem hâyalen, vergici, / Rüzgâr altından geçerken zartamı koklar benim."* (Neyzen Tevfik, **Ölçü**). Ayr. bk. CARTA. • Abartılmış, kafadan atılmış söz, haber vd. • Yüksekten atma. Hötzöt.

ZARTÇI i. Yalancı. Uydurukçu. Abartıcı. • Hötzötçü.

ZART ZURT ETMEK d. Herhangi bir gücü olmadığı halde, sağa sola çatmak; yüksekten atmak; hötzöt etmek.

ZARVO i. (çing. *zervo,* "sol"dan?) Polis, polis memuru: *"...hani bi ıssızlık ki zarvolar bile devriye gezmiyo ben elbet yarın bu herifi bulurum dedim ama gece napiym..."* (Hulki Aktunç, **Madi Hayat in the Dark**). *"Kendi deyimleri ilePolis (Zarbo)..."* (Başkomiser Yılmaz Ertunç, **Yankesicilik**). ZARBO diye de söylenir. Bk. ZARBO.

ZAVAK i. es. Çapkın erkek; zampara.

ZAVZAV s. (ar. *zevâl, zevâlli, zavallı*'dan n.) Durumu acıklı (kimse), zavallı.

ZEKAÎ BEY d. (ar. - türk.) Aptal, salak, geri zekâlı (kimse).

ZEKÂVET i. (ar. *zekâ*'dan osm. *zekâvet*) Anlayışı kıt, zekâ bakımından gelişmemiş kimselere karşı alay yollu kullanılır: *"–Halbuki bunu düşünecek kadar zekâvetin var meleğim! Hele biraz düşün, zihnini yor!"* (F.M. İkinci, **Kara Nara**). *"Ne? Tereyağı*

tereden mi çıkar lan tereyağı? Senin adın zekâvet olmalı!"

ZEKERİYA i. (ar. *zeker, "erkeklik organı"*ndan ben.) Erkeklik organı, penis. • Aptal, bön (kimse).

ZELZELE i. (ar.) Birbirine özlem çekmiş iki kişinin cinsel birleşmesini, gerdek gecesi sevişmesini nitelemek için kullanılır: *"...çiçeklerle ve bebek gelin güveyle bezenmiş –gelin arabasına– binip yola çıkıyorlardı. Yabancılar, otomobil geçerken –Bu gece zelzele var, diyorlardı."* (Muzaffer Buyrukçu, **Kavga**). *"Oo mastika mastikaaa alayım kızıma bir kutu boya boyasın her yanı boydan boyaaa... Hadi gene Kelek bu gece zelzele olucak bu civarda kah kah."* (Engin Ergönültaş, **Zalim Şevki**).

ZERZEVAT i. (fars. *zebze, zebzevât*'tan) "Değersiz kimse, aşağılık kişi" anlamında kullanılır: *"Ver ulan evraklarla paraları, zerzevat!.."* (Süavi Süalp–İsmail Gülgeç, **Gündüz İnsan Gece Hırt**). *"Sen benim kim olduğumu biliyor musun zerzevat!.."* (Altan Erbulak–Orhan Alev, **İki Üşütük**).

ZEVK PUDRASI d. (ar. *zevk;* fr. *poudre*'dan *pudra;* türk. e.) Eroin.

ZEYBEK. Bk. ÇALI ZEYBEĞİ.

ZIBARMAK f. Ölmek, gebermek.

ZIBIK i. (ar. *sıbk*'tan?) es. Yapay erkeklik organı, dildo: *"Vay dürzüler, kırk yıllık zıbığa uzay teknolojisi uygulamışlar..."* (Engin Ardıç, **Zıbıklar Zıbıkçılar**).

ZIBIKÇI i. Yapay erkeklik organı kullanmayı, masturbasyon yapmayı âdet edinmiş kadın (kız): *"Otuzbirciler ve zıbıkçı kadınlar, şeytanla yoldaş ve meslektaştırlar."* (Gelibolulu Mustafa Âli–Cemil Yener, **Mevâ'idü'n-Nefâis fi Kavâ'idi'l-Mecâlis**).

ZIBIRTLAMAK f. (ıvır *zıvır*'dan?) Saçma sapan konuşmak, saçmalamak.

ZIMBALAMAK f. (fars. *sunbe, zımba*'dan) (Birisini) Bıçaklamak, özellikle tabancayla yaralamak, öldürmek; vurmak: *"I. Mahkûm– ...Bu kıza parmağının ucu ile dokunanı, Allah belamı versin zımbalarım."* (Turgut Özakman, **Duvarların Ötesi**).

ZIMPARA i. (fars. *sunbâde, sumpâre*'den) Sövgü, küfür.

ZIMPARADAN GEÇİRMEK d. (fars. - türk.) (Birisine) Ağır küfretmek, çok sövmek: *"Ben küfürden hoşlanır bir adam değilim. Ama bu sefer Suphaneke deyip başlayacağım, gusulhane havlusuna varıncaya kadar 77 mezhebini zımparadan geçireceğim."* (Adnan Veli, **Mapushane Çeşmesi**).

ZINGADAK zf. (ono.) Anında, birdenbire, hemen: *"Gır geçme / Çaparize gelirsin sonra zıngadak"* (Suat Taşer, **Abuzettin Bey**).

ZINGIRTI i. (ono.) es. Kargaşalık; kavga; arbede.

ZIPLAMAK f. (ono. - türk. e.) Gitmek, gidivermek. Kalkıp gitmek.

ZIRTAPOZ s. ve i. Ussal dengesi olmayan, deli: *"...küsüp tekrar vatansız kalmayı göze alacak derecede kaçık, zırtapoz değildim..."* (Refik Halid Karay, **Bir Ömür Boyunca**). • Değersiz, aşağılık (kimse): *"Kayserili– Adam nece bah! Zırtapoz herifsin! Senin garşındaki eşah değel!"* (Karagöz, **Bursalı Leylâ**). *"Gelmemiştir cihan cihan olalı, / Böyle bir zırtaboz efendim sensin!"* (Neyzen Tevfik, **Sözüm Ona Efendim Sensin**). *"–Kalk lan zırtapoz! –derlerdi– Sen de bizim gibi, ortaokul'dan pasaportunu almış fasaryanın birisin."* (Orhan Kemal, **Mezartaşı**). *"Sütçüyü kovun, sütü bozuk ve hatta zehirli demiştim, benden gizli süt alırlar. Onu bana zor içirtirsiniz zırtabozlar."* (Mehmet Seyda, **Anahtarcı Salih**). ZIRTAPOS, ZIRTABOZ biçimlerinde de kullanılır. Ender olarak HIRTAPOZ diye de söylenir.

ZIRIL s. (ono.) Deli, çılgın.

ZIRTIL s. Dengesiz; çılgın; deli.

ZIRTULLAHI KİRMANİ d. (n.) "Allahın höddüğü, ne idüğü belirsiz olduğu halde bir önemi varmış gibi davranan (görünen) kimse" anlamında söylenir: *"Zaten lağabım zırtullahi kirmani / Adilli gıdilli yaşadım da ondan"* (Metin Eloğlu, **Düdüklü Tencere**).

ZIRZIR i. (ono. *zır*'dan ik.) Kurtuluşsuz deli, en son aşamadaki çılgın: *"Zırzırlar koğuşu... Bunların artık sokaktaki yaşama karışma olasılıkları yok gibi."* (Halit Çapın, **Bay Alkolü Takdimimdir**).

ZIVANA i. (fars. *zebâne, zevâne*'den) Esrarlı sigaranın ucuna takılan küçük karton boru, kamış vb: *"Mevlût cigarayı pürüzsüz bir biçimde sarmıştı, yakılacak yerin kâğıtlarını katlıyordu. 'Zıvana' dedi Mevlût. 'Bende var bir tane, uymazsa yenisini yaparız,' dedi. Hasan..."* (Muzaffer Buyrukçu, **Bir Olayın Başlangıcı**). CİVANA da denir.

ZIZT ERENKÖY d. Birisiyle alay etmek, onun duymadığını ya da duyarsızlığını vurgulamak için kullanılır: *"Bizimisikiniz? –Haaaaa? Neeee? –Zııızt!.. Errenköy!.."* (Süavi Süalp–Bülent Arabacıoğlu, **Gündüz İnsan Gece Hırt**). *"–Hişt Memet, labadızıttın mı? –Labadızıtmadım abey! –Attırıbıttın mı? –Attırıbıtmadım abey. –Pekii... Lemesleri lebettin mi? –Lemesleri lebetmedim abey. –Ulan şu köylüye bi 'zıt Erenköy' yapamadık bel"* (Hasan Kaçan, **Eşşek Herif**).

ZIZT GÜM d. Bir sessizliğin ardından, birisi bir şeyin farkına varmayıp aniden farkına vardığında söylenir: *"–Eeeee... –E'si, şeyetmiş... –Şeytmiş demek, yani o biçim... –Zızt güm!"*

ZİBİL s. (ar. *sebîl*'den b.) Çok, fazla, bol: *"Veletler deryada sivil / Kayalarda midye zibil."* (Fenerli Hulusi, **Deme**).

ZİFOS i. (yun. *siphnos*, "oyuk, çukur"dan) Düşük nitelikli, aşağılık kimse: *"Karagöz– (Gizli.) Hay köpoğlu! Enver'in niyeti Haydar'ı zifoza çıkarmak."* (Karagöz, **Hain Kâhya**). *"İftiracıdır, kalk gidelimcidir, zarvo gelince öter, anasını satar zifos!"* Ender olarak SİFOS, ZİFOZ biçimlerinde de kullanılır.

ZİFOZ. Bk. ZİFOS.

ZİHNİ i. (ar. *zihn*'den *zihnî*) Düşüncesiz, akılsız kimseler için, alay yollu kullanılır: *"Kerhanede namaz kılınır mı lan Zihni?!"*

ZİL s. ve i. Aç (kimse). • Parasız, züğürt (kimse): *"–O da zilin biri olmasa burda işi ne var gece yarısı?"* (Sait Faik, **Parkların Sabahı, Akşamı, Gecesi**). *"Bizim sınıfımızın çıkardığı epiyce argo deyim vardır. Bunlardan biri 'zil, zillik, zil çalıyor, zilliği şişirmek, zilliği kırmak' deyimidir."* (Aziz Nesin, **Yokuşun Başı**). *"...bütün büyük şairler gibi zil olduğundan Mösyö Aram'ın 'özel misafiri' sıfatıyla 165 numaralı odada beş kuruş vermeden ikamet ediyor..."* (Engin Ardıç, **Doğru Söyleyeni Dokuz Köyden...**). (Harry T. Hionides, **The Collins Pocket Greek Dictionary**'de, *zilos*'u "açlık" diye belirtir.)

ZİLLİ s. ve i. Kız, kadın. • Gürültücü, edepsiz, şirret (kız, kadın): *"Hanife kaltağını, duydum; o, kutudaki marangoza vermişler. Oynaya oynaya gitmiş hem de. Zilli. Ağlayıp sızlardı da acırdım."* (Tarık Dursun K., **Rıza Bey Aile Evi**).

ZİLLİĞİ KIRMAK d. Züğürtlükten kurtulmak. –Karnını doyurmak, yemek yemek: *"Dürdane Hanım beraberce zilliği kırmak. Afedersiniz bir lokantada başbaşa..."* (Altan Erbulak–Orhan Alev, **İki Üşütük**). ZİLLİĞİ ŞİŞİRMEK diye de kullanılır: *"Bu yüzden midenin adı 'zillik', karın doyurmak da 'zilliği şişirmek'ti."* (Aziz Nesin, **Yokuşun Başı**). • Trabzon–Maçka ağızlarında ZEVLİĞİ KIRMAK, "dayanamamak, isyan etmek" anlamlarında kullanılır: *"Öksüz çok yorulup artık dinlenmek istediğinde, zevliyi kırar... Yunancadan, Tietze"* (Kudret Emiroğlu, **Trabzon–Maçka Etimolojik Sözlüğü**).

ZİLLİK i. Züğürt olma durumu. –Aç olma; açlık. • Mide. T. iç. bk. ZİLLİĞİ KIRMAK.

ZİLYONER i. (fr. *millonaire* ve türk. arg. *zil*'den. n.) Züğürt, hiç parası olmayan, aç açık kimse.

ZİNKAF. Bk. SİNKAF, SİRKAF.

ZİRMAN s. İri yarı, irikıyım kimse.

ZOKA i. (yun.) Hile, tuzak: *"Bu bir zokaydı belki de. Konum uygun olmasa, ortam beş yıldır hazırlanmasa Aslı bu zokayı yutmaz, yuttururdu."* (Füsun Erbulak, **60 Günlük Bir Şey**).

ZOKAYA DÜŞMEK d. (yun. - türk.) Hileye

aldanmak, tuzağa düşmek: *"Biz varız yalnız hayatta onların zokasına düşen."* (Attilâ İlhan, **Kurtlar Sofrası**). ZOKAYA GELMEK, ZOKAYI YUTMAK biçimlerinde de söylenir: *"Sıtkı hinoğlu hin... Gündüzden gözüne Avramı kestirmişti. Memduh böylelikle zokayı yuttu."* (Adnan Veli, **Mapushane Çeşmesi**).

ZOKAYI YUTTURMAK d. (yun. - türk.) Hile yapıp aldatmak; tuzağa düşürmek.

ZOM s. (İçki uyuşturucu vb. kullanmak yüzünden) Esrimiş, sarhoş; kendisinden geçmiş: *"Perukâr herifi görünce: –Zom olmuş! ...duracak hali yok! dedi, demedi garsonlar kümeyi önlediler. Çalgı da sustu."* (Ahmet Rasim, **Fuhş-i Atîk**). *"–...Kafayı bulup gidecektim moruğa, isteyecektim. Fazla kaçırmışım, zom olup çıktım."* (Orhan Kemal, **Gâvurun Kızı**).

ZOMLAMAK f. Sarhoş olmak, esrimek, ZOM (bk.) OLMAK. ZOMLAŞMAK diye de kullanılır.

ZONGUR i. Kaba, saba kimse, hödük; taşralı.

ZONTA i. (yun. ?) Görgüsüz, kaba saba kimse; hödükten de hödük, aşırı görgüsüz kişi: *"Yaşadığın sürece boğuşursun herkesle / Nadide ayılarla / Çağ atlayan dayılarla / Aile sorunlarıyla / Tespihli zontalarla"* (Rüstem Batum, **İki Ters Bi Düz Laflar**). *"Zonta kardeşlerimle mektepli biraderlerimin bir nevi yamuk vaziyetler konçertosu bu."* (Kemal Gökhan Gürses, **Aydınlarla Zontalarm Savaşı**).

ZOPTİK s. Zıpır, hoppa.

ZORT i. (ono.) Yellenme, osuruk.

ZORTU BOZUK OLMAK d. Rahat olmamak, keyfi kaçmış olmak.

ZOSTİK. Bk. SUSTİ.

ZOZİK i. es. Zamparalık eden evli erkek. • Muhabbet tellalı; pezevenk.

ZÖFÜR i. (ar. *sıfr, sıfır*'dan b.) Sıfır; hiçbir değeri olmayan (not, nesne, kimse). T. için bk. TAŞ GİBİ.

ZULA i. Hapishanede yasak nesnelerin saklandığı yer. –Gizli, saklı köşe: *"Mapushanede bıçak kıtlığına kıran girse, Aziz'in zulasından en az iki tane bulunurdu."* (Adnan Veli, **Mapushane Çeşmesi**). *"Gizli kat onun zulasıymış. Zaptiyeler evi bastığında orada saklanırmış."* (Mihri Belli, **İnsanlar Tanıdım**).

ZULACI i. Hapishanede (yatılı okul vb.de) birisinin saklaması gereken eşyayı saklayan kimse.

ZULACILIK i. ZULACI'nın (bk.) edimi, işi işlevi: *"O'nun tabancasını, şişini, muştasını, bıçağını ve filsiniri denilen kamçısını gizleyip taşıyarak zulacılığını yaparlar ki, (...) yetişsinler."* (Aziz Nesin, **Surnâme**). *"Bizim bomba da zulacılığı üstüne almıştır. Bıçak, tabanca, şiş, esrar, afyon, şu, bu... saklanması, gizlenmesi gerekli her şeyin saklanmasına memur edilmiştir."* (Ratip Tahir Burak, **Hapishane Hatıraları**).

ZULA ETMEK d. Saklamak, gizlemek: *"Şapkalı buyur dayı dedi. Köyden yeni gelmiştik, ekmek yiyok dedi. Şarabı zula ettik işe Şapkalıyla."* (Ahmet Çakal, **Serseriler Arasında**). • Vermek, gizlice vermek: *"Pırpır Hamdi gazete kâğıdının içine kedi pisliği koymuş, usulcacık Gâvur Aliye zula etmişti."* (Adnan Veli, **Mapushane Çeşmesi**). • (Bıçağı, kamayı) Batırmak, sokmak: *"Külhanbeyi–...(Bıçağın ucunu göstererek) Bu kadar zula edersem üç aydır, yarısına kadar zula edersem üç senelik iş..."* (Ortaoyunu, **Kanlı Nigâr**).

ZULALAMAK f. Saklamak, gizlemek: *"Nurettin parayı kasaya zulaladıktan sonra Albayım Necdet'in elini hararetle sıktı."* (Ferhan Şensoy, **Kazancı Yokuşu**). Ayr. bk. ZULA ETMEK.

ZULA OLMAK d. Gizlenmek, saklanmak: *"Eve geç kalmıştı. Bir an önce gidip, bir kıyıya zula olmalı..."* (Orhan Kemal, **Tersine Dünya**).

ZULASI PATLAMAK d. (Saklanmış, gizlenmiş bir şey) Ortaya çıkmak, bulunmak, çalınmak: *"...ya zulasını patlattığımız herif geldiyse."* (Kanat Güner, **Eroin Güncesi.**)

ZULAYA ATMAK d. (Bir şeyi) Gizli, sak-

lı bir yere koymak; bir köşeye saklamak: *"–Hii... Elmaslara ebüveee!.. –Depoya girince ne olur ne olmaz diye iki üç avuç zulaya atmıştım..."* (Oğuz Aral, **Utanmaz Adam**).

ZURAFA. Bk. ZÜREFA.

ZURNA i. (fars. *nây–ı sûr, sûr–nây*'den) Erkeklik organı, penis: *"Çok iş itdi sikim göt-i nigâre, / Kaba zurna nitekim ak hisare"* (Nevizade Ataî, **Hezliyat**). *"Sonra büyük bir hırıltı çıkardı, beni sımsıkı kavradı ve titremeye başladı. Zurnanın elimin içinde titrediğini hissediyordum."* (anonim, **Islak Dudaklar**). • Esrik, sarhoş: *"O günden sonra Arda başyazılarını ne kadar zurna da olsa kendisi yazar oldu."* (Engin Ardıç, **Doğru Söyleyeni Dokuz Köyden...**). • s. Gülünç, komik: *"Giymek için siperi arkaya çevirdim; evet, çok zurna bir şeydi ama hoşuma gidiyordu."* (J.D.Salinger–Adnan Benk, **Gönülçelen**).

ZÜLÂL i (ar. "saf, içimi güzel su") Dudak, sevgilinin dudağı.

ZÜLEYHA i. Zührevî hastalıklar hastanesi (özellikle, İstanbul-Cankurtaran semtindeki hastane): *"Sahi, bu patırtıda yakayı ele verip Züleyha'yı (Zührevi Hastalıklar Hastanesi) ziyaret etmek de var..."* (Pınar Çekirge, **Yalnızlık Adasının Erkekleri**). Ayr. bk. CANCAN.

ZÜREFA i. (ar. *zarîf*'in çoğulu) es. Eşcinsel kız ya da kadın, sevici. ZURAFA, ZÜRA

KAVRAMSAL DİZİN

Bu bölüm, dildeki kavramların bire bir argo karşılıklarını belirtmenin yanı sıra, aynı kavramla ilgili "çevresel" sözcük ve deyimleri de genel madde başlıkları altında vermektedir.

A

ABARTI Yaldız.
ABARTICI Zartçı.
ABARTILI KONUŞAN Tantana.
ABARTILI TAVIRLAR TAKINMAK Film çevirmek.
ABARTILMIŞ BİÇİMDE ÖVMEK Yağ çekmek.
ABARTMAK Palavra atmak; Uçmak.
ABARTMAMAK Yavaş gelmek.
ABARTMAYI ÂDET EDİNMİŞ (KİMSE) Palavracı.
ABDEST Yıkama yağlama.
ABLAK KİMSE (ÖZELLİKLE KIZ YA DA KADIN) Köfte.
ABRAŞ (ERKEK) Tüyü bozuk.
ACELEYLE Tam gaz.
ACELE ETMEK (GEREKSİZ YERE) Anasından evvel yatağa girmek.
ACEMİ Götü boklu; Kuş; Yavru.
ACEMİ OLMAK Küçük gelmek.
ACEMİ YA DA SAF OLDUĞU İÇİN KUMARDA SÜREKLİ YENİLEN (KİMSE) Sağmal.
ACI Kinin.
ACI DUYUMUYLA CİNSEL DOYUMA ULAŞAN KİMSE Mazo.
ACIMASIZ (KİMSE) Allahsız.
ACIMASIZ ERKEK ÖĞRETMEN Kobra.
AÇ (AÇIKTA KALMIŞ KİMSE) Abaza; Abazan; Âdem baba; Dıral dedenin düdüğü gibi kalmak; Habaza; Habazan; Urbasız; Zilyoner.
AÇIK Averta.
AÇIK ARTIRMA YAPARAK KÜÇÜK KÂRLARLA SATMAK Kesmek.
AÇIKÇA KONUŞMAK Yırtılmak.
AÇIKGÖZ Acı badem; Camcı; Kaşar; Köfte Piyazı.
AÇIKLAMAK Ergan etmek; Peluz etmek; Tınmak.
AÇIK SAÇIK GİYİNEREK ERKEKLERİN İLGİSİNİ ÇEKMEK İSTEMEK Havalanmak.
AÇIK SAÇIK Artema; Firikik; Grekoromen konuşmak.
AÇIKTA BULUNAN ŞEYLERİ ÇALMA BİÇİMİNDEKİ HIRSIZLIK Açık kaldırımcılık; Kaldırımcı; Kalk gidelim yapmak; Kapalı kaldırımcı.
AÇIKTA KALMAK Dıral dedenin düdüğü gibi kalmak.
AÇIKTAN GEÇMEK Alarga.
AÇIK VERMEK Falya vermek.
AÇILIN Yağlı boya.
AÇILIP SAÇILMAK Açmak; Faul; Faul vermek; Firikik; Firikik vermek.
AÇLIK ÇEKMEK Abazanlık çekmek; Açlıktan götü örümcek bağlamak.
AÇMAK Fayrap.
AÇMAZ Kolpo.
AÇMAZA DÜŞÜRMEK Sotada bırakmak.
AÇMAZA SOKMAK Sotaya düşürmek.
AÇ OLMA Zillik.

ADAM Ciks; Digan; Lavuk; Tiki. Bk. KİMSE.
ÂDET Racon; Raconu olmak. Bk. USUL.
ADIMLARINI HIZLANDIRMAK Sallanmak.
ADINI ORTADAN KALDIRMAK Künyesini silmek.
ADI O ANDA AKLA GELMEYEN YA DA ADI SÖYLENMEK İSTENMEYEN ŞEY Zamazingo; Zamkinos.
ADI SANI BİLİNMEYEN KİMSE Sapı silik.
ADİLEŞMEK Abanoza dönmek.
ADİLİK ETMEK Abanoza dönmek.
ADİ SUÇLU Yamyam.
ADİSYONU HAZIRLAMAK Ceza kesmek.
AFALLAMAK Göt olmak; Salozlaşmak.
AFERİN Elden gelmek; Helal; Helal Adanalı Celal; Yeşe.
AFİYET OLSUN Boğaz olsun.
AFYON Beng; Cephane; Hap; Mercimek; Muhacir; Nohut; Siyah; Şıra; Tentür; Tenten; Yumuşak. Ayr. bk. UYUŞTURUCU MADDE.
AFYONKEŞ Âdem baba; Hapçı.
AFYON MÜPTELASI Âdem baba; Hapçı.
AFYON TENTÜR Tentür.
AĞABEYİM Abem.
AĞIR AĞIR Siga siga.
AĞIR AĞIR UZAKLAŞMAK Aralanmak.
AĞIR BİÇİMDE PAYLAMAK Alabandayı çekmek.
AĞIR BİÇİMDE PAYLANMAK Alabandayı yemek.
AĞIR BİR BİÇİMDE VE ÇOK KÜFRETMEK Ana avrat asfaltta koşmak; Ana avrat düz gitmek; Dümdüz gitmek; Kantar gitmek; Kantarlıyı atmak.
AĞIR HAREKETLİ KİMSE Cenaze.
AĞIR HASTA Yolcu.
AĞIR OLMAK Yavaş gelmek.
AĞIR TEKDİR İngiliz arması.
AĞIR YARALAMAK Harcamak.
AĞIZ Gaga. Lapış. Bk. DUDAK.
AĞIZ DALAŞI Haraza.
AĞIZLA CİNSEL UYARIM Bk. ANILINGUS; FELLASYO; KUNILINGUS.
AĞLAMA Sulu zırtlak.
AĞLAYIP SIZLANMA Nağme; Nağme yapmak.
AĞRI DİNDİRİCİ HAPLARI ALMAYA ALIŞMIŞ (KİMSE) Hapçı.
AĞZINA ATMAK Lüpletmek.
AĞZINI BURNUNU OYNATMAK Gevişlemek.
AĞZININ PAYINI VERMEK Harcını vermek.
AĞZININ SUYU AKMAK Yamulmak; Yassılmak.
AĞZININ SUYUNU AKITMAK Yassıltmak.
AHMAK Angıt; Angut; Çoroz; Enayi pilakisi; Hırt; Lahmacun pidesi; Pilaki; Pilaki yapmak; Yanbolu.
A.I.D.S. HASTALIĞI Adidas; Adiş; Aydis. Ayr. bk. CİNSEL HASTALIKLAR.
AİLE Millet.
AJAN İspiyon.
AKIL (ZEKÂ) Anten; Babatorik; Engina; Fıstık; Saksı; Santral; Santralı işletmek (çalıştırmak); Sepet; Sepeti çalıştırmak; Toriğini çalıştırmak (kullanmak, işletmek). Ayr. bk. DÜŞÜNMEK.
AKILLI Fır; Acı badem; Bitirim; Fırlama.
AKILSIZ Keş; Mantar; Saftırık; Tın tın; Zihni.
AKLI BAŞKA BİR KONUYA TAKILMAK Kafası izinli olmak.
AKLINI KAÇIRMAK. Bk. ÇILDIRMAK; DELİRMEK.
AKLINI KULLANMAK Fıstığı kullanmak.
AKSİ GİTMEK Kontra gitmek.
AKTARMA Kamançe; Kavançe.
AKTARMAK, DEVRETMEK Kamançe; Kamançe etmek; Kavançe; Kavançe etmek.
AKTİF ANAL İLİŞKİDE BULUNMAK. Bk. CİNSEL İLİŞKİ.
AKTİF EŞCİNSEL (ERKEK) Arkacı; Babuk; Böcek; Erkeç; Gerici; Götçü; Halkacı; Keskin; Laço; Lağımcı; Ulancı.
(AKTİF EŞCİNSEL ERKEK İÇİN) SEVİLEN KİŞİ Bulbul; Bülbül.
(AKTİF EŞCİNSEL) İLİŞKİ SIRASINDA EDİLGİN EŞCİNSELİN PENİSİYLE OYNAMAK Tesbih çekmek.
(AKTİF OLARAK) ANAL İLİŞKİYİ TERCİH EDEN ERKEK Bohçacı; Küfeci; Lağımcı.
ALAŞAĞI EDİP DAYAK ATMAK Paçasını almak.

ALAY Makara; Makara çekmek (geçmek); Makaraya almak; Matrağa almak; Matrağına; Matrak; Matrak geçmek (yapmak); Maytap; Peliz; Peliz kesmek; Saraka; Saraka etmek; Sarakaya almak; Ti.

ALAYCI İFADELER Geçmişe mazi geçirmişe gazi; Geriden; Götüne kısmet çıkmak; Hanım amca; Havan batsın; Helal Adanalı Celal; İskele babası; İstavroz fidesi; Kel alaka; Lolo; Motor; Otuz beşe bakla; Ördek nağmesi; Pırasa mı dedin; Sabunluydu da ondan; Sadrazamın sol taşağı; Soğan başı; Sonrası soğan olmak; Surata bak saati ayar et; Surata bak süngüye davran; Suyundan da koy; Taşağıma kadar; Uç baba torik; Ufak at da civciv ler yesin (ürkmesin); Uyanık; Üçün birini almak; Voyvo; Yeşe; Yok deve; Zekâvet; Zızt Erenköy; Zızt güm; Zihni.

ALAY ETMEK Dalga geçmek; Gır; Gır geçmek; Gırgır; Gırgıra almak; Gırgıra getirmek; Gırgır geçmek; Götüyle gülmek; Kafa bulmak; Kafaya almak; Kafa yapmak; Makara çekmek; Matrak geçmek; Maytaba almak; Maytap etmek; Maytap geçmek; Mezelemek; Peliz kesmek; Saraka etmek; Taşağa almak; Taşak geçmek; Ti; Ti geçmek; Tiye almak; Trafik geçmek.

ALAY ETMEK AMACIYLA Gırgırına.

ALAY KONUSU OLMAK Maytaba gelmek.

ALAY OLSUN DİYE Matrağına.

ALAY, ŞAKA, EĞLENCE Matrak.

(ALAY YOLLU) İHTİYAR Bitirim.

ALÇAK Orostopol.

ALÇAKÇA DALAVERE Dubara; Orospu dubarası; Orostopolluk.

ALDANMAK Açmaza düşmek; Boğulmak; Boğuntuya gelmek; Çalışmak; Çaparize gelmek; Çapraza gelmek; Dikilmek; Dolduruşa gelmek; Dolma yemek; Dolma yutmak; Dubaraya gelmek; Ekilmek; Ekintileri oynamak; Fitili yutmak; Faka basmak; Gargaraya gelmek; Gaza gelmek; Güllüm yutmak; Hacılara gelmek; İşlemek; Kafeslenmek; Karmanyolaya gelmek; Katakulliye gelmek (düşmek); Kazıklanmak; Kazık yemek; Keleğe gelmek; Kerizlenmek; Ketenpereye gelmek; Kolpoya düşmek; Kolpoya gelmek; Kül yemek; Kül yutmak; Kofti yutmak; Makasa alınmak; Mantepsiye basmak; Mantara basmak; Mantar yemek; Numara yemek; Piyaza gelmek; Tava gelmek; Tava girmek; Tavlanmak; Tav olmak; Tongaya basmak (düşmek); Tora düşmek; Tufaya gelmek; Uyduruşa gelmek; uyumak; Üçkâğıda gelmek; Yaşa basmak; Yemek; Yutmak; Yutmazsa gargara etmek; Zokaya düşmek (gelmek); Zokayı yutmak.

ALDATILAN KİMSE (EŞİ VB. TARAFINDAN) Geyik; İnek; Kerata.

ALDATMAK Açmaza getirmek; Açmaz yapmak; Altmış altıya bağlamak; Anadolu etmek; Ayak atmak; Ayak çıkmak; Ayak koşmak; Boğmak; Boğuntuya getirmek; Çalıştırmak; Dalgaya düşürmek; Dek etmek; Dolduruşa getirmek; Dolduruş yapmak; Düdüklemek; Ekinti; Ekintiye getirmek; Ekmek; Enayi; Enayi boğmak; Enayi sikmek; Gargaraya getirmek; İşletmek; Kafakola almak; Kafaya almak; Kafese almak; Kafese koymak; Kafeslemek; Kavuk giydirmek; Kayışa çekmek; Kayış aşırmak; Kayış atmak; Kayış etmek; Kayışlamak; Kazık atmak; Kazıklamak; Kazık oynamak; Kaz yolmak; Kerizlemek; Kötüye boğmak; Kumpas kurmak; Kumpas sallamak; Kül yutturmak; Posta kurmak; Taktırmak; Tav; Tava getirmek; Tavcılık; Tav etmek; Tavlamak; Tongaya bastırmak (düşürmek); Uyduruş; uyduruşa getirmek; Uyutmak; Üçkâğıda getirmek; Üçkâğıt açmak (atmak); Yedirmek; Yemek; Zokayı yutturmak. Ayr. bk. Hile; Hileci; Hilecilik.

ALDIĞI MALIN BOZUK, HİLELİ OLDUĞUNU ANLAYIP MALI GERİ GETİREN MÜŞTERİ Turna.

ALDIRIŞ ETMEMEK Keşten gelmek; Omuz vermek; Reçete yazmamak; Tonel geçmek; Yan çizmek; Yan sallamak.

ALDIRIŞSIZ(LIK) Fırın kapağı; Haylamamak; Keçe; Keçelenmek; Keçeleşmek; Keşlemek; Keşten gelmek; Pas geçmek; Reçete yazmamak; Sağmal; Tonel geç-

mek; Yan çizmek; Yan sallamak. Ayr. bk. İLGİLENMEMEK.

ÂLET OLMAK Kucağına oturmak.

ALEYHİNDE TERTİBAT ALMAK Posta kurmak.

ALIK. Bk. APTAL.

ALIMLI Aynalı; Fıstık gibi; Stil; Şugar; Vardakosta.

ALIMLI ERKEK ÇOCUK Kâsettin.

ALIMLI KIZ (GENÇ KADIN) Diş; Kadayıf; Parça.

ALIP CEBİNE KOYMA Cebellebe; Cebellezi.

ALIP GERİ VERMEMEK Kaynatma; Kaynatmak.

ALIP GÖTÜRMEK Naşlamak; Naşlatmak; Sırıklamak; Tüydürmek; Uçurtma.

ALIŞIK Akortlu.

ALIŞILMAMIŞ Çarliston marka.

ALIŞILMAMIŞ SÖZ SÖYLEMEK Parlatmak.

ALIŞVERİŞ (İLE İLGİLİ KAVRAMLAR) Bakıcı; Bitlemek; Boka sarmak; Çay içmek; Diş çekmek; Dişçi; Doldurmak; Dürtmek; Eminoğlu; Gasgallamak; Hamıstaş; Haraza almak; Haver; Hayvan terli olmak; Horozoğlu; İmşa olmak; İteklemek; İtelemek; Kafa koparmak; Kakalamak; Kaleminden açmak; Kallüp etmek; Karadeniz; Kaskaslamak; Kazık atmak; Kazıkçı; Kazıklamak; Kesmek; Kilometre koymak; Koltukçu; Koymak; Kulak; Mahalleci; Manita; Namaza gitmek; Namazdan çağırmak; Parmağım içinde; Sakal; Sokmak; Tahtakurusu; Tavcı; Telefondan çağırmak; Topçu; Topu atmak; Turna; Urpu turpu içinde; Ustama danışayım; Üç etek; Yatmak; Yorgun.

ALMA Lava.

ALMA EDİMİ Cukka.

ALMAK Çarpmak; Deve yapmak; Egav etmek; Egavlamak; Elado etmek; Kesmek; Sökmek; Söküz etmek; Söküzlemek; Uçlanmak; Yürütmek.

ALMAN (ERKEĞİ) Hans.

ALMAN (KADINI, KIZI) Helga.

ALMANYA'DA ÇALIŞMAKTA, YAŞAMAKTA OLAN TÜRK Alamancı.

ALT, AŞAĞI Abaşo.

ALTI ALTI. Bk. DÜŞEŞ.

ALTIN Kınalı. Ayr. bk. PARA.

ALTINA ALMAK Yıkmak; Yumulmak.

ALTIN LİRA Gaco oskisi; Küflü; Malama; Mavro oskisi; Oski. Ayr. bk. PARA.

ALTIN SAAT Arma.

ALTIN TAKI (YÜZÜK, KÖSTEK VB.) Arma.

ALTTA BULUNAN Abaşo.

AMACA ULAŞAMAMA Iska. Iska geçmek.

AMERİKALI Coni; Con kikirik.

AMERİKAN PARA BİRİMİ Tam; Yeşil; Yeşil paçaroz.

AMFETAMİN Göz açtıran; Gül; Yedek pilot.

AMİL NİTRAT YA DA BÜTİL NİTRAT SIVISI Poppop.

ÂMİR Çorbacı.

ANADOLU'NUN BAZI YÖRELERİNDE, YÖRÜKLERİN KULLANDIĞI GİZLİ DİL Abdal dili.

ANAL İLİŞKİ Filifoto; Şişeden gitmek; Şişeden vurmak.

ANAL İLİŞKİDEN HOŞLANAN ERKEK, SODOMİST. Bk. SODOMİST.

ANAPARA Anadolu.

ANASONSUZ RAKI Duziko; Düz.

ANAYOL Su yolu.

ANAYOLDA ÇALIŞMAK Su yolunda yatmak.

ANINDA Pat; Şıplan; Trink; Zıngadak.

ANINDA FARKINA VARMAK Şipşaklamak.

ANİDEN ÖFKELENMEK Fıttırıvermek.

ANİLİNGUS Dil uçuşu.

ANİLİNGUS YAPTIRMAK Emdirmek.

ANLADIĞI HALDE ANLAMAMIŞ GİBİ YAPMAK Çakaralmazdan gelmek.

ANLAMAK Aklı basmak; Anamak; Asgısar; Aynalamak; Çakallamak; Çakal olmak; Çakaroz etmek; Çakız; Çakız etmek; Çakmak; Çakoz; Çakoz etmek; Çakozlamak; Çakoz olmak; İfadesini almak; Jeton düşmek; Katalavengos; Katalavis; Manzarayı çakmak.

ANLAMAMAK (ANLAMAMIŞ GİBİ YAPMAK) Çakaralmazdan gelmek; Sabunluydu da ondan.

ANLIYORMUŞ GİBİ YAPMAK Salağa yatmak.

ANLAMSIZ Dan dun; Gargara; Gıcırı bükme; Ham hum; Ham hum şaralop; Hikmet sıçmak; Ispanak mı (dedin)?; Katakofti; Kelâm sallamak; Kofti; Mantar; Pofyoz; Tantana; Tantana etmek.

ANLAŞILMAK (BİR DURUM ORTAYA ÇIKMAK) Çakılmak; Çakmak.

ANLATMAK Filim etmek; Okumak; Şıralandırmak.

ANLAYIŞI KIT KİMSE Kandıralı; Kazdağlı; Zekâvet. Bk. APTAL.

ANLAYIŞLI (KİMSE) Kafa.

ANLAYIŞSIZ (KİMSE) Beygirof; Hırt; Nato kafa, nato mermeri; Sap; Tereyağı.

ANNE Dale; Kocakarı; Moruk.

ANSIZIN GELMEK Düşmek.

ANTİKA Aykırı.

ANUS Ambar; Âmet; Arka; Arka kapı; Atras; Bal çanağı; Beşlik; Beş numara; Bok yolu; Boncuk; Büzük; Cici; Cura; Çanak; Çıtır; Çukur; Delik; Dip; Dupçe; Düğme; Esmer; Fındık; Fırın; Folluk; Gemeter; Göt; Halka; Hokka; İncir; Kalıp; Karanfil; Kâse; Kavanoz; Kestane; Kömürlük; Kun; Kuyu; Leblebi; Maça; Mazgal; Menekşe; Mercimek; Mınca; Minco; Motor; Motur; Mühür; Müzük; Nohut; Ölü gözü; Petka; Petko; Sermaye; Sıfır; Şişe; Tek göz; Tiz; Torna; Vor; Yalak; Yazı-tura; Yemiş; Yivi seti kalmamak; Yuvarlak; Yüksük; Yüzük. Ayr. bk. KALÇALAR.

APIŞ Paça.

APTAL Abduş; Abeci; Ablavut; Abuli; Abullabut; Abuş; Ahlat; Amcık; Amcık petro; Anadolu; Andaval; Andavallı; Angoraki; Angut; Armut; Aval; Avanak; Avel; Avil; Ayran ağızlı; Bado; Balık; Bangoboz; Beygirof; Cacık; Cacıklık; Çoroz; Dallak; Dallama; Dalya; Dalyarak; Dangıl; Davul; Dazgırlı; Deve; Dilgoz; Düdük; Düdük makarnası; Dümbelek; Enayi; Enayi dümbeleği; Enayi pilakisi; Gazoz; Gebeş; Gebeşaki; Gerali; Geri vites; Gerzek; Göt; Habeci; Hafız; Hamşo; Hanzo; Hanzoluk; Haşlama; Hent; Hınt; Hır; Hırbo; Hırboluk; Hırt; Hilâliahmer; Hindi; Ispanak; Ispanakzade; İnek; İneko; Kafa; Kandıralı; Kanser ilacı; Kaşalot; Kaşalotzade; Kaşkaval; Kaval; Kaz; Kazdağlı; Kaz yumurtası; Kek; Keko; Kelek; Kelle; Kereviz; Keriz; Kerizettin; Kerkenez; Keş; Keşkek aleyhisselam; Keten tohumu; Koroydo; Lahmacun pidesi; Malak; Mamçak; Mantar; Mayın; Nato kafa nato mermeri; Naval; Ördek; Pilaki; Saftırık; Saftirik; Salağa yatmak; Salatalık; Saloz; Sap; Süper manyak; Şabalak; Şaban; Şalgam; Şalgam tarlası; Şapşati; Şavalak; Taş arabası; Tereyağı; Tın tın; Tırı vırı; Yahni; Yahnilik; Yalak; Yanbolu; Zekâvet; Zihni.

APTAL ÂŞIK Baro; Baru.

APTALCA DAVRANIŞ Cacıklık; Hanzoluk; Hırboluk; İyi bok etmek; Kaşkavallık; Kerizlik; Salozlaşmak; Salozluk; Şabanlaşmak; Şabanlık.

APTALCA KEYİFLENMEK Taze ot görmüş eşşek gibi sırıtmak.

APTALLAŞMAK Salozlaşmak; Şabanlaşmak.

APTALLIK Salozluk; Şabanlık. Bk. APTAL.

APTALLIK NUMARASI YAPMAK Salağa yatmak.

ARABOZUCULUK Makara koymak.

ARABULUCU(LUK) Meyancı; Meyaneci; Meyancılık.

ARAMAK Gıdıklamak.

ARAP Boncuk; Marsık; Mavro.

ARA VERMEDEN Deliksiz; Şakır şukur.

ARBEDE Zıngırtı.

ARKADAŞIM Adamım; Hacım; İmanım; Moruk.

ARKADAŞ(LIK) Büzükdeş; Çete; Hampa; Hampalanmak; Kanka; Kanki; Millet; Moruk; Şamdan; Takılmak.

ARKADAŞLIĞINI KAZANMAK (BİRİSİNİN, CİNSEL ANLAMDA) Araklamak; Kasnaklamak; Kepçelemek; Tavlamak.

ARKADAŞ OLMAK Hampalanmak.

ARKA KAPI Antin.

ARSIZ Maya.

ARTIK CİNSEL İLİŞKİDE BULUNMAMAK Kuruçeşme'ye taşınmak.

ARTMAK Butlaşmak. Bk. ÇOĞALMAK; ÇOK.
AS (İSKAMBİLDE) Direk.
ASALAK (KİMSE) Ahtapot; Avantacı; Tırtıl.
ASIK SURATLI (KİMSE) Ayazağa; Firigo; Hanife.
ASIL, ESAS Haso.
ASILSIZ Martaval; Masal.
ASKER Balina; Tertip.
(ASKERİ OKUL ÖĞRENCİSİ) OKULDAN ÇIKARILMAK Alaya çıkarılmak.
ASTEĞMEN Astek.
AŞAĞIDA (OLAN) Abaşo.
AŞAĞILAYICI DAVRANIŞ VE HİTAPLAR (VB.) Asta diyavolo; Ebegümeci; El işareti; Ensesini görmek; Fotoğrafını çıkarmak; Gav gav; Gayduri; Geçmişi çıngıldaklı (kınalı, tenekeli); Gıdıklamak; Giren çıkan; Göt lalesi; Hamam parası; Hastir; Hırdavat; Ispanakzade; İpi kırık; İstavrozundan başlamak; Kahpe karı kasığında yatmak; Kalkmışa oturmak; Kayarto; Kıçına sokmak; Kol saati; Kömüş; Nah; Ormana; Orostopol; Orostopolluk; Paçoz; Puşlavat.
AŞAĞILIK Etek takmak; Ispanak; Kıçı kırık; Külüstür; Sikilmiş; Sobalık.
AŞAĞIYA Abaşo.
AŞAMA Peşele.
AŞEVİ Tavla.
ÂŞIK Aftos; Baro; Bitik; Cime; Conbik, Dalga; Dalgamotor; Dava; Gaca; Gacı; Gaco; Ganaim; İnek aşkı; Kesik; Kırık; Kız; Manita; Mantenot; Mantunita; Mantinota; Mayhoş; Mintoni; Nannik; Of of; Paçoz; Takıntı; Tarizan; Yangın; Yanık; Zamazingo. Ayr. bk. EŞ.
ÂŞIKDAŞ Kız.
ÂŞIK(LAR) Tarizan.
ÂŞIK OLMAK Abayı yakmak; Çarpılmak; Erimek; Kesik atmak; Kesilmek.
AŞIRI İmanına.
AŞIRI BİR YAKINLIK DUYMAK Gebermek.
AŞIRI DERECEDE KIZMAK Hortlamak.
AŞIRI DERECEDE ÜŞÜMEK; DONACAK HALE GELMEK Kakırdamak; Kıkırdamak.
AŞIRI DURUMA GELMEK, (BİR EYLEMDE) AŞIRILAŞMAK Abanmak.
AŞIRI EROİN DOZUNUN YOL AÇTIĞI ÖLÜM Beyaz ölüm.
AŞIRI GÖRGÜSÜZ KİŞİ Maganda; Zonta.
AŞIRI SARHOŞ Dut; Evliya; Filispit; Kandil; Kozmonot.
AŞIRI ZAYIF KİMSE Sam yeli vurmuş mayıs çirozu.
AŞIRMAK Abula etmek; Antinlemek; Bomba patlatmak; Gelberi etmek; Hasıra sarmak; Hop etmek; Omuzlamak; Ormanlamak; Otlamak; Ürkütmek. Bk. ÇALMAK.
AŞK Aganigi; Aganigi maganigi; Dalga; Manita; Takıntı; Tariz; Yeşillenmek.
AT Nailı fatma; Nailı kuzu.
ATASÖZÜNE BENZER LAFLAR SÖYLEMEK Hikmet sıçmak. Kelam sallamak (sıçmak).
ATEŞ Gül.
ATMAK Kondurmak; Sıpıtmak; Sıpıttırıvermek; Sıpıttırmak; Şüt çekmek; Şütlemek.
AVANTAJLI Avantalı.
AVARE Alabarda; Bitik; İpi kırık; İpsiz; Peykeci. Bk. SERSERİ.
AVARELİK ETMEK İpini koparmak; taşak yapmak; Yortmak.
AVRUPALI Didon.
AVUÇ Madam avuç.
AVUKAT Karalı. Bk. HUKUKÇU.
AVUSTURYA PARA BİRİMİ Şll; Şilte.
AYAĞI SAKAT Kademi cort.
AYAK Mihrap; Nalsız; Tabanvay.
AYAK DİBİ Mihrap.
AYAKKABI Altıpatlar; Sirkaf.
AYAKKABI BOYACISI Lustur.
AYAKTA KALMAK Ağaç olmak.
AYAKYOLU. Bk. HELA.
AYBAŞI KANAMASI Halası gelmek; Salça kaynatmak; Tarla çamurlu.
AYDIN (KİMSE) Entel; Entel takılmak.
AYDINLARA ÖZENEN KİŞİ, YARI AYDIN Entel.
AYILMAK Çıkmak.
AYIP ETMEK Ayıp sallamak.
AYIRMAK Boy etmek.
AYKIRI Aynasız; Kanı bozulmak.

AYNI ARAÇTAN YARARLANARAK ESRAR İÇMEK Aşere; Aşereci; Nefesleşmek.

AYRILMAK Palamarı almak; Palamarı çözmek; Palamarı koparmak; Palamarları toplamak.

AYRINTILARA ÖZEN GÖSTEREN KİMSE Meraklı turşucu.

AYYAŞ Dede; Fıçı; Gündüzcü; Gündüzcülük; Köftün; Pangodoz; Piyzan; Tekel bayii; Tıpa. Ayr. bk. SARHOŞ; SARHOŞLUK.

AZ Kürdan.

AZAR Çivi; Fırça; Saparta.

AZAR İŞİTMEK Parpara yemek.

AZARLAMA Alabanda; Arma; Çivi; Parpara. Bk. PAYLAMA.

AZARLAMAK Çivi atmak; Çivilemek; Fırça çekmek; Harcını vermek. Bk. PAYLAMA.

AZARLANMAK Fırça yemek; Parpara yemek. Bk. PAYLANMA.

AZ AZ İÇKİ İÇMEK Yapındırmak.

AZGIN (CİNSEL AÇIDAN) Abuzettin Bey; Mandıra köpeği. Ayr. bk. DOYUMSUZLUK.

AZIK Habe; Habibe. Bk. YEMEK.

AZMIŞ (KİMSE) Abaza; Abazan; Habaza; Habazan.

AZ MİKTARDA UYUŞTURUCU KULLANMAK Kafayı kırmak.

AZ RASTLANIR ÇİRKİNLİKTE Kaşmerdikoz.

B

BABA Dale; Moruk.

BABASI BELİRSİZ ÇOCUK Cumartesi çocuğu; Çulgerme; Gündüzleme; Kapı aralığı; Merdiven yapması; Onun bunun çocuğu.

BACAK Alt güverte; Arşın; Çamurluk; Çangal; Defransiyel; İniş takımları.

BAĞIMSIZ Flamasız.

BAĞIRMAK Kıçını yırtmak; Şarlamak; Ulumak.

BAĞIŞIK Tütsülü.

BAĞLAYIP HAREKETSİZ DURUMA GETİRMEK Paketlemek.

BAĞLI OLDUĞU ERKEKTEN BAŞKASIYLA CİNSEL İLİŞKİYE GİRME Kaçıntı.

BAHŞİŞ Sakal; Sakal atmak. Ayr. bk. RÜŞVET.

BAHŞİŞ VERMEK Sakal atmak; Sakal yapmak.

BAHT Arabı gülmek; Arap; Şeytan; Şeytanı uyanmak. Bk. ŞANSLI.

BAHTI AÇIK OLMAK Şeytanı bol olmak.

BAKIMSIZ Iskoda; Kırtipil; Şopar.

BAKIŞ Dikiz.

BAKIŞMAK Kesişmek.

BÂKİRE (SAHTE). Bk. SAHTE BAKİRE.

BÂKİRE OLMAYAN Açık kapı; Delik.

BAKMAK Alıkmak; Cavlamak; Dikelmek; Dikiz; Dikiz etmek; Kerteriz etmek; Kesik atmak; Kesişmek; Kesmek; Kitaksi; Kitakse; Kitaksi etmek; Mira; Zanımak.

BALDIR Çamurluk.

BALDIZ İstepne.

BANA NE Sikimden aşağı kasımpaşa; Taşağıma kadar.

BAR Boğuntu yeri; Entel barı.

BARBİTÜRAT CİNSİ BİR TÜR UYUŞTURUCU Kırmızı kuş; Mavi kuş; Sarı; Sarı bomba; Sarı ceket; Takviyeli.

BARBUT ATILAN MASA Güverte.

BARDAK Yatak.

BARDAKTA YA DA ŞİŞEDE KALAN İÇKİYİ BİR KEREDE SONUNA KADAR İÇME Fon dip.

BARLARA KONSOMATRİS, GENELEVLERE FAHİŞE SAĞLAYAN KİMSE Organizatör.

BASIK YÜZLÜ, BASIK BURUNLU (KİMSE) Muşuk.

BASILMAK (BASKINA UĞRAMAK) Bast olmak.

BAŞ (İNSANDA) Enginar; Saksı; Sepet; Torik; Tosluk.

BAŞARAMAMAK Göçmek; Hava almak; Ofsayt; Ofsayta düşmek.

BAŞARAMAYACAĞI BİR İŞE KALKIŞMAK Yiyemeyeceği yarağın altına yatmak.

BAŞARISIZ (OLMAK) Atomlamak; Büyük gelmek; Copa sıçmak; Çarşafa dolaşmak; Çuvallamak; Direkten dönmek; Göçmek; Göt üstü oturmak; Hava almak; Iska; Iska geçmek; Iskalamak; Kaput gitmek; Kıç üstü oturmak; Ofsayta düşmek; Takımı yatırmak; Yatmak. Ayr. bk. BECERİKSİZLİK.

BAŞARMAK Düz nefes etmek; Malı götürmek; Yırtmak.

BAŞIBOŞ DOLAŞMAK Yortmak.

BAŞINDAN İTİBAREN YİNELEMEK Kaseti sarmak.

BAŞKA BİR YAKLAŞIMA GİRMEK Makas değiştirmek.

BAŞKALARI KONUŞURKEN SÖZE YERLİ YERSİZ KARIŞAN KİMSE Tartarıcı.

BAŞLAMAK Fayrap; Fayrap etmek; Haydahlamak; Haydalamak; Haydamak.

BAŞVEZİR Hatem.

BAVUL Valiçya.

BAYAT Hoşaf.

BAYGIN (GÖRÜNÜŞLÜ KİMSE) Eroinman; Yoğurt.

BAYILMAK Narkoza girmek.

BAYILMAK GİBİ NEDENLERLE BİLİNCİ YİTMEK Filim kopmak.

BAYRAMLIK Mostra.

BEBE Şopdik.

BECEREMEMEK Çarşafa dolaşmak; Kıç üstü oturmak.

BECEREMEYECEĞİ BİR İŞE GİRİŞMEK Götü kalkmak; Götünden büyük osurmak.

BECERİKSİZ Ablavut; Abulabut; Abullabut; Hamşo; Katakofti; Kereste; Keşanlı; Kofti; Salatalık; Topal.

BECERİKSİZLİK Filmleri yakmak; Götüyle deve izi yapmak; Hat karıştırmak; Siki çarşafa dolaşmak; Topallamak. Ayr. bk. BAŞARISIZ.

BECERMEK Yırtmak.

BEDAVA (ŞEY) Anafor; Avantadan; Boğuntu; Beleş; Haybe; Haybeden; Marşal; Otlak; Otlakiye; Pilaçka; Pilaçkadan; Yel değirmeni. Ayr. bk. PARASIZ (ELDE EDİLEN ŞEY).

BEDAVACI Anaforcu, Apapanacı; Beleşçi; Haybeci; Kıyakçı; Otlakçı; Paraşütçü.

BEDAVACILIK Apapana; Beleşçilik; Beleşe konmak; Beleşe yatmak; Boğmak; Kıyakçılık; Otlakçılık; Otlamak; Otlakiye.

BEDAVADAN Anafordan; Beleşten; Pilaçkadan.

BEĞENMEK Dibi düşmek; Hoşafına gitmek; Yamulmak; Yassılmak.

BEĞENMEMEK (BİRİSİNİN DÜŞÜNCESİNİ) Aklına turp sıkmak.

BEKÂRET Beyaz çıkmak; Kırmızı çıkmak.

BEKÂRETİNİ GİDERMEK Bozmak; Cam kırmak; Çerçeve dağıtmak; Delmek.

BEKÂRETİNİ GİDERTMEK Bozdurmak; Deldirmek.

BEKÂRET ZARI Çerçeve.

BEKÇİ Aynasız; Çibek; Kürün palago; Madi paparon; Yüz para. Bk. GÜVENLİK GÜÇLERİ.

BEKLEMEK (ÇOK BEKLEMEK) Ağaç olmak; (Boşuna Beklemek) Ağzını poyraza açmak.

BELALI. Bk. DOST.

BELEDİYE ZABITASI Belediye aynasız; Bello; Geştapu; Mavi zarbo; Saltat; Zarbo; Zarvo. Bk. GÜVENLİK GÜÇLERİ.

BELİRLENMEK Bk. ORTAYA ÇIKMAK.

BELLİ ETMEK Çaktırmak; Reklam etmek.

BELSOĞUKLUĞU HASTALIĞINA YAKALANMAK (ERKEK İÇİN) Bastonu kırmak.

BEN (BİRİNCİ TEKİL ŞAHIS ADILI) Digan.

BERBAT ETMEK Ağzına sıçmak; Anasını sikmek.

BERBERE GİDİP TRAŞ OLMAK (ÖZELLİKLE SAÇ TRAŞI) Kelleye masraf etmek.

BESLENMEK. Bk. YEMEK.

BEŞ BİN LİRALIK BANKNOT Konyalı.

BEŞ KURUŞLUK MADENİ PARA Rotka.

BEŞ LİRALIK KÂĞIT PARA Kurt.

BEYAZ PEYNİR Tuzlu kauçuk.

BEYİN Saksı.

BEYOĞLU (SEMTİ) Memleket.

BIÇAĞI, KAMAYI, KESİCİ-DELİCİ ARAÇLARI ÇOK İYİ KULLANAN KABADAYI Santimci.

BIÇAĞI KARNINA SAPLAMAK Göbeğinden işetmek.

BIÇAK Bıçak oynatmak; Çivilemek; Çori; Emanet; Falçata; Kebap şişi; Mıhlamak. Bk. KESİCİ ARAÇLAR.

BIÇAK, KAMA YA DA ŞİŞ GİBİ ARAÇLA YARALAMAK, ÖLDÜRMEK Çivilemek; Mıhlamak.

BIÇAKLA BÖĞRÜNDEN YARALAMAK Ciğerini almak.

BIÇAKLAMAK Şişirmek.

BIÇAKLANMAK Deldirmek.

BIÇAKLA YARALAMAK Rosto yapmak.

(BIÇAK VB. ARAÇLARLA) YARALAMAK Kakalamak.

BIÇAK YA DA KURŞUN YARASI ALMAK Postu deldirmek.

BIÇKIN(LIK) Adadiyoz; Algarina; Apaş; Asker; Bitirim; Çaça; Dayı; Dayılanmak; Dayılık etmek; Dıragon; Eski kulağı kesik; Eskilerden; Kasap; Katakofti; Kırdı kaçtı; Mırmır; On ikiler; Raconcu; Santimci.

BIKMAK Bay gelmek; Çeke çeke fıtık olmak; Kal gelmek.

BIRAKMAK Süt çekmek.

BIYIĞI SAKALI AZ, SEYREK KİMSE Tüyü bozuk.

BIYIK Gerdan süpürgesi; Kaş; Kenef sazlığı; Süpürge; Tarika; Trika; Tirika; Trikacı; Tüyü bozuk; Yapa.

BIYIK SAKAL TRAŞI OLMAK Yüzünü yıkamak.

BİYIKSIZ SAKALSIZ Yumurta gibi.

BIZIR Badem; fıstık.

BİLE BİLE YAPILAN RAHATSIZ EDİCİ DAVRANIŞ Tik.

BİLGİLİ (DENEYİMLİ) Bitirim; Bitirmiş; Çifte kavrulmuş; Depo; Eski memur; Fırın kapağı; Hap etmek; İskerlet; Kaşarlanmak; Kaşarlaşmak; Keçe; Keçelenmek; Keçeleşmek; Kırk yıldır patriğin eşeğini sikmek; Kulağı kesik; Pabuçlu.

BİLGİLİ GÖRÜNEN CAHİL Ful casus.

BİLGİN Pabuçlu.

BİLGİSİZ Alafranganın bebesi; Fransız; Ful casus; Futbolcu; Keklik; Kereste müdürü; Kuş; Kuzu; Mayın; Ot; Şor. Ayr. bk. TOY.

BİLGİSİZ OYUNCULARA HİLE YAPARAK PARA KAZANAN KİMSE Kerizci.

BİLİM ADAMI Pabuçlu.

BİLİNCİNİ YİTİRMEK Film kopmak; Filmi koparmak; Fişi çekmek.

BİLİNMEK Bk. ORTAYA ÇIKMAK.

BİLME Çakaroz; Çakız; Çakoz.

BİLMEDİĞİ BİR KONUDA BİLİRMİŞ GİBİ KONUŞMAK Götten atmak.

BİLMEDİĞİ BİR KONUDA YANIT VERMEK Toto oynamak.

BİNECEK ARAÇ BEKLEYEN YOLCU Kuş.

BİN LİRA Asker; Çarşaf; Evlek; Fatihli; Gafa; Kafa; Mazın; Menekşe; Mor; Pembe; Sipali; Taban halısı.

BİR (SAYI, RAKAM) Direk.

BİRA Arpa suyu; At sidiği; Katır sidiği. Ayr. bk. İÇKİ.

BİRAZ Diş.

BİR ÇEKİMLİK EROİN Burun.

BİRDEN Pat; Zıngadak.

BİSEKSÜEL Anten; Digin; İki zevkli; İki taraflı.

BİT Filo; Macar; Piyanço; Piyança; Ufaklık; Yavşak.

BİTMEK (SON BULMAK) Cicozlamak; Dama demek; Finito; Mayna; Mayna olmak; Sıfırı tüketmek. Ayr. bk. YOK.

BODUR (KİMSE) Bızdık.

BORCUNU ÖDEMEK Asmak; Çamura yatmak; Takmak.

BORCUNU ÖDEMEYEN KİMSE Askıcı; Takılgan.

BORÇ Askı; Takıntı.

BORÇ İSTEMEK Yol asılmak.

BOŞ Fasarya; Fos; Pofyoz; Tın tın.

BOŞA GİTMEK Gümlemek; Hayfa gitmek.

BOŞA KONUŞMAK Cav cav etmek; Cav yapmak; Caz yapmak; Dan dun etmek.

BOŞALMAK (ERKEK, CİNSEL İLİŞKİDE, MASTURBASYONDA) Akıtmak; Atış; İçinde patlamak; Patlamak; Patlatmak; Roketlemek.

BOŞBOĞAZ (KİMSE) İspinoz; Marpuç; Nargile; Nargileci.

BOŞUNA (BOŞ YERE) Haybeden; Haybeye; Haybeye kürek çekmek.

BOŞUNA ÖLMEK Bok yoluna gitmek; Niyazi olmak.
BOŞVERMEK Bk. ÖNEM VERMEMEK.
BOYALI İSPİRTO Boyalı; Menekşe; Mor.
BOYNUNU KESMEK Kopsi kefali etmek.
BOYU KISA OLAN, KALÇALARI ÖRTEMEYEN CEKET Göte küstü.
BOYUN EĞMEK Afi sökmek; alnı yere gelmek; Altına yatmak.
BOZMAK (BİR ŞEYİ, BİR ORTAMI) Ağzına sıçmak; Amına koymak; Anasını sikmek; Babalamak; Becermek; Bok etmek; Ekşitmek; Foslatmak; Gâvur etmek; Haşat etmek; Haşırdatmak; İçine okumak; İçine sıçmak; Kamış atmak; Kamış koymak; Kan doğramak; Keleğe bağlamak; Koşalamak; Kurşun sıkmak; Lafına tabanca sıkmak; Limon sıkmak; Parazit yapmak; Soğan doğramak; Yestehlemek.
BOZUK Haşat; Haşat olmak; Külüstür marka; Turşu.
BOZUK MALI ALICI FARK ETMEDEN ARAYA KARIŞTIRMAK İtelemek; Sokmak.
BOZULMAK Şişmek; Tilt olmak; Regulası bozulmak.
BÖBÜRLENMEK Afi atmak; Afi kesmek; Afi yapmak; Caka satmak; Hava atmak; Hava basmak; Hava binbeşyüz; Hava sıkmak.
BÖĞRÜNDEN BIÇAKLAMAK Döş çıkarmak.
BÖN Abeci; Ablavut; Abullabut; Andaval; Ayran ağızlı; Bangoboz; Dalyarak; Düdük makarnası; Enayi; Gebeş; Habeci; Haybeci; İnek; Kabak; Kaşalot; Keko; Keşanlı; Lahmacun pidesi; Nato kafa, nato mermeri; Saloz; Şaban; Taş arabası; Tereyağı; Tırı vırı; Yahni; Yalak.
BÖN (KİMSE) Ahlat; Armut; Cacık; Cacıklık; Çemiş; Dallama; Dazgırlı; Dümbelek; Gafa; Gazoz; Kafa; Kanser ilacı; Kazdağlı; Kek; Keko; Şapşati; Yanbolu.
BUDALA Çoroz; Enayi pilakisi; Haşlama; Hent; Kaşkaval; Kelek; Keş; Naval; Pilaki; Şaban; Şalgam; Yahni.
BU DEFA Bööz.
BULMAK Enselemek. Ayr. bk. YAKALAMAK.
BULUNMAK (BİRİSİ TARAFINDAN) Enselenmek. Ayr. bk. YAKALANMAK.
BULUŞMA YERİ Soba.
BULUŞMAYA GELMEMEK Ekintiye getirmek; Ekmek.
BURNUNU KARIŞTIRMAK Bocurgat yapmak; Hap yapmak. Ayr. bk. SÜMÜK.
BURUN Bodoslama; Çıkıntı; Dümen burun; Kik.
BURUN BURUNA Kafadan.
BURUNDAN UYUŞTURUCU MADDE ÇEKMEK. Siniflemek.
BURUŞUK YÜZLÜ KİMSE Muşmula.
BUT Bohça.
BÜCÜR Am biti; Bızdık; Cimcirik; Cücük; Götten bacak; Götü yere yakın; Sıçırık; Yarım porsiyon.
BÜTÜN DERSLERDEN ZAYIF ALMAK Kaput gitmek.
BÜTÜN PARA Patakoz.
BÜTÜN PARASI BİTMEK Boşalmak.
BÜTÜN PARASINI BİR ANDA OYUNA SÜREN (OYUNCU) Kıyakçı.
BÜTÜN PARASINI YİTİRME Güllüm; Küllüm; Sabunlanmak.
BÜTÜNÜYLE Sapına kadar. Bk. TAMAMEN.
BÜYÜCEK BİR SİGARA İZMARİTİ BULMAK Kefal tutmak.
BÜYÜK Hoşor; Hoşur.
BÜYÜK BIÇAK Kulaklı.
BÜYÜK ERKEKLİK ORGANI Kereste; Kulaklı; Malafa.
BÜYÜK KAMA Gaddare.
BÜYÜK SAAT Yel değirmeni.
BÜYÜK SİGARA İZMARİTİ Kefal; Palamut; Torik.

C

CADDE Su yolu. Bk. YOL.
CAHİL Şor.
CALL-GİRL Telefoncu; Telekız.
CAMİ Yuva.

CAN SIKMAK Kıl atmak; Su kaçırmak; Tırnakçı.
CANI SIKILMAK Bay gelmek; Bun gelmek.
CASUS Anten; İspiyon.
CASUSLAMAK İspiyonlamak.
CAYMA Tornistan.
CAYMAK Tornistan etmek.
CEBE ATILAN, ALINAN, EDİNİLEN ŞEY Cukka.
CEBE ATMA Cebellebe; Cebellezi; Cumburlop.
CEBİNDE BİR ŞEY ARAMAK Tombala çekmek.
CEBİNE ATMAK, ALIP CEBİNE KOYMAK Cebellezi etmek; Cukkalamak.
CENAZE Mortu.
CENAZE ARACI (ARABASI) Karafatma.
CENAZE İŞLERİYLE UĞRAŞAN GÖREVLİ Mortucu.
CENAZESİ GÖTÜRÜLMEK İmamın kayığına binmek.
CEP Cukka.
CEP SAATİ Değirmen.
CESARET Büzük; Ciğer; Göt; Götüne düşmek; Götüne kalmak; Götünü görmek; Götü sıkmak; Götü yemek; Karanfil; Karanfili sıkmak; Kıyakçılık; Maça; Maçası sıkmak; Menekşe; Menekşesi sıkmak; Paçası sıkı olmak; Petka; Petkası sıkmak; Petkosu sıkmak; Sıkmak; Siki kalkmak; Taşak; Yüreği konuşmak (söylemek).
CESET Mortu.
CESUR Kıyakçı; Sıkı; Taşak altı okka; Taşaklı.
CEVAPLAMAK Bk. YANITLAMAK.
CEZAEVİ Dipkapılı; Disiplin; Disko; Hilton; İçeri; İmamevi; Kafes; Kodes; Bk. HAPİSHANE.
CEZAEVİ KOĞUŞUNDA BÖLÜM; BİRBİRİNE YAKIN KİŞİLERİN YATAKLARININ OLUŞTURDUĞU KISIM Mahalle.
CEZA VERMEK Nallamak; Takmak.
CILIZ Bk. SISKA.
CİDDİYETSİZ(LİK) Cavlaklaşmak; Dalgacı; Dalga geçmek; Film çevirmek; Vidaları gevşemek.
CİLACI İSPİRTOSU Boyalı; Menekşe; Mor.
CİLVELİ Fındık; Fındıkçı; Fingirnoz; Havalanmak; Kıçının çatalını indirip bindirmek; Yalpa attırmak.
CİMRİ, NEKES, PİNTİ Demir hindi; Küflü; Mıh sıçtı.
CİNSEL BİRLEŞME Bk. CİNSEL İLİŞKİ; CİNSEL İLİŞKİ (ANAL YOLLA); CİNSEL İLİŞKİDE BULUNMAK; CİNSEL İLİŞKİDE KULLANILMAK.
CİNSEL ÇAĞRIŞIM Abidik gubidik; Açıkta bir şey mi gördün; Açmışa konmaz mı; Aldın mı; Almak; Büyük gelmek; Çeyreğe muz; Herkese şapur şupur; Löpontif; O biçim; Ondan artan bana girsin; Yan gelmek.
CİNSEL DOYUM Bitmek; Gelmek; Getirmek; Haşırdatmak; İndirmek; Kalkmışı indirmek; Olmak; Patlamak; Roketlenmek; Yassılmak; Yassıltmak.
CİNSEL DOYUMSUZLUK Bk. DOYUMSUZLUK.
CİNSEL DUYGULANMA Götü kalkmak.
CİNSEL EYLEMDE BULUNURKEN, CİNSEL İLİŞKİDEYKEN İş üstünde; Kılıç kında.
CİNSEL GÜÇ Binişi kuvvetli.
CİNSEL HASTALIKLAR Adidas; Adiş; Aydis; Bastonu kırmak; Çıban; Kamışı kırmak; Piston kırmak; Siki kırılmak.
CİNSEL İLİŞKİ Ahtu; Am pazarı; Bafilemek; Boruyu koymakp; Bum bum; Çarpışmak; Çin işi Japon işi; Çizmek; Çocuğu koymak; Çocuğu mektebe koymak; Dibini görmek; Dikiş; Dikmek; Dümtek; Düzüşmek; Enjeksiyon natürel; Fık fık; Fik fik; Fikfiklemek; Fular; Gitgel; Gitgel yapmak; Grekoromen; Grup yapmak; Hamamcı; Haniş; Hastar; İfade; İş; İş üstünde; Kaçıntı; Kalıba çekmek; Kamış bayramı; Kayarlamak; Kayışmak; Kırlangıç geçme; Koli; Koli alıkmak; Koli atmak; Koli bağlamak; Koli kesmek; Kuruçeşmeye taşınmak; Metallemek; Meyanesi gelmek; Muamele; Muamele çekmek; Nefes; Nefes çekmek; O biçim etmek; O iş; Pişti olmak; Posta; Saat ayarlamak; Sallanmak; Sandöviç yapmak; Sefer; Sıraya dizmek;

Sokuşmak; Su pişirmek; Şaapmak; Şey etmek; Tezgâh; Tıngırtı; Uçmak; Uçuş; Vuruşmak; Yatak spor; Yatmak; Yolcu işi; Zelzele. Ayr. bk. SEVİŞME.

CİNSEL İLİŞKİ (ANAL YOLLA) Arkadan çalışmak; Davulu deldirmek; Göt elden gitmek; Güvertede yürümek; Hamam parası; İki taraflı; İki zevkli; Kâse elden gitmek; Kestaneyi çizdirmek; Kırlangıç geçme; Küfeden gitmek; Paket elden gitmek; Pilavdan gitmek; Sandöviç; Sandöviç yapmak; Sekize çekmek; Sekize çevirmek; Sekiz olmak; Şişeden vurmak; Tokuşmak.

CİNSEL İLİŞKİ (HAYVANLARLA) Eşekçi; Nailı Fatma.

CİNSEL İLİŞKİDE BULUNMAK (ERKEK, AKTİF OLARAK) Atlamak; Ayıklamak; Basmak; Bastırmak; Becermek; Biçimlemek; Biniş; Binmek; Bombalamak; Çarpışmak; Çatıya çıkmak; Çivilemek; Dalmak; Devirmek; Diplemek; Doldurmak; Düdüklemek; Dümteklemek; Düzmek; Düzeltmek; Elden geçirmek; Elinden geçmek; Enjeksiyon natürel; Fişek atmak; Fişi çekmek; Geçirmek; Gırnavlamak; Gitmek; Gitgel yapmak; Haklamak; Haka başa getirmek; Halletmek; Hastar; Hastar etmek; İfadesini almak; İş almak; İşlemek; İş tutmak; İyi etmek; İyilik düşünmek; Kalıba çekmek; Kalıba girmek; Kaskaslamak; Kasnaklamak; Kayız etmek; Kaymak; Kiremit aktarmak; Koşalamak; Koymak; Küfeden gitmek; Lehim; Lehimlemek; Lötrefil yapmak; Mala vurmak; Muamele çekmek; Nefes çekmek; Parmak ıslatmak; Perçinlemek; Pilavdan gitmek; Pipo temizlemek; Pompalamak; Sallanmak; Sandöviç; Sandöviç yapmak; Saat ayarlamak; Seferi olmak; Sekize çekmek; Sekize çevirmek; Sıraya dizmek; Sinkaf etmek; Sinkef etmek; Sinkaflamak; Şaapmak; Şimendiferi raya sokmak; Şişirmek; Tamamlamak; Tezgâh kurmak; Tezgâhtan geçirmek; Tığlamak; Tıngırdamak; Tokmaklamak; Tokuşmak; Tornaya girmek; Turnike; Uçmak; Ufalamak; Uydurmak; Üflemek; Üstünden geçmek; Üzerinden geçmek; Vurmak; Vuruşmak; Vuruşturmak; Yapmak; Yatmak; Yefallemek; Yemek; Yıkmak; Zaalaşmak.

(CİNSEL İLİŞKİDE) EDİLGİN OLAN EŞ, İLİŞKİYE HAZIR OLMAK Meyanesi gelmek.

CİNSEL İLİŞKİDE KULLANILMAK (ERKEK TARAFINDAN) Almak; Alnı yere gelmek; Altına yatmak; Başına oturmak; Bozdurmak; Deldirmek; Dibini dövdürmek; Dikilmek; Düzdürmek; Düzülmek; Elden geçmek; Elinden geçmek; Hilaliahmer; Irzı kırık; İfadesi tamam olmak; İşlemek; İş vermek; Kâse elden gitmek; Kaydırtmak; Koşalanmak; Paket elden gitmek; Sekiz olmak; Tezgâhından geçmek; Tiz elden gitmek; Uydurtmak; Vermek; Yapılmak; Yemek; Yemiş; Yıkılmak.

CİNSEL İLİŞKİDE KULLANILMIŞ Delik; Yemiş.

CİNSEL KONULARA DÜŞKÜN (KİMSE) Aklı götünde; Aklı sikinde.

CİNSELLİK DÜŞKÜNÜ (ERKEK) Am budalası. Ayr. bk. AZGIN.

CİNSEL ORGAN–AĞIZ İLİŞKİSİ Bk. ANILINGUS; FELLASYO; KUNILINGUS.

CİNSEL ORGAN(LAR) Arşiv; Mal; Oyuncak; Paça. Ayr. bk. DİŞİLİK ORGANI; ERKEKLİK ORGANI; ANUS; HUSYELER.

CİVALI ZAR. Bk. HİLELİ (OYUN ZARI, İSKAMBİL VB.).

COCA COLA Amerikan suyu.

CÖMERT Acın kabadayısı; Kıyakçı.

CÖMERTLİK Kıyakçılık; Kıyak çekmek; Kıyak yapmak.

CÜRETKÂR Allahsız tosbağa.

CÜZDAN Cep astarı; Çarık; Fol.

Ç

ÇABUK (DAVRANIŞ, ÇABUKLUK) Beş dakkada Beşiktaş; Filispit; Gaza basmak; Lüpürt; Sallanmak; Şıplan; Şib; Şipşak; Şipşaklamak; Tak; Tak fişi bitir işi; Trink.

ÇALGI (ÇALMAK) Gıcırdatmak; Gıcırtı; Keriz atmak; Keriz etmek; Tıngırtı.

ÇALGICI Kerizan; Kerizci; Kirizci.

ÇALGI ÇALIP OYNAMAK Keriz atmak; Keriz etmek; Kerizlemek.

ÇALINMAK Araklanmak; Çarpılmak; Deve olmak; Egavlanmak; Elli altıya kalkmak; Gargaraya gelmek; Kalk gidelim olmak; Kaynamak; Sağılmak; Sövüşlenmek; Söğüşlenmek; Yürümek.

ÇALINMIŞ (ŞEY) Arak; Aşırmasyon; Aşiremento; Çenç; Kaçıramento; Tırtık; Tırtık işi; Tufa; Uçurma; Uçurtma.

ÇALMAK Abula etmek; Akıtma; Anaforlamak; Antinlemek; Arak etmek; Araklamak; Artallamak; Bomba patlatmak; Cebellezi etmek; Ceplemek; Cımbızlamak; Cumburlop; Çarpmak; Deve yapmak; Dış almak; Egav etmek; Egavlamak; Elado etmek; Gargaraya getirmek; Gelberi etmek; Gıravat; Gıravatlamak; Gıravat yapmak; Gıravata getirmek; Götürmek; Hacılamak; Hasıra sarmak; Hasır etmek; Hıslamak; Hop etmek; İç etmek; İş almak; Kaftelemek; Kaldırmak; Kalk gidelim yapmak; Kamulaştırmak; Kanatlandırmak; Lüpürt; Makaslamak; Naşlamak; Naşlatmak; Omuzlamak; Otlamak; Sağmak; Sırıklamak; Soğan doğramak; Söküz etmek; Sökuzlemek; Sövüş; Sövüşlemek; Taramak; Tırtık; Tırtık işi; Tırtıklamak; Tufa; Tufacılık; Tufalamak; Tüydürmek; Uçurma; Uçurtma; Uğurlamak; Ürkütmek; Yürütmek.

ÇANTA, BAVUL, VALİZ Valiçya.

ÇAPKIN ERKEK Abu; Çürükçü; Keskin; Pırpırı; Zampik. Zavak. Bk. ZAMPARA.

ÇARPILMAK (EZİLMEK) Akordeon olmak.

ÇARPIŞMAK Öpüşmek.

ÇARPMAK Bindirmek; Fotoğrafını çıkarmak; Toslamak.

ÇAY Afyonunu patlatmak; Boyalı; Kafa çayı; Yandan çarklı.

ÇEHRE Kaporta; Nakış; Topografya.

ÇELİMSİZ. Bk. SISKA.

ÇEŞİT Marka; Yeşillik.

ÇEVİRİ Eviri.

ÇEVİRMEK Peluz etmek. Bk. AÇIKLAMAK.

ÇIKACAK YOL BIRAKMAMAK Altı kapıya almak; Altı kapıya bağlamak.

ÇIKAGELMEK Düşmek; Esmek.

ÇIKAR Avanta; Entereso; Haminto; Kaparoz; Kemik; Lüp; Maden; Mano; Tufa; Voli.

ÇIKARCI(LIK) Ahtapot; Avantacı; Lüpçü; Lüpe konma; Lüpletmek; Tufacılık; Tufalamak; Yağlı göte kuyruk bağlamak.

ÇIKARMAK Çıkızlamak; Çıkmak; Fayrap etmek; Fayraplamak; Fora; Fora edilmek; Fora etmek; Sakal yapmak. Ayr. bk. SOYUNMAK.

ÇIKAR SAĞLAMAK Avanta vurmak; Avanta yemek; Gagayı ıslatmak; Kaz yolmak; Manita; Manitacı; Manitacılık; Raspalamak.

ÇILGIN Gerali; Hent; Üşütük. Bk. DENGESİZ.

ÇIPLAK Bıcıl; Nalsız; Yokini. Ayr. bk. SOYUNMAK.

ÇIRPINTILI (DENİZ) Çakal.

ÇITKIRILDIM KİMSE Muhallebici.

ÇİĞNEMEK (ÇİKLET VB.) Geviş getirmek.

ÇİNGENE Başka; Buçuk; Çino; Kalaycı; Roman; Todi. KIPTİ.

ÇİRKİN KİMSE Coğrafyası bozuk; Çırnık; Çürük; Hoşaf; Iskoda; İbiş; İndiren; Kakanoz; Kaşmerdikoz; Kokoroz; Kokoros; Külüstür; Muşuk; Tipsiz.

ÇİRKİN OLMAK Coğrafyadan sıfır almak.

ÇİŞ ETMEK Pişar naşlatmak; Radyatör boşaltmak; Şakırdatmak.

ÇİŞİ GELİP SIKIŞMAK Radyatörü su kaynatmak.

ÇOCUĞUN PENİSİ Kürdan.

ÇOCUK Am biti; Bızdık; Çoni; Çorsak; Fırlama; Kopil; Nokta; Serçe; Sıçırık; Subiş; Sübüş; Şopar; Şovşak; Yavşak.

ÇOCUKLARI (BAZEN SAKAT EDEREK) DİLENDİREN KİMSE Satırcı.

ÇOĞALMAK Butlaşmak.

ÇOK Acayip; Bok gibi; But; İmanına; Tonla; Zibil.

ÇÖP TOPLAYICI Arabacı.

ÇÖZÜM Reçete; Sabunlamak; Santralı geçmek; Tak fişi bitir işi.

ÇÜK Barsak çıkıntısı; Bili bili; Kürdan; Lolo; Paçacı kemiği.

D

DALGINLIK Dalga; Dalgaya düşmek; Dalgıç; Midye çıkarmak; Tonel geçmek.

DALKAVUK(LUK) Diyakoz; Fino; Götünü yalamak; Kılbaz; Kıl çekmek; Piyaz; Piyazcı; Piyazcılık; Piyaz kesmek; Piyazlamak; Piyazlaşmak; Piyaz yapmak (doğramak); Pompalamak; Yağ; Yağcı; Yağcılık; Yağ kokmak; Yağlamak; Yağ yakmak; Yıkama yağlama.

DANIŞMA (RESEPSİYON) Recep Amca.

DANSÇI GENÇ ERKEK Kalaycı; Tavşan oğlanı. Bk. KÖÇEK.

DARAĞACI Üç ayak.

DARILMAK Papaz olmak.

DARILTMAK Tel kırmak.

DAYAK İki seksen uzatmak; Kızılcık hoşafı; Mariz. Ayr. bk. DÖVMEK.

DAYAK YEMEK Amorf olmak; Hacı Pintoros'a kavuşmak; Hış olmak; Islatmak; İfadesi tamam olmak; İki seksen uzanmak; Marizlenmek; Mostrasına bakmak; Nafakasını almak; Yamulmak.

DAYANMAK (BİRİSİNE) Bindirmek.

DEDİKODU Pasa parola (etmek); Teberce; Teberce cerlemek.

DEFA Bir posta; Bööz; Posta.

DEĞERİ DÜŞMEK Molozlamak.

DEĞERİNDEN AZINA SATILMAK Hayfa gitmek.

DEĞERİ OLMAK Yazmak.

DEĞERSİZ Aftos piyos; Boktan; Bok yiyen; Boru; Cavalacoz; Çakaloz; Çapa çupa; Çurçur; Dandik; Ebegümeci; Fasafiso; Fasarya; Fasaryalık; Fos; Fostik; Gazoz; Göt; Hava civa; Hava gazı; Hırdavat; Ispanak; Kıçı kırık; Kıçımın kenarı; Kırtipil; Kıtipiyoz; Kofti; Koftiden; Külüstür; Külüstürlemek; Külüstür marka; Mantar; Mıcır; Moloz; Osuruk; Ot; Palas; Paspal; Pofyos; Pofyoz; Salatalık; Sapı silik; Sikilmiş; Sifos; Sobalık; Sokmak; Tapon; Uyuz; Vızıltı; Zerzevat; Zırtaboz; Zırtapos; Zırtapoz (Hırtapoz); Zırtullahı kirmani; Zifos; Zifoz; Zöfür.

DEĞERSİZ KİMSE Çurçur; Ispanak; Kereviz; Keten tohumu; Ot; Zerzevat.

DEĞİŞMEK Makas değiştirmek; Tipi kaymak; Tipi yamulmak.

DEĞNEK Çakanoz.

DELİ Hent; Kafadan kontak; Kontak; Üşütük. Bk. DENGESİZ.

DELİRMEK. Bk. ÖZDENETİMİNİ YİTİRMEK.

DENEMEK İskandil; İskandil etmek.

DENEYİMLİ Bitirim; Bitirmiş; Çaça; Çift dikiş; Çifte kavrulmuş; Eski tüfek; Hoca; İskerlet. Bk. BİLGİLİ.

DENEYİMSİZ Alafranganın bebesi; Civciv; Keklik; Kuzu; Mayın; Rafadan. Bk. TOY.

DENGESİZ (DAVRANAN KİMSE) Arıza; Denyo; Düttürük; Hasta; Kontak; Üşütük. Ayr. bk. ÖZDENETİMİNİ YİTİRMEK.

DENGESİZ YÜRÜYEN KİMSE; ŞEY Akıntı çağanozu; Çağanoz; Dümeni eğri; Orsa boca; Pavurya; Pavuryalamak; Pavuryalaşmak.

DENİZCİ Çaça.

DERHAL Şıplan; Şipşak; Tak; Trink.

DERS ÇALIŞMAK İneklemek.

DERSHANE Otlak.

DERSİNİ ANLAMADAN ÇALIŞMAK Hafızlamak.

DERSTE GÜLME KRİZİNE TUTULMAK Fıskiye.

DERTLİ Yangın; Yanık.

DEVAM (ETME) Haydi bastır; Şakır şukur.

DEVAMLI Şakır şukur.

DEVRETME Ciro; Kamanço; Kavanço.

DIFT. Bk. BOŞALMAK.

DIŞKI Düşük; Elmastozu; Havyar; Iskata; Kakiz; Mok.

DIŞKILAMAK Doldurmak; Düşük yapmak; Kakiz naşlatmak; Kartvizit bırakmak; Papaza borcunu ödemek; Şaapmak; Uydurmak; Yestehlemek. Ayr. bk. İŞEMEK.

DIŞ LASTİK Çarık.

DİKKAT ET! As büke; Kiriz.

DİKKAT ETMEK Çavullamak; Kaçmak; Kaçmaz; Kerteriz etmek; Şavullamak; Varda.

DİKKATSİZ (KİMSE) Aklı götünde; Aval; Avel; Avil; Kapak kâğıdına pişti vermek.

DİKLENMEK İbik kaldırmak.
DİLDO Eksik; Zıbık.
DİLENCİ(LİK) Cocort; Cort; Falcı; Kademi cort; Selman etmek; Sinyal; Sinyalci; Sinyal yapmak.
DİLENMEK Selman etmek; Sinyal geçmek; Sinyal yapmak.
DİN ADAMI Dızgallı; Makaryos; Mortocu; Mortici; Mumcu; Mum hırsızı.
DİNAR Yoğurt; Yugo.
DİNLEMEK Böcek; satıra yatmak.
DİNLENMEK Bargelemek; Ense yapmak; İki seksen uzanmak; Taşak kebabı; Taşak keyfi; Taşak yapmak.
DİP Kök.
DİREKT Kafadan. Bk. DOĞRUDAN.
DİRENMEK Götü sıkmak; Karanfili sıkmak.
DİŞİ Cık.
DİŞİLİK ORGANI Ağzı aşağı; Ak deliği; Alt takımlar; Amigo; Ambar; At gözü; Badem; Bal çanağı; Bal kutusu; Ballı; Cık; Cici; Çarık; Çatı; Çatlak; Çillik; Dam; Delik; Dilli badem; Dip; Duka; Dupçe; Enginar; Fırın; Fıstık; Folluk; Garaj; Gece yolu; Gömü; Gül; Hak deliği; Hak yolu; Hokka; İncir; İniş takımları; Kalıp; Karanfilli; Karpuz; Kavanoz; Kaymak tabağı; Körük; Kuku; Kutu; Lâl; Makine; Mazgal; Mınca; Naciye; Ölü gözü; Paça; Pamuş; Pupu; Sermaye; Şalgam; Şaşo; Şeftali; Şekibe; Şeriat evi; Şey; Tatlı çiş; Tek göz; Torna; Yalak; Yarık; Yazı tura; Yemiş; Yivi seti kalmamak. Ayr. bk. CİNSEL ORGANLAR.
DİŞİLİK ORGANINA YA DA MAKADINA PARMAKLA SARKINTILIK EDİLMEK Parmak yemek.
DOĞRU (YALANSIZ) Harbi; Harbici; Harbiden; Harbi keriz mantar yemez; Harbilik.
DOĞRUDAN (DİREKT) Bodoslamadan; Kafadan.
DOLANDIRICI(LIK) Boğuntu; Defineci; Definecilik; Dızdızcı; Dızdızcılık; Doktor; Faço; Façocu; Falcı; Haşefesini sökmek; Hoca; İş almak; İşçi; İyi etmek; Kafesçi; Katlamacı; Kapkaççı; Kementlemek; Keriz etmek; Ketenpere; Ketenpereci; Ketenperecilik; Ketenpereye getirmek; Kılefte; Kılefteci; Kılefteci lik; Koyucu; Koyuculuk; Manita; Manitacı; Manitacılık; Mantarcı; Mantarcılık; Mantarlamak; Matizcilik; Markacı; Markacıoğlu; Ördek avlamak; Pantuflacı; Papelci; Patalya; Patalya durmak; Sokmak; Şıkşık; Şıkşıkçı; Şıkşıkçılık; Tav; Tavcı; Tavcılık; Tırnakçı; Tırnakçılık; Tokatçı; Üçkâğıt; Üçkâğıt açmak (atmak); Yüksükçü; Zarf; Zarfçılık. Ayr. bk. HIRSIZLIK.
DOLANDIRILAN (DOLANDIRILACAK KİMSE, HIRSIZIN, YANKESİCİNİN AVI) Hacıağa; Halalım; Haybeci; Kayarto; Kaz; Kelek; Keriz; Yem.
DOLAR Tam; Yeşil; Yeşil paçaroz.
DOLAŞMAK (TURLAMAK) Devriye gezmek; Turalamak.
DOLAYSIZ Kafadan.
DOLDURMAK (BİR SIVIYI, BİR BARDAĞA) Çekmek.
DOLU Sıvırya.
DOMALMAK Alnı yere gelmek; Dört ayak olmak.
DON Kıçakaçan; Vardik.
DONMAK, DONACAK HALE GELMEK Kakırdamak; Kıkırdamak.
DOPİNG Mama.
DOST (FAHİŞE PARASIYLA GEÇİNEN ERKEK) Am biti; Armatör; Belalı; Ciro; Tari; Toycu; Toyculuk. Ayr. bk. PEZEVENK.
DOYUMSUZLUK (CİNSEL) Elinde gezmek; Elinde kalmak; Gılırı elde gezmek; Kalkmışı indirmek; Üç ayak; Üç ayak gezmek; Yangın; Ayr. bk. AZGIN.
DÖNEK Çifdikiş; Çift dikiş; Çifte dikiş; Döner; Kadayıf; Tornistan.
DÖNMEK Dönüzlemek; Tornistan; Tornistan etmek.
DÖVMEK Akort etmek; Ameliyat etmek; Asfalt etmek; Ayıklamak; Bamburuklarını sökmek; Biçimlemek; Bohçalamak; Buruşturmak; Çerçevesini dağıtmak; Dümdüz etmek; Düzeltmek; Façasını aşağı almak; Façasını bozmak; Gavgavını eline vermek (burnuna asmak, alnına yapıştırmak); Habibini şaşırmak; Hataplamak; Haşefesini sökmek; Haşırdatmak; Havada katlamak; Hış etmek; Hoşaf etmek;

Islatmak; İfadesini almak; İki seksen uzatmak; Kampanasını sökmek; Katlamak; Kızılcık hoşafı içirmek; Komaya sokmak; Kon etmek; Mandallamak; Mariz; Mariz atmak; Marizine kaymak; Marizlemek; Mostrasını bozmak; Okşamak; Paçasını almak; Pilaki yapmak; Silkelemek; Tipini kaydırmak; Tipini yamultmak; Toz etmek; Ufalamak; Uzatmak; Ver etmek; Yamultmak; Yemek.

DÖVÜLMEK Hacı Pintoros'a kavuşmak; Marizlenmek. Bk. DAYAK YEMEK.

DÖVÜŞMEK Bıçak oynatmak; Çalışmak; Çalıştırmak; İşlemek; Mektuplaşmak.

DUDAK(LAR) (AĞIZ) Lapış; Lapuş; Paça; Zülâl.

DUMAN Ejderha.

DUMANI ZOR GELEN SİGARAYI İÇMEYE ÇABALAMAK Çeke çeke fıtık olmak.

DUR Hop dedik; Mayna; Resto.

DURAKLAMAK Abuse etmek.

DURAK OLMAYAN NOKTALARDAN YOLCU ALMAK Ördek avlamak.

DUR DURAK BİLMEKSİZİN SÜRÜP GİDEN (KONUŞMA) Dut yemiş bulgar götü gibi.

DURDURMAK Mayna etmek.

DURMA Mayna.

DURMADAN Pasa.

DURMAK, DURAKLAMAK Abuse etmek; Demir atmak; Demirlemek; Hop dedik; Mayna; Mayna olmak; Resto; Taş koymak.

DURMAYA KARARLI OLMAK Demir atmak.

DURMAYA KARAR VERMEK Demirlemek.

DURUM Dalga; Durum vaziyeti; İfade; Hava; Manzara; Peşele; Poposuna göre.

DURUMU İYİLEŞMEK Biti kanlanmak; Bitlenmek. Ayr. bk. İYİ.

DUVAR YAZISI. Bk. GRAFFİTİ.

DUYGULANDIRMAK Ciğerini almak.

DUYDUĞU HALDE DUYMAMIŞ GİBİ, ANLADIĞI HALDE ANLAMAMIŞ GİBİ YAPMAK Çakaralmazdan gelmek.

DUYDUĞU HALDE DUYMAMAZLIKTAN GELEN (KİMSE) Duvar.

DUYGUSAL, ROMANTİK Ormantik.

DUYGUSUZ Mahkeme duvarı.

DUYULMAK Bombası patlamak. Bk. ORTAYA ÇIKMAK.

DÜKKÂNDAN DÜKKÂNA DOLAŞTIRILMIŞ (MAL) Yorgun.

DÜKKÂN GİBİ YERLERDE SERGİLENEN ŞEYLERİ ÇALAN HIRSIZ Açık kaldırımcı; Kaldırımcı; Kapalı kaldırımcı.

DÜKKÂNSIZ ESNAF Koltukçu.

DÜŞEŞ Demiryolu; Sırtı kara.

DÜŞMEK Tası kırmak; Testiyi kırmak.

DÜŞÜNMEK Düşün düşün boktur işin; Enginarı çalıştırmak; Fıstığı kullanmak; İspinoz; İspinoz gibi düşünmek; Kafası izinli olmak; Sarmak; Toriğini çalıştırmak; Toriğini kaşımak. Ayr. bk. AKIL.

DÜŞÜNÜRKEN KAFASINI KAŞIMAK Toriğini kaşımak.

DÜZEN Regula; Saat ayarı.

DÜZENLEMEK Kayışlamak.

DÜZENSİZ, DAĞINIK YER Çarşamba pazarı.

E

EDİLGİN EŞCİNSEL (ERKEK) Bk. EŞCİNSEL, EDİLGİN EŞCİNSEL (ERKEK).

EFEMİNE Efi; İnce; Kız; Mülayim.

EĞİTMEK. Bk. YETİŞTİRMEK.

EĞLENCE Güllüm; Keriz; Küllüm; Matrak; Maytap.

EĞLENCE, ÇALGILI, ÇENGİLİ EĞLENCE Keriz.

EĞLENCEDEN HOŞLANAN KİMSE Matrakçı.

EĞLENCELİ Matrak.

EĞLENCELİ KİMSE Gır.

EĞLENCE YERLERİ (İLGİLİ KAVRAMLAR) Baro; Baru; Faça; Komple; Resto; Sokuşturmak. Ayr. bk. HESABI ALMAK; HESAP.

EĞLENMEK Cümbüşlenmek; Dimpam; Festival; Geriz; Gırgır geçmek; Gırgırına; Güllüm; Güllüm etmek; Keriz; Kiriz; Kiriz etmek; Papaz uçurmak; Salamurya.

EK'LER (ARGO SÖZCÜK OLUŞTURMADA KULLANILAN) –Aki; –Amento; –İz; İz; –Masyon; –Mento; –O; –Oş; –Oz; –Tion; –Uz; –Üz.

EKMEK Habe.

EKMEK YEMEK; KARNINI DOYURACAK ŞEYLER YEMEK Habe etmek; Habe kayız etmek; Habe kaymak.

EKSİKSİZ Süzme.

EL Hamça; Madam avuç.

ELBET Herıld yani.

ELBİSE. Bk. GİYSİ; KILIK.

ELDE ETME (EDİNME) Bağırtmak; Cukka; Cukkalamak; Cukkasını almak; Düzeltmek; Hapaz; Hapazlamak; İyi etmek; Kapaklamak; Kaptırmak; Kaynatmak; Kıvırmak. Ayr. bk. KAZANMAK.

ELDEN ELE GEÇMİŞ (MAL) Yorgun.

ELE GEÇMEK Egaya düşmek. Ayr. Bk. BULUNMAK; YAKALANMAK.

ELEŞTİRMEK Giydirmek.

ELİNİN TERSİYLE AĞZINI SİLME Yumruk mezesi.

ELLEMEK (CİNSEL ORGANLARI). bk. OKŞAMAK.

ELLEŞME El peşrevi.

ELLETMEK İş almak; İş vermek.

ELLİLİK, YÜZLÜK, BİNLİK VB. Asker.

ELLİ LİRALIK KÂĞIT PARA Japon; Menekşe; Mor.

ELVERİŞLİ AN, UYGUN DURUM, FIRSAT Sota.

ELVERİŞLİ BİR KONUMDA BULUNMAK Sotaya kalmak.

EMANET Denilo; Denyo.

ENGEL Çapariz; Çapraz; Kan doğramak.

ENGELLE KARŞILAŞMAK Çaparize gelmek; Çapraza gelmek; Telefon arızalanmak.

ELGELLEMEK Kan doğramak; Ofsayta düşürmek; Takoz koymak; Tavuğuna kışt demek.

ERBEZLERİ. Bk. HUSYELER.

EREKSİYON. Bk. SERTLEŞME.

ERGENLEŞMEK Borusu ötmek; Kamışa su yürümek; Kuşu uyanmak; Musluğu açılmak; Sikine su yürümek; Uyanmak.

ERİNÇ Akort; Kopçaları koyvermek.

ERKEK Atım; Balta; Baro; Binici; Çavo; Laço; Lavuk; Manti; Mart; Mantinay; Nargile; Parlak; Şap; Şugar; Tokmakçı; Uçuşçu; Üfleyici.

ERKEK ÇOCUK Civciv; Çiçek; Çoni; Kâsettin; Kopil; Pandispanya; Şıkırdım; Şorolo (Şorolu, Şorulu, Şurulu); Tünek.

ERKEKLERLE DÜŞÜP KALKMAYA BAŞLAMAK Yollanmak.

ERKEKLİK ORGANI Alât; Alât edevat; Âlet; Alt takımlar; Andır; Antinikukaz; Âtıf baba; Avadanlık; Baba; Babafingo; Babatorik; Balık; Balta; Barsak çıkıntısı; Baston; Baş; Bebek ölüsü gibi; Benimki; Beton; Bıyıklı; Bili bili; Bombili; Boru; Çakı; Çavuş; Çeşme; Çıkıntı; Çivi; Çocuk ölüsü gibi; Çöp; Çubuk; Davul; Duka; Emanet; Emektar; Fırça; Fıskiye; Fıtık; Gaddare; Gılır; Giren çıkan; Hacı baba; Havuç; Hayri; İniş takımları; Kafa; Kalafat; Kale; Kalkan; Kalkan balığı; Kargı; Kefal; Kelle; Kereste; Kırmızı başlı istasyon şefi; Klarnet; Kobra; Kontrol kalemi; Kök; Kör; Kör yılan; Kulaklı; Kusur; Kuş; Kuşu kalkmak; Kuşu ötmek; Kuşu uyanmak; Küçük; Küçük gelmek; Kürdan; Lâl; Lolo; Makineli; Malafa; Markuş; Marpuç; Maslahat; Matrakuka; Memiçkof; Mokar; Musluk; Nargile; Nargileci; Orta bacak; Orta takım; Ön takım; Paçacı kemiği; Pantolon balığı; Pata; Patlıcan; Piston; Pompa; Sakallı; Saksafon; Sap; Similya; Sinkaf; Sinkef; Soğan; Şaft; Şakıf; Şey; Takım; Takım taklavat; Tarak; Tavşan yavrusu; Tek göz; Tek kürek; Telemetreyi ayarlamak; Tepegöz; Tespih; Tıpa; Tirbüşon; Tokmak; Tombala çekmek; Toraman; Torik; Ufaklık; Üçün biri; Vites; Vites değiştirmek; Yılan; Zamalifka; Zekeriya; Zurna.

ERKEKLİK ORGANINI OKŞATMAK Eline vermek.

ERKEKLİK ORGANINI SOKMAK Demir atmak; Demirlemek; Fondip; Garaja girmek; Gasgallamak; Geçirmek; Girmek; Haşırt; Kalafat; Kayız etmek; Kaymak; Kılıç kında; Koymak; Köklemek; Sokmak; Tamamlamak.

ERKEKLİK ORGANI VE HUSYELER Avadanlık; Ön takım; Takım.

ERKEK TRAVESTİLERLE (YA DA TRANSSEKSÜELLERLE) CİNSEL İLİŞKİYE GİRMEKTEN HOŞLANAN (KADIN VEYA KIZ) Fularcı.

ERMENİ Ağçik; Ahbar; Ahbarik; Ahçik; Hay.

EROİN Ak toz; Alçı; Beyaz; Beyaz toz; Burun; Burunluk; Burun tozu; Büyük kardeş; Cank; Çiçek; Ejderha; Eruş; Fişek; Horain; Kar; Kireç; Kurukafa; Maden; Orain; Papikli mal; Prez; Pudra şekeri; Spid; Toz; Toz kar; Tuz; Zevk pudrası. Ayr. bk. UYUŞTURUCU MADDE.

EROİN KULLANMAK Beyaz çekmek; Cank; Cank yapmak; Çiçek koklamak; Ejderha kovalamak; Kaydırmaca.

EROİN KULLANMANIN YOL AÇTIĞI ÖLÜM Beyaz ölüm.

EROİNMAN Beyazcı; Beyaz gölge; Canki. Ayr. bk. UYUŞTURUCU TUTKUNU.

EROİN SATICISI Beyazcı. Ayr. bk. UYUŞTURUCU SATICISI.

ERTELEMEK Sallamak.

ESAS Haso.

ESKİ Külüstür; Külüstür marka; Laterna.

ESKİ PÜSKÜ Molozlamak; Tapon.

ESMER Hurma; Marsık; Mavro.

ESNAF(LIK) (İLGİLİ KAVRAMLAR). Bk. ALIŞVERİŞ.

ESNEK, HER YÖNE ÇEKİLEBİLECEK (SÖZ) Armalı. Ayr. bk. İMA.

ESRAR Afgani; Ampes; Aşere; Aşıra; Beng; Bıgı; Cıgaralık; Cuk; Cura; Çalışmak; Çay; Çaycı; Çaycılık; Çay şekeri; Çekizlemek; Çekmek; Çıkık; Çıkıntı; Çıkıntı yapmak; Çifte telli; Çift kâğıt; Çift kâğıt yapındırmak; Dalga; Dem; Derman; Deveye binmek; Diş; Diş kırmak; Dolma; Dolu; Döndürmek; Dört kâğıtlı; Duman; Duman çökmek; Dumanaltı olmak; Esrar kabağı; Esrar kesmek; Esrar sarmak; Fino; Fişek; Giye; Gogo; Görmek; Gubar; Gulgul; Hanteriş; Hint samanı; Hizmetçi baldırı; Hurda; Joint; Ihı; İsrafil; İsrafil çekmek; Kabak; Kabak çekmek; Kâbe; Kabza; Kafası dumanlı olmak; Kafayı dumanlamak; Kâmil; Kâmil bey; Kapakeyif; Kara; Kâvâre; Kaygısız; Kaygusuz; Kaynar; Kaynatmak; Keçi; Keyif; Keyf; Kırıntı; Kırmak; Konca (Gonca, Gonce); Kuru; Kuş; Mavro; Mensul; Menzul; Muamele; Nane; Nargile vurmak; Narkoz; Nefes; Nefesleşmek; Ot; Ot yemek; Öldürmek; Palamut; Parça; Paspal; Püf püf; Sakal yapmak; Sarı; Sarı dünya; Sarı kız; Sarı melek; Sarma; Sipsi majör; Soğutmak; Tek kâğıt; Tek kâğıtlı; Üflemek; Üfürmek; ütülemek; Yapıştırmak; Zıvana. Ayr. bk. UYUŞTURUCU MADDE.

ESRARKEŞ Dalgacı; Dede; Dumancı; Gogocu; Lüleci; Nefesçi; Üfleyici. Ayr. bk. UYUŞTURUCU TUTKUNU.

ESRAR KIRIĞI Diş; Parça.

EŞ Kocakarı; Kontratsız. Ayr. bk. ÂŞIK.

EŞCİNSEL (ERKEK, AKTİF) Ahtapot; Ambarcı; Âmetçi; Babuk; Boru cinayeti; Böcek; Çavocu; Damat; Dipçi; Erkeç; Eşco; Gerici; Gey; Götçü; Halkacı; Keskin; Koyucu; Küfeci; Laço; Lağımcı; Parlakçı; Pir; Sabuncu; Sürekli manti; Şapçı; Şapçılık; Şişeci; Tokmakçı; Ulancı; Üç kuyucu; Yüksükçü. Ayr. bk. SODOMİST.

EŞCİNSEL (ERKEK, EDİLGİN) Alıcı; Alışık; Alışı kuvvetli; Anasından çok yemek; Anasının rahminde babasına götünü dönmek; Assolist; Ayol; Babik; Belini sıkınca kıçından bel akmak; Beş; Beşlik; Beşlik simit; Beş numara; Beş yıldız; Bilezik; Boru; Böyle; Bursalı; Cici; Civelek; Çavo; Defterli; Deliği kanlı; Dibek; Digin; Dizel; Dübürzade; Düğme; Dümbelek; Elek; Ellisekiz; Ellisekiz top; Esnaf; Eşco; Fallaş; Follaş; Foldurfoş; Folluk; Gaca; Gacı; Gaco; Gelin; Gevşek; Gey; Götlek; Göt oğlanı; Götoş; Götten özürlü; Götveren; Hafız; Halka; Hamam oğlanı; Hibino; Homoş; Hötö; Hötör; Hötöröf; İbnetor; İbnoş; İnce; İnek; İstikbali parlak (kıçı yuvarlak); İşlek; Kalbur; Karanfil; Kavanoz; Kayarto; Keçi; Kekez; Kevgir; Kıçının kılları (enginar çiçeği gibi) ağarmak; Kırık; Kırmızı çorap; Koridor; Kova;

Kovan; Kumbara; Kurşet olmak; Kuruş; Kuzu; Kürdancı; Labunya; Lubinya; Lubunya; Lübinya; Laçka; Lassa; Lastik; Mırmır; Mülayim; Müstamel; Nakka; Nonoş; O biçim; Öyle öyle; Parlakçı; Pirelli; Pörç; Puşlavat; Saplı sultan; Simit; Soluğan; Şen; Şen çocuk; Şengül; Şey; Şorolo (Şorolu, Şorulu, Şurulu); Tam dizel; Tanju; Tavşan; Tayıncı; Tekerlek; Tenor; Ters motor; Todi; Toloz; Top; Toparlak; Tornistan; Tünek; Tv; Ütü; Vazo; Verek; Verici; Yalabuk. Yatık; Yavşak; Yumuşak; Yuvarlak; Ayr. bk. BİSEKSÜEL; EŞCİNSEL (ERKEK, HEM EDİLGİN, HEM AKTİF).

EŞCİNSEL (ERKEK, HEM EDİLGİN, HEM AKTİF) Digin; İki taraflı; Teleferik; Ayr. bk. EŞCİNSEL (ERKEK, AKTİF); EŞCİNSEL (ERKEK, EDİLGİN).

EŞCİNSEL HAMAMI Şengül hamamı.

EŞCİNSEL (KADIN YA DA KIZ) Abla; Ablacı; İskelet; Les; Lez; Lesboş; Lezzo; Sevici; Zürefa.

EŞCİNSELLERİN, TRAVESTİ VE TRANSSEKSÜELLERİN ÇALIŞTIĞI GENELEV Cici evi.

EŞCİNSELLİK (KADIN, KIZ) Ablacılık; Sevicilik.

EŞEK Nailı Fatma; Nallı kuzu.

EŞEKLE CİNSEL İLİŞKİYİ ALIŞKANLIK HALİNE GETİRMİŞ KİMSE Eşekçi.

EŞKIYA Ekmekçi.

ET Moloz; Molozlu.

ETİKET Conta; Contalamak.

ETKİLEMEK. Eritmek; Kesmek; Tutmak; Tutuz; Tutuzlamak; Yamultmak; Yassıltmak.

ETKİLENMEK Bk. Gösterişten etkilenmek.

ETKİLİ BİÇİMDE KULLANMAK Çalıştırmak; İşletmek.

ETKİLİ KİMSE Dayı.

ETKİLİ OLMAZ Yemez.

ETKİSİ GEÇMEK Açılmak.

ETLİ (YEMEK) Molozlu.

EV İp; Peçiz; Peçizlemek; Peçiz etmek; Sinkav; Sirkaf.

EVDE KALMIŞ Kaloger.

EVE GİTMEK Peçiz etmek.

EV KADINI Ev tavuğu; Tavuk.

EV KIZI Ev pilici.

EVSİZ BARKSIZ İpi kırık; İpsiz.

EZBERCİ ÖĞRENCİ Apis; Hafız; İnekçi.

EZİCİ BİR ÜSTÜNLÜK GÖSTERMEK Havada katlamak; Katlamak.

EZİLMEK Akordeon olmak.

F

FAHİŞE (KADIN, ERKEK) Alıcı; Ağır işçi; Alışık; Andon; Antin; Ballı; Battaniye; Bilezik; Bir kulağının arkası kalmak; Boru; Civciv; Çaça; Çalışkan; Çark; Çark atma; Çaycı; Çekmek; Çiçek; Çufçuf; Çürük; Çürüklük; Defterli; Dinamo; Diplomalı; Dizel; Elek; Esnaf; Ev tavuğu; Fallaş; Follaş; Faraş; Folluk; Gündüzcü; Has gacı; İnce zenaat; İşçi; İş kazası; İşlek; İşporta; Kalbur; Kaldırım kuşu; Kamyon; Kaşar; Kaşar peyniri; Kavanoz; Kelav; Kevâşe; Kevgir; Kırışmak; Kızılay; Komple; Kova; Kovan; Kumbara; Laçka; Lakerda; Makine; Mal; Marka; Markacı; Marka almak; Marka işlemek (yapmak); Marya; Motor; Motur; Muameleci; Müstamel; O biçim; Otelci; Otobüs; Öyle öyle; Paçoz; Patlak istepne; Piyasaya düşmek; Postal; Ruspik; Sermaye; Sırma; Sulu banka; Şırfıntı; Taksi çalışmak; Tam dizel; Tamir atelyesi; Tavuk; Telefoncu; Temiz; Ters motor; Tezgâhından geçmek; Uçak; Uçuşçu; Verek; Vırvır; Vizita (Vizite, Vizta, Vizte); Vizita etmek (yapmak); Yalak; Yangın söndürme makinesi; Yarım dizel; Yatık; Yivi seti kalmamak; Yollu; Yolsuz; Yumuşak.

FAHİŞE İLE CİNSEL İLİŞKİDE BULUNMA BEDELİ Vizita.

FAL Bakla.

FARK(LILIK) Farkmaz.

FAŞİST Faşige; Faşo.

FAŞİST (ERKEK) Faşo.

FAŞİZM YANLISI (KIZ, KADIN) Faşige.

FAZLA Bok gibi; But; O biçim. Bk. ÇOK.

FAZLADAN Yeşillik olsun.

FELLASYO Altmışdokuz; Bademcik ameliyatı; Dil uçuşu; Dişlerini parlatmak; Doksandokuz; Emdirmek; Emici; Emicilik; Emişmek; Emme basma; Fransız; Klarnet; Klarnetçi; Klarnet üflemek; Marpuç çekmek; Marpuçlamak; Nargileci; Nargile çekmek; Sağmak; Saksafon çalmak; Supet; Supet alıkmak; Supet yapmak; Süpet; Süpet yapmak; Süpet alıkmak; Ayr. bk. ANİLİNGUS; KUNİLİNGUS.

FELLASYO YAPTIRMAK Ağzına vermek; Bademciğini almak; Bademcik ameliyatı; Emdirmek; Emzirmek; Malak emzirmesi; Marpuçlamak.

FENA Ayaz; Badem; İnek; Kesik; Madi.

FENERBAHÇE SPOR TAKIMI TARAFTARI Fenerli.

FIRSAT Kolpa; Kolpo; Kulpa; Pas; Sota; Sotalamak; Tırnaksız.

FİKA, EL İŞARETİ Kol saati.

FİKA GÖSTERMEK Fotoğrafını çıkarmak.

FİRAR Cız; Cicoz; Fertik; Zamkinos. Bk. KAÇMAK.

FİRAR DELİĞİ Tüyek.

FİYAT Cereme; Günah; Papeli olmak.

FLÖRT Çıkık; Çürük; Dalga motor; Dava; Manita. Ayr. bk. ÂŞIK.

FLÖRT ETME Çıkık; Çıkıntı.

FONDÖTEN Marşal yardımı.

FRANSIZ (ERKEĞİ) Didon.

FRANSIZ FRANKI Çıngarlı moruk oskisi; Pejo.

FRENGİ Çıban.

FUHUŞ. Bk. DOST; FAHİŞE; GENELEV; PEZEVENK.

FUHUŞ ARACISI Esnaf; Kertenkele; Kuşçu; Markacıoğlu; Meyaneci; Mütayit; Pezo. Bk. PEZEVENK. Ayr. bk. GENELEV YÖNETİCİSİ.

FUTBOL Belini kırmak.

FUTBOLDA TOP TOPLAYICI İki buçuk.

FUTBOL MAÇLARINDA STADYUMUN AYAKTA MAÇ İZLENEN BÖLÜMÜ Teksas.

FUTBOL MERAKLISI Hasta.

FUTBOL OYNANAN YER, STADYUM Hastane.

FUTBOL VB. OYUNLARDA RAKİBE GÖRE ÖNEMLİ BİR GOL (SAYI) ÜSTÜNLÜĞÜ ELDE ETMEK Döşemek; Fark atmak.

FUTBOLCU (SERT OYNAYAN) Ayıcı; Kasap.

G

GALATASARAY'LI FUTBOLCU Cimbom.

GALATASAY'LI TARAFTAR Cimbom.

GALATASARAY SPOR KULÜBÜ Cimbom.

GAMMAZ Damgalı; Hamza; Radarcı. Bk. İHBARCI.

GAMMAZLAMA Çivi.

GAMMAZLAMAK Çivi atmak; Çivilemek.

GAMMAZLAYARAK KIŞKIRTMAK Morfinlemek.

GAMMAZLIK ETMEK İspiyonlamak.

GAMMAZ, MUHBİR Hamza.

GANGSTER Bitirim.

GANGSTERLİĞİN UYDUĞU KURALLAR BÜTÜNÜ Şeriat.

GANGSTER ŞEFİ Baba.

GANİMET Hapaz; Kaspanak; Pilaçka; Pilaçkadan.

GARİP Antika; Çarliston marka; Çeşit; Çıkıntı; Deste kaçkını; Eşantiyon; Kaşmerdikoz; Kıl; Linbek; Lombak; Lümbek; Tip; Tipsiz; Tipten kayıp.

(GARSON) HESABI ALMAK Cenazeyi kaldırmak.

(GARSON) HESABI YAPMAK, ADİSYONU HAZIRLAMAK Ceza kesmek.

GÂSIP Tokatçı.

GASP, ZORALIM, ZORLA ALMA Tokat.

GÂVUR Tahretsiz.

GÂVUR ÇOCUĞU İstavroz fidesi.

GAZ Babilof.

GAZ ÇIKARMA Babilof; Carta.

GAZETE Lahana yaprağı.

GAZİNO Boğuntu yeri.

(GAZİNODA) SAHNEYE EN YAKIN OLAN MASALAR, ÖN MASALAR Faça.

GEBE(LİK) İş kazası; Küpe sıçan düşmek.

GECİKMEK, ÇOK GECİKMEK Katmandu'dan gelmek.

GEÇMEK (BİRİSİNİ) Ekmek; Sollamak.
GEL Elado.
GELİŞİGÜZEL KONUŞMAK Çıkramak.
GELMEK Damlamak; Dökülmek; Düşmek; Düşüzlemek; Esmek; Estirmek; Hat olmak; Palamar vermek; Sökmek; Uçlanmak.
GENÇ FAHİŞE Civciv.
GENÇ KADIN Keklik; Pakize.
GENÇ KIZ Çay; Çiçek; Köfte; Kuzu; Pakize; Todi.
GENÇ KİMSE Kuzu; Rafadan.
GENÇ, TOY KIZLARI TÜRLÜ VAATLERLE KANDIRARAK FUHUŞ PİYASASINA DÜŞÜREN KİMSE (GENELLİKLE ERKEK); FAHİŞENİN KORUYUCUSU, "DOST"U Toycu.
GENÇ VE GÜZEL KIZ YA DA KADINI YA DA KIZI SOYMAK Piliç yolmak.
GENÇ VE GÜZEL KIZ YA DA ERKEK Pandispanya.
GENÇ VE GÜZEL KIZ YA DA KADIN Piliç.
GENEL AF ÇIKMA OLASILIĞINI HESAPLAYARAK SUÇ İŞLEYEN KİMSE Afçı.
GENELEV Abanoz; Abla; Am pazarı; Banka; Bitirimhane; Cici evi; Çaça; Dükkân; Evlenmek; Haftaym; İstasyon; Karpuz sergisi; Kırmızı fener; Koltuk; Mama; Marka; Mektebe başlamak; Mektep; Peçete; Uçuşa gitmek; Üniversite; Vitrin; Vizita (Vizite, Vizta, Vizte); Vizita etmek (yapmak); Yaş deri ticarethanesi. Ayr. bk. DOST; FAHİŞE; PEZEVENK.
GENELEVDE GİRİŞ KATI Vitrin.
GENELEVDE, VİZİTE ÜCRETİNDEN AYRI OLARAK VERİLEN BAHŞİŞ Peçete.
GENELEV FEDAİSİ Değnekçi. Ayr. bk. DOST; PEZEVENK.
GENELEVLERE FAHİŞE SAĞLAYAN KİMSE Organizatör.
GENELEV ÜCRETİ Peçete; Vizita; Ayr. Bk. Fahişe.
GENELEV YÖNETİCİSİ Abla; Anne; Çaça; Hacı anne; Mama; Mankacı; Mankacıoğlu; Marka kesmek; Marya. Ayr. bk. PEZEVENK.
GERÇEK. Bk. HAKİKİ.
GERÇEK DIŞI OLAY Hikâye.
GERÇEK KADIN Has gacı.
GERÇEK NİTELİĞİ (HATALARI, KUSURLARI) ORTAYA ÇIKMAK Götü görünmek.
GERÇEK OLMAYAN Madi.
GETİRMEK Aport etmek.
GEVEZE Goygoycu; İspinoz; Tatavacı; Tıraşçı. Bk. GEVEZELİK ETMEK.
GEVEZELİK ETMEK Âhenk yapmak; Cav cav; Cav cav etmek; Cav yapmak; Caz; Caz yapmak; Çene suyu çorba; Çıkramak; Dan dun; Dan dun etmek; Dırlamak; Diskur geçmek; Dut yemiş Bulgar götü gibi; Geyik; Gır kaynatmak; Goygoy; Hikmet sıçmak; Hilâliahmere konuşmak; İplikçi karının götü gibi ötmek; İspinoz; Kafa ütülemek; Kavallanmak; Maval okumak; Musluğu açılmak; Nağme yapmak; Ötmek; Tantana; Tantana etmek; Tantancı; Tatava; Tatavacı; Tatava etmek; Tıraş; Tıraşçı; Tıraş etmek; Tıraş geçmek; Tıraşlamak; Urgan etmek. Ayr. bk. KONUŞMAK.
GEVŞEMEK Frenleri boşaltmak; Kopçaları koyvermek.
GEVŞEMEK (ZEVKTEN) Asfalyaları gevşemek; Mayışmak. Ayr. Bk. BAYILMAK.
GEVŞEMİŞ Yalak.
GEZGİN ESKİCİ ESNAFI; SIRT ESKİCİSİ Mahalleci.
GEZGİN ESNAF; SEYYAR ESNAF Ayakçı.
GEZGİN KUMARBAZ Esnaf.
GEZGİN SATICI KADIN Üç etek.
GEZİCİ Ayakçı.
GEZİNME Çark atma.
GEZMEK. Bk. DOLAŞMAK.
GICIR GICIR Kız gibi.
... GİBİ YAPMAK. Bk. ROL YAPMAK.
GİTMEK Açmak; Ançizlemek; Basmak; Boylamak; Boynunu kırmak; Camperlemek; Cicoz; Cicozlamak; Demir almak; Deşa; Ertak; Feryat; Gaza basmak; Gazlamak; İkilemek; İpi kırmak; İpini kesmek; İskele yapmak; Kirişi almak; Naş; Naşlamak; Pami; Peçiz etmek; Peçizlemek; Posta; Pupa gitmek; Siktirmek; Siktir olmak; Toz;

Toz olmak; Tüymek; Uçmak; Uzamak; Volta; Voltalamak; Voltalanmak; Voltasını almak; Volta volta; Yaylanmak; Yelkenlemek; Yırtmak; Yuları çözmek; Zamkinos; Zamkinos etmek; Zıplamak. Ayr. bk. UZAKLAŞMAK.

GİYİNMEK Fayraplamak; Fayrap etmek; Lâcileri çekmek.

GİYSİ Çul; Faça; Göte küstü; Lâci; Kaporta; Mostra; Sirkaf; Tornistan; Tornistan ettirmek; Tüy. Ayr. bk. KILIK.

GİZLEMEK Fitil; Hasbî; Sotada bırakmak; Sotalamak; Zula etmek; Zulalamak.

GİZLENDİĞİ YER BELLİ OLMAK Yakamoz olmak.

GİZLİ DİL Abdal dili; Kayış dili; Kuş dili.

GOL Ampul; Ampul asmak; Asılmak; Basmak; Bilezik gibi; Çekmek; Çocuğu koymak; Çocuğu mektebe koymak; Dalız etmek; Deliksiz; Doksana asmak; Gasgallamak; Geçirmek; Haşırt; Kakalamak; Kaskaslamak; Kefen; Koymak; Köklemek; Lambalamak; Langırt; Sallamak.

GÖBEK Bodoslama; Çilek.

GÖBEK ÇUKURU Çilek.

GÖBEKLİ ERKEK Kamyon.

GÖĞÜSLER Balkon; Firikik; Güverte; Kaçak inşaat; Tetas; Vaşington; Vitrin. bk. MEME.

GÖREVLENDİRMEK Asker etmek.

GÖRGÜSÜZ Hıyar; Kaval; Kereste; Kıro; Kırzo; Maganda; Meşe odunu; Şaban; Yarma; Zonta.

GÖRMÜŞ GEÇİRMİŞ Bitirim; Bitirmiş; Fırın kapağı; Keçe; Kırk yıldır patriğin eşeğini sikmek.

GÖRÜNCE (GÖRÜR GÖRMEZ) Avisto.

GÖRÜNMEK Ayna.

GÖRÜNÜM Kaporta; Mostra; Topografya.

GÖSTERİŞ Afi; Alengir; Caka; Cakacı; Mostra; Polim; Racon; Rüzgâr; Tıraka.

GÖSTERİŞLİ Afili; Alengirli; Cakalı; Covino; Hava bin beş yüz; Raconcu; Tırakalı.

GÖSTERİŞLİ (KİMSE) Stil.

GÖSTERİŞ MERAKLISI Polimci.

GÖSTERİŞTEN ETKİLENMEK Afi sökmek; Çarpılmak; Duman olmak; Feleği şaşmak; Gebermek; Mayışmak; Yamulmak; Yassılmak.

GÖSTERİŞ YAPMAK Afi atmak; Afi kesmek; Afi yapmak; Caka satmak; Hava atmak; Hava basmak; Hava sıkmak; Karakter atmak; Polim atmak (kesmek); Racon atmak.

GÖSTERMELİK Dandikten.

GÖTÜRÜLME Posta.

GÖVDE Çuval.

GÖVDECE KÜÇÜK KİMSE Fare.

GÖZ Dikiz; Far.

GÖZCÜ Avizo; Dikizci; Erkete; Erketeci; Sinyalci.

GÖZCÜLÜĞÜN YAPILDIĞI YER Erkete.

GÖZCÜLÜK (ETMEK) Dikizcilik; Erkete durmak; Erketeye yatmak; İskandil; İskandil etmek. Ayr. bk. BAKMAK.

GÖZETİMSİZ BİR ŞEYİ ÇALMA Açık kaldırım; Açık kaldırma; Kaldırım; Kaldırmak; Kapalı kaldırımcı.

GÖZETLEMEK Dikiz etmek; Dikizlemek; Ront atmak; Röntgenlemek. Bk. GÖZETLEYİCİLİK.

GÖZETLEMEK ÜZERE HAZIRLANMAK Ronta yatmak.

GÖZETLEYİCİ Camcı; Dikizci; Fileci; Radarcı; Rontçu; Röntgenci.

GÖZETLEYİCİLİK (RÖNTGENCİLİK) Camcılık; Cam işi; Dikizcilik; Dikize çekmek; Dikiz etmek; Dikizlemek; Firikiğe yatmak; Firikik yakalamak; Göz banyosu; Ront; Ront atmak (çekmek, geçmek); Ronta yatmak; Röntgen; Röntgencilik; Röntgene yatmak; Röntgen işletmek; Röntgenlemek. Ayr. bk. BAKMAK.

GÖZ KIRPMAK Selektör yapmak.

GÖZLEMEK Dikiz etmek; Dikizlemek; Kesmek; Kitaksi etmek.

GÖZLERİ DALMAK Midye çıkarmak.

GÖZLERİ PARLAMAK Dikizleri aynalaşmak; Dikizleri cavlamak.

GÖZLÜK Camekân; Çerçeve; Dikiz sirkafı.

GÖZLÜKLÜ (KİMSE) Camekân; Çerçeve; Doktor.

GÖZLÜKLÜ BİRİSİNİ DÖVMEK Çerçevesini dağıtmak.

GÖZÜNE KESTİRMEK Şavullamak.
GRAFFİTİ Tosun; Tosun edebiyatı.
GRAMOFON İLE PLAK; KASETÇALAR İLE SES KASETİ Müzik konservesi.
GRUP SEKS YAPMAK Grup yapmak.
GULDEN Gül.
GÜCENDİRMEK Tel kırmak.
GÜCÜ TÜKENMEK, İYİCE YORULMAK Aküsü bitmek; Aküsü boşalmak; Aküsü tükenmek; Pili bitmek.
GÜÇ BİR DURUMDAN KURTULMAK Sıyırtmak.
GÜÇ BİR DURUMLA KARŞILAŞMAK Boku yemek; Bok yemek; Sakata gelmek; Tersoya düşmek.
GÜÇ DURUM, GÜÇ ORTAM Ahtapot; İşte kapı, işte sapı; Kaşkaval; Kazık; Yengen. Ayr. bk. KÖTÜ.
GÜÇ DURUMA DÜŞMEK Anası bellenmek; Ayvayı yemek; Boku yemek; Çapraza gelmek; Dıral dedenin düdüğü gibi kalmak; Duman olmak; Göt altına gitmek; Göt altı olmak; Hayfa gitmek; Kaşkaval yemek; Koşalanmak; Maçası sıkışmak; Papazı bulmak; Papazı göt altında bulmak; Sakata binmek; Sakata gelmek; Sıçmak; Sotada kalmak; Tersoya düşmek; Üç asla mahkûm olmak; Yarağı çuvallamak. Ayr. bk. KÖTÜ DURUMDA OLMAK.
GÜÇ DURUMA DÜŞÜRMEK (BİRİSİNİ) Ağzına sıçmak; Allahını şaşırtmak; Altı kapıya bağlamak; Anasını bellemek; Anasını sikmek; Bozmak; Çırasını yakmak; Duman attırmak; Duman etmek; Hayatını kaydırmak; Kampanasını sökmek; Koşalamak; Sotada bırakmak; Sotaya düşürmek (getirmek).
GÜÇLENDİRİCİ Mama.
GÜÇLÜ Çepel; Dayı; Meşe büken; Taşaklı.
GÜÇLÜ KABADAYI Algarina.
GÜÇLÜLÜK Diş; Paçası sıkı olmak; Sikinde fındık kırmak; Petka.
GÜÇSÜZ Hoşaf; Voltajı düşük.
GÜÇSÜZ(LÜK) Aküsü bitmek; Hoşaf; Hoşaf gibi olmak; Pili bitmek; Sapı silik; Voltajı düşük.
GÜLMEK Anırmak; Cıvataları gevşemek; Fıskiye; Gıcırdamak; İşemek; Kıkırdamak; Kilo almak; Makara; Makara çekmek; Taze ot görmüş eşşek gibi sırıtmak; Vidaları gevşemek.
GÜLÜNÇ İbiş; Zurna.
GÜNÜN İLK ALIŞVERİŞLERİNİ YAPMAK Sakal atmak; Sakal yapmak.
GÜRÜLTÜ Çıngar; Çıngar çıkarmak; Çıngar kopmak; Festival; Goygoy.
GÜRÜLTÜ (ETMEK) Anırmak; Goygoy; Kaz; Tantana; Tantana etmek.
GÜRÜLTÜCÜ, EDEPSİZ, ŞİRRET (KIZ, KADIN) Zilli.
GÜRÜLTÜ PATIRTI MEYDANA GELMEK Çıngar kopmak.
GÜRÜLTÜ PATIRTIYA YOL AÇMAK Çıngar çıkarmak.
GÜVENLİ (GÜVENİLİR) Helâlinden.
GÜVENLİK GÜÇLERİ AA; Akrep; AA; Aynasız; Belediye aynasızı; Bello; Bıyıklı; Dayı; Fruko; Gelin alıcılar; Geştapu; Kaldırım kargası; Karabacak; Keş; Kopçacı; Kürün palago; Maceraya takmak; Madi paparon; Mavi zarbo; On kuruş; Paparon; Paporon; Patburun; Ramazan; Ramo; Saltat; Saylonlu; Serçe; Taptakos; Tahtakoz; Tazı; Yoğurtlu bakla; Yovakim; Yüz para; Zağar; Zarbo; Zarvo.
GÜVENİLİR Helâlinden.
GÜZEL Aynalı; Bomba; Çiçek; Fıstık gibi; Haso; Helalim; İlah gibi; İlik; İlik gibi; Kadayıf; Kıristal lamba; Kız gibi; Kitap gibi; Kurabiye; Kütür kütür; Laçı; Lokum; Mostralık; Pandispanya; Parça; Piliç; Stil; Şugar; Taş gibi; Vardakosta; Yavru.
GÜZEL GİYİMLİ (KİMSE) Apiko.

H

HABER Katakofti; Kofti; Masal; Pestil; Torpil; Uydurmasyon.
HABER (ALMAK, VERMEK) Akozlamak; Peniz etmek; Sinyal gelmek; Tiyo; Tiyö; Tüyo; Tüyo almak; Tüyo vermek. Ayr. bk. SÖYLEMEK; İŞARET ETMEK.
HABER VERMEDEN GELEN KONUK Turist.

HABER VERMEK Akozlamak; Peniz etmek; Sinyal geçmek.
HABİRE Pasa.
HADDİNİ BİLDİRMEK Akort etmek.
HADDİNİ BİLMEYEN Dalyarak; Hırt.
HAFİYE İspiyon; Kaldırım kargası; Kalpakçı; Serçe; Tazı; Zağar. Bk. GÜVENLİK GÜÇLERİ.
HAKARET. Bk. AŞAĞILAYICI HİTAPLAR.
HAKARETE, SÖVGÜYE, DAYAĞA ALDIRMAYAN KİMSE Keçe.
HAKEM Ne hakem.
HAKİKİ Harbi; Helalım; Helelim.
HÂKİM Racon; Raconu olmak. Bk. HUKUKÇU.
HÂKİMİYET Racon; Raconu olmak.
HAKSIZ BİR ÇIKAR SAĞLAMAK Kaparozlamak.
HAKSIZ YERE KÖTÜLEMEK Bok atmak.
HAL Durum vaziyeti; Manzara.
HALDEN ANLAMAYAN Allahsız.
HALDEN BİLİR Gafa; Kafa.
HALTAVIR İstif.
HAM AFYON Leblebi; Mercimek; Nohut.
HAMAM (VE İLGİLİ KAVRAMLAR) Ana; Baba; Deve; Edeplik; Gelin odası; Giyinik; Gülistan; Sıcak; Şengül hamamı; Tato; Tatocu; Valde.
HAMAMCI Tatocu.
HAMAMDA GİYİLEN NALIN Kayık.
HAMAMDA HALVET BÖLÜMÜ Gelin odası.
HAMAM KÜLHANI Valde.
HAMAM SORUMLUSU Deve.
HANE Peçiz.
HANTAL Lantoş.
HANTAL KİMSE Kütük.
HAP Şekerleme.
HAP BİÇİMİNDE İLAÇ Hapini..
HAPÇI Papikçi.
HAP İÇMEK Haplanmak
HAPİSHANE (HAPSOLMAK, HAPİS YATMAK) Ambarcı; Aslan yatağı; Camiden gelmek; Çilli; Dam; Delik; Dipkapılı; Disiplin; Disko; Hava tebdili; Hilton; İçerde olmak; İçeri; İçeri bağlamak; İçeri düşmek; İçeri girmek; İçeriyi boylamak; İdam; İt deliği; Kapalı; Kodes; Kodesi boylamak; Kodeslemek; Köklemek; Mahalle; Malta; Malta parası; Mektep; Süpürge parası; Tekke; Tekkeye düşmek; Turist; Turist gelmek. Ayr. bk. CEZAEVİ.
HAPİSHANE AĞASI (EGEMENLİK KURMUŞ MAHKÛM) Dam ağası.
HAPSE ATMAK Kodeslemek; Palanlamak. Ayr. bk. YAKALAMAK.
HAPİSHANEYE UYUŞTURUCU (EROİN) SOKMAKTA KULLANILAN KİMSE Kuş.
HAPİSHANE AVLUSU Malta.
HAPİSHANEDE, BİR KOĞUŞA YENİ GELEN MAHKÛMDAN İSTENEN AYAKBASTI PARASI Süpürge parası.
HAPİSHANEDE, HÜCRE; TEK KİŞİLİK HÜCRE; ZİNDAN Kapalı.
HAPİSHANEDE PARASIZ, AÇ, EN KÖTÜ DURUMDAKİ MAHKÛM Âdem baba.
HAPİSHANEDE, TUTUKEVİNDE ÇIKAN AFTAN YARARLANACAK DURUMDA OLAN MAHKÛM YA DA TUTUKLU Afçı.
HAPİSHANEDE VOLTA ATILAN ALAN Malta.
HAPİSHANEDE YATILI OKUL VB. DE BİRİSİNİN SAKLAMASI GEREKEN EŞYAYI SAKLAYAN KİMSE Zulacı.
HAPİSHANE KABADAYISININ MAHKÛMLARDAN TOPLADIĞI PARA Malta parası.
HAPİSHANEYE KISA BİR SÜRE HAPİS YATMAK ÜZERE GİRMEK Turist gelmek.
HAPİSHANEYE SUÇSUZ OLARAK GELMİŞ OLMAK Camiden gelmek.
HAPİSTE, CEZAEVİNDE OLMAK İçerde olmak.
HAPİSTE GEÇEN ZAMANI KOLAYCA ATLATMAK Peynir ekmek gibi yemek.
HARAÇ Anafor; Mano; Öşür; Süpürge parası. Ayr. bk. RÜŞVET.
HARAÇÇI Anaforcu.
HARAÇ OLARAK Anafordan.
HARCAMAK Mangiz eritmek; Sulanmak; Toz etmek.
HARCATMAK Alıktırmak.

HAREKETLİ Fingirnoz.
HARIL HARIL YANMAK Gâvur amı gibi yanmak.
HASPA Pestil; Yolcu.
HASTALIK (CİNSEL). Bk. CİNSEL HASTALIKLAR.
HASTALIK GEÇİRİP İYİLEŞMEK Azrail'e elense çekmek.
HASTALIK GİBİ NEDENLERLE ÖLÜME ÇOK YAKLAŞMIŞ OLMAK Azrail'e bir osuruk borcu kalmak.
HASTALIKLI (ZÜHREVİ) Arızalı.
HASTANE Ördek; Papalyoz; Tamir atelyesi; Tamirhane. Ayr. bk. ZÜHREVİ HASTALIKLAR HASTANESİ.
HATA Falya vermek; Ofsayt; Tel kırmak.
HATALI (DURUM) Faul.
HATA YAPIP BAŞARAMAMAK Topallamak.
HAYAL Uçmak; Uçuk.
HAYIR Nah; Nakinta.
HAYRAN Kesik; Kesilmek.
HAYRATLARIN MUSLUĞUNU ÇALMAYI ÂDET EDİNMİŞ HIRSIZ Muslukçu.
HAZIR(LIK) Alesta; Aleste; Apiko; Mazmoz; Meyanesi gelmek; Tav.
HAZIR DURUMA GELMEK Tava gelmek.
HEBA ETMEK Anafora vermek.
HEDEFİ TUTTURAMAMA Iska.
HEDEFLEMEK Çavullamak; Şavullamak.
HEDER OLMAK Gümlemek.
HELA Açıkgöz; Bok yolu; Kubur; Makaslık; Papaz; Tintin.
HELA DELİĞİ Açıkgöz; Bok yolu; Makaslık.
HEMEN Anında görüntü; Aynen; Şıplan; Şipşak; Tak; Tam gaz; Krink; Zıngadak. Ayr. bk. ÇABUK.
HEMEN ANLAMAK Şipşaklamak.
HEMEN ÇÖZÜMLE(MEK) Tak fişi bitir işi.
HEM KISA BOYLU HEM ŞİŞMAN (KİMSE) Toparlak.
HEMŞEHRİ Hemşo.
HENÜZ UYUYOR OLMAK Kıçında pireler uçuşmak.
HEP Sıvırya.
HEP AĞLAYAN KİMSE Sulu zırtlak.
HEP, SÜREKLİ Sıvırya.
HER BAKIMDAN Sapına kadar.
HERCAİ Dalgacı.
HERHANGİ BİR KADIN YA DA KIZ Aftos; Aftoz; Bıldırcın; Kaleci.
HERHANGİ BİR KİMSE Tayfa.
HERHANGİ BİR ŞEY, NESNE Dalga; Dalga motor; Zamazingo; Zamkinos.
HERHANGİ BİR UYUŞTURUCU MADDE Çay; Spid.
HER KAFADAN BİR SES ÇIKMA Festival.
HERKESE ANLATMAK Filim etmek.
HESABI ALMAK (GARSON) Cenazeyi kaldırmak; Ceza kesmek.
HESAP (LOKANTA VB.DE) Ceza; Günah; Yaylım.
HESAPLAMA Yaylım; Yaylım etmek.
HESAPTA ALDANMAK Kül yemek.
HEVESLENMEK Uzanmak.
HEVES(LİLİK) Göt atmak. Ayr. bk. İMRENMEK.
HIRPALAMAK İfadesini almak; Toz etmek; Ufalamak; Yamultmak; Yemek.
HIRPANİ Paspal; Tipsiz. Bk. KILIKSIZ (KİMSE).
HIRSIZ Açık kaldırımcı; arakçı; Araklayıcı; Arpacı; Askıcı; Babacımcı; Bağlayıcı; Bulgurcu; Camici; Cepçi; Çakal; Çantacı; Çilingir; Çor; Çornacı; Çornör; Çürükçü; Dalgıç; Dızzo; Dişçi; Doktor; Durakçı; Duvarcı; Falcı; Fare; Gaftici; Gece işçisi; Goygoycu; Götürücü; Hasırcı; İşçi; Jiletçi; Kafteci; Kaftici; Kaldırımcı; Kaldırım kuşu; Kapalı kaldırımcı; Kapkaççı; Karmanyolacı; Kedici; Kelebekçi; Kementçi; Kepçe kuyruk; Keskici; Kılefteci; Manitacı; Minareci; Mukleci; Mumcu; Muslukçu; Mücevherci; Otelci; Otel faresi; Otobüsçü; Pantuflacı; Perdeci; Plajcı; Pislikçi; Sacayağı; Sacayakçı; Sansar; Sarraf işçisi; Sıçan; Söğüşçü; Sövüşçü; Tatulacı; Tırtıkçı; Tokacı; Tokatçı; Tufacı; Tükürükçü; Vagoncu; Yamyam. Ayr. bk. DOLANDIRICI(LIK).
HIRSIZLAR ARASINDA KULLANILAN ARGO Kayış dili.
HIRSIZLIK Açık kaldırım; Açık kaldırımcı; Açık kaldırımcılık; Açık kalma; Arak; Arpacılık; Askıcılık; Aşırasyon; Aşiromon

to; Babacılık; Bağlayıcılık; Başparmağını bükmek; Cebellebe; Cebellezi; Cepçilik; Çor; Çorna; Dolmuşçuluk; Ellialtı; Gafte; Gafti; Gece işçiliği; Gelberi; Ham hum şaralop; İftira; İş; Kafte; Kafti; Kaftelemek; Kaftilemek; Kaldırım; Kaldırımcılık; Kalk gidelim; Kalk gidelim etmek (yepmek); Kapkaç; Karmanyola; Karmanyolacılık; Karmanyolaya getirmek; Karşılama; Kayış; Kedicilik; Keski; Keskicilik; Kılefte; Kılefteci lik; Koymak; Koyunculuk; Manita; Manitacılık; Matizcilik; Muslukçuluk; Pantufla; Pislikçilik; Söğüş; Söğüşçülük; Söğüşlemek; Sövüş; Sövüşçülük; Sövüşlemek; Su yolunda yatmak; Toka; Tokat; Tokatlama; Tırtık; Tırtık işi; Tufa; Tufacılık; Tufalamak; Tükürükçülük; Vagonculuk. Ayr. bk. DOLANDIRICI(LIK).

HIZI KESİLMEK Gaz kesmek.

HIZLA Devlan; Tam gaz.

HIZLA ÇIKARIP SOYUNMAK Fayrap etmek.

HIZLA GİTMEK Pupa gitmek; Uçmak; Yelkenlemek.

HIZLA KALKIP UZAKLAŞMAK Hop demek.

HIZLANMAK Gaça basmak.

HIZLA SAVUŞMAK Gaza basmak; Vınlamak.

HIZLA YEMEYE İÇMEYE BAŞLAMAK Yumulmak.

HIZLI Filispit; Şib. Bk. ÇABUK.

HİÇBİR DEĞERİ OLMAYAN Zöfür.

HİLE Afiş; Alavere dalavere; Altmışaltı; Ayak; Boğuntu; Boğuntuya getirmek; Boyalı sirkaf; Çapraz; Çapariz; Dalga; Dolma; Dubara; Dübara; Dümen; Gıldırgıç; Hurda; İş; Kafes; Kaşkariko; Kayışa çekmek; Kelek; Kelek ayak; Ketenpere; Kolpa; Kolpo; Kulpa; Kumpas; Külleme; Madik; Makas; Makasa almak; Makine; Mandepsi; Mantar; Numara; Numara çekmek; Numara yapmak; Orospu dubarası; Sirkaf; Toloz; Tonga; Tor; Üçkâğıt; Yol; Zoka. Ayr. bk. ALDATMAK; YALAN.

HİLECİ Ayakçı; Çakal; Dalgacı; Doktor; Dolmacı; Dubaracı; Dümenci; Fındıkçı; Filim; Filimci; Kafesçi; Kaşar; Kaşar peyniri; Ketenpereci; Madikçi; Manitacı; Mantarcı; Numaracı; Papazcı; Polimci; Tırnakçı; Üçkâğıtçı; Yaldızcı. Ayr. bk. YALANCI.

HİLECİLİK Çakallık; Doldurmak; Dümen çekmek; Dümen çevirmek; Dümenden; Dümene yatmak; Dümenine; Dümen koşmak; Düzmek; Film çevirmek; Fos dalga; İt bilmez bağlaması çalmak; Kaşkariko oynamak; Katakulli; Katakulli çevirmek (yapmak; okumak); Kayışa çekmek; Kayış aşırmak; Kayış atmak; Kayış etmek; Kayışlamak; Kelek; Kelek yapmak; Kementlemek; Ketenpereye getirmek; Kolpoya düşürmek; Kumpas kurmak; Kumpas sallamak; Madik atmak (etmek, oynamak); Makine yapmak; Mandepsiye bağlamak (bastırmak); Manita; Manitacılık; Mantarcılık; Mantarlamak; Numara çekmek; Numara yapmak; ... numarasına yatmak; Numarasını yapmak; Numaraya yatmak; Posta kurmak; Sirkaflamak; Tırnakçılık; Üçkâğıt açmak (atmak); Yol yapmak.

HİLELİ (OYUN ZARI, İSKAMBİL VB.) Arnavut zarı; Babalı; Çivili; Doktorlu; Dolgun; Dolu; Fındık; Gebe zar; Havi; İzmir; İzmir işi; Ölü; Papel; Sirkaflı.

HİLELİ OLDUĞUNU ANLAYIP MALI GERİ GETİREN MÜŞTERİ Turna.

HİLESİZ Harbi; Harbi zar.

HİLESİZ HURDASIZ Harbiden.

HİLESİZ OLMA DURUMU Harbilik.

HİLESİZ UYUŞTURUCU Harbi staf.

HİLE YAPMAK Açmaz yapmak; Aktarma; Ayak çıkmak; Ayak koşmak; Dümen; Dümen yapmak; Katakulli çevirmek; Ketenpereye getirmek; Kolpo oynamak; Kumpas kurmak (kurulmak); Madik atmak; Mantarlamak; Üçkâğıda getirmek; Üçkâğıt açmak; Üçkâğıt atmak; Yol yapmak. Bk. ALDATMAK.

HİLEYE ALDANARAK KAYBETMEK Düzülmek.

HİLEYE ALDANMAK Çaparize gelmek; Çapraza gelmek; Dolma yemek; Katakulliye gelmek; Keleğe gelmek; Kül yutmak; Tongaya basmak; Tora düşmek; Tufaya

gelmek; Yaşa basmak; Zokaya düşmek. Bk. ALDANMAK.

HİPPİ Âdem baba; Bitli.

HİTAP, SESLENİŞ Abem; Adamım; Ahbar; Ahbarik; Allahsız; Allööş; Anoş; İmanım; İmanım tahtelbahir; Susti; Tabutuna sarılayım; Ti haber ya; Tikaberye; Tihaberye; Zostik; Zusti.

HOCA Dızgallı.

HOLLANDA PARA BİRİMİ Gül.

HOMOSEKSÜEL. Bk. EŞCİNSEL.

HOPPA Zoptik.

HOROZ ÖTÜŞÜ Ezan.

HOŞ (KİMSE) Afili; Alengirli; Bitirim; Fıstık; Fıstık gibi; Gıcır; Gıcır gıcır; Haso; Helalım; Helalinden; Kadayıf; Kıyak; Kız gibi; Laçı; Stil; Şugar; Tombul; Vanilyalı; Yeşil.

HOŞLANMAK Bitmek; Gevşemek; Hoşafına gitmek; İlikleri gevşemek.

HOŞ OLMAYAN, AYKIRI Aynasız.

HOVARDA Pırpırı.

HOVARDALIK ETMEK Küp yıkamak; Mangiz eritmek.

HRİSTİYAN Covino; Kabuklu; Tahretsiz.

HUKUKÇU Karalı.

HUSYELER Bamburuk; Çonçon; Gavgav; İncir dolması; İniş takımları; Kampana; Takım; Takım taklavat; Top arabası. Ayr. bk. CİNSEL ORGANLAR.

HUYLANMAK Kıl kapmak; Tüylenmek. Bk. TEDİRGİN OLMAK.

HUZUR KAÇIRMAK Bitlemek.

HÜCRE Kapalı.

HÜCUM ETMEK Bastırmak. Ayr. bk. SALDIRMAK.

I

ISRAR Asılmak.

ISRARLI DAVRANMAK Abanmak.

ISMARLATMAK (İÇKİ, BİRİSİNE) Ceza kesmek.

ISMARLAYAN (OYUNDA YENİLEREK) Çay ağacı; Gazoz ağacı; Kahve ağacı.

ISRAR ETMEK Asılmak; Ekşimek.

IZGARA KOÇ YUMURTASI Şenlik.

İ

İÇ BURKUCU SÖZ Perdah.

İÇECEK, İÇKİ VB.DE BİR YUDUM, BİR İÇİMLİK (İÇME) Fırt.

İÇEREK UYKU NEMRUTLUĞUNU ÜZERİNDEN ATMAK Afyonunu patlatmak.

İÇERİ ALMA Lava.

İÇGÜVEYSİ Hem am hem dam.

İÇİCİ Uçuşçu.

İÇİP EĞLENMEK Cümbüşlemek.

İÇİVERMEK attırmak.

İÇKİ Akaryakıt; Ali Rıza; Antifiriz; Cila; İlaç; İslim; İstim; Mazot; Mazotu yerinde olmak; Menekşe; Mor; Piiz; Piyiz; Piyz; Tabanca; Ustura. Ayr. bk. BİRA; İSPİRTO; RAKI; ŞARAP.

İÇKİ BARDAĞI, KADEH; ÖZELLİKLE BİRA BARDAĞI Yatak.

İÇKİDE İÇİLEN SON YUDUM Cura.

İÇKİDEN BİR YUDUM ALDIKTAN SONRA, ELİNİN TERSİYLE AĞZINI SİLME Yumruk mezesi.

İÇKİDEN BİR YUDUM ALMAK Atmak.

İÇKİEVİ. Bk. MEYHANE.

İÇKİ İÇMEK Akyazılı görmek; Atmak; attırmak; Cümbüşlenmek; Çakıntı; Çakıştırmak; Çakmak; Çekizlemek; Çekmek; Diklemek; Dikmek; Diplemek; Endaht; Fırt; Fırt çekmek; Fondi; Gagayı ıslatmak; Gitmek; Göçmek; Götürmek; İstimini almak; Kafayı çekmek; Kafayı dumanlamak; Kafayı tutmak; Kafayı tütsülemek; Kaymak; Mazot almak; Mazotu yerinde olmak; Mideyi ateşlemek; Papaz uçurmak; Parlatmak; Piyiz kaymak; Piyizlenmek; Piyiz yapmak; Sallamak; Tek atmak; Vurmak; Vuruşturmak; Yakıştırmak; Yapındırmak; Yumruk mezesi; Yuvarlamak. Ayr. bk. RAKI İÇMEK.

İÇKİ ŞİŞESİ Tabanca.

İÇKİ YA DA UYUŞTURUCU KULLANDIKTAN SONRA, İÇKİNİN, UYUŞTURUCUNUN ETKİSİNİ ARTIRACAK (BAZEN DE AZALTACAK) BİR ŞEY YEMEK YA DA İÇMEK Cila çekmek.

İÇTEN PAZARLIK, GİZLENEN KÖTÜ NİYET Gıldırgıç.

İDAM SEHPASI İp; Üç ayak. Bk. DARAĞACI.
İDAREİ MASLAHAT EYLEMEK Dümen kırmak.
İFLAS ETMEK Sıfırı tüketmek; Topu atmak.
İFŞA ETMEK Dökülmek; Ergan etmek; Peniz etmek.
İFTİRA ATMAK Bok atmak.
İHANET Taktırmak; *Yaldız*; Yaldızlamak.
İHANETE UĞRATILAN ERKEK Geyik.
İHBAR ETMEK Çivi; Çivi atmak; Çivilemek; İspiyonculuk; İspiyonlamak; Ötmek; Peniz etmek; Şakımak.
İHBARCI Damgalı; Hamza; İspiyon; İspiyoncu; Radarcı.
İHTİYAR Balamoz; Barba; Bitirim; Bitirmiş; Dızgal; Kırçoz; Koçan; Moruk; Muşmula; Pinpon; Pomburuk. Bk. YAŞLI.
İHTİYARLAMAK Götünün kılı ağarmak; Molozlamak. Bk. YAŞLANMAK.
İHTİYAR OROSPU Paçoz.
İHTİYAR "ŞARAPÇI" Köftün.
İKİ Atkulağı.
İKİ ERKEĞİN, BİR KADINI ORTAYA ALARAK ÜÇLÜ SEVİŞMESİ Sandöviç.
İKİ KURUŞLUK MADENİ PARA Diyari.
İKİ YÜZLÜLÜK Dubara.
İKİLİ Atkulağı; Kulak.
İKİNCİ KALİTEDE ESRAR Kara; Konca; Kaynar; Paspal.
İKİ YA DA DAHA ÇOK KABADAYI KARŞILIKLI KURAL SAPTAMAK Racon kesişmek.
İKİ YANI DA KESKİN BÜYÜK BIÇAK Kulaklı.
İKİYÜZLÜLÜK, RİYA Dubara.
İKNA ETMEK Ayarlamak; Dol dola getirmek; Tav etmek.
İKRAM Kerez.
İLÂÇ NİTELİĞİNDE YEM Mama.
İLGİ Dalga.
İLGİ ÇEKMEK Kıç attırmak.
İLGİ DUYDUĞU HALDE TERS DAVRANMAK Kiark çekmek.
İLGİ DUYDUĞUNU BELLİ EDECEK BİÇİMDE BAKMAK Kesik atmak.
İLGİ GÖSTERMEMEK Alarga durmak.
İLGİ GÖSTERMEYEN (KİMSE) Fransız.
İLGİ, İLİNTİ Dalga.
İLGİLENDİRMEK Irgalamak; Mandallamak;
İLGİLENMEK Hallenmek; Hikâye; Kıç atmak; Kıçından ayrılmamak; Sikinde olmak; Tavuğuna kışt demek; Yavşamak; Yeşillenmek.
İLGİLENMEMEK Boş geçmek; Boşlamak; Ne sikime; Omuz vermek; Yan çizmek; Yan sallamak; Yatırmak. Ayr. bk. ALDIRIŞ(SIZLIK).
İLGİLİ İLGİSİZ HERKESİN UĞRAYIP KALDIĞI YER *Sikli baba tekkesi.*
İLGİLİ VE BİLGİLİ OLMADIĞI BİR İŞE KARIŞMAK Hariçten gazel okumak.
İLGİNÇ Kendi kendine film olmak; Sinema; Uçuk.
İLGİNÇ OLAYLAR YAŞAMAK Kendi kendine filim olmak.
İLGİNÇ OLAY YA DA ORTAM Sinema.
İLGİSİNİ KESME Afaroz; Aforoz.
İLGİSİNİ KESMEK Aforoz etmek; Aforozlamak.
İLGİSİZ Fransız.
İLGİYİ KESMEK *Alarga etmek.*
İLİŞKİ KURMAK İÇİN İNATLA ÇABALAYAN (KİMSE) Askıntı.
İLİŞKİ KURMAYA ÇALIŞMAK Askıntı olmak; Balta olmak; Baltayı asmak; Pas vermek; Sarkmak.
İLİŞKİ KURMAYA EĞİLİMİNİ BELLİ ETMEK Paslaşmak.
İLİŞKİ KURMA YOLUNDA OLUMLU BİR İŞARET ALMAK Pasını almak.
İLİŞKİ KURULMASI GÜÇ (KİMSE), SOĞUK NEVALE Firigo.
İLİŞKİLİ BULUNULAN KİMSE Dalga; Dalga motor.
İLİŞKİYE HAZIR OLMAK Meyanesi gelmek.
İLTİFAT ETMEK Sıvamak.
İLTİMAS Piston; Torpil. Ayr. bk. KAYIRMAK.
İMA Sirkaf; Sirkaflı. Ayr. bk.ESNEK.
İMAM Mortucu.
İMANSIZ Bandrasız.

İMARET Kızılay.
İMRENMEK Göt atmak; Muş çekmek; Salyası akmak; Sulanmak; Sulantı; Şapırt; Yaf yaf etmek.
İNANÇSIZ Bandrasız.
İNANDIĞI BİÇİMDE DAVRANMAK Sikinin doğrusuna gitmek.
İNANDIĞI, GÜVENDİĞİ BİRİ TARAFINDAN, BEKLEMEDİĞİ BİR ANDA ALDATILIP ZARAR GÖRMEK Kazık yemek.
İNANDIRICI OLMAYAN Maval.
İNANDIRMAK Tava getirmek; Tav etmek.
İNANILMAZ Kampanacı.
İNAT ETMEK Asılmak.
İNCE YAPILI, UZUN BOYLU (KİMSE) Baston.
İNGİLİZ ERKEK Coni; Con kikirik.
İNGİLİZ PARASI; STERLİN, POUND Gaco oskisi; Gargılı; İngiliz; Kıraliçe; Kız.
İNMEK Dökülmek.
İNSAFSIZ, ACIMASIZ, HALDEN ANLAMAYAN Allahsız.
İNSAN Digan. Ayr. bk. KİMSE.
İNSAN KALABALIĞI Millet.
İRAN PARA BİRİMİ, TÜMEN Asker.
İRİ Hoşor.
İRİ YAPILI (KİMSE) Deve; Kereste; Meşe büken; Vardakosta; Yarma; Zirman.
İRİ YARI Algarina; Deve; Kamyon; Kaşalot; Kereste; Maço; Meşe büken; Vardakosta; Yarma; Zirman.
İSABET ETTİREMEMEK Iska geçmek.
İSHAL Bulgur çıkarmak; Dibi tutmamak.
İSKAMBİL Dolma; Elliiki; Faça; Fransız salatası; Harp; Kaderi kesmek; Kapak; Kılıçlamak; Makaryos; Ölü; Papel; Pişpirik; Posta; Pot; Pot attırmak; Pot yapmak; Sinkaflamak; Sinkaflı; Surat.
İSKAMBİL, TAVLA VB. OYUNLARDA PARTİ, BİR OYUNLUK SÜRE Posta.
İSKAMBİL VB. BİR OYUN OYNAMAK Çarpışmak.
İSPİRTO Boyalı; Menekşe. Ayr. bk. İÇKİ.
İSTEMEDİĞİ BİR KİŞİYLE KARŞILAŞMAK Enselenmek.
İSTENENDEN DAHA AZIYLA YETİNMEK ZORUNDA KALMAK Talim etmek.
İSTENİLEN SONUCA ULAŞAMAMAK Foslamak.
İSTİHBARAT Tüyo.
İSTİHZA Saraka.
İSTİRAHAT, DİNLENME Taşak kebabı.
İSVİÇRE FRANKI Çukulata.
İŞ İfade.
İŞARET (ETME) Kukla oynatmak; Pas; Pasını almak; Paslaşmak; Pas vermek; Sinyal; Sinyalci; Sinyal geçmek (çekmek, vermek); Telgraf çekmek. Ayr. bk. Haber vermek; Söylemek.
İŞARETLEŞMEK Paslaşmak.
İŞARETLİ Babalı; Ölü; Sinkaflı.
İŞARETLİ, HİLELİ İSKAMBİL KÂĞIDI Sinkaflı.
İŞBİRLİĞİ Aynı kabağa üflemek; Büzükdeş; Haver; Sehem; Sehim; Yatmak.
İŞÇİ Irgat; Posta kaldırmak.
İŞEMEK Attırmak; Kartvizit bırakmak; Motor suyunu değiştirmek; Nargile suyunu değiştirmek; Papaza borcunu ödemek; Pişar; Pişar naşlatmak; Radyatör boşaltmak; Radyatörü su kaynatmak; Sulamak; Sulanmak; Şakırdatmak; Tel çekmek; Telefon etmek; Uydurmak. Ayr. bk. DIŞKILAMAK.
İŞE YARAMAZ Aftos piyos; Aftoz piyoz; Boktan; Katakofti; Voltajı düşük.
İŞ GÖRMEK Cavlamak.
İŞ GÜÇ SIRASINDA BİRAZ İÇKİ İÇİVERMEK Yakıştırmak.
İŞİ GÜCÜ KARIN DOYURMAK OLAN KİMSE Habeci; Haybeci.
İŞİ İYİ GİTMEMEK Arpalamak.
İŞKENCE GÖRMEK Copa sıçmak.
İŞLERİ İYİ GİTMEK Arabı gülmek; Arabı uyanmak; İşi dokuzdan gitmek; Keyfi gıcır olmak. Ayr. bk. ŞANSLI.
İŞLERİ, KONULARI BİRBİRİNE KARIŞTIRIP BECERİKSİZLİK ETMEK Hat karıştırmak.
İŞLERİ KÖTÜ GİTMEK Arpalamak; Ayazlamak. Ayr. bk. GÜÇ DURUMA DÜŞMEK; KÖTÜ DURUMDA OLMAK.
İŞLEVSİZ Çapa çupa.
İŞSİZLİK Hasıra yatmak; Havyar kesmek.

İŞTAHLI OLMA, ÇOK YEMEK YEME, OBURLUK Raspa.
İŞVELİ Mal.
İTALYAN Makarnacı.
İTALYAN PARA BİRİMİ, LİRET Makarna.
İTİBAR Grado; Racon; Raconu olmak.
İTİBAR GÖSTERMEK (GÖSTERMEMEK) Sallamak.
İTİRAF ETMEK Çözülmek; Dökülmek; İş almak; İş vermek; Okumak; Ötmek; Şakımak; Yırtılmak.
İYİ Acayip; Allah; Altı okka; Ayna; Aynalı; Baba; Çiçek; Daniska; Dızlak; Düşeş; Elenika; Feriştah; Fıstık; Fıstık gibi; Gıcır; *Haso; Helalım; Helelim; Helalinden; Kıral;* Kıyak; Laçı; Lakerda; Mostralık; O biçim; Sıfır numara; Sıkı; Siki taşağına denk olmak; Stil; Tombul; Vanilyalı; Yeme de yanında yat; Yeşil; Yeşilden gitmek.
İYİCE Acayip.
İYİ, GÜZEL, HOŞ Haso; Helalım; Laçı; Fıstık gibi; Gıcır; Vanilyalı.
İYİ (İNSAN) Fıstık.
İYİLEŞMEK Azrâil'e el ense çekmek. Ayr. bk. DURUMU İYİLEŞMEK.
İYİLİK Kıyakçılık.
İYİ NİTELİKLİ, HİLESİZ UYUŞTURUCU Harbi staf.
İYİ NİTELİKLİ TABANCA Taahhütlü.
İZLEMEK Tabanının altına takılmak.

J

JANDARMA Kara bacak; Kopçacı. Bk. GÜVENLİK GÜÇLERİ.
JAPON PARASI, YEN Çekik.
JİGOLO Ağır işçi; Ahtapot; Jikola; Tari; Tokmakçı; Uçuşçu; Uskumru; Yiyici. Ayr. bk. DOST.

K

KABA (KİMSE) Abullabut; Ahlat; Balta; Bayır turpu; Çemiş; Dağlı; Dangıl; Dazgırlı; Hamtirik; Hanzo; Hırbo; Hırboluk; Hırt; Hırtlık; Hıyar; Hıyarağası; Hıyaraleyhisselam; Hıyarlık; Hıyarlof; Hıyar tarlası; Hıyarto; Hoşor; Hoşur; Kanser ilacı; Kaval; Kazma; Kek; Keko; Kereste; Kereste müdürü; Keşanlı; Kıro; Kırro; Kırzo; Kütük; Lantoş; Maganda; Meşe odunu; Pantollu hayvan; Şaban; Şabanlık; Yanbolu; Yarma; Zongur; Zonta.
KABADAYI Bitirim; Dıragon; Hacamatçı; Kırdı kaçtı; Mırmır; Raconcu. Bk. BIÇKIN.
KAÇ! (UZAKLAŞ!) Bırav; Fertik; Gişot. Ayr. bk. KAÇMAK; UZAKLAŞMAK.
KAÇAKÇILIK Cenaze; Mal; Tırlamak.
KAÇAK TÜTÜN Ayınga.
KAÇIRMAK *Omuzlamak; Tüydürmek.*
KAÇMA Cız; Cızdam; Cızdamlama; Cicoz; Fertik; Pamik; Vın; Zamkinos.
KAÇMAK Açmak; Ançizlemek; Bıravlamak; Camperlemek; Cıza yatmak; Cızdamı çekmek; Cızdamı kırmak; Cicozlamak; Fertiği çekmek; Fırttırmak; Fıymak; Fiya; Gazlamak; İkilemek; İpini kesmek; Kaymak; Kırmak; Kirişi almak; Kuskunu koparmak; Palamarı almak; Palamarı çözmek; Palamarı koparmak; Palamarları toplamak; Panik kırmak; Payandaları çözmek; Pır etmek; Pırlamak; Pıymak; Sekmek; Tığmak; Toz olmak; Tüymek; Uçmak; Vınlamak; Voltasını almak; Yan çizmek; Zamkinos; Zamkinos etmek. Bk. UZAKLAŞMAK.
KAÇMASINI SAĞLAMAK Fertikletmek; İpini kesmek; Tüydürmek.
KADEH At kulağı; Yatak.
KADER. Bk. Yazgı.
KADIN Açık kapı; Ahçik; Amfendi; Bıldırcın; Bomba; Cık; Cıvır; Çatlak; Dacik; Damperli; Demli; Despinis; Ev tavuğu; Faşige; Fındıkçı; Fıstık; Fıstık gibi; Fularcı; Gaca; Gace; Gacı; Gaco; Gümüş; Haraşo; Has gacı; Iskoda; Kadayıf; Kaleci; Keklik; Mal; Mitra; Pakize; Parça; Piliç; Tango; Taş gibi; Tavuk; Trikacı; Yavru; Zilli. Ayr. bk. KIZ.
KADIN ÖĞRETMEN Kontes.
KAFA Enginar; Saksı; Sepet; Torik; Tosluk. Bk. BAŞ.
KAFADAR Büzükdaş; Büzükdeş; Büzüktaş; Büzükteş; Hampa.

KAFASI ATMAK Sigortası atmak; Tıkacı atmak.
KÂFİR Tahretsiz.
KÂĞIT PARA Kayma; Kefen; Paçaroz; Pap; Papel.
KAHKAHA Makara. Bk. GÜLMEK.
KAHKAHA ATMAK Kilo almak; Makara çekmek.
KAHVE Ortanın sağı; Ortanın solu; Yandan çarklı.
KAHVEHANE Allah kerim yeri; Dergâh; Hıyar tarlası; Mektep; Minder; Tekke.
KAİME Damgalı.
KALABALIK (YER) Cami; Duman; Duman çökmek.
KALABALIKLAŞMAK; KALABALIK BASMAK Duman çökmek.
KALÇALAR Âmet; Arka; Arka takımlar; Atras; Bagaj; Beşlik; Bohça; Boyata; Çanak; Çömlek; Çömlek kırılmak; Davlumbaz; Davul; Defans; Defransiyel; Dip; Ense; Fıçı; Gemeter; Güverte; Hepsi senin mi? Hinterland; Isparta semeri; İstikbal; Kaçak inşaat; Kaide; Karpuz; Kâse; Kök; Körük; Küfe; Kümbet; Leğen; Mabat; Mal; Netice; Paket; Pilav; Po; Popo; Semer; Sofra; Spor toto; Şişe; Tampon; Tas; Testi; Toto; Vor. Ayr. bk. ANUS.
KALECİ (ÇOK GOL YİYEN) Elek; Koridor; Kova.
KALIK Kaloger.
KALKIP GİTMEK Zıplamak.
KALMADI Nanay; Şinanay.
KALMAK Oturak olmak; Yatmak.
KALMIŞ Resto.
KALORİFER Pandela.
KALP Madara.
KALPAZAN Madaracı.
KALP OLDUĞUNU ORTAYA ÇIKARMAK Madara etmek.
KAMA. Bk. KESİCİ ARAÇLAR.
KAN Pekmez.
KAN AKITMAK Pekmez dökmek.
KANDIRILMAK Ekilmek; Ekmek; Kafeslenmek; Sakata gelmek; Üçkâğıda gelmek. Bk. ALDANMAK.
KANDIRMAK Anadolu etmek; Çalıştırmak; Dek etmek; Gargaraya getirmek; İşletmek; Kavuk giydirmek; Kayışa çekmek; Perdahlamak; Sotaya düşürmek; Tava getirmek; Tav etmek; Uyduruşa getirmek; Uyutmak; Üçkâğıda getirmek; Yemek. Bk. ALDATMAK.
KAN KARDEŞİ Kanka.
KANMAK Boğuntuya gelmek; çalışmak; Dolduruşa gelmek; Faka basmak; Gargaraya gelmek; Tava gelmek; Tav olmak; Uyumak; Üçkâğıda gelmek; Yemek; Yutmak. Bk. ALDANMAK.
KANYAK Antifiriz.
KAPATILMIŞ Komple.
KAPATMA Aftos; Aftoz; Mantenot; Mantinota; Mantunita; Nanník; Paçoz. Bk. METRES.
KAPATMAK Kütlemek.
KARAKOL (BİNASI) Dehşet palas; Maceraya takmak. Ayr. bk. GÜVENLİK GÜÇLERİ.
KARGAŞA Curnata; Cümbüş; Cümbüş patlatmak; Çıngar; Çıngar çıkarmak; Çıngar kopmak; Festival; Hır; Sekiz olmak; Zıngırtı.
KARIN (MİDE) Cumbul; Güverte; Kümbet.
KARIŞIKLIK Kimin eli kimin cebinde; Kimin eli kimin şeyinde; Kimin siki kimin götünde; Kör tuttuğunu sikmek; Pilaki yapmak; Sigortası atmak; Zıngırtı.
KARIŞMAK (BİR İŞE) Çatal atmak; Hariçten okumak; Taş koymak.
KÂRLI Avantalı; Işıklı.
KARMAŞIK DURUM Çapraz.
KARNI ÇOK ŞİŞKİN KİMSE Kırba.
KARNINDAN BIÇAKLAMAK Ciğerini almak; Ciğerini sökmek.
KARNINDAN YARALAMAK Boşluğunu almak; Göbeğinden işetmek.
KARNI ÇIKMAK İbik kaldırmak; Palazlanmak; Posta koymak; Tüylenmek.
KARŞIDAN (TAM KARŞIDAN) Bodoslamadan; Kafadan.
KARŞI KARŞIYA Faça façaya.
KART (KİMSE) Kartaloz; Tohumluk.
KÂR VE ZARARA ORTAK OLMA Sehem.

KASAP Gâvur.
KASETÇALAR İLE SES KASETİ Müzik konservesi.
KASIĞINI ELLEMEK Doksana girmek.
KASIK (KADINDA, KIZDA) Doksan; Gömü; Sofra; Tabak; Tavşan. Ayr. bk. DİŞİLİK ORGANI.
KAŞ GÖZ Nakış.
KAŞINMAK Keman çalmak.
KATLANMAK Maçayı sıkmak.
KAVGA Cümbüş; Çıngar; Çıngar çıkmak; Çıngar çıkarmak; Çıngar kopmak; Haraza; Haraza çıkmak; Haraza kopmak; Hır; Hır çıkarmak; Hır çıkmak; Hırlaşmak; Kızılırmak; Maraza; Zıngırtı.
KAVGACI Bulaşık; Cavlaklaşmak; Dişçi.
KAVRAMAK Çakaroz etmek; Çakız etmek; Çakmak; Çakoz etmek; Çakoz olmak. Bk. ANLAMAK.
KAYBETMEK (KUMAR VB.DE) Boğuntuya gelmek; Kerize bayılmak; Kerize kesilmek; Kırpılmak; Sikilmek; Tırlamak. Ayr. bk. YENİLMEK.
KAYBOLMAK Gargaraya gelmek.
KAYDETMEK Fasulye yazmak.
KAYGILANDIRICI, KORKU VERİCİ, NETAMELİ Kertan.
KAYIRMA Piston; Pistonlu; Sadrazamın sol taşağı; Torpil; Torpil geçmek (patlatmak).
KAYMAK Sekiz çizmek.
KAZANMAK Arabı gülmek; Arabı uyanmak; Bağırmak; Cukkayı sağlama almak; Çekezlemek; Dişine mangır değmek; Elemek; İmşa; İyi etmek; Kapik tutmak; Kıvırmak; Mangır kesmek; Mangiz tutmak; Pul tutmak; Sağmak; Sıyırtmak; Sipali alıkmak; Sipaliyi demetlemek; Sipaliyi vurmak; Taş tutmak; Tüylenmek; Yollanmak; Yolunu bulmak; Yükü tutmak. Ayr. bk. ELDE ETMEK; YENMEK.
KEKEME (PEPE) Gâvur bozuntusu; Teklemek; Zam zum etmek.
KEL (KAFALI KİMSE) Ampul; asfalt; Keltoş; Şırlak; Tayyare meydanı.
KELEPÇE Bilezik.
KELEPÇELENME Paketlenme.
KELEPİR (NESNE) Düşeş.
KEMANLA ÇALINAN KLASİK BATI MÜZİĞİ Kapı gıcırtısı.
KEMAN VB. YAYLI ÇALGILARIN ÇIKARDIĞI SES Gıcırtı; Kapı gıcırtısı.
KENDİNDEN GEÇMEK Feleği şaşmak. Bk. BAYILMAK; GEVŞEMEK.
KENDİNİ BEĞENMİŞ Hüsnü bey; Hüsniye hanım.
KENDİSİNE GELMEK Afyonunu patlatmak.
KENDİSİNE HAYRAN ETMEK Yamultmak.
KERHANE. Bk. GENELEV.
KESİCİ ARAÇLAR Falçata; Gaddare; Kebap şişi; Kulaklı; Söğüt yaprağı; Tüy döken.
KESİMEVİ Kızılırmak.
KESİNLİKLE Allahıma; Garantisi var; Sağlama; Sigorya.
KESİN SONUÇ ALABİLECEK BİÇİMDE DAVRANMAK Sağlama gitmek.
KESMEK Kopsi kefali etmek.
KET Çapariz; Çapraz.
KEYİF Akort; Zar; Zarına bakmak.
KEYİFLENMEK Feleği şaşmak.
KEYİFLİ OLMAK Ağzı paça olmak.
KEZ Posta. Bk. DEFA.
KIÇ. Bk. KALÇALAR.
KIÇ ÜSTÜ DÜŞMEK Çömlek kırılmak; Tası kırmak; Testiyi kırmak.
KILIK Faça; İstif; Kaporta; Şekil yapmak; Topografya; Tornaya girmek; Tornaya sokmak. Ayr. bk. GİYSİ.
KILIKSIZ (KİMSE) Amele; Iskoda; Kırtipil; Götü açık; Hanzo; Paspal; Potas; Tipsiz; Yarım pabuç.
KIPTİ Başka; Buçuk. Ayr. bk. ÇİNGENE.
KIRIP DÖKMEK Dağıtmak.
KIRIŞIK, BURUŞUK YÜZ Muşmula.
KIRITMAK Kıçının çatalını indirip bindirmek; Yalpa attırmak.
KISA BOYLU Bızdık; Götü yere yakın; Götten bacak. Bk. BÜCÜR.
KISIK SESLE KONUŞMA Piyano peniz.
KISKIVRAK YAKALAMAK Paketlemek.
KISKIVRAK YAKALANMA Paketlenme.
KIŞKIRTMAK Fişeklemek; Morfinlemek.
KIŞLA Hilton.

KIYASIYA VURMAK Sağlama gitmek.
KIZ Ahçik; Bıldırcın; Cık; Civciv; Çatlak; Çay; Çıtır; Çiçek; Dacik; Ev pilici; Fıstık; Fularcı; Havalanmak; Iskoda; İlah gibi; Kadayıf; Kaleci; Keklik; Köfte; Kuş; Kuzu; Mal; Pakize; Pandispanya; Parça; Piliç; Sevicilik; Tango; Todi; Yatık; Yavru. Ayr. bk. KADIN.
KIZ ÇOCUĞU Kopil; Yavşak.
KIZDIRMAK (BİRİSİNİ) Afyonunu patlatmak.
KIZGIN Bozuk.
KIZMAK Poyraza çevirmek. Bk. SİNİRLENMEK.
KIZMAMAK Serin gelmek.
KIZ MEMESİ Elma; Küskün.
KİBAR (KİBARLIK) Giravatlı; Hanım evladı; Kostak; Kostaklanmak; Mahallebici; Muhallebici; Pandispanya; Tereyağlanmak. Ayr. bk. ZÜPPE.
KİMLİK BELGESİ Pantolon.
KİMSE Bok yiyen; Cavalacoz; Cıllık; Çiçek; Digan; Fıtık; Gazoz; Herifçioğlu; Kıtipiyoz; Kıyak; Lakerda; Matrak; Osuruk; Otlakiye; Palas; Sinir spor; Tayfa; Tip; Vızıltı; Zöfür.
KİMSESİZ Balta; Dıral dedenin düdüğü gibi kalmak.
KİMSESİZ SERSERİ Âdem baba.
KİM VURDUYA GİTMEK Kaynamak.
KİNAYE Sirkaf.
KİNAYELİ (SÖZ) Sirkaf; Sirkaflı.
KİRLİ. Bk. PİS.
KİTAP Küp kapağı.
KLİTORİS, BIZIR Badem; Fıstık.
KOKAİN Beyza; Beyza Hanım; Cennet tozu; Dinamit; Gogo; Kar; Kar kuşu; Kaydırmaca; Kıristal; Kok; Koko; Koku; Layn; Pul; Şampanya; Yaprak. Ayr. bk. UYUŞTURUCU MADDE.
KOKAİNMAN Gogocu; Kokocu. Ayr. bk. UYUŞTURUCU TUTKUNU.
KOLAY (İŞ) Araba yolu; Asfalt; Ayakta; Balık; Boru; Çıtır; Demiryolu; Lokum; Marşal; Palas; Peynir ekmek gibi yemek; Reçete; Sabunlamak; Sağlama; Şurup; Tereyağı.
KOLLAMAK; DİKKATLE GÖZLEMEK İskandil etmek; Kerteriz etmek; Sotalamak.
KOMİK Zurna.
KOMİSYON Anot; Anut; Avanta; Hanot; Hanut.
KOMİSYONCU Anotçu; Anutçu; Hanotçu; Hanutçu.
KOMÜNİST Eski tüfek; Makinist; Solak.
KONTROLUNU KAYBETMEK Üşütmek; Vidaları gevşemek. Bk. ÖZDENETİMİNİ YİTİRMEK.
KONUK Turist; Turist gelmek; Yıkılmak.
KONUŞ, SÖYLE Akoza; Aktize.
KONUŞMAK Anırmak; Çene atmak; Eşek osurmak; Gargara; Gargara etmek; Gargaraya getirmek; Gıcırdamak; Gır açmak; Gır atmak; Goygoy; Götten atmak; Ham hum; Ham hum şaralop; Kaynatmak; Kazımak; Kelam sallamak; Kelam sıçmak; Keser götü gibi konuşmak; Makas atmak; Mantarını açmak; Morfin atmak; Nağme; Nağme yapmak; Öksürmek; Ötmek; Parazit yapmak; Parlatmak; Peniz alıkmak; Peniz etmek; Penizlemek; Penizleşmek; Piyano peniz; Sallamak; Şakımak; Tereyağlamak; Ulumak. Ayr. bk. GEVEZELİK; SÖYLEMEK.
KONUŞMASINI BİTİRMEK Yekûn çekmek.
(KONUŞMAYI) KISA YOLDAN BİTİRMEK, KISA KESMEK Makas atmak.
KONUT Peçiz; Sinkav; Sirkaf.
KONYAK, KANYAK Antifiriz; Tabanca.
KOPYA(CILIK) (ÖĞRENCİ İÇİN) Derlemek; Dergilemek; Emeksiz; Kopiş; Palamut; Röntgen.
KORKAK Ciğersiz; Çalı zeybeği; Götsüz; Ökçesiz; Tırakalı; Tırsak; Ütek.
KORKMAK Akı bokuna karışmak;Aklı bokuna karışmak; Allahını şaşmak; Götü varıp gelmek; Kertan; Korku boku Selânik; Kuyruğunu kıvırmak; Osuruğu düğümlenmek; Paniklemek; Pantolon ıslatmak; Tırsmak; Üç buçuk atmak; Yusufçuk atmak; Yürek Selanik.
KORKUTMAK Allahını şaşırtmak; Duman attırmak; Mermi manyağı yapmak.
KOŞMAK Açık ayak; Bacakları götünü dövmek; Yumulmak.
KOŞUP GİTMEK Yelkenlemek.

KOVMAK Afaroz; Afaroz etmek; Afaroz-name; Aforozlamak; Dehlemek; Ensesini görmek; Haydahlamak; Haydalamak; Haydamak; Kıçına tekmeyi atmak; Kışlamak; Künyesini silmek; Mavi kâğıt vermek; Naşlatmak; Okso; Oksi; Oksilemek; Okso etmek; Oksolamak; Oksu; Oksulamak; Sepet; Sepet havası; Sepet havası vurmak (çalmak); Sepetlemek; Siktir; Siktir çalmak; Siktir etmek; Siktirname; Şüt çekmek; Şütlemek; Yüzdürmek.

KOVULMAK Alaya çıkmak; Arka kapıdan mezun olmak; Mavi kâğıt almak; Pasaport; Pasaportunu almak; Sepetlenmek; Siktirname; Voltalanmak; Volta volta.

KOYNUNA GİRMEK Savsa vermek.

KÖÇEK Kalaycı; Labun; Labunya; Lubin; Lubinya; Lubun; Lubunya; Lübinya; Tavşan oğlanı.

KÖÇEK HAVASI, KÖÇEKÇE; KÖÇEK DANSI Keriz.

KÖMÜR Kara katır.

KÖPEK DIŞKISI Elmas tozu.

KÖR DİLENCİ Cocort; Cort; Kademi cort.

KÖRPE Gıcır gıcır.

KÖSE Palabıyık.

KÖTEK Kızılcık hoşafı.

KÖTEKLEMEK Kızılcık hoşafı içirmek.

KÖTÜ Antuman; Ayaz; Aynasız; Ayva; Ayvalara gelmek; Babalara gelmek; Badem; Boklavat; Boktan; Bok üstü bok; Çarşaf; Dandik; Duman; Foto; Göte gelmek; Hava; İnek; Kelkem; Kenef; Kesik; Kırık; Kokoros; Kokoroz; Madara; Madi; Madiden; Paspal; Terso; Tersoluk; Tırnaksız; Yaş.

KÖTÜ BİR DURUMDAN SIYRILMAK Yırtmak.

KÖTÜ BİR SONUÇ ALMAK Aldın mı?; Almak; Babayı almak.

KÖTÜ DAVRANIŞ, UYGUNSUZLUK, DALAVERE Kelek.

KÖTÜ DURUMA SOKMAK Bk. GÜÇ DURUMA DÜŞÜRMEK (BİRİSİNİ).

KÖTÜ DURUMDA OLMAK Aynasızlık; Başı bitten kıçı sikten kurtulmamak; Dert derdi düzmek; Dökülmek; Piyango; Sütlaç olmak; Yarağa yan basmak; Yarağı yemek. Ayr. bk. GÜÇ DURUMA DÜŞMEK.

KÖTÜ DURUMU HİÇ DÜZELMEMEK Başı bitten kıçı sikten kurtulmamak.

KÖTÜ, DÜŞÜK NİTELİKLİ (GİYİM) Paspal.

KÖTÜ, FENA, ELVERİŞSİZ (DURUM, ŞEY) Ayaz.

KÖTÜ GİYİMLİ Potas.

KÖTÜ KONUŞMAYI BIRAKMAK Ağzının kaytanını çekmek.

KÖTÜ KÖTÜ SÖYLEMEK Gıcırdamak.

KÖTÜLEŞMEK Aynasızlanmak; Boka sarmak; Boku zıkmak; Hayatı kaymak; Koftileşmek; Kontra gitmek; Poyraza çevirmek.

KÖTÜLÜK ETMEYİ TASARLAMAK İyilik düşünmek.

KÖTÜ NİYETLİ (KİŞİ) Gıldırgıç; İyilik düşünmek; Kenef.

KÖTÜ NOT (ALMAK) Dalmak.

KÖTÜ, OLUMSUZ Aynasız, Foto.

KÖTÜ RASTLANTI Piyango.

KÖTÜ SONUÇ ALMAK Babaya oturmak; Babayı almak; Badem olmak; Başına oturmak; Başını almak.

KÖTÜ ŞEYLER Boklavat.

KÖTÜ TUTUM Kelek ayak.

KÖYLÜ Kek; Keko; Keşanlı.

"KÖYLÜ" MARKALI SİGARA Kinin.

KRAVAT Medeniyet yuları; Yular.

KREDİ, İTİBAR Grado.

KRON Dana; Deniz kızı.

KRUPİYE Tabelacı.

KUBUR Açık göz; Bok yolu; Makaslık.

KULAĞINA FISILDAMAK Fıs geçmek.

KULAĞINI KESMEK Budamak.

KULAK Kepçe.

KULAKTAN KULAĞA YAYMAK Pasa parola etmek.

KULAMPARA Babuk; Dipçi; Düğmeci; Keskin; Koyuncu; Laço; Lağımcı; Pir; Sabuncu; Şapçı; Şişeci. Bk. EŞCİNSEL (ERKEK, AKTİF)

KULÜP RAKISI Gıravatlı.

KUMAR Bindirme; Fırıldak; Fitil açmak; Gargı etmek; Güverte; Hacı baba; Hasan almaz basan alır; İçerde olmak; İskaleta; İs-

voli; Kafa; Keriz; Kerize bayılmak; Kerize kesilmek; Keriz etmek; Kukla oynatmak; Kulak delmek; Kutu; Mıhlama; Öküzleri koşmak; Teke düşmek; Teke düşürmek; Tombala; Yalan söylemek; Yem.

KUMARBAZ Bitirim; Bitirimci; Danikavak; Dumancı; Duman yapmak; Ebe; Esnaf; Farfarallu; Fırıldakçı; Fitilci; Galan; Hoca; Keklik; Nahik çelebi; Ördek avlamak; Papazo; Tabelacı; Tombalacı.

KUMARHANE Bitirim; Bitirimci; Bitirimhane; Bitirim yeri; Boğuntu yeri; Çurçurcu; Darphane; Dükkân; Kutu hakkı; Mano; Mekân; Mektep; Minder; Tabela; Tebeşir; Tekke; Tekkeye düşmek; Tripo.

KUMARHANE, KUMAR DA OYNANAN KAHVE İŞLETEN KİMSE Bitirimci; Mekâncı.

KUMAR, KUMAR PARTİSİ Keriz.

KUMAR OYNAMAK Çarpışmak; Döllendirmek; Keriz etmek; Şeytan aramak.

KUNİLİNGUS Altmışaltı; Altmışdokuz; Dil uçuşu; Emdirmek; Emişmek; Fransız; Supet; Supet alıkmak; Supet yapmak; Süpet; Süpet alıkmak; Süpet yapmak; Ayr. bk. ANİLİNGUS; FELLASYO.

KUNİLİNGUS YAPTIRMAK Ağzına vermek.

KURAL Racon; Raconu olmak; Zagon. Bk. USUL.

KURALI BOZULMAK Regulası bozulmak.

KURAL KONULMAK Racon kesilmek; Racon kesmek.

KURNAZ Acı badem; Camcı; Köfte piyaz. Bk. AÇIKGÖZ.

KURŞUN (SİLAH KURŞUNU) Badem; Çakıl; Çekirdek; Leblebi; Nohut.

KURŞUNLAMAK Delmek; Nallamak.

KURTULMAK Götü kurtarmak; Maçayı kurtarmak; Sıyırmak; Sıyırtmak; Tizi kurtarmak; Yırtmak.

KURU FASULYE YEMEĞİ Egzoz.

KUSMAK Bozalamak; Böğürtlen çıkarmak; Kartvizit bırakmak; Ötmek; Tavus kuyruğu; Tavus kuyruğu çıkarmak.

KUSMUK Böğürtlen; Tavus; Tavus kuyruğu.

KUSURLU (MAL, NESNE). Bk. ÖZÜRLÜ.

KUŞKULANMAK Götünden korkmak; Kıl yapmak; Tırsmak; Uyuz olmak.

KUVVETLİ Çepel.

KÜÇÜK Basil; Bızdık; Cücük; Çurçur; Fare; Göt içi kadar.

KÜÇÜK BOY RAKI; RAKI ŞİŞESİ Fahrettin Kerim; Küçük.

KÜÇÜK ÇOCUK Basil; Nokta; Şopdik.

KÜÇÜK DÜŞMEK Bozulmak; Bozum olmak; Bu anlamında; Bk. MAHÇUP OLMAK.

KÜÇÜK DÜŞÜRMEK Bozmak; Façasını (aşağı) almak.

KÜÇÜK ERKEKLİK ORGANI Çıkıntı; Kürdan.

KÜÇÜK KIZ, KÜÇÜK OĞLAN ÇOCUK Serçe.

KÜÇÜK MEME Çakıl; Çıban.

KÜÇÜK OTOMOBİL Asfalt biti; Aspirin.

KÜÇÜK YAPILI Sıçırık; Yarım porsiyon.

KÜFRETMEK Ana avrat asfaltta koşmak; Ana avrat düz gitmek; Banyo ettirmek; Başlamak; Defteri kebirden okumak; Donatmak; Dümdüz gitmek; Düz bastı gitmek; Gamato sallamak; Gamatoyu basmak; İadeli taahhütlü; İstifinden başlamak; Kalay; Kalaylamak; Kalay sallamak; Kantar gitmek; Kantarlıyı atmak (basmak, çekmek); Kayarlamak; Okumak; Sıraya dizmek; Yedi sülalesinden bando mızıkayla geçmek; Zımparadan geçirmek.

KÜFRETMESİNE YOL AÇMAK Bayramlık ağzını açtırmak.

KÜFÜR Bando mızıka; Gamato; Kalay; Kantarlı; Zımpara.

KÜLHANBEYİ Apaş; Bitirim; Dayı; Dıragon; Mırmır. Bk. BIÇKIN.

KÜLLENMEK Kaynamak.

KÜLTÜRSÜZ Ot.

KÜLYUTMAZ OLMAK Kırk yıldır patriğin eşeğini sikmek.

L

LABİA MAJORA Karpuz dilimi; Paça.

LÂCİVERT; LÂCİVERT RENKLİ GİYSİ, ERKEK TAKIM Lâci.

LAF Peniz. Bk. SÖZ.

LAF ATMAK Koli atmak; Peniz atmak.
LAFAZAN Tatavacı; Tıraşçı.
LAFAZAN KİMSE Tantana.
LAFAZANLIK ETMEK Diskur geçmek.
LAF DOKUNDURMAK Morfin atmak.
LAF EBESİ Goygoycu; Tıraşçı.
LAF ETMEK Peniz etmek.
LAF GEVELEMEK Zamzum etmek.
LAFI ABARTMAK Şıralandırmak.
LAFI DEĞİŞTİRMEK Viraj almak.
LAF KALABALIĞI Gargara; Goygoy; Tatava.
LAF KALABALIĞINA GETİRİP SÖYLEMEK Gargaraya getirmek.
LAF KALABALIĞI YAPAN Tantana.
LASTİK (OTOMOBİL VB.'DE) Çarık.
LATİFE OLARAK Küründen.
LAUBALİ Lâlebali.
LESBİYEN. Bk. EŞCİNSEL (KADIN, KIZ)
LİMON Sulu zırtlak..
LİRA Asker; Dırav; Gaco oskisi; Gafa; Kafa; Kapik; Kayma; Malama; Mavro oskisi; Oski; Pap; Papel; Taş; Teklik; Tıkır. Bk. PARA.
LİZERJİK ASİT DİETİLAMİD. Bk. L.S.D.
LODOS Antin.
LOKANTA Anotçu; Anut; Anutçu; Ceza; Hanotçu; Hanutçu; Resto; Tavla. Ayr. bk. EĞLENCE YERLERİ (İLGİLİ KAVRAMLAR).
L.S.D. Asit; Büyük şef; Cennet mavisi; Evlilik çantası; Kulüpler; Küpler; Mavi asit; Mavi cennet; Şef; Trip. Ayr. bk. UYUŞTURUCU MADDE.

M

MAHÇUP ETMEK Biçimlemek; Ekşitmek; Façasını (aşağı) almak; Façasını bozmak; Foslatmak; Keş etmek; Madara etmek; Mor etmek; Şişirmek.
MAHÇUP OLMAK Amorf olmak; Bozum olmak; Foslamak; Kanemi olmak; Madara; Madara olmak; Mor olmak; Muz gibi olmak; Şişmek.
MAHKÛM Yavru. Bk. TUTUKLU.
MAHKÛM ETMEK Giydirmek.
MAHKÛM OLMAK Gün yemek.
MAKAT. Bk. ANUS.
MAKYAJ Kalika; Kolika; Marşal yardımı.
MAMA Abla; Ablacı; Anne; Çaça; Hacı anne; Mama; Markacı; Marya.
MAMA YARDIMCILIĞI Çaçalık.
MANİ Çapariz; Çapraz.
MARİHUANA Cıgaralık.
MARLBORO SİGARASI Malborya.
MARPUÇ Emzik.
MARS Marsık.
MASTURBASYON Abaza çekmek; Abazan; Asılmak; Bilek spor; Cici naşlatmak; Çavuşu tokatlamak; Çeke çeke fıtık olmak; Çekmek; Çocuğu ağlatmak; Çocuğu tokatlamak; Elden bozdurmak; El arabasına binmek; El işi; Hamamcı; Hatay'a gitmek; Madam avuç; Mastur; Mastur geçmek (çekmek); Otuzbir; Otuzbir çekmek; Se yek; Se yek atmak; Tek; Tek atmak; Tek kürek; Tek kürek kayıkçılık (Yalova); Tek kürekle mehtaba çıkmak; Tesbih çekmek; Tiryandamiya; Topuklamak; Topuk sefası; Zıbıkçı.
MAVİ İSPİRTO Boyalı; Menekşe; Mor.
MAYMUN Götü kırmızı.
MAYMUNCUK Bülbül.
MAZOHİST Mazo.
MAZOT Süt.
MEHTAP Maytap.
MEMELER Ampul; Ayva; Balkon; Bodoslama; Bomba; Cephe; Cucu; Çakıl; Çan; Çıban; Çıngırak; Çunçun; Elma; Far; Füze; Füze gibi; Güğüm; Güverte; Hepsi senin mi?; İkizler; Kaçak inşaat; Kristal lamba; Küre; Küskün; Mal; Mihrap; Portakal; Protez; Şanzıman; Şeftali; Tampon; Taret; Titi; Vaşington; Vitrin; Yedek parçalar.
MEMUR (GÖREVLİ) Gıravatlı.
MENFAAT Entereso; Kemik. Bk. ÇIKAR.
MENİ Cici; Fişek; Kafa suyu; Kafa yağı; Süt. Bk. SPERMA.
MERAKLI Meraklı turşucu.
MERAMINI ANLATAMAMAK Gevişlemek.
MERHAMETSİZ Bk. ACIMASIZ.
MERMİ Badem; Çakıl; Çekirdek; Leblebi; Nohut.

MERT Taşaklı.
METADONA Şeker kız.
METAL PARA, SİKKE Çakıl. Bk. PARA.
METAMFETAMİN Elmas; Kıristal; Yakut.
METRES. Bk. ÂŞIK.
MEYDAN OKUMA Posta.
MEYDAN OKUMAK Hal kesmek; Kokorozlanmak; Posta; Posta atmak; Posta koymak; Posta okumak.
MEYDAN SAATİ Yel değirmeni.
MEYHANE Baloz; Bitirimhane; Dergâh; Kâbe; Komple; Küplü; Piyizhane; Takılgan; Takılmak.
MEYHANECİ Barba; Miço; Sulamak.
MEYHANECİ ÇIRAĞI, KÜÇÜK YAŞTAKİ MEYHANE KOMİSİ Miço.
MEZARLIK Bamya tarlası; Çürüklük; Kozalak mahallesi; Servi altı; Tahtalı köy; Taşlık; Taşlı köy.
MEZE Kumanya.
MISIR ALTIN LİRASI Mavro oskisi.
MİDE Cumbul; Zillik.
MİDESİ GENİŞ (ERKEK) Farmason.
MİLLİ PİYANGO, TOTO, LOTO GİBİ ŞANS OYUNLARI Enayi vergisi.
MİSKİN Cenaze; Lapa; Pangodoz; Uyuz.
MODA OLAN (GİYSİ) Stil.
MODASI GEÇMİŞ Eski enayi biçimi; Tapon.
MORFİN Bayan emme; Beyaz eritici; Eritici; Menekşe; Meyan; Meyan emmek; Mor; Rüya ilacı. Ayr. bk. UYUŞTURUCU MADDE.
MORFİNMAN Meyancı.
MORFİN TÜRÜ UYUŞTURUCU Mavi rüya.
MORFİN ZERK ETMEK Meyan emmek.
MOTOR (OTOMOBİL VB. MOTORU) Çakma; Çenç.
MOTORLU ARAÇ Külüstür; Taka.
MUHABBET TELLALI Alfons; Astik; Çiçekçi; Dasnik; Esnaf; Kerrut; Koltukçu; Kuşçu; Organizatör; Pezo; Zozik. Bk. PEZEVENK.
MUHAKKAK Sıvırya; Sigorya.
MUHALLEBİ ÇOCUĞU Alafranganın bebesi; Hanım evladı; Pandispanya.
MUHBİR Hamza; Tazı; Zağar. Bk. İHBARCI.
MUHTAÇ DURUMDA; PARASIZ, ZÜĞÜRT (KİMSE) Kokoz.
MUHTEŞEM (ŞEY) Lakerda.
MUSALLAT OLMAK Kanca; Kışlatmak; Sarkmak; Sulantı. Ayr. bk. YILIŞIK; YILIŞMA.
MUSEVİ. Bk. YAHUDİ.
MUSEVİ KADINI Koriça.
MUTLAKA. Bk. KESİNLİKLE.
MÜCEVHER. Bk. TAKI.
MÜDAVİM. Bk. SÜREKLİ MÜŞTERİ.
MÜKEMMEL Deliksiz.
MÜNASEBETSİZ (KİMSE) Acur.
MÜPTEZEL Yalak.
MÜRTEŞİ Yamyam; Yiyici. Bk. RÜŞVET.
MÜSADEME YAPMAK Mektuplaşmak.
MÜŞTERİ (FAHİŞE İÇİN) Baro.
MÜZİK Kapı gıcırtısı; Keriz; Keriz atmak; Keriz etmek; Keriz havası; Kerizlemek; Müzik konservesi; Tıngırtı.
MÜZİSYEN(LER), ÇALGICI(LAR) Kerizan.

N

NAKİT Tıkır; Tıngır.
NALIN Araba; Kayık.
NAM KAZANMAK Firma olmak; Pus asmak.
NARGİLE Gulgul.
NARİN Alafranganın bebesi.
NATIR Giyinik.
NAZİK KİMSE Alafranganın bebesi.
NAZİK KONUŞMAYA ÇABALAMAK Tereyağlanmak.
NECASET Havyar. Bk. DIŞKI.
NEFES (SİGARA VB.'DEN ÇEKİLEN) Cura; Fırt.
NEMBUTAL Sarı bomba.
NESNE (HERHANGİ BİR NESNE). Bk. ŞEY.
NEŞELİ Gır; Gırgır.
NEŞELİ(LİK) Keyfi gıcır olmak; Sikinde fındık kırmak.
NEZAKETSİZ Dangıl. Bk. KABA (KİMSE).
NİFAK, FESAT Kaşkariko.
NİFAK SOKMAK Kamış sokmak.

NİKÂH İstefan.
NİŞAN(LILIK) Kapalı dükkâna kira vermek.
NİTELİKSİZ Boklavat; Boktan; Külüstür; Madara; Postal.
NİTELİKSİZ, DÜZEYSİZ, AŞAĞILIK Külüstür.
NİTELİKSİZ (KİMSE) Hıyar.
NİTELİKSİZ, KÖTÜ, DÜŞÜK DÜZEYLİ Madara.
NİTELİKSİZ ÖĞRETMEN Tintin.
NOT (ÖĞRENCİ İÇİN, İYİ NOT) Barbunya.
NÜFUZ Diş.
NÜKTE Gır.

O

O ANDA Tak.
OBUR Raspacı.
OBURLUK Raspa.
OĞLAN Bulbul; Bülbül; Kırık; Mahbup; Mal; Pandispanya; Şıkırdım; Şorolo; Tünek.
OĞLANCI Koyucu; *Laço*; *Pir*; *Sabuncu*; Şapçı; Şişeci; Ulancı; Üç kuyucu;
OĞLANCILIK İnce zenaat; Şapçılık.
OĞLAN ÇOCUK Şorolo; Tünek. Bk. ERKEK ÇOCUK.
OĞLAN GENELEVİ Karpuz sergisi.
OKŞAMA El peşrevi; Köfte; Pansuman.
OKŞAMAK Arşiv karıştırmak; Ayıklamak; Doksana girmek; Gıdıklamak; Köfte yapmak; Makas; Makas almak; *Mancik*; *Mancikleme*; *Pansuman*; *Tokar*; *Tokar geçmek*; Tutuz; Tutuzcu; Tutuzlamak; Tutuz yapmak; Ufalamak; Yumuşatmak.
OKUL Hamam; Sen jojo; Tünek. Ayr. bk. ÖĞRENCİ; ÖĞRETMEN.
OKULA GİTMEMEK *Kırmak*.
OLAĞANDIŞI Tip; Üşütük. Bk. GARİP.
OLAY Filim; Filim çevirmek; Matine; Numara.
OLGUN VE ZENGİN ERKEK Baro; Baru.
OLMAYACAK ŞEY *Davul tozu*; *Minare gölgesi*.
OLMAYACAK ŞEYLER SÖYLEMEK Uçmak.
OLMAZ Nakaranta; Nakinta; Ne siktirir?
OLUMLU Sıkı; Tombul; Yeşil. Bk. İYİ.
OLUMSUZ Aynasız; Ayva; Çarşaf; Foto; Hava; İnek; *Kesik*; *Madi*; *Madiden*; Yaş. Bk. KÖTÜ.
OLUVERMEK Oluzlamak.
ON BEŞ Dekapendi.
ON BİN LİRALIK BANKNOT Camili; Sakallı; Yeşil.
ON KURUŞ Evlek.
ON LİRA Dekarya; Evlek.
ONUR Ciğer.
ONURSUZ (KİMSE) Ciğersiz.
ONURUYLA OYNAMAK Kanına ekmek doğramak.
ORGAZM. Bk. CİNSEL DOYUM.
ORGAZMA ERİŞMEK Olmak.
ORGAZMA ULAŞMAK Bitmek; Gelmek; Olmak.
ORGAZMA ULAŞTIRMAK Haşırdatmak; Yassıltmak.
ORGAZM OLMAK Yassılmak.
ORJİ YAPMAK Grup yapmak.
OROSPU *Antin*; *Battaniye*; Dizel; Esnaf; İstepne; Kelav; Kevâşe; Komplo; Mal; Muameleci; O biçim; Otobüs; Patlak istepne; Ruspik; Sırma; Tam dizel; Tamir atelyesi; Uçak; Vırvır; Yarım dizel; Yolsuz. Ayr. bk. FAHİŞE.
OROSPU DÖLÜ Orostopol.
ORTADAN KALDIRMAK *Kaynatma*; Kaynatmak.
ORTADAN KAYBETMEK Deve yapmak.
ORTADAN KAYBOLMA Cızdam; Cızdamlama.
ORTADAN KAYBOLMAK Akmak; Arazi olmak; Bıravlamak; Cızlamı çekmek; Cızdamı kırmak; Toz olmak; Voltasını almak; Yürümek.
ORTAK Hampa; Haver.
ORTAK DAVRANMAK Aşere; Aşereci; Aynı kabağa üflemek; Kabak.
ORTAKLIK. Bk. İŞBİRLİĞİ.
ORTA MALI OLMAK Piyasaya düşmek; Yivi seti kalmamak.
ORTAM, HAL Durum vaziyeti.
ORTAYA ÇIKMAK Afiş olmak; Bombası patlamak; Pasa parola olmak.

ORTAYA KOYMAK Dehlemek.
OSURMA Carta.
OSURMAK Kokutmak. Bk. YELLENME.
OTEL Albergo; Tak tak otel.
OTOMOBİL Asfalt biti; Aspirin; Dörteker; İnek; Karafatma; Seyyar tekke; Şaşı; Takaturist; Taliga; Toplamak; Tos; Toslamak; Yandan çarklı. Ayr. bk. ŞOFÖR.
OTURULACAK EŞYA Kötürüm.
OTURUP KALMAK Oturak olmak.
OYNAK (KADIN, KIZ) Anadolu; Fındıkçı.
OYNAMAK (İSKAMBİL VB.) Çarpışmak; Harp; Hasıra yatmak; Hurda.
OYUNA GELMEK Kolpoya düşmek; Tufaya gelmek.
OYUNA GETİRMEK Dalgaya düşürmek; Kafakola almak; Kafaya almak; Kolpoya düşürmek; Kötüye boğmak; Mandepsiye bağlamak.

Ö

ÖBÜR DÜNYAYA GİTMEK Adres değiştirmek.
ÖBÜR DÜNYAYA YOLLAMAK Adresini değiştirmek.
ÖDEME Toka; Tos.
ÖDEMEK Dikilmek; Elden gelmek; Kesilmek; Sulamak; Sulanmak; Toka; Toka etmek; Tokalamak; Tos; Toslamak; Uçlanmak.
ÖFKELENMEK Bozulmak; Bozum olmak; Fırttırmak; Tilt olmak. Bk. SİNİRLENMEK.
ÖFKELENMEMEK Serin gelmek.
ÖFKELİ Bozuk.
ÖĞRENCİ Apis; Beton; Dede; Deveci; Dönek; Dümenci; Eski memur; Ful casus; Gedikli hafız; İnekçi; Kadayıf; Kaput gitmek; Kaputu kesmek; Kaşalot; Kaynatmak; Kazık; Kefal; Kefal tutmak; Kuşlamak; Maç anlatmak; Marşal; Marşal yardımı; Morfin koymak; Otlak; Otlamak; Palas geçmek; Piyango çekmek; Posta kaldırmak; Röntgen; Röportaj; Simit; Takıntı; Takmak; Tırlamak; Topçu; Topu atmak; Tophane güllesi; Torpil; Toto oynamak.
ÖĞRETMEN Kobra; Kontes; Piyango çekmek; Ramses; Sıfırcı; Takmak; Tintin.
ÖĞÜN Habe.
ÖĞÜT VERMEK Diskur geçmek.
ÖLDÜRMEK Adresini değiştirmek; Cızdamı çektirmek; Çivilemek; Eşek cennetine göndermek; Giravat; Giravat yapmak; Giravata getirmek; Götürmek; Harcamak; Hayatını kaydırmak; İfade verdirmemek; İki seksen uzatmak; İmamın kayığına bindirmek; Kakırdatmak; Kaydını görmek; Kaynatmak; Kırt; Künyesini silmek; Leş yapmak; Leşi olmak; Mıhlamak; Mort etmek; Mortlatmak; Nallamak; Şişlemek; Tahtalı köye yollamak; Temize havale etmek; Temizlemek; Toz etmek; Ufalamak; Uzatmak; Yemek; Zımbalamak.
ÖLDÜRÜLMEK Duası okunmak; Kaynamak.
ÖLECEK DURUMDA OLMAK Azrail'e bir osuruk borcu kalmak; Bitik.
ÖLMEK Adres değiştirmek; Ayakları önde gitmek; Bok yoluna gitmek; Cartayı çekmek; Cartlamak; Cavlağı çekmek; Cavlamak; Cızdam; Cızdamı çekmek; Cızdamlama; Cicoz; Cicozlamak; Çıngırağı çekmek; Deriyi tuzlamak; Duası okunmak; Hacı Pintoros'a kavuşmak; Hayatı kaymak; Hayfa gitmek; İfadesi tamam olmak; İki seksen uzanmak; İmamın kayığına binmek; Kakırdamak; Kalıbı değiştirmek; Kalıbı dinlendirmek; Kaynamak; Kuyruğu titretmek; Mortlamak; Morto olmak; Mortuyu çekmek; Nalları atmak; Nalları dikmek; Niyazi; Niyazi olmak; Papazı bulmak; Papazı göt altında bulmak; Postayı çekmek; Sıfırı tüketmek; Son posta; Son postayı yapmak; Tantuna gitmek; Taşlı köyü boylamak; Tıngırdamak; Tırlamak; Uyumak; Uzanmak; Zıbarmak.
ÖLÜ Kayıp; Mort; Mortu; Morto; Temiz; Tipten kayıp.
ÖLÜM Beyaz ölüm; Carta; Cızdam; Cızdamlama; Cicoz; Mort; Morti; Morto; Son posta; Uyku.

ÖLÜMCÜL HASTA Yolcu.

ÖNEMSİZ Çurçur; Ebegümeci; Eşek osurmak; Fasafiso; Hava civa; Havagazı; Keten tohumu; Kıçı kırık; Kıçımın kenarı; Koftiden; Külüstür; Paspal; Pofyoz; Sikilmiş; Soğan başı; Vızıltı. Bk. DEĞERSİZ.

ÖNEM VERMEK Gılırında olmak; İplemek; Piyasaya almak; Sallamak; Siklemek; Siki kalkmak; Sikinde olmak; Sikmek; Şan vermek; Takmak.

ÖNEM VERMEMEK Anasını satmak; Boş geçmek; Boş koymak; Hasbi geçmek; Haylamamak; Keşlemek; Keşten gelmek; Kim ipler Yalova kaymakamını; Kim siker; Matrağa almak; Migros'a vermek; Pas geçmek; Reçete yazmamak; Sallamamak; Sermek; Sikimden aşağı Kasımpaşa; Sikine sallamamak; Siktir etmek; Taşağa almak; Taşak geçmek; Tonel geçmek; Yan sallamak.

ÖPMEK Bademciğini almak; Bademcik ameliyatı; Bal almak; Diş çekmek; Öperlemek; Yemek; Yumulmak.

ÖPÜŞ Lapuş.

ÖPÜŞMEK Çeyreğe muz; Çıtır yapmak; Emişmek; Lapış; Lapuş; Öperlemek; Yiyişmek.

ÖVMEK (ABARTARAK) Bokunda boncuk bulmak; Sıvamak; Yağ. Bk. DALKAVUKLUK.

ÖZDENETİMİNİ YİTİRMEK Civataları gevşemek; Dağıtmak; Fırttırmak; Frenleri boşaltmak; Hent; Hınt; Kafayı sıyırmak; Kafayı üşütmek; Kafayı yemek; Manyamak; Sarmak; Sıpıtmak; Sıpıttırmak; Sıpıtıvermek; Süper manyak; Tozutmak; Üşütmek; Vidaları gevşemek; Yörüngeye girmek; Zır zır. Ayr. bk. ŞAŞIRMAK.

ÖZENLİ Kokorozlu; Meraklı turşucu; Şekil yapmak.

ÖZEZER (KİMSE) Mazo.

ÖZLEMEK Muş çekmek. Ayr. bk. İMRENMEK.

ÖZÜRLÜ (MAL, NESNE) Anadolu.

P

PADİŞAH Turalı.

PAHALI (LOKANTA, DÜKKÂN VB.) Kazık; Kazık marka.

PAPAZ Dızgallı; Makaryos; Mortucu; Mumcu; Mum hırsızı.

PARA (PARA TÜRLERİ, BİRİMLERİ) Arım; Alaman; Apop; Arpa; Asker; Balya; Barbunya; Belde; Berde; Binalı; Bit; Camili; Con; Cumhuriyet; Çanak; Çarşaf; Çentez; Çıkıntı; Çilingir; Çorba; Damgalı; Dekarya; Dırav; Direk; Diyari; Dolma; Dökme; Dörek; Döviz; Duka; Evlek; Evleklik; Fasulye; Fatihli; Fıngır; İmzalı; İp; Japon; Kafa; Kapik; Kayma; Keçili; Kefe; Kemik; Kene; Kınalı; Kleopatra; Konyalı; Köprülü; Kudur; Kurt; Kurtlu; Küflü; Müço; Madara; Mal; Malama; Manda gözü; Mangır; Mangiz; Mavro oskisi; Mazın; Memet; Mor; Oski; Ömür; Özal Altını; Paçaroz; Pap; Paps; Papel; Patagos; Patagoz; Patakos; Patpat; Pembe; Pul; Rotka; Sakal; Sakallı; Sipali; Sipari; Spali; Spari; Taban halısı; Taş; Teklik; Tıkır; Tıngır; Trink; Turgut; Tüy; Yarım; Yeşil; Yol.

PARA (YABANCI PARALAR, DÖVİZ) Alaman; Asker; Çekik; Çeyrek; Çıngarlı moruk oskisi; Çukulata; Gaco oskisi; Gül; Hacı; Hurma; Kıraliçe; Kız; Makarna; Papaz; Şll; Şilte; Tam; Yarım; Yeşil; Yeşil paçaroz; Yoğurt; Yugo.

PARA ALMAK Sipali alıkmak.

PARACA GÜÇLÜ Eminoğlu.

PARA ÇANTASI Cep astarı.

PARA DESTESİ Balya.

PARA İSTEMEK, BORÇ İSTEMEK Yol asılmak.

PARA KAZANMAK Dişine mangır değmek; Mangiz tutmak; Sipali alıkmak; Taş tutmak; Tüylenmek; Yollanmak; Yolunu bulmak. Bk. KAZANMAK.

PARALI (KİMSE) Berdeli; Bitli; Kalın; Sağlam; Sucuk; Tıkırı yerinde olmak; Tüylü; Yağlı; Yollu; Yüklü. Ayr. bk. ZENGİN.

PARALI MÜŞTERİ Baro; Baru.

PARASI BİTMEK Tırıllamak.
PARASI BİTMEK (KUMARDA) Boşalmak; Elemek.
PARASIZ (ELDE EDİLEN ŞEY) Anafor; Anafordan; Avanta; Avantadan; Beleş; Beleşten; Haybe; Pilaçka. Ayr. bk. BEDAVA.
PARA SIZDIRMAK Yolmak.
PARASIZ GECELENEN YER Allah kerim yeri.
PARASIZ (KİMSE) Bitli; Bozum; Hafif; Hafiflemek; Hasta; Kokoros; Kokoroz; Kokoz; Kokozluk; Kokoz pilakisi; Kösele; Temiz; Teneke; Terso; Tığlı; Tıngır; Tın tın; Tırıl; Yolsuz; Zil; Zilyoner.
PARASIZLIK Ayazlamak; Kokozlamak; Kokozluk; Tersoluk; Tersoya düşmek; Tın tın ötmek; Tırıl kalmak; Tırıllamak; Uyuzlanmak; Uyuz olmak; Zillik.
PARA VERMEK Bayılmak; Çıkıntı; Çıkıntı yapmak; Kesilmek; Kırpılmak; Parmak oynatmak; Sökülmek; Sulamak; Sulanmak.
PARAYA GEREKSİNİMİ OLMAK Sipali alıkmak.
PARÇA ESRAR Cıgaralık.
PARLAK SÖZ Armalı.
PARMAK ATMA Pandik.
PATRON Üst.
PAY Mano.
PAYLAMA Alabanda; Alabandayı çekmek; Arma; Bozuk atmak; Çivi; Çivi atmak; Esmek; Esmek yağmak; Ezan okumak; Faul vermek; Fırça; Fırçalamak; Gıcırdamak; Giydirmek; Harcını vermek; İngiliz arması; İtin götüne sokmak; Kamış atmak; Kamış koymak; Parpara; Saparta; Şarlamak. Bk. AZAR; AZARLAMA.
PAYLANMAK Alabandayı yemek; Fırça yemek; Parpara yemek. Bk. AZARLANMAK.
PAYLAŞAN (KİMSE) Aşereci.
PAYLAŞMA Aşere.
PAZARLIK Kıyışmak.
PEDER Moruk.
PEDERASTİ İnce zenaat.
PEDOFİL Çocukçu; Kürdancı; Sübyancı.
PEDOFİLİ Çocukçuluk.
PEK Acayip.
PEK BEĞENMEK Dibi düşmek.
PEK BERBAT Bok üstü bok.
PEK BÖN Şalgam tarlası.
PEK ÇILGIN KİMSE Süper manyak.
PEK, ÇOK; İYİ, İYİCE Acayip.
PEK HEVESLİ OLMAK Kıç atmak.
PEK İNCE Fiyangolu.
PEK İYİ BİR DURUMDA OLMAK Siki taşağına denk olmak.
PEK KÖTÜ BİR DURUMA DÜŞMEK Duman olmak.
PEK NEŞELİ OLMAK Dört köşe olmak; Sekiz köşe olmak; Siki götünde trampet çalmak.
PEK ÖFKELENMİŞ Fitil; Fitil açma.
PEK UYGUN OLMAK Kıyak kaçmak.
PENÇE Hamça.
PENİS. Bk. ERKEKLİK ORGANI.
PEPE, KEKEME Gâvur bozuntusu.
PERİŞAN Duman; Duman çökmek; Haşat.
PERİŞAN DURUMA GETİRMEK Pilaki yapmak.
PERİŞAN ETMEK Duman etmek.
PERİŞAN OLMAK Duman olmak; Süt.
PESOTEYE (BİR TÜR UYUŞTURUCU) Ay ışığı; Kaktüs; Kaynana dili; Küçük şef; Mehtap; Yarım ay. Ayr. bk. UYUŞTURUCU MADDE.
PEŞİN Tıkır; Tiko.
PEŞTEMAL Edeplik.
PEYNİR Tuzlu kauçuk.
PEYOTL Kaktüs; Kaynana dili; Küçük şef.
PEZEVENK Alfons; Am biti; Ambulans; Armatör; Astik; Çiçekçi; Dasnik; Dümbelek; Dümbük; Esnaf; Gandici; Hafız; Kaz; Kerrut; Kertenkele; Kodoş; Kuşçu; Markacı; Markacıoğlu; Meyaneci; Meyancı; Muameleci; Mütayit; O.; Organizatör; Orospu sülüğü; Otelci; Pezo; Puşlavat; Tayıncı; Telefoncu; Toycu; Zozik. Ayr. bk. DOST.
PEZEVENKLİK ETMEK Bilet kesmek; Çalıştırmak; İnce zenaat; İşletmek; Kahpe karı kasığında yatmak; Meyancılık; Tayıncılık; Toyculuk.
PISIRIK Götsüz; Layt erkek.

PİÇ (BABASI BELİRSİZ ÇOCUK) Cumartesi çocuğu; Çulgerme; Fır; Fırlama; Götten fırlama; Gündüzleme; Hanım evladı; Kaçıntı; Kapı aralığı; Kopil; Merdiven yapması; Onun bunun çocuğu; Yandan fırlama.

PİNTİ Demir hindi.

PİS (DURUMDA OLMAK) Bok götürmek; Kaşar; Kaşar peyniri; Kenef; Tahretsiz.

PİŞTİ Pişpirik.

POKER Bop bop; Dört yüz; Temiz; Temiz çevirmek.

POKER OYNAMAK Pot attırmak; Temiz çevirmek.

POLİS AA; AO; Araklamak; Aynasız; Bıyıklı; Dayı; Enişte; Gelin alıcılar; Geştapu; Hırs zarbo; Horoz; Kaldırım kargası; Kalpakçı; Keş; Kuruş; Paparon; Patburun; Ramazan; Ramo; Saltat; Saylonlu; Yovakim; Zarbo; Zarvo. Bk. GÜVENLİK GÜÇLERİ.

POLİS ARACI AA; AO.

PORNOGRAFİK DERGİ, ÖZELLİKLE FİLM Miki.

PORTFÖY Cep astarı; Çarık; Fol.

POUND Gaco oskisi; Kıraliçe; Kız.

PREZERVATİF Balon; prezo.

PROSTATLI, YAŞLI (ADAM) Damlacı.

PSİLOBİNE Kutsal mantar.

R

RAHATLIK Akort. Bk. ERİNÇ.

RAHATSIZ EDİCİ DAVRANIŞ Kıllık.

RAHATSIZ ETMEK Götüne batmak; Kafa sikmek; Kafa ütülemek; Kaşıntı tozu; Uyuz etmek.

RAHATSIZ OLMAK Tilt olmak.

RAKI Akyazılı; Anzarot; Apeki; Carmak; Carmakçur; Dem; Duziko; Düz; Fahrettin Kerim; Gıravatlı; İmam suyu; İslim; İstim; Pırna; Pırne; Piiz; Piriz; Piyiz; Piyz; Süt. Ayr. bk. İÇKİ.

RAKI İÇMEK Carmakçur yapmak; İstimini almak; Piyiz kaymak (yapmak); Piyizlenmek. Ayr. bk. İÇKİ İÇMEK.

RAKS MÜZİĞİ Keriz havası.

RANDEVUEVİ Dükkân; Kırmızı fener; Koltuk; Komple; Mektep; Üniversite; Yaş deri ticarethanesi.

RANDEVUEVİNE GİTMEK Uçuşa gitmek.

RANDEVUEVİNDE ÇALIŞAN KİMSE Sermaye.

RASTGELE KURULAN CİNSEL İLİŞKİ Yolcu işi.

RASTLAMAK Bindirmek.

RAZI ETMEK Tava getirmek; Tav etmek.

RAZI GELMEK İstifil olmak.

RAZI OLMA Mum.

RAZI OLMAK İstifil olmak; Mum.

REHİN Denilo; Denk.

REKTUM Fırın; Kömürlük; Kuyu. Bk. ANUS.

RESEPSİYON. Bk. DANIŞMA.

RESTAURANT Resto.

REVONAL Takviyeli.

REZALET Papazı kaçırmak.

RİSKLİ Yaş.

RİYA Dubara.

RİYAL Hacı; Hurma.

ROHYPNOL Beyaz bomba; Manda deviren; Samet.

ROL YAPMAK Ayağına yatmak; Ayak; Ayak çıkmak; Ayak atmak; Ayak koşmak; Poz kesmek; *Racon kesmek*; *Yol yapmak*.

ROMANTİK Ormantik.

RÖNTGENCİ Bk. GÖZETLEYİCİ.

RUM Balama.

RUS KADINI Haraşo.

RÜŞVET Ahmet Çavuş; Anahtar; Bıyıklıya piyaz vermek; Binyediyüzonbeş; Çorba; Eşantiyon; Farfarallu; Gagayı ıslatmak; Kalite; Kaparoz; Kaparozcu; Kaparoz etmek; Kaparozlamak; Köfte; Köfteci; Mama; Mamalanmak; Manifesto; Mano; Mideci; Parmak oynatmak; Parmak oynatılmak; Sakal; Sakal atmak; Torba; Torbacı; Yamyam; Yem; Yiyici. Ayr. Bk. HARAÇ.

RÜŞVET ALMAK Gagayı ıslatmak; Kaparozlamak; Mamalanmak.

RÜZGÂR (ÇOK SERT ESMEK) Kafa koparmak.

S

SAAT Arma; Değirmen; Yel değirmeni; Yollar.
SABAHÇI KAHVESİ Allah kerim yeri.
SABİKA Fotoğraf olmak.
SABIKALI Kırdı kaçtı.
SABRI KALMAMAK Sıfırı tüketmek.
SAÇMA Abidik gubidik; Gıcırı bükme; Zamzum etmek.
SAÇMA YANITLAR Cacık mı? Cart; Cart kaba kâğıt; Fasulye mi dedin; Ispanak mı dedin?; Yoğurt mu?.
SAÇMALAMAK Tozutmak; Üşütmek.
SADE KAHVE Yandan çarklı.
SADIK Avanos.
SADRAZAM Hatem.
SAF Hafız; Naval.
SAF ÇAPKIN Keşsavak.
SAFİZM Ablacılık.
SAF KİMSE Haybeci; Hıyarto; Kayarto; Keklik; Keriz.
SAĞ Sancak iskele.
SAĞCI Salak.
SAĞIR Duvar.
SAĞLAM Beton.
SAĞLAMA ALMAK Altı kapıya almak; Altı kapıya bağlamak.
SAĞLAMAK Düzeltmek; İyi etmek; Kaparoz etmek; Kaparozlamak.
SAHİPLENMEK Hacılamak; Kapaklamak; Üstüne yatmak; Üzerine yatmak.
SAHİP OLMAK Cukkalamak; Kapaklamak.
SAHTE Dandik; Dandikten; Madara; Madi; Uydurmasyon.
SAHTE BAKİRE Anasının kızı.
SAKAL Dızgal; Gerdan süpürgesi; Kırçoz; Süpürge; Tarika; Tirika; Trika; Trikacı; Tüyü bozuk.
SAKALI ÇIKMAMIŞ Manti.
SAKALI GÖĞSÜNDE (ERKEK) Fenerli.
SAKALLI (KİMSE) Dızgallı; Fenerli.
SAKALSIZ BIYIKSIZ, TÜYSÜZ KİMSE Palabıyık.
SAKARCA HAREKETLER YAPMAK Götüyle deve izi yapmak.
SAKLAMAK Sota; Sotada bırakmak; Sotalamak; Zula; Zulacı; Zulacılık; Zula etmek; Zulalamak; Zulaya atmak.
SAKLANMAK Arazi olmak; Zula olmak.
SALAK. Bk. APTAL.
SALDIRGAN Şil; Şiloz.
SALDIRMAK Ihtırmak. Ayr. bk. HÜCUM ETMEK.
SALHANE Kızılırmak.
SAMİMİLİK Enseye tokat göte parmak; Göt tokuşturmak.
SANDALYE, TABURE VB. OTURULACAK EŞYA Kötürüm.
SANRI GÖRMEK Yörüngeye girmek.
SANSÜR Makas atmak; Makaslamak.
SAPITMAK Tozutmak.
SARHOŞ Akıntı çağanozu; Asorcu; Asorlu; Bekri; Bulut; Çağanoz; Dut; Dut gibi; Elli dirhem; Evliya; Filispit; Fitil; Hayalet; Kafasını açmak; Kafayı kırmak; Kafayı kıyak yapmak; Kandil; Kelle; Kelle kebap; Kırba; Kozmonot; Küfelik; Küp; Leylâ; Mastor; Matiz; Mazot; Metizmenos; Narkoza girmek; Paşa; Pestil; Pilot; Piyzan; Piyzanter; Taş gibi;Tayyare; Tıpa; Tinton; Turşu; Tütsülü; Uçak; Uçuk; Vapur; Vilispit; Yüklü; Zom; Zurna. Ayr. bk. AYYAŞ.
SARHOŞ DOLANDIRMA Matizcilik.
SARHOŞLUK Dalga; Deveye binmek; Harman; Hay; İstim tutmak; Jilet olmak; Jüt olmak; Kafa; Kafası dumanlı olmak; Kafası kıyak olmak; Kafa tütsülenmek; Kafa yapmak; Kafayı bulmak; Kelle olmak; Koma; Mastorlamak; Matizlemek; Matiz olmak; Moz olmak; Nal gibi olmak; Nokta olmak; Olmak; Orsa boca; Parazit yapmak; Patlamak; Pervaz etmek; Peygamber olmak; Sızaki; Trip; Tutmak; Uçmak; Uçuş; Vayb; Yörüngeye girmek; Yüklenmek; Zomlamak. Ayr. bk. AYYAŞ; İÇKİ İÇMEK.
SARILMAK Asılmak; Kütürdetmek.
SARIŞIN Tüyü bozuk.
SARKINTILIK Fort; İskele almak; Karga taşlamak; Pandik; Pandik atmak; Pandikçi; Pandik çekmek; Parmak yemek; Peniz atmak; Peşrev; Peşrev atmak; Saraka;

Sarkmak; Sulanmak; Sulantı; Tavuğuna kışt demek; Uzanmak.

SATAŞMAK Omuz vurmak.

SATICI Doktor.

SATILMAK Mektep edilmek.

SATIŞ Mektep.

SATMAK Dehlemek; Mektebe başlatmak; Mektep; Mektep etmek; Okutmak.

SAVCI. Bk. HUKUKÇU.

SAVMAK Migros'a vermek; Sıpıtmak.

SAVRUK Alabarda.

SAVULUN Varda.

SAVURGANLIK Mangiz eritmek.

SAVUŞMAK. Bk. GİTMEK, KAÇMAK.

SAVUŞMASINI SAĞLAMAK Fertikletmek.

SAYGISIZ Lâlebali.

SAYISIZ Tonla.

SEÇMEK Boy etmek.

SELAM Pat çakmak; Pata çakmak; Patayı çakmak.

SERBEST Averta.

SERKEŞ Bitik; Mayın.

SERMAYE. Bk. ANAPARA.

SERSEM Ablavut; Abullabut; Beygirof; Hafız; Hır; Keş; Şaşkoloz; Tırı vırı.

SERSEMLEMEK Şabanlaşmak.

SERSERİ Âdem Baba; alabarda; Apaş; Bandırasız; Bitik; Götü açık; İpi kırık; İpsiz; İstinga; İt kırıntısı; Mayın; Peykeci; Peyke kurusu; Sapı silik; Serseri mayın.

SERTLEŞME (ERKEKLİK ORGANI) Beton; Çadır kurmak; Kaldırmak; Sidik zoru; Uyanmak; Üç ayak.

SESLENİŞ Bk. HİTAP.

SEVDA Tariz.

SEVDALANMAK Abayı yakmak.

SEVDALI Bitik.

SEVDALI(LAR) Tarizan.

SEVDAYA DÜŞMEK Çarpılmak.

SEVGİLİ Aftos; Aftoz; Dalga; Dalga motor; Dava; Kırık; Kız; Manita; Mintoni. Bk. ÂŞIK.

SEVİMSİZ (KİMSE) Pislik; Uyuz.

SEVİMSİZ ŞEY Sinir spor.

SEVİNDİRMEK (BİRİSİNİ) Ağzını paça etmek.

SEVİNMEK Ağzı paça olmak; Dört köşe olmak; Sekiz köşe olmak; Sekiz olmak; Siki götünde trampet çalmak.

SEVİŞME Aganigi; Aganigi maganigi; Elleşmek; El peşrevi; Fırça; Fırçalamak; Fular; Kapışmak; Kayışmak; Köfte; Köfteci; Köfte yapmak; Mincano fare; O duraktan iş almak; Peşrev; Peşrev atmak; Sandöviç; Sandöviç yapmak; Santrayı geçmek; Tesbih çekmek; Yıkama yağlama. Ayr. bk. CİNSEL İLİŞKİ.

SEVK Posta.

SEVK EDİLEN KAÇAK EŞYA Cenaze.

SEVK EDİLMEK Posta olmak.

SEVK ETMEK Postalamak.

SEVMEK Abayı yakmak; ayıklamak. bk. ÂŞIK OLMAK.

SEYREK BIYIK Kenef sazlığı.

SEYYAR. Bk. GEZİCİ.

SEYYAR ESNAF Ayakçı.

SEZME (DURUMU) Çakoz.

SEZMEK Çakallamak; Çakal olmak; Çakmak; Çakoz etmek; Çakoz olmak.

SIÇMAK Kakiz naşlatmak; Papaza borcunu ödemek.

SIFIR Zöfür.

SIFIRLANMA DURUMU Turna.

SIFIRLANMAK Turna olmak.

SIKI FIKI YAŞAMAK Göt tokuşturmak.

SIKIŞTIRMAK Altı kapıya almak; Altı kapıya bağlamak.

SINAMAK. Bk. DENEMEK.

SINAVI ERTELETMEK Kaynatma; Kaynatmak.

SINIFTA BIRAKMAK (ÖĞRETMEN) Çaktırmak.

SINIFTA KALMAK (ÖĞRENCİ) Çakmak; Çift dikiş; Çift dikişli; Çifte kavrulmuş; Gümlemek; Kadayıf; Takmak.

SIRAYA GİREREK CİNSEL İLİŞKİDE BULUNMAK Turnike.

SIRNAŞIK. Bk. YILIŞIK.

SIRNAŞMAK Balta olmak; Sarkmak; Şırnamak; Yavşamak.

SIRT Davlumbaz.

SIRTARMAK İbik kaldırmak; Palazlanmak.

SIRT ESKİCİSİ Mahalleci.

SIRT VERMEK Ötmek; Yırtılmak; Yırtmak.
SISKA Bakımsız herkül; Bakımsız tarzan; Çalı; Çir; Götsüz; Kakanoz; Kemik; Sam yeli vurmuş; Mayıs çirozu.
SIVI AFYON Tentür.
SIVIŞMAK Bıravlamak; Çözülmek; Fertiği çekmek; Fıymak; Voltasını almak; Yan çizmek. Bk. KAÇMAK.
SİGARA Afyonu patlatmak; Asfalya; Bıgı; Boş; Ciğerleri bayram etmek; Coynt; Çeke çeke fıtık olmak; Çıkıntı; Çıkıntı yapmak; Çifte telli; Duman; Duman çökmek; Emzik; Esrar kesmek; Gotik; İzmarit; Kanser; Kebabiye; Kefal; Kefal tutmak; Kırk ambar; Malbora; Malborya; Malbuş; Mazot; Mazot almak; Mazotu yerinde olmak; Palamut; Portakallı; Sarma; Sipar; Sipi; Sipsi; Tirfil; Torik; Uçlu; Üç kâğıtlı; Yonca.
SİGARA (ESRARLI) Bıgı; Coynt; Cuk; Çarşaf; Çiftetelli; Çift kâğıt; Çift kâğıt yapındırmak; Dolma; Dolu; Dört kâğıtlı; Duman; Duman altı olmak; Joint Kinin; Öldürmek; Sarma; Sipsi majör; Soğutmak.
SİGORTA Asfalya.
SİLAH. Bk. KESİCİ ARAÇLAR, TABANCA.
SİLAHLI (KİMSE) Dolu.
SİLAHSIZ (KİMSE) Boş.
SİNEMA FİLMİ (İLGİLİ KAVRAMLAR) Blok; Dönme; Döşemecilik; Parça; Şanzıman.
SİNİR BOZMAK Tik atmak.
SİNİR BOZUCU (OLMA) Gıcık; Gıcık olmak; Sinir spor; Su kaçırmak; Tik; Uyuz etmek.
SİNİRLENDİRMEK Afyonunu patlatmak; Fıtık; Fıtık etmek; Gıcık; Gıcık vermek; Kafasını bozmak; Tik atmak; Uyuz etmek.
SİNİRLENMEK Asabatı bozulmak; Bitleri eşek olmak; Bora patlatmak; Bozuk atmak; Bozulmak; Bozum olmak; Fırttırmak; Fıtık olmak; Fıttırı vermek; Gebermek; Gıcık kapmak; Gıcık olmak; Hasta olmak; Hortlamak; Kabız olmak; Kıl olmak; Poyraza çevirmek; Sigortası atmak; Tıkacı atmak; Tilt olmak; Uyuzlanmak; Uyuz olmak.
SİNİRLİ Bozuk; Fıtık; Fitil; Hasta; Uyuz.
SİNMEK Arazi olmak.
SODOMİST Arkacı; Âmetçi; Bohçacı; Dipçi; Düğmeci; Gerici; Götçü; Halkacı; Küfeci; Lağımcı; Pilavcı; Popocu; Sıfırcı; Şişeci; Yüksükçü. Ayr. bk. EŞCİNSEL (ERKEK, AKTİF).
SOĞUK Ayaz Paşa kola çıkmak.
SOĞUKKANLI OLMAK Ağır gelmek; Serin gelmek; Yavaş gelmek.
SOĞUK (KİMSE). Bk. ASIK SURATLI.
SOL Sancak iskele.
SOLCU Solak.
SOLDAN Sancak iskele.
SOLDAN SAĞA ALMAK Vites değiştirmek.
SON (SONUÇ) Finito; Hatice'yi bırak neticeye bak; Sağlama gitmek; Yekûn çekmek.
SONEK –Aki; –Iz; –İz; –Masyon; –Mento; –O; –Oş; –Oz; –Tion; –Uz; –Üz.
SON VERİLME Mayna.
SON VERİLMEK Mayna olmak.
SON VERMEK Mayna etmek.
SON YUDUMU İÇMEK Cura; Cura çekmek.
SOPA Çakanoz.
SORUN Durum vaziyeti.
SOSYAL DEMOKRAT Solak.
SOSYALİST Solak.
SOYGUNCU Bulgurcu; Kementçi; Tatulacı. Bk. HIRSIZ.
SOYGUNCULUK Sövüşçülük. Bk. HIRSIZLIK.
SOYMAK (GİYSİLERİNİ ÇIKARMAK) Piliç yolmak.
SOYTARI Kaşmer.
SOYULMAK (BİR ŞEYİ ÇALINMAK) Çarpılmak; Karmanyolaya gelmek; Sağılmak; Sağmak; Tufaya gelmek.
SOYUNMAK Fayrap; Fayrap etmek; Fayraplamak; İstinga; Muz gibi olmak.
SÖVGÜ Zımpara.
SÖVMEK Kayarlamak. Bk. KÜFRETMEK.
SÖVMESİNE YOL AÇMAK Bayramlık ağzını açtırmak.
SÖYLEMEK Akoz etmek; Akozlamak; Anırmak; Bibemek; Bit atmak; Bitini dökmek; Bitlemek; Cerlemek; Ceviz açmak; Ergan etmek; Eşek osurmak; Fıs geçmek; Kulak delmek; Laf sıçmak; Martaval atmak;

Okumak; Ötmek; Peniz etmek; Penizlemek; Penizleşmek. Ayr. bk. GEVEZELİK; HABER; KONUŞMAK.

SÖYLENMEK Nağme yapmak.

SÖYLEŞME Peniz.

SÖYLEŞMEK Çene atmak; Kaynatma; Kaynatmak; Penizleşmek.

SÖYLEYECEĞİNİ UNUTUVERMEK Teklemek.

SÖZ Kantin; Katakofti; Kofti; Nağme; Penis; Peniz; Perdah; Piyaz; Ustura.

SÖZLE SATAŞMAK Peniz atmak.

SÖZLÜ SINAV Röportaj.

SÖZ SÖYLEMEK Peniz alıkmak.

SÖZÜ DİNLENMEK Raconu olmak.

SÖZÜ FAZLA UZATMAMAK Gaz kesmek.

SÖZÜ KISA KESİP SONUCA GELMEK Kaseti sarmak.

SÖZÜNE SON VERMEK Yekûn çekmek.

SÖZÜNÜ KESMEK Taş koymak.

SÖZÜNÜ TUTMAMAK Kıvırmak; Kıvırtmak.

SÖZÜ UZATMAK Macunlamak; Urgan etmek.

SÖZÜ YANLIŞ ANLAMAK Götünden anlamak.

SPERMA Kafa suyu. Bk. MENİ.

SPOR Kesmek.

STADYUM Hastane; Teksas.

STERLİN Gaco oskisi; Gargılı; İngiliz; Kıraliçe; Kız.

STOP Mayna.

SUBAY Astek; Gazozcu.

SUÇLU (SUÇLANAN) Göt altına gitmek.

SUÇSUZ (OLMAK) Camiden gelmek.

SULANDIRMAK Girgira getirmek.

SULU (KİMSE) Maya.

SULULUK ETME Sulantı.

SUSKUN (KİMSE) İspinoz.

SUSMAK Ağzının kaytanını çekmek; Akoz etmek; Gagayı kısmak; Gaz kesmek; Kım; Pırtı (çenen pırtı); Uskut; Uskutlamak; Uskut etmek.

SUUDİ ARABİSTAN PARA BİRİMİ Hacı; Hurma.

SÜMÜK Hap; Hapçı; Hap yapmak; Köşeli; Tatak yapmak; Yuvarlamak.

SÜNEPE Pangodoz.

SÜNNET Kopsi kefali etmek.

SÜNNET EDİLEREK ALINACAK BÖLÜM Kusur.

SÜNNET OLMAMIŞ ERKEK Kabuklu.

SÜNDÜRMEK Urgan etmek.

SÜREKLİ Deliksiz; Pasa; Sıvırya; Şakır şukur.

SÜREKLİ CİNSEL İLİŞKİYE GİREN (KİMSE) Çalışkan.

SÜREKLİ DOYUMSUZ (KİMSE) Abaza; Abazan; Habaza; Habazan.

SÜREKLİ DÖVMEK Ver etmek.

SÜREKLİ GEVEZELİK ETMEK İplikçi karının götü gibi ötmek.

SÜREKLİ GÜLMEK Vidaları gevşemek.

SÜREKLİ HİLEYE GELEN KİMSE Papel ağacı.

SÜREKLİ KULLANILMIŞ OLMAK Bir kulağının arkası kalmak.

SÜREKLİ KÜFRETMEK Defteri kebirden okumak.

SÜREKLİ MÜŞTERİ Takılgan; Takılmak.

SÜREKLİ SARHOŞ Tekel bayii.

SÜREKLİ YELLENMEK Telgraf çekmek.

SÜREKLİ YENİLEN KİMSE Çay ağacı; Gazoz ağacı; Kahve ağacı.

SÜREKLİ ZÜĞÜRT OLMAK Açlıktan götü örümcek bağlamak.

SÜRGÜN ETMEK Künyesini silmek.

SÜRMEK (OTOMOBİL VB.) Direksiyon sallamak.

SÜRTÜK İşporta.

SÜRTÜNMECİLİK (FROTTORİZM) Dümenine geçmek; Fort; Fortçu; Kasnaklamak; Kertmek; Otobüsçü; Yedeğine almak.

SÜRÜCÜ Makasçı; Taligatör. Bk. ŞOFÖR.

SÜSLÜ Armalı; Covino; Fiyangolu; Kokorozlu.

SÜTYEN İkizlere takke.

SÜZME AFYON Şıra.

SÜZMEK Alıkmak; Kerteriz etmek.

SÜZÜLMÜŞ AFYON Şıra.

Ş

ŞAKA (ŞAKACI, ŞAKADAN) Festival; Filim; Filimci; Gır; Girgır; Girgırına; Kürün; Küründen; Madiden; Matrağına; Matrak; Trafik geçmek.

ŞAKACI Festival; Filim; Filimci; Numara.
ŞAMAR ellialtı; Pendifrank; Tingoz.
ŞAMAR VURMAK Gümlemek.
ŞANS Arabı gülmek; Arap; Bal; Balık tutmak; Kırık; Şeytan; Şeytanı bol olmak; Şeytanı uyanmak.
ŞANSLI Balıkçı; Ballı; Götüyle balık yakalamak.
ŞANS OYUNLARI (PİYANGO VB.) Enayi vergisi; Ayr. bk. KUMAR.
ŞANSSIZLIK Götten doğmak.
ŞANTAJCI Şantör.
ŞARAP Dem; Garmircur; Hamal; Köpeköldüren. Ayr. bk. İÇKİ.
ŞARAP DÜŞKÜNÜ Köftün.
ŞARLATAN Kampanacı.
ŞAŞI Şaşkoloz.
ŞAŞIRMAK Abliyi bırakmak; Aklı durmak kıçı tavana vurmak; Aklı fırtmak; Allahını şaşırmak; Feleği şaşmak; Feriştahını şaşırtmak; Göt olmak; Habibi şaşmak; Hayretleri şaşmak; Hayretler mütemadiyen; İstavrozunu şaşmak; İyi mi; Kaseti sarmak; Partallamak; Salozlaşmak; Şapşırmak; Şamşırmak; Şaşı olmak; Yan gelmek. Ayr. bk. ÖZDENETİMİNİ YİTİRMEK.
ŞAŞKIN Hindi; Şaşı; Şaşkoloz.
ŞEKERLİ KAHVE Ortanın sağı.
ŞENLİK Salamurya. Bk. EĞLENCE.
ŞENLİKLİ OLAY Festival.
ŞEY Aftos piyos; Alafortanfoni; Dalga motor; Zamazingo; Zamkinos; Zamkinoz.
ŞIK Apiko.
ŞIRINGA Pompa.
ŞİLİN Şil; Şilte.
ŞİRİN GÖRÜNMEYE ÇABALAMAK Kıçının çatalını indirip bindirmek.
ŞİRRET Acur; Şil; Şiloz; Zilli.
ŞİŞKİN DUDAKLI Köfte.
ŞİŞMAN (KİMSE) Bidon; Bok çuvalı; Bok tulumu; Çuval; Dobiç; Fıçı; Göt göbek; Hoşor; Hoşur; Kaşalot; Kırba; Toparlak; Yağ tulumu.
ŞOFÖR Kasap; Kazıklamak; Kilometre açmak; Kilometre doldurmak; Makas atmak; Makasçı; Model değiştirmek; Piston kırmak; Silkelemek; Taligatör; Transit geçmek; Voliye yatmak. Ayr. bk. OTOMOBİL.

T

TABANCA Agir; Âlet; Delikli; Delikli demir; Demir; Döner; Emanet; İfade verdirmemek; Kalbur; Kakanca; Makine; Taahhütlü.
TABANI DELİK AYAKKABI Altıpatlar.
TABİİ. Bk. ELBET.
TABUT Dört kollu; İmamın kayığı.
TADI KAÇMIŞ (ÇAY) Hoşaf.
TAKAS Kamanço; Kavanço; Kavanço etmek; Kavanço edilmek.
TAKMA ERKEKLİK ORGANI Eksik; Protez.
TAKMA GÖĞÜS Protez.
TAKUNYA Bk. NALIN.
TALİH. Bk. ŞANS; ŞANSLI.
TAM Süzme.
TAMAMEN Sapına kadar.
TAMAM MI İyi mi?
TAM KARŞIDAN Bodoslama; Bodoslamadan.
TAM ÖNDEN Kafadan.
TANRI Asvas.
TARAFTAR (SPORDA, FANATİK) Amigo; Hasta.
TARTIŞMA Haraza; Maraza.
TARTIŞMASIZ Deliksiz.
TARTIŞMASIZ GOL Bilezik gibi.
TAŞIYICI (KURYE) Cokey; Hamal; Kuş.
TAŞKIN DAVRANIŞLI Mandıra köpeği.
TAŞRALI Ahlat; Dağlı; Dangıl; Dingil; Hanzo; Hırbo; Kek; Keko; Keşanlı; Kıro; Kırzo; Meşe odunu; Yanbolu; Zongur. Bk. KABA (KİMSE).
TATLI Şurup.
TAVLA (OYUNU) Kemik; Marsık; Marsık kokmak; Marsilya'ya vali olmak; Mıhlama; Yırtılmak; Yuvarlamak. Ayr. bk. ZAR (OYUN ZARI)
TAY Nallı Fatma.
TAZE Taş gibi.
TEAMÜL Racon; Zagon.
TEDİRGİN Hasta; Uyuz.
TEDİRGİN ETMEK Uyuz etmek.
TEDİRGİN OLMAK Kıl kapmak; Tırsmak; Tüylenmek; Uyuz; Uyuz olmak.
TEFECİ Mekacı.

TEHLİKELİ DURUMA GİRMEK Boka sarmak.
TEHLİKELİ İŞ YAPMAK Azrail'e el ense çekmek.
TEHLİKELİ OLMAYA BAŞLAMAK Sakata binmek.
TEK ATMA Endaht.
TEKDİR Saparta.
TEKERLEKLERİ YOLDA İZ BIRAKMAK Kazıklamak.
TEK KİŞİLİK HÜCRE Kapalı.
TEKME (ATMAK) Şüt çekmek; Şütlemek.
TEKRAR İkinci baskı; Kaset sarmak.
TELAŞLANMAK Götü tutuşmak; Hasta.
TELAŞLI Hasta.
TELEFON Kütlemek.
TELEKIZ Telefoncu.
TELE PEZEVENK Telefoncu.
TELEVİZYON ALICISI Enayi kutusu.
TELSİZ Mandallamak.
TEMBEL(LİK) Kıçını kaldıramamak; Taşak yapmak.
TEMELSİZ SÖZ Bom; Kıtırbom; Palavra; Perdah.
TEN Çul; Çuval.
TENEFFÜS (DERS ARASI) Cankurtaran.
TENTURE D'OPİUM Tentür.
TERCÜME ETMEK Peluz etmek.
TERK ETMEK Ekmek; Satmak; Şüt çekmek; Şütlemek.
TERS YÖN Tornistan.
TESBİH Salma.
TESTİSLER Çonçon. Bk. HUSYELER.
TEŞEKKÜR Efharisto.
TETİKTE Alesta; Aleste; Apiko.
TEZAHÜRAT *Fori; Forici.*
TIRAŞ BIÇAĞI Tüydöken.
TIRAŞ OLMAK Kelleye masraf etmek; Yumurta gibi; Yüzünü yıkamak.
TİRYAKİ Keş.
TOKAT (VURMA) Atmak; Beş kardeş; Çakmak; Düşeş; Ellialtı; İçirmek; Kondurmak; Koymak; Pendifrank; Tingoz.
TOPUK Elma.
TOY Alafranganın bebesi; Civciv; Ekmeklik; Götü boklu; Kuzu; Küçük gelmek; Rafadan; Sağmal; Yavru. Ayr. bk. BİLGİSİZ.
TRANSSEKSÜEL Todi; Tornistan; Bk. EŞCİNSEL (ERKEK, EDİLGİN).
TRAŞ OLMAK Yüzünü yıkamak.
TRAVESTİ Gacı; Gaco; Has gacı; Labun; Labunya; Lubin; Lubinya Lubun; Lubunya; Lübinya; Nonoş; Saplı sultan; Şorolo; Şorololuk; Todi; Tv. Bk. EŞCİNSEL (ERKEK, EDİLGİN).
TRAVESTİ ERKEK FAHİŞE Ters motor.
TRAVESTİ VE TRANSSEKSÜELLERİN ÇALIŞTIĞI GENELEV Cici evi.
TREN Kırkayak.
TULUMBACI Düşman.
TURİST Çuvalcı; Nataşa.
TUT, YAKALA Aganta.
TUTARSIZLIK Alâkaya çay demle.
TUTKUN (KİMSE) Hasta.
TUTUKEVİ Aslan yatağı; Dam; Delik; İçeri; Kodes. Bk. HAPİSHANE.
TUTUKLU, MAHKÛM Afçı; Anton; Ezgin; Kışçı; Kışçılık; Muhabbet.
TUZAĞA DÜŞMEK Çaparize gelmek; Çapraza gelmek; Faka basmak; Karmanyolaya gelmek; Katakulliye gelmek; Ketenpereye gelmek; Kolpoya düşmek; Mandepsiye basmak; Mantara basmak; Sakata gelmek; Tongaya basmak; Tora düşmek; Üçkâğıda gelmek; Yarağa yan basmak; Yaşa basmak; Zokaya düşmek.
TUZAĞA DÜŞÜRMEK Kafakola almak; Ketenpereye getirmek; Kolpoya düşürmek; Mandepsiye bastırmak; Tongaya bastırmak; Üçkâğıda getirmek; Zokayı yutturmak.
TUZAK Çapraz; Hurda; Kafes; Kaşkariko; Katakulli; Ketenpere; Kolpo; Kumpas; Mandepsi; Tonga; Tor; Üçkâğıt; Zoka.
TÜRBE BEKÇİSİ Mumcu; Mum hırsızı.
TÜTÜN Mazot.
TÜTÜN KAÇAKÇISI Ayınga; Ayıngacı.
TÜYSÜZ (KİMSE) Kurabiye; Mantı; Palabıyık.

U

UFAK TEFEK Cücük; Nokta; Sıçırık; Yarım porsiyon.

UĞRAK Sikli baba tekkesi.
UĞRAŞMAK Götünü yırtmak; Kıçını yırtmak.
ULAK. Bk. TAŞIYICI.
UMUT VERMEK Avans vermek.
UNUTULMAK Kaynamak.
US Anten; Torik.
USTA DENİZCİ Çaça.
USTA HİLEKÂR Doktor.
USTALAŞMAK Kaşarlanmak.
USTURA Tüydöken.
USUL (ÂDET, KURAL) Racon; Racon atmak (kesilmek, kesişmek, kesmek, kestirmek); Raconu olmak; Regula; Şeriat; Şeriat mahkemesi; Zagon.
UTANILACAK DURUMA DÜŞMEK. Bk. MAHÇUP OLMAK.
UYARILMAK Uyanmak.
UYARMAK Akoz etmek; Ayıtmak; Sinyal geçmek.
UYDURMA Atmasyon; Dolma; Eftamintokofti; Masal; Sinema.
UYDURMAK Kantin atmak; Katakofti atmak; Kesmek; Kıtır atmak; Masal anlatmak; Palavra atmak; Pestil atmak; Sallamak.
UYDURUK Afsiyon; Bom; Cavalacoz; Filim; Filim; Gır; Katakofti; Kıtır; Koftiden; Numara; Palavra. Bk. YALAN.
UYDURUKÇU Bomcu; Numaracı; Tavcı; Usturacı; Zartçı. Bk. YALANCI.
UYGUN BULMAK Aklı basmak.
UYGUN(LUK) Tav; Tava gelmek; Tava girmek; Tavlanmak; Tav olmak.
UYGUNSUZ Faul; Kelek; Paçoz.
UYGUNSUZLUK Kelek; Kelek ayak; Keleklik; Sessiz filim çevirmek; Tersoluk.
UYUMAK Götünde pireler uçmak; İstif; Kıçında pireler uçuşmak; Kukurik; Kukuriknaşlatmak; Sızaki; Suyuz.
UYUMSUZ Eşek sikine kelebek konmuş gibi; Faul.
UYUMUNU BOZMAK Gâvur etmek.
UYUŞMA Mum.
UYUŞTURUCU İLAÇ Beyaz bomba; Bomba; Çapraz; Göz açtıran; Gül; Hap; Hapini; Kont; Papik; Rapik; Samet; Sarı bomba; Spid; Şeker kız; Şekerleme; Takviyeli; Talebe; Yedek pilot.
UYUŞTURUCU KULLANMA ARACI Civana; Zıvana.
UYUŞTURUCU KULLANMAMIŞ Boş kafa; Harman.
UYUŞTURUCU KULLANMAYA TUTKUN (KİMSE) Keş.
UYUŞTURUCU MADDE Cank; Cenaze; Cephane; Dalga; Derman; Dük; Elmas; Fiks; Fişek; Fişek atmak; Flaş; Funda; Hap düşürmek; Haplanmak; Harbi staf; Hay; İslim; İstim; Kafayı bulmak; Kristal; Kırmızı kuş; Kuş; Kutsal mantar; Lord; Manda deviren; Mavi kuş; Mavi rüya; Mavi rüya ilacı; Mensul; Narkoz; Ot; Öğrenci; Patlamak; Pırnik; Poppop; Papır; Sarı; Sarı bomba; Sarı ceket; Sarı yelek; Sinif; Siniflemek; Snif; Sniflemek; Skor etmek; Spid; Toprak; Toz; Yakut. Ayr. bk. AFYON; EROİN; ESRAR; KOKAİN; L.S.D. PESOTEYE; UYUŞTURUCU İLAÇ.
UYUŞTURUCU MADDE ÜRETEN KİMSE Eczacı; Doktor.
UYUŞTURUCU SATICISI Çaycı; Mekacı; Papikçi; Tombalacı; Torbacı. Ayr. bk. EROİN SATICISI.
UYUŞTURUCU TUTKUNU Âdem baba; Balici; Damarcı; Derviş; Hapçı; Hapçılık; Harman; İçici; İşi kesmek; Ojeci; Papikçi; Şurupçu; Tatalacı; Tatulacı; Tinerci; Uçuşçu; Ayr. Bk. EROİNMAN; ESRARKEŞ; KOKAİNMAN.
UYUŞTURUCU ZERK ETME Altın vuruş; Cank; Pompa; Pompalamak; Trip.
UYUŞUK Kıçını kaldıramamak; Uyuz.
UZAĞINDA DURMAK Alarga gelmek.
UZAK DUR Alarga.
UZAK DURMAK Açık almak; Açmak; Açıktan almak; Alarga durmak; Alarga gelmek.
UZAKLAŞMAK Açmak; Akmak; Alarga etmek; Ançizlemek; Aralanmak; Bıravlamak; Cız; Cıza yatmak; Cızdam; Cızdamı çekmek; Cızdamı kırmak; Cızdamlama; Cicoz; Cicozlamak; Çözülmek; Dümeni kırmak; Ferlemek; Fertiği çekmek; Fertiği kırmak; Fertik; Fertiklemek; Fıymak; Gaza basmak; Gişot; Hop demek; İkilemek; İpi

kırmak; İpini kesmek; Kaymak; Kırmak; Kirişi almak; Kirişi kırmak; Kuskunu koparmak; Nokta olmak; Palamarı çözmek (almak, koparmak, toplamak); Pamik; Panik kırmak; Payandaları çözmek; Pır; Pır etmek; Pırlamak; Pıymak; Sekmek; Tığmak; Toz; Toz olmak; Tüyek; Tüymek; Uçmak; Uzamak; Vın; Vınlamak; Voltasını almak; Yan çizmek; Zamkinos; Zamkinos etmek; Zamkinoz. Ayr. bk. GİTMEK.

UZANIP KALMAK Bir seksen uzanmak.

UZUN BOYLU (KİMSE) Baston; Kavak; Sırık; Sulak yerde büyümek.

Ü

ÜCRET Mazın; Sipali; Sipari; Spari.

ÜÇLÜ CİNSEL BİRLEŞME Kırlangıç geçme.

ÜN KAZANMAK Pus asmak.

ÜNLÜ OLMAK Firma olmak.

ÜRKEK Ökçesiz.

ÜST Çorbacı.

ÜST BAŞ Tüy.

ÜST DUDAĞI ÖRTMEYEN BIYIK Kenef sazlığı.

ÜSTELEMEK Abanmak; Asılmak; Şırnamak.

ÜSTÜNLÜK Altı okka; Havada katlamak; Katlamak; Kıral; Süzme.

ÜŞÜMEK Götünün kılları diyapazon olmak; Kakırdamak; Kıkırdamak.

ÜZÜLMEK Götü yanmak.

ÜZÜNTÜ Dağıtmak; Kendisini dağıtmak.

V

VAGİNA Ak deliği; Badem; Bal çanağı; Bal kutusu; Cık; Cici; Çarık; Çatı; Çatlak; Çillik; Dam; Delik; Dilli badem; Dip; Duka; Enginar; Fırın; Fıstık; Garaj; Gece yolu; Gül; Hak deliği; Hak yolu; Hokka; İncir; Kalıp; Karanfilli; Kavanoz; Körük; Kuku; Kutu; Lâl; Mazgal; Mınca; Midye; Mincano fare; Minco; Ölü gözü; Ön takım; Pamuş; Pupu; Şalgam; Şeftali; Şekibe; Şeriat evi; Torna; Tüylü; Yalak; Yarık; Yemiş; Yivi seti kalmamak.

VALE Surat.

VALİDE Kocakarı; Moruk.

VALİZ Valiçya.

VAPUR Enayi kamarası.

VARLIKLI Kalın.

VARMAK Düşmek.

VAVEYLA Tantana; Tatava.

VAZİYET Manzara.

VERECEK Askı.

VERİMSİZ (İŞ YA DA DURUM) Terso.

VERMEK Akoz etmek; Atlamak; Attırmak; Ballandırmak; Bastırmak; Bayılmak; Çalıştırmak; Çıkmak; Dehlemek; Elden gelmek; Gazlamak; Gelmek; İşlemek; İyi etmek; Kamançe etmek; Kavançe; Kavançe etmek; Koklatmak; Öksürmek; Pasa geçmek; Pasalamak; Sarkıtmak; Sökülmek; Sulamak; Takılmak; Toka etmek; Tos; Toslamak; Uçlamak; Uçlanmak; Yandırmak; Yırtılmak; Yırtmak; Zula etmek.

VESİKA (FAHİŞELİK BELGESİ) Diploma.

VESTİYERCİ Markacı.

VURMAK Atmak; Çakmak; Çekmek; Çıkmak; Diş çekmek; Düşeş; Eklemek; Fotoğrafını çıkarmak; Geçirmek; Giydirmek; Göçmek; Gümlemek; Hataplamak; İçirmek; İnmek; İşlemek; Konmak; Kondurmak; Koymak; Okşayı okşayıvermek; Sağlama gitmek; Tos; Toslamak; Zımbalamak.

VURMAK (TOPA) Asılmak; Çekmek; Gümlemek.

VÜCUT Çuval.

VÜCUT YAPISI Coğrafya.

Y

YABANCI Ağçik; Ahçik; Baro; Baru; Gace; Hafız.

YAHUDİ (KADINI) Boliçe; Cud; Koriça.

YAKALAMAK Araklamak; Enselemek; Paketlemek; Palanlamak; Piyastos etmek; Piyastoslamak.

YAKALANMAK Araklanmak; Egavlanmak; Enselenmek; Paketlenmek; Piyastoslanmak; Piyastos olmak; Yakamoz olmak.
YAKASINA YAPIŞMAK (BİRİSİNİN) Destelemek.
YAKIN On sekiz.
YAKIN ARKADAŞ Büzükdaş; Büzükdeş; Büzüktaş; Büzükteş; Çete; Kanka.
YAKINLIK Alabanda.
YAKINLIK GÖSTERMEK Hampalanmak.
YAKINMA Nağme yapmak.
YAKIŞIKLI ERKEK Laço.
YAKIŞMAK Kıyak kaçmak.
YAKIT Süt.
YAKLAŞIM SAĞLAMAK Yol yapmak.
YAKLAŞMA (UZAK DUR) Alarga.
YAKLAŞMAK Aborda etmek; Alabanda olmak; Borda etmek; Bordalamak; İskele almak; İskele yapmak; On sekize girmek; Palamar vermek; Rampa etmek; Rampalamak; Yanpalamak.
YAKLAŞMAMAK Alarga etmek; Alarga durmak; Alarga gelmek.
YAKMAK Yakızlamak.
YALAN Afiş; Afsiyon; Atmasyon; Ayak; Bom; Derav; Dolma; Dubara; Dümen; Endaht; Eftamintokofti; Filim; Gır; Güm; Hikâye; Kafes; Kantin; Kaşkariko; Katakofti; Kıtır; Kıtırbom; Kofti; Koftiden; Manita; Mantar; Martaval; Masal; Maval; Numara; Palavra; Pandispanya gazetesi; Perdah; Pestil; Piyaz; Polim; Sinema; Tav; Tıraş; Tırışka; Tırışkadan nağmeler; Tirişko; Torpil; Ufak at da civcivler yesin (ürkmesin); Ustura; Uydurmasyon; Uyduruş; Uyduruşa getirmek; Uyutmak; Yaldız; Yüksek ustura. Ayr. bk. HİLE.
YALANCI Artis; Artist; Artiz; Ayakçı; Bomcu; Dolmacı; Dümenci; Fasaryacı; Kampanacı; Kavukçu; Kazıkçı; Kıtırbom; Kıtırcı; Kofti; Manitacı; Mantarcı; Martavalcı; Perdahçı; Pilot; Piyazcı; Polimci; Tavcı; Tıraşçı; Usturacı; Uydurmasyoncu; Üçkâğıtçı; Yaldızcı; Yedek pilot; Zartçı. Ayr. bk. HİLECİ.
YALANCILIK Artislik; Artistlik; Katakulli; Manita; Manitacılık; Piyazcılık; Tavcılık.
YALANSIZ (SÖZ) Harbi.
YALAN SÖYLEMEK Atmak; Bom atmak; Desteksiz atmak; Dümbelek çalmak; Dümenine; Dümenine yatmak; Dümen koşmak; Götten atmak; Güm atmak; Kantin atmak; Katakofti atmak; Katakulli okumak; Kesmek; Kıtır atmak; Kıvırmak; Kofti atmak; Kofti yutturmak; Manita; Mantar atmak; Mantarlamak; Martaval atmak (kesmek, okumak); Masal anlatmak; Maval atmak; Maval okumak; Numara çekmek; Numara yapmak; Numarasına yatmak; Numarasını yapmak; Numaraya yatmak; Palavra atmak (savurmak, sıkmak, yuvarlamak); Pencidü atmak; Perdahlamak; Pestil atmak; Piyaz kesmek; Piyazlamak; Piyaz yapmak; Polim atmak; Polim kesmek; Sallamak; Tıraş etmek (geçmek); Tıraşlamak; Torpil patlatmak; Ustura çalıştırmak; Viraj almak; Virajlamak; Yedirmek. Ayr. bk. ALDATMAK.
YALIN AYAK, ÇIPLAK AYAK Nalsız.
YALNIZ (KİMSE) Balta; Sap; Sapsız.
YALPALAMAK. Bk. DENGESİZ (YÜRÜYEN KİMSE, ŞEY).
YAN (TARAF) Alt.
YAN (İNSANIN SAĞ, SOL YANI) Borda.
YANDAN Bordadan.
YANGIN Donanma cemiyeti; Kızıl bayram.
YANIT BİÇİMLERİ. Bk. SAÇMA YANITLAR.
YANITLAMAK Ağzına vermek.
YANKESİCİ Arpacı; Camici; Cepçi; Çakanoz; İşçi; Jiletçi; Keski; Muslukçu; Pantuflacı; Sansar; Sövüşçü; Tırtıkçı. Bk. HIRSIZ.
YANKESİCİLİK Babacımcı; Faço; Haminto; İş; Okutmak; Sövüşçülük; Yem. Bk. HIRSIZLIK.
YANLIŞ Fasulye mi (dedin)?. Bk. HATA.
YANLIŞ DAVRANMAK Bok yemek; Cam kırmak; Çuvallamak.
YAN TARAFTAN Bordadan.
YAN YANA Borda borda.
YAPAY ERKEKLİK ORGANI Zıbık.
YAPI Topografya.

YAPMAK (ETMEK) Attırmak; Bok yemek; Boku yemek; Cavlamak; Kaptırmak; Naşlamak; Naşlatmak; Sarkıtmak; Takılmak.

YAPMASI GEREKEN BİR ŞEYİ YAPMAMAK Asmak; Çamura yatmak.

YAPTIRMAK (ETTİRMEK) Alıktırmak.

YARALAMAK (KESİCİ ARAÇLA) Apandistini almak; Boşluğunu almak; Budamak; Ciğerini almak; Ciğerini sökmek; Çizmek; Delmek; Doğramak; Döş çıkarmak; Façasını bozmak; Göbeğinden işetmek; Hacamat; Hacamatçılık; Hacamat etmek; Hacamatlamak; İşkembesini almak; İşkembesini dökmek; İşlemek; Kakalamak; Kan almak; Karnından işetmek; Mıhlamak; Nallamak; Pekmez dökmek (akıtmak); Pilaki yapmak; Şişirmek; Şişlemek; Tığlamak; Usutura çalıştırmak; Ülser almak; Zımbalamak; Zula etmek.

YARALANMAK Budanmak; Çulu deldirmek; Çuvalı deldirmek; Deldirmek; Postu deldirmek; Tantuna gitmek.

YARALI Hacamatlı; Kalbur; Kevgir.

YARAMAK Açmak; Bir sikim olmak; Çalışmak.

YARARLI Avantalı.

YARARSIZ Aftos piyos; Aftoz piyoz; Çapa çupa; Fasafiso; Fos; Haybe; Kıtipiyoz; Mantar; Paspal; Postal; Voltajı düşük; Yemez.

YARDIMCI (YARDAKÇI) Arkacı; Diyakoz; Dümenci; Patalya; Perdeci; Tavcı.

YARGIÇ. Bk. HUKUKÇU.

YARI AYDIN Entel.

YASA; KURAL; YOL YÖNTEM; TEAMÜL Racon; Zagon.

YAŞLANMAK Burnu götüne kaçmak; Çomarlanmak; Götünün kılı ağarmak; Götü yosun tutmak; Kıçının kılları ağarmak; Kıçının kılları enginar çiçeği gibi ağarmak; Molozlamak; Moruklamak; Pili bitmek.

YAŞLI KİMSE Balamoz; Barba; Bitirim; Bitirmiş; Çomar; Damlacı; Dızgallı; Dişsiz papu; Hanım amca; Hortik; Kakanoz; Kartaloş; Kartaloz; Kırçoz; Koçan; Moruk; Muşmula; Papaz; Papu; Pinpon; Pompuruk; Puri; Puri balamoz; Tohumluk.

YATILI OKUL Hilton.

YATIRMAK Ihtırmak.

YATKINLAŞTIRMAK Tava getirmek.

YAVAŞ (YAVAŞLIK, YAVAŞLAMAK) Gaz kesmek; Hafiflemek; Siga.

YAYAN GİTME Tabanvay.

YAYA YOLU Tabanvay.

YAZGI Kadere kırk beş.

YAZ MEVSİMİ Mahbube.

YEDEĞE ALMAK Kesmek.

YEDEKSUBAY ASTEĞMEN Astek.

YELLENME Babilof; Babilof naşlatmak; Carta; Egzoz; Gavara; Kavara; Kokutmak; Müzük; Tel çekmek; Telgraf çekmek; Tırlamak; Zart; Zarta.

YELLENME SESİ Müzük.

YELTENMEK Uzanmak; Yiyemeyeceği yarağın altına yatmak.

YEMEK Çamur; Götürmek; Gövdelemek; Habbe; Habe; Habeye kaymak; Habe uçlanmak; Habibe; Habibe alıkmak; Hapaz; Hapazlamak; Has işlemek; Kalim; Kalim kaymak; Kayıntı; Kayıntı geçmek; Kayız etmek; Kayiz etmek; Kaymak; Kerez; Lüpletmek; Lüpürt; Manca; Mazot almak; Raspa; Şenlik; Yeyiz etmek; Yumulmak; Zilliği kırmak.

YEMEKLERE KONMUŞ ET PARÇASI Moloz.

YEMEK YENİLEN YER Otlak.

YEMİN Besa.

YEN Çekik.

YENİ Gıcır; Kız; Kız gibi; Son posta; Stil.

YENİÇERİ AĞASI Bektaş.

YENİÇERİ KOLLUK NEFERİ Bıyıklı.

YENİ ERGEN Kopil.

YENİLMEK Aldın mı?; Almak; Babaya oturmak; Babayı almak; Boğuntuya gelmek; Budanmak; Çay ağacı; Düzülmek; Erimek; Gazoz ağacı; Göçmek; Hasır olmak; Kahve ağacı; Kazınmak; Kıç üstü oturmak; Küllüm; Papel ağacı; Sabunlanmak; Sağmal; Sağmal inek; Takımı yatırmak; Turna; Turna olmak; Yalak; Yarağı çuvallamak; Yarağı yemek; Yatırmak. Ayr. bk. KAYBETMEK.

YENİYETME Götü boklu; Kopil; Sen jojo; Subiş; Şıkırdım; Şorolo; Tünek.

YENMEK Amına koymak; Biçimlemek; Boğmak; Budamak; Eritmek; Fark atmak; Geçirmek; Gıravat; Gıravata getirmek; Gıravatlamak; Gıravat yapmak; Götürmek; Kafa koparmak; Kazımak; Kıç attırmak; Kırpmak; Paçasını almak; Sabunlamak; Sağmal; Sıraya dizmek; Silkelemek; Sollamak; Temize havale etmek; Temizlemek; Yıkmak; Yolmak; Yontmak. Ayr. bk. KAZANMAK.

YERE SERMEK İki seksen uzatmak; Uzatmak.

YERMEK Giydirmek.

YETERSİZ Kürdan.

YETİNMEK Talim etmek; Yatmak.

YETİŞTİRMEK Okutmak.

YILIŞIK Aptapot; Askıntı; Bulaşık; Maya; Sıvık.

YILIŞMA Asılma depoya gider; Asılmak; Balta olmak; Kıçının çatalını indirip bindirmek; Kıvırmak; Kıvırtmak; Kucağına oturmak; Sulantı; Şırnamak; Yavşamak.

YIPRANMIŞ (KİMSE, NESNE) Cıllık; Laterna.

YİĞİTLİK Ciğer; Göt; Taşak. Bk. CESARET.

YİRMİ BİN LİRALIK BANKNOT Binalı; Camili; Pembe.

YİRMİ KURUŞLUK MADENİ PARA Dökme.

YİYECEK Hapaz; Kayıntı. Bk. YEMEK.

YOBAZ Takunyalı.

YOK (BİTTİ, BİTMİŞ) Cicoz; Hava civa; Hava gazı; Kesik; Mafiş; Nada; Nakaranta; Nakinta; Nakka; Nanay; Nema; Ne siktirir; Nokaris; Şinanay. Ayr. bk. BİTMEK.

YOKLAMA İskandil; İskandil etmek.

YOKSUL Abaza; Abazan; Âdem baba; Dişsiz; Götü açık; Habaza; Habazan; Tıngır; Urbasız; Yarım pabuç.

YOL Su yolu; Tabanvay.

YOLCU (DOLMUŞ, MİNİBÜS, VB. İÇİN) Kuş; Ördek.

YOLCULUK Güverte yolculuğu.

YOLCU TOPLAMAK (DOLMUŞ, MİNİBÜS ŞOFÖRÜ) Destelemek; Ördek avlamak.

YOLDAŞ Büzükdaş; Büzükdeş; Büzüktaş; Büzükteş; Çete.

YOLGEÇEN HANI Sikli baba tekkesi.

YOLLAMAK Ballandırmak; Işınlamak; Kiras etmek; Posta; Postalamak; Posta etmek; Tüydürmek.

YOL YÖNTEM Racon; Zagon.

YORGUN Beyin amcıklaması; Haşat; Koma.

YÖRÜKLERİN KULLANDIĞI GİZLİ DİL Abdal dili.

YUDUM (İÇKİ İÇERKEN) Cura.

YUGOSLAV Yugo.

YUGOSLAV PARA BİRİMİ Yoğurt; Yugo.

YÜRÜMEK Arşınları açmak; Estirmek; İkilemek; Kesik volta; Tabanvay; Toplamak; Pavuryalamak; Volta; Volta atmak; Voltalamak; Volta vurmak.

YÜZ. Bk. ÇEHRE.

YÜZDECİ Anotçu; Anut; Anutçu; Hanotçu; Hanutçu.

YÜZE GÜLMEK Piyaz kesmek.

YÜZNUMARA Papaz. Bk. HELA.

YÜZNUMARAYA GİTMEK Papaza gitmek.

YÜZÜK Arma; Çıban.

YÜZ VERMEMEK Klark çekmek.

YÜZ YÜZE Faça façaya.

Z

ZAMPARA Abu; Havalanmak; Hızlı; Keskin; Keşsavak; Korta etmek; Koyucu; Küp yıkamak; Pırpırı; Tokmakçı; Zampik; Zavak; Zozik.

ZAR (OYUN ZARI) Arnavut; Harbi zar; Karagöz; Kemik; Öküz; Öküzleri koşmak; Ölü; Ayr. bk. HİLELİ (OYUN ZARI, İSKAMBİL VB.).

ZARAR GÖRMEK Anası bellenmek.

ZAVALLI Zavzav.

ZAYIF. Bk. SISKA.

ZEKÂ Babatorik; Enginar; Fıstık; Saksı; Santral; Sepet; Torik. Bk. AKIL.

ZEKÂSINI KULLANMAK Santralı işletmek; Sepeti çalıştırmak; Toriğini çalıştırmak.

ZENCİ Boncuk; Hava kararmak; Marsık; Mavro.

ZENGİN Alyon; Amerikan; Banka; Berdeli; Hacı ağa; Kalın; Kudurlu; Maden; Mangiz tutmak; Sağlam; Sucuk; Tüylü; Yağlı; Yüklü. Ayr. bk. PARALI.

ZEVK DUYMAK Ağız paça olmak.

ZEVK VERMEK (BİRİSİNE, CİNSEL AÇIDAN) Ağzını paça etmek.

ZİNA Kaçıntı; Otlamak; Otlatmak.

ZİNDAN Kapalı.

ZOR DURUMA DÜŞÜRMEK (BİRİSİNİ). Bk. GÜÇ DURUMA DÜŞÜRMEK.

ZOR DURUMDA KALMAK Ayvayı yemek.

ZOR DURUM, GÜÇLÜK Kaşkaval.

ZORLA (GÜÇ KULLANARAK) Kaspanak; Metazori.

ZÜĞÜRT Ağzını poyraza açmak; Ayaz; Bitli; Dıragon; Hafif; Hasta; Kösele; Tığlı; Tın tın; Uyuz; Yolsuz; Zilyoner. Bk. PARASIZ.

ZÜHREVİ HASTALIK. Bk. CİNSEL HASTALIKLAR.

ZÜHREVİ HASTALIKLAR HASTANESİ Cancan; Tamir atelyesi; Tamirhane.

ZÜHREVİ HASTALIK NEDENİYLE İKTİDARSIZLIĞA UĞRAMAK Piston kırmak.

ZÜPPE Abuzettin bey; Carrom; Çarliston; Çarliston marka; Didon; Dübürzade; Düdük; Gıravatlı; Hüsnü bey; Hüsnüyanım; Zoptik. Ayr. bk. KİBAR.

DEĞİNMELER 1

ARGO a. (kökeni bilinmiyor). Kendi sosyal çevreleriyle sınırlı yaşayan ve toplumun geri kalan kesiminden ayrılmak ve/ya da korunmak isteyen bir grubun benimsediği özel sözcükler bütünü.

– ANSİKL. Argo, asker toplulukları, okullar, esir kampları, hapishaneler, güçlü bir dayanışma gerektiren kimi meslek grupları (örneğin loncalar) gibi, toplumun öteki kesimlerinden az çok kopuk, kapalı çevrelerde doğar. Bir dil oyunu olmasının dışında, argonun işlevi, grup üyelerinin birbirini tanımasına yardımcı olmak, aynı topluluktan olmayanlara üstünlüklerini kanıtlamak ve bir tür dil bağıyla grubun sürekliliğini sağlamaktır. Sabıkalılar çevresi, aşağı tabaka, toplum içindeki davranışları bakımından bir tür azınlık oluşturan gruplar, çeşitli argoların doğuşuna uygun ortamlardır. Çünkü bu çevrelerde, yukarda sayılan etkenlerin yanı sıra bir de şifreyle anlaşma isteği görülür. Böylece, toplumun geri kalanından korunmak için kalkan görevi üstlenecek gizli bir dil oluşur. Örneğin Türk argosunda hırsızlıkla, yankesicilikle ilgili sözcük ve deyimlerin atası olarak eski hırsız argosu (*kayış dili*) ile karşılaşılır. Edebiyatımız da halkla ilgili, günlük yaşamla ilgili temalara değindikçe, argo sözcükler taşıyagelmiştir. Divan edebiyatı türleri içinde görülen *şehrengiz*'ler, bazı ilginç argo tanıkları içerir. Bir Ahmed Rasim'de dönemin fuhuş ve meyhane çevrelerinin kullandığı argoya, bir Hüseyin Rahmi'de kabadayı argosuna sık sık rastlanır. Öte yandan, "Cingöz Recai" serisiyle Server Bedi (Peyami Safa) hırsızlar çevresinin özel dilini okur yığınlarına aktarır. Argo sözcüğün temelinde gizlilik vardır; halk bu gizliliğe ilgi duyar; halkçı yazarlar gizliliğin ortadan kalkmasına yol açar. Denilebilir ki, argo sözcük anlaşılır olunca, argo olmaktan da çıkar. Çünkü deşifre olmuştur. Ama özel topluluklar, kendi yeni argolarını üretmeyi de sürdürürler. Örneğin, kayış dili, '*kaldırım* (kaldır–mak'tan kaldır–ım, "çalma") *dili*'ne dönüşür.

Başlangıçta argo ayaktakımına bağlı bir olgu gibi görünür. Sözcüğün kendisi de XVII. yy.da ilkin "hırsızlar birliği" anlamıyla ortaya çıkmıştır. XVI. yy.dan başlayarak, birçok Avrupa ülkesinde de suçlu argolarına rastlanır: İngiltere'de *cant,* Almanya'da *Rotwelsch,* İtalya'da *furbésco,* İspanya'da *germania,* Portekiz'de *calao...*

Argo, dilbilimsel anlamda bir "dil" değildir: Özgünlüğü yalnızca sözlük düzeyinde gerçekleşir; sözdizimi, ortak dilin sözdizimiyle aynıdır. Argonun sözlükçesine gelince, söz konusu grubun ilgi alanıyla az ya da çok sınırlanmıştır (örneğin hırsızlığa, fuhşa ilişkin sözcükler). Bu sözlükçenin sınırlarını belirleyebilmek için,

argo sözcüklerle, sözgelişi kabadil, küfür, teklifsiz konuşma dili, mesleki jargon'lar gibi dil öbeklerinde bulunan sözcüklerin arasındaki farkları göz önünde tutmak gerekir. Argonun yararlandığı sözcük üretme yöntemleri, anlamsal ve biçimsel olabilir. Anlam düzleminde argo, ortak dilin, özellikle de halk dilinin ve şiirsel dilin kimi yöntemlerini sistemleştirmiştir: Somutla soyutun yer değiştirimi (*fırça yemek* [azar işitmek]), eğretileme (*pergeller* [bacaklar]), düzdeğişmece (*okşamak* [dövmek]), karşıtlama (*bilezik* [kelepçe]), örtmece (*temizlemek* [öldürmek]), eşanlamlı örnekseme (*civciv* [acemi, genç kız]). Biçimsel düzlemde argo ana dilin sözcüklerini budayıp sözcüğe farklı bir ek getirmek (*alız etmek* [al–mak'tan al–ız]; *eşco* [eşcinsel'den eşc–o] gibi), sözcüğü daha kolay söylenir duruma getirmek (*adiş* [A.I.D.S.]), ikileme (esrar içmek anlamında *püfpüf* [onomatope püf'ten]) gibi yöntemlerden yararlanır. Türk argo sözlükçesinin önemli bir üretim kaynağı da, Osmanlı İmparatorluğunun çok geniş coğrafyasında yaşayan dillerden sözcük alma ve/ya da bu sözcüğü bozuşturma biçimindedir: *abazan* (çingenece), *fertik* (almanca fertig'den), *abuli* (yunanca abulia'dan), *carmakçur* (ermenice), *alabanda* (italyanca), *alât* (arapça), *ampul* (fransızca), *bâdem* (farsça), *bagaj* (fransızca), *filsiplt* (ingilizce full–speed'den), *kopil* (romence) gibi. Cumhuriyet dönemiyle birlikte, Türk argosu da ülke sınırları içine çekilmeye başlar. Ana dildeki sözcüklere yeni anlam yüklemek (*nonoş*), sözcük bozuşturmak (sübyan'dan *subiş*), daha dar argo öbeklerinden sözcük alıp anlamını genişletmek (*dandig,* uyuşturucu argosunda "kötü nitelikli uyuşturucu"; genel argoda "değersiz, kötü, uyduruk") yollarını benimser.

Geçmişten bugüne, Türk edebiyatı argodan çok değişik amaçlarla yararlanmıştır. Karagöz ve ortaoyununda argo, halt tiyatrosunun tipik 'komik durum üretme' şemasına uyar: Karagöz ile Külhanbeyi, Kavuklu ile Kabadayı arasındaki konuşmalarda, sözcüklere her iki tarafın verdiği değişik anlamlardan ve iletişimsizlikten 'komik durum' doğar. Argo, günlük yaşam içinde yer almanın, günlük yaşama daha yakından bakmanın bir tanığıdır (Ahmed Rasim, Hüseyin Rahmi). Otantik olmanın göstergesidir (Osman Cemal Kaygılı). Toplumsal, toplumcu gerçekçiliğin kanıtıdır. (Orhan Kemal, Kemal Tahir, Muzaffer Buyrukçu). Dilde yeni tatlar yaratmak için bir araçtır (Salâh Birsel). Varolan şiir diline, klişelere bir karşı çıkma ögesidir (Orhan Veli Kanık). Argo, bir karşı-dildir, şiirle bir karşı-anlam yaratmanın bir aracıdır (İkinci Yeni, Ece Ayhan). Yergi ve gülmecenin sık başvurduğu bir kaynak olarak da argo, Akbaba sonrası Türk gülmecesinin ilk kitlesel açılımları sayılan *Gırgır*, *Fırt* [sonradan: *Limon*, *Hıbır*, *Pişmiş Kelle* – H.A.] gibi dergilerde Şair Eşref, Neyzen Tevfik vd. yergi ustalarının izini sürer.

(*Büyük Larousse*'tan)

DEĞİNMELER 2

Hulki Aktunç'a Argo Üzerine Sorular

Yusuf Çotuksöken

Soru: Türk argosunun söz varlığını derleyen çalışmalar sanıyorum çok az: Şu anda aklıma gelenler, Mehmet Halit Bayrı'nın (*İstanbul Argosu*) ve Ferit Devellioğlu'nun (*Türk Argosu*) çalışmaları. Sizi bir argo sözlüğü hazırlamaya yönelten nedenler nelerdir?

Yanıt: Dille temel ilgim, yazar olmamdan doğuyor. Bilimsel anlamda dilci, sözlükçü değilim. Dilin yüz bin olanağı varsa, yüz binini de bilmek için bütün yaşamımı vermekten kaçınmam. Öte yandan, aşırı bir sözlük düşkünüyüm. *Meydan Larousse*'ta önce düzeltmen, sonra redaktör olarak çalışmam, bu düşkünlüğümü daha da arttırdı. On bin sayfa okudum orada. Dediğiniz gibi, Türkçede argonun söz varlığını derleyen çalışmalar az ve yetersiz. 1978'de, Devellioğlu'nun sözlüğünü eleştirmekle başlayan çabam, bir sözlüğe dönüşme eğilimi gösterdi. Bunu, yüz binlerce sayfalık bir tarama izledi. Çok farklı bir argo sözlüğü doğdu. Öncekilerin oylumunu kat kat aşan ve en önemlisi, tanık cümlelerle somutlaşıp zenginleşen bir çalışma oldu.

Soru: Argo, sürekli değişmektedir. Birtakım sözler yok olup giderken, birtakım yeni sözler katılmaktadır argoya. Sizce bunun nedenleri?

Yanıt: Kuramsal olarak, anlamı kitleye açılmış bir sözcük ya da deyim, argo olmaktan çıkar. Argo, dilin gizli örgütüdür. Gizliliği açığa çıkınca, argoluğu da sona erer. Öyleyse, argo üreticilerine büyük iş düşüyor: Ele geçen (ele verilmiş) her sözcük ve deyimi, başka bir biçimde yeniden üretmek. Hiçbir sözlük, argoya yetişemez. Hiçbir yasanın yaşama yetişememesi gibi.

Soru: Biraz da Türk argosundan söz edelim. Türk argosunun özellikle İstanbul'da gelişip serpildiği söyleniyor. Sizce bu saptama doğru mu?

Yanıt: Kültürler ve alt-kültür'ler metropollerde gelişme, çeşitlenme ve serpilme olanağı bulur. Yine metropoller, anadillerle komşu dillerin buluşma odaklarıdır. Meslekler, insanların topluca yaşadığı kurumlar, metropollerde zengin bir toplum mozayiği oluşturur. İstanbul bütün bu özellikleri eskiden beri taşımaktadır. Ayrıca, metropollerin kültürel ve alt-kültürel merkezlik özellikleri, bu kültür ve alt-kültürlerin hinterland'a yayılım odağı olma niteliğiyle bütünlenir. Osmanlı'nın ve Tür-

kiye'nin kültür merkezi, İstanbul, her tür mecra ile (basın, turizm, kitle haberleşme mecraları vb.) dilini ve alt-dillerini ülkeye yaymaktadır. İstanbul argosu, belki Türk argosunun bütünüyle %100 örtüşmez, örneğin diğer büyük kentlerden kaynaklanan bir argo sözlükçesi de yapılabilir. Ama ağırlık, yine de İstanbul argosunda olacaktır.

Soru: Demin bir iletişim mecrası olarak basından söz ettiniz. Basın ve argo ilişkilerini kısaca irdeler misiniz? Basın argo konusunda bir kaynak olabilir mi, bir tanık sayılabilir mi?

Yanıt: Basın, olaya iki türlü yaklaşıyor. Argoyu bir tanık olarak veriyor bazen (uyuşturucu sorunu, hırsızlık, dolandırıcılık türleri üzerine röportaj ve incelemelerde, bir argo sözlükçesi konuluyor). Röportajlarda, kişilerin özgün bir dille konuşması, olaya gerçeklik katıyor. İkinci olarak, argoyu popülist bir yaklaşımla kullanmak sözkonusu: Okur tabanlarını "argo üreten ve argo kullanan" kitleye yakın bulanlar, haber yazımında, mizahta argodan yararlanıyor. (Örneğin, bir "nonoş" literatürüdür sürüp gidiyor.) Burada bu iki yaklaşımı değerlendirmek yerine, sözlük için çalışırken ikisini de taradığımı ve yararlandığımı söyleyeyim. Son sekiz yıl içinde, *Yeni Asır* dahil bütün gazeteleri her gün taradım ve fişledim.

(*Güneş* gazetesinde yayınlanmıştır)

DEĞİNMELER 3

İstanbul Argosunun Tarihsel Daralışı

Akşam, saat 19.00. Tünel tarafında, ABC kitabevinin önündeyim. Vitrinde bir kitap:*The Lingua Franca in the Levant... (Turkish Nautical Term of Italian and Greek Origin).*

Henry ve Renée Kahane ile üstat Andreas Tietze'nin bu çalışması, eşsiz bir kaynak:Yalnız *apiko* (a picco) madde başlığı altında, kırk kaynakla karşılaşırsınız. Bu kaynaklar arasında en eski sözüklerden en yenilerine gezinirken, Sermet Muhtar Alus ile, Hüseyin Rahmi Gürpınar ile de rastlaşırsınız

Bu gece bir şeyler yazmam gerekiyordu; gece bitti bile. Şimdi *Lingua Franca* ile sabahı bulurum.

Kitabevinden çıktım, Murat Belge ile Ahmet Eken, bir taksi aranmaktalar. İki satır konuştuk. Ahmet Eken, "Alaattin'de çok eski bir Çingenece/Fransızca sözlük var" dedi...

Akşamım da gitti!

Kitabın peşine düşüyorum: Alexandre G. Paspati yazmış. *Études sur les Tchinghianés ou Bohémiens de l'empire Ottoman*...650 sayfalık bu yapıtı Antoine Koroméla, 1870 yılında, İstanbul'da basmış. Basımevinin adresi: Rue Perchémbe-Pazar, No 3.

Yapıtın yaklaşık 500 sayfası, çağdaş sözlüklerle gireceği her tür yarıştan utkuyla çıkacak güzellikte bir Çingenece/Fransızca (İngilizce) sözlük!

Rastladığım herkese, Kahane/Tiétze ile Paspati'den söz ediyorum. "Allah allah, deli midir nedir?" dercesine bakıyorlar.

Metropol ve Argo...

Bir dilin en geniş argo hazinesi, o dilin metropolünde doğar, gelişir. Ha İstanbul, ha Paris, ha New York...

Argo, "sözlüklendiği" anda kâğıda yenilmiş demektir. Yepyeni bir şifre avına çıkması gerekir. Bir sürek avıdır bu. İmparatorluk başkentleri, yüzlerce dil çiçeğinin her mevsim açtığı metropoller, argo'lar için en elverişli ortamlardır.

Türkçenin argosuna ödünç veren dilleri saydığımda, 25 kaynakla karşılaşmıştım. 25 dil, İstanbul potasının içinde cıvıl cıvıl.

Şu sıralar artık baskıya girecek "Tanıklarıyla Türkçenin Büyük Argo Sözlüğü"nü yazarken, bu "polyglot" şeytanın sayısız numaralarıyla didişmek zorunda kaldım. Bakın, argomuzdaki *keriz* sözcüğünün iki kökenini, dünyanın hiçbir sözlüğünde bulamayacaksınız. Benim sözlükte varsa, bunu Kavuklu ve Pişekâr'ın bir uyarısına borçluyum...

Ortaoyununun kişi dağarcığı, bir "milliyet dağarcığı"...Karagöz de, Ortaoyunu da, argomuzun en güzel tanık kaynaklarını taşıyor.

Diyor ki Kavuklu: Derken bizim sohbet kerize döküldü.

Pişekâr'ın yanıtı: Vah vah, yazık.

Niçin yazık olsun? *Keriz* eğlence demek! Ama bir *keriz* daha var. Bugün "aptal, salak, düşük nitelikli" anlamında kullanageldiğimiz sözcük. Kökeni; Farsça *karîz,* pislik akıtılan kanal, lağım demek. Eğlence anlamındaki *keriz* ise Çingenece *kere,* ev, *kereskoro,* şarkı söylemekten geliyor.

İki keriz yan yana, çıkın işin içinden.

Benim 10 yılımı alan şu sözlük, rahat bir 10 yıl daha alır götürür.

"Aman başka bir *çapariz* çıkmasın da!"

Peki bu çapariz'in kökenine ne dersiniz? İtalyanca *impazzare, impacciare* değil mi? (Ya da *çaprazın* da türediği Farsça *çep ü rast* olmasın?) Agehî, bir kasidesinde şöyle diyor: "Götür ergalyayı, olma paçarız, ey ağyâr / Yâri ben bahr kenârında kenâr eyler iken"...

Denizciler bir yanda, esnaf göçmen etnik azınlık, etnik azınlığın yanı sıra "etik" azınlık, hırsızlar, yankesiciler, eşcinseller, esrarkeşler, kabadayılar, mahpuslar, resmî görevlisinin bile kendisini kaptırdığı Şengül hamamları bir yanda! Bu muhteşem kargaşanın içinden, Osmanlı İstanbul argosu doğuyor.

Bir imparatorluk argosu. Ve bu argo, 1950'lerle birlikte, yerini Cumhuriyet argosuna bırakıyor.

Büyük Daralış...

Tanıklarımı bulmak için yüz binlerce sayfa taradım.

Enderunlu Fazıl ile Can Yücel yan yana konuştular.

Cemal Nadir ile Behiç Pek. Gelibolulu Âli ile Celalettin Çetin. Dümbüllü İsmail ile Ferhan Şensoy.

Binlerce tanık!

Bu büyük koro, tek şey söylüyordu: Cumhuriyet dönemiyle birlikte argomuzun kaynakları daralmıştır.

Dün 25 dilden ödünç alan (bir tür "kredi itibarı" söz konusu!) dilimiz, bugün uyuşturucu piyasası bakımından İngilizceyle "ülfet" halinde; eşcinsel argosu ise neredeyse %90 "Çingenece" konuşuyor.

Ellerin var olsun Paspati! O güzelim çalışmayı yapmasaydın, bu amatör, bu fukara sözlükçü, "lubunya"nın Çingenece *iubnia*'dan geldiğini nereden bulacaktı!

İmdi, dünyayla ilişkileri, sınırları, dünyayla ilişkileri ve ilgisi daralan bir ülkenin, argosu da daralıyor. Bugünün argosu, bir harikalar panayırını çağrıştıran çeşitliliğini birkaç yüzyıl öncesinden alıyor.

Bir ülke, tarihinin dramatik daralışını, argosunda da yaşıyor.

(*Konstantiniyye Haberleri* dergisinde yayınlanmıştır)

DEĞİNMELER 4

Bir Argo Sözlüğü dolayısıyla...
Çeviride Argo Sorunu, Argo Katkısı...

Bir Dilin Tanığı Olarak Çeviri ve Argo

Tanıklarıyla/Türkçenin Büyük Argo Sözlüğü'nün yazılışı, yaklaşık on yıl sürdü.

Sözlüğün birinci yazılışı iki yıl önce bitmişti. Diğer çalışmalarımı alt üst eden bu çileli ve keyifli beladan kurtuldum sanmıştım. Ama, gelincik tarlasına dönmüş sayfaları temize çekerken, her sayfanın aynı işlemden geçeceğini anladım. Ekler, yeni yeni sözcüklerle deyimler, özellikle de yeni tanık cümleler, bütün sözlüğü işgal etmişti.

Argo ve dil, bir an bile donuk kalmıyor. Hele yazma süresi yıllara yayılınca, genel dil ile genel argo, genel argo ile alan argoları arasındaki ozmoz, gerekeni yapmıştı: Dün *paparon* sözcüğü için tanık cümle bulamamıştım, bugün yazılı kaynak vardı. Dün *madi* sözcüğü yalnızca "duyulan" bir şeydi, artık "okunan" bir şeye dönüşmüştü. *Dandig,* uyuşturucu alan argosundan kalkmış, genel argoya girmiş, genel anlamda dile karışmak üzereydi.

Katkıları durdurdum. Yeniden yazmaya girişmezsem, bu sözlük bitmeyecekti.

Yeni tanıklar, bir sorunsal ile daha karşılaştırdı beni: Önceleri biraz soğuk durduğum çeviriler, niçin tanık kaynakları olmasın? Türkçenin argosuna, değişik bir tanık kaynağı... Çeviriler. Yararlanmamalı mıydım?

Bir *Gönülçelen*, bir *Otomatik Portakal*, bir *Lolita* öyle güzel tanıklıklar içeriyordu ki. Haydi, onlarla birlikte birçok çeviriyi taradım.

Çeviri-etkin dil (kendisinden çeviri yapılan dil), *çeviri-edilgin dil*'de bir karşılık aramaktadır. Çeviri-edilgin dil, çeviri-etkin dil karşısında, her çeviriyle birlikte yeniden konumlanır.

Bu konumlanma süreci içinde argo kendisine düşen işlevi şöyle ya da böyle yüklenebiliyorsa, çeviriler bir dilin argosu için belki de en ter dökülmüş kaynaklardır.

Cop, Aynasız, Tahtakoz ve Zarvo

"If he's really a cop,"... (Vladimir Nabokov, *Lolita*, Corgi Edition, 1962. s. 230).

Bu cümlecik Türkçede karşılığını ararken, kendi kurallarını da koymaktadır.

– Konuşan, yeniyetme bir kızdır.

– *Lolita* ilk kez 1955'te yayımlanmıştır ve romandaki olaylar II. Dünya Savaşı sonrasında geçmektedir.

– "Lolita, bir ortahallidir; eğitimi ortalamadır.

Lolita, Türkçede şöyle konuşuyor:

– *"Gerçekten aynasızsa,"...* (*Lolita*, çev. Fatih Özgüven, Can Yayınları, 1982, s. 300).

Roman kişisi, erkek olsa, başka bir dönemde konuşsa, sınıfsal durumu da değişik olsa, "aynasız" sözcüğünün yerini kimbilir hangi argo sözcükler alacaktı?..

"Adam essahtan tahtakozsa..." (1800'lerin sonu),

"Zarvo ise herif gerçekten..." (1970'ler),

"Ya paparonun biriyse..." (1980'ler).

Çevirmen *cop* sözcüğüyle karşılaşıyor. Sözcük, "yakalama, tutuklama, polis memuru" anlamlarında kullanılıyor; *"not much cop"* çeşitlemesi, "pek iyi değil" anlamına geliyor.

Aynasız (öncelikle *aynalı* sözcüğünün karşıtı olarak) "nahoş, kötü, olumsuz, aykırı" anlamlarını taşır; bir yandan da, polis, zaptiye, kolluk kuvveti demektir. *Cop* ile *aynasız*, çok iyi örtüşüyor.

Cop, Anglo-Amerikan kaynaklarda XIX, yüzyıldan beri bilinen bir terim; argoluğunu giderek yitirmiş. (Son birkaç yıl içinde büyük ilgi yaratan *Beverly Hill's Cop* adlı filmi düşünün.) Türkçede de, *aynasız* öyle; argoluğu hemen hemen kalmadı. (XIX. yüzyıl sonundan kalma Ortaoyunu metinlerinde, *aynasız*'a rastlarsınız.)

Sözcükler, daha dar alan argolarından (hırsız argosu, dolandırıcı, yankesici argosu) yola çıkarak genel argoda kullanım değeri kazanıyor; genel argodan da genel dile geçerek "bilinirlik, şifreyi yitirme" aşamasına geliyor.

Fatih Özgüven'in *cop–aynasız* çevirisi, yerinde. Doğru. Tanıklık değeri taşıyor.

Argo: Dillerin Kardeşliği

Amerikan argosu (özellikle, bu argonun en büyük eyaleti New York argosu), neredeyse dünyanın bütün dillerinden ödünç alan bir argo.

Türkçede argo da bu özelliği taşıyor. Çünkü büyük bir imparatorluk coğrafyasına dayalı. (Henry ve Renée Kahane ile Andreas Tietze'nin o görkemli sözlüğü, *The Lingua Franca in the Levant*, söylediklerimin çok iyi bir tanığı.)

Osmanlı/Türk argosuna terim, deyim veren diller: Almanca, Arapça, Arnavutça, Bulgarca, Çince, Çingenece, Ermenice, Farsça, Hintçe, Hollanda dili, İbranice, İngilizce, İspanyolca, İtalyanca, Kürtçe, Latince, Macarca, Moğolca, Portekizce, Romence, Rusça (Anthony Burgess ile Aziz Üstel'in kulağı çınlasın), Sanskritçe, Slav dilleri, Yunanca...

İşte Amerikan argosu içinde yer alan "Nadsat", Rusça birçok sözcüğü İngilizceye taşıyıvermiştir. Soyları Slav ülkelerinden gelmiş birçok Türkün kullandığı "babuşka" sözcüğü, birden *A Ciockwork Orange*'da karşınıza çıkıverir: "Give these poor old *baboochkas* over there a nourishing something." (Anthony Burgess, Penguin Books, 1973, s.11).

"Bu zavallı *morukcuklara* doyurucu bir şeyler ver." (*Otomatik Portakal,* çev. Aziz Üstel, Bilgi Yayınları, 1982, s. 16).

Daha önceki sayfada, yine "babuşka"yı Üstel *"kokona"* diye çevirmiştir.

Moruk (Ermenice, "sakal"dan) ve *kokona* (Yunanca kokkona'dan), *babuşka* Rusçadan... Metin İngilizce, çevirisi Türkçe! Bir iki cümle içinde, beş dilin izleri.

"...a disgusting slang term which, in a literal French translation, would be *souffler*..." (*Lolita*, s. 291).

"...tam olarak Fransızca'ya çevrilse *'üflemek'* anlamına gelecek iğrenç bir argo deyim..." (*Lolita*, Özgüven, s. 378).

Bir yandan Nabokov'un Fransızca ile ilgisini düşünüyorum; bir yandan çevirmenin şansını. Souffler'nin doğrudan çevirisi, bizim argodaki "üflemek" ile karşılaştırıyor çevirmeni. İngilizce, Fransızca ve Türkçe, bir cümlenin içinde, utkuyla.

Birkaç örnek daha:

Laçı ve sanırım bu sözcükten türetilmiş *laço,* Çingenece kökenli. (Sözlüğüme *laçı* için tanık ararken, Osman Cemal Kaygılı'nın *Çingeneler*'i yardıma yetişmiş.) *Gacı* ile *gaco* arasındaki ünlü değişimi, *laçı* ile *laço* arasında da var. *Laço*, bir alan argosu olarak eşcinsel argosunda kullanıldı; oradan genel argoya sızdı. Jean Genet'nin en önemli oyunlarından biri olan *Haute Surveillance*'ın çevirisinde *laço* ile karşılaşırız. Türkçe, Fransızca, Çingenece yan yana. (*Gözetim Altında*, çev. Yıldırım Türker, *Yazko Çeviri* dergisi, Eylül-Ekim 1981).

Saloz; bir yandan "salak"a gönderme yapıyor bu sözcük; bir yandan, Yunanca *salos* kökenli.

"...soğuktu hava, hele bu saloz tepenin üstünde," diyor Salinger, Adnan Benk'in Türkçesinde. (J.D. Salinger, *Gönülçelen*, çev. Adnan Benk, Cem Yayınevi, 1967, s. 14).

Papel, uzun yolculuklar yapmış bir sözcük. Yunanca *papyros*'tan, İspanyolcaya geçmiş, "kâğıt" anlamında. Bizim argoda da, önceleri "kâğıt para, kaime", sonraları "para, lira" anlamında yer almış. Joseph Conrad'ın *Ölüm Gemisi*'nde Donkin şöyle konuşur: "...bir okka... tam üç papel eder..." (J. Conrad, *Ölüm Gemisi*, çev. Halûk Şahin, Adam Yayıncılık, 1982, s. 96).

Dilden Dile İşlev Aktarımı

Özellikle *Lolita* ve *Otomatik Portakal*'da argo, hem toplumdan kaçışın hem karşı çıkışın simgesidir. Toplum dışlıyor mu bizi? Biz de toplumu dilimizden dışlarız! (Elden geldiği kadar tabii.)

Argonun işlevini Türkçede yeniden var kılmak, çevirmeni sözcüklerden öteye götürüyor: Örneğin, Genet çevirisinde, *laço* ilk kez yazılı kaynağa geçmiştir sanırım. 1981 yılında hiçbir sözlük, bu sözcüğü anmıyordu.

"...fine for the complexion"ı *"cilde iyi gelir"* diye karşılamak; "queer"i *"tekerlek"* diye çevirmek; "Nadsat"in "meme" anlamındaki "groody"sine *"güğüm"*ü eşlemek...

Çeviride argo sorununa çözüm getirmek, hatta Türkçeye bu yolla katkıda bulunmak, argonun işlevini dilden dile doğru aktarmakla mümkün. Benim sözlük, sayısız kaynağın yanı sıra bu güzelim çevirilerin kutlanası çevirmenlerine de bir teşekkürdür.

(*Metis Çeviri* dergisinde yayınlanmıştır)

DEĞİNMELER 5

Küçük Bir Mahallenin Büyük İnsan Coğrafyası

"Getto Görmek İstiyorum!"

Birkaç yıl önce Avrupa'lı bir dostumla İstanbul'u dolaşıyorduk. "İstanbul'daki gettoları görmek istiyorum," dedi, "bu koca kentin kimbilir ne ilginç gettoları vardır!"

Nereye götürmeliydim onu? Kimilerinin Harlem'e benzettiği Kasımpaşa'ya mı? Sulukule'ye mi? Peki ya gecekondu çevreleri? Bir yandan, her biri azınlık nüfuslarına göre ayrıca nitelenen Adalar'a mı gitmeli?

Tarihin içine doğru mu gitmeli yoksa? Evet, bu koca kentte gettolar olmuş mudur?

Karagöz ve Ortaoyunu'nda Yahudi (Cûd) "Balat kapusundan yirdim içeru" şarkısıyla arz-ı endam eder.

Fener'li Rumlar, Kurtuluş'lu Ermeniler, kentin karşı yakasında, Bağlarbaşı yakınlarındaki Dağhamamı Yahudi mahallesi (bir yangında kül olmuş)...

Gettoları belirleyen ana ölçütler, dinsel/ırksal (etnik)/ekonomik (sınıfsal)/kriminolojik çaprazlanmalar içindedir. Getto, ya da getto benzeri yerleşmelerin toplum içindeki yeri, belirtilen dört ölçütün değerlendirilmesiyle açıklığa kavuşur.

Başka bir deyişle, gettoların sayılan dört ölçüt üzerinden egemen yönetim "baskı"sına karşıt düşen özellikleri, etkin ya da edilgin dirençleri, onların ana özelliklerini ortaya koyar. Getto konusundaki siyasa biçimleri, getto biçimlerinin oluşumu ve yaşama süreciyle koşut doğar, değişir.

Çarpıcı bir örnek: Gezgin çingeneler, gezgin gettolar mıdır?

...

Avrupa'lı dostuma, "İstanbul'da senin anladığın türde getto bulamayacaksın," demiştim. "Çünkü, bu kentin tarihinde 'beş-on yıl içinde 115.000 Yahudi katlettik,' diye sevinen kardinaller yoktur, engizisyon yoktur, ve pogrom yoktur!"

"Sana karşı dayatabileceğim üç olay var," dedi... "Birincisi, dünya politik arenasında gündemden hiç düşmeyen Ermeni tehciri, ikincisi Varlık Vergisi Faciası, üçüncüsü de 6-7 Eylül 1955 vandalizmi..."

Gettolardan söz ederken, bakıyorum pogrom'a tutunmaya çalışıyor; kenti aşıyor, Osmanlıya doğru yayılıyor; ülkenin her şeyinden İstanbul'un sorumlu olduğunu söylemeye çalışıyor.

Belirttiği üç olay, özellikle bir çocuk-tanığı olduğum 6-7 Eylül üzerine düşüncelerimi söyledim. Öncelikle de, bunların pogrom gibi "geleneksel" olmadığını (pogrom "geleneksel" olmasa, kavramlaşır mı?) anlattım. Bizde böyle bir kavram yok!

En az kendiniz kadar suçlu başka bir ülke ararsınız; bulunca, vicdanınız rahatlayacak. Bence, o ülkeyi bu ülkede, o kenti de İstanbul'da bulamayacaksınız dostum.

"Çur Egav!"

Birkaç gün sonra Kınalıada'daydık. Yemek öncesi, yukarı sokakları geziyorduk. Belirli müşterilerinin evlerine baka baka dolaşıp "çur egav! çur egav!" diye bağıran bir sucu gördük. Üç beş satır Türkçe bilen dostum "ne diyor?" diye sordu, "nece bağırıyor?"...

"Su geldi!" diye bağırıyordu satıcı. Türktü, Ermenice bağırıyordu. Kulağı delik bir İstanbul'lu Ermenice bilmese de, bu bağırtının ne anlama geldiğini anlayabilir: Argomuzda rakının bir adı da *çarmakçur*'dur (cermag, "beyaz"; çur, "su")... *Egav* sözcüğü de, yine argomuzda egav etmek, egavlamak, egava getirmek sözcük ve deyimlerinde var olur.

Sıra yemeğe geldi. Kıyıdaki lokantaya oturduk. Avrupa'lı dostum, yemek listesini "Grek" lokantalarının listesine benzetti.

Eee, dedim, pek bilinmez ama, dünya dillerinde Türkçe sözcük de çoktur. Başta, yoğurt var. Bergamot bile "bey armudu"ndan gelir. Yunanlılar dolma-dakia yer, sevgili Yugo dostlarımız "çebap-çiçi"nde ustadır.

"Bey armudu mu? Haa, şu Güneş-Dil Kuramı!" diye matrak geçmeye kalktı. Yoo, hallice bir Webster'a baksa, görecek.

Aziz dostum, kafasının içindeki gettoyu görmek isteyen herkes, dünyanın her yerinde gettolar bulabilir... Kafasında bin bir insan güzelliğiyle gezen birisi de, agora arar, agora bulur. Aradığı agoraları bulabileceği sayılı kentlerden birisi, İstanbul'dur. Sana doğup büyüdüğüm Kadıköy sokaklarından söz edeceğim.

Doğum Yerim: Agora...

Evet, İstanbul'un geçmişinde ve bugününde gettovari mekânların varlığından söz edilebilir. Getto, biraz da karşıtıyla oluşan bir olgu; getto söz konusu olunca, egemen din, egemen soy, egemen sınıf, egemen ahlâk vb. de kendisini soyutlamış demektir. Kısacası, onların da kendilerine özgü büyük gettolar içinde var oldukları söylenebilir.

Karşıtıyla bakınca, İstanbul'u İstanbul yapan özelliklerinden biri de agoralarıdır. Ne garip, Kasımpaşa'yı Harlem'e benzetenler, İstanbul ile "küresel köy" New York'u bir kez daha buluşturuyorlar. New York, din/dil/soy/ahlâk bakımından dünyanın en büyük mozayiği, en büyük agorası.

Küçük bir Kadıköy mahallesiyle ne ilgisi mi var? Bunu da otobiyografik malzemeyle anlatmaya çalışacağım.

Mahalle, Osmanağa mahallesidir. Ben, Güneşlibahçe sokakta doğdum. Üzerlik sokakta çocukluğumu yaşadım (adların güzelliği!)...

–Osmanağa camiine giderdim. 5–6 yaşlarımda. İyi hafızlardan *Arapça* dinlerdim. Tilâvet! Ama beni en çok çeken, *Türkçe*sinin balıyla *Mevlid* ya da "Vesiletü'n Necât" olurdu.

–Çarşının iki yanında iki kilise. Biri Ermeni, diğeri Rum kilisesi. Çoluk çocuk evlilikleri, ölümleri izlerdik. Yeldeğirmeni'ne gidince de, sinagog. *Ermenice, Rumca, İbranice.* (Ayrıca, *Ladino!*) Hepsi yerli yerinde.

–Evimizde bir *Sudanlı* hanım, Harem artığı. Babamın dükkânında *Yemenli.* yatalak bir adam. Ev sahibi *Tatar.* Komşular, *Zenci.* Fırıncımız, terzimiz *Rum,* Küçük pastanenin sahibi, *Bulgar.* Çarşıda ara sıra birlikte maydanoz dereotu sattığımız çocukluk arkadaşlarım *Kürt*ler. Aşağıda, Hacıbekir'in hemen altında bir kitapçı kadın var, *Alman* (her gün Zârıf kıyısına iner, denize girer; Zârıf, Zaharof'tan bozma.) Çaycılar, *İranlı* (adları çoğunlukla Ali Ekber). Rıhtımdan biraz yürüseniz, bahar diriliğindeki *Çingene* çergilerine ulaşabilirsiniz.

Avrupalı dostum, dalmıştı. Masal gibi dinliyordu. "Daha anlatayım mı?" dedim, uyanır gibi oldu.

"Dur, dur, yahu kaç yaşındasın sen?" diye sordu.

Ben 36 yaşındayım. Fî 7 Haziran 1985!

(*Konstantiniyye Haberleri* dergisinde yayınlanmıştır)

DEĞİNMELER 6

Dilin Yarılışı...

(Argonun Savaşçılığı Üzerine Bir Deneme)

"Gelin, inelim, ve birbirinin dilini anlamasınlar diye, onların dilini orada karıştıralım." (*Tekvin,* bap 11/7)

(I)

Öncelikle, bu denemede kullanacağım birkaç kavramı açıklamak istiyorum... Nedeni çok yalın: Bu kavramlar salt sözlük anlamlarıyla kullanılmayacağı gibi, kimi kavramlaştırma denemeleri de (alan argosu, yarılma gibi...) benim bir yazar olarak argo ile ilişkilerimden, hatta argo üzerine spekülasyonlarımdan doğmuştur; bunlar, birer *neologism* ürünü olarak bile kabul edilebilir (dilerim, şizoid anlamda değil!)... Ancak, kurmaya, kurgulamaya, çözümlemeye çalıştığım *sorunsal,* birkaç kavramın alanını genişletmemi, gerçeklikte var olduğu halde –benim bildiğim kadarıyla– *adlandırılmamış* bazı olguların da adlandırılmasını, hiç değilse bu denemenin sınırları içinde kavramlaştırılmasını gerektiriyordu. (Sorunsal, kurgulandığı anda *zaten* çözümlenmiştir biçimindeki, –yine bu denemeye özel– iyimserliğim, bakalım doğrulanacak mı?)

Denemenin yapıtaşlarını oluşturacak kavramlar ya da kavramsı'lar, şunlardır:

•*Dünya dil varlığı:* Tarihin belirli bir anında, dünyadaki bütün dillerin içerdiği toplam sözcük/deyim/terim dağarı. (Hani söylenceye kapılırsak, dünya dil varlığının ilk sözlüğünü Babil Kulesi inşa edilirken saptamış olmamız gerekirdi.)

•*Diller, ulusal diller, anadiller:* Belirli bir coğrafya içindeki insanların birbirleriyle 'azami' iletişim kurmalarını sağlayabilen sözcük ve söz dizgeleri.

• *Argo, genel argo:* Alan argolarındaki sözcük dağarcığının, zaman içinde oluşturduğu toplam sözcük ve deyim dağarcığı ile, bu dağarcığa dayalı konuşma biçimi.

•*Alan argosu:* Kendi sosyal çevreleriyle sınırlı yaşayan ve genel olarak toplumun, özel olarak da içinde bulundukları topluluğun geri kalan kesiminden ayrılmak ve/ya da korunmak isteyen, yaşama ortam ve biçimleri birbirlerine yakın kişilerce yaratılıp benimsenmiş sözcükler, deyimler bütünü; bu sözcükler bütününe dayalı konuşma biçimi.

• *Çevre dil ve diller:* Belirli bir ulusal dille, anadile, gerek coğrafi olarak, gerek iletişim kanalları, gerekse kültür bağları yoluyla yakın olan *diğer* ulusal dil ve diller.

• *Neologism:* i) Türetme, bileştirme, aktarma gibi yollarla bir dile yeni giren sözcük; ii) Şizofrenlerde görülen, düzensiz düşünceyi yansıtan konuşma, dil bozukluğu türü.

• *Yarılma, dilsel yarılma:* i) Eski bir dil kaynağının ulusal dillere parçalanması; bir dilin çeşitlenerek asıl kaynağından uzaklaşması. (Almanca ile İngilizcenin ilişkilerinden ilginç bir örnek: Almanya'da hâlâ binlerce yıl öncenin Eski İngilizcesi konuşulmakta olan bir dağ köyü, özel koruma altına alınmıştır.) ii) Bir dilin genel kullanım ve dolaşımdaki sözcüklerinin kimi topluluklar tarafından biçimsel ve anlamsal açıdan kamunun anlayamadığı kadar başkalaştırılması; argoda örneği görülen bir tür neologism; iii) Bir dilin sözcük/deyim/terim dağarına çevre dillerden, argodan, alan argolarından sözcükler deyimler girmesi, sızması.

(II)

Vapur kalabalığı içindesiniz. Yakınınızda bir adam, bir diğerine "façanda bir piyança cızlamladı," diyor. Duyuyor ama anlamıyorsunuz.

Bu sözde, oluşmuş yeni bir kavramı neologism (örneğin *petro-dolar* gibi) ile karşılamak amacından çok, bilinen bir olgu ya da olayın şifrelenmesi söz konusudur.

Bu söz, şizofrenin neologism'inden de ayrıdır. Şizofren, "markiz saat altıda sokağa çıktı," cümlesini "tmartzsa ista ıtladak oskuka tıkıçık," biçiminde söyleyebilir. O herhangi bir şeyi şifrelemekte, ama bunun bilincine varmamaktadır; anlaşılacağını sanır, hatta emindir anlaşılacağından. Anlaşılamayacağı için de, toplumdan ve dilden bir kez daha dışlanır.

Anekdot şudur: "Esmer" vatandaşlarımızdan oluşan bir çalgıcı şarkıcı topluluğu turneye çıkar. Küçük bir ilçede dururlar. O ilçenin güvenlik âmirinin çok sert olduğunu, "icra-i sanat" etmeleri için mutlaka izin gerektiğini öğrenirler. İzin almaya giderler. Güvenlik âmiri başkalarıyla konuşurken, çalgıcılardan biri, yanındaki arkadaşına "ramo'nun façasında piyança cızlamladı," der.

Güvenlik âmiri, bilinen dilden dışlanmıştır. En azından, çalgıcılar kendi argolarını konuşarak onu şifreli bir konuşma biçiminin dışında bırakıyorlardır. Bilirler, sesleri algılanacak, sözlerinin anlamı ise kavranamayacaktır.

O anda, mucize gerçekleşir: Güvenlik âmiri, gömleğine, kravatına telaşla bakar. Sanıldığının aksine, söyleneni anlamıştır: "Polisin üzerinde bit –vardı– yürüyüp gitti"...

Çalgıcılarımız "dillerini" bilmekte olan, bu yüzden kendilerine karşı şifresi çözülmüş olan güvenlik âmirinden kolayca izin alırlar.

Şizofren ile *başka bir birey* arasındaki ilişki, şizofrenin neologism'iyle kopmaktadır; argo konuşan birey ise, bir seçenek sunar gibidir; ya anlamayacaksınız ve ilişki kopacak, ya anlayacaksınız ve ilişki birçok boyutta yeniden başlayacak... Sınıfsal boyutta, ahlâkî boyutta... dilsel boyutta.

Birey-birey ve topluluk-topluluğa bu dilsel kopma ya da kopmama ilişkisi, toplumsal düzenin ürettiği birçok Babil'de –metropolde– sürekli yaşanmaktadır.

(III)

Denemeye bir köşebentle girmiştim. Gerçekten, büyük bir dil varlığının yanlışı konusunda "Tekvin" olağanüstü bir söylence aktarır:

"Ve bütün dünyanın dili bir, ve sözü birdi. Ve vaki oldu ki, şarkta göçtükleri zaman, Şinar diyarında bir ova buldular; ve orada oturdular. Ve birbirlerine dediler: Gelin, kerpiç yapalım ve onları iyice pişirelim. Ve onların taş yerine kerpiçleri ve harç yerine ziftleri vardı. Ve dediler: Bütün yeryüzü üzerine dağılmayalım diye, gelin, kendimize bir şehir ve başı göklere erişecek bir kule bina edelim ve kendimize bir nam verelim. Ve âdem oğullarının yapmakta oldukları şehri ve kuleyi görmek için RAB indi. Ve RAB dedi: İşte bir kavmdırlar ve onların hepsinin bir dili var; ve yapmaya başladıkları şey budur; ve şimdi yapmaya niyet ettiklerinden hiçbir şey onlara men edilmeyecektir. Gelin, inelim, ve birbirinin dilini anlamasınlar diye, onların dilini orada karıştıralım. Ve RAB onları bütün yeryüzü üzerine dağıttı; ve şehri bina etmeyi bıraktılar. Bundan dolayı onun adına Babil denildi; çünkü RAB bütün dünyanın dilini orada karıştırdı; ve RAB onları bütün yeryüzü üzerine oradan dağıttı." ("Tekvin", bap 11/1–9)

Androgyne söylencesi insan cinselliğinin erkek ve dişiye nasıl yarıldığını anlatır; "Tekvin" de, hiçbir cinsel sorunu olmayan bu mutlu yaratığın ikinci mutsuzluğunu, dilin yanlışını; Andros ve Gyne'lerden oluşmuş yeni insan kavminin dil düzeyinde parçalanışını hikâye eder.

Söylencenin gerçeklikle bağı, dünya dil varlığındaki "dil aileleri"yle, kısmen doğrulanır gibidir: Örneğin, Altay dilleri, içinde Türkçenin de bulunduğu 18 ulusal dile yarılmıştır... Tekvin söylencesindeki dilsel yanlıştan esinlenmeyle, dilbilim büyük bir dil ailesini de "Hamî/Samî Dilleri" diye adlandırır.

Dünya dil varlığı, ulusal diller –anneannedilden(l) oluşmuş anadiller– tarafından yarılır.

(IV)

Dünya dil varlığının ulusal dillerce yarılışı, ana çizgileriyle coğrafi/ekonomik/ırkî bir yanlışken, ulusal dillerin argo'lar tarafından yanlışı, *etik/etnik* özellik gösterir.

Argo, etik azınlıkla etnik azınlığı dilde buluşturur ve kendi özel dağarcığını özellikle *anlamsal* açıdan o ulusal dilden ayırır.

Ancak, genel anlamda argo da, alan argoları tarafından yarılmaktadır: Örneğin, uyuşturucu argosunu bilenler, eşcinsel argosunu bilmezler (en azından, büyük olasılıkla bilmeyebilirler.)

Demek ki, genel argonun içinde de özel, birbirinden çoğunlukla bağımsız alan argoları vardır.

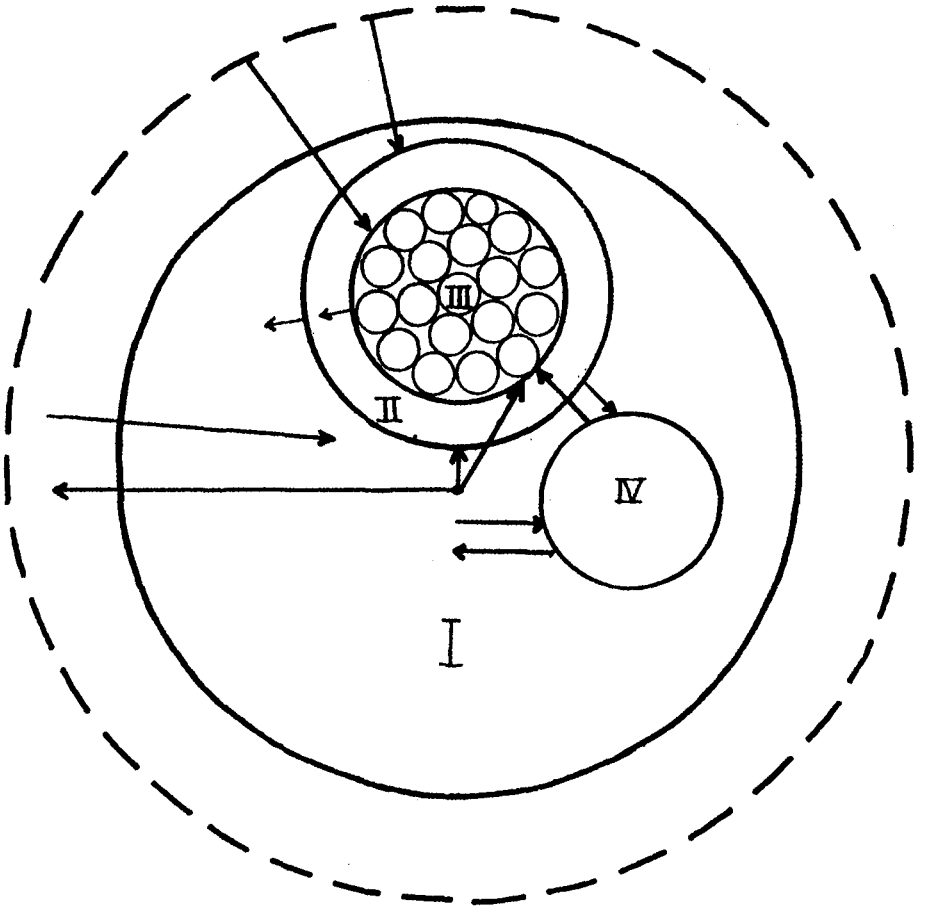
Dünya dil varlığı, ulusal dil aileleri ve ulusal diller tarafından; ulusal diller, argo tarafından; argo da, alan argoları tarafından yarılır.

(V)

Argo ve alan argoları, dili birkaç kanaldan yararlar:

i) Örneğin *eksik* gibi masum görünüşlü bir sözcüğün cinsel argoda "yapay erkeklik organı, takma erkeklik organı" anlamında kullanıldığını saptarsınız. Sözcüğün ulusal dildeki, genel iletişimdeki temel anlamı *da* ironik bir biçimde korunmuş (varlığı gerektiği halde olmayan), ancak sözcük ikiye yarılarak yeniden anlamlandırılmıştır. (Burada, biçimsel yarma yoktur, "*anlamsal yarılış*" söz konusudur.)

ii) *Kâbe* sözcüğü "meyhane, esrar içilen kahvehane" anlamında kullanılır; burada, sözcüğün anlamsal olarak içerdiği değerlere bir karşı çıkış söz konusudur; *anlamsal/ahlâkî yarılış.*

I _ Anadil
II _ Genel Argo
III _ Alan Argoları
IV _ Azınlık dilleri
(___)_ Çevre diller

iii) Argo, sözcükleri *sınıfsal* nitelik taşıyan bir güdüyle de yarar; *Hanımefendi*'yi *amfendi*'ye dönüştürür. Burada, sözcüğün *biçimsel yarılışı, anlamsal yarılış*la birlikte amaca varmaktadır.

iv) Salt *biçimsel* yarılış, özellikle kimi sonekler kullanılarak gerçekleştirilir:*Dal–mak* fiili *dal–ız etmek*'e çevrilir. Bu tür ekler, giderek genel argonun malı olmuş-

tur: Örneğin, tut–mak'tan *tut–uz etmek* üretilmiştir ve *tutuz etmek*, gene "tutmak" anlamındadır; oysa, bir alan argosunda (eşcinsel argosu), *tutuz etmek*, "birlikte olunan erkeğin cinsel organını elleyip okşamak" anlamına gelir; *tut–uz–cu* da belirtilen eylemi yapmakta olan, bu eylemden hoşlanan ya da bu eylemi ustaca yapan kimsedir.

v) Alan argoları, argonun dağarcığını başka dillerden sözcük taşıyarak da yararlar; argo, aynı işlemi ulusal dile karşı yineleyecektir:çingenece kökenli *şorolo* eşcinsel argosundan genel argoya geçmiştir, aynı niteliği taşıyan *lubunya* sözcüğü gibi...Bu sözcükler henüz anadilde –genel konuşma dolaşımı içinde– pek yaygın değildir; bununla birlikte, bugün çok yaygın olarak kullanılan kimi sözcükler (örneğin, Yunanca *phasaria,* "gürültü"den *fasarya*) Türkçenin dağarına belirtilen yolla girmiştir.

vi) Toplumsal yaşam içindeki argo gerçekliği, bilimsel alandaki karşılığını da giderek bulur...Argo sözlükleri derlenir, yazılır... Çünkü dil içindeki özel "dil", dağar içindeki dağarcık, sözlük içindeki sözlükçük ya da lugatin içerdiği lugatçe, bulunduğu yere asla sığmamaktadır... Argo sözcük ve deyimlerin örneğin beş yüz kez yardığı genel nitelikteki bir sözlük, karşısında binlerce sözcük (binlerce karşıkoyuş, eleştiri ve "suç") içeren bambaşka bir sözlük bulur. Bir yerde belirttiğim gibi: Argo, genel anlamıyla toplumun dışlamaya çalıştığı toplulukların toplumu genel anlamıyla dilden dışlama savaşıdır.

(VI)

Bu denemenin bütünleyici bir öğesi olan çizim, anadil/genel argo/alan argoları/azınlık dilleri/çevre diller arası ilişkileri yalın bir biçimde göstermekte.

Çizimin göstermediği önemli bir olgu var:

Anadil/azınlık dilleri/çevre diller arası ilişkiler, bir dil ile diğerinin olağan ve olası ilişkileridir. Oysa, argo ve alan argolarının anadille ilişkisi, sürekli olarak çatışma/savaş/savaşım düzeyinde gerçekleşir. Argo ve alan argolarının azınlık dilleri ve çevre dillerle ilişkisi, şifreleme bakımından önemli sorunlar çıkmadıkça, barışçı niteliktedir. "Dilin gizli örgütü" olarak argo ve alan argoları, anadil ile azınlık dilleri ve çevre diller arasındaki işbirliği arttıkça, azınlık dilleri ve çevre dillerden de uzaklaşır... Bu uzaklaşmanın bir yüzünde yakınlaşma vardır gene: Argo ve alan argoları, bu kez azınlık dillerinin ve çevre dillerinin argoları ve alan argolarına yaklaşacaktır. (Örneğin Türkiye uyuşturucu argosu, son dönemde Anglo-Amerikan dille değil, Anglo-Amerikan uyuşturucu argosuyla yakın ilişki içindedir.)

Ulusal dil ile azınlık dilleri ve çevre diller arası hesaplaşma, seyrek görülür. Argo ise, ulusal dil ya da anadil sözcüklerinin yalnızca biçimleriyle değil özleriyle, anlamsal tarihleri ve birikimleriyle dur durak bilmeden hesaplaşır. Bu savaşım içinde, ele geçtiği, teslim olduğu da görülür: Bu ele geçiş, bu teslim olma, ancak bir argo sözlüğünün boyutlarındadır. Şifreleri çözülünce, büyük Cari Sandburg'ün dediği gibi "kollarını sıvar, avuçlarına tükürüp işe koyulur"... Şimdi, yazıya geçmesi hayli zaman alacak yeni bir sözcük dağarcığının, yeni bir yaşam sözlüğünün üretimi peşindedir... Bir dil, bir azınlık dili, bir çevre dil dağarını asla ve asla sonsuz genişletemeyeceği halde, argo ve alan argoları sonsuz gelişme özelliği taşır. Önemli bir üstünlüktür bu: Vietnam gerillasının Fransız ya da Amerikan düzenli ordusu karşısındaki üstünlüğünü anımsatır. Bir tek sözcüğü birkaç biçimde yarıp kaçması, o küçük ama çok önemli alanda utku sağlamıştır.

Argo, dünya dil varlığının yetiştirdiği en büyük anonim-yazar ve dilcidir.

Rab'binin kâbesini oradan oraya öyle çok taşır ve yerini gizler ki, bilinen Rab de bıkıp terk etmiştir onu. Dil-tanrı orada bile isteye dil-şeytanlara yarılmıştır.

(*Defter* dergisinde yayınlanmıştır)

DEĞİNMELER 7

Şiirimizde Argo

(İlgi Çekici Bir Örnek: "Hezliyat-ı Nevizade Atai")

– Can Ağabeye...

Argo sözlüğümü yazarken iki temel sorunla boğuştum: Bugünün argo dağarı, eldeki argo sözlüğünü kat kat aşmıştı; ayrıca, eldeki sözlük, hazırlandığı dönemin argosunu da tam anlamıyla toparlayamamıştı; birinci temel sorun, geçmişten bugüne, eskisiyle yenisiyle bütün argo sözcük ve deyimlerin toplanması, argo kategorisi açısından denetlenmesi, tanımlanmasıydı... İkinci temel sorun da, sözlükteki her sözcük ve deyimin, değişik her anlamı için birer tanık cümle bulunmasıydı. İşte bu "tanık bulma çabası", yüz binlerce sayfalık bir tarama gerektirdi. Tarama yıllar aldı. Tanık cümlelere de, zaman içinde "tanık dizeler" eklendi. Şiirimiz eskiden beri argoya sıcak davranmıştı.

Eee, dilimizin ilk sözlüğü *Divanü Lûgat-it-Türk* argo içerir de şiirimiz içermez mi?

Eskiler, yergi/cinsellik/hezl (hezel) üçgeni içinde argodan yararlanmışlar. Yergiyi, sert biçimiyle sövgüyü amaçladıklarında, bu yaklaşımın inceliklerini argoda bulmuşlar. Bahnameler ve erotik öz taşıyan yapıtların yanı sıra, kimi zaman yoğun bir erotizm yansıtan şehrengiz'lerde de argoyu yakalarsınız. Hezliyat (hezeliyat), şairin kendisini şaka yollu kapıp koyverdiği bir tür oluşuyla ilginç tanıklar sunar; kaba dilden, sövgü dilinden, teklifsiz halk konuşmasından ve argodan sözcükler, deyimler iletir.

Reşat Ekrem Koçu'nun *İstanbul Ansiklopedisi* Cumhuriyet öncesi şiirimizin argo tanıklıklarıyla dolu sayısız örneğini verir. Öte yandan, "lirik" alanında kanto söz dağarcığı, dönemin eğlence yerleri ve bıçkınlar argosundan otantik izler taşır.

Hezliyat-ı Nevizade Atai'ye bakıldığında, bugün de kullanımda bulunan kimi argo sözcük ve deyimlerin ta XVII. yüzyılda sözden yazıya dökülmüş olduğu anlaşılıyor. Nevizade Atai (1583-1635), mesnevîci, hamse'ci olarak tanınıyor; eski üstatların çoğu gibi, tasavvuf, fıkıh, tarih alanlarında da bilgili ve bilgin. Atai hezliyatında birkaç dizenin altını çizersek, üstadın hayli açıksözlü olduğunu da görürüz...

Argo sözcük: KUŞ. Ol kuşun hezliyatta ötüşü de şöyle:

Aldı eline kîrimizi lutf idüb o yâr
Bir kuştur ol ki kondu varub servi dâline

Taş gibi olur kuşum subh olsa her gün başına
Beli ağrıyan tayansun gelsün ol bel taşına

Kuşum taş gibi oldu husyeteynüm turmayub sızlar

Argo deyim: KUŞ KALDIRAN...

Zencebil âsâ çüki virür sakankurdan nişân
Ol kebuter-baza benzer var mıdır kuş kaldıran

Argo deyim: GÖTÜNDEN ANLAMAK...

Söz açsam aşk-ı dilberden günaha meyleder dersin
Sen ey sûfî bir ahmaksın sözi götünden anlarsın.

Argo deyim: SERMAYE...

Ferci avuçlamagla itdi aceb sefalar
Sermayeye yapıştı zen-pâre bî-nevâlar...

Evet, Atai Hoca, hezliyatında YAPINMAK, MATARACI, BÜZÜKDEŞ, KERİZ, KEKEZ, ZURNA, MASLAHAT, ŞEFTALİ vb. argo ya da argo tadı taşıyan sözcüklere de iltifat ediyor. Benzeri bir dağarcığa örneğin Sümbülzade Vehbi'de (?–1809), Enderunlu Fâzıl'da (1759?–1810) rastlayabilirsiniz. Ya Enderunlu Vâsıf (?–1824) şiirlerini niçin yakmıştı?

Yerimiz dar ama, bir "yergi ara kuşağı" saydığım büyük Eşref ve büyük Neyzen Tevfik Baba'dan sonra Cumhuriyet dönemi şiirimizin zaman zaman argo parlatan şairlerini de kısaca analım: Nâzım Hikmet'te babayani bir heccavın tok sesi... Can Yücel'de öfkeli, keskin bir dilin bıçağını vire bilemesi... Salâh Beğ'de "dümbürdeyli"leri tek sözcükle haşlayış... Metin Eloğlu'da, halkın gündelik yaşama bıçkınca isyanı... Ece Ayhan'da gizli dilin gizi, dilin yeraltı örgütü... Son kuşaktan Mehmet Müfit'te, serkeş dil öbeğinin imge gücü...

Yerimiz yenimiz dar olmakla birlikte, bu kısacık yazıyla "Şiirimizde argo"ya herhangi bir "kelek yapmadığımı" umuyorum. Eyvallah Atai Hoca!

(*Yeni Yaprak* dergisinde yayınlanmıştır)

DEĞİNMELER 8

Büyük Argo Sözlüğü Üzerine Hulki Aktunç ile Küçük Bir "Caz"

Oruç Aruoba

Hulki Aktunç'un bir argo sözlüğü üzerinde çalıştığı yıllardır biliniyordu. Cemal Süreya'nın "Türkçenin seramik ustası" diye nitelediği yazar, 1989'da yayınlanan iki şiir kitabıyla da okurlara "küçük bir sürpriz" yapmıştı. Şimdi *Büyük Argo Sözlüğü* Afa Yayınları Sözlük Dizisinin ilk kitabı olarak çıktı. Arkadaşımız Oruç Aruoba, Hulki Aktunç'un bu "emek-yoğun" yapıtını ilginç sorularla irdelemeyi deniyor.

Şiir... Ve Sözlük...

Oruç Aruoba: Sözlük okuyan şair çok gördüm ama sözlük yazan şair sanırım azdır, değil mi?

Hulki Aktunç: Çoğunun sözlüğü şiirlerinin içindedir.

O.A.: Ya şiirlerin dışındaki sözlükler?

H.A.: Ali Püsküllüoğlu'nun iki sözlüğü var. *Öztürkçe Sözlük* ile *Yaşar Kemal Sözlüğü.* Sonra, Behçet Necatigil ile Şükran Kurdakul'un o güzelim yazar sözlükleri.

O.A.: Ya eskiler?

H.A.: Muallim Naci'nin *Lûgat-i Naci* diye adlandırdığı sözlük, sonra yine onun *Istılahat-ı Edebiyye*'si...

O.A.: Aslında senin şiirlerinin de ayrı bir sözlüğü var. Hatta yazdığın her şeyin...

H.A.: Dediğim gibi, şiir içi, metin içi sözlükler birçok yazar için söz konusu. Hatta bu özel sözlükleri ya da sözlükçüleri ikiye ayırıyorum ben... Birincisi, akla ilk geleni, metinde bulunan ama sıradan sözlüklerde bulunmayan sözcüklerden oluşur bu sözlük... Yanılmıyorsam Ender Erenel'in hazırladığı Ece Ayhan Sözlüğü, Seyhan Erözçelik'in Asaf Hâlet Çelebi çalışması... İyi örnekler... Ancak, bana ikinci metin içi sözlük daha da ilginç geliyor: Bu da, yazarın dili plastik bir malze-

me olarak görüp o dilde yarattığı üsluptan doğar, ürettiği söylemin ögelerinden doğar.

O.A.: Örneğin, "Sır Kâtibi"nden bir dize: Islandı bakınca suya. Türkçede suya bakınca ıslanmak diye bir deyim yok. Sonra, "bozacıyı öldürmekle kış bitmez"... gibi; okur, bu imge/deyimlerle karşılaşınca şaşırmıyor; hemen algılayabiliyor onları.

H.A.: Bazen de şaşırabilir, hemen algılayamaz. Gene de belirli bir tad devşirebilir.

O.A.: Peki, şiir gibi argo da sözcük, deyim, imge tasarrufu yapıyor. Sence şiir alanıyla argo alanı arasında dili üretme bakımından benzerlikler var mı?

Argo... Ve Şiir...

H.A.: Büyük Larousse'un "argo" maddesini redakte etmiştim, "Türkçede argo" bölümünü de ben yazmıştım... Argonun üretimini incelediğimizde, deyim yerindeyse, "edebi sanatlar"dan ister bilerek, ister Monsieur Harpagon gibi bilmeyerek yararlandığını görürüz. "Argo her şeye kaadirdir!" Sözlükte görmüş olacaksın, "Dillerin Yanlışı" diye bir deneme var Değinmeler bölümünde. Argo, anlamı yıkar ve yeniden kurar. Argo yeni fiil çekimleri üretir. Semantiği paramparça edip yeni anlam dizgeleri yaratır.

O.A.: Birkaç örnek verir misin?

H.A.: Eksik.

O.A.: Eksik mi?

H.A.: Belirli çevrelerde yapay erkeklik organına bu ad veriliyor. Örneği böyle vermemin nedeni, *eksik* sözcüğünün has Türkçe olması. Çünkü argo biliyorsun azınlık dillerine, çevre ülke dillerine özel ilgi gösterir, ama kendi anadilini de değerlendirmekten geri kalmaz. Sözcüğü almış, önce morfolojik olarak ikiye yarmış, "ek"i *ilave* anlamına geri döndürmüş, öbür sözcüğü en eskiden bugüne ulaşan anlamıyla değerlendirmiş, sözcüğü anlamsal olarak yeniden kuruyor; hem iki sözcük olarak iki anlam adası, eklenen nesne; hem yeni tek sözcük, eski anlamıyla "bir şeyin eksik, natamam" olduğuna gönderme yapıyor.

O.A.: Biraz da şiirimiz içinde argonun var oluşundan söz eder misin?

H.A.: Eski edebiyatımız ile çağdaş edebiyatımız ve şiirimizin argodan yararlanmasında hem farklar hem koşutluklar var. Eski edebiyatımızda argo, hezliyat/hiciv/ ve kendisine özgü bir tür gerçekçilik ile yürüyor. Hezliyatta kendisini kapıp koyuvermiş oluyor şair; "hezliyattır, ne yapalım, kusura bakılmasın," diye ağzına geleni söylüyor; sözlükte bunun birçok örneği yer alıyor; örneğin Nevizade Atai'den ilginç örnekler görülecek. Hiciv, hezliyatta olduğu gibi bazen küfür ile bazen cinsellik ile birleşiyor; eski hiciv, Eşref ile, Neyzen ile en son örneklerini veriyor. Çağdaş dönemde, argonun tadı, bir yandan hicivle boy gösterirken, bir yandan eski edebiyatın şehrengizlerine koşut olarak bir tür gerçekçiliğin tanığı oluyor. Sonraları, argonun gizli/gizemli/başkaldırıcı yönleri şiirimizde, hikâyemizde, romanımızda boy gösteriyor. Bütün bu eğilimler, sözlükte örneklenmeye çalışıldı.

O.A.: Senin şiirinde argo pek yok; ama "Yeraltı Destanları" diye bir çalışman vardı, orada her şey argoydu hemen hemen.

H.A.: Ben o çalışma için "manzume" nitelemesini kullanmıştım. "Yeraltı Destanları" argonun şiirde varoluş biçimlerinin bir özeti gibidir.

O.A.: Niçin manzume demiştin?

H.A.: Bilmem, belki de çekingenlikten öyle demişimdir. Salâh Birsel bunları beğenmiş; ama efendim ben bunlara manzume demiştim, diye mırıldandım; "Biz bunlara şiir diyoruz" diye beni bir güzel azarladı.

O.A.: Şimdi, şiir ile manzume arasındaki fark biliniyor da, argo ile argo olmayan arasındaki fark pek bilinmiyor...

Argo... Ve Argo-Olmayan...

O.A.: ... Sözlüğü yazarken binlerce deyimle, sözcükle karşılaştın ve bunların "argo" olup olmadığına karar verdin. Ölçütlerin neydi?

H.A.: Gramerin, leksikolojinin, semantiğin, iletişim/iletişimsizlik ya da ileşitime-girmeme-isteği'nin birtakım ölçütler oluşturduğundan söz edebilirim. Önce, argoya yakın bazı kategorileri, ulamları saptadım. Küfür dili, kaba dil, halk dili, çocuk dili, kuş dili hatta, sonra türlü mesleki/çevresel jargonlar... Bunların özellikleri bilinince, argo ile ilgili ölçütler de kendiliğinden ortaya çıkıyor. Argo, konuyla ilgisi "olağan" kişilere hiçbir iletişim yapmaz, yapmamak zorundadır. Konuyla ilgili kişilere ise net, direkt, hızlı iletişim yapmalıdır. Bir otobüs durağındasın, kalabalık; yankesici ile dümencisi iş tutmak üzere keriz şavulluyor; o sırada ilerde polisler beliriyor; dümenci, arkadaşına "zarbo, bıravla" diyor.

O.A.: "Tüyelim" diyor...

H.A.: "Polis, gidelim, kaç," anlamında bir şey söylüyor. Duraktakilerden kimse anlamayacaktır o iki sözcüğü. Gelgelelim senin ifadene, "tüyelim" diye çevirilebilir yankesicilerin lafları. Peki "tüymek" argo mudur?

O.A.: Değil mi?

H.A.: Bir dönemde belki de argo idi; fakat şimdi, benim argo ile anadil arasındaki geçişme (ozmoz) düşüncem doğrultusunda, "tüymek" dile sızmıştır; çok büyük bir kesim tarafından anlaşılmaktadır; bir şifre değildir artık. Bu yüzden argoluğu kalmamıştır denilebilir. Küfür de öyledir; küfrün amacı, hemen herkes tarafından açıkça anlaşılır. O ulamların üzerinden tek tek gitmeye gerek yok; argo hepsinden yararlanır ama dönüştürerek yararlanır. Diyelim, bugün kadın dili ulamına giren, "ay oğul"dan gelme "ayol" sözcüğünü kullanabilir, ama yeni bir anlam verecektir; örneğin "lavuk ayolun birisi," der; "adam kadınsı eşcinsel," anlamında söyleyebilir bunu.

O.A.: Sözlüğünü inceledim. Demin belirttiğin ulamlara giren, rahatlıkla girebilecek sözcük ve deyimler de buldum. Caka sözcüğünü almışsın sözgelişi. Diyeceğim, fazla katı davranmamışsın.

H.A.: Her sözlük, yazarının, yazarlarının başta dil politikası olmak üzere dünyagörüşünü de yansıtır, biliyorsun. Eğer bir sözcük geçmişte argo nitelik taşımış gibiyse, hele o sözcüğün yazılı tanığı, tanıkları varsa, eskilerden bugüne ulaşmasını göstermekte yarar var. İşte "çakmak"... Eğer Ahmet Rasim'in şarkısında "Bir gelir insan cihane durma çak" deniyorsa, o sözcük benim sözlüğe hemen girmiştir.

Argo... Ve Ahlâk...

O.A.: Demin sözlükçünün dünyagörüşü sözlüğe yansır anlamında bir şey söylemiştin...

H.A.: Ahlâkı, ahlâk görüşü de yansır...

O.A.: Argo açısından, argo sözlükleri açısından tanımlayabilir misin bunu? Örnekleriyle.

H.A.: Sözlük, yorum yapmamalıdır aslında. Gerçeklik neyse onu yansıtmalıdır. Realite: Hayat kadını vardır ve para karşılığında birileriyle cinsel ilişkiye girmektedir. Vérité, hani gerçeklik/hakikat ilişkisini dile getirirken kulandığımız anlamıyla hakikat yorumu ise kişiden kişiye değişecektir. Sözlükçü, hayat kadını anlamında "motor" sözcüğünü tanımlarken, "ahlâksız kadın, uygunsuz kadın," gibi tanımlar da yapabilir; gerçekliği yorumsuz yansıtarak, "para karşılığında, başkalarıyla cinsel ilişkiye giren kadın" gibi daha nesnel bir tanıma da gidebilir.

O.A.: Peki argonun kendiliğinden yansıttığı ahlâk anlayışı üzerine neler söylersin?

H.A.: Argonun ahlâkı, genel toplumsal ahlâktan hem ayrılır hem ayrılmaz. Bir yandan polis'e "akrep" der, hanımefendiye "amfendi" der (deminki "eksik" sözcüğüyle ilgili yorum burada da geçerli), bir yandan yine polise "dayı" der, kadına "gaco" der... Toplumsal kurumlan, olguları, bazen şiddetle eleştirir, bazen de onlara kapılır: "Dayı"da *köprüyü geçene kadar* gibi bir yüklem seziliyor. Argo, para anlamında hem "kene" sözcüğünü kullanır, hem "tıkır" sözcüğünü. Paraya hem "kefen" der, hem de "kınalı" der. Kısacası argonun ahlâkı da en yalın biçimiyle bir "bizden olanlar/bizden olmayanlar" ahlâkıdır. Argonun da sık sık ikiyüzlü davrandığı olur; ama bunu hangi baskılar ve hangi ikiyüzlülük karşısında yaptığı düşünülürse, argonun sevimli savaşçılığı bence daha ilginçtir.

Argo... Sözcüklerin ve Sözlüğün Öyküsü...

O.A.: Söyleşiye kuramsal bir gezintiyle girdikti; şimdi senin sözlük serüveninle ilgili öyküyü öğrenmek isterim... Nereden, nasıl başladın? Hangi noktaya vardın? Önceki çalışmalarla senin çalışmanı özetle karşılaştırır mısın?

H.A.: Büyük Argo Sözlüğü'nden önceki en önemli çalışma, Ferit Devellioğlu'nun *Türk Argosu* adlı yapıtıdır. Bu yapıtın başlığı ilgimi çekti; neden "sözlük" kavramını kullanmamıştı? *Türk Argosu*'nu okurken kimi eksikleri sayfa kıyılarına not etmişim...

O.A.: Kaç yıl önce?

H.A.: 1970 sonrası. Bir gün geldi, baktım benim kıyı notları sözlüğü aşmıştı. Yeni bir sözlük gerektiğini böylece anladım. Devellioğlu'da etimoloji yok gibidir; tanık cümle yok gibidir, çok azdır; ayrıca, günümüze ulaşmamış bir sözlük çalışmasıdır.

O.A.: Nicelik bakımından nasıl?

H.A.: Devellioğlu'da 1200 civarında madde var. *Büyük Argo Sözlüğü*'nde 4600 madde başlığı, alttanımlarla birlikte 6500 toplam tanım var.

O.A.: Tanık cümlelere çok önem veriyorsun, sözlüğün dizgisinden bile anlaşılıyor bu.

H.A.: Bazen tanık, tanım'ın ta kendisi oluyor. Ayrıca, tanıkların çokluğu, hem sözcüğün tarihini veriyor, hem de üst üste gelen tanıklar, bir tür "Türkçe'de Argo Antolojisi" oluşturur. 3250 kadar tanık cümle kullandım.

O.A.: Tanıklar arasında Kâşgarlı Mahmud'a da rastladım, Metin Kaçan'a da.

H.A.: Evet, tanık tarama çabalarım neredeyse on yıl sürdü.

O.A.: Bu iş bitti diyebiliyor musun?

H.A.: Bir sözlük hiç biter mi?

O.A.: Doğru, şimdi argo senin sözlüğünle "deşifre" olduğu için herhalde daha fazla çalışacak, daha fazla sözcük ve deyim üretecek.

H.A.: Kuşkum yok bundan.
O.A.: Son olarak bir soru daha: Sözlük diğer çalışmalarını aksattı mı?
H.A.: Onları aksatmak bir yana pekiştirdi bile.
O.A.: Ben de okurlar adına seni kutlamak istiyorum o zaman.
H.A.: Teşekkürler "moruk"!
O.A.: Öyleyse hadi uzayalım da fazla caz yapmayalım!

(*Argos* dergisinde yayınlanmıştır)

DEĞİNMELER 9

ARGO

İstanbul, Türkçenin dünyanın büyük dilleriyle karşılaştığı yerdir. Türkçe, daha önce Çinceyle, Hindistan dilleriyle, Arapça ve Farsça ile karşılaşmış, onlara söz verip onlardan söz almıştı. Kâşgarlı Mahmud, *Divanü Lûgat-it-Türk* adlı olağanüstü sözlüğünü 1072'de bitirdi. Sözlükte argo vardı. Elliyi aşkın sözcük, Türkçede argonun Türkçe sözcüklerle var olduğunu gösteriyor. Selçuklular 1071'de Anadolu'nun, bir bakıma İstanbul'un kapılarını açtı. Kâşgarlı Dede'nin sözlüğü, ülkeye varan Türkçenin de diğer dillere bir selamıydı. Türkçe, Anadolu'da Yunancayla, Ermeniceyle, İstanbul'da da (neredeyse) dünyanın bütün dilleriyle karşılaştı. Liman bir "Lingua Franca" ülkesi gibiydi.

İstanbul'un Türklerle zenginleşen insan dokusu, kendisini argoda da gösterdi; İstanbul argosu, dil kökenleri açısından tarandığında, yirmiden çok dille karşı karşıya geliriz. Türklerin ilginç coğrafyasını gösteren bu metropol haritasında argo, Çince ve Moğolcayı taşıdığı gibi. Çingenece yoluyla Sanskritçeyi, Yahudiler yoluyla İspanyolcayı taşır. Yunan dilini, Ermeniceyi, Almancayı, Arnavutçayı, Bulgarcayı, Fransızcayı, Flamancayı, İngilizceyi, İtalyancayı, Kürtçeyi, Macarcayı, Portekiz dilini, Romenceyi, Rusçayı, Yugoslavcayı vb taşır. Bunun nedeni biraz karmaşık olsa da, İstanbul'un, bu diller kapısının ürettiği argo, argo ile ilgili genellemelerle açıklanabilir: İstanbul, bir dil metropolüdür; İstanbul'da azınlıklar vardır; kapalı yerler, argo odakları, kışlalar, hapishaneler, okullar vardır; İstanbul'da suç vardır, kabadayılık, fuhuş, uyuşturucu, hırsızlık vardır ve diller diller vardır. İstanbul, "etnik" azınlıklarla "etik" azınlıkları argoda buluşturan sayılı kentlerden birisidir: Doğu dilleriyle Batı dillerini buluşturan bir metropoldür. Bu anlamda, ancak New York İstanbul argosuyla boy ölçüşebilir. O da, eski dünya dilleriyle bağları açısından biraz zayıf kalabilir. İstanbul'un argo haritası, sosyolojik bir saptama olduğu gibi, dillerin alt kültürlerle bağları, edebi yaratıcılık, dillerin kardeşliği, olağanüstü bir Esperanto girişimi, etik azınlıkların dilsel muhalefeti acılarından da binbir türlü "okunabilen" bir dil şölenidir. Orada, "Mira! Lavuğa dikiz! Lubunya o biçim fertikliyor. Alarga! Herif triplerde tabii. Ense nanay," dendiğinde, İspanyolca. Kürtçe, Romence, Sanskritçe, Çingenece, Almanca, İtalyanca, Arapça, İngilizce, Türkçe yan yana gelmiş ve yeni bir semantik yaratılmıştır. Bugün şöyle söylenebilir: "Bak, adama bak, edilgin eşcinsel hızla kaçıyor, uzaklaşıyor. Adam esrik olduğu için, yakalayamıyor"... Türkçede, özel olarak da İstanbul'da argonun yaratıldığı, üretildiği temel grup ve alanların bir döküm denemesi yapılabilir:

1- Hırsız, dolandırıcı, yankesici argosu (Açık kaldırım: Ortalıkta duran herhangi bir şeyi çalmak. Kleftecilik: Planlı, programlı hırsızlık; dolandırıcılık. Tatulacı: 400 yıllık olan bu argo sözcük eskiden kervansaraylarda müşterinin tatula denen uyuşturucu ile uyutularak soyulması anlamına geliyor.) 2- Uyuşturucu argosu (Dalga: Esrar. Sinif: Uyuşturucuyu burna çekme. Toprak: Düşük nitelikli toz halinde uyuşturucu madde.) 3- Kumar argosu (Boğuntu: Kumarda kendisine karşı hile yapıldığını anlamayarak yenilmek. Makas: Kumarda iki kişinin birlik olarak bir başka kişiye karşı hile yapması. Sirkaf: Kumarda hile, kâğıt çalma.) 4- Kabadayı argosu: (Anafor: Bedava para; emek harcamadan elde edilen şey, beleş. Düzeltmek: Özellikle yüzüne vurarak dövmek. Kampanasını sökmek: Birini çaresiz bir duruma düşürmek: fena halde dövmek.) 5- Dilenci argosu (Cort: Dilenci. Kademi cort: Ayağı sakat, topal dilenci. Bello: Sadece dilencilerin polise verdiği isim.) 6- Hapishane, tutukevi argosu (Anten: Müzevir. Volta: Yürüyüş, Zula: Bir şey gizlenen yer. 7- Yatılı okul, okul, öğrenci argosu (Ramses: Çirkin. Tophane güllesi: Sıfır, Toto: Göğüs, Subiş: Çocuk. 8- Kışla, asker argosu (Tertip: Aynı devredeki asker. Hemşo: Hemşeri. Astek: Asteğmen.) 9- Denizcilik argosu (Çaça: Usta denizci. Baba: Penis. Palamarı çizmek. Kaçmak.) 10- Etnik azınlıklar argosu 11- Göçmen argosu (Zarbo: Polis memur. Moruk: Arkadaş. Nema: Yok. Kaspanak: Zor yoluyla alınmış şey. Nokaris: Bitti. Kavanço: Takas.) 12- Cinsel argo (Ahtu: Cinsel ilişki. Fular: Bir kadınla erkek travestinin sevişmesi. Metallemek: Cinsel ilişkide bulunmak.) 13- Eşcinsel argosu (Koli: Cinsel ilişki. Kurşet: Eşcinsel olduğunu gizlemek. Denyo: Delibozuk.) 14- Fuhuş argosu (Otobüs: Fahişe.) 15- Esnaf argosu (Hanut: Komisyon. Mira: İşte, bak. İmşa olmak: Ortak olmak.) 16- Şoför argosu (Ördek: Yolcu. Asfalt biti: Küçük oto. Şaşı: Şaşkın.) 17- Eğlence yerleri argosu (Faça: Yüz, surat. Resto: Yeter. Mekân: Kumarhane.) 18- Spor argosu (Ampul: Topun üst direğin hemen altından, üst köşelerden girerek gol olması. Çocuğu koymak: Gol atmak, Doksana asmak: Topu direğin hemen yanından kaleye sokmak.)

(*İstanbul Ansiklopedisi*'nden)

DEĞİNMELER 10

"Argo Dillerin Kardeşliğidir"

Leyla Tavşanoğlu

Argo sözcüğü dilimizde çok kullanıldığı gibi, argonun çerçevesine giren ve sürekli üretilen sözcükler de dilimizden hiç düşmez. *Türk Dil Kurumu Sözlüğü*'nde "argo" sözcüğünün karşısında iki anlam var. Birisi: "Bir meslek ya da topluluk sınıfı arasında kullanılan özel söz." Öbürü de şöyle: "Serserilerin, külhanbeylerin kullandığı söz ya da deyim." Oysa, yakın geçmişte *Büyük Argo Sözlüğü*'nü hazırlayan yazar ve edebiyatçı Hulki Aktunç argo sözcüğünü şöyle anlatıyor: "Belirli bir nesne, olgu, eylemlerin başkalarından gizlenmesi için icat edilmiş ve bence dildeki insan dehasının en önemli ürünlerinden birisi." Argo gündelik yaşamımızda hiç dilimizden düşmüyor. İş yaşamımıza, hatta siyasi arenaya giriyor. Argo kisvesi altında insanlar birbirlerine galiz küfürler bile yağdırabiliyorlar. Sonra da bunun argo olduğunu, suç, kabahat sayılamayacağını iddia edebiliyorlar. Pek çok kez benzer olaylar TBMM üyeleri arasında yaşanıyor. Hatta yakın geçmişte Cavit Çağlar, ANAP Genel Başkanı Mesut Yılmaz'a "yavşak" deyince kıyamet koptu. Çağlar bu sözcüğün bit yavrusu anlamına geldiğini öne sürmesine karşın, sonunda açılan davada Hulki Aktunç'un *Büyük Argo Sözlüğü* imdada yetişti ve "yavşak"ın öbür anlamının edilgin hemcinsel olduğu kanıtlandı. Argonun gündelik ve siyasi yaşamımızda çok sık kullanıldığını, bunun küfürle ve kaba konuşmayla karıştırılmaması gerektiğini düşünerek Hulki Aktunç'la argo ve bu kültürün gelişimini konuştuk.

"Türkçeye olan büyük aşkım"

– *Sizde* Büyük Argo Sözlüğü*'nü hazırlayacak kadar argo merakı nereden doğdu?*

– Şu anda 51 yaşındayım. insan üç-dört yaşında çevresini algılamaya başlıyor. Demek ki en az 45 yılı aşkın süredir ben, dilin bir mucize olduğunu görmüş ve yaşamış bir insanım. Ben Kadıköy Çarşısı'nda doğdum ve büyüdüm. Benim çocukluğumda Kadıköy Çarşısı'nda konuşulan dilleri bugün saydığım zaman

gerçekten şaşkına dönüyorum. Bu, bendeki dil duygusu üzerinde son derece etkili olmuştur. Çocukken ben, örneğin Ermenice, Rumca ve Kürtçe çatırdatırdım.

– *Burada galiba yakaladım. Çatırdatmak da argo değil mi?*

– Tabii. Çok da hoş bir sözdür. Çatırdatmak, dediğinizde bütün anlamı veriyor. Başka nasıl verebilirsiniz? Sadece tanımlayabilirsiniz. Diyebilirsiniz ki: Evet, pek iyi bilmezdim, ama şöyle böyle konuşurdum. burada beş-altı sözcük kullanmak yerine *"çatırdatırdım"* diyerek bütün meselenizi çözmüş oluyorsunuz. Bu da dilin zenginliğidir. Ben bu kadar çok dilin içinden doğup büyümüş birisi olduğum, edebiyattaki misyonumun da en önemli damarlarından birisi Türkçeye olan büyük aşkım olduğu için bu işi yapmaya karar verdim.

Büyük Argo Sözlüğü

– *Rahmetli Ferit Devellioğlu'nun* Türk Argo Sözlüğü*'nden esinlendiniz mi?*

– Esinlenmez olur muyum? İşe Ferit Devellioğlu'nun sözlüğü üzerinde notlar tutarak başladım. Sonra bir de baktım ki benim tuttuğum notlar o sözlüğün üç katı olmuş. Yalnız, o sözlük Türk argosunda bir ilk değildir. 1900'lü yılların başında yayımlanmış, A. Fikri imzalı *Lugat-i Garibe* vardır. Bütün bu sözlüklerin atası aslında odur. Çok da ilginç bir sözlüktür. Bugün de kullanılmakta olan birçok maddesi vardır. Beni en çok güldürenlerden birisini anlatayım. A. Fikri *Lugat-i Garibe* sözlüğünde "tiz peçizi" diye bir kavram kullanmaktadır. "Tiz" mabad demek. Bugün "tizi kurtarmak", "tizi elden gitmek" gibi deyimler de kullanılmaktadır. "Tiz" Çingenece. Mabad ya da kış anlamına geliyor. "Peçiz" ise ev demek. "Diz peçizi" tabure, oturak anlamına geliyor. Evet, bu Ferit Devellioğlu'nun sözlüğü üzerindeki notlarla başlamış bir serüvendir. Şimdi giderek uluslararası bir kaynak olarak kullanılmaya başlandı. Burada adlarını vermek istemediğim iki siyasinin [Cavit Çağlar'ın Mesut Yılmaz'a "yavşak' demesiyle açılan dava -L.T.] birbirleriyle mahkemeleşmesinde de delil olarak kullanıldı. Bir siyasi, öbürüne "yavşak" demişti. O yüzden mahkemelik olmuşlardı. "Yavşak" diyen siyasetçi, kelimenin "bit yavrusu" anlamından yararlanarak "Ben öyle demek istemedim. Bit yavrusu demek istedim" savunmasını yaptı. Ama "yavşak"ın edilgin hemcinsel olarak kullanıldığı, sözlük tarafından belgelendi. Sözlük yurtdışında, özellikle ABD'nin ilgili çevrelerinde çok ilgi gördü, çok sayıda satın alındı. Bazı Oxford yayınlarında kaynak olarak gösterildi. Yıllarımı aldı, ama bundan da büyük keyif aldım. Zaman zaman bu benim yazdığım argo sözlüğü beni rahatsız da ediyor. Çünkü benim bütün edebiyat etkinliğim adeta göz ardı ediliyor ve ben sadece *Büyük Argo Sözlüğü*'nün yazarı olarak tanınıyorum, sanki. Açıkçası bu da beni rahatsız ediyor. Ama şöyle söylemek istiyorum. Daha önceki yazdıklarımın tümü olmasaydı *Büyük Argo Sözlüğü* de olmazdı. Çünkü beni dile bağlayan, o muhteşem kozmopolit ortamda geçmiş çocukluğumdur. Dile olan aşk *Argo Sözlüğü* dahil bunun bir karşılığı. Belki bu nedenledir ki sevgili Nursel Duruel bu konuda yazdığı bir yazıda, "*Büyük Argo Sözlüğü* Hulki Aktunç'un kurmaca yapıtlarından birisidir" dedi. Bu sözlüğü bir dilci yapsaydı tabii ki çok işe yarardı, ama bu kadar şenlikli olmazdı, diye düşünüyorum.

– *Argo nasıl ortaya çıktı?*

– Bizim ilk sözlüğümüzde argonun izleri var. Yani *Divanü Lûgat-it-Türk*'te argonun izleri var. Türkçe dediğimiz büyük dilin ilk sözlüğü olarak birçok dilden önce kendi sözlüğünü hazırlamış bir dilin tanığı.

Örneğin, Kaşgarlı Mahmut bu sözlüğü yazıp bitirdiğinde yıl 1072'dir. 1072 tarihinde İtalyanca diye bir kavram yok.

Yeni bir coğrafya oluşmuş. 1071'de o yeni coğrafyada bir kilit açılmış, 1072'de dilin kilidini açarak gelmiş. Bu, benim çok önemsediğim bir olgu.

Öte yandan bu sözlüğün içinde, bugün hâlâ kullanmakta olduğumuz küfür ve argo sözcükler var. Fakat, bunun ondan da öncesinde var olduğunu görüyoruz. Bir Uygur duvar çizimi gördüm. Altında "Temür Kuş" yazılı. Çizim ereksiyon halindeki bir erkeğe ait. Bakın, "kuş" sözcüğü bugün hâlâ erkeklik aleti anlamına kullanılıyor. Bin yüz yıl önce yapılan bu duvar çiziminin altındaki yazı, o dönemde de bu kelimenin aynı anlamda kullanıldığını bize gösteriyor. Demek ki argo belirli nesne, olgu, eylemlerin başkalarından gizlenmesi için icat edilmiş ve bence dildeki insan dehasının en önemli ürünlerinden birisidir.

Türk argosu çok zengin. Örneğin Fransız argosu çok zengin, derler. Hiç alakası yok. Zayıf bir argodur. En geniş Fransızca argo sözlüğüyle benim *Büyük Argo Sözlüğü*'nü yanyana koyduğunuzda görürsünüz ki Türk argosu çok zengindir. Onun altında 24-25 dil yatıyor.

Türkler, sözlüklerini İran ve Arap uygarlığıyla tanıştıklarında yazmışlar. Bunun anlamı da şu:

Bizim dilimiz var, bu dil de zengin bir dildir.

Türkler İstanbul'u almalarından da önce, Marmara Bölgesi'ne geldiklerinde dünyanın öbür büyük dilleriyle tanışmışlar. Yani, önce Arapça ve Farsçayla tanışıp kendi sözlüklerini yazmışlar. İkinci aşamada da Anadolu'ya geldiklerinde dünyanın hemen hemen bütün dilleriyle tanışmışlar. O sırada İstanbul limanı dünyanın bütün dillerinin konuşulduğu yer demek.

"Dilin gizli örgütü"

"Lingua Franca" dediğimiz ayrı bir dil var. Bu, bütün Akdeniz limanlarında anlaşılan Grekçe, İtalyanca, çok az İspanyolca ve Türkçeden oluşan karma bir dildir. Dolayısıyla, o zaman burada Türkçenin dünyanın en büyük dilleriyle karşılaşması söz konusu olmuş. Hepsiyle birden karşılaştığında kendisine özgü olarak getirdiği argo da onlardan alıntılarla müthiş bir zenginlik kazanmış.

Türkiye argosunda aklınıza gelebilecek her türlü dil var. O yüzden ben, "Argo dillerin kardeşliğidir" diye bir tanım yapmıştım. Yine argoya özgü başka bir tanım da şu: *"Argo dilin gizli örgütüdür."*

Argo dilin gizli örgütüdür, çünkü gizlenme ve şüphelenme üzerine kurulu bir durum var. Nitekim son günlerde mafya çevrelerinin haberleşmelerinde ("Nuriş" ve Alaattin Çakıcı arasındaki mektuplaşmalarda) gördük ki belirli kavramları anlamak için gerçekten o konuda uzman olmak gerekiyor.

– *Peki, o konuda uzmanlaşmanız yetiyor mu?*

– Hayır, yetmiyor. Bu konuda yine benim bir tanımım var. Bir argo sözlüğü çıktığı zaman argo kendisini yenilemek zorundadır. Çünkü o sözlük ortaya çıkınca şifresi çözülmüş demektir.

Bakın, bu benim hazırladığı sözlükte artık her yeni baskısında yeni, değişik katkılar yapmak gerekiyor. "Kafayı yemek" deyimi benim sözlüğümde var, ama son zamanlarda çıkan "kafayı sıyırmak" yok. Örneğin, yeni baskıda bu eklenecek. Daha eklenecek çok sözcük, yeni deyim var. Geçenlerde bir gazetede "Harbiye öğrencilerinin argosu" diye bir haber vardı. Orada geçen sözcükler-

den ancak yarısı benim sözlüğümde var. Yarısı ise yok. Demek ki argo, sürekli olan, kendisini genişleten, kendisini yenileyen bir alan. Bir de argo toplumsal tanık.

– *Neden toplumsal tanık?*

– Şu anlamda:

Bir kere kaynakları daralıyor. Yani Türkiye, Osmanlı coğrafyası ve polikültüründen daha dar alanlara doğru geldikçe, bu belirtisini argoda da hemen veriyor. 24-25 dilin kaynaklık ettiği Türkçenin argosuna yeni sözcükler ancak Roman dilinden, özellikle uyuşturucu alanında Anglo-Amerikan argosundan, Kürtçeden giriyor. Örneğin "agir" sözcüğü. Bu, silah, tabanca anlamına geliyor. Burada bizim coğrafyamızın darlığının tanığını görüyoruz.

– *Birçok kişi argoyla kaba dili, küfürü birbirine karıştırır. Aradaki fark nedir?*

– Bunların arasındaki fark, başta da söylediğim gibi argonun şifreleme farkıdır. Örneğin "anafor kolpocusu" dendiğinde belirli bir şifre kullanılmaktadır. "Anafor" sözcüğü artık biliniyor. Ama "kolpo" sanıyorum İtalyanca kökenlidir. Hile, düzen gibi anlamları var. "Kolpoya getirmek", örneğin hileye, oyuna getirmek gibi anlamlar taşıyor. Bir hayli de eskidir.

"Kolpo" yanılmıyorsam, temaşa sanatlarından, örneğin Hacivat-Karagöz, ortaoyunu gibi sanatlardan argoya girmiştir.

– *Yani şöyle diyebilir miyiz? "Cumhurbaşkanı Demirel'i TBMM'de anafor kolposuna getirdiler."*

– Tabii diyebiliriz? Burada bir şifre söz konusu. Yani, "Seni namussuz hilekâr" demekle "anafor kolpocusu" demek arasındaki fark... Birisi çok açık. Yani birisinin açık açık anasına sövdüğünüz zaman onu herkes anlar. Bin yıldır İstanbul'da yaşamakta olan ailenin bugün 90 yaşına gelmiş hanımefendi kızı bile o küfürü anlar. Ama argoyu anlayamaz.

"Polisin elbisesinde bir bit vardı kayboldu"

Bunun çok ilginç bir öyküsü var. O da şöyle: Bir Roman çalgıcı grubu Anadolu'da turneye çıkmış. Bir kasabaya varıp otele imişler. Otelci bu tür kişileri bilen birisi. "Çocuklar, bizim bir emniyet amirimiz var. Çok serttir. İlk işiniz ondan izin almak olsun. Yoksa canınıza okur" demiş. Roman çalgıcılar hemen emniyet amirine gitmişler ki ne görsünler. Adam birisine bas bas bağırıyor. Kenara çekilip sakin sakin olayın bitmesini beklemeye başlamışlar.

Bir ara grubun kemanisi darbukacıya eğilip "Ramonun façasında piyança cızlamladı" deyince emniyet amiri hemen eliyle yakasını silkelemiş. Roman çalgıcılar anlamışlar ki adam onlardan. Çünkü başka türlü anlaması mümkün değil. Çünkü kemaninin söylediği sözün Türkçesi şu:

"Polisin elbisesinde bir bit vardı, ortadan kayboldu."

"Cızlam" sözcüğü de Karagöz literatüründen geçmedir. "Ramo", "aynasız" yerine polis anlamında, 1970'lerde çıkmış bir sözcüktür. Çünkü "aynasız" şifresini kaybedince onun yerine "ramo" gibi bir başka örnek geliyor. Ya da "akrep", ya da "Geştapu" gibi argo sözcükler şifrelerini yitirince onların yerine "ramo" gelmiş. "Faça" çok eskiden beri kullanılan bir argo sözcük. O da İtalyanca kökenli. "Fiyaka" da aslında aynı kökenden geliyor. "Faça" hem yüz, hem de üzerimize giydiğimiz giysi anlamına geliyor. "Piyança" demin söylediğim gibi bit demek. "Cızlamlama"yı da anlattım, zaten.

Cızlamlamak Karakgöz literatüründe şöyle geçer: "Beberuhi cızlam". Yani "Beberuhi sahneden çekilir" anlamında kullanılmıştır. "Cızdam" diye de kullanıldığı görülür. Velhasıl, argo çok zengin, çok yaratıcı, çok üretici bir alan. Gerçekten bu adsız kişilerin üretimi olan argo bence dillerin kendilerine özgü bir deha alanıdır.

Bir dilin argosu ne kadar zenginse bence o dil o kadar zengindir. Türkçe de bu anlamda çok şanslı bir dil.

– *Çocukluğumuzda sıklıkla kullanılan kuş dili, kepçe dili gibi diller vardır. Bunlara da argo denebilir mi?*

– Bir yerde denilebilir. Çünkü onlarda da bir şifreleme söz konusu. Örneğin "aganigi naganigi" sözcüklerinin kullanıldığı bir reklam yapıldı ve çok ilgi gördü. Ama benim bildiğim o deyim "aganigi naganigi" değil, "aganigi maganigi"dir. Yani, fincan mincan dediğim ikileme biçimdir. O nedenle "naganigi" yanlış. Yanlış olmakla birlikte halk arasında çok tuttu. Bu da işte, kuş dili dediğimiz örnektir. Yani "be-ge-ni-gi se-ge-ni-gi" diye hece aralarına "ge"ler, "gi"ler konularak kullanılabilir bir tür çocuk gizlenme dilidir. Ama çocuk bunu kullanarak gizlenemiyor, çünkü annesi babası da çocuk olarak o evreleri geçirdikleri için hemen defişre oluyor. Buna bir oyun olarak bakmak mümkün. O aslında bir argo değil. Yalnız bir hayli akraba argoyla.

"Argo diye belirli kategori aslında yok"

– *Argo ile jargon arasındaki fark nedir?*

– Fark şöyle:

Argoyla jargon zaman zaman birbirine karışabiliyor. Ama jargon genellikle mesleki anlamda bir deyimler, terimler, sözcükler bütünüdür. Yani hastanede hemşire hasta için "Eks oldu", deyince bu sözü sıradan vatandaş genellikle anlamıyor. Öldü, demek yerine o hastane jargonunda, "Eks oldu" diyorlar.

Her mesleğin kendine özgü sayısız jargonları var. Zaman zaman bunlar argoyla alışverişte bulunabilir. Fakat temelde birbirinden çok farklı kavramlar. Bir de benim bu alana getirdiğim yeni terimlendirme var. O da şu: Argo diye belirli bir katgegori aslında yok. Ben "alan argosu" ve "genel argo" diye iki büyük öbeği işaret ettim ve bunları tanımladım; bunlara örnekler verdim.

Sözcükler aslında alan argolarında doğuyorlar. Örneğin bir hayli eskiden uyuşturucu argosunda "dandik" sözcüğü doğmuş. "Dandik" 1960'lı yıllarda hâlâ alan argosu, uyuşturucu argosuydu. Ama 1970'lerle birlikte genel argoya geçti. Alan argosunda bu, kötü nitelikli uyuşturucu madde, paspal, niteliksiz anlamında kullanılırken genel anlam taşımaya başladı. Yani uyduruk bir çakmak yerine dandik çakmak, sahte marka yerine dandik marka denilmeye başlandı. Demek ki bu iki öbek arasında geçişmeler oluyor. O sözcük şifresini yitirerek geliyor ve genel dil içine girdiği andan itibaren de kuramsal olarak argoluktan çıkmış oluyor.

Doksan yıldır İstanbul'da oturmakta olan soylu İstanbul hanımefendisine dönelim. Sanıyorum o artık "paspal"ın ne olduğunu bilir. Paspal da uyuşturucu argosunda 1800'lü yıllarda var. O sırada hiç kimse "paspal"ın ne demek olduğunu da bilmiyor. Ama giderek, şifresi çözüle çözüle alan argosundan genel argoya, genel argodan bir tür geçişim, bir tür "osmose" yoluyla gidiyor.

– *Peki, genel dilden argoya geçişmeler yok mu?*

– Var. Bunu da argonun adsız yaratıcıları, argoya özgü birtakım ekler kullanarak yapıyorlar. Örneğin "tutuzcu". Bu tutmaktan geliyor. "Tutuzlamak, tutuz etmek,

tutuzcu" gibi bu kez tersine işleyen bir mekanizma var.

Bunun mantığı şu:

Herkesin bildiği birtakım sözcükleri birtakım eklerle tanımaz hale getirmek ve bunun argoya girmesini sağlamak.

– *Argo sözlüklerine baktığımda çok ilginç sözcüklerle, karşılıklarla tanışıyorum. Örneğin "kaiça"nın argo karşılıkları çok ilginç. "Pilav", "çömlek", "bohça" gibi karşılıkları var. Bunlar nereden geliyor?*

– "Kalça"nın argoda yanılmıyorsam 48 karşılığı var. Bunlara "tampon", "boyata" gibi karşılıklar da örnek gösterilebilir.

Bunların kimisini açıklayabiliyoruz, kimisini de hiç açıklayamıyoruz. Benim hep verdiğim bir örnek vardır. Her bir sözcüğün içine baktığınızda akıl almaz bir macera görüyorsunuz. Benim tüylerimi diken diken eden bir macera "lubunya" kelimesiyle ilgili. "Lubunya" özellikle 1970'lerde yaygınlaşmaya başlamış. "Pasif eşcinsel, kadın kılığındaki eşcinsel" gibi anlamları var. Ben haddimi aşarak etimoloji de vermeye kalktım. Bu arada hemen şunu söylemek istiyorum:

Hasan Eren'in yıllardır beklenen *Etimoloji Sözlüğü* çıktı ve beni hayal kırıklığına uğrattı. Buna bir örnek vermek istiyorum. Beş altı yıl önce büyük ustam Melih Cevdet Anday, *Cumhuriyet*'teki bir yazısında "katakulli"nin Fransızca "fait accompli" (oldubitti) deyişinden geldiğini söylüyordu ve dayanağını Halikarnas Balıkçısı olarak gösteriyordu. Ben bunu okuyunca Melih Cevdet Anday'a bir mektup yazarak bunun yanlış olduğunu söylemiştim. Melih Cevdet Anday ustam, ertesi haftaki cuma yazısında, "Ben Hulki Aktunç'un uyarısıyla yazıyorum. 'Katakulli' 'katakulyon'dan geliyor. Grekçe 'yuvarlanmak' demek" diye yazmıştı.

Sevgili, büyük dilci Hasan Eren bu sözcüğün hâlâ "fait accompli"den geldiğini sanıyor. Sözlük bende büyük bir hayal kırıklığı yarattı. "Katakulli"nin "fait accompli"yle bir ilgisi yoktur. Bu argodur ve Grekçe "katakulion"dan gelmektedir. Katakullinin semantiğiyle de son derece bağdaşan bir sözdür.

Osmanlı Çingenelerinin dilleri

Şimdi "lubunya"nın serüvenine geleyim. Ben, dediğim gibi, haddim olmayarak etimolojiyle de uğraşıyorum ve bulabildiğimi de sözlüğe koyuyorum. Ama "lubunya" sözcüğüne gelince durdum. Sorduklarım,"Galiba Romanca" dediler. 1878'de İstanbul'da yayımlanmış, Osmanlı Çingenelerinin dilleri ve kültürleri üzerine, Aleksandr Paspati adlı Grek kökenli bir Osmanlı vatandaşının yayımladığı Fransızca bir kitap var. Onun sözlük bölümünü okurken birdenbire Sanskritçe bir sözcüğe rastladım.

Bu, Çingenelerin kullandığı "lubniye" sözcüğüydü. "Fahişe" demek. Ama serüven orada da bitmedi. Bir aralık Almanya'ya gitmiştim. Alman argosu üzerine bir kitap aldım. Sözlüğe bakarken Kuzey Almanya'da "lubni" sözcüğünün aynen bu anlamda kullanıldığını öğrendim.

Demek ki Ganj Nehri'nin kıyılarından yola çıkan bir sözcüğün, anlamını da pek fazla değiştirmeden, nerelerden hangi geziyi yaptığını burada açıklıkla görüyoruz. Bu da bence sözcüklerin mucizevi dünyasıdır.

– *Bizim Başbakanımız da Sanskritçe'yi bildiği ve o dilden çeviriler yaptığı için herhalde bu sözcüğü iyi bilir...*

– Bu sözcüğü bildiğini sanmıyorum.

– *Napolyon'un çok ilginç bir argosu var. İtalya'da bir yöreyi işgal ediyor. Korsi-*

ka kökenli olmasına rağmen İtalyancayı bilmiyor. İşgali sürdürebilmesi için daha fazla ata ihtiyacı var. Bunun üzerine çevredeki bir manastırda keşişlerin atları olduğunu öğreniyor. Onlardan atları istetiyor. Ret cevabı alıyor. Bunun üzerine Fransızca sözcüklerin arkasında -imus sonekleri kullanarak Latince olduğunu varsaydığı bir tehdit mektubu yazarak atları alıyor. Bu mektubun Napolyon'un bir çeşit argosu olduğu söylenir. Siz buna katılıyor musunuz?

– Fransız eğitim kurumlarında okuyan öğrencilerin başlattıkları argoya benziyor. Örneğin "atmasyon". Atmak sözcüğüne Fransızca -ion soneki getiriliyor bu argoda. Bu, argonun belli başlı öğelerinden birisi.

Örneğin -oz diye bir sonek vardır. "Şiloz" sözcüğünü alalım. "Şiloz" aslında "şirret"ten bozma bir sözcük. Halk bunu genellikle "şillet" diye kullanır. "Şillet"ten de "şiloz" olmuş. "Şirret" dendiği zaman hepimiz anlıyoruz, ama "şiloz" dendiğinde bunu belirli bir çevre anlayabiliyor. Bütün argolarda bu var. Belirli sonekler getirilerek belirli bir sözcük şifreleniyor.

KAYNAKLAR

a) *Argo ile Doğrudan İlgili Kaynaklar:*

– *A Concise Dictionary of English Slang and Colloqualisms*, B.A. Phythian, Hodder and Stoughton, second edition, London 1976.

– *Argo Kitabı*, Mehmet Arslan, Kitabevi Yayınları, İstanbul, 2004.

– *Argo Lugatı*, Osman Cemal Kaygılı (yayına hazırlayan Tahsin Yıldırım), Selis Kitaplar, İstanbul, 2003.

– *Asker Argosu Sözlüğü*, Filiz Bingölçe, Alt-Üst Yayınları, Ankara, 2005.

– "Azerbaycan'da İşlenen Argolar", M.Ş. Şiraliyev, (*Türk Dili Araştırmaları Yıllığı–Belleten*, 1966) TDK Yayınları, 2. baskı, Ankara, 1989.

– "Beyoğlu Argosu'nda İtalyanca ve Grekçe Kökenli Sözcükler", Özdemir Kaptan, *Tarih* ve *Toplum* dergisi, sayı 9, İletişim Yayınları, İstanbul 1984.

– "Bizde Argo", Osman Cemal (Kaygılı), *Resimli Şark* dergisi, 33, 1933.

– *Dictionnaire d'Argot*, Jean De La Rue, Flammarion, 1986.

– "Einiges über die Osmanische Gaunersprache", Dimitri Theoridis, Dr. Rudolf Trofenik, München, 1966 (Beitrage zur Südosteuropa Forschung – *I. Internationalen Balkanologenkongress in Sofia* içinde).

– *Études sur les Tchingianes ou Bohémiens de l'empire Ottoman*, Alexandre G. Paspati, Imprimérie Antoine Koroméla, İstanbul 1870.

– *Fransızca-Türkçe Argo Sözlüğü*, Tahsin Saraç, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara 1966.

– *Futbol Argosu Sözlüğü*, Filiz Bingölçe, Alt-Üst Yayınları, Ankara, 2005.

– *Görgü ve Toplum Kuralları Üzerine – Ziyâfet Sofraları / Mevâidü'n-Nefâis fi Kavâidi'l Mecâlis* (cilt 2, değerli bir sözlük içermektedir), Gelibolulu Mustafa Âli–Orhan Şaik Gökyay, Tercüman 1001 Temel Eser, İstanbul 1978.

– *İngilizce-Türkçe Argo Sözlüğü*, Erdem Özdoğan, İnkılap Kitabevi, İstanbul 1986.

– *İstanbul Argosu ve Halk Tabirleri*, Mehmet Halit [Bayrı], İstanbul 1934.

– *İstanbul Folkloru*, Mehmet Halit Bayrı, A. Eser Yayınları, İstanbul 1972 (2. baskı).

– *Kadın Argosu Sözlüğü*, Filiz Bingölçe, Metis Yayınları, İstanbul 2001.

– *Kadın Argosu Sözlüğü – 2*, Filiz Bingölçe, Alt-Üst Yayınları, Ankara 2005.

– *Lehçetü'l Hakâyık*, Alî Bey (yayına hazırlayan Şemsettin Kutlu), Tercüman 1001 Temel Eser, İstanbul (?).

– *Lûgat-i Garîbe*, A. Fikrî, Alem Matbaası-Ahmed İhsan ve Şürekâsı, İstanbul 1907.

– *Lumpen Sözlüğü*, Levent Tülek, Sel Yayıncılık, İstanbul, 2007.

– "Matériaux sur l'argot et les locutions populaires turc-ottomans", Mikhail Mikhailov, Verlag von Edouard Pfeiffer / Leipzig, 1930 (*Morgenlandische Texte und Forschungen* içinde, Herausgegeben von A. Fischer).

– *Mecaz ve Argo Lûgatçesi*, Seyfettin Şimşek, Okay Yayınevi, İstanbul 1958.

– *Notlar-3* (Dil Dosyası'nda yer alan"Argo Sözlük"), Kemal Tahir, Bağlam Yayınları, İstanbul 1989.

– *Patrona Halil* (kitapta "Lehçe-i Külhânî" risalesi aktarılır), Reşad Ekrem Koçu, Koçu Yayınları, İstanbul 1967.
– *Sex im Volksmund – Der obszöne Wortschatz der Deutschen*, Ernest Borneman, Rowohlt Verlag, Schleswig 1977.
– "Tarihi, Değişen Yönleri ve Gizli Diliyle İstanbul Bitpazarı/Bitpazarı'nın Gizli Dili ve Argosu", Arslan Kaynardağ, *Folklor ve Etnografya Araştırmaları* 1984, Anadolu Sanat Yayınları, İstanbul 1984.
– *The Lingua Franca in the Levant (Turkish Nautical Terms of Italian and Greek Origin)*, Henry&Renee Kahane–Andreas Tietze, ABC Kitabevi AŞ, İstanbul 1988.
– *The Penguin Dictionary of Historical Slang*, Eric Partridge (abridged by Jacqueline Simpson), Penguin Books, Aylesbury, 1982.
– *The Queens Vernacular*, Bruce Rodgers, Blond and Briggs, London 1972.
– *The MacMillan Dictionary of American Slang*, Robert L. Chapman, MacMillan, London 1995.
– *Türk Argosu*, Ferit Devellioğlu, TDK Yayınları, 2. basım, İstanbul 1945, 4, baskı, Ankara 1959, 5. basım, Bilgi Yayınevi, Ankara 1970, 6. baskı, Aydın Kitabevi, Ankara 1980. (1. basım: *Türk Argosu* (Tarihçe ve Küçük Sözlük), Ferit Develü, TDK, Ankara 1941.)
– *Türk Argosu Üzerinde İncelemeler*, Prof. Dr. Halil Ersoylu, L-M Kitaplığı, İstanbul, 2004.
– *Türkçenin Argo Sözlüğü*, Ali Püsküllüoğlu, Özgür Yayınları, İstanbul, 1996.
– *Zur Sexuellen Lexik des Türkei Türkischen*, Jens Peter Laut, Studia Etymologica Cracoviensia, Krakow, 2005.

b) Türkçe Sözlük ve Ansiklopediler:

– *Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü*, Ömer Asım Aksoy, 3 cilt, TDK Yayınları, Ankara 1971, 1976, 1977.
– *Bölge Ağızlarında Atasözleri ve Deyimler*, bir kurul, TDK Yayınları, Ankara 1969.
– *Büyük Larousse Sözlük ve Ansiklopedisi*, Gelişim Yayınları, İstanbul 1986.
– *Büyük Türk Sözlüğü*, Hayat Yayınları, İstanbul (?).
– *Denizci Sözlüğü (Gemici Dili)*, Metin Karayazgan, kendi yayını, Karşıyaka 1981.
– *Derleme Sözlüğü*, 12 cilt, TDK Yayınları, Ankara 1963–1982.
– *Dilbilgisi Terimleri Sözlüğü*, Prof. Dr. Vecihe Hatiboğlu, TDK Yayınları, Ankara 1972.
– *Divanü Lûgat-it-Türk*, Kâşgarlı Mahmud, aktaran Besim Atalay, TDK Yayınları, 4 cilt, Ankara 1985–1986.
– *Doğu Anadolu Osmanlıcası–Etimolojik Sözlük Denemesi*, Doç. Dr. Tuncer Gülensoy, Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü, Ankara 1986.
– *Gencine-i Güftar/Farsça-Türkçe Lugat*, Ziya Şükûn, Maarif Vekâleti Yayınları, İstanbul 1944.
– *İnönü Ansiklopedisi*, cilt III, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, Ankara 1949.
– *İstanbul Ansiklopedisi*, Reşad Ekrem Koçu, 10 cilt, İstanbul 1958–1971.

– *Meydan Larousse, Büyük Lugat ve Ansiklopedi,* 14 cilt, Meydan Yayınevi, İstanbul 1969–1985.
– *Misalli Büyük Türkçe Sözlük*, İlhan Ayverdi, 3 cilt, Kubbealtı, İstanbul, 2005.
– *Okyanus – Ansiklopedik Sözlük*, Pars Tuğlacı, 10 cilt, Cem Yayınevi, İstanbul 1983.
– *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Büyük Lûgat*, bir kurul, Türdav, İstanbul 1981.
– *Osmanlıca-Türkçe Sözlük*, Mustafa Nihat Özon, İnkılâp ve Aka Kitabevleri, İstanbul 1965.
– *Ötüken Türkçe Sözlük*, Yaşar Çağbayır, 5 cilt, Ötüken Neşriyat, İstanbul, 2007.
– *Sözlerin Soyağacı*, Sevan Nişanyan, Adam Yayıncılık, İstanbul, 2002.
– *Quelques Matériaux pour un Dictionnaire Etymologique de la Langue Turque*, Bedros Effendi Kerestedjian, Edité par Son Neveu Haig, M.R.A.S, Londres, 1912.
– *Tarama Sözlüğü*, 8 cilt, TDK Yayınları, Ankara 1963–1977.
– *Tarihi ve Etimolojik Türkiye Türkçesi Lugatı*, Cilt: 1, A-E, Andreas Tietze, Simurg, İstanbul, 2002.
– *Tasavvuftan Dilimize Geçen Deyimler ve Atasözleri*, Abdülbâki Gölpınarlı, İnkılâp ve Aka Kitabevleri, İstanbul 1977.
– *Trabzon-Maçka Etimolojik Sözlüğü*, Kudret Emiroğlu, Ankara, 1989.
– *Türkçe'de Eş ve Karşıt Anlamlılar Sözlüğü*, Ülkü Yalım-Özcan Yalım, Bilgi Yayınevi, Ankara 1983.
– *Türkçe Sözlük*, Ali Püsküllüoğlu, Can Yayınları, İstanbul, 2007 (genişletilmiş 6. basım).
– *Türkçe Sözlük*, TDK Yayınları, 6. baskı, Ankara 1981.
– *Türk Dilinin Etimoloji Sözlüğü*, İsmet Zeki Eyüboğlu, Sosyal Yayınlar, İstanbul 1988.
– *Türk Lûgati*, Hüseyin Kâzım Kadri, 4 cilt, TDK Yayınları, TDK Yayınları, 4. cildin yayımlandığı yer ve tarih: İstanbul, 1945.

c) Türkçe-Yabancı Dil Sözlükleri:

– *A Condensed Dictionary English-Turkish*, A. Vahid Bey, Constantinople, 1924.
– *Almanca-Türkçe Büyük Lûgat*, Arif Cemil Denker-Dr. Bülent Davran, Kanaat Kitabevi, İstanbul, 1944–1947.
– *An Evliya Çelebi Glossary*, Robert Dankoff, Harvard University, 1991.
– *Büyük Türkçe-İngilizce Sözlük*, A. Vahid Moran, Adam Yayınları, İstanbul, 1985.
– *Fransızca-Türkçe Büyük Sözlük*, Tahsin Saraç, TDK Yayınları, Ankara, 1976.
– *Heuser–Şevket Türkisch–Deutsches Wörterbuch*, Fritz Heuser, Kommissionsverlag/Otto Harrassowitz–Leipzig, Universum Druckerei, İstanbul, 1942.
– *İngilizce–Türkçe Redhouse Sözlüğü*, Redhouse Yayınevi, İstanbul, 1974.
– *Langenscheidts Taschenwörterbuch der Türkschen und Deutschen Sprache*, Prof. Rd. Kari Steurwald–Prof. Cemal Köprülü, Langenscheidts Berlin-München–Zurich, Berlin, 1966.

– *Redhouse Yeni Türkçe İngilizce Sözlük*, Redhouse Yayınevi, İstanbul, 1974.
– *Türkisch–Deutsches Wörterbuch*, Hackı Tefik (Giandjızade), Otto Holtze's Nachfolger in Leipzig, 1921.

d) Yabancı Dilde Sözlük ve Ansiklopediler:

– *Collins Greek Pocket Dictionary*, Harry T. Hionides, Collins, London and Glasgow, 1988.
– *Collins Latin Gem Dictionary*, D. A. Kidd, Collins, London and Glasgow, 1973.
– *Der Sprach-Brockhaus*, F.A. Brockhaus, Wiesbaden, 1966.
– *Neues Grosses Volks Lexikon*, 10 cilt, Taschenbuch Verlag, München, 1979.
– *Nouveau Larousse Universelle*, Librairie Larousse, Paris, 1948.
– *The Concise Cambridge Italian Dictionary*, compiled by Barbara Reynolds, Penguin Books, Suffolk, 1982.
– *The New Groiier Webster International Dictionary of the English Language*, Grolier Incorporated New York, 1974.
– *Webster's New Collegiate Dictionary*, G.-C.Merriam Co., Springfield – USA, 1959.

e) Tanık Kaynakları:

Yazmalardan basılı yapıtlara, tiyatro gösterilerinden karikatür albümlerine ve görüşülerek bilgileri alınmış sözlü kaynaklara, gazete ve dergi vb. süreli yayınlara binlerce kaynak.

Alanında ilk ve tek "tanıklı ve etimolojik" çalışma olan *Büyük Argo Sözlüğü*'nün "önsözünden son sayfasına katkılarla güncellenerek ve bütünüyle gözden geçirilerek" hazırlanan 5. baskısı Ocak 2008'de çıkmış ve kısa sayılacak bir süre içinde tükenmişti. Şimdi 7. basımını sunuyoruz. Sözlük, "dünyanın en iyileri"nden...

> *Aktunç (1990), bugün mevcut olan en büyük ve en iyi argo sözlüğünü ortaya koydu, açıklamalarındaki itina ve kaynaklardan verdiği misaller çok değerlidir.*
>
> Andreas Tietze

Toplam 5318 maddebaşı, 7345 tanım, 4000 tanık cümleden oluşan *Büyük Argo Sözlüğü*, eşsiz bir "argo antolojisi" niteliği de taşıyor. Önemli bir başvuru kaynağı olmasının yanı sıra, baştan sona okunacak keyifli bir yapıt. Coğrafyamız insanının ruhsal, cinsel, toplumsal yapısı ve bakışını tarihten bugüne *doğrudan* yansıtan bir kaynak... Türkçenin "dillerarası" ilişkilerine büyük bir ayna.

Dilimizin ustalarından ve sözlük/sözcük *okuma* "hasta"larından) Hulki Aktunç, bu yapıtla 30 yıldır uğraşıyor. Hem sözcük haznesiyle, hem de argoya getirdiği dinamik ve özgün kuramsal yaklaşımla *Büyük Argo Sözlüğü*, yurt içinde de, yurt dışında da yoğun ilgi görüyor.

ISBN 978-975-363-864-7
9 789753 638647
21 TL